



༡༡། །ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་
 རོ་མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཀུན་དགའ་
 དབང་ཕུག་གི་རང་རྣམ་
 བཞུགས་སོ། །



ཀུན་དབང་གསུང་འབྲུམ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལྟུང་གི་ཆོས་ལྟུང་།

༡༡། །ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་
མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་
དབང་ཕྱག་གི་རང་ལྟ་
བཞུགས་སོ། །

། ཀ །

མཛད་པ་སོ། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག་

ཀུན་དབང་གསུང་འབྲས་ཞུ་སྤྲིན་ཁང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ཁྲི་ཙུམ་སྤྲིན་ཁང་།

2016



THE DALAI LAMA

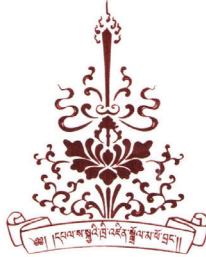
༡༣༡ །དེ་ལས་འཕགས་ལུ་ཚོན་ཏེ་རྫོང་སར་བཤད་གྱི་ཀུན་དབང་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྟེག་ཁང་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁྱོ་གྲོས་སྟོན་སྟེག་ཁང་རྒྱུ་གིས་འོ་ཤས་རིང་དཔ་བ་ཁུར་ལེན་གྱིས་ཞི་བར་གཤེགས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ། ཞལ་སྡེ་ནས་དོན་གྱི་སྤང་དུ་མཆོད་ནས་སྟོན་ན། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་དབང་ལུག་དམ་པ་གང་གི་གསུང་ཆོས་ཁག་སྟེགས་བམ་དུ་སྟེགས་སྟེག་བྱས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བྱུང་འདུག་ཅིང། མཁས་པའི་དབང་པོའི་གསུང་ཆོས་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་འདེགས་སུ་འགྲུབ་དེས་པས་སྟེགས་སྟེག་ཕྱིན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་ལ་ཡི་རང་དང་ལེགས་སེའི་བསྟགས་བརྗོད་ཀྱི་ལུལ་དུ་གྱུར། གསུང་ཆོས་སྟེགས་སྟེག་གི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་གཞུང་ཆེན་དུ་མའི་ཡང་འབྲེལ་དང་། མཆན་འབྲེལ་སོགས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཅི་སྟེང་ཅིག་སྐལ་ལྷན་གྱི་གཞུང་གྱི་དབུ་ལ་བྱེད་ཡོད་པ་དག་ལས། ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དམ་པ་ཁོང་ནི་མཁས་བརྩན་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་བཅུ་མས་པའི་མིང་དོན་གཉིས་མཚུངས་ཀྱི་གཤམ་གང་མས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་བསྟན་སྟེ། རྟོག་མའི་ཞལ་མཇལ་འཕྲོས་སོལ་ལས་དམ་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་དང་བསྐྱབ་བཏུས་ཀྱི་ཁྱིམ་རྒྱུན་བཞུགས་འདུག་པའི་མ་ཐག གཞུང་ཆེན་མོའི་འདི་དག་གི་བཤད་རྒྱུན་ཏེ་ཉམས་དམས་སུ་གྱུར་ཡོད་པས་འཆད་སྟེལ་ཐུབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་པས་མ་ཞུ་ཐབས་མེད་ཀྱི་འདུན་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་དེ་དམ་པ་གང་གི་རྩེ་དུ་འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་དང་བསྐྱབ་བཏུས་ཀྱི་བཤད་ལུང་ཞུས། ཕྱིས་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ནང་རང་རྒྱུད་འོག་མའི་གིང་རྩ་སོལ་འབྲེད་སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱི་དབུ་མ་སྟིང་པོ་ནི་དབུ་མའི་གཞུང་གལ་ཆེན་མེད་མི་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་སོང་གཞུང་འདིའི་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱུན་ཞིག་གཏོང་བུ་བ་ན་སྟུང་དམ་པ་ཉིད་ལ་མཆན་འབྲེལ་ཞིག་མཇུང་བར་བསྐྱལ་ཞིང་། མཆན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་དབུ་མ་སྟིང་པོའི་བཤད་ལུང་གནད་བར་གསལ་ཏེ་བཤད་པའི་རྒྱུན་སྒར་གསོའི་སྐལ་བ་བྱུང་། དེ་དག་གིས་མཆོད་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྩེ་དུ་ཐབས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དུ་མ་ཞིག་འོང་ཡོད།

དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སྤར་བོད་དུ་བཅོན་ཁང་ནང་བཞུགས་སྐབས་སྐབས་པ་ཉམས་པ་ཞེས་ལ་ཏུར་བཅོན་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པར་མཇུང་ཅིང། འཕགས་ལུ་འདུ་བྱེལ་བྱེལ་དུ་ལེབས་ནས་ཀྱང་རྫོང་སར་བཤད་གྲས་མཆོད་སྟེགས་དུ་མར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་ཉམས་པ་སྤར་གསོ་དང་བོད་བསྟན་མིང་གཉིས་ཐད་ཐུགས་ཁུར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་དང་། དམ་པ་གང་ཉིད་དང་ཐུགས་ནང་མའི་སྐྱེད་མོལ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་སོགས་ད་དུང་ཡང་ཡིད་ལུལ་དུ་བཤད། མཇུག་མཐར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གིས་འཕྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས། དམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མར་གཏོགས་པ་ཤུའའི་དགེ་སྟོང་རྒྱལ་ཁམས་ལ། ཆོས་སྤེལ་དུ་ཡིད་བྱུང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས། བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་གིང་ལུག་རྒྱ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༩ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༢༩ ལ།



His Holiness
The Sakya Trizin

HEAD OF THE SAKYAPA ORDER
OF TIBETAN BUDDHISM



Dolma Phodrang
192 Rajpur Road.
P.O. Rajpur 248009
Dehra Dun U.K. INDIA
Tel:+91-135-2734081
Email:sakyadolmaphodrang@gmail.com

༡༡། ཡལ་ཤེས་ལྷ་མེད་ཀླུ་ལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གི་ཡོངས་
འཛིན། རང་ཅག་ཡོངས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་བཀའ་འདྲིན་སྒྲུབ་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་མཁྱེན་
ཆེན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་དབང་སྒྲུབ་དཔལ་བཟང་སོའི་ཞལ་སྒྲུབ་ཀྱི་
འདིག་ཉེན་ཀྱན་ལ་སྟོན་པ་པའི་རྒྱུ་བའི་ཐུགས་བརྩེའི་བདག་ཉིད་ཅན། བཅོམ་ལྷན་
འདས་རྒྱལ་བ་ལྟ་སེམས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་བསྟན་པ་དེ་མ་མེད་པ་འདི་ནི། གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་གྲུ་ཞེས་པ་ལ་རེག་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཉེན་དང་སྤོང་དང་
དཔུང་གཉིན་དམ་པར་གཟིགས་ནས་དེ་ཉིད་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་། སྟོག་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་
འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལུང་སོ་ནི་ཆད་གཟུང་དུ་མེད་པ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་
བོས། གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་ཁྱིལ་ཞིང་། འདྲི་བ་དང་ནི་ཉན་པ་དང་། ཉན་ཏུ་དེ་དག་སེམས་
བྱེད་དང་། གལ་ཏེ་དེ་དག་གོམས་བྱེད་ན། སྦྱོ་བ་བན་པ་ཉན་ཏུ་འཛོལ། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
བསྒྲགས་པའི་ལུང་རེགས་ཀྱི་ཞུ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བཅངས་ནས་ཡམགོན་པོ་གང་གིས་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་དགེ་བའི་ལྷགས་ཆོས་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་
བཀའ་ལུང་སྦྱི་དང་བྲེ་བྲག་གི་དགོངས་དོན་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་འབྲེལ། ཞལ་
གདམས། ཆོས་འབྱུང་། རྟོགས་བརྗོད་སོགས་མང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་བསྟན་འཛོལ་སྦྱི་དང་།
སྟོན་སྒྲོབ་གཉེར་དག་ལ་ཆེད་དུ་དཔྱིགས། ད་ལས་རྗོངས་པར་བཤད་བྱ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་བྱས་ནས་
གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་སྟོགས་བམ་དཔར་དུ་བསྐྱན་པའི་རྣམ་དགའ་དགེ་
བས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྐབས་ལས་གསུམ་གྱིས་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་
ཤིང་རྒྱས་པ་དང་། འཛོལ་བ་ཀྱན་ཀྱང་དཔེ་རིམ་བརྒྱུད་ཆོས་བསམ་སྟོན་པས་རྒྱུད་རྒྱུང་ས་ཏེ་
སྤུང་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་རེག་པའི་སྟོན་འདུན་བཅས། ཀུ་སྤངས་དཔལ་
ལྷན་སྐྱའི་ཆོས་བྱ་བཅེ་ཆེན་འཕྲིན་ལས་དར་རྒྱས་སྤངས། ས་སྐྱའི་འཛིན་པས། ཕྱི་ལོ་
༡༩༧༥ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༥ དགེ་བ་ལ། །



His Eminence
Ngor E-Wam
Sharchen Ludingpa



Ngor E-Wam Centre,
P.O. Manduwala
Via Premnagar
Dehra Dun U.A. (India)
Ph : 0135-2694934, 2694813

༄༅། །ཆེད་གསོལ། ཟིང་ ཙོན་ཏ་ར་ རྫོང་སང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བོས་ནས། མཁན་
ཆེན་ཀྱན་དགའ་དབང་ལྷུག་གི་གསུང་ཆོས་གཞུང་སྒོར་སོགས་སྤར་བསྐྱན་མཛད་པ་
འདི། ལྷ་མའི་མཛད་པ་ལྷ་ན་མེད་པ་རྗེས་བློན་དང་། མ་འོངས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་
བོས་ཀྱི་བསྐྱོར་རྣམས་པར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་ཡོང་རྒྱ་བཅས་གང་ཅིར་དགེ་མཚན་ལྷན་མེད་
པ་ལགས་ན། ལྷན་ནས་དགའ་ཞིང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་གྲུས་འདུད་དང་། རྣམ་དཀར་
དགེ་བའི་འབྲས་བྱས་དམ་པའི་ཟག་མེད་ལྷགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་།
བསྐྱན་དང་འགོ་བའི་གསོས་སྤྱན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒོན་གསོལ་བཅས།

འཕགས་ལུལ་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལྷན་ངོར་སྐྱེས་པའི་མཁན་ཆེན་བྱ་བསྐྱན་པའི་ཉི་མས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༡༢ ཆོས་ ༡༥ དགེ་བར་བུལ། །





DZONGSAR JAMYANG KHYENTSE NORBU

༡༡། རྫོང་སར་ཁམས་བྱེད་བཤད་བྱེད་མཁན་རབས་དང་པོ་རྫོགས་ཆེན་མཁན་
 པོ་གཞན་དགའ་ནས་མཁན་བརྒྱད་གསེར་རིའི་ཐེང་བ་བསྟར་ཆགས་པ་འདིས་བོད་
 གངས་ཅན་ལྗོངས་ནས་ས་སྐྱ་བཀའ་བརྒྱད་ཉིང་མ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་
 དེས་སྤྲོ་མ་ཆད་པ་ལ་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་དང་གྲགས་ཆེན་བཙུང་སོགས་ཀྱི་
 བཤད་རྒྱུ་གི་རིགས་རྣམས་ཅུང་ཟད་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཁྱེད་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་
 བཞིན་པ་འདི་ནི་ཀྱན་གྱིས་བསྟོན་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མཁན་རབས་མང་དུ་བྱོན་
 པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་བསྟན་སྐྱབ་ཟད་མར་མེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྐབས་འདིར་ཐུགས་
 བསྐྱེད་ལྷན་ན་མེད་པ་མཁན་ཆེན་ཀྱན་དགའ་དབང་ཐུག་གིས་དམ་པ་གོང་མའི་རྣམ་
 ཐར་བསྐྱངས་ནས་སྐབས་ཆེན་བསྟན་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཅོད་ཅོང་གསུམ་སྐབས་པོ་ཆེ་
 གནང་བའི་ཡ་གྲལ་ཅོམ་གྱི་གས་གསུང་འབྲུམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་རྣམས་གང་ཉིད་གྱི་
 ཞལ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུ་བྱུ་བྱས་ནས་པར་བསྐྱབ་བྱས་པ་འདིས་མ་འོངས་པ་ན་
 ཐོས་བསམ་ལ་དོན་གཉིར་ཡོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་པར་ཡོང་
 བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱ་མཆོས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༩ ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༡༩ བཟང་པོ་ལ།



༡༡། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་སྒྲེང་།

མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་དབང་ཕྱག་མཆོག་ནི། སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༡རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔའི་རབ་གནས་ལྷགས་བྱ་ལོར། བསེལ་ལྷན་གངས་རིའི་
ར་བས་སྐོར་བའི་ཞིང་པོད་ཆེན་པོའི་ལྗོངས། སྤར་ཁམས་ཀེ་རེ་སྐར་གི་སྟོད་ཀྱི་
ཕྱོགས། འབྲི་ཁྱུང་གསེར་ལྷན་གྱི་རུབ་ཀྱི་ཆར། བདོ་ཚུའི་རྒྱུད་རི་མདའ་སྟོད་ཀྱི་
མདའ་ལ་ཡབ་ཁྱེད་ལྷག་བསོད་བསྟན་དང་། ཡུམ་ཡོར་གཟའ་ཨ་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་
སྲ་སྲ་བལྟམས།

༡༩༣༩རབ་བྱུང་བཙུ་བདུན་ས་ལོས་ལོར། མཁན་པོ་བཙེད་པ་ལེགས་
བཤད་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་དང་། ༡༩༥༠ལོར་ངོར་ཨེ་ཕྱི་ཆོས་
ལྷན་དུ་ཐར་ཅེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ་ཀྱན་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་དང་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་
གདམས་དག་ཟབ་མོ་མཁོས། ༡༩༥༣ལོར་ཁམས་བྱེའི་རྫོང་སར་བཤད་བྱར་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་སྤེལ་བྱུང་བསྟན་རྒྱ་མཆོའི་ཉེ་གནས་དང་། གསན་སྤྱོད་ཆེད་
དུ་ཕེབས། རིགས་ཀྱན་ཁུབ་བདག་རྟོ་རྩེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙེ་ཆོས་ཀྱི་
སྟོ་གོས་མཇམ་ཞིང་རྟོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆོས་བཀའ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། བཞོན་
པའི་ཆོས་སྐོར་གྱིས་མཆོན། སྤུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ཟབ་མ་ལུས་

བ་ཞུས།

༡༩༥༣ནས་༡༩༥༠ཟམ་པའི་བར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཀྱིས་
མཆོ་དང་ལུས་དང་གི་བ་མ་བཞིན་འགྲོགས་ཤིང་། གྲགས་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་ཆ་ལག་
དང་བཅས་པས་མཆོན་འཆད་ཉན་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱན་གཟུགས་སོ་ཙག་གསན་
སྦྱང་མཛད། ༡༩༥༥ལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུའི་སྦྱོར་དཔོན་དུ་གདམས་བསྐོས་བྱང་
ནས་སྦྱོར་དཔོན་ལོ་ལྔ་ལ་གནང་། མཁན་པ་ཆེན་པོ་དཔོན་སྟོན་མཁུན་རབ་དང་།
སྦྱེ་དགོན་མཁན་པོ་ཐིན་ལས་ཆོས་འཕེལ། བདེ་གཞུང་ཨ་འཇམ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་
དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་བསྟན་ནས་རིགས་གཉེར་རང་འབྲེལ་དང་། ཆད་མ་ནས་
འབྲེལ་དང་། ཀུན་བདུས་ཀྱིས་གཙུག་ཆོས་འབྲེལ་ཅི་རིགས་གསན།

༡༩༥༠མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཀྱི་མཆོའི་བཀའ་བཞིན་མདོ་སྤེལ་
དགོན་གྱི་འགན་འཛིན་དང་མཁན་པོ་ལོ་བཞི་དང་། ༡༩༥༥ལོར་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆོས་
ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ཨ་རུ་དགོན་གྱི་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་ལོ་གསུམ་མཛད།
༡༩༥༩ལོ་ནས་༡༩༥༠ཟམ་པའི་བར་དུས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་བཙེན་ཁང་དུ་
བཞུགས་དགོས་བྱུང་། ༡༩༥༠ལོ་སྤང་ནས་སྦྱོར་བཀྲོལ་ཐོབ་ཅིང་རྩི་རྩེ་འཆང་མཁུན་
བཙེ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་ཡང་སྤིད། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱ་མཆོས་འཕགས་ལུས་དུ་ཐེབས་དགོས་པའི་བཀའ་འཕྲིན་སྤྲུལ་འབྱུང་བ་ལྟར།
༡༩༥༣དགྲུང་ལོ་༢༡ཐོག་གསང་བའི་སྒོ་ནས་གོམ་བཟོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གར་ཕྱོགས་
འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཐེབས་ནས། སྤྱབས་རྩི་རྩེ་སར་མཁུན་བཙེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་

ཀྱ་མཆོ་མཛུགས། རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་ལྟར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣རབ་བྱུང་༡༩ཆུ་
ཕག་ལོའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལྷ་བའི་ཆོས་བཙུ་ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་གནས་ནང་དུ་འཕགས་
ཡུལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུའི་དབུ་དོས་སུ་བཅུགས།

༡༩༩༥ཀྱ་གར་བྱུང་བྱེད་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སྤྱིར་ས་སྐྱ་དགོན་
དུ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་སྤོས་ཤིང་མཁུན་བཙུ་ལོ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་བཞེད་
བཤད་གྲུའི་འགན་ཁུར་དང་མཁན་པོ་གཅིག་ཆོག་མཛད་ནས། ༡༩༩༥བར་གཙོ་
པོ་ཆོས་ཁྲིད་ཁོ་ནས་འདའ་བ་མཛད། ༡༩༩༥ལོ་ནས་ཐེ་ཨན་སོགས་ཤར་བྱོགས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་སུ་ཐེབས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ༡༩༩༩ལོ་ནས་
ཅན་ཏ་རའི་རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གསུང་བཞེད་ཀྱི་དབུ་བཅུགས་
ཤིང་། ༢༠༠༤ལོར་ཡུའོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ས་གནས་མངའ་
སྡེའི་སློན་ཆེན་གཉིས་གདན་དྲངས་ནས་ཕྱི་ཕུགས་ལྟར་བཤད་གྲུ་གསར་པའི་དབུ་
འབྲེད་གནང་། ༢༠༠༩ལོར་བཤད་གྲུའི་རྟེན་བརྟེན་པ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་།
རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡུམ་ས་མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྲི་དོ་རྩེ་འཆང་གདན་ཞུས་ཀྱིས་
ཞལ་སྤྱོད་ནས་རབ་གནས་དང་། གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཤད་བསྟུལ་གནང་
མཛད་ཅིང་གྲུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ཏེ། ༢༠༠༩ཕྱི་ལོ་ཆུ་ལོ་ཆོས་༢༥ལ་ཐུགས་དགོངས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དབུགས་དབྱུངས་དང་བཅས་དགྲུང་གངས་གྲུ་བརྒྱད་ཐོག་སྐྱ་
ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །འཕགས་ཡུལ་དུ་ཐེབས་རྗེས་ཡུའོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་དང་། ཡུམ་ས་མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། དོ་རྩེ་འཆང་དོར་གྲུ་ལྷིང་

མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རིས་མེད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་
མངའ་བདག་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་བཞིའི་
སྐྱེ་མཁུན་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་བཏུས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་མན་
ངག་ཅི་རིགས་གསན་པ་མ་ཟད། ལམ་གྲོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། ལསྐྱབས་
མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལ་
ཆོས་བཀའ་མང་པོ་ཕུལ་ཞིང་། ཡོངས་ཀྱི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་གྱུར།
གཞན་ཡང་བསྟན་པ་འཛིན་ཅུས་ངེས་ཀྱི་སློབ་ཆོགས་མང་དུ་བསྐྱུན་ཅིང་རྒྱ་བལ་
འབྲུག་གསུམ་གཙུག་མདོར་ན་འཇམ་གླིང་རིལ་པོར་གྲགས་ཆེན་བཙུན་འཆད་
ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ཆང་བ་ད་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་བའང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉག་གཅིག་གི་
བཀའ་འཁུར་དུ་ངེས། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་གཙུག་པོ་གསུང་གི་ཕྱིན་
ལས་ཡིན་པ་ལྟར། སྐྱབས་མཆོག་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་རྗེས་འཇུག་
གདུལ་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་
བཞུགས་པ་འདི་དག་ནི་མཁས་དང་གྲུབ་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་དང་མན་
ངག་གི་གཏེར་མཛོད་དུ་ངེས་ཤིང་། ལྷག་པར་དགག་བཞག་དང་མཁས་ཁྱུད་ཀྱི་
སློབ་པ་བསྐྱུངས་ཤིང་གདུལ་བུའི་སློབ་པ་དང་འཆམས་པར་བརྩམས་པ་ཤི་སྟེག་
ཏུ་སོང་བས་ཁ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བ། མཁས་སྐྱེན་སྐྱེས་བལྟས་ཀྱང་རིན་ཐང་བལ་
བའི་གཞུང་ལུགས་དང་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཆིས། དེར་བརྟེན་
ཞུ་སྟེག་པའི་གཏམ་ལས་ཞུ་སྟེག་བྱས་ཚུལ་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་སློབ་པ་ལྟར་ཞུ་སྟེག་པ་

ཡོངས་ཀྱིས་དད་བཙུན་ལྷོད་མེད་བྱས་བཞེན་ད་ཆར་འདོན་ཐེངས་དང་པོར་པོད་
གངས་བཙུ་བཞི་ཐམ་པ་ཞུ་སྤྲིག་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་པས་ལེགས་སེའི་བསུགས་བརྗོད་
ཞུ་བྱུ་དང་བཅས། རྫོང་སར་བཤད་གྲ་ཚོས་ཀྱི་སློ་བོས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཚོས་དབྱིངས་
དོ་རྗེའམ་གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་ཀྱིས། ༢༠༡༥། ༡༢། ༡༡ཉིན་རྫོང་སར་བཤད་གྲ་
ཚོས་ཀྱི་སློ་བོས་སུ་བྲིས།

འཁྲིག་པའི་ཐོན་ལེན་

༩༠

ཨྱི་ལོ་2007ལོར་འཕགས་ལྷུ་ལྷོང་སར་བཤད་ལྷའི་ལས་ཐོག་སྒོ་བ་ཨྱི་མཁན་པོ་
ལྷུ་ལ་མཚན་ཚིས་བྲགས་ཀྱིས་བཤད་ལྷའི་འཛིན་སྐྱོང་རྩན་ཚོགས་སྤྱི་མཁན་རིན་
པོ་ཆེ་འི་གསུང་རྒྱུ་ལ་ཁ་བོར་བྱ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་བྱ་བསྐྱུ་བྱའད་ཉར་ཆགས་
བྱ་དགོས་པའི་དགོངས་ཚུལ་ཕེབས་པ་བཞིན། མཁན་པོ་དཔལ་བསམ་མཚོག་
གིས་བྲགས་འགན་བཞེས་ཏེ་མ་དཔེ་འཚོལ་བསྐྱུ་མཛད། མ་དཔེ་རག་བ་རྒྱུ་ལ་
སྒོ་བ་དཔོན་སྒོལ་མ་དར་རྒྱས་དར་སྒྲིང་སྒྲུལ་འཇམ་བཟང་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་པར་
ཅ་སྒོག་ལྷད་བྱ་བཅུག ཨྱི་ལོ་2008ལོར་ཨྱི་རྒྱ་5པར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་
ཚིས་དབྱེངས་སྤྱི་བསྐྱུ་། ཨྱི་ལོ་2008ལོའི་ལོ་མཇུག་བྱ་ལས་ཐོག་མཁན་པོ་འཇམ་
དབྱངས་སྒོ་གསལ་མཚོག་གི་སྤྱི་ཁྱིད་འོག་བཤད་ལྷའི་འཛིན་སྐྱོང་རྩན་ཚོགས་
ནས། ཨྱི་ཁབ་འཁྲིག་པ་མཁན་པོ་ལྷུ་ལ་མཚན་ཚིས་བྲགས། འཁྲིག་པ་ལོད་ཀྱི་
དཔེ་མཛད་ཁར་གི་ཉམས་ཞིབ་དང་ཚོམ་སྒྲུར་ཚན་པའི་འགན་འཛིན་ན་ག་སངས་
རྒྱས་བཞུན་དར། འཁྲིག་པ་གཞོན་པ་མཁན་པོ་དཔལ་བསམ། འཁྲིག་ལས་རྒྱགས།
དབང་དགའ། གེ་སར། ཆེ་དབང་རིག་འཛིན། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་བཅས་
ལས་བྱའད་པའི་ཀྱན་དབང་གསུང་འབུམ་འཁྲིག་ཁར་དངོས་སྤྱི་བསྐྱུ་། ཨྱི་ལོ་
2010ལོར་བཀའ་འབུམ་པོད་དང་པོ་<<མཁན་ཆེན་ཀྱན་དགའ་དབང་སྒྲུག་གི་རང་

ནམ་>>དང་། བོད་གཉིས་པ་<<སྟོན་པ་དང་སྒྲ་མ་གཞན་གྱི་ནམ་ཐང་>>གཉིས་ལྷ་
མྱིག་ཡོངས་སུ་བྱལ་ནས་ཐེངས་དང་པོར་དཔེ་སྟོན་ལྷས།

ཕྱི་ལོ་2014ལོར་ལས་ཐོག་མཁན་པོ་ཆོས་དབྱེངས་རྒྱ་རྒྱུ་མེ་ཁྱིའི་འོག་
བཤད་བྱའི་འཛིན་སྟོན་སྟོན་ཆོག་གིས་ལྷ་མྱིག་ཆོག་མི་བརྗེས་ཏེ། མཁན་པོ་
འཇམ་དབྱངས་མཁུན་པ་ཆེ་འགན་ཁུར་བ་གཙོ་བོ་དང་། ལས་རྒྱལ་སུ་དཔེ་ཆ་ན་
བཞེ་དང་སྟོན་པ་ཐོན་པ་གཉིས་པ་སྟོན་བཞག་དང་། ཡིག་འདྲ་གས་པ་སྟོན་སྟུལ་འཇམ་
བཟང་རང་འཇགས་ཐོག་དཔེ་བསྟུང་ལས་རྒྱལ་སུ་བཤད་བྱའི་སྟོན་པ་མཁག་ཅིག་
བདམས་ཏེ། ཆ་བའི་ལྷ་མྱིག་གི་ལས་ཀ་སུ་མཐུད་འགྲོ་བཞེན་པ་ལ། ཕྱི་ལོར་ཡགོང་
ས་མཆོག་གིས་བྱེས་གྱི་གདན་ས་བཟུ་ཤིས་སྟོན་པོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆད་མའི་
མཆན་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་གསུང་ཆོས་གནད་རྒྱ་ཡིན་ཞུབས། ཆད་མ་པོད་གཉིས་
ལྷ་མྱིག་བྱས་ཤིང་དེའི་གསུགས་སུ་བཞུགས་ཏེ་གདན་ས་བཟུ་ཤིས་སྟོན་པོར་ཕུལ།

ཕྱི་ལོ་2015ལོར་མཁན་པོ་ཆེ་རིང་འགན་ཁུར་བ་གཙོ་བོ་དང་། ལས་
རྒྱལ་སུ་བཤད་བྱའི་དཔེ་ཆ་ན་བཞེ་པ་སྟོན་བཞག་གིས་ལྷ་མྱིག་གི་བྱ་བ་སུ་མཐུད་
བསྟུབས་ཀྱང་ལྷ་མྱིག་པ་ནམས་དཔེ་ཁྱིའི་དང་སྟོན་པ་སྟོན་ཐོག་ས་མཆད་ཐེལ་གྱི་
དབང་གིས་ལོ་དཀྱིལ་ལ་ལས་མཆོམས་བཞག་དགོས་ལྟར།

ཕྱི་ལོ་2015ལོའི་ཟླ་བ་9པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་གསུང་འབྲས་ལྷ་མྱིག་གི་ལས་
རྒྱུ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཆོས་མྱིག་ཁང་ལ་གནད་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཆོས་མྱིག་
ཁང་གི་ཆོས་མྱིག་པ་བྱས་པ་ཞུགས་ཀྱིས་མཆན་དང་རྒྱས་དང་དགོན་མཆོག་

བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་འགན་ཁུང་བའི་འོག་བཤད་ལུ་འདྲི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིབ་
མའི་ནང་ནས་ལས་རྟོགས་ཁག་ཅིག་བརྟོག་ཏེ། འདི་ལོ་འོ་ལོ་མཁུག་ཏུ་གསུང་འབྲས་
ལྷ་ཁྱིལ་གི་ལས་རྟོག་མཁུག་བཟུ་བྱའ་པ་དགོས་པའི་བཀའ་ཕེབས་པ་བཞིན། རེད་
ཚས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཚོ་མ་ཁྱིལ་ཁང་ནས་འཛིན་ལུ་གོང་འོག་གི་སྒྲིབ་མ་དབྱ་ལས་རྟོགས་
ལུ་བརྟོགས།

ཟླ་9ཚེས་27ཉིན་དངོས་སུ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། དེ་ལྷ་གྲུན་དབང་གསུང་
འབྲས་ལྷ་ཁྱིལ་ཁང་གིས་ལྷ་ཁྱིལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་རྣམས་ཐང་པོད་གཉིས་དང་ཆད་
མ་པོད་གཉིས་ཏེ་པོད་བཞི་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་བྱིངས་དཔེ་བཟུར་དང་ལྷ་
དག་གང་འཚམ་བྱུང་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ། མ་བྱུང་པ་རྣམས་ལ་དཔེ་བཟུར་
རེ་དང་ལྷ་དག་ཐོངས་གཉིས་རེ་བྱས་ཏེ་དེ་བ་གཞུགས་སུ་བཞུགས། གཞུང་གི་ཚ་
འབྲེལ་དཔེ་བཟུར་དགོས་རིགས་རྣམས་པེ་ཅིན་དཔེ་བཟུར་མ་གཙོ་བཟུང་གིས་
དཔེ་བཟུར་ལྷས་ཏེ་བཟུར་འབྲས་རྣམས་ཞབས་མཆན་ཏུ་བཀོད། རྣམས་ཐང་ཁག་
ནང་གསལ་བའི་ཡུལ་འབྲུ་མིན་གྱི་མིང་དང་ཆ་དངོས་གསུང་པ་འབྲུ་མིན་གྱི་མིང་
རྣམས་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་ཇི་བྱིས་རང་འབགས་བཞག་ཏེ་དེ་དག་དེ་བ་ཀྱི་མཁུག་
ཏུ་རེ་བྱ་མིག་ཏུ་བཀོད་དེ་སྒྲོག་པ་པོར་སྐབས་བདེ་བསྐྱུན། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་
བྱུག་བྱིས་བྱུག་བསྐྱར་མ་ལ་དཔེ་བཟུར་ལྷ་སྐབས་ཡི་གེ་མི་གསལ་བ་ལྷ་བྱ་རྟོགས་
གནས་སུ་བྱུར་པ་དག་ལ་རང་བཟོས་མ་བསྐྱར་པར་ཆེག་གི་གོང་འོག་ཏུ་རྒྱངས་
ཉགས་*འདི་བཀོད་ཡོད། དཔེ་གཞུགས་སུ་ཁྱིལ་སྐབས་དེ་སྔོན་གྱི་ལྷ་ཁྱིལ་པ་དག་

གིས་པོད་ཆན་བཅུ་བཞིར་སྟེན་ཡོད་པའི་པོད་གྲངས་རང་འཇགས་ཐོག་བརྗོད་བྱ་
དང་པོད་ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་ཆན་ཁག་ཅིག་པན་ཆན་བརྗོད་ཀྱིས་ཤིང་པོད་
ཀྱི་གོ་རིམ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་ནི། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་པོད་དང་པོ་
རང་རྒྱུ། པོད་གཉིས་པ་སྡོད་པ་དང་ལྷ་མ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཉམ་པོད་གསུམ་པ་
འཕགས་པོད་ཆོས་འབྱུང་བཅས་བཞུགས། དེ་རྗེས་ལྷ་བ་དང་སྦྱོད་པ་གཙུག་པོད་
སྡོད་པ་པོད་བཞི་པ་སྦྱོད་འབྱུག་པོད་ལྷ་པ་དབྱ་མ་སྦྱིང་པོད་མཆན་འབྲེལ། པོད་
བྱུག་པ་ཤིང་འབྲེལ་ཆིག་དོན་སྦྱིང་པོ། པོད་བདུན་པ་སྡོད་གསུམ་འཇགས་དབྱུངས་
ལྷ་མའི་དགོངས་བྱུག་ཀྱི་མཆན་འབྲེལ། པོད་བརྒྱད་པ་སོར་མདོའི་འབྲེལ་པ་བཅས་
བཞུགས། དེ་རྗེས་པོད་དབྱ་པ་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ། དེ་རྗེས་ཆད་མའི་སྡེར་
པོད་བཅུ་པ་ཆད་མ་རྒྱུ་འབྲེལ་ཀྱི་མཆན་འབྲེལ། པོད་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་བདུས།
རིགས་ཐིགས། རྒྱ་མ་རིས་བཅས་ཀྱི་མཆན་འབྲེལ། པོད་བཅུ་གཉིས་པ་ཆད་མ་
རིགས་གཉིས་རང་འབྲེལ་མཆན་བྱ་ཅན་བཅས་བཞུགས། དེ་རྗེས་སྦོ་སྦྱོར་ཉམས་
ལེན་སྒོར་གྱི་གདམས་པ་སྦྱོགས་གཅིག་ཀྱི་པོད་བཅུ་གསུམ་པ་ཉམས་ཁྱིད་
ཉིན་མོའི་སྐར་བ། མཐའ་མར་གཞུང་འབྲེལ། ཉམས་ལེན། གསོལ་འདེབས། ཟིན་
ཟིན་དང་བཅས་པ་གསུང་ཐོར་བྱ་རྒྱུས་སྦྱོགས་གཅིག་ཀྱི་བདུས་པ་པོད་བཅུ་བཞི་
པ་སྡོད་ཆོགས་དང་བཅས་ཉེ་པོད་བཅུ་བཞིར་གཏན་ལ་ཕབ་པོ། །འདི་དག་ནི་ལྷ་སྐྱེད་
གི་ལས་རིམ་དང་པོའི་པོད་གྲངས་ཙམ་ལས་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབྱུང་
ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་པོད་གྲངས་མ་ཡིན། ལས་རིམ་གཉིས་པའི་གུལ་ཀྱི་གཞུང་

ཆེན་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་མཆན་འབྲེལ་སྐབས་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཞུ་ཞིག་གི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་དེ་མཐའ་མར་སྒྲིག་བ་པོ་དག་
ལ་ཞུ་འདོད་པ་ནི། བརྟན་པ་དེ་མེ་རྩ་མཐའ་ནས་གསོ་མཁན། ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་དབང་རྒྱལ་ཁོང་གི་གསུང་འབྲུག་ཞུ་
ཞིག་གི་ལས་ལ་འདུག་རྒྱ་བྱུང་བ་ནི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་བྱུགས་དགོངས་རྒྱལ་པ་
དང་ནང་བརྟན་ཤེས་རིག་གི་ཞབས་འདེགས་སུ་རྩོམ་ཆོག་མོད། ཞུ་ཞིག་པ་དེ་ཡོན་
ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་ཞུ་ཞིག་གི་བྱ་བར་བྱོགས་གང་ས་ནས་ནོར་འཛེལ་དང་། མ་
འདངས་ཡོད་པ་ནི་རྩོམ་མེད་ལགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་གཟིགས་བཞིན་
པ་དེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་དང་། རྒྱ་ཆེ་དེ་སྒྲིག་བ་པོ་ཡོངས་ལ་བཟོད་གསོལ་
ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ར་ཆོད་སྒྲུང་རྩ་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་གསུགས་སྒྲིའི་བཀོད་
བ་བརྒྱས་ཟིན་ཀྱང་། ཁོང་གི་གསུང་དང་རྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་
དང་རྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་ར་ཆོ་ད་ཏུང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྟན་ཅིག་
ཏུ་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྒྲིའི་དང་ཤེས་རབ་ར་ཆོ་དང་ནས་
ཡང་བུལ་མེད་པ་དེ་གསལ་འདེབས་དང་བཅས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ཁྲོས་རྩོམ་ཞིག་ཁང་
གི་རྩོམ་ཞིག་པ་དེ་མིང་ཙམ་འབྲུང་བ་ལྟག་བྱུག་རྒྱལ་མཆན་དང་རྒྱས་ཀྱིས་ཞུ་ཡོ་
2015ལྷ་པ་12ཆོས་10ཉིན་བྲིས་སོ། །

དཀར་ཆག

༡༡། ཚེས་སྐྱ་བའི་བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷག་གིས་རང་གི་བྱང་བ་
བྱང་པོར་བརྗོད་པའི་ཚིགས་བཅད་མ་བཞུགས་སོ། 1

༡༡། ཚེས་སྐྱ་བའི་བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷག་གིས་རང་གི་བྱང་བ་མ་
བཅོས་ལྷག་པར་བཀོད་པ། 21

༡༽ སྐྱ་འབྲངས་ནས་རབ་རྩ་མ་བྱང་བར། 21

༡༽ རབ་རྩ་བྱང་སྟེ་དབྱས་གཙང་གནས་བསྐྱོར་མ་ཐེབས་བར། 24

༡༽ དབྱས་གཙང་རྩ་གནས་བསྐྱོར་བ། 27

༤༽ གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ། 28

༥༽ མདོ་སྲིབ་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་དང་དུས་འགྱུར་མ་བྱང་བར། 32

༦༽ དུས་འགྱུར་སྐབས་དཀའ་ངལ་མི་བཟད་པ་བྱང་བ། 34

༧༽ ས་ཡུལ་ནས་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱིས་མཆོག་སྤྱུལ་ཞལ་མཇལ་བར། 42

༨༽ རྒྱ་གར་གནས་བསྐྱོར་དང་དཔེ་བྲིད་དབྱ་འདྲུགས། 54

༩༽ བསྐྱལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཆལ་དབྱ་འབྱེད་དང་དཔེ་བྲིད། 57

༢༡། ལམ་ཡིག་ལྟ་མེད་སྒྲིབ་གསུང་།	61
༡༽ ལས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གསུང་བ།	61
༢༽ འཛི་མདའ་དང་ཆབ་མདོ་ཀོང་པོ་བརྒྱད་ལྟ་སར་འབྱོར།	65
༣༽ ལྟ་སའི་གཡས་གཡོན་གྱི་གནས་བུལ།	69
༤༽ ཉང་སྒྲུང་རྒྱན་གོང་ཞུ་ལུའི་གསེར་རྒྱུ་།	71
༥༽ སྒྲ་མ་ཆོས་འཕེལ་དང་རྩ་ཆེའི་རྟེན་རྟེན་མཇལ་ཁ།	74
༦༽ ས་སྐྱ་དང་ས་སྐྱའི་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོ།	76
༧༽ མང་མཁར་མུ་གུ་ལུང་གི་གནས་རྟེན་འཆོལ་ཞིབ།	82
༨༽ མངའ་རིས་སྒྲར་ཐོག་སོགས་སུ་འབྱུལ་བཞུག།	94
༩༽ གངས་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ནས་གནས་བསྐྱོར་བ།	95
༡༠༽ མ་པམ་གཡུ་མཆོ་མཇལ་བ་དང་མངའ་རིས་སུ་ཕེབས་པ།	98
༡༡༽ འཁོར་ཆགས་ཇོ་པོ་མཇལ་བ།	99
༡༢༽ དབང་རྒྱལ་གྱིས་རོགས་བྱས་ཚུལ།	104
༡༣༽ བློ་ལུ་ལེའི་སར་ཐོག་མར་འབྱོར་བ།	105
༡༤༽ བདེ་འཛིན་སྒྲ་མ་ཕྱགས་ནས་རིམ་བཞིན་ཕེབས་སྐྱོར།	107
༡༥༽ མི་ཆེ་འདིའི་ནང་ཐོག་མར་གནས་གྱུར་ཞུགས་པ།	116
༡༦༽ བལ་ཡུལ་རྒྱལ་སར་འབྱོར་ནས་གནས་མཇལ་བ།	118
༡༧༽ རྒྱ་གར་དུ་ཐོག་མར་འབྱོར་ནས་ཡང་སྤྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་བ། ..	121

༡༡། ཉིན་ཐོ་རབ་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།	125
༡༽ བ་ཡུལ་ནས་བལ་ཡུལ་ཡམ་བྱ་བར་འབྱོར་བ།	125
༢༽ བལ་ཡུལ་ཡམ་བྱ་ནས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་འབྱོར་བ།	130
༣༽ ཡང་སྲིད་མཆོག་སྦྱལ་ཐོག་མར་མཇལ་བ།	132
༤༽ རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གནས་བསྐྱོར་དང་སྤྲ་ཆེན་མཇལ་བ།	135
༥༽ འཕགས་ཡུལ་དབུས་འཁྱུར་འཆང་དུ་གནས་བསྐྱོར་བ།	138
༦༽ འབྲས་ལྗོངས་སུ་བཤད་བྱ་ཚུགས་ནས་ལྷིང་འབྱོར་བ།	144
༧༽ ཆོས་བར་ལྷི་རི་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་བསྟན་དོན་སྦྱབ་པ།	160
༨༽ མཆོ་པད་མའི་གནས་མཇལ།	168
༩༽ ལྷིང་དགོན་ནས་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་ལྗོངས་སུ་དཔེ་བྲིད་ དབུ་འཛུགས་པ།	171
༡༠༽ སློབ་བྱ་གནས་ནང་ནས་ལྷི་རིར་སློབ་པ།	186
༡༡༽ ཆོས་བར་རྫོག་དན་གནས་མཇལ་དང་སྤྲ་ཆེན་དག་ལས་ བཀའ་དབང་ལྷུས་པ།	202
༡༢༽ བལ་ཡུལ་དུ་སྤྲ་ཆེན་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་བཞུས་གསན་ལུང་ དང་གནས་སྐྱོར་བ།	204
༡༣༽ རྫོང་སར་བཤད་བྱ་སྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཚལ་ཚུགས་པ།	208
༡༤༽ ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་གཟིམས་རྒྱུང་ནང་མཇལ་ཁ་	

དང་བཀའ་སློབ།	214
༡༥༽ རྒྱན་ལྗན་གནང་སྒོ། ཀ༽	215
༡༦༽ སློན་སྲིད་གདུང་སྤྱི་དང་པད་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གཉིས་གདན་ཁྱ།	219
༡༧༽ རྒྱན་ལྗན་གནང་སྒོ། ཁ༽	223
༡༨༽ ཡལོང་ས་ཆེན་པོར་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཁྲིད་ལུང་ལུལ་བ།	235
༡༩༽ རྒྱན་ལྗན་གནང་སྒོ། ག༽	239
༢༠༽ རྩོམ་གདན་གནས་བསྐྱོར་ཐེངས་གཉིས་པ་དང་རྩོམ་ཞབས་དུང་ནམ་གཉིས་བསྐྱོར་རྩོགས་སྐྱབ་བ།	251
༢༡༽ ལྷ་ཁྲིད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་གྲྲ་ཞབས་སོར་བཀོད་བ།	257
༢༢༽ བལ་ལུལ་དུ་སྒྲ་མ་མཇལ་བ་དང་དབང་ལུང་ཐོབ་བ།	259
༢༣༽ སྒྲ་ཡང་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་གསེར་ཞལ་མཇལ་བ།	260
༢༤༽ ས་སྐྱ་སྒོལ་པོའི་མདུན་ནས་ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་ཐོབ་བ།	266
༢༥༽ ཚད་མའི་ཁྲིད་རྒྱན་གསེར་གྱི་ཐེགས་པ་གང་ལས་ཁྲུས་སྒྲོར།	271
༢༦༽ རྒྱན་བརྒྱད་ཚད་མ་བཞི་ལྗན་གདམས་ཟབ་ལམ་འབྲས་ཐོབ་བ། ..	272
༢༧༽ རྒྱན་ལྗན་གནང་སྒོ། ང་༽	276
༢༨༽ དཔལ་སྤྱདས་དཔོན་སྤུལ་སྤྱུ་གདུང་ཁྲུགས་འབུལ།	278
༢༩༽ རྒྱན་ལྗན་གནང་སྒོ། ཅ༽	279

༡༠༽ འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པ་སྐར་ཡང་ཐུག་པ།.....	282
༡༡༽ འབྲི་གུང་སྐྱབས་མགོན་མཇལ་བཅར།	283
༡༢༽ ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གའི་དཀའ་ འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་བྲིད།.....	284
༡༣༽ ཆོས་བར་དུ་ངོར་དགོན་ལ་རྒྱུད་བརྟམ་དབང་ལྷ་བར་བཅར་བ།..	287
༡༤༽ རྒྱན་ལྷན་གནང་སྒོ་ཆ༽.....	295
༡༥༽ བཟོད་ཐབས་བྲལ་བའི་སེམས་པམ་བྱུང་བ།	297
༡༦༽ འཇམ་བཟང་ཐེབས་སྐྱེལ་དང་སྦྱང་གནས་ཚུགས་པ།.....	298
༡༧༽ མཁན་པོ་རྒྱ་མཚོ་དཔོན་རྟོག་ལ་བཀའ་བྲིད་གནང་བ།.....	301
༡༨༽ ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མདུན་ནས་ཐར་རྒྱན་ལྷགས་བཤད་ དང་དབང་ཐོབ་པ།.....	302
༡༩༽ རྒྱན་ལྷན་གནང་སྒོ་ ༩ ༽.....	304
༢༠༽ མཁྱེན་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་གཉེར་ལ་གཟིགས་ཞིབ།	306
༢༡༽ ལྷ་རྩ་ཏུ་སྤྱིར་བོད་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་བཞི་པར་ཐེབས་པ།.....	307
༢༢༽ རྒྱན་ལྷན་གནང་སྒོ་ ༡༽.....	310
༢༣༽ ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ལྷིན་ཞབས་སོར་འཁོད་པ།.....	314
༢༤༽ སེམས་ཁྲལ་བཟོད་སྒྲག་མེད་པ་བྱུང་སྒྲོར།.....	315
༢༥༽ རིམ་གྱོ་རྒྱ་ཆེར་དང་དཔེ་བྲིད་རྒྱན་སྦྱང་གནང་བ།	317

༤༤༽ ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ནོ་བལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་	
ཀྱི་གཏམ་བཟང་།	321
༤༥༽ ས་སྐྱ་སྒོལ་པོ་སྟོན་འཁོར་རྟེན་ཞབས་སོར་འཁོད་པ།	322
༤༦༽ ཡང་སྲིད་རིན་པོ་བདུད་འཛོམས་དགོངས་གཏེར་སྐོར་གྱི་	
དབང་ཆེན་བཀའ་བློན་སྤུལ་བར་ཐེབས་པ།	323
༤༧༽ ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ནོ་བལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་	
དངོས་སུ་ཐོབ་པ།	324
༤༨༽ སྒོ་བ་མའི་འབྲུང་འདུལ་བསྟོན་ཆོད་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ།	329
༤༩༽ ཡགོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོར་བརྟན་བཞུགས་སུལ་བ།	329
༥༠༽ ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་མཁུན་མཁྱེན་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་	
མངལ་བཅར་ཁྱས་པ།	331
༥༡༽ རྒྱན་ལྗན་གནང་སྒོ། ༡༽	332
༥༢༽ ཆོས་བར་དུ་ངོར་དགོན་དུ་རྒྱད་བརྟན་དབང་ཁྱར་ཐེབས་པ།	336
༥༣༽ གཞན་དགའི་མཆན་འགྲེལ་སྟེང་ནས་འཆད་ཁྲིད།	338
༥༤༽ རྒྱན་ལྗན་གནང་སྒོ། ཐ༽	341
༥༥༽ སྐར་ཡང་ངོར་དགོན་དུ་རྒྱད་བརྟན་སོགས་ཁྱས་པ།	348
༥༦༽ རྒྱན་ལྗན་གནང་སྒོ། ༥༽	349
༥༧༽ བལ་ཡུལ་ཐར་ལམ་དགོན་དུ་སྐབ་བརྟན་གྱི་ཆོས་ཁྱར་ཐེབས་པ།	365

༤༠ ་ རྩུབ་ལྗན་གནང་སྒོ། བ་	368
༤༡ ་ དེལ་མཁྱེན་འདས་མཆོད་རྒྱས་སྟོན།	372
༤༡ ་ བསྟན་བཅས་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལག་འཁྱེར་བསྟུང་སྒོར།	375
༤༢ ་ བསེལ་བ་ཆེལ་གྱི་གནས་ན་ཆོས་སྒྱུང་བསྐྱང་འབྱུང།	377
༤༣ ་ རྩུབ་ལྗན་གནང་སྒོ། བ་	380
༤༤ ་ རྩེ་དགོན་དུ་རྩུད་བཏུས་གྱི་ཆོས་ཁྱུར་ཕེབས་པ།	395
༤༥ ་ ལུས་ཁྱིམ་ཆོས་གྱི་མཛད་སྒོ།	397
༤༦ ་ སྐར་ཡང་རྩེ་དགོན་དུ་རྩུད་བཏུས་གྱི་ཆོས་ཁྱུར་བཅར་པ།	400
༤༧ ་ མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས།	403
༥༠ ་ ཐེ་ཐན་ནས་བཤད་གྲུང་ཕེབས་ཏེ་ས་སྐྱེའི་བཀའ་འབྱུང་ལྷགས་ལུང་གནང་བ།	405
༥༡ ་ རྩུབ་ལྗན་གནང་སྒོ། བ་	406
༥༢ ་ རྩེ་དགོན་དུ་རྩུད་བཏུས་གསུང་ཆོས་ཁྱུར་ཕེབས་པ།	408
༥༣ ་ ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་སྒྲུབ་འཛིན་འཁོར་ཐག་ཏུ་སྒྲུག་པ།	417
༥༤ ་ རྩུབ་ལྗན་གནང་སྒོ། བ་	418
༥༥ ་ ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཆད་རྣམས་གྱི་བཤད་ཁྲིད་སྤུལ་བ།	422
༥༦ ་ བཤད་གྲུང་དབྱར་གནས་དགག་དབྱེར་ཕེབས་པ།	425

པཎྜུ་སྐྱེ་ཡང་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ཚད་ནམ་གྱི་བཤད་ཁྲིད་	
འཕྲོས་ཕུལ་བ།	428
པཎྜུ་རྒྱལ་བུས་འཕྲོས་ཁྱེ་བར་རོར་དགོན་ལ་ཕེབས་པ།	429
པཎྜུ་རྒྱལ་བུས་འཕྲོས་ཁྱེ་བར་རོར་དགོན་ལ་ཕེབས་པ།	431
པཎྜུ་རྒྱལ་བུས་འཕྲོས་ཁྱེ་བར་རོར་དགོན་ལ་ཕེབས་པ།	433
པཎྜུ་རྒྱལ་བུས་འཕྲོས་ཁྱེ་བར་རོར་དགོན་ལ་ཕེབས་པ།	439
པཎྜུ་རྒྱལ་བུས་འཕྲོས་ཁྱེ་བར་རོར་དགོན་ལ་ཕེབས་པ།	446
པཎྜུ་རྒྱལ་བུས་འཕྲོས་ཁྱེ་བར་རོར་དགོན་ལ་ཕེབས་པ།	459

༡༡། རྒྱལ་བུས་འཕྲོས་ཁྱེ་བར་རོར་དགོན་ལ་ཕེབས་པ།	465
༡༢། ༡༠༠༡ ལྷ་པ་བུ་གཉིས་པའི་ནང་།	465
༡༣། ༡༠༠༢ ལྷ་པ་བུ་གཉིས་པའི་ནང་།	466
༡༤། ལྷ་པ་བུ་གཉིས་པའི་ནང་།	467
༡༥། ལྷ་པ་བུ་གཉིས་པའི་ནང་།	469
༡༦། ༡༠༠༣ ལྷ་པ་བུ་གཉིས་པའི་ནང་།	471
༡༧། ༡༠༠༤ ལྷ་པ་བུ་གཉིས་པའི་ནང་།	472
༡༨། ༡༠༠༥ ལྷ་པ་བུ་གཉིས་པའི་ནང་།	473

༡༽ ༡༠༠༥ ཕྱི་ཁྱེ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ནང་།	477
༩༽ ༡༠༠༥ ཕྱི་ཁྱེ་ལྔ་པ་དང་རྒྱག་པའི་ནང་།	480
༡༠༽ ༡༠༠༥ ཕྱི་ཁྱེ་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་ནང་།	483
༡༡༽ ༡༠༠༥ ཕྱི་ཁྱེ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་ནང་།	488
༡༢༽ ༡༠༠༥ ཕྱི་ཁྱེ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅུ་གཉིས་ནང་།	493
༡༣༽ ཡལོང་ས་སྐྱབས་མལོན་ཆེན་པོ་བཤད་གྲུ་ཆེབས་སྐྱར་ བཀའ་ངིན་བསྐྱེད་ས་པ།	495
མཛད་སྒོ་ཉིན་དང་པོ།	495
༡༤༽ མཛད་སྒོ་ཉིན་གཉིས་པ།	497
ག༡༽ མཛད་སྒོ་ཉིན་གསུམ་པ།	498
ང༡༽ མཛད་སྒོའི་རྗེས།	499
ཅ༡༽ བཤད་གྲུ་བྲིད་ལུང་སྤེལ་བ།	500
ཆ༡༽ ཡལོང་ས་སྐྱབས་མལོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་གསན་ལུང་སྤེལ་བ།	502
 ༡༤༡ བེ་མན་ཉིན་ཐོ་བརྗེད་བྱང་།	505
༡༽ ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་འཕྲོག་པའི་འདུལ་བའི་ཕྱག་སྒོལ་ཐུ་ཡི་ ལཱྱིར་མཛུགས།	506
༡༽ ༡༩༩༥ ལོ་མཇུག་ནང་བེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་ཐེངས་དང་པོ་	

བསྐྱུངས་པ། 508

༡༽ ༡༩༩༥ ནང་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་མུ་མཐུད་བསྐྱུངས་པ། 516

༢༽ ༡༩༩༥ ནང་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐྱུངས་པ། 521

༣༽ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ནང་ཐེ་མན་དུ་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་ཕྱིན། 528

༤༽ ༡༩༩༥ ནང་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་མུ་མཐུད་བསྐྱུངས་པ། 531

༥༽ ༡༩༩༥ ནང་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་ཐེངས་གསུམ་པ་བསྐྱུངས་པ། 539

༦༽ ༡༩༩༩ ལོར་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་ཐེངས་བཞི་པ་བསྐྱུངས་པ། 563

༢༡། འབར་མའམ་མན་ཏན་དུ་གནས་བསྐྱོར་སོང་བ། 575

༢༢། །རྒྱ་གར་འབྲས་ལྗོངས་གནས་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་བཤད་གྲ་དབུ་མ་
ཚུགས་བར་གྱི་རང་རྣམ་བཞུགས་སོ། 583

བྱ་བའི་ལྷག་ཆུང་བསོད་བསྟན་དང་། །མདོ་གཞུང་ཡོར་གཟའ་ཨ་ཡག་གི།
བྱ་བའི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི། །ལྷག་ས་བའི་༼༡༩༡༽དབྱར་ལོའི་སྟོད་སྟོར་སྦྲེས།
ཡོངས་དགེ་མི་འགྱུར་རྟོ་རྟེ་ཡིས། །ལྷན་གྲུབ་ཆེ་རིང་ཞེས་སྟུ་བཏགས།
རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་བསྐྱངས་བཅུ་གཉིས་ལོར། །དྲིན་ཅན་ཨ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས།
ཡིག་ངོ་བསྟན་པས་ལོ་གཅིག་ཚུན། །ད་ལྟའི་སྟོག་ཆད་འདི་ཅམ་བྱང་།
ང་ཡི་པ་མ་གཉིས་པོ་ལ། །བྱ་བྱག་མིང་སྲིང་བྱག་བྱུང་བའི།
ཆེ་བ་ང་རང་ཡིན་སྟབས་གྱིས། །རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བར་བྱ་ནི།
སེམས་ཅན་འཚོ་སྐྱོང་བཞོ་བཀོལ་དང་། །ཞིང་ཚོ་གཡུལ་ལས་གཏོང་བ་དང་།
རྩ་དང་བཅས་མ་བར་བ་སོགས། །ཞིང་འབྲོག་ལས་ཀ་སྟོ་ཆོགས་དང་།
རྟ་ཐབ་ལག་གཡོག་དོས་འགོལ་སོགས། །དམག་ཁྲལ་ཁུ་ལག་མང་པོ་འཇུག།
དཀའ་ངལ་སྦྱིད་སྦྱུག་གངས་མང་བརྒྱད། །གཅིག་ཏུ་པ་མའི་ངོ་སྤྱང་བྱས།
བཅོ་བརྒྱད་ཟིན་པའི་ས་སྟག་ལོར། །སྤར་ནས་སྟོམ་པ་ཚུ་འདོད་ལྟར།
རང་འདུན་གཙོ་བོའི་ཉེར་ལེན་ཞིང་། །པ་མའི་སྤྱགས་རེའི་རྒྱན་མཐུན་གྱིས།
མདོ་སྤེལ་དགོན་གྱི་འཚོགས་སྦྱིགས་སྟུ། །བཅར་ཏེ་བརྟན་མཁས་གཉིས་ལྟན་པའི།
མཁམ་པོ་བཟོད་པ་ལེགས་བཤད་མདུན། །དགེ་ཚུལ་ཐོབ་སྟེ་ཆོས་སྟོར་ཁྱེད་གས།
དེ་མ་ཐག་ཏུ་རབ་དགའི་དཔལ། །ཁྲ་བ་སྦྱིན་བལ་ལྟ་བུར་སྦྲེས།
དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟའི་བར། །ཆ་བའི་པམ་ལྟུང་བྱུང་བ་མེད།
ལོ་སྤྱད་ཁྲ་བ་གཉིས་ལྟག་རིང་། །མཁམ་ཆེན་སྤེལ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས།

དགོན་དུ་སློབ་སྦྱ་བཅུགས་པ་ན། །དེ་ནང་ཞུགས་སྐྱེའི་སྐལ་བཟང་གྱུར། །
སྦྱོང་འཇུག་ཆར་གཅིག་བཤད་ཁྱིད་ཐོབ། །གཞུང་དོན་གོ་བ་བན་བུན་རྟེན། །
བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས། །དེ་ནི་ཐོག་མའི་ཆོས་འབྲེལ་ཡིན། །
དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཁན་ཆེན་དེས། །བཅེ་བའི་ཐུགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བསྐྱུངས། །
ལུགས་གཉིས་བཀའ་དྲིན་བསམ་མི་བྱབ། །ལེགས་ཆ་མཆིས་ན་ཁོང་གི་ཡིན། །
དགོན་པའི་འདོན་ཆོག་སློབ་བཟུང་རིགས། །དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་ཐིག་ལ་སོགས་པ། །
སྤྲ་དགོང་ཞོར་སྦྱོང་བྱང་བཟང་ལས། །ཆེད་གཉེར་དེ་ཅམ་མ་དགོས་བྱང་། །
ས་ཡོས་རང་ལོ་བཅུ་དགུ་ནས། །ཨ་པ་གྲོངས་ཤོར་གཉེན་ཉེར་བརྟེན། །
དུ་སྤྱག་མ་བུ་ཤུལ་དུ་བཞག །རང་ཉིད་གནས་བསྐྱོར་སྤྲ་སར་བསྦྱོད། །
རྩོ་ཤླག་ནམ་གཉིས་ས་རོར་གཙོས། །དབུས་གཙང་གནས་ནམས་སལ་ཆེར་འཁོར། །
རོར་ཆེན་གདན་སར་རྩོ་རྩེ་འཆང་། །མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ་ནི། །
ཀུན་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་མདུན། །ལམ་འབྲས་དང་ནི་བསྟེན་རྩོགས་ཐོབ། །
མིང་དུ་ཀུན་དགའ་དབང་སྤྱག་གནང་། །རང་ལོ་ཉི་ཤུར་རང་ལུལ་འཁོར། །
ཉེར་གཅིག་དགུན་སྤང་མ་ཡང་གྲོངས། །ཤུལ་ལུས་དུ་སྤྱག་མིང་གིང་ལྷ། །
གཉེན་ཉེ་ཞང་ཆ་ལ་བཅོལ་ཏེ། །མགོ་འདོན་བྱེད་སྐྱེའི་སློབ་པ་བཅས། །
འཇིག་རྟེན་སློབ་བཏང་ཆོས་ལ་གཞོལ། །ཁྲིལ་དང་རོ་ཆ་རྒྱབ་དུ་བོར། །
མི་གལ་ནས་བྱད་རང་དབང་སྦྱོད། །སྤྲ་མ་མ་གཏོགས་སྟོས་ས་མེད། །
ཉེར་གཉིས་དགུན་ལོ་ནམ་འབྲེན་མཆོག །དབོན་རྟོད་སློབ་གྲར་ཕེབས་རྗེས་རྒྱགས། །

མཁམ་ཆེན་མཁམ་རབ་ལྟན་མདུན་ནས། ཁོད་མའི་བཤད་ཁྱིད་རྒྱས་པ་ཐོབ། །
རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་ཆུ་ལྷག་ལོར། ལྷུང་ཡང་མཁམ་ཆེན་བཀའ་ངེན་ཅན། །
རྩོད་སར་ལམས་བྱེད་ཆོས་གྲུ་ཡི། མཁམ་སར་ཕེབས་པའི་ཉེ་གནས་བཀྱིས། །
པོད་ལྷ་དང་པོའི་ཉེར་དྲུག་ཉིན། རིགས་ཀྱན་བྱས་བདག་རྩི་ཆེ་འཆང་། །
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་ཀྱི། དབྱེས་ཞལ་ཐོག་མར་མཇལ་བའི་མོད། །
མིག་ཞག་འཁོར་བཞིན་ཐུགས་རྗེས་ཟེན། རྩི་བཅུན་རྩི་ཆེ་ནལ་འབྱོར་མའི། །
བྱིན་ལྷབས་སྟོན་འགྲོའི་བདུན་ཁྱིད་ཅིག། ཐོག་མའི་ཆོས་སྐལ་ཐོབ་པ་བྱུང་། །
དེ་ནས་སྔ་རྗེས་ཅི་རིགས་པར། སྐྱབ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་ཆེ་བརྒྱད་ཀྱི། །
གདམས་མཛོད་པོད་ཆེན་བཅུར་བཞུགས་པའི། ཆོས་སྐྱོར་ཆ་ཆང་རྒྱས་སྒྲོས་དང་། །
དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱར་བཀའ་བབས་པའི། རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་བེར་མ་པའི། །
ཟབ་གདམས་ལམ་འབྲས་སྒྲོབ་བཤད་ཀྱི། ཆོས་བཀའ་ཡོངས་རྩོགས་རྒྱས་ཅན་དང་། །
སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཅུས་པོད་ཆེན་ནི། བཅུ་བཞིའི་ནང་བཞུར་དབང་ཆེན་ནས། །
རྗེས་གནང་ལྷགས་ལྷང་ཡོངས་རྩོགས་དང་། སྐྱབ་ཐབས་བརྒྱ་ཙུ་ལ་སོགས་མཐོས། །
སྐར་ཡང་དམར་མོ་སྐྱོར་གསུམ་གྱི། བྱིན་ལྷབས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིས། །
ཉམས་ཁྱིད་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱོར་པལ་ཆའི་ལྷགས་ལྷང་ཐོབ། །
གཞན་ཡང་མགོན་པོ་ཁྱོད་བཅུ་ཡི། རྗེས་གནང་སྟོན་འགྲོའི་མགོན་པོ་དང་། །
དཔལ་མགོན་ཞལ་དང་དུར་བདག་སོགས། མགོན་པོའི་ཆོས་སྐྱོར་གངས་མང་མཐོས། །
རང་བྱུང་རྩི་རྗེས་བསྐྱེད་མཛད་པའི། སྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས་ཞི་བ་ལྟའི། །

བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་དང་། །འཇམ་དཔལ་མཆོན་བཟོད་འཇམ་བསྟོད་སོང་། །
བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་བྱ་ཆོས་དང་། །དབུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་གསུང་འབུམ་དང་། །
ཆགས་མེད་རི་ཆོས་ལ་སོགས་པའི། །གསར་རྟེན་ཆོས་བཀའ་གངས་མེད་མཐོས། །
རྩོམ་གས་སྟོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི། །རྩིས་གནང་སྔ་ཅུབ་ཉིང་འབྲུལ་དུ། །
སྟོལ་མ་དངོས་མཇལ་དེ་ལ་སོགས། །རྒྱ་མཆོན་བྱང་པར་དུ་མར་བཞེན། །
སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་ངས། །ནམ་ཀུན་ཡིད་ངོར་གསོལ་བཏབ་ན། །
སྟོན་ལས་འཕྲལ་རྒྱུན་ཉམ་ང་བའི། །རྒྱུད་པ་ཀུན་ལས་སྟོབ་པར་མཛད། །
རྒྱབས་ཀུན་འདུས་ཞལ་སྤྲ་མ་རྩེ། །ད་དུང་འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་བར། །
སྤྱི་ཐོར་པད་ལྷར་རྟག་བཞུགས་ཏེ། །གསང་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །
རྩོང་སར་ཁམས་བྱེད་ཆོས་སྤྲ་དེར། །མཁན་ཆེན་བཀའ་ངིན་ཅན་དེ་ཡི། །
ཞབས་པད་ལོ་བརྒྱད་བར་དུ་བསྟེན། །འདུལ་མངོན་དབུ་པར་ཆད་མ་དང་། །
སྟོམ་གསུམ་དང་ནི་གཞུང་པོད་དུག །ཆ་ལག་དང་བཅས་གཞན་ཡང་ནི། །
ས་སྤྱི་གོང་མ་ནམ་ལྷ་དང་། །ངོར་ཆེན་རྩེ་དང་དཀོན་ལྷན་གྱི། །
གསུང་འབུམ་ནམས་དང་ལམ་འབྲས་གྱི། །ནམ་ཐར་སྟོར་སོགས་ཁྲིད་ལུང་རིགས། །
གངས་མང་མཐོས་ཤིང་རང་སྟོང་གི། །བཙོན་འགྲུས་མ་ཞན་ཅམ་ཡང་བྱས། །
ཆོས་སྤྲ་དེ་ནང་གཞུང་བཤད་གྱི། །སྟོར་དཔོན་འགན་ཡང་ལོ་ཤས་ཟེན། །
སྤྲ་ཆང་བརྒྱ་སྟོར་ཡན་མན་དང་། །མཉམ་དུ་སྟོན་གསུམ་དོན་ཡོད་གྱུར། །
ཞོར་དུ་སྤྲ་མའི་ཞབས་འདེགས་རིགས། །ཅི་རུས་བསྐྱབས་ཤིང་སྤྲ་མདུན་ནས། །

ཟས་གོས་ཉེར་མཁོའི་དངོས་རྒྱས་སྒྲོར། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གཉིས་ཀ་གནང་། །
བསྟན་ལ་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་ཡི། འགྲོ་ཆག་ཉལ་འདུག་སྟོང་ལམ་ཚུན། །
ནམ་ཀུན་འཆོས་པའི་བསྐྱབ་སྟོན་རིགས། ཏེ་ལྟར་དུ་ཆེ་མིག་ཆུ་འཁོར། །
སྦྱོང་བ་བདག་གི་སྦྱོང་ལུས་འདི། སེལ་པ་སེལ་དང་མི་འདྲ་ཙམ། །
དེན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་དེན་ལན་ནི། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་གཞལ་མི་རུས། །
བ་ཆ་ཆུ་ཁྲུང་གི་མདོ་ལས། རྩ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་པའི་ཆོ། །
ང་ཉིད་སློབ་དཔོན་གཟུགས་གྱིས་གནས། ཏེ་ཡིན་སྟམ་དུ་ཡིད་བྱོས་ལ། །
དེ་ཆེ་དེ་ལ་གྲུས་པར་བསྦྱིད། ཅིས་གསུངས་ལུང་གིས་བསྟན་དོན་གྱར། །
སྡེ་གཞུང་མཆོག་སྤུལ་ཨ་འཇམ་དང་། ཡེ་ན་ཆོས་འཕེལ་རབ་རྒྱས་སོགས། །
མཁམ་གྲུབ་དམ་པ་འགའ་ལས་ཀྱང་། མདོ་སྟགས་ཆོས་འབྲེལ་ཅི་རིགས་ཐོབ། །
འདི་ལྟར་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་ལྟག རྩི་རྩི་འཛིན་དང་དགེ་བའི་བཤེས། །
བཅུ་ལྟག་ཞབས་པད་བསྟོན་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཆོལ་སློབ་སྦྱོང་རང་དོན་གཉེར། །
དེ་ནས་མཁམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། བསྟན་དོན་བཀའ་གསུང་གྲུས་བཀུར་གྱིས། །
རང་དོན་གཙོ་བོའི་ཞར་བྱང་དུ། བསྟན་དོན་ལྟར་སྤང་བཞིས་ཚུལ་ཡང་། །
ལྟགས་ཡོས་རང་ལོ་སོ་གཅིག་ཐོག རང་ཡུལ་འབྱོར་ནས་སོ་ལཱེ་བར། །
མདོ་སྟོབ་དགོན་གྱི་མཁན་ས་བཟུང་། ལོ་རེ་བཞེན་གྱི་དབྱར་གནས་དང་། །
དུས་ཐུང་བཤད་བྱ་ཉི་ཤུའི་སྒྲོར། གཞུང་བཤད་གོ་ཁྲིད་ཅི་རུས་དང་། །
ཟླ་ཕྱེད་གསེ་སྦྱོང་སྦྱབ་བྱ་བཅས། གཞན་ཡང་དགོན་སྦྱིའི་བྱ་ཆ་ང་ནི། །

གཅིག་བརྒྱུ་ལུ་ཅུ་ཡན་མན་གྱི། རྒྱུན་སྒྲིག་དུས་མཆོད་བསྟན་ཅ་སོགས། །
དུས་བསྟན་བཞུ་སྐྱོང་གང་བྲག་དང་། །ཡུལ་སྡེ་སྤྱི་བྱེར་སྤྱང་གནས་དང་། །
མ་ཉི་དུང་སྐྱབ་འགའ་ཡི་དབྱར། །ཆོས་འབྲེལ་ཅི་རིགས་བྱས་པར་བཞེན། །
དགོན་ཡུལ་ཀུན་གྱི་བཙེ་བཀྱར་ཐོབ། །གཅིག་དགྲུང་ལྷའི་དབྱར་སྤང་ཅམ། །
དུས་འཁྱར་ཉེན་ཁ་སྡོན་གཟིགས་གྱིས། །འཇམ་མགོན་སྐ་མ་སྐྱོ་བྱར་དུ། །
སྤྱོད་ཕྱོད་ཞབས་བཏེར་འབྲལ་དགོས་བྱུང་། །ལོ་མཐར་རང་ཉིད་དགོངས་འཁྲོལ་རྗེས། །
མགོན་པོ་གྱུར་གྱི་བསྟོན་ཆོད་དང་། །དེམས་རྟོག་སྡོན་འགྲོ་ཆར་ཅམ་ན། །
ནམ་འབྲེན་མཆོག་གི་བཀའ་བསྐུལ་ཏེ། །མེ་སྤེལ་རང་ལོ་སོ་དུག་སྟོན། །
བསྟོན་སྐབ་སྐྱོ་བྱར་མཆམས་བཞག་སྟེ། །ལ་ར་དགོན་པའི་གསར་འཛུགས་གྱི། །
སྐོབ་ལྷའི་དབྱུ་འཛིན་གཏོང་གནང་བྱུང་། །འདི་སྐབས་གནས་དུས་འཁྱར་ལྷོག་གི། །
འཚུབ་ལོང་ཆེ་བའི་སྒང་ཡིན་མོད། །བསྟན་དོན་སྐ་མའི་བཀའ་བསྐུལ་ཆེད། །
རང་བདེ་ཆེ་སྤྱོད་གཏོང་བྱས། །འཆི་ཁའི་སྟོག་མཐུད་ལྟར་སེམས་གྱིས། །
སྐོ་གསལ་ཉི་ཤུའི་སྐོར་ཅམ་ལ། །བོད་ལྗེ་བདུན་པའི་བཙེ་ལྷ་ནས། །
དཔེ་ཁྲིད་དབྱུ་ཚུགས་རྒྱན་འཆང་ཞུས། །ང་བདུན་ལོ་དེར་མཁན་ཆེན་མཆོག།
གནས་བསྐོར་ཐེབས་སྐྱེལ་གྲས་བཀྱར་ཐོག་ཤུལ་དུ་བསྟན་དགོན་རང་སྟོག་བཞིན། །
སྐྱོང་རྒྱུར་ཁས་སྤངས་མགོན་དང་བྲལ། །ང་བརྒྱད་ལོ་དེར་ལ་དགོན་གྱི། །
དབྱར་གནས་ཆོགས་དབྱར་སོར་མདོ་ཁྲིད། །དབྱར་བཞུགས་བརྒྱུ་ཁ་མ་ལོང་ཅམ། །
དབྱར་གནས་འདི་ནི་ཐ་མར་གྱུར། །དེ་ནས་ཕྱི་ལོའི་ལོ་གསར་བར། །

བསྟན་དོན་སྤྱད་ཁྱུ་ཁྱུ་བཅོད་སྟོན་གྱིས། ལོ་ངོ་ཕྱེད་གསུམ་དཔེ་བྲིད་བསྐྱེད་སྤྱོད།
སེམས་བསྐྱེད་བཟང་པོས་དག་བསྟོས་སོ། གཅིག་དགུ་ད་དགུ་ལོ་ས་མག་གི།
རང་ལོ་སོ་དགུ་ཟེན་མ་ཐག་སྐྱེད་པའི་མི་ཆེ་མཁུག་བསྐྱེད་ཏེ།
སྤྱད་པའི་རན་ཆེ་གཉིས་པ་ནི། ཁྲིས་ལྷས་ཉི་མ་གནམ་དཀྱིལ་ཡལ།
ལུག་པ་ནག་པོས་བར་སྤྲང་ཁེབས། རྒྱ་དམར་དྲག་པོས་ལྷང་ཆེན་བཤོར།
དགོན་ཆེན་མེ་འབར་གྱུར་སྤྲང་ལྷར། ཐོག་འབྲུག་སྟོག་གི་སྟེ་ཞགས་ལྷར།
དྲག་ཆར་རྒྱང་དམར་འཕྱེད་པ་ཡིས། བསྟན་དགོན་ཤོག་གྱུར་ནམ་མཁམ་གཡེངས།
བྱེད་རྒྱུ་ཆར་ཆར་གཏོར་ས་མཐར་འཆལ། རི་ཆེར་སླེབ་འབྲལ་བྱ་བྲ་ཡིས།
སྤར་མོས་ཟེན་ཏེ་སྤྱ་སྟོ་གཏོར། གཤེན་རྗེས་ཟེན་འདྲ་འཛིགས་སྤར་དང་།
ཆ་མེད་རྒྱས་མེད་ཆབ་མདོར་བསྐྱལ། ཁྲ་ཤས་བཙོན་བཀག་སྤར་ཡང་ནི།
བྲོས་ཐར་དཔལ་འབར་ས་ཕྱོགས་སྤྱ། གཡེངས་མཐར་དྲག་ཅུ་ཐམ་པའི་མགོར།
ཡང་བསྐྱར་དྲག་པོའི་འཛིན་བཟུང་ཐེབས། ལྷུང་འཆིར་དགའ་བའི་སྐབས་དེ་བྱ།
མཆོན་མདེལ་དྲག་ཆར་འབབ་འདྲ་དང་། ལན་གྲངས་སྤད་མོད་གཅིག་ཀྱང་ནི།
ལུས་ལ་མ་ཐེབས་ཉམས་མཆར་བྱང་། ཡང་བསྐྱར་ས་གནས་རིམ་བརྒྱད་དེ།
ཆབ་མདོར་ཁྲ་ཤས་འཛོམས་པ་ཡི། ཁྲ་བ་བཅུ་ལྷག་བཀག་ཉར་རྗེས།
གཅིག་དགུ་དྲག་ཅུའི་རེ་གཉིས་ལོར། སྟོ་མི་སྤྱ་ཚོག་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི།
བོད་རྫོངས་བྲིམས་ཁང་གཉིས་པ་བསྟོར། ཉིས་བཙོན་ཉིས་སྟོང་ལྷག་བརྒྱལ་བའི།
དྲག་བསྐྱེད་བྲིམས་ཁང་ཆེ་དེར་བྲིད། གཅིག་དགུ་བརྒྱད་ཅུའི་ལོ་མཁུག་བར།

ལོ་གངས་བཙེ་བརྒྱད་ཆང་བ་རུ། ཉག་ཅན་ལོག་མིང་ཐོག་ནས་ནི། །
ས་དེར་སྡོན་གྱི་ལས་འཕྲོ་སྦྱངས། ཉི་ལྷར་རང་ལོ་སོ་དགུ་ནས། །
ལྷགས་སྤེལ་དྲུག་ཅུའི་མཐའ་ཟིན་བར། མི་ལུས་རང་དབང་ཤོར་བ་ཡི། །
བྱང་བ་བསྐྱས་ཅམ་བཤད་པ་ན། གཤིན་ཆེད་གྲོང་དུ་ཚུད་པ་ལྟར། །
འཇིགས་སྒྲག་དངངས་འཆབ་བསམ་མི་བྱ། ཆོས་སྤྱོད་ན་སྟོག་ཉེས་འཕྲད། །
སྟོན་ལྷགས་ལྷག་གི་བྱ་བ་ལྷགས། བཀོལ་སྟོད་ལྷགས་གྱི་གོ་གནས་ཐོབ། །
ངལ་ལས་ལྷགས་གྱི་མི་དང་བསྐྱར། འཆོ་སྟོད་བྱི་ཕག་གཡུ་དུ་འཁྱུངས། །
གཤེ་རྟོག་བོང་བུ་སྤང་ལྷར་བཟེད། ལྷ་ཅམ་ཉིད་ནས་ཡང་ནས་ཡང་། །
འཆི་བར་སྟོན་བཞིན་འཆི་རྒྱུ་ལ། འཁྲོད་སེམས་གཏན་མེད་རྒྱར་ཁྱང་ནི། །
ལས་གྱི་འཕེན་པ་རྫོགས་མ་རྒྱར། ལས་ཁོར་འབྱ་སྟོན་འཆི་སོགས་ལའང་། །
རྒྱན་དུ་འཁྲོད་བཤགས་སྟོན་ལམ་བཏབས། རྩ་དག་དཀའ་ངལ་བརྒྱད་རིམ་ནང་། །
འཕྲལ་སེམས་སྟོ་ཡང་ཞི་བ་ལྟས། བདག་གིས་སྟོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། །
འདི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོད་བྱས་པས། ཉིས་ན་སེམས་ཅན་གཞོད་བྱེད་པའི། །
བདག་ལ་གཞོད་པ་འདི་འབྱུང་རིགས། ཞེས་གསུངས་སོགས་གྱིས་སྟོ་སྦྱངས་ཏེ། །
དང་ལེན་བཟོད་སྟོམ་ཅི་རུས་ལས། མ་འོས་སྟོམ་པའི་ངན་སེམས་གྱིས། །
གཏིང་ནས་ཁོང་ཁྱོ་བྱས་པ་མེད། གཟུངས་སྟོགས་འགའ་དང་མཆོན་བརྟེན་སོགས། །
སེམས་རྩེར་བསྐྱས་པ་ཆགས་མེད་དང་། ལྷ་མར་རྒྱན་དུ་གསོལ་བཏབ་པས། །
ཉམ་ང་ཆེ་བའི་འཕྲང་ལས་གྲོལ། རང་རིགས་འབྲེལ་ཡོད་འགའ་ལ་ཡང་། །

མངོན་ཆུང་ཆོས་མཐུན་པན་འགར་ཐོགས། །བཙུ་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་རབ་བྱུང་རྟགས། །
བྲལ་ཡང་རྩ་བཞི་ཉམས་མེད་ཅིང་། །པ་ཡུལ་སྤངས་པ་ཆོས་འབྲེལ་གྱི། །
དམ་ཆེག་མ་ཉམས་སྐལ་བཟང་གྱུར། །སློག་གི་དབང་པོ་བརྟན་པ་དང་། །
ཉིན་མཆན་ལྷ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་སོགས། །རྟེན་འབྲེལ་དུས་གྱི་འཁྱུར་བ་ཡིས། །
རང་དབང་མི་ཆེ་གསུམ་པ་ཤར། །དེ་ཡང་རྒྱལ་ནང་འཁྱུར་བ་དང་། །
འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་ཕྱིན་ལས་གྱི། །སྐྱུ་རིངས་ཤར་བའི་མོད་ཉིད་ནས། །
ལུན་ཅན་བགོད་དཀའི་མཆན་མོ་ཡོལ། །ངལ་འཆོའི་ཉི་ཟེར་མཐོང་བ་དང་། །
གཞིས་བྱེས་འབྲེལ་ལམ་བྱེ་བར་བརྟེན། །དྲན་པས་སྙིང་གི་གདུང་སེལ་མཆོག།
འངས་མགོན་སྤྲ་མ་རྩོུ་འཆང་། །རྟག་འཇིན་ཅན་ངོར་རེ་ཞིག་བར། །
ཆོས་སྐྱུར་བཞུགས་པར་སྟོན་ཉིད་ནས། །ངེས་པར་གྱུར་མོད་བདག་ཅག་ལ། །
ཐུགས་རྗེའི་འཇུག་པ་ཅི་འདྲ་ཞེས། །སེམས་བཞིན་གནས་པར་འཕགས་ཡུལ་དུ། །
ཡང་སྲིད་ལྟ་མའི་བསོད་ནམས་རྟེན། །ཁྲི་འཁོར་མཆན་དཀྱིལ་རྒྱས་བཞིན་པའི། །
གཏམ་སྟན་ན་བའི་བདུད་ཅིར་གྱུར། །རང་ཡུལ་ལོག་སྟེ་ལོ་གཅིག་ཙམ། །
སྐོར་གཡེང་གཉེན་ཉི་ཐུག་འཕྲད་དང་། །གཙོ་བོར་གྱུ་རྩོར་དངོས་བསྟེན་སོགས། །
དགེ་སྦྱོར་ངང་དུ་གནས་བཞིན་པ། །གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་བཟླ་རྣམ་གྱིས། །
རྒྱས་མཐུན་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་དུ། །ཡང་སྲིད་མཆོག་མདུན་ཡོང་དགོས་པའི། །
བཀའ་ནན་ལན་གསུམ་འབྱོར་བའི་མཐར། །རྒྱ་བྱིར་རང་ལོ་རེ་གཉིས་ཐོག།
རང་ཡུལ་འབྲེལ་ཡོད་སྒོས་བཏང་སྟེ། །སློག་ལུས་དཀའ་ངལ་བྱུང་བསད་གྱིས། །

གཅིག་ཕུར་བྱ་བ་དང་ས་མཐར་ཉུལ། བཤོད་དཀའི་མཐའ་མཆོམས་མཐའ་ནས་བསྒོར།
མི་རིགས་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་སར། ལ་མཐོ་ཆུ་ཆེ་འཕྲང་མང་བཞུལ།
གནས་བསྐྱར་ཆོས་འབྲེལ་འགའ་ཡང་བྱས། འབྲེལ་མེད་སྤྱ་མའི་ཐུགས་རྗེ་ཡིས།
ཉམས་ཉེས་མེད་པར་སྒྲ་བདུན་མཐར། རྒྱ་གར་འབྲས་ལྗོངས་སྤང་ཏྲོག་འབྱོར།
ལུས་སེམས་འཇུར་བའི་ཕྱིང་ཆོར་སྒྲིལ། བོད་སྒྲ་དགུ་པའི་བཅུ་བདུན་ཉིན།
སྤྱ་མའི་སྒྲ་ཆབ་གདུང་ཉིན་དང་། གསང་གསུམ་བྱག་མཛོད་བཟླ་ནམ་བཅས།
ཡང་གྲིད་མཆོག་གི་དགེས་ཞལ་མཇུག། དེ་ཡང་སྟན་གསན་དབབ་མ་ཐག།
ཏར་གྲིས་བར་བྱམས་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ། དགེས་འཇུག་གསུང་གིས་འཆོམས་འདྲི་དང་།
དབུ་ཐོད་དང་བཅས་མཇུག་དར་གནང་། དངོས་ཞལ་མཇུག་དང་སྟན་ཅིག་པར།
འཇམ་མགོན་གོང་མ་དུན་པའི་མོད། དགའ་སྦྱོར་འདྲེས་གིང་མཆིལ་མས་བརྒྱནས།
སྤྱ་བཛྲོད་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་། མི་ཉག་དུས་ཀྱི་འཁོར་ཐུགས་ཀྱིས།
གསེར་གྱི་ཉི་མ་བཞུད་ཐུར་ཀྱང་། དྲུང་གི་སྒྲ་བའི་ཞབས་ཟིན་པས།
ཆན་བུའི་ཆེ་མཐར་སྐལ་བཟང་རྟེན། རིམ་པར་ཡི་རང་བག་ཕེབས་དང་།
གསུང་མོལ་ཞིབ་རྒྱས་ཐུགས་དགོངས་ཀྱང་། དགེས་རབ་ཅེ་མོར་བྱིན་ཚུལ་གྱིས།
འཆོ་སྤྲོད་གནས་བསྐྱར་བཀོད་བསྒྲིག་གནང་། ཡགོང་ས་མཆོག་དང་ས་དོར་གཉིས།
མཇུག་ཞིང་དབང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཐོབ། ཡད་མཆོ་སྤྱ་ཏེ་དོར་གདན་ཕྱོགས།
འཁོར་ཏེ་འབྲས་གནས་གདན་སར་འབྱོར། དེ་འཕྲལ་ཆུ་ཕག་ལོ་སར་ནས།
སྤྱ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་དངོས་ཀྱི། མཆོག་སྤུལ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ནི།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ལྷ་ནས། རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱང་པར་དུ། །
ལམས་བྱེད་བསྟན་རྒྱུ་བསྐྱར་གསེའི་ཆེད། གཞུང་བཤད་དཔེ་བྲིད་སྦྱོང་དགོས་པའི། །
བཀའ་ནན་གསེར་གྱི་ཙོད་པན་མཐོས། རྟེན་ཡང་འབྲས་སྤྲངས་ལུབ་ཕྱོགས་ཁྲལ། །
གནས་ནང་བདེ་ཆེན་སྤིང་ཞེས་པའི། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་གོང་འོག་གིས། །
བྱིན་རྒྱལ་བས་བདག་གིར་བཞེས་གནས་དེར། གཅིག་དགུ་ཀྱ་གསུམ་རང་ལོ་ཡང་། །
རེ་གསུམ་བོད་ལྷ་དང་པོའི་ནང་། གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱར་དགེ་བ་ཅན། །
ཡར་ཆོས་བཙུ་ལྷའི་ཉི་ཤར་དུས། བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་སྟོན་འགྲོ་བའི། །
ཆོས་བྲིད་དབུ་ཚུགས་ཉེན་འབྲེལ་དགེ་ཤོག་མར་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ། །
དཔོན་གཡོག་བདུན་ལ་སྦྱོང་འཇུག་དང་། རྩོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལུ་བ་ནས། །
ཆོས་གཞི་རིམ་གྱིས་གོང་འཕེལ་གྱུར། རྟེན་ས་བཟུང་སྟེ་བསྟན་རྒྱུ་ལ། །
བསམ་ཏེ་ལམས་བྱེད་སྤྱི་གསོལ་མཚོན། ཞོགས་ཚོགས་རྒྱུ་ཆགས་གསུམ་པ་དང་། །
དགོང་མོར་བསྟོ་སྟོན་ལོ་ལྟར་གྱི། དབྱར་གནས་ལྷ་བྱེད་གསོ་སྦྱོང་དང་། །
དུས་བཞིའི་ཆོས་སྦྱོང་བསྐྱར་གསོལ་བཅས། ཆགས་མེད་རྒྱུ་སྤྱི་གསོལ་བསྐྱར་ས། །
དེ་རྗེས་ཆོས་མཐུན་ཆ་རྒྱུ་བཞེད། གུ་གཟེགས་མཁྱེན་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས། །
བཤད་ཀྱ་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་གྱི། ཉི་ལྷ་ཅལ་ཞེས་མངའ་སྡེའི་ཁྲལ། །
ལྷེར་ལ་འཇུགས་རྒྱུའི་དགོངས་བཅད་ལྟར། གཅིག་དགུ་ཀྱ་ལྷ་ཤིང་སྤང་ལོར། །
སྟོན་ཏེ་རྫོང་སར་བཤད་ཀྱ་ཞེས། ཆོས་གཞི་འཇུགས་སྟོན་གཏན་འཁེལ་གྱུར། །
ཡུལ་མི་སྤྱབས་བཙུ་གཞིས་ཆགས་དང་། ཉི་འཁོར་གསར་རྫིང་དགོན་ཁག་བར། །

འཇིག་རྟེན་ཚུལ་ལྟགས་ཅམ་མིན་པའི། །ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྩེ་བཟུང་ཆགས། །
ཆོས་ཡོངས་བརྟགས་པས་སངས་རྒྱུ་ཉིད། །མཉེས་པར་འཇུག་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །
འཇམ་མགོན་སླ་མ་གོང་འོག་གི། །བསྟན་དགོན་སྤྱགས་དགོངས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། །
སྤྱ་ཕྱིར་བོད་ནས་གསར་འབྱོར་གཙོས། །སྟོ་འབྲུག་བལ་ཡུལ་རྒྱ་གར་གྱི། །
བྱང་ཕྱོགས་ལ་དྲགས་མན་ཆད་སོགས། །དགོན་སྡེ་ལྟ་བུ་ལས་བསྐལ་བའི། །
མཆོག་སྤྱལ་མཆོན་ཐོབ་ཅན་འགའ་དང་། །འདུས་སྤྱོད་གཉེར་ཅན་རིགས་ལ། །
དགའ་ངལ་ཁུང་རིགས་བཟོད་སྟོམ་དང་། །བཙོན་འཁྱུས་བསྐྱེད་དེ་ལྟག་བསམ་གྱིས། །
འདུལ་མངོན་དབུ་པར་སྟོམ་གསུམ་དང་། །ཆད་མ་བཅས་ཏེ་གཞུང་པོད་དུག །
ཆ་ལག་དང་བཅས་རྒྱན་ཡོད་ཀྱན། །ངེས་མེད་ཅི་རྣམ་སྤེལ་བྱས་པའི། །
རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་ཆུ་སྟེའི་མཇུག། །རང་ལོ་དོན་གསུམ་བྱིན་ལའི་བར། །
སོར་མདོ་ལན་བཞི་མདོ་རྩ་ལ། །ཡུམ་བརྒྱ་པ་ནི་ལན་གསུམ་དང་། །
ཀླ་རི་ཀླ་ནི་ལན་བཅུ་གཅིག། །འདུལ་བ་ཆོག་ལེར་ལན་གསུམ་བཏོན། །
མངོན་པ་མངོན་ནི་ལན་བདུན་དང་། །མངོན་པ་ཀྱན་བདུས་ལན་བཞི་བྲིད། །
དབུ་མ་འཇུག་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། །བཤེས་སྤྱིངས་ལན་བདུན་བཞི་བརྒྱ་པ། །
རྩ་ཤེ་ལ་སོགས་རིགས་ཆོགས་ནི། །ལྟ་བཅས་སོ་སོར་དྲུག་རེ་བྲིད། །
གོ་རམས་འཇུག་འབྲེལ་ལན་ལྟ་དང་། །དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཆེན་མོ་གསུམ། །
ལྟ་བའི་ཤན་འབྲེད་ལན་གཉིས་བཏོན། །ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྒྱན་ལན་བཅུ་གཅིག། །
མདོ་རྒྱན་ལན་དྲུག་དབུས་མཐའ་བརྒྱད། །ཆོས་ཉིད་ནམ་འབྲེད་རྒྱུད་སླ་བཅས། །

ལན་དུག་ཙམ་རེ་བཤད་ཁྱིད་བྱས། །ཞི་ལྷའི་སྦྱོད་འཇུག་ལན་བཅུ་དུག །
བསྐབ་པ་ཀུན་བདུས་ལན་ལྔ་བཏོན། །ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་ལན་གསུམ་དང་། །
ཐོགས་མེད་རྒྱལ་སྐུས་ལག་ལེན་དང་། །དྲགས་པོའི་ཐར་རྒྱན་ལན་གསུམ་རེ། །
སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལན་བཞི་དང་། །འཇམ་དབྱངས་དགོངས་རྒྱན་ལན་གཉིས་ཙམ། །
གོ་རམས་སྒྲིམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་དང་། །མངའ་པར་རྒྱུ་ངེས་ལན་རེར་བཏོན། །
ཆོད་མ་རིགས་གཉེར་ལན་བདུན་དང་། །ཕྱོགས་སྤང་ཆོད་མ་ཀུན་བདུས་དང་། །
ཆོས་གྲགས་རྣམ་འབྲེལ་བཞི་རེ་སོང་། །སྐུ་རྟགས་ལན་བཞི་ས་པར་གྱི། །
ལེགས་བཤད་རིན་གཉེར་མཁས་འཇུག་དང་། །སྤང་གསུམ་དང་ནི་དབྱུ་མ་རྒྱ། །
བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་སྒྲེགས་བམ་དང་། །རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་སྡོན་ཤིང་ཆེ། །
དབྱལ་ཆུ་ཐོར་མེད་གསུང་འབུམ་དང་། །སྐུ་ཐབས་ཀུན་ལས་བདུས་པ་སོགས། །
ལན་རེ་ཙམ་ནི་བཏོན་པ་ཡིན། །གཞན་ཡང་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དང་། །
མ་ཉི་དུང་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སོགས་སྟུ། །དགེ་བསྟེན་འགའ་དང་སྐུ་བས་སྒྲིམ་དང་། །
ཐེག་ཆེན་གསེབ་སྦྱོང་འདོན་པ་སོགས། །ཆོས་འབྲེལ་བྱས་པ་མང་ཙམ་བྱུང་། །
ཆོས་དབར་དུས་ཆོད་འགའ་དང་བསྐྱུན། །པལ་ཆེར་རང་དོན་གཙོ་གཉེར་གྱིས། །
འཕགས་ལུལ་སྤྲེལ་ཆེན་རྣམས་མདུན་ནས། །ཆོས་འབྲེལ་ཅི་རིགས་ཐོབ་ཚུལ་ཡང་། །
ཡསྐྱབས་རྩེ་དེལ་མཁུན་མཆོག་མདུན་ནས། །འཇམ་མགོན་སྤྲེལ་མའི་རྣམ་ཐར་དང་། །
གསུང་འབུམ་པལ་ཆེའི་ལྷགས་ལུང་དང་། །སྟོན་བརྒྱུད་སྤྲེལ་པའི་ཆོ་དབང་སོགས། །
མཐོན་ཤིང་མཆོད་པའི་མ་ནགས་ཚུལ། །སྐུ་བདུས་བསྐབ་བདུས་གསན་ལུང་སྟུལ། །

ཨ་མྲི་ཁྱ་ལྷིང་མཁན་ཆེན་ནི། །འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཡི། །
མདུན་ནས་བསྟོན་ཆོགས་བསྐྱར་བསྐྱབ་དང་། །ཀྱེ་རྡོ་ལམ་ཟབ་བེར་སྤང་དང་། །
མགོན་པོ་ལྷ་བརྒྱད་རྗེས་གནང་སོགས། །སྤྱེ་ཕྱིར་དབང་ཆས་མང་པོ་ཐོབ། །
རིགས་ཀྱན་བྱབ་བདག་རྗེ་སྤྲ་མའི། །ཡང་སྤྲོད་རྡོ་རྗེ་འཆང་མདུན་ནས། །
ཀྱེ་རྡོ་རྒྱ་དབང་ཆད་ལྷན་དང་། །ཆོ་དབང་ལ་སོགས་ཅི་རིགས་མཐོས། །
ཕྱག་ན་པསྒྲོའི་ནམ་པར་འབྲུལ། །ཡ་རྒལ་མཆོག་སྤྱེ་སྤོང་བཅུ་བཞི་པ། །
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས། །ཆུ་ཕག་དང་ནི་ཤིང་སྤང་ལོར། །
གནས་མཆོག་རྡོ་རྗེའི་གདན་ཉིད་དུ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དང་། །
དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཆོ་དབང་སོགས། །སྤྱེ་ཕྱིར་དབང་ཆས་མང་པོ་ཐོབ། །
སྟོན་མ་ཉིད་ནས་སྤྲ་ཆེན་འདི། །རྡོ་པོ་རྗེ་ཡི་ནམ་འབྲུལ་དུ། །
ངས་ཤིང་ད་རེས་མཇལ་མ་ཐག །མོས་གུས་བྱད་པར་ཅན་ཡང་སྤྱེས། །
ཐུན་མེན་ཐུགས་བརྟེན་རྗེས་སུ་བཟུང་། །ཆད་བཏུས་བསྐྱབ་བཏུས་འཇུག་འགྲེལ་སོས། །
ལུང་རྒྱན་འགའ་ཞིག་མཆོད་རྗེས་སུ། །འབྲུལ་རྒྱུའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་འདྲེད། །
ས་སྤྱེ་བདག་ཁྱི་རྡོ་རྗེ་འཆང་། །ངག་དབང་ཐེག་ཆེན་སྤོན་ལས་ནི། །
དཔལ་འབར་དབང་གི་རྒལ་པོའི་མདུན། །ཤིང་སྤང་གསེར་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང་། །
མེ་ཡོས་ལམ་འབྲས་ཆོགས་བཤད་དང་། །ས་འབྲུག་རྒྱུད་བཏུས་དབང་ཆུགས་པར། །
རིགས་གསུམ་སྤྱི་དབང་ནས་བཅུ་མས་ཏེ། །སྤྱོད་དཀྱིལ་བཅུ་གཉིས་རྡོར་དཀྱིལ་ནི། །
བདུན་སོགས་དབང་ཆེན་ཉིར་ལྷ་དང་། །རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་ལྷགས་རྟ་ལོར། །

ཀྱེ་རྡོར་དང་ནི་མགོན་པོ་ཡི། །བཀའ་བབས་བཞི་བཞི་ནས་བབྱུང་སྟེ། །
དབང་ཆེན་སྲུང་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཐོབ། །ཁུ་སྤྱིའི་ཟླ་བ་དང་གཉིས་ནང་། །
ནལ་འཕྱོར་རྒྱུད་ལས་རྡོར་དབྱིངས་དང་། །ཤྱུག་སང་གཏི་དངོས་སྟེའི་དབང་། །
རྡོ་རྗེ་ཅེ་མོའི་སྟེ་གོན་ནི། །རྒྱས་སྟོས་སྟོན་འགྲོའི་དངོས་གཞི་ཡི། །
དབང་ཆེན་བཅུ་པོ་ཉིན་བཅུ་དང་། །རྡོ་རྗེ་མི་འཁྲུགས་སྟུལ་སྟུ་དང་། །
འཆི་མེད་རྩ་སྟེ་ལ་བཞེན་པའི། །ཆོ་དཔག་ལྟ་དགྲ་བཅུ་བདུན་ཅན། །
སོ་སོའི་སྟེ་གོན་དངོས་གཞི་རྣམས། །ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་འདི་སྐབས་སྟུ། །
སྟུ་ལྷིང་མཁམ་ཆེན་ཞལ་སྟེ་ནས། །སྟུ་བ་ཐབས་རྒྱ་མཆོ་ལྷག་ལྟ་ཡི། །
རྗེས་གནང་གཅིག་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཅན། །སྟོ་སྟོང་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་བཅས། །
ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་གྱུར། །རྒྱན་ལྷན་ཉིན་ལྷན་ཉལ་ལྷང་གི། །
ནལ་འཕྱོར་རྗེས་སྟེ་སྟུ་བརྒྱུད་ཀྱི། །གསོལ་འདེབས་སྟེ་རྣམས་སྟོན་འགྲོ་བའི། །
ལམ་དུས་ཐུན་གཉིས་གཅོར་བབྱུང་གིས། །ཆགས་མེད་རྣམ་བཞི་ནན་ཏན་དང་། །
རིགས་གསུམ་དང་ནི་སྟོལ་དཀར་གྱི། །བདག་བསྐྱེད་དང་བཅས་ཞག་བདུན་ལ། །
གཙོ་གྱུར་ཆེ་སྟུ་བ་ཅི་རིགས་དང་། །ཆོས་རྗེ་དང་ནི་རོར་ཆེན་དང་། །
འཇམ་མགོན་སྟེ་མའི་བསྟོན་པ་རྣམས། །ཕྱིང་སྟོར་རེ་དང་བྱང་སྟོམ་དང་། །
རྩ་ལྷང་བཤགས་པ་སྟུ་བཤགས་དང་། །ཡན་ལག་བདུན་པ་ལྷང་བཤགས་རྣམས། །
ལན་གསུམ་ལ་སོགས་ཅི་འགྲུབ་དང་། །རྣམ་རྒྱལ་རྣམ་འཛོམས་གབྱུངས་རིང་ཐུང་། །
གསུམ་ཡན་ཅི་འགྲུབ་ཆགས་མེད་དང་། །ཤེར་སྟོང་མཆོན་བརྡོད་ཆར་རེ་དང་། །

འབྱུང་འདུལ་བདག་བསྐྱེད་ཚེན་འགོ་བཤམ། ཆོས་སྦྱོང་གཏོར་བཟོ་གཞུང་ལྟར་དང་། །
སྦྱོལ་བསྟོད་གསུམ་ཡན་ཅི་ཐོན་དང་། །བཟང་སྦྱོང་སྦྱོན་ལམ་གཉིས་སམ་གསུམ། །
གཞན་ཡང་ཆོ་གང་འདི་རིང་ལ། །ཀྱན་རིག་བསྟེན་ཆད་ལས་བྱུང་དང་། །
ཕྱག་རྟོག་བསྟེན་ཆད་སྦྱོལ་དཀར་གྱི། ཆོ་སྦྱབ་བསྟེན་ཆད་གཉིས་ཅམ་དང་། །
ཚེན་འགོ་འབྱུང་བཞི་ཆད་ལྟན་དང་། །ཀྱེ་རྟོག་གཞི་བསྟེན་མགོན་པོ་ཡི། །
ཡིག་བདུན་བསྟེན་ཆད་རིགས་གསུམ་གྱི། སྦྱི་བསྟེན་ཅམ་ལས་ལྟ་གཞན་གྱི། །
བསྟེན་སྦྱབ་སྐལ་བ་མ་བྱུང་བས། །དམ་ཆོག་ལ་སེམས་རྒྱན་ལྟན་དུ། །
ལྟག་ལྟ་སུམ་ཅུ་ལྟག་ཅམ་གྱི། །གཟུངས་སྒྲགས་རིང་བྱང་ལ་ལྟོས་ཏེ། །
བདུན་ནམ་ཉེར་གཅིག་ཕྱིར་བསྐྱོར་ནས། །འགའ་ཞིག་སྟོང་ཁྲི་ཅི་འབྱུང་སོགས། །
ངས་མེད་སེམས་གཞན་གཡེང་ཞོར་འང་འདོན། །དེ་དག་རྣམས་ལས་མགོན་པོ་ཡི། །
ཡིག་བདུན་འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱ་ཆོ་ནི། །ཁ་ལྟག་སོང་ངས་ས་པཎ་དང་། །
རོར་ཆེན་དང་ནི་རྩེ་སྤྲ་མ། ཆོས་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ནི། །
འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱ་ལྟག་ཡན་ཆད་རེ། །སོང་སྟུང་གཞན་ནི་མ་ངས་སོ། །
དེ་ལྟར་བསམ་སྦྱོར་སྦྱོང་ཆོར་གྱི། །གནས་ཚུལ་ལེགས་ཆ་ཆེ་ལོང་ཅམ། །
བརྗོད་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི། །ལྷང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་དབེན་ཁྱང་། །
ཚེན་ལས་འཕྲལ་རྒྱུན་བསྐྱོག་མེད་གྱིས། །དུས་འབྱུར་ཉམ་ངའི་སྐབས་རྣམས་སྟ། །
སྐབས་ཀྱན་འདུས་ཞལ་སྤྲ་མ་རྩེ། །ཡིད་མཁར་རྟག་བཞུགས་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །
རྩེ་བཙུན་ལྷུང་མ་དཔའ་མོ་དང་། །དཔལ་ལྟན་རྩེ་རྩེ་ནག་པོ་ཆེས། །

མིག་ལྡན་གྱིས་ནི་ལོང་བ་བཞིན། །འབྲལ་མེད་སྐྱོང་བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། །
དེ་ཕྱིར་ལོ་གྲངས་ཉེར་གཅིག་བར། །གདུག་བཙོན་མནར་གཅོད་དྲག་པོའི་འོག།
སྲོག་གནས་ཙམ་གྱིས་ཆོ་གཞུག་འདིར། །བསྟན་དོན་ལྟར་སྤང་འགའ་ཡང་གྲུབ། །
སྐྱེས་སྤངས་སློ་མིག་ཞན་པ་དང་། །བརྗེད་ངས་ཆོ་སྟབས་གཞུང་བཤད་གྱི། །
སྐབས་འགར་ཆོག་དོན་མི་རྟེན་ཅིང་། །ཐེ་ཆོམ་སྟན་པར་འབྱམས་པའི་ཆོ། །
གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་བཏབ་པའི་མོད། །ག་ལེར་གོ་དོན་འཁྲལ་མེད་ལ། །
གཏིང་ནས་ངས་ཤེས་རྟེན་ཙམ་ལས། །གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་མེད། །
མི་ལྟས་ལོ་ལྔ་ཞག་དུས་གྱི། །འབྱུང་འཁྱུར་འགའ་ཞིག་ཐོག་བབས་དང་། །
ཆོས་ཕྱོགས་གནས་ཚུལ་འགའ་ཡོད་ཀྱང་། །ཉིང་འཁྲལ་མི་བཤད་ངོ་ཆའི་གནས། །
ད་ནི་ལུས་ཁོག་རི་ལྟར་སྤྱི། །འབྱུང་རྩབ་དབྱགས་གྱི་རྩ་བ་དཀའ། །
དན་ཆོར་ཤེས་རིག་སྟན་ལྟར་འཐིབས། །ཕུང་པོ་འདོར་ལེན་ཉེ་བར་གྱུར། །
འོན་ཀྱང་སྤྲ་མ་ལྟ་ཡི་མཐུས། །ལོ་དང་རྩ་བ་ཞག་འགར་ཡང་། །
འཆོ་བར་སྲིད་ཆོ་འཁོས་རྒྱས་ལྟར། །བསྟན་ལ་ལྟག་བསམ་རྣམ་དག་བཞིད། །
འཆི་བར་གྱུར་ཀྱང་སྐྱེ་གྱུན་ཏུ། །གཞན་པན་བྱང་ཚུབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི། །
དམ་བཅའི་རི་མོ་དོ་བ་ལ། །བྲིས་པ་ཇི་བཞིན་འདོར་མི་སྲིད། །
དེ་ལྟར་རང་ཚུལ་མདོར་བསྐྱུས་འདི། །རང་སྟོས་སློབ་མཆོག་ཕུར་བྱ་དང་། །
གཞན་ཡང་བདེ་དཔལ་ལ་སོགས་འགས། །བསྐྱལ་ངོ་མ་བསྐྱོག་ཙམ་དུ་བྲིས། །
དགེ་བས་དད་ལྡན་བརྒྱད་འཛིན་གྱི། །སློ་གྲོས་ཤར་རིའི་ཕྱག་པ་ནས། །

སྟིགས་དུས་རྒྱད་ལྟན་སེལ་ལུས་པའི། །བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་འཆར་བར་ཤོག།
ཅས་པའང་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་ཆེལ་ལོའི་དཔེ་ཁྲིད་ཆང་བ་གྲུབ་ཅིང་།
རང་ལོ་དོན་གསུམ་ཟིན་ཁར་ ༡༩༩༩ གྱི་རྒྱ་དང་པོར་བྲིས་པར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སུ་
གྱུར་ཅིག། །

༢༡། ཚོས་སྤྲོ་བའི་བཅུན་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱད་གིས་ རང་གི་བྱང་བ་མ་བཅོས་སྤྱད་པར་བཀོད་པ།

(བར་དུ་བཅུག་པའི་ས་བཅད་ནི་ཚོམ་སྤྱིག་པས་བསྐྱན་པའོ།)

ཕྱི་མ་དགོན་མཆོག་རྣམ་གསུམ་ལ། རྒྱུ་གསུམ་གྲས་པས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་།
བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྤྲོབས་སུ་མཆིའོ། །བཅེ་བས་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ། །

དེ་ཡང་སྤྲོགས་མའི་དུས་སུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་འཆང་བའི་ཆན་གོག་རང་
ལོ་གྲ་བཞི་ཟེན་པ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱད་ཅེས་པ་ཁོ་བོའི་སྤྱིན་
སྟོབ་ཐེ་མན་དུ་ཡོད་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆེ་གང་གི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱུས་ཅམ་
ཞིག་འབྲི་དགོས་ཞེས་ནན་ཆེར་བྱེད་འདུག་པར་རེ་འདུན་མ་བསྒྲོག་ཅམ་
དུ་བསམ་སྦྱོར་གྱི་ཐོག་སྦྱོན་གང་ཡོད་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ལེགས་པའི་ཆ་
ཤས་གང་ཡོད་ཐམས་ཅད་ངོམ་པའི་ཚུལ་དུ་རགས་བསྐྱུས་ཅམ་དུ་འབྲི་བ་
འདི་ལྟར།

༡༽ སྤྲོ་འཁྲུངས་ནས་རབ་དུ་མ་བྱང་བར།

སྐྱེ་ངན་རང་གི་སྐྱེ་ཡུལ་ནི་བོད་ལྗོངས་མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོའི་ཁྲུལ། རྩེ་དགེ་
འདྲི་མདའ་རྫོང་གི་རི་མདའི་གོ་ཡག་ཅེས་པའི་ས་ཆར། རུས་མིང་ལྟར་ན་པ་
ལ་འཁྱུ་རྒྱུང་བསོད་བསྟན་དང་། མ་ལ་ཡོ་རུའི་ཨ་ཡག་ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་
རུ་སྐྱེ་ལོ་ ༡༩༡༡ རབ་བྱུང་བཙོ་ལྔ་པའི་ལྷགས་བྱ་ལོའི་དབྱར་སྟོད་ན་སྐྱེས་
ཟེར། དེ་སྐབས་ནང་མི་ནི་པ་མ་གཉིས་དང་ང་རང་བཅས་གསུམ་ཡིན། འཆོ་
རྟེན་ནི་དུད་འགོ་འབྲི་གཡག་བཅུ་སྟོར་དང་ར་ལྷག་བཅུ་སྟོར་ཡོད་པ་ལ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་འོ་ཞོ་དང་མར་སོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་རེད། རྩོད་གནས་ནི་སྤྱི་
ལུང་དང་ཕྱི་ཁང་ཡིན། ང་རང་སྐྱེས་ནས་ལོ་གསུམ་ཅུ་མ་གྱི་རིང་ལ་ན་རྒྱ་མང་
པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་པ་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཆི་ཤོར་བར་དོགས་ནས་སྤྲ་མ་
མང་པོའི་མདུན་དུ་བྱིན་སྐབས་དང་མིང་མང་པོ་ཁྱས་པར་བརྟེན། ངའི་མིང་
ལ་ལྷན་གྱུ་བ་ཆེ་རིང་དང་། ཆེ་རིང་བཀྲ་ཤིས། ཆེ་དབང་ཤེས་རབ་བཅས་སྤྱི་
བྱིར་བཏགས་འདུག

རང་གི་པ་མ་དང་ཉེ་འབྲེལ་ཆང་མ་ཆོས་ལ་དད་འདུན་ཅན་དང་
རྒྱན་དུ་ལས་ཞོར་ཚུན་ཆད་སྐབས་འགོ་དང་། མ་ཤི་སྒྲོལ་བསྟོད། སི་རྩི་
སོགས་ཀྱི་ཁ་རྟོན་གང་ཤེས་དང་། ཞོགས་པ་ཡར་ལངས་དུས་དང་དགོང་མོ་
ཉལ་ཁ་སོགས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་། དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་དང་སྤྲ་མ་དང་གྲ་
པ་སོགས་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཆང་མ་ལ་གུས་བཀྱར་བྱ་བ་རེད། ཁོང་རྣམ་པའི་ན་
བཟའ་དང་སྐྱེ་ཆས་གང་ཡིན་ལའང་ལུས་ཀྱི་འོག་དུ་མི་འགོ་བ་བྱེད་པ་སོགས་

གྱི་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཡོད་པར་བརྟེན་ང་རང་ཡང་ཅུང་ཟད་སྒྲུབ་ཤེས་པ་དང་
གོམ་པ་འདོར་ཤེས་ཅམ་ནས་སལ་ཆེར་མ་ཆི་སོགས་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་པའི་
ལད་མོ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་དགའ་ཆེར་དང་། རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་དེའི་ན་བཟའ་ཚུན་
ལའང་དགའ་བའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་སྟབས་སྒྲ་གྲུ་ཁ་ཤས་འདོན་ཆོག་མཛད་པ་
མཐོང་ན་དེའི་ཅར་འགོ་ནས་སྟོད་པ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད། རང་ལོ་ལྷ་དྲུག་ཟིན་པ་
ནས་ཕྱགས་ཐོག་དང་ར་ལུག་ཆེ་ཆུང་ནམས་པར་རི་ལ་གཏོང་སྟོད་དང་། བྱིམ་
ལ་ཚུར་དྲུག་བསྐྱ་སོགས་གྱི་ལས་ཀ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ཐུབ། དེ་ནས་རིམ་པར་
ཕྱགས་ཐོག་རི་ཁར་རྩ་བ་རྒྱ་དང་ཆུ་བདུང་རྒྱ་གང་ཡོད་སར་བདས་ནས་འཆོ་
སྦྱོང་བྱས། བྱིམ་དུ་དྲུག་ནས་ཡང་རྩ་རྒྱ་སྟེར་ཞིང་འོ་མ་འཛོལ་དང་། ཞོད་
མར་དང་ཕྱར་བ་བཟོ་བ། སྤྱ་བྲེགས་ནས་ཐག་པ་དང་ཅིད་ཐག་སྟན་དང་བྱིང་
པ་སོགས་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་འབྲོག་ལས་གང་དགོས་ཆང་མ་བྱས་ཏེ་པ་མ་ལ་
གཡོག་བྱས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སའི་ཕྱོགས་གྱི་ཉེ་འབྲེལ་ཆོ་སལ་ཆེར་ཞིང་པ་
ཡིན་པས་དེ་ཆོ་ལ་སྟོན་དབྱེད་དུས་སོགས་སུ་པ་མས་རོགས་སྦྱོར་གཏོང་གི་
ཡོད། དེའི་སྟེན་གྱིས་ཞིང་ཁའི་ནང་ས་བོན་འདེབས་འཇུགས་དང་བཅས་མ་
བརྒྱ་བསྐྱ་སོགས་གྱི་ལས་ཀ་ཆང་མ་བྱེད་སྦྱོང་ཞིང་གང་དགོས་ཤེས་བཞིན་
ཡོད།

རང་ལོ་བཅུ་ནས་བཅོ་ལྷའི་བར་སྒྲོར་བོད་དང་རྒྱའི་བར་འབྲུག་ལོང་
གི་བིང་འཚུབ་སྐབས་རེ་ཡོད་པར་བརྟེན་ཡུལ་མི་སྤྱི་ཡིས་དམག་དམུང་སྦྱེལ་

བསུའི་ཁྲལ་མང་པོ་འདྲེ་སྒྲོད་དགོས་པས་ས་མས་མ་རྩུས་ན་ང་རང་འགྲོ་
དགོས། དེ་དུས་དམག་མིས་བཅན་དབང་གིས་གཤེ་གཤེ་དང་ཉེས་རྒྱུ་གཏོང་
བ་ཡང་ཁ་ཤས་ཐུངས། དེ་ལྟ་བུས་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་བར་དུ་ས་མའི་ངོ་སྤྱང་
དང་ཞབས་ཕྱི་ཞུས། ངའི་ས་ཆོས་སློག་རྒྱུ་བྱང་པོ་ཡོད། ང་ལོ་བཅུ་གཉིས་
ཐོག་པས་ང་ལ་ཡི་གེ་བསྐྱབས་བྱུང་། དུས་ཆོད་རིང་པོ་མ་འགོར་བར་ཡག་
ཅམ་ཤེས་བྱུང་བས་ཁྱིམ་ཆང་གཞན་གྱི་ཅུར་གསུང་རབ་ཀྱང་མང་པོ་སློག་
ཐོང་། དེ་ལྟར་ན་རབ་དུ་མ་བྱུང་བའི་སྡོན་ངའི་ས་མ་གཉིས་གྱི་དབྱར་དགུན་
གྱི་དྲག་ཆར་དང་རླུང་འཕྲུབ། གངས་དང་འབྲུགས་རོམ་སོགས་གྱི་གྲང་ངར་
དང་བཀེས་སྒྲོམ་ཐོང་བ་ལའང་ཆད་དང་གྲངས་མེད་ལ། རིམ་པས་བྱ་དང་
བྱ་མོ་མིང་སྤྱང་དུག་བྱུང་བའི་ཆེ་ཤོས་ང་རང་ཡིན་པར་བརྟེན་ས་མ་གཉིས་
ལ་གཡོག་དགོས་ན་ཡང་། ས་མ་གཉིས་གྱི་བསམ་པ་ལ་ང་དགོན་པ་གཅིག་
གི་ནང་དུ་བཞག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་བསམ་སློག་ཞན་མེད། ང་རང་ལ་ཡང་ཆུང་
དུ་ནས་དགོན་པའི་ནང་གྲུ་པ་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་སློག་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ས་མར་
གཡོག་རྒྱུ་རྒྱ་བཞག་མ་རྩུས་ཏེ་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་མ་ཟིན་གྱི་བར་འདིག་
ཉེན་གྱི་བྱ་བས་གཡེང་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སོང་།

༡༽ རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དབྱས་གཅིང་གནས་བསྐྱོར་མ་ཐེབས་བར།

མཐར་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཟིན་པའི་དབྱར་དུས་ཤིག་ང་རང་ས་རང་གིས་

ཁྱིད་ནས་མདོ་སྲིབ་དགོན་པའི་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེན་གསུམ་མདུན་
དུ་མཆོད་པ་དང་དགོ་འདུན་པ་ལ་གསོལ་རྩ་སོགས་སྤུལ་ཏེ་དགོན་པའི་
དབུ་འཛིན་ནམ་པ་ལ་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་བྱུང་། དེའི་ཕྱི་ཉེན་མཁན་ཟན་བཟོད་པ་
ལེགས་བཤད་དང་ལས་སློབ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་སོགས་ལྡེ་ཆོགས་ཀྱི་མདུན་
ནས་བསྐྱབ་གྲོགས་གཉིས་བཅས་གསུམ་ལས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་གནང་སྟབས་
བྱུང་བ་ན་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་པའི་དགའ་ཆོར་སྐྱེས། དེ་ནི་ང་རང་ཟེན་
མེད་འཁོར་བའི་བྱིས་ནས་ཐར་བའི་དུས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། དེ་འབྲལ་ཕྱི་ཉེན་
ནས་དགོན་པར་དབྱར་གནས་བཞུགས་པར་མཛད་པ་ལ་སླ་གྲ་ལྡེ་བཅའི་
སྐོར་ཡོད་པ་དེ་དང་མཉམ་དུ་རང་ཡང་འཆོགས་རྒྱ་ཉིད་པས་ཤིན་དུ་སློ་
པོ་བྱུང་། འོ་དེའི་དགུན་དུས་སུ་མཁན་པོ་ཚུང་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་
གིས་ལྷ་བ་ཕྱེད་གཉིས་རིང་གྲ་པ་ཉི་ཤུའི་ལྷག་ཅིག་ཡོད་པའི་བཤད་གྲ་ཞིག་
བཙུགས་ཏེ་སྦྱོད་འཇུག་བཤད་ཁྱིད་གནང་བར་མཛད་པ་ན། ང་རང་ཡང་
དེའི་ཁོངས་སུ་ཚུད་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་སྟོབ། ཞི་བ་ལྟའི་ནམ་ཐར་དང་སྦྱོད་
འཇུག་གི་མཆོན་དོན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ལ་དགའ་སློ་ཆད་མེད་པར་
སྐྱེས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་པའི་ཆོས་བཅའ་ཏེ་སྦྱོར་རྒྱུའི་བསམ་སློ་རྒྱན་མ་
ཆད་པ་འཁོར་ཞིང་། ཐོག་མ་ནས་སྦྱོད་འཇུག་གི་ཆོག་དོན་ལ་གོ་བ་ཕན་བུ་
ཉིད་པར་བཞེན་དེ་སྟོན་རྒྱས་མེད་ཀྱང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤྲུགས་བཅེ་རེ་
ཆེར་གཏད་གནང་བ་དང་། སློབ་གཉེར་ཞི་དྲག་གཉིས་ཀའི་སློན་ནས་རྒྱན་མར་

བསྐྱེད་མ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ།

མདོར་ན་ང་ལ་ཆོ་འདིར་ཤེས་ཡོན་ཕྱན་བྱ་གང་ཡོད་ཆང་མ་ནི་
ཁོང་གི་བརྒྱད་ནས་བྱུང་ཞིང་དོན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཁོང་ཨ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཉེན་ཆེན་ཡང་རེད་འདུག དེས་ན་ང་ལ་རྗེས་སོར་མཁམ་པོའི་ཆ་བོ་ཡང་
ཟེར་ཞིང་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཐོས་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྤོང་། ཐོས་
པས་ཆོས་རྒྱལ་ཤེས་པར་བྱེད། ཐོས་པས་སྤྲིག་ལས་བསྐྱོག་པར་བྱེད། ཐོས་
པས་རྒྱམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ། ཁྱེད་གསུངས་པ་དེས་ངའི་སེམས་ལ་ཕན་པོ་
བྱུང་། ལོ་དེའི་སྤྲད་ནས་རང་གི་པ་ལ་ནད་མནར་བྱུང་བའི་སྐྱེན་གྱིས་མ་ལ་
སེམས་ཁྲལ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བྱུང་། གཉེན་ཉེ་ཆོས་ཀྱང་རོགས་སྦྱོར་
དང་སྤྲན་བཅོས་རིམ་གྱི་ཅི་བྲག་བྱས་ཀྱང་མ་ཕན་ཏེ་ལོ་གསར་པའི་ནང་པ་
རང་ལོ་ ༥༡ ཅན་ཁོང་གྲོངས་ཤོར་བ་ན་རྗེས་ཀྱི་དགེ་སྦྱབ་གང་འོས་དང་གང་
རྒྱས་རིམ་པས་ཆར་བ་དང་། ང་རང་ཡང་བཤད་བྱ་ནས་དགོངས་འཁྲོལ་དང་
མ་ཡིས་ཀྱང་མོས་མཐུན་བྱུང་ཞིང་གནང་བ་ཐོབ་པ་ལྟར་མ་བྱ་རྒྱལ་ལྟལ་དུ་
བཞག་སྟེ་གཉེན་ཉེ་ཆོས་འགོ་འདུག་ཆ་སྐྱེན་རོགས་རམ་བྱུང་བ་ལ་བཞེན་པ་
འདས་པོའི་དགོངས་རྒྱུ་གས་ཀྱི་དགེ་ཅ་དང་རང་དོན་བཅས་སྤྲན་མོང་གི་ཆེད་
ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་ཞལ་མཛལ་ཏེ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་
གནས་གང་འཁོར་དང་། གཙང་ངོར་ཅུའི་དགོན་དུ་གསུང་ཆོས་བྱ་བའི་དོན་
དུ་འགོ་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་བཅད།

༡༽ དབྱས་གཙང་དུ་གནས་བསྐྱོར་བ།

རང་དགོན་གྱི་གྲུ་པ་དགྲ་ང་རང་དང་བཅུ་མཉམ་དུ་རང་ལོ་བཅུ་དགྲ་ཐོག་
དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་ལྷ་པའི་དཀྱིལ་ནས་སོང་བ་ལ་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་ལྷ་སར་
སླེབས་པ་དང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱེང་བཅུ་བཞི་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཁོང་
མདོ་སྐད་ཨ་མདོའི་ཡུལ་ནས་དགྲ་ང་ལོ་དྲུག་གི་ཐོག་ཡར་གདན་བྲངས་ཏེ། ལྷ་
སར་ཐོག་མར་ཕེབས་བསུ་བྱ་བའི་སྐབས་སུ་མཇུག་ལྷ་ས་ནས་ངོ་བོའི་མདུན་
པའི་མིང་བྱང་བསྐྱེད་པ་དང་མཚོད་མེ་ཅི་རྒྱས་སུལ། ཅེ་པོ་ཏ་ལ་སོགས་ཏེ་
སྐྱོར་གྱི་དགོན་པ་དང་རྟེན་གསུམ་རྩ་ཆེའི་རིགས་གང་ཡོད་མཇུག་པ་དང་
བསྐྱོར་བ་བྱས། དེ་དུས་རང་ལ་ཡར་ལམ་གྱོ་ཆས་འགེལ་བའི་ཁལ་མཛོ་དང་
གཡག་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་འཛོ་བའི་རྟེན་དུ་ལྷ་ས་ནས་འཛོང་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་
པ་ལ་གཡག་དེ་ཉིད་ཉོ་མཁན་གཞན་མ་རྟེན་པར་ཤན་པ་ལ་འཛོང་དགོས་
བྱུང་བར་འགྱོད་པ་ཆེར་སྐྱེས། ད་ལྟའི་བར་མ་བཟེད་ནས་བྲན་ནམ་སོས་པ་
དང་དགེ་བ་བསྡེ་ཞིང་ཡོད། ལྷ་སར་ཞག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཡེང་མཐར་ཅ་ལག་
རྒྱབ་དུ་ཁྱུར། གོམ་པ་སྤོས་ཏེ་གནས་བསྐྱོར་དུ་ལྷོ་ཁའི་བརྒྱད་ནས་བསམ་
ཡས་ཕྱོགས་དང་ཡར་ལུང་སྟོད་སྐད་ནས་རིམ་པར་ལྷོ་བྲག་མཁར་རྒྱ་དང་
མི་ལའི་སྐས་མཁར་དགྲ་ཐོག་བར། དེ་ནས་རྒྱ་རྩ་ལྷ་ལུང་ཁོག་དང་རྒྱལ་ཅེ་
བརྒྱད་གཙང་གཞིས་ཀ་ཅེ་ནས་སྐྱ་ས་ངོར་དགོན་དུ་ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་

ནང་སྤྲེལས།

དེར་ངོར་ཐར་ཅེ་མཁམ་ཆེན་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ་ཀུན་བཟང་
བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་མདུན་ནས་ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་པལ་ཆེར་མདོ་ཁམས་ནས་ཡོང་བའི་གྲུ་པ་སུམ་བརྒྱ་
ཙམ་དང་མཉམ་དུ་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཡོངས་
རྫོགས་དང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དགེ་སྤྲོད་གི་སྟོན་པ་བཅས་ལྷ་བ་བཞིའི་
རིང་བཀའ་དྲིན་ཐོབ་བྱུང་། དེའི་ཆེ་འཆོ་བ་ནི་རང་གིས་འཆོལ་སྐྱབ་བྱ་རྒྱ་
རེད། ས་གནས་མཐོ་ཞིང་དགུན་གྱི་གང་ལྷག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་པལ་ཆེར་
འབྱུགས་པ་ཆགས་པ་སོགས་གྱིས་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཡང་བཟོད་སྟོན་བྱས། ས་སྐྱ་
གོང་དུ་ཡང་སོང་ནས་ས་སྐྱའི་གོང་མ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ་སོར་མཇལ་ཞིང་པ་
འདས་པོའི་བསྟོན་ཏེ་ཡང་ཕུལ། དེ་སྒྲོར་གྱི་གནས་དང་ཏེན་བྱིན་ཅན་རྣམས་
མཇལ་ཞིང་འཁོར། དེ་ནས་གཞིས་ཅེ་བརྒྱད་ལྷ་ས་ལ་ཕྱིར་འོངས་ཏེ་གཟའ་
འཁོར་གཅིག་རིང་རྫོ་བོ་སོགས་ཡང་བསྐྱར་མཇལ་ཕྱག་ཁྱུང་རྫོས་རང་ལུལ་
དུ་ཕྱིར་ཡོང་བ་ན་ངོར་དགོན་ནས་མདོ་སྲིབ་དགོན་གྱི་བར་ལྷ་བ་གཉིས་ལྷག་
འགོར་ཏེ་རང་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཐོག་ལྷ་བ་ལྷ་བའི་ནང་རང་ལུལ་དུ་སྤྲེལས་སོང་།

༤༽ གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ།

གྲུ་རོགས་ཆང་མ་དང་མཐུན་འབྲེལ་ལེགས་ལམ་བྱུང་བར་བརྟེན་རང་ལུལ་དུ་

སྤྱི་བས་རྗེས་འབྲེལ་ཡོད་མེར་སྐྱ་ཚང་མས་བསྟོན་བསྟགས་ཀྱང་བྱང་། དེ་ལོར་
དགོན་པའི་དབྱར་གནས་འཆོགས་རྗེས་དགོན་གཉིས་དང་མཚོད་དཔོན་གྱི་
འགན་ཁུར་བཞིན་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་རིམ་པར་དབུ་མ་འཇུག་
པ་དང་བཞི་བརྒྱ་པ། ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་བཅས་གྱི་བཤད་བྲིད་ཀྱང་
ཐོབ། རང་ལོ་ཉིར་གཅིག་གི་དགུན་དུས་སུ་རང་གི་མ་དེ། རང་ལོ་ཞེ་དྲུག་ཐོག་
གོངས་ཤོར་བ་དང་སྤྱད་བསྟེན་ཆེན་པོ་མུངས། ས་མའི་ཆེད་བྱུགས་ཐོག་འབྲི་
གཡག་དང་ར་ལུག་སོགས་གང་ཡོད་ཆང་མ་དགེ་རྩར་བཏང་སྟེ་ལྷུལ་ལྷུས་དྲ་
ལྷག་མིང་སྲིང་ལྡ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཨ་པའི་ཞང་ཆང་ལ་བཅོལ་ནས་རང་
ཉིད་བྱ་བལ་ཀྱན་སྦངས་གྱིས་ས་མའི་དགོངས་རྗེས་དང་རང་དོན་གཉིས་
ཀའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཁོ་ནར་བཅོན་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་པ་དང་། དེ་འཕྲལ་མཁན་
རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ཁོང་དཔོན་སྟོན་བཤད་གྲུའི་ནང་ཕེབས་
དགོས་སོང་བ་ན། ང་རང་ཡང་དེར་ཁོང་གི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ན་མཁན་པོ་
མཁྱེན་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཤད་བྲིད་གནང་བ་དང་། དེ་ཉིད་མཁན་ཐུབ་
རྒྱན་དང་སྐྱེ་དགོན་མཁན་པོ་ཕྱིན་ལས་ཆོས་འཕེལ་གཉིས་གྱིས་རིམ་པར་
སྐྱོར་བྲིད་མཛད་པའི་ཆང་མ་རྣམས་འབྲེལ་དང་ཀྱན་བཏུས། རིགས་གཉིས་རང་
འབྲེལ་བཅས་སྐྱབ་གཉིས་རིང་ལེགས་པར་ཁྱས་ཐོབ་བྱང་ཡང་སྦྱོང་དུས་ནི་
ཆེན་པོ་མ་རྟེན། དེ་སྐབས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་རྒྱན་ཁོང་རྗེས་སུ་ཁམས་
བྱེད་བཤད་གྲུ་ཡི་མཁན་པོ་མཛད་ཆེད་ཕེབས་ཡོང་དགོས་གསུང་།

མཁམ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་དང་བང་མི་
འབྱོར་བ་དང་། འཕྲལ་དུ་བྱོན་དགོས་པར་བྱུང་བ་ན་ང་རང་ཡང་ལམ་འགྲོ་
བྱུང་སྟེ་བཤད་གྲུ་དེའི་ནང་སྒྲེབས་པའི་རེ་བ་སྡོན་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ། ད་
རེས་དངོས་སུ་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དང་དགའ་སྟོབས་ཆེན་པོར་སྐྱེས་བཞིན་སོང་བ་
ན། ༡༩༥༡ རང་ལོ་ཉེར་གཉིས། ལྷ་བ་དང་པོར་ཁམས་བྱེའི་བཤད་གྲུའི་ནང་
འབྱོར་མ་ཐག་ལྷ་བ་དེའི་ཆོས་ཉེར་ལྡེའི་ཉིན་མཁམ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་
སྒོ་གྲོས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་བ་དང་ཕྱགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་དེ་འཕྲལ་ཆོས་
འབྲེལ་གྱི་ཐོག་མར་སློབ་མ་ཉི་ཤུ་ལྷག་དང་མཉམ་དུ་མཁའ་སྐྱོད་མའི་བྱིན་
ལྷབས་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་སྐྱོར་གྱི་ཁྲིད་དང་ལྷགས་ལུང་བཅས་ཉིན་བདུན་
ལ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་རྟེན།

སྤྱི་མ་འདི་དང་སྡོན་མ་ནས་སྤྱི་མ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་ཟབ་པོ་ཡོད་
པ་ལྟ་བུས་མཆན་ན་བ་ལ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་དད་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད། ད་རེས་དངོས་
སུ་མཇལ་བ་དང་གསུང་མོལ་གནང་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བཟོད་མེད་གྱིས་
དགའ་དད་སྐྱེས་ཏེ་མིག་ཚུ་དབང་མེད་དུ་ཤོར། སྤྱི་མ་འདིའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་
རང་ལོ་སོ་ལྡེའི་བར་དུ་སྤར་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་བོད་སྡོངས་སུ་སྤྱི་
སློབ་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པར་བྱུང་བའི་ཆོས་སྐྱོར་ལ་གསང་སྤྱགས་གཙོ་བོ་
ལྟར་པའི་དབང་དང་རྗེས་གནང་། བྱིན་ལྷབས། ཉམས་ཁྲིད། ལུང་བཅས། ས་
སྐྱེ་དང་། རྟིང་མ། བཀའ་གདམས། བཀའ་བརྒྱུད། དགོ་ལྷགས་བཅས་ཆོས་

ལྷགས་རིས་མེད་གྱི་ཟབ་ཆོས་མང་པོ་ཐོབ་ཀྱང་རང་ལ་སྡོན་སྦྱངས་གྱི་བག་
ཆགས་དམན་པ་དང་། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་བར་གྱུར་པས་ད་དུང་རང་
སེམས་དབང་དུ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་འདུ་བ་མ་གྱུར་ཏོ། །

འོན་ཀྱང་ཁོང་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་པས་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་འདོར་
བ་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། ཁམས་བྱའི་བཤད་གྲ་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་ཡང་
ས་པཎ་གྱིས། རང་ལ་དགོས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནམས། ཉི་མ་རེ་ལ་ཆོག་རེ་
བྱུངས། ཁྲོག་མཁར་དང་ནི་སྤང་ཅི་ལྟར། ཁིང་པོར་མི་ཐོགས་མཁས་པར་
འགྱུར། ཀུན་ལ་ལྟར། ལོ་བརྒྱད་གྱི་རིང་བཙོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་མཁན་
རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆན་ལ་ཞབས་བྱི་ཡང་ཅི་འབྱོར་ཞུས་ཞོར་ཞལ་
སྡེ་ནས་འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་
མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པ། དབུ་མ་དང་། ཕར་བྱིན་ཏེ་
པོད་ཆེན་བཞིའམ། ཡང་ན། དེའི་ཁར་ཆད་མ་དང་སྡོམ་གསུམ་བསྟན་པའི་
པོད་ཆེན་པོ་དྲུག་ཅེས་གྲགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དང་། གཞན་རིག་གནས་ཅི་
རིགས་བཅས་ཞུས་ཐོབ་བྱུང་ཞིང་། སློབ་གྲོགས་ཆོར་མཐུན་ལམ་ཡང་གང་
གཟབ་བྱས་པ་དང་། བཤད་གྲའི་ནང་བསྐྱེད་ཁྲིད་ཀྱང་ལོ་ལྔ་ཅམ་རིང་གང་
ཤེས་བྱས་ཤིང་། དེར་བརྟེན་རང་ལ་སླ་མ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་
པའི་ནམ་པ་དང་། སློབ་གཉེར་བ་ཆང་མས་དགའ་ཆོར་དང་བཅི་བཀྱར་
ཆེན་པོ་རྒྱན་དུ་ཡོད། དེ་ནི་རང་གི་མི་ཆེ་འདི་ལ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་

དང་། རང་དང་པ་མ་གཉིས་ཆར་ལ་པན་པའི་ལས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་
བསམས་ཏེ་བསྡོམས་བྱ་བ་དང་། སྐབས་རེ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་ཡང་སྦྱོར་བཞིན་ཡོད།

༥༽ མདོ་སྲིབ་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་དང་དུས་འགྱུར་མ་བྱུང་བར།

༡༧༥༠ རང་ལོ་སུམ་ཅུའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱར་ཐོག་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཁམས་
ཁྱའི་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་ལོ་བརྒྱད་ཟིན་མཐར། མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་
མདུན་ནས་གཙོ་བོ་རང་དགོན་དུ་བསྟེན་སྦྱབ་བཞུགས་ཆེད་ཁམས་ཁྱའི་
བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་བཟེས་ཏེ་དགོངས་པ་གནང་ཐོབ་བྱུང་བ་དང་། རང་རང་
ཡང་ཁོང་གིས་མཉམ་དུ་ཚུར་བྲིད་ནས་ལོ་དེའི་དགྲུན་དུས་སུ་མདོ་སྲིབ་
དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཟེར་མིང་བཏགས་པ་དང་ལས་འགན་གནང་བྱུང་བ་
བཞིན་ལོ་བཞིའི་རིང་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་བཏོན་ཏེ། དེ་ཡང་ལོ་རེ་བཞིན་
དབྱར་གནས་སྐབས་ཁྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ། སྐ་ལྷ་ཞལ་གངས་ལྷ་བཅུའི་
ཡན་ཆད་ཡོད་པ་ལ་འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་དང་སྦྱོང་འཇུག་
སོགས་ཀྱི་དཔེ་བྲིད་བྱ་རྒྱ། ལོ་སྦྱང་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་སློབ་གཉེར་བ་ཉི་
ཤུའི་སྟོར་ལ་གཞུང་བཤད་ཀྱི་བྲིད་སྦྱོང་གང་ཟབ་བྱ་རྒྱ་དང་དགོན་པ་སྦྱིའི་སྐ་
ཆང་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུའི་སྟོར་ཡོད་པ་ལ་དེ་ཆང་མའི་ཆོས་སྦྱོང་ཕྱག་ལེན་དང་
སྦྱིག་སྤྲུལ་འཆོ་བ་སོགས་ལ་བརྟག་དབྱེད་བྱ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་འགན་ཡོད་པ་
དང་། ཁྱོད་ལྷའི་ནང་དུ་ཡང་ལོ་ལྟར་ཞབས་བརྟན་དང་སྦྱང་གནས་འཇུགས་

ཟུ་མ་ཁི་དྲུང་སྐྱབ་ཀྱི་དབྱར་ཚོས་ཁྲིད་བྱ་རྒྱ་བཅས། ལས་དོན་སྣ་ཚོགས་བྱེད་
དགོས་བྱུང་བ་ན་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཡང་། ཅུང་ཟད་གཞིན་དར་ཡིན་སྟབས་
བཟོད་སྒོམ་ལུས་ཤིང་དགོན་ཡུལ་སེར་སྐྱ་ཚང་མས་རིམ་གྱིས་བསྟོད་བསྐྱགས་
དང་བཅི་བཀྱར་ཡང་བྱུང་བ་ན་སེམས་མ་ཁྱུ་ཅམ་དུ་བྱུང་།

དེ་ནས་ ༡༩༥༥ ལོའི་དབྱར་སྐྱད་ནས་དུས་འགྱུར་གྱི་ཉེན་ཁ་མཁྱེན་
ཏེ། སྤྱི་མ་མཁྱེན་བཅེ་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་དགྲུང་ལོ་རེ་གསུམ་ཐོག་
རིམ་པས་གདན་ས་ནས་ཐོན་ཏེ་མདོ་སྟོད་དང་དབྱས་གཙང་བརྒྱུད་འཕགས་
ཡུལ་དུ་བྱོན་ཐུབ་པ་དང་༡༩༥༩ ལོར་དགྲུང་ལོ་ ༦༢ རེ་བདུན་ཐོག་དུ་འཕགས་
ཡུལ་འབྲས་ལྗོངས་སུ་དགོངས་པ་རྒྱུ་ཉེ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་
དང་། རང་ཉིད་ནི་རང་ལོ་སོ་ལྔའི་ཐོག་དུ་མདོ་སྒྲིབ་དགོན་པའི་ལས་འགན་
བརྩི་ཐུབ་ཅམ་བྱུང་ཡང་། རང་ལོ་ ༩༦ གི་དབྱར་དུས་སུ་དགྲུས་རྗེར་གྱི་བསྟོན་
མཚམས་སྐང་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་ཡང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་མ་ར་དགོན་པའི་གྲ་པ་ཉི་ཤུའི་སྒྲོར་བཤད་གྲ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་མཁན་
པོ་དགོས་པར་དེར་གཏོང་མངགས་མཛད་བྱུང་བ་ལྟར་དེ་སྒྲོར་ནས་མདོ་
ཁམས་སྟོད་སྐྱད་གང་དུ་འང་དུས་འགྱུར་གྱི་སྒོན་ཏུགས་འཁྱུ་བ་བྱིང་ཅེ་ཆེར་
འགྲོ་བཞིན་བའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་མའི་བཀའ་བཞིན་རང་གི་སྟོག་གཏོང་
དགོས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་ཡི། མངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཚོས་འཆད་
སྤེལ་བྱ་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་བཅད་ནས་རང་ལོ་ ༩༩ མ་བེན་གྱི་བར་བཟོད་སྒོམ་

བྱས་ཤིང་། མཁམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་ངིན་ཅན་ཁོང་ནི་ ༡༩༥༧ ལོ་སྟོན་
ནས་ཉེན་ཡོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་ཕྱོགས་སུ་དབྱས་གཙང་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་
འཕགས་ཡུལ་དུ་བྱོན་པ་དང་གནས་གཟིགས་བསྐྱོར་ཕྱག་མཛད། མཁམ་
བཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་མཇུག། དེར་སྒྲགས་བཞུགས་ཀྱང་རང་ཡུལ་གྱི་
བསྟན་དགོན་ལ་དགོངས་ཏེ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་དུ་ཚུར་བྱོན་པ་ན་ལྷ་ས་མན་
ཆད་བྱོན་མ་ཐུབ་ནས་དེར་ལུས་པ་ན། རིམ་པས་དོ་དམ་གྱི་འོག་ཏུ་སྤྱང་གཞི་
བྱུང་བྱེད་གྱིས། ༡༩༦༠ དགྲང་ལོ་རེ་དགའི་ཐོག་གོངས་སོང་བས་སྒྲ་མ་ཡབ་
སྒྲས་གཉིས་ཀ་དང་བུལ་ཏེ་རང་རྩེ་ཕྱག་ཆང་དང་བུལ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་
ཏེ་ ༡༩༥༥ ནས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་འགྱུར་ཏེ་མཐར་ ༡༩༥༩ ལོར་
དབྱས་གཙང་ཁམས་བཅས་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་
བྱུང་བ་དང་རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མ་ཡང་བྱི་རྒལ་དུ་བྱོན་ཆར་བ་ཐོས།

༦༽ དུས་འགྱུར་སྐབས་དཀའ་ངལ་མི་བཟད་པ་བྱུང་བ།

རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་པ་སྤྱ་ཆང་ཡོངས་རྫོགས་འཐོར་ནས་རང་སྟོན་པའི་
གནས་དང་ནི་བུལ། མཐར་ཅི་འགྱུར་ལ་བསམས་པ་ན་འཆི་བའི་སྟོན་དུ་
གཞན་གྱིས་གཤེ་བ་དང་རྟེན་པ་ཅི་རིགས་ཡོང་བར་ངེས་ཤིང་། དེ་སྐབས་
རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་ན་ཆགས་སྤང་སྦྱེ་བ་དང་། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དེ་སྤར་སྒྲ་སྟོབ་
དང་མཆོད་ཡོན་གྱི་བར་ཆོས་འབྲེལ་བྱས་པའི་དམ་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཉམས་ཏེ་

འཆི་བ་ན་ངན་སོང་ལ་སྐྱེ་རྒྱ་ཁོན་ལས་མི་འདུག

དེས་ན་རང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་སྲུ་ཡིན་རུང་མཐོང་ཐོས་
མེད་པའི་ས་གནས་ཤིག་ཏུ་གསོད་པའམ་འཆི་བ་གང་བྱུང་ཡང་རུང་དེར་འགོ་
བསམ་ནས། རང་ཡུལ་ལས་བྱོལ་ཏེ་ ༡༩༥༩ ལོའི་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༥ ལུང་སྟོན་
ཕྱོགས་སུ་བྱོས་ནས་སོང་བ་ན་གོམ་བགོད་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་བཅུ་ལྷག་ཕྱིན་པའི་
ལམ་ནས་སློ་བུར་དུ་དམག་དཔུང་དང་ཕྱད་པ་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱོས་ཏེ་གནས་
སྐབས་ཙམ་དུ་ཐར་བ་ན་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ཡིབ་སྟེ་རྩ་རི་དང་གངས་རིའི་ཆེ་
མན་ཆད་དང་ནགས་གསེབ་དང་རྒྱ་པོའི་རྩར། ས་སྐྱག་སོགས་གང་སར་གབ་
པ་དང་བྱོས་བྱོལ་བྱས་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་རི་དྲུགས་ཆས་མ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུས་རྟག་ཏུ་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པ་དང་། ཉིན་ཞག་མང་པོར་
ཁ་ཟས་ཟ་རྒྱ་མེད་ཅིང་གངས་ལྷག་གིས་ལུས་ལ་གང་ངར་ཁྱོད་བ་དང་འགོ་
སྟོན་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ངལ་ཞིང་དུབ་པ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་དེ་སྐབས་
བཀའ་ཤིང་སྒྲོམ་པའི་དུས་སྲུ་ཡི་དྲུགས་དང་། ཆ་གང་ཁྱོད་བ་ན་དཔུལ་བ་
པའི་གནས་ཚུལ། ངལ་དུབ་དང་འཛིགས་སྐྱག་བྱུང་དུས་དུད་འགོའི་སྐྱག་
བསྐལ་ཡང་ཡང་དཔན་སོས་པ་དང་། ཟུར་དུ་འཆི་བའམ་གཞན་གྱིས་གསོད་
པ་ལ་དགའ་ཡང་དམག་དཔུང་གིས་མེ་མདའ་མང་པོ་མཉམ་དུ་དྲག་ཆར་
འབབ་པ་ལྟར་རྒྱབ་པའི་གསེབ་ཏུ་ཐེངས་གཉིས་ཚུད་ཀྱང་ལུས་ལ་དངོས་སུ་
ཐེབས་པ་ནི་མ་བྱུང་།

རང་གིས་རང་འཆི་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་བྱེད་མ་རྒྱས་པའི་མཐར་
དམག་གིས་དངོས་སུ་ཟེན་ཤོར་བ་དང་། འཛི་ཞིབ་ཡང་ཡང་བྱས་ནས་རིམ་
བཞིན་ཆབ་མདོ་བཙོན་ཁང་དུ་ཆོས་ཤས་དང་། དེ་ནས་རང་ཡུལ་འཛོ་མདའ་
རྫོང་དུ་ཕྱིར་ཁྲིད། དེར་ལོ་གཅིག་ཙམ་བཞག་མཐར་མོ་ཁྱེན་ལྷ་ཙམ་གྱི་ས་
གནས་སྤོ་བོ་སྤོ་མོག་རྫོང་ཁོངས་ཆབ་མདོའི་ལུང་པར་ཁུར་ཏེ་དེར་ཞིང་ལས་
བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ ༡༩༥༠ རང་ལོ་ ༤༠ ཟེན་གྱི་བར་ལོག་སྤྱོད་པ་བཟེར་བའི་
མིང་ངན་བཏགས་པ་དང་། མི་ལུས་གྱི་རང་དབང་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་རབ་བྱུང་
གི་ཆ་ལུགས་ཚང་མ་བོར་ནས་ངལ་ལས་གྱིས་སེམས་ལ་བསྐྱུར་བཙོས་གཏོང་
རྒྱ་བཟེར་བའི་ཁྲིམས་ཁུར་དགོས་བྱུང་བ་ལ། དེ་ནི་ང་རང་གིས་དེ་སྐར་འཛིག་
ཉེན་པའི་ལུགས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་གང་ཡང་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ལ་
ཡིད་ཆེས་བྱས་ཏེ་སྤྱ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ལས་དོན་གང་བྱས་
པ་ཆང་མ་ནི་ད་ལྟའི་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལུགས་དང་འགལ་བར་གྱུར་པས་ཡིན།

ང་རང་ཙམ་མིན་པར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱ་མ་དགོན་པ་ཐམས་ཅད་
དང་སྤྱི་ཆོགས་ནང་གི་མི་དཔོན་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ཆང་མ་དེ་འབྲ་
ཡིན་པ་ལ་ང་གཅིག་སྤྱ་ལ་འགྱེད་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་འབྲ་འབྱུང་བ་ནི་
སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རང་གི་སྤོན་ལས་ཡིན་པས་ཉེན་འབྱེལ་གྱི་ཆོས་
རྒྱལ་ཡང་རེད། དེར་མ་ཟད་སྤོན་མ་བོད་མངའ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྤྱ་མ་ཡེ་ཤེས་
འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཁོང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པ་རྩེ་ཏ་ཨ་ཏི་ཤ་བོད་དུ་ཆོས་སྤེལ་བའི་

ཆེད་གདན་འདེན་ཞུ་བྱུང་སྐྱེའི་ཆ་རྒྱུན་སྒྲུབ་རྒྱུར་དགོངས་ཏེ་རང་ཉིད་རབ་
ཏུ་བྱང་སྟེ་བསྟེན་པར་རྫོགས། རྒྱལ་སྤྱི་ཆ་བོ་བྱང་ཚུབ་འོད་ལ་གཏད། ཡུལ་
གཞན་དུ་ཉུལ་ཞིང་འབྱམས་པ་ན་སྟེ་གས་པ་ཡིན་པའི་མཐའ་འཁོབ་གར་
ལོག་གི་རྒྱལ་པོས་ཤེས་ཏེ་ཕྱག་དོག་གིས་བཅོན་དུ་བབྱང་། འཆོ་བ་ཡང་
མ་སྤྱད་པར་འཆིར་བརྟག་པ་ན་ཆ་བོ་བྱང་ཚུབ་འོད་ཀྱིས་ཤེས་ཏེ་དམག་
གིས་ལེན་རྒྱ་དང་སྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ཆད་ལོངས་པའི་གསེར་བསྟུས་ནས་སྒྱུ་རྒྱུའི་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐུགས་མ་མགྱ་བར་ཞལ་ནས་ང་སྒྱུས་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད། འཕགས་ཡུལ་ནས་ཨ་ཏི་ཤ་སྤྱན་ངངས་བྱུང་པར་གྱིས་དང་། ངའི་བསམ་
པ་དེ་གས་རྫོགས་གསུངས་ཏེ་ཆོས་དང་སྤྱི་མའི་ཆེད་སྒྱུ་སྟོག་དངོས་སུ་བཏང་
བ་རེད། ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྱུ་སྟོག་ཀྱང་དངོས་སུ་བཏང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་ལ་ཐུགས་རྫེས་འཛིན་ཏེ་རྩོམ་རྩི་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤ་ཁོང་བོད་དུ་
སྤྱན་ངངས་བྱུང་པ་བྱུང་། དེ་འདྲའི་ཚུལ་ལ་བསམ་པ་ན་དེ་སྐབས་དུས་འགྱུར་
ཀྱི་ཟིང་འཚུབ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲའི་ནང་དུ་བན་བཅུན་འཆལ་བ་ང་ལྟ་བུས་སྤྱི་
མའི་བཀའ་དང་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེལ་གྱིས་འབུ་སྤྱི་རྒྱུང་དུ་དང་འདྲ་བའི་
ལུས་སྟོག་འདོར་དགོས་པ་བྱུང་ཡང་ཡ་མཚན་སྒྱེ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། ཅིས་རང་
གིས་རང་ལ་སེམས་གསོ་ཡང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ད་རིས་འཛིགས་སྒྲག་དང་ཆ་གང་ངལ་དུ་བ། བཀའ་སྒྲིམ་གང་བྱུང་
བ་ཆང་མ་ནི་ཆེ་རབས་སྟོན་མའི་ལས་འབྲས་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ནི་བ་ལྟས། སྟོན་

མར་བྱེད་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་མང་པོ་དེ་འདྲ་བྱས་པས། ད་ལྟ་བྱེད་
ལ་སྦྱག་བསྐུལ་འདི་འདྲ་བྱུང་བར་རིགས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡང་བྱན་ཏེ་
སྒྲིག་སྤྲུལ་དང་དོ་དམ་ལས་བྱེད་པའི་བཀའ་ལ་ཅི་དྲག་གིས་བཙི་བཀུར་
ཁྱབ་དང་། ངལ་ལས་ལའང་རང་རྣམ་གང་ཡོད་བཞོན་པ་ལས་ངོ་སྒྲོག་བྱས་
པ་མེད། རང་རིགས་ཐམས་ཅད་ལའང་རྒྱན་དུ་མཐུན་ལམ་གང་དྲག་བྱས་
པར་བཞེན་པལ་ཆེ་བས་སྒོ་གཏད་དང་ཡིད་ཆེས་ཡོང་བ་ཡོད། རྩོམ་མེད་
ཞལ་ནས། སྒོ་བཅུད་སྤྲིག་པས་གང་བའི་ཆོ། རྒྱུན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་
བསྐྱུར། ཞེས་གསུང་པའང་བྱན་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ཉམས་ལེན་རྣམ་པ་ཁག་པོ་
རེད་འདུག དེ་ལྟར་སྒྱུར་བདར་ཡུན་རིང་བྱ་དགོས་པ་ན་རིག་གནས་གསར་
བཟུང་སྐབས་སོགས་ལོ་མང་པོའི་རིང་འཆོ་བཤིན་དུ་སྒྱུ་བོ་ཡིན་པ་དང་ཆབ་
སྲིད་གྱི་སྒྲོ་བ་གསོ་ང་དྲག་ཆེ་བ་སྒྲིག་སྤྲུལ་དམ་ཁིང་སྤྲུལ་ལངས་བྱི་ཉལ་གྱིས་
བྲེལ་འཆུབ་ཆེན་པོས་ཁིང་ལས་བྱ་དགོས་པས་ཉིན་གང་རིང་ལ་རྩལ་ནག་
རྒྱབ་པ་དང་མཚན་མོ་ཡང་གོས་བཟུང་བྱ་མེད་པ། ཆུ་ལ་བཀྲ་བའི་གོ་སྐབས་
ཀྱང་མེད་པ་སོགས་གྱིས་ཤིག་དང་སྒོ་མ་སྐར་མོས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་མང་
པོ་སོས་ཏེ་ཉིན་མཚན་ཀུན་དུ་ལུས་ལ་བཟུང་བའི་དཀའ་སྦྱག་མང་པོ་སྒྱུར་བ་
དང་། ཡང་རེས་རུང་བྱེད་ཡང་བ་ལྟ་བུའི་དུས་དང་བསྐྱེད་ཏེ་རང་མཐུན་ཁ་
ཤས་ལ་སྒྲོག་དུ་ཆོས་འབྲེལ་འགའ་རེ་བྱུང་ཤོར་བ་ན། ཉན་ཏྲོག་པས་ཤེས་ཏེ་
མོངས་དད་གྱི་དུག་ཅ་སྤེལ་བ་རེད་ཟེར་ནས་གཉིས་ཆར་ལ་ཉེས་ཆད་པོག་

པ་ཡང་བྱང་ཤོར་བ་དང་། དེ་འདྲི་སྐབས་སུ་ཡང་སྡོན་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤང་ལྷེ་
བཅན་དུས་ལོ་རྒྱ་བ་བེ་རོ་ཅན་དཀའ་བ་དུ་མར་སྤྱད། འཕགས་ཡུལ་ནས་
མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་སྤངས་ཤིང་བསྐྱར་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སྒླག་དུ་
ལུལ་བ་ན་ཆོས་ལ་སྤང་ཞིང་བོན་ལ་དད་པའི་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྒྱལ་པོའི་
བཅུན་མོ་དང་སྡོན་པོ་འགས་ཤིས་ཏེ་ལོ་ཆེན་བེ་རོ་སྒླག་དུ་བཟུང་ནས་རྒྱལ་མོ་
ཆ་བའི་རོང་དུ་བཀར། ས་ལ་དོང་བྱས་པའི་ནང་དུ་ཡུལ་མིའི་ཤིག་ཐམས་ཅད་
བསྐྱགས་ཏེ་སྐྱགས་པའི་ནང་དེར་ཁོང་བཅོན་འཇུག་དམ་པོར་བྱས་པ་ན་ཡང་
ད་དུང་བཅོན་སྤྱང་གི་སྒླག་དུ། གཡུ་སྒྲ་སྟིང་པོ་ལ་སྒྲ་རིག་དང་ཆོས་བསྐྱབས་
པས། རྗེས་སོར་སྒྲ་སྐྱར་གྱི་ལོ་རྒྱ་ཤིན་དུ་མཁས་པར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱང་དན་
སོས་བཞིན་ཡོད།

ཡང་ལོ་དང་ཟླ་བ་སོགས་དུས་ཆོད་རིམ་ཅམ་སོང་ཡང་དཀའ་སྤྱད་
རྗེས་རྒྱ་གཏན་ནས་མེད་པར་མྱོང་བའི་སྐབས་འགར་གྱུར་དུ་འཆི་བར་
གྱུར་ན་དཀའ་བའི་འདུན་པ་ཡང་ཡང་སྦྱིས་ཀྱང་། སྡོན་ལས་མ་རྗེས་པ་
འདྲ། འཆི་རྒྱ་ཡང་མི་འདུག ལོ་རེ་བཞིན་ཟླ་བ་གཉིས་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་སྟ་
ཡང་མེད། ཆོས་ཀྱང་མེད་ཟེར་བའི་ཆན་རིག་གི་སྒོ་བ་གསོ་ཤིན་དུ་གཏིང་
ཟབ་པོ་དང་། ཉན་ཏན་དང་ཞིབ་ཆ་ཅན་སྤེལ་རིམ་བཞིན་མི་རེ་རེ་བཞིན་
ངོས་འཛིན་དང་བསམ་ཚུལ་བསྐྱེལ་བྱས་ཏེ་བཟང་ངན་གང་ཡིན་མཇུག་
སྟོམ་གྱི་ཡིག་ཆ་བཅོས་ཏེ་ཡིག་ཆ་དུ་འཛོག་དགོས། དེ་འདྲི་གནས་ཚུལ་

བྱུང་བའི་སྐབས་རེ་ཡང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་རྒྱུ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པས་
མ་ཆད་གཏིང་རྩེ་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། རང་གཞན་ཆང་མ་ཡང་འདི་
འབྲའི་ངང་དུ་འཆི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བསམ་སྟེ་ཡི་ཆད་དང་སྦྱིད་ལུག་པ་
ལྟ་བུ་ལན་འགའ་བྱུང་ཡང་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཆོས་དང་སྤྲོ་མ་ལས་འབྲས་
བཅས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ཡང་མ་སྦྱིས་པས་མ་ཆད་ཡིད་ངོར་བསྐྱས་བརྗོད་དང་
ཉམས་ལེན་འགའ་རེ་ཡང་ཉིན་ལྟར་ཆག་མཤོར་བ་ཅམ་དུ་ཡོད། སྟོན་འགྲོ་
མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། བསྟན་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་ཡོང་བ་
རྒྱལ་བས་གསུངས། །སེམས་ཅན་བདེ་སྦྱིད་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་བསྦྱིད། །ཅིས་
ཀྱང་གསུངས་ཡོད།

ད་དུང་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཅི་འདྲ་ཡོང་ངེས་པ་མེད། དཔེར་ན་
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱབས་ཏེ་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གསོད་པ་དང་། བྱིམ་པར་ཕབ་པ། རི་དྲགས་གཤོར་དུ་
བརྒྱག་པ། ཀླང་ལག་ས་ལ་བརྩྱག་སྟེ། དཔོན་རིགས་ཆོས་རྟ་ཞོན་པའི་ཀླང་
སྟེགས་བྱས་པའི་དུས་དེར། འདུལ་འཛིན་གྱི་དགེ་སློང་སྤར་ཤུག་ལྟ་བུ། གཡོ་
དགེ་འབྱུང་། གཙང་རབ་གསལ་གསུམ་རྒྱ་བོ་རིར་སྐྱབ་པ་མཛད་བཞིན་པ་ན་
མཁམ་ཏེ་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་བསྟུར། གོ་ཆ་ཁྱོན། མདའ་གཞུ་ཁྱེར་ཏེ། དམག་
ཆས་སུ་བརྟུན། དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་དཔེ་རྣམས། མདའ་དོང་དུ་སྒྲགས་
ནས། མདོ་ཁམས་སུ་བྱོས་ཐར་བ་ན་མ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་ཅིས་པའི་ནགས་

གསེབ་གཅིག་ཏུ་ཡིབ་ནས་བཞུགས་པ་ན། བོན་པོ་ཡིན་པའི་ཡུལ་དེའི་གྲོང་
པའི་ར་འཆོ་མཁན་བྱ་ཚུང་ཞིག་གིས་མཐོང་བ་ན་ཁོ་ལས་འཕྲོ་ཅན་ཡིན་
པས་དད་པ་སྐྱེས། ཉིན་རེ་བཞིན་རང་གི་རྩི་ཆས་ནས་ཕྱིས་ཏེ་ཁོང་ནམས་
ལ་ལུལ། ཆོས་ཁྱེས་པ་དང་འདུལ་བ་བསྐྱབས་པས་ཤེས་ཏེ་འདུལ་བའི་ལས་
རོགས་བཅའ་བས་རྒྱ་ཡི་ཏུ་ཤར་གཉིས་ཀྱང་རྟེན་པ་དང་། ཁོའི་འདོད་པ་ལྟར་
སྒྲིག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་གནང་
བ་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས། རྗེས་སུ་ཁོང་འདུལ་
བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

རྒྱལ་པོ་དར་མ་ནི་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྩོམ་ལོ་གསུམ་མཐར་བསད་
ཀྱང་དེའི་ཁྲིམས་ཤུགས་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་ཕྱག་བདུན་གྱི་རིང་ཅམ་བོད་དུ་བསྟན་
པའི་གཞུགས་བརྟན་ཡང་མི་མངོན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཡུན་རིང་བས་སྤར་
ཤུག་ལྟ་ནི། གཡོ་དགེ་འབྱུང་། གཙང་རབ་གསལ་གསུམ་གྲོངས་ཀྱང་། དབུས་
གཙང་ཕྱོགས་ནས་སྤྲུམ་མེས་སོགས་མི་བཅུ་ཆོང་པ་དང་མཉམ་དུ་ཡིབ་སྟེ་མདོ་
ཁམས་སུ་སྐྱེབས་ཏེ་སྤྲ་ཆེན་དང་མངལ། རྒྲིག་ཏུ་ཆོས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་མཁས་པར་
གྱུར། འདུལ་བའི་སྡོམ་རྒྱན་སྤངས་ཏེ་རྗེས་སོར་ག་ལེར་དབུས་གཙང་དུ་ཡར་
ཁྱོན་པ་ན་འདུལ་བའི་རྒྱན་སྟེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་དེ་ལ་སྤྲད་འདུལ་ཞེས་གྲགས་
པར་གྱུར། དེ་འདྲ་བའི་སྡོན་མའི་གནས་རྩལ་འགའ་ཤས་དྲན་སོས་པ་ན་ཡང་
ཅུང་ཟད་སེམས་གྲུ་ཡངས་པོ་འདྲ་ཡོང་བ་ཡོད། དེ་འདྲའི་ངང་ ༡༩༥༥ ལོ་ཅམ་

ནས་རྒྱལ་ནང་དུ་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་བྱུང་སྟེ་རྒྱུན་གྱི་འཆོ་བ་སོགས་གང་ཅིའི་
ཐད་ག་ལེར་རྗེ་བཟང་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་དང་། དེ་སྟོན་གྱི་ཚུང་ཆོར་དེ་རིགས་ལ་
མ་ཤིའི་གོང་དུ་ཕལ་ཆེར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོང་ངེས་སྟམ་སྟེ། གནས་སྐབས་མ་
ཤི་ན་དགའ་བའི་རེ་འདུན་ཡང་བྱུང་།

༡༽ ཡུལ་ནས་འབྱུལ་བའུ་དྲུག་གིས་མཆོག་སྤྱལ་ཞལ་མཇལ་བར།

༡༩༥༠ ལོའི་ལྷོ་བ་ ༦ པའི་ནང་། འཕགས་ཡུལ་ནས་ ཡགོང་ས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མས་
གཙོས་རང་ཡུལ་ནས་བྱོས་བྱོལ་སོང་བའི་བོད་རིགས་སྤྱིའི་གནས་སྤངས་སྐོར་
ཐོས་པ་དང་རང་གི་སྤྱི་མ་རྩོམ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྲོས་ ༡༩༥༩ ལོར་དགོངས་
པ་རྫོགས་པའི་ཡང་སྲིད་ཀྱང་། ད་ལྟ་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུའི་སྐོར་ཟིན་པ་ལ་དེའི་
ཞབས་ཕྱི་སྤྱི་གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་ཡིན་པ་བཀའ་ཤིས་རྒྱལ་བའུ་གས་
ཡོད་པར་ཁོང་གིས་ངའི་རྒྱས་ཤིས་ཀྱིས། ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག་མ་ཤི་བར་
ཡོད་ན་ཡང་སྲིད་གྱི་མདུན་དུ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་བུལ་པར་དགོས་གསུངས་
པའི་སྲིན་ཡང་འབྱོར། ང་རང་དེ་སྤྱི་མ་ཤི་བ་ཡང་ལེགས། སྤྱི་མ་ཡབ་སྐུ་
ཞལ་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མའི་ཡང་སྲིད་ཞལ་མཇལ་རྒྱུའི་རེ་བ་
ཡོད་པ་འདྲ་སྟམ་སྟེ་དགའ་སྤོང་མེད་པ་བྱུང་ཡང་ད་ལྟ་ང་རང་དོད་མ་ནས་
སྒོད་བཀོལ་མ་ཐོབ་པས་ཅི་བྱ་མེད་ཚུལ་གྱི་ལན་སྤྲུལ། རང་ལོ་ ༦༠ ཟིན་ཞིང་
༡༩༥༠ ལོ་ལྷོ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་གཏོང་སྟོན་བྱུང་བ་ན་རང་ཡུལ་དུ་བྱིར་ཡོང་།

ནས་གཉེན་ཉེ་འབྲེལ་ཆོ་དང་ཐུག་འཕྲད་ཞོར་བསྟེན་མཆམས་ཤིག་ཀྱང་སྤོང་
པར་ལོ་གཅིག་ཙམ་སོང་། དེའི་རིང་ལ་འཕགས་ཡུལ་ནས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་
ཆའི་ཕྱག་བྲིས་དངོས། ཉེན་དམ་རྣམས་བཅས་ལན་གཉིས་བསྐྱར་གནང་བ་
འབྱོར་ཞིང་། ཁྱེད་ཀྱིས་སྐྱོ་གོང་མའི་དམ་ཆོག་ལ་བསམ་སྟེ་འདི་ན་ཡོང་བྱུང་
པ་དགོས་ཞེས་གསུངས་འདུག་པར། དགའ་སྐྱོ་འདྲིས་ནས་མིག་ཚུ་དབང་
མེད་དུ་ཤོར།

ད་ནི་རང་ལ་མི་ཆེ་ལྷག་མ་འདྲ་གང་ཡོད་པ་དེ་སྤྲ་མ་སྐྱོ་གོང་འོག་
གི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་ཐབས་སུ་འབྱུང་བུའི་དམ་བཅའ་བྱས་ཤིང་། དུས་
ཆོད་དེ་སྐོར་ན་ཆོས་ལུགས་སོགས་གང་ལྟར་སྲིད་རྒྱས་ཅུང་རྗེ་ལྟོད་དུ་འགྲོ་
བཞིན་པར་བཞེན་དགོན་པ་ཁག་འཐོར་ཞིག་སོང་བར་བསྐྱར་གསའི་ཆོག་
མཆན་ཐོབ་རྒྱར་ཉེ་བ་དང་། མདོ་སྲིབ་དགོན་པ་འཐོར་བའི་ཤུལ་ལྷས་སེར་
སྐྱ་ཁན་གཞོན་འབྲེལ་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་ལ་རེ་ལྟོས་ཤིན་དུ་ཆེ་
ཡང་མ་ལྟོས་པར་གོ་མེད་ཆོར་མེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞག། གཉེན་ཉེ་ཆོ་ལ་ཡང་
རྩལ་བཤད། ཕྱི་ནང་ཆང་མ་ལ་ང་རང་སྒྲུབས་རིང་། ལྷ་ས་ཕྱོགས་སུ་གནས་
བསྐོར་འགྲོ་རྒྱར་ཡིན་ཅེས་བཤད་དེ་གཞུང་ལ་དགོངས་ཁྲུས་བྱས། ང་རང་
དོན་ལ་སྤྲ་མ་རྩོམ་འཆང་གི་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་དུ་སླེབས་ནས་
དངོས་སུ་ཞལ་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་ཡོད་ན་རབ་ཡིན། གལ་སྲིད་ལམ་ཁར་
ན་བའམ་འཆི་བར་གྱུར་ཀྱང་འགྲོད་པ་མེད་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་བཅད་ནས་

རང་ལོ་ ༤༡ གོག ༡༩༥༡ ལྷ་ ༡ ཆོས་ཤར་ནང་མི་སྐྱེ་ཆུང་པོའི་ཆས་བྱས་ཏེ་
 གོགས་མེད་པར་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུར་གཞུང་གི་མིས་མ་ཤེས་པར་ཡིབ་ནས་
 རིམ་པར་ཡོང་བ་ན། མོ་ཁྲའི་ནང་སྡོད་ས་རྒྱེད་ནས་ཉིན་བྱུག་ནང་ལྷ་ས་ལ་
 སླེབས། དེར་བཞུགས་པའི་བཙོན་རྒྱལ་སྐྱེད་པ་ཆེ་རྒྱུ་ཆར་སྤང་དེ་དེར་
 རོ་བོ་ཤུག་ལྷ་ནི་མཇལ་བ་དང་། ཕྱག་འཆལ་བ། གཙུག་ལག་ཁང་བསྐོར་བ་
 སོགས་བྱས་ཏེ་ལྷ་བ་གཉིས་ཙམ་བསྤང་བ་དང་། མཐར་རིམ་པས་གཞིས་ཀ་
 ཅེ་བརྒྱུད་གཙང་ཞུ་ལུ་དང་རོར་དགོན་པའི་ཤུལ་བལྟས་ཤིང་བསྐོར་ནས་ས་
 རྒྱ་གོང་དུ་འོང་བ་ན་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་། དེའི་ནང་རྒྱེན་པལ་ཆེར་མ་ཉམས་
 ཤིང་བཞུགས་པ་དང་། གཞན་དགོན་ཤུལ་ཐམས་ཅད་མཇལ་ཞིང་བསྐོར་ཏེ་
 ཞག་ཉི་ཤུ་ཙམ་བསྤང།

དེ་ནས་རིམ་པར་བོ་བོ་ལུང་གི་ལ་བརྒྱུད་དེ་མང་མཁར་གྱི་སྡོད། ཆ་
 ལུས་རྡོ་རྗེའི་བྲག་དང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་འཕེལ་སྤྱིང་ཞེས་ཆར་ཆེན་གྱི་གདན་
 སའི་དགོན་ཤུལ་བལྟས་ཤིང་། ཁྱོང་བྱིམ་ཞིག་ཏུ་ཉར་བའི་ཆར་ཆེན་གྱི་འབྲ་
 ཞལ་བྱིན་ཅན་ཡང་མཆན་མོར་མཇལ་རྒྱ་རྒྱེད། དེ་ནས་ཕྱིར་ལམ་སྐྱ་གུ་
 ལུང་ཞེས་སྡོན་པ་ཆེན་ག་ཡ་རྒྱ་ར་ལས་འབྲོག་མི་ལོ་རྒྱ་བས་ལམ་འབྲས་
 གོག་མར་འཆད་ཉན་གནང་བའི་ཤུག་གནས་གྱི་ཤུལ་ལ་ལྷ་གཡོང་བྱས་
 མཐར། ལུང་སྤྲད་གནས་སར་ཟེར་བར་སླེབས་པར། མ་ལོ་རྒྱ་བའི་སྐགས་
 བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཁྱོང་བྱིམ་ཞིག་ཏུ་ཞག་གཉིས་བསྤང། སྡོད་འཇུག་གི་བྱིང་

ལུང་ཞིག་ཀྱང་བཏོན་རྒྱ་རྟེན། ལུང་པ་དེའི་མདའ་ན་འདར་གྲོང་མོ་ཆེ་ཞེས་
ཆར་པ་ཆོས་རྗེའི་གདན་ས་ཆེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་སྐྱུ་གདུང་གི་མཆོད་
རྟེན་དེར་བཞུགས་པར་གྲགས་ཀྱང་དེ་སྐབས་ལྷ་ཆེའི་རྫོང་དེར་ཆགས་ཀྱང་
དགོན་ཤུལ་ཅམ་ཡང་མི་འདུག དེ་ནས་པར་བལ་ཡུལ་དང་ཉེ་པོ་ཡིན་ཟེར་
ཡང་འགོ་མ་རྒྱས་པར་ཞག་ཉི་ཤུའི་སྒྲོར་ལུས། དེའི་ཆེ་ཉེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་
ལྷ་གཡེང་བྱས་པར། རྒྱང་འབྱར་མོ་ཆེ་ཞེས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཤུལ་
དང་། ག་ཡ་རྩ་རའི་སྐྱབ་སྐྱག་གཏོར་ཤུལ། ལྷ་ཆེ་རྟེང་པའི་རྫོང་ཤུལ་སོགས་
མཐོང་བྱང་། སྤྲ་མ་སེ་མཁར་རྒྱང་བའི་གདན་སའི་ཤུལ་ཡང་དེ་ཕྱོགས་ཤིག་
ཡོད་པར་གྲགས་མོད་མ་རྟེན། མཐར་ཆོང་པ་དང་མཉམ་དུ། མོ་ཏའི་ནང་
དུ་བསྐད་དེ་བྱང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཉིན་དུག་ཅམ་སོང་བ་ན་མངའ་རིས་སྒར་
ཐོག་ཅེས་གོན་རྒྱས་ཡོད་པའི་ས་གནས་དེར་སླེབས། དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་
གཉིས་མོ་ཏའི་ནང་སོང་བ་ན་གངས་རི་ཏེ་སའི་རྩར་སླེབས་པ་དང་། ཞོགས་
པའི་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་པ་ནས་དགོང་མོའི་རྒྱ་ཆོད་བཅུ་པའི་བར་ཉིན་རེར་
གཡས་སྒྲོར་རེ་དང་ཞག་རེར་ངལ་གསོ་བཅས་མཐའ་བསྒྲོར་གསུམ་འཁོར་
ཞིང་། དེར་མཆོ་ལ་བྱགས་རོམ་ཆགས་པ་དང་ཁ་བ་འབབ་པ་བཅས་ཀྱི་གྲང་
ངར་ཆེན་པོ་ཡང་འདུག

དེ་ཕྱོགས་ནས་འཕགས་ཡུལ་རྒྱ་གར་དུ་འགོ་བའི་ལམ་རྒྱས་ཤེས་
པའི་གྲོང་མི་བཟང་པོ་ཞིག་དང་སྤྲད་པ་ན་ཁོང་གིས་མཐའ་མཆོམས་སོགས་

བཀོད་ལྷགས་དང་ས་ཆེགས་ཁ་ཤས། དེ་དག་གི་བར་ཐག་རིང་ཐུང་གང་
 ཡོད་དང་། ལ་ཚུ་འཕྲང་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོར་བཤད་བྱུང་བ་དེ་
 ཤིན་ཏུ་ཕན་ཐོགས་པོ་བྱུང་། དེ་ནས་མོ་ཎའི་ནང་ཉིན་གཅིག་སྔོན་རྒྱ་རྟེན་དེ་
 ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་བ་ན་སྤྱི་རངས་ཤན་ཟེར། བལ་ཡུལ་དང་ས་འབྲེལ་མཐའ་
 མཆམས་ཡིན་པའི་རྫོང་གཅིག་འདུག་པ་དེར་སླེབས། དེ་ན་ཕྱི་རྒྱལ་དང་བོད་
 ཀྱི་སྟོད་འབྲོག་བར་ཆོང་དུས་ཤིག་ཀྱང་འདུག དེའི་བར་དུ་རང་ཡུལ་གྱི་ཆོང་
 པ་མི་ཁ་ཤས་རོགས་པ་ཡོད། རང་གི་ཡུལ་ནས་དེའི་བར་དུ་མོ་ཎའི་ནང་ཉིན་
 བརུ་དགུ་ཙམ་ཡོང་རྒྱ་བྱུང་ཡང་ཁ་ལོ་བ་བོད་རིགས་རྒྱུང་པ་ཡིན་པས་སྤྲོ་ཆ་
 སྟོད་དགོས་པ་ཡང་མ་བྱུང་། གནས་མཇལ་བ་དང་བསྐྱོར་བ་སོགས་སལ་ཆེ་
 བ་ནི་གོམ་བཀོད་ཀྱིས་སོང་བ་ཡིན། ལྷ་བ་ལྷ་དུག་ཙམ་རེད་སོང་ཡང་འཆོ་
 བ་ཡང་གཞན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷང་ངེས་བྱུང་བས་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་
 བཀའ་བློན་རྒྱུན་དུ་བྲན་སོས་པར་བྱུང་། དེར་ཞག་ཤས་བསྐྱད་མཐར་ཆོང་པ་
 རྒྱམས་ཕྱིར་ལོག་སོང་བ་དང་ང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཟ་ཆས་ཅ་ལག་ཕྱན་བུ་ཡོད་
 པ་དེ་སྤལ་རྒྱལ་ཏུ་ཁྱུར། ལག་ཏུ་རྟེན་འཁར་དབྱུག་པ་ཞིག་འདུགས་བཞིན་
 རང་ཡུལ་གྱི་སྤམ་བུའི་གོས་རྟིང་སོང་དམར་ནག་ཅིག་གྱོན་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ཅུང་
 བྱུང་པའི་རྒྱུ་པ་ཅན། སྐར་ལགས་སེར་པོ་ཞིག་བཅིངས་ཤིང་། རོར་མ་མེད་པ་
 ལ་རང་ཡུལ་གྱི་སྤམ་ཡུ་རིང་ཅན་ལ་སྤམ་སྟོགས་སེར་པོ་ཞིག་བསྐྱམས། ཨོ་
 རུག་གི་ཞུ་མོ་རྟིང་སོང་ཞིག་མགོ་ལ་གྱོན། ཤེལ་མིག་གོན་པ་དང་སྐྱ་དང་

མེན་མོ་ཁ་སྤྱོད་ནམས་རིང་ཞིང་། གདོང་དང་ལག་པ་གང་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་
དྲི་མ་ནག་པོ་ཆགས་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུས་སྤྱོད་རངས་རྫོང་ནས་
ཞོགས་པ་སྤྱོད་ཅམ་ནས་ག་ལེར་མཐའ་མཆམས་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཏེ་ཆུ་བོའི་གཞུང་
གི་ལམ་དུ་ཞུགས་བཞིན་པར་ཡོང་བ་ན། དེ་ཉིན་ཉིན་གྱི་ཆེས་ཅམ་དུ་
འཁོར་ཆགས་དགོན་ཞེས་སྐྱེ་པ་ཡིན་པའི་དགོན་པ་གཏོར་བཞིག་སོང་ཤུལ་
གཅིག་ཏུ་སླེབས་པ་ན་གནས་ཆང་ཡག་པོ་ཞིག་དང་ཕྱད། དེར་དགོན་ཤུལ་
བསྐྱོར་གཡང་དང་འགྲོ་ལམ་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཏེ་ཞག་གཉིས་བསྐྱད་མཐར་
ལམ་ཆེན་བརྒྱད་ནས་ཕྱིར་ཡོང་བ་ན་ཆུ་བོའི་གཞུང་དུ་རོང་ལུང་དོག་པོ་ཡིན་
པའི་རིའི་སྒོ་ཞིག་ཏུ་ཞོར་ཟེར་བའི་གྲོང་པ་གཅིག་གི་ནང་ཉིན་བྱེད་ཡོལ་ཅམ་
དུ་སླེབས་པ་ན་དབང་རྒྱལ་ཟེར་བའི་མི་ལོ་ལོན་ཞིག་དང་ཕྱད་ནས་ཁོང་གི་
ནང་དུ་བསྐྱད་བཅུག

གྲོང་པ་དེ་ནི་མཐའ་མཆམས་ཡིན་འདུག་པས་ཤོག་དབྱུལ་བརྗེ་རྒྱ་
ཡང་ཆོལ་རོགས་དང་བགོད་ལམ་གྱི་ས་ཕྱོགས་བཅས་བསྟན་བྱང་བར་བརྟེན་
ཁོང་གིན་ཏུ་དྲིན་ཆེ། ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་སྤའི་ཆུ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་རི་གཤམ་
གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབབ་པའི་ཐོག་ཏུ་མཐའ་མཆམས་གྱི་ཟམ་པ་ཡོད་སར་
ཐུར་དུ་བབས་ཏེ་ཡོང་བ་ན་ཆུ་ཆོད་བཅུ་པར་ཟམ་པ་བརྒྱལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་
དང་། ཉེས་བཅོན་ལས་དངོས་སྤྱོད་ཐར་བ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཆོར་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་
སྐྱེས་ཤིང་། དབྱགས་ངལ་སོས་པ་དང་ལུས་ཀྱང་གིན་ཏུ་ཡང་བར་གྱུར་པའི་

སྒྲིབ་བཤར་བ་སོགས་བརྗོད་མཐེས། དེ་སྒྲོར་པར་ཚུར་གཉིས་ཀ་ལ་མཐའ་
མཆམས་སྒྲིབ་བཤར་བརྟག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་འགན་ཡོད་པའི་མི་སུ་ཡང་མེད་པར་
བརྟེན་ལམ་བདེ་པོ་བྱུང་བ་ནི་སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་ཕྱིན་ལས་ཁོ་ནར་ཡིད་
ཆེས་རྟེན།

དེ་ལྟར་བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་སླེབས་པ་ན་ད་དུང་རྒྱལ་ས་ལ་
ས་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་བོད་དང་མི་འདྲ་བར་བལ་ཡུལ་གྱི་ས་ཆ་ནི་རི་
དང་བྲག་གཡང་མང་བ་དང་ལུང་པ་གུ་དོག་ཅིང་། ས་ཆ་རྒྱབ་པ་དང་ཤིང་
ནགས་མང་བ། རྩ་ཆེ་ཞིང་རྩུའི་སྒྲ་ཆེ་བ། ཆ་བ་ཆེ་བ་སོགས་དང་། བཟའ་
བཅའ་ཡང་མི་འདྲ་བ་མང་ཞིང་། སྐད་ལྷགས་མི་གཅིག་པས་བོད་སྐད་ཤེས་པ་
ཐར་ཐོར་ལས་མི་འདུག བྲག་གཡང་གཟར་པོ་དང་ལམ་འཕྲང་དོག་པོ། ཟམ་
པ་ཞན་པོ་མང་པོ་བརྒྱད་ཀྱིན་དུ་འཛོགས་ཤིང་། ཡང་ཐུར་དུ་བབ་པ་སོགས་
གྱི་དཀའ་ངལ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ལུས་ལ་རྩལ་ནག་རྒྱན་དུ་ཐོན་ཞིང་ཉིན་མཆོན་
གཉིས་ཀར་གོས་ལོག་བརྗེ་རྒྱུ་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད་སྐར་གས་ཀྱང་འཆིང་
བཞིན་པ་སོགས་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་ལུས་ལས་ཤིག་མང་པོར་སོས་ཏེ་གོས་གྱི་ཕྱི་
ནས་ཀྱང་ཐོན་པ་སོགས་བྱུང་བ་ན་སྐབས་རེ་ལམ་ཟུར་ཤིང་གསེབ་དབེན་
པར་འགོ་ནས་རྩ་ཆོད་རེ་ཅམ་དུ་ཁྲིས་པོ་པར་བཞག་སྐར་གས་ཁྲོལ་ནས་གོས་
སྒོག་ཕུད་པ་དང་། ཉི་མ་ལ་བསྟན་ཏེ། ཤིག་རྣམས་བསྒྲུགས་ནས་རྩ་གསེབ་ཏུ་
གཏོང་དགོས་པ་འགའ་རེ་ཡང་བྱུང་།

སྒྲས་པ།

བན་ཀན་ས་མཐར་ཉལ་བ་ཡི། །
གནས་ཚུལ་ཁ་ཤས་བརྗོད་པ་ན། །
བལ་སྟོད་མཐའ་མཚམས་ནང་ཁུལ་ནས། །
གཅིག་ཕྱར་ཉིན་ཞག་བདུན་ཅུ་རིང་། །
སྒྲ་མ་བྲན་པའི་སྟོ་གྲོགས་ཀྱིས། །
སྐབས་རེ་མིག་ཚུ་ཡུད་ཅུ་ཅུ་འབབ། །
གཞན་དུ་རྒྱ་ལྷོགས་གྲོགས་མིའི་དོད། །
ཡུལ་ཚུ་སྟོན་མོ་ལས་གཞན་སྟ། །
དེ་ཡང་མི་བརྟན་ཉི་རིང་དང་། །
སྐབས་རེ་དལ་ཞིང་སྐབས་རེ་བྲེལ། །
འདྲི་སྒྲིག་གྲུ་གྲུའི་རྣམ་འགྱུར་མང་། །
འཁྱུར་ཅ་ཅོས་རྣ་བར་གཟན། །
ཡུན་རིང་འགྲོགས་ན་ཡིད་སྟན་འགྱུར། །
ལྷང་པ་ས་ཚུར་འཕྲད་ལ་ཉི། །
བྲག་རི་ཤིང་ནགས་འཐིབ་པར་ནས། །
ཉི་ཟེར་མཐོང་བ་སྐབས་རེ་ཅུ། །
ཚུ་བྲག་འཐབ་པའི་སྐབས་སྤེང་གཡོ། །

ནགས་ཚལ་རྒྱུད་བྱེད་བྱེད་ཆུ་ལུང་།
ལམ་འཕྲང་དོག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་རྩུབ།
རི་རྒྱུད་དང་ནི་ཆུ་ཅིའི་བར།
རྩོམ་པ་བཞེགས་པའི་གྲུན་ལྷན་ལས།
ཡར་འཛིགས་མར་འབབ་བཟང་མི་ལུས།
སྐབས་འགར་གཡང་ལས་ཟག་པ་ཡི།
འཛིགས་སྒྲུང་བཅས་པའི་ངལ་བ་དང་།
རང་བཞིན་ཆ་བ་ཆེ་བ་ཡིས།
རྩལ་ནག་ལུས་ལས་འབྲལ་མེད་ཀྱང་།
བཞོད་ཡུལ་ལམ་ཐག་རིང་བ་ལ།
སེམས་ཁལ་སྐྱེ་བཞིན་གོམ་པ་ཡང་།
བྲེལ་ངང་སྐྱོ་བ་ལྷན་ལམ་དུ།
རང་གཟུགས་རང་སྐྱེད་མ་འཁྱུར་བའི།
ཕྱེད་ཆུང་འཛོལ་མོ་ཁ་ཤས་ཤིག།
ཕར་ཆུར་འཕུར་སྐྱོད་བག་ཐེགས་པས།
སྐྱེད་འཁྱུར་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲོགས་པ་ན།
རང་ཡུལ་དན་ཏེ་སྐྱོ་ཤས་སྐྱེས།
དབུགས་ངལ་གསོ་རྒྱུ་ཡིད་ལ་འཁོར།

ལམ་བྱར་གིང་གསེབ་ཁྱག་གྲོག་ཞིག །
བཅའ་ཉེ་ཁྲིས་པོ་ཕབ་ནས་བཞག །
གྲོན་གོས་སྤུང་དེ་ཉི་མར་བསྟན། །
གིག་རྒྱུ་ཆ་གསེབ་གཏོང་བཞིན་པར། །
གཉིད་ལོག་ཤོར་བས་སད་པ་ན། །
ཉི་གྲིབ་རི་ནས་ཡོལ་བ་ཅམ། །
རང་གིས་རང་ལ་ངོ་ཡང་ཆ། །
ཁྲེལ་ཞིང་གད་མོ་ཡང་ཡང་ཤོར། །
དགོང་མོར་གར་སྒྲེབས་དེར་ཉལ་ནས། །
ནམ་མཁའ་གོས་གྲོན་ས་གཞི་བཏིང་། །
སྐད་བརྗེ་འཕྲོད་མིན་དཀའ་ངལ་མེད། །
འགྲོ་སྡོད་ཟ་ཉལ་རང་དབང་སྤྱོད། །
དེ་འབྲེལ་སྦྱིད་པོ་གཞན་ལ་དཀོན། །
བླན་གསོའི་གཏམ་མོ། །

ལམ་ཁར་ཉལ་བསྐད་ན་ཡང་རྒྱན་པོ་སོགས་འཛིགས་པའི་རྒྱན་ནི་གང་ཡང་
མི་འདུག ཟ་མ་ཡང་ཉིན་རེར་ཐེངས་གཅིག་གམ་གཉིས་རེ་ཟ་རྒྱ་རྟེན་པ་
བཅས། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་ལ་གྲོགས་མེད་གཅིག་ཕྱར་ཡོང་།

མཐར་གནས་གྱི་འབབ་གནས་ཤིང་མེད་པའི་ས་གནས་རི་སྐོང་ཅིག་ཏུ་
 སྐྱེ་བའི་པ་དང་། དེར་བོད་རིགས་འབྲུལ་པ་འགས་རོགས་པ་བྱས་ཏེ་གནས་
 གྱིའི་ནང་འཇུག་ཆུ་ཉིད་ནས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་མཐར་བབ་པ་དང་། དེ་ནས་
 མོ་ཤིང་ནང་འཇུག་ཏེ་ཡོང་མཐར། གཤམ་རྩུ་ཡམ་བུ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཏེ་ཁ་རིགས་
 དགོན་པར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེར་དགོན་པ་ནས་སྔོན་གནས་དང་འཆོ་བ་སོགས་
 སྤྲོ་ལེན་ཡག་པོ་གནང་བ་དང་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རོགས་པ་བྱས་
 ཏེ་མཆོད་རྟེན་གཉིས་དང་སྟག་མོ་ལུས་སྦྱིན། ཡང་ལེ་ཤོད་བཅས་སུ་གནས་
 བསྐྱོར་གྱུ་བ་ན། ཁ་རིགས་རིན་པོ་ཆེས་གཟུགས་ཤིང་དང་ནང་གྲོན་སོགས་
 ཆ་ཆ་དང་གནང་བུ་བས་ང་རང་གཞི་ནས་བྲུ་ཆས་གྲོན། ཞག་དྲུག་ཐོག་རིན་
 པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་བཅོམ་ནས་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཅེར་ཡོད་
 པའི་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་པ་དེའི་སྤྱི་ལྟ་ཆང་མ་རྒྱ་གར་ཤར་འབྲས་ལྗོངས་ལུ་
 རུམ་བཏེག་དགོན་པའི་ནང་ཡར་ལྷུ་དབང་ཀམ་པ་རིག་པའི་རྩོམ་སྤྱོད་ལོར་
 དགོངས་པ་རྩོགས་པའི་གདུང་རྟེན་གྱི་མཛད་སྤྱོད་ལྟོན་རྒྱ་ལོན་པ་ཁོང་རྣམ་
 པ་དང་མཉམ་དགོང་མོར་བལ་ཡུལ་ནས་འབྲུལ་སྦྱེལ་ལྷང་འཁོར་ནང་གཏོང་
 མཛད་བྱུང་། ཕྱི་ཉིན་དགོང་མོར་འབྲས་ལྗོངས་སྤང་རྟོག་ཏུ། འབྲུལ་སྦྱེལ་
 ལྷངས་འཁོར་ནང་སྐྱེ་བའི་རུབ་ཨ་མཆོག་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་བཅུག་བྱུང་། ཕྱི་
 ཉིན་དེ་ནས་ཡར་སྤང་རྟོག་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁོང་གིས་བྲིད་པ་ན་དེར་
 སྤྱི་གོང་མ་ཆོས་ཀྱི་སྤོ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱི་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང་སྤྱི་ཆབ་འབྲ་

ཞལ། མཁའ་འགྲོ་ཆེ་རིང་ཆོས་སྒྲོན་བཅས་བཞུགས་པ་དང་། སྒང་སྤ་སྤུལ་སྤྱི་
ཡང་དེར་མཇལ། ཕྱག་མཛོད་བཟུལ་གྱིས་རྣམ་རྒྱལ་ཡང་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱི་མདུན་
དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལ་དེ་ཉིན་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་ཕེབས་རྒྱ་
ཡིན་པ་དེ་དང་སྐབས་འགྲིགས་པ་བྱུང་།

ཁོང་ལ་སྒྲངས་འཁོར་རྒྱུད་པ་ཞིག་དང་དེའི་ཁ་ལོ་བ་བཅས་འདུག་
པ་ཁོང་གིས་སྲིད་ནས་ལུབ་ཕྱོགས་གནས་ནང་གི་དབུ་ཅེའི་རི་ཁོད་དུ་ཡང་
སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱི་མདུན་
དེར། ༡༩༥༡ ལྷ་ ༩ བའི་ཆེས་ ༡༩ དགོང་མོའི་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པར་ཞལ་མཇལ་
བ་ན། གཟིམ་རྒྱུད་དུ་སྤྱ་རྒྱ་གཅིག་དང་གསུང་མོལ་མཛད་དེ་བཞུགས་པར་
རང་གི་སྤོན་དུ་བཟུལ་གྱིས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱི་བྱུང་དུ་སྟོན་གསན་སྤུལ་མ་ཐག་
ཏར་གྱིས་བཞེངས་ཏེ་བར་བྱམས་སུ་བྱོན་པ་དང་། རང་ཡར་འགྲོ་བའི་གདོང་
ཕྱག་འཆལ་ལོང་མ་བྱུང་བར་ཕྱག་གིས་ཟིན་པ་དང་། དབུ་ཐོད་གནང་བྱུང་
བར་སྤྱི་གོང་མ་བྱུན་པ་དང་མཉམ་དུ་དད་སྤོའི་དགའ་སྤྱོད་འདྲིས་པའི་ཤུགས་
ཀྱིས་མིག་རྒྱ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་བ་དང་། གསུང་ལན་ཐད་ཀར་ཁྱུ་མ་རུས་
པར་ཡང་གྱུར། དེར་གདན་དུ་བཞུགས་པ་དང་ང་ལ་གདན་བཤམ་པ་ལྟར་
བསྟན་ནས། ག་ལེར་ལམ་གྱི་གནས་རྒྱལ་དང་གཟུགས་པོ་བདེ་མིན་སོགས་
གསུང་མོལ་འདྲི་བཅད་གནང་ཞོར། བྱིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུད་ཟད་བཟུལ་གྱིས་
རྣམ་རྒྱལ་ལས་གསན་བྱུང་། འདི་ན་ཁོང་གི་མདུན་དུ་ཡོང་དགོས་གསུངས་

པའི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱེ་གོང་མའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ། རྫོང་སར་ཁམས་བྱེད་
བཤད་གྲུ་དེ་ཡིན་ཀྱང་། ཉམས་ཆག་ཤོར་བ་ལ། དེའི་ཆོས་རྒྱན་དེ་འདི་ཕྱོགས་
སུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱར་གསོ་ཐུབ་ན་དགོངས་པ་ཡིན། ད་ཆེད་འདིར་སླེབས་ཐུབ་
པ་དེར། ཉ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་གསུངས་ནས། ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགུས་པའི་རྒྱལ་པ་
དང་བཅས་གསུང་མོལ་ཞིབ་པར་གནང་བ་དང་། རིམ་བཞིན་རང་གི་སྡོད་
གནས་དང་འཆོ་བ་བཀོད་སྒྲིག་མཛད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཅུམ་བཅེག་དགོན་ཏུ་
མཛད་སྒོར་བྱོན་རྒྱུ་ལ། རང་ཡང་བྲིད་པ་ན་དགོན་པའི་རྟེན་གསུམ་དང་དེར་
ཐེབས་པའི་དེལ་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དགུས་མཛལ་བྱུང་།

༡༽ རྒྱ་གར་གནས་བསྐྱོར་དང་དཔེ་བྲིད་དབུ་འཛུགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོ་རྒྱུ་བ་དང་པོར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཤེས་པའི་གྲུ་བ་གཉིས་བཅས་
རྒྱ་གར་དབུས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གནས་བསྐྱོར་གཏོང་གནང་བ་ན་འབྲུལ་སྒྲེལ་
སྒྲངས་འཁོར་དང་མེ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལི་བརྒྱད་དེ་
རིམ་པས་དྲི་རྒྱ་དུན་ཕྱོགས་སུ་ས་སྐྱེ་གོང་མ་བྲི་འདྲིན་སྒྲོལ་མ་པོ་བྱང་བདག་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་བ་དང་། རོར་ཁྱུ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་ཏེ་གྱེ་
རོར་གྱི་དབང་དང་བསྟེན་རྫོགས་རྟིང་པ་ཡར་སྐུལ་ཏེ་གསར་པ་ཁྱས་ཐོབ་
བྱུང་ཞིང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་དགུས་ཞལ་ལེགས་མཛལ་བྱུང་མཐར་ལྷེར་ས་
དགོན་བརྒྱད་མཆོ་པ་སྤྲེལ་འཁོར་ནས་སྤྲི་ལི་ནས་རྡོ་རྗེའི་གདན་ཏུ་ རྒྱལ་

བ་རིན་པོ་ཆེ་མེས་ནས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་གནང་བར་ཁྱས་
ཤིང་། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་པལ་ཆེར་འཁོར་ཁིང་བྱ་རྒྱུ་སྤངས་པའམ་སྤང་
པོའི་ཆེར་འགོ་སྐབས་ཉི་ཉོང་གི་ཆོས་པ་ཞིག་གིས་ར་རྩུང་བཞིན་དགའ་བསུ་
ཞུ་བའི་རྣམ་པ་ཡང་བྱུང་།

དེ་ནས་སྐྱ་རྒྱ་ཁྱེར་ཡོང་བར་ཉིན་མོར་གནས་མཐིལ་དུ་རྩུང་
ཟད་གཉིད་ཁྱག་པའི་མི་ལམ་འབྲུལ་ངོར་རང་གིས་གནས་དེར་འཁོར་མང་
པོ་ཞིག་ལ། བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་བཅས་ཀྱི་ཆོས་བྲིད་བྱ་
བཞིན་པར་གཉིད་སད་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། དུལ་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཆ་བ་རེ་
ཆེ་འགོ་བཞིན་པ་ལ་ང་རང་བོད་ནས་གསར་འབྱོར་ཡིན་པས་ཡུན་རིང་སྡོད་
མ་ལྟས་པར་འབྲས་སྡོངས་སུ་ཚུར་ཡོང་བ་ན་ ༡༩༥༩ བོད་ཀྱི་ལོ་སར་སྐྱ་རུབ་
དུ་རང་གནས་སུ་སླེབས་པ་དང་། ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་སྐྱ་ནས་ཡང་སྤྱིད་མཆོག་
གི་མདུན་དེར་ལོ་སར་དགའ་སྟོན་གྱི་མཛད་སྟོར་ཤོག་གསུངས་པ་ལྟར་སོང་
བ་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་སྤྲུགས་ཤིན་ཏུ་དགུས་སྤྱིའི་རྣམ་པས་དེར་བཞུགས་པ་
དང་། སྐྱ་གསར་ལོ་རྒྱུད་བཅུ་ལྷག་དང་དེ་ཆོའི་དབུ་འཛིན་སྐྱ་ཁྱེན་གཅིག་
ཡོད་པ་ཆང་མས་མཉམ་དུ་ལོ་སར་རྟེན་འབྲེལ་དང་དགའ་སྟོན་མཛད་བཞིན་
པ་ན། ཞལ་སྐྱ་ནས་ད་ཆོས་དཔེ་བྲིད་རྒྱུའི་དུས་ཆོད་གང་དགའ་གསུངས་པ་
དང་། བཟླ་རྣམ་བཅས་གསུང་མོལ་མཛད་མཐར་ལྷོ་བ་དེ་ཡོངས་རྫོགས་ཆོ་
འཕྲུལ་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་དགེ་ཁིང་ལྷག་པར་ཆོ་འཕྲུལ་

ཟླ་བ་དེའི་ཆེས་བཙུ་ལ་བཟང་བས་ན་དེ་ཉིན་ཆོས་ཁྲིད་དབུ་འཇུགས་རྒྱ་དང་
དེ་བར་སྒྲོལ་ཆོག་དང་བསྐྱང་གསོ་ཉིན་གསུམ་བསྐྱབ་རྒྱ་དང་གྲ་སྒྲིག་སོགས་
མཛད་རྒྱའི་ཐག་ཆོད་པ་ན། ང་རང་དེ་བར་ཆེ་སྒྱུབ་ཞག་བདུན་མ་ཞིག་བསྐྱང་
པ་ན་མི་ལྷན་སོགས་བཟང་།

བཟླ་ཤིས་ལྷིང་དུ་གནས་བསྐྱོར་སོང་བ་ན་གཞི་ཞིག་ཀྱང་གཡར་
རྒྱ་རྟེན། དེ་ལྟར་ན་ ༡༧༩༡ ཟླ་བ་ ༡ ཆེས་བཙུ་ལའི་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པར་བཟླ་
ཤིས་གསོ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་བརྒྱད་བ་དང་ཉི་མ་ཤར། དགེ་སྦྱོང་བརྒྱད་
འཛོམས། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་ཆར་བ་དང་ཞི་བ་ལྟའི་སྦྱོང་འཇུག་དང་ས་
པཎ་གྱི་སྒྲོམ་གསུམ་གཉིས་འཆད་ཁྲིད་དབུ་ཆུགས་པ་དང་། འདི་ཉིན་འཆད་
ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གའི་ཉིན་འབྲེལ་ཡང་འགྲིག ག་ལེར་ཆར་སེམ་བྱ་བབས་
ཏི་འབྲུག་སྐྱད་གྲགས་པ། འཇུག་ཆོད་ཤར་བ། བྱ་དང་བྱེའུ་ཆོས་སྐྱད་སྟན་
པོ་བཏོན་པ་སོགས་དགེ་བའི་ཉུགས་མཆན་ཅི་རིགས་བྱུང་། ཐོག་མའི་སྦྱོབ་
ཕྱག་ནི། ཡང་སྤྱིད་མཆོག་གཙོས་བདུན་ཡོད། དེ་སྐབས་རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་
གསུམ་ཟིན་པར་བཏོན་མཁྱེགས་པོ་འཆི་རྒྱ་ཁོ་ནར་སེམས་ཤིང་། དེ་བར་དུ་
རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་ཕྱགས་བཞེད་ལྷབས་པོ་ཆེ་དེའི་ཆ་ཤས་བསྐྱང་ཐུབ་ཐབས་
བཞིས། ཆོས་ཁྲིད་བྱ་ལུལ་མང་ཉུང་དང་ཤིས་མེན་དུས་ཆོད་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་
པར། མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསེར་གྱིས་བཀའ་རྟེན་ཕྱོགས་བཅུའི་
སངས་རྒྱས་རྒྱམས་མཆོད་པ་ལས། སྟོགས་མའི་དུས་སུ་ཆོག་བཞི་གཅིག་གི་

ཆོས་གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དང་། མཁྱེན་བཅེ་
དབང་པོའི་ཞལ་ནས། ཆོས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས། སངས་རྒྱུ་མཉེས་པར་
འགྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དྲན་ཏེ་བཙུན་འགྲུས་བྱས། གཞུང་བཤད་ཀྱི་
འཆད་རྒྱན་རང་ལ་གང་ཡོད་པ་ཆོ་སྤེལ་ཅི་རུས་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འབྲུག་
ནས་ཡིན་པའི་སླ་མ་ཀུན་ལེགས་རྒྱལ་མཆོན་ཁོང་ལ། མཁྱེན་སློང་དང་བཙུན་
འགྲུས་ཡོད་ཅིང་། ཡུན་རིང་བཞུགས་ཁོམ་མེད་པར་བརྟེན་སླ་བ་བཅུདེ་རིང་
གཞུང་པོད་ཆེན་རྒྱལ་ཆང་བར་སྤིང་ཆར་བ་བྱུང་། དེ་ཡང་འབྲས་སྤྲོངས་ཀྱི་ས་
གནས་མཐའ་མཆོམས་སུ་ཉེ་བར་བརྟེན་འབྲུག་པའི་གྲ་པ་ཁ་ཤས་ལས་ཕྱོགས་
གཞན་ནས་སློབ་གཉེར་བ་ཡོང་དཀའ་བ་སོགས་ཀྱིས་ལོ་གཉིས་རིང་ལ་སློབ་
ཕྱག་ཉི་ཤུའི་སྒོར་ལས་མང་རྒྱ་མི་འདུག

༧༽ བསྐྱལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཚལ་དབུ་འབྱེད་དང་དཔེ་ཁྲིད།

དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཉི་ལྔ་ཅལ། ཀང་རྩ་རྫོང་ཁོངས་སྤྱིར་ཞེས་པའི་
ས་གནས་སུ་བོད་པ་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་གཞིས་ཆགས་ཤིག་ཡོད་པ་ལ། དེའི་
ཁོངས་སུ་ས་སྐྱ་བའི་དགོན་རྒྱུད་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ས་སྐྱ་གོང་མ་སྤེལ་འཛིན་ནས་
མཁྱེན་བཅེའི་ཡང་སྤིང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ལ་གཟིགས་སྤྲོད་མཛད་རྒྱུར་གནང་
ཡོད་པ་ལ་ཁོང་གིས་བཤད་གྲ་དེར་སློབ་རྒྱུའི་ཐུགས་ཐག་བཅད་པ་ལྟར། ༡༩༥༥
ཟླ་བ་ ༦ པར་ང་ཆོ་མཁན་སློབ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ་དེར་སློབ་པ་བྱུང་བ་ནས་

ཤིང་རྩོད་སར་བཤད་ཟུ་ཞེས་ཆགས་ཐུབ་པ་དང་། རྩོགས་ཀུན་ནས་འགྲུལ་
 འབྱུལ་གནས་བསྐྱོར་སོགས་བདེ་ཞིང་འཆོ་བ་སྐྱབ་སྤྲོ་བ་དང་། བཞུགས་སྐར་
 ར་རམ་སྤྲོ་ལ་ཡང་ཉེ་བ། ཉེ་འཁོར་དུ་དགོན་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་
 རང་གིས་ཉིན་རེར་ཆོས་བྲིད་ལྡན་བདུན་བར་ཚུགས་པར་ཅམ། སློབ་མ་
 ལྡན་བཅུ་ནས་བརྒྱ་སྟོར་བར་འདུ་བ་སོགས་རིམ་པས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བཞིན་
 པ་དང་། མཁམ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་འཆོ་རྟེན་དང་བཞུགས་ཁང་སོགས་
 རིམ་པར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་མཛད་། ༡༩༩༥ མ་ཟིན་གྱི་བར་ང་རང་ནས་
 ཀྱང་གཞུང་བྲིད་ཁ་ཤས་ཉུང་ཤོས་ལན་ལྡན་བདུན་སོགས་དང་། འགའ་
 ཞིག་བཅུ་ནས་བཅོ་ལྡན་སོགས་བཤད་བྲིད་ཆར་ཡང་། བཤད་ཟུའི་སྤྱིག་ལམ་
 ཆགས་སུ་ཚུད་པར་མ་བྱུང་བས་ལྷན་སམ་ལོ་རེ་བཞིན་སློབ་སྤྱད་ཤིན་དུ་
 མང་པོ་ཚུར་འོང་ཞིང་པར་ཐོན་པར་བྱུང་བས་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ཞལ་གྲངས་བརྒྱ་
 དང་ལྡན་ཡན་མན་དུ་སལ་ཆེར་གྱུར།

༡༩༩༥ ལོ་དེའི་ཐོག་མར་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས། བཤད་ཟུ་བ་ཆང་མ་
 དང་པོར་རྟོག་གདན་དུ་གནས་བསྐྱོར་དང་སྟོན་ལམ་གསུང་བར་བྲིད། མཐར་
 མགོན་པོ་དཀར་པོའི་གནས་ཤ་བ་རི་པའི་སྐྱབ་སྤྲུག་གི་གཤམ་དུར་ཁྲོད་
 བསེལ་བ་ཆལ་དུ་འཆོགས་ཏེ་དེ་ལྟ་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་བཤད་ཟུ་བའི་འཆད་
 ཉན་ལ་ལེགས་ལམ་བྱུང་བས་ཆོས་སྤྱང་ལ་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་ཡིན་
 གསུངས་ཏེ་མགོན་པོའི་བསྟོད་པ་བསྐྱང་འབུམ་དང་ཆོགས་འབུམ་བཅས་ཤིན་

དུ་རྒྱས་སྒྲིམ་གནང་བ་ན་དེའི་ཞོར་དུ་གཞི་ནས། བཤད་ཀྱི་བའི་ལོ་རིམ་དང་
ཡིག་ཆ་དག་ཏོང་རྒྱ་སྒྲིག་གི་སྒྲིག་གཞི་བཟོས།

རང་སློབ་ཀྱི་ཁྲིམ་ཁྲིམ་ལ་ཤུགས་ནས་རིམ་པས་རང་གི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་
ཏེ་བཤད་ཁྲིད་སྒྲིང་རྒྱུ་འགན་ཁུར་བྱས་པར་བྱང་བ་དང་རང་ལའང་དུས་
ཚོད་ཁྲིམ་ལ་གསེའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་པས་བཤད་ཀྱི་
ཞལ་གངས་དང་སྒྲིག་ལམ་གོང་འཕེལ་གྱུར་པས་ཉིས་བརྒྱ་ནས་སྟུང་བརྒྱ་
སྒྲིག་འཕེལ་བ་ནས་འཆོ་བ་འདང་དཀའ་བ་དང་། མོ་སོའི་བཞུགས་ཁང་
དང་སྤྱིའི་འཛིན་ཁང་དང་ཚོགས་ཁང་སྒྲིག་གི་སྐོར་ལོ་རེ་བཞིན་མ་འདང་
བའི་དཀའ་ངལ་ཆེར་བྱུང་། ང་རང་ཡང་ ༡༩༥༩ ལོར་ནད་མནར་ཆབས་
ཆེན་ཞིག་ཕོག་ནས་འཆི་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་ཀྱང་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་ལྷན་པོར་དང་
དགེ་འདུན་ཚོགས་པས་རིམ་འགོ། སྤྱན་པའི་ལག་རྩལ་སྒྲིག་གིས་འཆི་མ་
རྒྱས་པར་སྐྱབ་གཅིག་ཅུ་མཐར་ཡར་རིམ་པས་སོས་པར་གྱུར། ལོ་རེ་བཞིན་
ཀས་སྒྱུན་གྱིས་ལུས་སློབས་ཏེ་ཞན་དུ་སོང་བ་ན་འགོ་སྤྱོད་ཐད་ཀར་མི་རྒྱས་
ཤིང་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་གྱུར་མོད། སེམས་ཀྱི་དྲན་ཉིན་དང་རེ་འདུན་
ནི་སྤར་ལས་ཏེ་ཆེར་ལྷ་བྱུར་གྱུར་ཏེ་རང་ནི་གནས་སྐབས་ཅུ་ལས་སྤྱིར་དུ་
འཆི་རྒྱུ་ཡིན་མོད། ད་དུང་བཤད་ཀྱི་འདི་ནི་རི་སྒྲིད་བར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
ཐབས་དང་མཐའ་ཡང་བརྟན་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱི་མཆོད་འག་གཉིས་ཀའི་
ཐུགས་དགོངས་རྒྱུ་ཐབས་ཁོ་ནར་སེམས་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་དགོངས་

བཞེད་དང་བསྐྱེད་བཞིན་པར་བཤད་གྲུའི་འཆད་སྤེལ་གྱི་འགན་ཆ་ཆང་རང་
སློབ་ཀྱི་པ་ཆོས་ལེན་ཐུབ་པ་རིམ་བཞིན་བྱུང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་གོ་གསེབ་
ཕྱི་རྒྱལ་ཐེ་མཆོད་དུ་འབྱམས་ནས་ཆོས་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་རང་གཞན་གཉིས་དོན་
ཡིན་ཟོལ་གྱིས་དཀོར་རྒྱས་མང་པོ་བསགས་པ་དེ་ཆོས་གྲྭ་ཆང་གི་འཆོ་རྟེན་
དང་བཤད་གྲུའི་རྟེན་གཞི་ཚོན་ཏེ་རང་གསར་སློབ་འཆར་གཞི་ལྟར་འཇུགས་
སྐྱེད་གྱི་རྟེན་ཅུར་གཏོང་བ་བཅས་འདོད་རྒྱུས་ཆེན་པོས་སྐྱེད་བདག་གསོན་
གཤེན་གང་ཡིན་གྱི་དད་རྒྱས་མང་པོ་བསྐྱེད་ལེན་གང་ཐུབ་ཅི་ལུས་གྱིས་ང་རང་
བན་ཀྱི་འཆི་མ་ཐག་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་ངེས་ལྟ་བུའི་ལས་ངན་ལ་སྤང་མེད་ཁོ་
ནས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་བ་དང་། འཇིགས་སྐྱབས་ཁོ་
ནས་སྐྱེ་བའི་གནས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དཀོར་ཟན་བན་གཟུགས་ཀྱི་བྱ་སང་འཆི་དང་གནངས་
འཆི་ཆ་མེད་པ། འཆི་བའི་ཉགས་དང་དུས་ཚོད་ཡོངས་རྫོགས་ཆང་ནི་ཟིན་
པའི་ཉམ་ཆུང་སྤྱིར་རྒྱུ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག་ལ་སྤྲོ་མ་
ལྟ་ཡིས་ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པ་ཅི་གནང་ཞེས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་འདེབས་
པ་ལགས་སོ། །

༣༡ །ལམ་ཡིག་ལྟ་མའི་སྒྲིག་གར།

(བར་དུ་བརྟག་པའི་ས་བཅད་ནི་ཙོམ་སྒྲིག་པས་བསྟན་པའོ།)

སྒྲ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྒྲུབས་སུ་མཆིའོ།

༡༽ ལས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གསར་པ།

ངའི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་རྗེས་ ༡༩༥༩
ལོར་དགོངས་པ་རྩོགས་ཚུལ་ཙོམ་ལས་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མ་ཐོས་པ་ལ་
བོད་གཞུང་གི་ལྟ་སྐོར་ཆོགས་པ་ཡོང་དུས་རོབ་ཙོམ་ཐོས་དེ་རྗེས་སྡོན་རྫོང་
སར་དགོན་གྱི་གྲྭ་པ་ཡིན་པའི་སྦྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གར་ནས་ཚུར་གཉེན་འབྲུང་
ཡོང་བའི་ལམ་བར་སློབ་སྦྱོར་མཉམ་པར་གྱི་མགོན་ཁང་ནས་ང་ཆའི་ལས་མི་སྒྲུ་
གོང་མའི་དངོས་སློབ་ཡིན་པའི་སྦྱེ་སྦྱུལ་ཆོས་ཉི་དང་འབྲུང་དེ་སྒྲ་མ་ཆོས་སྒྲིའི་
ཡང་སྤྱིད་འབྲུག་རྒྱ་གཉེར་ཆེན་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆའི་གདུང་སྐྱས་སྤྱིན་
ལས་ནོར་བུའི་སྒྲུ་ཡི་སྐྱས་སུ་འབྲུངས་པ་ལ་ས་སྒྲུ་ཁྱི་འཛིན་གྱིས་ངོས་འཛིན་
དང་། འཇམ་དབྱངས་སྒྲུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་མཆན་གསོལ་བ་དང་

བཅས་དགུང་ལོ་བཅུ་ལྔ་ལྟ་བུ་གར་འབྲས་སྤྲོད་སྲུང་མའི་གདན་སར་
 ཁྱི་གསོལ་གྲུབ་པ་དང་དགུང་ཤིང་དང་ད་ལྟའི་དགུང་གྲངས། སྐྱེ་ཆད་དང་
 སྐྱེ་ཡོན་སློབ་ཆད། དུག་མཛོད་གྲུ་མོ་བཀྲ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་ཡིན་ཚུལ་བཅས་
 གསལ་པོར་བཤད་འདུག་པ་ལས་ཐོས་བྱུང་། དེ་རྗེས་རིང་མིན་ ༡༩༥༠ ལྟོད་
 སྤྱད་དུ་རྒྱ་གར་ནས་གདོང་ཆེ་སྐར་དགེ་ང་ཆོའི་སྐུར་བཀོད་ཁང་ནས་པ་ལེན་
 བསུའི་ཆེད་ཡོང་བ་ན། མཁམ་ཆེན་བཀྲ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་གྱིས་ཀུན་དགའ་
 དབང་ཕྱག་ཡོད་ན་ལོན་ཐབས་གྱིས་ཤོག་ཅེས་མངགས་འདུག་པར་ང་ལ་འགྲོ་
 རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ཞུས། དེ་དུས་ང་ནི་སློ་བོ་སྤྱོད་མོག་ཤན་
 ཁོངས་རྒྱུ་སྐུར་བཀོད་ཁང་གི་ལས་མི་ཡིན་པ་ལ་བྱི་ལ་གཏོང་ཉེ་ཅམ་
 ལས་བཏང་མེད་པ་རེད། དེ་རྗེས་སྤྱོད་པ་གསུམ་རྗེས་བོད་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་པའི་
 བར་ ༡༩༥༡ ལྟོད་དང་པོའི་ནང་ཞིག་དུ་ལག་འཛིན་དང་མོ་ཁྱའི་ལམ་གྱོན་
 བཅས་སྤྱད་དེ་བཏང་བྱུང་བར་མོ་ཁྱའི་ནང་ཉིན་གསུམ་མཐར་འཛོམས་མཛད་
 ཤན་དུ་སྤྱོད་པ་ལས་བྱེད་པ་ལ་ལག་འཛིན་བསྟན་པ་ན་པར་སོང་། ཡག་
 པོ་སྤྱོད་ཟེར། ཕྱི་ཉིན་མོ་ཁྱའི་ནང་ཆུ་ཆོད་བཞི་ཅམ་གྱི་ནང་རི་མདའ་ནས་རང་
 བྱིམ་ཁང་མདའ་ཆང་དུ་སྤྱོད་པ་སོང་།

དེ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུས་གནས་ཚུལ་མཆོན་ཅམ་བཤད་ན། རྒྱལ་
 བ་དུ་འགྱུར་བ་བྱུང་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བས་མང་ཆོགས་ཀྱི་མཉམ་ལས་
 རུ་ཁག་བཤེགས་ཏེ་སྤྱོད་པ་སོ་སོར་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ། དབྱར་དུས་སུ་འབྲོག་པའི་འབྲི་

གཡག་དང་ར་ལུག་སོགས་བགོས་ཟིན་ཅིང་ཡུལ་པའི་ཞིང་ཁང་སྤེབས་རྗེས་
བགོས་སོང་། ཆོས་དད་རང་མོས་བསྐྱུགས་ཟིན་པ་ན་སྐབས་འགོ་མ་ཁྱི་སོགས་
འདོན་པ་ན་སྐུ་ལའང་དོགས་མི་དགོས་ཅམ་དང་། སྤྲ་བྱིར་བསྐྱུར་བཀོད་ནས་
ཐར་བའི་གྲ་ཆན་ཁ་ཤས་ནི་སྤེའི་ཤི་དགེ་གསོན་རིམ་ཆེད་ཤན་གྱི་ལས་བྱེད་ལ་
གཟུར་བཞིན་ཉིན་མཚན་གང་ཡིན་ལ་བྱོན་པ་རེད། སྤྲ་ཆས་མན་བས་མཁན་
ནི་མདོ་སྨད་ཁུལ་དུ་མཐོང་རྒྱ་མི་འདུག ལ་ར་དགོན་པ་གཙུག་དགོན་པ་ཆོ་
ནི་ག་ལེར་འཇུགས་རྒྱུའི་ཆོག་མཚན་ཐོབ་གྱི་རེད་ཟེར་བ་ཅམ་རེད། ཟུར་དུ་
རང་གི་སྤྱིང་མོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱ་མོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ཕ་གྲོངས་སོང་
བ། དེའི་མ་བཅས་མ་བྱ་བཞི་ལ་སྤྱོད་ཁང་ཡག་པོ་མེད་པ་ལ་ཁང་པ་ཞིག་རྒྱག་
རོགས་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བྱས་ཏེ་རང་རང་འབྲི་རྒྱུའི་ཤར་དུ་སྤྲེ་དགེ་ནས་སྤན་
ཤོད་བར་གྱི་གཉེན་ཉེ་ཆོ་དང་ཐུག་འཕྲད་གྱི་ཞོར་དུ་སྒྲོར་སྒྲོད་བྱས་པར་རྫོང་
སར་དགོན་གྱི་བྱམས་རའི་ནང་གསར་དུ་དར་ཆེན་གསུམ་བསྐྱངས་འདུག ཅུ་
ཁག་ཞིག་གིས་བེད་སྤྱོད་སྐབས་མངའ་རིས་ཆང་ཁང་པའི་རྒྱམ་པ་ཅམ་འདུག ཅུ་
གཞན་ཡོངས་རྫོགས་གྲུང་རལ་དང་ས་མུང་རེད།

ཁམས་བྱེའི་བྱམས་ཁང་སྤྲད་ཅམ་དང་གྲ་ཤག་ཐོག་ཁེབ་ཅམ་ལས་
ནང་ཆོད་གཏོར་བ་དང་ཉེ་འཁོར་མཆོད་ཉིན་རྒྱམས་གཏོར་བ་དང་། སྤྱོ་ཁང་
དུ་སྤན་ཤོད་རྒྱས་གྱི་ཁང་པ་རེད་འདུག སྤྲེ་དགེ་ནས་སྤར་ཁང་སྒོ་བྱས་ཅམ་
རེད། བསྒྲོར་བ་རྒྱག་མི་ནི་གང་དུ་འང་མི་འདུག ཞག་ཉི་ཤུ་ཅམ་གྱིས་རྒྱར་

འཁོར་བ་ན་དཔྱིད་ཞིང་ཚོས་ཟིན་པ་དང་བསྐྱུན་ཁང་པའི་གིང་ཆ་སོགས་ཐང་
ཕུག་ཡན་ཆད་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཆོས་རོགས་སྦྱོར་བྱང་བར་བརྟེན་ཁང་པ་ཐོག་
འོག་གཉིས། ཤིང་བང་གཅིག་བཅས་སྒྲ་བ་གཅིག་ནང་ཆར་སོང་། ལོ་རྒྱུས་
མ་ལས་སྒྲ་མའི་ཡང་སྲིད་མདུན་འགོ་སྦྱོད་མི་ཐུབ་པར་བརྟེན་གྱི་རྟོག་གཞི་
བསྟེན་སྟོན་ཅིས་བྱས། སྲིང་མོ་མ་བྱས་གཡོག་སྟེ་དམ་པོར་སྟོད་པ་ན་རིགས་
གསུམ་གྱི་བསྟེན་ཆད་དང་ཁ་སྐོང་སྦྱིན་སྟེག་བཅས་དབྱར་སྟོན་དགུན་གྱི་སྒྲ་
བ་བཅུའི་རིང་ཆར་སོང་། དེའི་ཆོ་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕུག་བྱིས་ཐངས་
གཉིས་གནང་འབྱོར་བ་དང་། བྱང་དོན་ནི་ཁྱོད་སྐྱེ་གོང་མའི་དམ་ཆོག་ལ་
བཅིས་ཏེ་ཁོང་གི་མདུན་ཡོང་ཐུབ་པར་གྱིས་ཐོག་གསུངས་པ་དེ་རེད། ཟུ་
གར་དུ་འགོ་བ་ལ་གཞན་ལྟར་ལག་འཁྱེར་ཁྱེ་ཐོབ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ང་ལ་མེད་པ་
རེད། གང་བྱུང་དུ་སོང་ན་ཞེས་མི་ལམ་བརྟག་ཁྲལ་བྱས་པས་ཐར་ངོ་མིས།

སྟོན་ལས་འཕྲལ་རྒྱུན་དབང་བཅན་པོས། །

སྐྱུར་བཀོད་ལོ་གངས་ཉི་ཤུའི་མཐར། །

རང་ལོ་དྲུག་ཅུས་ཀླས་མཐར་ཐུག།

ལུས་སྟོབས་གུད་ཀྱང་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད། །

ད་ནི་ཆོ་གཞུག་གང་ཡོད་སྒྲ་མའི་ཆེད། །

འབྲལ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་སྦྱིང་ལ་བཅང་། །

མདུན་དུ་དངོས་སུ་མཇུག་རབ། །
ལམ་བར་འཆི་ཡང་འགྲོད་མེད་བསམ། །
གཉེན་ཚན་འབྲེལ་ཡོད་མང་པོ་དང་། །
འབྱུང་འབྱུར་དགོན་པ་བསྐྱར་གསའི་ཆེད། །
ཡུལ་མིའི་རེ་ལྟོས་སྒྲིབ་བཏང་སྟེ། །
ཁྱེད་མེད་བྱ་བཏང་ཚུལ་དུ་ཞུགས། །

༡༽ འཇོ་མདའ་དང་ཆབ་མདོ་གོང་པོ་བརྒྱད་ལྟ་སར་འབྱོར།

དེ་ཡང་ལུས་ལ་སྒྲུབ་གོས་ཀྱི་བྱི་ལ་རས་གོས་ནག་རྩིང་གཅིག་གྱུར། ཨོ་སྤྱུག་
གི་ཞུ་མོ་དང་རང་ཡུལ་གྱི་ལྷ་མ་ཡུ་བ་ཅན་ཞིག་གྱུར། བརྗེ་ཡ་རྒྱ་ལྷ་མ་སེར་
འགོ་གཅིག་སྐར་རགས་དང་ལྷ་མ་སྒྲོག་སེར་པོ། མཚན་མོ་གྱུན་རྒྱུད་བལ་གྱི་
ཀམ་པ་ལི་གཅིག་སྒྲོ་བ་གཅིག་ཁྱུར་རྩི་རྒྱུ་མོ་ནང་ལམ་ཆས་ཅམ་པ་དང་
ང། མྱ། མར། ང་སྒྲོལ་སྒྲོད་ཏེ་ཡང་ཁོག་ལྷུར་གཅིག་ཁྱུར་ཤིང་ནང་དེ་ཆང་
མ་བསྐྱམས། ཞག་གཉིས་སྒྲོན་ཐང་ཐུག་འཇམ་བཟང་རྩེ་སོང་སྟེ་མོ་ཁྱ་
བཅོལ། ང་ལྟ་སར་གནས་སྒྲོར་འགྲོ་གི་ཡིན་ཞེས་ཆང་མར་བཤད། ལུས་ཁང་
ནས་ལག་འབྱེར་ཞིག་ཀྱང་ལེན་རོགས་བཅོལ། འོན་ཀྱང་ཐུག་བྱིས་དེ་མི་
འགའ་རེའི་ལག་བརྒྱུད་ཚྱུང་བས་ང་རང་འགྲོ་དོན་གང་ཡིན་ནང་ཁྱུང་པལ་
ཆེར་གྱིས་ཤེས་ཆོད་འདུག གང་ལྟར་རང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ ༡༧༩༩ལོ་རྒྱུ་

གཉིས་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་འོས་ཉིན་གཅིག་ཏུ་བཅས་སྐྱེལ་མི་གཅིག་ཤིང་
 དེ་རང་གསུམ་ནས་ཡར་མངགས། རང་སློབ་འཇམ་དབྱངས་བཟང་པོའི་རྩ་
 སོང་བ་ན་ཁོང་གིས་དེ་རྒྱབ་ནས་ཐང་ཕྱག་ས་གཤིས་ཏུ་ཁག་ནང་བསྐྱེལ་ཏེ་
 དེར་བཟོ་མོ་གཅིག་གི་བྱིས་པ་ཞིག་ཤི་བར་དེ་ལ་བསྡོམས་ན་དགོས་ཟེར། ང་
 རང་ཉིན་འབྲེལ་ལེགས་པར་བསམ། བྱི་ནང་ཞོགས་པ་སྤྲ་ཙམ་ནས་ཏུ་ཁག་
 དེའི་ཡན་ལག་གཅིག་སློབ་སྤྲ་མོག་ཤན་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་དེར་འགྲོ་མིའི་མོ་ཁ་
 ཞིག་གི་ནང་ཏུ་བཞག་སྟེ་བསྐྱེལ་བྱུང་། ཁ་ལོ་བ་ནི་བོད་རིགས་མི་བཟང་པོ་
 ཞིག་དང་ཁོང་གི་བཟའ་ཟླ་དང་དེའི་པ་མ་སོགས་ཆབ་མདོ་གོང་གྲུང་ཏུ་
 འདུག་པར་དེ་རྒྱབ་དེར་སླེབས་པ་དང་ཞག་པོ་བཞི་སྟོན་རྒྱ་ཡིན་ཟེར།

ཁང་པ་ཡང་གསར་པ་ཡིན་པ་ལ་ང་ནི་ཡང་ཐོག་ཁང་རྒྱུང་ཞིག་
 གི་ནང་བཞག་སྟེ་ང་དང་མེ། ཟ་མ་བཅས་ཆང་མ་ཡར་བསྐྱེལ་ནས་བཞག་
 བྱུང་། ཆབ་མདོ་གོང་པའི་པོ་མོ་ཆང་མ་རྒྱ་ཆས་རེད་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་སེམས་
 མེད་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་འདུག ཆབ་མདོའི་དགོན་ཞིག་ནང་སློབ་གྲྭ་ཆེ་རྒྱུང་
 ནང་སློབ་ཕྱག་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ཡོད་པ་ཟེར། ང་རང་ཉིན་གཅིག་སྟོན་ཡོལ་
 ན་དགོན་པའི་མཐའ་བསྟོར་ཏུ་སོང་བར་ལམ་ཁར་བྱ་ལོ་བརྒྱད་དགུ་ཅན་
 བདུན་བྱུང་བར་སྟོན་རྗེས་སུ་ལྟ་བཞིན་ངའི་གོས་སྟེ་དང་ཕུ་དྲང་ཞབས་སུ་
 མགོ་འདུད་པ་དང་བཅས་སོང་བས་བྱིས་པ་རྒྱུང་དུའི་བསམ་སྟོན་ལ་བལྟས་
 ན་བསྟན་པ་ཡར་སོས་འགྱུར་གྱི་རྟགས་སུ་བསམ་བྱུང་། ཞག་བཞིའི་ཞོགས་

པ་སོང་བ་ན་མོ་ཏའི་ནང་ཅ་ལག་ཅུང་ཟད་ལས་མི་གཞན་མེད་པར་ཁ་ལོ་བ་
ངེད་གཉིས་རེད། དེ་རུབ་ཆ་བ་པད་མ་ཤན་གྱི་མགོན་ཁང་དུ་བསྐྱད་པ་དང་
ཕྱི་ཉིན་ཚུ་ཆོད་ལྷ་པ་ཅམ་ན་སྟོ་བོ་སྟོ་མོག་ཤན་དུ་སླེབས་པ་ན། དེར་པ་ཡུལ་
གཅིག་པའི་གཞུང་གི་བཟོ་པ་ངོ་ཤེས་ཤིག་ཡོད་པ་དེར་བབས་ཏེ་ལྷ་སར་མོ་ཏ་
ལྷ་རོགས་བཅོལ།

ང་རང་སྐྱུར་བཀོད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཤིང་ཐོག་ཀྱུ་ཤུ་ཆོང་ཡུལ་ཤིང་
ཁང་ནང་ཆོང་པ་ལས་མི་འབྲས་སྐྱངས་ཀྱི་སྤྱ་པ་ཞིག་བཞག་འདུག་པ་དེའི་
ཅར་སོང་སྟེ་གནས་ཚུལ་བཤད་རེས་དང་ཁོང་གིས་སྤྱ་དགོང་གི་རྒྱ་དང་ཟ་
མ་གང་དག་གནང་བྱུང་། ཕྱི་ནང་ཚུ་ཆོད་བཅུ་པའི་སྒྲོར་གནས་པོས་ཤོག་
ཟེར་བ་ན་ལྷ་ས་ནས་ཆབ་མདོ་བར་མི་ཁྱུར་ནས་ཡར་མར་འགོ་མཁན་གོང་
ཁྲི་ཟེར་མོ་ཏ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁ་ལོ་བ་རྒྱ་མི་རེད། གནས་པའི་གྲོགས་
པོ་ཡིན་ཟེར། མི་གཞན་དང་ཅ་ལག་ལ་སྤྱ་དགོས་པ་ལ་ངའི་ཅ་ཁ་དང་རང་
གཉིས་ཆར་སྤྱ་ཁྲང་མ་སོང་། གཞན་མི་བཅུ་ལྷག་བཞག་འདུག དེ་རུབ་སྟོ་
བོའི་ཐང་སྤྱད་ཟེར་བ་དེར་སྤྱ་ཅམ་ནས་བསྐྱད་སོང་། ཕྱི་ཉིན་ཉིན་གང་སོང་
བ་ན་དགོང་མོར་གོང་པོ་ཉིང་ཁྲི་ནས་ཡར་བརྒྱལ་ཏེ་གོང་པོ་རྒྱ་མདའ་ཤན་
གྱི་མགོན་ཁང་དུ་བསྐྱད་སོང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱ་མོ་ནས་སོང་བར་དགོང་ཕྱི་ཉི་
ཚུ་ཆོད་བཞི་པ་ཅམ་ན་ལྷ་སའི་བབས་ཚུགས་སུ་བཞག་བྱུང་བ་ན། རང་གི་
སྟོན་བཅོན་གྲོགས་ཡིན་པའི་ཁྲོ་རུ་མཁན་པོ་ཆོ་རམ་ད་ལྷ་སྟན་ཅིས་ཁང་དུ་

སྤྲུལ་པ་ལ་ཡིན་པ་དེ་བཅའ་ནས་ཁོང་གི་ནང་དུ་སོང་། ཁོང་ཉིད་བཞུགས་སའི་ཁང་པའི་ནང་དུ་མཉམ་དུ་སྡོད་བཅུག་པ་དང་། སྡོད་རིང་འཆོ་བ་ཡང་ཁོང་རང་མཉམ་དུ་གནང་། ཞབས་ཕྱི་ཁོང་གི་ཆ་བོ་གཅིག་འདུག ཉིན་གྲང་ལས་ཁྲམ་ནང་བྱོན་དགོས་པ་དང་སྤྱི་དང་གཟུང་ཉི་མ་ལ་ནད་པ་ཡོང་མི་མང་པོ་འདུག ཉིན་ལྟར་ཆུ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་ངོ་ཁང་སྒོ་ཕྱི་བ་ན་ང་རང་སྡོན་ཅམ་སྤེབས་པ་བྱས་ནས་ལན་བསྒྲིགས་ཏེ་འགྲོ་དགོས་པར་ཡར་ལམ་ནང་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཁང་རྒྱམས་མཇལ་བཞིན་ངོ་བོ་མཇལ་བེན་པ་ན། ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱིམ་ཆུང་བྱ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་ཁ་འདྲོན་བྱས་ནས་བསྐྱད་བཞག་པ་ན་དགོན་གཉེན་གྱི་ཆས་བྱས་པ་ལ་བཅན་པོ་གཅིག་འདུག་ཀྱང་ཉིན་དང་པོར་རྒྱུག་ཟེར་སྤྲིགས་མོ་གཏོང་བ་ན་མཐེ་བོང་གཉིས་ཀ་བསྐྱངས་ཏེ་ལྷས་པ་ན་བཞག་བྱུང་།

དེ་ནས་ཉིན་ལྟར་དེར་བསྐྱད་པ་ན་ཅི་ཡང་མི་ཟེར་ཞིང་། ངའི་རྒྱུད་དེར་ད་དུང་ཁ་ཤས་བསྐྱད་པ་འདུག་ཀྱང་སུ་སྡོད་བཅུག་མ་སོང་། ཆུ་ཆོད་བཅུ་པ་ནས་སྒོ་རྒྱུག་རྒྱ་རེད་འདུག དེ་བར་བསྐྱད་དེ་ཁ་འདྲོན་དང་སྡོན་ལམ་ཡིད་ཆོམ་པ་བཏབ་རྒྱ་རྟེད། ཟླ་བ་བྱེད་གཉིས་རིང་སྐབས་རེ་ཕྱི་ལོགས་སུ་འགྲོ་དུས་མ་གཏོགས་དེ་བཞིན་ཡིན། ཕྱི་ངོ་ནི་བར་བསྐྱོར་ཅི་འཁོར་བྱས་པར་སྐབས་གཤིག་རྟེན་པ་གཡོན་པའི་ཕྱི་རྟེན་ན་ནས་ཉིན་འཁར་བཅུགས་པ་བྱུང་བར་ཆེ་རྒྱལ་ནས་ཁྲག་བཏོན་སོང་བས་ཕན་སོང་། ཉིན་གཅིག་པོ་ཏ་ཅེ་

མཇལ་ཁ་འདུག་པ་དེར་སོང་། ལྷགས་པོ་རིའི་རྩ་བ་དང་ནོར་བུ་གླིང་ཁ་ཡང་
མཇལ་ཁ་བཏང་སོང་།

༡༽ ལྷ་སའི་གཡས་གཡོན་གྱི་གནས་ཤུལ།

ཉིན་གཅིག་ཕྱི་རོར་སྟེ་ཐང་དུ་མོ་ཏ་ནང་འགོ་ས་རྟེན་པ་ན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་ལྷག་
མ་མི་ཚད་ཅན་གསུམ་མཇལ་རྒྱུ་འདུག་གཞན་ཚང་མ་གཏོར་ཤུལ་རེད། ཉིན་
གཅིག་འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་བཙེན་གྲོགས་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་རྩར་
སོང་། དེར་དགོན་པའི་བྱིངས་གཏོར་ཤུལ་ཡིན་པ་ལ་ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་གསུམ་
ནང་སྐུ་རྟེན་མང་ཙམ་མཇལ་རྒྱུ་འདུག དེ་ནས་ཕར་སེར་ལ་སོང་བར་རྟ་
མགྱིན་གྱི་སྐུ་རྩ་ཆེན་རེད་ཟེར་བ་དེ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་པ་ཞིག་ལས་གཞན་
ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཞིག་རེ་རེད། ཉིན་གཅིག་སྐུ་པ་མོ་ཏ་གཅིག་དགའ་ལྷན་
དུ་ཉིན་བསྐོར་གྱིས་འགོ་བ་ན་དེའི་ནང་སོང་། དགོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་གྲང་
རལ་ཡིན་པ་ལ་ཨ་མདོ་ནས་སྤྱ་ཁ་ཤས་བྱོན་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་
ཁང་བསྐྱར་གསོ་དང་། གཞན་ཆོགས་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་བཅས་བཟོ་བཞིན་པ་
རེད། བཟོ་བ་མང་པོ་མི་འདུག སྤྱོད་རང་ཉིད་ཆུང་དུས་དགོན་པའི་ཆོགས་
ཁང་ཆེ་བ་དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམས་ཁང་ངོ་མ་དང་ནང་རྟེན་ཚང་མ་
མཇལ་ཞུང་། ད་ལྟ་ནི་རྗེས་ཤུལ་ཙམ་རེད།

ཡང་ལན་གཅིག་བྲག་ཡེར་པ་མཇལ་དུ་སོང་བར་བྱང་པ་མི་ཐོ་

གཅིག་རྟགས་པའང་ཡོད། ཕྱི་རྩོེ་རི་རྩིབ་གྲོང་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ནས་ཇ་
 བསྐོལ་ཏེ་བརྟུང་། རྒྱ་ལྷོ་གང་ཁྱུར་ཏེ་སོང་བར་བྲག་རྩེ་སྤེལ་པ་ན་ས་
 རུབ་སོང་། བྲག་ཕྱག་ཅིག་ཏུ་འཁུམས་ཏེ་བསྐྱེད། ཕྱི་ནང་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ཇ་
 བསྐོལ་ནས་བཅ་མ་བཟོས། བྲག་རྩེ་དང་བྲག་རྩིབ་གང་སོང་ཡང་རྒྱབ་ཕྱག་ཡིན་
 པ་འདྲ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་རྟོགས། རང་ལོ་བརྟུང་དགུ་ཐོག་འགྲོ་ཕྱིར་ཡང་ངོས་ཟེན་
 པ་མི་འདུག བྲག་རྩེ་དེར་ལྷ་ཁང་དང་གཤམ་དེར་དགོན་པ་ཡོད་པ་དེ་ནས་
 གཏོར་བའི་ཤུལ་ཡང་མི་འདུག དེ་ནས་མར་བབས་ཡོང་བ་ན་གྲོང་པའི་ར་
 ཡར་བཏང་བྱང་བ་ན་བྱ་རྒྱུད་ལོ་བརྒྱད་ཙམ་ཅན་གཉིས་བྱང་བ་ན་རྒྱབ་ཕྱག་
 བསྐྱེད་ཟེར། ཡར་སོང་བ་ན་རྒྱལ་པོ་སོང་བཙན་སྐྱམ་པོའི་རྒྱབ་ཕྱག་རེད་ཟེར་
 བྲག་བརྐོས་ཏེ་དཀྱིལ་ལ་ཀ་བ་དང་རབ་གསལ་བཙས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཨ་
 ཇན་རྒྱའི་བྲག་ཕྱག་འདྲ་བ་གཅིག་དང་། གཞན་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྩོེ་རྒྱབ་ཕྱག་
 རེད་ཟེར་བ་སོགས་ལྷ་ཙམ་བསྐྱེད་བྱུང་། ལྷ་སའི་ལྷགས་པོ་རིའི་གཤམ་དུའང་
 སོང་བཙན་སྐྱམ་པོའི་རེད་ཟེར་བྲག་ཕྱག་དེ་འདྲ་བ་གཅིག་ཀྱང་འདུག བྱ་
 རྒྱུད་དེ་གཉིས་རིན་ཆེ་བྱུང་། དེ་རུབ་ལུང་པའི་མདའ་དེར་བསྐྱེད་པར་པལ་
 ཆེར་ད་དུང་རུ་ཁག་བཞིགས་མེད་པ་འདྲ་བ་དང་དགོང་མོར་ཁང་པའི་ནང་
 འཆོགས་འདུའི་ཐོག་ལས་བྱེད་བྱད་མེད་ཞིག་གིས་དང་པོ་ཆོགས་པར་ཞིག་
 གྲོག་འཕྲལ། མ་ཉི་སོགས་འདོན་ཆོག་མ་རེད་ཟེར་མང་པོར་བཤད་པ་ཐོས་
 བྱུང་། ཞག་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་སར་བྱིར་སྤེལས། ཆོ་རྒྱལ་ནས་མཐུན་པའི་དཔེ་

མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ལྷ་མོ་གཅིག་གཞིར་གྱི་འཛིན་ཐོག་ནས་གཉེན་འབྲུག་
ལ་སོང་བ་ན་ཚུར་སླེབས་འདུག་འགྲོ་ས་ནི་ཤེས་རབ་སྤྱིར་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་གར་
ན་ཆ་བཤིན་དུ་ཆེ་ཞིང་ཉིན་རེ་གཟུགས་པོ་ལན་ལྔ་ཙམ་བསྟུན་ཀྱང་སྤང་བ་
དྲངས་པོ་མི་འདུག་ཟེར་བཤད་རྒྱ་འདུག་ཆེ་ནམ་གྱིས་ཁྱོད་ད་ལྟ་དབྱར་དུས་
སུ་བྲེལ་བ་མ་བྱེད། ལྷོན་དགུན་སྐོར་པར་ཨི་ཐར་བལྟས་ན་གསུངས།

རང་གིས་ཀྱང་པ་ཡུལ་དུ་ཡུན་རིང་ན་ལྟ་སའི་ཆབ་མོས་ཁང་དུ་
འབྲིད་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་ཡོད་ཀྱང་ད་ནི་སྐྱོན་མི་ཡོང་སྟམ་སྟེ་ག་ལེར་འབྲུག་ཟླ་
བ་བྱེད་གཉིས་ལྷག་ཙམ་བསྟུན།

སྐྱོན་དུས་ལྟ་ས་ལྟ་ཡི་ཡུལ།

དབྱར་དུས་མི་ཉོག་རྒྱས་པ་ལྟར།

མི་རྟག་དུས་ཀྱི་འཇུག་བ་དེ།

བྲན་པའི་མོད་ལ་ངེས་འབྱུང་སྟེས།

༧༽ ཉང་སྒྲིག་རྒྱན་གོང་ཞུ་ལུའི་གསེར་རྒྱུ་

དེ་ནས་རང་ཡུལ་ནས་ཅ་ལག་ཅག་ཅིག་ཆོང་རྒྱག་སྟེ་ཡར་མར་འགྲོ་མཁན་
མ་བཅུག་ཀར་བདེ་བཅས་མི་བཞི་ཁོ་ཆོས་མོ་ཏ་སྒྲིག་ཏེ་གཞིས་རྒྱུ་འགྲོ་
ཡིན་པས། ཁྱོད་འགྲོ་ན་ཤོག་ཟེར་བ་ན་སོང་། མཆོ་སྐྱོན་རྒྱ་མི་ཡིན་པ་ལ་མོ་ཏ་
གཉིས་འདུག་ ལུ་ཡུག་ཏེ་སྤྱིར་ཁར་ཞག་གཅིག་བསྟུན་པ་དང་བྱི་ཉིན་གཞིས་

ཀ་ཅེར་སྤེལས་སོང་། ཕྱི་ཉིན་བཟའ་ཤིས་ལྷན་པོ་བསྐྱོར་བར་སོང་། དགོན་པ་
 ལྷ་སའི་ཚྭ་གས་ལྷར་གཏོར་མི་འདུག་ཀྱང་གྲ་ཆས་བྱས་པ་མེད་ཐོག་གྲ་པ་
 ཡོད་ཆོད་མི་འདུག བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དེ་སྡོན་མཇལ་སྤྱིང་ཞིང་ད་ལྷ་ནི་ལྷ་
 ཁང་བཟོ་བཅོས་བྱེད་པ་རེད་ཟེར་ནས་གྱུར་རས་གྱིས་གཡོག་ནས་བཞག་
 འདུག དེ་ནས་ཆོང་པ་ཁོང་ཆོ་གཞིས་ཅེར་བསྐྱད་སོང་། ང་རང་འགྲོ་རྒྱུ་ལ་
 ལྷ་ས་ནས་ནག་རྒྱུ་ཁ་བ་ཡིན་ཟེར་མི་ཐོ་ལོ་ཉི་ཤུའི་ལྷག་ཡིན་པ་དང་འཕྲད་
 བྱུང་བར་ཁོང་ཡང་གནས་སྐྱོར་མི་ཡིན་པས་ཁྱོད་ལ་རོགས་པ་བྱེད་དེ་འགྲོ་
 གི་ཡིན་ཟེར་བ་ལྷར་བྲག་ཡིར་པ་ལ་འགྲོ་དུས་ཁྲིད་སོང་བར་དེ་གཞིས་ཅེ་
 ལ་སྤེལས་བྱུང་བ་ན་ཁུར་པོ་རྒྱུང་བུ་དེ་ཁྲིར་རོགས་བྱས་ཏེ་སོང་བ་ན་དགོང་
 མོ་ཞུ་ལུ་དགོན་དུ་སྤེལས།

དེ་ལྟར་ལག་ཁྱུག་གྲོག་ཡིན་པ་ལ་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་བུ་ཞིག་ཡར་གསོས་
 ཏེ་དེ་ནང་ཉེན་ཉེད་པ་རྣམས་འཛོག་པ་དང་ཁང་བསྐྱོར་བྱས་ཏེ་ཐོག་རྒྱུང་
 བཀའ་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཚགས་མཛད་མི་སྤྲ་མ་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་པར་
 ཁོང་ལ་ཞབས་བྱི་ཡང་ཁ་ཤས་འདུག ཉེ་འཁོར་དུ་སྡོན་རབས་ཀྱི་གཙུག་ལག་
 ཁང་དང་ཁང་པའི་ཅིག་ཆང་སོགས་མང་པོ་འདུག གདན་ས་དེ་ནི་གཙང་
 ཉང་སྤྱད་རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ངམ་ཞུ་ལུ་གསེར་རྒྱུ་གི་གཙུག་ལག་
 ཁང་ཞེས་ཟེར། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་སྡོན་རྒྱལ་པོ་དར་མས་བསྐྱབ་པ་བཞིག་པའི་
 དུས་སུ་མཁམ་ཆེན་ཞི་བ་འཆོའི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོན་རྒྱན་འཛིན་མཁམ་སྤར་གཡོ་

གཙང་གསུམ་མདོ་སྟོང་དུ་བྲོས་ཏེ་བཞུགས་པའི་སྒྲིབ་ཕྱག་སྒྲ་ཆེན་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་རྒྱ་མེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་རྒྱན་
ལོན་ཏེ་སྤེལ་བ་ལ་དེང་སང་སྟོང་འདུལ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན།

དེ་དུས་གཙང་པ་ཡིན་པའི་མཆན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱག་ལྷ། ཁོང་
གིས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེང་རྒྱུར་དགོངས་ཏེ་ས་ཆ་བཟླགས་པ་ན་ལུང་པའི་
གཤམ་ནས་མདའ་གཅིག་འཕང་པ་དེ་རྒྱག་པའི་ས་ནས་གསེར་གྱི་རྒྱུ་པའམ་
ལུ་བ་ཅན་ལྷ་ལུ་གཅིག་སྐྱེས་འདུག་པ་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཟང་གཞི་
བཏིང་བའི་རྗེས་སུ་མདོ་སྟོང་ནས་ཡར་བྱོན་པའི་མཁས་པ་ཆོ་དང་མཉམ་
དུ་བཀོས་ཏེ་སྒྲིབ་རྒྱན་སྤེལ་ལུལ་དབུས་གཙང་གི་ས་གནས་སོ་སོར་རྒྱན་གྱི་
སྒྲིབ་སྐོར་བཀོས་པ་ན་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱག་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཟང་
གཞི་བཏིང་བེན་པ་ན་དེ་གོང་དུ་སྟེང་དེ་རྒྱན་ནང་དུ་མ་བཞག་པས་ཉང་
སྟོང་རྒྱན་གོང་ལ་ལུའི་གསེར་རྒྱུ་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་མིང་ཐོགས་པ་
རེད་ཟེར། དེས་ན་ཐོག་མར་ལོ་སྟོན་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱག་གིས་སྟོང་འདུལ་སྤེལ་
བའི་གདན་ས་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་གྱིས་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་
མཆན་དཔལ་དང་རྡོ་རྗེ་དཔལ། བྱང་ཆུབ་དཔལ་གསུམ་བསྟེན་པར་རྫོགས་
ཏེ་སྟོང་འདུལ་ཐོག་མ་སྤེལ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས་ས་པའ་
དགའ་ལོ་ཉེར་བདུན་ཐོག་བསྟེན་པར་རྫོགས་སྐབས་དབུ་བཟུ་བའི་སྟོང་རེད་
ཟེར་རྒྱུ་གཞོང་ཆེན་པོ་གཅིག་འདུག་པ་བར་སྐབས་སུ་ཕག་པའི་སྟོ་སྟོང་བྱས་

པས་མ་བཅགས་པར་ལུས་པ་རེད། ཡང་བེར་མ་པའི་དབང་བུམ་རེད་ཟེར་
བ་རྒྱ་གར་གྲོང་གསེབ་གྱི་བུམ་པ་ད་ལྟའི་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཟངས་བུམ་ངེབ་
པ་ཞིག་འདུག ཕྱིས་སུ་ནི་ཀུན་མཁུན་གྱི་སྟོན་ཆེན་པོའི་གདན་ས་ཡིན་པར་
བརྟེན་གྱི་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་མི་ཁྱེད་ཀྱི་ཚམས་སོགས་ཆེན་ཅི་རིགས་འདུག བུ་
སྟོན་གྱི་གདན་ས་མཐེལ་ནི་ཞུ་ལུའི་རི་རྒྱུག་ཟེར། དགོན་པ་ཆེ་ཡང་ཡོངས་
རྫོགས་གཏོར་ཤུལ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་བས་མ་སོང་།

༥༽ ལྷ་མ་ཆོས་འཕེལ་དང་རྩ་ཆའི་རྟེན་རྫིང་མངལ་ལ།

ཕྱི་ཉིན་དེའི་སྤུ་ནས་ལ་མུང་ཞིག་པར་བཀལ། རུབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་སུ་ལུང་
པ་ཞིག་གི་སྤུ་ནས་ལྷགས་ལ་ཟེར་བ་བཀལ་བ་ན་དེ་རུབ་ངོར་དགོན་ཞིག་
ཏུ་སྤྲུལ་ཚམས་སྤེལ་བ་ན་གཤམ་རྟ་བབས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་ཞིག་ཤུལ་དེར་
བསྟན། དེ་རུབ་དང་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པ་དང་ཉིན་གྲུང་བཅས་ཀྱི་ང་དང་ཁ་ལག་
བཅོས། དགོན་ཞིག་ནང་ལྷ་སྟོར་དང་ཁ་འདོན་བྱས། རང་ལོ་བཅུ་དགུ་ཉི་ཤུའི་
ཐོག་ལྷ་བ་གསུམ་ལྷག་བསྟན་གྱི་ཡང་ད་ལྟ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་དང་
ཐར་ཆེ་དང་ཁང་གསར་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བྱང་གི་ཤུལ་ཚམ་དང་ཁང་ཆོན་གཉིས་
ཚམ་གྱི་ཤུལ་ལས་གཞན་ངོས་ཟིན་པ་མི་འདུག ཡོངས་རྫོགས་བཞིག་གཏོར་
བྱས་པའི་ཤུལ་སོ་སོར་ཞིང་ཁ་ཆོས་ཏེ་འབྲུ་བཏབ་པ་ན་ལྷང་བུ་མཐོ་གང་ཚམ་
རེ་སྟེས་འདུག ཉིན་གྲུང་ཟ་མ་ཟོས་རྗེས་ནི་འོག་སྤྱིས་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ལྷ་

མ་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་རང་གིས་སྟོན་ཐོས་པ་ལྟར་དེ་རུབ་ཁོང་གི་རྩེ་སྟེང་བསམ་སྟེ་འོང་། བཞུགས་ཁང་བཅད་བཅད་དེ་སོང་བ་ན་ཁོང་གིས་ཀྱང་སྟོན་ལོར་འཇམ་དབྱངས་བཟང་པོ་གནས་བསྐྱར་ཐེབས་སྐབས་དང་ཞང་མདའ་ཕྱར་སྐབས་སྤང་གནས་བསྐྱར་འགྲོ་དུས་བཅས་སུ་ངའི་ལོ་རྒྱུས་གསན་པ་བཞེན་ཁྱེད་ཀྱི་དགའ་དབང་ཕྱག་ཡིན་པས་གསུང་། དགའ་གྲས་ཆེན་པོས་སྟེ་ལེན་གནང་བ་དང་ཕྱི་ཉིན་སྟོང་དགོས་གསུང་ཞིང་དེ་རུབ་ཁོང་གི་ནང་དུ་གསེར་ལྷང་དགོན་པའི་ཤོད་ཁང་འཇམ་རྟེན། རྟེན་དགེ་སྤར་ཁང་ནས་ལམ་འབྲས་སོགས་ཡི་གེ་མང་པོ་སྤར་ཏེ་ས་སྐྱ་དང་རྩེ་དགོན་དུ་ཕུལ་བར་ཡོང་བ་མོ་མོ་གསུམ་འདུག་པར་ཕྱི་ནང་འགྲོ་སོང་།

རང་སྟོང་ས་ནི་ཁང་པ་གཞན་ཞིག་འདུག དེ་རུབ་གསུང་མོལ་བྱས། ཕྱི་ཉིན་ཉིན་གྱང་རྗེས་ནས་འོག་ཁང་གི་ཕྱི་སྒོ་བསྐྱམས་ཏེ་སྤྲོ་མ་ཁོང་ལ་ཉར་རྒྱ་རྟེན་པའི་རྟེན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཁྲུས་གསོལ་དང་རབ་གནས་དགོས་གསུངས་ཏེ་བུམ་རྩ་ནི་སྟོན་གྱི་དབང་ཁྲུས་གྱི་རྒྱན་ཡིན་གསུང་། ང་ལ་ནི་སྤྲོ་མ་གོང་མའི་ན་བཟའ་ཕྱིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཆོས་གོས་དང་སྒྲུལ་སྐྱར་དབུ་ལྷ་དང་བཅས་པ་བསྐྱོན། རྟོ་བྲིལ་དང་ཐོར་འབྲུ་སོགས་བསྐྱམས། འོག་ཁང་དུ་ཁྲིད་པ་ན་ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སྐྱོ་མང་པོ་གང་སར་ཁྱག་གྲོག་ཡོད་པ་ལ་དགོན་པ་གཏོར་དུས་གཞུང་ཟུར་གང་ཡིན་ཀྱང་། སྤྲོ་མ་བརྒྱུད་པའི་འབྲུ་ཞལ་ཆ་གསུམ་གྱིས་གཙོས་སྐྱོ་དང་མཆོད་རྟེན་སྐྱ་གང་མན་ཆད་ཅན་

ཕལ་ཆེར་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་མེད་སྟམ་པ་དང་ཕྱི་བ་སོག་མ། ལྷ་ཤིང་སོགས་གྱིས་
བཀའ་ནས་སྤྲུལ་འདུག་པ་རེ་རེ་བཞིན་བྱས་ཏེ་བསལ་ནས་མེ་ལོང་བསྟན་
ནས་སྐྱུ་ཁྱུས་གསོལ་ཞིང་བརྟན་བཞུགས་ཐོར་འབྱུང་དང་བཅས་སོ་སོར་ཞིབ་
ཆ་གནང་བ་དང་། ཞོར་དུ་མཇལ་ཁ་དང་ངོ་སྤྱོད་གནང་། ཉེན་སྲུང་རི་སྲུང་
གྱི་ཕྱག་དཔེ་ཁོང་གིས་འཛིན་ཏེ་དབུ་མཛད་གནང་། བཀའ་བྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བྱུང་། དགོན་པ་ནི་གཏོར་ཤུལ་ཡིན་ཀྱང་ཉེན་རྩ་གང་ཆེ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཁོང་གི་
རྩར་འདུག་ རྩོན་མ་ཡང་དགོན་པའི་ནང་ནས་དེ་ཙམ་མཇལ་མ་ཅུང་། གང་
ཐད་ནས་ང་རང་ལ་ཉེན་འབྱེལ་ཡང་ལེགས་པོ་བྱུང་། ཐོག་ཁར་ཡར་སླེབས་
པ་ན་འདིའི་ལོ་སྟོད་ཐན་པ་ཤར་ནས་ཆར་དགོན་པོར་གྱུར་བཞིན་པ་ལ་ཉེན་
སྲུང་གསོལ་བའི་བྱམ་ཆུ་དེས་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་སར་རི་སྲུང་བྱས་པ་ན་དེ་
རུབ་དགོང་མོར་ཆར་དྲག་པོ་བབས་འདུག་ཀྱང་སྤྱིར་ཆར་འགོ་ཚུགས་པ་དང་
འང་ཕྱག་པར་སྟམ།

༦༽ ས་སྐྱ་དང་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ།

ཕྱི་ཉེན་ཞོགས་པ་ནས་ས་སྐྱ་གོང་དུ་གཏད་དེ་སོང་བ་ན་ལྷགས་ལ་སོགས་ལ་
གསུམ་བཞུལ་བ་དང་ཞག་པོ་གསུམ་ཉེན་བཞིའི་ཕྱི་རྩོར་སླེབས་སོང་། སྤེབ་
དགོན་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཕྱོགས་སུ་པར་སོང་བ་ན་ཁྲལ་སོ་སྤྲ་མ་ཁོང་འཆོགས་
པ་གོལ་ཏེ་ཆུར་བྱོན་པ་དང་མཇལ། ཁོང་གིས་གཟན་ཤམ་མན་བས་ཤིང་གཞན་

ཆན་བཅུ་སྐྱོར་བྱུང་བ་ལྟ་ཆས་མན་བས་མི་འདུག དེ་དུས་ལྟ་ས་ནས་རྩོ་བོའི་
མདུན་གྱི་དགོན་གཉེར་དེ་དང་སྒྲ་མ་སྒྲོ་དགའ་གཉིས་མ་གཏོགས་དབུས་
གཙང་ཁམས་གསུམ་དུ་ལྟ་ཆས་མན་བས་མཁན་མི་འདུག སྒྲ་མ་ཁོང་གི་
གཟིམ་ཤག་ནི་ཉིན་དགོན་དུ་སྟོན་སྒྲ་བྲང་ཞིག་གི་ཁང་པ་ཡིན་པའི་རྟིང་པ་
ཐོག་བཅེགས་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་གི་ཆེར་བཞུགས་ནས་གཡོག་མི་ཁོང་གི་སྤང་
མོ་བཅུན་མ་ཆན་མོ་གཅིག་འདུག ང་དེ་ནང་པར་བྲིད། བར་ཁང་ཞིག་གི་
ནང་དུ་ཡོལ་བ་རྒྱབ་སྟེ་གདན་ཆས་སོགས་བསྐྱིགས། ཞག་པོ་བཅུ་དགུ་སྟོང་
རིང་བ་ཆས་ཁ་ལག་དུས་གསུམ་དུ་གནང་། བཀའ་ངིན་ཆེན་པོ་མཛད། རང་
གི་སྒྲ་མ་ཆོས་སྟོའི་སྟོའ་མ་ཆན་གས་ཤིག་རེད་འདུག ཁོང་རྒྱ་གཞུང་རྩོང་གིས་
ལྟ་ཁང་ཆེན་མོའི་མདུན་གྱི་ལྟ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་སྟོལ་ཆོག་དང་བསྐྱང་གསོ་
སོགས་འདོན་བཅུག་སྟེ་ལྟ་ཆན་ཁག་ཅིག་བཞག་ཡོད་པ་ལ་དེ་ཆོའི་སྒྲ་མར་
བསྐྱོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྟོན་མ་ནས་ཐེབས་ཏེ་སྟོང་མོའི་འཆོ་བ་ལ་
བཞེན་པའི་བྱ་བལ་ཞིག་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སོགས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྟ་གི་ལས་
འགུལ་ནང་དུ་འང་གྲོང་ནང་བཞུགས་སྐབ་པར་བྱུང་རྒྱུན་རེད་འདུག

ས་སྐྱུ་གོང་འདིར་ཉིན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་དུང་དཀར་དཀར་མོ་རྒྱང་
གྲགས་དང་། སུ་ཉའི་སྒྲ་མཚོ། འཇམ་དབྱངས་གཟི་འོད་འབར་བའི་རལ་
གྲི། བསེ་འབག་ནག་པོ་འཕུར་ཤེས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པ་ལ་རང་གིས་སྟོན་ཆང་
མ་མཛལ་སྟོང་ཡང་ད་རེས་ནི་དུང་དཀར་ལས་གཞན་ཆོ་མི་འདུག ངའི་

རྟོགས་པ་དེ་འདི་བར་ཡོད་པ་ལ་ཕན་ཡག་པོ་ཐོགས་བྱུང་། བ་ཡུལ་བྱང་པ་
 རེད་འདུག་པར། ཁོ་གནས་བསྐྱོར་དུ་དགོངས་པ་གནང་བྱུང་བེར་ཡང་དོན་
 ལ་སྤྱོད་ཅན་ཡིན་པ་ལ་རུ་ཁག་ནས་ཕྱིར་བཏོན་པ་རེད་འདུག རང་གིས་
 ས་སྐྱུར་ཡོང་བའི་ལམ་ཁ་ནས་ཤེས་བྱུང་ཡང་ནམ་ཉིག་དང་ཤེས་ཚུལ་མ་བྱས་
 པ་ལ་འདི་ནས་ཞག་ཤས་རྗེས་ཕྱིར་ལོག་སོང་། ཕྱི་ནང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་མཇུག་
 དུ་སོང་བ་ལ་སྡོན་མ་ཀུན་དག་འཆོས་བཟང་བེར། གྲོས་ཤག་གིས་ཁམས་བྱེར་
 དཔེ་ཆ་སྦྱོང་ཆེད་ཡོང་བ་ལ་ཕྱག་ལེན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་ཅན་ཞིག་འདུག་
 བར་ལོ་གསུམ་ཙམ་གྱི་ཐོག་ལ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེས་དགོན་ཆེན་དགོན་དུ་
 བྱང་ར་སྤྲེལ་བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུང་ཤོག་བསྐྱུར་ཏེ་སྤྱོད་མཆེད་སྐྱུ་བོ་གཅིག་
 ཡོད་པ་དེ་བཏང་ནས་བཤད་བྲལ་ནས་ཐོན་པ་དང་སྤྲེལ་མར་བསྐྱོས་སོང་བ་ཁོང་
 དང་ཕྱད་བྱུང་བ་ན་མཇུག་ཁ་ཡག་པོ་ཁྲིད་བྱུང་། ཁོང་ལ་རྟོགས་པ་རྒྱ་རིགས་
 གཅིག་བཅས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ལས་གཉེར་རེད་འདུག ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ནི་
 ཕྱི་ལོ་ལྷགས་རི་ཚུན་ཆད་གཞུང་གི་སྤྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གྱུར་པ་ན་ཉམས་
 ཆགས་སོང་མི་འདུག གཞན་ཆོས་སྡེ་བྱང་དུ་ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་བརྒྱ་དང་ཉེ་
 བྱུ་འདུག་ཟེར། ཡོངས་རྫོགས་གཏོར་བ་དང་དེ་ཆོའི་ནང་གི་ཉེན་ཅི་རིགས་
 དང་གསུང་རབ་སྐྱོར་སོགས་ཆོས་སྡེ་ལྟོའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཕྱི་ནང་གང་སར་
 འདོག་ཡོད་པ་ལ། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མཐུག་བསྐྱེད་ཆེས་སོ་སོར་ཆགས་
 བསྐྱེད་བཅུག་པ་ན་མི་བཅུ་སྐྱོར་ཞིག་གིས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལས་ཀ་བྱས་

པས་བཀའ་འགྲུར་རྒྱུ་པ་ཆར་བརྒྱ་དང་དྲུག་བསྒྲིགས་ཆར་བ་ལ་ད་དུང་བྱེད་
ཅམ་ལུས་སོང་ཟེར།

སྟོན་ལོ་རུ་ཁག་གི་མི་ལྟ་བུ་ཅམ་གྱིས་སྒྲ་བ་གཅིག་རིང་སྟོན་ལྟ་
ཁང་ཐམས་ཅད་བཞིགས་སྐབས་པལ་ཆེར་ཐོག་ཁ་ནས་མར་ནང་དུ་སྒྲུགས་
པ་ན་སྐྱ་རྟེན་སོགས་ནང་དུ་ས་རྩོས་མནན་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ཡར་བཏོན་ཏེ་ཉུག་
འཆོལ་བྱེད་བརྒྱག་པ་ན་ཁང་ཞིག་ནས་རྟེན་པའི་འཇམ་དབྱངས་སྐྱ་གཟི་
བརྩེད་འབར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྟེན་པ་རྣམས་ལྟ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཀུན་
དགའ་ར་བའི་སྒྲུག་ཁང་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ནང་བཞག་འདུག་པ་ཆང་མ་
སྟོན་ཅན་རེད་འདུག བ་རི་ལོ་རྩ་བས་བཞེངས་པའི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་རྟེན་
བྱིན་ཅན་དེ་རྟེན་འདུག་པར་མཆོད་རྟེན་རས་གྱིས་གཡོགས་ཏེ་བྱིའི་ལྟ་ཁང་
ཡར་བཞེངས་བཞིན་པ་རེད། གཞན་བརྗོད་མི་རྣམས། ལྟ་ཁང་ཆེན་མོ་འདི་ས་
སྐྱའི་ཁྲི་པ་བདག་ཆེན་མཐུ་སྟོབས་དབང་ལྷུག་གིས་ཉམས་གསོ་གནང་བ་ན་
ཆ་བའི་སྟོམ་མདའ་ཆང་གིས་སྐྱིན་བདག་ཞུས། ཟླ་པ་གཞུང་གིས་གཙང་སྟེ་
རྫོང་ཁག་བརྒྱ་དྲུག་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ཨར་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་བཞེངས་པ་ན་ལྟ་
ཁང་གི་ཀ་བ་ཆང་མའི་སྤང་རུལ་སྟོན་སོང་བ་རྣམས་བཅད་དེ་རྩོ་བཅོས་ནས་
མཐུད་པ་ན་ཤིང་རྒྱུང་པ་ལ་མི་ཤར་དྲུག་རེ་འདུག སྟོན་ཤིང་སོ་སོའི་བྱི་བྱན་
དང་བཅས་ཤིང་། འབྲོང་རུའི་ཀ་བ་ཟེར། འབྲོང་གི་རྩ་ཙུ་བརྩར་བའི་རྩེས་ཡོད་
པ། གཞན་སྐྱག་ཀ་གཟིག་ཀ་སོགས་དང་ཤིང་སྟན་མའི་ཀ་བ། ཤིང་མངར་གྱི་

ཀ་བ། རྩ་འཇག་མའི་ཀ་བ་སོགས་དེ་དང་དེ་ངོས་ཟིན་ངེས་ཡོད་པ་ལ། ཉམས་གསོ་སྐབས་ཀ་བའི་ཕྱི་ཤིང་ཤུན་ཆང་མ་མེད་པར་བྱས་འདུག དུང་དཀར་དཀར་མོ་རྒྱུ་གཤམ་ནི་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཁྱིམ་སོང་བ་ན་རྒྱུ་སོར་ཡར་ལོན་པ་རེད་ཟེར་འདུག གཞན་སྐྱེ་ཉེན་ཡོངས་རྩོགས་ཆོས་བཅེགས་ངོ་མཆར་ཅན་དང་རྒྱ་ཡུལ་ནས་བྱུང་བའི་མཆོད་རྩིས་དང་མཆོད་ཆས་སོགས་ནི་སྡོན་མ་བཞིན་མ་ཉམས་པ་འདུག ད་དུང་ཡང་སྟོན་ཏུ་ལྷ་ཁང་དང་རྒྱུད་སྡེའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟོན་བསྐྱབས་མང་པོ་བཞུགས་པ་མཇུག་ཁ་མོ་བ། ཉིན་གཅིག་ལྷང་པའི་ཕུ་ཁུ་བྲག་རྩོད་གཏོར་ཤུལ་མཇུག་བར་སོང་།

དེ་ལྟར་ཞག་བཅུ་དགུ་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་དགོང་མོ་གསུམ་བསྟན་མར་གཉིད་ཟ་ཟིའི་ངང་མི་ལམ་དུང་བསྟན་པའི་ཁང་པའི་ནང་དེར་མི་མང་པོ་ཞིག་འཆངས་ཏེ་ཁྱོད་འདི་ན་སྟོད་རོགས་གྱིས་ཟེར་རེ་བ་བཅའ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་བྱུང་། གང་ཡིན་མ་ངེས། འགྲོ་ཉེའི་དུས་སུ་སྐྱེ་མ་སྟོད་གཤམ་མཐུན་ཡོང་མི་ན་བཟའ་བྲག་སྟག་གི་གཤམ་གྱོད་པ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པ་འདྲ་བའི་ལོ་བཟེས་སོང་ཞིག་གིས་བྱིད་ན་བཟའ་བྲག་སྟག་ཏུ་སྟོད་རོགས་གྱིས་ཟེར། ནན་ཆེར་མཇོད་ཀྱང་ཉེན་འབྱེལ་ཅམ་རེད། ང་རང་ལྟ་ས་ནས་ཡར་ཡོང་བའི་ཞག་གཉིས་ཀྱི་སྡོན་གཙང་པཎ་ཆེན་ཕེབས་བྱུང་བ་ན་རྩོད་ཁང་གི་སྟོན་ཁར་བཞུགས་གཤམ་བསྐྱེགས་འདུག་པར་རྒྱུང་མཇུག་དང་གསུང་སྟོན་ཅམ་བྱུང་། ཁོང་ལྟ་ས་ལ་ཞག་ཤས་བཞུགས་པ་དང་དེ་ནས་གཞིས་ཀ་རྩེར་

བྱོན་ཏེ་བཟླ་གིས་ལྷན་པོར་ཞག་འགར་བཞུགས་མཐར་ད་རེས་ས་སྐྱ་ལ་
ཐེབས་པ་ན་ཕྱི་རྩོར་མང་ཆོགས་ལ་ཕྱག་དབང་ཕྱི་ནང་བྱོན་ཁར་མང་ཆོགས་
ལ་ཆོས་འབྲེལ་དུ་མ་ཉི་སོགས་གསུང་། བསྟེན་པ་སི་རྟེ་སོགས་དང་། ཏང་གི་
ཆོས་དད་རང་མོས་རེད་ན་སོ་སོས་ཕྱག་དང་སྐྱབས་འགོ་ཁ་ཏོན་དང་བསྐྱོར་
བ་སོགས་ཅི་རྒྱས་གང་མོས་བྱེད་ཆོག་རེད་ཅེས་གསུངས་ནས་ལྷ་ཁང་ཆེན་
མོའི་ནང་ཐེབས་ཏེ་མངལ་ཕྱག་ཅམ་གནང་ནས་བྱོན་སོང་། རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་
གིས་ཁོང་བོད་དུ་ཆོས་དད་རང་མོས་ཟེར་བ་བསྐྱགས་པའི་ཆེད་དུ་བཏང་བ་
རེད་འདུག་ཀྱང་བོད་ནས་གཞིས་ཆེ་ཕྱོགས་དང་ས་སྐྱའི་ཕྱོགས་ནས་གཞུང་
གི་ལས་བྱེད་པ་ཆོས་ཉེ་འཁོར་དང་ཐག་རིང་གང་ས་ནས་མང་ཆོགས་མངལ་
ཁ་ཡོང་བ་བཀག་འགོག་ཅི་ཐུབ་བྱེད་བཞིན་འདུག པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་
ཆོད་བརྒྱད་པར་ཐེབས་སོང་བ་དང་ང་རང་ཡང་ཁྲིས་པོ་ཁྱར་ཏེ་མང་མཁར་
ཕྱོགས་སུ་གནས་བསྐྱོར་འགོ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ་ས་སྐྱ་ནས་བྱང་གཞུང་དུ་
མར་ཡོང་བའི་གཡོན་དུ་ཁྲོ་བོ་ནང་ཟེར་བའི་ལུང་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་འདུག་དེ་
ནི་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་ལས། འབྲོག་མི་ལོ་རྒྱའི་མདུན་དུ་
བཀའ་ཆོས་གསན་ཏེ་ཕྱི་བྱོན། བྱ་བོ་ལུང་དུ་དགོན་རྒྱང་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་ལོ་
ཤས་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་གནང་། དེ་ལ་ས་སྐྱ་གོག་པོ་ཞེས་འདོགས་པ་དེ་ཡིན་
འདུག

༡༽ མང་མཁར་སྤྱ་གྲུ་ལུང་གི་གནས་ཉེན་འཆོལ་ཞིབ།

ལུང་པ་དེའི་ཡར་སོང་བ་ན་ཞིང་ཁ་དང་གོང་པ་ཞིག་འདུག དེའི་ནང་ཉིན་གྲང་ཟིན་ནས་ཇ་སྤོང་བ་ན་མི་ཆང་ཆུང་བ་ཞིག་གི་ནང་བྲིད་དེ་ཇ་བཟོ་བཞིན་པ་ན། མི་ཆང་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་ཡར་བྲིད་ནས་ཇ་དང་ཟ་མ་སྤྲད། རོ་ཅུབ་སྤྲོད་ཤོག་ཟེར། དགའ་གུས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་བཞིན་བསྟན། ཐར་པ་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་ཞིག་འདུག་པ་ཆར་གཅིག་སྟོག ཕྱི་ནང་ཞོགས་ཇ་སྤྲད་དེ་ལམ་སྟོན་བྱུང་བ་བཞིན་ལུང་པའི་སྤྱ་ན་ཡར་སོང་བ་ན་གཟར་པོ་མ་ཡིན་པའི་ལ་ཀླེད་ཅམ་ན་ལུག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ལུག་འབྲོག་ཞིག་འདུག་པར་ལུག་གི་ར་བ་སྟོ་ཁང་ནང་མི་གཉིས་ལས་གཅིག་ལུག་འཆོ་བར་སོང་། གཅིག་གིས་ང་ལ་ཇ་དང་ཟ་མ་སྤྲད་བྱུང་། དེ་ནས་ལ་བརྒྱལ་ཏེ་ཐར་ནང་ལུང་པའི་སྤྱ་ནས་མར་སོང་བ་ན་མང་མཁར་ནས་ཡར་འབྲོག་པའི་དབྱར་མེས་སུ་ཕྱི་བ་བསྐྱབ་ཏུ་ཡོང་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་བོང་བྱ་འདེད་མཁན་མི་བརྒྱ་ཅམ་ཇ་བསྟོལ་ཏེ་བསྟན་འདུག ཁོ་ཆོས་ཀྱང་ཇ་སྤྲད་དེ་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་མང་མཁར་སྟོད་ཏུ་འགོ་བའི་ལམ་བསྟན་བྱུང་བ་བཞིན་སོང་བ་ན་ཉི་མ་བཟུང་པ་དང་གོང་པ་གཅིག་ནང་སྤེལས་སོང་། ཁང་པའི་ཕྱི་ཞིག་ལ་རྒན་མོ་ལྷ་དང་མི་གཅིག་སྟོད་ཆ་བཤད་བཞིན་འདུག་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཡར་ལང་བྱུང་བ་ལ། ང་དོ་དགོང་སྟོད་གནས་ཤིག་གཡར་རོགས་བཤད་པས་མི་དེས་ང་བྲིད་སོང་བར། ང་ལ་

སྤྱ་གྲུ་མང་པོ་ཡོད། རང་གཅང་མ་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་སྡོད་གནས་གཡར་དགོས་
པའི་ལུས་སེམས་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཆོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་བྱུང་བེར་སོང་བ་ན།
ནང་ཆུང་ཅུ་ཞིག་ལ་བཟའ་རྒྱ་དང་སྤྱ་གྲུ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་ཤིན་ཏུ་གྲས་པའི་
སྡོད་གནས་དེ་རྒྱབ་དང་བྱི་ནང་ཞོགས་པ་བཅས་ཅི་བྲག་བྱས་ཏེ་ལམ་བསྟན་བྱུང་
བར་ལ་ཆུང་ཅུ་ཞིག་ལ་ཐག་རིང་ཅམ་འདུག ན་བུན་འཁྲིག་པ་དང་ཆར་བེམ་
བྱ་བབ་བཞིན་ལམ་རྟེན་ཁག་པོ་འདུག

རྗེས་ནས་ཏྲ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེའི་རྗེས་འདིད་དེ་སོང་བ་ན་ལ་པ་
ནང་གི་ལུང་པའི་སྤྱ་དེར་འབྲི་གཡག་སོགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་འབྲོག་པ་
ཁ་ཤས་འདུག་པར་ང་ཅམ་དང་ཞོ་སྤྱད་བྱུང་། ལུང་པ་དེ་ནང་ཡར་འགོ་
བའི་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་རིའི་ངོས་དེར་ཆ་ལུང་རྩོམ་རྩེའི་བྲག་ཅས་རྗེ་བཙུན་
བྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐུ་བ་སྤྱག་ཡོད་པའི་གནས་རི་བསྟན་བྱུང་བ་བཞིན་
ཡར་སོང་བ་ན་རྗེས་ནས་གི་རྒྱག་བཞིན་གཅིག་བྱུང་བས་ཁྱོད་ལ་ལམ་སྟོན་
མཁན་ཡིན་ཟེར་བའི་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཅམ་གྱི་མི་གཞོན་ཞིག་འདུག དེས་ཁྲིད་
དེ་སོང་བར་རིའི་རྩ་ན་མཛོ་མོ་འཆོ་མཁན་མི་གཅིག་འདུག་པ་དེ་ལ་ཁྲིས་པོ་
བཅོ་ལ། རི་གཟར་པོ་བྱེ་མའི་ནང་འགོ་ཁག་པོ་འདུག རི་རྟེན་ཅམ་ན་བྲག་གི་
གསེབ་ཏུ་རི་ཁྲོད་ཞིག་སོང་བའི་བཅིག་ཤུལ་མང་པོ་འདུག བྲག་རྒྱར་གཅིག་
ན་བྲག་ལ་བཞོས་པའི་སྐུ་བ་སྤྱག་ཁ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་མཚན་ཅན་
ཞིག་འདུག རང་སྤྱག་དེར་རང་གིས་སྟོན་ལམ་བཏོན་བསྟན་པ་ན་ལམ་སྟོན་

དེས་ས་ལ་རྩོལ་བ་ཅིག་འདུག་དེ་ཡར་བསལ་སོང་བ་ན་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་མ་
སྒྲིལ་མེ། རྩོལ་འཛིན་ལྷགས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་འདུག་དེ་བྱིན་ཅན་རེད་
ཟེར། རེད་གཉིས་ནས་བརྟུང་བ་དང་ཁོས་སྟོད་རྒྱུང་བྱ་ཞིག་ཁྱེར་འདུག་པ་
དེའི་ནང་གང་ཁྱེར་བ་དང་། ཁོས་ང་ཆོས་སྐབས་འཕུལ་རྒྱུ་འདི་ལེན་བཞིན་
ཡོད་ཟེར།

དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མར་སྤྲ་མ་གཅིག་གིས་སྤྱབ་གནས་བརྟག་པའི་
ཆེད་ལུང་པའི་ཕུ་ནས་མདའ་གཅིག་འཕངས་པ་དེ་འདི་ན་ཟུག་རེད། དེ་མ་
གཏོགས་བཤད་ཤེས་པ་མི་འདུག་རྒྱུ་དེ་བྱི་གང་ཡོད་མ་རེད་ཟེར། བྲག་རི་
སྐམ་པ་དེ་འདྲ་ལ་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག་དེ་ནས་རེད་གཉིས་རི་རྩེར་
བབས་པ་ན་མི་དེས་ཇ་བསྐོལ་འདུག་པ་དང་ལམ་སྟོན་ཁོང་གིས་ཀྱང་ཟ་མ་
ཁྱེར་འདུག་པར་ཐོས་རྗེས་ཁོ་རང་གནས་སུ་ཡར་སོང་། ང་རང་དེ་ནས་མར་
འགོ་མི་ཞིག་འདུག་པ་ལ་དེ་དང་མཉམ་དུ་མང་མཁར་གྱི་སྟོད་དུ་ཐུབ་བསྟན་
དག་འཕེལ་གླིང་ཞེས་ཆར་བ་ཆོས་རྗེའི་གདན་སའི་དགོན་པ་ཞིག་ལུང་དེ་
འདྲི་བཞིན་སོང་བ་ན། ལུང་པའི་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གྲོང་པ་ཞིག་གི་ནང་སྤེབས་པ་
ན་གྲོང་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཡར་འགོ་ཟེར་བ་དང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཕར་འགོ་ཟེར་བ་
སོགས་མགོན་པོ་ཆེན་པོ་ལྟར་ཇ་དང་མར་རྩམ་པ་སྤྲད་དེ་ཟ་ཐུབ་པར་ཕར་
བྱིན། རྟོད་གོང་སྟོད་ཟེར་ཡང་མ་བསྟན། དགོན་ལུང་ནི་རི་སྐང་དེའི་པ་ཀ་ན་
ཡོད་རེད་ཟེར། ང་རང་གིས་གཙོ་བོ་ནི་སྤེམ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་གོས་ཀྱི་དགོན་པ་དེའི་

ནང་བྱོན་ཏེ་ཆར་ཆེན་འདྲ་སྐྱེ་དེ་མཇུག་པ་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་དངོས་གཟིགས་པ་
དང་། ལྷ་གྲུ་ལྷང་སྐྱེ་བསྐྱུར་སྤྱག་ཏུ་བྱོན་པ་ན་འབྲོག་མི་ལོ་རྩ་བ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས་ཚུལ་ནམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་གནས་དང་
རྟོན་དེ་རྣམས་མཇུག་པར་སོང་བ་ཡིན། དེ་ནས་རི་སྐང་དེར་སོང་བ་ན་པར་
ཆར་སྤེབས་འདུག ལྷང་པ་དེའི་མདའ་ན་གྲོང་པ་ཡོད་པ་ལ་བ་ཟོག་དང་བོང་
བུ་སོགས་གཤམ་གྱི་ཆུའི་ཆ་ན་བ་ཁང་ཡོད་པ་ལ་སྤུ་གྲུ་ཁ་ཤས་ཆེད་མོ་འབྲབ་
འདུག དགོན་པ་ནི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཤུལ་ཅིག་རལ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཁྲིས་པོ་
དེར་བཞག་གང་སར་བཅལ་ཡང་འདྲུ་ཁང་སོགས་ངོས་ཟིན་པ་མི་འདུག།

དགོན་པའི་གོང་དེར་མཆོད་རྟོན་ཞིག་རོ་ཞིག་འདུག་པར་དེ་ལ་
བསྐྱོར་བ་བྱས་པས་མི་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ཁྱོད་འདི་ན་ཤོག་ཟེར། ས་ལ་བསྐྱད་དེ་
རྒྱབ་ཁྱུག་ནས་སྤགས་ཁྱུག་སྤང་། འཕུར་འཕུར་གཏོང་བཞིན་སྤག་ཟོ་ཟེར་
ནས་དགའ་གུས་བྱེད་བཞིན་གནས་ཚུལ་ངེས་པས། ཡ་གཤིའི་གཤམ་བྲག་སྤྱོད་
ཞིག་ན་ཅིག་རོ་མང་པོ་འདུག་པར་དགོན་པ་དེ་དགེ་ལུགས་རེད། ཁོང་དགོན་
པ་དེའི་གྲུ་ལོག་ཡིན། དགོན་པ་འདིའི་ཆགས་ཚུལ་ཆང་མཉེས་ཟེར་ནས་ཁྲིད་
དེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཆར་ཆེན་གྱི་འདྲ་སྐྱེ་བཞུགས་གནས་སོགས་ཡོངས་
རྫོགས་བསྟན་བྱུང་། ཅིག་ངོས་སུ་ཆོན་ཅིས་རྗེས་འདྲ་རུང་ཟད་འདུག ཆར་
ཆེན་གྱི་སྐྱེ་དེ་དང་ཐུབ་སྐྱེ་བྱིན་ཆེན་དེ་གཉིས་གྲོང་མི་རེས་ཉར་ཐུབ་ཡོད་པ་
ལ་གནས་སྐྱོར་བ་ཁ་ཤས་ལ་མཇུག་ཁ་བསྟན་པ་ན་དེ་གཞུང་གིས་གོ་ནས་

ཡར་བསྐྱུ་རྒྱ་ཟེར་ཡང་དེ་སྔ་བསྐྱུ་མ་སོང་། མཇལ་ཨི་ཐུབ་མི་ཤེས་ཟེར་དོ་
དགོང་ངའི་ནང་དུ་འགྲོ་ཞེས་བ་ཟོག་དེད་དེ་བྲིད་སོང་བ་ན་ཁང་པ་ཆེ་ཙམ་
འོག་དུ་བ་ཟོག་འཛོག་ས་དང་། ཐོག་ཁར་མི་སྡོད་གནས་སུ་བབ་འབྲུ་དང་སྤུ་
གྲུ་ཆེ་ཆུང་ཁ་ཤས་འདུག།

ང་ནི་ཁང་པ་གཙང་མ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཞག་དགོང་མོ་དང་
ཞོགས་པའི་ཟ་ཆས་ཅི་དག་སྤྲད། ག་ལེར་ཁོང་གྲོང་པའི་གསེབ་དུ་སོང་བར་
རྒྱ་ལམ་འཁོར་བྱུང་བར་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་དེ་མཇལ་བ་རུག་མཁན་མི་ཆེ་བ་དེ་བསྐྱེད་
མི་འདུག་གྲོང་པ་དེར་སློག་འདུག་པར་མཚན་མོའི་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱ་གཉིས་ཐོག་
སློག་བཀག་པ་ན་ཆར་ཆེན་གྱི་འབྲས་སྐྱེ་དེ་མཇལ་བ་ཡོད་ཟེར། དེ་ལྟར་སློག་
བཀག་ཟིན་པ་ན་སོང་བས། གནམ་འཐིབས་ནས་སྤྱན་པའི་ནང་གནས་པོས་
བྲིད་དེ་གྲོང་པའི་མཐར་ཐུར་གཅིག་ན། མི་ཆར་གཅིག་གི་ར་བའི་སྒོར་མི་
གཅིག་གིས་སྐྱག་འདུག་པར་ཐོག་ཁར་བྲིད་ནས་ཁང་པ་ཞིག་ནང་ཆར་ཆེན་
འབྲས་སྐྱེ་བཤམས་ཏེ་མདུན་དུ་མཆོད་མེ་གཅིག་སྤར་བས་མཇལ་བ་རུག་པར་
སྐྱེ་ཆད་ཁྱུ་གང་ཙམ་ལ་པཎ་བྱ་གསོལ་ཞིང་། ཕྱག་གཡས་ས་གཞོན། གཡོན་
མཉམ་གཞག་ཅན། བ་བབ་འདམར་སྐྱག་གསོལ་བ་དང་འབོལ་གདན་གྱི་
ཐོག་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་འདུག་རང་ལ་ཕྱག་རྟེན་རྒྱ་མའི་སྒོར་ལྷ་མ་གཏོགས་
གཞན་གང་ཡང་མེད། གསོལ་འདེབས་དང་དབང་སྤངས་སྒོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་
སེམས་ཆོམ་པ་བྱུང་། དེ་ནས་ཕྱིར་ཡོང་བྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་གནས་པོས་ཇ་དང་

ཟ་མ་སྤྲད་དེ་ལམ་བསྟན་བྱུང་བ་བཞིན་ཆུ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ནས་མར་ཡོང་བ་
ན་གཡས་ཀྱི་ལུང་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་མུ་གུ་ལུང་རེད་འདུག་ཆུ་ཞིག་བབས་
པའི་པར་ངོས་གད་པ་མཐོ་ཞིང་རིང་པ་ཞིག་འདུག་དེའི་ངོས་སུ་ས་སྤྲོད་ཆེ་
ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་བཅུ་ཡང་ཆང་མའི་ནང་འགོ་མ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོངས་
རྒྱུ་ལྟ་ཁང་ཡིན་པ་ལ་གཏོར་བྱུང་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་ལྟ་ཁང་རེད། གནས་འདི་
ནི་མང་མཁར་མུ་གུ་ལུང་ཞེས་སྟོན་ཆུ་གར་ཀྱི་པཎ་ཆེན་གཡ་རྒྱ་རས་འབྲོག་
མི་ལོ་ལྔ་བ་ལ་བཅད་ཆུ་དམ་པོར་མཛད་ནས་གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་ཡོངས་
རྒྱུ་ལྟ་ཁང་གསུམ་ཀྱི་རིང་གསུངས་ཤིང་བསྐྱར་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་
མ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱོས་འབགས་ལུལ་དུ་བྱོན་པའི་པར་ཞོར་མང་མཁར་ཀ་ལ་སྤྲོད་
དུ་སྤྲོད་དམ་གནང་སྐབས་འབྲོག་མི་ལོ་ལྔ་བ་དངོས་སུ་ཞལ་གཟིགས་པ་
སོགས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་བསྐྱར་སྤྲོད་དམ་ཀ་ལ་སྤྲོད་ཞེས་པ་དེ་འདི་ནང་
ཡིན་འདུག ང་རང་ཉིད་གུང་བར་དེར་ཁ་ཏོན་སོགས་བྱས། ར་བསྐྱོལ་ཏེ་ཁ་
ལག་ཐོས་རྒྱུ་མང་མཁར་ལུང་པའི་གཞུང་དུ་མར་ཡོང་བར་ཆུའི་ཆ་ཞིག་ལ་
འབྲོག་པ་ལག་གཅིག་ར་བསྐྱོལ་ཏེ་འདུག

དེ་ནས་མི་གཅིག་ལངས་ཏེ་ངའི་ཆར་བྱུང་བར་ཁྱ་ནད་ཅན་ངོ་
གདོང་མ་རེད་དེ་སྟོས་ནས་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ང་རང་ཞེད་ནས་ཟུར་དུ་
ཡོང་མ་བརྟུག་པར་མར་བྱོས་སོང་བར་རྒྱུ་སོར་དེ་ལ་བྱིན་ལྷབས་ཤིག་སྟེར་
དགོས་ཀྱིང་རེད་མ་སོང་སྟུང་འགྲོད་པའང་སྐྱེས། དེ་ནས་མར་སོང་བ་ན་ཆུ་

ཅན་བའི་ནང་བ་ཕྱགས་མཛོ་མོ་ཁག་གཅིག་འདུག་པར་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱ་
གུ་ལོ་དྲུག་བདུན་ཅན་ལྟ་འདུག་པ་ལ་ཆང་མ་ངའི་ཅར་ཡོང་ནས་གོས་ཐུང་
དང་ཕུ་ཐུང་འོག་ཏུ་མགོ་སྐྱར་བ་དང་དགའ་དད་ཀྱི་ནམ་པ་བསྟན། བར་ཚུར་
གོང་ཕྱེ་ཁ་ཤས་འདུག དེ་ནས་མར་སོང་བ་ན་ལམ་ཟུར་ཚུ་ཁའི་གོང་པ་གཅིག་
ནས་མི་ཀན་འབྲེབ་ལ་སྟོད་ཐུང་དང་གོས་ཐུང་རྩིང་རྩལ་གྱིན་པ་སྐྱེམ་ཅིག་
བྱུང་སྟེ་ང་དང་མཉམ་དུ་ག་ལེར་འགོ་ཞིང་སྐད་ཆ་བྱས་ཏེ་བྱིད་དོ་དགོང་ག་
བར་སྟོད་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་བར། ད་ག་ལེར་གནས་ཆང་ཞིག་རྩིད་ན་སྟོད་རྒྱ་ཡིན་
ཞེས་བརྗོད་པ་ན། འདི་ཕྱོགས་ནང་གཙང་མ་ཡོད་མ་རེད། ཚུའི་ས་ཀ་ན་ནང་
གཙང་མ་ཞིག་ངས་གཡུར་རོགས་བྱེད་ཟེར། ཟམ་པ་ཞིག་གི་ས་ཀའི་གོང་
གསེབ་ཞིག་ཏུ་བྱིད་དེ་ཁང་པ་གཅིག་ཏུ་མི་གཅིག་རང་འདུག

དེ་ན་གཡུར་ཏེ་འདི་ཆ་ལོ་རྩ་བའི་གདུང་བརྒྱད་གཙང་མ་རེད་
ཟེར། སང་ཉིན་བྱིད་འདི་ན་སྟོད་ཤོག་ང་ཡང་མར་ཡོང་ནས་སྐད་ཆ་འདྲ་
བྱེད་དགོས་ཟེར་བཞིན་བསྟན། ཁོང་ནི་ལྷང་ལག་ཞིག་ཏུ་ཆར་ཆེན་གྱིས་
བཏབ་པའི་དགོན་རྒྱུང་སྟོ་གསལ་སྤིང་ཞེས་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་དེའི་སྒྲ་མ་
ཡིན། གཙང་ནས་ཞེ་མ་རྒྱུང་ཟེར་བའི་བཙོན་ཁང་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་བཅུག་ནས་
ཐར་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་ཇེས་སོར་དགོན་པ་དེ་བསྐྱར་གསོ་མཛད་པ་དང་། སྐྱ་
གཤེགས་པ་ན་འདས་ཉུགས་དང་སྐྱ་གདུང་རིང་བསྐལ་མང་པོ་བྱུང་བ་སོགས་
ཐོས་རྒྱ་བྱུང་། ཕྱི་ཉིན་ཁོང་ཕེབས་བྱུང་། གནས་པོ་དེའི་སྐྱ་མཆེད་རེད་ཟེར་

བའི་མི་གསུམ་བྱང་། ང་ཚོ་སྦྱིད་པོ་གཏོང་དགོས་གསུང་ཁིང་། སླ་ཆན་གྱིས་
མར་ཕན་བྱ་ཞིག་བསྐྱམས་པ་དེས་ང་བཟོས། བྱེ་ཞིབ་ཕན་བྱ་འདུག དེ་ཅམ་
པ་ནང་བསྐྱེས། མི་དེ་ཚོ་ལ་ང་དང་ཆ་འདུག སླ་ཆན་གྱིས་སྦྱིད་འདུག་དཔེ་
ཆ་ཞིག་བསྐྱམ་རྒྱ་ཉིད་འདུག་པར་ང་ལ་དེ་འདོན་དགོས་གསུང་པ་དང་། ཁོ་
ཚོས་སྐད་ཆ་བྱེད་བཞིན་ང་བརྟུང་། ང་ལ་འང་བྱང་། ག་ལེར་གྱིས་ཟེར་བ་
ལྟར་ངས་ག་ལེར་གྲོག་བཞིན་སྐད་ཆ་ཡང་བཤད། ཉིན་གང་བསྐྱད་པས་
སྦྱིད་པོ་བྱང་བེར། ཁོང་ཚོ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བོ་བྱེད་བཞིན་སླ་ཆན་དགོང་མོ་བྱོན་
སོང་། རྒྱགས་བརྒྱད་འདི་ལ་ཚོག་ན་ཆོས་བརྩ་ཉེར་ལྔ་སོགས་འདོན་སྐྱབ་ཡོད་
པ་རེད་འདུག།

བྱི་ཉིན་ཞོགས་ཟུའི་བཅའ་ཡག་པོ་སྦྱང་རྗེས་བཅའ་པ་ས་ཀ་ལ་བསྐྱལ་
བ་དང་ལམ་བསྟན་བྱང་། མང་མཁར་གྱི་ལུང་པའི་མདའ་གཡས་སུ་གཙང་
སྟོང་གུམ་པ་སྒྲོངས་སུ་ཡོད་པ་ཆར་ཆེན་གྱི་གདན་ས་གཙུག་པོ་ཡིན་པ་འདར་
གྲོང་མོ་ཆེར་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་། དེར་ཆར་ཆེན་གྱི་
གདུང་འབྲུམ་མཆོད་ཉེན་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་བེར། དེ་ན་མ་སླེབས་པའི་
སྟོན་དུ་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་རྒྱ་འབབ་ཡོང་པའི་ལུང་རྒྱང་ཞིག་ལ་ཆར་པ་ནང་
བེར་བའི་ཆར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་འཁྲུངས་ལུལ་དེ་ན་རེད་བེར་བ་དེར་སླེབས་
མ་སོང་། ཉིན་གུང་འདར་གྲོང་ཆེན་དུ་སླེབས་པ་ན་དགོན་པ་དང་གདུང་
འབྲུམ་སོགས་ལུལ་ཚམ་ཡང་མེད་པར་བྱས་ཏེ་ལྷ་ཅིའི་ཤན་ཆགས་ཡོད་པ་

དང་། དཀྱིལ་ནས་སྟོང་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བའི་མོ་ཤའི་ལམ་ཆེན་ཡོད་པ་ལ་དེ་
ནས་པར་སོང་བ་ན་ལམ་འོག་ཏུ་ཤན་གྱི་མགོན་ཁང་ཡིན་པ་ལ་དེའི་སྒོ་རྩ་
ནས་རང་ཡུལ་གྱི་ཆོང་པ་ལ་བཅུག་ཀར་བདེ་དང་ཕྱད་འདུག་པར་ཁོ་པའི་
ནང་ཏུ་བྱིད་དེ་སོང་བར་བསྐྱད།

དེ་ནས་བོད་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་མཐའ་མཆམས་ཁྲ་མགོ་ཞེས་པའི་
བར་དེ་རྒྱ་པན་སོན་དགུ་ཡོད་རེད་ཟེར། ཉེ་པོ་རེད་འདུག་བལ་ཡུལ་ནས་
ཟླ་བཟང་དགོན་པའི་གྲུ་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་པ་ཡུལ་ནང་ཆེན་དང་པོ་པར་
སོང་བ་ལ་གངས་རི་བསྐོར་བ་ཚུར་ཡོང་ནས་པར་མ་ཐར། འདི་ན་བར་མར་
སྐབས་སོང་། ནང་སྡེ་པར་འགོ་ཡིན་ཟེར། ཀ་བའི་རྩར་བསྐྱད་འདུག་པར་
ཁྱོད་འགོ་ན་ང་མཉམ་ཏུ་འགོ་ཟེར། འགོ་ལྷགས་ངེས་པ་ན་སང་ཉིན་སྡེ་ཙམ་
སྐབས་གྱི་རེད། ཁྱོད་གསེང་ཏུ་འབྱམས། པར་ཀའི་འགག་སྒོ་སྤང་མཁན་
དམག་མི་གཅིག་ཡོད་རེད། ཆར་པ་འདྲ་བབས་ན་ཤིང་ཁང་ནང་ཡར་འཇུལ་
རྒྱ་རེད། དེ་སྐབས་རྒྱག་སོང་ན་ཐར་གྱི་རེད་ཟེར། གྲུ་བ་གྲུ་བ་རེད། ཟ་ཆས་
སོགས་ཁྲིས་པོ་རྩུང་ཏུ་ཞེག་ཁྲར་རྒྱ་འདུག་རང་གི་བསམ་པར་མི་རྒྱས་མེད་
རེད། ང་ཀན་གོག་རྩིས་མ་ཟིན་པར་རྒྱ་མིའི་རྩར་གཡུག་ཉེས་ཆེ་བསམ་འགོ་
མ་སོང། མི་ལམ་ཡང་བརྟག་པར་བྲེལ་བ་བྱས་ན་ཞག་བཞི་བཅུ་ཞི་ལྷ་ནང་
ཐར་བའི་རྟགས་མཆན་འདྲ་མིས། ཆོང་པ་ཆོ་ཡང་མངའ་རིས་ནས་གངས་
རི་བསྐོར་ཞིང་མཐའ་མཆམས་སུ་ཆོང་བསྐོར་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་ང་རང་

ཡང་ག་ལེར་བྱས་ཤིང་། ཉིན་མོ་ཁོང་ཆོས་ཆོང་རྣམས་འདྲ་བལྟས། ང་ནི་གང་
སར་འབྱམས་ཏེ་སྤྲོ་མ་སེ་སྟོན་གྱི་གདན་ས་དེ་ཕྱོགས་ཤིག་ཏུ་ཡིན་པ་ཐོས་
ཚུངས་པས་དེའི་ཤུལ་འདྲ་དང་ལྟ་ཅིའི་བྲག་ཏུ་ག་ཡ་རྒྱ་རའི་སྐྱབས་སུ་ག་ཡོད་པ་
ལ་དེ་ཆོ་གང་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་འདྲི་ས་ཡང་མི་འདུག ཉིན་གངས་ཁ་ཤས་
ལ་གང་སར་སོང་བ་ན་སྤྲོ་བ་ཕྱོགས་གྱི་རི་རྩ་ཞིག་ན་བྲག་སྐྱག་རིང་པོ་འདྲ་
ཞིག་འདུག་པ་དེ་ནི་པལ་ཆེར་བཀའ་ཐང་བསྐྱས་པ་བཏོན་པའི་གྲུ་རུ་རིན་
པོ་ཆེའི་གནས་ཡིན་པ་འདྲ་འདུག

དེའི་རི་གཤམ་ཞིག་ཏུ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་བཤིག་
ཤུལ་སེང་སྤྱི་དང་དེའི་ཐོག་གི་བང་རིམ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཁང་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་
ལ་བཤིག་ཤུལ་ཅིག་ངོས་སུ་ཆོན་ཅིས་རྗེས་འདྲ་བཅས་འདུག་པ་ལ་ལྗོངས་
འབྲམ་མོ་ཆེ་ཞེས་པ་རེད་ཟེམ། ང་རང་སྟོན་རྒྱལ་ཅིའི་མཆོད་རྟེན་མངལ་བ་
དང་བསྐྱོར་ཚུངས་། བཟོ་དབྱིབས་དེ་དང་ཕྱོགས་ཅམ་འདྲ་བ་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་
ཆེ་བ་ཞིག་འདུག དེ་ནས་ག་ལེར་ལྟ་ཅིའི་བྲག་གང་ཏུ་ཡོད་པ་ཤེས་བྱུང་བ་
ན་ཉིན་གཅིག་སྤྲོ་མ་ནས་སོང་བར་གཞུང་རྒྱ་གཅིག་འབབ་པའི་ཟམ་པ་
པར་བྱུང་དེ་བྱང་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ན་སྟོན་མའི་ལྟ་ཅི་ངོ་མ་ལ་གྲོང་པ་
ཆེན་པོ་འདུག ཁྱོང་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དགོན་པ་གཏོར་བཤིག་སོང་བའི་
ཤུལ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་རི་འབྲུར་ལག་པའི་ཆངས་པ་འདྲ་བ་གཅིག་
འདུག དེའི་ཐོག་ཤར་ལ་ཕྱོགས་པའི་སྟོན་གྱི་ལྟ་ཅི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་ཡིན་པ་

འདྲ་བའི་ཤུལ་ཚིག་རལ་མང་པོ་འདུག ལྷ་ཆེ་བེར་མིང་འདོགས་ས་ནི་དེ་ན་
ཡིན་འདུག རིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གཡས་ངོས་ཡ་བྱུང་དེ་ན་བྲག་ལ་བཞོས་པའི་
ཕུག་པ་ག་བཞི་ལོག་བཞི་ཡོད་པ་ལ་ཤར་ལ་ཀ་བ་གཅིག་གི་ཕུག་ངོས་སུ་ནམ་
སྤང་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བྲག་ལ་བཞོས་པ་ལ་ཆང་མ་གཙགས་ཏེ་གཏོར་
བའི་ཤུལ་ཅན་རེད། འདི་ག་ཡ་རྣམས་སྐྱབ་ཕུག་ཅས་འདོགས་ཀྱང་ཁོང་ཡུན་
རིང་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མི་འདུག

ཡིན་ཡང་འབྲོག་མི་ལོ་རྒྱ་བ་ཁོང་ཕུག་པ་འདི་ནང་སྐྱབ་པ་ལ་
བཞུགས་སྐབས་ཤིག་ག་ཡ་རྣམས་ཕྱང་སྟེ་གསུང་མོལ་གནང་བར་གྱུ་བ་
ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས་བྱེད་ང་ལ་སྒྲ་མས་ལུང་བསྟན་གྱི་སྟོབ་མ་དེ་རེས་གཞི་
ནས་རྟེན་བྱང་གསུངས་ཤིང་། འབྲོག་མི་ལའང་སྟོན་འཕགས་ལུལ་ནས་ཁ་
སས་ཁིས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་གྱུ་བ་ཆེན་དཔའ་པོ་རྟོ་རྟེ་མངལ་ཏེ་སྤྱི་ཕྱིར་ལོ་
བཞི་རིང་བསྟེན་ནས་ནལ་འབྱོར་དབང་ཕུག་གི་ལམ་འབྲས་འོས་ཏེ་རུ་ཀ་
ནས་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་པ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཡོངས་རྫོགས་གསན་ཏེ་ཚུར་
བྱོན་ཁར་གྱུ་བ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས་ད་དུང་ཁྱོད་ལ་བོད་དུ་པརྟེ་ཏེ་ཅིག་ཆོས་སྒྲོ་
བསྐུལ་དུ་ཡོང་བས་དེའི་གསུང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་ལུང་བསྟན་པའི་སྒྲ་མ་དེ་
ཡིན་པ་དངོས་སུ་ར་འབྲོད་བྱུང་བའི་སྐྱབ་ཕུག་དེ་ཡིན་འདུག

ང་ཕུག་དུ་ཁ་བྱོགས་ཏེ་བསྟན་ནས་ཁ་ཏོན་བྱེད་བཞིན་པ་ན་
རྒྱབ་བྱོགས་དེར་མི་གཅིག་སྟེ་བས་བྱུང་ནས་བསྟན་སོང་བ་གོ་འཛོ་བ་རེད་

འདུག་སྐད་ཆ་བྱས་པ་ན་ཁོང་གྲོང་པའི་མར་བཙོང་སྟེ་བསྐད་ཡོད། ཕྱི་ནས་
བལྟས་པས་འདི་ན་མི་ཞིག་སོང་བར་རང་དགར་ལྟ་ཆེད་ཡོང་། སྤྱག་པ་འདི་
ཅི་རེད་ཟེར། ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་ཅི་མ་བཤད། ད་ཁོང་རྩར་ཇ་འཐུང་བར་འགྲོ་བེར་
སོང་བས་གནས་ཆང་སར་སྤྱིད་དེ་ཇ་དང་བ་ཆས་སྤྱད་བྱུང་ཞིང་། ཁོང་རྩར་
མར་ཉོ་མཁན་འགའ་བྱུང་བ་ན་གནས་པོ་དེས་ཁང་ནང་དུ་ཡར་སྤྱིད་ནས་
ཅུང་ཟད་སྤྱོད་ཟེར། ཁ་བས་འདྲ་བཞག་

དེ་མ་ཐག་དུ་རྒྱ་མིའི་སྒྲོ་བ་དེ་བ་འདྲ་ཁ་ཤས་གསེབ་ནས་དེ་བ་གཅིག་
སྤངས་ཏེ་འདི་སྒྲོགས་དང་ཟེར། སྒྲོག་པ་ན་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་པོ་
ཤུགས་ལྡན་དང་པོ་སྤྱད་པའི་གསུང་བཤད་རེད་འདུག་ ཆར་གཅིག་སྒྲོག་པ་
དང་པར་སྤྱད་པ་ན་མགོ་ལ་བཞག་སྟེ་པར་ཉར་སོང་། དེ་ཕྱོགས་སུ་སྤྱིར་མི་
ཡག་པོ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་རྒྱ་མིས་སྒོ་ཁ་བསྐྱར་བེན་པ་ལྟ་བུ་མང་
ཤོས་མཐོང་བྱུང་། རྟོ་བྱུ་ཕྱི་རྫོང་སྤྱོད་གནས་སུ་རྩར་འོང་། དེ་ལྟར་ཞག་ཉི་
ཤུ་ལྷག་ལྟ་ཅིར་ལུས་སོང་། ཤན་ནང་དེ་ནས་བྱ་རྩང་ལོ་བཅུ་གཉིས་རེད་ཟེར་
བ་གཅིག་སྒྲོ་བ་གྲུའི་བར་སེང་གང་ཡོད་ངའི་རྩར་འོང་ནས་ལག་རྟགས་འདྲ་
འཁུར་ཡོང་བ་ན་པ་མ་གཉིས་ཆར་ནི་ལས་བྱེད་པ་རེད་ཟེར་དུས་རྒྱུན་ཤ་མི་
བ་བ་དང་གཙང་མ་རང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས། རྒྱུ་ཡོད་ཅིག་གིས་
ཟེར། མཐར་མཇོ་ཁ་ཤན་ཟེར་བ་ཞིག་དུ་མོ་ཀ་གཉིས་འགྲོ་མི་འདུག་པས་ཆོང་
པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱར་རོགས་བྱས་བྱུང་བ་ན་ང་ཡང་མཉམ་དུ་ཞོགས་པ་སྤྲ་ཅི་མ་

ནས་འགོ་རན་པ་ན་བྱ་ཆུང་དེས་ཐོས་པས་པ་དེས་ལྷགས་ཏེ་ཞིག་ཞོན་ཏེ་ཁྱར་
འདུག་པར་དེ་ན་བཞག་སྟེ་པ་ཁོ་རང་ལྷགས་ཏེ་ཞོན་བཞིན་པར་ཆད་འགོ་
ནས་སྒྱག་སོང་། བྱ་ཆུང་གིས་ང་བག་ཆུང་གཅིག་ང་ལ་སྒྱུན་རྒྱ་འདུག འཐམ་
ནས་དུ་བཞིན་པར་སོང་བ་ན་སྒྲིང་རྩེ་པོ་བྱང་།

༡༽ མངའ་རིས་སྐར་ཐོག་སོགས་སུ་འབྱུལ་བཞུད།

དེ་ནས་མངའ་རིས་སུ་འགོ་བའི་ལམ་ཁ་ཡིན་པ་ལ་མཚོ་ཁ་ཤན་དུ་ཉིན་གཉིས་
ཀྱིས་མོ་ཏེས་སྟེབས་སོང་བ་ན་ཤན་གྱི་མགོན་ཁང་གི་རྩུར་དུ་བསྐད་ས་གཡར་
སོང་། མོ་ཏེ་གཉིས་ནི་ཕྱིར་ལོག་སོང་བས་ཡང་ཞག་བཙོ་ལྷ་རིང་ལུས་པ་ན་
ང་ནི་ཉིན་རིང་ཕྱི་ལོགས་སུ་གང་སར་འགོ་ནས་ཁ་ཏོན་བྱེད་བཞིན་སྒྲིད་པོ་
བྱང་། ཉེ་སྒྲོར་གྱི་འབྲོག་པ་འགའ་ཞོད་ང་འོ་མ། མར། ཕྱར་བ་ཅི་རིགས་སྟོད་མི་
ཡོང་འདུག རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེའི་སྐྱེ་བྱིན་ཡིན་པར་རྒྱན་མར་དན་བཞིན་
འདུག མཐར་མངའ་རིས་སྐར་ཐོག་ནས་ཤིས་ལྷང་ལ་འགོ་མི་མོ་ཏེ་གཉིས་བྱང་
བ་དེས་ཁྱར་སོང་བར་ཉིན་བཞིས་ལྟོད་པོ་བྱས་ཏེ་མངའ་རིས་སྐར་ཐོག་ཟེར་
བའི་ཀྲོན་རྒྱས་རིང་འདུག དེ་ནང་སྟེབས་སོང་། མཚོ་ཁ་ཤན་ནས་ཉིན་གཅིག་
སྟེབས་པ་ན་སྐྱ་ཆེན་ཤན་ཟེར། དེའི་རྩུར་མགོན་ཁང་ནང་བསྐད་སོང་བར་མོ་
ཏེ་རེ་བཞག ཁ་ལོ་བ་གཉིས་ཤན་ནང་འབྱམས་སོང་བ་དང་། ཀར་བདེའི་
རོགས་པ་སྐར་ཁམས་ཀྱི་ཚོང་པ་ཕོ་སར་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཁོའི་རོགས་

པ་འདུག་ཟེར་ནས་སོང་ཞིང་དེ་མན་ཆད་ལ་མ་བྱུང་།

ཤན་ནང་འབྲོག་སྡེ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་དང་འདྲ་ཐུག་པ་རེད་
འདུག དང་པོ་སྤྲ་མ་ཞིག་ལ་པ་ཡུལ་དབུས་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་
སྐབས་ཉེན་དང་བསྟོན་ཡིན་གསུང་། ཤོག་སྒྲོར་ཁ་ཤས་སྤྱད་དེ་པར་སོང་
བ་ན་དེས་གོ་ནས་ཕོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། ང་སྤྲ་མ་མིན་ཟེར་ཡང་མི་
ཉན་ནས་ཤོག་སྒྲོར་འགའ་རེ་ཁྱུང་ཞིང་ཆོང་ཁང་དུ་པར་འགྲོ་ནས་རས་དམར་
པོ་དང་སེར་པོ་ཉོས་ནས་གཤགས་མདུད་དེར་བསྐྱགས་དགོས་ཟེར་ཞིང་། ང་
ལ་རོགས་པ་ནི་ཀར་བདེ་མ་གཏོགས་སུ་ཡང་མེད། ཤིན་ཏུ་ཅ་ཟིང་པོ་བྱུང་། མོ་
ཎའི་ཁ་ལོ་བ་གཉིས་སྟེབས་འོང་ན་བསམ། འོགས་པ་བྱུང་ཡང་དེ་ཆོ་མ་བྱུང་།
དེ་ལྟ་བུས་ལྟ་ཅི་ནས་བྱང་དུ་ཕྱོགས་ནས་མོ་ཎ་ཉིན་དུག་གི་ལམ་རེད་འདུག

༧༽ གངས་རིན་པོ་ཆེ་མངལ་ནས་གནས་བསྐྱོར་བ།

མངལ་རིས་སྒར་ཐོག་ཏུ་ས་གཤིས་ཏུ་ཁག་ནང་ལས་བཟོ་ཡིན་པའི་ང་རང་གི་
ཉེ་དུ་ཆ་མོ་གཅིག་ལ་སྤུ་གུ་ཁ་ཤས་དང་། ཁྱོ་ག་ལས་ཁྱུངས་ཀྱི་མོ་ཎ་གཏོང་
མཁན་ཡིན་པ་དེའི་ཅར་ཞག་ལྷ་བསྟན་པར་སྟེ་ལེན་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང་། པལ་
ཆེར་ནང་དུ་སྟོད་པ་ལས་བྱིར་ལས་ཁྱུངས་ཀྱི་གྲོང་གསེང་རེད། འབྲམས་ས་
མི་འདུག སྤྱིར་བཏང་མངལ་རིས་ས་ཕྱོགས་ཆང་མ་རྒྱུད་ནས་བལྟས་པ་ན་
རྩ་ཐང་ལྟ་བུ་ལ་འགྲོ་དུས་བྱེ་མའི་ནང་རྩ་ཐུར་རེ་རེ་བཞིན་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་

ཡིན་པར་བརྟེན་འབྲི་གཡག་ཐོག་ནག་བརྩ་ལྷག་ཙམ་ལས་མི་ཆང་རེ་ལ་
 མི་འདུག ལྷག་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་ཚུ་དང་བྱལ་ཏྲོག་སོགས་དོ་པོ་ཆང་མ་ལྷག་
 ལ་འགེལ་ནས་འགོ་བཞིན་འདུག སྐར་ཐོག་ནས་པར་སྟོ་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་མོ་ཏ་
 ནང་ཉིན་གཉིས་སོང་བ་ན་གངས་རི་ཏི་སེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སླེབས་ནས་སྤྱི་
 ལུང་ཏེ་ཆུ་ཆོད་ཙམ་སོང་བ་ན་རི་མདུན་འབྲོག་སྤེའི་ནང་སླེབས་པ་ན། ཁོ་ཆོ་
 དགུན་ཁ་སྔོན་ས་ས་དོང་དུ་ཁང་པ་རྩོ་པོ་འདུག དེའི་ནང་བསྐྱད་དེ་ཞོགས་
 པའི་ཆུ་ཆོད་གསུམ་པ་ནས་སོང་བ་ན་ལམ་དུ་ཞོགས་ཇ་དང་ཉིན་གྲང་བཅས་
 ཇ་གཉིས་བརྩུང་སྟེ་སོང་བར། རོགས་པ་མི་བཞི་ཡོད་པ་ཁོང་ཆོ་དགོང་མོའི་
 ཆུ་ཆོད་བརྩུད་པ་ན་ཚུར་འཁོར་བ་ལ། ང་ནི་ཆུ་ཆོད་བརྩུ་གཉིས་ལས་ཚུར་མ་
 སླེབས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ང་ལ་གསོས། དེ་ལྟ་བུའི་ཞག་དུག་བསྐྱད་པ་ན་ཁོང་ཆོས་
 བསྐྱོར་བ་དུག་དང་ངས་གསུམ་འཁོར། བོད་ཆོ་བརྩུད་པའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་
 སྐོར་རེད་འདུག ང་རང་ཉིན་གྲང་བསྐྱད་པའི་ཉིན་གཅིག་འབྲོག་པ་མི་ཆང་
 ལ་ཙམ་པར་ཀའི་ཕྱོགས་སུ་འདུག་པ་ལ་དེ་ནས་མི་གཅིག་བྱང་སྟེ་ཇ་བརྩུང་
 བར་ཁྲིད་བྱང་། ནང་དུ་སོང་། སྐད་ཆ་བྱས་པས་ཁོང་དེ་སྔོན་རྒྱ་གར་ལ་སོང་
 སྟེ་ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱིར་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་བསྐྱད་ཐོང་། ནང་འདི་ན་ཡིན། མ་སྤྱོ་མོ་ནས་
 ཁོངས་སོང་། ས་ཡོད་པས་དེས་ཚུར་ཤོག་ཟེར་བ་ལྟར་ཡོང་བ་ཡིན། དབྱར་
 དུས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་མང་པོ་གངས་རི་བསྐྱོར་བ་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཆོའི་སྐད་
 བརྒྱུར་དགོས་པས་ལོ་རེ་ཆོ་བ་བདུན་ལ་གཞུང་གི་སྤྱོ་ཐོགས་ཡོད་ཟེར། ཡར་

གིར་སྒྲེ་ལེན་ཁང་པ་ཡང་འདུག ཁོང་གིས་བྱིད་རང་འགོ་སྐབས་མཐའ་
མཆམས་མ་སླེབས་གོང་དང་པར་ནང་བཅས་ཀྱི་ས་ཆོགས་སོ་སོར་བཤད་པ་
ཐོ་རྒྱུ་བྱིས། བལ་ཡུལ་སྟོད་ཀྱི་གནམ་གུའི་བབ་ཐང་ལ་མ་སླེབས་བར་ལམ་
བསྟན་དང་མཐའ་མཆམས་ཀྱི་ཚུར་ནང་སྐད་ཆ་བཤད་ལུགས་སོགས་ཡོངས་
རྫོགས་བསྐྱབ་བྱུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་། མི་དེ་ངའི་ལམ་
སྟོན་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་བརྟེན་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན།

མངའ་རིས་ཀྱི་ས་ཚྭ་གསལ་གང་སར་བྱུད་ཤིང་དཀོན་སྐབས་སྤང་དང་
ལུག་གི་རིལ་མ་སྐྱམ་པོས་མེ་གཏོང་ཞིང་། ཤ་ཟོས་པའི་རུས་པ་ཆང་མ་མེ་ནང་
བསྐྱེད་ཤིང་འདུག གངས་རིའི་ཚྭ་གསལ་སྐྱེས་མཐོ་ཞིང་། དེ་སྐྱོར་གནམ་བབ་
པ་ཆང་མ་ཁ་བ་རེད། གངས་རིའི་ལྷག་ནས་ཚུར་ལ་དམའ་པོ་གཅིག་འདུག་
པར། ལ་གོང་ཚུར་ནང་མཆོ་ཆུང་བྱ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་དར་ཆགས་ཟིན་འདུག་
བསྐྱོར་བ་ཚུར་འཁོར་ནས་གངས་རིའི་གཡོན་རྒྱུར་ནས་མར་འོང་བའི་ལམ་
ཁར་མི་ལ་དང་རས་ཆུང་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེར་བ་བབས་པ་ན་རྗེའི་ཁང་པ་
བཅེགས་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག གངས་རིའི་ཆེའི་ཤར་ངོས་སུ་རྩེ་བཅུན་མི་
ལ་དང་བོན་རྩེ་ཞོན་གཉིས་ཞོགས་པའི་རི་ཆེར་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་། སུ་སྟོན་
ལ་སླེབས་ན་དེས་གནས་བདག་བྱ་རྒྱུའི་ཁ་ཆད་བྱས་པ་ན་བོན་པོ་རྩེ་ཞོན་ཏེ་
སོང་བར་ནམ་ལངས་པ་དང་རི་ཆེར་སླེབས་རན་པ་ན། རྩེ་བཅུན་གཟིམས་
མལ་ལས་བཞེངས་པ་དང་རི་ཆེར་ཕེབས་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་མཉམ་པས་

རྒྱལ་ཞིང་བོན་པོ་པམ་པས་རྩ་བྱེད་ལྟ་འགྲིལ་བའི་རྩེས་རེད་ཟེར་གད་པ་
འདྲ་འགའ་རེ་འདུག།

༡༠༽ མ་པམ་གཡུ་མཆོ་མངལ་བ་དང་མངའ་རིས་སུ་ཐེབས་པ།

སྟོན་གྱི་མངའ་རིས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ས་དེ་ནས་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ཐག་རིང་པོར་
ཡོད་ཟེར། དེ་ནས་ང་ཆོ་མཐའ་མཆོམས་སུ་འགྲོ་བའི་གཞུང་ལམ་ཁར་བ་ཀ་
རྒྱས་ཟེར། རྒྱས་ཁང་དང་ལས་བྱེད་པའི་གྲོང་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་ཆོད་ཁ་ཤས་རིང་
བྱིར་འོང་། ཞག་གསུམ་བསྐྱད་པ་ན་མོ་ཏ་གཅིག་བྱུང་སྟེ་བཞག་སོང་བར་
ལམ་ཁར་མ་པམ་གཡུ་མཆོའི་ཁར་བབས་ཏེ་ཁྱུས་བྱས། དེ་ནས་སྟོའི་ཕྱོགས་
སུ་ཕྱིང་དུ་མར་འགྲོ་བ་ན་དགོང་རྩོའི་རྒྱ་ཆོད་བཞི་པ་ཙམ་ན་སུ་ཕྱིང་ཤན་དུ་
སླེབས་སོང་། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་གྱི་ནང་ན་སུ་ཕྱིང་ཆབ་གྱིས་བསྐོར་ཟེར་
བའི་ས་ཕྱོགས་རེད་འདུག དེ་ན་བྱེ་རྒྱལ་དང་ཆོང་འདུས་ཀྱང་ང་ཆོ་ཡོང་བའི་
ལུང་རྒྱུང་དང་། སར་ཀ་ན་རྒྱ་ཆེན་ཡོད་པའི་ལུང་པའི་མདོ་དེ་ན་ཆོང་འདུས་
ཡིན་འདུག་ཀྱང་ང་ལ་དོན་མེད་པས་དེར་མ་སོང་། རྒྱ་རྒྱར་རྩལ་ན་སུ་ཕྱིང་
ཤན་དང་གྲོང་པ་མང་ཙམ་འདུག ང་ཆོ་དེ་ནས་མར་སོང་བའི་གཡོན་དུ་རི་
རྩེར་ས་སུག་ཡག་པོ་གཅིག་འདུག་པ་དེ་ནང་བསྐྱད། ཅ་ལག་དེ་ན་བཞག་
ནས་ཁོང་ཆོ་ནི་ཆོང་ཁྲོམ་དུ་འགྲོ་ནས་དགོང་མོ་རྒྱ་ཆོད་བརྩུ་པ་ཙམ་ལས་མི་
འོང་ཡང་ང་རང་ནི་རྩལ་བསྐོལ། ང་ལ་གསོས། ཁ་ཏོན་བྱས་ཏེ་བསྐྱད། མི་གཞན་

སྤྱོད་མཁན་ཡང་མི་འདུག འགྲོ་ལམ་གྱི་ཐོ་ཡོད་པས་འདི་མི་དགོས། ཉི་མ་
རྫོད་གསེས་བསྟན། དེ་ལྟར་ཉིན་གཅིག་དང་ཞག་གཉིས་བསྟན་པ་ན་ཁོ་ཆོ་
ཕྱིར་འགྲོ་རན་ཟེར། ཁོ་ཆོ་ནི་ཆུ་ཆོད་ཉོ་རྒྱ་རེད་འདུག རྒྱ་གར་གྱི་ཆུ་ཆོད་
འདི་ནས་ནི་ཐབས་ཆག་རེད་འདུག ཁོ་ཆོས་མར་བྱིར་ནས་གོང་ཆེན་པོ་ཁྱུག་
རེད་ཟེར། ཤན་གྱི་ལས་བྱེད་པས་ཤེས་ན་འཕྲོག་འགྲོ་རེད་ཟེར། རང་ལ་དང་
པོ་འོང་དུས་དཔུལ་བྱིར་རྒྱ་མེད། འདི་པན་ཆད་པ་ཡུལ་ནས་འདིའི་བར་མོ་
ཎའི་ནང་ཉིན་བཅུ་དགུ་ཙམ་འོང་བ་ཡིན་ཡང་ཁ་ལོ་བ་པལ་ཆེར་བོད་རིགས་
ཡིན་སྟབས་སྤྲོ་མི་ལེན་པ་དང་མགོ་ཕོར་དུ་བཞག་རིགས་བྱེད་རྒྱུ་རེད། ལམ་
ནས་འབྱོར་བའི་སྒྲོར་སྒྱུ་ཙམ་གྱིང་མོ་མ་བུ་ལ་པར་བསྐྱར། འཕྲོས་ང་
རང་ལའང་ལམ་གྲོན་བྱེད་རྒྱ་འདུག འདི་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
རིན་རེད།

༡༡༽ འཁོར་ཆགས་ཇོ་བོ་མཇུག་བ།

ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་ཟུ་ནམ་ལངས་པ་ན་ཆོང་པ་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་སོང་། རང་
གཅིག་ཕུ་ལམ་ཁར་མར་བབས། ཁྲིས་པོ་ཁྱུར། ག་ལེར་འོངས་ཤིང་གངས་
རིའི་རྩའི་ལམ་སྟོན་གྱིས་འདི་ནས་འགྲོ་བ་ན་འཁོར་ཆགས་ཇོ་བོ་ཞེས་སྟོན་
ཇོ་བོ་བྱིན་ཆེན་ཅིག་ཡོད་རེད། དེ་མཇུག་དུ་འགྲོ་ཡིན་གྱིས་ཟེར་བ་བཞིན་
སོང་། ལམ་ཁ་ནས་ཤན་ནང་ཡར་འོང་། མི་མང་པོ་འདུག་ཀྱང་སྐད་ཆ་འདི་

མི་མི་འདུག ཉིན་གྲང་ཟིན་པ་ན་ལམ་གོང་དུ་འབྱི་མཛོ་མོ་སོགས་གྱི་རྩི་བོ་
 མི་གཅིག་ཇ་བསྐོལ་བསྐྱད་འདུག་པར་ཇ་བརྟུང་ཟེར། ཇ་དང་ཟ་མ་རྒྱག་
 ཚད་སྤྱད་བྱུང་། དེ་ལ་དྲིས་པས་མར་ཚད་ན་ཞིང་གོང་རྒྱ་ཆེན་མཐོང་བཞིན་
 པ་དེ་ན་རེད། རྩོ་བོ་གཏོར་ཚར་བ་ལ་ད་ལྟ་ཡར་གསོ་རྒྱུ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་
 ཅམ་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་དགོན་ཤུལ་མཇལ་རྒྱུ་དང་གནས་ཚང་གཡར་གྱི་རེད་
 ཟེར་བ་ལྟར་སོང་བ་ན་གོང་པ་ནང་ཉེ་ཅམ་ན་གོང་པ་གོང་མའི་ནང་མར་མི་
 གཉིས་འོང་བ་ལ་རྩེས་མ་དེ་པལ་ཆེར་ལས་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འདྲ། མ་ཕྱད་པ་
 བྱེད་སྟམ་ཡང་ཕྱད་པ་བྱས་ཏེ་བྱུང་ཞིང་། གང་དུ་འགྲོ་ཟེར་བར་ང་ཁམས་ནས་
 ཡོང་བའི་གནས་བསྐྱར་བ་ཡིན། འདི་ན་དགོན་པ་བསྐྱར་དུ་འོང་བཤད་པ་
 བ། ད་ངའི་རྩེས་ཤོག་ཟེར་སོང་བས་ཁོང་གི་ནང་གོང་གསེབ་ཏུ་འདུག ཐོག་
 ཁར་ཁྱིད་དེ་སྒྲིའི་བྱིར་ངའི་ཁྱིས་པོ་པལས་ཏེ་བཞག ཐབ་ཚང་གི་ནང་གདན་
 བཏིང་། བཟའ་ལྷ་ལ་ཇ་བསུ་བཅུག ཟ་མ་ཟོས་རྩེས་ད་བྱིར་སོང་། དགོན་པ་ལྟ་
 བསྐྱར་གྱིས་ཟེར། རྒྱད་ཆ་མང་པོ་འདི་བཤད་མི་འདུག མི་ཆོས་པ་ལྟ་བུ་ཡག་
 པོ་ཞིག་འདུག

དེ་ནས་བྱིར་སོང་བ་ན་དགོན་པའི་གྲ་ཁང་ཐམས་ཅད་དུ་གོང་པ་
 ཆགས་ཤིང་། འདུ་ཁང་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་གཅིག་གི་ནང་ད་དུང་མི་མང་གི་
 འབྲུ་སོགས་ཅ་ལག་བཏོན་མི་འདུག རྩོ་བོའི་ལྟ་ཁང་དེ་བཏོན་འདུག་པ་ལ་
 ནང་དུ་སོང་བས་མི་ཁཤས་གྱིས་ལས་ཀ་འདྲ་བྱེད་བཞིན་པ་ན་ང་བྱུང་བ་དང་

ལས་འཕྲོ་སྤྲོས་སོང་བས་ཅི་ཡིན་མཐེས། ལྟ་ཁང་གི་ཁྱུང་རིས་ཐམས་ཅད་ནི་
བྲད་ཟེན་པའི་རྗེས་ཙམ་འདུག་པར་ས་སྐྱའི་གོང་མ་ནམ་ལྡན་སོགས་ཀྱི་ཆོན་
ཤུལ་ལྟ་ཁང་མཐོང་གི་ངོས་ལ་འདུག རྩོམ་མོ་ནི་རིགས་གསུམ་གྱི་བཞེངས་སྐྱུ་
འདག་བཟོས་ཤིག་ཡོད་པ་ལ་གཏོར་སོང་། འདི་འདྲ་གཅིག་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་
རིགས་གསུམ་གྱི་ཐང་སྐྱུ་གོང་ཤམ་ཅན་ཡག་པོ་གཅིག་བཤམ་འདུག་པར་
འདི་ཁོང་གི་རེད་ཟེར། ཁོང་དེ་སྤར་དོ་དམ་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་ལ་ད་དགོན་པ་ལ་
ཆགས་ཅ་འདྲ་བྱེད་བཅུག་རེད་ཟེར། དགུང་ལོ་བཅུ་ལྔ་སོང་དབུ་རིལ་ལ། སྤྱག་
གི་གོས་རྩྱིང་སོང་ཤུན་བྱ་ཅན་ཞིག་འདུག་པར་དགོན་པ་དེའི་སྤྲོ་མ་བྲག་ཤོས་
ཡིན་པ་འདྲ་ཡང་གསུང་མི་འབྱོན་ཞིང་། དོན་ཏུ་དགོན་པ་འདི་ནི་ངོར་ཆེན་
ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་བཏབ་པ་ཡིན་འདུག དེར་ང་བྱི་ལོགས་སུ་བསྐྱོར་བ་
དང་ལྟ་མོ་སོགས་བྱས་པ་ན་ལྟ་ཁང་སྐོར་ཀུན་དགའ་ར་བ་གཅིག་འདུག་
པར་སྐོར་རྒྱབ་སྟེ་ནང་ཏུ་གཏང་མ་སོང་། ཉི་མ་བྱི་རྩོམ་དེ། བམ་མཁའ་དྲངས་
པ་ལ་ནམ་ཞིག་ཁ་བ་འདྲ་སྐྱུ་འཆུབས་སེ་བ་ཞིག་ཀྱང་བབས་སོང་། བམ་ཞིག་
ན་མི་སྐྱུ་བཅུ་ལྔ་སོང་མགོའི་གཙུག་ཏུ་སྐྱུ་རིང་པོ་སྤྲོས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ང་ལ་ད་
ནང་ལ་འགོ་དང་ལྟ་མཇུག་རྒྱུ་ཡོད་རེད་ཟེར། བྲིད་པ་ལྟར་སོང་བས་གཙོ་བོ་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་མཇུག་རྒྱུ་འདུག དེ་ནི་སྟོན་མ་གཏོར་བའི་དབུ་
དང་སྐྱུ་སྟོན་སྐྱུ་སྟངས། བྱག་ཞབས་སོགས་འཐོར་དུམ་དེ་ནམས་ཅུག་བསྐྱས་
བྱས་ཏེ་ཡར་བསྐྱིགས། བུང་གི་ཉེན་བྱུང་འཇུག་ཆང་མ་པལ་ཆེར་འཛོམས་

སོང་གསུངས། ཞལ་ངོ་གསེར་གྱིས་རྗེས་བ་སྐྱ་བྱུག་གང་ལྟར་ཡང་མི་ཉག་གི་
གནས་བསྐྱོར་བ་གཅིག་གིས་བཞག་པ་རེད་ཟེར། བཟང་གོས་སེར་པོའི་ན་
བཟའ་ཞིག་ཀྱང་གསོལ་ཏེ་མངལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཐོན་འདུག་པར་མི་དམངས་
མང་པོས་འབྱུང་ང་ཁ་དར་སོགས་བྱིར་ནས་བྱུང་བར་མིག་རྒྱ་གཏོང་མཁན་
ཡང་འདུག ང་ལ་ནི་ཤོག་སྒྲོར་ཁ་ཤས་ལས་སྤུལ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གོ།

དགོང་མོ་གནས་ཆང་དུ་ཡོང་བར་དགོང་ལྟོ་ཡག་པོ་སྤྱད་དེ་གནས་
པོས་ད་ཉལ་བར་འགྲོ་བེར་བར་ཁང་པའི་སྤྲུལ་ཐོག་ཏུ་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་འཕོལ་
གདན་བཏིངས་ཏེ་ཉལ་ཆས་བཞག་དེ་ན་ཉལ་བེར་སོང་བ་ན་ག་ལེར་ཉལ་ས་
ཏུ་བསྐྱད་པས་མཆོད་མེ་གཅིག་པར་ཆད་ན་སྤར་འདུག་ཀྱང་གསལ་པོ་རང་
མི་འདུག་ཁང་ཕྱག་དེར་གྲ་འཕོ་ཞིག་གི་ནང་མི་ཆུན་ཞིག་ལག་འཁོར་བསྐྱོར་
བཞིན་སྤང་བ་བསྐྱངས་ཏེ་ཁ་ཏོན་བྱེད་བཞིན་པ་ག་ལེར་ཁ་གྲགས་བྱུང་བ་ན་
ད་རེས་ང་ལྟ་ཁང་དུ་ཁྱིད་མི་དེ་རེད་འདུག ངས་གནས་པོ་ཆང་ཡིན་པ་ཏ་མ་
གོ རོ་བོ་འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གསུང་མང་པོ་བྱོན་པ་སོགས་
བཤད་རྒྱ་འདུག དེ་རིང་ཁོང་ཆོས་ནང་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྤུལ་ནས་རྣམ་པ་
མཆོན་ཅོམ་བཟོས་པ་ན་མེ་ཏོག་གི་ཆར་འབབ་སོང་ཞེས་ང་བསྐྱོར་ལམ་དུ་
འགྲོ་སྐྱོར་སྒོ་བྱར་དུ་ཁུ་འབངས་བབས་པ་དེ་ལ་ཟེར། འདིའི་ས་ཕྱོགས་ནི་སྤོན་
མར་སྒོ་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་འདུག།

ཕྱི་ནང་སྤྲོ་མོ་ནས་ང་གཉིས་ལ་ང་དང་མེ་བཞག་བྱང་། སུ་ཐོ་ཞིག་གིས་པར་ཀའི་ཤོག་སྒྲམ་ཞིག་འདུག དེ་ཕྱིས་ཏེ་མཚོན་པ་བཤམས། མཚོན་མེ་སྤར་སོང་བར་རྗེས་སོར་བཞུས་པས་སྒྱུ་འབྲ་ལུག་མ་བཅུ་ལྟག་ཅམ་བཤམས་ཏེ་སྤུང་འདུག ཁོང་ལ་ངས་སྐད་ཆ་བྲང་པོ་བཤད་པ་ཡིན། ས་དེས་ཟེར་ན་ཁྱེད་གཅིག་སུ་མ་འགོ་བལ་སྟོད་ནས་གནམ་གུ་ནང་བསྐད་ས་མ་རྟེན་ན་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་ལམ་དཀའ་མོ་ཡོད། ད་དུང་འདི་སྐོར་ཟླ་བ་གཅིག་སྟོད་དང་། ཤན་གྱི་ཆོང་འདུས་སར་ཁོང་ཆོར་ངོ་ཤེས་ཡག་པོ་ཡོད། བཅོལ་ཆོག་ཁོང་ཆོས་རོགས་བྱེད་གྱི་རེད་ཟེར་ནན་ཏན་བྱེད་ཅིང་། དེ་རིང་སྟོད་དང་ཉེ་འཕྲལ་འགོ་མི་ཡོད་མེད་ལྟ་འོང་ཟེར་བ་ལྟར་བསྐད། དེ་རུབ་ཁོང་གིས་སང་ཉིན་སྤྲོ་མོ་འགོ་མི་སྤྲོ་མ་འབྲ་གཉིས་འདུག་ཀྱང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མི་འབྲ། དེ་དང་མཉམ་དུ་མ་འགོ་ཟེར། ང་རང་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པས་ད་དུང་ཟླ་བ་གཅིག་བསྐད་ན་གོས་རྒྱང་པ་ཡིན་གང་རྒྱ་རེད། སྤྱིར་སྟོ་མི་ནང་གི་ས་ཁ་མཐོ་དམའ་འོང་། གང་ལྟར་དོ་རུབ་མི་ལམ་བརྟག་པར་དར་ཆེན་རིང་པོ་ཞིག་བསྐད་བའི་རྒྱང་ཏུ་དཀར་པོ་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་བཞིན་པ་གཅིག་མིས་པས་མགྲོགས་པོ་སོང་ན་ཡག་རྒྱ་ཐག་བཅད་དེ་ཕྱི་ནང་ས་ལ་ང་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དེ་སོང་བ་ན་གནས་པོ་ཆོང་གི་ས་ཡབ་ནས་ཕྱི་ཟས་བསྐྱལ། ཤོག་ཟར་གཅིག་ལ་དབང་རྒྱལ་ཞེས་མིང་ཞིག་བྲིས་གནང་། འདི་ང་ཆོའི་གྲོགས་པོ་རེད་ཟེར་ནས་མངགས་བྱང་བ་མ་ཚད་ལམ་ནས་ཡར་མཛོལ་གཡག་གི་སྤྲོ་

གསལ་པ་དོ་བོ་རེ་མགོ་ཡིས་བྱིར་ཏེ་བྱང་བར་ཉེན་འབྲེལ་དུ་བཅིས།

༡༡༽ དབང་རྒྱལ་གྱིས་རོགས་བྱས་ཚུལ།

འདི་ནས་མཐའ་མཆམས་གྱི་གྲོང་པ་ལ་ཞོར་བེད། ལམ་སྟོན་གྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་
དུ་ཡོད་པའི་ཉེ་འབྲེལ་གཅིག་ཡིག་ལམ་ནས་མཐའ་མཆམས་སུ་བྱ་ཐུག་རྒྱ་
ཡོད་པས་འགོ་ཡིན་གྱིས་བེད། དེ་ནས་མར་སོང་བ་ན་ས་རོང་དོག་པོ་རྒྱ་
རྩར་ནས་རི་སྒོ་ཡར་འགོ་བའི་འཕྲེད་ལམ་བརྒྱད་དགོས་པ་འདུག ཉེན་ཕྱིད་
ཡོལ་རྗེས་གཡོན་གྱི་རི་སྒོ་ཞིག་ནས་པར་སོང་བར་གྲོང་པ་ཆེན་པོ་འདུག་
པའི་གོང་དུ་སླེབས་འདུག གྲོང་གསིང་ནས་མར་སྐྱད་དུ་སོང་བ་ན་ཁང་པ་
ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ཤོང་དུ་མི་མང་པོ་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་འདུག དེའི་ཕྱར་
དུ་སོང་བས་རྒྱ་མོ་གཅིག་ཆབ་གསང་ནས་ཡར་བྱང་བ་ལ་དབང་རྒྱལ་ཨི་
འདུག་བྱས་པར་འདུག་ཟེར། ང་ཁོང་ཐུག་དགོས་བཤད་པས་དབང་རྒྱལ་སྐད་
གཏོང་སོང་བར་སླེབས་བྱུང་། མི་རུང་བཤེས་སོང་ཞིག་འདུག ང་བྱིད་རྩར་
དོ་དགོང་ག་ནས་གཡར་རོགས་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ན་འོ་གཡར་ཆོག་འགོ་
བེད། ཁོང་གི་ནང་གྲོང་པའི་ཕྱི་ཕྱར་དུ་རེད་འདུག་པར་བྱིད་དེ་ཐོག་ཁར་ཉེ་
ཁྱམས་སུ་མེ་ཤིང་སོགས་བྱིན་ནས་ཁྱོད་ར་བསྐོལ་སྟོན། ང་ཆོགས་འདུའི་ནང་
འགོ་དགོས་ཟེར་སོང་བར་ང་རང་ར་བསྐོལ། ཁ་ལག་བློས་བསྐྱད་པ་ན་ཁོང་
ག་ལེར་བྱང་ཞིང་འཁོར་ཆགས་ནས་གནས་པོ་འདིས་ཁྱོད་རོ་སྟོན་བྱང་བ་

དང་། ང་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སྟོན་རྟོགས་དགོས་ཚུལ་སྟགས་དང་། ཤོག་
དངུལ་བརྩེ་མ་ཐུབ་ན་ང་ལ་ཟམ་རིན་སྟོང་རྒྱ་མེད་པས་དེ་ལྟ་རྒྱ་སྟགས་བཤད་
པ་ན་ག་ལེར་ཉི་མ་ལ་སྟོར། འདི་ན་ཤོག་ཟེར་ཁང་པ་ཐོག་མར་ཟུར་བྲིད་དེ་
གཞུང་རྒྱ་འདི་རི་གཤམ་གྱི་རོང་ནས་མར་འབབ་པའི་རྒྱང་རིང་པོ་ཙམ་ན་
ཟམ་པ་གཅིག་མཐོང་འདུག་པར་ཟམ་པ་དེ་པར་ཐོན་པ་ན་ནི་སྤྲ་ལའི་ས་
རེད། ཟམ་པ་རྒྱ་ཆད་བོད་གྱི་ས་རེད། ཟམ་པ་པར་ཐོན་རྩིས་ལ་དེ་བཟལ་
རྒྱ་རེད་ཟེར། ལ་གོང་འོག་གཉིས་རིམ་བཞིན་བཟལ་རྒྱ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་
པོའི་རྣམ་པ་འདུག་དགོང་མོ་ས་རུབ་ཁ་མི་གཉིས་བྲིད་བྱུང་བ་ལ་ཤོག་དངུལ་
སྟོར་སུམ་ཅུ་བརྩེ་རྒྱ་འདུག་རྒྱ་མའི་སྟོར་གཅིག་ལ་ནི་སྤྲ་ལའི་སྟོར་དུག་རེད་
འདུག་བརྩེ་མིན་བྲིད་རང་ཤེས་ཟེར་བ་ལ་མ་བརྩིས་ན་པར་ནང་ནས་བཟུང་
ཉོ་སྤྱད་མེད་པས་བརྩིས་པ་ཡིན།

༡༡༥ ནི་སྤྲ་ལའི་སར་ཐོག་མར་འབྱོར་བ།

ཕྱི་ནང་གནས་པོས་སྤྲ་ཙམ་ནས་ང་དང་བཟུང་སྤྱད་བྱུང་བ་ན་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་
པར་ནམ་གསལ་བྱུང་བ་དང་རི་རྩེ་ནས་ངེ་དམའ་འགྲོ་ལམ་ལྟར་སོང་བར་
ཟམ་པའི་ཁར་སྤེལས་པ་ན་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱ་པ་ཟིན་འདུག་ཟམ་པ་བྱུད་དེ་ལ་
རྩར་ལམ་སྤྱོད་དེར་ངལ་གསོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བཙོན་ལས་ཐར་སྐབས་ཀྱང་དགའ་
བོ་འདི་འདྲ་ནི་མ་སྤྱོད། སེམས་ལ་དགའ་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་ལུས་ཀྱང་ཡང་བ་ལྟ་

བྱར་གྱུར་ཏེ་ངལ་གསོ་མ་བྱས་པར་མགྲོགས་ཅམ་སོང་བ་ན་ལ་དང་པོ་ཐོག་
རྗེས་ལུང་པ་གཅིག་ནས་པར་ཀའི་རི་སྒོ་འདྲེགས་ནས་ལ་མཐོ་པོ་ཞིག་འདུག་
ཀྱང་ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་ཡོལ་ཅམ་ལ་ཁར་སླེབས་ཏེ་རྒྱབ་ཕྱོགས་དང་མདུན་
ཕྱོགས་སུ་ཅུང་ཟད་ལྷད་མོའི་བྱ་ར་བྱས།

ཆུར་ནང་ནས་ར་འདེད་མི་སོགས་འགའ་འགྲོ་བཞིན་འདུག་ཀྱང་
བཞག་སྟེ་སོང་ཞིང་། ཤིང་འཆོང་མཛོ་འདེད་མི་ཞིག་ཆུར་བྱང་ཡང་འདྲི་
བཤད་མ་བྱས། པར་ནང་ནི་ཉིན་ཁ་རེད་འདུག་མར་ཆད་ཆུ་ཆུང་ཞིག་གི་
ཅར་ཕྱི་བ་སྐམ་པོ་འདུག་པས་ར་བསྐོལ། གོས་ཕྱི་ནང་ཆང་མ་རུལ་ནག་གིས་
རྫོན་པ་ཆགས་པ་ལ་ཉི་མ་ལ་སྐམ་པོ་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་ཅམ་བསྐད་དེ་སྒོ་བདེ་
པོ་བྱང་། མི་བགྲེས་པོ་ཞིག་རྟ་ཞོན། བྱ་མོ་ཞིག་གིས་རྟ་ཁ་བྲིད་དེ་བྱང་བར་རུ་
བ་ནང་འགྲོ་ཡིན་ཟེར། མངའ་རིས་ནས་མཐའ་མཆམས་བར་དང་ནི་ལྷ་ལིའི་
སྟོད་ཕྱོགས་སུ་ཡང་བོད་རིགས་མང་པོ་འདུག་པ་ལ་དེ་ཆང་མའི་སྐད་གོ་བདེ་
པོ་འདུག་དེ་ཡང་ཕ་ཡུལ་གྱི་འདྲ་ཞིང་། མ་རྒྱ་ལིའི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་གར་ཁམས་
པ་ཟེར་བ་དེ་ཆོའི་སྐད་ལྷགས་ཀྱང་འདྲ་པོ་འདུག་རྟ་ཞོན་མི་ཕ་བྱ་གཉིས་
ནས་ལམ་ཡང་བསྐྱོད་བྱང་། གོས་བཅས་སྐམ་པ་དང་ཁྲིས་པོ་ཁྱར་ཏེ་ག་ལེར་
ལ་རྩར་མར་བབས་སོང་ཞིང་། ལུང་པ་འདི་ལ་རི་མདའ་ཟེར། གཞུང་གཡོན་
ཕྱོགས་སུ་མར་སོང་བར་མི་ཆང་ཐ་ཐོར་འདུག་ས་རུབ་ཉེ་བ་ན་ཞིང་ཁ་ནས་
བྲ་པོ་བསྐྱུ་བའི་དུས་སུ་ཡིན་འདུག་པར་ལམ་གོང་ནས་མར་མི་གཅིག་བྲ་པོ་

ལེན་ཆེད་ཐག་པ་ཁྱེར་ཏེ་བྱུང་བར་ང་དོ་དགོང་གནས་ཆང་གཡར་རོགས་
གྱིས་བཤད་པ་ན་ལམ་སང་ང་ཡར་ནང་དུ་ཁྱིད་དེ་བཟའ་སྒྲེལ་སྟེ་ལེན་བྱེད་
བརྒྱུ་ནས་ཁོང་བྲ་བོ་ལེན་པར་སོང་། དེ་རུབ་དང་ཞོགས་པའི་བ་མ་སྤྱད་
བྱུང་།

༡༥༽ བདེ་འཛམ་སྒྲེལ་མ་སྤྱགས་ནས་རིམ་བཞིན་ཕེབས་སྐོར།

གངས་རིའི་རྩར་ནས་ལམ་སྟོན་གྱིས་རིམ་བཞིན་པའི་ས་ཆར་བདེ་འཛམ་སྒྲེལ་
མ་ཞེས་སྒྲེལ་སྟོན་གྲགས་ཅན་གཅིག་ཡོད་པ་ལ་དེ་མཇལ་དུ་འགྲོ་གི་ཡིན་
པས་གཏམ་དྲིས་པས་ལམ་སྟོན་གྲགས་བརྟན་བྱུང་། གཞུང་ནས་མར་སོང་བ་ན་
ཉིན་བྱེད་ཟིན་ཁ་གཞུང་དུ་རྒྱ་ཆེན་ལ་བཟ་པ་འདུག་པས་པར་ཐོན་པ་ན་ལྷང་
ཆེན་གཅིག་གི་རྒྱ་ཡང་གཞུང་རྒྱ་དེའི་ནང་འབབ་པས་གང་དུ་འགྲོ་དགོས་ཐེ་
ཆོམ་སྐྱེས་ཤིང་། ར་བསྐོལ་ཏེ་བཟ་བོས། ག་ལེར་བྱས་པ་ན་ལྷང་གཞུང་གི་
ལམ་ནས་ཡར་ཁལ་བཞི་ལ་རྩ་འགེལ་མི་རྟ་ཞོན་གཅིག་བྱུང་བས་དྲིས་པ་ན་
ལམ་འདི་ནས་མར་རེད། རིམ་བཞིན་ལ་ཐག་ཉེ་བོ་རེད། སྒྲེལ་དེ་རིང་གོང་པའི་
སྟོད་དེར་མི་ཆང་ཞིག་གི་ནང་དུ་གསུང་ཆོག་མཛད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར། དེ་
བཞིན་སོང་བ་ན་ཞིང་དང་གོང་པ་ཡོད་པའི་ཡར་སྟོད་དུ་འདྲི་བཞིན་སོང་
བར་ལྷ་ཁང་རྟེང་པ་ཞིག་གི་རྩར་སྤེབས་པ་ན་སྐོལ་མི་ཆང་གཅིག་འདུག་
པར་སྐྱོན་བདག་ཆང་ཡིན་པ་འདུག་པས་སྒྲེལ་དཔོན་ཏོག་བདུན་བརྒྱད་ཅུ་མ་

ཞིག་ལྟ་ཁང་ནང་གསུང་ཆོག་གནང་བར་བྱི་རྩོམ་ཞལ་ལག་འདྲེན་བཞིན་
འདུག རང་གི་ཁྱིམ་པོ་སྒྲོམ་ཆུང་བཞག ཁོང་རྒྱུ་པས་གསོལ་ཆས་གནང་
བཞིན་པར་ག་ལེར་ནང་དུ་སོང་ནས་གཤེས་གཉིས་གྱི་མདོ་ནས་ཡར་བྱུག་
འཆལ་བ་ན་སྒྲ་མ་གཤེས་མགོ་བཟུགས་འདུག་པར་ཞལ་ཡང་པོ་རེད། བྱུག་མ་
འཆལ་གསུངས་ཏེ་གཉིས་མ་གཏོགས་འཆལ་མ་བཅུག བྱིད་འཇམ་དབྱངས་
མཁམ་བཅེ་རིག་པོ་ཆེའི་མདུན་འགོ་ཡིན་ལེ་འདི་ན་ཤོག་གསུངས།

ཁོང་གི་གཡས་མཆན་གྲ་པ་ཞིག་འདུག་པ་ལ་དེ་མར་སྒྲོད་གསུངས་
ཏེ་དེ་ན་བཞག་སྒྱིན་བདག་ཆང་ལ་ཟ་ཆས་བྱིར་ཤོག་གསུངས། ང་རང་དུ་
བཅུག གསུང་མོལ་གནང་ཞོར་ཁོང་གི་མདུན་དེར་ཞོ་ཀར་ཡོལ་གང་བྱངས་
འདུག་པར་དེ་ང་ལ་གནང་སྟེ་འཕྱངས་གསུང་། ངས་ཞོ་དེ་བཏུང་ཟ་མ་ཟ་མི་
དགོས་ལྟས། རེད་གཉིས་གསུང་མོལ་གནང་བཞིན་པ་ནས་པར་ཀའི་གཤེས་
མགོ་ནས་དབྱུ་མཇོད་གྱིས་འདོན་པ་གསུང་བྱུང་བར་ང་བྱིར་ཡོང་། ད་དོ་
དགོང་གསུང་མོལ་བྱ་གསུང་། ང་རང་བྱི་ལོག་དེར་ཁེབས་འོག་ཞིག་འདུག་
པ་དེ་ན་སྒྲོད་བཅུག་རོགས་བཤད་པས་གནས་པོ་དེས་བ་བྱུགས་བཏགས་ས་
རེད་ཟེར། སྒྲོད་མ་བཅུག་པར་བྱི་སྒྲོམ་རྒྱུ་པ་ཆད་ན་ཁྱིམ་པོ་བཞག སྒྲ་མ་
ཆོགས་གྲོལ་རྒྱ་སྒྱུག་བསྐྱད་པ་ན་བྱུད་མེད་གཅིག་བྱུང་སྟེ་མོའི་ནང་དུ་སྒྲོད་
ཆོག་ཟེར་བ་ལྟར་གཤམ་དུ་བྱིན། ཁྱིམ་པོ་དེར་བཞག ཡར་ཐོག་ཁར་ཡོང་བ་
ན་ཁོང་རྒྱུ་པ་ཆབ་གསང་གྲོལ་བྱུང་བར་གྲ་པ་ཆོ་སྒྲོན་དུ་ཚུར་བྱུང་ཞིང་སྒྲ་

མཛེས་སུ་བྱོན་པར་ང་པར་སོང་བ་ན་སྒྲ་མས་གྲུ་བ་ཆོ་ལ་བྱིད་ཆོ་ལམ་གཟུར་
ཏེ་གྲུས་པ་མི་བྱ་བ་ཅི་ཡིན། དེ་དག་བཤེས་རེད་ད་གསུངས་སོང་། སྒྲ་མ་དེ་
ཅི་འདྲ་འདུག་སྟུང་། ཆབ་གསང་མཛད། ལམ་སང་ཡར་འཆོགས་སོང་། ཅུང་
ཟད་ནས་ང་ཤོག་གསུང་ལན་བྱུང་བར་སོང་བས་ཆོགས་འཁོར་མཛད་དེ་
བཞེས་བཞིན་པར་ང་སྟོན་མ་ལྟར་སྟོན་བཅུག་ནས་ཆོགས་སྐལ་བཞག་
འདུག་པར་བཞེས་གསུང་། མ་ད་དང་བ་ལ་རོལ། ར་དངས་བྱུང་བར་གང་
བཟུང་། སྒྲ་མས་དབང་གནང་དགོས་འདུག་པར་སྦྱིན་བདག་ཆང་ནང་མི་
ཉེ་འཁོར་ཉེ་ཤུའི་ལྷག་དབང་གལ་བསྟན་བྱུང་བ་ན་ང་རང་ཆོགས་གཏོར་དེ་
ཁྱེད། ཕྱིར་ཡོང་ནས་གནས་ཆང་ལ་བྱིན། ཆོགས་ཕྱི་པོར་མ་གཏོགས་གྲོལ་
ས་མ་རེད་ཟེར། གནས་མོ་སྦྱན་གཉིས་འདུག་ཁོང་གཉིས་ཁྱོ་ག་བལ་ཡུལ་
མཐེལ་དུ་སོང་མགྱོགས་པོ་སླེབས་ཀྱི་རེད་ཟེར། ཁང་པ་སྟོན་ལོ་མེས་ཆོག་
ཤོར། ད་ཡར་བཟོ་རྒྱ་ཡིན། འདི་གནས་སྐབས་སྟོན་ཁང་ཡིན་ཟེར། ཀ་བ་
བཞི་ཡོད་པའི་ཐོག་གཅིག་ཅན་འདུག་ཁོང་གཉིས་ལ་བུ་མོ་ལོ་བཅོ་ལྔ་སྟོར་
ཅན་གཉིས་འདུག་པར་བྱི་པོ་སླེབས་ནས་ཉལ་ཁ་དང་ཞོགས་པ་ལངས་ཁ་
བྱག་བཅུ་སྟོར་རེ་འཆལ་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་བྱེད་འདུག་ ང་ལ་དགོང་མོ་དང་
ཞོགས་པར་ཟ་ཆས་ཅི་དག་སྟང་བྱུང་། དགོང་མོ་བྱི་པོ་ཙམ་ན་འཆོགས་གྲོལ་
བྱུང་ཟེར། སོང་བས་སྒྲ་མ་བྱོན་འགོ་བཞེན་འདུག་པར་ཁྱོད་ནང་སྟེ་ཞོགས་རྒྱ་
ཆོད་བརྒྱད་པར་ངའི་ནང་དུ་ཤོག་གསུང་བྱོན་སོང་། ཕྱིར་འོང་ཉལ། ཕྱི་ནང་

ཞོགས་པར་གནས་མོ་གཅིག་གིས་བ་ཕྱགས་འདྲོ་བ་དང་ཕྱི་བ་འཕོ་རྒྱ་སོགས་
བྱེད། གཅིག་གིས་ནང་ནས་ཉིང་མོར་ཆ་ལྡ་འདུག་པར་བྱེ་མས་བྱིས་ཏེ་ཆབ་
གཙང་མ་བཤམ། མཆོད་མེ་སྤར། སྤོས་བདུག ཁ་འདོན་བྱེད་པ་འདི་སྐོར་
ཆོས་ལ་དད་འདུན་ཡག་པོ་འདུག ང་ལ་ལམ་བསྟན་པ་ལྟར་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་
པར་སོང་བ་ན་དེ་ནས་གྲོང་རོགས་གཅིག་འདུག་པའི་རྒྱའི་ཟམ་པ་པར་
རོགས་སུ་སྤྱ་གྱུ་ཞིག་གིས་སྤིང་དེ་གྲོང་རོགས་ཀྱི་པ་ཀའི་ཁ་ཐོག་ཞིག་ལ་སྤ་
མའི་ནང་རེད་འདུག་པར་གོ་རའི་ཁ་གདན་བཏིང་ནས་འདུག་བཅུག མཁམ་
འགྲོས་ཐབ་ལས་བྱེད་བཞིན་ང་ལ་ཟ་ཆས་ཡག་པོ་སྤྲད། འགྲོ་ཁར་གོ་རྩམ་ཞིག་
ཀྱང་སྤྲད་བྱུང་ཡང་གནས་མོ་ལ་བྱིན། སྤ་མ་ཁོང་ནི་གོ་རའི་མར་ཀ་དེ་ལྷས་
པ་ཞིག་མནབས་ཏེ་མེ་གསོས་ཏེ་བཞུགས་འདུག་པར་གསུང་མོལ་ལྷག་པར་
གནང་། རྒྱ་མི་ཤོག་དཔུལ་བརྗེ་རྒྱ་ཡོད་ན་བརྗེ་ཆོག་གསུང་བཞིན་ཤོག་སྐོར་
ཉིས་བརྒྱ་འདུག་པར་བརྗེས། བལ་སྐོར་དུག་རེ་གནང་བྱུང་། སྤ་མ་ཁོང་བདུད་
འདྲོམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་བ་མ་ཡིན་འདུག ཁོང་ལ་སྤས་གསུམ་ཡོད་པ་སྤུལ་
སྤྱ་རེད་གསུང་། ལུ་མོ་ཡང་གཅིག་ནི་འདུག དེ་དུས་བཀའ་འདྲི་ཁྱས་པ་ན་
མཁམ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་དང་མཇལ་སྤྲད་མ་ཕྱིང་གསུངས་འདུག ཁྱོད་
སྤེབས་ཟིན་དང་འདྲ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། འདི་ནས་ཁ་སང་ཞོགས་
པར་ཁོང་གི་ཆ་བོ་གཅིག་བཅས་ཁ་ཤས་བལ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་དེའི་རྗེས་ཟིན་
ཀྱི་རེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། སྤ་མ་འདིས་མདོན་མཁམ་གྱིས་སྤྱོ་བུར་

ཚུར་དུ་གསུངས་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་ནས་མའི་ཚར་ཚུར་འོང་། བློ་པོ་
ལྟར། ཚུ་ཚོད་བརྒྱ་པ་རེད། གཤམ་དུ་མར་གཞུང་ཚུའི་འགྲམ་ནས་ཅུང་ཟད་
འོང་བ་ན་གཡོན་རིའི་ཕྱོགས་སུ་ཟམ་པ་བྱད་དེ་རི་རྒྱུད་ཅམ་དུ་འཛོགས་ཏེ་
སྐང་རྒྱབ་ནས་ཡང་མར་བབས་རྒྱུ་རེད།

འདི་ལྟར།

ཕལ་ཆེར་མཉམ་འགྲོག་མ་མ་གཤི།

གྲོགས་མོ་གཞུང་ཚུ་སྡོམ་ལྡོམ་མ།

གཙོང་རོང་གུན་ཐུར་སྤེལ་རྒྱུན་གྱིས།

སྐབས་རེ་ཉེ་ཞིང་སྐབས་རེ་རྒྱང་།

ལྟས་དང་ཟས་སྦྱོད་པན་འདོགས་ཀྱང་།

གྲུ་གྲུ་ཅ་ཅས་ན་བའང་གཟན།

ཞེས་སོ།

དེ་ནས་སོང་བས་ཉིན་གུང་ཡོལ་ཅམ་ན་རི་ལོགས་གྲོང་པ་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་
འགྲམ་དེར་ཚུ་ཚུང་ཞིག་འདུག་པའི་ཁར་བྱད་ཤིང་དང་ཚུ་བརྒྱས་པས་ཕ་ཀ་
ནས་རྒྱ་ལྟར་མི་གཅིག་བྱུང་བར་ཁྱོད་འདིར་ཤོག་དང་ཇ་ངས་སྤྱད་ཟེར་སོང་
བ་ན། ཁྱོད་རྒྱ་གར་ནས་རྒྱ་རམ་སར་འགྲོ་མཁན་ཡིན་ནམ་ཟེར། ཡིན་ལའ་
པས། རྒྱ་རམ་སར་འགྲོ་མཁན་གྱི་གཅིག་བྱུང་ནའང་ངས་གྱི་སྡོམ་སྤྱད་དགོས་
གྱི་རེད་ཟེར། ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཆེན་པོ་འདུག ཇ་དང་ཟ་མ་རྒྱག་

ཆད་སྤང་བྱུང་། ཁོང་ནི་འཁོར་ཆགས་དགོན་གྱི་གྲ་པ་ཡིན། རྒྱ་མི་ལས་བློས་
 གྱུ་ལ་དུ་འོངས་ཀྱང་འདི་ན་གཞིས་ཆགས་དགོས་བྱུང་བཟེ། འདི་ནས་འགྲོ་
 བ་ན་གཡང་མཁར་ཟེར་བའི་གྲོང་པ་ཞིག་ཡོད། དེར་མ་སླེབས་ཀྱང་ལམ་
 མདོར་ཉལ་བསྤང་ཀྱང་སྒྲག་མི་དགོས་ཟེར། འཁོར་ཆགས་དགོན་པའི་གྲ་
 བ་དོར་དུ་ཡིན་པ་ལ་ང་རང་དང་གྲ་ཐོག་གཅིག་ཡིན་པ་ཞིག་ཀྱང་དེ་སྐོར་
 ཡོད་པ་ཟེར། སྤྱིར་དགོན་པ་དེའི་གྲ་བ་མ་ཉམས་པ་སུམ་ཅུའི་སྐོར་ད་ལྟ་
 ཡོད་འདུག་ཟེར། ང་ཚོ་གཡང་མཁར་དུ་འགྲོ་ན་ཆུ་ཚོད་བཞིས་སླེབས། བྱིད་
 རང་ལྟོས་ཟེར་བསྐྱལ་བྱུང་། དེ་ནས་སོང་བར་དགོང་མོ་ས་རུབ་ཉེ་བ་ཅམ་ན་
 གཞུང་ལམ་ལས་ལམ་རྒྱུང་ཞིག་ཅུང་ཟད་ཡར་མཐོ་བ་འདུག་པར་དེ་ནས་
 བར་སོང་བ་ན་གྲོང་པ་ནི་རྒྱང་རིང་པོ་ཅམ་ན་འདུག དེར་ཕྱི་པོ་ལ་སླེབས་
 ས་མ་རེད། གཞུང་ལམ་དུ་མར་བབས་ནས་ཉལ་རྒྱུར་བསམ་པ་ན་སྤང་སྤྱོད་
 གཅིག་ཐོས་བྱུང་བར་བལྟས་པས་ཤིང་ཁུར་མི་གཉིས་ཐ་མ་འཐེན་ཞིང་སྤང་
 ཆ་བྱས་ཏེ་ངལ་གསོས་འདུག དེའི་རྒྱུར་སོང་། ང་ལ་དོ་དགོང་གནས་གཡར་
 རོགས་བྱས་པ་ན་ཤིང་ཁུར་ནས་འགྲོ་བའི་རྗེས་སུ་སོང་། གཅིག་ཤོས་ནི་ལྷ་ལི་
 ཡིན་པ་འདྲ། སྤང་མི་ཤེས་འདུག ས་རུབ་རྗེས་གྲོང་པའི་སར་སླེབས་པ་ན་
 གཅིག་ཤོས་རྒྱར་དུ་སོང་། བོད་རིགས་དེས་ང་ཁང་རྩ་ཞིག་ལ་བཞག ཁོང་
 ཤིང་ནང་དུ་བབས་ཏེ་སླེབས་ཡོང་བཟེ། མེ་ཤིང་དང་རྒྱུ་ཁང་པའི་ལྷེ་མིག་
 བཅས་བྱིར་ཏེ་བྱུང་བར་ཁང་རྒྱུང་ཞིག་འདུག སྐོམ་ཕྱིས་པ་ན་ནང་གཙང་མ་

འདུག འདི་ན་སྟོད་ཟེར་ནས་ཐབ་བཅས་མེ་གསོ་རོགས་བྱས་ཏེ་སོང་། རང་
གིས་ཇ་བསྟོལ། ལ་ལག་ཟོས་ཟིན་པ་ཙམ་ན་ཞོགས་ཇ་བསྟོལ་སྟུང་ཡིན་ཟེར་
ཚུ་དང་ཤིང་ཁྱིར་འདུག

རྒྱུ་ཐང་ནས་བདེ་འཛམ་སྒྲ་མའི་སྒྲ་ཆ་བསྒྲ་འགྱུར་མེད་ཅན་འགྲུལ་
བ་དེ་འགྲོ་ཆར་མིན་འདྲི་རོགས་བཤད་པ་ན་ཁོང་ཆོ་ད་ནང་སྒྲ་མོ་འགྲོ་ཆར་
རེད་ཟེར། ད་ཁྱེད་རང་ཞོགས་ཇ་འཐུང་སྟེ་ནམ་གསལ་བ་དང་། འདི་ནས་རྒྱ་
དམའ་གྲིས་སོང་དང་ལམ་ཆེན་ནང་སྟེ་བས་ཀྱི་རེད། ལང་པ་སྟོ་རྒྱུ་དང་ཆོག་
ཟེར། མི་བཟང་པོ་ཞིག་འདུག ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་ཇ་བསྟོལ་ཏེ་བརྟུང་། ག་ལེར་
སོང་བས་ལམ་ཆེན་དུ་སྟེ་བས་སོང་། འདི་ནས་མར་སྟངས་རག་ཅེས་པའི་གྲོང་
པ་གཅིག་ཡོད་འདུག སྐབས་རེ་རྩོ་ཐོག་རྩོ་བཞག་གི་སྐས་འཛེགས་བབས་
བྱེད་ཚུ་འདུག་ཀྱང་ཁོང་ཆོའི་མཛོ་དང་རྟ་ཆང་མ་དོ་པོར་བཀལ་ཏེ་འདེད་
ཁྱིད་བྱེད་བཞིན་ཐོགས་པ་མི་འདུག ས་རོང་རྩོད་ཆད་ཆེན་པོ་རེད། རང་
གི་གོས་ནི་ཉིན་གང་རྩལ་ནག་གིས་ལྗོན་པ་རེད། སྐབས་རེར་གདོང་པ་ནས་
ཀྱང་ཆུ་ཐེགས་ཐེགས་འབབ་འདུག དེའི་རྒྱུ་གྱིས་ཤིག་མང་པོ་ཉོབ་བྱུང་
བར། སྐབས་རེར་ཕྱི་རྩོར་ལམ་ཟུར་ཤིང་གསེབ་ཏུ་ཕྱིན་ནས་གོས་ཉི་མ་ལ་
བསྟན་ནས་སྐམ་པོ་བྱེད་ཞོར་ཤིག་ཐམས་ཅད་ཅའི་གསེབ་ཏུ་བཏང་། གཉིད་
ཀྱང་ཅུང་ཟད་རེ་ཁྱུག ཡང་ག་ལེར་འོངས། རྒྱན་དུ་སྐབས་འགྲོ་དང་སྟོལ་
བསྟོད་སྟོན་ལམ་སོགས་ཅི་ལུས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ངལ་གསེའི་སྐབས་སོགས་ངེས་མེད་དུ། །

སྒྲ་མ་དྲན་བཞིན་མིག་ཞག་འཁོར། །

ལམ་བུར་ངལ་གསེའི་དུས་སྐབས་འགར། །

བྱེད་ཆུང་འཛོལ་མོའི་འཕུར་སྐྱོད་གྱིས། །

སྙན་འཕྱར་རང་སྐད་སྒྲིག་པ་ན། །

རང་ཡུལ་དྲན་པའི་བསྐྱལ་མའང་བྱེད། །

རྒྱུ་རིང་པོ་ན་གོང་པ་ཁ་ཤས་འདུག་ཀྱང་རང་འགོ་སྡོད་གྱི་ལམ་ལ་
འཁེལ་མིན་གྱིས་གང་བྱང་གང་འཁེལ་དུ་གནས་སྡོད་ཀྱང་བྱས་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་འདི་ལྟར།

དགྲ་ཇག་རྒྱན་མེད་པའི་ས་བབ་དེར། །

དམའ་ས་གཞིའི་རྩ་ཤིང་གདན་དུ་བཏིང་། །

མཐོ་ནམ་མཁའི་སྤྱིན་པ་གོས་སུ་གྱུན། །

གོགས་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་སྐབས་སུ་བསྟེན། །

ཤར་སྐྱ་རིངས་གཏོང་དུས་འགོ་ལ་བྲེལ། །

ལམ་སྐྱ་རིངས་ཁོང་ལ་འགོ་ཕྱོགས་དིས། །

ལྟོ་བཀའ་སྐྱོམ་བྱུང་དུས་ཟས་ལ་རེམས། །

དགོང་ཉི་མ་ཡོལ་དུས་སྡོད་བཅིས་བྱས། །

ཞག་པོ་གཉིས་ལམ་དུ་བསྐྱད་དེ་ཉལ་བ་དང་ཞོགས་པ་སྡེ་ཙམ་སོང་བར་བྲག་

ཅ་ཅུ་ཆེན་གྱི་འགམ་དུ་སྒྲིབས་པ་ན་འགྲུལ་པ་ཞིག་བྱང་བར་བོད་རིགས་ཡིན་
 པ་ལ་གནམ་གྱའི་བབས་ཐང་དྲིས་པས། བྱང་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་རིང་པོ་ན་
 རི་མཐོ་ཞིང་གཟར་པོ་གཅིག་མཐོང་བར། དེའི་ཅེ་རྒྱུ་ན་རེད། རོ་དགོང་སྤ་
 ཅམ་སྒྲིབས་གྱི་རེད་ཟེར། དེ་ནས་རི་སྒོ་རྩེ་མཐོར་སོང་བའི་སྐད་ཟུར་གཅིག་
 ན་ཅུ་འདུག་པར་ཞོགས་ཇ་བསྐོལ་ཆེད་ཁྲིས་པོ་ཕབས་ཏེ་མེ་ཤིང་སྐྱབ་སྟེ་མེ་
 གཏོང་བསྐད་པ་ན། རྩེས་ནས་ཁྲར་པོ་ཁྲར་མི་གཉིས་ཏེན་འཁར་བཅུགས་
 པའི་ཀན་མོ་ཞིག་དང་གསུམ་བྱང་བར་ཀན་མོས་བོད་སྐད་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་
 བྱས་ནས་པར་འགྱུར་མེད་མོ་ཡི་བྱ་རེད། སྟོན་དུ་སོང་ཟིན་ཡང་ལ་ཅ་ནས་ཟ་
 མ་བཅོས་ནས་ཁོང་གསུམ་སྒྲིག་ཡོད་རེད། བྱིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཇ་བསྐོལ་ག་ལེར་
 ཤོག་དང་། དེ་ནས་རྩེས་ཟིན་གྱི་རེད་ཟེར་སོང་། ང་རང་ཁ་ལག་ཐོས་ཏེ་སོང་
 བར་རི་གཤམ་དེར་ནི་སྤྲ་ལྷའི་ལྷགས་གྱི་ཁ་ལག་བཅོས་ཏེ་སྒྲིག་འདུག་སྐད་
 ཆ་བྱས་ཟ་མ་ཐོས། ཁོང་ཆོ་འགྲུལ་པ་བདུན་འདུག་ཀན་མོའི་ས་ཡུལ་ནང་
 ཆེན་ནས་ཡིན་པ་དང་ཁྱོ་ག་སྒྲ་མ་སྤྲུགས་འཆང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་ལོ་
 གོངས་སོང་བ་དང་། བྱ་དང་བྱ་མོ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་སོ་སར་མོ་སར་ཡིན་པ་
 གཉིས་ཀ་སྒོ་བ་སྒྱོད་དང་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ་བལ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པར་བྱ་པར་འགྱུར་
 མེད་དེས་མ་ཀན་གནས་བསྐོར་བྲིད་པར་ཡོང་ཞིང་། ཁོང་མ་བྱ་གཉིས་ལ་
 ཁྲར་པོ་ཁྲར་མི་གཉིས་གནམ་ཐང་བར་བྲིད་འདུག་གཞན་འགྲུལ་མི་གསུམ་
 བཅས་འདུག་པར་ཁ་ལག་ཆར་བ་དང་སོང་བ་ན། ལ་མཐོ་ཞིང་གཟར་པོ་

དེའི་སྒྲིབ་ཏུ་སླེབས་པ་ན་པར་ཕྱོགས་སུ་ཤར་སྟོ་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཞིང་ཁ་དང་
ཁྲོང་སྡེ་མང་པོའི་གཤམ་ཏུ་གནམ་གུའི་ཐང་འདུག དེའི་ཉེ་བ་ཙམ་ན་བྱིམ་
ཆང་ཞིག་རྩར་སོང་བ་ན་ཁོང་ཆོའི་ངོ་ཤེས་དང་གནས་ཆང་རྟིང་པ་ཡིན་པར་
བརྟེན་སྟོག་ཁར་བྲིད་དེ་ཐབ་ཆང་ཏུ་བསྐྱད་བརྟུག་སོང་། ང་ནི་བྱི་ལོག་ཁང་
པའི་བད་ཁ་ཞིག་ན་བསྐྱད། གནམ་གུའི་ནང་བཞག་མི་ལས་བྱེད་པ་བཟའ་ལྷ་
སྟེ་དམན་སྲུ་གུ་མང་པོ་ཅན་བཅས་བྱིམ་ཆང་དེའི་ཁང་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱད་
འདུག་པར་པར་འཇུག་མེད་ནས་ཨ་རག་དམ་བེ་གཉིས་སོགས་ཉོས་ཏེ་སྤྲད་
པ་འདྲ། ངས་ནི་ཅི་ཡང་སྤྲད་བརྟུག་མ་བྱུང་།

༡༥ ་ མི་ཆེ་འདྲིའི་ནང་སྟོག་མར་གནམ་གུར་ཞུགས་པ།

གནམ་གུའི་སྤྲ་མི་རེར་ནི་ལྷ་ལིའི་སྒོར་ལྷ་བརྒྱ་རེ་སྟོན་དགོས་པར་ང་རང་ལ་
སྟོན་རྒྱ་ཡོད། བྱི་ནང་ཞོགས་པ་གནམ་ཐང་རྩར་ལས་སྤངས་སུ་བྲིད་དེ་ཅ་
ལག་ལྷ་བཤེར་ཆར་བ་ན་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པར་གནམ་གུ་བྱུང་བ་དང་འཛོག་
བྱུང་ཞིང་། མི་བརྟུ་བཞི་འགྲོ་མཁན་འདུག གནམ་གུ་རྒྱུང་བ་ཞིག་རེད་འདུག
རང་དེ་སྤྲ་གནམ་གུ་ནང་འགྲོ་སྟོན་མ་སྟོང་སྟབས་ནམ་མཁའ་ནས་ཡར་མཐོ་
བ་དང་མར་དམའ་བ་བྱུང་ཏུས་སྒྲག་སྤང་འདྲ་འདུག གང་ལྟར་སྐར་མ་སུམ་
རྩ་ལྷག་ནས་ནུ་གླིང་ཟེར་མི་གནམ་ཐང་ཏུ་བབས་སོང་། དེ་ནས་རྒྱལ་ས་ལ་
འཇུག་ན་སྐར་མ་སུམ་རྩ་འགོར་སྐད་འདུག སྤྲ་ཆ་ཡང་ནི་སྒོར་ལྷ་བརྒྱ་དགོས་

རེད་ཟེར། རང་ལ་འདང་བ་མི་འདུག་པས་སྤྲོ་སེ་བསྒྲུགས་ནས་ཞག་ལྷ་འགོར་
སོང་།

པར་འགྱུར་མེད་ཁོང་དང་རོགས་པ་གཉིས་བཅས་གནམ་གུ་ནང་
སོང་ཞིང་། ཁོང་གི་མ་བཅས་ང་ཚོ་ཉིན་གྲང་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་ཐོག་སྤྲོ་སེ་
ནང་ཡོང་བར་ས་མཆམས་ཤིག་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོང་ནས་
ཕྱི་རྒྱུ་རིང་དང་། མཆེན་ནམ་གང་ཡོང་བར་ནམ་ལང་པ་དང་སྤྲོ་སེ་བརྟེན་
ཏེ་ནི་སྤྲོ་སེ་མངའ་ཁོངས་སུ་མཐའ་མཆམས་བཀལ་རྒྱ་རེད་འདུག དེ་ན་རྒྱ་
གར་གྱི་འགག་སྒོ་ལྷ་མི་དཔོན་གཡོག་ཁ་ཤས་འདུག་པར་ཀྱེ་ལི་གཅིག་གིས་
ང་ཚོའི་ཅ་ལག་ཐེར་གཏི་ནང་བཞག་སྟེ་གཏོང་བ་ན་དེར་བཀག་སྟེ་ང་ཚོའི་
ནང་ནམ་རྒྱལ་ཟེར་བའི་སྐད་ཤེས་པ་ཁོང་འདུག་པར་ནང་དུ་བྲིད། དེ་རྟེན་
རེ་རེ་བཞེན་ནང་དུ་བྲིད་སོང་། ང་རང་རྟེན་མ་རེད་པ་ན་གོས་སྐྱ་རགས་
བཅིངས་པའི་རུམ་དུ་འབའ་ཁྲག་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་མིའི་ཤོག་
སྒོར་ཁ་ཤས་དང་། རྒྱ་མིའི་ཆུས་ཀྱི་ལག་འབྲེར་རྒྱ་ཡིག་བྲིས་པ་ཐམས་ཅད་
བཅས་ཡོད་པ་གཅིག་དེ་ག་ལེར་ཅ་ལག་གི་གསེང་དུ་ཕར་བཅུག་པ་ན་ནང་
དུ་ཤོག་ཟེར་བྲིད་བྱུང་བར་ནམ་རྒྱལ་ཁོང་དཔོན་པོ་དེའི་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་དེར་
བཞག་སྟེ་སྟེང་གོ་བཞེན་པ་དང་། ལ་མ་རྒྱ་མོ་དེར་བཞག་རོགས་པ་སྤྲོ་སེ་
བརྟེན་མ་དང་། ལ་ནི་རྒྱ་མ་འབྲེ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་ནི་སྤྲོ་སེ་དང་རྒྱ་གར་
ཤོག་སྒོར་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚང་མ་གཏོར་འདུག གཡོག་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ངའི་

རུམ་བཤེར་བ་ན་ཆོས་དཔེ་གྲིས་པའི་དེབ་ཆུང་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡར་གཡུག་
པ། དདུལ་གར་ཡོད་ཟེར་ཞིང་འདུག་ཟེར་ཁ་མ་གྲག་པ་ན། སྐར་གས་ཁྲོལ་
བ་སྟོད་ཐུང་དང་གོས་ཐུང་གང་ཡང་མེད་པས་གཅེར་བུ་གྱུར་པ་ན་སྐར་གས་
སྟང་དེ་ཕྱིར་བཏང་བུང་། དེ་དུས་ང་ལམ་འགོ་ཆེན་པོ་བུང་། རྒྱ་མིའི་ཤོག་སྟོར་
དང་ལག་འཛིན་དེ་མཐོང་མ་ཤོར་བ་རེད། དེ་ནས་ནི་སྤྲ་ལིའི་སྟོར་ལྷ་བརྒྱ་
སྒངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་བཏང་བུང་བ་དང་། ངའི་དེབ་ཆུང་ཡང་བསྐྱར་འདུག

༡༦༽ བལ་ཡུལ་རྒྱལ་སར་འབྱོར་ནས་གནས་མངལ་བ།

དེ་ནས་སྤྱི་ཁོ་ན་དང་བསྟན་དེ་ཡོང་བར་དགོང་མོར་རྒྱལ་སར་སླེབས་པ་ན་
རོགས་པ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ནང་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ཏེ་བ་ཙམ་
ན་འདུག་པས་ང་ཆོ་ཁོང་གི་ནང་དུ་བསྟན་བཅུག་པ་དང་ཁ་ལག་སྟང་
བུང་། ཁོང་ལ་བཟའ་ལྷ་བུ་སྟུག་ཀྱང་འདུག ཕྱི་རྟེན་གཟའ་ཏེ་མ་ལ་ཁ་རིགས་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆོ་དབང་ཡོད་གསུངས་པར་ཁོང་ཆོ་འགོ་ཡིན་ཟེར། ཁ་
རིགས་དགོན་པ་སོགས་ཡོད་ས་ནི་མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་
ཡིན་པ་ལ་ས་ཐག་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཟེར། ཕྱི་ནང་ཞོགས་པ་སྤྲ་མོ་སྐྱ་རེངས་
ཤར་བ་ན་ལངས་ཏེ་ཕྱི་ནང་ཁ་ཐོག་དུ་སོང་། དེ་ནས་ཡར་མཆོད་རྟེན་རྩེ་
འགོ་ལམ་འདུག་པས་སོང་སྟེ་མཐའ་བསྐྱོར་ལན་གསུམ་གྱུབ་འབྲལ་དོ་སྐྱས་
བརྒྱད་ཅེ་མོར་སོང་བ་ན་དེ་ན་ཡང་དགོན་པ་སོགས་མང་པོ་འདུག་པར་ལྟ་

ཁང་གཙོ་བོ་དེ་ལན་བདུན་བསྐྱོར། དེ་ནས་ནང་དུ་རྟེན་མཇལ་གྱུ་བ་པ་ན་
ཕྱིར་འོང་། རོགས་པ་ཚོ་ནི་དང་པོ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་བར་དཔེ་རྒྱུ་བྱུང་
ཡང་དེ་ནས་མཐོང་རྒྱ་མི་འདུག ང་རང་ཤར་རྒྱག་གནས་ཚང་གི་ནང་དུ་འོང་
བར་གནས་ཚང་དང་རོགས་པ་གཞན་ཚང་མ་འགྲོ་ཆར་ཞིང་། ཨ་མ་དེའི་བྱ་
མོ་མ་བསུ་ཆེད་འོང་བ་ན་མ་བྱ་གཉིས་ང་སྐྱུག་སྟེ་བསྐྱད་འདུག་པར་ཅ་ལག་
ཟུར། བྱ་མོས་སྐྱེའཁོར་རྒྱུང་བ་གཅིག་ཁྲིད་འདུག་པས་དེའི་ནང་བསྐྱད་དེ་
འགྲོ་བ་ན་མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་ལྷག་གོང་པའི་ནང་བྱ་མོའི་སྟོད་
གནས་འདུག ནང་དུ་སོང་བར་མེ་གཏོང་བ་དང་ཟ་མ་བཟོས་བྱུང་། ང་ཚོས་
ཟ་མ་ཟོས་ཚར་བ་ན་བྱ་མོས་ང་ཁྱ་རིགས་དགོན་པའི་རྩེ་བར་ཁྲིད་ནས་ཡར་
ལོག་སོང་།

ང་རང་དགོན་པའི་བྱ་སྟོན་ནས་ནང་དུ་སོང་བར་མི་མང་པོ་འཛོམས་
འདུག་པར་བོད་པ་མི་གཉིས་ལ་ཁྱ་རིགས་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་བཞུགས་ངེས་
པས་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས། སོང་དང་ཚོག་རེད་ཟེར་བ་ལྟར་སོང་བ་ན་འབོལ་
གདན་གཅིག་གི་ཁར་བཞུགས་ཏེ་ཆེ་དབང་ལྷ་མི་ཐར་ཐོར་ཡོང་བ་ལ་ཆེ་
དབང་གནང་འདུག་པར་རང་ནས་ཀྱང་ལྷས་ཏེ་ང་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་
ཡང་སྟོན་མདུན་འགྲོ་ཐུབ་ཐབས་དང་དེ་བར་འདིར་སྟོད་གནས་བཀའ་བྲིན་
ལྷས་པར་ཐབ་ཚང་སོང་དང་། གཉེར་པ་ཡོད་གསུངས་པ་བཞིན་བྱིར་ཐབ་
ཚང་དུ་སོང་བ་ན་གཉེར་པས་ཇ་སྐྱད་པ་དང་། ག་ལེར་སྟོད་གནས་སོགས་

སྒྲེ་ལེན་ཡག་པོ་གནང་བྱུང་བ་དང་ཁྲིམ་པོ་བཞག་མཆོད་རྟེན་རྩེ་སོང་ཞིང་
བསྐྱོར་བ་བྱས། དགོང་མོ་ཡར་སོང་། དགོང་ལྷོ་ཟླ་ཟླ་ཉེ་ཉལ། དེ་ལྟ་བུས་ཞག་
དྲུག་བར་དུ་བསྐྱད། ཐོག་མར་སྐད་ཆ་འདི་ཡུལ་དེ་སྤུ་མ་ཆང་གཡོག་པོ་བཀྲ་
རྒྱལ་ཟེར་བ་རེད་འདུག་པས། ཁོང་རང་གི་ནང་དུ་བྲིད་ནས་ཁ་ལག་སྦྲད་པ་
དང་། ཕྱི་ཉིན་ཁོང་བཟའ་ཆང་གཉིས་བཅས་ཟ་མ་བྱེར་ཏེ་འཕགས་པ་ཤིང་
ཀུན་བསྐྱོར་བར་བྲིད་དེ་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང་བ་དང་། འདྲུ་ཆེན་པར་ཆོད་དབང་
བྱུང་སྟེ་ཉིན་གཅིག་སྟག་མོ་ལུས་སྤྱིན་གྱི་གནས་བསྐྱོར་བྲིད་པ་དང་། ཉིན་
གཅིག་ཡང་ལེ་ཤོད་དང་ཕམ་མཐིང་པའི་གནས་སོགས་སུ་བྲིད་དེ་རོགས་
པ་བྱས་བྱུང་ཞིང་། ཁྲ་རིགས་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་གི་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་ཤོག་
གསུངས། གསུང་མོལ་དང་རང་ལ་གྲ་ཆས་ཕྱི་ནང་ཆ་ཆང་གནང་བྱུང་བ་ན་
དེ་ནས་གྲ་ཆས་བྱས་ཏེ་རང་གི་གོས་བཀྲ་རྒྱལ་ལ་ཆོང་བཅུག་སྟེ་ཤག་མཆོད་
འབུལ་སོགས་བྱས། ཁྲར་ཤིང་དང་སྟོད་སྟོ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་བཅས་ཅག་ཅིག་
ཆང་མ་ཁོང་ལ་བྱིན། ཀམ་པ་ལི་དེ་ཁྲ་རིགས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྤུལ། ཞག་དྲུག་
གི་མཆོམས་ནས་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་ཅེར་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་རྒྱུང་
ནས་བལ་པོའི་སྟེ་ཤང་བ་ཡིན་པའི་གྲ་བ་བཅུ་གཉིས་འབྲས་སྟོངས་སུ་རུམ་
བཏེག་དགོན་པར་རྒྱལ་བ་ཀམ་པའི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་གྱི་མཛད་སྟོལ་
ཐེབས་པར་གྲ་ཆང་གི་དགེ་བསྐྱོས་ལ་བཅོལ་ནས་སྤྲོ་ལེའི་སྤྲོ་ཆ་སོགས་ལམ་
གོན་གནང་བ་བཅས་དགོང་མོའི་རྒྱ་ཆོད་དྲུག་པར་སྤྲོ་ལེའི་གྱི་ལེང་དུ་བསྐྱལ་

བཅུག་སྟེ་ཁྲ་རིགས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཏོང་གནང་མཛད་བྱང་བ་ན། དེ་ཅུབ་
དང་ཕྱི་ཉིན་སྔ་རྩོར་སི་ལི་གུ་རི་ལ་སྟེ་བས་སོང་།

༡༩༽ རྒྱ་གར་དུ་ཐོག་མར་འབྱོར་ནས་ཡང་སྤིད་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་ བ།

འབྲས་ལྗོངས་སྐང་ཏོག་ནས་སྔ་མེ་སྔ་རྩོ་མར་འོང་རྒྱ་དེ་ཕྱི་རྩོ་ཡར་འགོ་རྒྱ་
ཡིན་པར་དེ་བར་བསྐྱུགས་ཏེ་བསྟན། དེ་ནས་སྔ་མེའི་ནང་སོང་བ་ན་དགོང་མོ་
ས་རུབ་རྗེས་སྐང་ཏོག་སྔ་མེའི་ཀྲེ་སིང་དུ་སྟེ་བས་པར། དེ་བར་དགོན་པའི་སྒྲ་
ཤུ་སྟེ་དང་དགེ་བསྐྱོས་ཀྱིས་གཟེགས་སྐྱོང་རོགས་པ་དཔེ་མཛད་བྱང་། དེ་
ནས་སྔོན་མངའ་རིས་སྤྱལ་སྤྱའི་ཞབས་ཕྱི་ཡིན་པའི་ཨ་མཆོག་གི་ནང་དུ་མི་
གཅིག་གིས་བྲིད་བྱང་བར་ཁོང་གིས་སྟོ་ལེན་དང་ཁང་པ་ཐོག་ཁ་ལྟ་ཁང་རེད་
འདུག དེ་ནང་ཉལ་བཅུག་པར་དགོང་མོར་སྐྱད་ཆ་བྱས་ཕྱི་པོ་རེད་སོང་བར་
ཕྱི་ནང་ཞོགས་ང་བྱིར་ནས་བྱང་བའི་བར་གཉིད་ལོག་སྟེ་སད་པ་ན་སྐང་བ་
ཐམས་ཅད་འཁྱར་བའི་ཆོར་བ་བརྗོད་མི་ཤེས་པ་ཅིག་སྟེ་སཤིང་། དགའ་ཞིང་
སྟོ་བ་དང་ཁ་འདོན་བྱས་པ་ན། ཨ་མཆོག་གི་སྤྱན་མཆེད་བོད་ནས་གསར་
དུ་སྟེ་བས་པ་ཀམ་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག ཁོང་གིས་ལྟ་ཁང་དུ་ཡོན་ཆབ་གཤོམ་
བཞིན་པ་ལ་ཁོང་ཞོགས་སྔ་གོང་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་བསྐྱོར་བར་སོང་ཞོར་
བཀྲ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་དང་། སྐང་སྟོ་སྤྱལ་སྤྱེ་བཞུགས་འདུག་པ་དེ་དང་མཁའ་

འགོ་བཅས་ལ་ཁྱེས་ཟིན་པ་ཡིན་ཟེར། ཅུང་ཟད་ན་བཀྲ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ་ཕེབས་
བྱུང་བར་འཕྲད་ཅམ་བྱས་ཏེ་ཁོང་བཞུགས།

ཨ་མཆོག་གིས་ཐོག་ཁར་འགོ་ཟེར། སྤྱི་འཁོར་ནང་ཁྱེས་སོང་བར་
ཐོག་ཁ་ནས་སྒང་སྤྱལ་དང་གཟིམས་རྒྱུང་ནང་མཁལ་འགོ་ཆེ་རིང་ཆོས་སྒྲོན་
དང་སྤྱི་གདུང་མཆོད་རྟེན་འདྲ་ཞལ་བཅས་མཇལ་ཁ་ཁྱེས་རྗེས་ཕྱིར་འོང་བ་
ན་ཕྱག་མཛོད་བཀྲ་ནམ་ཁོང་དེ་རྟེན་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མདུན་བྱོན་རྒྱ་
ཡིན་པ་ལ་སྤྱི་བྱང་ལ་མོ་ཏ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པར་ཁ་ལོ་བ་ཆེ་རིང་དབང་པོ་
ཡིན་པ་ལ་མོ་ཏ་འེ་ནང་བསྐྱད་ནས་གཏོང་བ་ན་སྒང་ཏོག་ནས་གཡས་གཤམ་
དུ་མར་བབས་རྒྱ་པ་གཏེ་རྒྱལ་རིའི་ངོས་ནས་རྗེ་མཐོར་འགོ་ལམ་བརྒྱུད་རྟེན་
གྲང་ལ་གོང་ཉག་ཏུ་གོང་སྤེ་ཡོད་པ་ནས་ཁ་ལག་ཐོས། དེ་ནས་ལྷས་པས་རྒྱལ་
གྱི་རི་པ་གཏེ་ཆེ་ནས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གནས་རི་ཁོད་མཇལ་
ཅམ་འདུག ལ་ཕར་ནང་ནས་མར་བབས་ཏེ་ཡར་ཅུང་ཟད་ཕྱིན་ནས་ཟམ་པ་
ཕར་གཏེ་རི་ངོས་ལམ་གྱུ་ཁྱེས་ཁ་ཤས་བརྒྱུད་དེ་སོང་བ་ན་གོང་པ་དང་མོ་ཏ་
ནས་བབས། དེ་ནས་རི་འབྱར་སྒང་གོམ་བཞོད་ཀྱིས་ཕྱིན་པ་ན་བྲག་དཀར་
བཀྲ་ཤིས་ལྗིང་ཞེས་ལྷ་བཅུན་ནམ་མཁལ་འཇིགས་མེད་གྱི་གཏོར་གནས་
དང་། ཁོང་གི་སྤྱི་གདུང་མཆོད་རྟེན་དང་དེའི་འགྲམ་དུ་སྤྱི་མ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་
ཀྱི་སྤྱི་གདུང་བཞུགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བཅས་མཇལ་བསྐྱོར་སོང་། དེ་ནས་
ཕྱིར་འོང་སྤེ་གོང་པའི་རྩར་མོ་ཏ་འེ་ནང་འཇུག། ཕྱིར་འོང་བའི་ལམ་ནས་མི་

ཞིག་གིས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་འབྲུལ་རྒྱ་ཤིང་རྟོག་ཡང་མང་ཙམ་
བསྐྱར་སོང་། དེ་ནས་ཆུའི་ཁར་ཟམ་པ་ཚུར་ཐོབ། ཆུའི་ཅར་མར་ཆད་འོངས་
ཏེ་ཡང་ཟམ་ཆེན་པར་ཐོན་ནས་རིའི་ངོས་ལམ་གྱུ་ཁྱལ་མང་པོ་བརྒྱད་མཐར་
རྒྱལ་ཞིང་ཟེར་བའི་གྲོང་སྡེ་ཁྲོམ་བཅས་ཡོད་པར་སླེབས་ཏེ། དེ་ནས་པར་བྱང་
དུ་ཅུང་ཟད་འགྲོ་བ་ན་མོ་ཁ་ལམ་ཟུར་དུ་བཞག རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སྐར་དུ་
ཁྱེན་དུ་རྒྱང་ལམ་དུ་ཅུང་ཟད་བཞོད་དེ་ཕྱིན་པ་ན་སྐར་རྟོག་པར་ཟུར། རི་ཁྲོད་
དགོན་པ་དང་ཡང་ཐོག་གཟིམས་ཤག་དུ་དཀྲོས་མཇུག་ལེགས་གྲུབ་བྱང་ངོ་།

དེ་ཡང་།

ལམ་ཁྱལ་སྐྱོ་བ་བདུན་གྱི་མཐར།

སྐྱ་མའི་ཕྱགས་རྗེའི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས།

ཐོད་ལྷགས་སྐྱོ་བ་དགུ་པའི་ཆོས།

བཅུ་བདུན་ཉིན་མོར་ནམ་པར་རྒྱལ།

ཆོ་སྡོན་མའི་ལས་དང་འཕྲུལ་རྒྱུན་གྱིས།

ལོ་ཉི་ཤུའི་སྐྱུག་བཙོན་ཡོལ་བ་ན།

རྗེ་སྐྱ་མ་མཆོག་གི་ཡང་སྲིད་གྱི།

བཀའ་གསེར་གྱི་ཅོད་པན་ཐོད་དུ་བཅིངས།

ལུས་རྒྱས་ཤིང་ལུས་ཕྱགས་ཉམས་གྱུར་ཀྱང་།

སེམས་བསམ་པའི་སྒྲོ་བས་ཕྱགས་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ།

གོགས་གཞན་མེད་བན་ཆན་དབྱག་པ་ཁྱིར། །

རྒྱས་མེད་པའི་ལ་ཚུ་འཕྲང་མང་བཀལ། །

རྒྱན་བར་ཆད་མ་བྱུང་མཆོག་སྤྲུལ་གྱི། །

ཞལ་མཇལ་ཞིང་བཞེད་དོན་འགྲུབ་པའི་ཞོར། །

སྡོན་ཕྱོང་ཆོར་གྱི་གནས་ཚུལ་བྲན་པ་ན། །

ཡིད་དགའ་དང་སྦྱོབ་འབྲེས་མར་གྱུར། །

ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག་གི་རྗེས་གཙོད་གྱི་གཏམ་མོ། །

༣། ཉིན་ཐོ་རབ་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༼ ༡༩༤༡ལོ་ནས་༡༩༩༩ལྷི་ཟླ་༡༣ཆོས་༡༧བར་གྱི་ལོ་རྒྱུ། ༽

(བར་དུ་བཅུག་པའི་ས་བཅད་ནི་ཚོམ་སྒྲིག་པས་བསྟན་པའོ།) །

ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱ་བདག་གི་སྐྱེ་ལུས་ནི། །ད་བར་ལས་ཀྱི་སྤང་གིས་བདས། །
ད་ནི་ཆེ་ལྷག་ཅི་ཡོད་ཀྱང་། །སླ་མའི་དགོངས་པ་རྫོགས་ཕྱིར་བཀོལ། །

༡༽ ས་ཡུལ་ནས་བལ་ཡུལ་ཡམ་བུ་བར་འབྱུང་བ།

༡༩༤༡ ལོར། དེ་ཡང་སྤོན་མའི་སྐྱེ་བ་ནམས་སུ་གནག་མིན་གྱི་ལས་ཤིན་དུ་
ཉམ་ཕྱ་བ་ལས་བསགས་མ་རྒྱས་པའི་སྐྱེ་རྒྱ་བདག་ད་ནི་འཆི་བདག་གི་
གམ་དུ་སླེབས་པ་དང་འབྲ་བའི་རང་ལོ་ ༢༡ མངོན་དུ་སྐྱུར་ཀྱང་། ལྷག་མའི་
ཆེ་ལ་ཞག་དང་ཟླ་བ་ལོ་བཅས་ག་ཆོད་ཡོད་པ་དེ་སླ་མ་རྩི་རྩི་འཆང་ཡབ་
སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་སློས་གཏོང་རྒྱ་ཐག་བཅད་དེ་འཕགས་
ཡུལ་འབྲས་ལྗོངས་ནས་ཡང་སྤིད་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་དང་

ཕྱག་མཛོད་བཟླ་མིས་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ནས་བཀའ་ཡིག་ཕྱག་བྲིས་ཐེངས་ཁ་
ཤས་འབྱོར་བ་དྲུག་ལེན་ཞུས། རེ་ལྟོས་འབྲེལ་ཟབ་ཆེ་བའི་གཉེན་ཉིད་དང་ཕ་
ཡུལ་ཆང་མ་རྒྱབ་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱིས་དོར། གྲོགས་མེད་གཅིག་ཕུར་བྱ་བ་དང་
གི་སྦྱོད་པར་ཞུགས།

རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆུ་བྱི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༡ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡ ལ་
དངོས་སུ་རྒྱུ་བ་བསྦྱོད་འགོ་རྒྱུགས། འཁོར་ལོར་བརྟེན་ཏེ་ཟླ་བ་དེའི་ཆེས་
༡༡ ལ་ལྷ་སར་འབྱོར། དེར་ཟླ་ ༡ ལྷག་གིས་ཕལ་ཆེར་ཉིན་རེ་བཞིན་ངོ་པོ་
ཤུ་ལྟ་མེད་ཞེས་མངལ་སྟོན་ལམ་བཅས་གཟབ་ནན་རེ་དང་། བར་ཞོར་དུ་
དགའ་ལྷན། སེ་ར། འབྲས་སྤངས། བྲག་ཡེར་བ། རྟེ་ཐང་སྟོལ་མ་ལྷ་ཁང་། པོ་
དྲ་ཅི། འོར་བུ་སྤིང་ཁ་བཅས་ཀྱི་ཉིན་གསུམ་རྗེས་ཆགས་དང་གསར་བཞེངས་
གང་ཡོད་མངལ་ཕྱག་ཞུས་པ་དང་བསྐྱོར་བ་ཡང་ཅི་འགྲུབ་བྱས། མཐར་ ༡༩༡༡
ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༡ ནས་འཁོར་ལོར་གཞིས་རྩེ་བར་འོངས། བཟླ་མིས་ལྷན་
པོར་ཉིན་མངལ་ཞུས། ཆེས་ ༡༥ ནས་རྒྱང་འགོས་ཞུ་ལུར་སླེབས། དེར་ཀུན་
མཁྱེན་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ང་འདྲ་མ་གཟི་འོད་ལྡན་པ་བྱིན་ཅན་གཙོས་
ཉིན་མང་ཙམ་བཞུགས་པ་མངལ་བསྐྱོར་ཞུས། དེ་ནས་བྱིན། འོར་དགོན་ཞིག་
རལ་ནང་ཞག་གསུམ་བསྐྱད། དགོན་གཤམ་གྲོང་བྱིམ་དུ་ཉིན་བྱིན་ཅན་མང་
ཙམ་བཞུགས་པར་མངལ་ཁ་ཞུས། གྲུ་རྒྱན་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་ཞེས་
པ་ཡག་པོ་གཅིག་བཞུགས། ཁོང་གི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་ཉིན་རྗེས་མང་པོ་

འདུག་པར་རྟེན་ཁྲུས་དང་བྱིས་ཁྲུས། ཞོར་དུ་རི་ཁྲུས་ཅིག་བྱས། ཐན་པ་ཤར་
ནས་ཡུན་རིང་སོང་བར་དེ་འབྲལ་དེ་རུབ་ཆར་པ་ཡག་ཙམ་ཅིག་བབས་
སོང་། དེ་ནས་རིམ་པར་ས་སྐྱ་གོང་བར་ལམ་ཞག་གསུམ་འགོར། དེར་ཆོས་སྡེ་
སྟོ་ནས་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་འདུག དེའི་ནང་རྟེན་ཆོས་རྗེ་
ས་པཎ་གདུང་རྟེན་སྤབ་ཆེན་འཛིན་གླིང་རྒྱན་གཅིག་དང་གསུང་རྟེན་བྲག་
རི་མ། བྱགས་རྟེན་ཆེན་པོ་སོགས་གངས་རྒྱུངས་ཙམ་ན་དེང་སྐབས་འགྲན་ཟླ་
མེད་པའི་རྟེན་གསུམ་མཐའ་ལྡས་པ་ཞིག་འདུག

ཆོས་སྡེ་བྱང་ནས་བ་རི་ལོ་རྩ་བས་བཞེངས་པའི་རྣམ་རྒྱལ་མཆོད་
རྟེན་བྱིན་ཅན་བཞུགས། དེ་རྣམས་མངལ་ཕྱག་དང་བསྐྱོར་བ་ཅི་འབྲལ་
བྱས། ཁུ་བྲག་རྫོང་ལའང་སོང་ནས་བསྐྱོར། ས་སྐྱར་ཞག་ ༡༩ བསྟད། དེར་
མི་མིན་གྱིས་གནས་སྐབས་སྟོད་ན་དགའ་བའི་རྣམ་འཇུག་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་
ཆི་ལམ་འདྲ་མང་ཙམ་རུབ་གསུམ་བར་བྱང་། དེ་ནས་མང་མཁར་ལུང་གི་
སྟོད་དུ་ཆ་ལུང་རྡོ་རྗེའི་བྲག་གི་སྒྲ་མ་ས་ཆེན་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་སྐུབ་ཕྱག་
མངལ། སྐུབ་ཕྱག་ཏུ་སྐུབ་ཚུ་རོ་མཆར་ཅན་འདུག

དེ་ནས་ལུང་པའི་གཞུང་བརྒྱད་སྤབ་བསྟན་དགེ་འཕེལ་གླིང་དགོན་
ལུལ་ནང་སོང་། དེའི་གཤམ་གྲོང་བྱིས་དུ་ཆར་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱེ་ང་འདྲ་
མ་ཤིན་ཏུ་བྱིན་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པར་མཆན་གྲང་མངལ་ཕྱག་ཞུས། ཤིན་ཏུ་
བེལ་ཆེ་བ་འདུག དེ་ནས་ཐུ་གུ་ལུང་གི་སྐྱེ་བསྐྱར་ལོ་རྩ་བུ་སོགས། ཕྱག་ཆེན་

བཙེ་བརྒྱད་ཟེར་བའི་ས་ཕུག་ཞིག་ཤུལ་སོགས་ལ་སོང་སྟེ། བར་ལམ་ཁར་མ་
ལོ་ཙྰའི་གདུང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་གྲོང་ནང་ཞིག་ཏུ་ཞག་གཉིས་བསྟུང་། སྤྱོད་
འདུག་གི་ཁྲིད་ལུང་ཞིག་བཏོན། གསལ་སྟོན་འདྲ་ལྷན། དེ་ནས་མང་མཁར་
ལུང་པའི་མདར་སྤར་ཆར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ས་གཅིག་འདར་གྲོང་
མོ་ཆེ་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མི་
འདུག་དེ་སྐོར་གཙང་གམ་པ་ལྟ་ཅི་ཟེར། དེའི་བྱང་ཤར་དུ་ལྟ་ཅི་རྟིང་པ་ཟེར་
བ་བྲག་སྟེང་རྫོང་ཤུལ་དང་བྲག་དེལ་གྱི་སྟེད་པར་པཎ་ཆེན་ག་ཡ་རྩ་ར་དང་
འབྲོག་མི་ལོ་ཙྰ་གཉིས་མཇལ་འཕྲད་ཐོག་མར་གནང་ས་དང་། ཁོང་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀའི་སྐུ་ཕུག་རེད་ཟེར་གིན་ཏུ་ཉམས་མཚར་ཅན་བཞུགས། ལྟ་ཅིའི་
ཤར་ལྟོའི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་རྒྱང་འདུམ་མོ་ཆེ་ཞེས་པའི་མཆོད་རྟེན་གིན་ཏུ་ཆེན་
པོ་ཞིག་རྩལ་དང་། དེའི་ཉེ་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་ཡོན་པོ་ལུང་ཞེས་པར་གྱུ་རུའི་སྐུ་བ་
ཕུག་ཅ་ཆེན་ཞིག་འདུག་ལྟ་ཅིའི་བྱང་གི་མཐར་མཁར་རྒྱང་ཞེས་པ་སྤར་སྤུ་མ་
སེ་མཁར་རྒྱང་བ་ཞེས་པའི་གདན་སའི་ཤུལ་འདྲ་པོ་སོགས་འདུག་དེ་རྣམས་
མཇལ་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་བཅས་ལྷན། དེ་སྐོར་དུ་ཡར་འགོ་མ་ཐུབ་ནས་ཞག་
ཉི་ཤུ་སྐོར་སྟོད་དགོས་བྱུང་། མཐར་མངའ་རིས་ནས་རིམ་བཤོད་ཀྱིས་གངས་
རིའི་བར་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་ཉིན་གངས་བརྒྱད་ཙམ་འགོར། བར་ལམ་ཞག་
མང་པོ་སྟོད་དགོས་བྱུང་། མཐར་ཉི་མེའི་གངས་རིར་བསྐོར་བ་གསུམ་ལ་ཞག་
དུག་འགོར། གང་ངར་གིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ནས་མ་པམ་མཆོ་འབྲུམ་ནས་མཇལ་ཕྱག་

དང་ཁྱུས་བྱས། འཁོར་ལོའི་ནང་ཉིན་གཅིག་ཡོངས། སྤྱི་ཤིང་དུ་སླེབས། ཞག་གཉིས་བསྟུན།

བོད་ལྗེ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༧ ཉིན་རང་གཅིག་ཕྱར་ཡོང་། དེ་ཉིན་འཁོར་ཆགས་རྡོ་བོ་ཞེས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་ལོ་རྒྱུས་ཅན་གྱི་ན་ཏུ་བྱིན་ཅན་གཅིག་བཞུགས་པར་ཉམ་ཆག་སོང་ཤུལ་དེ་ཡང་གསོ་རྒྱུའི་འགོ་ཚུགས་ནས་ཡུན་རིང་རེད་མི་འདུག་དེར་སླེབས། ལྷ་ཁང་གཉིས་འདུག་རོར་པའི་དགོན་ལག་ཡིན་འདུག ལྷ་ཁང་དུ་རྡོ་བོའི་སྐུ་ཆག་རུག་ལྷ་བྱ་བ་སློགས་ཏེ་ཡར་བཤམ། རྩོན་མའི་བྱང་འདུག་ཐོར་བསྐྱབ་འདྲ་དེ་ནམས་སྐུ་ཁོག་ཏུ་བཅུག ཞལ་ངོ་སོགས་ལ་ཆོན་སེར་འདྲ་གསོལ། དེ་འདྲ་བྱས་ཏེ་མཇལ་ཁ་གནང་བར་ང་རང་ལ་ཚུང་ཉིན་འབྲེལ་བཟང་བ་འདྲ་སྟམ་བྱུང་། དེ་སྐབས་ནམ་མཁའ་སལ་ཆེར་དྲངས་པ་ལས་ཆར་པ་ཁ་འབང་ཐར་ཐོར་འབབས་སོང་བར་ཁོང་ཆོས་དགེ་མཚན་དུ་བཅི་ཞིང་འདུག དེར་ཞག་གཉིས་བསྟུན། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་ཡོང་བར་བྱ་ཉིན་ས་མཚམས་ཟམ་པ་བཀལ་ཏེ་ལ་གྱིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀལ། སློ་རུང་བདེ་རུ་སོང་། དེ་ནས་རིམ་པར་གྱིན་ཏུ་རོང་ཆེན་བརྒྱུད། ལ་དང་རྒྱ་འཕྲང་བཅས་མང་པོ་བསྒྲོད་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་དང་སྐད་རིགས་མི་གཅིག་པའི་སར་སླེབས། ཆ་བ་ཡང་རྗེ་ཆེར་སོང་། འཆོ་ཆས་ཀྱང་ཉུང་ཙམ་ལས་མེད་པར་རང་གཅིག་ཕྱར་ཉིན་དུག་ཡོངས་མཐར་ཀྱམ་སེ་བེར་བའི་བལ་པོའི་གནམ་གུའི་ཐང་དུ་སླེབས། རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་བཟང་པོ་དང་ཤྱད། དེ་བར་ཡང་ཉིན་

མོའི་ལམ་སྟོན་དང་འཆོ་བ། དགོང་མོའི་སྟོན་གནས་སོགས་ལ་འབད་བཅོན་
མ་དགོས་པར་ཐད་ཀར་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་བྱུང་། དེ་ཆང་མ་སྤྲོ་མའི་
ཐུགས་རྗེས་གཟིགས་ཏེ་བྱིན་རྒྱལ་ལ་འདུག་པ་སྟོ་ཐག་ཆོད། གནམ་གྱ་ཐང་དུ་
ཞག་གསུམ་བསྐྱད་མཐར་གནམ་གྱ་སྤྱ་རྒྱ་ཉིད་ནས་གནམ་གྱ་ནང་དུ་རྒྱ་ཆོད་
བྱེད་ལྟག་ཅམ་ཞུགས། མཐར་བལ་པོའི་ས་ཆ་གནམ་གྱ་ཐང་ནི་པལ་སྟན་ང་་
ཟེར་བ་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཆམས་དང་ཉེ་བ་ཞིག་ལ་སྤེལ་ས། ཆ་བཤིན་ཏུ་ཆེན་
པོ་འདུག དེར་ཞག་ལྷ་བསྐྱད་མཐར་འཁོར་ལོའི་ནང་སྤྱ་པ་ཉིད་ནས་ཡོང་བར་
ཐོག་མར་རྒྱ་གར་གྱི་ཁོངས་སུ་ཉིན་མཆན་བྱེད་གཉིས་བསྟོད། དེ་ནས་སྤར་
བལ་པོའི་རྒྱལ་ཁོངས་སུ་འདྲེལ་ནས་ཉིན་གཅིག་རིང་ཡོང་བའི་མཐར། བོད་
སྤྱ་ ༩ ཆོས་ ༦ ལ་བལ་པོའི་རྒྱལ་ས་མཆོད་ཉིན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་མཉུན་
དུ་སྤེལ་ས།

༡༽ བལ་ཡུལ་ཡམ་གྱ་ནས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་འབྱོར་བ།

སེམས་དགའ་པོ་བྱུང་། བྱི་ཉིན་ནས་ཡང་མཆོད་ཉིན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་མཉུན་ཁ་
རིགས་དགོན་སྤྲོ་མའི་སྤྱ་མཉུན་དུ་བཅར། ཆོ་དབང་ཞིག་གནང་རན་པ་དང་
འཁེལ། ཉིན་འབྲེལ་བཟང་སྟོམ། སྤྲོ་མ་ཁོང་གིས་དེར་སྟོན་རིང་འཆོ་བ་དང་
གཟན་ཤམ་སོགས་སྤྱ་ཆས་སྤྲོ་མ་ལྟན་ཆ་ཆང་། འཁོར་ལོའི་སྤྱ་ཆ་སྟོན་རྒྱ་སྟོར་
བརྒྱ་ལྟག་བཅས་ཀྱི་གནང་སྤྱིན། ལམ་བསྟོན་གྱི་ལག་འཛིན། མཉམ་དུ་འགྲོ་

རོགས་བཅས་ཚང་མ་འོ་བརྒྱལ་གནང་བུང་བར་བཀའ་བློན་གྱི་ཉེ་ཏུ་ཆེ། བལ་
ཡུལ་སྔོན་རིང་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ལ་བསྐྱོར་རིང་བུང་ ༡༩ ཅེ་
མཇལ་བཅས་དང་། བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་ལ་བསྐྱོར་བ་ ༡༠༠ ལྷག་སྟག་མོར་ལུས་
སྦྱིན་ལ་བསྐྱོར་བ་ ༡༧ བཅས་དང་། ཡང་ལེ་ཤོད་ཀྱི་ཨ་ཁུ་རའི་སྦྱབ་སྤྲུལ་ཅེས་
གྲ་རུའི་སྦྱབ་སྤྲུལ་དང་། བལ་པོ་པམ་མཐིང་པའི་མཁའ་སྦྱོད་སྦྱབ་སྤྲུལ་སྒྲོལ་
མ་རང་བྱོན་བཅས་མཇལ། བོད་བལ་གྱི་གནས་རྟེན་དེ་ནམས་གྱི་མདུན་དུ་
ཡིད་ཆེ་མས་ངས་གྱི་གསོལ་བཏབ་སྟོན་འདུན་རེ་ཡང་ཁྱེ་རྒྱ་རྟེན། དེ་ཅམ་ལ་
བལྟས་ན་སྐལ་བ་རུང་བཟང་སྟམ།

བལ་ཡུལ་ས་ཆ་ནི་སྟོན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་དག་གཅོམ་པ་མང་
པོས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་ཏེ་ཅང་གནས་
ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར་གནས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་འདུག དེར་ཞག་
༩ སྔོན་ཆེ་གཞན་གཞིས་ཆགས་པ་ཡུལ་གཅིག་པ་ཁ་ཤས་འདུག་པར། དེ་
དག་གིས་ཀྱང་དགའ་ཆོར་དང་བཅས་ཅི་དགོས་སྟེ་ལེན་བྱས་བུང་། མཐར་
ཊླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ནས་རྒྱངས་འཁོར་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཡོང་བར་མཆན་
༡ དང་ཉིན་གཅིག་བཅས་མཐར་ཆེས་ ༡༦ དགོང་མོ་འབྲས་སྡོངས་རྒྱལ་ས་ལྟེ་
བའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སླེབས། དེ་དུས་ཨ་མཆོག་གི་བྱིས་རྟེན། ཁོང་གི་ཁང་པའི་
ཡང་ཐོག་མཆོད་ཁང་ནང་དུ་བསྟལ་བུང་། སྟོ་ཡང་གྱིན་དུ་བདེ། མཆན་མོ་
གཉིད་ཡག་པོ་ཞུག ཞོགས་པར་སྤང་བ་དྲངས་བ་སོགས་སྤར་དང་མི་འདྲ་

ཅམ་ཞིག་བྱང་།

༡༽ ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྱལ་ཐོག་མར་མཇལ་བ།

༡༩༥༡ བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ འོགས་པར་འབྲས་ལྗོངས་སྤང་ཏྱིག་ཆོས་རྒྱལ་
གྱིས་སྤྱལ་བའི་རྗེ་སྤྱ་མ་མཆོག་གིས་བསྟན་འགྲོའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེར་གནང་
བའི་གཟིམས་སྤྱལ་འོག་མར་རྒྱལ་བསྟན་རིས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཚལ་འོག་
མིན་རྟོ་རྗེ་བཀོད་པའི་ཕོ་བྲང་ཞེས་པའི་ནང་བཞུགས་རྗེ་སྤྱ་མའི་འདྲ་ཞལ་
དང་གཏུང་ཉེན་བཟའིས་གྲོལ་བ་བཞི་ལྟན་ཆེ་ཆུང་། གསང་ཡུམ་མཁའ་
འགོ་མཆོག་སྤང་སྤྱ་མཆོག་སྤྱལ། ཕྱག་མཛོད་བཟའིས་རྒྱལ་བཅས་
དགྲེས་མཇལ་བྱས། དེ་ནས་རྒྱངས་འཁོར་ཆུང་བ་ནང་བཞུགས་ཏེ་ཆུ་ཆོད་བཞི་
ལྟག་གི་འབྲས་ལྗོངས་གནས་ཀྱི་ལྷོ་བ་བྲག་དཀར་བཟའིས་ལྷིང་ཞེས་རྗེ་སྤྱ་
མའི་སྤྱ་གཏུང་བཞུགས་གནས་དང་། དེའི་ཉེན་མཆོད་ཉེན་བཟའིས་གྲོལ་
བ་བཞི་ལྟན་མདུན་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་སྒྲོན་འདུན་གྱུ་འབྲལ་ཡང་བསྐྱར་ཆུ་
ཆོད་། ལྟག་ཅམ་གྱི་དགོང་མོར་བདེ་ཆེན་སྤིང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡང་སྲིད་
རིན་པོ་ཆེ་དངོས་མཇལ་བྱང་། དེའི་ཉེན་མོ་ནི་ང་རང་གི་མི་ཆེ་དོན་ལྟན་གྱི་
བཟང་འབྲས་མ་ཞན་ཅམ་ཐོབ་པའི་དུས་གཅིག་ཤར་སོང་། སེམས་ཤིན་དུ་སྤྱོ་
བོ་བྱང་། ཁམས་ཡང་དྲངས་། ལྷས་བྱངས་ཀྱང་བདེ། ཁ་བས་དང་སྤོད་གནས་
སོགས་གང་ཅི་འཕྲོད་པ་ལྟ་བུ་བྱང་བས་སྤྱ་མ་རྟོ་རྗེ་འཆང་གི་བཞེད་པ་སྐྱོར་

སྒྲིམ་དཀའ་ངལ་བྱུང་བས་ད་བྱས་པར་བྱིན་སྒྲིབས་འདུག་པ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་
སོགས་དཀའ་ཕྱོགས་པས་ཀྱང་དགའ་ཆོར་སྤྱང་སྦྱོབ་འདྲ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་
བཅས་ཡིན་སྒྲིམ། མཆོག་སྤྱུལ་གཙོས་ཁོང་ནམ་པ་ཆང་མ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་
དགུས་ཆོར་ཆེན་པོ་གནང་འདུག དེར་ཞག་ཤས་བསྐྱད་ནས་སྤྱར་སྤྱང་ཏོག་
ཚུར་ཡོང་།

༡༩༤༡ བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་རྒྱལ་བ་ལྟ་ལས་བབས་པའི་དུས་
བབ་ལ་རུམ་བཏེག་དགོན་དུ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་རང་བྱུང་རིག་པའི་རྩོ་
རྒྱུ་གཏུང་མཆོད་དང་། གཏུང་རྟེན་མངའ་གསོལ་ལ་འཁེལ་བས་དེར་ཡང་
སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས། མཉམ་དུ་སོང་སྟེ་ཀམ་པའི་སྦྱུ་འདྲ་དང་གཏུང་རྟེན་
གཙོས་ལྟ་ཁང་དང་གཟིམས་ཤག་ཁག་ཞིབ་མཇུག་དང་གདན་ཆབ་ལྷ་དམར་
རིན་པོ་ཆེ་དང་འཇམ་དགོན་གོང་སྤྱུལ་ཡང་སྲིད་སོགས་སྒྲིམ་སྤྱུལ་ཁག་མང་
དང་། ལྟག་པར་དེལ་མགོ་མཐུན་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགུས་ཞལ་མཇུག་སྤྱང་
ཏོག་ཞག་ཤས་བསྐྱད་ནས་སྦྱུ་གཏུང་ལྟ་ཁང་བསྐྱོར་བ་བྱས། དེ་ནས་སྤྱར་བདེ་
སྤྱིང་དུ་ཡོང་།

༡༩༤༡ བོད་ལྗེ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༩ ལ། དེལ་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་བཟླ་ཤིས་
ལྷིང་གི་ལྟོ་ཕྱོགས་མཁའ་འགྲོ་གསང་སྤྱག་ཅིས་རྩོ་རྩོ་པག་མོའི་གནས་བྱིན་
ཅན་གྱི་སྤྱག་པའི་ཅར་ཚུ་རྩོན་བྱིན་ཅན་ཡོད་པ་དེར་སྦྱུ་ལུས་བདེ་བསང་
ཆེད་ཐེབས་པ་དེར་མདུན་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་མཉམ་དུ་སོང་། རིན་

པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་འཇམ་དབྱངས་སྤྲུལ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་གསུང་
 འབྲུམ་ལྷགས་ལུང་ཚུགས་སར་ཐོག་མའི་པོད་ལྷ་ཡོད་པ་ཆ་ཆང་ཐོབ། ཞོར་
 དུ་ཚུ་རོན་ཡང་བསྟེན། སྤྲུལ་དང་གནས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་འདྲ་འདྲུག་པའི་མི་
 ཉམས་ཡང་ཡང་བྱུང་། ཞག་བདུན་བསྟན་འཕྲུལ་གྲོལ། སྤར་བདེ་སྤྲིང་དུ་
 འབྱོར། གསལ་དགའ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཆོས་གྲགས་བཞེངས་ལ་རྒྱུན་སེལ་
 དུ་སྤར་སྒྲུབ་གཟབ་རྒྱས་གནང་ཆེད་ཡང་སྤྲིད་ནས་གདན་ཁྱུས་ལྟར་ཕེབས་
 གྲུབ། མཁམ་བཞེ་གོང་མའི་སྟན་བརྒྱུད་སྤར་པའི་སྒོ་ནས་སྤྲིན་བསྟེན་འབྲུམ་
 ཕྲག་གཏོར་བསྒྲོག་མནན་པ་སོགས་གཟབ་རྒྱས་གནང་། ཞོར་དུ་སྤར་དབང་
 དང་། འཇམ་བསྟོད་གང་སྒོ་མའི་རིག་གཏད། ཡང་སྤྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ངོས་
 རང་ལ་དམིགས་བསལ་ཁྱུས་པའི་གྲུབ་ཆེན་ཐང་རྒྱལ་ཉེ་བརྒྱུད་ཆེ་དབང་
 གངས་མང་། སྤྲུལ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐར་ཆེན་མའི་ལྷགས་
 ལུང་བཅས་ཆོགས་ཆོས་སུ་གནང་། ཞག་ལྷ་བཞུགས་ནས་ཕེབས་སོང་། རིན་
 པོ་ཆེ་ཁོང་ནས་ངོས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་དཔྱེས་ཚུལ་གྱིས་སྤར་སྒྲུབ་པོན་ཆེན་
 དང་། དར་ཐེར་ཤམ་བཅས་གནང་སྤྲིན་དང་། ཐུགས་བསྟེད་རྒྱལ་ལ་འདྲུག་
 ནན་ཟབ་རྒྱན་མར་གནང་ཆོག་པའི་བཀའ་ངོན་གསུང་བཟང་བཅས་ལྷག་
 པོར་བསྒྲུལ་བས་དགའ་སྒྲོའི་མ་བྱུང་སྟེ་སྤྲུལ་གོང་མའི་བཀའ་ངོན་དྲན་
 བཞིན་མིག་ཚུ་ཡང་ཤོར།

ཨེ་མ་ཆེ་སྟོན་འཕེན་བྱེད་མ་དམན་པས། །

དལ་བའི་ཉིན་ཐོ་བ་ཆོས་དང་སྤྲ་མ་འཕྲད། །
འོན་ཀྱང་རྫོགས་བྱེད་གནག་པས་བྱས་པ་ཡིས། །
སྟིགས་དུས་རྒྱད་པའི་ཉམ་ང་ཆེ་ཐང་བྱང་། །
སྤྲ་མ་དམ་པ་མཆོག་རྣམས་ཞིང་གཞན་གཤེགས། །
མཆེད་གྲོགས་དམ་ཆོག་ཅན་དང་གསོན་བྲལ་གྱུར། །
སྟོག་གི་ལྷག་མ་ཅམ་ཞིག་ལུས་པ་ན། །
ཆོ་མཐར་སྦྱིད་པའི་ཉི་མ་ཅུང་ཟད་མཐོང་། །

༡༥། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གནས་བསྐྱོར་དང་སྤྲ་ཆེན་མཇུག་བཤུ་བ།

སྤྱི་ ༡༡ ཆོས་ ༩ ལ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་གནས་བསྐྱོར་འགྲོ་ཅིས་ཀྱིས་ཐོག་སྤང་
ཏོག་ཏུ་སོང་། དེར་ཞག་ཤས་བསྐྱད་རིང་སྐྱེ་གདུང་ལྷ་ཁང་བསྐྱོར་བ་ཅི་འབྱུང་
བྱས། རྒྱ་འབྲོས་བཅས་ཕྱོགས་བསྐྱོར་སྐྱོར་བ་ ༡༥༥༠ ཅམ་འཁོར་སོང་། ཆོས་
༡༡ ཉིན་ནས་གནས་བསྐྱོར་ལ་སོང་། བྲ་པ་ཁན་གཞོན་གཉིས་ཆེད་བཏང་
གནང་། དུག་མཛོད་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཤི་ལི་གྲུ་རིའི་བར་ཐེབས། འགྲོ་གྲོན་ཆང་
མ་སྤྲ་བྱང་ནས་བཏང་རྒྱ་མཛད། རང་ཉིད་གང་འདོད་པའི་སར་སོང་བར་
ཐོག་མར་ཤི་ལི་གྲུ་རི་ནས་རི་ལིའི་ནང་ཞུགས། ཉིན་མཆོད་བྱེད་གསུམ་གྱིས་
རྒྱལ་ས་ལྷེ་ལིར་སྤེལས། དེར་བཞུགས་སྤྲ་བའི་སྐྱེ་རོ་དཔོན་ཏོག་གིས་སྤེ་
ལེན་གཟབ་འབྱོར་གནང་བྱུང་། དེར་ཁ་ཆེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཁང་ཤིན་

ཏུ་ཉམས་མཚར་བའི་བཟོ་དབྱིབས་ཅན་འདུག་པར་ལྟ་སྟོན་བྱས། སྤར་གྱི་
ཆོས་གྲོགས་ཡིན་པའི་ཉེ་ཉོར་གདོང་སྒྲུལ་དང་མཇལ་འཕྲད་བྱུང་། དགེས་
ཆོར་གནང་བ་ཞག་གཉིས་ཐོག་ནས་མོ་ཁར་ཞུགས་ཏེ་ཕུ་རུ་མ་ལར་བྱེད་ཡོལ་
སླེབས།

ས་སྐྱའི་མ་དགོན་གྱི་སྒྲ་བྲང་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཡ་སྐྱབས་མགོན་
ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོལ་མ་པོ་བྲང་པའི་སྐྱེ་བཅར་ཞུས། ཞག་གཉིས་
བསྟན། ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགེས་ཤིང་དམ་ཚུལ། ཐུག་མཐུད། རྟོན་པའི་གསེར་
སྐྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་ལེགས་མཐོ་ཆད་ལྷག་ཅན་དང་ལམ་འབྲས་མཁྱེན་སྤྱི་བྲིད་
པོད་གཉིས། རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་སྤར་ཆོན་ཁྲ་ཅན་སོགས་གནང་སྦྱིན་རྒྱ་
ཆེན་བཀའ་ངིན་ཐོབ། དེ་ནས་མཎ་རུ་བ་ལ་དོར་མ་དགོན་ཏུ་དོར་ཞེ་མི་
པའི་ཤར་ཆེན་སྐྱ་ལྗིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་
བཞུགས། ཁོང་གི་མདུན་ཏུ་མཇལ་ཐུག་ཞུས། ཤིན་ཏུ་བཅེ་བའི་ཐུགས་གྱིས་
རྗེས་སུ་བབྱུང་། མགོན་པོ་གྲུར་ལྟ་བུར་གྱི་རྗེས་གནང་བཀའ་གཏད་གྱིས་
ཆོས་སྒོ་བྱས་ནས་བེར་སྤྱང་ཐུན་མོང་བའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། མཁན་སློབ་བཅུ་
ཆོགས་གངས་ཆང་གིས་སྤར་གྱི་སྒྲོམ་རོ་ཕུལ་རྗེས་བསྐྱབ་ཆོགས་རིམ་འོད་
གྱིས་བསྟེན་རྗེས་བསྐྱར་གསོ། ལྟ་གོན་སྟོན་ཏུ་འགོ་བའི་སྟོན་གྱི་དོར་རྒྱ་
དབང་ལམ་དབང་། ལམ་ཟབ་སྤྱོད་མའི་རྣལ་འབྱོར་བྱི་མ་བཅས་དགེས་བཞིན་
ཏུ་བཀའ་ངིན་གནང་། རྟོན་འབྲེལ་ཡང་དགོ། ད་དུང་དངོས་པོའི་གནང་བ་

ཡང་རྒྱ་ཆེན་བསྟུལ། དེ་འཕྲལ་སྒྲ་ ༡༡ ཆོས་ ༤ ཉིན་དྲི་རྩ་དུན་བརྒྱད་དཔལ་
ས་སྒྲུའི་མཐོ་རིམ་སྒོ་བ་གྲུར་སོང་སྟེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་མདུན་བཅར་
ཞུས། དེ་དཔོན་ཏོག་ཆོས་གོགས་དམ་ཆོག་གཙང་བར་བརྟེན་དངོས་མཇལ་
བྱུང་བར་ཏཱ་ཅང་ཐུགས་དགུས་པར་མཛད།

ཞག་གཅིག་ལས་སྟོད་ཁོམ་མ་བྱུང་། རྗེས་སོར་སྟོད་ཅམ་གྱི་མཇལ་
འཕྲད་ཡོང་ཆགས་བྱས། གསོལ་རས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེན་གནང་བྱུང་ཞོར་དུ། རྩ་ཇ་
དུར་ས་སྒྲུའི་ཆོས་ཆོགས་འདུ་ཁང་མཇལ་ཅམ་ལས་ལོང་ཁོམ་མ་བྱུང་། དེ་
ནས་ཉིན་མཆན་བྱེད་གཉིས་རིང་མོ་ཏཱ་ཞུགས་ཏེ་སོང་མཐར་ཇ་རམ་སྤེལ་
ཞེས་པ་ ༡ རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་སར་སླེབས། དེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་
པའི་སྟོན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་སྒྲུ་བཅར་ཞུས། དགུས་པ་ཆེན་པོས་སྒྲུ་མདུན་ལ་
མཇལ་བའི་སྟེ་ཁྱིད་གནང་སྟབས་དེ་འཕྲལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མདུན་
མཇལ་ཁ་ཐོབ། ཁོང་གིས་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོ་གནང་ཞིང་སྦྱིད་སྦྱུག་
དང་། སྦྱོང་ཡོན། ལམ་གྱི་དཀའ་ངལ་ལ་སོགས་པ་ཐུགས་སྟོད་པོའི་སྟོན་ས་
འདྲི་ཞིབ་མཛད་པ་དང་། སྒྲུ་སྤར་དང་སྤྱང་མདུད། ཉིན་དམ་རྣམས་སོན་
ཆེན། ཕྱག་ཚུ་ཆུང་དུ་བཅས་གནང་། གཞན་ཡང་བསྟེན་སྟོན་དང་འཕྲོས་
ཟུར་བཅས་ཐུབ་འཕྲལ། ཕྱག་གཉིས་ཆར་སྦྱི་བོར་འཛོག་བཞུགས་མལ་ནས་
ཁྲི་རྩར་བབས་ཏེ་ནང་སྟོའི་འགྲམ་བར་སྦྱེལ་བར་གནང་བྱུང་། འཛིགས་སྤང་
དང་དད་པ་གཉིས་ཀ་སྦྱོས། ཉེ་འཕྲལ་ཚུགས་སྒྲུའི་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཆོས་འཁོར་

གྱི་སྐྱབས་ལོག་དུ་རྗེས་འཛིན་གྱི་གནང་བའང་ལེགས་པར་ཐོབ།

དེ་ནས་ཕྱི་ཉིན་མོ་ཏར་རྒྱ་ཆོད་ཁ་ཤས་ཡོང་བར་སྟེར་སར་ཞེས་
པ་སྟེ་དགེ་བའི་གཞིས་ཆགས་དང་ས་དགོན་ནང་སྟེབས། དེར་ཞག་གཉིས་
བསྟད་མཐར་མོ་ཏར་ཞུགས་ཏེ་མཆོ་པར་མཇུག་ཁ་དང་བསྐྱོར་བ་ཁ་ཤས་
མཐར་ཕྱིར་ལོག་གིས་མརྟེན་སྟེབས། དེ་རྒྱབ་མོ་ཏར་ནང་མཆོན་གང་ཡོང་བར་
ཕྱི་ནང་རྒྱལ་ས་ལྷོ་ལོར་སྟེབས། དེར་ཞག་གཉིས་བསྟད་རིང་ཁྲོམ་སྤང་ཁ་ཤས་
དང་། རི་གཡུང་རྒྱ་གནས། གཙན་གཟན། བྱ་རིགས་སོགས་བཀག་སྡོམ་རྩ་བ་
དེ་ཆོར་ལྟད་མོ་འདྲ་བལྟས། སྟོན་ལམ་འདྲ་བརྒྱབས།

༥༽ འཕགས་ཡུལ་དབུས་འཁྱུར་འཆང་དུ་གནས་བསྐྱོར་བ།

དེ་ནས་མེ་འཁོར་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཉིན་མཆོན་གཉིས་ཡོང་བར་ ༡༧༤༡ བོད་
ཟླ་ ༡༡ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཞོགས་པར་དོ་རྗེ་གདན་དུ་སྟེབས་སྐབ་འཕྲལ། བྱང་
རྒྱབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ། རྒྱལ་མཆོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞལ་སྟེན་ནས་དོ་བོ་
ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་བྱང་རྒྱབ་ལམ་སྟོན་དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་བཟང་
གྲགས་པའི་ལམ་རིམ་སྟོན་ལམ་གཉིས་ལྷགས་ཁྲིད་ཞིབ་པར་ཐོབ། ཉིན་གྲང་
ཡོལ་རྗེས་དེར་ཁོང་གིས་མདོ་འདོན་པའི་མཁན་པོ་མཇུག་དབུས། དགེ་རྒྱལ་
སྟོང་སྐུ་རྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་མཇུག་པའི་གྲལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྐལ་
བའང་བྱུང་།

བོད་ལྗེ་ ༡༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་མཆོད་དབང་ལྷ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དག་སྒྲུང་
ཀྱི་ཅན་ཉེར་ལཱའི་ནང་ཆོན་སྒྲུབ་རས་གཟིགས་ཀྱིས་བ་ཀྱི་མཆོའི་དབང་ཆེན་
སྟོ་གོན་སྟོན་འགྲོའི་སྟོ་ནས་ཟབ་རྒྱས་གནང་བ་དེ་ཐོབ། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཞོགས་
པར་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་སམ་གསོ་སྦྱང་གི་སྟོན་ལུང་། རྒྱབས་
འགྲོ་སྟོལ་མ། མ་ཁི་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་གནང་བར་དེ་དག་ཞུས། ཆོས་ ༡༦
ཉིན་དགེ་འདུན་པས་ཀྱིས་བའི་བཀའ་འཁྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དག་སྟོན་དགོས་སྐྱེའི་
བཀའ་ཕེབས་བཞིན་མང་ཆོགས་དང་མཉམ་དུ་བཀའ་འཁྱུར་བཞགས། ཆོས་
༡༩ ཉིན་སྟོ་མང་དགེ་བཤེས་དག་སྒྲུང་བྲི་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཆེ་དབང་ཟབ་རྒྱས་ཅན་ཞིག་གནང་བ་དེ་ཡང་ཐོབ་ཅིང་། དེ་དག་གི་
བར་བར་དུ་འང་གསུང་འཕྲོས་ཞལ་གདམས་སྟོན་ཅན་མང་པོ་གནང་སོང་།

སྐབ་པའི་རྒྱལ་ཆབ་གངས་ཅན་མགོན་པོ་ཡིས། །

རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་མ་རྒྱ་བོ་རྟེ་དང་། །

བྱང་ཆུབ་ཤིང་དུང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ན། །

འཁོར་དུ་སྦྱེས་འདི་སྐལ་བཤིན་དུ་བཟང་། །

རྡོ་རྗེ་གདན་ནས་ཉེ་འཁོར་གྱི་གནས་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་དུར་ཁྲོད་ཅེས་
པ་དང་སྟོན་པས་ལོ་དུག་དཀའ་བ་སྦྱད་ས། ཞིང་པའི་བྱ་མོ་ལེགས་སྦྱེས་
མས་འོ་ཕུལ་ས། དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བསེལ་བའི་ཆལ། མགོན་པོའི་གནས་གྲུབ་
ཆེན་ཤུ་བ་རི་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་ ཡངས་པ་ཅན་རིར་སྦྱེའུས་སྦྱང་ཅི་ཕུལ་གནས།

མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་བྱུང་ཞེས་དབུ་སྐྱོ་བཅིལ་གནས། རྒྱུ་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་
པོའི་ཁབ། ཤེར་མདོ་གསུངས་པའི་གནས་བྱ་ཆོད་ཕུང་པོའི་རི། རྒྱལ་རྒྱའི་ཤུལ་
གནས། རྒྱ་ཆོན་ལ། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟུ་མཛད་པའི་ཤུག་
བཅས་དེ་རྣམས་སྐབས་འཕྲལ་རེ་མཛལ་བསྐྱོར་སོང་བ་དང་། དེ་དག་གི་བར་
གསེང་རྣམས་སུ་གན་རྟོ་ལར་བསྐྱོར་བ་ཅི་འབྱུབ་བྱས་པས། བསྐྱོར་བ་ནང་
བསྐྱོར་ ༦༠༠ ལྷག་ཙམ་དང་། ཤུག་བསྐྱོར་གསུམ་བཅས་ཞོག ༡༧༥༡ བོད་ཟླ་
༡༡ ཚེས་ ༡༦ བར་བསྟན། དེའི་རིང་རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་གསོལ་འདེབས་
དང་སྟོན་ལམ་བཅས་རང་ཡིད་ཆེམས་ངེས་ཅན་བཏབ་རྒྱ་རྟེད། དེ་སྤར་མི་
ཆོ་གཅིག་གི་རིང་ལ་འཕགས་ཡུལ་རྫོང་མེད་གདན་མཛལ་ཙམ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་
ཡོད་ན་ཨ་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་ད་རེས་དངོས་སུ་རེ་
འདུན་དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པར་བརྟེན་དགའ་བ་ཆད་མེད་སྦྱིས་ཤིང་འདོད་སྟོ་
རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་། དེའང་སྤྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་བྱིན་རླབས་དང་
བཀའ་བྲིན་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་རྟེད། རྫོང་མེད་གདན་དུ་སྟོན་བཅའ་ཟེའི་བུ་ཙ་ག་
སི་ལྷ་མས་བཞེངས་པར་གྲགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་ཅན་གན་རྟོ་ལ་
མཐོ་ཆད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ། དེའི་ནང་རྟེན་ཅན་དན་གྱི་ལྷ་གྲུ་ལས་སྦྱུལ་པའི་ལྷ་
བཅོས་བཞེངས་པར་རྟོན་པ་དགུང་ལོ་སུམ་ཅུ་པའི་སྐྱེ་ཆད་མཐོང་གོལ་བྱང་
རྒྱབ་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཤིང་ཐོག་ཁང་དེར་སྟོན་ལྷ་སའི་རྫོ་བོ་བཞུགས་གནས་
གྲགས། ད་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཞེངས་སྐྱེ་གཟི་བྱིན་ཅན་ཞིག་བཞུགས།

གན་རྟོ་ལ་ཡི་ཆེར་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་ཆུང་བུ་ཞིག་ཡོད་པར་
དེའི་ནང་སྟོན་པའི་རིང་བསེལ་མ་གྲ་རྟེན་གྱི་གང་ཡོད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་
སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ་ཀྱིས་བཞེངས་པ་དང་། གན་རྟོ་ལའི་རྒྱབ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སྟོན་
ཤིང་ཡལ་འདབ་སོགས་སུ་རྒྱས་ཤིང་སྟོ་ལྡང་མ་རྒྱད་ཀྱི་མདངས་ལྟར་གཟི་
བྱིན་འཕྲོ་བ་ཞིག་བཞུགས། ཤར་ཕྱོགས་དེར་སྟོན་པ་ཞག་གཅིག་བཞུགས་
གནས་ཡིན་པའི་མཆོད་རྟེན་དབུས་ཀྱི་དང་དབྱིབས་འབྲ་བ་ལ་དེ་ལས་ཆུང་
བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། སྟོན་པ་ཐོག་མར་དེར་བཞུགས་བཞིན་འོད་ཟེར་སྟོས་
ཏེ་ཤིང་པལ་བ་གཞན་ཀྱང་བསེགས་ཟིན་པའི་སོལ་བ་རྣམས་སྤྱངས་པ་ལས་
འཁྱུངས་པ་ཡིན་པར་གྲགས་ཤིང་། གན་རྟོ་ལའི་བྱང་དེར་སྟོན་ཤིང་ཆེན་
པོའི་སྟོང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་འོད་ཟེར་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཞེས་གྲགས། ལྷོ་ཕྱོགས་
ཀྱི་ས་ལྷོགས་སྤང་ཁ་དེར་སྟོན་པས་རྩ་གདན་འདྲོར་གནས་དང་། བྱང་སྐོར་
སོགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆུང་བུ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་རྟེན་དུ་དབྲ་
བཅོམ་པའི་རིང་བསེལ་རེ་བཞུགས་པ་དང་། ལྷོ་ཡི་རགས་ཉམས་ཆག་སོང་
འཕྲོ་དེ་སྟོན་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྟུབ་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྟོན་ཤིང་ལ་སྤང་ཆེན་གྱི་
གནོད་འགོག་བཞེངས་པ་དང་། དེའི་ངོས་གདོང་རྣམས་སུ་སྟོལ་མའི་ཞལ་
བརྒྱད་དང་། མགོན་པོའི་ཞལ་བརྒྱད་རྣམས་ཡོད་པར་མི་གཅིག་གིས་དེ་
ཆང་མ་མཐོང་ན་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་གསུངས། གན་རྟོ་ལའི་སྟོའི་གཡོན་
ལོག་དེར་སྐྱེ་བྱིན་ཉམས་ཅན་བཞུགས་པ་དེ། སྟོན་ངོ་བོ་རྩེ་བོད་ལ་བྱོན་རྒྱ་

ལུང་བསྟན་ཅིང་ཞལ་གཟིགས་པའི་སྒྲོལ་མའི་སྒྱུ་དེ་ཡིན་པར་དོ་རྗེ་འཆང་
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་གནང་བར་གྲགས། ལྷགས་
རིའི་ཤར་སྒྲོའི་རྒྱབ་ལོགས་སུ་ཁང་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དོན་གཤམ་པོ་རྒྱུ་པོར་རི་
མོ་ཡོད་པ་ཉམས་སྒྲོན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྟོན་གྱི་ཆེན་མངས་རྒྱས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོས་བསྐྱངས་ཡོད་
པར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པ་ཡང་འཇམ་མགོན་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་བར་
གྲགས། དེའི་ཟུར་མཆོད་རྟེན་ལྷ་བུའི་འོག་དུར་ཁྲོད་རེད་ཟེར་བ་དེའང་ཉ་ཉ་
ཆོད་པའི་དུར་ཁྲོད་རེད་གསུངས།

དོ་རྗེའི་གདན་ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་འདིར།

ལྷར་བཅས་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སྟོན་པ་དེས།

སྒྱུལ་གྱུང་མི་གཡོ་མཉམ་གཞག་སྟན་གཅིག་གིས།

ཁམས་གསུམ་བདུད་ལས་རྒྱལ་ཞིང་མངོན་སངས་རྒྱས།

དེ་ཙམ་མ་ཟད་ཞིང་ཁམས་འདི་ཉིད་དུ།

སྤར་བྱོན་ཟིན་དང་མ་འོངས་འབྱོན་འགྱུར་བའི།

རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པའི་གདན་ཡིན་ཞེས།

སྟོན་མཆོག་ཤུག་རྒྱལ་པོའི་ཞལ་ནས་གསུངས།

དེས་ན་གནས་འདིར་ཕྱག་མཆོད་བསྒྲོར་བ་སོགས།

བགྱིས་པའི་དགེ་བ་དེ་ནི་བསམ་མི་བྱས།

ཐ་ན་གནས་འདིར་སླེབས་དང་མངལ་ཅམ་གྱིས། །

ཐར་པའི་ས་བོན་རྒྱད་ལ་བསྐྱུན་པར་ངེས། །

སྒྲ་མའི་བྱས་པ་འགའ་རེ་མ་དམན་པས། །

མིར་སྐྱེས་དབང་པོ་ཆང་ཞིང་ཆོས་དང་འཕྲད། །

གནས་ཆེན་འདི་འཁོར་སྟོན་པའི་ཞལ་སྐྱེན་མངལ། །

དལ་ཉིན་དོན་ཡོད་གྱུར་སྐྱམ་སྟོབ་བའང་སྐྱེས། །

(ཉི་འཁོར་གྱི་གནས་ནམས་གྱི་འཁོར་ཐོ་ཞིག་ཟུར་དུ་འང་བྱིས་ཡོད།)

དོ་རྩེ་གདན་ནས་ ༡༩༥༡ བོད་ལྗོངས་ ༡༡ ཆོས་ ༡༦ ཉིན་མོ་ཁ་གྲགས་ཏེ་ཆུ་ཆོད་
བརྒྱད་ཅམ་སོང་མཐར་སྟོན་པས་ཐོག་མར་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་
བའི་གནས། ལྷ་རྩེ་ཁ་སྤོང་སྤོང་ལྷུང་བ་རི་དྲགས་མི་འཛིགས་པའི་ནགས་
ཁོད་ཅེས་པ་དེར་སླེབས། དེར་ཆོས་གཞིས་ཉམས་ཆག་སོང་ཤུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
དང་སྟོན་པའི་བཞུགས་ཁྱིའི་ཤུལ་སོགས་འདུག གསོལ་འདེབས་དང་སྟོན་
ལམ་ཅི་ཤེས་བྱས། ཁ་ཏོན་འདྲ་དེར་བཏོན། མི་ལམ་དུ་རང་གིས་གཞན་
འཁོར་མང་པོ་ཞིག་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བྱམས་སྟོང་རྩེའི་ཆོས་ཐུན་བཤད་པ་
གསལ་པོ་འདྲ་མིས། དེར་དགེ་བསྟེན་རྣམས་ལས་བཞེངས་པའི་གན་རྩེ་ལ་དོ་
རྩེ་གདན་གྱི་མཆོད་ཉིན་འདྲ་བའི་དབྱིབས་ཅན་ནང་ཐུབ་སྐྱེ་བཞུགས། དེའི་
གདན་ཁྱིའི་ནང་ཉིན་མངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱེ་རུས་ཆན་པ་གཉིས་བཞུགས་ཟེར། དེ་
སྐྱོར་འབར་མ་དང་རྒྱ་ནག་ལྷ་ཁང་འགའ་རེ་དང་། རྒྱ་གར་གཞུང་བཙུགས་

བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་བཅས་འདུག དེར་ཞག་གསུམ་བསྐྱད་མཐར་མེ་འཁོར་ནང་ཉིན་མཆན་གཉིས་འོངས་བའི་མཐར་ཤི་ལི་གྲུ་རི་ལ་བསྐྱེབས། དེ་ནས་མོ་ཏ་ནང་ཡོང་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་གྱི་དགོངས་མོར་སྔོན་གནས་འབྲས་སྔོངས་གནས་ནང་སྤ་བྱང་དུ་དགའ་འབྱོར་བྱུང་།

༦༽ འབྲས་སྔོངས་སུ་བཤད་ཟུ་ཚུགས་ནས་སྤར་འབྱོར་བ།

༡༩༩༡ རབ་བྱུང་ ༡༦ ཟླ་པོ་ཕག་གི་གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་ཉིན་སྤ་ཆར་ཡང་སྤྱད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་དུ་མངལ་དར་དང་རྟེན་མཆོན་བཟླ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཞབས་བཏན་ཆོགས་བཅད་གསུམ་བཅས་སུལ་བར་དཀྱུས་ཉམས་ཆེན་པོ་གནང་། སྤན་རང་ལའང་དར་དང་འབུལ་མཆོན་གནང་བ་དང་། ཟུ་མང་གིས་ཀྱང་དར་གཉོང་གནང་བྱུང་། གང་ཐད་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པོ་བྱུང་། ༡༩༩༡ བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༥ འཕྲོད་སྦྱོར་དགེ་བའི་ཉིན་ནས་སློབ་ཟུ་དབུ་འཛུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཐག་ཆོད། བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡ ཉིན་ནས་ང་རང་ཆོ་སྐབ་ཞག་བདུན་མ་ཞིག་བསྐྱད་པར། ཆེས་ ༩ ཉིན་གྲོ་ལ། ད་དུང་ཆོ་སྐྱུག་ལོ་གྲངས་མི་ཉུང་ཅམ་ཡོད་ངོ་འབྲལ་ཆིས། ཆེས་ ༡༠ ཉིན་བཟླ་ཤིས་ལྗིང་། འཇམ་མགོན་འོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་གྲོལ་བ་བཞི་ལྟན་མདུན་བསྐྱོར་ཐུག་སོང་བར་ཞག་གཅིག་འགོར། མཐའ་བསྐྱོར་བདུན་ཅམ་དང་གདུང་རྟེན་བསྐྱོར་བ་བརྒྱ་ལྟག་གྲུབ། གསོལ་འདེབས་དང་སློན་ལམ་ཡིད་

ཆོམས་ངེས་བྱས། དེ་ཉིན་དགོང་རྩོམ་འབྲུག་སྐད་ལྷིང་ཞིང་སེར་བ་ཆེན་པོ་
བབས། ཕྱི་ཉིན་ནམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས། རིག་ཁམས་ཀྱང་དྲངས། དགོན་པ་
དེའི་ནང་ནས་གཞི་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་ཉིན་ཉིན་འབྲེལ་བ་བྱུང་།

བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ཆོས་གྲུབ་ཀྱི་ཉིན་སེལ་ཆེད་སྒྲོལ་ཆོག་ཆར་
གསུམ། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་བསྐྱང་གསོ་ཉིན་གང་། ཆོས་ ༡༥ ཞོགས་པ་དང་པོར་
གཞི་བརྒྱུད་ཏེ་དགོང་འདུན་འདུས་པ་དང་། ཕྱིར་བཙོས་ཀྱི་མཐར་བཟུགས་
པའི་གསོ་སྦྱོང་ཚུལ་མཐུན་གྱུ་མཐར་ཆོས་ཐུན་སྦྱོང་འབྲུག་དབུ་བཅུགས་
ཟེན་འཕྲལ། བརྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་གཟུབ་སྒྲོལ་ཅན་འཆོགས། རིན་པོ་ཆེ་དབུ་
བཅུགས་གནང་། ཉིན་གྱང་དྲངས་སངས་སྐབས་སྒྲོ་ཕྱིར་འཆོགས་ཏེ་ཡང་
སྤྱད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུང་ཚོམ་གནང་འབྲི་དང་། སྐད་ཏོག་ངོར་དགོན་གྱི་
གཉིས་ས་སྐྱའི་མཐོ་རིམ་སྒྲོལ་གྱི་ནས་ཕེབས་ཞོར་གདན་དྲངས་བྱང་སྐབས་
རིགས་ལམ་གྱི་ཚོད་པ་ཡང་ཚུགས་ཏེ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ཀ་འཛོམས་
པའི་ཉིན་འབྲེལ་བྱས། མཐར་ཡར་འཆོགས། ཆོ་ག་མཐའ་རྒྱས་བསྐྱུས་
བཅས་ཚུ་ཆོད་བཞི་པ་ནས་ལེགས་པར་གྱུ་ཅམ་འབྲུག་སྐད་ལྷིང་། ཆར་
ཟེམ་བུ་བབས། ཉིན་སྒོན་མ་དང་དེའི་དགོང་མོར་གནམ་གཤིས་ཤིན་ཏུ་
འཐིབ་པ་དང་། གྲང་རྒྱང་འཆུབ་པ་བཅས་ཡག་པོར་མེད་ཀྱང་། དེ་ནང་
ཞོགས་པར་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་མེད་སྒྲོ་སངས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་འཇམ་པ་
དང་། རི་ཅེར་སྐྱུག་པ་ཡང་མི་འདུག གསོ་སྦྱོང་ཚུགས་པ་དང་ཉི་མ་ཤར་བ་

འགྲིག་དགོང་རྫོང་བར་ཉི་མ་ཡག་པོ་རྫོ་བ་སོགས་ཚུགས་གང་ཐད། དེ་ཉིན་
 ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་དགོངས་གཙོ་བོ་རྫོང་སར་ཁམས་བྱེའི་བསྟན་
 རྒྱུ་བསྐྱར་གསོའི་སློབ་སྦྱོང་གི་ཆོས་ལུ་དབུ་འཇུགས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་མཛད་སྟོ་
 ལ་གོགས་བར་ཆད་མེད་ཐོག་ཉིན་འབྲེལ་གྱིན་ཏུ་ལེགས་པར་གྱུར་སོང་སྟེ་
 པ་བྱུང་། འདི་ནས་རྗེ་མཆོད་བཅེའི་དབང་པོའི་དུས་མཆོད་འཁེལ་བས་ཆོས་
 རྒྱལ་ཞག་ཤས་ཕྱི་འགྲུངས་བྱས་ཏེ་བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ལ་འཇམ་དབྱངས་
 ས་པཎ་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་དུས་བབ་ཉིན་ཐོག་མར་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་ཆར་
 བས། ས་པཎ་སྐྱེ་མཆོད་བཏོན་ཏེ་གྲོ་ལ་འཕུལ་ཆོས་རྒྱལ་སྦྱོད་འཇུག་དང་སྟོམ་
 གསུམ་རབ་དབྱེ་གཉིས་དབུ་བཅུགས། དགོང་མོར་གཏོར་བསྟོ་བཅས་ཁམས་
 བྱེའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་རྒྱུ་སྟོལ་གཟུགས་རྒྱུའི་མང་གཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས།

ཆོས་རྒྱལ་བྲིད་ཡུལ་ནི། གཙོ་བོ་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཞན་ལུ་
 པ་དུག་ཅམ་ཞིག་ཐོག་མར་ཡོད། གཞན་དགེ་སྟོང་གཅིག་ལ་རྗེས་མར་རྒྱལ་
 རྒྱས་ལག་ལེན་ཆར་གཅིག་དང་སྟོ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ་ཆར་གཅིག་བྱར་བྲིད་
 བྱས། སྦྱོད་འཇུག་དང་སྟོམ་གསུམ་གཉིས་ཆར་གསུམ་བྲིད་བྱས་ནས་བོད་ལྗེ་
 ༡ བའི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ལེགས་པར་ཞོག ༡༩༤༡ བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ ལ་ཡང་
 སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འཇུག་ལ་གཟུང་འཁོར་གཉིས་ཅམ་ཐེབས་སོང་། དེ་ཆེ་སྟོ་
 གསལ་གསར་གས་མང་ཆེ་བ་ ༡༥ ཅམ་ལ་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་དབུ་འཇུགས་ཀྱིས་
 རིམ་པར་དབུ་མ་བཤེས་སྤྱིངས་ཆར་གཅིག་སུམ་བྲིད་ཀྱིས་དགོང་མོའི་སྦྱོར་

སྒྱུང་བཅས་བཤད་པར་སྒྲ་བ་དེའི་ཆོས་ ༡༠ ལ་ལེགས་པར་ཞོག་སྟེ་རིན་པོ་
 ཆེ་བསྐྱུག་ནས་ཉིན་ ༡ ཆོས་བར་བྱས། རིན་པོ་ཆེ་གནས་སྐབས་མེབས་མ་
 ཐུབ་པར་འབྱུག་སྒྲ་མ་ཀུན་ལེགས་གཙོས་བཅུ་ལྷག་ཡོད་པར། ༡༧༩༩ བོད་ཟླ་
 ༤ ཆོས་ ༥ ནས་ཆད་མ་རིགས་གཏེར་རྩ་བའི་ཐོག་བཤད་བྲིད་བཅུགས་ནས་
 རིམ་པར་ག་ལེར་བྲིད། བོད་ཆོས་ ༡༤ བསྐྱང་གསོ་དང་། ༡༥ ལ་གསོ་སྒྱུང་གི་
 རྒྱན་འཇགས་ལ། ཆོས་ཐུན་ཡང་མི་ཆད་པར་བྱས་ཤིང་ཡོད། ༡༥ ཉིན་དུས་
 ཆེན་འཁེལ་སྐབས། ཐོག་མར་ཆོས་ཐུན་དང་དེ་ནས་གསོ་སྒྱུང་། དེ་འཕྲུལ་
 བཏྲན་པ་རྒྱས་ཆོག་མཆོད་པ་ཟབ་རྒྱས་བཤམ་སྟེ། མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཆོག་ཡང་
 རྒྱས་སྟོས་འདོན། གྲོལ་འཕྲུལ་ཡང་གཏོར་བསྟོར་རྒྱན་འགྲིག་ལྟར་དང་། དེ་རྗེས་
 བསྐྱར་སྒྱུང་བཅས་ལེགས་ཐུབ་རེད། དེ་ཉིན་དགེ་ཚུལ་ཀླ་རི་ཀླ་ལྟ་བུ་པའང་
 བྲིད་འགོ་ཚུགས།

ཆོས་ ༡༧ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་མེབས། འབུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་
 བསྐྱམས་འདུག་པར། བོད་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་མང་འཆོགས་བྱས་ཏེ་འབུམ་
 བཏོན། བོད་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་སྐར་ཡང་རིགས་གཏེར་
 རང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་འབུལ་རྒྱུ་དབུ་བསྐྱར་དུ་བཅུགས། བོད་ཆོས་ ༡༢ ཉིན་
 ཆོས་ཐུན་ཞོག་འཕྲུལ་དཔོན་སྟོབ་ཆང་མ་སེར་བང་བསྐྱིགས། སྟོས་དང་རོལ་
 མོའི་བྱེ་བྲག་སྐྱ་ཆོགས་དང་བཅས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཁྱུར་རིན་པོ་ཆེ་གདན་
 འདྲེན་ཞུས་འཕྲུལ་བྱག་མཆོད་གཙོས་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཐུལ། ༡༧༩༩ བོད་

ཟླ་ ༥ ཆེས་ ༩ ཉིན་རྒྱལ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བྱང་བཅིས་བསྐྱེགས་དང་ཞལ་
ཕྱི་རྒྱས་པ་བཅས་ཉིན་གང་། བོད་ཆེས་ ༥ ཉིན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གོང་མ་ཆེས་གྱི་
སློ་གྲོས་གྱི་སྐུ་མཆོད་འཁེལ་ཉིན་དང་བསྐྱུན་ཏེ་དེའི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་དག་སློག་དབུ་བཅུགས་ཉིན་འཆོགས་བྱས། བོད་ཆེས་ ༦
ཉིན་སྐུ་མཆོད་དངོས་ཁེལ་བར་གྲུ་ཆང་དཔོན་ཏོག་རྣམས་ཉིན་བདུན་ཆོ་ག་
ཚུགས་པ་དང་། ང་ཆོ་དཔོན་སློབ་སྤྲུལ་ལྟ་ལྟར་ཆོས་སྤྱན་ཚུགས།

བོད་ཆེས་ ༡༩ ཕྱི་རྡོར་སྤྲུལ་ལྟ་ལྟར་བསྐྱང་གསོ་འཆོགས། བོད་
ཆེས་ ༡༩ཆེས་སྤྱན་སྤྲུལ་ལྟ་ལྟར་ཉིན་ཕྱིད་ཡོལ་གསོ་སྦྱང་འཆོགས་
སར་དགེ་སྦྱང་༦དགེ་ཚུལ་བཅོ་ལྔ་འཛོམས། སྤྲུལ་བོད་ཟླ་ ༩ པའི་མཇུག་ཏུ་
སྤྲང་ཏོག་ལ་མཁམ་པོ་སློ་གྲོས་བཟང་པོའི་གྲུ་པ་བཅུ་དགེ་ཚུལ་ཁྱེ་བར་བཏང་
བས་དགེ་ཚུལ་མང་ཅམ་བྱང་། ཀླ་རི་ཀའི་ཆོས་སྤྱན་ཞོག་བོད་ཆེས་ ༡༦ ལས་
ང་ཆོ་སློབ་མང་བ་དབྱར་གནས་ཡིད་དམ་བཅའ་རྒྱ་མཛད། ཆོས་བཅོ་
བརྒྱད་ཉིན་སོར་མདོ་ཆོས་སྤྱན་ཚུགས། བོད་ཆེས་ ༡༦ ལ་ཆད་མ་རིགས་
གཏེར་ཞོག་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་ཏུ་དེལ་མགོ་མཁྱེན་ཆལ་མདུན་དུ་རྟིང་མ་
བཀའ་མའི་དབང་ལྱང་གསན་པར་བོད་ཆེས་ ༡༧ ཉིན་ཐེབས། ཉིར་དགའི་
བསྐྱང་གསོ་དང་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་འཁེལ་བས་འཆོགས།

བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་ནས་མདོན་པ་མཛོད་ཁྱིད་བཤད་
དབུ་ཚུགས། ཆོས་བཞི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དུས་ཆེན་འཁེལ་བར། ཆོས་སྤྱན་སྤྲུལ་

རྒྱན་ལྟར་གྲོལ་འབྲལ་དགོན་དུ་ཡར་ཐེབས་ཏེ་དགེ་ཚུལ་སྤོང་གཉིས་ཀས་
ལྷུང་བ་བྱིར་བཅོས་བྱས་མཐར། མཆོད་པ་གཟབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བསྟན་པ་
རྒྱས་ཆོག་རྒྱས་སྟོས་གྲང་ཡོལ་སྐྱེ་སངས་དང་བཅས་ཆོག་མཐའ་བསྐྱེད་ཡིས་
ཆོགས་གྲོལ། ཡང་སྐྱེ་སངས་མཐར་སྤར་རྒྱན་གྱི་གཏོར་བསྟོས་འཆོགས་གྲོལ་
རྗེས་བསྐྱར་སྟོང་བཅས་ལེགས་པར་བྱུབ། དེ་ཉིན་སྦྱིན་བདག་ཡང་མང་ཙམ་
བྱུང་། མཆོད་རྟེན་ཡག་པོ་འབྱོར། ཆོས་དུག་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་མཁན་ཆེན་
བཀའ་བློན་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆོད་ཁེལ་བར་མར་མེ་མཆོད་པ་ཅི་འབྱོར་དང་རང་
གི་ཁ་འདོན་གཟབ་ནན་ཙམ་དང་། ཆོས་ཐུན་རྒྱན་འཇགས་བཅས་ཀྱིས་
ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པའི་འདུན་པ་བྱས།

སྦྱེ་ངན་བདག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོན་ཏན་ནི། །

ཅུང་ཟད་སྲིད་དེ་བྱིད་ཉིད་ཁོ་ནའི་དྲིན། །

དེ་བྱིར་ཆོས་མཐུན་ལེགས་བྱས་ཅི་མཆིས་ཀྱུན། །

མགོན་བྱིད་ཟབ་དགོངས་རྫོགས་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས། །

སྟོན་ལས་སྦྱིན་པའི་ཐུགས་བརྟན་པས། །

མི་ཆེ་པལ་ཆེར་བཅོན་དུ་བཅིངས། །

ད་ནི་ཆེ་མཐར་གཏུགས་པ་ན། །

ཆོས་འདོད་ངེས་འབྱུང་དོན་གྱིས་སྟོང་། །

འོན་ཀྱང་སླ་མའི་ཐུགས་རྗེའི་ལྷགས་ཀྱི་ཡིས། །

དམ་པོར་འཛིན་པས་འཆི་ཉིད་ཀྱི་འཁོག་ལ།

སྒོ་གསུམ་ཆོས་མཐུན་འགའ་ཞིག་སྤྱི་པ་འདིས།

སྒོ་བ་སྒྲིམ་ཤིང་བཀའ་ངེན་ཡང་ཡང་བྲན།

བོད་ཆོས་ ༡༤ བསྐྱང་གསེ་ཕྱི་ངོར་འདོན། བོད་ཆོས་ ༡༥ ལ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆོས་
ཐུན་སྤྱོད་རྒྱ་ཆོས་ལ་ཕྱི་ངོར་གསེ་སྤྱོད་འཆོགས་སར་དགེ་སྤྱོད་བཞི་ལས་
མ་འདུས་པས་རྒྱ་ཆོས་གསུམ་པ་བཏོན། ཕྱིར་བཅོས་བྱས། དུས་བཟང་གི་
མདོ་བཏོན། དེས་འཐུས་པར་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ལྟར། དགེ་ཚུལ་ནི་བཅུ་གཉིས་
འདུས་སོང་། ༡༧༩༩ བོད་ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༡༦ ཉིན་སོར་མདོ་བཤད་ཆར། བོད་ཆོས་
༡༧ ཉིན་ཡང་སྤྱོད་འཐུག་ཆོས་ཐུན་བཅུ་གསུམ་ བོད་ཆོས་ ༡༨ ཆད་པས་ ༡༩
ཕྱི་ངོར་བསྐྱང་གསེ་བཏོན། བོད་ཆོས་ ༢༠ ལ་ཡང་གསེ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞིན་དགེ་
སྤྱོད་གྲངས་མ་ཆང་བས་སྤོན་མ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ནང་བཞིན་བྱས། ལྷ་བ་བདུན་
པའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ་བསྐྱང་གསེ་སྤྱོད་ཐུན་ལྟར། དེ་ཉིན་སྤྱོད་ཀྱི་ལེགས་ལ་
སྤྱོད་འཐུག་ཆད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་དབྱ་བཅུ་གསུམ་ ༡༧༩༩ བོད་ལྷ་ ༦ ཆོས་ ༡༥
གསེ་སྤྱོད་། ལྷ་བ་འདི་ནང་སྤྱོད་པ་ནང་ན་རྒྱ་མང་པོ་བྱུང་། སྤྱོད་ཡང་བྱེད་པོ་འདྲ་
བྱུང་། ཆོས་ཐུན་ལྷ་མཁམ་ལ་ན་རྒྱ་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་ཆོས་ཉིར་
བདུན་ལ་སྤྱོད་འཐུག་དབྱ་བཅུ་གསུམ་ ༡༩ དགུར་བསྐྱང་གསེ་དང་གསེ་སྤྱོད་
འཆོགས། དགེ་སྤྱོད་ ༦ དགེ་ཚུལ་ ༡༡ འཛོམས། བོད་ལྷ་ ༧ ཆོས་ ༡༤ བར་
ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་རྒྱ་ཆོས་ཕྱི་ངོར་བསྐྱང་གསེ་དང་། བོད་ཆོས་ ༡༥ གསེ་སྤྱོད་

འཆོགས་པར་དགེ་སྤྱོད་ ༦ དགེ་ཚུལ་ ༡༡ འཛོམས། དེ་ཉིན་དབྱར་གནས་ཟླ་
བ་གསུམ་རིལ་པོ་ཆང་བས་ཡིད་ཀྱིས་དགག་དབྱེ་བྱས་ཤིང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་
གཟའ་པ་སངས་འཁེལ། དབྱར་ལྗོངས་རྒྱ་ཡིན་པར་བྱས་ཏེ་དཔོན་རྟོག་ཆང་
མ་ཁྲིམ་ལ་སོང་སྟེ་སྒྲོར་གཡེང་བྱས།

བོད་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ཁང་པ་གསར་པ་ནང་སྡེ་འཆོགས་བཅུགས། ཆོས་
༡༧དང་། ༡༠ བསྐྱང་གསོ་དང་གསོ་སྦྱོང་སྡེ་རྒྱུ་༡༧༩༡ བོད་ཟླ་ ༧ ཆོས་
༡ ལ་འཇམ་དེར་ཆོས་ཐུན་ཞུགས། ཆོས་ ༤ ལ་ཀུན་ལེགས་ཅན་གསུམ་
ཕེབས། དེ་རྗེས་དུ་སྐྱེན་བཅར་རིད། བོད་ཆོས་ ༨ ཉིན་སྦྱོང་འཇུག་ ༡ དང་
མངོན་མཛོད་གཉིས་ཆར་ཞོག བོད་ཆོས་ ༩ ཉིན་དཔེ་ཆོལ་དུ་ང་རང་གྲུ་པ་
གསུམ་བཅས་སྐང་རྟོག་དུ་སོང་། དེར་མཁའ་འགོ་དང་སྐྱེ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་
མངལ། མཆོད་པ་འདྲ་ཅུང་ཐུལ། བསྒྲོར་བ་ཡང་མང་ཅམ་བྱས། ༡༧༩༡ བོད་
ཟླ་ ༧ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཚུར་སྐེབས། ཆོས་ ༡༤ ཟླ་མ་ས་སྐྱེ་པ་ཆེན་པོ་འི་དུས་ཆེན་
ས་སྒྲོར་འཁེལ་ཉིན་སྡེ་རྩོར་སྒྲོལ་ཆོག་ཉིན་མཆོད་པ་དང་བྱི་རྩོར་བསྐྱང་གསོ་
མཆོད་པ་དང་དགོང་མོ་ཡང་མཆོད་པ་དང་བཅས། རིན་ཆེན་སེམས་བབྱང་
མ་བཏོན། བོད་ཆོས་ ༡༥ སྡེ་རྩོར་གསོ་སྦྱོང་འཆོགས་རྗེས་རང་ཞག་བདུན་དུ་
བཅད་ཀྱི་ཚུགས། གཙོ་བོ་སྟོན་མར་རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་འབྲེལ་
གཞིར་བབྱང་གིས། ས་འཇམ་སྐྱེ་བ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བཞེན་མཆོམས་བྱས། དེ་ནས་
ལྷབས་འཇུག་པ་དང་སྐྱིབ་པ་ཅུང་དག་པ་བཅས་ཀྱི་མི་ལྷན་ཕྱན་བྱ་ཡང་བྱུང་།

བས་དོན་ལྟ་བུ་གྲུ་སྒྲུ་ཆེས་ ༡༡ ལྟ་བུ་བས་དུས་ཆེན་ཉིན་སྤྱོད་སྤྱོད་
 སྤྱོད་ཉི་དེ་ཉིན་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་མཆོད་པ་རྒྱས་པ་བཅས་མང་འཆོགས་
 བྱས། བོད་ཆེས་ ༡༢ ཉིན་ནས་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་། མཛོན་པ་ཀྱན་བཅུས་
 གྱི་ཆོས་སྤྱོད་དབུ་ཆོགས། ཆེས་ ༡༣ ཉིན་ཆོས་སྤྱོད་དང་བཅས་སྤྱོད་གསེ་
 སྤྱོད་དང་ཕྱི་དོར་བསྐྱང་གསེ་སྤྱོད་རྒྱན་ལྟར་འཆོགས།

༡༤༡༡ བོད་ལྷ་ ༡༠ སྤྱོད་མཛོན་ཆེས་སྤྱོད་དང་། ཡར་ངོ་མར་ངོ་འེ་
 བསྐྱང་གསེ་དང་གསེ་སྤྱོད་བཅས་སྤྱོད་རྒྱན་ལྟར་ཡིན། ལྷ་བ་དེའི་ཆེས་ཉིན་
 བསྐྱང་ཉིན་བོད་ཁམས་རི་བོ་ཆེ་ནས་སྤྱོད་ལོ་མང་བཅོན་ཁང་དུ་འབྲེལ་ཟབ་
 ཆེ་བའི་དགེ་རྒྱལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཡི་གེ་ཉིན་བཅས་འབྱོར། ཁོང་
 ལས་དེ་དུས་དང་བསྟན་པའི་ལྷག་བསམ་གྱིས་སྤྱོད་དགེ་པར་ཁང་དུ་ཡང་
 སོང་ནས་དཀའ་སྤྱོད་བྱས་པར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཇུག་གཙོས་ཆོས་ཆོན་
 མང་པོ་བཞེངས་ཡོད་པ་དང་། ད་དུང་སྤྱོད་དགེ་ནང་གསུང་རབ་གྱི་ཆེད་འགྲོ་
 ཞིང་ཡོད་ལྷགས་སོགས་བཤད་འདུག ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱས། ཁོང་
 རང་བསམ་པ་ཡག་པོ་ཡོད། ང་རང་ཡང་སྤྱོད་བསྐྱེས། ལྷ་བ་ ༡༠ ཕྱི་མའི་
 ཆེས་ ༡ དབུ་མ་འཇུག་པ་ཆོར་གཅིག་ཞོག ཆེས་ ༡ ཉིན་ཡང་བསྐྱར་དབུ་
 བཅུགས། ཆེས་ ༡༠ ཉིན་མཛོན་པ་ཀྱན་བཅུས་ཆོས་སྤྱོད་ཆོར། ཆེས་ ༡༡ ཉིན་
 ལས་ཀྱན་ལེགས་ཅན་འཇུག་སྒྲོར་ཡབ་ཡུལ་ཕེབས། ཆེས་བཅུ་བཞི་བསྐྱང་
 གསེ། ༡༥ ལ་གསེ་སྤྱོད་ཆ་རྒྱན་མ་འདྲོམ། རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་བཏོན། ཆེས་

༡༢ ཉིན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་ཐིན་གནང་། བོད་ཁམས་ས་ཡུལ་ནས་ཡི་གེ་མང་
པོ་འབྱོར་བྱུང་། དེ་ནང་གཙོ་བོ་འཇམ་མེ་ནས་ལྷག་བསམ་གྱིས་ད་བར་པར་
ཁང་ནས་བཀའ་འབྱུར་སྤྲུལ་ཐིན་ཐོག་དག་ཆར་ཉིན་བརྒྱད་ནང་བདེན་བཞི་
ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་དང་བསྟན་ནས་བྲུབ་ཅིང་། ད་དུང་བཀའ་འབུམ་འགའ་
དང་བསྟན་འབྱུར་ལོན་ཅིས་དང་། དགོན་པ་ཞིག་ཤུལ་འཆོགས་པ་ཐེངས་བརྒྱ་
ལྷག་འཆོགས་ཚུལ་འབྱོར་བས་སྤོ་བ་སྤྱེས། ཆོས་ ༡༧ བསྐྱེད་གསོ་དང་ཕྱི་ཉིན་
རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་ཐབས་ཆག་གཅིག་འཆོགས། གསོ་སྦྱོང་མ་འདྲོམ་པས་
ཐོངས་དེ་ཉིན་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཐིན་འབྱོར།

༡༧༥༡ བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༡ ཉིན། དབུ་མ་འཇུག་པའི་ཆོས་སྤྱན་
ལོག་ བོད་ཆོས་ ༩ ཉིན་ཀུན་ལེགས་ཅན་ཐེབས་བྱུང་། ཆོས་ ༩ ནས་མདོ་
སྡེ་རྒྱ་ཆོས་སྤྱན་དབུ་བརྒྱགས། མདོ་རྒྱ་གཉིས་བྲིད་དང་ཐོགས་མེད་
འགྲེལ་བ་བྲིད་ལུང་ཆར་རེ་བྲས། འདི་ནས་ཐོགས་མེད་བཀའ་འབུམ་བོད་
གཅིག་སྦྱོང་འཇུག་འགྲེལ་པ་བཅས་ལུང་བཏོན། བོད་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་རིན་
ཆེན་འབྲུག་སྐྱོར་ཐེབས་པས་ཕྱི་ཉིན་པར་ཐེབས་སོང་། བོད་ཆོས་ ༡༩ ལ་
འཇམ་དབྱངས་ས་པཎ་དུས་ཆེན་འཁེལ་ཏེ་ཉིན་ལྔ་རྩ་ནས་མཆོད་པ་གཟབ་
རྒྱས་བཅས་མང་འཆོགས་གྱིས་ས་པཎ་སྤྲ་མཆོད་རྒྱས་སྤོས་ཉིན་གྲང་བར་བྲུབ།
དགོང་རྩོར་བསྐྱེད་གསོ་མང་འཆོགས་བཅས་ཉིན་གང་རིང་དགོན་པ་ནང་དུ་
ཡར་འཆོགས། དགོངས་མོ་རྒྱ་ཆོད་བདུན་པར་ཡང་འཆོགས་ཏེ་མར་མེ་རྒྱས་

སྒྲོམ་གྱིས་རིན་ཆེན་སེམས་བརྩུང་མ་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་པའི་མཐར་བྱང་
སྒྲོམ་སྒྲངས། བཀྲ་ཤིས་དང་ཤེས་བྱ་མའི་གདངས་བཅས་གྱི་མཐར་བྱ་ཆུང་སྒོ་
གསལ་པ་རྣམས་ཆོས་གྱི་བགོ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བརྟུག་པར་ཏུ་ཅང་ཡག་པོ་བྱང་
སོང་། ཉེན་འབྲེལ་ལེགས། དེ་ཉིན་ཀུན་ལེགས་ནས་མང་ཇ་དང་མཆོད་པ་
རྒྱས་སྒྲོམ་མཛད། རང་ནས་ཀྱང་མང་ཇ་དང་དར་སྒྲོར་ལྡེ་རེ་མཆོད་པ་བཅས་
ལུལ། ཆོགས་མཆོད་ཀྱང་རྒྱས་པར་གྱུབ།

བོད་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཆོས་སྤུན་དང་གསོ་སྦྱོང་དགེ་སྦྱོང་ལ། དགེ་
ཚུལ་བརྩུ་འཛོམས། ཟླ་བ་དེའི་མཇུག་དང་ ༡༩༥༩ བོད་ཟླ་ ༡༡ རང་བཅས་
ཆོས་སྤུན་རྒྱན་འཇགས་དང་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་བསྐྱང་གསོ་དང་། གསོ་སྦྱོང་
ཡང་སྤར་བཞིན་ཆགས་མ་སོང་། ཆོས་བརྩུ་བྱག་ཉིན་ནས་གསར་པ་འགའ་
ལ་ཀྲ་རི་ཀྲ་ཚུགས། འདི་སྒྲོར་ཡང་། བོད་ཁམས་པ་ཡུལ་ནས་འཇམ་བཟང་
དང་ཆོ་དབང་དཀོན་མཆོག་གཉིས་གྱི་ཡི་གེ་འབྱོར། ལྷ་ར་དགོན་པ་བསྐྱར་
གསོ་བྱེད་ཆོག་པར་གྲུ་པ་བརྩུ་རྒྱན་བཙུགས་ཐོས་པ་དང་བསྐྱར་ཏེ་ལྷ་ཁང་
ཐོག་འོག་བར་གསུམ་བསྐྱར་གསོ་བྱས་ཟིན་པ་དང་། ཀྱང་ལྷ་ཡང་བྲིས་ཟིན་
ཚུལ་གསེར་བྱངས་སོགས་གྱི་སྒྲུ་མང་པོ་བཞེངས་ཅིས་ཡོད་ལུགས། རྒྱལ་བའི་
བཀའ་འཇུག་དང་བསྟན་འཇུག་གཙོས་གསུང་རབ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཞེངས་
གྲུབ་ཚུལ་དང་། སྤྱ་པ་གསར་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཁར་གྲུ་ཤོན་རྟེན་པ་ཉེར་
གཉིས་ཙམ་ཡོད་ལུགས་སོགས་སྐད་ཆ་འབྱོར། རྗེས་སུ་ཡི་རངས། ང་རང་

གིས་སྒྲ་མའི་བཀའ་ལ་ཅིས་ཏེ་ ༡༧༥༧ ཏུས་ལོག་མ་བྱུང་གོང་སྔ་ཕྱིར་དགོན་
པ་ཡན་མན་ཁག་གི་བཤད་བྲལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གྲུ་མང་ཉུང་ཅི་རིགས་རེ་ལ་
གཞུང་ལུགས་ཁ་ཤས་ཤིག་བཤད་སྒྲོར་བྱས་པ་དེ་ལ་དེང་སང་ཕྱི་མིག་བརྟ་
ཏུས་པན་འབྲས་གང་འཆམ་རེ་བྱུང་འདུག་སྟུང་དུ་བྲན་ཏེ་སྒྲོ་བ་འདྲ་སྒྲིས་
ཤིང་། སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན་ལྷག་པར་བྲན་པ་དང་། དེ་
ནམས་སྤྱགས་དགོངས་རྗེགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྲན། ད་དུང་ཡང་གནས་
སྐབས་མ་ཤི་ནས་སྔོན་རྒྱ་འདྲ་ག་ཆོད་བྱུང་ཆེ་ཡང་སྒྲ་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྤྱགས་
དགོངས་རྗེགས་ཐབས་ལ་དམིགས་ཤིང་ལོ་ཆུང་གསར་བྱ་བསམ་མེད་འདི་
ནམས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོང་བ་དཀའ་བ་ལྟ་ལྟོ། བཟོད་སྒན་འདྲ་ཅི་ཏུས་ཀྱིས་གཞུང་ཁ་
ཤས་རེ་བཤད་ཏུས་ན་པན་ཐོགས་འདྲ་ཅི་རིགས་རེ་ཡོང་གི་དེ་ལ་འདྲ་སྟུང་
དུ་བྲན་པ་བྱུང་། བོད་སྐད་ ༡༡ ཆེས་ ༡༧ ཉིན་མདོ་རྒྱན་ཆོས་སྤྱན་ཞོག་ ཀླ་རི་
ཀ་ཡང་སྔར་ནས་ཞོག་ ཕྱི་རྒྱུ་བསྐྱེད་གསོ། ཕྱི་ནང་སྔ་མོ་ནས་གསོ་སྒྲོང་ཡང་
འཆོགས། དགེ་སློང་དུག་དང་དགེ་ལྡན་བཅུ་གསུམ་འདོམས། སྔ་རྒྱལ་རང་གི་
སྟོན་ནང་ནས་སྒྲིན་བྱ་དཀར་པོ་སྔ་མོ་ནས་མོ་གཅིག་ཐོན་པ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་བསྐྱ་
གཡས་པའི་ཕྱི་ལོག་ནས་འདྲེ་ཤིག་ཆེན་པོ་ཅིག་ཐོན་པ་བཅས་ཆིས། དེ་ཉིན་
གསོ་སྒྲོང་ཞོག་འཕྲལ་རང་ཉིད་ཞག་བདུན་བར་བཅད་རྒྱུ་ནང་ཆེ་བསྟེན་
འདྲ་དང་། སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་སྒྲེ་ཕྱིང་གི་ནམ་ཐར་ཁ་ཤས་འཆོལ་གཞན་
སྒྲ་སྒྲུ་ཆང་མ་ཡང་ཆོས་བདུན་བར་ལོ་སར་གཏོང་རྒྱ་དང་ཆོས་མཆམས་བྱས།

༡༩༤ ཤིང་བྱི་ལྷ་ ༡ དང་པོའི་ཆོས་བདུན་ཉིན་ཆོས་ཐུན་སྦྱོང་
 འདུག་དང་ཤིང་བྱིན་ཚུགས་ཆོས་ ༩ ཉིན་སྤང་ཏོག་ལ་སོང་། མཁམ་འགྲོ་དང་
 ཕྱག་མཛོད་ཆོ་དཔལ་མཛལ་འཕྲད་བྱས། ཆོས་ ༡༡ རུབ་ཚུར་སླེབས། བཅུ་
 གཅིག་ནས་ཆོས་ཐུན། ༡༢ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་བྱུང་། སློབ་གྲུང་དགུས་
 ཆོར་མཛད། སློབ་གྲུང་གཞུང་དཔེ་སྐོར་བཞུགས་སྐྱོམ་དང་། ཆགས་བསྐྱེགས་
 གནད་བ་དང་། དཔེ་གཉེར་བཅས་བསྐྱོས། བོད་ཆོས་ ༡༤ ཉིན་བྱི་རྩོར་བསྐྱང་
 གསོ་དང་དུས་ཆེན་གྲ་བསྐྱེགས། ༡༥ ཉིན་སྤང་མོར་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཚུང་
 གསར་པར་ཐོག་མར་གསོ་སྦྱོང་འཆོགས། ཡང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གསོ་
 སྦྱོང་གནད་། དགེ་སློང་དུག་དགེ་ཚུལ་བཅུ་གསུམ་འདུག་དེ་འཕྲལ་མཆོད་པ་
 ཟུས་སློས་གྱིས་འཆོགས། གྲ་པ་གསར་འཆོགས་གཉིས་ཀྱང་བྱུང་། བཀྲ་ཤིས་མེ་
 ཏོག་གི་ཕྱོད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བཀྲོ་སྤྱོད་ཡང་གང་འཆོམ་བྱས། ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་
 པར་གྱུར། བཅུ་དུག་ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་བྱིན་བདག་གཡང་
 ཐང་གིས་གདན་དྲངས་ལྟར། དཔོན་ཏོག་ཡོངས་རྫོགས་ཕེབས། ཐོག་མར་ལྷ་
 ཁང་དུ་མཛལ། དེ་ནས་བྱིར་སྤྱིང་ཁར་གྲ་སྐྱེག་ཡོད་སར་སོང་། ཐོག་མར་
 འབུམ་གྱིས་ཁང་པར་བསྐྱོར། ར་རོལ་གྱིས་བསུས། དེ་འཕྲལ་བཀའ་འགྲུར་
 སློག་རྒྱ་དབུ་བཅུགས། དཔོན་གཡོག་བཞི་བཅུ་སྐོར་འདུག་སྤྱོད་རྩོར་གནམ་
 གཤིས་དང་བྱི་རྩོར་འབུག་སྐྱད་ཡག་པོ་གྲགས་པ་དང་བཅས་ཆར་འཇམ་ཤིན་
 དུ་ལེགས་པོ་བབས། དེའི་ཕྱོད་ཡུན་རིང་པོར་ཐན་པ་བྱུང་བས། ད་རེས་ཆར་

བབས་པར་ཆོས་ཀྱི་བྱིན་སྐབས་ཆེ་བར་ཅིས། དགོང་མོར་རང་དཔོན་གཡོག་
ཁ་ཤས་ཚུར་འོངས། གཏོར་བསྡོལ་དང་བྱིན་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་བཏོན།

ཉིན་གསུམ་སོང་ནས། བོད་ཆོས་ ༡༩ དགོང་མོར་བཤད་གྲུ་པ་ཚུར་
ཕེབས་ཆོས་ ༡༩ ཞོགས་པར་ཆོས་ཐུན་ཚུགས། ཆོས་ ༢༡ རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་
དུ་ཕེབས། ཆོས་ ༢༢ ཉིན་གཡང་ཐང་བཀའ་འགྱུར་ཆར་བྱུང་། བོད་ཆོས་ ༢༩
ཉིན་ཆོས་ཐུན་བཅས་དུས་བཞི་སྐར་གསེ་དང་གསེ་སྦྱོང་འཆོགས། དགེ་སྦོང་
༥ དགེ་ཚུལ་ ༡༩ བོད་ཆོས་ ༣༠ ཉིན་ཆོས་ཐུན་བཞག་དགོན་པའི་བཀའ་
འགྱུར་སྐར་འདོན་འཕྲོ་སློག་མགོ་ཚུགས། ༡༩༤༩ བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ཉིན་
བྱུ་བཀའ་འགྱུར་ཆར། བོད་ཆོས་ ༡ བས་ཆོས་ཐུན་རྒྱུན་མར་ཚུགས། ཟླ་བ་
འདི་ནང་གྲུ་པ་འགའ་ན་རྒྱ་འདྲ་བྱུང་ནས་ཅུང་མ་བདེ། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྐར་
གསེ་དང་། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གསེ་སྦྱོང་འཆོགས། དགེ་སྦོང་ ༥ དང་དགེ་ཚུལ་ ༡༩
ཆང་། བོད་ཆོས་ ༥ ཉིན་བསྐལ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། བོད་
ཆོས་ ༣༠ ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་པ་ཞིག་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། ༡༩ ལ་བསྐར་གསེ་
དང་༣༠ ཉིན་གསེ་སྦྱོང་། སྐར་བཞིན་དགེ་ཚུལ་སྦོང་གངས་སྐར་བཞིན། ༡༩༤༩
བོད་ཟླ་ ༡ ཆོས་ཉིན་ནས་ངོར་གྲུ་བཀའ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་གཙོས་ལ་སུམ་རྟགས་
ཁྲིད་ཚུགས། བཅའ་པོ་ཀུན་ལེགས་ཆ་བོ་མིང་དང་རྟགས་བརྗེའི་མཛད་
སློ་བྱས། བོད་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ཤེར་བྱིན་ཆོས་ཐུན་ཞོག་བསྐར་གསེ་འཆོགས་
ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྦྱོང་འཇུག་ཞོག་གསེ་སྦྱོང་འཆོགས་དགེ་སྦོང་ལྷ། དགེ་ཚུལ་

༡༡། བ་ཡུལ་ཕྱོགས་ལ་ཡི་གེ་འདྲ་མང་པོ་བཏང་། འདི་ནས་ཉིན་གསུམ་ཆོས་
བར་བཞག་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་དཔོན་གཡོག་གསུམ་ཐེབས་
བྱང་། ཆོས་ ༡༧ ནས་སྐར་ཆོས་ཐུན་དབུས་མཐའ་ནམ་འབྱེད་དང་སྦྱོད་
འདུག་གཉིས་ཚུགས། ན་བར་གྱུར་བཞིན་བཤད། དེ་བཞིན་མ་རུས་ཏེ། བོད་
ཆོས་ ༡༧ ནས་རྒྱལ་ཁིང་སྐྱོན་ཁང་དུ་བཅར། མ་དྲག་པར་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་
རྡོ་རྗེ་སྤྱིང་དུ་སྐྱོན་བཅར་བྱས། དེར་སྐྱོན་ཁང་གི་ཆ་རྒྱུན་གང་ཅིར་ཡོད་པར་
བརྟེན་སློ་ལ་བབས་པོ་དང་། སྐྱོན་འཕྲོད་པོ་བྱང་བ་དང་། བོད་རིགས་སྐྱོན་
པ་དེ་ཡང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཅིག་འདུག་ནད་རེ་དྲངས་སོང་། སྐྱར་བ་སློ་
པོ་བྱང་། ༡༧༥༥ བོད་ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༥ ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཁིང་། བོད་ཆོས་ ༦ ཉིན་
ཡར་སྐེབས་པ་དང་། བོད་ཆོས་ ༧ ཉིན་ཆོས་ཐུན་སྐར་རྒྱན་ལྟར་ཚུགས། བོད་
ཆོས་ ༡༥ ལ་བསྐྱང་གསོ། བོད་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་འཁེལ་བས་
ཞོགས་པར་གསོ་སྦྱོང་། མཐར་བསྐྱོན་རྒྱས་ཆོག་ཉིན་འཆོགས་བྱས། ཡུལ་མི་
སྦྱོན་བདག་ཆོས་མང་ཇ་སོགས་མཆོད་པ་གཟབ་རྒྱས་བྱང་སོང་། བོད་ཆོས་
༡༧ གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དང་བསྐྱང་གསོ་བཏོན།

༡༧༥༥ བོད་ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༦ ཉིན་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་
ཆོས་གྱི་སློ་བྱོས་གྱི་དུས་ཆེན་ཉིན་བདུན་འཆོགས་དབུར་ཚུགས་སོང་བར་
རང་ནས་མང་ཇ་དང་མཆོད་པ། དྲག་འབྱེད་སྐྱོན་བྱ་བཅས་བྱས། རང་དཔོན་
སློབ་ནས་ཆོས་ཐུན་རྒྱན་ལྟར་མ་ཆད་པ་དེ་རང་རེས་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་

པར་མོས། བོད་ཆེས་ ༧ ཉིན་གྲུ་བ་གཉིས་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། བོད་ཆེས་ ༡༩
ཉིན་བསྐྱང་གསོ་དང་ ༡༥ ལ་གསོ་སྦྱོང་འཆོགས། དགེ་སྦྱོང་ ༦ དང་དགེ་ཚུལ་
༡༧ ཡོད། ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཆོས་ཐུན་རྒྱུད་སྤྲུལ་དང་། སྟོན་དག་བཅས་ཞོག་ཆེས་
༡༧ སྦྱོང་འཇུག་ཞོག་ མཐར་འཇམ་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་གནས་ཁག་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་གྲུབ་མཐའི་ནམ་
བཞག་བཅས་བརྟོན། མང་འཆོགས་ཀྱིས་བསྡོམས་སྦྱོན་རྒྱས་ཅམ་བྱས། ཉིན་གྲུང་
ཡོལ་ནས་གསོ་སྦྱོང་བརྒྱ་བཞི་པ་ཁེལ་བས་འཆོགས། དགེ་སྦྱོང་ ༧ དགེ་ཚུལ་
༡༦ དེ་འབྲལ་དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་རྒྱས་ཅམ་འཆོགས། ཆེས་ ༡༠ ཞོགས་པར་
ནམ་སྟོང་དཔོན་གཡོག་པར་མེབས། དེད་དཔོན་གཡོག་རྒྱས་འཆོགས་ཀྱིས་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དུས་ཆེན་སྤར་བསྐྱར་གྱི་བསྟན་རྒྱས་ཆོ་ག་རྒྱས་
སྦྱོས་བྱས།

༡༧༡༩ བོད་ལྷ་ ༦ ཆེས་ ༡ ནས་ལྷ་བ་གསུམ་བར་ཆོས་བར་འདྲིག་རྒྱ་
བྱས། དེ་ནང་ཞོགས་པའི་རྒྱ་ཆོད་བདུན་ནས་སྤྲུལ་སེར་ཁྱགས་ཏེ་རིམ་པར་རྡོར་
སྤྱིང་དུ་ཡོང་བར་དཔོན་གཡོག་ ༡༥ ཡོད། དེར་ཞག་གསུམ་བསྟན། སྟན་པར་
བསྟན་ཏེ་སྦྱོ་སངས་བྱས། ས་སྦྱའི་དགོན་པར་མཇུག། མཁན་པོ་སངས་བསྟན་
མདུན་དུ་བཅར། དགོན་པ་དབྱར་གནས་འཆོགས་དགོང་དང་ཆད་མ་རིགས་
གཏེར་ཆོས་ཐུན་གནང་བཞིན་བཞུགས། རྡོར་སྤྱིང་དུ་སྦྱོ་བོ་བྱང་། ༡༧༡༩ བོད་
ལྷ་ ༦ ཆེས་ ༩ སྤར་པོ་གནས་པོ་སྤྲུལ་པའི་དགོངས་བཞིན་ལྷར་སྦྱོལ་ཆོག་རྒྱས་

པ་ཚར་གཅིག་བཏོན། ཕྱི་རྩོར་ཚུ་ཆོད་དང་པོ་ནས་ཡོང་བར་གྱི་ལི་གྲུ་རིར་
 སླེབས་འཕྲལ་ཚུ་ཆོད་དུག་པ་ནས་སྤྲོ་མེ་ནང་འཕྱལ་ཏེ་མཚན་མོར་ཡོང་བར་
 ཕྱི་ཉིན་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་པར་སྤྲོ་གཤམ་ཞེས་པར་སླེབས། དེ་ནས་ཚུ་ཆོད་བརྒྱ་
 གཅིག་ཐོག་མེ་འཁོར་ནང་འཕྱལ་ཏེ་ཡོང་བར་ཕྱི་ཉིན་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་པར་གྱི་
 ལིར་སླེབས། དེ་ཉིན་ཚུ་ཆོད་དུག་ཟིན་པར་བསྐད་དེ་འབྱམས། དེ་ནས་སྤྲོ་མེ་
 ནང་ཞུགས་ཏེ་དགོང་མོར་ཡོང་བར་ཕྱི་ནང་བོད་ཆེས་ ༡ ཉིན་མོའི་ཚུ་ཆོད་
 བརྒྱ་པར་གྱི་རི་དགོན་དུ་འབྱོར།

༡༽ ཆོས་བར་གྱི་རི་དགོན་དུ་ཐེབས་ནས་བསྟན་དོན་སྦྱབ་པ།

དེ་ཉིན་ ༡༩༤༩ བོད་ལྗེ་ ༤ ཆོས་ ༡ རེད། ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ངག་ཆོས་སར་
 གཡང་སྦྱབས་བཏོན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བཀྲ་ཤིས་ཚང་ཆུན་མོར་ཀུན་རིག་དབང་
 བཏོན། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྤྱི་རྩོར་དབྱར་གནས་སྡོན་རིམ་སྒྲོལ་ཆོག་རྒྱས་པ་
 ཚར་གཅིག་འཆོགས། རང་ནས་ཉེན་གསུམ་མདུན་དར་དང་སྒྲོར་ ༡༥ མར་
 མེ། སྒོས། མེ་ཏོག་སོགས་ཉེན་སྒྲོར་ ༥༠ འདུས་སྡེ་སྤྱི་ལ་མང་ཇ་དང་། ཞལ་
 གྲོ་སྒྲོར་ ༥ རེ་ཕྱག་འབྱེད་བཅས་ཞུས། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྤྱི་རྩོར་བཀྲ་ཤིས་
 གསོ་སྦྱོང་དང་བསང་ཐུགས་རྗེ་ཆད་མེད་འཆོགས་བཏོན། ཕྱི་རྩོར་མགོན་
 པོའི་དུས་ཆེན་ལ་བསྐྱང་གསོ་རྒྱས་འཆོགས་བྱས། ཆོས་ ༡༥ སྤྱི་རྩོར་གསོ་སྦྱོང་
 མཐར་དབྱར་གནས་སྦྱོར་ཆོག དེ་འཕྲལ་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་རྒྱས་སྒོས། ཕྱི་

དྲོར་བསྐང་གསོ་འཛོགས། སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ཆོས་ཐུན། ཆོས་ ༡༩ ལས་
རིམ་པར་དབྱ་ཚུགས། ཆོས་ ༡༥ གི་ཞོགས་པར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་ཆར་
འཕྲལ་ཐོག་མར་དབྱར་ཁས་སྤངས། དགེ་ཚུལ་སྤོང་ཆང་མས་གྲུབ་འཕྲལ་
གྲལ་དུ་བཞུགས། རྩ་ཆོག་གཙོ་བོ་གནས་ཆོག་བསྐྱུས་པ་སོགས་དང་ཇ་
བཞེས། དྲངས་སངས་གྲོལ། ཡར་འཛོགས་ཏེ་ཆོས་ཐུན་གྲུབ་འཕྲལ་གྲོལ། ཉིན་
གུང་གུང་ཆོགས་མཛད་མཐར་གྲོལ། ཕྱི་དྲོར་ཚུ་ཆོད་གསུམ་ནས་བསྐང་གསོ་
དང་མཐར་བཞུགས་སྒྲིམ་བཅས་རྒྱན་འགྲིག་ཡིན། ཆོས་ ༡༩ ལས་གུང་ཆོགས་
གྲོལ་རྩེས་དྲངས་སངས་དང་བསྐྱུན། ཚུ་ཆོད་གཉིས་པ་སྒྲོར་ནས། མཆོག་སྤིང་
དགོན་གྱི་དབྱར་བཞུགས་ཡོངས་རྫོགས་དཔོན་ཏྲོག་བཙུང་ཅམ་ལ་ཉིན་
ལྷར་བཞེན་རང་གི་ཁང་པའི་ནང་ཡར་ཐེབས་པར་དབྱ་མ་འཇུག་པའི་ཆོས་
ཐུན་རེ། ལོང་རྣམ་པའི་ཐུགས་བཞེད་ལྷར་བཤད།

ཆོས་ ༢༠ ཉིན་བྱ་ཆོད་དཔོན་ཆང་གི་ཉིན་གུང་གི་གསོལ་ཆས་དང་
མཆོད་པ། རྒྱ་འཁྱེད་སྒྲོར་ལྗེ་རེ་བཅས་བྱང་བར་ཀུན་རིག་ཆོག་རྒྱང་ཆར་
གཅིག་ཐེབ་པ་བཏོན། གཙོ་བོ་ཆེ་རྣམ་འདས་པའི་ཆེད་དུ་རེད། ཆོས་ ༢༡ ཉིན་
དང་ཀུན་དགའ་སློ་གྲོས་ནས་དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་ཆོགས་སོགས་དང་། ཕྱག་
འཁྱེད་སྒྲོར་ལྗེ་རེ་རེད། ཉིན་གསུམ་མདུན་མཆོད་པ་གཟབ་རྒྱས་བྱས་པར་
རྩ་དྲོར་སློལ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཆར་གཉིས་རྒྱན་འཛོགས་འདོན་ཆོག་ཁར་
བཏོན། དེ་འཕྲལ་ཆོས་ཐུན་བཅས་གྲོལ། ཀུན་སློ་ནས་རང་ལ་འཁར་གསལ་

གསལ་པ་སྤྱི་ལོ་གསལ་གཅིག་ཕུལ་བྱུང་བར་རྟེན་འབྲེལ་ལོགས་སྟུང་། འདི་
 རྟེན་དོར་གླིང་ནས་སྡོན་མངགས་ཀྱིས་སློམ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱེ་བར་འབྱོར་
 བྱུང་། ཆེས་ ༡༡ རྟེན་མཆོག་གླིང་བུ་ཆེ་གསལ་དེལ་མཁམ་གྱིས་ཞལ་བཞོད་
 གནང་བའི་མཁམ་བཅེ་དབང་པོའི་འཁྱུངས་རབས་སྤྱི་ཐང་གི་ཤོག་ལྷ་ཕུལ་
 བྱུང་བར་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་སྐྱེས། ཆེས་ ༡༢ ཕྱི་མའི་རྟེན་དགོང་
 རྩོར་བསྟན་འཛིན་སྟན་ཆོགས་ཀྱིས་རྟེན་མདུན་མཆོད་པ་དང་དགེ་འདུན་
 ལ་མང་ཇ་ཕྱག་འཁྱེད་སྟོར་གཉིས་རེ་བཅས་ཕུལ་སོང་། ཆེས་ ༡༥ སྤྱི་རྩོར་
 འཛིང་པ་ཆང་ནས་རྟེན་མདུན་མཆོད་པ་དང་དགེ་འདུན་ལ་མང་ཇ་ཕྱག་
 འཁྱེད་སྟོར་ ༡ རེ་ཞལ་གྲོ་བཅས། ཆེས་ ༡༦ གྱི་སྤྱི་རྩོར་ཆེ་རིང་དོ་རྩེ་ནས་
 རྟེན་མདུན་མཆོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་མང་ཇ་ཞལ་གྲོ་ཕྱག་འཁྱེད་སྟོར་
 ལྷ་རེ་ཕུལ། སྤྱི་རྟེན་ཆེས་ ༡༧ རྟེན་ཡང་སྤྱི་རྩོར་པོ་ཆེ་དང་ཕྱག་མཛོད་ནས་
 གནས་ཚུལ་ཕྱག་བྲིས་འབྱོར། སྐྱེ་ཁམས་བཟང་ཞིང་སྤྱི་ན་ལས་འཕེལ། ད་བར་
 ཨོ་སི་ཏ་ལིར་བཞུགས་པ་དང་། ད་རེས་ཆེས་ ༡༩ རྟེན་སི་རྒྱ་པོར་ཕེབས་ཤིང་
 འདུག འདི་རྟེན་ཁྱེལ་པར་ཕུལ། འདི་རྟེན་དགོང་རྩོར་མ་བྱུང་བས་མང་
 ཇ་དང་། ཞལ་གྲོ། རྟེན་མདུན་མཆོད་པ་བཅས་ཕུལ། ཆེས་སུམ་ཅུའི་ཞོགས་
 པར་གསོ་སྦྱང་སྤར་རྒྱུན་ལྷར་ལ་དེ་རྟེན་ཨ་བྱག་ཆང་གིས་རྟེན་གསུམ་མདུན་
 མཆོད་པ་བཅས། དགེ་འདུན་ལ་རྟེན་གང་གི་མང་ཇ་སོགས་གསོལ་ཆས་དང་
 ཕྱག་འཁྱེད་སྟོར་ ༩ རེ་ཕུལ་སོང་།

༡༩༩༥ བོད་ལྗེ་ ༥ ཆེས་ ༡ ཉིན་སྐབ་བསྟན་འོར་བུས་ཉིན་མདུན་
མཆོད་རྩིས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་མང་པ། ཕྱག་འཁྱེད་སྟོར་ ༡ རེ་སྤུལ། ཉིན་
ཤུང་བཀྲ་ཤིས་ནས་གསོལ་ཞོ་སྤུལ་སོང་། འདི་ཉིན་དེལ་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་
ཕྱག་བྱིས་འབྱོར། ཞོང་སྒྱུན་རེ་གསལ་ཡིན་པ་དང་། སྐབ་ཟླ་ཁག་ཁ་ཤས་
ལ་དབང་ཁྲིད་གནང་བཞུགས་བཀའ་ངེན་ཆེ་འདུག ས་རན་སེའི་གནས་
རྟོག་དོང་ཞེས་པ་ཟེར་བ་དེར་བཞུགས། བོད་ཆེས་ ༡ ཉིན་སྤྱི་ལོ་དང་སྤྱིན་
མིག་དམར་གྱིས་ཉིན་མདུན་མཆོད་པ་དང་། སྟོར་ ༡ རེ་འཁྱེད་སོང་། ཆེས་
༤ སྤྱི་ལོ་ཆེ་བཟན་འོར་བུས་ཉིན་མདུན་མཆོད་པ་དང་དགེ་འདུན་ལ་མང་
པ་དང་ཞལ་གྲོ། ཕྱག་འཁྱེད་སྟོར་ ༡ རེ་བཅས་སྤུལ། ཆེས་ ༥ ལ་སྤྱི་ར་དང་
འབྲུག་སྤྱག་གཉིས་གྱིས་འཁྱེད་དང་ཞོ་གྲོ་སྤུལ། འདི་ནས་ཆེས་ ༥ བར་ཉིན་
གསུམ་གྱི་སྤྱི་ལོ་དཔལ་སྤྲངས་སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རིམ་ནམ་རྒྱལ་མའི་ཆ་
ག་བཏོན། ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་སྤྱི་ལོ་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པའི་མཐར་བཀྲ་ཤིས་
གསོ་སྦྱོང་བྱས། རང་ནས་ཉིན་སྐབ་ཀྱི་གསོལ་ཆས་དང་ཕྱག་འཁྱེད་སྟོར་སྤྱི་
རེ་བྱས། བསྟན་རིམ་དང་སྤྱི་ལོ་དགོངས་རྒྱུགས་ཞབས་བཟོན། འབྲེལ་ཐོབ་
ལ་སྐྱབས་འདུག་དང་བསྟོ་སྟོན་བཅས་ཞུས། བཟོ་བོ་སྤྱི་ལོ་རང་གི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་
ཆེམས་ཟེན་པར་སྤྱི་ལོ་འཛོགས་ལ་གྱོན་རྒྱ་བྱུང་བ་དང་། ཉིན་གང་གི་འཛོགས་
པ་དང་མང་པ། ཞལ་གྲོ་སོགས་གང་ཅིར་ཉིན་འབྲེལ་ལེགས་ལམ་ལྟ་བུ་བྱུང་
སོང་། ཡང་སྤྱི་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་སོགས་ལ་ཞུ་ཡིག་སྤུལ། ཆེས་ ༩ ཞོགས་པ་

སྤྱི་མོར་གཉིད་སངས་ཁར་བཤང་ལམ་ནས་སྤྱི་བུ་རྒྱུ་རྩ་བཞི་ཐོན་སོང་བར་
མིས་པས་རྩལ་བཟང་བའི་ལྷས་སྤྲུལ། བོད་ཆོས་ ༡༠ ལ་ཨ་རིག་ཚང་ནས་ཉིན་
འཆོག་ས་གྱི་མཆོད་པ་དང་། གསོལ་ཆས། ཕྱག་འཁྱེད་བཅས་ཞུས་སོང་། བོད་
ཆོས་ ༡༡ ཉིན་མང་ཇ་དང་ཕྱག་འཁྱེད་ཞུ་མཁན་བྱུང་། དཔལ་སྤངས་སི་རྩ་
རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ཁ་ཐོབ། སྤྱགས་དལ་པོའི་ངང་དུ་གསུང་མོལ་བྱུང་། ཆོས་
༡༢ ཉིན་ཞོ་གྲོ་སྤོ་རྒྱ་ནས་མང་ཇ་དང་ཕྱག་འཁྱེད་བྱུང་། ༡༣ ཉིན་ཕྱིན་ལས་
གྱིས་མང་ཇ་དང་མཆོད་པ་ཕྱག་འཁྱེད་བཏང་སོང་། ཆོས་ ༡༤ ཉིན་ཨ་བསམ་
ཚང་གིས་མཆོད་པ་དང་གསོལ་ཆས་མང་ཇ་བཅས་ཉིན་སྤུབ་དང་ཕྱག་འཁྱེད་
བཅས་ཞུས་པར་ཀུན་རིག་ཆོག་ཚར་གཅིག་དང་བསྡོམས་སོགས་བྱས། ཆོས་
༡༥ ཞོགས་པར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པའི་རྗེས་གསོ་སྦྱོང་དང་། དེ་ནས་ཆོས་
རིམ་སྡོན་འགོ་དང་བཅས་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་མཆོད་པ་དང་བསྐྱགས་རྒྱས་
སྦྱོས་དང་མཚན་བརྗོད། དེ་རྗེས་ཆོས་སྤུན་སྤར་རྒྱན་ལྟར་བཅས།

ངག་དབང་ཆོས་འཕེལ་བཟང་མི་ནས་ཉིན་སྤུབ་གྱི་མཆོད་པ་
དང་། མང་ཇ། གསོལ་ཆས་བཅས་སྤུལ་བ་དང་། ཕྱག་འཁྱེད། ཆོ་བརྟན་སྡོན་
མ་མ་བུ་ནས་མང་ཇ་དང་། འཁྱེད། ཞུ་སྤྱག་ནས་མང་ཇ་དང་འཁྱེད་བཅས་
སྤུལ་སོང་། ཆོས་ ༡༦ ཉིན་སྤུན་སྦྱོབས་རྒྱལ་ནས་མང་ཇ་དང་། ཞལ་གྲོ། ཆོས་
༡༧ ཨོ་རྒྱན་ཆོས་གྲགས་མང་ཇ། ཆོས་༡༨ ཉིན་འཇམ་རྫོ་མ་བུ་ནས་འོ་སྤྱག་
དང་ཕྱག་འཁྱེད། བོད་ཆོས་ ༢༠ ཉིན་འབི་རུའི་སྤྲ་ཆན་སྤུང་བར་ཀུན་རིག་

ཆོག་རྒྱུ་དབང་བཅས་དགོང་འཆོག་གས་གྲོལ་རྩེས་བཏོན། ཆོས་ཉེར་གཉིས་
ཉིན་སྐྱ་ཆན་གཤེགས་སོང་དོན་དུ་སྤྲ་འཆོག་གས་གྲོལ་རྩེས། དབྱར་བཞུགས་
ཡོངས་རྩོགས་ཕེབས་ཏེ་བསྡེ་སྡོན་བཏོན། ཆོས་ ༡༥ སྤྲོར་རྒྱན་འདོན་གྲུབ་
རྩེས། རྩེ་སྤྱིའི་ཡུལ་ལྷའི་བསང་མཆོད་བྱས། ཕྱི་དྲོར་མཁའ་སྤྱོད་མའི་ཆོས་
བཅུའི་མཆོད་ཆོག་མཐར་བསྐྱང་གསོ་སྤར་རྒྱན་ལྷར་སོགས་བཏོན། འདི་
ཉིན་བུ་མོ་ཡེ་ཤེས་མ་བུ་མང་ཇ་དང་འགྱེད། ཆོས་ ༡༦ དགོང་མོར་མཆན་
ཐོག་ཐག་ལ་ཐོག་མར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་གྲུབ་མཐར་གྲལ་ལ་བཞུགས་ཏེ་
ཆོས་རིམ་མཐར་ཚུལ་བྲིམས་ཡང་དག་མདོ་བཏོན། རྒྱབས་འགོ་ཞིག་ཆོགས་
ཆོས་སུ་བཤད་མཐར། སློ་གསར་ཆན་གཞིན་ལ ཅམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྤྱོད་
བྱས་རྩེས་དར་ཨ་ཤེ་རེ་གཡོགས། འགོ་བའི་སྤྲ་མའི་གདངས་དང་བཟང་སྤྱོད་
སོགས་སྡོན་ལམ་རྒྱས་པ། གཞུང་ནས་མཆོད་པ་རྒྱས་སྤོས་དང་འཆོགས་པ་
དང་། ཡོན་བདག་སོ་མོ་ཕེབས་རིགས་ལ་མང་ཇ་དང་ཞལ་གྲོ་བཅས་བྲངས་ཏེ་
གྲོལ། ཆོས་ ༡༧ ཞོགས་པར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པའི་སྡོན་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་
དང་། ཕྱིན་སྐབས་བྱས། རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པའི་མཐར་དགག་དབྱེ་ལུགས་
མཐུན་བྱས་མཐར། མཆོད་པ་རྒྱས་པ་བཅས། བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་བཏོན་
རྩེས། རྩོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་ཆོས་སྤུན་མཐའ་བསྒྲུ་དང་བསྡེ་སྡོན་རྒྱས་པ་
བྱས། སློབ་ཆོགས་ནས་དར་དང་ཡོན་མཆོན་ཡང་སྤུལ། འདི་ཉིན་མཆོད་པ་
དང་གསོལ་ཆས་རང་ནས་སྤུལ། བྱག་འགྱེད་སྒྲོར་ ༥ རེ་དར་བཅས། སྤར་བོད་

ཆོས་ ༡༡ ཉིན་མཆོག་སྤྱིང་གཏེར་དགོན་གྱི་སྤྱ་གྲ་རྒྱལ་ལ་དབུ་མ་འཕུག་
བའི་ཆོས་ཁྲིད་མཐའ་གཙང་ཞུས། ཁོང་རྒྱལ་པ་གཞུང་ཟུར་ནས་ཀྱང་དར་དང་
དབུ་ལ་སོགས་འབུ་ལ་དོད་གནང་བྱུང་། ཆོས་ ༡༠ ལྷ་རྩོར་རྒྱུ་ཆགས་གསུམ་
པ་སོགས་རྒྱན་འདོན་རྒྱུ་དབྱར་གནས་ཆེ་གཤིན་པོ་འབྲེལ་ཐོབ་རྒྱལ་གྱི་
ཆེད་ཀྱུན་རིག་ཆོག་བསྟེན་རྒྱས་ཅན་མཐར་བྱང་ཆོག་བསྟོ་སྟོན་བཅས་རྒྱས་
སྟོས་བྱས། དགོང་འཆོགས་རྒྱན་མ་ལྟར་དང་།

༡༩༤༩ བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡ ཆད་གཉིས་ཉིན་ལྷ་རྩོ་ཐོག་མར་རྒྱན་
ཆགས་གསུམ་པའི་མཐར་། དབུ་ཞུ་མན་བས། ཆོས་གོས་བཅས་སེར་བང་
བསྐྱེགས་ཏེ་དགོན་པའི་ལྷག་ནས་སྤྱིངས་རྒྱར་ཐེབས། མང་ཇ་དང་ཞལ་ཟས་
སོགས་གསོལ། གསེར་སྐྱེམས་མཆོད། དེ་ནས་ག་ལེར་བྱིར་ཐེབས། འདྲུ་ཁང་
དུ་བྱག་འཆལ། འགྲོ་བདེ་མ་བཏོན་ཏེ་གྲོལ་མཆམས་སྤྱགས་སྟོས་ཅིད་མོ་
སོགས་གང་དགར་མཛད་རྒྱུའི་བག་ཡངས་བྱས། དེ་ཉིན་གནམ་གཤིས་ཉི་མ་
རྩོ་ཞིང་དཔོན་གཡོག་ཆང་མར་སྟོ་པོ་བྱུང་། དེ་ཡན་ཆད་དབྱར་གནས་སྐབས་
འཚུབ་ལོང་སོགས་འདྲ་མིན་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བར་ཆོས་སྟོད་ཤིན་ཏུ་ཡག་
པོ་འཕེལ་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་རྒྱུར་སོང་། བོད་ཆོས་ ༡ དང་ ༩ བཅས་
ལྷ་བྱིར་ཉིན་གསུམ་གཞུང་ནས་གསོལ་ཆས་གཟབ་ནན་གྱིས་སྤྱགས་སྟོ་ཞུས་
སོང་། ལྷ་མང་ནས་ཅིད་མོ་སོགས་གང་དགར་བག་ཡངས་བྱས། ཆོས་ ༥ ནས་
འཆོགས་གྲོལ། རང་གདོང་ཆེ་ཆང་གིས་ཇ་ཞུས་འདུག་པར་དེར་རྒྱ་ཆོད་བཞི་

ཅམ་སོང་། ཆོས་ ༤ ཉིན་བསྟན་འཕེལ་ཚད་གིས་གདན་ཁྲིམ་བྱུང་བར་སྒྲིལ་
 ཆོག་ཉིན་གང་བཏོན། ཆོས་ ༥ ཉིན། སྤྲེལ་རྩི་རྩི་འཆང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་
 གྱི་སྒྲོ་གོས་གྱི་སྒྲུ་སྒྲུ་ཕྱིང་རབས་འབྲི་འགོ་ཚུགས། ལྷ་བྲིས་པ་དགོ་འདུན་རིན་
 ཆེན་ཡིན། ཉིན་གྲུང་གླི་རི་གནས་བརྟན་མཆོག་སྤྲིང་དགོན་པ་ནས་ང་ཁྲིམ་
 འཕོད་བྱུང་བ་དེར་སོང་། ཁོང་རྣམ་པས་རྒྱལ་བསུ་བཅས་གནང་བྱུང་བ་དང་
 བཅས་ཡག་པོ་གྲ་སྒྲིག་མཛད་ཐོག་གཏེར་སྤྲེལ་མོ་རྒྱན་སྟོབས་རྒྱལ་མཆོག་
 གིས་རྟེན་མཇུག་ཁ་གནང་བྱུང་བར་གཏེར་ཆེན་སངས་རྒྱས་སྤྲིང་པའི་གཏེར་
 ཕྱོན་ལ། གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་ཟ་ཏོར་ཆས་ཅན་གསུང་འཕྱོན་མ་ཤིན་ཏུ་གཟི་བྱོན་
 ཅན་ཞིག་དང་། མཆོག་སྤྲིང་གོང་མ་བདེ་ཆེན་སྤྲིང་པའི་གཏེར་མ་ཡིན་པའི་
 ཡང་གྲུ་རུ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པད་སྤོང་ཅན་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤོང་གི་ཕྱག་
 རིལ་ཡིན་པ་བཅས་ཤིན་ཏུ་གཟི་བྱོན་ཅན་དང་དུང་དཀར་བཅས་དང་། ཡང་
 གནམ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་པའི་རྩི་རྩི་ཆེ་དགྲུ་དང་ཆེ་ལྷ་བཅས་གཉིས། སུར་པ་
 འདྲ་མིན་གཉིས་བཅས་པོ་སོར་རྒྱངས་མཐོ་ལྷག་ཙམ་རེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཟི་བྱོན་
 ལྷན་པ་རྣམས་མཇུག་ཁ་གནང་བ་དང་། སྤྲེལ་རྩི་རྩི་འཆང་གི་སྒྲུ་པར་འདྲ་
 མིན་བཞི་བཟང་གོས་དར་བཅས་གནང་གྱིན་བྱུང་བ་བཅས་དེ་ཉིན་རྟེན་
 འབྲེལ་དང་སྒྲུལ་བ་བཟང་པོར་གྱུར།

གྲུ་སྟན་ཆོགས་འདི་ཉིན་བལ་ཡུལ་དུ་ཆོས་དབར་ཕེབས། དེ་གདོང་
 གྲུ་སྤྲིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་ཨ་པད། མཁན་རིན་ཆེན་བཅས་སོ་སོའི་

མདུན་ཡི་གེ་རེ་ཐུལ། འདི་ནས་བར་སེང་རྒྱལ་སྤྱི་རང་ནས་སྤྱི་མ་རྒྱུ་རྒྱུ་
འཆང་གི་སྤྱི་ཐེང་སྤྱི་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་འཆོལ་བསྐྱེད་ལྟ་ཞིབ་འབྲི་རྒྱ་བཅས་
ཅི་ཐོན་བྱས། ཆོས་ ༡ ཕྱི་རྩོམ་བསྐྱེད་གསོ་བཏོན། ཆོས་ ༡༩ ནས་ ༡༥ སྤྱི་
རྩོམ་བར་དགོན་པའི་ལོ་རིམ་དང་དཔོན་ཆང་གི་རིམ་གྱོ་བཅས་ཕྱོགས་མཐུས་
ལ་སྤྱི་མའི་གཡུལ་སྤྱི་རྒྱུ་པ་ཞིག་བཅའ་འདོན་བྱས། ལམ་འགོ་ཡག་པོ་
བྱང་། དཔོན་ཏོག་བཅུ་ནས་བཅུ་གསུམ་བར་ཡོད། ཆོས་ ༡༤ ཕྱི་རྩོམ་བསྐྱེད་
གསོ་བཏོན། ཆོས་ ༡༥ ཕྱི་ཡོལ་དུས་གསོ་སྤྱི་བྱས། དགེ་ཚུལ་སྤྱི་བཅུ་
གཉིས་འདུག

༡༽ མཆོ་པད་མའི་གནས་མངལ།

༡༩༡༤ བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༤ སྤྱི་མོ་ནས་མཆོ་པསྤྱི་བསྐྱེད་དུ་སོང་། རྒྱ་ཆོད་བཅུ་
པར་མཆོ་རྒྱུ་སྤྱི་བསྐྱེད་ལྟ་ཞིབ་ལོ་རིམ་དང་རྒྱ་
ཆོད་གཉིས་པ་ཡོལ་ཅམ་མཆོ་ལས་སྤྱི་བསྐྱེད་ རྒྱུ་དཔོན་ཞིག་འདུག དེ་ནང་
ཁང་པ་གཡུལ་པ་ཡུལ་སྤྱི་དགེ་དཔོན་ཆེན་ནས་ཡིན་པའི་སྤྱི་གསོ་པ་གཅིག་
གིས་སྤྱི་ལོ་བྱང་། རང་ལ་རྒྱལ་པ་སྤྱི་པ་གསུམ་ཡོད། དགོང་མོ་མཆོ་བསྐྱེད་
རི་རྒྱུ་བྱས་པར་ལན་བཅུ་གསུམ་འཁོར། མཐར་མཆོའི་ཤར་ཕྱོགས་ས་སྤྱི་གསོ་
ཐོག་ནས་རྒྱུ་ཕྱག་ཡང་ཅི་རྒྱུ་ཅམ་འཆོལ། གསོལ་འདེབས་དང་སྤྱི་ལམ་
ཡིད་ཆོམ་པར་བཏབ། ཕྱི་ནང་རྒྱ་ཆོད་སྤྱི་དང་སྤྱི་བཞི་བཅུ་ཞེ་སྤྱི་ཐོག་རི་

མགོར་གྱུ་རུའི་སྐྱབ་སྤྱག་མཇལ་དུ་སོང་བར། གོམ་པ་དལ་ཙམ་སྒྲིབ་ཏེ་པ་
མས་གཙུག་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁྲིད་དེ་དག་པའི་ཁིང་པ་རྒྱ་ལོད་ཀྱི་
གཞལ་ཡས་སོགས་སུ་ཨོ་རྒྱན་གྱུ་རུའི་སྐྱབ་སྤྱག་མཇལ་དུ་འགྲོ་བའི་དམིགས་
འདུན་ཅི་དྲག་བྱས། ལ་ཁར་བར་ངལ་གསོ་མ་བརྒྱབ་པར་སོང་། གཞན་གྱིས་
འགྲོ་ན་ཆུ་ཆོད་གཉིས་འགོར་ཟེར། ཅ་བ་ནས་རི་སྒང་བར་དོ་སྐྱོན་ཐེམ་པ་ཤ་
སྟག་རེད། སྐབས་འགར་ཤིན་ཏུ་གཟར་པོ་འདུག་པར། དེ་ཐམས་ཅད་རང་
ཉི་གནས་གྲུ་པ་འཇམ་བཀྲས་ལག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡར་འཐེན་རོགས་བྱས་
བྱང་བར་ཤིན་ཏུ་པན་པོ་བྱང་། ལ་ཁར་སླེབས་དུས་ཆུ་ཆོད་བདུན་པ་ཡོལ་
ཙམ་རེད་འདུག

དེ་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་མེད་གཞོན་ནུ་མ་རྩ་འཕྱུ་ཞིག་གིས་ལམ་
བརྟན་ཏེ་སྐྱབ་སྤྱག་སྒོར་སླེབས། དེར་གནས་སྟོན་ཁམས་ཀྱི་འབྲོག་མོ་ཞིག་
གིས་མེ་གཏོང་གཤམ་བྱེད་བཞིན་འདུག་པ་དེས། ཁང་ཐོག་ཏུ་སྟགས་པ་
གཅིག་འདུག་པ་དེ་ལ་བཤད་ནས་དེས་སྟོ་བྱེས་ཏེ་སྐྱབ་སྤྱག་མཇལ་ཁ་
བཏང་བྱང་ཡང་གནས་དོ་སྟོན་པ་ནི་མ་མཛད། སྐྱབ་སྤྱག་དེ་གསར་དུ་ཞབས་
འདེགས་ཀྱིས་བཟོ་བཅོས་བྱས་པ་སྟེ། གྱུ་རུའི་སྐྱབ་གསར་པ་ཐོག་ཆད་གཅིག་
བཞེངས་འདུག་དེ་སྤར་གྱུ་རུ་བཞུགས་པའི་སྐྱུ་རྗེས་ཡོད་པ་འདྲ། མདུན་ཐད་
ཀྱི་ནམ་མཁར་གསལ་ཁུང་གཅིག་དང་། དབུ་ཁྲད་ནས་ཡར་གནམ་ཁུང་
གཅིག་འདུག་པ་དེ་ནས་གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བ་ཉོར་རྒྱལ་པོས་བཟུང་སྐབས་

རྩེ་འཕྲུལ་གྱིས་འཕྲུལ་པའི་ཤུལ་ཡིན་པ་རེད་ཟེར་སྟོན་འདུག དེའི་མདུན་
 དུ་དར་དང་མཐུལ་རྟེན་སྤུལ་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཞིག་མཐར་བྱང་སྟོན་
 སྒྲངས། ཡིད་གྱིས་དམིགས་པ་གང་ཤེས་བྱས། བཟང་པོ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་
 ཚར་གཅིག་བཏོན། དེའི་མར་གཤམ་དེར་གྱུ་རུའི་གསང་སྤྱད་རེད་ཟེར་བ་
 ཞིག་འདུག རྒྱལ་ཕྱོགས་པ་བོང་གི་ངོས་ལ་གྱུ་རུའི་ཞབས་རྒྱུ་རེད་ཟེར་
 གཉིས་བཅས་མཇུག། དེ་སྟོར་པར་ཚུར་བྲག་སྒྲིབས་ཚུང་བྱ་དང་། པ་བོང་
 སོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཁང་པ་རྩ་ཤིང་བའི་སྤྱིལ་པོ་འབྲ་བཅོས་ཏེ་མཚམས་སྤྱི་
 རྒྱལ་པ་མཛད་མཁན་སྤྱགས་པ་པོ་མོ་མང་པོ་འདུག བཞི་བཅུ་ལྷག་ཡོད་རེད་
 ཟེར། ཨ་ནེ་བགྲེས་སོང་ཅིག་གིས་ང་བསྟོན་ཏེ་མངར་མོ་བྱས་སྟུང་། ཅུམ་པ་
 བྲངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་སེམས་བཟང་པོའི་ཚུལ་མཛད་བྱུང་བར་པན་པོ་བྱུང་
 ཞིང་། ཁོང་ལ་ཤོག་སྟོར་ཉི་ཤུ་ཤུལ། ངལ་གསོ་བྱུང་བྱེད་བརྒྱབ། དེ་ནས་ཐུར་
 དུ་འོང་བ་ནི། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འགོ་བ་རྣམས་ཡར་བྲངས་བའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་དམིགས་པ་བྱས། མཚོ་ཁར་མ་སླེབས་ཅིམ་ན་ཁམས་འདྲི་སྒྲར་སྤུལ་
 སྤྱིའི་ལྷ་ཁང་ཆར་དུང་འཁོར་ཞིག་འདུག་པ་དེ་བསྟོར་མཁན་དེ་པ་ཡུལ་གྱི་
 འབྲོག་སྡེ་ནས་རེད་འདུག ཁོང་པར་ང་བུང་སྒྲིབ་ཆ་འབྲ་བྱས་ཏེ་འོངས་བར་
 རྒྱ་ཆོད་བཅུ་པར་མཚོ་ཁར་སླེབས། དེ་ནས་མཚོར་བསྟོར་བ་གཉིས་བྱས། ཁ་
 ལག་ཐོས་ཏེ། རྒྱ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་ནས་ཐ་སེ་ནང་རིམ་པར་འོངས་བས་དེ་རྒྱལ་
 དགོང་མོའི་རྒྱ་ཆོད་བདུན་པར་དགོན་དུ་སླེབས་བྱུང་། དེ་སྟོར་ཞག་གཉིས་

ནང་གནས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཅུང་འཇུག་པའི་མི་ཉམས་འདྲ་བུང་བར་རྫོམ་མོ།

༧༽ རྟེན་དགོན་ནས་ཕེབས་ཏེ་འབྲས་ལྗོངས་སུ་དཔེ་བྲིད་དབུ་ འཇུགས་པ།

༡༩༤༥ བོད་རྒྱ་ ༤ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྟེ་རིའི་སྤྲ་ཆན་འདས་པའི་བདུན་ཆོགས་
ཆོག་འདོན་ཟེར་ནས་དེར་སོང་། ཆེས་ ༢༡ ཉིན་ཡང་ཚོན་ཏེ་ར་ནས་ཆན་
བཟ་ལྟ་འདས་མའི་ཞེ་དགུ་ཆང་བར་ཆོག་འདོན་པར་སོང་། ཆེས་ ༢༩ ཉིན་
གུང་། རི་མགོ་སྤུལ་སྤུས་མགོན་འབོད་གནང་བར་དེ་ན་སློར་ཅམ་སོང་། སོང་
གི་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་དང་སྤྲ་ཤག་ནམས་མཇུག་། གསར་བཞེངས་བཀོད་
པ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་འདུག ཆེས་ ༣༢ ཉིན་གུང་ཡང་འབྲི་ཅུ་དགོན་སྤྱི་ནས་
མགོན་འབོད་གནང་བ་དེར་སློར་ཅམ་སོང་། སོང་ཆའི་འདུ་ཁང་རྟིང་པ་ཐོག་
བཅེགས་སོགས་ལས་སྤང་རེད། འཆར་གཞི་སྤུས་ཀ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་བཞེངས་
དགོངས་རེད། ༡༩ ལ་དགོང་མོར་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། ཆེས་ ༣༠ ཟླ་ངོར་གསོ་
སྦྱོང་ཆོགས་པར་དགེ་ཚུལ་སྦོང་བཅུ་གསུམ་ཆང་ཞིང་ཡག་པོ་རེད་སོང་། དེ་
རུབ་དགོང་མོར་གྲོང་སྤྲད་ཏུ་མི་གཅིག་འཆི་སོང་། དེར་བསྐྱོ་སྦོན་འདོན་པར་
འཇུག་ཅམ་སོང་། ༡༩༤༥ བོད་རྒྱ་ ༩ ཆེས་ ༡ བྱེད་ཡོལ་ཏུ་རྟེ་རི་གྲོང་སྤྲད་ཏུ་
སློར་གཡེང་བྱེད་སར་སོང་ལ་འདི་དག་གི་བར་སང་བྱུང་རིགས་སྤྲ་མ་རྩི་རྩེ་
འཆང་གི་སྤྱིས་རབས་ཡིག་ཆ་འཆོལ་བསྐྱུ་ཅི་རུས་བྱས་པ་ལས་རང་དགར་

རྒྱལ་གཞི་གཏན་ནས་མ་བྱས། འདིར་དགོན་དུ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་གཙུག་པོ་
ནི་བོད་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་དང་ས་སྐྱའི་ཆོས་
འབྱུང་། ལུ་ལུའི་གདན་རབས། རྒྱལ་བ་སྐྱེ་ཤིང་རིམ་པའི་རྒྱལ་མཐར་མོགས་
དང་། གནས་བརྟན་མཆོག་གིས་དགོན་ནས་གཏོར་འབྱུང་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་མོགས་
ཡི་གེ་འགའ་རེ་གཡར་བ་བཅས་བྱས། ད་དུང་སྐྱེས་རབས་རྒྱལ་མཐར་མཐུས་
ཅད་མ་ཆོད།

ཆོས་ ༩ ལྟ་རྒྱུ་རིམ་གོ་སྐྱེལ་སྐྱའི་དགོན་ནང་སྐྱེ་བཅར་ཁྱེས་
ཏེ་གཏོར་ཆེན་རྟ་གླིང་གསུང་འབུམ་བོད་བཙུ་ལྷ་མཇུག་བཞུགས་བྱས་
ཀྱང་གཏོར་སྐྱེས་ཆོ་དབང་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུ་མ་རྟེན། སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་འདི་
དགྲུང་ལོ་རྒྱུང་བར་སྐྱེས་རྒྱུས་ལེགས་པོར་བཞུགས། ཁོང་གིས་དེ་སྐད་
བཞེངས་པ་ལ་འདྲུ་ཁང་གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱེས་ཐོག་ཅན་པལ་ཆེར་བྱུང་
ཟིན་ཅིང་། ཐོག་སྐྱོར་ལ་གཟིམས་རྒྱུང་དང་དཔེ་མཛོད་མོགས་ཁང་དབྱེད་
ལེགས་པོ་དང་། རྒྱལ་པའི་བཀའ་འཁྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་གཉིས་མོགས་གསུང་
རབ་བོད་ཆེ་རྒྱུང་མང་པོ་ལ་དཔེ་རས་དང་བཞུགས་ས་དུ་མིག་མོགས་ལེགས་
པོ་དང་། འགོ་གཙུག་ལག་གི་ཕྱག་ཏུ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཐོག་ཆད་ཆེ་བ། གཡས་
སྐྱེ་བྱ་ཅུ་རིན་པོ་ཆེ། གཡོན་དུ་དཔལ་ཡུལ་བྱང་རྒྱུ་མིང་པ་སྟེ་གཙུག་པོ་འཁོར་
གསུམ་གཙུག་ཏུ་རྟེན་གསུམ་མང་། ལྷ་ཤག་དང་རུང་ཁང་། ལྷ་སྐྱེ་མོགས་གང་
ཐད་ནས་ཡག་པོ་གནང་འདུག་པར་བསྟན་པའི་ཆ་བ་དང་མཛེས་རྒྱན་གང་

ཅིར་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་སྟེ་ཇེས་སུ་ཡི་རངས་ཡང་ཡང་ཞུས། ༡༩༤༥ བོད་ཟླ་ ༩
ཆེས་ ༩ ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཚུར་འོང་རྒྱ་སྟོན་བྱས། ཆེས་ ༥ ཉིན་གུང་
སྐབ་ཁང་དུ་བཅར། ཞོགས་པར་སྒྲོལ་ཆོག་ཞིག་ཀྱང་བཏོན། དཔོན་ཆང་ཅར་
སྒྲོར་ཅམ་སོང་། རྒྱ་ཆོད་གསུམ་པར་དགོན་ནས་ཐོན་ཏེ། རྟེན་རྒྱུ་ཐར་འོང་
བར་དགོན་པའི་གྲ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱལ་རོགས་མཛད་དེ། སྐུ་འཁོར་ནང་
ཞུགས་སྐྱོར་ ༥༥ རེ་རེད། རེད་དཔོན་ཏྲོག་བདུན་ཡོད་པར་རྒྱ་ཆོད་ལྔ་
དང་བྱེད་ནས་འོངས་བས། ཆེས་ ༦ གི་ཞོགས་པའི་རྒྱ་ཆོད་དུག་པར་ལྷི་ལིར་
འབྱོར། ཁང་གཡར་བྱས་ཏེ་ཞག་གཅིག་དང་ཉིན་གཉིས་ལྷག་མཐར་ཆེས་ ༧
ཀྱི་དགོང་མོའི་རྒྱ་ཆོད་ལྔ་དང་བྱེད་ནས་མེ་འཁོར་ནང་སྡོད་ས་རྟེན། སྐུ་ཆ་མི་
རེར་སྒྲོར་ ༡༩༩ དགོས་པར་ཤི་ལི་གྲུ་རུའི་བར་རེད། མཆན་མོ་གཉིས་པའི་རྒྱ་
ཆོད་གསུམ་པར་སླེབས།

རེད་ཆོ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལི་ནས་འོང་བའི་ཉིན་མོའི་ཞོགས་
པར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་སློན་ཨི་རུ་ཤྩི་རྒྱུ་ལ་དབྱ་བོས་ཉིས་སྟོན་བཏང་
ཞིང་། ཉིན་གུང་གི་རྒྱ་ཆོད་དང་པོའི་ཐོག་ཏུ་སྐྱོ་ཆེ་གོངས་སོང་བའི་གནས་
ཚུལ་ངན་པ་བྱུང་ཡོད་པར་བརྟེན་རྒྱལ་དམངས་ཀྱིས་སྲིད་སློན་མོར་བཙུ་
མཐོང་ཆེ་སྟེ་བས། སྐྱོ་སྟོག་བཀོང་མཁན་ལ་ཁོང་ཁྱོ་ཆེ་བ་དང་། དེའི་མི་རིགས་
ཡོངས་ལ་ངོ་སྟོན་བྱེད་པའི་འཚུབ་འོངས་ཀྱིས་ལམ་ཁར་རི་ལི་བསྟོག་གཤེར་
དང་འབོད་སྒྲ། མི་ཁ་ཤས་བཏོན་ཏེ་བརྟུང་རྟེན་བཏང་བ་སོགས་བཟུང་ཆ་འགའ་

རེ་བྱུང་ཡང་ལམ་ཁར་འགོག་ཆུན་ཆེན་པོ་ནི་མ་བྱུང་བར་མཆོག་གསུམ་གྱི་
བྱིན་རྒྱལ་པལ་དུས། ཆོས་ ༩ ཉེན་ཤི་ལི་གུ་རི་ནས་འཁོར་ལོ་ཆུང་བ་སྤྲ་དགོས་
བྱུང་བར་འཛོམས་བར་སྒོར་བཞི་བརྒྱུ་ཤོར། དེ་རྒྱབ་དེར་བསྟན།

ཆོས་ ༡༠ ཉིན་གཞུང་གི་སྒྲ་སེལ་དང་པར་བརྟེན་ཉིན་གུང་ཚུ་ཆོད་
 དང་པོར་རྒྱལ་ཁིང་བདེ་སྤིང་དགོན་གྱི་སློབ་གྲྲར་བདེ་འཕྱོར་རེད་སོང་བར་
 དགོན་པ་ནས་ཀྱང་སྒྲག་མཛད་འདུག། སློབ་ས་འཕྲལ་གྱ་ཆང་ཡོངས་ནས་
 མཇལ་དར་གནང་བྱུང་། ཞག་གསུམ་ངལ་གསོ་རྒྱ་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ཆོས་ ༡༩
 ལ་སླ་མ་ས་ཆེན་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་ས་སྒྲོར་གྱི་དུས་ཆེན་ཡིན་པར་བརྟེན་
 དེ་ཉིན་ནས་སློབ་གྲྲ་རྒྱུན་སྒྲིག་སྒྲ་རྒྱུན་ལྟར་བཅུགས་ཏེ་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་
 དུག་པ་ནས་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་འཆོགས་ཏེ་གྲོལ་འཕྲལ་ཞོགས་པའི་ར་
 གསོལ། ཚུ་ཆོད་བདུན་པར་ཆོས་སྐྱོན་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་མཆན་འབྲེལ་ཚུགས་
 རྒྱ་སོགས་སྒྲར་རྒྱུན་ལྟར་དང་། ཕྱི་རྩི་ཚུ་ཆོད་གཉིས་པ་ནས་མགོན་པོའི་དུས་
 བཞི་བསྐྱང་གསོ་འབྱིང་པོ་ཞིག་ཆོགས་པར། ཀམ་རྒྱལ་མཆན་ཆང་གིས་མང་
 ར་དང་བརྒྱ་མཆོད། ཕྱག་འབྲེད་བཅས་སུལ། དེ་རུབ་དགོང་མཆོད་དུ་ཆོགས་
 སྤང་དང་གྲ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཡང་ལ་ཉོས་ཏེ་ཕྱི་མཆོད་སློན་མེ་ཡག་པོ་མཆོད་
 པ་དང་། དགོན་ནས་དུང་ཆེན་དང་རྒྱ་སྤིང་ཞག་གསུམ་རེ་སྟོན་ཐག་ཆོད་
 པ་གཏང་བ་བཅས་རང་མོས་ཀྱིས་མཛད་སོང་བར་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་བར་
 གྱུར། བོད་ཆོས་ ༡༥ ཕྱི་རྩིར་གསོ་སྦྱོང་འཁེལ་བས་སྒྲར་རྒྱུན་ལྟར་ཆོགས་

པར། དགེ་སློང་གསུམ་ལས་མ་འདྲིམ་སྒྲུབ་ལུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་རེ་བྱས། རྒྱན་
 ཆགས་གསུམ་པ་འདྲིན་འཕྲལ་དུས་བཟང་གི་མདོ་དང་དགེ་ཚུལ་བཅུ་ལྷག་
 འདུག་པར་དེས་ཀྱང་ལུང་བའམ་ཉེས་བྱས་བཤགས་སྒྲོམ་བཅས་མཐར་བསྡེ་
 བ་དང་སྒྲོན་ལམ་བཅས་བྱས་ཏེ་གོལ། བོད་ཆོས་ ༡༡ ལྟ་བུས་དུས་ཆེན་ལ་
 ཕྱིར་བཅོས་སྒྲོན་འགོ་ལ་དགོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཉམ་འཛོགས་གྱིས་
 གནས་ཆོག་བསྟན་རྒྱས་ཉིན་གང་རྒྱས་སྒྲོས་མཐར་གཏོར་བསྒྲོས་སྤར་རྒྱན་
 ལྟར་བཅས་བཏོན། མཆོད་མེ་དང་ཞལ་བས་རྒྱས་པར་སྤུལ་སོང་། བོད་ཆོས་
 ༡༧ ཆད་པའི་གནམ་སྟོང་ཉིན་སྤར་ཆོས་ཐུན་ཉིན་གྲང་ཡོལ་བར་གསོ་
 སྦྱང་ཆོགས་པར། དགེ་སློང་བདུན་དང་དགེ་ཚུལ་བཅུ་གཅིག་འདུག་དེ་རྗེས་
 དུས་བཞི་བསྐང་གསོ་མང་འཛོགས་གྱིས་བཏོན། འདི་སྐོར་སྤར་བྱང་གཞུང་ནས་
 སྤན་ལ་བཟླག་པ་འཆུབ་ཆ་འདུག་ཟེར། ཆེ་སྟོང་དང་རྒྱང་རྟ་མང་པོ་བཅས་
 སྒྲུབ་སྤང་། རང་ཡང་ཅུང་ཟད་ཁམས་མ་དྲངས་ཤིང་ཕྱི་ལྷས་འདྲའང་ཅུང་
 འཆུབ་ངོ་བྱུང་།

༡༩༥༩ བོད་ལྗེ་ ༡༠ ཆོས་ ༡ རུབ་ལུས་ན་ཞིང་གཉིད་མ་ཁྲག་པ་
 བཅས་ངན་ཅམ་བྱུང་། ཆོས་ ༡ རུབ་ཕྱི་ལམ་དང་བཅས་ཅུང་ཟད་དྲངས་
 འདུག་ ལར་རང་གི་ན་ཆོད་འཆི་རན་ངེས་ཟིན་པས་འཆི་བ་སྒྲུག་རྒྱ་ལས་
 འགྲོད་པ་མེད་ཀྱང་དཔེ་བྲིད་དོན་གཉེར་ཅན་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དེ་ཆོར་གཞུང་
 ཁ་ཤས་བྲིད་ལོང་བྱུང་ན་སྟམ་པ་དང་། སྤམ་ངོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱེ་ཤིང་ནམ་ཐར་

བསྐྱུ་རྒྱ་དེ་མཐའ་ཞོག་ཅམ་བྱང་ན་སྒྲམ་པའི་རེ་བ་ཅམ་ནི་འདུག ཅ་བ་འཆི་
གསོན་གང་དགའ་བ་དེ་བཞིན་འགྱུར་བར་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་
འདེབས་བྱེད་བཞིན་གནས། ཆོས་ཐུན་ཆགས་དགོས་མ་བྱང་། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་
ཐུར་རྒྱན་ལྟར་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། དེ་ཉིན་ཞག་གངས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱང་ཡང་
འཁེལ་འདུག་པ་བཞིན་ཆོགས། དགེ་ཚུལ་སྤོང་བཅོ་བརྒྱད་འདུག ཆོས་ ༡༩
ལ་འཇམ་འཕེལ་སོགས་ཕེབས། ༡༠ རུབ་མོར་ངོ་འགག་ཟོ་བ་ལྷ་བུ་ཞིག་གི་
ནང་ནས་ཡར་མ་ཐར་བ་མི་གཉིས་ཀྱིས་འཐེན་ཏེ་ཁར་ལོན་ཅམ་བྱང་སོང་
མིས་པར་ཆེ་གོགས་འདྲ་སྒྲམ། ཉེར་ཐམ་ཉིན་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སུམ་བྲིད་
བྱས་པ་ལེགས་པར་བྱུང་སོང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ ནས་དབུ་མ་འཇུག་པ་མཆན་
འགྲེལ་ཐོག་ནས་ཞིབ་བྲིད་ལན་གཅིག་རེ་དང་། རང་འགྲེལ་དང་གོ་རམས་
ལྟ་བ་ངན་སེལ་གཉིས་བྲིད་ལུང་རེ་བྱེད་རྒྱ་བཅས་དབུ་བཅུགས། ཉེར་དགུར་
དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་དང་། ཆོས་ ༡༠ གསོ་སྦྱང་། བྱེད་ཡོལ་ཚུ་ཆོད་གཉིས་
པ་ནས་ཚུགས་དགེ་སྤོང་བདུན་དང་དགེ་ཚུལ་བཅུ་བཞི་ཆང་།

༡༩༡༩ བོད་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༤ ཉིན་ནམ་སྤྱིང་མཆོག་སྤུལ་དཔོན་ཏོག་
གསུམ་ཕེབས་བྱང་། ཡང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་དཔོན་ཏོག་ད་དུང་གནས་སྐབས་
ཕེབས་སྐབ་ཟོལ་མེད་ཚུལ། དེལ་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱག་བྲིས་ནང་དུ་གསལ་
འདུག ཆོས་ ༩ ནས་ནམ་སྤྱིང་མཆོག་སྤུལ་ཆོས་ཐུན་ལ་བྱོན་པར། སྤྱིར་
དབུ་མ་འཇུག་དབུ་ནས་མཆོགས་བྲིད་སྤུལ་རྒྱ་ཚུགས། གཞན་གྱ་གསར་གསུམ་

ཡོད། ཆོས་ ༡༥ ས་པཎ་དུས་ཆེན་ལ་སྤྱོད་ཆོས་ཐུན་ཉུང་བསྟུས། དེ་འཕྲལ་
དགོན་དུ་མང་འཛོགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མ་མཆོད་པ་བཅས་རྒྱས་སྟོན་ཕྱི་དྲོར་བསྐྱང་
གསོ་སྟོབ་ལྷན་དགོང་མཆོད་དང་ཚོད་པ་བཅས་ཡག་པོ་བྱང་སོང་། ཆོས་ ༡༥
སྤྱོད་ཆོས་ཐུན་ལ་དབུ་འཕྱག་ཞོག དེ་རྗེས་དགེ་ཚུལ་གཉིས་བསྟུབས། ཕྱི་
དྲོར་གསོ་སྟོང་བྱས། ཆོས་ ༡༦ བས་ང་རང་རྒྱན་དུ་ན་བར་དོ་སྤིང་དུ་སྟན་པའི་
ཅར་གཟུགས་པོ་བརྟག་དབྱང་ཆེད་སོང་། ཞག་གཉིས་ནང་དོན་དག་གྲུབ་
སྟེ་རང་གནས་སུ་སྟེབས། སྟན་པས་ནད་བད་ཀན་ཡིན་ཚུལ་དང་དེར་སྟན་
སྤྱུག་ཅམ་ལ་ཁ་ཤས་སྟོབ་དུག་ཚུན་ཟ་དགོས་ཚུལ་དང་། སྤྱིར་གཟུགས་
པོ་ཡག་པོ་འདུག་ཚུལ་གསུངས། ཆོས་ ༡༧ བས། དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་ཆོས་ཐུན་
བཅུགས། སུམ་བྲིད་ཡིན། ཆོས་ ༡༨ ལ་དགེ་ཚུལ་གསར་པར་ཀླ་རི་ཀ་ལྷ་བཅུ་
པ་དབུ་ཚུགས། ༡༩ ལ་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་བྲིད་ལུང་
ཚུགས། ༢༠ གསོ་སྟོང་བཅུ་བཞི་པ་བྱས་པར་དགེ་ཚུལ་བཅུ་བཞི། དགེ་སྟོང་
དུག་འདྲོམས། དེ་འཕྲལ་བསྐྱང་གསོ་བཏོན།

༡༩༡༩ བོད་ལྗེ་ ༡༨ ཆོས་ ༡༠ ལ་དབུ་མ་རྩ་ཤེའི་བྲིད་ཞོག རིགས་པ་
དུག་ཅུ་པ་དབུ་ཚུགས། ཀླ་རི་ཀ་སྤར་ནས་ཞོག ཆོས་ ༡༩ ལ་རིགས་པ་དུག་
ཅུ་པ་ཞོག དབུ་མ་ཚོད་བསྟོན་དབུ་ཚུགས། འདི་ཉིན་ཀུན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་
པ་སྟུ་གཤེགས་པའི་དུས་བཟང་འཁེལ། བམ་སྟིང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཤད་སྤྱོད་
བ་ཡོངས་རྫོགས་དགོང་ཆོགས་ཁྱུ་ཉེ་སྤྲོ་མཆོད་དང་ཆོགས་བསྟོང་། མཆོད་

པ་ཆོགས་རྗེས་རྒྱས་སྒྲིལ། དགེ་འདུན་ལ་གསོལ་ང། ཞལ་འབྲས། མོག་མོག་སྒྲི་
 ཡོན་བཅས་གནང་སོང་། འབྲུག་ནས་བསམ་རྗེས་དང་དབང་འདུས་གཉིས་
 འབྱོར། ཡང་འབྲུག་ནས་གྲུ་པ་གཉིས་སྒྲི་ཕྱིར་འབྱོར། ཆོས་ ༡༧ བར་ཚོད་
 བསྒྲིག་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་བཅས་སུ་མ་བྲིད་བྱས་ཏེ་
 ཞོག་གོ་རམས་ཀྱི་དབུ་མའི་སྒྲི་དོན་ཡང་བྲིད་ལུང་བྱས་པར་ཞོག་མཐར་བཟང་
 སྟོད་སོགས་བསྐྱོད་སྒྲིལ། འདི་ཉིན་ཆོས་སྤྱན་གནས་སྐབས་ལོ་གསར་ཆེ་
 འདོག་རྒྱ་བྱས། ཕྱི་ནང་གཅིང་སྒྲི་དང་སྒྲི་བྲེག་པ་སོགས་དང་དགོང་དྲོར་དུས་
 བཞི་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། རྒྱ་ཆོད་ལྡ་པར་ཡང་སྟོད་རིན་པོ་ཆེ་ཆགས་ཕེབས་
 པར་མཇལ་དར་སྤུལ་ཏེ། ཕྱག་དབང་ཞུས། ཆོས་ ༡༠ ཀའི་མས་རྒྱུང་གསར་
 པར་གསོ་སྟོང་བྱས། དགེ་སྟོང་བརྒྱད། དགེ་ཚུལ་བཅོ་བརྒྱད་འདོམས།

ཕྱི་ལྟར་སྟོ་གསུམ་ཆོས་སྟོད་ཟ་ཟེའི་ངང་། །

ནང་ལྟར་རྣམ་རྟོག་རྒྱུང་རིག་ཚབ་ཚུབ་ཅན། །

རབ་བེ་རིབ་བེས་ནམ་ཐུག་ཞག་དུས་རྒྱུགས། །

འཆི་བདག་དུང་དུ་སྟེབས་པའི་སྟོ་གོན་ཟེན། །

འོན་ཀྱང་སྦྱེས་མཐའ་འཆི་བ་ངེས་པ་ཡི། །

ཚུལ་ལ་དེ་ཅམ་བག་མེད་མ་བྱས་པར། །

བསམ་སྟོར་ཆ་རྒྱུན་གང་ཡོད་ཆོས་ལ་བསྐྱུལ། །

ད་ནི་འཆི་ཡང་འགྲོད་པས་ཕན་པ་མེད། །

སྐད་ཅིག་མི་སྡོད་ལོ་སྤྱོད་ཞག་དུས་ཀྱི།

མི་རྟག་འཇུག་པ་སྟོན་པའི་དགེ་ཆན་འདིས།

བག་མེད་ནམ་གཡང་ལང་ཤོར་མ་བཏང་བར།

ལུས་སེམས་འདུལ་བར་བཀའ་ངིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

ཞེས་པའང་སྤྲུལ་སྟོན།

༡༩༥༥ ཤིང་མོ་སྤངས་གི་གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་ ༡ གི་སྤྱོད་ཆུ་ཆོད་བདུན་
པར། དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཆོས་གོས་མནའམ་ཏེ་སྟོན་དུ་མཁར་ར་
བརྟུངས། དེ་ནས་དུང་དཀར་ཉིས་སྟེལ་རྒྱ་སྤྱིང་སོགས་དང་སྟོན་སྒྲ་བཅས་
སེར་བང་བསྐྱེགས་ནས་ཡང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམས་རྒྱུད་གསར་པ་ཀུན་
གཟིགས་སོ་བྱང་དུ་སྦྱར་བྲངས། བསང་དུད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཏང་། ཉང་དུ་
སེང་གའི་ཁྲི་ལ་སྤྱོད་སོགས་རྒྱུ་ཆ་བཀོད་པ་སྦྱར་སྤྱོད་ཆོགས་པ། མཆོད་པ་
ཟབ་རྒྱས་བཤམས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། མདུན་གྲལ་གཡས་
གཡོན་དུ་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་བཞུགས། དེ་ནས་ཆོས་རིམ་སྟོན་འགྲོའི་
གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད་སྦྱར་འདེན་དང་བསྟོད་པ་མཚུངས་མེད་མ་ཆར་
གསུམ། དེ་ནས་མཆོད་པ་བཅས་གྲུབ་འཕྲལ་རང་ནས་སྦྱར་ཆོགས་ལྷ་ལྷན་
བསྐྱེས་མཆོན་ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་བྲངས་ཏེ་སྦྱོ་གསུང་ཕྱགས་ཉེན་མཚུལ་བཅས་
སྤུལ་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་སྤུལ། འཆི་མེད་གཞུག་མའི་སོགས་
ཞབས་བརྟན་འདོན་བཞིན་པར་གྲུ་མང་ཡོངས་ནས་མཇུག་དར་སྤུལ། རིན་

པོ་ཆེ་མཆོག་ནས། དར་དེ་ཉིད་སོ་སོའི་མགུལ་དུ་གཡོགས་པ་དང་། དེ་འབྲུལ་གཞུང་ནས་གསོལ་ཇ་དང་། ཞལ་གྱོ་འབྲས་སེལ་བཅས་འཆོགས་པ་ལ་བྲངས། རང་ནས་སྐྱ་མདུན་དུ་འབུལ་མཆོན་དང་། ཆོགས་པར་གསོལ་ཇ། སྒྲོར་ ༡༠ རེ་བཅས་སྤུལ། གང་ཅིའི་ཐད་ཞབས་བརྟན་གྱི་མཛད་སྒོ་ཡག་པོ་རེད་སོང་། དེ་ནས་འཆོགས་གྲོལ་ཏེ་གྲུང་སེང་བྱས། དེ་ནས་ཆེས་ ༥ བར་གྲུང་སེང་བཏང་། ཆེས་ ༥ ལ་དབྱིན་ཇི་མོ་སྐྱིན་བདག་འབྱོར་བྱུང་། ཆེས་ ༦ ཉིན་ནས་ཆེས་བྱུན་ལྔར་རྒྱན་བཞིན་ཚུགས་པར་ཆད་མ་རིགས་གཏོར་མཆན་འགོལ་ཐོག་ནས་དང་རང་འགོལ་བཅས་བྲིད། བཅས་སྒྲིང་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་ལ་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་བྲིད། གསར་པ་ཁ་ཤས་ལ་སྦྱོད་འཇུག་བྲིད།

ཆེས་ ༧ ཉིན་དབྱིན་ཇི་མོ་ཐེབས་སོང་། དེ་ཉིན་སྒྲོང་ཏོག་ཁུམ་བཏེག་ཆོས་གྲའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་བྱུང་བར། དགོངས་བཞེད་ལྟར་མཛོན་ཏོགས་རྒྱན་འགོལ་ཚུང་དོན་གསལ་སྟེང་ནས་བྲིད་རྒྱན་འབུལ་འགོ་ཡང་ཚུགས། འདི་སྒྲོར་དཔེ་ཆ་གཟིགས་མཁན་ཉེར་གསུམ་བར་མང་དུ་སོང་། ཆོས་བྲིད་ཡང་བཞི་ཡིན། ཆེས་ ༨ ཉིན་ནས་ཡང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་གཟིམས་ཚུང་གསར་པའི་ནང་བཞུགས་རྒྱ་དང་དགོང་མོར་ཆ་གསུམ་གཏོར་མ་བཏང་། གནས་ཁང་བྱིན་ལྔ་བས་སོགས་སྟོན་འགོ་དང་ཡི་དམ་དང་ཆོས་སྦྱོང་གཏོར་བསྟོ་ངོར་ལུགས་ལྟར་མཛད་པ་སོགས་རང་ནས་མཉམ་དུ་ཞུས། དེ་ནས་ཆེས་ ༡༩ བར་སྐྱ་མཆོམས་གྱི་བར་ཆད་ཞི་ཆེད་མགོན་པོ་གྲུར་གྱི་སྤང་།

འཁོར་སྒོམ་བསྐྱུས་གནང་། ཆེས་ ༡༩ གྱི་བྱེད་ཡོལ་ཚུ་ཆོད་གསུམ་པར་སྡོན་
འགྲོའི་གཏོར་འབུལ་མཐར་བྱི་ཐུན་ལ་བཞུགས་ཏེ། གནས་ཡོ་བྱིན་རྒྱལ་པོས་ནས་
ལམ་དུས་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་རིམ་པར་གནང་། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། ༡༩༡༥
བོད་ལྗེ་ ༤ ཆེས་ཤར་བར་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་ཞུགས་ཏེ་སྡོན་འགྲོ་རྣམས་ཉིན་
གསུམ་རེ་ཅམ་གྱིས་མཐུ་དང་རྒྱ་དང་། གྱི་རྡོར་དངོས་གཞིའི་གཞི་བསྟན་
ལེགས་བསྐྱབ་གནང་རྒྱུའི་ཐག་ཆོད་སོང་། རང་ནས་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་སྤར་རྒྱན་
ལྟར་ཆེས་བྲིད་སྤྱོད་ཞོགས་འཕྲལ། བྲ་པ་མང་ཆེ་བ་བཟྱ་ཤིས་ལྷིང་དུ་བུམ་ཚུ་
བཞེས་པར་བཏང་། ཆེས་ ༡༥ སྤྱོད་རང་དཔོན་ཏོག་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་
རྒྱས་ཆོག་མཆོད་པ་བཅས་རྒྱས་སྟོས་ཆར་གཅིག་བཏོན། སྤྱི་ཉིན་བྱི་རོར་དུས་
བཞི་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། འདི་ཉིན་དགོང་དོའི་ཚུ་ཆོད་གསུམ་པར་གསོ་སྦྱང་
འཆོགས། རུམ་སྟེགས་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་ཆེས་ ༡༠ ལ་ཐེབས་དགོས་པའི་
གནས་ཚུལ་བྱང་བར་བཞེན་ཤེར་བྱིན་འགྲེལ་ཚུང་དོན་གསལ་སྟེང་ནས་རྣམ་
རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཡན་སུམ་བྲིད་ཞུས་ཀྱང་། དེ་འཕྲོས་བྲིད་ལུང་ཞིག་ལས་དུས་
ཆོད་གྱིས་མ་འདང་། བྲ་པ་གཅིག་འདུག་པ་དེ་ཆེས་ ༡༩ ཐེབས་སོང་། ཁོང་
ལའང་ཆད་མ་རིགས་གཏོར་འཕྲོས་ལུང་བྱས། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་དུས་བཞི་
འཆོགས། གསོ་སྦྱང་ཆོགས།

༡༩༡༥ བོད་ལྗེ་ ༡ ཆེས་ ༡ ཉིན་ཆེས་བར་ལ་དཔོན་ཏོག་ཡོངས་
རྟོགས་གྱིས་དགོན་དུ་འབུམ་བཏོན། ཆེས་བཅུའི་བསྐྱང་གསོ་དང་བཅོ་ལྔའི་

གསོ་སྤྱོད་མུར་ཐུན་ལྟར་དང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཆོས་
ཁྲིད་མཐའ་ཞོག ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ཆད་མ་རིགས་གཏེར་ཆོས་ཁྲིད་ཞོག ཉིན་
གཉིས་ཆོས་དབར་དེ་ཉིན་དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། ཆོས་ ༣༠ ཕྱི་མར་
མུ་རྩོར་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བརྟན་གནས་ཆོག་བསྟུས་པ་བཏོན་ཏེ་
གསོ་སྤྱོད་ཡང་བྱས། དགེ་སློང་ ༡༡ དགེ་ཚུལ་ ༡༥ འདུག ༡༧༥༥ བོད་ཟླ་ ༣
ཆོས་ ༡ ཉིན་ནས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཆོས་ཐུན་ཚུགས། ཞིབ་ཁྲིད་འབྲུ་འགྲེལ་
གཙོར་བྱས་ཐེངས་རེ་དང་། དགོང་མོ་གཏོར་བསྟོས་ཀྱི་ཆོགས་གྲོལ་མཐར་ཁྱི་
བར་ལན་བཏབ་ཀྱིས་བསྐྱར་ཁྲིད་རེ་ཡང་བྱས། ཉིན་གུང་ཚུ་ཆོད་གཉིས་པར་
བསྐྱར་སྤྱོད་རེད་གཞན་ལ་ཁྲིད་དུ་བཅུག དགོང་ཐུན་ཚུ་ཆོད་དུག་པ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བར་རང་སྤྱོད་དང་། དེ་གྲོལ་ཏེ་ཚུ་ཆོད་དགྲ་དང་ཕྱིད་ཀྱི་བར་
རྟགས་ཟླ་འཆོགས་ཏེ་རིགས་ལམ་འགྲན་དུ་བཅུག་ཞེ་སྟོ་བསྐྱེད་ཐོན་ཐབས་
ཀྱང་བྱས།

ཆོས་ ༣ ཉིན་སྐུ་མ་རྩོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱེས་རབས་འབྲི་བསྐྱེགས་ཟེན་
པ་དང་། ཆོས་ ༤ ཉིན་ཡིག་མཁན་གྱིས་ཀྱང་བྲིས་ཆར་ཏེ། ཆོས་ ༧ ཉིན་ལྷི་
ལིར་སྤར་རྒྱ་བསྐྱར། ང་རང་གི་མིག་གཉིས་རིམ་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཞོགས་དགོང་
དཔེ་ཆ་མཐོང་དཀའ་འཇུག་བཞིན་པར་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱགས་ཁུར་
དང་ཟླ་སྟོབ་ཀྱི་རེ་འདུན་ལྟར་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཟླ་པ་གཉིས་ཁྲིད་དེ་རྩོ་རྩེ་སྤྱང་
དུ་སོང་། དེ་ཉིན་ནས་སྤར་པ་དང་འཕྲད་དེ་ཡག་པོ་བསྟན་རྒྱ་རྟེན། མིག་ཤེལ་

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་འཁོར་ལ་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟར་དུ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་ཆོས་ ༡༥
ལ་ཡར་སྐྱོལ་བའི་ཉིན་ཉེན་ནས་ཆོས་སྤྱོད་ཚུགས། ཆོས་ ༡༩ ནས་ཉིན་གསུམ་
རིང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གཉིས་ཞིག་གསོ་དང་གསར་པ་གཅིག་བཞེངས་
རྒྱ་བཅས་མཛད། དེའི་གཞུངས་བྲིལ་རྒྱ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་མཛད་དེ་ཆོས་
མཆོམས་བཞག་ཆོས་ ༡༦ ལ་སྤྱོད་པ་ཀྱང་ལེགས་རྒྱལ་མཆོན་པེབས་བྱུང་བར་
ཉིན་ཉིད་དགའ་ཆོར་སྤྱོད། ཁོང་གི་དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིང་ལ་གཞན་དོན་
ཀྱི་མཛད་པ་གཙོ་བོ། ཐིམ་ཕུག་གི་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་ཡོངས་ཀྱི་དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱོད་གཉེར་ཐོན་པའི་དགོ་ཆ་ལོས་གསུང་དེ་ནས་ལ་འབྲུག་གཞུང་གི་སྤྱོད་
བྱེད་ལྟར་ཡང་དག་གི་ལྟ་བུ་བཅུགས་ཏེ་སྤྱོད་པའི་འགྲོ་དང་སྤྱོད་ཀྱི་ནས་རིམ་
པར་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་གཙོ་བོ་རེད་འདྲི། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
བཅུན་པ་དང་འགྲོ་བའི་པན་བདེའི་ཆ་བཅས་ཆེ་ཤོས་སྤྱོད་པར་བཅུན་
རང་གི་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཆད་མེད་པར་སྤྱོད་ཀྱི་ཤིང་སྤྱོད་པའི་མཆོད་
པ་སྤྱོད་བུ་ཡིན། ཆོས་ ༡༧ ཞོགས་པར་ཁོང་པེབས་སོང་། སེམས་བསྐྱེད་
དང་སྤྱོད་ལམ་བཟང་པོ་བྱས། འདི་ཉིན་སྤྱོད་འཇུག་ཞོག འདི་ཐེངས་ལྟ་བུ་
ཡིན། ཆོས་ ༡༨ ཉིན་ང་ཆོ་དཔོན་ཏོག་ཡོངས་ཀྱིས་མཆོད་རྟེན་ཀྱི་གཞུངས་
འཕྲོས་བྲིལ་བ་དང་། འཕྲོས་ནས་བསྐྱོར་བའི་མཆོད་པ་རྒྱས་སྤྱོད་བཅས་ཉིན་
སྤྱོད་བཏོན། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ནས། ཀླ་རི་ཀ་ལྟ་བུ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ ༩ ཚུགས། དེ་
ཉིན་གསོ་སྤྱོད་བཅུ་བཞི་པ་ལ་དགོ་སྤྱོད་བཏོན། དགོ་ཆུལ་ ༡༩ ཡོད། ཏུས་

བཞི་བསྐང་གསོ་བཏོན།

༡༩༥༥ བོད་ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༤ ལ་ཀཱ་རི་ཀ་ཞོག་ཆེས་ ༤ ཉིན་ནས་ཡང་
 དབུ་མ་བཤེས་སྤྱིངས་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཆོས་ཐུན་ཚུགས། ཆེས་ ༡༩ ནས་
 ཉིན་གཉིས་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པར་ཐེབས། བོད་ཆེས་ ༡༤ དགོང་མོར་
 བསྐང་གསོ་བསྐྱུས་ཅམ་བཏོན། ཆེས་ ༡༥ ཞོགས་པར་གསོ་སྤྱོད་མུར་བཞིན་
 དང་བསྐྱུན་རྒྱས་ཆོག་ཉིན་འཆོགས་བྱས་ཏེ་སྟོན་པའི་དུས་ཆེན་བྱེད་གསོ་
 ཞུས། ཆེས་ ༡༦ ནས་ཆོས་ཐུན་ཚུགས། ཆེས་ ༡༧ ལྷག་པའི་སྤྱི་ཉིན་དབུ་མ་
 བཤེས་སྤྱིངས་དང་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལེན་དང་པོ་ཞོག་བོད་ཆེས་ ༡༩ ཕྱི་
 ཉིན་སྟོན་དཔོན་འཆི་མེད་སོགས་སྤྱི་ཕྱི་དབུ་གནས་སྐབས་ཆོས་མཆོམས་བྱས་
 ཏེ་འབྲུག་ལ་ཐེབས་སྟོར་དང་སྟོན་གྱི་རི་ལ་སྟོན་ཟིན་ཟེས། ༡༩༥༥ བོད་ཟླ་
 ༤ ཆེས་ཤར་ནང་དབྱར་གནས་དང་། ཆོས་ཐུན་ཟེས་ཟིན་པར་ཐེབས་ཐུབ་རྒྱ་
 མཛད་སོང་། འདི་ཉིན་ཡང་གྲིད་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་ཐེབས་རྒྱའི་ཞབས་གྲུས་
 སུ་ཀམ་རྒྱལ་མཆོན་ཡང་སྟོན་འགོ་བྱས། མཆོད་རྟེན་གཉིས་ཀྱང་འདི་སྟོར་
 པལ་ཆེར་ཟིན། སྟོན་གྲུལ་དུ་ནམ་སྟོང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བཅུ་སྟོར་ལྷག་
 ཡོད་པར་སྤྱོད་ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེན་གཉིས་པ་ནས་རིམ་པ་དང་འདུལ་
 བ་སུམ་བརྒྱ་པ་བཅས་ཆོས་ཐུན་ཚུགས། ༡༩ ལ་དགོང་འོ་བསྐང་གསོ་བསྐྱུས་
 ཅམ་བཏོན། ཆེས་ ༢༠ གསོ་སྤྱོད་ཡང་དགོ་སྟོང་གསུམ་ལས་མ་འདྲོམས་
 སྐབས་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་དང་བྱིན་རྒྱབས་བྱས་ཟེས་རྒྱུ་ཆགས་གསུམ་པའི་

མཐར་དུས་བཟང་གི་མདོ་བཏོན་ཏེ་དགེ་ཚུལ་བརྒྱ་ཡོད་པས་བྱིར་བཙོས་ཅམ་
དང་བསྡོམ་བ་བཟང་སྟོན་སོགས་བཅས་བྱས་ཏེ་གོལ། བོད་ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༥ ཉིན་
ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་འཁྲུངས་སྐར་ལ་སློབ་གྲ་སྦྱི་ལ་རང་གིས་དར་དང་
འབྲུལ་ཆོན་མཆོན་ཅམ་དང་། ཞབས་བརྟན་ཆོག་བཞི་གཅིག་ལུལ་ཏེ། བཟླ་
ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུས།

ཆེས་ ༦ ཉིན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སློ་གོས་ཀྱི་འདས་མཆོད་འཁེལ་
བར་རང་གིས་དེ་ཉིན་མཆོད་མེ་དང་བས་སྒྲུའི་མཆོད་རྟེན་ཅི་འབྱོར་སྦྱ་
མདུན་དུ་དར་འབྲུལ་མཆོན་གྲ་ཆང་སྦྱི་ལ་མང་པ་དང་། བྱག་འབྱེད་དར་ཨ་
ཤེ་རེ་དང་ཉིན་སྟོར་ ༡༠ རེ་ལུལ། གྲ་ཆང་གིས་ཆེས་ ༩ ནས་རིམ་པར་འདས་
མཆོད་ཚུགས། སློབ་གྲ་ནས་འཆད་ཉན་དེ་རང་འདས་མཆོད་ཀྱི་གཙོ་བོར་
དམིགས་ཏེ་སྒར་རྒྱན་ལྟར་དང་རང་གིས་བྲིས་པའི་ནམ་ཐར་ཐུན་མོང་ལྟར་
ཀྱི་གསོལ་འདེབས་བྱིན་རྒྱབས་དཔལ་ལྷན་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་ཞིག་ཀྱང་ཞུས། ཆེས་
༡༩ དགོང་རྡོར་བསྐང་གསོ་སྒར་རྒྱན་ལྟར། ༡༥ ཟུང་ཡོལ་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པར་
དགེ་སློང་བཞི་དགེ་ཚུལ་བརྒྱ་གསུམ་འདྲིམས་པར་སོར་མདོ་མ་བཏོན་གཞན་
སྒར་ལྟར། ཆེས་ ༡༩ སྒར་རྡོར་ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་དང་འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་
པ་བཅས་ཆར། བསྡོམ་སྟོན་རྒྱས་པ་བྱས་ཏེ་སློབ་གྲ་ཞི་རིམ་སློ་སྦྱོང་གི་གྲ་སྒྲིག་
ཚུགས་ནས་ས་ཆ་འདི་ནས་གནས་སྐབས་ཆོས་ཐུན་མཆོམས་བཞག

འདི་ལྟུང་ས་བརྟག་པ་སོགས་དང་འབྲེལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱུ་ཐིག་རྫོགས་
 པར་དང་མཆོད་བཤམ་བཅས་བྱས། ༡༥ གྱི་ཞོགས་པ་སྤུ་མོ་ནས་རིན་པོ་
 ཆེས་སྟོ་གོན་སྐྱུ་བ་པའི་ཆོག་རོགས་དང་མཆོད་གཡོག་རྒྱུང་འབྲེལ་གྱིས་སྟོ་
 གོན་ཁྱུས་མཐར་རིན་པོ་ཆེས་ཐིག་ཆེན་བྱིན་རྒྱལས་སོགས་མཛད་པ་དང་
 བསྐྱུན་ཏེ་ཆོག་རོགས་པ་གཉིས་བཅས་གྱིས་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་
 པར་གྱིས་ཟེན་པ་ན་བུམ་པ་འབྲུལ་བ་སོགས་ཁྱུས། ༡༦ གྱི་ཞོགས་པ་ནས་
 དབང་གི་དངོས་གཞི་བསྐྱུ་བ་གོགས་དང་མཆོད་གཡོག་བྱེད་བཞིན་དངོས་
 གཞིའི་དབང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་རྒྱས་བཀའ་བྱིན་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཅན་
 ཏུ་གྱུར། དབང་ལྷ་གོགས་ཀྱང་དམ་ཆོག་ཐུབ་ངེས་གྱི་དགོ་ཆུན་བྱང་དོར་
 དང་འབྲུག་སྐམ་ལེན་བསོད་ཆོས་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན། ཆོས་ ༡༧ ཉིན་རིན་པོ་
 ཆེའི་སྐྱུ་མདུན་དུ་བྱི་མི་མཛལ་ཁ་དང་པོ་བཏང་། ཆོས་ ༡༨ ཉིན་གང་བྱི་མིར་
 མཛལ་ཁ་བཏང་། རང་གཙོས་སྟོན་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་དུས་ཆེན་སྤུ་བསྐྱར་
 གྱིས་མཆོད་ཆོགས་རྒྱས་སྟོན་གྱིས། གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད་ཆར་སུམ་རུ་
 དང་སྟོལ་བསྟོད་སོགས་འདོན་འཆོགས་བྱས། བོད་རིགས་གཙོས་མི་སེར་མང་
 པོས་མཆོད་མཛལ་ཁྱུས་བྱང་།

༡༩༥༥ བོད་ལྗེ་ ༦ ཆོས་ ༡ གཟུང་སྐར་དགོ་བའི་ཞོགས་པར་རིན་
 པོ་ཆེས་སྐྱུ་མཆོམས་གོལ་བའི་གཏོར་འབྲུལ་དང་བསྟོ་སྟོན་བཀྲ་ཤིས་སོགས་
 གནད་མཐར་བོད་དུ་གདན་སར་ཁྱུགས་སྟོར་ཐེབས་རྒྱུར་སྟོན་གཏན་ཁེལ་

བ་ལྟར་ཐོག་མར་འདི་ཉིན་སྤང་ཏོག་དུ་ཐེབས་པར་རང་ཡང་ལྷི་རིར་འགྲོ་
 རྒྱུའི་ཐོག་མར་སྤང་ཐོག་དུ་ཁོང་གི་མཉམ་དུ་ཡོང་སྟེ་གསང་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་
 དང་སྐྱུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ཁ་བྱས། འདི་སྐབས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་
 དཔོན་གཡོག་བཅུ་ལྷག་གིས་སྐྱུ་གདུང་གི་མདུན་དུ་ཆོགས་མཆོད་རྒྱས་སྒྲོས་
 ཉིན་གཉིས་གནང་སོང་བར་རང་ནས་ཀྱང་མར་མེ་སོགས་མཆོད་པ་དང་
 ཆོགས་རྩལ་ཅི་འགྱུར་སྤུལ་ཏེ་འདུས་སྡེ་ལ་མང་ཇ་དང་སྐྱུ་འགྲེད་མཆོན་ཅམ་
 བཅས་སྤུལ། ཆོས་ ༤ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དབུ་བཀྲལས་ཀྱིས། ཨ་མཆོག་ཁང་
 པའི་ནང་སྤང་ཏོག་ས་རྒྱུའི་ཆོས་བཅུ་ཆོགས་པ་དང་མཉམ་དུ་མཁའ་སྤྱོད་
 མའི་ཆོས་བཅུའི་མཆོད་ཆོགས་བཏང་། ཁོང་ཆོས་ཆེ་དབང་བྱས་སོང་བར་དེ་
 ཡང་ཐོབ། འདི་ཉིན་རང་གི་བྲ་པ་བདུན་ཡང་མེ་འཁོར་བརྒྱད་ལྷི་རིར་བཏང་།

ཆོས་ ༥ སྤང་ཏོག་རིན་པོ་ཆེས་ཡུལ་ལྷའི་བསང་དང་གསེར་
 རྒྱུམས། རྒྱང་ཏྲ་རབ་གནས་སོགས་གནང་སོང་། རང་གིས་ད་རེས་སྐྱུ་གདུང་
 གཙུག་ལག་ཁང་བཅས་བསྐྱོར་བ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་བྲུབ་སོང་། ཆོས་ ༦ གི་
 ཞོགས་པ་ནས་ཐོག་མར་ཤི་ལི་སྐྱུ་རི་བར་རྒྱངས་འཁོར་རྒྱང་བ་དང་། དེ་ནས་
 གནམ་གུར་བྲལས་ཏེ། རྒྱལ་ས་ལྷི་ལིར་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་སྤེབས། དེར་
 ཞག་བཞི་འགོར། རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གིས་རང་གཟུགས་པོ་སྤྲན་ཁང་དུ་
 བཟླ་དབྱེད་བྱས། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་ནས་རོགས་རམ་བྱགས་ཁུར་དཔེ་མེད་
 མཛད་བྱང་། རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དཔོན་ཏོག་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་གནམ་གུར་

ཞུགས་ཏེ་ཉོང་གོང་ནས་རིམ་པར་བོད་དུ་ཕེབས་རྒྱ་མཐེན་སོང་། ང་རང་
དཔོན་ཏྲོག་གཉིས་ཆེས་ ༡༠ དགོང་མོ་ནས་ཡོང་བར་ཆེས་ ༡༡ ཚུ་ཆོད་དང་
པོར་འདིར་སྡི་རིའི་དགོན་པར་འབྱོར། བྲ་པ་སྟོན་མ་ནམས་ཕེབས་ཟིན་
འདུག རང་ཉིད་ཆ་གང་འཇུག་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་ཞག་གཉིས་ལ་ཅུང་ན་བར་
རྒྱར་ཀྱང་རིམ་གོ་དང་སྟོན་གྱིས་གྲོལ་སོང་། ཆེས་ ༡༩ ཆད་ཅིང་བཅུ་བཞིར་
བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱང་དང་། སྟོལ་ཆོག་དང་བསྐྱང་གསོ་བཅས་འཆོགས་རང་
གིས་མང་ཐ་དང་། ཕྱག་འབྲེད་མཆོན་ཅམ། མཆོད་པ་བཅས་ཞུས་རང་མ་
གཏོགས་པའི་བྲ་ཞལ་གངས་ཕྱི་ནང་བསྟོམ་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་འདུག ཆེས་ ༡༥ ལྔ་
རྩོར་གསོ་སྦྱང་དང་དབྱར་གནས་སྦྱར་ཆོག་བྱས་མཐར་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་
རྒྱས་སྟོས་འདོན་འཆོགས་བྱས། སངས་རྒྱས་ཆོས་འབྱུང་ཅེས་པའི་སྦྱིན་བདག་
གིས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་མདུན་དུ་མཆོད་པ་དང་དགོ་འདུན་ལ་མང་ཐ་
ཞུས་སོང་།

ཆེས་ ༡༦ ཞོགས་པར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་གསུང་མཆམས་
ནས་དགོ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབྱར་གནས་ཁས་ལེན་རིམ་པར་
གནང་། དེ་ནས་ཆོས་རིམ་དང་གནས་ཆོག་བསྟུས་པ་གསུང་མཐར་སྟོལ་
བསྟོད་ཆར་བདུན་གསུང་ཞོར་ཐ་མངར་མོ་བཞེས། དེ་མཐར་འཇམ་དཔལ་
མཆན་བརྗོད་གསུངས་ཏེ་ཚུ་ཆོད་དགྲ་པར་སྟོན་ཆོགས་གྲོལ། ༧ དང་སྐར་མ་
༩༠ ནས་ཆོས་ཕུན་རིམ་པར་ཚུགས། དེ་ཡང་དང་པོར་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་

ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་རིམ་བཞིན་སྒར་འཕྲོས་དང་། གཉིས་པ་སྦྱོང་འཇུག་
 ཅ་བའི་ཐོག་ནས་བྲིད། ལྷ་མཁམ་མཆོག་གི་དགོན་ནས་དབྱར་བཞུགས་
 པ་བཅུ་གསུམ་དང་། རྟེན་རི་དགོན་གྱི་གྲུ་གསུམ་བཅས་སྦྱོང་འཇུག་ལ་སུམ་
 ཅུ་ལོ་བརྒྱད་དང་ཆད་མ་ལ་བཅུ་དགུ་ཡོད། རང་དགོན་དབྱར་བཞུགས་
 བྱང་ཆོགས་ལ་དགེ་ཚུལ་སྒྲོང་བཞི་བཅུ་འདུག ཉན་རེ་བཞིན་ཆུ་ཆོད་བཅུ་
 གཉིས་ནས་ཉན་གྲུང་གསོལ་ཆོགས་དང་དེ་ནས་ངལ་གསོ། ཆུ་ཆོད་གསུམ་
 པར་དགོང་དྲོའི་གསོལ་ཇ། ༩ དང་སྐར་མ་བཙེ་ལྷའི་ཐོག་ཆད་མའི་བསྐྱར་
 སྦྱོང་བྲིད། བཞི་པར་བྱི་དྲོའི་འཆོགས་ཆེན་ཐོག་ཤེར་སྟོང་དང་བསྒྲོག་པ་སྒྲོལ་
 བསྟོད་ཆར་གསུམ་སོང་བ་དང་སྐྱབས་འགོ་བསྟེན་པ་ཅི་རིགས། སི་རྟེ་མ་ཉི་
 བསྟོ་སྟོན་རྒྱས་པ་བཅས་ཀྱིས་གྲོལ་མཐར་སྦྱོང་འཇུག་བསྐྱར་བྲིད་དང་ཆད་
 མ་རྟགས་གྲུ་ཆུགས། ཆུ་ཆོད་དུག་པའི་སྐོར་དགོང་མའི་གསོལ་ཇ། བདུན་པར་
 དགོང་ཐུན་རང་སྦྱོང་ཆུགས། དགུ་དང་སྐར་མ་སུམ་ཅུ་ནས་ངལ་གསོ། ཞོགས་
 པར་ཆུ་ཆོད་ལྷ་པར་ཡར་བཞེངས། ༥ དང་སྐར་མ་ ༩༠ ཐོག་སྦྱོང་གྲུ་བ་སྒྲོལ་
 ཆོག་ཆོགས། ༦ དང་སྐར་མ་ ༩༠ ཐོག་ཞོགས་པའི་གསོལ་ཇ་བཞེས། ཆུ་ཆོད་
 ༧ པར་ཆོགས་ཆེན་སྒར་འཆོགས་བཅས་དབྱར་གནས་ཆོ། འགྲིག་ལམ་གཏན་
 འཇགས་བྱས། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷ་བ་རེའི་ཡར་དྲོའི་ཆོས་ ༩ དང་ ༡༩
 མར་དྲོའི་ཆོས་ ༡༩ དང་ ༡༩ རྟེན་མགོན་པོའི་དུས་ཆེན་བཞི་པོར་ཉན་གྲུང་
 འཆོགས་བར་ཆུ་ཆོད་ ༡༩ དང་སྐར་མ་ ༩༠ ནས་མགོན་པོའི་དབྱར་གཞུང་

ལྷ་རྒྱལ་འཛོགས་ཏེ་བསྐྱེད་གསོ་རྒྱུ་སྒྲིག་ལྟར་འདོན། དེ་གྲུབ་རྗེས་རྒྱ་ཆོད་
བཞི་པར་བྱི་འཛོགས་མང་འཛོགས་རྒྱུན་འགྲིག་ལྟར་མཛད། མགོན་པོའི་དུས་
བཞི་འདི་བྱིན་ཆད་སློབ་གྲ་ནས་འདི་བཞིན་འདོན་རྒྱ་བྱས།

༡༩༥༥ བོད་ལྗེ་ ༥ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གསོ་སྦྱང་སོགས་རྗེས་བསྟན་པ་
རྒྱས་ཆོག་འདོན། ཆོས་ ༡༩ ནས་དགོན་པ་སྦྱི་དང་སློབ་གྲུའི་སྐུ་རིམ་དུ་སློལ་
མ་གཡུལ་བསྐྱོག་འདོན་རྒྱ་དབུ་ཚུགས། ཉིན་རེ་བཞིན་སྤྱོད་བྱི་རྩོ་གཉིས་
ཀྱིས་ཆར་རེ་འགོ་རྒྱ་བྱས་ཏེ་ ༡༩ ཉིན་བྱིར་སེར་བང་བསྒྲིགས་བྱོན་ནས་
འཕོར། འདི་སྐབས་སོགས་སུ་བྱམས་སྦྱང་རྗེ་ཀུན་སྦྱང་ཅི་ཤེས་བྱས། འདི་
ཉིན་དབྱར་དགག་དབྱེ་བཅུ་བཞི་པ་འཁེལ་དོན་ལྟར་བྱས། ཆོས་ ༢༠ སྤྱོད་རྩོ་
ལྟར་བ་བྱིར་བཅོས་དགོ་ཚུལ་སྦྱང་གཉིས་ཀས་བྱས། རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་
ཆར་རྗེས་རིམ་པར་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་རྒྱས་སློབ་ཀྱིས་འདོན། འདི་ཉིན་
སྦྱོད་འཇུག་ཆོས་ཐུན་རྒྱལ་པར་ཞུས། ཆོད་རྒྱལ་འདི་ཉིན་བྲིད་རྗེས། དབྱར་
སྦྱོངས་རྒྱ་སོགས་ཉིན་ལ་ཤས་ཆོས་བར་ཡིན་རྒྱ་ཞུས། སྦྱོད་འཇུག་ཆོས་ཐུན་ཞུ་
མཁན་ལྷ་བཅུ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པར་ཉིན་རེ་བཞིན་ཤོག་རིལ་གཡུགས་ཏེ་
རྒྱག་ཀྱང་སྤངས། ཐམས་ཅད་སློ་སྦྱོད་ཡག་པོ་ཐོན་སོང་། ཆོས་ ༢༡ དགོང་
མོར་མཆན་ཐོག་ཐག་རྒྱ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་འཛོགས། རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་
པའི་མཐར་ཚུལ་བྲིམས་ཡང་དག་གི་མདོ་བཏོན་རྗེས་གུལ་ལ་བཞུགས་ཏེ་
ཆོས་རིམ་སློན་འགོ་དང་བཅས་ཆོད་མ་གཙོ་བོའི་རྟགས་གྲུ་ཆ་བཅུ་ཐམ་པས་

རིགས་པའི་བཀོ་སྐྱེད་མཛད་པར་མང་ཆེ་བ་ཡག་པོ་བྱུང་ཞིང་། ཁ་ཤས་ནས་
དབྱུང་པ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་གནང་འདུག མཛེས་ཁ་ཁྱུ་མཁམ་དད་སྦྱིན་པོ་མོ་
ཟན་གཞོན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདོམ་བྱུང་། མཐར་བསྡེ་སྦྱོན་རྒྱས་པ་བཅས་ཀྱིས་
གོལ། ད་རེས་དབྱར་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་ཆོས་ཁྲིད་གཉིས་པོ་འདི་ལ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་བཙོན་འགྲུས་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་སྦྱོང་བཅས་ཞུས་མཐར་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་བཙོན་པ་དྲག་པོ་མཛད་སོང་བར་ཡར་རྒྱས་ཡང་དཔེ་མེད་བྱུང་
འདུག་པར་བརྟེན་རང་ལའང་དགའ་སྦྱོར་ཆད་མེད་སྦྱིས་བྱུང་། དཔལ་ལྷན་སླ་
མ་དམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་རྒྱུགས་ཕྱིར་བསྡེ་སྦྱོན་ཡང་འབྲལ་
ཡུན་བཀྱིས།

ཆོས་ ༡༧ སྡེ་རྩོར་ཐོག་མར་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཙོས་དང་རྒྱན་ཆགས་
གསུམ་པ་ཆར་རྒྱུ་དབྱར་དགག་དབྱེ་ཚུལ་མཐུན་གྲུབ་རྒྱུ་སྡེ་རྩོའི་འདོན་
ཆོག་དང་ཆོས་ཐུན་སྡེར་བཞིན་དང་གྲུང་ཆོགས་གོལ་རྒྱུ་རིམ་པར་དུས་
བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་དང་སྦྱོལ་མ་གཡུལ་བསྐྱོག་བཏོན་ཏེ་འཁོར་བ་སོགས་
གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་དང་། གནམ་སྟོང་ཉིན་བསྟན་རྒྱས་ཆོག་དང་ཆོས་ཐུན་
སོགས་སྡེར་རྒྱན་ལྟར་དང་།

༡༩༥༥ བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡ གི་ཞོགས་པར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་
པ་ཆར་འབྲལ་དབྱར་སྦྱངས་རྒྱུའི་དོད་དུ་སེར་བང་བསྐྱིགས་ཏེ་ཆོས་གོས་
སོགས་མནའ་སྤྱོད་ལྷུང་བཟེད་དང་འཁར་སིལ་ཐོགས། དགོན་པའི་གོང་དུ་

ཕེབས། གསེར་སྐྱེམས་ཤིག་ཕུལ། དགེ་འདུན་ནས་གསོལ་ཆས་གསོལ་ང་
བཅས་ཐེངས་གཅིག་བཞིས། དེ་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ། འདུ་ཁང་དུ་བསྡོམས་
དང་འགོ་བདེ་མ་སོགས་ཀྱིས་མཐའ་བསྐྱུས། གཉེར་པ་ནས་སྤྱགས་སྤྲིའི་གྲ་
སྒྲིག་ལེགས་པར་འདུག་པར་བརྟེན་ཆོས་བཞིའི་བར་སྤྱགས་སྤྲོ་གནང་།
དབྱར་གནས་ལྷ་བ་ཕྱིད་གཉིས་འདིའི་རིང་ལ་སྤྲོ་སྤྲུལ་ནམ་པ་དང་གྲ་འགའ་
སྤྱོད་བདག་སོ་སོ་ནས་འཕྱོར་བསྐྱུན་གྱིས་མཆོད་པ་དང་དགེ་འདུན་ལ་མང་
ང་དང་། ཕྱག་འགྲེད། ཉིན་གང་གི་གསོལ་ཆས་སོགས་ཁྱེས་པ་ནི་ཉིན་སྐྱེམ་ཅུ་
སོ་གངས་རེད་སོང་། འདི་སྐོར་ཆར་དུས་ཀྱི་སྤང་ཡིན་ཀྱང་སྤྲོངས་སྤྲུའི་སྤྱགས་
སྤྲིའི་རིང་ལ་ཉིན་གྲང་ཆར་པ་དྲུངས་ཤིང་གནམ་གཤིས་ཤིན་ཏུ་འཇམ་ལ་ད་
རེས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱགས་བཞེད་ལྟར་སྤོབ་གྲ་འདིར་སྤོས་ཏེ་དབྱར་
གནས་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཚུགས་པར་མི་དང་མི་མིན་
ཀུན་ལ་འཐད་པའི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་རེད་སྟེ།

ཆོས་ ༡ གི་དགོང་མོར་སྤྲ་འཁོར་ཁྱགས་ཏེ་རང་སྤྲོན་བཅར་གཙོ་
བོའི་ཆེད་གྲ་པ་གཉིས་བཅས་ལྡི་ལིར་སྤྱགས་སྐོར་སོང་། ཆོས་བཞིར་ཡར་
སྤེལས། སྤོབ་གྲའི་འཆོ་རྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བཞིན་ཤེར་སྤྲུའི་ཕྱག་ནས་
དུལ་ཁང་བརྒྱད་དེ་བྱུང་བར་ཤོག་སྐོར་བྲི་བཞི་ཡོད་ནང་ཉིས་བྲི་ལྟ་སྟང་
ཡར་སྤངས། བྲི་གཉིས་སྤྱོད་བདག་གཙོ་གས་གཉིས་ལ་ཆོང་བཅོལ་རོགས་
རམ་ཁྱེས། དགོན་གཞུང་གི་རྟེན་ཅུ་ཡང་ཅིས་ཀྱགས་སོགས་དང་། དབྱར་

གནས་གྱི་དཀོར་ཡང་དབྱར་གནས་ཆེད་འཛོལ་བའི་ཟད་གོན་གྱི་ཕན་ཉེན་
 བྱས། འདི་སྐབས་ཉིན་ཁ་ཤས་སྤྱིན་བདག་ལ་བཞུགས་ཏེ་གྲུ་ཆང་ཆ་བགོས་
 ཏེ་ཞབས་བཟན་སྒྲུབ་པར་ཕེབས་རྒྱུ་བྱས། ཆོས་བཅུད་ཉིན་ནས་རིམ་པར་
 ཆོས་ཐུན་ཚུགས། སྤྱིད་འཇུག་སྤར་ཞོག་པའི་ཆབ་ཏུ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ཆོས་ཐུན་
 ཚུགས། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་གཟའ་ཉི་མ་ཐམས་ཅད་ངལ་གསོ་དང་། འཕྲོད་
 བཞེན་གྱི་དུས་ཚོད་དང་། གཞན་ཉིན་ལྟར་ཆོས་ཐུན་མ་ཆགས་པར་ཡོད་རྒྱུ་
 དང་། ཡར་ངོ་མར་ངོ་འཛོལ་ ༡ དང་ ༡༤ རྟེན་ལ་བཞུགས་དགོན་པ་གཞུང་གྲུ་
 ཡིན་རིགས་མགོན་ལྷ་དང་མཉམ་དུ་དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་འབྲིང་བསྐྱུས་རེ་
 ཉིན་གྲུང་གསོལ་ཆོགས་གྲུབ་རྗེས་རྒྱ་ཆོད་ ༡༡ དང་སྐར་མ་ ༩༠ ཐོག་ནས་
 འཛོགས་རྒྱུ་ ལྷ་ཕྱེད་གྱི་གསོ་སྦྱོང་ཆོས་གྲུ་ཡོངས་རྫོགས། རྒྱ་ཆོད་ ༤ ནས་
 འཛོགས། འདི་དང་དུས་བཞི་འཁེལ་ཉིན་དབྱིན་རི་འཛིན་གྲུ་མེད་རྒྱུ་བཅས་
 གཏན་འཇགས་བྱས།

༡༩༥༥ བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༧ སྤྱི་ལྗེ་ ༡༠ ཆོས་ ༡ གི་བར་ལྷ་བ་ཕྱེད་
 གསུམ་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་གཞུང་ཟུར་གྱི་སྤྱ་གྲུ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་འགྲོ་སོང་ཐམས་
 ཅད་དགོན་པ་གཞུང་ནས་བཏང་སོང་། འདི་ཉིན་བཟུང་སྟེ་མཁམ་བཅེ་སྤྱ་
 བྱང་གིས་གནང་བའི་སྒོ་བ་སྤྱིད་གཏན་ཅན་ནས་འགྲོ་སོང་ཐམས་ཅད་གཏོང་
 རྒྱུ་དང་། ཚུར་ཡོང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་འབབ་རྒྱུ་བྱས། ཆོས་ ༡༤ ཉིན་མོར་
 ཆོས་ཐུན་དང་བཅས་བཞུགས་མཆོག་གླིང་གོང་མའི་སྐྱེ་གདུང་མཆོད་ཉེན་ལ་

རབ་གནས་འབྲིང་པོ་ཞིག་དགོན་པ་དེའི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་བྱས། ལྷན་
གྱི་གཟུངས་སྤྲོད་པ་ནས་རང་གི་ནད་གཞི་ཅུང་ཕྱིར་འཁྲུག་པར་ངེ་ཐུང་སོང་
བས། ཆོས་ ༡༠ ནས་ཆོས་ཐུན་བཞག་དགོས་བྱུང་། ཆོས་ ༡༡ ན་རམ་སྐ་
ལ་སྤྲོད་བཅར་སོང་། ཉེན་ཁ་ཆེ་མདོག་ཟེར་ཡར་སྤེལ་ལ། འདི་སྤྲོད་དགོན་
གཞུང་གིས་ས་སྐྱ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་སྐྱབས་འདུག་དང་། བཏྲག་
ཁུར་བཏང་འདུག ཆོས་ ༡༢ ནས་རང་གི་ནད་གཞི་ལ་འགྱུར་ལྷོག་ཅུང་
བྱུང་། དེ་རུབ་མཚན་མོ་ལྟ་བུར་རང་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་བར་ཚུར་འོང་
བས། རང་གི་ཁང་པར་རྒྱན་མ་འཇུག་ཡོད་པར་རང་ཡང་སྐྱ་ཐོས་ཏེ་སྤྲུལ་
ནས་བྲོས་སོང་བར། རང་གིས་བཀའ་བཞིན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལག་གཉིས་གྱིས་
འཕངས་པར་ཁོའི་འགྲོ་སའི་མདུན་དེར་ཕོག་པས་འགྲོ་མ་རུས། རང་གིས་ཁོང་
གི་རྩེ་ཕྱིན་པར་བྱིས་པ་ལོ་བཅུ་ལོན་ཅམ་གྱི་དམར་ཤས་ཆེ་བའི་ངོ་གདོང་
སྤྲུའི་གདོང་ལ་གཟུགས་ཀྱང་མི་མངོས་པ་ཞིག་འདུག ཅིག་ཁྲུག་ཞིག་ལ་
འཁྲུམས་ཏེ་གདོང་གྱང་ལ་ཁར་ཕྱོགས་ཏེ་བསྐྱངས་འདུག ང་ཡི་ཅ་ལག་གང་
བརྒྱས་པ་དེ་ཚུར་སློང་ཅེས་སྤྲིགས་པས་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ཚུར་འཕངས་
བྱུང་བར། ཐང་རྒྱལ་གྱི་ས་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟུང་ཤར། ད་དུང་སྤྲོད་མ་ཅི་བརྒྱས་
པ་ཡིན་ཅེས་སྤྲིགས་པས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་ཞིག་དང་། ཐུབ་སྐྱ་ཅིག་ཁྱེར་
ཡོད་པས་བྱི་ཉེན་ཚུར་སློང་ཆོག་བྱས་པ་སོགས་འཁྲུལ་མིས་བྱུང་བར་དེ་ནས་
གཉིད་སང་པ་ན་ད་རེས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་གྲོལ་སྟུང་ཤར། འདི་ཉེན་གོང་མ་རིན་པོ་

ཆེའི་མདུན་བརྟག་ཞུས་འཕྲོར་བས་འཚུབ་ཆ་ཆེ་ལུགས་དང་རིམ་འགྲོ་མང་པོ་
 བབས་འདུག་པར། ཁོང་གི་སྐྱེ་མདུན་ཡན་ནས་རྒྱ་ཆེར་འབྲུབ་པ་དང་རང་གི་
 བྲ་ཆང་གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བཞིན་པ་ཡིན། ཆོས་ ༡༤ སྤྱུབ་ཡང་རང་ནི་སྤར་
 ཅ་ལག་འགའ་རེ་རྒྱག་གཏོར་སོང་བ་ཚུར་རྟེན་པ་སོགས་འགའ་མིས་པས་
 ཅུང་ལེགས་སྟམ་ཤར། འདི་ཉིན་ཡང་རིམ་འགྲོ་འབྲུམ་དག་ཆར་གསུམ། ཉི་
 ཁྱི་ཆར་གསུམ། བརྒྱད་སྟོང་ཆར་གསུམ་སོགས་འབྲུབ། ཆོས་ ༡༥ ལྟབ་རི་
 གཤམ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཆོས་ར་འཆོགས་ས་ཡིན་ཞེས་ཁང་པ་ཆེན་པོ་གསར་པ་
 ཞིག་རང་གིས་ངག་བཀོད་རྒྱན་བཀོད་བྱེད་པ་ལ་དེ་བར་ཞིག་ལ་འཛོལ་སྤྲོ་ཆོས་
 ལུ་སྐྱུལ་སྐྱེ་ཁོང་དེར་བཞུགས་ཤམ་བྱེད་པར། རང་ནས་བྱེད་དེར་བཞུགས་ས་
 མིན། འདི་ཆོས་ར་ཡིན། བྱེད་བཞུགས་ས་གཞན་ཏུ་སྒྲོན་ཅེས་བཤད་པས་ཁོང་
 ཅུང་ཐུགས་མ་མགུ་བ་ལྟ་བུས་བྱིར་ཕེབས་སོང་། རང་ནས་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་
 འགྲོད། ད་ལྟ་པ་སྤར་ཡོད་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་བཞུགས་གནས་བསྐྱར་ཏུ་
 བཀོད་གོས་སྟམ་པ་སོགས་འཁྲལ་མིས་བྱུང་པས་ད་ཏུང་ཅུང་བྱི་གཤོལ་དང་
 འཚུབ་ངོ་ཆེ་སྟམ། ཆོས་ ༡༦ འདི་ཉིན་ཡང་སྤྲོན་པས་བརྟགས་པར་ནད་ཁྲག་
 མར་ཆག་མི་འདུག་ཟེར། ཉིན་ཤས་དེ་འདྲ་རང་རེད། ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ཆོས་སྤྲོན་
 སྤར་རྒྱན་ལྟར་བཤད། འདི་ཉིན་ཅུང་མར་སྤྲོན་ནས་ཡང་ཆོས་སྤྲོན་ཆག ༡༩༡༥
 བོད་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡ ཉིན་རང་གི་ཅ་དངོས་གང་ཡོད་དགོན་ཁག་ལ་གཙང་
 འབྲུལ་ཞུས། སྤྲོན་དེ་ལ་མཐུན་མདུན་ནས་སྤྲོན་ཁང་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་བསྟེན་

ན་དགའ་ཚུལ་དང་སྐྱེ་མདུན་ནས་ཆེ་སྐྱབ་གནང་བཞིན་པ་ཡིན་ཚུལ་བརྟག་
ལན་འབྱོར། ཁོང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སྤར་ཡང་བརྟག་ཞུས་སོང་། སློབ་
ཆོགས་གཙོས་དགོན་གྲ་ནས་རྒྱན་མར་རིམ་འགོ་སྐྱབ་བཞིན་པར་འབུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་དག་ཆར་གསུམ། ཤེར་སྙིང་བདུད་བརློག་སློལ་ཆོག་
ཆར་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས། འབྲུང་འདུལ་ཅ་སྤྲགས་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱ་ལྟག་མཆོག་
སྤིང་དགོན་ནས་ཆེ་བསྟེན་འབུམ་ཕྱག་དུག་ཅུ་ལྟག་སྐྱབ་ཁན་སྤྲ་མ་གཉིས་
ནས་ཆེ་སྐྱབ་སྐྱེ་མཆམས་བཅད་ནས་གསུང་ནས་གསུང་བཞིན་པ་ཡིན། ཉེ་
འཁོར་དགོན་ཁག་ཡོད་རིགས་ལ་ཆོས་ཡོན་ཅི་འབྱོར་ཕུལ་བ་ཡིན། གཙང་
དག་བྱས་ཟིན་འཕྲལ།

སྤྱི་བ་ ༩ ཆོས་ ༥ ནས་རིམ་དྲངས་བྱུང་། ཆོས་དུག་ཉིན་གོང་མ་
རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྤར་ཡང་བརྟག་ཞུས་འབྱོར། སྟོན་མའི་བརྟག་བབས་
དེ་རང་སྐྱབ་རྒྱ་དང་། གཙོ་བོར་བོད་སྟོན་བསྟེན་རྒྱ་གསུངས་པ་དང་། ཁོང་
དངོས་སུ་ཆོགས་ཕེབས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱུ་ཞི་བྱིན་འབུམ་ཕྱག་སྐྱབ་བཞིན་པ་
དང་། སྟོན་ཡོན་སྟོར་༥༠༠ གནང་། དར་ཨ་ཤེ་བཅས་གནང་སྟུལ་འབྱོར་བར་
སློབ་ཆེ། ཆོས་ ༡ ཉིན་ནས་སྤར་ཡང་ཆོས་བྲིད་ག་ལེར་ཚུགས། ཆོས་ ༡༡ ནམ་
གྲང་སྟོ་ལུ་དག་དུ་བྱུང་སྟེ་ཅུང་ཉིན་ཁ་བྱུང་བར་སྤྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབས་
པས་འཕྲལ་དུ་འདོམས་སོང་། ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཡང་བྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་
བྲིས་འབྱོར། ཁོང་གདན་ས་རྫོང་སར་དགོན་ཕྱོགས་སྟེ་དགོན་དང་། རྒྱ་ནག་

སྲིད་གཞུང་གིས་ཕེབས་མ་བཅུག་པར་སྐྱེ་ཉིད་སྡོན་གྱི་སྒྲ་སྒྲུལ་ཞིག་མཚོ་སྡོན་
ཞིང་ཆེན་ཁོངས་སྐྱ་སྐྱེ་རྒྱུ་སྲི་ས་གནས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་རྩེ་ཉེ་དུ་གཉེན་པོ་
གྱི་ཚོག་མཆན་ཡོད་པ་བཞིན་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། སྡེ་དགེ་དང་རྫོང་སར་
ཕྱོགས་ནས་མཛེས་ལ་ཁ་ཞུ་མཁན་མང་པོར་བྱང་བར་ཆོས་འབྲེལ་མཛད་ཚུལ་
སོགས་གྱི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་འབྱོར་བ་དེར་ཞུ་ལན་ཡང་སྤུལ།

ཆོས་ ༡༩ སྒྲ་མ་ས་ཆེན་གྱི་དུས་ཆེན་བྲན་གསོ་དང་། དུས་བཞི་
འཚོགས། བཅོ་ལྷར་གསོ་སྦྱོང་བྱས། ཆོས་ ༡༧ ལ་སྒྲ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱེས་
རབས་རང་གིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ལྷོ་ལོ་ནས་སྤར་
བྱབ་ལྟེ་ཆ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་བཏང་འབྱོར་བྱང་བར་གིན་ཏུ་ལེགས། རང་སྒོ་བ་
གས་ནང་ཁུལ་དུ། ཤོག་སྒོར་ ༥༠ རེ་བྱས་ཏེ་སྤྲོ་ཡོན་བཏང་། གཞན་དགོན་
ཁག་སྒྲ་སྒྲུལ་སོགས་ལ་རེ་རེ་སྤུལ། ཆོས་ཉེར་ཅིག་ནས་བརྒྱམས་ཉིན་གཉིས་
གྱི་སྤྱོད་དེའི་ཁྲིད་ལུང་བཏོན་ཏེ་ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ལ་བྲན་གསོ་བྱས། ཞུ་
མཁན་གས་གསར་པར་མཚོག་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་དང་ཡང་སྲིད་གཞོས་
དགོན་གྱི་ཡོངས་རྫོགས་ཕེབས་བྱང་བས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་ནས་བཏོན།
དེ་རུབ་མཆན་ཐོག་ཐག་གི་མཚོད་པ་རྒྱས་སྒྲོས་སྒྲ་སྐེར་ནས་མཛད་བྱང་
བར། སྤར་རྒྱུན་ལྷར་ཡན་ལག་བདུན་པ་ལས་སྦྱོད་འཇུག་ནས་འབྱུང་བའི་
མཚོད་འབུལ་རྒྱས་སྒྲོས་ཅན་སོགས་མཐར། ཉགས་གྲྭ་ཚུགས་པར་སྒྲ་སྤྱོད་
མ་ཐུགས་སྒྲོ་ཉམས་འཕེལ་བའི་རིགས་པའི་མཐའ་དཔུང་དང་བཀོ་སྤྱིང་གིན་

དུ་ལེགས་པོ་བྱང་། འདི་སྐོར་ཙམ་ན་རང་ན་རྒྱ་ཅུང་ཡར་དྲངས་ཀྱིས་ཆོས་
ཐུན་ཡང་ཚུགས། ཆོས་ ༡༠ དགོང་རྩོམ་ཆུང་ཆོང་ ༥ དང་ཕྱེད་ཐོག་ཉི་འཛིན་
བྱང་བར་མང་འཆོགས་བྱས། སློབ་གྲྭ་སྒྲིལ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མཆོད་མེ་མང་པོ་སྤར་
འདུག་པར་གནས་ཆོག་བསྟུས་པ་དང་མཆོད་བརྗོད། བསྟོ་སྟོན་སོགས་དགེ་
ཅ་ལེགས་པོ་འབྱུང། ༡༧ ཉིན་འདིའི་དགོང་རྩོམ་ཆུང་ཆོང་བཞི་པར་གསེས་སྤྱང་
བཅུ་བཞི་པ་འཆོགས། འདི་སྐོར་དགེ་སྤྱང་བཅོ་བརྒྱད་དང་། དགེ་ཚུལ་ཉི་
ཤུ་ཅ་གངས་ཡོད། ལྷ་བཅུ་པའི་ནང་ཆོས་ཐུན་རྒྱན་ལྡན་ལ་ཆོས་བཅུ་གཅིག་
ཉིན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་ཆར། ར་རམ་ས་ལ་སྤྲོད་པའི་ཅར་བྱིན། སྤར་བོད་ལྷ་
༩ ནང་ནས་བཟུང་ཁག་སྟོད་ལ་ཤོར་དོགས་ཀྱིས་ཉིན་ལྟར་སྤྲོད་དུས་གསུམ་
ལ་མ་ཆག་པར་བྱ་དགོས་པར་བརྟེན་ལུས་བྱངས་སྤྱད་རེ་ལྷི་ལྷ་བྱར་སོང་
བས། སྤྱད་དུ་འབམ་ནད་ཡོང་སྟམ་གྱི་དོགས་པ་འདྲ་བྱང་ཡང་སྤྲོད་པ་ནས་
དེ་ལ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་གཏན་ནས་མེད་གསུངས། སྤྲོད་ཡང་རྒྱན་མར་བརྟེན་
རྒྱ་གནད་བྱང་བས་སྟོ་དོགས་སེལ།

ཆོས་ ༡༥ ཉིན་སྐབ་ཁང་སྤྲ་ཆན་མཆོམས་པ་གཙོས་དཔོན་གཡོག་
བརྒྱད་གདན་དྲངས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དིལ་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
རང་གི་རྒྱུན་སེལ་དུ་ནམ་རྒྱལ་མའི་སྟོང་མཆོད་བརྟག་བབ་གནད་བྱང་བ་
དེ་གསུངས་རོགས་ཞུས། མར་མེ་སོགས་མཆོད་པ་རྒྱས་སྟོས་ཙམ་དང་དགེ་
འདུན་པ་སྤྱི་ལ་མང་ཇ་དང་ཞལ་གྱི་སྤུལ། ཉིན་གྱང་ནས་ཆུ་ཆོང་གཉིས་ཙམ་

རིང་། སློབ་ཆོགས་ཀྱིས་རྣམ་རྒྱལ་མདེ་གཞུངས་རིང་གསུངས། གཞན་ཆོས་
སྤྱན་ལྷན་ལྷན་ཡིན། དགོང་དྲོར་གསེ་སྦྱོང་ལྷན་རྒྱན་ལྷན་འཆོགས། ཆོས་ ༡༥
གི་ནམ་གུང་མི་ལམ་དུ་རྒྱ་པར་ཀའི་གོང་པ་ཞིག་མེ་ཤིན་དུ་ཆེན་པོ་འབར་
སོང་བར། རྒྱ་རྒྱུ་ཀ་ནས་རང་དང་ངོས་མ་ཟེན་པའི་གོགས་གཞན་གཅིག་
དང་མཉམ་དུ་རྒྱ་རྒྱ་དག་པོ་སྦྱོག་བཞིན་དམིགས་གཏད་བྱས་པས་མེ་དེ་ཞི་
སོང་བ་ཞིག་མིས་པར་ཅི་ཡིན་མ་ངས་སོ། ཆོས་ ༡༦ ཉིན་ལྷན་རང་ཉིད་
བོད་ནས་ཡོང་སྐབས་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ལྷི་ལིར་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོད་
ཕྱག་དུ་སྤྲད། ལྷ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སློ་གོས་ཀྱི་འདྲ་ཞལ་སྤར་རྒྱ་མངགས་
པར། ཁོང་གིས་སྤྱི་སྤར་མཐོ་ཆད་ལྷག་ཅམ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་རྒྱ་ཆོད་རིན་སྟོར་
བཞི་བརྒྱ་རྒྱུ་གནང་བྱུང་བ་དེ་ཁར་སྟོར་བརྒྱ་བསྟན་ཏེ་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཀྱན་
དགའ་སློ་གོས་ལ་སྤྲད་ནས་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་ལ་ལྷ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་འདྲ་
ཞལ་གཉིས་འབྲི་བཅུག་སྟེ་དེ་སྤར་རྒྱ་མངགས་པར་ཁོས་འཕྲུལ་སྤར་རྒྱུང་ཅམ་
ཤིན་དུ་གསལ་བ་ལེགས་པ་ཅན་གཅིག་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ལེགས་པར་བྱབ་
སྟེ་ཁྱིར་བྱུང་བར་བསམ་པ་ཆོམ་པོ་རང་བྱུང་།

ཆོས་ ༡༧ འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེདི་དུས་ཆེན་དང་ས་པཌ་
དུས་མཆོད་ཡང་ལྷན་བསྟན་བཅིས་ཏེ་ཉིན་མོར་ཆོས་སྤྱན་སོགས་ལྷན་
རྒྱན་ལྷན་ལ་དགོང་མོར་རྒྱ་ཆོད་དུག་པ་ནས་འདུ་ཁང་དུ་གཞུང་སྤེར་
གིས་མཆོད་མེ་སོགས་རྒྱས་སྦྱོས་ཀྱིས་འཆོགས་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་པ་

[illegible]

རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཕྱིན་ཆད་བསྟན་པ་ལ་རེ་བ་ཆེ་གས་མི་ཉུང་ཙམ་ཡོད།

གང་ལྟར་ད་རེས་སློབ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་དུ་ལེགས་
པོ་བྱུང་། ཉགས་སྦྱོར་ཚོད་རིགས་ཡག་པོ་འཕེལ་སོང་། རང་ནས་གཞུང་འདིའི་
བཤད་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོང་རྒྱུ་འི་རེ་བ་ཆེ་སྟབས། ད་རེས་ཐེངས་
གཅིག་ཁྱིད་རྒྱུ་བར་ཆད་ཆེན་པོ་ཡང་མ་བྱུང་བ་སོགས་གང་ཐད་ནས་སློ་
ཡིད་ཆེས་པ་ཙམ་བྱུང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་
བཀའ་བློན་ཅན་གྱི་ཐུགས་དགོངས་རྒྱུ་ལས་ཐུར་ཅིག་ཆོས་ ༡༡ སློབ་
གྲུའི་ཐུགས་སློབ་ཏུང་། ༡༧ ཉིན་སློབ་ཆོག་དང་གསོ་སྦྱོང་། བསྐྱང་གསོ་བཅས་
ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས་སློབ་གྲུ་གྲུང་སེང་ཆོས་མཆམས་གྲོལ་རྒྱ་བྱས། རང་
དཔོན་ཏྲོག་ཆོས་གཅིག་དོ་རྗེ་གདན་དུ་འགོ་རྒྱ་བྱས་ཏེ་དེ་རུབ་ལམ་དུ་ཁྱེགས་
པར།

༡༡༽ ཆོས་བར་དོ་གདན་གནས་མཇལ་དང་སླ་ཆེན་དག་ལས་ བཀའ་དབང་ཁྱེས་པ།

༡༧༡༥ བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༡ ཉིན་དོར་གདན་དུ་འགྱོར། དེར་ཆོས་ ༡༦ བར་
བསྐྱད་དེ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་མངའ་བདག་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་བསྐྱོར་བར། ཆོས་
ལུགས་ཁག་བཞིའི་སླ་ཆེན་ཁག་གིས་གཙོས་སླ་གྲུ་ཁྱི་གཉིས་ལས་བཀལ་བ་

དང་། ཨ་རི་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་གི་ཆོས་ཁྱུ་གངས་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་དང་། རྒྱ་
གར་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་པལ་ཆེ་བ་དང་། བོད་ལྗོངས་
ནས་དངོས་སུ་གསར་དུ་འབྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཅས། འཁོར་འབུམ་ཆོ་
བཞི་ལྷག་ཙམ་འདུས་པར་གྲགས་པ་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱལ་མཆོག་
རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་སྤེལ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་འདུག་གི་ཞལ་བྲིད་
རྒྱས་པ་དང་། རྫོགས་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྒྱས་སྦྱོར་དང་། འཇམ་
དཔལ་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་ལུགས་བྲིད་དང་། དུས་འཁོར་སྤྱོད་མའི་རྣལ་འབྱོར་
ཀྱི་བྱིན་རླབས་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བུ་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་
རྒྱལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སྦྱོར་ཆ་ཆང་བ་སོགས་ཐོབ་པའི་སྐལ་
བཟང་དུ་གྱུར་པ་དང་རང་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་བའི་མིང་ཐོག་ནས་སྐྱེ་དུང་དུ་སྡོད་
པ་རྟེན་སྟབས་ཆོས་ཁྱུ་ཆད་གསལ་པོ་ཐོབ་ཅིང་སྦྱོབ་ཆད་མེད་སྤྱིས། ཡང་
སྦྱོལ་དཀར་ཆེ་དབང་ཐོབ། སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་བརྟན་བཞུགས་སུ་ལ་
༡༩། གསུང་ཆོས་གྲོལ། འདི་སྐབས་ཆོས་ལུགས་ཁག་བཞི་ཆར་ནས་རྫོ་རྫོ་
གདན་རབ་གནས་མཛད་པར། ང་རང་ཡང་ས་སྐྱའི་བྲི་ཆེན་གྱི་འཁོར་དུ་རབ་
གནས་ཉིན་གསུམ་པ་ཅན་དུ་ཞུགས་རྒྱ་བྱུང་། རྫོ་རྫོ་གདན་གྱི་གནས་དེ་ཉིད་
དུ། ༡༩༥༥ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡ སྤངོར་ས་སྐྱའི་བྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་
སྤེལ་ནས་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྨྱོད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ལེགས་པར་ཐོབ་པ་ནས་རིམ་པར་
ཉིན་ཤས་རིང་ལ་ཨིན་ཏུ་མཁའ་སྨྱོད་དང་མེ་ཉིའི་མཁའ་སྨྱོད་བཅས་ཀྱི་བྱིན་

སྒྲུབས་དང་། འཆི་མེད་དོ་རྩེ་འོ་ལྷ་མོ་འོ་རྩེ་སྒྲུབས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷ་ལྷ་
དང་། སེང་གཏོང་མ། འཛམ་ནག་ཆོ་དཔག་མེད་སྒྲུལ་སྒྲུ། རྒྱུང་ནག་འཛམ་
ནག་བཅས་ཀྱི་རྩེ་སྒྲུབས་སོགས་ལེགས་པར་ཐོབ། བར་སེང་རྣམས་སྒྲུ་
སྒྲུར་ལངས་ཕྱི་ཉལ་གྱིས་རྩོམ་གདན་གན་རྩོ་ལ་ལ་བསྐྱོར་བ་མང་ཙམ་གྲུབ་
ཅིང་། ཉིན་རེ་བཞིན་ཐེངས་གཅིག་ནས་གསུམ་བར་ཅི་རིགས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོའི་ཞལ་རས་མཇལ་བ་དང་། མཆོད་མེ་དང་། སྒྲོལ་གསོལ་ལྷུང་ནང་དུ་ཟས་
སྒྲུ་འབྲུལ་བ་སོགས་དང་། དུག་དང་འདོད་སྒྲོན་བྱ་བ་བཅས་སྒྲོ་ཡིད་ཆིམ་པ་
ཙམ་བྱེད་རྒྱ་རྟེན།

༡༡༽ བལ་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་ཆེན་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་བཅུས་གསན་ལུང་ དང་གནས་སྐྱོར་བ།

སྒྱི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༥ བོད་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་བྱེད་ནས་རིམ་པར་སྒྲུ་
སེར་ཞུགས་ཏེ་དེལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྒྲུབ་ཆེད་བལ་ཡུལ་དུ་སོང་
བར། བོད་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྒྲུ་བོར་མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྱི་རུང་ཞེ་
ཆེན་བསྟན་གཉིས་སྤིང་དུ་འབྱོར། ཉིན་ཤས་རིང་ལ་སྟག་མོ་ལུས་སྒྱིན་གྱི་
གནས་དང་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན། ཡང་ལེ་ཤོད་ནས་སྒྲོལ་མ་རང་
བྱོན། ཨ་སྒྲུ་རའི་བྲག་ཕྱག་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྒྲུབ་ཕྱག་ཅིས་པ་མཁའ་སྒྱོད་མའི་
སྒྲུ་བརྟན་བྱིན་ཅན་རྣམས་དང་། ཡང་ལེ་ཤོད་ཕྱག་གྲུ་རའི་སྒྲུ་བརྟན་བྱིན་ཅན་

བྱ་བལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐབ་སྤྲ་ཁང་ནམས་སུ་མཇལ་ཕྱག་དང་། མཁན་རིན་པོ་
ཨ་པད་སྐྱ་བཙུ་བཅར་ཁྱེས་ཏེ་གསུང་སྤྱིང་བྱས། ཡར་ལམ་ཨ་འགར་ཞེས་པའི་སྐྱ་
སྐབ་སྐྱ་བརྟན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། ས་བི་པ་ཏ་ཞེས་པའི་སར་རྒྱ་རོ་
དང་ཏེ་ལོའི་སྐབ་ཕྱག་མཇལ།

ཡང་སྤམ་ཞེས་པའི་གྲོང་བྱིར་དུ་སངས་རྒྱུ་སྟོང་སྐྱའི་མཆོད་
ཉིན་བྱིན་ཅན་ཞིག་དང་། རྒྱལ་ས་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་སྦྱོང་བྱ་རོག་གདོང་ཞེས་
པ་དང་། འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ལ་འགྲོ་ལམ་ནས་རྡོ་རྗེ་ཕག་མོའི་སྐྱ་བྱིན་
ཅན། ལྷག་མོ་ལུས་སྐྱིན་འགྲོ་ལམ་ནས་སྦྱོལ་མ་གསུང་འབྱོན་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་
རྒྱིང་སོང་གི་ནང་སྐྱ་ཉིན་ཞལ་དམར་པོ་ཅན་སོགས་མཇལ། ༡༧ ཤིང་སྤང་
བོད་ལྷ་ ༡༩ པའི་ཆོས་ལཱི་ཐོ་རངས་ཆེ་ལམ་འཁྲུལ་ངོར། བཟང་སྦྱོང་ཆར་
གཅིག་བྱམས་སྦོན་ཆར་གཅིག་བརྟོན་པར་ཆིས། དེ་ཉིན་གྱི་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་
པ་ནས་རིམ་པར་དེ་ལ་མཁྱེན་གསལ་དགའ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་བཀའ་མེབས་
བཞིན། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་གཙོས་འཁྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཁྱེན་
སྐལ་འཇིགས་མེད་རིན་པོ་ཆེ། བམ་སྟོང་མཆོག་སྐུལ། ཞེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་
མཆོག་སྐུལ་སོགས་ལ་སྐབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་གསན་
ལུང་འབུལ་བའི་དབུ་ཚུགས་ཏེ་ཉིན་ལྟར་རེ་བཞིན་སལ་ཆེ་ཚུ་ཆོད་བདུན་
དང་བྱེད་ནས་དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་བདུན་པའི་བར་ཕུལ། ཉིན་གུང་ཚུ་ཆོད་
གཅིག་གམ་བྱེད་གཉིས་ཅམ་རེ་མཆོམས་བཞག་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་དུག་པ་

ནས་མཁམ་སྤྱུལ་འཛིགས་མེད་གཙོས་མཆོག་སྤྱུལ་རྣམ་པ་དང་དགོན་གྱི་གྲ་
 ཆང་སོགས་འདུས་པ་སྤྲུལ་ཅུ་ལྟག་ལ་དབུ་མ་འཇུག་པ་ནང་རེ་བཞིན་ཁྲིད་
 སྤྱུལ། དེ་ལྟར་བཙོན་པས་མཐར་མེ་སྟག་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆེས་དགུ་ཉིན་སྤྱབ་
 བཏུས་གྱི་གསན་ལུང་རྫོགས་པར་དང་། བར་སངས་དུ་ཞི་བ་ལྟའི་བསྐྱབ་བཏུས་
 གྱི་གསན་ལུང་བཅས་སྤྱུལ་གྲུབ། ཆེས་ ༡༩ ལྷ་འོར་དགའ་སྟོན་གཏང་རག་
 དུ་སྤྱབ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་ཆེ་བརྒྱད་གྱི་སྤྲ་མ་མཆོད་པ་ཆོགས་བཅས་རྒྱས་པར་
 གནང་བར། འཆོགས་པ་ཡང་ཕྱི་ནང་བསྐྱེམ་གཅིག་བརྒྱ་ལྟག་འདུག འཇུག་
 ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མང་ཆ་དང་ཞལ་འབྲས་མཆོད་པ། ཕྱག་འཁྱེད་བཅས་
 གནང་སོང་། རང་ནས་ཀྱང་མཆོད་པ་དང་མང་ཆ་ཕྱག་འཁྱེད་དར་ཨ་ཤེ་རེ་
 དང་སྟོར་ ༡༠ རེ་སྤྱུལ། ཤིན་དུ་ལེགས་པོ་བྱུང་སོང་།

སྐྱེ་མདུན་དང་། སྤྱེ་སྤྱུལ་ཁག་ནས་རང་ལ་འབུལ་མཆོན་རྒྱ་ཆེར་
 གནང་བྱུང་བར། སྐྱེ་མདུན་གྱི་བྱང་ཆ་སྟོར་ཡར་སྤྱུལ། གདམས་མཛོད་གཙོས་
 དཔེ་ཆ་མང་པོ་གནང་བྱུང་བར་བཀའ་བློན་ཤིན་དུ་ཆེ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་
 ཆོས་ཁྲིད་དེའི་སྟོན་ཆེས་ ༥ ནས་ཆར་བ་ཡིན། དེ་དག་གི་བར་སངས་འགར་
 རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་མཆོད་རྟེན་ལ་རབ་གནས་དང་མཆོད་
 རྟེན་གྱི་མདུན་དུ་བཟང་སྟོང་སོགས་སྟོན་ལམ་རྒྱས་པ་ལན་གཉིས་བཏབ་རྒྱ་
 དང་། སྤང་བུ་ལུང་བསྟན་གྱི་རི་ཆེར་མེ་བས་ཏེ་གསེར་སྦྱེམས་དང་། བསངས་
 མཆོད་ཆོགས་འབུལ་བཅས་མཛོད་པ་དང་། དེའི་ཞོར་དུ་འཕགས་པ་སྤྱེ་སྤྱབ་

གྱི་སྐྱབ་སྐྱུག་ཉམས་མཚར་ཅན་དང་། མཚོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀྱན་གྱི་
བསྐྱོར་ལམ་རྒྱབ་སྐྱོགས་སྤང་དུ་ཡོད་པའི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་གདུང་
འབུམ་དང་འཇམ་དབྱངས་གྱི་བཞུགས་སྤྱོད་གསལ་པའི་མཚོད་རྟེན་བཅས་
མཇལ་བསྐྱོར་དང་སློན་ལམ་བཏབ་རྒྱ་སྐྱོགས་གྱི་སྐྱལ་བཟང་བྱུང་། ཞོར་དུ་
མཚན་མོ་ཐུན་སྟོད་སྐྱོགས་ལ་མཚོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁཤོར་བསྐྱོར་བ་ཉིས་བརྒྱ་
ལྷག་ཙམ་འབྲུབ་ཅིང་། མདོར་ན་རྟོག་གདན་བརྒྱད་རིམ་པར་བལ་ཡུལ་དུ་
སོང་རིང་རང་དགར་རྣམ་གཤེད་ལྟ་བུར་མ་རེད་པ་རང་གི་འཁོས་ཚོད་གྱི་
ཆོས་སྟོད་གྱི་བྱ་བ་འདྲ་ཡག་ཙམ་འཕེལ་བ་ནི་སླ་མ་དགོན་མཆོག་གི་བཀའ་
རིན་ཁོ་ནར་ངེས། དེལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་རང་གིས་ཀྱང་སོག་
པོ་བསྟན་དར་གྱི་མཆན་འབྲེལ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མཛོད་གྱི་ཁྱིད་ལྷང་ཆང་བ་
དང་ཆེ་རྒྱ་བྱུང་འབྲེལ་དང་། ཚུར་ཡོང་ཆོས་སུ་ཆེ་སྐྱབ་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱོགས་
དང་། འཁྲལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྱན་སྤྱོད་གསུམ་རྣམ་ངེས་གྱི་རྩ་
བའི་ལྷགས་ལྷང་བཅས་ཐོབ། དེ་ཙམ་ལས་ཆོས་བཀའ་གཞན་ཁྱེད་ལོང་མ་
བྱུང་བ་ནི་ང་རང་གི་ལྷོ་རིའི་སློབ་གྲྭ་དབུ་འཕྱོགས་ཉེ་བས་ཡིན་སྟབས་རང་
དོན་དུ་བྱུང་ཐོངས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་ཆོས་བཅུ་ལྔ་དགོང་མོའི་རྒྱ་ཚོད་བརྒྱད་
པ་ནས། དེལ་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་འགོ་སོང་དང་ཆ་རྒྱུན་གནང་བ་ལྟར་
གནམ་གྱར་བསྟན་དེ་ཡོང་བར་དེ་རྒྱབ་རྒྱལ་ས་སྤྱི་ལོར་འཕྱོར། དེར་ཉིན་
གཅིག་རྣམ་གཤེད་བྱས་མཐར་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཆ་རྒྱུན་ཡོངས་

རྒྱལ་པོ་དང་། རི་ལི་དང་ཤེལ་སི་ལ་བཞུགས་ ༡༩༥༥ བོད་ཟླ་ ༡༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་
ལྷོ་རི་རང་དགོན་དུ་འབྱོར།

ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ལྷོ་རི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་མ་ཤི་དུང་སྐྱབ་
ཚུགས་འདུག་པར་ཁོང་ཆོའི་རེ་འདུན་ལྟར་ཆོགས་དབྱར་སོང་སྟེ་སྐྱབ་པའི་
དགོངས་གསལ་གྱི་དབྱ་ནས་མར་ཆོས་ཁྲིད་བྱས་ཏེ། བཞུགས་གནས་སྤང་རྒྱ་
བསྐྱལ་བས། ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གཅིག་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ལྟ་དང་། ༡༦ ཉིན་ལྷ་བཅུ་
ལྟ་ཅམ་ནས། ཆེས་ ༡༥ བར་ཕོ་མོ་རྒྱ་གཞོན་དུག་བདུན་ཡན་ལེན་མཁམ་
བྱང་བར་སྟོམ་ལུང་འཕོག་པ་དང་། དེ་བར་རྒྱམས་སུ་ཆོགས་མང་ཕོག་ཆོས་
ཁྲིད་ཅི་རིགས་བྱས་མཐར་མ་ཤི་དུང་ཁ་བསྐྱོང་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་
༡༥ ཉིན་ཆོགས་དང་ཆོ་དབང་བྱེད་པར་སོང་། ལྷོ་རི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་རང་
དགོན་དུ་གསོ་སྦྱང་བྱས་པར་དགེ་ཚུལ་སྦྱང་ ༩༩ འདྲེམས། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་
ཉིན་ཁྲུས་དང་རི་ཁྲུས། སྦྱོལ་ཆོག་རྒྱས་སྦྱོས། ཆེས་ ༢༠ ལ་ཆོས་སྦྱང་བསྐྱང་
ཕྱིན་བཅས་ཅི་འབྲུབ་ཀྱིས་རིམ་གྱོ་བསྐྱབས།

༡༽ རྫོང་སར་བཤད་ལྷ་སྐྱལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་དགའ་ཚལ་ཚུགས་པ།

༡༩༥༦ བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅེ་དབང་པོ་པཎ་
ཆེན་པོ་མའི་སྐུགས་ཀར་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་དུས་བཟང་ལ། རྫོང་སར་
ཁམས་བྱེད་སྦྱོབ་ལྷ་ཆེན་མོ་སྤར་གསོའི་སྟོ་དབྱེ་མཛད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས། རྒྱ་

ཕྱིང་གསུམ་པ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་གིས་སྤ་
ལོ་ནས་བཀའ་ཐག་བཅད་དེ། ཁོང་སྐུ་དངོས་འདིར་ཐེབས་ཐུབ་ཅིས་ཡིན་
ཀྱང་། གནས་ཚུལ་དབང་གིས་ཐེབས་ཐུབ་མ་བྱུང་ཡང་སྒྲོབ་སྒྲོབ་དོན་གཉེར་
ཅན་ནི་མང་པོ་འདྲོམས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་སྒྲོའི་ག་སྒྲིག་
འདྲ་ཡོད་པར་བརྟེན་ཉིན་དེའི་ཞོགས་པ་སྤ་མོ་ནས་དྲུང་དང་རྒྱ་སྤྱིང་སོགས་
བཏང་།

དེ་ཡང་མཁུན་བཅེའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། སྤ་མའི་དུས་
མཆོད་དེ་འཆད་ཉན་རང་གིས་འཛིན་དགོས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་
ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་སངས་རྒྱས་མཉམས་པ་དང་། ཟེར་བ་འདི་མ་བརྟེན་
པར་གྱིས་ཤིག་གསུངས་པ་བཞིན། སྤ་དྲོའི་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་ཐུབ་རྗེས། རྒྱ་
ཆོད་བདུན་པར་ཆོས་རྩ་བདུངས་ཏེ་འཆོགས། ཐོག་མར་ཆོས་རིམ་སྟོན་འགྲོའི་
རྗེས་སྤ་མ་རྩོ་རྩོ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་གསུང་། ཐེག་པ་
མཐའ་དག་གི་སྒྲིང་པོ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབུ་ནས་རིམ་པར་འཆད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱས་ཏེ། དེ་འབྲལ་
ཀླ་རི་ཀ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ཀྱི་གསུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རབ་
དུ་གསལ་བ་བཅས་དབུ་ཚུགས། རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པར་རྒྱུང་ཉིའི་དར་ཆེན་
གསར་པ་བསྐྱངས། རྒྱ་ཆོད་དབུ་པ་ནས་མང་ཆོགས་བྱས། རང་ཉིད་ཀྱིས་
དགོན་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་མར་མེ་སོགས་མཆོད་པ་རྣམ་མང་དང་འདུས་སྡེ་ལ་

གསོལ་ཇ་དང་ཞལ་གྱི། ཕྱག་འགྲེད་དར་དང་སྒོར་ ༡༠ རེ་སྤུལ། ལྷ་བསངས་
འབྲིང་ཙམ་བཏོན། གསེར་སྦྱིམས་སྤུལ། དུང་སྦྱབ་འཆོགས་པ་ཉེ་བར་བརྟེན་
མི་ཆོགས་མང་པོ་འདུས་ཤིང་། དག་སྒྲེའི་བསང་སྒོར་སྐབས་པོ་སྦྱོས་དར་མ་
གཟབ་འཆོར་ཅན་མང་པོས་བསང་བསྒོར་གྱིས་གྲི་བསྟེའི་སྦྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་
བསྒྲགས། དེ་རྗེས་བསྐང་གསོ་འདོན་པར། ཁོང་ཆོས་ཆོས་སྦྱོང་ལ་སྟན་དར་
སྤུལ་བ་དང་། སྦྱི་བྱེ་ཡིས་འདུས་སྡེ་ལ་མང་ཇ་ཕྱག་འགྲེད་སྤུལ་བ་སོགས་གྱི་
དགའ་སྟོན་ཆད་མེད་བྱས་སོང་ཞིང་། བྲ་ཆང་གཞུང་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཆོར་སྡེ་ལེན་
གྱིས་གསོལ་ཇ་དང་ཞལ་གྱི་སྤུལ།

ཉིན་རིལ་པོར་ནམ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་སྒྲུང་དང་བསེར་བྱ་
མེད་པར་ཉི་མའི་དགྱིར་འཁོར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་སོགས་བགྲའི་ཤིས་གྱི་དགོ་
མཆན་འབར་བ་ལ་དཔག་ན། ད་རེས་དབུ་ཚུགས་པའི་སྟོབ་བྲ་འདིས་སངས་
རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་པན་པར་བྲིད་འདྲ་སྟམ་སྟེ་རང་གི་སེམས་
ལའང་དགའ་སྟོན་སྦྱོས། དགོང་མའི་ཆུ་ཆོད་བདུན་པར་ཆོགས་ཏེ། མཆོད་
ཕྱིང་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་དེ་ནང་སྦྱོད་འཇུག་ནས་
བྱང་བའི་མཆོད་པ་སོགས་རྒྱན་སྟོལ་ལྟར་དང་། འཇམ་དབྱངས་བགྲའི་ཤིས་
ནས། གོང་མ་མཁྱེན་བཅའི་དབང་པོ་ཉིད་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས་བརྒྱམས་པའི་
ལེགས་བཤད་གྱི་མཆོད་པ་ཟབ་རྒྱས་སྟོས་མཐར། སྟོགས་ལ་ཁག་ཅིག་གིས་
རིགས་ལམ་གྱི་བསྟོན་གསན་མཛད་རྗེས་བསྟོ་སྟོན་དང་། བགྲའི་ཤིས་བཅས་བྱས་

ཏེ་གོ་ལ། དུང་དང་རྒྱ་སྤྱིང་གི་སྟོན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པར་དེ་
ཉིན་ཆོས་སྟོན་ཐམས་ཅད་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སྤུན་སྦྲུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་
ཏོ། ཉེར་དགུར་ཀླ་རི་ཀའི་ཆོས་ཁྲིད་ཆར། ཆོས་ ༡༠ ལྷ་རྩོར་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་པ་
ནས་རིམ་པར་མཆོག་སྦྱུལ་སོགས་འདྲིན་གྱ་དང་པོ་ལ་སྟོན་འཇུག་ཆོས་སྤུན་
ཚུགས། འདི་རང་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་སྟོན་འཇུག་ཁྲིད་ཐེངས་བདུན་པ་
ཡིན། ཚུ་ཆོད་གསུམ་པ་ནས་འདམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་ལ་བསྐྱར་ཁྲིད་བྱེད་
བརྒྱུག་སྟེ་རིམ་པར་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅན་ཞིག་འབྱུང་རེ་ཆེ་བ་ལྟར་
ལས་འགན་ཐོག་མར་གཏད། ཚུ་ཆོད་ལྷ་དང་བྱེད་ཆོགས་གོ་ལ་མཚམས་
རང་ཉིད་བསྐྱར་ཁྲིད་བསྐྱར་ཅམ་དང་འབྲེལ་རྒྱུག་ལེན་དང་། དགོང་ལྟར་
བཞིན་ཅ་བ་ཅི་འགོ་སྟོར་རྒྱུའི་སྟོལ་གཏོད། དེ་རྗེས་རིམ་པར་ཉགས་གྲུ་ཡང་
སྟོང་རྒྱ་ཡིན། འདི་ཉིན་དགོང་རྩོའི་གསོ་སྟོང་ལ་དགེ་སྦྱོང་ ༡༧ དགེ་ཚུ་ལ་
༡༧ འདུག ༡༧༥ མེ་སྟག་བོད་ལྷ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༥ ནས་སྤུབ་པའི་དགོངས་
གསལ་ཆོས་ཁྲིད་ཆར། ཆོས་ ༧ ལྷ་རྩོར་མངོན་མངོད་ཀྱི་ཆོས་ཁྲིད་ཐོག་མའི་
དབུ་བརྒྱུགས། དེ་ཉིན་ལྷ་རྩོའི་ཐོག་མར་ནམ་སྟོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཁུན་
སྦྱུལ་འདྲིགས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཕེབས་བྱུང་བ་དང་། དེ་འབྲུལ་
ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱག་མངོད་བཅས་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་འཁོར་
ཏེ་ཕེབས་བྱུང་བར་ཕེབས་བསུ་དང་། སྟོས་སྟོན་རྒྱ་སྤྱིང་ལེར་བང་བཅས་བྲེལ་
ཚུབ་ངང་ཁྱུས། ཁོང་རྣམ་གཉིས་དང་ཕེབས་བཞུད་སྟོར་རང་གི་གནས་སྐངས་

གསུང་མོལ་ཡང་ཞུས།

འདི་སྐབས་ཙམ་ན་སློབ་གྲྭ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་གནས་འདིར་གྱི་
ལོག་ཐག་རིང་ནས་ཡོང་བའི་དཔེ་ཆ་སྤྱོད་རྒྱ་དོན་གཉེར་མཁན་ལྟ་བུ་དང་
ལྟ་ཙམ་དུ་ཡོངས་པར་བརྟེན་བཞུགས་ཁང་གི་དཀར་པོ་ལྷང་སྐབས་ཉི་
འཕུལ་ཁང་གཞན་ཞིག་རྒྱག་རྒྱུའི་ཐག་བཅད་གནང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་
མཆོག་གིས་བྱག་དཔེ་གཟིགས་རྒྱ་དང་། སྤྱི་མཆོམས་བཞུགས་རྒྱ་བཅས་སྒྲ་
བ་གསུམ་གཏན་འཁེལ་གནང་བུང་བར་བཀའ་བློན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར། དེར་
བརྟེན་ཆེས་ ༡༡ སྤྱི་ལོ་མངོན་མངོན་ཆོས་ཐུན་ནང་ཕེབས་པར་སྐར་ཡང་
མཆོན་དོན་ནས་རིམ་པར་མཛུལ་གྱི་ཚུལ་དུ་འབུལ་འགོ་ཚུགས། རང་གི་
ཤེས་རྒྱ་དང་ལ་སྦྱོར་སྤྱང་གི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་དམན་ཞིང་དེའི་ཁར་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་
ལྷག་རིང་སྡོན་ལས་སྟོབས་ལྡན་སྒྲིན་འབྲས་ལྷ་སྐྱོའི་གདུག་བཙོན་དུ་འཆོ་བ་
སྤྱོད་དགོས་བུང་བ་དང་ལོ་ན་མཐོ་བས་ན་རྒྱ་མང་བ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ལ་
བརྟེན་ཏེ། ད་ལྟ་མིག་འགྲིབ་སློ་མི་གསལ། ལུས་རྒྱད། སྤྱི་དགོང་བར་གྱི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་བརྗེད་འབྲམས་སུ་འགྲོ། ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་གཉིད་དང་རྒྱགས་
པ་ན་བྱུང་བཞིན་དུ་འཐིབས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སུ་གྱུར་ན་ཡང་སྤུལ་
པའི་སྦྱོར་ཆེན་དམ་པ་འདི་རྣམས་དང་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་དགོ་འདུན་འདི་
ཙམ་ཞིག་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་པའི་སྤྱོད་འཇུག་དང་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་
པ་མངོན་གྱི་གཞུང་འདི་ལྟ་བུ་སོགས་འབུལ་རྒྱུའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་བྱང་བ་

ཡང་། མཁན་ཆེན་བཀའ་བློན་ཅན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དང་། རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་རོ་བོ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲོན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་བློན་
ཡིན་པར་རྒྱན་དུ་བསམ་ཞིང་། གཉེན་པོའི་སློབ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ང་རྒྱལ་དང་
ཁེངས་སེམས་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་དགའ་གྲུས་དད་འདུན་གྱི་སློབ་ཡིས་ལེགས་
བཤད་མཐུལ་གྱི་མཆོད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་གང་ཤེས་ཀྱིས་འབྲུལ་བཞིན་པ་
ཡིན། ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ ༡༥ གསལ་སྦྱོང་ལ་དགེ་ཚུལ་སྦོང་དུག་ཅུ་ལྟག་
འདྲིམས་སོང་། དེའི་ཆོས་ ༡༠ གསལ་སྦྱོང་ལ་དགེ་སྦོང་ ༡༡ དགེ་ཚུལ་ ༡༩
འདྲིམས་སོང་། ལྷ་བ་དེའི་ཆོས་ ༡༥ དང་ ༡༥ གནམ་སྦོང་རྣམས་སྟུ། དགེ་
བསྟེན་པ་མ་གཉིས་ནས་དུག་བར་ཅི་རིགས་བསྟེན་གནས་སྤང་མཁན་བྱང་
བར་དེའི་སྐབས་སུ་སྡོམ་ལུང་རེ་ཡང་བཏོན། ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྟེན་ཡང་
ཁ་ཤས་ལ་བཏོན། ཆང་འཆོང་མཁན་བྱད་མེད་རྩོམ་ཆེ་མཆོ་ཞེས་པས་ཆང་
བསྟེན་འཆོང་བཏུང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས། ༡༩༥༤ བོད་ལྷ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༩
ཉིན་ལྟ་ཁང་དགོར་གཉེར་ཅིས་སྤང་སོགས་བྱས། ཆོས་ ༩ ཉིན་འདིར་བོད་
ནས་གསར་འཕྱོར་སློབ་གཉེར་མཁན་གྲུ་པ་དུག་ལ་བོད་གཞུང་ནས་ནས་
རོགས་སྦྱོར་མི་རེར་ལྷ་རེར་སྒོར་ལྔ་བཅུ་རེའི་ཅིས་འབབས་ལྷ་དུག་གི་དགོན་
པ་གཞུང་དུ་འཕྱོར་བྱང་།

༡༤༽ ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་གཟིམས་ཚུང་ནང་མངལ་ཁ་དང་ བཀའ་སློབ།

ཆོས་དྲུག་ཉིན་ང་རང་རྒྱ་ལར་སྐྱབས་ཆེན་རྒྱུ་བཅས་ཆོག་རྒྱུ་འབྱོར་ལྟར་
སོང་སྟེ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དགོང་དྲོའི་ཚུ་ཆོད་བཞི་པར་ ཡུལ་མཆོག་རིན་པོ་
ཆའི་མདུན་བཅར་ཞུ་རྒྱུ་ལ་བཟང་བྱུང་། སྟོན་མར་ ༡༩༤༩ ལོར་ང་རང་
རྒྱ་གར་དུ་ཐོག་མར་སླེབས་སྐབས་རྒྱ་སྐད་སྐྱབས་ཆེན་རྒྱུ་བཅས་རྒྱས་ཙམ་ཅིག་བྱུང་། དེ་
ནས་ད་ལྟའི་བར་ཅི་བྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། སྟོན་མ་ཚུང་དུས་སོགས་སུ་
ཆོས་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་དང་དབང་ལུང་ཅི་ཐོབ། སླ་མ་གང་བསྟེན་སོགས་
ཕལ་ཆེར་འབྲི་བར་གནང་། སྤྱགས་དགེས་པ་ཆེན་པོས་ཤིན་ཏུ་ལྟོད་པོར་
མཛད་པར་བརྟེན། རང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྦྱིད་སྦྱུག་ཅི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། ཉེ་སྟོན་
ལོ་གསུམ་ལྷག་རིང་དཔེ་ཁྲིད་ཅི་ཤེས་དང་ད་ལྟའང་མཁྱེན་སྡུལ་རིན་པོ་ཆའི་
དགོངས་བཞེད་ལྟར་འདིར་ལྷོ་རིའི་འབྲི་རུ་ས་རྒྱུའི་དགོན་པར་སློབ་གླུའི་མགོ་
འཛིན་བྱེད་སྐྱེད་ས་སོགས་ཞིབ་པར་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བར་རང་ཉིད་སློ་
ཡིད་ཆེམས་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་ཞིང་། ཡུལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་སྤྱགས་
ཤིན་ཏུ་དགེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འཆད་སྟེལ་ཅུང་བགྱིས་པ་
ལ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་སོགས་གསུངས། སྤྱགས་ཡི་རངས་དང་བསྟུགས་བརྗོད་ཀྱང་
གནང་། ཁོད་མ་ནམ་འགྲེལ་དང་ཀུན་བཅུས་ལ་བྱིད་རྒྱུན་ཡོད་ཚུལ་དང་། དེ་

སྒྲ་རྣམ་འགྲེལ་ཐབས་ཆགས་ལན་ཅིག་བྲིད་ཟིན་ཚུལ་ཁྱེས་པར། ཚད་མ་ཀུན་
བདུས་འདི་ལ་བྲིད་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཚོད་ཀྱིས་དེ་གཅིག་སྒྲེལ་ནས་ཕྱོགས་
ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆ་ཆང་ཞིག་བྱང་ན་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཚུལ་སོགས་
དང་། རང་གིས་བྲིད་ཤིས་ཁག་པོ་ཡིན་ཚུལ་ཁྱེས་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྲིད་ཤིས་ཨི་འགྲོ། དེས་པར་དུ་རྗེས་སེར་བྲིད་དགོས་ཚུལ་སོགས་ནན་
ཟབ་གསུངས་མཐར་ཉིན་བྱིན་བཙོ་ཀྱ་ལྷ་ཤེལ་ཤོག་ཆགས་ ༡ དང་། ཐུབ་པའི་
སྐྱེ་ཆུང་དུ་ཞབས་བསྒྲོམ་རབ་གནས་ཅན་བཅས་གསོལ་རས་གནང་བཞིན་
གཟིམ་ཁང་སྒོ་བྱམས་བར་སྐྱེལ་མ་མཛད་དེ། དུག་གཉིས་ཀས་ཐལ་མོ་སྐྱར་
ཞིང་། ད་ཡག་པོ་མེབས། བཀའ་ཤིན་ཆེ་གསུངས་པ་བཅས། དབང་མེད་དུ་
མིག་ཆུ་འཁྱུག་པ་དང་བ་སྐྱེ་ལྷང་ཞིང་དགའ་དད་སྐྱབ་པའོད་ལས་འདས་པ་
ཞིག་སྐྱེས། དེ་ནི་ནམ་ཡང་བརྗེད་པར་དཀའོ། །

༡༥༽ རྒྱུན་ལྡན་གནང་སྒོ། ༡༽

༡༩༥༥ བོད་ལྗེ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡༣ ཉིན་ནས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དངོས་
སུ་དབུ་བཞུགས་གནང་སྟེ། རོར་ལུགས་བསྐྱང་གཞུང་ཇི་བཞིན་ལ་ས་ལུགས་
ལྟ་བུ་བསྐྱང་སྲིན་གཏུམ་ཆེན་མ་འབུམ་ཕྱག་གཅིག་སྐྱི་བྱེར་བྱི་བཞུན་
རིམ་བསྐྱབ་པར་གནང་བ་དེར། ཆོས་སྐྱོན་གཉིས་ཞོག་འཕྲལ་ཉིན་ལྟར་ཆུ་
ཆོད་དགུ་པར་ཆོགས་ཏེ་སྤྱ་ཡོངས་རྫོགས་ཞུགས། རང་ཡང་སྤྱ་རྩོར་འཆོགས་

ཞུགས་ཞུས། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་དུས་འཁོར་གསུངས་པའི་དུས་ཆེན་འཁེལ། རྩ་
 རྩོམ་ཆོས་མཁམ་ཆེན་འཕྲུལ་དག་བསྟེན་པ་མ་བཅུ་ལ་བསྟེན་གནས་སྒྲིམ་ལུང་
 བཏོན། དགོང་རོ་གསོ་སྦྱང་ལ་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕེབས། དག་སྦྱང་ ༡༡
 དག་ཚུལ་ ༡༤ བཅས་འདྲིམས། དགོང་མོ་ཚུ་ཆོད་བདུན་པར་མང་འཆོགས་
 དབྱར་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕེབས་ཏེ་འཇམ་དཔལ་མཆོད་བརྗོད་ཆར་གཅིག་དང་
 ཡན་ལག་བདུན་པར། མཆོད་པ་སྦྱོད་འདུག་ལྟར་རྒྱས་སྦྱོས་སོགས་སྤར་རྒྱན་
 ལྟར་བཏོན། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་རིན་པོ་ཆེས་བསྐྱང་གསོ་གཏུམ་ཆེན་མ་འབུམ་
 སྤག་ཁ་བསྐྱང་བཅས་ལེགས་པར་བྱབ་སྟེ། དག་འདུན་ལ་སྐྱ་ཡོན་བཅས་
 གནང་མཛད་སོང་།

ཆོས་ ༢༡ ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་སྤྱགས་བཞེད་ལྟར་སྦོབ་
 སྤེའི་སྤེའག་ཁང་མིག་བཅུ་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཐོག་ཆེག་ཅན་བརྒྱབ་རྒྱའི་
 དཀར་ཆགས་རྩོམ་བཅུ་གཅིག་རིམ་པར་ཚུགས། ཆོས་ ༢༤ ཉིན་བྱེད་ཡོལ་ནས་ཡང་
 སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལྷ་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་ཁང་དུ་བྱུག་རྩོམ་འབྱུང་འདུལ་གྱི་སྐྱ་
 མཆོམས་བཅད་རྒྱ་དམ་པོར་གནང་རྒྱའི་དབུ་ཚུགས། འདི་ཉིན་དུས་བཞི་སྤར་
 རྒྱན་ལྟར་དང་། གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་འཁེལ་བས་སྤེའི་སྤེའི་སྤེའི་སྤེའི་
 ལྟར་འདྲིམས།

༡༩༥༦ བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༦ ཉིན་ནས་ང་རང་ཆ་བ་གསར་ཐོག་གིས་
 ཅུང་ན་ནས་ཆོས་མཁམ་ཆེན་བཞག་དགོས་བྱུང་བར་ཉིན་གཉིས་མཐར་དུངས་ཏེ་

ཆོས་ཐུན་ཚུགས། ཆོས་ ༧ ཉིན་དཔལ་ཡུལ་མཆོག་སྤུལ་པ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་
 རི་མགོ་སྤུལ་སྤྱི་དགོན་པར་གདན་དྲངས་འདུག་པ་དེར་ཐེབས་བསུའི་ཆེད་
 རང་དཔོན་ཏྲོག་བཞི། པ་ལམ་སུར་བར་སོང་སྟེ་མཇལ་དར་སུལ། ཐུགས་ཤིན་
 ཏུ་དགེས་བཅེ་ཆེན་པོར་གནང་། སློབ་གྲྭ་བ་གཞན་ཡོངས་རྫོགས་ཆོས་གོས་
 མན་བས་ཏེ་སློབ་དང་རོལ་མོ་སྒྲ་ཆོགས་བཅས་སེར་བང་བསྐྱིགས་ཏེ་བསུ་
 བ་ཁྱེས་མཐར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སེང་གེའི་ཁྲིར་བཞུགས་བྱུང་བ་དང་། སླ་
 གྲྭ་ཡོངས་ནས་མཇལ་དར་སུལ་ཏེ། ཕྱག་དབང་ཁྱེས་སྤོང་གཏུང་སྤུལ་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་ཆེན་མཆོག་སྤུལ་རྣམ་གཉིས་ཐེབས་འདུག་པར་ཡང་
 མཇལ་དར་སུལ། ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ཡང་དགེ་བསྟེན་མ་དགུ་ལ་བསྟེན་གནས་
 སྟོམ་ལུང་བཏོན། ཆོས་ ༡༧ ལ་བསྐྱང་གསོ་སྤར་ལྟར་དང་། ༡༥ ཉིན་སྤར་
 རྒྱུན་ལྟར་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་ཆོགས་གྲོལ་རྩེས་ཞོགས་ང་གསོལ་བྱུང་བ་
 དང་། རྒྱ་ཆོད་བདུན་པར་གསོ་སྦྱོང་བྱས། དགེ་སྦྱོང་ ༩༠ དགེ་ཚུལ་ ༩༩
 འདྲིམས། དེ་གྲོལ་བ་དང་། རང་གཅོས་ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས་དགེ་ཚུལ་གསུམ་ཆོ་
 ག་ཆར་གཅིག་གིས་བསྐྱབས། དེ་འཕྲལ་དགེ་བསྟེན་པ་མ་བཅུ་ལ་བསྟེན་
 གནས་སྟོམ་ལུང་བཏོན། དེ་ནས་རྒྱ་ཆོད་བཅུ་པ་ནང་མང་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་
 པ་རྒྱས་ཆོག་མཆོད་པ་གཟབ་རྒྱས་ཅན་འདོན། དགོང་མོའི་རྒྱ་ཆོད་བདུན་པ་
 ནས་སྤར་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཆོད་ཐེང་གཟབ་རྒྱས་དང་འབེལ་ཡན་
 ལག་བདུན་པ་བྱུང་འཕྲལ་ཉུགས་བྱ་འབེལ་གཏམ་བཅས་བྱས། བཀྲིས་པའི་

དུང་དང་རྒྱ་སྤྱིང་ལན་གསུམ་བཏང་། ཆོས་ ༡༩ སྤྱོད་མཛོན་པ་མཛོད་
མཆན་འབྲེལ་ཐོག་ནས་སློབ་གཉིས་ལྷག་རིང་ཞིབ་བྲིད་ཅི་ཤེས་སྤུལ་བར་
ལེགས་པར་བྱུང་། གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་གཟབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བསྡེ་
སློན་ལེགས་པར་བྱས། སློབ་པ་ ༥ ཆོས་ཤར་དུས་ཡང་གྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་
ནས་ཡིག་ཆ་དག་ཏོང་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་བར་བརྟེན། དེ་བར་ཆོས་བྲིད་པལ་
ཆེར་བཞག་སྟེ་རང་སྦྱོང་ལ་བསྐྱུལ། སྤྱིན་ཆོས་ ༡༢ ནས་དགོན་གཞུང་གི་ལོ་
མཆོད་ཀྱི་རིག་སྐྱབ་མཆོད་ཚུགས་པར་ཞོགས་པ་སྤྱོད་སྟེ་བྱས་ཏེ། དེ་
ཉིན་དཀྱིལ་འཁོར་རྩལ་ཆོན་གྱིས་བྲིས་ཏེ་ལེགས་པར་ཆར། དེ་ནས་ཆོས་ཉེར་
གསུམ་བར་དངོས་སྟེ་ཉིན་བདུན་ལ་ཆོགས་བྱ་བཅུ་དྲུག་ཉིན་རེ་ཆོག་བདག་
བསྐྱེད་རྒྱས་པ་ཅན་ཆར་རེ་དང་། ཞོགས་ཉིན་བྱང་ཆོག་རྒྱས་པ་ཅན་བཅས་
ལེགས་པར་བྱུང། དེའི་རིང་སྤྱོད་སྦྱོང་འཇུག་ཆོས་སྤྱན་མ་ཆགས་པར་བྱས་
ཏེ་མཐར། ཆོས་ ༡༣ ཉིན་ལེགས་པར་མཇུག་བསྐྱེལ་བ་དང་བསྡེ་སློན་དང་
མཆོད་པ་བཅས་རྒྱས་སྤྱོད་བྱས།

ཆོས་ ༡༥ སྤྱོད་ནས་དབུས་མཐའ་ནམ་འབྲེད་ཆོས་བྲིད་ཞིག་
བཙུགས་བཞིན་པར། མཁམ་སྤྱིན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཀས་བསྟན་རིམ་
དུ་རྩོམ་བསྐྱང་དང་འབྲེལ་གྱི་ཞུས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ལ་ཆོགས་མཆོད་
འབུམ་ཕྱག་གི་དབུ་ཚུགས་སྤྱོད་ཆུ་ཆོད་དགུ་པ་ནས་ཆོགས་ཏེ། རང་
བཅས་སློབ་བྱ་སྤྱིམ་ཚུ་ལྷག་འདོམས། ཉིན་རེ་བྲི་གཉིས་ཡན་མན་ཆར། མཐར་

ཆེས་ ༡༧ ཉིན་ཁ་སྐོང་ལྷག་མ་བཅས་ལེགས་པར་གྱུ་བྱེད། འདིའི་ཆེ་རང་གཡོག་མཁན་ཉི་གནས་གྲ་འཇམ་དབྱངས་བགྲུ་ཤིས་ནད་ཆབས་ཆེ་བས་རང་གཞན་གྱི་དགོན་ཁག་ལ་རིམ་གྱོ་སྒྱུ་བ་རྟོགས་ཞུ་རྒྱུ་དང་སྤྲོད་བཅོས་ཆེད་དང་པོར་བོད་གཞུང་སྤྲོད་ཁང་ལ་བརྟག་དབྱང་ཞུ་ཆེད་བབྱང་བ་དང་དེ་རྗེས་ངོ་ཤལ་ཆེར་བྱུང་སྤྲོད་པར་གིས་བྲིད་ནས་རྟོགས་པ་གསུམ་བཅས་རྒྱན་ནི་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཁང་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་བར་ཞག་གཉིས་འགོར། ཅུང་ཟད་ཤལ་སྤྲོད་ཡར་བྲིད། དེ་ཆེ་ཉིན་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྤྲོད་དང་ཆོགས་འབྲལ་ཉིན་གཉིས་བཅས་ཆག་གོར། ཆེས་ ༡༠ སྤ་འོར་ཆོས་སྤྲོད་དང་དེ་འབྲལ་རིན་པོ་ཆེས་བྱག་རྩོར་ལྷགས་བསྐྱེད་ཆར་བའི་སྤྲོད་བསྐྱེད་སྤྲོད་མཛད་རྒྱའི་ཐབས་སོགས་གྱི་བྲ་སྤྲོད་ཞབས་ཞུ་བྱས། དགོང་འོ་འཁྱུ་ཆོད་བཞི་པར་སྤར་རྒྱན་ལྷར་གསོ་སྤྲོད་དང་མཐར་དགོང་ཆོགས་བསྐྱེད་སྤྲོད་བཅས་བྱས།

༡༦ སྤྲོད་སྤྲོད་གཞུང་སྤྲོད་དང་པད་ཀོར་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གཉིས་གདན་ཞུ།

༡༧༥༥ བོད་ལྗེ་ ༥ ཆེས་ ༡ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་མཆམས་བཅད་རྒྱ་གྲོལ། ཆེས་ ༡ ཉིན་མངོན་མངོད་དང་སྤྲོད་འབྲལ་གི་འཛིན་ཁག་གཉིས་ལ་ཡིག་ཆད་གནང་སོང་། ཆེས་གསུམ་བཞི་ཉིན་གཉིས་སྤོབ་གྲ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཆེས་ ༥ ཉིན་ཡང་བྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུངས་སྤྲོད་འཁེལ་བས། རྒྱལ་སྤར་འཛོམས་པའི་

འགྲུབ་སྦྱོར་དང་བསྐྱུན་མཆོག་སྦྱུལ་འཛིགས་མེད་དང་ནམ་སྟིང་གཉིས་
ནས་བརྟན་བཞགས་སྤུལ་བར་བརྟེན་གྱ་ཚང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་མངལ་དར་
དང་གནས་ཆོག་ཞབས་བརྟན་སྤུལ། དགོང་མོར་མཛད་སྒོའི་གྲ་སྒྲིག་ཆོས་ ༤
ཉིན་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་འོད་གསལ་དུ་བྱུགས་
པའི་དུས་ཆེན་ལ་སྤྱང་བཅི་བྱ་བའི་མཛད་སྒོ་བཅུགས་པར་ཚུ་ཆོད་བཅུ་པ་
ནས་སྒྲིན་སྒྲིང་གདུང་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཔལ་ལྷུལ་པད་མོར་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམ་གཉིས་གཙོས་གདན་ཞུས་མེབས་གྲུབ་པ་དང་། དགེ་འདུན་པ་བརྒྱ་ལྷག་
གིས་ཆོས་གོས་མནལས་ཤིང་སེར་བང་བསྒྲིགས། སྟོན་སྒྲུ་རྒྱ་སྒྲིང་། རང་དང་
ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མདུན་བསྐྱུས་ཀྱིས་ཆོགས་ཁང་དུ་གདན་པོངས་
བཞགས་ཁྱིམ་འཁོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱང་གྲུལ་བཞགས་ཟིན་
ནས། རང་ནས་དུས་ཆེན་ངོ་སྟོན་བསྐྱུས་ཅམ་བྱས་རྗེས་དབུ་མཛད་ཀྱིས་
འདོན་མགོ་སྤངས་ཏེ། གནས་ཆོག་བསྐྱུས་པ། མཚུངས་མེད་མ་ཆར་ ༩ ཅན་
མཐར་གསོལ་ཇ་དང་ཞལ་འབྲས་གསོལ།

དེ་ནས་མེ་ཏོག་དམ་པ་སོགས་མཆོད་རོལ་གྱི་རྗེས་ནམ་སྟིང་མཆོག་
སྦྱུལ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱན་ཆོགས་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྤྱགས་བཟུང་ལྷགས་བཤད་རྒྱས་
སྟོན་སྤུལ་མཐར་མཐུལ་བསྐྱུལ་བ་དང་བསྐྱུན་དབུ་མཛད་ཀྱིས་པོངས་ཏེ་
མཐུལ་སོ་བདུན་མ་ཆར་ ༡ གང་གི་མཆོད་རྗེས་སོགས་གྲུབ་པ་དང་། ནམ་
སྟིང་རིན་པོ་ཆེས་མཐུལ་སྤྱ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་སྦྱ་པར་མདུན་

དུ་ཕུལ་འབྲལ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་ནམ་པས་གཙོས་མེར་སྒྲུ་གཞིས་བྱས་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་སྒྲུ་རྟེན་མདུན་མངལ་དར་མཛུལ་མཆོན་ཕུལ། དེ་ཆེ་
ཆོགས་པ་ནས། འཆི་མེད་རྒྱལ་པའི་བསྟན་ཀྱས་སྟོན་ལམ་གསུངས། རིམ་
ཀྱིས་ཆོག་མཐའ་བསྟུས། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གདུང་སྲས་རིན་
པོ་ཆེ་དང་པད་ཀོར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྒྲུལ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཡོན་འབུལ་
དང་དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བྱག་འགྲེད་གནང་། མཐར་བཟང་པོ་
སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་དང་འགྲོ་བདེ་མ་བཅས་གསུངས་ཆར་རྗེས་གཙུག་ལག་
ཁང་ནང་གི་མཛད་སྟོ་མདུག་བསྐྱེད་ཏེ་ནང་འཆོགས་གྲོལ།

དེ་འབྲལ་ཕྱིར་མེབས་ཏེ་གུར་མོ་ཆེའི་ནང་ག་སྐྱིག་བྱས་པ་ལྟར་
སྒྲུ་མ་དང་མཆོག་སྒྲུལ་ནམ་པ་གལ་དབྱར་གྱི་གུང་དང་དགེ་འདུན་པ་ནམ་
གལ་དུ་བཞུགས། ཡུལ་མི་སྦྱིན་བདག་པོ་མོ་ནམས་གལ་གྱི་མཐའ་བྱར་ནས་
རིམ་པ་བསྐྱོར་བ་བཅས་གལ་འཇགས་རྗེས། རང་ནས་མཛད་སྟོ་གཉིས་པའི་
གསལ་བཤད་བརྒྱད་བསྐྱགས་བསྟུས་ཅམ་བྱུ་མཐར་ཐོག་མར་ཡང་སྲིད་
རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྤར་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་གྲར་ཡིག་ཆ་དང་བཏང་
བའི་འབྲས་བྱ། གྲུ་པ་དུག་ལ་ཨང་རིམ་གྱི་དཔེ་བཟང་གསོལ་རས་གནང་བ་
དང་། གཞན་ཆོ་གཅིག་ལ་བསྟོན་བསྟུགས་བཅས་གནང་མཐར། གྲུ་འཁྱུར་
མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྒྲུ་མ་རྩོ་རྗེ་འཆང་གི་ནམ་ཐར་གྱི་བཤད་པ་ཕུལ་
མཆམས། ཉིན་གུང་གི་གསོལ་ཆོགས་ཕུལ་བཞིས་ཞུས། དེ་ནས་ཡར་ཆོགས་ཏེ་

ལྷ་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་ནས་འཇམ་དབྱངས་མཁམ་བཅེ་དབང་པོའི་རྣམ་
 ཐར་གྱི་བཤད་པ་དང་། སྦྱོར་དཔོན་བསམ་རྗེས་ནས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་སྦྱི་
 བཤད། ལྷ་ཨ་རྒྱན་རྡོ་རྗེ་ནས་དབྱིག་གཉེན་རྣམ་ཐར་བཅས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་
 དེ་དག་གི་བར་རྣམས་སུ་བཤོ་སྤོང་ཚོད་པ་ཆ་གསུམ་རྣམས་སོང་རྗེས་ཉིན་
 ལྷ་གི་མཛད་སྒོ་མཇུག་བསྐྱེལ་ཞུས། ཕྱི་འོ་ཆུ་ཆོད་ལྷ་པར་རྒྱན་འགྲིགས་ཀྱི་
 བསྐྱོ་སྦྱོན་ཆོགས་ཏེ་གོལ། དགོང་ཀའི་ཆུ་ཆོད་བདུན་པར་དུས་ཆེན་གྱི་དགོང་
 མཆོད་ལ། སྤར་རིན་པོ་ཆེ་དབྱ་བཞུགས་ཀྱིས་འཆོགས། སྤར་རྒྱན་ལྷ་ཡན་
 ལག་བདུན་པ་དང་། སྦྱོད་འཇུག་མཆོད་པ་བཅས་དང་། བྱང་སྤེམ་སྤངས་རྗེས་
 ལྷ་སུན་ཆོགས་སྦྱོབས་འབྱོར་དང་དབང་ཕྱུག་འབྱུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མངོད་ཀྱི་
 དབང་པོ་བསྟན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་བཤད་པ་
 ཞུས། ཉགས་གསལ་ཚོད་ལྷ་ཆ་མང་ཅམ་སོང་། བཤད་པ་མཁམ་དང་། ཉགས་
 གསལ་ཚོད་ལྷ་ཡོངས་རྗེས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོར་མདུན་ནས་དར་ཨ་ཤེ་རེ་རེ་
 གཡོགས་སོང་། མཐར་བསྐྱོ་སྦྱོན་བསྐྱེལ་ཅམ་དང་འགྲོ་བདེ་མ་བསྟན་རྒྱས་
 སྦྱོན་ལམ་གདངས་ཅན། ཤེས་བྱ་མ་གདངས་ཅན་བཅས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་
 མཐར་ཆུ་ཆོད་དགྲ་དང་བྱེད་ནས་འཆོགས་གོལ། ཆོས་བདུན་ཉིན་བྱེད་ཡོལ་
 བས་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུག་དུ་ཕེབས་རྒྱ་མཛད་པར་ཕེབས་སྦྱེལ་ཞུས།

༡༧༽ རྒྱན་ལྷན་གནང་སྒོ། ལ༽

༡༧༥ བོད་ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༧ ཉིན་ནས་ཆེས་ཐུན་དབྱས་མཐའི་འཕྲོ་ནས་ཚུགས་
པར་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཆར། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་སྐར་ཡང་མངོན་མཛོད་ཐེངས་
གཉིས་པ་དང་། དབྱ་མ་འཇུག་པ་མཆན་འགྲེལ་བཅས་ཀྱི་ཆེས་ཐུན་འཛིན་གྱ་
གཉིས་སོ་སོར། རྒྱ་ཆོད་ ༦ དང་སྐར་མ་ ༩༠ ལས་རིམ་པར་དབྱ་ཚུགས། ང་
རང་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་ནས་ད་ལན་གྱི་མངོན་མཛོད་འདི་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་
ནས་བཤད་ཐེངས་ ༩ པ་དང་། དབྱ་མ་འཇུག་པ་འདི་བཤད་ཐེངས་ ༥ པ་
ཡིན། ད་རེས་ཐོག་མའི་སྐབས་སུ་མཛོད་ཀྱི་འཛིན་གྱ་ཆེས་བྲིད་བྱ་མཁན་ ༥༥
དང་། དབྱ་མ་འཇུག་པའི་འཛིན་གྱ་ཆེས་བྲིད་བྱ་མཁན་ ༡༡ བཅས་ཡོད། ཉིན་
ལྷན་ལྷ་ཆོགས་ཆེས་རིམ་གོང་དུ་རྒྱག་ཤོག་གཡུགས་ཏེ། སྦྱོང་རྒྱག་ལེན་རྒྱ་
དང་དགོང་ལྷན་རྒྱ་ཆོད་ ༥ ལས་ ༦ དང་སྐར་མ་ ༩༠ བར་རྟགས་གྲ་བཅུགས་
ཏེ། དེ་རིང་གི་ཆེས་བྲིད་ལ་བཤོ་སྤང་དོགས་གཅོད་ནན་ཏན་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱན་
བསྐྱར་དུ་བཅུགས།

ཆེས་ ༡༥ ཏུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་དང་། ༡༥ རྒྱ་ཆོད་བཞི་པ་
ནས་གསོ་སྦྱོང་བྱས་པར་དགེ་སྦྱོང་ ༡༥ དང་དགེ་ལུ་གངས་ ༩༡ བཅས་
འདུག འདི་ཉིན་བྱིམ་པ་སོ་སོ་དུག་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལུང་ཞིག་ཀྱང་
བཏོན། ཆེས་ ༡༩ ལྷ་ཁྲོའི་ཆར་དུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། ཆེས་ ༡༧

སྒོན་མ་ཉིན་དེ་བཞིན་ ༡༧ ཕྱི་མའི་ཚུ་ཆོད་བཞི་པར་གསོ་སྦྱང་། དགེ་སྦྱང་
 ༡༩ དགེ་ཚུལ་ ༡༩ གནམ་སྦྱང་ཉིན་དགེ་བསྟེན་རྟེན་བཞིར་བསྟེན་གནས་
 གྱི་སྒོམ་ལུང་བཏོན། བོད་ལྷ་རྒྱལ་པའི་ཆོས་ ༩ ཉིན་སྦྱོན་པས་ཆོས་འཁོར་
 ཐོག་མར་བསྐྱོར་བའི་དུས་བབ་ཉིན་སྦྱོན་ཆོས་ཐུན་བཞག་བསྟན་པ་རྒྱས་
 ཆོག་མཆོད་པ་བཅས་རྒྱས་སྦྱོས་རེ་འདོན་རྒྱུ་སྒོལ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལེན་སྦྱོབ་
 གྲུ་མང་སྟབས་ཆོས་འཆད་ཉན་རྒྱུ་མ་བཅད་དེ། དེ་ཉིད་གཙོ་བོས་མཆོད་
 པར་དམིགས་ཏེ་དགོང་ཆོགས་མཆོད་པ་རྒྱས་སྦྱོས་དང་ཆོས་གྱི་བཤོ་སྦྱང་ཅི་
 རིགས་བྱས་ཏེ་བསྐྱོ་སྦྱོན་མཐར་གྲོལ། ལྷ་བ་འདིའི་ཆོས་ ༡༩ཉིན་ཆོས་དབར་
 དང་། ༡༩ ལྷ་རྩོར་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱང་དང་བསང་མཆོད་རྒྱས་སྦྱོས། དགོང་
 རྩོར་དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། ཆོས་ ༡༩ ལྷ་རྩོའི་ཚུ་ཆོད་ ༦ དང་བྱེད་
 ཀ་ནས་འཆོགས་ཏེ་ལུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་སོགས་སྦྱོན་འགྲོས་གསོ་སྦྱང་གྲུབ་
 འཕྲལ་དབྱར་གནས་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་རྣམས་གྲུབ་རྗེས་གྲོལ། ཚུ་ཆོད་དགྲུ་
 པ་ནས་ཆོས་ཁྲིད་སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་རིམ་པར་ཚུགས། ཉིན་གྲུང་གསོལ་ཆོགས་གྲུབ་
 རྗེས་ཚུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་བྱེད་ཀ་ནས་འཆོགས་ཏེ་གནས་ཆོག་རྒྱས་པ་
 དང་། རྒྱུན་གྱི་དགོང་འཆོགས་གྱི་སྦྱོན་ལམ་བཅས་གྲུབ་རྗེས་གྲོལ། སེར་བང་
 ཞབས་བསྐྱོར་བཅས་མཛད་མཐར་སྦྱོར་སྦྱོང་སོགས་མཛད། དབྱར་གནས་
 ཚུལ་ཤིང་བཞེས་མཁན་དགེ་སྦྱང་ ༡༩ དང་། དགེ་ཚུལ་ ༡༩ འདུག ཕྱི་ལ་
 མ་བྱན་དང་དེའི་རོགས་པ་གྲུ་ཚུང་རྒྱལ་སྤྱ་གྲུ་མཆོད་མེ་མཁན་གཉིས། བ་རྩི་

སོགས་ཡོད་འདུག ལོ་སྟོན་མའི་དབྱར་གནས་ཀྱི་འགོ་སོང་ལྷག་འཕྲོས་དང་
འདི་ལོའི་སྐྱེད་ཀོར་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་དབྱར་གནས་ཆེ་སྟོབ་ལཱའི་རྒྱུན་གྱི་འཆོ་རྟེན་
ལ་ཁ་གསལ་གྱིས་གཞིས་པ་དང་། སྐར་པའི་བླ་སྤྱལ་གྱ་མང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
འཆོ་བ་གཞུང་ནས་གཏོང་རྒྱ་བྱས།

དེ་སྐར་ལོ་སྟོན་གྱི་ཟླ་རེ་བཞིན་གྱི་མགོན་པོའི་དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་
ཆགས་མེད་འདོན་སྐབས་བླ་གྲུང་པ་ ༡༠ ནས་ ༡༠ བར་ཅི་རིགས་ཡོད་
པར་བསྐྱང་གསོ་རེའི་ཡོན་འབབ་སྟོར་ ༡ རེ་ཅིས་བསྟོན་གཞུང་དཀོན་བསྐྱང་
གསོ་ཡོན་ནང་ནས་སྤུལ་རྒྱ་བྱས་པ་རྒྱུན་གསར་འཛུགས་འབྲེལ་ཡོད། དུས་
སྐབས་འདིར་དེ་སྐུའི་དཔེ་ཆ་སྦྱོངས་ཤེས་ལེགས་ཤོས་སྟོར་དཔོན་འབྲུག་གྲུ་
བསམ་རྟོག་དང་གཞན་གསར་གསལ་ཀམ་དགེ་ལེགས་གཉིས་འབྲུག་རྩི་མཁན་
པོའི་བཀའ་ཡིས་སྟོ་བྱར་དུ་འགོ་དགོས་བྱུང་སོང་བ་ཅུང་མ་ལེགས། ཡང་སྲིད་
རིན་པོ་ཆེ་ཟླ་གཅིག་ལྷག་རིང་འབྲུག་དུ་འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་མཐར། རྒྱལ་
ས་ལྷོ་ལི་ནས། བོད་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་སྐར་ནས་གདན་ཞུས་གཏན་འཁེལ་
ལྟར། ཨོ་སེ་ཏ་ལི་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཕེབས་ཟིན་འདུག འདི་སྟོར་དགོན་པའི་
གྲུ་ཅུང་ལྷ་འདི་ནས་སྟོབ་སྦྱོང་གི་ཆ་རྒྱུན་ཞན་པར་བརྟེན་ངོར་མ་དགོན་དུ་
རང་ལུགས་ཀྱི་འདོན་ཆ་ཕྱག་ལེན་གང་ཤེས་སྦྱོང་པར་ལོ་བརྒྱད་ཚུན་འགྲིག་
ལམ་ལྟར་དགོན་པ་ནས་བཀའ་ཁྲོལ་བྱུང་བ་དང་། མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་
དགོངས་བཞེད་ལྟར་བཏང་། འགོ་སོང་ཡང་ཟླ་རེར་ཉིན་སྟོར་བརྒྱ་རེ་སྤུལ་རྒྱ་

བྱས། ཁོང་ཆོ་ལ་གྲུ་ཆས་གཟན་ཤམ་སོགས་གསར་པ་རེ་བཅས། སློ་གྲོས་རྒྱལ་
མཆན་ཞེས་དགོན་འདིའི་གྲུ་པ་ས་སྐྱའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་མཁན་དེས་
ཁྲིད་མཛད།

ཆོས་ ༡༤ ལ་ཡང་གྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དྲོང་ཀོང་ནས་ཨོ་སི་ཌ་ལི་
ཡར་ཕེབས་ཁར་གནང་བའི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་འབྱོར་བྱུང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་དེ་ལ་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དྲ་རམ་སྐ་ལ་ཕེབས་པའི་ཕྱག་བྲིས་འབྱོར་ཞིང་། མཆོག་
སྐུ་ལ་འཇིགས་མེད་དང་ནམ་སྟིང་། འཇིགས་ནོར་ཁོང་རྒྱམ་པ་མཇལ་ཞུས་
ཕེབས། རང་ནས་མཇལ་དར་དང་ཁྱ་ཡིག་ཕུལ། ཆོས་ ༡༩ དང་ཉིར་དགའི་
དུས་བཞི་དང་གནམ་སྟོང་གསོ་སྟོང་སོགས་སྔར་རྒྱན་ལྟར་ལ། བོད་ཟླ་ ༥
ཆོས་ ༤ ལ་དབུ་མ་འབྱུག་པ་ཁྲིད་ཆར་སོང་། ད་རེས་འདི་ཁྱ་མཁན་སྐ་སྐུ་ལ་
གྲུ་པ་དང་བཅས། གླུ་པས་འགར་བདུན་ཅུ་ལྟག་ནས་དུག་ཅུ་རེ་ལྟ་ཡན་བྱུང་
བར། རང་གིས་ཤེས་ཆད་ཞིབ་ཆ་ཅི་དག་ཞུས་པ་ཡིན་ཞིང་སལ་ཆེར་སློ་སྦྱེད་
ཡང་ལེགས་པོ་ཐོན་སོང་། བདག་དང་བདག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ཆེ་རབས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱ་སྐུ་པ་ཡབ་སྐུ་ལྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་འཆད་ཉན་གྱིས་ཟབ་
དོན་རྟོགས་ཤིང་འགྲོ་ཀྱན་སྒྲིབ་གྲོལ་བྱེད་ཅུས་པའི་སློན་ལམ་ཡང་རྒྱན་དུ་
བྱས། དེ་ཆེ་འཆི་བ་མ་བྱུང་བ་ཡང་ཅུང་ལེགས་པོ་བྱུང་། ཆོས་ལྔ་ནས་ཡང་
དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱའི་དབུ་ཚུགས། འདི་
དཔེ་ཆ་དགོན་རྒྱུན་འབྲི་རིའི་དགོན་གྱི་གྲུ་བཅུ་སྟོར་འཐེན་དགོས་བྱུང་འདུག་

པར་ཅུང་ཟད་པངས། ཆོས་ ༡༠ སྐོར་དྲ་རམ་སྤྲུལ་དེལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེ་
མཇལ་ཁ་གྲུ་པ་ཁ་ཤས་སོང་། རང་གིས་དར་སྤུལ། ཚུར་ཕྱག་བྲིས་ཀྱང་གནང་།
ཆོས་ ༡༡ ནས་ ༡༩ རིང་ཉིན་གྱང་ཆོགས་ཐུན་རེ་ཆོགས་ཏེ་བཀའ་འཁྱུར་རི་
ཐོན་རེ་སྟོག་ ཆོས་ ༡༩ ཐོ་རངས་ལང་ཁར་སྤང་བོ་ལཱེ་བཤད་པ་ཞིག་བྱེད་
འཕྲོ་གཉིད་སང། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གྱང་ཡོལ་ནས་བསྐྱང་གསོ་སྤར་རྒྱན་ལྟར་
དང་། ཆོས་ ༡༥ ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་ ༥ དང་སྐར་མ་ ༡༥ ནས་འཆོགས་ཏེ་བྱིར་
བཅོས་སྟོན་འགྲོས་གསོ་སྦྱང་གྲུབ་འཕྲལ་གྲོལ་ཏེ་ཞོགས་པའི་ཇ་གསོལ། དེ་
འཕྲལ་ཚུ་ཆོད་ ༦ དང་བྱེད་ནས་ཡར་འཆོགས་ཏེ་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་རྒྱས་
སྟོས་བྱེད་ཅམ་དང་། སྤྱི་ལོ་གསུང་བྱ་གཞན་བཅས་ཚུ་ཆོད་ ༩ དང་སྐར་མ་
༥༠ བར་དང་། དེ་ནས་གྲོལ་ཏེ་དགུ་བར་ཆོས་ཐུན་གཉིས་རིམ་པར་ཆོགས་
ཤིང་གོལ། ཉིན་གྱང་གསོལ་ཆོགས་གྲུབ་སྟེ་ཚུ་ཆོད་ ༡༡ དང་སྐར་མ་ ༩༠
ནས་ ༡ དང་བྱེད་བར་འཆོགས་ཏེ། བསྟན་རྒྱས་ཆོག་རྒྱས་སྟོས་རྫོགས་པར་
བཏོན་ཟིན་ནས་གྲོལ། བསྐྱར་སྦྱང་བྲིད། ཚུ་ཆོད་བཞི་པར་ཡར་ཆོགས་ཏེ་
དགོང་མོའི་སྟོན་ལམ་སོགས་བཏོན། ཚུ་ཆོད་ལྔ་པར་ཉགས་གྲུ་ཚུགས། རྩག་
དང་བྱེད་ནས་དགོང་མོའི་གསོལ་ཆོགས། བདུན་པ་མ་ཟིན་གོང་ནས་དགོང་
མོའི་ཆོས་སྦྱོང་འཆོགས། བརྒྱད་པ་ནས་གྲོལ་ཏེ་རང་སྦྱང་། དགུ་པར་གྲོལ་ཏེ་
གཟིམས་བད། སལ་ཆེ་འདི་དབྱར་གནས་ཆེ་ཉིན་རེ་བཞིན་གྱི་སྒྲིག་ལམ་ཡིན།
ཆོས་ ༡༩ ནས་སྟོལ་མ་གཡུལ་མདོས་བཅའ་འདོན་ཉིན་བཞི་

བྱས། ཆོས་ ༡༩ དགོང་མོར་མཆན་ཐོག་ཐག་ཚུ་ཆོད་དུག་དང་བྱེད་ནས་
 འཛོགས་ཏེ་མཆོད་པ་གཟུང་བྱས་བཤམས། རྒྱུ་ཆགས་གསུམ་པའི་མཐར་
 གུལ་འཇགས་ཐེས་ཆོས་རིམ་བསྐྱས་ཅམ་སྟོན་འགྲོ་ལེགས་བཤད་གྱི་མཆོད་
 འབུལ་ལ། མཁམ་བཙེ་འཇིགས་མེད་དང་ནམ་སྟོང་མཆོག་སྤུལ་རྣམ་གཉིས་
 གཅོས་སྟོབ་བྱ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་མངོན་མངོད་དང་སྟོད་འཇུག་དབུ་མ་རྣམས་
 བཤད་པར་ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་ཟེན། ད་དུང་ག་སྒྲིག་མངོད་པ་ཆོ་གཅིག་དུས་
 ཆོད་མ་ལྷང་། སྤྱིར་བཤད་པ་ཆང་མ་ཡག་པོ་བྱུང་ཞིང་དེའི་ནང་ནས་ཁ་ཤས་
 གྱིས་མཐའ་དབྱེད་དང་དཀའ་གནད་འཁྲོལ་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་བྱུང་
 བོང་། དགོན་གཞན་གྱི་སྤྱི་སྤུལ་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་དད་སྤྱོད་པོ་མོ་སོགས་མང་
 པོ་འདུས། འཛོགས་པ་སྟོ་ཉམས་ཅན་ཞིག་བྱུང་། མཐར་བཟང་པོ་སྟོད་པའི་
 སྟོན་ལམ་གྱིས་དགེ་ཆ་བསྟོ་སྟོན་བྱས་ཏེ་མི་ཆེའི་འབྲས་བུ་ཅུང་མངོན་པར་
 དགའ་སྟོ་ཡང་སྒྲིས། ཆོས་ ༡༩ ལྷ་རྩོར་དགག་དབྱེ་ལས་ཆོག་བཞིན་ཚུལ་
 མཐུན་བྱས་མཐར། འདོན་ཆོག་དང་། ཆོས་མཐུན་སོགས་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་
 བྱས། ཆོས་ ༢༠ ཉིན་འདོན་ཆོག་ཆང་མ་སྤར་བཞིན་ལ། ཆོས་ཐུན་བཅས་དང་
 ཉིན་གུང་ཉུང་ཆོགས་གྱིས་སྤྱོད་བདག་སྟོ་ལྟར་ཀུན་རིག་བྱང་ཆོག་བཅས་
 བྱས། ཕྱི་འཛོགས་སྐབས་བསྟོ་སྟོན་རྒྱས་སྟོས་གསུངས།

༡༩༥༥ བོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ ༡ ཉིན་སྤྱིངས་རྒྱའི་དོད་དང་ཐུགས་
 སྟོ་ཉིན་གཉིས་བཏང་། ཆོས་ ༢ ཉིན་གུང་སང་། འདི་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་

སྤྱིན་བདག་འགའ་ཤས་ཀྱི་རེ་འདོད་གོང་ཆོག་འགོ་དགོས་བྱུང་། བྱེས་པ་
གངས་ལག་ཅིག་མ་རྒྱ་ཡི་ཡི་ཚུ་ཁར་ཁྱེས་ལ་བཏང་། བོད་ལྷ་བརྒྱུད་པའི་
ཆོས་ ༡ ལྟམ་ཆོས་ཐུན་མུར་རྒྱན་ལྟར་ཚུགས། ཆོས་ ༡ ཉིན་མོར་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་མཁས་གཙོ་རེད་ཟེར་བ་ཨ་རི་ནས་ཡིན་པའི་དབྱིན་ཇི་ལྷ་སྐྱོར་
བ་པོ་མོ་བྱུག་རྟ་རམ་སྐལ་ནས་མཆན་ཉིད་གྲུ་ཆང་གི་འཛིན་གྲུ་ཞིག་གིས་
སྤྲེ་བྲིད་བྱས་ཏེ་སྤེབས་བྱུང་། ཁོང་ཆོ་ལ་ཉིན་གང་རིང་ཞལ་ལག་སོགས་སྤྲེ་
ལེན་གཟབ་ནན་བྱས། ཆོས་ལུགས་སྐྱོར་ལ་པན་ཚུན་ངི་ལན་ཅི་རིགས་རང་
དང་། ཁོང་ཆོ་འཛིན་གྲུ་གཞན་རྣམས་དང་བྱས་ཤིང་པན་ཚུན་མཛེལ་བཅེའི་
རྣམ་པ་ཅི་ཡང་བྱུང་ཞིང་། ང་ཆོ་སློབ་གྲུ་བའི་རྒྱན་གྱི་སྤྱིག་ལམ་དང་། ཆོས་
བྲིད། བསྐྱར་སྦྱོང་། འཆོགས་པ་འདོན་སྤངས། ཉགས་གྲུ་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་
བྱས་ཏེ་མཐར་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོའི་རྣམ་པས་དགོང་མོར་ལོག་སོང་།

ཆོས་ ༡༡ ལྟམ་ས་སྐྱ་བྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་གྲུ་སྤྱི་ལ་རྒྱུན་སེལ་
བརྟག་བབ་འབྱམ་དག་ཆར་ཞིག་ཆོས་ཐུན་གྱི་ཆོས་རིམ་དང་། དགོང་མོའི་
བསྡེ་སློན་འཆོགས་སྐབས་རྣམས་སུ་ཞོར་སློག་ཚུགས་པར་ཉིན་ལྷ་བྱུག་ནང་
ཆར་རྒྱུ་དང་། ཆོས་ ༡༥ རྒྱ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་བྱེད་ནས་གསུམ་པའི་བར་
མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་བརྟན་བབ་པའི་གནས་ཆོག་
བསྐྱུས་པ་སྟོང་ཆར་བཏོན། ཆོགས་པ་དང་། མཆོད་པ། འདོན་བྱ་སོགས་ཤིན་
ཏུ་ལམ་འགོ་ཡག་པོ་རེད་སོང་། ལྷ་ཉིན་བསྐང་གསོ་དང་། འདི་ཉིན་དགོང་རོ་

ཆུ་ཆོད་བཞི་པར་གསེས་སྤྱོད་བཅས་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་བྱས། ཆོས་བཅུ་བདུན་གྱི་
 རེས་གཟའ་ཐེན་པར་སྤྱོད་ཆོག་པ་དང་ཆོས་ཁྲིད་གཉིས་སྤར་རྒྱུན་ལྟར་
 བྱས། བྱེད་ཡོལ་ཆུ་ཆོད་དང་པོ་ནས་སྤར་ཁེར་བྱགས་ཏེ། ར་རམ་སྤལ་དེལ་
 མཁེན་རིན་པོ་ཆེ། ཡར་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་དབང་ཆོས་སྤལ་ཆེད་ཕེབས་ཏེ་
 བྱགས་ཡོད་པར་ཁོང་མཇལ་བར་སོང་། དེ་རྒྱབ་སྤྱོད་བཅར་བྱས་ཏེ། བྱགས་
 དགུས་ཆོར་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་གནང་བ་དང་། དེ་རྒྱབ་གྱི་སྤོད་གནས་མགོན་
 ཁང་དང་། ཕྱི་ཉིན་ཡར་ལམ་གྱི་ལམ་གོན་བཅས་གནང་། ཕྱི་ནང་ཞོགས་
 པར་ཡང་མཇལ་ཁ་བྱས་ཤིང་། གཞན་ཡང་ཞེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་མཆོག་སྤལ་
 དང་། རྒྱལ་ཆེན་མཆོག་སྤལ། སྤོན་སྤྱིང་གཏུང་སྤལ་རྒྱལ་པ་དང་། ཡར་ལ་
 བ་རིན་པོ་ཆེ་འཆོག་ཕེབས་རྒྱུ་མཇལ་བཅས་བྱ་རྒྱུ་རྟོགས། དེ་ནས་རིམ་
 པར་བཀའ་སྤོན་སྤལ་བསྟན་རྒྱལ་མཐུན་དང་། སྤོན་ཅིས་ཁང་དུ་རང་གི་
 སྤར་བོད་སྤོད་བཅོན་ཁང་སྤལ་གྱི་ངོ་ཤེས་མཛེས་གོགས་སྤོན་པ་བསྟན་ཆོས་
 དང་སྤལ་སྤོད་ནད་བསྟན་བཅས་བྱས་ཤིང་བྱེད་ཡོལ་རང་གནས་སྤོབ་སྤར་
 འབྱོར། ཕྱི་ཉིན་རེས་གཟའ་ལྷོ་བ་ནས་རིམ་པར་རྒྱུན་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཁྲིད་ཚུགས།

ཆོས་ ༡༩ བསྐྱེད་གསེས་སྤར་ལྟར་ལ། དེ་ཉིན་བཀའ་འཁྱུར་རིན་
 པོ་ཆེའི་སྤལ་མཆོག་སྤལ་པསྤྱོད་དབང་ཆེན་ཁོང་གི་སྤྱོད་མཆོད་མཁེན་བཅེ་
 འཛིགས་མེད་གྱི་སྤྱོད་བཅར་དང་། སྤོན་ཅར་སྤོབ་སྤལ་གནས་ཚུལ་གཟིགས་
 ཆེད་བཅས་ཕེབས་བྱུང་། ཁོང་སྤྱིར་ཕྱི་རྒྱལ་པ་རན་སེར་བྱགས་ཡོད་ཀྱང་ད་

རེས་དིལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཕེབས་དགོས་ཡོད་པའི་ཞོར་རེད། ཁོང་གིས་མཁུན་བཅེ་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སློབ་གྲུའི་ཞབས་ཁུ་ཅི་འབྲུབ་ཁུ་རྩུ་སྒར་ནས་སྟན་སྒྲོན་སྤུལ་ཟིན་པ་ལྟར་ལགས་པས། བྱོད་ཀྱིས་སློབ་གྲུའི་འཆོ་རྟེན་དང་བཞུགས་གནས་ཁང་ལས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་སྐོར་ལ་སེམས་ཁུལ་མ་བྱེད་དང་། ཁོང་གི་རིམ་པར་དོན་སྤྲིན་ཡོང་བ་ཁུ་རྩུ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་གསུང་བཟང་ཡང་གནང་བྱུང་། རང་ནས་ཀྱང་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཚུལ་ཁུ་སྤྱེད་ཀྱི་མཁུན་བཅེའི་འཁྲུངས་རབས་ཀྱི་དཔེ་བོད་དར་བཅས་སྤུལ། འདི་སྐབས་སྐོར་གྱི་ག་མཁན་གྱིས་ཁང་ལས་ཡང་རྩུན་མར་བྱེད་བཞིན་པ་ཁང་བསྟར་འོག་མ་པལ་ཆེར་ཐོག་བཀའ་ཟིན་པ་དང་། ཐོག་ཁང་གི་གྲ་སྒྲིགས་རུང་ཟིན་པ་དང་། ང་ཆོས་ལྷགས་ཆས་དང་དོ་བྱེ་མ་ཨར་དམ་སོགས་ཉོ་སྤྱོད་རྩུན་མར་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན། ནམ་སྟོང་མཆོག་དང་མཁུན་སྤུལ་འཛིགས་མེད་ཁོང་ནམ་གཉིས་དིལ་མཁུན་མཇལ་ཁར་ཕེབས། ཞག་གཉིས་ཐོག་རྩུར་འབྱོར།

ཡ་རྩུལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཆེན་ཐོབ་ཚུལ་དང་། དིལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་ཏུ་ཕེབས་སོང་བ་དང་། ཡ་རྩུལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དོ་རྩེ་གདན་དུ་ཆོས་གསུང་བར་ཕེབས་རྩུ་རེད་འབྲུག་ཚུལ་སོགས་འབྲུག་ཆོས་ཉེར་བརྒྱུད་ཉིན་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཕྱག་བྲིས་འབྱོར། སྐུ་ཁམས་བཟང་ཞིང་། ཨོ་སི་ཐོ་ལི་ཡར་ཁོང་གི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དགོན་པ་དང་། འདུ་ཁང་གསར་པ་བཅས་ཀྱི་ནང་རྟེན་

ལ་གཞུངས་འབྲུག་དང་། རབ་གནས། ཞོར་ཆོས་ཁྲིད་སོགས་མཛད་བཞིན་
 པའི་གསུང་བཟང་གནང་འདུག འདི་ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཚུར་ཕེབས་ཞོར། ལྷི་
 ལི་ནས་འདིར་ཆེད་ཕེབས་ཡིན་གསུངས་ཏེ་འབྲུག་གཞུང་གི་ཆོས་ཆོགས་
 གྱི་སྐྱེ་ཆབ་ཆོགས་གཙོ་བོ་ཆང་གི་རྩོམ་སྤྱོད་ལེན་པའི་སྐྱེ་མ་དགེ་བཤེས་
 དང་། ལྷར་གྱི་རང་སྤྱོད་མཁན་པོ་ཀུན་ལེགས་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཕེབས་
 གཞུག་དང་། དེ་ལྷ་འབྲུག་གི་དཔེ་ཆ་སྦྱོང་མཁན་གྱི་པ་སོགས་བསྟན་དོན་ལ་
 བན་པ་ཡོད་ཚུལ་དང་། ཆོས་དབར་དུས་འབྲུག་གི་ས་ཆར་ཡོང་དགོས་ཚུལ་
 སོགས་གསུངས། ཆོས་ཉིར་དགྲ་དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ། འདི་ཉིན་དགོང་རྩོམ་
 ལྷ་ལི་རུ་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་གིང་འཁོར་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་སྦྱོང་མཁན། ཡབ་
 དུལ་ཁམས་ཉག་རོང་ནས་ཡིན་པ་མཁན་པོ་ཐུབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་
 བྱུང་བར། མཛལ་ཕྱད་བཀའ་ཚལ་ལེགས་པར་བྱུང་། ཆོས་ ༡༠ དགོང་རྩོམ་
 གསོ་སྦྱོང་བྱས། འདི་ཉིན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཁྱུ་ཡིག་ཞིབ་པར་སྤྱལ།

༡༩༥༦ མེ་ལྷག་ཟླ་བ་བརྒྱད་པ་ཕྱི་མའི་ཆོས་དུག་ཉིན་འདི་ནས་
 གྲ་རྒྱུང་གཉིས། རོར་མ་དགོན་དུ་གྲ་པར་བྱགས་རྒྱ་བཏང་ཞིང་། ལོ་མཇུག་
 གི་འཆོ་དོད་སྒོར་ཆིག་སྟོང་བཅས་དང་། ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྩོམ་
 འཆང་གི་མདུན་ཁྱུ་ཡིག་དང་། མཛོད་དགེ་སར་མདུན་གྲ་རྒྱུང་བཙལ་སྤལ་
 བྱེད་རྒྱུའི་ཁྱུ་ཡིག་སྤལ། ཆོས་ ༥ ལ་བོད་ཁམས་སྡེ་དགེ་དགོན་ཆེན་གྱི་གྲ་
 པ་གསར་འབྱོར་ཞིག་ཉི་ཆར་པར་འགོ་རྒྱ་རེད་འདུག་པ་དེ་ལ་པ་ཡུལ་གྱི་

འབྲེལ་ཡོད་ཅུ་ཆེ་གསལ་ལ་ཡིག་བྲིས་བསྐྱར་གཏོང་བྱས། ཆེས་ ༡༥ ལྟ་རྟོག་
མངོན་མངོད་དང་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་གཉིས་ཀ་ཁྲིད་ཆར་བ་དང་། འཛིན་
བྲལ་གཉིས་ཀ་མཉམ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྡོ་སྟོན་རྒྱས་སྟོས་དང་། ཤེས་བྱ་མ་གདངས་
དབྱངས་ཀྱིས་གོ་ལ། ཆེས་ ༡༦ ཉིན་མཆོག་སྤུལ་འཛིགས་མེད་དང་ནམ་སྟོང་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་གནས་སྐབས་ཐེབས་དགོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡོད་པར་
བརྟེན་གྱི་པ་གཉིས་བཅས་ཐེབས་སོང་བར། དར་དང་རང་བསྐྱེགས་མཁྱེན་
བརྟེན་འཁྲུངས་རབས་ཆར་རེ་ལུ། ཞོར་འདི་དགོན་གྱི་གྲུ་ཆུང་གཅིག་པ་
ཡུལ་འབྲུག་པར་པ་མའི་རྩར་ནད་བཅོས་ཆེད་བཏང་། ཆེས་ ༡༧ ལྟ་རྟོགས་
སྤར་རྒྱན་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཁྲིད་ལ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང་། དབུ་མ་རྩ་ཤེར་
གཉིས་རིམ་པས་བཤད་འགོ་བཙུགས། ད་རེས་གསར་ཞུགས་གས་སུ་དཔལ་
མགོན་རི་ཁྲོད་ནས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བརྟན་གྱི་སྟོབ་གས་གྲུ་ཆང་གི་
གྲུ་པ་ལྟ་བུར་བ་དང་། རི་མགོ་སྤུལ་སྤྱིའི་དགོན་གྱི་གསུམ་བཅས་བྱང་། རྟེན་
འབྲི་རུ་དགོན་ནང་སྟོབ་གྲུ་གསར་འཛུགས་གཟུང་འཁོར་སྟོན་མའི་གཟུང་
ཆེ་བ་ཉིན་དབུ་ཆུགས་པ་བཀྱིན་ཆེ་བར་ཅིས། འདི་ཉིན་མཁྱེན་སྤུལ་རིན་པོ་
ཆེ་སྤྱུ་ཁམས་བཟང་ཞིང་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་བཞིན་པའི་བྱག་བྲིས་འཕྱོར་བར་
དགའ་ཆོར་ཆེར་སྐྱེས། ༡༨ ཏུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། འདི་ཉིན་སྤོ་
ནས་རང་སྟོབ་སྟོར་དཔོན་འབྲུག་པ་མཁན་པོ་ཀུན་ལེགས་སྤྱི་ལོ་དུགས་
ཁར་སྤྱང་གཟེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོག་པར། སྟོ་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བྱང་ཞིང་། ལྟ་

དགོང་ཆོགས་རིམ་ཅི་དྲག་དང་། སྤྲོན་པར་བསྟན་པས་ཞག་གཉིས་མཆམས་
ཡར་དྲངས་རིམ་བཞིན་བྱུང་། རང་ཆོ་སློ་ཅུང་བདེ། ཆོས་ ༡༥ ཟླ་མཛོད་བཟ་
ཤིས་ནམ་རྒྱལ་ལེགས་ཐེབས་བྱུང་། འདི་སྐོར་ཁང་ལས་ཤིན་ཏུ་དལ་པོ་ཆགས་
སོང་། རྒྱ་མཆོན་སྟོན་ལས་རྒྱུན་པས་ཀྱི་ལི་མ་རྟེན་པ་རེད།

ཉེ་སྡོན་ཨ་རི་ནས་མགོ་ལོག་དར་ཐང་སྤྱལ་སྤྱུས་སྟོན་པའི་མཛད་
བཅུའི་སྐོར་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཞལ་ཐང་དེང་དུས་ཀྱི་འབྲུལ་དཔར་ཅན་ཤིན་
ཏུ་སྤྱུས་བཟང་གྲངས་ཉེར་ལྔ་དགོན་པར་འབྱོར་གནང་བྱུང་བར། འབྱོར་
ལན་ཞུ་ཡིག་ཕུལ། འདི་སྡོན་པ་ཡུལ་གཞིས་སྐོར་ཐེབས་ཉེ་སྐོར་འཁོར་བའི་
ཆར་གྱི་སློ་བཟང་གཤགས་པ་སྤྲོན་འབྱོར་གདོང་རང་དགོན་བསྐྱར་གསོའི་
གནས་ཚུལ་དང་། མར་ཡོང་དགོས་རྒྱུའི་རེ་འབོད་བཅས་ནན་ཆེར་འདུག་
པར་སྐྱོ་བ་ཡང་སྤྱུས། རང་སློབ་འཇམ་མེས་བསྟན་དོན་ལ་ཅི་འཛོན་འགན་
བཞེས་པ་དང་། དེ་དོན་གྲུབ་འབྲས་ཡང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག་པར་དགའ་བ་
ཡང་སྤྱུས། ཆོས་ ༡༥ ལ་མཁུ་ཆེན་མཛོད་བཟ་ནམ་དཔོན་གཡོག་ཐེབས། ཉེར་
དགུར་བསྐྱང་གསོ་དང་གནམ་སྟོང་གི་དགོང་རྩོམ་ཆུ་ཆོད་བཞི་པར་གསོ་
སྟོང་བཅས། སྤྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་གསོ་སྟོང་དང་། མགོན་པོའི་དུས་བཞིར་བསྐྱང་
གསོ་གཉིས་ཆག་མེད་རྒྱུན་འཇགས་ཡིན་པར་འདི་སྐོར། དུས་བཞིའི་བསྐྱང་
གསོ་ཆོགས་གྲ་ཉེར་བརྒྱད་ཡན་མན་དང་། གསོ་སྟོང་ལ་དགེ་ཚུལ་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་
གཉིས་ནས་སོ་བཞི། དགེ་སྟོང་ཉེར་བཞི་ནས་ཉེར་དྲུག་ཡན་མན་ཅི་རིགས་

རེད་ཡོད།

༡༩༤༦ བོད་མི་སྐད་སྐད་ལ་དབྱེ་པའི་ཆོས་ཤར་སྐོར་ཆོས་བྲིད་ལྷ་
མཁན་བརྒྱུད་ཅུ་ཡན་མན་ཡོད། ཆོས་ ༥ ནས་རང་ཉིད་ཆམ་རིམས་ཀྱིས་
མགོ་གཟིར་སོགས་སྤྱོད་ནས་ཅུང་ཙམ་བྱུང་། ཆོས་བྲིད་མ་ཆག་ཙམ་བྱས། ཆོས་
༦ ཉིན་རྩ་རམ་སྐྱེལ་ནས་སྤྱོད་འབྱོར་ཞིང་། ཆོས་ ༧ ཉིན་སྤྱོད་པ་དབང་
རྒྱལ་ལགས་དངོས་སུ་གདན་དྲངས་བྱུང་བར་སྤྱོད་ཁབ་དང་། སྤྱོད་མང་པོ་
གནང་། ཞུག་ཆོད་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བས་གཟབ་གཟབ་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཏེ་
ཕེབས་སོང་། ཆོས་ ༩ ནས་ཅུང་རྗེ་དྲག་སོང་འདུག ད་རིས་ཐོག་མར་ན་
སྐབས་མི་ལམ་ཟ་ཟི་མང་པོའི་ནང་ཞིག རང་ལྷགས་ཟམ་ཞིག་གི་སྒྲེ་ནས་
པར་འགོ་ཡི་འདུག་པར་མིས་པས། ངན་ཆེར་མི་འོང་བ་འདྲ་སྐྱེལ་བྱས། ཆོས་
༡༠ ཉིན་བར་ཆོས་བྲིད་སྐྱེལ་མཐུད་བཞིན་པར། དེ་ཉིན་རྩ་རམ་སྐྱེལ་གོང་ནས་
བཀའ་ཕེབས་ཀྱིས་མོ་ཏུ་རྒྱུང་བ་འབྱོར་བས་དེ་འཕྲལ་སོང་། བདེ་ལེགས་སྤྱོད་
ཁང་ནས་དཔྱད་ཞིབ་པར་གནང་བར་ངན་ཆེར་མི་འདུག་གསུངས། སྤྱོད་
གནང་བྱུང་།

༡༩༥༡ ཡལོང་ས་ཆེན་པོར་ཆོད་མ་ཀྱུན་བཏུས་བྲིད་ལྷང་སྐྱེལ་བ།

དེ་རྒྱུབ་ ཡལོང་ས་མཆོག་མཐུན་ནས་བཅད་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་
ཁང་ནས་བརྟག་དཔྱད་གནང་མཐར། ཡལོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་མཐུན་དུ་

བསུ་མི་བཏང་བྱུང་བ་བཞིན་སོང་སྟེ་སྐྱེ་བཅར་ཁྱེས་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་ཁུར་བཅེ་
གཟེགས་ཆེན་པོས་ནད་འདི་གནང་བ་དང་། སྤྲན་བཙོས་ལ་གཟབ་ནན་
དགོས་ཚུལ་དང་། དབྱིན་བོད་ཀྱི་སྤྲན་ཁང་གཉིས་ཀར་ཁོང་གི་བཀའ་གནང་
ཆོག་ཚུལ་དང་། སྤྲན་ནས་གསུང་འཕྲོས་ཡོད་དོན་བཞིན། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་
ཁྱེད་ཅེས་ནས་ཁྱིད་ལུང་ཅིག་ལེན་དགོངས་སྤྲན་ནས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲ་མ་བསྟེན་
རྒྱུར་བཏག་ཞིབ་དགོས་པར་བརྟེན་ད་བར་འགྲངས། ཁྱེད་ལ་རྒྱས་ཡོད་མཁམ་
འདུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་དང་། སྤྲན་པ་བོད་ནས་གསར་འཕྲོར་བསྟན་འཛིན་
ཆོས་གྲགས་དང་། དིལ་མགོ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་ལོ་རྒྱས་དྲིས་
པ་ཡིན། ད་ཁྱེད་ཅེས་ནས་ཁྱེད་ཡིན་པར། ད་རེས་ཁྱོད་ཁྱེད་གི་ནད་གཞི་
ཉེན་ཆབས་ཅན་སོག་འདུག་ཟེར་བར་དོགས་ཆབས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ད་རེས་
ངག་སོག་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་འདོན་ཐུབ་ན་ཐུལ་དགོས་གསུངས་བྱུང་། རང་
གིས་སྤྲན་ནས་ཀྱང་གཞུང་འདིའི་བཤད་རྒྱུན་སྟེལ་ཐུབ་ན་སྟུམ་པའི་རེ་བ་
ཡོད་བཞིན་པར་ལོ་སྟོད་དུ་ལྷ་རྒྱ་ཁ་སྤྲའི་དགེ་སྟོབ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དགོས་
ཚུལ་ཟེར་ཞིང་། ལགོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་མདུན་ནས་ཀྱང་གསུང་འཕྲོས་བྱུང་
བར་བརྟེན་འདི་ལོའི་ལྷ་ཤས་སྟོན་ནས་བར་སང་ཕན་བྱ་བྱུང་སྐབས་རྣམས་
སུ་ཚད་མ་ཀུན་བདུས་ཅ་བ་ལ། རྩོགས་སྤང་གི་འགྲེལ་པ་གཙོ་བོར་བརྩམ་མི་
པམ་མཆོན་འགྲེལ་དང་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྗེའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སོག་
ནས་གོ་བ་ཅི་ལོན་བྱས་ཏེ་ཅ་བ་ལ་མཆོན་གྱིས་འགྲེལ་པའི་སྟོན་ནས་ལས་དང་

པོ་པས་འདུག་པ་ཅུང་ཟད་བདེ་ཉམས་ཀྱིས་ཟིན་བྱིས་ཅིག་ཤོག་ཇར་ལ་བྱིས་
ཆར་ལ་ཁད་ཡིན་ཚུལ་ཁྱས་པར་དེ་ཐོག་ནས་འདོན་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་
ལེན་མཁན་བཏང་ནས་འབྱོར།

ཆེས་ ༡༡ ཚུ་ཆོད་ ༧ པར་མོ་ཏ་བཏང་སྟེ་འབོད་མི་བྱུང་བ་ལྟར་སོང་
བས་ཞབས་གས་གཉིས་མོ་ཏ་ནས་བབ་ས་བར་བསུ་མི་བཏང་བ་དང་། ༡༢ རྒྱལ་
མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གོས་མན་བས་ཏེ་གཟིམས་ཚུང་གི་ཕྱི་དབྱེན་
སྟོ་ཕྱི་རོལ་ནས་མར་ཐེབས་འོང་གི་འདུག་པར་མཇལ་ཕྱག་ཁྱས་པར། ཕྱག་
གཅིག་མ་གཏོགས་འཆལ་ལོང་མ་བྱུང་། ལམ་སང་ནང་དབྱེན་དཀྱིལ་དེར་
ཆོས་དཔེ་འདོག་སའི་ཁྱི་གཅིག་དང་། དེའི་ཤར་དུ་རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་
ཉིད་ཀྱི་བཀྲགས་གདན་དང་། ལུབ་དེར་ང་སྟོད་སའི་གདན་བཅས་མཐོ་དམའ་
མཉམ་པ་རེ་བཏིང་འདུག དེར་སྟོད་གསུངས་ཏེ་སྐྱུ་ཕྱག་གསུམ་གནང་བྱུང་
བར་རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཆབས་སྐྱེས་བཞིན་པར་ཕྱག་གསུམ་འཆལ་རྒྱ་
ཉིད། དེ་འཕྲལ་བཀྲགས་གདན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་སྟོད་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་
མ་སོད། དེ་འཕྲལ་ཕྱགས་དལ་སྟོད་ངང་གསུང་མོལ་དང་བཅས་མཆོད་རིམ་
གང་སྟོ་མ་ཆར་གསུམ་དང་། མཆུལ་འབྲལ་བ་སོགས་མཐར། ཁྱི་ལུང་གི་
ཚུལ་དུ་སྤྲོད་ཆུ་ཆོད་གཉིས་ཙམ་དང་། དེ་ནས་ཉིན་གུང་གི་གསོལ་ཆོགས་
མཉམ་དུ་གནང་།

དེའི་རིང་ཤིན་ཏུ་ཕྱགས་བག་ཐེབས་བཞིན་པར་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་

གནད་དང་། འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད། ལམ་འབྲས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བ་སེམས་
 སྐབས་སོགས་ཅི་རིགས་པར་དྲི་བ་མང་ཙམ་གནད་བྱུང་བར། རང་གིས་ཅུང་
 ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པ་ལན་སོ་སོར་ཁྱུམ། སྤང་ཡང་ག་ལེར་འབྲོས་ཀྱི་བྲིད་
 ལུང་སྤུལ་བར་ཆུ་ཆོད་གཉིས་ཙམ་ནས་ཆར་སོང་བར་བསྡོ་སྡོན་གནད་
 རྒྱུ་དྲི་བ་གསུང་མོལ་རྒྱུན་རིང་ཙམ་དང་། རང་ལ་བྲིད་རྒྱུན་ཡོད་པར། དབུ་
 འདུག་རང་འབྲེལ་དང་། དགེ་ཚུལ་ཀླ་རི་ཀ་ཆེ་རྒྱུང་། འདུལ་བ་མེ་རྟོག་སྤེང་
 རྒྱུད། ཞི་བ་ལྷའི་བསྐྱབ་བརྟུས་བཅས་རྒྱུ་མར་འདུལ་དགོས་ཚུལ་བཀའ་
 སེམས། གསེར་དུལ་སོགས་མཐུལ་རྟེན། གོས་བཅས་ཆ་ཆར་སོགས་གནད་
 སྦྱོར་མང་པོ་དང་། སྤོན་བཅོས་གཟབ་ནན་གྱིས་ལུས་ལ་འབྲོད་བསྟེན་གལ་
 ཆེ་ཚུལ་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱིང་གི་ཟེགས་མར་གྱུར་པ་མང་པོ་གནད་སྟེ། ཤིན་
 ཏུ་དབྱེས་ཆོར་ཆེན་པོས་རྟེན་བྱིན་ཅ་ཆེན་མང་པོ་སོགས་ཕྱག་ནས་དངོས་སུ་
 གནད་བ་དང་བཅས། བཞེངས་ཏེ་སྒོ་བྱི་ལོག་ནས་མར་ཐག་རིང་བསྐྱུལ་བ་
 དང་། ཡར་བྱི་འབྲོས་མཛད་ནས་སེམས་པ་ལས་སྐྱུ་རྒྱབ་བསྟན་མི་མཛད་པ་
 སོགས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་མཛད་སྦྱོད་དེ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱན་པ་ཙམ་
 གྱིས་ཀྱང་མིག་ཞག་འཁོར་ཞིང་དད་སྡོམ་ཆེན་པོ་སྦྱེས་བཞིན་ཡོད། ང་རང་གི་
 ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་བྱོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ལྷན་ནས་ཐོས་པའི་ཆོས་བཀའ་
 དེ་དག་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཀྱང་རང་རྒྱུད་རང་གི་རྒྱས་ཡོད་གྱིས་སེམས་ཆགས་སྤང་
 རྒྱུ་ཆོངས་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་རང་དབང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པའི་སོ་

སྐྱེས་ཐ་མལ་པ་ཞིག་ལ་འདི་འདྲ་གནང་བ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དམ་པའི་
ཆོས་ལ་བཀུར་སྟེ་མཛད་པའི་ནམ་ཐར་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་རེད་སྟེ་སྟེ་དད་སྟོ་
ཆད་མེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྐྱེས། གཞན་ལ་སྦྱིར་བཏང་ཆོས་ཁྲིད་བྱེད་ཚུལ་གྱི་
བསམ་སྟོ་ཙམ་མིན་པར་སྤྲོ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་ཁོང་གི་བྱགས་མཉེས་པའི་ཆེད་
དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ས་ལེགས་འབྲལ་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པར་དམིགས་
ཏེ། ཤིན་ཏུ་གུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སུལ་བ་ལས་རང་སེམས་ལ་ང་རྒྱལ་གྱི་བསམ་
སྟོ་འདྲ་གང་ཡང་མ་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་གནང་བ་དང་། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ལ་སུལ་རྒྱ་རྟེད་པ་དེ་
ལས་སྐལ་བ་བཟང་བ་ཅི་ཡོད་སྟེ་སྟེ་བསམ་སྟོ་ཆོམ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་།

དེ་ནས་ཆོས་ ༡༥ ལྷ་རྩོར་དབྱིན་བོད་སྟེན་ཁང་གཉིས་ཀར་བཅར་
ཏེ་བརྟག་དབྱེད་དང་སྐྱགས་སྟེན་སྤངས། ཕྱིད་ཡོལ་བཀའ་སྟོན་དང་སྐས་
དོན་ཡོད་ནམ་གཉིས་ཡར་ཐེབས་པ་དང་མཉམ་དུ་འོངས་ཏེ་དགོང་གར་རང་
གནས་སུ་འབྱོར། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རེས་གཟའ་ཉི་མ་ཡིན་པས་ངལ་གསོ་དང་། ཕྱི་
རྩོར་གསོ་སྦྱང་བྱས།

༡༩༽ རྒྱན་ལུན་གནང་སྟོ། ག༽

སྤར་ ༡༩༥༦ བོད་བླ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ནས་ཆོས་ཁྲིད་སྤར་རྒྱན་ལུན་

ཚུགས། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཕྱག་བྱས་ཤིག་འབྱོར། སར་ཞུ་
 ཡིག་ཀྱང་ཕུལ། ཆོས་ ༡༩ ལྟ་བུ་དུས་ཆེན་འཁེལ་བ་དང་། དེ་ཉིན་གཟའ་
 ཉི་མ་རེད་འདུག་པར་ཆོས་དབར་ངལ་གསོ་ལ་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞོགས་ཆོགས་
 གྱི་རྗེས་ཚུ་ཆོད་བདུན་དང་ཕྱེད་ནས་ཆོགས་བཟར་བརྟེན། དགེ་ཚུལ་སྤོང་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཅོས་དང་བྱིན་རྒྱབས་སྟོན་འགྲོས་མཆོད་
 པ་ཟབ་རྒྱས་དང་སྐྱགས། བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་རྒྱས་སྟོས་ཅན་ཉིན་ཆོགས་
 བྱས། དེ་ཉིན་དགོན་གྲུ་གཉེར་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཁེལ་སྐར་གྱིས་བཞེངས་
 པའི་བཟང་གོས་ཆེམས་ཐག་ལས་ཀྱབ་པའི་སྟོན་པ་ཤྲཀ་མཆོག་གི་སྐུ་བཞི་རེ་
 ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཞལ་ཐང་བཅུ་དྲུག་ལ་བཟང་གོས་ཆེ་གས་གྱི་གོང་ཤམ་དང་
 སྒྲིལ་ཏོག་བཅས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་ལེགས་ཆ་ཆང་དགོན་གཞུང་ལ་གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་བཤམ་སྟེ་ཕུལ་བྱང་།

དེ་ལྟར་དགོང་མོར་མཆོད་པ་རྒྱས་སྟོས་སྤྱི་སྤེར་གཉིས་ཀས་དང་
 བཅས་དགོང་འཆོགས་མཆོད་འབུལ་སྐར་རྒྱན་ལྟར་བྱས། འདི་ཉིན་ང་རང་
 ནད་ཁམས་ཅུང་འཕྲུགས་པར་བརྟེན་རྟགས་གྲུ་གྲུབ་མ་སོང་། ཕྱི་རོལ་ནས་
 བཀྱིས་གྱི་རག་དུང་དང་རྒྱ་སྤིང་སྟན་པོ་བཏང་སོང་། ཆོས་ ༡༩ ནས་སྐར་
 རྒྱན་ལྟར་ཆོས་ཁྲིད་དང་། དུས་བཞི་ཡང་བཏོན། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མིས་སྟོག་བརྟན་
 གྱི་དཔར་ཡང་རྒྱགས་སོང་། འདི་ཉིན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཕྱག་བྱས་ཤིག་
 ཀྱང་འབྱོར། འདི་ལྟར་མཛོད་བཀྲ་རྣམ་ས་སྐུ་ཁྲི་ཆེན་སོགས་མདུན་བརྟག་

ཞུས་ཐེབས་པ་ཡར་འབྱོར། གཙོ་བོ་རང་དང་སློབ་གྲྭ་ལ་བརྟགས་པར་ངན་
ཆེར་མི་འདུག་གསུངས། ཞབས་བརྟན་མང་ཙམ་བབས་པར་ས་དགོན་གཉིས་
མདུན་ཡོན་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་བ་དང་འགའ་ཞིག་འདི་ནས་སྐྱབ་འཛིག་མཛད་
འདུག་ཆེས་ ༡༥ རིན་བོ་ཆེའི་མདུན་ཁྱུ་ཡིག་སྤུལ། ༡༦ ཉིན་རྒྱ་རམ་སྤུལ་
སྐྱན་ཁང་དུ་ནད་བརྟག་ཆེད་སོང་བར། ཞག་སློབས་ཆེར་ཆག་མི་འདུག་པས་
གཟའ་འཁོར་གཉིས་ནང་ད་དུང་བརྟག་དབྱེད་དགོས་ཚུལ་གསུངས། ཆེས་
༡༧ ཉིན་དུས་བཞི་བསྐང་གསོ་སྤྱོད་དང་། བྱེད་ཡོལ་གསོ་སྦྱོང་བརྒྱ་བཞི་
པ། འདི་ཉིན་ཤེས་རབ་སྤྱིང་དཔལ་སྤྱངས་དགོན་གྱི་དགུ་ཆུང་ཞོར། སྐན་གྱི་
རིམ་གྲོལ་སུར་པའི་མནན་པ་ཆད་ལྷན་གནང་རྒྱ་ཕྱག་མཛད་ནས་ཞུས་འདུག
ཡང་འདི་ནས་ལྷོ་རི་འབྲི་རུ་དགོན་གྱི་སྤྲ་གྲ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་
ཉི་མོག་སྐབས་སུ་སུར་སློབ་གཏོར་རྒྱག་དང་། སུར་པའི་སྦྱིན་སྲེག་བཅས་
སྐྱབ་རྒྱ་དང་། མཆོག་སྤྱིང་དགོན་གྲྭ་ཆང་མང་འཆོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སུར་སྐྱབ་
མཛད་རྒྱ་བཅས་གནང་འདུག རང་དགོན་ཆོས་གྲྭ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་དུ་སུར་
སྤྱོང་དང་། སྐབས་འགྲོ་སོགས་སྐྱབ་བཞིན་པར་ཆོས་ཁྲིད་ཡང་ཆག་མེད་ཁྱུ་
བཞིན་མཆིས།

༡༩༥༦ བོད་ལྗེ་ ༡༠ ཆེས་ ༥ གཟའ་སྤེན་པར་ཆོས་ཁྲིད་རྫོགས་རྗེས་
དང་བསྐྱེད་ཉེ་ཡང་རྒྱ་རམ་ས་ལ་སྐྱན་ཁང་དུ་ནད་བརྟག་དུ་སོང་། ངན་ཆེར་
མི་འདུག་ཡང་རྗེས་ཆེས་ ༡༠ ལ་པར་ཡོང་དགོས་ཚུལ་དང་སྐྱན་དེ་ལྷགས་

གནང་བྱང་། ཆོས་ ༡༠ ལ་དེལ་མཁམ་རིན་པོ་ཆེས་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེར་གཟིམས་ལམ་འཕྲོ་བ་པས་བསྐྱང་གསོ་དང་། ཆོ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་ཆོ་ག་སོགས་སྐྱབ་དགོས་ཚུལ་ཐེབས་པ་ལྟར་བསྐྱང་གསོ་གསུང་མི་བདུན་བརྒྱད་ཅི་འཛོམ་སྤར་བ་དང་ས་སྐྱ་སྲི་ཆེན་མདུན་བརྟག་ལྷས་བཏང་། གཟའ་ཉི་མར་གྲང་སང་དང་བསྐྱེན་ཏེ་ཆོ་ག་ཉིན་སྐབ་འདོན་རྒྱ་བྱས། འདི་སྐོར་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་རྩོམ་ཁག་དཔལ་ཡུལ་པད་ལོ་ར་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པར་དེལ་མཁམ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས། དབང་བྲིད་སོགས་ཆོས་འཁོར་ཚུགས་རྒྱ་ཏེ་འཕྲལ་ཡིན་པར་བརྟེན་འདི་ཆོས་གྲུ་ནས་མཆོག་སྤིང་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྤྲ་སྤྲལ་འགའ་ཞིག་ཐེབས་སོང་། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཡང་གནས་ཚུལ་ལྷ་ཡིག་སྤུལ། ཆོས་ ༡༡ ཉིན་སློབ་གྲུའི་དཔེ་མཛོད་དུ་དཔེ་སློབ་ལྷགས་བཅོས་བཅུ་བདུན་ཉོས་པར་དེ་རྣམས་བསྐྱིག་བཀོད་ཀྱིས་ཀྱན་མཁམ་གོ་རམས་པའི་གསུང་འབུམ་ཐོག་མར་བཤམ་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན།

ཀྱན་མཁམ་གོ་རམས་པའི་གསུང་འབུམ་འདི་རྫོང་སར་མཁམ་བཙེ་སྤྲ་བྱང་གིས་ལྷི་ལིར་མཁམ་བཙེ་སྤྲ་གོང་འོག་གི་གསུང་འབུམ་གཙོས་གསུང་རབ་རིག་འཕྲལ་སྤར་གཉེར་མཁམ་གྲུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་ཁོང་གིས་འགན་སྲུང་ནན་ཏན་གྱིས་བཙོན་འབྲས་བསྐྱེད་ནས། ༡༩༡༥ ལོ་ནས་རིམ་པར་ལེགས་སྐྱབ་ཀྱིས་དབུ་ཚུགས་ཏེ། ༡༩༡༦ ལོ་སྟོན་དུ་ཆར་གངས་མང་ཅམ་ཞིག་གྲུབ་སྟེ་སལ་ཆེར་འདིར་བཏང་འབྱོར་བྱང་བར། སློབ་གྲུ་འདི་གཙོས་གཞུང་བཤད་འཆད་

ཉན་གྱི་ཕྱོགས་མེད་དོན་གཉེར་མཁན་སྤྱི་བྱེ་ལ་ཞབས་འདེགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲིན་
པོ་ཞིག་བྱང་། གསུང་རབ་འདི་ཐོག་མར་སྤར་རྒྱུའི་གྲོས་འགོ་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་
བརྟོན་ཅིང་། དེ་སྤྱིང་གཞི་འགོ་བརྗོད་ཀྱང་བྲིས། ཁོང་གིས་ཀྱང་སྒྲག་བསམ་
རྣམ་པར་དག་པས་འབད་བཅོལ་གྱིས་ལེགས་པར་བྱབ་ཟིན་འཕྲལ་འདིར་
བཏང་བ་དང་། དེར་ཚུད་ཐོས་འགོ་དོགས་ཆེན་པོ་སྤྲིས་ཀྱང་ད་རེས་དཔེ་
སྤྲོམ་ལེགས་པར་བྱབ་པས་ཤན་བུའི་སྒོ་ལ་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་རྟེན། འདི་རང་
གཞན་སྤྱི་ཡིན་ཅུང་ལུང་རྟོགས་གྱི་བསྟན་པ་ལ་པན་ཐོགས་ངེས་སྤྱི་ལགས་
པས་ངེས་པར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གཟའ་ཉི་མ་ཡིན་པ་དང་བསྟན་ཏེ་ཉིན་གང་མང་
འཆོགས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་བརྟན་ཆེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་ཆོ་ག་མཆོད་པ་
རྒྱས་སྤོས་ཀྱིས་བརྟོན། དགོང་མོར་བསྐྱང་གསོ་བཅས་ཁྱེས། གསུང་ཆོག་ལམ་
འགོ་ཡག་པོ་བྱང་། བསྐྱང་གསོ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཞབས་བརྟན་ཉིན་ལྷ་རེད་
འདུག གུར་ཞལ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱང་ཕྱིན་བརྒྱ་སྒྲག་ཁ་ཤས་ཆར་འདུག གནས་
སྐབས་ཞབས་བརྟན་ཆེ་སྤྱི་བ་དེ་ཙམ་བཞག་རྒྱན་དུ་ཆེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་བསྟེན་
པ་གངས་ལྗན་རེ་བྱི་འཆོགས་སྐབས་སྤྱི་བ་བཞིན་པ་ཡིན། ས་སྤྱི་བྱི་ཆེན་བརྟག་
ཁྱེས་དང་སྤྱི་བས་འདུག་ཁྱེས་ར་བཏང་བ་འཁོར། བརྟག་བབ་གེགས་ཆེར་
ངོ་མེད་ཚུལ་དང་། སྤྱི་རིམ་ཁ་ཤས་བབས་པར་ས་སྤྱི་མ་དགོན། ངོར་ཨེ་མི་
དགོན་པར་ཆོས་སྤྱོད་གི་བསྐྱང་ཕྱིན་དང་གནས་ཆོག་བཅས་གངས་མང་གི་

ཡོན་འབྲུལ་དང་། གོང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱ་བཞུགས་མདུན་སྤུར་པའི་ལས་
བཞི་སྒྱུན་སྟེག་ཞུས་པར་སྤྱགས་དགེས་པ་ཆེན་པོའི་བགྲིན་གནང་འདུག ང་
རང་རྟ་རམ་སྤྲུལ་ནད་བརྟག་ཆེད་ཆོས་ ༡༧ ཉིན་སོང་། གཟའ་ལའོར་གཅིག་
མཆམས་སྤར་ཤོག་གསུངས།

ཆོས་ ༡༡ ཉིན་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་བྲིས་གནང་བྱུང་བར་ཨོ་སི་ཁོ་ལི་
ཡ་ནས་ཐོན་ཏེ་ཨིན་ཾ་ནེ་ཤི་ཡར་ཕེབས། དེ་ནས་ད་ལྟ་སེལ་པོར་བཞུགས་
པར། ད་དུང་ཞག་བཙོ་ལྷ་ཅམ་ཕྱིར་འགྱངས་དགོས་ཚུལ་གསུངས། ཆོས་ ༡༢
ཉིན་མཆོགས་ཕྱུར་ཕེབས་སྤུར་ཐབས་ཀྱི་ཞུ་ཡིག་ཕུལ། དེ་ཉིན་དགུན་ཉི་ཤོག་
འཁེལ་རྒྱུ། རྟེ་རི་འབྲི་བྱ་དགོན་པས་རང་གི་རྒྱུན་སེལ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་
བརྟག་བབ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ཉིན་གསུམ་སྤུར་པའི་སྤུར་པའི་གཏོར་རྒྱུག་
ཆད་ལུན་གནང་སོང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་རྟ་རམ་སྤྲུལ་ནད་བརྟག་སོང་བར་རྒྱ་
བ་གསུམ་གྱི་སྤུན་གནང་སྟེ་གནས་སྐབས་མ་འོངས་ན་ཆོག་པར་གསུངས། ཉི་
ལྷོ་སྐོར་ཞིག་གི་ཆི་ལམ་ཉིང་འཁྱུལ་ལ་དཔག་ན་རང་ལོ་བདུན་ཅུ་སྤུར་ངེས་
འདྲ་སྟམ་པ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་། ཆོས་ ༡༦ ཁོར་དུ་དཔོན་ཆང་གི་སྐུ་རིམ་སྒྲོལ་
ཆར་གཉིས་མང་ཆོགས་བྱས། ༡༧ ཉིན་པ་ཡུལ་ནས་འདམ་ཐོག་དགོན་པའི་
གྲ་མཁྱེན་རབ་དཔལ་ལུན་འབྱོར། ༡༨༤༥ སྤྱི་ཟླ་དང་པོའི་ཆོས་ ༡ ལ་སྤོབ་གྲུའི་
འཆོ་རྟེན་དུ་དམིགས་ཏེ་ཕྱག་མཛོད་བཀྲ་རྣམ་གྱིས་ས་གདན་གྱི་བཟོ་གྲུ་རྒྱང་
དུ་ཞིག་ཚུགས། བོད་རྒྱ་ ༡༡ ཆོས་ ༡ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕྱག་བྲིས་གནང་

བར་ཉི་ཉོང་དུ་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་དང་། ད་དུང་ཞག་ཉི་ཤུ་ཕྱིར་འབྲངས་
མཛད་དགོས་བྱུང་ཚུལ་འདུག ཆོས་བཙུ་ཉིན་ཉར་ཕྱིན་ཞིག་འབྱོར། འབྲུག་
རྒྱལ་གྱིས་གདན་ཞུས་ཕེབས་དགོས་ཚུལ་འདུག ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཆོས་ཁྲིད་
མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་དང་། དབུ་མ་བཤེས་སྤྱིངས། དུམས་ཆོས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་
འབྱེད་བཅས་ཆར་ནས་བསྡོམས་ཆུས་སྤོས་ཞུས།

ལོ་འདིའི་བོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་ ༡༡ ནས་ཆོས་ཁྲིད་ཚུགས་ནས་ད་
བར་སྤྲོ་མའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཁོ་ནར་བརྟེན་འཆད་ཉན་ལ་བར་
ཆད་ཆེ་རིགས་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་བས་སྤྲོ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་
སྒོ་འབྱེད་དང་ཐུབ་པའི་དགོངས་གསལ། རྒྱལ་སྤྱི་ལམ་བཟང་དང་མངོན་
མཛོད་ལན་གཉིས། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས། སྤྱོད་འཇུག དབུ་མ་འཇུག་པ། བཞི་
བརྒྱ་པ། དབུ་མ་རྩ་བཤེས་རབ་གཅོས་རིགས་ཆོགས་ལྷ། བཤེས་སྤྱིངས། དབུས་
མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དེ་གཞུང་ཆེ་ཆུང་བཙུ་བཞི། དེ་ནང་
མཛོད་ཆར་གཉིས་བཅས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་བཙོན་འབྲས་ཀྱི་སྟོབས་
གང་ཡོད་བསྐྱེད་དེ་ཁྲིད་རྒྱ་བྱུང་བར་འཆི་བདག་གི་གནས་སྐབས་འཛིག་པ་
ནི་སྤྲོ་མའི་ཐུགས་རྩིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ་དགའ་ཆོར་སྐྱེས། འདུས་སྟོབ་ཀྱང་ཁྱེད་
མཐར་དུག་ཅུ་ནང་སྐོར་ཡན་ནས་མང་སྐབས་དགུ་བཅུའི་སྐོར་ནང་ལ་སོང་
སོ་སོར་སྟོབ་སྐྱེད་ཀྱང་ལེགས་ཅམ་འཕེལ།

ཆོས་ ༡༢ དང་ ༡༣ གཉིས་ལ་ཐུགས་སྒྲོལ་བྱུང་། ཆོས་ ༡༤ ས་པཎ་

དུས་ཆེན་ལ་མཆོད་པ་ཟབ་རྒྱས་དང་སྒྲགས་ཞོགས་པ་ལྟ་བུར་རྒྱན་ཆོགས་
 གྲོལ་ཏེ་ཞོགས་རྩ་གསལ་འཕུལ་ཆུ་ཆོད་དུག་དང་བྱེད་ནས་ཆོགས་ཆེན། ས་
 པའ་སྤྲེལ་མཆོད་བཏོན། མཆོད་པའི་མཆུལ་འབུལ་རན་པ་ན་སྤོབ་ཕྱག་གཞོན་
 ལུ་སྤོ་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་རབ་བསྐྱབ་པའི་མཆུལ་དུ་དམིགས་ཏེ་
 གཞུང་མཐའ་དཔུང་ལེགས་པར་བཤད་པའི་མཆོད་སྤྱོད་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་
 བཀལ་བརྟག་བཅས་རིམ་པར་སྤོས་པར་མཆོག་སྤུལ་པསྒྲ་དབང་ཆེན་གྱིས།
 མངོན་པ་གོང་འོག་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱས་པ་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་གྱི་རབ་
 དབྱེའི་མཐའ་དཔུང། སྦྱོར་དཔོན་ཆུང་འཇམ་དབྱངས་བཀྱིས་ནས་དབུ་མ་
 འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དུག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་དོན་རྟེན་འབྲེལ་
 སྐྱེ་མེད་ཀྱི་མཐའ་དཔུང། ཆོས་ལྷན་ནས་དབུ་མ་ཅུ་ཤེར་ལས་འབྲེལ་བ་བརྟག་
 པའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་དཔུང་བཀལ་བརྟག་དང་བཅས་པ་སོགས་ལྟ་སྤོབ་
 ལུའི་བཤད་པ་རྩོགས། དེ་འཕུལ་སྤྲེལ་མཆོད། མཆུལ་ཕྱིན་ཆེད་མཐའ་བཏོན་
 ཏེ་གུང་སེང་གྲོལ། ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་བྱེད་ནས་བསྐྱང་གསོ་དུས་བཞི་
 ཆོགས་ནས་གྲོལ། ཆུ་ཆོད་བཞི་པར་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་རྟགས་གསལ་
 བཏོ་སྤྲོང་ཆ་ཁ་ཤས་རྩེས་ཀྱི་འཆོགས་ཀྱི་བསྡོམས་རྒྱས་པ་བཏོན་ཏེ་གྲོལ། ཆུ་
 ཆོད་དུག་དང་བྱེད་ནས་དགོང་ཆོགས་ཐོག་ལྟར་རྒྱན་ལྟར་གྱི་མཆོད་པ་ཆར་
 རྩེས་ནས་ལེགས་བཤད་མཆོད་འབུལ་གྱི་དབུ་ཚུགས། ལྟ་སྤོབ་ལུའི་བཤད་པ་
 ལེགས་པར་གྲུབ་མཐར་བསྡོམས་རྒྱས་སྤོབ་ཀྱིས་བྱས་ཏེ་གྲོལ། ཆོས་ ༡༥ཞོགས་

པར་ཆུ་ཆོད་བྱག་དང་བྱིད་ནས་དྲུང་དཀར་དང་། གཞི་སྒྲིམ་བསྐྱལ་ཏེ་ཐོག་
མར་བྱི་རོལ་དྲུ་དགེ་སྤོང་གི་བྱིར་བཅོས་དང་། བྱིན་རྒྱབས་མཐར་འཛོགས་ཏེ་
རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་དང་། དུས་བཟང་གི་མདོ་བཏོན་རྗེས་དགེ་ལྡན་གྱི་བྱིར་
བཅོས། མཐར་མོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདོན་པའི་གསོ་སྦྱང་བྱས་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་
ཆོག་མཆོད་པ་ཟབ་རྒྱས་བཅས་དབུ་ཚུགས་པ་ནས་མཆུངས་མེད་མ་ལན་
གསུམ་གྱི་བར་གྱུབ་འབྲལ་མཆམས་བྱས་ཏེ། སྤར་ཡང་ལེགས་བཤད་མཆོད་
འབུལ་རིམ་པར་སྒྲིམ་པར་གྱུ་སྒྲོབ་གསུམ་གྱིས་ཆར་འབྲལ་གྲུང་སེང་གསོལ་
ཆོགས་སུ་གྲོལ། དགོང་རྩེའི་ཆུ་ཆོད་དང་པོར་ཡར་འདུས་འབྲལ་ཉགས་
གསལ་བཀྲོ་སྤེང་ཁ་ཤས་རྗེས། བཤད་པ་ཚུགས་ཏེ་གྱུ་སྒྲོབ་བཞིས་ལེགས་གྱུབ་
གྱིས་མཐར་བྱུ། ཆོ་གའི་འཕྲོས་དང་བསྡོ་སྒྲོན་སོགས་དགོང་འཛོགས་ཡོངས་
རྫོགས་གྱུབ་སོང་བར་བཀའ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཀུན་རྫོངས་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་པའི།

སྐྱེ་ངན་བདག་ནི་ལོ་ཤས་རིང་། །

སྒོག་གི་དབང་པོ་མ་འགག་པར། །

སྤམ་མཆོག་གསུམ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། །

དེ་ཆེ་སྒོ་གསུམ་རྣམ་གཡིང་ལས། །

བྱིར་སྒྲོག་ཆོས་སྦྱོང་ཁ་ཤས་ལ། །

འཇུག་པའི་ཚུལ་འདི་སེམས་པ་ན། །

མི་ཆེ་འཕྲོ་ལྷག་མ་གྱུར་ཅམ། །
ད་དུང་འཆི་མཐའ་ཐུག་གི་བར། །
སྒོ་གསུམ་བྱ་བྱེད་བཅས་པ་ལ། །
ཆོས་མཐུན་འགའ་ཞིག་འབྱུང་སྲིད་ན། །
སྒྲ་མའི་ཐུགས་དགོངས་རྩོགས་ཕྱིར་འབུལ། །
དུག་གསུམ་གཙོ་གྱུར་རྟོག་ཆོགས་ཀྱི། །
སྒྲིབ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི། །
མ་དག་འཁྱུལ་སྒྲུང་དབྱིངས་སུ་གྲོལ། །
རང་རིག་སྒྲ་མར་རྟོགས་པར་སྒྲོན། །
མདོར་ན་སྒྲ་མ་མཆོག་གསུམ་གྱི། །
ལས་ངན་བན་རྩལ་ཆོས་མེད་བདག། །
གསོན་དང་ན་བ་འཆི་དང་གསུམ། །
གང་དགེ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་མཛོད། །

ཅེས་པའང་སྒྲས་སོ། །

སྤར་ ༡༩༥༧ བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༦ ཞོགས་པ་སྤུ་མོ་ནས་རྒྱན་འཆོགས་སོགས་
སྤར་རྒྱན་ལྟར་རྩོམ་གཙོ་བོ་འབྲུག་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་ཐུགས་
འདུན་ལྟར་རྩོ་གཏེར་དབང་པོའི་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་ཆད་མ་རིགས་
གཏེར་ཆོས་བྲིད་དབུ་ཚུགས། ཆོས་དབར་ཆེ་བརྟན་བཞུགས་གཞིས་བྱེས་ཅི་

རིགས་བསྐྱེམས་གྲུ་སྐྱམ་ཐུ་ཙམ་འདུག དེ་ཉིན་དྲ་རམ་སྤྲུལ་བཞུགས་སྐར་སྐྱེ་
སྐར་ཡིག་ཚང་གིས་བང་མི་ཆེད་བཏང་གིས། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་ཡིད་བཞིན་འོར་
བུ་ལ་རང་གིས་སྤར་སྤུལ་བའི་ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་མཆན་འགྲེལ་དེ་ལྷགས་
སྤར་ཐོག་བཤུས་ཟིན་ཞུ་དག་བྱེད་རྒྱུ་འདྲིའི་གནད་བྱུང་བས། ཉིན་འབྲེལ་
ལེགས་པའི་དགེ་མཆན་དུ་འང་གྱུར། ཞུ་དག་ཟིན་འཕྲུལ་ཆོས་ ༡༠ ལ་ཕྱིར་
སྤུལ།

འདིའི་སྡོན་ཆོས་ ༡༥ རེས་གཟའ་སྟེན་པ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཕྱི་ཟླ་
བ་དང་པོའི་ཆོས་བརྒྱུ་བཏུན་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་པ་རྒྱ་སི་ནས་སྐྱབས་རྒྱུ་བྱེད་
འཛུམས་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གཞན་དུ་གསེགས་པའི་གནས་རྒྱལ་བོད་ཆོས་ཉེར་
གཉིས་ལ་ཐོས། བོད་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ལ་མཁྱེན་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་བྲིས་
གནང་བ་འབྱོར། ཁོང་བཏུད་འཛུམས་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་རྒྱུ་གསུང་
མཆོད་ཆེད་པ་རྒྱ་སི་ལ་ཕེབས་འདུག་པར་གཟའ་འཁོར་གཉིས་ལྷག་ཕེབས་
རྒྱུར་གསུངས་འདུག བོད་ཟླ་བརྒྱུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་ནས་དགོན་
པའི་སློལ་ཆོག་གི་གཏོར་མ་དང་ཆོས་སྦྱིང་གི་བསྐྱེད་གསའི་གཏོར་བརྒྱུ་
དང་། ཉིན་གསུམ་རིང་ཞོར་དུ་སྤྲོད་སློལ་ཆོག་དང་དགོང་དྲོར་བསྐྱེད་གསའི་
མང་ཆོགས་བྱས། ཉེར་ལྷའི་དགོང་ཀར་མཁྱེན་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་འབྱོར་
བྱུང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གྱང་དཔེ་མར་མཆོག་སྤུལ་དཔོན་ཏོག་དང་། མཛོད་བཟླ་
ནས། ཉེ་འཁོར་བཅས་འབྱོར། དགའ་སྦྱོར་དང་བྲེལ་བ་ཙམ་བྱུང་། དེ་ཉིན་

སྒྲོལ་མདོས་ཀྱང་བཅས། འདི་སྒྲོལ་ནས་ང་རང་གི་ནད་གཞི་ཅུང་འཕྲུགས་པ་
 འདྲ་པོ་བྱུང་། ར་སྒྲོལ་ནས་སྒྲོལ་ཡང་འབྱོར་བས་པན་པར་གྱུར། ༡༥ ཉིན་རྒྱུང་
 སར་དགོན་པ་ཞིག་གསོས་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱས་རྗེས་ཆེ་ཞིང་ལྷག་བསམ་ཅན་ཁ་ཁ་བྱ་
 སྒྲོ་གོས་འབྱོར་བྱུང་། སྒྲོ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། སྒྲོ་གོང་ལོག་
 ལ་ཆོས་དང་དམ་ཆོག་གི་འབྲེལ་བ་གཙང་ཞིང་སྒྲོན་ལམ་མཐུན་པར་དུས་
 སྒྲོ་སྒྲོན་པ་ཡིན་པའི་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ཀྱང་སྒྲེས། ད་རེས་ཀྱི་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༡༩
 རབ་བྱུང་ ༡༥ མེ་ལོས་གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་སྐབས་སྒྲོ་དཔེས་སྒྲོན་གྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཐུན་སྒྲུལ་ཆོགས་པར་གྱུར། ཆོས་ ༡༩ སྒྲོ་རྡོར་དུས་བཞིའི་བསྐྱེད་
 གསོ་དང་། དེ་རྗེས་སྒྲོལ་མདོས་ཉིན་གསུམ་པ་ཅན་ཆར་རྗེས་འབོར་ཞིང་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་དགོང་རྡོ་རྗེ་ཆོད་དང་པོ་ནས་གསོ་སྒྲོལ་བཅས་ལེགས་གྲུབ་གྱིས་
 ལོ་གསར་གྱི་གྲ་སྒྲིག་སོགས་བྱས།

༡༩༢༥ མེ་ལོས་སྐྱ་བ་དང་པོའི་ལོ་གསར་ཆོས་གཅིག་གི་ཆུ་ཆོད་
 བརྒྱད་པར་མཐུན་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་འདུ་ཁང་དུ་ཆོགས་དབྱར་གདན་དྲངས་
 ཏེ། དཔེ་མར་མཆོག་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བཅས། སྒྲོ་མ་འཆི་མེད་ཆེ་ལྷ་རྣམ་
 གསུམ་གྱི་ཆོག་མཆོད་པ་ཟབ་རྒྱས་ཅན་གསུངས། མཐུལ་གྱི་སྐབས་དང་
 བརྒྱན་སྒྲུལ་གྲ་ཆང་། ཕྱི་མགོན་བཅས་ཆང་མས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་
 དར་སྒྲུལ་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་བྱས། དེ་འབྲེལ་ཆོགས་པར་མང་པོ་དང་
 འབྲས་སིལ། ཞལ་གྲོ་སོགས་དཔེས་སྒྲོན་དྲངས། གནས་བརྟན་མཆོག་སྒྲིང་

དགོན་གྱི་སྒྲ་བྲ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱང་ཕེབས་ཏེ་སྐྱ་མདུན་དང་དཔེ་མར་མཆོག་
སྐུ་ལ་རང་བཅས་ལ་ལོ་གསར་རྟེན་འབྲེལ་ཕུལ་སོང་། ཚུ་ཆོད་བརྒྱུད་པར་ཆོགས་
གྲོལ། རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཐུགས་སྦྱོར་གནང་། ཆོས་ ༡ ཞོགས་པར་སྒྲ་མོར་
རང་རྟེན་རམ་སྐར་སོང་། ཚུ་ཆོད་བརྒྱུད་པར་ ༧ རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་མཇུག་
དར་ཕུལ་ཏེ་ཕྱག་དབང་ཁྱེས། ཐུགས་དགུལ་པ་ཆེན་པོས་ནད་འདི་དང་དབུ་
ཐོད་གནང་བར་དད་སྦྱོར་ཆད་མེད་སྦྱེས། དེ་འབྲལ་བཀའ་སློན་ཐུབ་བསྟན་
རྣམ་རྒྱལ་མདུན་ལོ་གསར་རྟེན་འབྲེལ་ཁྱེས། དགུལ་སྦྱོར་གསུང་གིས་ཞིབ་
མོར་བྱང་། དགོང་རྩོར་རང་གནས་སུ་འཁོར། ཆོས་ ༡ ཉིན་ནས་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམ་གཉིས་ལྟན་བཞུགས་ཀྱིས་དཔེ་སྐུ་ནས་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱབ་བདུས་ཀྱི་
གསན་ལུང་ཕུལ་རྒྱུ་དཔུ་ཚུགས། ཆོས་ ༥ ཉིན་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་
ཚང་གི་སྐུང་གནས་བཅུགས། རང་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་ནང་ཆོགས། སྒྲ་བྲ་
བཙོ་བརྒྱུད་དང་། མི་སྐྱ་པོ་མོ་བཞི་བརྒྱ་ལྟག་འདོམས། ཆོས་ ༦ སྒྲ་རྩོར་གྲོལ།

༡༠༽ རྩོར་གདན་གནས་བསྐྱོར་ཐེངས་གཉིས་པ་དང་རྩོར་ཞབས་ རྒྱུང་རྣམ་གཉིས་བསྟེན་རྫོགས་སྐྱབ་པ།

དེ་ཉིན་ཚུ་ཆོད་གཉིས་པ་ནས་ཐོན་ཏེ། རྟེན་རྒྱུ་མའི་ཁྱི་སིང་ནས་རི་ལི་འུ་དང་
ཁྱེས་པར། ཚུ་ཆོད་བརྒྱུད་པར་པ་ཐན་གོ་ཁྱི་ལ་སྦྱེབས། དེ་ནས་རི་ལི་བརྟེན་
ཏེ་དེ་རུབ་མཆོན་རིང་དང་ཕྱི་ཉིན་དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་དགུ་པར། སྐར་རྒྱ་

ཐ་ལ་སླེབས་པར་དྲར་བསྟད། ཕྱི་ནང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྔ་དྲོར་སྐྱ་རྒྱ་ཁ་སླེར་
འབྱོར། སློབ་དཔོན་ལེགས་བཤད་ཀུན་དགའ་ནས་སྟེ་ལེན་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོ་
མཛད་བྱུང་། ཞག་གཅིག་དང་ཉིན་གཉིས་རིང་གནས་ནང་མཇལ་བྱས་སྐོར་
བ་དང་། ཁ་ཏོན་བཏོན། གསོལ་འདེབས་སློན་ལམ་ཡིད་ཆིམ་པར་བྱས། ཟླ་
སྟོད་འཛིན་པ་གསུམ་ཅམ་ལ་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ཆུང་བ་བཞི་འེལ་ཞིག་
ཀྱང་བཏོན། སློབ་གྲྭ་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་སོགས་ལའང་བཞུ་སྐོར་བྱས། ཆོས་
ལུགས་ཁག་གི་དཔེ་སློབ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ཀྱི་དྲི་བ་
ཅི་རིགས་པར་གནང་བར་ལན་གང་ཤེས་ཞུས།

ཆེས་དགུ་ལྔ་མའི་དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་བཅུ་གཅིག་ཐོག་མོ་ཏ་ཚུང་
བར་བསྟན་དེ་རི་ལིའི་ཉིའི་སིང་ལ་འོངས། བཅ་གུང་རི་ལིར་བསྟན་དེ་གྲ་ཡ་
ལ་སླེབས། དེ་ནས་མོ་ཏ་ཚུང་བར་ཁྱགས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་གདན་ཏུ་ཆེས་དགུ་ལྔ་མའི་
ལྔ་འོར་འཕྱོར། དེ་འབྲལ་སྤོམ་ནས་འབྱུ་རིགས་སོགས་བཟའ་བཅའ་བསྐྱབས་
པ་བྱེད་ཏེ། བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་མདུན་ཏུ་སྟོན་དང་སྟང་གསལ། ཟས་རིགས་
ཀྱི་ལྷུང་བཟེད་བཀའ་བ་བཅས་ཕུལ་ཏེ་མཇལ་ཕྱག་དང་མཆོད་རྟེན་སྟོར་བ་
ཅི་འབྲལ་ཁྱས། འབྲལ་གཞུང་གི་ཁང་གསར་ནང་ཏུ་སྟོན་ཆས་བྲ་སྒྲིག་འབྲས་
ཆོང་གིས་ཁང་སྤྲ་མ་སྤངས་པར་གནས་གཡར་བྱུང་།

ཆོས་ ༡༠ ཉེན་བསེལ་བ་ཆལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དང་། དཔལ་ཤ་བ་རིེ་
ལྷ་བ་ཕུག་ ཡངས་པ་ཅན་རི་ཅིའི་སྤྱུངས་སྒྲུང་ཅི་ཕུལ་གནས། བཟོད་རྟེན་

ནམ་དག་བྱང་ནམས་རིམ་པར་མཇལ་བསྐྱོར་ཞུས་ཏེ་ཡར་སླེབས། ཆོས་ ༡༡
ཉིན་ཉིན་པས་ལོ་བྱུག་དཀའ་བར་སྦྱོད་གནས་བསྐྱོར། ཆོས་ ༡༢ ཉིན་སྤྱི་ལོར་
ཞུགས་ཏེ་བྱ་ཆོད་ཕུང་པོའི་རི་དང་འོད་སྤྱང་ཕྱག་ཏུ་སོང་ནས། རྒྱ་ལུང་བཅས་
བསྐྱོར། དེ་རུབ་ཚུ་ཆའི་ཁར་བསྐྱད།

ཆོས་ ༡༣ ལྷ་བོར་སྤྱི་རྒྱུ་ལོ་གདན་དུ་འབྱོར། རོར་སྤྱི་ལོར་མཁན་
རིན་པོ་ཆེས་དབུས་སྤྱི་ལོར་དང་ཐར་ཆའི་ཞབས་བྱང་ནམ་གཉིས་སོགས་
དཔོན་ཏོག་ནམས་ཐེབས་འདུག་པར་མཇལ་ཁ་ཞུས། དགོང་བོར་མཁན་
རིན་པོ་ཆེ་དཔོན་གཡོག་དང་མཉམ་དུ་མཆོད་རྟེན་ནང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་
མདུན་མཇལ་བྱས་ཞུས། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་དབུ་མཛད་གནང་སྟེ་
དགོན་མཆོག་རྗེས་བྲན་དང་སྤུབ་བསྐྱོད་ཐབས་མཁས་མ། བཟང་སྦྱོད་ཀྱི་
ཡན་ལག་བདུན་པ། བྱང་སྤྱོམ་སྤངས་པ། བཟང་སྦྱོད་སོགས་སློན་ལམ་ནམ་
ལྷ་། བཀྲ་ཤིས་བཅས་རྒྱས་པར་གནང་། སྐལ་བ་བཟང་པོར་གྱུར། ཆོས་ ༡༤ ལ་
ཡང་དེ་བཞིན་གནང་། ད་རིས་འདིར་སླེབས་པ་ནི་ཞབས་བྱང་ནམ་གཉིས་
གནས་མཆོག་འདིར་བསྟེན་རྫོགས་སྤུབ་ཆེད། འབྲི་བུའི་དགོན་གྱི་མཁན་
ལུང་རིགས་སང་གེ་དང་ཕྱན་གཉིས་འོངས་དགོས་པའི་སྤྱི་ལོར་མཁན་རིན་
པོ་ཆེས་བཀའ་ཐེབས་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། དེ་ཞོར་གནས་མཇལ་སྐྱོར་བྱང་བ་
རེད། ད་རིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མདུན་ཉིན་ཤས་རིང་སྤྱི་དགོང་ཡང་ཡང་
མཇལ་བྱས་དང་། གང་ཤེས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་སློན་ལམ་བྱེད་རྒྱ་རྟེན་པ་

དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་རང་གིས་འཆལ་མ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་གནས་འཇམ་བཟུ་
ལ་རྒྱང་ཕྱག་སྒྲོར་བ་གཅིག་འཆལ་དུ་བརྩམས།

ཆོས་ ༡༤ དགོང་མོར་གཅིན་པ་ཁྲག་ཏུ་རྒྱར་ཏེ་ཁྲག་རྟོག་གིས་
གཅིན་ལམ་འགག་ནས་གཏོང་ཁྲག་པོ་རྒྱར་ཅིང་ཆོན་རྒྱགས་པ་དང་། རྒྱང་ཏུ་
རེ་ཐེངས་མང་བཅོམ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཅི་རིགས་དང་། ཉན་
གཞི་ཕྱིར་འཁྲལ་གི་རྒྱང་དངངས་སྒྲག་སོགས་བྱུང་ཡང་བཟོད་བསྐྱེད་དང་
སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཉེན་ཆེར་མ་བྱུང་བར་སྒྲ་མ་མཆོག་གསུམ་གྱི་
བཀའ་བྲིན་ཡིན་པར་བྱུང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་གསེར་
ཞལ་གསོལ་བ་དང་། ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་ཆོད་བཅོ་ལྔའི་རིང་སྒྲོག་མཆོད་སྤར་བ་
བཅས་གནང་སོང་། ལར་འདི་ལོར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཞལ་རས་སོགས་གཟི་
མདངས་སྤར་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྣམ་པ་འདུག་སྟེ། དེར་བརྟེན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་སུ་ཡིན་པར་བསམས།

ཆོས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱ་ཆོད་དགུ་པ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་གྱི་
ཐོག་གི་ལྷ་ཁང་དེ་ཉིད་དགོར་གཉེར་ལས་གཡར་པོ་ཁྱས་ནས་མཆོད་པ་དང་
བཅས། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་མཁན་སྒོ་བ་དགེ་འདུན་
བརྒྱ་ཆོགས་ཀྱིས་ལྷང་བ་ཕྱིར་བཅོས་བྱིན་སྐབས་སྟོན་དུ་འགོ་བས། ལྷ་ལྷིང་
དང་ཐར་ཅེའི་ཞབས་བྱང་རྣམས་གཉིས་རེ་རེ་བཞིན་མཛད་དེ། དགེ་བསྟོན་
ནས་བསྟོན་རྫོགས་བར་རིམ་པར་བསྐྱབ་བྱིན་འཕྲལ་གྲོལ་ཏེ་ཉིན་གུང་གི་

གསོལ་ཆོགས་གནང་། སྐར་ཆུ་ཆོད་གཉིས་པར་མེབས་འཛོམས་ཀྱིས་རང་གི་
ཉེ་གནས་འཇམ་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་སོགས་གསུམ་ལྟན་དུ་སྤར་བཞིན་བསྟེན་
པར་རྫོགས། དེ་འཕྲལ་ཁོང་ལྷ་གར་མཉམ་དུ་བོས་ཏེ་ཐུན་མོང་དུ་བསྐབ་བྱ་
གདམས་ངག་བརྗོད་པས་མཐའ་བསྐྱུས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཐུན་གསུམ་
ཆོགས་པར་གྱུར། སོ་སོས་གཏང་རག་གིས་ཡོན་དང་འབྲལ་མཆོན་ཐུལ། དེ་
སྐབས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་མཁན་པོ་གནང་བ་དང་། དཔལ་ལ་ལས་
སློབ། ལྷང་རིགས་སེང་གེ་ལ་གསང་སྟོན། ཆོས་ཐུན་ཆོགས་ལ་དུས་གོ་བ་
སོགས་ཀྱི་འགན་གནང་། གནས་སོགས་ཆ་རྒྱུན་འདི་འདྲ་འཛོམས་ཏེ་བསྟེན་
པར་རྫོགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ལས་ཚུལ་མཐུན་བྱེད་རྒྱ་དང་། སྟོམ་པ་ཁྱེའོ་བ་
བྱང་བ་ནི་ཤིན་དུ་སྐལ་བཟང་ཡིན་པར་སེམས་སོ།

སྟིགས་མའི་རྒྱད་ལྷགས་ཆེར་ལྷག་པས། །

ནག་ཕྱོགས་ལྷ་ལྷོ་དུག་རྒྱངས་ཀྱིས། །

བསྟན་དང་བསྟན་འཛིན་མིང་གི་ནི། །

ལྷག་མ་ལྷ་བྱར་གྱུར་སྐབས་འདིར། །

གནས་མཆོག་རྡོར་གདན་གན་རྟོ་ལར། །

མཁན་སློབ་དགེ་འདུན་མཆོན་ལྡན་གྱིས། །

འདུལ་བའི་ལྷང་བཞིན་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི། །

ཆོ་ག་གྲུབ་པ་འདི་འདྲ་མད། །

བསྐྱབ་བྱ་སྐལ་ལྷན་འདི་ནམས་ཀྱང་། །

ཐུན་མེན་ནམ་དཀར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི། །

སྟོན་སྟོན་སྟོབས་ལྷན་དུས་སུ་ནི། །

སྟོན་པར་ཉིད་ལ་ངེས་ཤེས་སྟེས། །

ཞེས་པའང་སྒྲུས་སོ། །

དེ་ཉིན་སྔ་དྲོར་ཡང་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མདུན་ལྷུང་བཟེད་ཟས་སྒྲས་
བཀའ་སྟེ་ཕུལ་ཞིང་གསེལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་ཁྱེས། དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཆོད་བཞི་
པར་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབས་ཟིན་ནས་ལྷ་ཁང་རྩིས་འབུལ་སོགས་
ཁྱེས་སོང་། ཆུ་ཆོད་ལྔ་པ་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་ཆང་མ་དང་། ལྷན་
གཅིག་མོ་ཏེ་ཆུང་བར་ཁྱེས་ཏེ། གཤམ་རུ་ཡོང་ནས་ཅུང་ཟད་སྒྲུག་མཆན་
མོའི་ཆུ་ཆོད་བཞི་པར་རི་ལོའི་ནང་ཁྱེས་ཏེ་ཡོང་བར། ཆོས་ ༡༥ དགོང་མོའི་
ཆུ་ཆོད་བརྒྱད་པར་ལྷི་ལི་ལ་སྟེབས་ནས་དེ་ལྷུབ་དེར་བཞུགས། ཆོས་ ༡༧ སྔ་
དྲོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་བཅས་བཞུགས་དགོན་གདན་སར་སེབས་
སོང་། ཐུན་དཔོན་ཏོག་གཉིས་ཉིན་གཉིས་སྐོར་གཡེང་བྱས་པར་སྐུ་འདྲ་ཁ་
ཤས་སྐུ་རྒྱ་རྟེད། དེ་ནས་ཆོས་ ༡༩ དགོང་མོར་སྔ་མེ་ནང་ཁྱེས་ཏེ་ཡོང་བར་
༡༧ཉིན་གྲང་འདིར་སྟོབ་གྲར་འབྱོར།

༡༡༽ ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་གྲུང་ཞབས་སོར་བཀོད་པ།

འདིར་མང་ཆོགས་ཀྱིས་སྤར་རྒྱན་ལྟར་སི་རྟི་དྲུང་སྤྱབ་ཆོ་འཕྲུལ་སྒྲ་བ་འདིའི་
ཆོས་བརྒྱད་ནས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་ཆོགས་བཞིན་པ་ལ། ཁོང་ཆོའི་རེ་འདུན་
བཞིན་ཆོས་ ༡༠ དགོང་དྲོའི་ཚུ་ཆོད་གསུམ་པར་སོང་ནས་འཕགས་པ་ལྷ་
སྤྱབ་གསུང་དབུ་མ་བཤེས་སྤིངས་ཀྱི་དབུ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཚུ་ཆོད་གཉིས་
ཅམ་ཁྱས་ཏེ་ཡོང་།

ཆོས་ ༡༡ ཀྱན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེ་དང་
འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙེ་དབང་པོ་གཉིས་ཞིང་གཞན་གཤེགས་པའི་དུས་
བཟང་ལ་རང་སློབ་སྤུན་སྟོབས་ཅན་ལ་སུམ་རྟགས་ཤིག་ཁྲིད་འགོ་བཙུགས་
པ་དང་། མང་ཆོགས་ཉི་ཤུའི་སྒྲོར་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་འབོག་རྟགས་
བྱས། དགོང་དྲོའི་ཚུ་ཆོད་གསུམ་པར་དྲུང་སྤྱབ་ཀྱི་དབུར་སོང་སྟེ་སྤར་ལྟར་
ཆོས་ཁྲིད་བྱས་པ་ཚུ་ཆོད་གཅིག་རིང་ཡིན། དུས་ཆེན་ཉིན་འདིར་སློབ་གྲུང་
ཆོས་ཁྲིད་དང་། རྒྱན་སྒྲིག་སྤར་བཞིན་ཚུགས་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། ལོ་འདིའི་སྤྱི་ཟླ་
ལྷ་པ་ནས་སྒྲ་བ་གཉིས་རིང་ས་སྤྱིའི་བྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ལམ་འབྲས་བཀའ་
རིན་གནང་རྒྱ་ཡིན་པར་བརྟེན། བ་ཡུལ་ནས་གསར་འཁྱོར་གྲུ་པ་ནམས་
དང་། རང་བཅས་མཁྱེན་སྤྱལ་མཆོག་གིས་ལམ་འབྲས་ཁྱེས་ར་དགོངས་པ་
གནང་བའི་སྐབས་ཀྱིས། ཆོས་གྲུ་འདུ་རྒྱ་དེ་ཆེ་ཕྱི་འབྱངས་བྱས། དྲུང་སྤྱབ་ཆོས་

༡༡ ཉིན་གྲོལ་ཏེ་ཆོགས་འཁོར་སོགས་བྱས་སོང་། དེ་བར་ཉིན་ལྟར་བཞིན་པོ་
མོ་ཆུན་གཞིན་བརྩུ་ཡན་མན་གང་རུང་ལ་བསྟེན་སྒྲོམ་འབྲེག་པ་དང་། ཆོགས་
ཐོག་ཏུ་ཆུ་ཆོད་གཅིག་གཉིས་ཅམ་རེ་ཉིན་གསུམ་སོང་སྟེ་སེམས་བྲིད་ཆོས་
འབྲེལ་ཁྱེས་ཏེ་དགེ་བསྐྱེལ་ཅི་དག་བྱས།

ཆོས་ ༡༢ ནས་ཉིན་གྲང་འདིར་རྒྱན་ཁྱེགས་སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་
དུས་ཆོད་མ་གྲོན་ཅམ་དུ་བསམ་སྟེ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་མཆན་འབྲེལ་
ཐོག་ནས་བཤད་བྲིད་ཚུགས། ད་ལན་འདི་རང་ཉིད་རྒྱ་གར་དུ་སླེབས་རྗེས་
སོར་མདོ་བྲིད་རྒྱ་ཐེངས་གསུམ་པ་ཡིན། མཆོག་གླིང་དང་འབྲི་རུ་དགོན་གྱི་
སླ་སྦྱུལ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཐེབས་བྱུང་། འདུས་གྲྭ་ཁྱེམ་ཁན་སུམ་ཅུ་སོ་ནང་
འདྲོམས། ཉིར་དགུ་ལ་དུས་བཞི་དང་དགོང་དྲོར་གསེ་སྦྱོང་། ཉིན་གྲང་ཆོས་
བྲིད་བཅས་ཁྱེས། བོད་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡ དགོང་མོར་དོར་མཁམ་ཆེན་གྱི་ཕྱིང་
རིན་པོ་ཆེ་འབྲི་རུའི་དགོན་པར་ཐེབས་པར་མཇུག་དར་ཐུལ། ཆོས་ ༤ ཉིན་
མཁམ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་མི་འཁྱེགས་པ་དང་། གདུགས་དཀར་རྗེས་
གནང་། ཆོས་ ༥ ལ་ཆེ་དབང་བཅས་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ཉིན་སོར་མདོ་དང་། སུམ་
རྟགས་ཆོས་ཐུན་ཞོག ཆོས་ ༦ ལ་འབྲི་རུ་དགོན་དུ་མཁམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
ལྷན་དུ་གཡང་སྐྱབས་བཏོན།

ཆོས་ ༧ ཉིན་མཁམ་རིན་པོ་ཆེ་འདིར་སློབ་གྲྭར་གདན་དངས་ཏེ་
ཆོས་གོས་མན་བས་ནས་དགེ་འདུན་སེར་བང་བསྐྱིགས་ཏེ་བསུས། གཙུག་

ལག་ཁང་དུ་བཞུགས། ཀུན་རིག་དབང་ཞུས། སེར་སྤྱོམ་ཆོགས་ཆིག་སྟོང་
ལྷག་ཙམ་འདྲེས་ཆོས་ ། ཉིན་སྤྱོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་རབ་བྱུང་བསྟེན་
རྒྱུགས་གནང་བར་དགེ་ཚུལ་གཉིས་དང་དགེ་སྦྱོང་དགུ་རེད། དགེ་འདུན་
དགུ་ཆོགས་དང་། རང་ནས་ལས་སློབ་བྱས། སྤྱབ་ཆོ་བཞི་ལོན། ཕྱི་དྲོར་མཁན་
རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་ཚུགས། སྤྱིན་བདག་མང་
པོས་དེ་ཉིན་མང་ཇ་དང་། གསོལ་ཆས་བྱངས། ཕྱག་འགྲུད་ཕུལ། སློབ་གྲྭ་ནས་
མཁན་རིན་པོ་ཆེར་མཆུལ་ཡོན་མཆོན་ཕུལ་བ་དང་བཅས། འབྲི་དགོན་དུ་
ཕེབས། ཆོས་དགུར་ནམ་འདྲེས་དང་སྟོལ་མ། སྤྱན་ལྗེ། རྣམ་རྒྱལ་མ་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱུ་གནང་ཞུས། སྤྱི་ཉིན་ཕུལ་བའི་ཡོན་འབུལ་ནང་། གོ་རམས་བཀའ་
འབུམ་སོགས་ཡིག་པོ་ད་བཅུ་གསུམ་དེ་བསྐྱམས་པ་མ་གཏོགས་མ་བཞེས་ཏེ་
སྤེལ་གསོན་པ་དང་བཅས་ཕྱིར་གནང་བྱུང་།

༡༡ ། བལ་ཡུལ་དུ་སླ་མ་མངལ་བ་དང་དབང་ལུང་ཐོབ་པ།

འདི་ཉིན་རང་ཉིད་བལ་ཡུལ་དུ་འགོ་རྒྱུད་སྟོན་གོན་བྱས། ཆོས་བཅུད་ཞོགས་པ་
སྤྱོ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་ཆེ་སྤྱབ་ཆེད་དུ་ཆས་པར་ཆོས་ ༡༡ ལ་སྟེབས། དེ་ནས་
ཆོས་ཉེར་གསུམ་བར་བསྐྱད། དེལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཆེ་དབང་
དང་འཇུ་མི་མམ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ཐོག་ནས་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ལྷགས་ལུང་། འཕྲུལ་
ཞིག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཆེ་དབང་སོགས་དང་། ཁོང་གིས་མཁན་པོ་

མཛད་ནས་ཆོས་བཅོམ་ལྷན་གསུང་འཆོག་སྟེ། ས་སྐྱ་ཕུན་པོའི་བདག་
ཆེན་མདུན་ནས་སྤྲུལ་ཞི་ཁྱེད་ཆེ་དབང་། དཔེ་མར་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་
མདུན་ནས་རྣམ་རྒྱལ་མའི་རྩེ་གནང་དང་། ལམ་འབྲས་ཁོག་ཕུབ་ནང་གི་
སྤྲུལ་ས་ཆེན་རྣམ་ཐར་གྱི་ལྷགས་ཁྲིད་ལུང་རྣམས་ཐོབ་པའི་སྐུལ་བཟང་བྱུང་།

ཡང་ལེཤོད་གྱི་གནས་ཉེན་དང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་གྱི་ཞལ་
མཛལ་གསུང་མོལ་དང་། རྩེ་སོར་གླི་རི་སློབ་གྲུར་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་
གསུང་འབུམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་གནང་བུབ་ཁྱེད་པར་། དེ་ལྷགས་གྱི་ཞལ་བཞེས་
ཐོབ། མཆོད་ཉེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ལ་མཐར་སྐྱོར་དང་ཅེ་སྐྱོར་ཁ་ཤས། བྱ་
རུང་ཁ་ཤོར་ལ་བསྐྱོར་བ་གཅིག་བརྒྱ་ཉེར་ལྷ་འཁོར། ལྷག་པར་དུ་དཔེ་མར་
མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། མཁྱེན་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེར། གོང་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྱི་སློབ་གྲོས་དངོས་ལས་བརྒྱད་པའི་གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་
ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་གྱི་དབང་རྩེ་གནང་བྱིན་རྒྱབས། ཁྲིད་ལུང་བཅས་
ཆ་ཆང་བ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་ཆོས་བཅོམ་ལྷན་འབུལ་རྒྱུའི་དབུ་ཚུགས་
ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་གྲུབ་ཟིན་གྱི་བར་གནང་གསན་མཛད་རྒྱུའི་བགྲིས་བདེ་
ལེགས་ཕུན་སུམ་ཆོག་པར་གྱུར། ཆོས་ ༡༩ ལས་ཚུར་ཡོང་བར། ཆོས་ ༢༥
ཉེན་རང་གནས་གླིང་སློབ་གྲུར་འབྱོར།

༡༩༥ སྐར་ཡང་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་གསེར་ཞལ་མཛལ་བ།

༡༩༥༧ བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་རྒྱ་སར་སྤྱན་བཅར་ཞིག་སོང་། ཆེས་ ༡༠
 འོགས་པར་གྲ་ཚང་མང་ཤོས་ལམ་འབྲས་ཁྱ་སར་སྤྱ་ཚོགས་བྱས། བོད་ཟླ་
 གསུམ་པའི་ཆེས་གཉིས་ལ་བཀའ་ཕེབས་དང་། བསུ་མི་མོ་ཉ་བཅས་ཆེད་
 འབྱོར་ལྟར། རྒྱ་རམ་སྤྱ་ལར་སོང་སྟེ་ ༧ཀྱལ་དབང་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུའི་སྐྱ་
 མདུན་བཅར། དགྲེས་བཞིན་ངང་བཀའ་ཕེབས་ལྟར། ༡༩༥༧ བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་
 ༡ དགོང་རྩོན་སྐྱ་སྤྱུ་ལྷོ་བ་ལྟའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བཏུས་
 དང་། དཔལ་ལྷན་ཟླ་གྲགས་ཀྱི་དབུ་མ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་བཅས་གཞུང་
 གཉིས་ཀྱི་གསན་ལུང་ཕུལ་རྒྱའི་དབུ་ཆུགས། ཉིན་ཤས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་དགོང་རྩོ་
 བསྐྱེམ་པའི་ཉིན་རེ་ཆུ་ཚོད་བཞི་སྤྱ་ཅམ་བྱང་རེའི་ཡུན་ལ་ཕུལ་བར། དེ་ནས་
 ཆེས་ ༧ སྤྱོད་ཆར་འབྲལ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཕེབས་བྱ་ཆེད་བཏང་དང་ལམ་
 ཆས་ཁ་ལག་ཆ་བོ། ར་བསྐྱབ་མ་སོགས་བསྐྱར་བ་བཅས་ཀྱིས། དེ་ཉིན་དགོང་
 མོར་ས་སྐྱའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ། ས་སྐྱ་ཁྱི་ཆེན་རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་ལམ་འབྲས་ཆོས་
 སྐར་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱལ་བྱུང་།

དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱ་མདུན་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ནི་ཆོས་ཐུན་
 རན་ཁར་བརྟུང་འབྲལ་འགོ་བ་ན། རེ་རེ་བཞིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆོས་གོས་
 གསོལ་ཏེ་ཡར་བསུ་བ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱ་ཕྱག་གསུམ་རེ་དང་། མར་ཕྱི་སྒྲིའི་
 བར་བསྐྱལ་བ་དང་། རང་གདན་མཐོ་བ་རྒྱབ་ཡོལ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་
 དང་པོར་སྒོད་དུ་བཅུག་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གདན་དམའ་བ་ཞིག་གི་སྟེང་

ཞལ་རང་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་བཞུགས་པ་སོགས་གནང་བ་དང་། ཉིན་གཅིག་གསོལ་
ཆོགས་ཉིན་གྲང་སྐྱེ་མདུན་དང་མཉམ་དུ་གནང་བ་དང་།

འགྲོ་རན་ཁར་ཡང་བསྟན་དོན་ལ་སེམས་ཏེ་ཐོག་མར་གཟུགས་
པོ་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་ལེགས་པར་གཟབ་ཐོག་གཞུང་ལུགས་ལ་བཤད་བྲིད་
ཅི་རུས་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་ལུགས་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོང་པོ་མདོར་བསྟུས་
དང་། རྗེས་སོར་མཛལ་འཕྲད་མང་ཙམ་ཞུ་ཆོག་ལུགས་སོགས་ཀྱི་དགྲེས་པའི་
ཞལ་གདམས་དང་། དར་ཨ་ཤེ་ཉིན་མོ་བདེ་ལེགས་ཀྱིས་ཐོགས་ངངས། སྟན་
རིན་ཆེན་རིལ་བུ་རྟོག་བརྩ་ལྟག་ཤེལ་དམ་ནང་སྐྱགས་པ་དང་། ལྷ་ཤེལ་སོགས་
ཤོག་ཆག་མང་པོ། རིན་ཆེན་དང་པོ་པ་ཏུ་གཅིག་གཟན་ཤམ། ཆོས་གོས་རྣམ་
སྐྱར་སོགས་རྒྱ་བཟང་ལེགས་པར་ཆོམས་པའི་ཉིན་མཆོན་གྱི་གོས་བཅས་
རྒྱས་འདང་ཆ་ཆང་སོགས་གནང་སྟེ་དབུ་ཐོད་ཡང་ཡང་བདུག་བྱི་སྟོའི་བར་
བསྐྱལ་བར་གནང་བས་རང་ཡང་དད་གདུང་ཆེན་པོས་དགའ་སྦྱོར་འབྲས་མར་
གྱུར་ཏེ་མིག་ཆུ་ཡང་ཤོར། དེའི་ཉིན་གྲང་རིང་དང་། རྗེས་སོར་ཡང་ནམ་ཤུན་
པའི་སྐལ་མ་རྣམས་སུ་དད་གདུང་ཆད་མེད་པ་རེ་སྦྱེས་ཤིང་འདུག་དེ་ཐམས་
ཅད་ནི་སྦྱོང་ན་ཐ་མལ་པ་ང་ལ་བཀྱར་སྟེ་མཛད་པ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་
པར་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་ཤིང་མཆོད་པའི་བཀྱར་སྟེ་མཛད་པ་ནི་
ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མཛད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཞིག་དང་། རང་ཅག་རྣམས་ལ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་དང་ཕྲད་ཅིང་ཐོས་པ་

དང་། ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་དང་། དེ་ལྟར་རྟེན་པ་ན་ཤིན་ཏུ་གྲས་ཤིང་བཀྱར་སྟེ་བྱ་དགོས་ལྷགས་སོགས་སྟོན་པ་ཁོ་ནའོ།

དེ་ལྟར་གསན་ལུང་སྤུལ་བའི་སྐབས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ཕྱག་དཔེ་ཆ་གཅིག་སྟེ་མདུན་ཆོས་ཁྲིའི་ཐོག་ཏུ་ཞལ་བྱེ་སྟེ། དེའི་ཆོག་འབྲུ་རེ་རེ་བཞིན་ནན་ཏན་གྱིས་གཟེགས་བཞིན་པ་ལས་སྐྱེསྐྱོད་གཞན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་མཛད་པ་དང་། ཡིག་འབྲུ་དང་ཆོག་དག་མིན་དང་། རང་མིག་མི་གསལ་བས་མ་མཐོང་བ་སོགས་བྱུང་འཕྲལ་ཐད་ཀར་གསུང་གནང་བ་དང་། བར་སྐབས་ནམས་སུ་བྲིས་སྟུག་དང་། ཤོག་བྱ་བྱང་དུ་འཛོག་བཞིན་པ་ལ་བརྟེན་ཐོ་དང་། དཀའ་གནད་སོགས་ཅི་ཡིན་མཤེས། ཡིག་བྲིང་རེ་ཅམ་མམ་བྱེད་ཅམ་སོགས་མང་པོར་ཕྱག་བྲིས་གནང་སོང་། གྲས་དམན་རང་ལའང་ཐད་ཀར་ངོ་བ་ཅི་རིགས་རེ་བར་མཆོམས་ནམས་སུ་གནང་མཛད་པ་ལ། རང་ནས་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་མཤེས་པ་ལ་སོ་སོར་ལན་བསྟུས་ཅམ་རེ་སྤུལ་བར་དགུས་བཅའི་ནམ་པ་ཁོ་ནར་མཛད། དེ་ལྟར་ཉིན་ལྷ་ལ་སྟེ་མདུན་ཏུ་བཅར་རྒྱུའི་སྐལ་བ་བཟང་པོར་རྟེན།

གསན་ལུང་སྤུལ་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་གྲས་དམན་རང་གི་བསམ་སྟོན་དཔེ་ཆའི་ཆོག་དོན་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡིང་བར་ཤར་མ་འགོ་བ་ནི་ནམ་རྒྱན་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བར་བྱུང་། དེ་ཡང་སྤྱི་མའི་བྱིན་རྒྱལས་ཁོ་ནས་ཡིན་པའི་ངེས་ཤེས་སྟེས། སྤྱིར་སྤྱི་ཆེན་འདི་ལ་རང་ཉིད་གཞོན་དུས་ནས་འབྲེལ་བ་

ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་དད་པ་བཅས་མིན་ཞིག་ཡོད་པར་ཆེ་རབས་ཀྱི་བག་ཆགས་
འདྲ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

སྡོན་རང་ལོ་བཅུ་དགུར་གྲུ་ས་དང་གནས་བསྐྱར་འགྲོ་
སྐབས། ཡུལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་དགྲུང་གྲངས་ལྗེ་ཐོག་ཐོག་མར་ལྟ་
སར་ཐེབས་བསུ་དང་འགྲིག་པར། ལམ་བུར་ནས་ཐེབས་ལམ་ནང་བཞུགས་
པར་ཞལ་མཇལ་ཙམ་བྱུང་བར་གྱིན་ཏུ་དད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དད་སེམས་མ་
འགྱུར་ཙམ་ཡོད། རྗེས་སོར་རྒྱ་དམར་བོད་ལ་བཅན་འཕྱུལ་བྱས་པའི་གཅིག་
སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་བཞི་ལོར། ཁོང་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཐེབས་དགོས་བྱུང་བའི་ཡར་བྱོན་
སྐབས། རྗེ་དགོ་དགོན་ཆེན་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་འབྲི་རྒྱ་ཤར་རུབ་ཀྱི་དགོན་ཁག་གི་
དབུ་གཙོ་རྣམས་མཇལ་ཞུས་བཅར་དགོས་པའི་ལབ་སྐྱེད་དང་བྲེལ་བྱེད་བྱུང་
བ་ན། ཕན་རང་དགོན་ཏུ་ཆེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྟེན་མཆོམས་དམ་པོ་མིན་ཙམ་ཞིག་
བསྐྱེད་ཡོད་པར་དེ་རུབ་རང་གི་ཉིང་འཁྱུལ་ནང་ ཡུལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་
ཁོང་ཙོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་རེད་ཟེར་ནས་དེའི་སྐྱེ་བྱང་ཆ་ལྷགས་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཅན་ཞིག་ང་རང་གི་སྟོབ་གྲུ་བའི་སྤྱིང་དཀྱིལ་དེར་སྟོ་བྱར་ཏུ་དངོས་
སུ་ཐེབས་ཏེ་བཞུགས་པ་ཞིག་མཇལ་བར་གསལ་ཙམ་མིས།

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟོ་བར་ཁོང་ཙོ་བོ་རྗེ་ཡིན་ངེས་འདུག་སྟེ།
པ་སོགས་བརྗེད་རྒྱ་ཡང་མི་འདུག་རྒྱ་དམར་གྱི་བཅོན་ཁང་ཏུ་གནོན་བཅོར་
བྱས་པོ་ལྟར་རིང་ཕྱིང་སྐབས་རྣམས་སྟ། ཁ་ནས་སྐྱར་ཞུས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཆོག་

འདྲ་མིན་བརྗོད་དགོས་བྱུང་ཡང་། བསམ་སྒྲུབ་དང་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་
གཏན་ནས་བྱུང་མེད། དེར་བརྟེན་ཆེ་མཐར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དུ་འབྱོར་བ་ནས་
བཟུང་། རིང་མིན་ཁོང་གི་ཞལ་མཇལ་བ་དང་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་
པོ་ཞུ་བྱུང་བ་དང་། ཐུན་མིན་གྱིས་སྤྲུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྟགས་པ་སོགས་རིམ་
པར་བྱུང་ངོ་། །

འདིར་སྒྲུབ་པ།

ཨེ་མ་སྟོན་ལས་དམན་པའི་སྤྱན་ཀན་བདག །

སྟིགས་དུས་རྒྱད་པའི་ཉེས་བརྒྱས་བཟེར་ན་ཡང་། །

སྟོག་གི་ལྷག་མ་ལུས་པའི་དོན་ཅམ་ནི། །

ད་རེས་མདོན་དུ་གྱུར་སྟམ་དགའ་བའང་སྟེ། །

རྒྱལ་ཀུན་སྤྲུགས་རྗེའི་གཏེན་ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས། །

སྟིགས་དུས་གངས་ཅན་མགོན་དུ་ཆེད་བཞུགས་ཤིང་། །

འཛམ་གླིང་སྟེ་དགུ་ཆོས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བརྒྱུར། །

ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ན་ཡང་། །

རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་སོ་སྟེ་བདག་ལྟ་བུར། །

སྤང་ཆུང་སྤྲུགས་རྒྱལ་ལུང་ཅམ་མི་གནང་བར། །

ཤིན་ཏུ་དགེས་བཅེད་ཀྱིས་བཀུར་ནམ་པར་ཐར། །

བྲན་པའི་མོད་ལ་དད་སྟོའི་སྤྱ་ལོང་གཡོ། །

མི་རྟག་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ཉེན་འདིས། །
བྱ་བ་སྤྱིང་པོ་ཅན་འགའ་ཡང་སྐྱབ་བྱས། །
ད་ནི་ལང་ཆོའི་ཉི་མ་རྩལ་རི་ལས། །
ལྷུང་དུ་བཀལ་ཡང་ཉ་ཅང་འགྲོད་པ་མེད། །
རེ་ཞིག་སྤྱོད་པར་སྤྱིད་ནའང་དེ་བར་དུ། །
རང་རྒྱུད་ཉམས་ལེན་དབེན་ཀྱང་གཞན་ངོ་ལ། །
གཞུང་བཤད་ཁྱར་སྤངས་ན་བ་སྐྱུན་སྐྱུན་བར། །
གཞན་དོན་ཟོལ་གྱིས་རང་དོན་ཅི་འགྲུབ་བྱ། །

༡༤༽ ས་སྐྱ་སྦྱོལ་པོའི་མདུན་ནས་ལམ་འབྲས་སྦྱོབ་བཤད་ཐོབ་པ།

༡༩༤༧ བོད་ལྗེ་ ༡ ཆེས་ ༤ གྱི་ཞོགས་པ་སྤུ་མོར་སྦྱོལ་པོའི་ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་
དགྱེས་ཞལ་མཇལ། དེ་འཕྲལ་ཆོས་གྲུང་ཞུགས་ཏེ། གསུང་དག་རིན་པོ་ཆེ་
ལམ་འབྲས་སྦྱོབ་བཤད་གྱི་སྡོན་འགྲུའི་གཙུག་གཏོར་རྣམ་རྒྱལ་མ་དང་། ལོ་
ཁྱོན་མ། དུག་དོར་འབྱུང་འདུལ་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། ལྷང་གསུམ་བྲིད་
ཉིན་གསུམ་བཅས་རྗེས་མ་ཟེན་འདུག དེ་འཕྲོས་ནས་རིམ་པར་ཞུས། རིན་པོ་
ཆེ་ནས་མཁམ་ཆེན་དག་ཆོས་པའི་ཡིག་ཆའི་ཐོག་ནས་དེ་རིང་ལན་གསུམ་
བྲིད་གྲུབ་འཕྲལ་ངོར་ཆེན་དགོན་ལྷན་ཡིག་སྤྱིང་ནས་ལྷགས་བཤད་གསལ་
བ་སྤྱིང་བསྐྱས་རེ་མཛད། སང་ཉིན་སྤྱིར་ཡང་ཁ་སང་གི་བྲིད་དེ་ཆར་གཅིག་

དང་བཅས་བཞི་བྲིད་ཁར་ལྷགས་བཤད་ལན་རེ་བཅས་གནང་།

དགོང་རྩི་ཆུ་ཆོད་ལྷ་པར་དེ་རིང་གི་བྲིད་ཀྱི་དམིགས་སྤྱོད་ཆར་རེ་
གྲས་ལ་བྲིད་ཤོག་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་བཀྲིས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་ཆུ་
ཆོད་གཉིས་པ་ནས། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཁྱུ་མཁན་ལྷ་བཙུ་སྒོར་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ལ་
དབྱིན་སྐད་ཐོག་ནས་ལྷགས་བྲིད་ཞིབ་པ་རེ་གནང་། སྤྱི་རྩི་བྲིད་ཞོག་འཕྲལ་
སླ་མ་བརྒྱད་པའི་ནམ་ཐར་ལུང་ཅི་འགོ་རེ་མཛད། ཆོས་ ༡༥ སྤྱི་མོར་རིན་
པོ་ཆེའི་བཀའ་བཞིན། བཅོ་བརྒྱད་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་བཞུགས་དང་མདོ་
གསུངས་ཏེ་གསོ་སྤྱོད་ཆོགས། དེ་ཉིན་ཐོག་མར་ས་འཇམ་སྒྲག་སྒྲུབ་ཀྱི་སླ་མའི་
ནལ་འབྱོར་གནང་བར་ཐོབ། ཆོས་བཙུ་བདུན་ལ་སྤྱང་གསུམ་བྲིད་ཞོག བཅོ་
བརྒྱད་སྤྱི་རྩི་མཆོད་པ་གཟབ་རྒྱས་དང་བཅས་དགེ་ལུ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཆོས་གོས་དང་སྤྱམ་སྒྱུར་མནའ་ཏེ་འཆོགས། བརྒྱད་པའི་བྲུད་པར་
གཉིས་ལྷན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གནང་བ་ཞུས། དགོང་རྩི་སྤོབ་མ་རྩེས་འཛིན་
མཛད། དེ་རུབ་ནས་སླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟེན་པ་ཁ་གསོའི་སྒྲུ་མཚམས་བཅད་
རྒྱ་བཞུགས། ཆོས་ ༡༩ སྤྱི་རྩི་མ་པར་ཐོག་མར་བོད་རིགས་སེར་སྒྲུ་ཐམས་
ཅད་འཆོགས་ཐེངས་གཅིག་དང་། དེ་རྩེས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་སྤྱོད་གས་འཆོགས་
ཐེངས་གཅིག་བྲས། སླ་མ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་རང་ནས་སླ་
མ་ལྷ་བཙུ་པ་ཆར་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་བྲིད་ཚུགས། ཆོས་ ༣༥
ནས་ཡང་སླ་མ་རྩི་རྩེ་འཆང་གི་བཀའ་བཞིན་སྤོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་རྩེ་བཙུན་གྲགས་

ཆུག་གི་འགྲེལ་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་བྲིད་ཚུགས། ༡༥ ཞོགས་པར་སླ་མ་དོ་རྩེ་
འཆང་སྐྱ་མཆམས་གོལ། གྱེ་དོ་རྩེ་རྒྱ་དབང་གི་སྟོ་གོན་གནང་བར་ཐོབ། དེའི་
ཕྱི་ཉིན་རྒྱ་ཆོད་བཅུ་པ་ནས་དབང་གི་དངོས་གཞི་ལེགས་པར་གནང་། རྒྱ་
ཆོད་བཅུ་པར་གོལ། སློབ་མ་གྲངས་ཉེར་ལྔ་རེ་ངེས་པར་མཛད། ཆོས་ ༡༥
ནས་ལྔ་རྩ་ཉེ་དགེ་སློབ་ལེགས་བཤད་ཀྱན་དགའ་ཡིས་སྤར་ནས་རེ་འདུན་
གནང་བ་ལྟར་ཐེབས་པས། ཁོང་གཙོ་བོའི་གྲས་རྣམས་ལ་ཆད་མ་ཀྱན་བཏུས་
རང་གི་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་བཤད་བྲིད་ཚུགས།

༡༩༡༥ བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༡ ཉིན་གྱི་སྤྱོད་སྤྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་ཆོས་
བྲིད་ཞོག་ཕྱི་རྒྱལ་བ་སོ་སོ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་དད་སྟོབས་ལ་དར་དང་། འབུལ་
མཆོན་བཅས་བྱས་བྱུང་བར་བསྟོ་སྟོན་བྱས། བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༩ ནས་དོ་རྩེ་
འཆང་གི་མདུན་ནས་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་བྲིད་རིམ་པར་གནང་། ཆོས་ ༩ ཉིན་
ནས་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་གྱི་བྲིད་ཡན་ཞོག་ལམ་འབྲས་སླ་མ་རྒྱུད་པའི་
རྣམ་ཐར་ལྷགས་ལུང་ཡང་། ལུས་ཆེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགོན་མཆོག་
རྒྱལ་མཆན་ཡན་སྤྱི་ཉིན་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་ཆོགས་སློབ་ཐུན་མོང་
གི་སླ་རྒྱུད་ཡིན་ལ། འདི་མན་ཆད་ཆོགས་སློབ་གྱི་རྒྱུད་པ་སོ་སོར་ཡིན་སྟབས་
ཆོགས་བཤད་གྱི་སླ་རྒྱུད་རྣམ་ཐར་ནི། ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་
འབྱུང་དང་ལམ་འབྲས་ཞོག་ཐུབ་རྣམ་ཐར་བཅས་ལེགས་བཤད་འདུས་པའི་
རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་འདི་ལུང་རྒྱུན་ཡང་དགོན་པར་བཞེན་ད་རེས་གསུང་རྒྱ་

ཡིན་ཞེས་དབུ་འཇུགས་གནང་། ཆེས་བཅུ་ནས་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་
གྱི་སེམས་འདྲིན་དབུ་ཆུགས། རྫོན་དུ་གྱེ་རྡོར་མན་ངག་ལྷགས་གྱི་བྱི་བསྐྱེད་
པའི་རིམ་པའི་ནམ་པར་བཤད་པའི་ཟིན་བྲིས་གསང་ཆེན་བསྟན་པའི་འོད་
ཟེང་ཞེས་ངག་ཆོས་པའི་གསུང་དེ་ཐོག་ནས་ལན་གཉིས་དང་། སེམས་འདྲིན་
ཐོག་གསུམ་བྲིད་བཅས་མཛད་དེ་ཆེས་ ༡༥ རྫོན་ཞོག

ཆེས་ ༡༥ རྫོན་ཐོག་མར་ས་སྐྱ་པ་ཀུན་སྒྲིའི་ཡིག་ཐོག་ནས་གནས་
བཅུའི་རྗེས་གནང་གྲུབ་མཐར། གནས་ཆོག་ཆར་གཅིག་གསུངས། སྐྱ་འགྲེད་
དང་མང་ཇ་སོགས་ཁྱ་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་། ནམ་ཐར་ལུང་ཅུང་གསུངས་ཏེ་
གྲོལ། ཉིན་གྲུང་ཡོལ་ནས་རང་གིས་བྲིད་དེ་དགེ་ཚུལ་སྤོང་ཡོངས་རྫོགས་
གསོ་སྤྱོད་བྱས། བརྒྱ་ལྷག་འདྲོམས། འདི་ཉིན་ཞོགས་ལྷ་མོར་བྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་
རིགས་ནམས་ལ་རེ་འདུན་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྤྱོད་ངམ་བསྟེན་གནས་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པའི་སྒྲོམ་པ་འབོག་རོགས་བྱས། ཆེས་ ༡༦ རྫོན་གྲངས་ཉེར་ལྷ་
ཅན་གྱི་ཐོག་མར་གྱེ་རྡོར་ལམ་དབང་བཀའ་ངེན་ནོས། འདི་ཉིན་ནས་བཟུང་
ཉིན་གསུམ་རིང་བྱི་མི་ནམས་གཙོ་བོ་ཅན་ལ་ཅ་ལྟར་སོགས་གྱི་དམ་ཆོག་
ནམ་བཤད། བདག་ཆེན་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡིག་ཆའི་ཐོག་ནས་བྲིད་སྟོང་
བསྟུས་རེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་བཞིན་ཆུགས། འདི་ཉིན་སྤྱི་ལོང་མཁན་རིན་
པོ་ཆེ་བྱི་རྒྱལ་དུ་སྟོན་བཅོས་ཐེབས་པར་ཚུར་ལམ་སྤྲ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་མདུན་
ཐེབས་བཞུགས་གནང་སོང་བར་མཛལ་ཁ་བྱས། དགེས་ཚུལ་གྱི་གསུང་མོལ་

ཞིབ་ཆ་གནང་། ཆོས་ ༡༥ ལ་དམ་ཆོག་རྣམ་བཤད་བྲིད་ཆར། ཁོང་ཆོས་ཡོན་
མཆོན་དོད་ཡང་བྱས་ཏེ་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཆེན་པོར་བསྟན། ཆོས་ ༡༧
ཉིན་སྤུངས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་ལམ་དབང་ཆར་སོང་། འདི་ཉིན་རང་གི་ཆད་
མའི་ཆོས་བྲིད་ཟིན་འཕྲལ་མ་སྲུ་རི་ལ་སྦྱང་གཡེང་སྒྲོར་སྒྲོད་བྱས། ཆོས་ ༢༠
ཉིན་ནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་མདུན་ནས་ནང་ལུས་དཀྱིལ་བྲིད་ཚུགས། ཨ་མས་
ཞབས་གྱི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོའི་ལྷགས་ལུང་ཆར་འཕྲལ་བརྒྱད་པའི་ཞལ་
ཤེས་ཅི་རིགས་གནང་། ཆོས་ ༢༡ སྤྱོད་རྒྱུད་གསུམ་བུམ་དབང་གི་བྲིད་
ཡོངས་རྫོགས་གནང་བྱུང་། ལམ་དང་ལྟ་བུ། གྲུབ་མཐའ། འདའ་ཁ་མ། བར་
དོ། འབྲས་བུ་བཅས་གྱི་གོ་དོན་སྟོང་པོར་དྲིལ་བའི་ཞལ་གདམས་ཟབ་བྲུད་
ཅན་ཡང་གནང་། དེ་འཕྲལ་ལམ་འབྲས་གཞུང་བཤད་པོད་སེར་གྱི་ལྷགས་
ལུང་དབུ་ཚུགས། ཕྱི་ཉིན་ནས་མཁའ་སྒྲོད་མའི་བྱིན་རྒྱབས་ཉིན་གསུམ་རིང་
གནང་།

ཆོས་ ༢༥ ཞོགས་པར་སྤྱི་ལོ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས། རྡོ་རྗེ་འཆང་
མདུན་ནས་ཉེར་ལྷའི་མཆོད་པ་ཆོགས་བཅས་གྲུབ་མཐར་བྱིན་རྒྱབས་ཆར་
གཅིག་གནང་། དེ་འཕྲལ་མང་ཆོགས་གྱིས་ངོར་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་འདས་
མཆོད་ལམ་འབྲས་སྤྲ་མཆོད་གཅིག་གསུངས་གྲོལ། བྲུང་ཆོགས་རྗེས་རྒྱ་ཆོད་
གཉིས་པ་ལ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཆོ་དབང་གྲུ་ཉེར་ལྷ་ལ་མཁའ་
སྒྲོད་མའི་བྱིན་རྒྱབས་དབང་བཞིའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་བགྱིན་

ནོས། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་རང་ནས་ཚད་མ་ཀུན་བདུས་རང་བྱས་མཆན་འགྲེལ་
ཐོག་ནས་བཤད་བྲིད་ལེགས་པར་སྤུལ་བྱུབ། འདི་ཆེད་གཉེར་མཛད་མཁན་
ལྷ་རྒྱུ་ཧྲ་སྒྲིའི་སློབ་གྲུང་ས་སྒྲིའི་དགེ་སློབ་ལེགས་བཤད་ཀུན་དགའ་ལོང་
རེད། ད་རེས་ལོང་ལ་བཤད་རྒྱ་བྱུང་ཞོར། དཔལ་ས་སྒྲིའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་
དགེ་སློབ་རྣམས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་སྤུལ་གྲུ་པ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་ང་ལྔ་ཙམ་
གྱིས་གསན་སྦྱོང་གནང་སོང་། རང་གིས་ཀྱང་དེ་སྤར་གཞུང་འདིའི་བཤད་
རྒྱུན་ཅུང་གསོ་ལུས་ན་སྤྲུམ་པའི་རེ་འདུན་ཆེ་བ་དང་། ལྔ་ཀྱུལ་དབང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྤེལ་ནས་གྱིས་ཀྱང་ཐུགས་
ཁུར་ཆེན་པོར་གནང་བའི་བཀའ་ངེན་བཅས་ཀྱི་སྟབས། ད་རེས་སློ་ཡིད་ཅུང་
ཆོམས་པ་ལྷ་བྱུར་གྱུར་དོ།

༡༥༽ ཚད་མའི་བྲིད་རྒྱུན་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ་གང་ལས་ཞུས་སྟོར།

གཞུང་འདི་དང་། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ། ཚད་མ་རིགས་གཉེར་རང་འགྲེལ་
བཅས་རང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ཐོག་དུ། དཔོན་སྟོང་མཁན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་། ལོང་གི་ཞལ་སློབ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་ངེན་ཅན་ཐུབ་བསྟན་
རྒྱལ་མཆན་དང་། སྦྱོར་དཔོན་མཁན་པོ་སྤེན་ལས་ཆོས་འཕེལ་བཅས་དཔོན་
སློབ་གསུམ་ཀའི་མདུན་ནས་ལྷ་བ་གཉིས་རིང་ཞལ་བྲིད་རྒྱས་སྟོན་ཅན་ཆར་
རེ། མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་ལོང་གི་མཆན་འགྲེལ་

ཐོག་ནས་ཐོབ་པ་དང་། དེ་རྗེས་རང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་སྐོར་རྫོང་སར་ཁམས་བྱེ་
སློབ་གྲྭ་ནས་མཁལ་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་བློན་ཅན་མདུན་ནས་སྤར་ཡང་ཆར་རེ་
ཐོབ་པ་དང་མཉམ་དུ་སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་པར་བསྐྱར་བྲིད་ཐེངས་རེ་ཡང་ལུས་
བ་ཡིན། དེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་འབྲངས་པར་གྱུར་དོ། །མཁལ་ཆེན་བཀའ་བློན་
ཅན་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག།

ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གྱི་སྤང་པོའི་གཞུང་། །

མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཁུར་སྤངས་ཏེ། །

བསྟན་ལ་ལྟག་བསམ་གྱིས་བྱས་དགེ་བ་དེས། །

ཡོངས་འཛིན་མཆོག་གི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པར་ཤོག།

༡༦༽ སྟན་བརྒྱད་ཆད་མ་བཞི་ལྟན་གདམས་ཟབ་ལམ་འབྲས་ ཐོབ་པ།

༡༧༥༥ བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ནས་སྤྱི་ལོ་མཁལ་རིན་པོ་ཆེས་དགོང་ཕྱིར་
ཚུ་ཆོད་གཉིས་རེ་ཙམ་རིང་ལམ་འབྲས་པོད་དམར་གྱི་ལྷགས་ལུང་ཅི་འགྲོ་
གནང་། རང་ལ་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་འདི་ཡན་གསང་དབང་གི་བྲིད་ཉིན་
བཞི་རིང་ཞོགས་པ་དང་། པོད་མེར་གྱི་ལྷགས་ལུང་ཡང་གྲུབ། འདི་ཉིན་ཆོས་
༡༧ འཁེལ་སྟབས་མཁལ་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་མགོན་པོ་གྲུར་ལྟ་བརྒྱད་
གྱི་རྗེས་གནང་སྤྱུལ་བར་ལེགས་པར་ནོས། ཆོས་༡༠ ལོང་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གིས་

ཉིན་རིང་བེར་སྤྱང་བྱིན་རྒྱབས་གནང་བར་རང་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་
དང་མཉམ་དུ་སྡོན་མ་ཐོབ། ཕྱིད་ཡོལ་ཚུ་ཆོད་དང་པོར་སྤྱིང་མཁན་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་མཁན་པོ་གནང་བར་བྱས་ཏེ་གསོ་སྦྱང་འཆོགས་ཏེ་དགོ་ཚུལ་སྦྱང་
བརྒྱ་སྟོར་ཅམ་འདྲོམས། ཆོས་ ༡ ཉིན་ནས་ཤེར་དབང་བྲིད་ཚུགས། ཆོས་ ༡
ལ་ཆར། ཆོས་ ༡ ལ་སྤྱོད་རྒྱ་མཐི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྲིད་གནང་། དེ་འབྲལ་
ནས་ལམ་ཟབ་སྤྱོད་མཐི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཉེར་ལཱེ་འགྲིག་ཅན་ཅི་
འགོ་གནང་། དགོང་མོར་སྤྱིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་དཔལ་མགོན་ཞལ་གྱི་
རྗེས་གནང་བཀའ་གཏད་བཅས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་གནང་། འདིའི་ཉིན་སྤྱོད་
བྱི་གཉིས་གྱི་བར་སང་དུ་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་དགོ་འདུན་བརྒྱ་ཆོགས་ཅན་
གྱིས། རབ་དུ་བྱུང་བ་དགོ་ཚུལ་ཉེར་དགྲ་དང་། དགོ་སྦྱང་བདུན་བཅས་སྤྱབ་
གནང་བར་རང་གི་ལས་སྦོབ་བྱས། ཆོས་ ༦ ལ་ལམ་ཟབ་ཆར། ཆོས་ ༥ ལ་
དབང་བཞི་པའི་བྲིད་ཚུགས། མངོས་རྒྱན་བཞིའི་ལྷགས་ལུང་ཆར། དགོང་
དྲོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་པོད་དམར་ལྷགས་ལུང་ཆར།

སྤྱར་ཡང་དོར་ལྷགས་ཆོས་སྦྱོད་དང་སྡོན་ལམ་ཁག་ལུང་གནང་
བྱུང། ཆོས་སྤྱན་གྲོལ་འབྲལ་རང་ཉིད་ས་སྤྱོད་ཆོས་ཆོགས་སུ་མཇལ་བྱུག་ལ་
ལྷག་ཅམ་སོང་བར། ཉིན་མཇལ་དང་། པོ་བྱང་དུ་བདག་མོ་ལུམ་སྤྱས་གསུམ་
མདུན་དུ་མཇལ་དར་དང་། མགོན་ཁང་དུ་བསྐྱང་བྱིན་བྱས། ཆོས་ཆོགས་ལ་
བྱི་ཉིན་ཆོས་དྲུག་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་གྲོས་དགོངས་

རྫོགས་དུས་བྲན་ལེལ་སྟབས། མང་ཇ་དང་མཆོད་མའི་ཉིན་དོད་ལུལ་ཏེ་
ཡར་ལའོར། ཆོས་ ༤ ཉིན་སྤྲོ་མ་མཆོད་པར་དམིགས་ཏེ་ཆོས་གྲར་ཡང་མང་
ཇ་དང་མཆོད་པའི་ཉིན་མཆོན་ལུལ། འདི་ཉིན་སྤྲོ་རྩེ་སྤྲོ་མདུན་ནས་ལམ་
འབྲས་ཆོགས་བཤད་གྱི་དབང་བྲིད་ལུང་བཅས་ཡོངས་རྫོགས་ཞོག་ནས་
དབང་བཞི་པའི་བྲིད་གྱི་སྟོང་བཅུད་ལྡགས་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་བྲུད་ཅན་དང་།
གསང་སྟགས་ལམ་འབྲས་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱེས་རྒྱས་དམ་ཆོག་སྤྲུང་བར་ནན་ཏན་
ག་འབྲུད་གོས་མིན་སོགས་སྟོར་ཞལ་གདམས་བྲུད་པར་ཅན་མང་པོ་གནང་
མཐར་བསྟོ་སྟོན་རྒྱས་པར་མཛད། དགོང་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་གི་སྤྲོ་
མཆོད་དང་འབྲེལ་ཆོགས་འཁོར་རྒྱས་སྟོན་གནང་།

༡༩༥༧ བོད་མེ་ཡོས་སྤྱི་བ་ ༥ ཆོས་ ༧ ཉིན་སྤྲོ་མོ་ནས། རྩེ་སྤྲོ་
མཁམ་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་གྱིས་ཆོས་ ༥ ཚུན་ནས་བདག་ཆེན་རྩོ་རྩོ་
འཆང་གི་ཞབས་བཟོན་སྟོན་དཀར་གྱི་ཆེ་སྤྲུབ་དཔོན་གཡོག་ཉེར་ལའི་སྤྲུབ་པ་
དེ་ཐོག་ནས་ཆོག་བདག་མདུན་བུམ་གསུམ་སྤྲུབ་ཟིན་འབྲེལ་ཆོགས་པ་དག་
འདུན་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆོས་གོས་མནའ་སྤྲུབ་ཆུ་སྤྲིང་དང་སྟོན་སྟོན་བཅས་
གཟབ་ནན་གྱིས་སྤྲུབས་རྩོ་རྩོ་འཆང་གཟིམས་ཤག་ནས་གདན་བྲངས་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་སང་གའི་བྲིས་བཞུགས་སུ་གསོལ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོ་
སྤྲུབ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྤྲུབ་བསྐྱེད་ནས། ཡེ་ཤེས་པ་སྤྲུབ་བྲངས་བཞེམ་
པ་དང་མཆོད་པ་རྒྱས་སྟོན་གྲུབ་པ་ན། མཁམ་རིན་པོ་ཆེས་མཐུལ་སྤྲུབ་གསུང་

ཐུགས་རྟེན་སྤུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་རིམ་པར་སློབ་ཆོགས་ཡོངས་ནས་འབྲུལ་
མཆོན་དང་། སྐྱབས་སྟོན་ཞབས་བརྟན་ཅི་འགོ་མཛད་མཐར། རྒྱལ་སྤྱི་དུས་
བདུན་དང་། བཟྱ་ཤིས་རྣམས་བརྒྱད། མཁན་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་བྱངས་ཀྱིས་རིམ་
པར་སྤུལ། ཞབས་པད་ཡུན་དུ་བཞུགས་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པ་སོགས་དགའ་
སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱུང་རྣམས་སྤྱིར་ཡང་བརྟན་བཞུགས་
ལེགས་འབྲུལ་དང་། གཟིམས་ཤག་ཏུ་གདན་བྱངས་པ་དང་། བཟྱ་ཤིས་རྒྱས་
སྟོས། བསྟོ་སྟོན་བཅས་ཀྱིས་ཉིན་གུང་ནས་འཆོགས་པ་ལེགས་པར་གྲོལ། རང་
ནས་ཀྱང་བདག་ཆེན་རྗེ་རྩེ་འཆང་མདུན། ཞབས་བརྟན་ཆོག་བཞི་གསུམ་
དང་། འབྲུལ་མཆོན་ས་ཁོངས་མ་སྟོང་ཅམ། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཡང་
མཆོན་ཅམ། སློབ་བྱ་གཞུང་ནས་ཀྱང་མཆོན་ཅམ་རེ་སོ་སོར་སྤུལ་བ་དང་། བྱ་
པ་སྤྱིར་ནས་ཀྱང་ཅི་འཕྱོར་རེ་སྤུལ། ཆོགས་པ་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ནས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་སྤུལ་བ་དང་། རང་ལ་ཡང་སློབ་ཆོགས་ཡོངས་ནས་འབྲུལ་ཆོན་གནང་
བའི་སྤྱད་ནས་སྤྱི་མ་མཆོད་པ་དང་། རོར་མ་དགོན་དུ་ཡང་མང་ཇ་མཆོད་པ་
བཅས་ཀྱི་རྟེན་དོད་སྤུལ་བ་སོགས་བྱས་ཤིང་སེམས་བསྐྱེད། ཆོས་ ༡ ཉིན་སྤྱི་
རྩོར་བདག་ཆེན་རྗེ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱབས་མདུན་ནས། སྤྱིར་གོ་རམས་པའི་གསུང་
སྟོན་གསུམ་ཁ་སྟོང་གི་ལྷགས་ལུང་ཁྱས་པར་དབྱེས་བཞིན་གནང་མཐར་
གསུང་མོལ་ཅི་རིགས་དང་། རང་ལ་དངོས་རྣམས་འགང་ཆེའི་གསོལ་རས་སློབ་
བྱ་གཞུང་ལ་དཔེ་སྤྱི་ཡོན་སྟོར་ ༡༠༠༠ བཅས་གནང་། སྤྱིར་འབྲུལ་མཆོན་དང་

དར་ཁ་སྤུལ། མཁན་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་དུ་འང་དར་དང་ཕྱག་རྟེན་སྤུལ། མར་
ལའང་རང་ལ་དངོས་རྩལ་དང་། སློབ་གྲྭ་གཞུང་ལ་ཉེར་མཁའི་དཔེ་ཆ་དགོན་
གས་པོད་བདུན་ཅུ་སྟོར་གནང་བ་སོགས་མང་དུ། ཁོང་ཆོ་ག་པ་ཆོ་སྤྱོད་
ཡར་བཏང་བྱེད། རང་འདི་ཉིན་དགོང་རྩོར་དཔེ་ཆའི་དོན་སྟོར་ལ་ལྷི་ལི་ནས་
བསྟོར་རྒྱ་བྱས་ཏེ་སོང་བར་ཞག་གཉིས་ཐོག་ལྷོར་སློབ་གྲྭར་འཁྱོར་རོ།

འདིར་ཡང་།

སྦྱིང་ན་བདག་གི་སྦྱིང་སྟོན་བཟང་ངན་གྱི།

ལས་གྱི་འཕེན་པ་མང་བས་རྟེན་འདི་ལ།

ནམ་མང་སྦྱིད་སྤྱུག་ཕྱིང་བའི་ཆོ་གཞུག་ཏུ།

གནག་མིན་ལེགས་བྱས་གཅིག་གི་རྟེན་འབྲེལ་བྱང་།

མཆན་ཉིད་ལྡན་པའི་རྩི་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱིས།

རྩེས་སྤྱོད་བཟུང་ཁིང་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ།

སྟོན་བརྒྱུད་ཆད་མ་བཞི་ལྡན་གདམས་ཟབ་ཞིག།

ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་འདི་ལ་སློབ་འཁུངས་སྦྱེས།

༡༧༽ རྒྱན་ལྡན་གནང་སྟོ། ང་༽

༡༧༥༧ བོད་ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༡༡ ལ་དགོན་པའི་ཀུན་རིག་རྒྱལ་མཆོད་ཉིན་བདུན་
ཅན་དེ་འདོན་རྒྱུ་ཆེད། ས་སྟོང་དང་ཐིག་བཏབ། ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་མོར་སྟོན་

གྲུབ་མཐར་ཆོན་བྱུགས། ཆོས་ ༡༩ ནས་དངོས་གཞི་དང་པོ་སོགས་རིམ་པར་
བྱས། ༡༥ ལྷ་རྩོར་དབང་ཞིག་འདོན་དགོས་བྱུང་། བྱེད་ཡོལ་གསོ་སྦྱོང་བྱས་
ཏེ། དེ་གྲུབ་མཐར་གྲུགས་ར་གཉིས་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། འདི་ཉིན་ལམ་འབྲས་
ཁུ་མཁན་གས། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོན་བདག་གས་ཡིན་པའི་བྱི་རྒྱལ་གྱི་
མི་པོ་མོ་རིམ་པར་ལྷ་སྐྱོར་ཆེད་འབྱོར། དེ་ཆོ་ལ་སྒྲེ་ལེན་ཁུ་མཁན་ཤེས་རབ་
རྒྱལ་མཆན་ཡང་ཐེབས། ཁོ་ཆོ་ལ་སྒྲེ་ལེན་ཅི་དྲག་ཁུས། ཆོས་ ༡༧ ལྷ་རྩོར་
དབྱིན་རི་རྒྱལ་སོང་ཞིང་། ཀུན་རིག་རྒྱབ་མཆོད་ལེགས་པར་ཆར། ༢༠
ནས་ཆོས་ཁྲིད་ཚུགས། ཁྲིད་བྱ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་མཆན་ཅན་
ཐེངས་གཉིས་པ་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ཐེངས་བརྒྱད་པ་ཡིན། འདི་ནས་བརྒྱུད་
སྒྲེ་གྲུ་ཐུག་ཆོགས་སྒོ་བས་འབྱོར་སྦྱོང་འཇུག་གི་སྦྱོར་དཔོན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་
དང་། འཇམ་དབྱངས་བཀའ་ཤིས་ན་ནིང་ནས་གཞུང་སྤྲ་བ་དེ་ཆོའི་སྦྱོར་དཔོན་
བྱེད་དུ་བཅུག་པས་གོ་ཐེར་བྱུང་། ད་རེས་འདི་ནས་དབུ་མ་འཇུག་འགྲེལ་སྦྱོར་
ཁྲིད་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ཡིན།

བོད་ལྗེ་ ༦ ཆོས་ ༡༠ ལྷ་རྩོར་དབྱར་གནས་ཀྱི་སྡོན་རིམ་བསང་
བཏོན། ཆོས་ ༡༩ ལྷ་རྩོར་སྒྲོལ་ཆོག་མང་འཆོགས་བྱས། ༡༩ བྱེད་ཡོལ་དུས་བཞི་
བསྐྱེད་གསོ་རྒྱན་ལྟར་དང་། ཚུ་ཆོད་བཞི་པར་སྦྱོར་ཁྲིད་ཆར་འཕྲལ་བཀའ་ཤིས་
གསོ་སྦྱོང་བྱས། ཆོས་ ༡༥ གཟའ་ཉི་མ་འཁེལ་བས་ཆོས་ཐུན་བཞག་ ཞོགས་
པའི་ཚུ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་འཆོགས་ཏེ་བྱིར་བཅོས་སྡོན་འགྲོས་གསོ་སྦྱོང་

ཆར་འཕྲལ་དབྱར་གནས་ཀྱི་སྒྲོར་ཆོག་རྒྱལ་ཁྲིམས་བྱས། དེ་ནས་མཆོད་པ་རྒྱས་སྒྲོས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་ཉིན་འཆོག་ས། མཁམ་མིང་པ་རང་ནས་དགེ་འདུན་ལ་མང་ཇ་དང་ཕྱག་འཁྱེད་ཅུང་ཕུལ། ཆོས་ ༡༥ རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་གྲུབ་འཕྲལ། དབྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། གནས་ཆོག་སོགས་རྒྱན་སྒོལ་ལྟར་རོ། །དབྱར་གནས་ཀྱི་སྐྱབས་འདིར་སྟོན་ལོའི་གསེལ་རྒྱན་ལྟར་ཕྱི་ནང་སྟོབ་ཕྱ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་འཆོ་ཆས་དུས་གསུམ་ཀ་གཞུང་ནས་གཏོང་རྒྱ་དང་། དེའི་ཉིན་སྟོན་ལོའི་དབྱར་གནས་དཀོར་འཕྲོས་ཉིན་སྟོར་ ༡༠༠༠ ཡོད་པ་དེས་གཞིར་བཟུང་གིས། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་དཀོར་ནས་གོན་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་དང་། ལྷ་ཁང་གི་ཉིན་རེ་བཞིན་གྱི་མཆོད་པ་རྒྱས་ཅམ་བཅས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཡིན།

༡༡༽ དཔལ་སྤངས་དཔོན་སྤུལ་སྤྱུ་གདུང་ཞུགས་འབུལ།

ཆོས་ ༡༧ ཉིན་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་ཆར་རྫོང་རང་འཆོགས་དགོངས་ཞུས་ཤིང་། ཆོས་ཁིད་ཀྱང་བཞག་སྟེ། དཔལ་སྤངས་དཔོན་སྤུལ་སྤྱུ་གདུང་མེ་མཆོད་སྤུལ་སར་འགོ་དགོས་བྱུང་། ས་དགོན་གཉིས་བཞེས་དཔོན་ཏྲོག་བཅུ་ལྟག་གིས་ཀུན་རིག་ཞི་སྦྱིན་སྤུལ། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ཏྲ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་བཅར་དང་། དཀྱིས་སྒྲོའི་གསུང་མོལ། གསེལ་ཆོགས་མཉམ་གནང་སོགས་མཛད། དགོན་གྱི་གཟུགས་ལག་ཁང་དུ་ཉིན་མཇལ་དང་། འབུལ་མཆོད་ཡང་སྤུལ། སར་ཚུར་གཉིས་ཀར་མོ་ཁྲ་རྒྱུང་བ་བཏང་གནང་ནས་གཞན་དང་མི་

འདྲ་བའི་གཟིགས་སྐྱོང་གནང་བྱང་། དབྱར་གནས་ཀྱི་ཆེ་མགོན་པོའི་དུས་
བཞི་བསྐང་གསོ་དང་། གསོ་སྐྱོང་། ཉ་སྟོང་བཞི་ལ་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་སྟོལ་
མའི་གཡུལ་བསྐྱོག་ཉིན་གསུམ་བཅས་སྟོན་སྟོལ་ལྟར་འདོན་བསྟུབ་དང་། དེ་
རྒྱུས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་ཆོས་བྲིད་དང་བསྐྱར་སྐྱོང་། ཉགས་བྱ་རྒྱུས་ཆགས་
མེད་བྱས། དགོང་ལྟར་བཞིན་ཚུ་ཆོད་བདུན་པར། ས་སྐྱའི་བྱ་ཡོད་རིགས་ཀྱིས་
ངོར་ལུགས་ཆོས་སྐྱོད་ཕྱི་ནང་གདངས་དབྱངས་འདོན་རེས་ཀྱིས་ཚུ་ཆོད་ཕྱེད་
རིང་འཆོགས། ༡༩༤༧ བོད་ཟླ་ ༧ ཆོས་ ༡༠ དང་ ༡༠ གཉིས་ལའང་མཁན་
མིང་རང་གིས་མཆོད་པ། མང་པ། ཕྱག་འཁྱེད་བཅས་སུལ། ཉེར་དགུའི་མཆན་
ཐོག་ཐག་ཏུ་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་དང་། དེ་འབྲེལ་སྟོབ་སྟུག་ཁག་
ཅིག་གིས་ཉགས་གསལ་འཁྲུག་པོར་སྟེལ། བསྟོ་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་གྲོལ། གནམ་
སྟོང་དུ་ཕྱིར་བཅོས་དང་། རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་སྟོན་འགྲོས་དགག་དབྱེ་བརྩ་
བཞི་པ་བྱས།

༡༩༥ རྒྱན་ལྡན་གནང་སྒོ་ ཅ།

༡༩༤༧ བོད་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡ རྒྱུངས་རྒྱ་དང་། ཐུགས་སྟོབ་རིམ་པར་གྲང་སང་བཅས་
ཆོས་ལཱའི་བར་བྱས། ཆོས་ ༦ ལས་སྐར་ཆོས་བྲིད་རྒྱན་ལྡན་ཚུགས། ཆོས་ཉེར་
ཐམ་ནས་རིམ་པར་ཆོད་མ་རིགས་གཉེར་མཆན་འབྲེལ་ཐོག་ནས་ཞིབ་བྲིད་
དང་། རིགས་གཉེར་གསལ་བྱེད་ཡང་མཉམ་དུ་བྲིད་སྟོལ་བཅས་ཚུགས། དེའི་

སྐྱོར་ཁྲིད་འཇམ་བཀྲས་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་འདི་ནས་ཆོས་ཁྲིད་གཞུང་གསུམ་
 ཡིན། ཆོས་ ༡༦ དགོང་མོའི་མི་ལམ་འཁྲུལ་ངོར་ཁ་ནས་ཐྲག་མང་པོ་ཞིག་
 སྐྱོ་བུར་དུ་སྐྱུག་པར་མིས་པས་གང་ཡིན་ཅི་ཤེས། ཆོས་ ༡༧ དགོང་མོའི་མི་
 ལམ་འཁྲུལ་ངོར་དོ་རྩེ་འཆང་རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་ཁ་ལ་མི་མང་པོ་
 ཞིག་ཐག་རིང་པོར་བཅ་བསྐྱིགས་ཏེ་འགྲོ་ཞིང་ཡོད་འདུག་པར་རང་བཅ་མ་
 བསྐྱིགས་པར་སྒྲོན་དུ་བཞུགས་ཏེ་སོང་བར་སྐྱེ་ཅན་སྤེལ་སྐྱབས། གཞན་དང་
 མི་འབྲས་བའི་ཕྱག་གཉིས་ཀའི་ཕྱག་དབང་དང་། དགྲེས་ཚུལ་གྱིས་བཞད་མོ་
 བཞད་ཅིང་། དབུ་བྲང་ཕྱོགས་སུ་གྲུག་གྲུག་མཛད་དེ་གཟིགས་བྱུང་བར། རང་
 ཡང་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པར་མིས། ༡༧༡༢ བོད་ལྷ་ ༧ ཆོས་ ༡ སྤ་རྩོར་
 སྐྱོད་འཇུག་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་གཉིས་ཁྲིད་བྱས་པར་ལེགས་གྲུབ་སོང་
 བར་བསྐྱོ་སྒྲོན་རྒྱས་ཅམ་བྱས། ད་རེས་སྐྱོད་འཇུག་ལྷ་མཁན་གཙོ་བོ་མཆོག་
 སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་བཅུ་འཛིགས་མེད་དང་། གནས་བཟླ་མཆོག་སྐུལ་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དང་། མཆོག་སྐུལ་པལ་དབང་ཆེན་སོགས་གཙོས་
 འདུས་སྲུ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཡོད་འདུག ཆོས་ ༩ ནས་ཀླ་རི་ཀ་ལྷ་བཅུ་པ་བཤད་
 ཁྲིད་ད་རེས་འདི་ཐེངས་ལྷ་པ་ཚུགས་པར་ཆོས་ ༩ ལ་ཆར།

ཆོས་ ༧ ཆད་པའི་ ༡༠ ཉིན་རྒྱ་རམ་སྐུ་ལ་སོང་བར་བྱེད་ཡོལ་རྒྱ་
 ཆོད་གསུམ་པ་ནས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཆོག་པ་མཆོག་མཇུག་ཁ་
 དགྲེས་བཞིན་པའི་ངང་ཐོབ་ཅིང་། གཟིམས་རྒྱུད་བྱི་མའི་བྱི་བྱམས་བར་

བསུ་བསྐྱེལ་གནང་ཏེ། ཕྱག་གཏན་ནས་འཆལ་རྒྱ་མ་གནང་བ་དང་། བྱིད་
རང་ད་རེས་གཟུགས་པོ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་བྱུང་འདུག་ཚུལ་སོགས་བརྗེ་བ་
ཆེན་པོས་གསུང་མོལ་འགའ་ཤས་དང་། ལོ་གསར་པའི་ནང་པན་ཚུན་ཐུགས་
ཁམས་སྒྲིགས་བྱུང་ན། ཆང་མ་རིགས་གཏོར་གྱི་བྲིད་ཞིག་འབུལ་དགོས་
ཚུལ་དང་། དེང་སང་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡག་ཅུ་ཡོད་པར་བརྟེན་རྒྱུ་དུ་
དམིགས་གཏད་དགོས་ཚུལ་སོགས་ལྷག་པར་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་རྒྱལ་གྱི་
ཆང་གི་ཆོས་བརྒྱ་འཛོམས་དབྱར་ཕེབས་སྒྲུག་མཛད་ཡོད་པར་བརྟེན་ཡུན་
རིང་ལོངས་སྐབས་མེད་པ་ཐུགས་རུང་བྲེལ་བ་མཛད་དེ་ཕུན་མར་བསྐྱེལ་
ཞོར་ཕེབས་སོང་། བོད་ཀྱི་གནས་སྐངས་སྐོར་གྱི་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་རྒྱུན་ད་རེས་
སྐུ་ཤ་རུང་ཞན་ཉམས་ལྷ་བྱར་མཛལ་ཞིང་། ཤིན་ཏུ་དད་གཏུང་གིས་དགའ་
སྦྱོར་འདྲེས་ཤིང་མིག་ཚུ་ཡང་འཁོར་བཞིན་ཡོང་། བྱིད་རང་གསོལ་རྒྱ་ཡིན་
གསུངས་ཏེ་རིན་ཆེན་མང་སྦྱོར་དང་། བསམ་འཕེལ་ནོར་བུ། བཙོ་བཟུ་རྒྱ་ཤེལ་
བཅས་ཀྱི་ཤོག་ཆག་ཆེ་ཅུ་རེ་ཡང་ ༡༥ གནང་བྱུང་། དེ་རུབ་བཀའ་སློན་ཐུབ་
བསྟན་སར་བསྐྱེད་པར། ཉེ་འབྲལ་ ༡༩༩༧ ཕྱི་ཁྱིམ་བརྒྱ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཡན་
མན་སྐོར་གྱི་བོད་སྡེ་དང་མི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་སྲིད་གཞུང་ལ་གྱེན་ལོག་
ངོ་རྒྱུ་གནས་ཚུལ་ཏུ་ལས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་གསུང་མོལ་ལས་ཐོས་པས་
ཡ་མཚན་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེར་སྒྲེས། ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཚུར་སྤེལས། ཆོས་ ༡༣ ནས་
འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་པའི་བྲིད་བཤད་ཚུགས། དེ་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་ཆོས་བྲིད་

མཐུག་ཏུ་གངས་ལྗོངས་བདེ་བའི་སློན་ལམ། སྐབས་གནས་བསྐྱེད་ཆར་
རེ་གསུང་རྒྱ་ལྷན།

༡༠༽ འཇམ་དབྱངས་བཟོད་པ་སྐྱར་ཡང་ཐུག་པ།

༡༧༥༧ བོད་ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༩ ལྷ་རྩོར་བོད་ནས་རང་སློབ་ཕྱ་ར་དགོན་གྱི་ལྷ་
འཇམ་དབྱངས་བཟང་པོ་ཁོང་གིས་སྒྲེ་དགེ་ལེབ་མ་ནས་དྲ་དེའི་བྱ་ཆུང་ངག་
དབང་འོད་ཟེར་འདིར་སློབ་གྲུར་ལྷགས་རྒྱ་ཁྲིད་དེ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་། ཁོང་
ང་ལ་བཅེ་དུང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་རྒྱ་མིའི་བཅོན་ཁང་དུ་ང་རང་
སྒྲོད་དགོས་རིང་ཁོས་ཉུས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་གྲོ་ཆས་བསྐྱུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ལྷ་
རྟོག་བྱས་ཡོད་པ་དང་། བཅོན་ལས་གྲོལ་རྗེས་འདིར་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་ཐུབ་པའི་
ཆ་རྒྱུན་ཅི་རིགས་བསྐྱུན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བྲིན་ཆེ། ད་རེས་ང་རང་མ་ཤི་
གོང་དུ་ཁོང་དང་འཕྲད་རྒྱ་བྱུང་བར་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་སྐྱེས། ཁོང་གི་
དེ་སྐྱར་ང་རང་འདི་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ཏེ་ལོ་ལྔའི་རིང་། ཕྱ་ར་དགོན་ཞིག་དེ་
ཡར་གསོ་རྒྱུའི་སྒྲོར་ཏུ་ལས་དགོས་པའི་ལས་དོན་མང་པོ་འབྱུང་འདུག ཞག་
གཉིས་ཐོག་རྒྱས་ཤིས་ཞབས་རོགས་དང་བཅས་རྩ་རམ་སྐུ་ལར་ ༧རྒྱལ་མཆོག་
རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་མཇལ་ཆེད་བཏང་བར་དགུས་ཞལ་ལེགས་མཇལ་བྱུང་
སྟེ་ཞག་གཉིས་ཐོག་ཚུར་འབྱོར། ཁོང་གནས་སྐབས་བལྷགས་རྒྱུའི་བྲ་སྒྲིག་
སོགས་བྱས། ཆེས་ ༡༩ ལ་དུས་བཞི་བསྐྱེད་གསོ་བྱེ་འཆོགས་དགོས་སྐབས་

སྒྲ་མ་ས་ཆེན་དུས་བྲན་དེ་ཆོས་ ༡༥ འཐེན་ཏེ་སྤྲོད་ཆོས་ཁྲིད་སྤར་རྒྱན་
ལྟར་དང་། ཚུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་བྱེད་ནས་མང་འཆོགས་དང་མཆོད་པ་
རྒྱས་སྒྲོས་ཀྱིས་ལམ་འབྲས་སྒྲ་མཆོད་གསུངས་མཐར་རྒྱན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་བཅས་
གོལ། བསྐྱར་སྦྱོང་སོགས་མཛད། དགོང་མོར་ཚུ་ཆོད་དུག་པ་ནས་འཆོགས་
ཏེ་སྤྲོད་མཆོད་དང་མཆོད་མེ་སྒྲོན་ལམ་ནམས་ཆར་རྒྱས་རྟགས་གསལ་བའོ་
སྤང་འབྲུག་པོ་བྱང་སོང་།

༡༡༽ འབྲི་གྲང་རྒྱབས་མགོན་མཛལ་བཅར།

ཆོས་ ༡༠ དགོངས་མོར་འབྲི་གྲང་རྒྱབས་མགོན་མཆོག་གིས་སྤར་ནས་
བཀའ་མངགས་གཏན་འཁེལ་ལྟར་བསུ་མཁན་འབྱོར་བས། ཕྱི་ནང་ཞོགས་
པའི་ཚུ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་མོ་ཏ་ཚུང་བའི་ནང་ཞུགས་ཏེ་སོང་བར། དགོང་
མོའི་ཚུ་ཆོད་དགྲ་པར་དྲི་རྩ་དུན་འབྲི་གྲང་བྱང་ཚུབ་སྤྲོད་གསར་ཆོས་སྐར་
དུ་སྒྲེབས། ༧རྒྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་མཛལ་གིན་ཏུ་དགྲེས་པའི་སྒོ་
ནས་བསུ་བ་བཅས་གནང་། ཕྱི་ཉིན་རྒྱལ་བ་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་
ཉིན་གྲང་ཚུ་ཆོད་དང་པོར་ཁོང་གི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་རྒྱབས་མགོན་རིན་
པོ་ཆེ་ཁོང་གཙོ་བོས་ལ་དྲགས་ནས་རྟོགས་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲི་གྲང་
དཔོན་སྤུལ་སོགས་འདུས་པ་བཞི་བཅའི་སྐོར་ལ། འབྲི་གྲང་སྦྱོབ་པ་འཛིག་
ཉིན་མགོན་པོའི་དགོངས་གཅིག་རྗེ་རྗེའི་གསུང་སྐོར་གདམས་མཛོད་ནང་

བཞུགས་པ་དེའི་བྲིད་ལུང་དང་བཤད་ཡམས་འགའ་ཤས་བཅས་ཚུ་ཆོད་
གསུམ་ཐུད་རིང་སྤུལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་བསྟན་པའི་མེ་ཙུ་གཞུང་
བཤད་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཆད་ལྡན་གཅིག་འདྲུགས་རྒྱུའི་སྤྱགས་བསྐྱེད་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
བཞེས་ཐོག་ད་རེས་ཐོག་མའི་འཆད་ཉན་གྱི་དབུ་བཟུང་སྐབས་ཀྱན་བྱ་རང་
གིས་འཆད་སྤེལ་སློ་དབྱེའི་ཉེན་འབྲེལ་ཙམ་བྱུང་ན་ལེགས་སྟམ་པའི་སྤྱགས་
འདུན་ཆེན་པོར་གནང་བར་དེ་དོན་བཞིན་ཁྱུ་ཁྱུལ་བྱས། ཆོས་ ༡༩ ལྷ་རྩོར་
དེའི་འཕྲོས་དང་། དགོང་རྩོན་སྤྱི་ཉིན་ ༡༤ ཡི་ཉིན་རིང་བཅས་ལ་མཉམ་
མེད་དྲགས་པོ་ལྷ་འོད་གཞོན་ཀྱའི་དམ་ཆོས་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་
ལམ་མཆོག་རིན་ཆེན་སྤང་བ་གཉིས་གྱི་བྲིད་ལུང་སྤུལ་གྲུབ་པར་བྱས། བྱི་
ཉིན་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་བཞི་པ་ནས་མོ་ཏ་ཚུང་བ་བཏང་སྟེ་བསྐྱུལ་གནང་
བར་རང་གནས་སློབ་གྲྭ་འདིར་དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་ལྷ་པར་སྤེབས།

༡༡༽ ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སང་གའི་དཀའ་ འབྲེལ་སོགས་གྱི་བྲིད།

བྱི་ནང་ཆོས་ ༡༥ བྱི་མར་ཆོས་སྤུན་སྤར་རྒྱན་ལྟར་ཚུགས། བོད་ལྷ་བཅུ་པའི་
ཆོས་ལྷ་ཉིན་ཆོས་སྤུན་ཞག་སྟེ། ར་རམ་སྤུལ་སྤུན་པ་དབང་རྒྱལ་ཅར་ནད་
གཞི་བརྟག་པར་བཅར། ངན་ཆེར་མི་འདུག་གསུངས། སྤུན་བཟང་མང་སྤུལ་
བྱུང་། ཆོས་བརྒྱད་སྤར་ལྷུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་པ་བྲིད་ཆར་སོང་། གཞུང་

འདི་ད་རེས་ཁྲིད་ཐེངས་གཉིས་པ་ཡིན། ཆོས་བརྒྱ་ནས་སོར་མདོ་མཆན་
འགྲེལ་ཐོག་ནས་ཁྲིད་ཐེངས་བཞི་པ་ཚུགས། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་སྐྱེར་དཔོན་
ལུན་སྟོབས་སྒྲི་ནད་ཆ་བ་རྒྱུན་པའི་བྱ་ཆ་བས་ཆེ་བར་གྱུར་གཤིས་དྲ་རམ་སྤ་
ལ་སྒྲན་ཁང་དུ་བསྐྱུལ། ནད་གཡོག་བཅས་དེར་བཞག་རང་ཉིད་ནམ་སྒྲད་
ཚུར་འཁོར་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་གྱི་ཆོས་ཁྲིད་མ་ཆག ཆོས་བཙེ་ལཱའི་སྤྱོད་དབུ་མ་
འདུག་པ་རང་འགྲེལ་གཞན་དགའི་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་ཞིབ་ཁྲིད་ཅི་ཤེས་
ཁུས་པར་ལེགས་པར་སྤུལ་བྱུག། བསྟོ་སྟོན་གྱིས་མཐའ་རྒྱུ། གཞུང་འདི་ད་
རེས་ཀྱན་མཁྱེན་བསོད་ནམས་སེང་གའི་དཀའ་འགྲེལ་དང་སྒྲགས་ཁྲིད་
ཁུས་པར་ད་བར་རྒྱ་བ་ལྷ་མ་ཟེན་ཅམ་འགོར་ཡང་། གེགས་བར་ཆེ་རིགས་
མ་བྱུང་པར་མཐའ་གཙང་དང་། སྟོབ་ཆོགས་གྱི་སྟོ་སྐྱེད་འཕེལ་སྟོབས་ཡག་
པོ་བྱུང་སོང་། ཁུ་མཁན་གཙོ་བོ་ཡང་མཁྱེན་སྤུལ་འཛིགས་མེད་དང་། ནམ་
སྟོང་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ། མཆོག་སྤྲིང་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ། མཆོག་སྤུལ་
པར་དབང་ཆེན། འདུག་སྟོབ་དཔོན་འཆི་མེད་སོགས་སྤྱ་བྱ་ལྷ་བརྒྱུ་དང་གྲངས་
ཡོད་འདུག

ཆོས་ ༡༥ ནས་ཀླ་མ་ལ་ཤུའི་ལའི་དབུ་མའི་སྟོན་རིམ་གསུམ་
དང་། བི་མའི་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བ་བཅས་ཁྲིད་ལུང་ཞོར་འདོན་
བྱས་པར་ཉིན་རེ་ལྟེ་བྱ་བཙེ་ལྷ་ཅམ་རེ་སོང་། ཆོས་ཉེར་ལཱའི་དགོང་ཆོགས་
སྤར་ལྟར་དང་། གཞུང་བྱུར་གྱི་མཆོད་པ་རྒྱས་སྟོན། ཆོས་གྱི་བཤོ་སྤྲིང་བཅས་

གྱིས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་དུས་ཆེན་བཅི་བཀྲར་གྱིས་ལུ་མཚོད་
བཏང་། ༡༩༥༧ བོད་ལྗེ་བཙུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཉིས་ནས་ལོ་རིམ་ཉི་ལྔ་ག་དོད་
སློལ་མའི་གཡུལ་མདོས་བཅས་ཉིན་བཞི་པར་འབོར། ཆོས་ ༡ ལ་སློམ་རིམ་
ཞོག་ནས་དྲགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐར་རྒྱན་དབུ་ཚུགས། ཆོས་དགུ་ཉིན་བསྐྱང་
གསོ་དང་སློལ་ཆོག་གི་ལོ་གཏོར་བརྗེས་ཏེ་དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་བསྐྱང་
གསོ་རེས་མོས་དང་། སློལ་ཆོག་མང་འཆོགས་གྱིས་ཆར་རེ་གསུངས། ཆོས་
བཙུ་གཉིས་ལ་སོར་མདོ་དང་། ཚད་མ་རིགས་གཏོར་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཁྲིད་
ལེགས་པར་གྲུབ་ལྟེ་བསྡོམས་བྱས། ཆོས་བཙུ་བཞིའི་སྤྱི་དོར་དྲགས་པོའི་ཐར་
རྒྱན་གྱི་ལུང་འབྲོས་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་བཀྲག་ལུང་བཅས་སུལ་
རྗེས་མང་འཆོགས་གྱིས་ས་པཎ་སླ་མཚོད་གསུངས་ཏེ་རང་གིས་ཀྱང་མང་ཇ་
དང་དར་འགྲེད། མཚོད་མེ་བརྒྱ་ཕྱག་སུལ། ཉིན་གྲུང་གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་རྗེས་
དུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་ཆོགས་ཏེ་གོལ་རྗེས། མང་ཆོགས་གྱིས་དགོང་དྲོའི་
བསྡོམས་བྱ་བཏོན་ནས་གོལ། སྤར་རྒྱ་ཆོད་དྲུག་པར་ཡར་འཆོགས་ཏེ་བསྟོད་
བཟང་མཚོད་པ་སོགས་སྤར་སྟོལ་ལྟར་གྲུབ་རྗེས། ཉུགས་གྲུ་བཙུགས་ནས། རྒྱ་
ཆོད་བཙུ་གཅིག་བར་སློ་རིག་དྲག་ཤས་རྣམས་གྱིས་དབུ་མ་དང་། ཚད་མའི་
དཀའ་གནད་བཟོ་སྦྱང་འཆད་པར་ལེགས་པོ་བྱུང་སོང་། འདི་གཞུང་ནས་
མཚོད་པ་སོགས་གཟབ་རྒྱས་བཏང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དུང་ཆེན་དང་། རྒྱ་སྦྱང་
བཅས་ཀྱི་འཇམ་མགོན་ས་རྒྱ་པརྗེ་ཏའི་དུས་ཆེན་ཉིན་དང་པོ་ལེགས་པར་

བཏང་། ཆོས་ ༡༥ ལྷ་བྱོར་གསོ་སྦྱང་གྲུབ་འབྲས་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་མཆོད་
པ་བཅས་རྒྱས་སྦྱོར་གསུངས་པར་ཉིན་གྲུང་ཆར། དགོང་བྱོར་བསྡོམས་སྟོན་སྟེང་
རྒྱན་ལྟར་འཆོགས་ཏེ་གོལ།

༡༡༽ ཆོས་བར་དུ་ངོར་དགོན་ལ་རྒྱུད་བརྟམ་དབང་ཁྱེ་བར་ བཅར་བ།

༡༧༥༥ བོད་ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༦ ཉིན་སྟོན་གྲུ་ལྷ་བ་གཉིས་རིང་གྲུང་སེང་གོལ་
རྒྱ་བྱས། དགོན་གཞུང་དང་བོད་ནས་ཕེབས་པའི་གྲུ་པ་རྣམས་གཙོས་མཆོག་
སྤྱལ་ཁག་དང་། གྲུ་ཆང་མང་ཆེ་བ་རྣམས་ངོར་མ་དགོན་དུ་དབང་ཁྱེ་བར་
ཕེབས་སོང་། འབྲུག་པའི་གྲུ་པ་པལ་ཆེར་པ་ཡུལ་ལ་ཕེབས། ཆོས་ ༡༥ ལྷ་
མོར་དབང་ཁྱེ་ཆེད་ཡོང་བར་ལམ་ཁར་ན་ནས་དེ་ཉིན་མཆོད་རྒྱལ་སར་ལུས་
སོང་། ཕྱི་ཉིན་ཚུང་ཟད་དྲུངས་ཤིང་འབྲུག་པར་ལྷ་མོ་ནས་འཁོར་ལོ་ཆུང་བར་
ཞུགས་ཏེ་ཡོང་བར་དགོང་མོར་ངོར་མ་དགོན་དུ་འབྱོར། དེ་འབྲས་སྤྱབས་
གཅིག་རྗེ་རྗེ་འཆང་ས་སྤྱི་ཁྱི་ཆེན་མདུན་མཇལ་ཁར་ཞུགས། སྤྱགས་དགུས་
བཅེའི་རྣམ་པ་རྒྱ་ཆེན་བསྟན་གནང་།

དེ་ནས་ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་སྤྱལ་
རིན་པོ་ཆེ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་སོགས་མདུན་མཇལ་ཁ་ཞུས་མཐར། རང་
གི་གྲུ་ཆང་དང་མཉམ་དུ་ངོར་སྤྱ་བྲང་གིས་བཀོད་བསྐྱིགས་གནང་བའི་གཟིམ་

ཤག་དང་། གུར་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཉེ་འཁོར་གྱི་གནས་སུ་སྡོད་གཏན་འཁེལ། ཆོས་
 ༡༩ ཕྱི་མར་རྒྱལ་ཕུར་འདྲེས་པའི་འགྲུབ་སྦྱོར་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉིན་མོའི་ཆུ་
 ཆོད་དང་པོར་ས་སྐྱ་ཁྱི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་ཐེག་ཆེན་དཔལ་འབར་
 སྤེན་ལས་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་འཛིགས་མེད་སངས་ཤེས་
 བརྟེན་པའི་ཁྱི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་པད་མངོན་པར་འཁོད་དེ། འགག་
 མེད་ཆངས་པའི་གསུང་དབྱངས་སྟན་པོས་སྡོན་འགོ་སློ་སྟོག་གི་རིམ་པས་རྒྱད་
 དག་པར་བསྐྱལ་བ་ནས་བཟུང་རྒྱད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་ཆོས་
 འཁོར་ཆེན་པོ་དབུ་ཚུགས། རིགས་གསུམ་སྟེ་ཡི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་དབང་གི་
 སྟ་ཤོན་གནང་བུང་བར་ལེགས་པར་ཐོབ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་གུང་ཡོལ་ནས་དངོས་
 གཞི་རྒྱས་པར་གནང་། འདི་ཉིན་སྔ་དྲོར་རང་ནས་སློབ་བྱ་བ་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་
 འདུན་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་བསོད་ནམས་སངས་ཤེས་པའི་དབུ་མའི་སྟེ་དོན་ཆེན་མོའ་
 ི་ཆོས་ཁྲིད་དབུ་བཅུགས། ཆོས་ ༢༠ ཉིན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་ཐུབ་
 པ་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་དབང་ཆེན་གནང་། འདི་
 ཉིན་ནས་སློབ་བྱ་བ་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་
 གསུང་དབུ་མའི་སྟེ་དོན་ཆེན་མོར་རང་ནས་བཤད་ཁྲིད་དབུ་ཚུགས། སློབ་བྱ་
 ཁག་གསུམ་གཙོས་སླ་བྱ་བ་རྒྱ་ལྷག་ཅམ་འདུས། འདི་དང་དུས་མཉམ་མཁན་
 རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་མདུན་ནས་སླ་སྟེལ་ཆེ་གས་ནམས་ལ་རྒྱད་བརྟག་གཉིས་
 ཀྱི་ལྷགས་བཤད་སོགས་རིམ་པར་གནང་བར། ང་རང་གིས་ཁྱུ་ལོང་མ་བུང་

བས་འགྲོད་སེམས་བྱང་།

ཆོས་ ༡༡ ཉིན་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་སྦྱང་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་སྟ་གོན་གནང་། འདི་དང་སྔ་མ་རིགས་གསུམ་གྱི་སྟ་གོན་
བཅས་ལྷུབ་གཉིས་ཀར་མི་ལམ་དུ་སློབ་ཆོགས་ལ་ཆོས་ཁྲིད་བྱེད་པའི་ནམ་
པ་འབྲ་མང་ཙམ་མིས། ཕྱི་ཉིན་ནས་རིམ་པར། ༡ ཀུན་རིག་རྩ་བའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དང་། ༢ རྒྱལ་སེང་གེ་ ༩ ཕྱག་རྗེར་འཆི་བདག་འཛོམས་པ། ༤ ཆོ་དཔག་
མེད་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར། ༥ འཁོར་བསྐྱར་ཡོན་ཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༦
ཁྲོ་བོ་མེ་ལྷར་འབར་བ་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། ༧ ཕྱག་རྗེར་འཆི་བདག་
འཛོམས་པར་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བསྐྱོར། ༨ ཕྱག་རྗེར་ཕྱོགས་སྦྱང་བརྩས་བསྐྱོར་
བ། ༩ ཁྲོ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ལ་གཟའ་བརྒྱུད་དང་རྒྱ་སྐར་ཉིར་བརྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། ༡༠ ཕྱག་རྗེར་ལ་ལྷ་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། ༡༡ ཕྱག་རྗེར་
འཇིགས་བྱེད་དགུས་བསྐྱོར་བ། ༡༢ ཕྱག་རྗེར་ལ་ལྷ་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱོར་
བ་བཅས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྩ་གཉིས་དབང་ཆེན་ནམས་བོད་ལྷ་བརྩ་གཉིས་
པའི་ཆོས་བཞི་ཉིན་བར་གནང་བར་ཐོབ། སྔ་དྲོར་སྔ་མ་རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་
དབང་རྒྱལ་གྱི་དུས་ཆོད་དང་བསྐྱར་ཏེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་མདུན་ནས་
གདུང་སྲས་ནམ་གཉིས་དང་། ཞབས་དྲུང་ནམ་གཉིས། མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་
ཆེ་ནམ་པར་སྤགས་སྐྱོར་བརྟག་གཉིས་སོགས་ལྷགས་ཁྲིད་རྩ་ཆོད་བརྒྱུད་
ནས་དགུའི་བར་གནང་སོང་། རང་ནས་དེའི་ཆོ་གོ་རམས་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་

བཤད་ཁྱིད་བྱས་པར་ནི་རིའི་སློབ་གྲྭ་བ་དང་། ས་སྐྱའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་བ་
དང་། སྤ་རུ་མ་ལའི་སློབ་གྲྭ་བཅས་ཁག་གསུམ་གཙོས་སླ་གྲྭ་བརྒྱད་ཅུའི་སྐོར་
འདུས། ཁོར་དུ་སྤྱ་སྒྲུབ་གྱི་དབུ་མ་བཤེས་སྤྱིངས་ཤིག་ཀྱང་ཁྱིད།

༡༩༥༧ བོད་ལྗེ་བཙུ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་རིམ་པར་ཆུ་ཆོད་
དགྲུ་པ་ནས་བཙུ་གཅིག་ཡོལ་གྱི་བར། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་བསྟན་འཛིན་ཆོས་
གྲགས་དང་ལིང་སྤྱ་བཟའ་མི་གཉིས་གྱི་ངོར་མཁའ་སྤྱོད་དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་
དཔེ་བུ་མ་གྱི་ལུང་ཞིག་ཀྱང་འདོན་པར་བྱིན་རྒྱབས་དང་ཉམས་ཁྱིད་ཐོབ་ཟིན་
གས་བཞི་བཙུ་སྐོར་འདུས། ཆོས་ ༥ ནས་ ༧ བར་དོ་རྩེ་འཆང་མདུན་འཁོན་
ལུགས་སུར་པའི་དབང་ཆེན་སྟ་གོན་དང་། སྟོད་ལས་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་སྤྱད་
ལས་དབྲ་བགེགས་བསྒྲལ་བ་བཅས་ཉིན་གསུམ་ལ་རྒྱས་པར་ཐོབ། ཆོས་
བརྒྱད་ནས་རིམ་པར་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའི་དབང་ཆེན་དང་། ངོར་ལུགས་འཛིགས་བྱེད་རོ་ལངས་བརྒྱད་
བསྐོར། བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཙོ་ལྷ། བདེ་མཆོག་ནག་པོ་ལུགས། བདེ་མཆོག་ལྷ་
ཏའི་ལུགས། གསང་འདུས་འཇམ་དོར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས། གསང་འདུས་
མི་བསྐྱོད་པ་འཕགས་ལུགས། མཁའ་འགོ་མ་དོ་རྩེ་གྱར་བིར་ལུགས། སམ་རྟོ་
༧་བིར་ལུགས། དོ་རྩེ་མི་འཕྲུགས་པ་རྩེ་ཏའི་ལུགས། གཤེད་དམར་ལྷ་ལྷ་
བིར་ལུགས་གྱི་དབང་ཆེན་རྣམས་སྟ་གོན་དང་དངོས་གཞི་ཆ་ཉིན་གཉིས་རེ་
གནང་བར་ཆོས་ཉིད་དགྲའི་སྤྱ་རྩོར་ལེགས་པར་ཚར། གསང་འདུས་དང་བདེ་

མཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཡང་ཆར་སོང་། རང་གི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་གྱི་བཤད་ཁྲིད་དང་། མཁའ་སྤྱོད་དཔེ་བུམ་གྱི་ལུང་ཡང་ཆར། འདི་ནས་བརྒྱད་ལྟེ་ལོ་གསར་ཆེ་ཆོས་མཆོམས་ཡིན་པར་བརྟེན། ཉེར་དགའི་དགོང་རོ་ནས་རང་སློབ་བོད་ནས་ཐེབས་པའི་འཇམ་བཟང་གཙུག་ཁྲིད་དེ་དཔོན་གཡོག་བདུན་གནས་བསྐྱོར་དུ་འགྲོ་རྒྱ་བྱས་པར། ཐོག་མར་དྲེ་རྒྱ་དུན་ནས་རི་ལིའི་ནང་ཞུགས་ཏེ་ལྷ་རྒྱ་ཅ་སྤྱི་དང་། དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་གདན། བྱ་མོད་ཕུང་རི། ལྷ་ལེན། ཡངས་པ་ཅན། བསེལ་བའི་ཆལ་སོགས་བསྐྱོར། རི་ལིར་ཞུགས་རྒྱལ་ས་ལྷོ་ལི་བརྒྱད་དེ་རིམ་པར་ཡོང་།

༡༩༡༡ བོད་ས་འབྲུག་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཞོགས་པར་སྐར་ཡང་ངོར་དགོན་གྱི་ཆོས་སྐར་དུ་བདེ་བར་འབྱོར། ཅ་བའི་སྤྱི་མ་ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་། ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པའི་ཞལ་མཇལ། ཆོས་ ༩ དང་ ༡༡ རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་མདུན་ནས་དེ་སྐར་དགུས་རྡོར་དབང་ཆེན་མ་ཐོབ་གསལ་གངས་ ༡༥ ཅན་ཆ་གཉིས་ལ་གྱེ་རྡོར་སྟོན་དང་དངོས་གཞི་གནང་། ཆོས་ ༡༧ ནས་རིམ་པར་སྐྱོན་སྤྱི་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་ཆེན་སྟོན་གོན་དང་དངོས་གཞི་ཅན་དང་། རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཛོམས་བེར་ལྷགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་གནང་བ་དེ་རྣམས་ལེགས་པར་ཐོབ། ད་རིས་རྒྱུད་སྤེའི་དབང་ཆེན་འདི་རིགས་ཞུ་མཁན་སློབ་ཆོགས་དགེ་འདུན་པ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཅན་དང་། མི་སྤྱི་པོ་མོ་ཡང་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་བཅས་འཛོམས་པར། སློབ་མའི་གཙུག་པོ་གདུང་།

སྐྱེ་མཆོག་པ་གཉིས་དང་། ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། ལྷ་ལྷིང་དང་ཐར་ཆེའི་
 འབས་བྱང་ནམ་པ་གཉིས། རྩོད་སར་མཁུན་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ། ས་སྐྱའི་མཁན་
 ཨ་པད། གནས་བརྟན་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ། བམ་སྟིང་མཆོག་སྤྱལ་རིན་
 པོ་ཆེ་སོགས་དང་། རང་བཅས་སྤྱལ་ཉེར་ལྷའི་སྟོར་ལ་དབང་རྣམ་རེ་རེ་
 བཞིན་འགྲེམ་པར་མཛད། གཞན་མེར་སྐྱ་མང་ཆོགས་ལ། དབང་རེར་དབང་
 རྣམ་གང་རུང་རེ་རེ་འགྲེམ་པར་མཛད། ལྷ་གོན་སྐབས་སུ་སོགོང་དོར་རྩ་དང་
 དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་མེ་ཉྱལ་དོར་ཉྱལ་གཏོང་གཏོང་གཏོང་གཏོང་གཏོང་གཏོང་
 བཏོ་བ་བསྐྱལ་རྩ་ནམས་སྟོབ་མ་རེ་རེ་བཞིན་མ་རྩོགས་བར་གནང་། དབང་
 གི་མཆོམས་སྟོར་སོགས་བརྒྱ་འཕྲོད་ངེས་ཀྱིས་གསལ་དག་མཛད། སྐྱ་ངལ་ལ་
 འཛོམ་ཐོལ་དང་། ཐུགས་བྲེལ་བའི་ནམ་པ་སོགས་གཏན་ནས་མི་མཛད། སྟོབ་
 མ་མཆོག་དམན་སུ་ཡིན་རུང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་དབྱེས་ཞལ་བསྟན་ཅིང་། མེམས་
 ཆོམས་ངེས་ཀྱི་ཐུགས་གཏད་དང་བྱིན་རྒྱབས། གདམས་ངག་སོགས་གང་
 འཆོམ་གནང་།

མདོར་ན་སྒྲ་སྟོབ་ཅི་ཙམ་ཡུན་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱ་གསུང་
 སྤྱགས་གྱི་མཛད་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། དགའ་དད་ཅི་ཆེར་
 འགྲོ་རྒྱུ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མི་འདུག དེར་བརྟེན་ཆུན་བུ་རང་ཡང་དེ་སྤྱིར་
 འཆི་མ་རྣམས་པར་སྒྲ་མ་འདི་ལྟ་བུ་དང་མཛལ་ཏེ་ཆོས་བཀའ་ཟབ་མོ་རྒྱ་ཆེན་
 ལྷ་སྐལ་བྱུང་བ་ནི་མིད་ན་རྟེན་པར་དགའ་བའི་དོན་ཆེན་ཡིན་པར་སེམས་

ཏེ་དགའ་བ་སྒྲོམ་བཞིན་པ་དང་། དགེ་ཅུ་བསྡེ་བཞིན་པ་ལགས། འདི་སྐབས་
ཀྱི་དགོང་དྲོའི་དུས་ཚོད་ཁ་ཤས་རིང་ལ། སྡོན་འཕྲོས་དོན་རྒྱུད་དང་། སམ་བླ་
ཀྱི་ཡིག་ཆ་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཡང་གནང་ཐོབ་བྱུང་། འདི་
སྐོར་བར་སེང་གི་དུས་ཚོད་འགའ་རེའི་ནང་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་
མདུན། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་སྐས་དོན་དང་། སྐྱེས་བུ་མཆོག་
གི་གསལ་བྱེད། སྒྲོམས་འདུག་རབ་གསལ། ཉེན་འབྲེལ་རབ་གསལ་བཅས་
ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཁྱས་པར་ཐོབ་ཅིང་། སར་ལ་ཁོང་གི་ཐུགས་འདུན་ལྟར། སྒྲོམ་
གསུམ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་དགོངས་རྒྱན་དང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་ཆོད་མ་
ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཅུ་བ་བཅས་ཀྱི་ལུང་ཐུལ། ལོ་གསར་ཀྱི་ཆོས་བར་ནམས་སུ་
ངོར་གྱུ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་ངོར་ཆེན་དོན་རྒྱུད་འཆང་གི་བཀའ་
འབུམ་ལྷགས་ལུང་གནང་སོང་ཡང་། རང་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཙམ་ལས་ཁྱེལ་
མ་བྱུང་། ཆོས་ ༡༩ སྐྱ་ངོར་བྱི་ཆེན་དོན་རྒྱུད་ཉིད་འབྲི་གུང་པའི་སློབ་གྲུ་
སྒོ་འབྲེད་ཀྱི་མཛད་སྒོར་གདན་ཁྱེས་ལྟར་ཁྱུགས་སྐོར་ཕེབས། དགོང་དྲོར་སྒྲ་
སློབ་ཡོངས་རྫོགས་ཆོགས་ཕེབས་ཀྱིས་ངོར་ལུགས་བསྐྱང་གསོ་རྒྱས་སྒྲོས་དང་།
མཐར་ཆོགས་འཁོར་རྒྱས་སྒྲོས་མཛད་དེ་གྲོལ། ཆོས་ ༡༥ སྐྱ་ངོར་ཐོག་མར་
དོན་རྒྱུད་འཆང་གི་ཞལ་སྐྱ་ནས་བྱ་རྒྱུད་ཆེ་དཔག་མེད་ལྟ་དགའི་དབང་རྒྱས་སྒྲོས་
གནང་། དེ་འབྲལ་གྱུ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་དཔོན་ཏྲོག་
སུམ་ཅུ་ལྟག་གིས་ཉིན་གསུམ་ལ་ཆར་རེ་མཛད་དེ་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་དཔག་

མེད་ལྟ་དགའི་དགྱིལ་ལའོར་དུ་སྐྱབས་མགོན་དོན་རྩེ་འཆང་ལ་བརྟན་བཞུགས་
 འབས་བརྟན་སྤུལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ངོར་མ་དགོན་སྤྱི་ལྷིང་སྤྱི་བྱང་བཅས་
 སོ་སོ་ནས་དོན་རྩེ་འཆང་ཡབ་སྐུ་ལ་སྐྱེ་བྱེད་ཡོན་འབྱུང་མཆོན་དོན་རྩེ་ཆེན་
 དང་། ཆོགས་ཆེན་ལ་མང་ཇ་དང་ཕྱག་འཁྱེད་སོགས་ལྟོས་ཆེན་གནང་། འདི་
 ཉིན་ཆེད་བང་ཁྱུ་མཁའ་གསར་འདུས་གྱི་མི་སྐྱེ་པོ་མོ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་
 འདོམས། ཆེད་བང་དང་མཛད་སྤོང་དངོས་གཞི་ཞོག་འབྲུལ་གསོལ་ཆོགས་
 བཞེས་ཏེ་སྤྱིར་ཡང་ཕྱོགས་འདུས་གསར་པའི་མང་ཆོགས་ལ་མཛུལ་ཁ་དང་
 ཕྱག་དབང་གནང་མཛད། དེ་རྗེས་སྤྱི་སྤུལ་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་ཆོགས་
 བཞུགས་གྱིས་མང་ཇ་སྐྱེ་འཁྱེད་དང་། སོ་སོས་ཅི་འབྱོར་གྱིས་སྐྱབས་གཅིག་
 དོན་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱེ་མདུན་དུ་འབྱུང་མཆོན་དང་བཅས་ཕྱག་དབང་ཁྱེད་ཤིང་
 ཆོགས་གྲོལ།

སྤྱི་ལྷིང་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ངོར་ཆེན་བཀའ་འབྲུམ་གྱི་
 ལྷགས་ལུང་གསུང་འཕྲོས་པོད་ག་པའི་བྱེད་གསང་འདུས་དགྱིལ་ཆོག་གི་
 དབུ་མན་ཆད་པོད་བྱེད་གཉིས་ཅམ་ལྟག་སོང་། རང་ལྟོས་གྱི་སློབ་ཆོགས་ལ་
 རྗེས་སོར་རང་ནས་ཁ་བསབས་ཏེ་འདོན་རྒྱ་བྱང་ན་སྤྱི་རེ་བྱས། འདི་ས་ཏ་
 ལོའི་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་རྒྱུད་སྤེའི་དབང་ཆོས་སྐབས་སུ་བཏོན་ཟེན། ད་
 ལན་སློབ་གྲྭ་ཆོས་སྤྱན་བཅུགས་རན་ཉེར་བརྟེན་འདི་རྒྱུ་དགོང་མོར་ཆུ་ཆེད་
 བདུན་པ་ནས། སྤྱི་སོ་ནང་ཁྱེད་ཏེ་ང་ཆོས་སློབ་ཞུས་གྲངས་སུ་མ་ཅུ་སོ་ལྷ་

རང་གནས་རྟེན་ལ་ཡར་ལོག་ཡོང་བར་ཆེས་ ༡༦ དགོང་མོར་སློབ་གྲུ་
འབྱོར། ཆེས་ ༡༧ ཉིན་བྱེད་ཡོལ་བ་ན་བོད་རིགས་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ནས་རྒྱན་
སྟོལ་ལྟར་གྱི་མ་ཁི་དུང་བསྐྱབ་ཆོགས་དབུར་སོང་སྟེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
སྤྱོད་འཇུག་ཐོག་ནས་ཆོས་བྲིད་བྱས། ཆེས་ ༡༩ དང་ ༡༩ ཉིན་གཉིས་རིང་
དུང་བསྐྱབ་འཆོགས་སྤྱིའི་རིམ་གྲོལ་སློལ་ཆོག་དང་། གནས་ཆོག་འདོན་པར་
དཔོན་ཏོག་ཡོངས་རྫོགས་སོང་ཞིང་། སྤེམ་ལྟར་ཆོས་བྲིད་ཡང་བྱས། ཆེས་ ༢༠
སྟོར་ནས་སློབ་གྲུ་བ་གྲུང་སེང་ཐེབས་པ་པལ་ཆེར་འབྱོར་འདྲོམས་བྱུང་།

༡༥} རྒྱན་ལྟན་གནང་སྟོ། ཆེ།

ཆེས་ ༢༡ ཏུས་བཟང་གི་སྤེལ་རྩོན་ས་འབྲུག་གནམ་ལོའི་སློབ་གྲུ་དབུ་
འཇུགས་ལ། ཐོག་མར་མངོན་མཛོད་དང་། དེ་ནས་དགེ་ཚུལ་ཀླ་རི་ཀ་གཉིས་
རིམ་པར་བཤད་བྲིད་ཞུས་འགོ་བཙུགས། སློབ་ཆོགས་བཞི་བཅུ་ལྷག་འདུས་
པའི་གཙུག་པོ། མཆོག་སྤྱིང་གཏེར་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བྲག་སྦྱལ་རིན་པོ་
ཆེ། ཕྱི་ཉིན་ནས་ནམ་སྟོང་མཆོག་སྦྱལ་རིན་པོ་ཆེ་འབྱོར། འདི་ཉིན་སྤེལ་
གཏེར་སྦས་དབང་རྒྱལ་ནས་མང་ཇ་དང་སྦྱ་འབྱེད་གནང་། དགོང་མོར་
མཆོད་འཆོགས་སྐུ་བས་མཁན་མིང་པ་རང་གིས་ཉེན་གསུམ་མདུན་མར་མེ་
བརྒྱ་ཕྲག་སོགས་མཆོད་པ་དང་། མང་ཇ་དང་། ཞལ་གྲོ། དར་དང་། སྟོར་པ་
རེ་བཅས་ཕུལ། ཉུགས་རིགས་དང་། བསྟོ་སྟོན་བྱས་ཏེ་གྲོལ། ཆེས་ ༢༥ དགོང་

རྩོམ་དུང་སྐབ་ཆོགས་དབྱར་སོང་ཉེ་སྤྱོད་འཇུག་བསྡེ་ལེའུ་བཤད་ཁྲིད་གྱིས་
 བསྡེ་སྤོན་དང་མཐའ་བསྐྱུ་བྱས། ད་རེས་མང་ཆོགས་ལ་སྤྱོད་འཇུག་གི་ལེའུ་
 བཞི་ཆ་ཆང་སོང་། ཆོས་ ༡༥ ལ་དུང་སྐབ་གོལ། ཆོས་ ༡༧ ཉིན་འགན་ཁུར་
 གྱིས་རེ་འདུན་ལྟར་སྤྱི་པའི་སྤྱིང་གནས་ཆ་གཅིག་བསྐྱད་དགོས་པ་བྱུང་། རང་
 དཔོན་ཏོག་བདུན་ཡོད། མང་ཆོགས་ ༡༥༠ སྐོར་འདུག་པར་ཉིན་གཉིས་ལ་
 གསོ་སྤྱོད་སྡོམ་ལུང་སོག་པ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ཁྲིད་གང་འཆམ་བྱས། དེ་
 ཆེ་རང་གི་སྤོབ་གྲར་ཆོས་ཁྲིད་ཀྱང་རྒྱན་སྤྱོད་དང་། དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་
 དང་། གསོ་སྤྱོད་བཅས་ཉེར་དགུ་ལ་འཁེལ་བར་ཐད་ཀར་ཆོགས། ས་འབྲུག་
 རྒྱ་བ་ ༡ ཆོས་ ༡ ལ་ཀླ་རི་ཀ་ལྷ་བཅུ་པ་ཁྲིད་ཆར། ཆོས་ ༡ གཟུའ་ཉི་མ་འཁེལ་
 བར་རྩ་རམ་སྐར་ལ་ ༧ རྒྱལ་དབང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞལ་མཇལ་དང་ནད་
 བཅོས་བཟྱག་པ་དང་སྤོན་ལེན་དུ་སོང་། རྒྱ་ཆོད་གཉིས་པར་འབྱོར་འཕྲལ་
 གསུམ་པའི་ཐོག་དབུ་ཅེའི་གཟིམས་རྒྱང་སྤྱག་མར་སྤྱགས་གིན་དུ་དགེས་པ་
 ཆེན་པོས་བྱི་སྤོའི་རྒྱབ་ལོག་བར་བསུ་བ་དང་སྤྱེལ་མ་གནང་ཞིང་། རྒྱ་ཆོད་
 གསུམ་རིང་ཆོས་ཀྱི་གསུང་མོལ་བཅས་སྟོད་དལ་ངང་གནང་བ་དང་། མདུན་
 ར་དངས་པ་དང་བཅས་མཇལ་བར་དད་གུས་འཁེལ་བ་དང་སྤོ་ཡིད་ཆིམས་
 པ་ལྟ་བུར་བྱུང་། དེ་ལྟུང་བཀའ་སློན་སྤྱབ་བསྟན་སར་བསྐྱད་པ་དང་། གསུང་
 མོལ་ཅི་རིགས་བྱས། བྱི་ནང་རྩོ་རྩེ་འཆང་ས་སྤྱི་སྤོལ་པོའི་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དེར་
 ཐེབས་འདུག་པའི་སྤྱི་མདུན་དུ་མཇལ་ཁ་རྒྱ་ཆོད་བྱེད་རིང་ཁྲུས། དེ་ནས་

རང་སློབ་ལྷ་པ་ཁ་ཤས་བཅས་སྐྱོན་ཁང་དུ་བསྐྱེན་ཏེ་སྐྱོན་སྒངས་འཕྲལ་ཡར་
ཡོང་། ཆོས་ ༥ ཡི་ཞོགས་པ་ནས་ཆོས་བྲིད་སྤར་བཞིན་ལ། ཆོས་བྲིད་གསར་
པ་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་རྒྱུ་དོན་གསལ་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་
ནས་ཐེངས་ད་རེས་འདི་གསུམ་པ་ཡིན་པ་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ཐེངས་དགུ་པ་
ཚུགས། མངོན་མངོན་ད་རེས་འདི་ཐེངས་བཞི་པ་ཡིན། ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་པ་
ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་སྤྲས་དོན་དང་སྤྲགས་ཏེ་དེ་ཉིད་གཙོ་སྟོན་ཡིན།

༡༥ ་༽ བཟོད་ཐབས་བྲལ་བའི་སེམས་པམ་བྱུང་བ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་སྐབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་
ནས། རྫོང་སར་མཁྱེན་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆོས་འབྲུག་ཡུལ་དུ་གཞུང་བཤད་གྱི་སློབ་
ལྷ་ཞིག་སྤར་ནས་འཇུགས་བཞེད་ཡོད་ཀྱང་། དེར་མོས་མཐུན་མ་བྱས་པར་
བརྟེན་འདིར་གླིང་སློབ་ལྷའི་ནང་འབྲུག་གཞུང་གྲ་ཚང་གི་དངོས་ལྷ་གཅིག་
ཀྱང་འཇུག་རྒྱ་མིན་གསུངས་པའི་བཀའ་ཐེབས་བྱུང་བར་བརྟེན། དེ་སྤར་ཉིན་
ཤས་ནང་། དེ་སྤར་འདི་ཡོད་ཀྱང་སངས་ཐེབས་པ་དང་། གསར་པ་བཅས་སྤྲ་
ལྷ་བརྒྱ་གསུམ་དེ་རྗེས་གཉིས་པར་ལྷོག་དགོས་བྱུང་བས་བཟོད་ཐབས་བྲལ་
བའི་སེམས་པམ་བྱུང་བཞིན་ཡོད། སྤར་ཆགས་ལྟར་ན་ཁོང་ཆོ་ད་རེས་ཤེར་
ཕྱིན་ཆོས་བྲིད་ནང་ཞུགས་རྒྱ་རེད། ང་རང་གི་ཁ་སང་ཆོས་ལྷའི་ཞོགས་པར་
ཤེར་ཕྱིན་དབུ་ཚུགས་རྒྱའི་སྤར་བྱུང་གྱི་མི་ལམ་ཟ་ཟེའི་ནང་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་

འགྲེལ་གྱི་སྡོན་ཁྲིད་ཡན་ལག་དེ་བཤད་བཞིན་པ་དང་། ཡང་དུང་ཀར་ཞིག་
འབྲུད་པར་སྐབས་རེ་སྐད་ཆེ་ཙམ་ཕེར་བ་དང་། སྐབས་རེ་མི་ཕེར་བ་ལྟ་བུའི་
འབྲུད་དཀའ་ལྟ་བུ་མིས་པ་དེར་བལྟ་བར་འབྲ། དེའི་སྡོན་དུ་ཡང་མི་ལྟས་ཅུང་
མ་ལེགས་པ་འགའ་བྱུང་བར་ད་རེས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཁྲིད་རྒྱ་འདི་ལ་གོགས་བར་
ཡོད་ངོ་ཆེ་འདུག།

༡༦༽ འཇམ་བཟང་ཕེབས་སྐྱེལ་དང་སྦྱང་གནས་ཚུགས་པ།

ཆེས་ ༡༡ ལ་མ་ར་སྤྲ་མ་རང་སློབ་འཇམ་བཟང་ཁོང་ས་ཡུལ་བྱོན་རྒྱུའི་ཐོག་
མར་བལ་ཡུལ་དུ་བྱོན་པར་བྱོན་རྫོངས་དང་འབྲུལ་རོགས་དོ་དན་སོགས་
གཏན་འཁེལ་བྱས་རྗེས་བསྐྱལ། ཁོང་དེ་སྤྱ་ལྷ་ཤས་རིང་དབང་ཆོས་བྱས་
ཐོབ་དང་གནས་བསྐྱར་སོགས་རོགས་རམ་ཅི་འབྲུབ་བྱས། ད་དུང་གནས་
སྐབས་ཉར་སྒྲུལ་ཡང་། ཁོང་དགོན་པའི་བསྟན་དོན་སོགས་ཐུགས་ཁུལ་གྱིས་
བཞུགས་ཀྱས་མ་སོང་། ༡༧༤༤ བོད་ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ དང་ ༡༥ ཏུས་བཟང་དང་
བསྟན་ཏེ། དག་དབང་དགེ་ལེགས་གྱི་རེ་འདུན་ལྟར་སྤྱ་ཡོངས་རྫོགས་
སྦྱང་གནས་བཞུགས། དེ་ཆེ་ཆོས་ཁྲིད་བཞག་དགོས་བྱུང་ཡང་། སྦྱང་གནས་
དངོས་བཞུགས་སྤྱ་ལྷ་ ༥༠ ལྟག་དང་། དགེ་བསྟན་པོ་མོ་ ༡༠ ལྟག་བསྟོམས་
༤༠ ལྟག་འཛོམས། ཉིན་རེ་སྦྱང་ཆོག་ཆར་གསུམ་རེ་དང་། ཁྲོལ་ནང་སྤྱ་མོར་
ཆར་གཅིག་སྤྱ་ཉིན་དུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་དང་། ཕྱི་ཉིན་གསོ་སྦྱང་བཅས་

འཁེལ་བ་ལེགས་གྲུབ་དང་། ཆོས་ ༡༥ གཟའ་ལྷ་བ་ནས་ཆོས་ཁྲིད་རྒྱན་ལྷན་
ཚུགས་པ་བཅས་བྱུང་སོང་། ཆོས་ཉིད་གསུམ་ནས་ས་སྐྱ་ཕུ་རུ་མ་ལའི་སློབ་
གྲུའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མཚོ་དཔོན་ཏོག་གསུམ་པེབས་འབྱོར་བྱུང་བར་
བཞུགས་ཤག་སོགས་སྡེ་ལེན་དང་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་བཞིན་དབུ་མ་
འདུག་པ་རང་འགྲེལ་ཐོག་ནས་ཁྲིད་ལུང་ཉིན་རེར་ལྷེབ་བྱ་བ་རྒྱུད་སློར་རེ་
ལུ་རྒྱ་རིམ་པར་ཚུགས། འདི་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷ་ཁང་དུ་རྒྱན་ལྷན་གྱི་
བསྐྱང་གསོ་དང་། སློལ་ཆོག་འདོན་སློལ་དེ་སློབ་གྲྲ་བ་ཡོངས་ནས་ཉིན་བདུན་
རེ་འདོན་རྒྱུའི་རེས་མོས་ཀྱིས་དབུ་བཅུགས།

ཆོས་ ༡༥ ནས་དེལ་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བཞིན། བམ་སྟོང་
མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་པེབས་རྒྱ་རེད་སོང་བར་ལྷ་བ་གཉིས་ལྷག་
འགོར་ཅིས་ཡིན་འདུག བོད་ལྷ་བཞི་པའི་ཆོས་ ༥ སྡེ་མ་ནས། དགོན་པའི་
རྒྱན་སློལ་གྱི་ཀུན་རིག་སྐུབ་མཚོད་རུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་
ཚུགས། ཆོ་ག་གསུང་མཁན་དཔོན་ཏོག་ཉི་ཤུ་འདུག དེ་འཕྲོས་ཀྱི་ལྷན་གཅིག་
ཏུ་དར་སྐུལ་པའི་བཀའ་འཇུག་འདོན། སྡེ་རྩོར་ཆོས་ཁྲིད་རྒྱན་སློལ་མ་ཆག་པ་
བྱས། དེ་རྗེས་རྒྱ་ཚོད་བརྒྱུད་དང་བྱེད་ནས། ཉིན་གྲང་གི་གསོལ་ཆོགས་རན་
བར་ཆོགས་ཐེངས་རེས་ཆར། ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྡེ་རྩོར་ཆར་གཅིག་བྱང་
སྟེག་བཅས་ཀྱིས་དངོས་སྟོན་ཉིན་བདུན་སོང་བས་རུལ་ཚོན་གསེགས་གསོལ་
བྱས། ཆོས་ ༡༥ སྟོན་པའི་དུས་ཚོད་གནས་ཆོག་རྒྱས་སྤོས་གསོ་སྦྱོང་སྟོན་

འགྲོས་དགོང་མཚོད་བཅས་ལེགས་པར་བགྱིས། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་བོད་ཁམས་
 རྫོང་སར་ནས་གནས་ཡིག་འབྱོར་བར་ནང་དོན་སྲིད་མོ་ནད་མ་དེ་གྲོངས་
 བས་ཞག་ ༡༠ ཅམ་སོང་འདུག དེ་འཕལ་ཉེ་འཁོར་དགོན་ཁག་དང་། སྤ་
 སྤུལ་རྒྱལ་པར་བསྡོལ་ཉིན་མཚོན་ཕུལ། བོད་ཟླ་ ༦ ཆོས་ ༤ ཉིན་ཆོས་འཁོར་
 དུས་ཆེན་ཉིན་བསྟན་པ་རྒྱས་ཆོག་རྒྱས་སྒྲོས་དང་དགོང་མཚོད་བཅས། དེ་
 རྒྱལ་ས་སུ་རྟགས་གྲ་ཡང་འཆོགས། འདི་སྐོར་ང་རང་ཆམ་རིམས་ཀྱིས་ཅུང་
 བ་བར། སྤན་པའི་བཀའ་བཞིན་ཉིན་གསུམ་ངལ་གསོ་དང་ཆོས་བྲིད་བཞག་
 དགོས་བྱུང་། སྒོ་བ་ཆོགས་ཀྱིས་རིམ་གྱོ་མཛད་པར་སྤ་ཕྱིར་འབུམ་རྒྱས་འབྲིང་
 བསྟུས་གསུམ་ཆར་གསུམ་གྲུབ་པ་དང་། བྱད་གཞི་ཡར་དྲངས་བྱུང་། ཆོས་བཅུ་
 གསུམ་ཉིན་མཛོན་མཛོད་དང་སྒྲོད་འདུག་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བྲིད་ཞོག་མཐར་
 བསྡོལ་སྒོན་བྱས། དབྱར་གནས་ཀྱི་སྒོན་འགྲོ་བཀའ་ཤེས་གསོ་སྒྲོད་བྱས། ཆོས་བཅོ་
 ལཱ་ཉིན་གསོ་སྒྲོད་སྒོན་འགྲོས་དབྱར་གནས་ཀྱི་སྒྲོར་ཆོག་བྱས་མཐར། བསྟན་
 པ་རྒྱས་ཆོག་རྒྱས་སྒྲོས་འཆོགས། འདི་ཉིན་ཆོས་མཆམས་ཡིན། ཆོས་ ༡༦ སྤ་
 རྫོང་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པའི་མཐར་དབྱར་ཁས་སྤངས་མཛད་མཐར། གནས་
 ཆོག་བསྟུས་པ་སོགས་དབྱར་གནས་ཆེད་གསུང་ཆོག་དང་། ཆོས་བྲིད། དུས་
 ཆོད་སོགས་སྤ་ལོ་ལྟར་ཡིན། དབྱར་བཞུགས་དགེ་ཚུལ་སྤོང་བསྡོམས་ ༤༥ ཕྱི་
 འཁོར་བཅས་བསྡོམས་གྲངས་ ༥༡ འདུག འདི་ཉིན་ནས་ཆོས་བྲིད་ལ་མཛོན་
 མཛོད་ཡང་བསྐྱར་དང་། མདོ་སྤེ་རྒྱན་གཉིས་གསར་དུ་དབུ་ཚུགས། ཤེར་ཕྱིན་

ཁྲིད་བཞིན་པ་བཅས་ཆོས་ཁྲིད་གསུམ་རྒྱན་ལྡན་དང་། དེའི་ཁར་མཁན་རྒྱ་
མཚོ་དཔོན་རྟོག་ལ་ཡང་ལུང་སྐོར་སྤུལ་བཞིན་པ་ཡིན།

༡༥༽ མཁན་པོ་རྒྱ་མཚོ་དཔོན་རྟོག་ལ་བཀའ་ཁྲིད་གནང་བ།

མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་མཚོ་ལོང་དཔོན་རྟོག་གསུམ་སློབ་གྲྲ་གྲང་སེང་གོལ་བ་
དང་བསྐྱུན་ཏེ། བོད་ཆོས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་གསུམ་ནས་ཕེབས་བུང་། དེ་
ནས་ལོང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་བཞིན་དུ་རིམ་པར་དབུ་མ་འདུག་པ་རང་
འགྲེལ་མཆན་ཅན་དང་། བྱམས་ཆོས་སྐོར་འབྲེད་རྣམ་གཉིས་དང་། རྒྱུད་སླ་
མ་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་དང་། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་རྩ་བ་ལ་རང་གི་མཆན་
ཅན་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེའི་འགྲེལ་པའི་ཐོག་ནས་དང་། དབུ་
མའི་སྒོམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ། རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བ་གཉིས་
དང་། མཉམ་མེད་དྲགས་པོའི་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་། འདུལ་བ་མེ་
རྟོག་ཐེང་བརྒྱད་རྩ་བ་དང་། ཞི་བ་ལྟའི་བསྐྱེད་བདུས་དང་། རྩ་བོ་རྗེའི་བྱང་
ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་རྩ་བ་བཅས་ཁྲིད་ལུང་གི་ཚུལ་དུ་སྤུལ་བར་གསན་སྦྱངས་
གནང་སྟེ། ཟླ་བ་བྱེད་བཞི་མ་ཟེན་ཅམ་བར་བཞུགས། མཐར་ཐོད་ཟླ་བདུན་
པའི་ཆོས་དུག་ཉིན་ཤིན་དུ་དཔྱེས་ཆོར་དང་བཅས་བྱོན་སོང་བར་ཕེབས་སྐྱེལ་
ཞུས།

དབྱར་གནས་ཀྱི་གོང་ནས་རིམ་པར་དུས་རིམ་ལྟ་བུས་སློབ་ཆོགས་

སྤྱང་རྩ་ཅི་རིགས་པར་སྐྱེ་རིམ་དུ་སྤྱི་ཕྱིར་འབྱུང་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་
 དང་། སྒྲོལ་མདོས་ཉིན་ལྷ། བརྒྱ་བཞི་དང་མདུད་རྫོག་སྒྲོལ་ཆོག་ཅི་འབྱུང་
 བྱས། བོད་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆོས་ཆད་ལྷག་གིས་སྐྱེན་པས་མར་ངོའི་༡༧ དགོང་
 མོར་མཆན་ཐོག་ཐག་འཁེལ་བས་མཆོད་པ་སོགས་རྒྱས་སྒྲོས་ཀྱིས། ལྷ་ཆོད་
 བདུན་པ་ནས་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་དང་། དུས་བཟང་གི་མདོ་འདོན་རྗེས་
 བས། སྒྲོལ་བྱུག་རྣམས་ཀྱིས་ཉྀགས་རིགས་བཀོ་སྐྱེང་ལྷ་ཆོད་གཉིས་ལྷག་རིང་
 མཛད་པར་ལེགས་ལམ་བྱང་། མང་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་འདུས་ཤིང་དད་སྒྲོ་ཆེར་
 སྐྱེས། ཕྱི་ཉིན་ཆོས་ ༡༠ འོགས་པའི་ལྷ་ཆོད་དུག་པ་ནས་ཕྱིར་བཅོས་དང་
 དགག་དབྱེ་ལེགས་བྱུང་མཐར། མཆོད་སྒྲོས་ཀྱིས་བསྐྱེན་རྒྱས་ཆོག་དང་ཆོས་
 བྲིད། ཆོས་ ༡༠ ཕྱི་མའི་ཉིན་འདོན་ཆོག་དང་། ཆོས་བྲིད་སྤར་རྒྱུན་ཁར། ཉིན་
 ཕྱིད་ཡོལ་ནས་ཀྱུན་རིག་ཆོག་བྱང་བཞུ་ལྷོ་སྒྲོ་ཅན་དང་། སྒྲོལ་ཆོག་བཅས་
 འཆོགས་ཁག་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང། བོད་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་སྤར་
 ཆོགས་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པ་དང་། དགོང་ཆོགས་ཀྱི་བསྐྱེ་སྒྲོན་བྱུང་འཕལ་
 ལྷ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་མེར་བང་བསྐྱེགས་ཏེ་ཕྱིར་སྤྱོད་སྤྱི་དོད་དུ་ཕེབས་
 ཏེ། རིར་ལྷ་ཆོད་གསུམ་ཅམ་ཁྱེགས་ཏེ་ལྷ་ཕྱོག། སྤྱུགས་སྒྲོ་གཟབ་རྒྱས་ཉིན་
 གཉིས་དང་། བྱང་སངས་ཉིན་གསུམ་ཐག་བཅད།

༡༡༽ ཡགོང་ས་མཆོག་གི་མདུན་ནས་ཐར་རྒྱུན་ལྷགས་བཤད་

དང་དབང་ཐོབ་པ།

ཆོས་ ༡ ཉིན་ང་རང་ ཡུལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་མ་རྒྱ་ལྷི་མེབས་ཏེ་བཀའ་ཆོས་
གནང་བཞིན་པ་དེར་འདུན་དང་། རྒྱ་ཆོན་འཕྲོད་བསྟེན་ཆེད་ཁེལ་སོང་བར་
དེ་རུབ་ཆོས་སྐར་དུ་འབྱོར། ཕྱི་ཉིན་ཆོས་ ༡ ཉིན་ནས་སྤྱི་ལོ་རྒྱ་ཆོན་བསྟེན་
པ་དང་། ཕྱི་ལོ་རྒྱ་ཆོད་དང་པོ་ནས་ཉིན་ལྟར་རྒྱ་ཆོད་ལྷ་པ་བར་ཆོས་བྲིད་
རེད་འདུག་དེ་ནང་ཞུགས། ཆོས་ཁྱི་རྩེ་བསྐྱེད་རྒྱ་གནང་བར། ཡིད་བཞིན་
འོར་བུ་ཁོང་ཆོས་ཁྱི་རྩེ་ནས་ཐོག་མར་སྐྱུ་ཕྱག་ལན་གསུམ་གནང་རྒྱ་
ལ། དེ་གདོང་དུ་གཟིགས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་བཅེ་ཆེན་པོས་ཕྱག་
གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་ནས། གུས་པའི་ལག་པ་ནས་འཕྱུ་འཐེན་བཅས་དབུ་ཐོད་
གནང་ཞིང་འཆམས་འདྲི་བཅས་མཛད་པར་དགའ་སྐྱག་གིས་བ་སྐྱུ་ལྷང་ཞིང་
མིག་རྒྱ་དབང་མེད་དུ་ཤོར། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་ལོ་མོ་ཁ་བཏང་བ་དང་། བསྐྱེད་
མི་བྱུང་བ་ལྟར་སྐྱུ་མཐུན་དུ་བཅར་ཏེ། རྒྱ་ཆོད་གཅིག་ལྟག་རིང་ཐུགས་ཤིན་
ཏུ་དགྲེས་ཤིང་བག་མེབས་གནང་བ་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་སྒྲིང་མང་
པོ་གནང་། ཆོད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་བྲིད་ལུང་རྗེས་མ་སང་པོད། ས་གནས་
ད་ལྟ་བུའགས་པ་འདི་ནས་སྐབས་འགྲིགས་ན། འབུལ་དགོས་ཚུལ་སོགས་
མེབས། ཐོག་མར་མཇལ་སྐབས་དང་། མར་ཡོང་སྐབས་སུ་བསུ་བསྐྱེད། ཆོས་
བྲིད་ཐོག་ཏུ་མེབས་བཞུད་སྐབས་སུ་དབུ་ཐོད་གནང་བ་དང་། ཉིན་ལྟར་

ཉིན་གུང་ཁ་ལག་མར་རང་སྔོན་གནས་སུ་བསྐྱལ་བ་དང་། ད་དུང་ཅམ་པ་
 དང་། མར། ར། བཅས་གསོལ་ཐབ་ནས་གནང་བ། བོད་ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན་
 ཟུང་ཆུ་ཆོད་གསུམ་ཐོག་གསུང་ཆོས། ད་རིས་ཐེངས་འདིའི་མཇུག་སྒྲིལ་མ་
 ཐག་ཏུ། རྒྱ་དངོས་ཀྱི་ཕེབས་སུ་བཏང་གནང་བཅུག་སྟེ་མར་བསྐྱལ་དུ་བཅུག་
 པར་དགོང་མོའི་ཆུ་ཆོད་དུག་པར་རང་གནས་ལྷིང་དགོན་རྫོང་སར་སློབ་གྲུར་
 འབྱོར། ད་རིས་རྒྱལ་མཆོག་རྒྱ་དུང་ཞལ་སྤེལ་ནས་ཉིན་དུག་ཆོས་ཁྲིད་ལྷ་རྒྱ་
 རྟེན་པར། མཉམ་མེད་དྲགས་པོའི་ཐར་རྒྱན་གྱི་སྒྲེབ་ ༥༩ མན་ནས་རྫོགས་ཀྱི་
 བར་ལྡགས་བཤད་ཟབ་གསལ་ཅན་དང་། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་གྱི་
 སློན་པ་ལེམས་བསྐྱེད་སྤྲོམ་པ་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་
 དབང་ཆེན་སྟོན་པོར་དང་དངོས་གཞི་ཅན་བྱ་རྒྱུད་ལྟར་དང་། སློལ་དཀར་གྱི་
 ཆོ་དབང་ཟབ་བྱུང་ཅན་བཅས་བཀའ་དྲིན་ལེགས་པར་སློབ་པའི་སྐལ་བཟང་
 རྟེན་པར་གྱུར་ཏོ། །

༡༧༽ རྒྱན་ལྡན་གནང་སྒོ། ར༽

༡༧༩༩ བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༩ ནས་ཆོས་ར་བཅུགས་པར་གཟུང་འཁོར་གཅིག་
 རིང་སྐྱོར་དཔོན་གཉིས་ལ་མཛོད་དང་། མདོ་རྒྱན་གཉིས་ཁྲིད་ཟིན་ལ་སྐྱོར་
 ཁྲིད་བྱེད་བཅུག་རང་རྒྱུང་ནད་གཞི་འབྱུགས་པས་བག་ཡངས་འདྲ་བས་
 ཤིང་། ས་རྒྱའི་སློལ་པོའི་བདག་ཆེན་མདུན་ནས་སློབ་གྲུའི་ཞབས་རིམ་ཆོས་

སྒྲིང་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་གཏུག་ཆེན་མ་འབྲུམ་ཕྱག་བབ་པར་ཆོས་ ༡༡
ནས་རིམ་པས་ཅི་འབྲུབ་བྱེད་རྒྱ་ཚུགས། ཆོས་ ༡༢ ནས་རང་གིས་སྤར་བཞིན་
ཆོས་བྲིད་གསུམ་ཆར་ཚུགས། ཆོས་ ༡༣ ལ་བསྟན་འགྱུར་གདན་དངས་
བྱུང་། ཆོས་ ༡༤ ཉིན་མཁུན་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་འཁོད་བྱུབ་པར་བྱུང་
བར་མཇལ་ཁ་ཞུས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གནས་སྐབས་བཞུགས་རྒྱ་དང་། ལྟ་ཁང་
ཉམས་གསོ་གནང་རྒྱུ་འགན་འཁུལ། ཆོས་ ༡༥ ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་སྤྱུབ་
ཁང་གཟིམ་དཀྱིལ་དུ་སྐྱེ་མཚམས་མཛད་རྒྱུ་ལ་ཉིན་གྲང་ཐུན་བར་དུ་མཇལ་
ཁ་དང་། ཁང་ལས་སྒྲོར་གཟིགས་སྒྲོར་གནང་རྒྱ་གསུངས། བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༡
ཉིན་ཤེར་ཕྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཞིབ་བྲིད་ཅི་ཤེས་ཞུས་པར་ལེགས་པར་ཆར་
སོང་། ཆོས་ ༢ ཉིན་ནས་ཡང་བསྐྱེད་ཤེར་ཕྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་བཤད་བྲིད་
ཐེངས་གཉིས་པ་བཅུགས། ད་རེས་འདི་བཞི་པ་ཡིན། ཆོས་ ༡༠ ཉིན་རྩ་རམ་
སྤུལ་སྐྱེ་སྤྱོད་ཡིག་ཆར་ནས། ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་མཆན་འབྲེལ་རང་བྱིས་
དེ། སྤར་སྤྱོད་ལེགས་པར་བྱིན་པའི་དཔེ་ཆ་སྤུས་ལེགས་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་གནང་
འབྱོར་བར། རང་སྒོ་བ་ད་ལྟ་འདིར་དངོས་ཡོད་རྣམས་ལ་ཆར་རེ་དང་། དགོན་
ཁག་གསུམ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་ཆར་ལྡེ་རེ། རང་དགོན་དཔེ་མཛོད་དུ་ཆར་བཅུ་
བཅས་སུལ། ཆོས་ ༡༡ ལ་བསྟན་འགྱུར་ཞལ་བྱེད་དང་། ན་བཟའ་གཡོགས་ཏེ་
དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། ཆོས་ ༡༢ ཉིན་ས་ཆེན་དུས་མཆོད་ལ་སྤར་
མོར་མཆོད་པ་རྒྱས་སྒྲོས་ཅན་གྱི་སྤར་མ་མཆོད་པ་འཚོགས། ཆོས་བྲིད་མ་ཆག་

པར་དུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་དང་། དགོང་མཚོད་ཉལས་ལྷ་བཅས་བསགས་
སྦྱོང་ལེགས་པར་གྲུབ། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་འདི་ལོའི་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆོས་
ཐེངས་གཉིས་པ་དེ་ལེགས་པར་ཞོག ཆོས་ ༡༦ ཉིན་གོ་རམས་གསུང་སྒྲིམ་
བྱ་མཚོག་གི་གསལ་བྱེད་ཁྲིད་ལུང་ཚང་བ་བཏོན། ཆོས་ ༡༧ ཐོ་རངས་གདོང་
པ་རྒྱ་ཁྲིམ་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱས་པར་མིས། འདི་ཉིན་བསྐྱང་བསྐྱུས་གཏུམ་ཆེན་
མ་འབུམ་ཕྲག་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་འཚོགས་ཏེ་མཚོད་པ་ཡང་རྒྱས་ཅམ་
གྲུབ། ཆོས་ ༡༨ ཉིན་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ཐོག་ནས་བཤད་ཁྲིད་
ཚུགས། ད་རེས་འདི་རང་འགྲེལ་ཁྲིད་ཐེངས་གཉིས་པ་དང་། མཆན་འགྲེལ་
དང་བཅས་ན་བཞི་པ་ཡིན།

༤༠༽ མཁམ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེས་སློབ་གཏེར་ལ་གཟིགས་ཞིབ།

འདི་སྐོར་ཡན་མན་ནས་མཁམ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་སྤྱབ་ཁང་གཟིམ་སྤྱིལ་
དུ་བཞུགས་སྤྱབ་གནང་ཞོར་ཕྱགས་དགུས་བཞིན་པར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་ཁང་
དང་། གཙུག་ལག་ཁང་རྫིང་པ་ཉམས་གསོ་བཅས་ཀྱི་མགོ་འདོམས་གནང་
བཞིན་པ་ཡིན། ༡༩༩༩ བོད་ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༦ ཉིན་མདོ་སྤེ་རྒྱན་གྱི་ཆོས་ཁྲིད་
ཞོག ཆོས་ ༧ ཉིན་རྒྱུད་སྒྲ་མ་བཤད་ཁྲིད་ཚུགས། ཆོས་ ༡༨ / ༡༩ དགོང་རྩོ་
གསུམ་རིང་མཁམ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སློབ་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་ཉལས་ལྷ་ཚོད་
རིགས་རྒྱགས་འབུལ་གཟིགས་ཞིབ་གནང་། ཆོས་ ༢༠ དགོང་རྩོ་ཡང་དཔེ་

ཆའི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་རྒྱུ་རྒྱལ་ལེན་མཛད། ཆོས་ ༡༡ དགོང་རྩོར་
ཡིག་ཆད་རྒྱལ་ལེན་ཞིབ་ཆ་གནང་། ཆོས་ ༡༠ ཉིན་རང་ནས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་
རུང་དོན་གསལ་ཐོག་བྲིད་གཉིས་པ་ལེགས་པར་ཆར།

ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ནས་ཡང་རིམ་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆར་གཅིག་བྲིད་
ཞོར་རྣམས་སྤུ་ལས་དང་པོའི་གྲས་ལ་རུང་པན་ན་སྒྲམ་པའི་རེ་འདུན་གྱིས་
བྲིས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་བཤད་དེ་བྲིད་ལུང་ཅི་འགྲོ་ལ་འདུག ཆོས་ ༡༢
དགོང་རྩོར་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་མཁུན་ནས་ཡིག་ཆད་བཏང་དོན། གཞུང་གསུམ་
ཀྱི་འཛིན་གྲུ་བདུན་ལ་གཟེགས་བཞེས་གནང་སོང་། དེ་ཞོར་གྱི་སློབ་སྦྱོང་གི་
འགྱུར་ཕྱོག་ལེགས་པོ་བྱུང་འདུག་ཚུལ་སོགས་མཐུག་སྒྲོམ་གྱི་གསུང་བཤད་
དང་། ཕྱིན་ཆད་སྤང་སྤང་གི་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་གནད་བསྐྱབ་གནང་མཛད་
སོང་།

༡༡ ལྷ་རྒྱུ་ཏ་སྒྲིར་བོད་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་བཞི་པར་ཐེབས་པ།

ཆོས་ ༡༥ ཞོགས་པ་ནས་ལྷ་རྒྱུ་ཏ་སྒྲིར་བོད་གཞུང་ཆོས་ཆོགས་ཐེངས་བཞི་
པའི་ཆོགས་འདུར་འགྲོ་རྒྱུར་འཁེལ། དེ་ཆེ་དཔེ་བྲིད་སོགས་འཇམ་དབྱངས་
བཀྲ་ཤིས་ལ་བསྐྱེད། དེ་རུབ་དྲེ་རྒྱ་དུན་ཀ་ལ་མི་ཁྲའི་དགོན་པར་འབྱོར། ཕྱི་
ཉིན་དེ་སྐོར་གྱི་དགོན་ཁག་གསུམ་ལ་ཉེན་མཇལ་བྱས། དེ་རུབ་དགོང་མོར་
རི་མིར་བྱགས་ནས་སོང་བར་ཕྱི་ཉིན་ ༡༦ དགོང་མོར་ལྷ་རྒྱུ་ཏ་སྒྲིར་འབྱོར་

འཕྲུལ། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དང་། མཁམ་སངས་རྒྱས་
བསྟན་འཛིན་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་མངལ་ཕྱག་ལྷན། ཆོས་ ༡༥ ལྟ་བུར་ལོང་
ས་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་
ཁག་བཞི་བོན་དང་བཅས་པའི་སྤྲ་ཆེན་པལ་ཆེ་བ་འདུས་པའི་ཆོས་ཆོགས་
ཐེངས་བཞི་པའི་ཆོགས་ཆེན་དབུ་ཚུགས། ལྷ་ཤ་སྟོབ་སྟྱི་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་
ཆེ་དང་བོད་གཞུང་ཆོས་དོན་བྱང་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་སྟོན་དབྱེའི་
གསུང་བཤད་དང་། ༢རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་རྒྱ་ཆེར་གནང་
སྟེ་གོལ། དགོང་དྲོར་ས་སྐྱ་སྟོལ་པོའི་ཁྲི་ཆེན་དང་། བཀའ་རྒྱུད་ལྷ་དམར། འབྲི་
གུང་སྐྱབས་མགོན་སོགས་ཀྱིས་གསུང་བཤད་གནང་བ་སོགས་རིམ་པར་ཉིན་
གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཆོགས་ཆེན་དང་ཆོགས་རྒྱུང་ཐོག་དགོངས་
འཆར་གང་ཡོད་བཏོན་གནང་བ་དང་། ཉིན་བཞི་པའི་སྤྲ་དྲོར། ༣གོང་ས་
སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་བཏུན་བཞུགས་དང་། ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེས་སྤྱན་ཆོགས་ལྷ་ལྟན་དང་། མཐུལ་རྒྱས་བཤད་དང་བཅས་སྐྱ་གསུང་
ཐུགས་ཉིན་སྤུལ་གནང་། མཐར་བཟུལ་གྱིས་བཅས་གོལ།

དགོང་དྲོར་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་འདུའི་མཇུག་བསྟོམས་དང་། སྤར་
ཡང་༢རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གསུང་བཤད་གནང་
འཕྲུལ་གོལ་ཏེ་རྒྱ་ཆོད་བཞི་པར་སྤར་ཏའི་མཆོད་རྟེན་རྩེ་མཐོང་ཏེ་མཆོད་
སྟོན་རྒྱས་པར་གནང་། འདིའི་ཆོས་ཆོགས་ཉིན་གཉིས་པའི་སྤྲ་དྲོའི་རྒྱ་ཆོད་

བརྒྱད་པ་ནས་སྐྱེ་མདུན་དུ་ཤོག་ཟེར་བའི་བར་འབྱོར་བས་ ཡ་རྒྱལ་མཆོག་
 རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་མཇུག་ སྤྱགས་དགུས་ཆོར་ཆེན་པོའི་རྣམ་པས་
 དབུ་ཐོད་དང་ནད་འདི། ཆོས་དཔེ་ཁྲིད་སྐྱོར་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲི་རྒྱས་པར་
 གནང་། སྤུང་རིན་ཆེན་གྲང་སྦྱོར་སོགས་ཕོན་ཆེན་དང་། ལོ་གསར་གྱི་སྒྲ་
 བ་ལྷ་པའི་ནང་སྐྱོར་སྤྱགས་སྦྱོགས་ཁོམ་ན་སྤར་གསུང་འཕྲོས་བཞིན་ཆོད་
 མ་རིགས་གཏེར་ཁྲིད་སྤུལ་དགོས་ཚུལ་གསུང་མོལ་བཅས་ཕྱི་སྒྲིའི་རྒྱབ་བར་
 སྦྱེལ་མ་མཛད་བྱུང་བར། དད་གུས་དང་དངངས་སྐྱབས་འབྲེས་མར་བྱུང་།

ཉིན་གསུམ་པའི་དགོང་དྲོར་ལྷ་རྩ་ཏ་སྤྱིའི་མཆོད་རྟེན་མདུན་
 མཆོད་མེབས་པའི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་རྒྱའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བར་བརྟེན་མཆོད་
 རྟེན་གསར་པའི་ནང་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསེལ་རྟོག་ཉིས་ལས་མང་
 པོར་འཕེལ་འདུག་པ་ཅན་མཇུག་བ་དང་། དེའི་མདུན་ཡན་ལག་མདུན་པ་
 གསོལ་འདེབས་སྒྲོན་ལམ་དང་མཉམ་དུ་ཞུ་རྒྱའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ། དེ་ནས་
 མཆོད་རྟེན་རྟེང་པའི་མདུན་དུ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དབུས་སྤྲ་ཆེན་ཐམས་
 ཅད་འཆོགས་ཏེ། མཆོད་བསྟོད། བསྟོ་སྒྲོན་རྒྱས་སྒྲོས་གནང་བར། དེ་ནང་
 སྐྱེ་གཟུར་དུ་འཛོག་མཛད་ནས་བསགས་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་རྟེན་པ་
 དང་། གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེར། དེ་སྤྲ་ཐེངས་གསུམ་དང་། དེ་རིས་ཐེངས་
 བཞི་བསྐྱོར་ཕྱག་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་སྤྲ་ཆེན་
 ༡༥༠ ལྷག་གི་ཞལ་མཇུག་ཞིང་གསུང་ཐོས་པ་སོགས་དང་། ཡར་ལམ་རྒྱལ་ས་

ལྷི་ལི་གསར་པ་ནས་སྤར་བས་ཀྱི་དངོས་རྒྱས་སྤང་ཉར་བཤམ་སྟོན་ཁང་པར་
ཡོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རུས་མངལ་རྒྱ་བྱུང་བ་བཅས་བན་ཆན་དེ་སྤར་
མཁོ་བ་ནི་བསོད་ནམས་མི་དམན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འདུག་སྐམ་སྟེ་སྟོ་བ་ཡང་
སྐབས་འགར་སྦྱས་སོ། །

དེ་དང་དེ་འདྲའི་སྟོ་གསུམ་དགེ་བ་རྣམས། །

གཉེན་ཉེ་འབྲེལ་ཡོད་གཙོ་བྱས་སྦྱེ་འགོ་ཀྱབ། །

སྤྱི་དང་ཞི་བའི་རྒྱད་པ་ལས་གྲོལ་ནས། །

སྤུ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །

ཞེས་ཞར་བྱང་དུ་ལོ། །

༤༡༽ རྒྱན་ལྷན་གནང་སྟོ། ༡༽

༡༩༤༩ བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༤ ཉིན་རང་གནས་སྟོབ་གྲར་འབྱོར། ཆོས་ ༥ ནས་
སྤར་རྒྱན་ལྷན་ཆོས་ཁྲིད་ཚུགས། ཆོས་ ༥ ནས་འབྲས་སྤངས་སྟོ་གསལ་སྤྱིང་
གི་སྤར་རྒྱན་ནད་པ་ཞིག་གི་དགོངས་འདུན་ལྷན་གདམས་མཛོད་དུ་བཞུགས་
པའི་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཡིག་ཆའི་སྟེང་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་
ཅིག་བཞུགས། སྟོ་བ་གངས་བཞུ་སྟོར་ཡོད། ཆོས་ ༡༤ ས་པཎ་དུས་ཆེན་འཁེལ་
བས་ཞོགས་པར་སྤར་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་དང་སྤར་མཛོད་རྒྱས་སྟོས་
མཛོད་པ་བཅས། གསལ་བ། བཞེས་གོ་དང་། ཆོགས་གྲོལ་རྒྱས་ཆོས་ཁྲིད་འག་

སྤར་རྒྱུན་ལྟར་ལ་རང་བྱིས་ཤེར་བྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་འབྲེལ་བཤད་གྱི་
ཁྲིད་ལུང་དང་། རྒྱུད་སྒྲུབ་བཤད་ཁྲིད་གཉིས་མཐུག་སྒྲིལ་བ་དང་། ཚད་མ་
རིགས་གཏིར་རང་འབྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ཡན་ཚར། བྱེད་ཡོལ་དུས་བཞི་བསྐྱང་
གསོ་དང་སྟོན་ལམ་བཅས། དགོང་མོར་དུས་ཆེན་སྤྱི་འགྲིགས་ལྟར་མཆོད་མེ་
དང་། དགོང་འཆོགས་མཆོད་པ་དང་། བསྟོ་སྟོན་བྱས། ཆོས་ ༡༥ སྤར་རྒྱུན་ལམ་
རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཚར་བར་བྱས། རྒྱུ་ཆོད་ ༡༠ པར་གསོ་སྤྱོད་འཆོགས་གྲོལ་འབྲལ་
ལོ་འཁོར་གྱི་ཆོས་མཆམས་སྒྲོ་བ་གཉིས་སྤར་རྒྱུན་བཞིན་འདོག་གཏན་འཁེལ།

མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷགས་བསྟེན་གནང་ཞོར་ཁང་བཟོའི་སྐོར་
འགན་བཞེས། གཟིགས་ཞིབ་གྱིས་ཁང་ལས་གྱི་སྐྱང་ཡིན། བྲ་ས་བྱོར་ཞོར་
དུ་འབྲས་སྒྲོངས་སྐྱང་རྟོག་དུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་སྒྲོའི་སྐྱེ་གདུང་མཆོད་པ་
དང་། མཁའ་འགྲོའི་མདུན་མཇལ་དར་རྟེན་དང་། རྡོ་རྗེ་གདན་བྱང་ལུབ་ཆེན་
པོའི་མདུན་མཆོད་པ་མཆོན་རྟེན་བཅས་སོ་སོར་བསྐྱར། ང་རང་མཁུན་སྤྱུལ་
རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་ཁྲོལ་དང་འབྲེལ་དབེན་ཆོལ་བསྟེན་མཆམས་ཤིག་སྟོད་
རྒྱ་བྱས་པར། ཆོས་ ༡༥ ཞོགས་པ་ནས་བྲ་ས་བྱེད་གཉིས་ཁྲིད་ནས། མ་རྒྱ་ལི་རུ་ས་
སྐྱེ་རང་རིག་དགོན་པར་སོང་བར། ཁ་བ་ཆེན་པོ་བབས་པས་ལམ་འགགས་ཏེ་
སྤ་ཏི་ཀུ་ལིར་ཞག་གསུམ་ལུས་ཀྱང་དེ་ནས་བོད་གཞུང་སྟོབ་ཁང་འགན་ཁུར་
བས་སྟེ་ལེན་ཡག་པོ་གནང་བུང་། དེ་ནས་དགོན་དུ་འབྱོར་བར་སྤར་རྒྱུགས་
ཅམ་མངགས་བཅོལ་བྱས་པར་བརྟེན་སྟེ་ལེན་བྲ་སྐྱིག་དཔེ་མེད་གནང་བ་

དང་། དེ་གའི་སྦྱིན་བདག་ཡུལ་མི་འཕྱོར་ལྡན་ཞིག་ཡོད་འདུག་པ་དེས་ཀྱང་
ཉིན་ལྟར་འོ་མ་གེ་ལོ་གང་རེ་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་བྱང་། དེར་
བརྟེན་ཆེས་ ༡༡ ནས་སྒྲོལ་དཀར་ཆེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྟེན་མཆོམས་ཚུགས།

ཉིན་ལྟར་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་གསུམ་ནས་གཉིད་སད་འཕལ་རྒྱན་
གྱི་ཁ་འདོན་ལ་འདུག་ཚུ་ཆོད་ ༦ པ་ནས་ཞོགས་ཇ་བདུང་། ཚུ་ཆོད་ ༧ པར་
སྒྲོལ་དཀར་བདག་བསྐྱེད་པ་བགྱང་རྒྱ་ཚུགས། བཅུ་གཅིག་དང་བྱེད་ནས་
གོལ་ཏེ། ཁ་འདོན་དང་ཁྲུས་སོགས། བཅུ་གཉིས་ནས་གྲང་ཆོགས་དེ་འཕལ་
ཆོས་སྦྱོད་གཞན་ལ་འདུག་སྐར་ཚུ་ཆོད་གཉིས་པ་ནས་བྱི་ཐུན་བསྐྱམས། ལྷ་
པར་གོལ་ཏེ། ཆོས་སྦྱོང་གི་གཏོར་བསྐྱེད་དང་། ཤེར་སྤྱིང་སོགས་མདོར་ན་ཉིན་
གཅིག་ལ་ཐུན་བར་གྱི་ཆོས་སྦྱོད་ལྷུང་བཤགས་དང་བཟང་སྦྱོད་ཆར་གསུམ་
རེ་དང་། མཆན་བརྗོད་ཆར་རེ། སྒྲོལ་བསྟོད་བདུན་རེ། ཤེར་སྤྱིང་ཆར་གཉིས་
རེ། བྱང་སྒྲོལ་གསུམ་སྦྱི་བཤགས་དང་། རྒྱགས་ལྷུང་བཤགས་པ་སོགས་གསུམ་
རེ། གཟུངས་རྒྱགས་བསྟེན་རིགས་མ་ཁེ་སོགས་ཚུ་ཆོད་གཅིག་མགོན་པོའི་
བསྟེན་པ་ཚུ་ཆོད་གཅིག་རིང་ཁྱི་ཆར་འགོ་དཔུ་རེ། རྒྱན་གྱི་ཆགས་མེད་རྣམ་
བཞི་ཁར། སྒྲ་རྣམ་འདྲ་མིན་གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་སོགས་ཕྱིང་སྒྲོར་
རེ། རིགས་གསུམ། འབྱུང་འདུལ་སོགས་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད། དེ་ནང་ལམ་དུས་
རྒྱས་འབྱིང་བྱས་ཏེ། ཞོགས་པ་དང་། ཉིན་གྱང་རེ། མདོ་རྒྱད་མ་དང་། ཤེས་
བྱ་མ་ཕྱིང་སྒྲོར་རེ་སོགས་མ་ཆག་པར་བྱས་པ་དང་། སྒྲོལ་དཀར་བསྟེན་པ་ངོ་

མ་ཉིན་སོ་དགུ་སོང་རིང་འབྲུམ་བཅིས་དང་ཁྱི་བརྒྱད་ལྷག་ཙམ་སོང་མཐར།
༡༩༥༩ བོད་ས་སྤྱལ་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆེས་ ༡ ལ་མཆོད་པ་ཅི་འབྱོར་སྤུལ་ཏེ་སྤྱབ་
མཆོད་ཆར་གཅིག་བཏོན་ནས་བསྟེན་མཆོམས་གྲོལ་རྒྱ་བྱས། འདི་སྐབས་ཐོག་
མར་ཞག་ཤས་སོང་མཐར་སྤར་གྱི་ནད་གཞི་བྱིར་འཁྲུགས་གྱི་རྟགས་མཆོན་
གྱིས་རུང་མ་བདེ་བ་བྱུང་བར། ལྷ་མར་གསོལ་བ་ཡང་བཏབ་ཅིང་དམིགས་
གཏད་བྱས་པས་རིམ་པར་གྲོལ་སོང་བ་དང་། ཡང་ལྷ་བ་གཅིག་ཟིན་སྒྲོར། རི་
རྩ་ནང་དུ་ཁྲག་མང་པོ་བྱུང་རྒྱུན་ཤེས་ཉམས་མ་བདེ་བར་བྱུང་དུས་དགོང་
མོར་ལྷ་མ་རྩེ་བཅུན་མར་གསོལ་བ་ནན་པོར་བཏབ་སྟེ་ཉལ་བར་མི་ལམ་དུ་
དེ་ལ་དངངས་སྤྲག་མི་དགོས་པའི་རྟགས་མཆོན་བྱུང་བས་སེམས་བདེ། ལར་
བསྟེན་པ་སོགས་རིག་པ་རྩེ་དྲངས་ལྟ་བུ་དང་། དགེ་བ་ལམ་དུ་འགྲོ་རྩེ་ཆེར་
བརྟག་པར། བཅུན་མོ་རྣམ་གྲངས་དུག་ལ་སོགས། ཁེས་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་ཆོག་
གི་བརྩ་མིས་པ་དང་། ཡང་ཆེ་གོགས་ཡོད་རྟགས་ཀྱང་མིས། ད་དུང་ལོ་ཤས་
མ་ཤི་བ་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་གྱི་མིས་ལྟས་འགའ་ཡང་བྱུང་། གང་ལྟར་ད་རེས་
ཟླ་བ་གཉིས་གྱིས་གཡོག་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་། གནས་ཆང་དང་སྦྱིན་
བདག་སོགས་གྱི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན། དབེན་གནས་སུ་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་སྦྱོས་
པ་མེད་པའི་དགེ་སྦྱོར་སྦྱིན་པོ་ཞིག་བྱུང་། ལྷ་མ་དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྩེའི་
བྱིན་རྒྱལས་སུ་ཤེས་ཏེ། དེའི་ཐུགས་དགོངས་རྩོགས་ཐབས་དང་། ཞབས་པད་
བརྟན་ཐབས་སོགས་སུ་ཡང་ཡང་བསྡོམས་རྒྱ་རྟེན།

༡༩། ཡལོང་ས་སྐྱབས་མལོན་ཆེན་པོ་གླིང་ཞབས་སྐྱོང་ལོ་ལོ་ལོ་ལ།

༡༩༩༩ བོད་རྒྱ་དང་པོ་འཛི་ཆེས་ ༤ ཉིན་གྱི་དཔོན་དུ་འབྱོར་དེ། ཡུལ་མཆོག་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གླིང་དཔོན་པར་གདན་དྲངས་ཞོར་དཔོན་པ་གཞན་
དང་། ཀེམ་ལག་བཅས་ལག་སོ་སོ་ནས་བྱུག་སྒྲོར་ཞབས་བསྐྱོད་ཐོག་ནས་
ཁྱེས་བྱང་བ་ལྟར། འདི་ན་ཡང་འདི་བཞིན་ཞལ་བཞེས་བྱང་བར་ཐེབས་སྒྲིག་
བྱས། ཆེས་ ༡༠ ཉིན་དངོས་སུ་ཐེབས་འབྱོར་བྱང་བ་དང་། ཐེབས་བསུ་ཁྱེས་
པར་ཐོག་མར་མཆོག་གླིང་དཔོན་དུ་སྒྲོ་འབྱེད་མཛད་སྒྲོ་དང་། སུན་ཆོགས་
ལྷ་ལྷན་མཚུལ་བཤད་པ་བཅས་ཀྱིས་དྲངས་དེ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བརྟེན་འབྱུལ་
འཕྲུལ་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་སོགས་དང་། ཆེས་བརྒྱའི་གར་འཆམ་གྱི་
སྐྱེན་གཟིགས། དངོས་རྒྱས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་འབྱུལ་སོགས་བཞིས་དེ་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་གཟིམས་རྒྱུང་ཐོག་འོག་གི་རྟེན་གསུམ་
སྒྲོ་བརྒྱུད་བཅས་ལ་བརྟན་བཞུགས་རབ་གནས་བཀའ་འདྲིན་རྒྱ་ཆེན་གནང་
བར་རྒྱ་ཆོད་བཞི་འཁོར་སོང་།

དེ་འཕྲུལ་ང་ཆོའི་སྒྲོ་བ་ལྷན་ཐེབས་བསུ་དང་འབྲེལ་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་ཞབས་འཁོད་འཕྲུལ་མཚུལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། མཁྱེན་སྐྱུལ་རིན་
པོ་ཆེས་སྐྱུལ་འཕྲུལ་འབྱུལ་མཆོན་དང་བཅས་སྐྱབ་རྒྱས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་
དང་ཕྱི་ནང་གི་གནས་བཀོད་ཆང་མར་རབ་གནས་དང་གཟིགས་སྒྲོར་ཞོར་

ང་རང་གི་སྡོད་ཤག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་དགུས་ཚོར་ཆེན་པོ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་
ནས་སློབ་གྲྭ་བ་ནམས་ལ་སྤང་དོར་གནད་ཉིན་གྱི་བཀའ་སློབ་ཤིན་ཏུ་སྤྱིང་
དོན་ཅན། མཁྱེན་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་དོན་ལ་ཐུགས་ཁུར་གྱིས་སློབ་གྲྭ་
ཉིན་དང་བཅས་པ་འདི་ལྟ་བུ་བཞེངས་པའི་མཛད་སྡེ་དེ་གྱི་སྐོར་བསྐྱེད་གས་
བརྗོད་བཅས་དགུས་བཞིན་དུ་གནང་། དེ་ནས་གསར་འཁྱོར་སློབ་གྲྭ་ནང་
གཟིགས་སྐོར་བཀའ་སློབ་སོགས་མཐར། རི་སྒྲུལ་གྱི་རྒྱིང་དགོན་དུ་ཕྱོན་ཏེ་
བཞུགས། ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་དེ་ནང་བརྟན་བཞུགས་དང་འབྲལ་བ་སོགས་མཐར་
མང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་སློལ་དཀར་གྱི་ཆེ་དབང་ཟབ་མོ་དང་། ཆོས་ཁྲིད་
གནད་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་བྱུང་ཅན་གནང་རྗེས་ཉིན་གུང་གི་གསལ་ཆོགས་
བཞེས། རྒྱ་ཆོད་དང་པོ་ནས་འཕྲི་དུ་དགོན་དུ་ཕྱོན་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་ཐོག་
ནས་འབྲལ་མཆོན་གཟིགས་སྐོར་སོགས་དགུས་བཞིན་དུ་གནང་། དེ་ནས་
དགོང་དོར་རྒྱིང་དགོན་དུ་མང་ཆོགས་ལ་བཀའ་སློབ་སོགས་ཆོས་ལུན་མཛད་
པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གནང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་བཞུགས་གནད་འཇགས། ཆོས་
བརྟན་གཉིས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆོད་བདུན་པར་ཕེབས་སྐྱེལ་ཁུ་རྒྱ་རྒྱུ་རྟེན།

༡༡༽ སེམས་ཁུལ་བཟོད་སྒྲག་མེད་པ་བྱུང་སྐོར།

ཆོས་ ༡༩ ནས་མཁྱེན་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བབས་སློབ་གྲྭའི་ཁྱེན་
སེལ་ཆོས་སྤྱང་བསྐྱར་འཕྲིན་དང་ཆོགས་འབྲམ་བསག་རྒྱུའི་འཆོགས་དབུ་

ཚུགས། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་མ་ཉི་དུང་སྐབ་དབུ་ཚུགས། སྤྱོད་མི་སྐྱེ་ཕོ་མོ་ལ་
བཅུ་ལྷག་སྒྲོར་ལ་བསྟེན་གནས་སྒྲོམ་ལུང་བཏོན། དགོང་དྲོར་ཆོགས་ཆེན་
ཐོག་སེམས་བྲིད་དང་སྦྱོད་འཇུག་བྲིད། ལོ་སྟོན་མའི་འཕྲོས་ནས་ལེའུ་བཞི་
པ་བཏོན། ཆོས་ ༡༦ ཉིན་བསྐྱང་གསོ་ཆོགས་འབུམ་ཆར།

ཕྱི་ཉིན་ང་རང་རྩ་རམ་སྐུ་ལར་ནད་བརྟག་སོང་བར་ཞག་ལྷ་འགོར་
ཏེ་ཆོས་ ༡༧ ལ་ཚུར་སླེབས། ཆོས་ ༡༩ ནས་ཆོས་བྲིད་འཇམ་བསྟོད་གང་
སྒོ་མ་མཁུན་བཅེ་དབང་པོའི་འགྲེལ་པའི་ཐོག་ནས་བཤད། དགོང་དྲོར་དུང་
སྐབ་སར་ཆོས་བྲིད་བྱས། ཆོས་ ༢༥ ཉིན་རྒྱལ་སྐས་ལག་ལེན་གྱི་བཤད་བྲིད་
ཚུགས་ཏེ་ཆོས་ ༣༠ ཉིན་ཆར། འདི་ཉིན་དུང་སྐབ་ཁོངས་ཕོ་མོ་ལ་བཅུ་ལྷག་
ལ་བསྟེན་གནས་སྒྲོམ་ལུང་དང་། དགོང་དྲོར་སྦྱོད་འཇུག་ལེའུ་དུག་པན་
ཆར། ༡༩༥༩ བོད་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་ ༡ ཉིན་སློབ་གྲུར་སྦྱོད་འཇུག་བཤད་
བྲིད་ཚུགས། འདི་ཐེངས་བཅུ་པ་ཡིན། ཆད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་
བཤད་བྲིད་ལོ་སྟོན་མའི་འཕྲོས། རབ་བྱེད་བཞི་པ་ནས་འཆད་བཞིན་པ་
ཡིན། འདི་སྒྲོར་བོད་དུ་རྒྱ་མིར་གྱེན་ལོག་རང་བཅའ་འབོད་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་བྱིང་
འཚུབ་ལངས་འདུག མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆོས་ནི་སློབ་གྲུའི་ཁང་བཟོའི་ལས་
གུ་སྤེལ་སྒྲུང་ཡིན། ཆོས་ ༡ ཉིན་སྐར་རྩ་སྐར་ནད་བརྟག་དུ་སོང་། དུང་སྐབ་
ཆོགས་གཞུང་ནས་མང་ཇའི་རྒྱལ་གཞག་བྱུང་བསོགས་ཀྱིས། མ་ཉི་བཀའ་
འབུམ་བོད་གཉིས་དང་། རྩེ་ཡབ་སྐས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་བོད་སུམ་

ཅུ་སོ་བརྒྱད་བཅས་སྤྱི་རྒྱ་རྟེན། ད་ལོའི་སློབ་ཁྲིད་གསར་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་
འདིར་གོགས་བར་གྱི་རྒྱུན་ཏུགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་རང་གི་སློབ་ཕྲུག་གཙོ་བོ་
གཉིས་ལ་དགོན་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་ཕྱིར་འཛོང་བྱས་པ་དང་། བྱད་མེད་དང་
འབྲེལ་བའི་མི་ཁས་རྒྱུན། མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཀའ་ཕྱིར་
བཏོན་དགོས་བྱུང་སོང་བར་སེམས་ཁུལ་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པར་སྦྱིས་ཀྱང་
ཅི་བྱ་བལྟ། འོན་ཀྱང་ད་དུང་མཐའ་ངན་མི་འགོ་བའི་སློབ་སྟོན་དང་ཐབས་
ཤེས་གང་ཡོད་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་མཉུན་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གནང་མཛད་སོང་།

༥༥༽ རིམ་གྱོ་རྒྱ་ཆེར་དང་དཔེ་ཁྲིད་རྒྱུན་སྦྱོར་གནང་བ།

༡༩༥༩ བོད་རྒྱ་ ༡ ཆོས་ ༡༦ ཐོ་རིངས་སྤྱི་ཆར་འཁུལ་མིས་རྒྱ་བོ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་
པོ་ཁ་དོག་སྡོ་ལྷང་དྲག་ཅམ་འབབས་པ་གཅིག་གི་ཁར་སླེབས། དེ་བཞུད་རྒྱ་
ཡིན་འདུག་པར་འདིགས་སྤང་སྦྱོར་ཏེ་སྤྱི་མ་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རླབས་
ཀྱིས་ལར་སློ་བྱར་དུ་འགྲིབ་སྲིད་ན་མ་གཏོགས་པ་རོལ་ཏུ་སླེབས་དཀའ་སྟམ་
པ་སོགས་འཆབ་འཆུབ་ངང་གཉིད་སད། བྱད་རོ་སོགས་བར་ཆད་གྱི་ལྟས་
འདྲ། རྩར་གྲ་སློབ་སྦྱི་ནས། ས་སྐྱེ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མཉུན་དུ་རང་ལ་བརྟག་
ཞུས་བབས་པའི་རིམ་གྱོ། ཆོ་ཆོག་བརྒྱ་ཆར། བསྐྱང་གསོ་བརྒྱ་ཆར། བདུད་
རྒྱུ་ཆད་ལྟན་ནམས་དང་། དེའི་ཐོག་འབྲུམ་དག་ཆར་བཅས་ཆོས་༡༢ ནས་
ཉིན་གཉིས་སློབ་འཛོགས་སྦྱི་ཡི་ལེགས་བྱུང་དང་། རང་ནས་མང་ཇ་དང་བྱག་

འགྲུག་མཆོན་ཅམ་རེ་དང་། དགོན་ཁག་གཞན་གསུམ་ལ་སྐྱབས་ཏེན་སྟན་
 སང་རེ་ཡང་སྤུལ། རིམ་གྱོ་འབྲུབ་རིམ་བཞིན་རིམ་པས་ནད་ཁམས་དང་ལུས་
 ཟུངས་བཅས་རེ་བཟང་ལ་སོང་། རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ས་སྐྱ་སྒྲོལ་
 བོའི་མདུན་ནས། སྐྱ་རིམ་སྒྲོལ་བསྟོད་སོགས་སྐྱབ་ཡོན་འབྱོར་རིམ་བཞིན་
 གནས་སྐབས་རྒྱན་སྐྱབ་ཅི་སོགས་དང་། སྐྱ་བསྟོད་ཞབས་བརྟན་རྒྱན་གསུང་
 མཛད་རྒྱ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན།

༡༩༤༩ བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ ༩ ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལུང་རིགས་སང་
 གོ་ལ་ཐུགས་འདུན་ལྟར་རྩོམ་སྒྲོན་གོང་སྤུལ་འབྲེལ་པའི་ཐོག་ནས་
 དང་། ས་པཌ་གསུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་གསལ་རིམ་པར་བྲིད་ལུང་སྤུལ་རྒྱ་
 རྟགས། ཆོས་ ༥ ནས་སྒོལ་སྤུག་མང་མར་ཞི་བ་ལྟའི་བསྐྱབ་བདུས། སྟོད་
 འཕྲུག་གི་སྒོན་དུ་རིམ་པར་བྲིད་ལུང་སྤུལ་རྒྱ་རྟགས། འདི་ལྗེའི་ཆོས་ ༡ ནས་
 དགོང་མོར་ཤར་བྱིན་མཛོན་རྒྱན་རྩ་བ་འཆོགས་འདོན་རྒྱན་ལྟར་གྱི་དབུ་
 རྟགས། ཆོས་ ༡༥ ནས་སུམ་རྩ་བ་དང་། ཉགས་འཕྲུག་ཉིན་གྲུང་བྲིད་དབུ་
 རྟགས། བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་དུག་བར་མཁན་ལུང་སང་ལམ་སྒོན་དང་ཐུབ་པའི་
 དགོངས་གསལ། ས་པཌ་མཁས་འཕྲུག་ ལེགས་བཤད་རིན་གཏེར། སེམས་
 བསྐྱེད་ཆེན་མོའི་ཆོག་གཅེས་སྤུལ་གྱུབ། བོད་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་མང་ཆོགས་ལ་
 ཞི་ལྟའི་བསྐྱབ་བདུས་བྲིད་ཆར། ཆོས་ ༡༩ ནས་ཐུབ་པའི་དགོངས་གསལ་
 བྲིད་དབུ་རྟགས། བོད་ལྗེ་ ༩ ཆོས་ནས་རྩལ་ཆོན་དགྱིལ་འཁོར་བཞེངས་

ཏེ། ཀུན་རིག་སྤྱབ་མཆོད་ལོ་རྒྱན་ལྟར་སྟོན་ཚུགས། ང་རང་སྟོ་བར་རྒྱ་ཆད་
ཀྱིས་ནད་ཆབས་ཆེ་བར་ཉིན་མཆོད་ཁ་ཤས་སོང་། རྒྱ་གར་སྤྲན་པར་བསྟེན་
ཏེ། ཞག་བདུན་ཐོག་ཅུང་དག དེ་ནས་ཆོས་བྲིད་རྒྱན་མར་ཚུགས། ང་ཆོ་ག་
མང་ནས་ཀུན་རིག་ཆར་བ་དང་རིམ་འགོ་ཅི་མང་བསྐྱབས། སྤྱི་ཕྱིར་འབྲུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དག་ཆར་དང་། ཕྱག་རྡོར་འབྲུང་འདུལ་ཞི་སྤྱོན་
འབྲུམ་བཅུ། རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆེ་སྤྱབ་གཟབ་ནན་མཛད་པར་ཆོས་བཅུ་ཉིན་
གོལ་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ལེན་ཆོག་ཆེ་དབང་བཅས་གནང་། ཉིན་བྱིན་ཅན་རིགས་
མངལ། ལ་སྟོན་མཛད་པ་སོགས་བཀའ་ངིན་ཆད་མེད་པ་གནང་། ཆོས་ ༡༡
ཉིན་ཁོང་བྱི་རྒྱལ་དུ་ཐེབས། ས་རྒྱའི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་མཆོད་པ་རྒྱས་སྤོས་ཀྱིས་
སྤར་རྒྱན་ལྟར་བསྟན་རྒྱས་ཆོ་ག་འཆོགས། དགོང་མོའི་མཆོད་པ་བཅས་སོ། །

ཆོས་ ༡༦ ནས་སྦྱོད་འཇུག་བྲིད་ཆར། ད་རེས་ཤེར་ལེ་ཐེངས་གཉིས་
བྲིད་པ་ཡིན། ཆོས་ ༡༧ ནས་དབུ་མ་འཇུག་པ་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་བྲིད་
དབུ་ཚུགས། ད་རེས་འདི་བྲིད་ཐེངས་དྲུག་པ་ཡིན། ཆོས་ ༡༩ སུམ་ཉགས་
བྲིད་ཆར། ཆོས་ ༢༠ ཉིན་རྩ་རམ་སྤྲུལ་ར་སྤྲན་བཅར་སོང་། སྤྲན་ཁང་གཉིས་
ཀྱི་རྩར་ནས་ཞིབ་བཟླགས་དང་སྤྲན་གནང་། ཆོས་ ༢༡ ཉིན་ཆད་མ་རིགས་
གཏེར་རང་འགྲེལ་ཞིབ་བྲིད་ཆར། སྤར་ཡང་ཆོས་ ༢༠ ནས་བསྐྱར་བྲིད་ཐེངས་
གཅིག་གི་དབུ་ཚུགས། འདི་རང་འགྲེལ་བྲིད་ཐེངས་གསུམ་པ་ཡིན། བོད་རྒྱ་
༥ ཆོས་ ༢ ཉིན། དཔལ་མགོན་རི་བྲོད་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱབ་བསྟན་

འདི་ཕྱགས་ཐེབས་འདུག་པར་གསོལ་ཆོགས་ལ་གདན་འདྲེན་བྱས་པ་
 དང་། ཤར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཙ་བ་ཆོས་འབྲེལ་ང་ཆོ་སྒྲ་སྒོལ་ཡོངས་
 བས་བྱས། ཆོས་ ༡༡ ཉིན་པ་ཡུལ་རང་གི་སྤིང་མོ་གྲོངས་སོང་བའི་གཏམ་ཐོས་
 པར། དགོན་ཁག་སྒྲ་སྒྱུལ་ནམ་པར་བསྡོལ་རྟེན་རེ་སྤུལ་མགོ་ཚུགས། ད་ནི་ང་
 རང་གཅིག་སྤུལ་ས་གཞན་སྤྱོད་གས་ཆང་མ་གྲོངས་ཆར་བ་རེད། ང་རང་ཆེ་
 བ་ཡིན་ཀྱང་ད་དུང་མ་གྱི་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ན་སྟུམ། ཆོས་ ༡༢ ཉིན་འབྲས་
 རྒྱུངས་ནས་འབྱོར་བའི་བྲ་གསར་རྒྱུང་བ་གཉིས་པོ་དགེ་ཚུལ་བསྒྱབས། ཆོས་
 ༡༣ ཉིན་ནས་ཀླ་རི་ཀ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་བཤད་བྲིད་དབུ་ཚུགས། བོད་ཟླ་ ༦ ཆོས་
 ༤ ཉིན་ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་ལ་བསྟན་རྒྱས་ཆོ་ག་དང་། དགོང་འཆོགས་
 བྱས། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་དབྱར་གནས་ཆེད། སྒོལ་ཆོག་དང་བསང་། བཟ་ཤིས་
 གསོ་སྦྱང་བྱས། ཀླ་རི་ཀ་ཆར། ཆོས་ ༡༥ གསོ་སྦྱང་དང་། དབྱར་གནས་སྦྱོར་
 ཆོག་དབྱར་བཞུགས་ཞེ་ལྷ་འདུག་དབུ་མ་འཇུག་པ་བཤད་བྲིད་ཆར། ཆོས་
 ༡༦ ཉིན་དབྱར་ལས་སྤངས། དབུ་འཇུག་བཤད་བྲིད་སྤར་ཡང་ཐེངས་བདུན་
 པ་ཚུགས། འདི་ལོའི་དབྱར་གནས་ཀྱི་སྤྱི་གཞུང་དང་བསྐྱུང་བྱ། ཆོས་བྲིད་
 སོགས་ཆང་མ་ལོ་སྡོན་མ་ཇི་ལྷ་བ་ཡིན། ཆོས་ ༡༩ བས་ང་རང་ཆམ་རིམས་
 ཐོག་ཉེ་ཉིན་གསུམ་ཆོས་བྲིད་དང་འཆོགས་པ་ཆག་དགོས་བྱུང་། ཆོས་ ༢༠
 ཉིན་མཁའ་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་འབྱོར་བྱུང་བར། ཆོས་ ༢༡ བས་ལྷགས་
 བསྟེན་བཅད་རྒྱ་བཞུགས།

བོད་ཟླ་ ༦ པའི་ཆེས་ ༡༩ ལ་མཚན་ཐོག་ཐག་སྐབས་མཁུན་སྒྲུལ་
རིན་པོ་ཆེ་འཆོགས་དབྱར་ཕེབས། ཉགས་གསལ་བཤོ་སྤྱོད་གཟེགས་མོར་
གནང་། སློབ་གྲྭ་བ་ཆང་མས་འཆང་ཀ་རྒྱག་སྟེ་ཐལ་ཕྱིང་བཤོ་སྤྱོད་འབྲུག་
ཅམ་བྱུང་བར་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཐུགས་དགུས་ཅེར་སོན་ཚུལ་མཛད། ཐུགས་
སློའི་རྒྱན་གསལ་ཕོན་ཆེན་གནང་། བོད་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ ༡ ནས་དབྱར་
གནས་སྤྱོད་སྒྱུའི་དོད་དང་། ཐུགས་སློའི་ཉིན་གསུམ་མཛད་པར། ཉིན་སྤུ་མ་
གཉིས་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་བཞུགས་སློའི་གནང་། དེ་ནས་སྤར་བྱི་རྒྱལ་དུ་འབྲུག་
སྒྲོར་ཕེབས་མཛད་སོང་། ཆེས་ ༩ ཉིན་རང་རྩ་མ་སྤུ་ལར་ནད་བཟྱག་ཏུ་སོང་
བར་ཞག་གཉིས་མཚམས་ཚུར་འབྱོར། ཆེས་རིམ་ཉིན་ཤས་བསྐྱབས།

༤༦༽ ༡གོང་ས་མཆོག་ལ་ནོ་བལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་ཉགས་ཀྱི་ གཏམ་བཟང་།

ཆེས་ ༡ ཉིན། ༢ རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དཔེ་རྒྱན་
ཉགས་མ་འབྲུལ་རྒྱའི་གྲོས་ཆོད་བྱུང་ཚུལ་འབྱོར། དེ་ལ་དགའ་བསུ་རྟེན་
འབྲེལ་དུ་བྱི་ཉིན་ཆེས་ ༥ གཟེངས་ཉི་མར་ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ཐེངས་གཉིས་
པ་དང་དབྱུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཆོས་ཁྲིད་དབྱུ་བཙུགས་ཏེ་
ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་བྱས། གཞན་དགོན་ཁག་དང་། ཆོགས་པ། སློབ་གྲྭ། མི་
སེར་མང་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་ཆེར་ཉིན་ཤས་

ཁྱེས་སོང་། ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ཆང་མ་རིགས་གཏེར་ཐངས་གཉིས་པ་ཙམ། འདི་
སྐོར་རང་སློབ་ལ་དྲགས་དགོན་མཆོག་བཟ་ཤིས་ཐེབས་བྱུང་བར། ཁོང་གི་
རེ་འདུན་ལྟར། རང་བྱིས་ཤེར་བྱིན་འགྲེལ་པ་དེའི་བྲིད་ལུང་བྱས། ཆེས་བཙོ་
བརྒྱད་ཉིན། ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་རྒྱལ་ནས་ཚུར་ཆགས་ཐེབས་པའི་བསུ་
བ་སོང་བར་དགོན་ཁག་བདུན་དང་། རྗེ་རྒྱལ་ཁག་གསུམ་གྱི་འཕུས་མི་
བཅས་མོ་ཏ་ཉི་ཤུ་ཙམ་འདྲིམས་པར། ལྷ་གྲུལ་གནམ་ཐང་ནས་དྲ་རམ་སྤྲུལ་ར་
བསུས་ཤིང་བཞུགས་གདན་འཇགས་རྒྱུ། བཀའ་ཤག་ནས་ཐེབས་བསུའི་
ཆོགས་ཆེན་བཀོད་བསྐྱིག་དང་། དེའི་ཐོག་གཟེངས་བསྟོད་དགའ་བསུའི་
གསུང་བཤད། གཞན་སྤྱུ་གར་ཞབས་ཤོའི་སྒྲོལ་གར་ཡང་བཞུས། དེ་དགོང་
ཚུར་འབྱོར།

༤༡༽ ས་སྤྱུ་སློལ་པོ་སྟོན་འཁོར་རྗེར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ།

༡༩༤༩ བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ནས་རང་སློབ་ལ་དྲགས་པ་དགོན་བཟ་ལ་ཤེར་
བྱིན་མཛོན་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་རང་བྱིས་དེའི་ལུང་ཞིག་བཏོན། ཁོང་སྤྲུལ་ལོར་
རང་ལུལ་དུ་ལོག་རྒྱུ། རང་ལུལ་ལ་དྲགས་གྱི་ས་གནས་ཁ་ཤས་ཆེས་འབྲེལ་
ཅི་རིགས་དང་ཁོང་གི་དགོན་པར་གཞུང་བཤད་སློབ་སྤྱུ་རྒྱུ་ཞིག་གསར་
འཛུགས་བཅས་བྱུང་འདུག ཆེས་ ༢༥ ཉིན་ས་སྤྱུའི་བྲི་ཆེན་སློལ་པོ་ལུམ་སྤྲུལ་
བཅས། དྲ་སྤྱུ་བཞུགས་སྐར་དུ་ཐེབས་འདུག་པའི་མདུན་བཅར་གདན་ཁྱེས་

སོང་སྟེ་ཕྱིར་འཁོར།

ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཆེན་ཡུམ་སྲས་མཆོག་སྤིང་དགོན་དུ་རབ་
གནས་ལ་གདན་དྲངས་པའི་ཕེབས་བསུ་བྱས། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གུང་ཁྲི་ཆེན་
ཡུམ་སྲས་འདིར་སློབ་གྲུར་གདན་དྲངས་ཏེ། དགོང་དོའི་བསྐྱང་གསེའི་ཆོགས་
དབྱར་ཕྱོན་ཏེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ཀས་བསྐྱང་གསོ་གསུངས། གྲུབ་འཕྲུལ། བྱག་
རྟོར་འབྱུང་འདུལ་གྱི་རྗེས་གནང་བཀའ་དྲིན་གནང་། དགོང་མའི་ཆུ་ཆོད་
དགུ་པར་འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་དུ་སློབ་གྲུ་བས་ཉུགས་གསལ་བའོ་སྤིང་
འཆོགས་ཏེ་གཟིགས་མོ་ཕུལ། དེ་རུབ་བཞུགས་གདན་འཇགས། ཆོས་ ༢༠
ཞོགས་པར་ཡབ་སྲས་ནས་སློབ་གྲུའི་ཁང་གསར་འཛུགས་སྐྱོན་ལ་གཟིགས་
བསྐྱོར་གནང་། དེ་འཕྲུལ་གེམ་སྤྱི་རིམ་འབྱུང་འདུལ་ཞི་སྤྱིན་མཛད་པར་
ཕེབས་ཏེ་གྲུབ་རྗེས། དགོང་དོར་ལྷོར་དགོན་ནང་ཕྱོན། དེར་མགོན་དཀར་གྱི་
རྗེས་གནང་མཛད་པར་ཐོབ། དེ་དགོང་དེར་བཞུགས་སོང་། བོད་ལྷ་ ༩ ཆོས་
༡ ཞོགས་པར་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡུམ་སྲས་རིམ་པར་རི་མགོ་དགོན་
པ་ནས་བཀྲ་ཤིས་རྒྱུངས་དགོན་པར་ཕྱོན་ཏེ་ཕེབས་སོང་། ཕེབས་སྐྱེལ་བྱས་
ཏེ་རང་ནས་ཆོས་ཁྲིད་ཚུགས།

༤༡༽ ཡང་སྤིད་རིན་པོ་བདུད་འཛོམས་དགོངས་གཏེར་སྐོར་གྱི་
དབང་ཆེན་བཀའ་དྲིན་སྦྱུལ་བར་ཕེབས་པ།

ཆེས་ ༡༥ སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆེན་ཉིན་མོར་སྤྲུལ་མཆོད་དང་དུས་བཞིའི་
བསྐྱེད་གསུང་འདོན། དགོང་མོའི་མཆོད་པ་དང་རྟགས་ལྷ་འཛོགས། ཆེས་ ༡༦
ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་སྤྲུལ་གནས་ཆོག་དང་མཆོད་པ་གཟུབ་རྒྱ། དགོང་
མོའི་མཆོད་འཛོགས་དང་། རྟགས་ལྷ་བཅས་སྤྲུལ་རྒྱུན་ལྷ་འཛོགས། ཆེས་ ༡༧
ཉིན་མཐུན་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་གྱི་རྒྱལ་ནས་ཚུར་ཐེབས་འཕྱོར་བྱུང་། ཆེས་
༡༨ ཉིན་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཁྲིད་ཞོག་སྤྲུལ་མ་ཆ་བཞེས་རབ་ཁྲིད་དབུ་
ཚུགས། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བདུད་
འཛོམས་དགོངས་གཏེར་སྐྱོར་གྱི་དབང་ཆེས་དང་། ལུང་བཅས་སྤྲུལ་གཅིག་
ལྷག་རིང་འགོར་རྒྱུ་དེ་ཉིད་བཀའ་རིན་སྤྲུལ་ཆེད་ཐེབས་སོང་། དབང་ཆེས་
འདི་ཅ་ཆེན་ཡིན་པར་བརྟེན་འདི་ནས་འབྲུག་ཕྱོགས་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཁག་གཅིག་
སྤྲུལ་གྱི་ནས་ཆེས་དབར་སྤྲུལ་འགྲོའི་དགོངས་ཁྲུས་བྱས་ཏེ་སོང་། བོད་ཟླ་ ༡༠
ཆེས་ ༡ ཟླ་ལོ་ལྔའི་ ༡༡ ཆེ་ ༡ ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བཅེ་ལེན་ཐོས། བོད་
ཆེས་ ༢ ཉིན་ནས་རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ཡན་ཁྲིད་ཆར་ཏེ་ཡང་བསྐྱེད་
དབུ་ནས་ལན་གཅིག་ཁྲིད་ཚུགས།

༤༩ རྟོག་སྤྲུལ་མཆོག་ལ་འོ་བལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་ དངོས་སུ་ཐོབ་པ།

༡༩༥༩ ཟླ་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༠ བོད་ཟླ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༡ ཉིན་མོར་ རྟོག་སྤྲུལ་

སྐབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཞོ་མེལ་འཇམ་སྤིང་ཞི་བདེའི་གཟིགས་བཞེས་ཏུགས་
མ་ཐུལ་བའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་དུས་བབ་ལ་འཁེལ་ང་ཆོའི་འདུས་ཆོགས་ཀྱིས་
རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཞལ་བྱེ་སྒྲོག་སྒྲོགས་དང་། གཙུག་ལག་གི་
ཐོག་ཁར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་འཇུགས་པ་དང་། ཐོག་རོལ་སེར་བང་བསྐྱིགས་
པ་དང་ལྷ་བསངས་བཏང་བ། དུང་ཆེན་དང་། རྒྱ་སྤིང་བཏང་བ་སོགས་ཉིན་
འབྲེལ་གང་ཟབ་བྱས། དེ་འཕལ་སྡེ་དགའི་གཞིས་ཆགས་ཆོགས་པ་ནས་
ཀྱང་བསང་གསོལ་དང་། དར་ཆོན་དང་རྒྱང་ཏྲ་སྒྲོན་པ། རྒྱུ་གར་ཞབས་བྲོ་
སྤྱ་སོགས་རྒྱས་སྒྲོས་ཀྱིས་དགའ་འཛོམས་ཉིན་རིང་བྱས་སོང་བ་དེར་མཆོད་
གནས་ཆེད་ང་ཆོ་དཔོན་ཏྲོག་བརྒྱད་སོང་། མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་
བཞེད་ལྟར་འདི་ལོའི་འཇང་དགུན་ཆོས་ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་མོན་སྟེའི་སེ་
ར་ཆོས་སྐར་དུ་འཆོགས་རྒྱ་ཡིན་འདུག་པར་ང་ཆོའི་སྟོབ་བྱ་ནས་དེར་ཞུགས་
སྟོབ་སྟོང་ཆེད་བྱ་རྒྱུན་ལྷ་གཏོང་རྒྱ་ལ། འདི་ལྷ་བ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༩ ལ་ཐེབས་
རྒྱར་འཁེལ་བར་བྱས།

བོད་ལྗེ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༡ ཟ࿳་ལྷ་ ༡༢ ཆོས་ ༡༤ ཉིན། ཡལོང་ས་མཆོག་
ལྷེ་ལི་ནས་བཞུགས་སྐར་རྩ་སར་བར་ཐེབས་བསུ་ལ་ངེད་དཔོན་ཏྲོག་ཡོངས་
རྫོགས་ལྷེ་རིའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་དགོན་ཆང་མ་དང་མཉམ་དུ་སྟོགས་
ཞེས་པའི་ས་ཆར་སོང་། དེར་དགོན་ཁག་གཞན་དང་མཉམ་དུ་སེར་བང་
བསྐྱིགས་ཤིང་ཆོས་གོས་མནའ་ཉེ་བསུས་པར། ཡལོང་ས་མཆོག་གསེར་ཞལ་

མངལ་མ་ཐག་ཏུ་ཕེབས་ཐུ་བཀག་སྟེ་གུས་དམན་ལ་དགེས་ཆོར་གྱི་རྣམ་པ་ཏ་
 ཅང་ཆེན་པོ་གནང་སྟེ་ཕྱག་ལག་དང་དབུ་ཐོད་གནང་བར་མ་ཟད། ཉན་འདྲི་
 བཅས་བཀའ་སྩལ་གནང་བས། དབང་མེད་ཏུ་མིག་ཚུ་ཤོར་བཞིན་པར་དགའ་
 གྲོ་བཅོད་པར་དཀའ་བ་ཞིག་སྟེ། མྱིར་གཞིས་ཉེན་ལག་གསུམ་ནས་སོ་སོར་
 ཕེབས་སྟེ་ཆེན་པོ་རྒྱས་སྟོན་ཅན་རེ་འཛུགས། ཤོས་རྒྱན་གཟབ་འཕྲོར་གྱིས་
 བང་བསྐྱིགས་ཏེ་མངལ་དར་གཏོང་བ་དང་། བསངས་དུད་གྱིས་བར་སྣང་ཁྱབ་
 པར་བྱས་སོ། །དེ་འབྲལ་སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་འཁོར་ལོར་ཁྱེད་ཀྱི་བཞུགས་
 སྐར་བར་བསུས་པར་འཁོར་བུའི་རིགས་ལྡ་བཅུ་ལྟག་སྟོར་འདུག་ཟེར། ང་ཆོ་
 དེ་རྒྱབ་བསྐྱད་རྒྱ་བྱས་པར། གནས་རྒྱུང་ཁང་ནས་ཤུ་ཆང་སུམ་ཅུ་ལྟག་ཡོངས་
 རྫོགས་ལ་ཞག་གཉིས་ཀྱི་གསོལ་ཆས་དང་། གཟིམས་ཤག་གདན་དང་སྐྱ་ཆག་
 གང་དགོས་གྱིས་ཞབས་ཁུས་སྟེ་ལེན་གནང་བྱང་། ཆོས་ ༡༡ ལ་སྔ་དྲོར་མང་ད་
 གྲོ་གནང་བར་གསུང་ཆོས་ར་བར། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་ད་རེས་ཀྱི་གཟེངས་
 ཏུགས་བཞེས་སྟོར་གྱི་གསུང་བཤད་བཀའ་དྲིན་སྩལ། བཀའ་ཤག་ནས་སྐྱ་
 དྲིན་མཆོན་མཐུལ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་སོགས་རྣམ་བཤད་རྒྱས་ཅམ་བཅས་
 དང་། རྒྱ་གར་ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་དཔོན་རིགས་གཙོ་བོས་རྒྱ་གར་གཞུང་
 དང་། མངའ་སྡེའི་སྐྱ་ཆབ་ཀྱི་མཆོན་ཐོག་ནས། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་ད་རེས་
 འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་སྟན་ཐུགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ནོ་མེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་
 ཏུགས་བཞེས་པར་བགྱིས་བདེ་ལུགས་ཁུས་སོང་། རྒྱ་ལུ་བཅོ་བརྒྱད་ཁྱི་རིན་

པོ་ཆེ་ནས་བལ་ཡུལ་གཞིས་སྡོད་ཀྱི་བོད་མི་སེར་སྐྱེ་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་གནང་སྟེ་
མཚལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སོགས་ཕུལ་བ་སོགས་མངོན་སྟོའི་རྗེས་སུ། རྟེ་
ཆན་སོ་སོའི་རིག་ཆལ་ཀྱི་ལྟ་མོའི་ལེའུ་མང་པོ་རིམ་པར་ཕུལ་སོང་། མདོར་
ན་བོད་མི་བཅོན་བྱེད་པ་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མ་ཆུང་བའི་དགའ་སྟོ་ཆེ་
ཤོས་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏོ། །

ཆོས་ ༡༩ ཟླ་དྲུག་པ་རང་ཉིད་སྐྱེ་མདུན་ཅེའི་གཟིམ་སྐྱུགས་སུ་མངལ་
ཁ་ཐོབ་པར། ཕྱི་སྟོའི་བར་ཐེབས་ཏེ་བསུ་སྐྱེལ་གནང་ཞིང་། ཆོས་དང་འཇིག་
རྟེན་ཐོག་དུས་བབ་འཇུག་ལྟོག་སོགས་ཀྱི་གསུང་མོལ་དང་། རང་གི་ནད་གཞི་
གནས་སྤངས་སོགས་ཀྱི་ཉམས་གཟིགས་ཐུགས་དབྱུད་ཞིབ་པར་སྦྲལ། སྐུ་བས་
འཕུལ་སྐྱེ་མདུན་ནས་སྐྱ་སྐྱན་གཏོང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་
རིལ་བུའི་སྟེ་ཆན་རིགས་བཞིའི་བམ་ཆགས་རེ་རེར་རྟོག་བཅུ་རེ་ཡོད་པ་
རྩམས་དང་། གཞན་དངོས་པོ་གྲ་ཞོམ་པ་གཅིག་ཤིང་ཏྲོག་གསར་པ་མང་དག་
བཅས་གསོལ་རས་གནང་། ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགུས་པའི་རྩམ་པ་དང་བཅས་ཕྱི་
སྟོའི་རྒྱབ་ལོག་བར་སྐྱེལ་གནང་བྱུང་བར་དགའ་དད་ཀྱིས་མིག་ཞག་འཁོར་
བཞིན་ཕྱི་འགོས་ཀྱིས་རྟོ་ཐེམ་ཀྱི་ལོག་སྟོའི་བར་འོངས་བར། དེར་བསྐྱེལ་
མཁན་མོ་ཏུ་རྒྱུང་བས་སྐྱུག་འདུག

རྒྱལ་ཀྱན་ཐུགས་རྗེའི་རང་གཟུགས་སྐྱན་རས་གཟིགས། །

སུམ་ལྷན་དུར་སྐྱིག་འཆང་བའི་རྩམ་རོལ་གྱིས། །

བོད་འབངས་སྐྱོབ་པའི་མགོན་ཁྱེད་དེད་གི་དུས།
འཛམ་གླིང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐབས་མཐོན་པོར་གཤེགས།
བསྐལ་མང་གོམས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅད་བྱུང་གིས།
སྐལ་དམན་བདག་དང་བདག་འདྲའི་སྐྱེ་འགོ་ལ།
སྐལ་བ་དང་འཆམས་བྱམས་བཅེས་སྐྱོང་བ་ནི།
སྐལ་བ་བཟང་སྙམ་བཀའ་དྲིན་ཡང་ཡང་དཔ།

ཞེས་སྒྲུས་སོ།

ཆོས་ ༡༧ ཉིན། རྟོག་ས་མཆོག་མདུན་ནས་སྒྲུབ་གཏོང་གནང་བྱུང་བར་
བརྟག་ཞིབ་ཀྱིས་ཞག་བདུན་སྒྲུབ་ཞིག་གནང་། ཆོས་ ༡༨ ཉིན་དབུ་མ་རྩ་ཤེར་
བྲིད་ཆར། ཆོད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ཡན་ཞོག་སྟེ། བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་
༡ ནས་སློབ་གྲྭ་ལྔ་བ་ ༡ ལྟག་རིང་ཆོས་དབར་འཛོག་རྒྱུར་འཁེལ། སློབ་ཕྲུག་
གནས་སྐྱོར་ཆོས་བྱུང་དང་། ཉེ་གཏུགས་ཐེབས་འཁོར་ཡོད་རིགས་གས་རྣམས་
ཐེབས་རྒྱུར་བྱས། རང་ཉིད་ལྔ་བ་གཅིག་རིང་འདྲིར་གཏན་སྡོད་ཞོར། རེ་
འདུན་ཅན་གས་ཁག་གཅིག་ལ་སྤུམ་རྟགས་ཆར་གཅིག་བྲིད་ཅིང་། ཡིག་ཆ་
བརྟག་ཞིབ་སོགས་དང་། དུས་བཞིའི་བསྐྱང་ཕྱིན། གསོ་སྦྱོང་། ས་པཎ་དུས་
དན་རྣམས་མ་ཆག་པ་བྱས་པ་དང་། ནད་གཞིར་སྒྲུབ་བཅོས་ཀྱང་བྱས། བོད་
ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༡ ཉིན་མཁམ་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུར་ཐེབས་འབྱོར་བྱུང་བར་
མཛེས་ཁ་གསུང་མོལ་ཞིབ་པར་བྱས།

༥༠༽ སློབ་མའི་འབྲུང་འདུལ་བསྟེན་ཆད་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་བ།

ཆོས་ ༩ ནས་སློབ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ཁྲིད་དེ་ལྷི་ལི་བརྒྱད་རྩེ་རྩེ་གདན་ཚུགས་གནས་སྐོར་སོང་བར། གནས་མདུན་ནས་ས་དགོན་དུ་སྐྱ་མ་ཆེ་དགའ་རྩེ་རྩེས་གནས་གཡར་རོགས་སྐྱོར་ལེགས་པོར་བྱུང་། སློབ་ཕྱག་ནམས་ཀྱིས་གཡོག་ཡག་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་རྩེས་ལ་བསྐོར་ཕྱག་ཅི་རིགས་དང་མཆོད་པ་ཅི་འབྱོར། གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་སོགས་ལེགས་འབྲུབ་རེད། ཉེ་ལོར་གྱི་གནས་ཁ་ཤས་ཡང་འཁོར་ཉེ་ཡར་ལམ་ཡང་ལྷི་ལི་བརྒྱད་དེ། སྐྱ་བ་དེའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་སློབ་གྲུར་འབྱོར། ཉེར་དགུར་བསྐྱང་གསོ་དང་། གནམ་གང་དུ་གསོ་སྦྱོང་བྱས། བོད་ལྷགས་རྟ་སྐྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གསུམ་བར་ལོ་གསར་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཆོས་མཆོམས་རིང་སློབ་གྲུ་མཁུན་དཔལ་གྱིས་འབྲུང་འདུལ་བསྟེན་ཆད་དང་། མགོན་པོའི་བསྟེན་པ་གངས་མང་ཅམ། སློབ་རྟེན་ནས་ཀྱང་འབྲུང་འདུལ་བསྟེན་ཆད་ལེགས་འབྲུབ་བྱུང་བར་བརྟེན། ཆོས་དུག་གི་ཉིན་བར་ཉིན་བཞི་རིང་སྤྱི་རིམ་དུ་ཕྱག་རྩེར་ཁི་སྤྱིན་ཉིན་གསུམ་དང་མགོན་པོའི་ཁི་སྤྱིན་ཉིན་གཅིག་བཅས་དཔོན་ཏོག་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་བར་གྱིས་ལེགས་བསྐྱབས་བྱས།

༥༡༽ ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་བརྟེན་བཞུགས་ཕུལ་བ།

༡༩༩༠ སྤྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆོས་ལྷ། བོད་ལྷགས་རྟ་སྐྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་ ༩

ཉིན། བཞུགས་སྐར་རྩ་ལ་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེན་ཁག་གཞན་ཕེབས་ཞུ་
 འདྲིམས་ཀྱིས། ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་བརྟན་བཞུགས་གསོལ་
 རྒྱུ་ལེལ་བར་བརྟེན། ཆེས་ ༡ ཉིན་ང་ཚོ་དཔོན་སློབ་སོང་སྟེ། དེ་ཉིན་ས་
 རྒྱུའི་བདག་ཆེན་ཁྱིའི་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་བྱུང་འདུག་པར་མཛུགས་མཇུག་ཞུས། བྱི་
 ཉིན་བོད་ཆེས་ ༧ སྤྱི་ལོ་ཆུ་ཚོད་ ༧ པར། ཅེ་ཡི་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒྲིབ་དྲུ་སྐྱེ་
 དཔོན་དང་། སྤྱི་ཚང་ཡོངས་རྫོགས་བཞུགས་བྱུང་ལོངས་བྱུང་པ་དང་། ཡགོང་
 ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་གཞན་དང་ས་ཉི་བཞུགས་ཁྱིའི་ཞབས་སོར་ལོངས་
 བྱུང་པ་དང་། ས་རྒྱུའི་ཁྱིའི་ཆེན་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་མཛད་བརྟན་བཞུགས་
 ཆོགས་པས་ཐོག་མར་མཁམ་འགྲོའི་བསུན་སྒྲིག་ཚུལ་མཐུན། སྤོར་འགྲོའི་ཆེ་
 དཔག་མེད་ལྷ་ལྷའི་ཆོ་གའི་སློན་ནས་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་སྒྲོས་དང་སྐྱགས་
 ཉེ། དེས་གཞིའི་སྐབས་སུ་དཔལ་ས་རྒྱུའི་ཁྱིའི་རིན་པོ་ཆེས་སུན་ཆོགས་
 ལྷ་ལྷན་དང་། མཚུལ་གྱི་ལྷགས་བཤད་ཟབ་རྒྱས་སྟན་འདེབས་ལྷན་པ་ཞིག་
 གིས་དངས་ཉེ། ཐོག་མར་མཚུལ་སོ་བདུན་མ་ཞིག་སྤུལ་བ་དང་། དེ་ནས་
 བཀའ་སློན་སྐྱེ་བཞེས་འདུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ནམ་རྒྱལ་དང་། སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་
 གཙོ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་བོད་སྤྱི་པའི་གཞིས་བྱེས་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་
 ཞུས་ཉེ་མཚུལ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཉིན་གྱིས་ཐོགས་དངས་ཉེ་འབུལ་མཚོན་
 དང་། གཞན་སྐྱེ་ཆེན་ཁག་ནས་ཉིན་འབེལ་འབུལ་ཆོན་བཅས་བྱུང་འཕྲལ་
 བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་དུ་བཞུགས་པའི་ཞུ་བཞེས་བྱུང་པའི་དགའ་

སྟོན་ཆོགས་འཁོར་བཅས་ལེགས་པར་བགྱིས་འཕྲུལ། ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་གཟིམས་ཤག་ཏུ་གདན་དྲངས། ཆོགས་པ་ནས་རྗེས་ཆོག་སྐོར་ཆར་བ་
དང་རིམ་པར་གྲོལ་ཏེ། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

༥༡༽ ཡགོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་མདུན་མཁྱེན་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ མཇལ་བཅར་ཁྲུས་པ།

ད་རེས་ཀྱི་མཇུག་སྟེའི་ནང་མཁྱེན་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་འཕྲུལ་
ཕེབས་ཀྱིས་རྗེས་ཟིན་པ་དང་། ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་འོར་མེལ་ཞི་བདེའི་
གཟེངས་ཉགས་ཐོབ་པའི་ཉེན་འབྲེལ་དགའ་བྲུས་མཆོན་ཉགས། རྒྱ་གསེར་
ཟངས་ལས་ཀྱབ་པའི་ཞབས་བརྟན་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལྟེ་རི་རྩོད་སར་
སྟོབ་གྲུའི་མཆོན་ཐོག་ནས་སྐུལ་བ་དང་ཆབས་གཅིག་མཇུག་སྟེ་ཞོག་
འཕྲུལ་གཟིམ་ཚུང་དུ་ནང་མཇལ་དང་། སྐྱགས་ཤིན་ཏུ་དགྱེས་པའི་གསུང་
མོལ་བཅས་གནང་སོང་། འདི་སྐབས་ཀན་བུ་རང་ཡང་ནམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་གི་
མགོན་ཁང་དུ་གཞུང་གིས་སྡེ་ལེན་དང་། གྲྭ་ཚང་གིས་ཀྱང་སྐྱགས་ཁྲུང་གནང་
བྱུང་། ཞོར་དུ་ཐ་སྐྱེན་མདུན་ནད་གཞི་བརྟག་ཞིབ་དང་། ཐུན་ཐངས། བོད་
ཆོས་ཀྱི་ཞོགས་པའི་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱུད་པར། རྒྱུལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
མདུན་མཇལ་ཁ་གནང་ཐོབ་བྱུང་བར་ཡང་སྟོན་མ་ནང་བཞིན་གྱིས་གཟིམས་
ཤག་གི་ཕྱི་འགག་བར་བསུ་སྐྱེལ་གནང་བ་དང་། སྐུ་མདུན་དུ་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་

ལྷག་རིང་དགེས་སྦྱོང་འདུག་སྟེ་མོལ་སྟགས་བཀའ་འདྲིན་ཐོབ་བྱུང་། འདི་
ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྔ་རིང་སྟོན་ལམ་ཚུགས་པར་སྟོབ་ཕྱག་ཁ་ཤས་སྟོན་
ལམ་ནང་ཞུགས་བརྟུག་ཆོས་བརྟུག་གཉིས་ཉིན་རང་ཉིད་ཚུར་ཡོང་། ཆོས་བརྟུ་
གསུམ་ཉིན་མཁའ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་བལ་ཡུལ་དུ་དིལ་མཁའ་བཅེ་མཁའ་བཅེ་
བཅེ་དབང་པོའི་སྐུ་མཆོད་བསྐྱབ་པར་ཕེབས་སོང་།

༥༡༽ རྒྱན་ལྷན་གནང་སྒོ། ༥༽

ཆོས་ ༡༥ ལ་དུས་བཞི་དང་གསེ་སྦྱོང་འཆོགས། འདི་ཉིན་ཞོགས་པར་དུང་སྐྱབ་
གྱི་ཆོགས་མི་པོ་མོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་སྟོར་ལ་བསྟེན་གནས་གྱི་སྟོམ་པ་འདོན། དེ་
ཉིན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་དུང་སྐྱབ་ནང་ཚུ་ཆོད་ཁ་ཤས་རིང་སོང་སྟེ། ན་ཉིན་གྱི་
འཕྲོས་ནས་སྦྱོང་འཇུག་ལུང་བྲིད་བྱས། ཆོས་ ༡༦ ཉིན་སྔར་སྟོལ་ལྷན་མཁའ་བཅེ་
བཅེ་དབང་པོའི་དུས་ཆེན་ཐོག་སྟོབ་གྲ་འཆོགས་ཏེ། མཆོད་པ་ཟབ་རྒྱས་དང་
བཅས་ཆོས་གྱི་སྟོ་འབྲེད་དང་ཀླ་རི་ཀ་བཅས་བྲིད་དབུ་བརྟུགས། ཆོས་ ༡༧
ཉིན་སྟོབ་ཕྱག་ཆོར་ཡིག་ཆད་བྲིས་གཞུགས་སྤངས། ༡༨ ནས་སྤང་ཆད་མ་
རྣམ་འགྲེལ་དབུ་ནས་ཐེངས་བཞི་པ་དང་། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ཚུང་བ་
རྣམས་བྲིད་དབུ་ཚུགས། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ནས་ཀླ་རི་ཀ་ཆར་ཏེ། སྦྱོང་འཇུག་
ཐེངས་བརྟུ་གཅིག་པ་བྲིད་དབུ་ཚུགས། བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༠ ནས་དབུ་མ་
རིགས་ཆོགས་རྣམས་བྲིད་བྲིན་པ་དང་། ཆོས་ ༡༡ ནས་དབུ་མ་འཇུག་པ་

མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་བྲིད་ཐེངས་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་
དཀའ་འགྲེལ་ཡང་ལུང་བྲིད་བཅས་དབུ་ཚུགས་པར། བོད་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༩༠
ཉིན་བྲིད་ཨར། འདི་ཉིན་ཟླ་མ་ངོ་རྩེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སློ་གྲོས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་སློ་
འབྲེད་སོགས་ལུང་བཏོན།

བོད་ལྷགས་ཏྲ་ཟླ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་
བཤད་བྲིད་དང་པོ་ཚུགས། ཉན་ཞུ་མཁན་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་དགེ་ཚུལ་སློང་གཉིས་
ཀཱ་རེད། ཆོས་ལྷ་ནས་མཁྱེན་བཅེ་ཆོས་ཀྱི་སློ་གྲོས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་བྲིད་ལུང་
ཚུགས། ཆོས་ ༡༤ ལས་སྟོད་འཇུག་བྲིད་ཨར་བ་དང་། ཆོས་བཅོ་ལྷ་ཉིན་ནས་
མདོ་རྩེ་རྒྱན་བཤད་བྲིད་ཚུགས། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཡང་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཤད་བྲིད་
ལེགས་པར་ཨར། འདི་ནས་ཉིན་ཤས་ཀུན་རིག་སྦྱབ་མཆོད་དངོས་སྟ་ཅན་
ཉིན་བདུན་དང་། ཞོར་དུ་འབྲུམ་ཨར་བཞི་སོགས་སྟུ་རིམ་བསྒྱབས། བོད་ཟླ་ ༥
ཆེས་ ༥ ལས་ཆོས་བྲིད་སྟེ་དང་། ཡང་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ཐོག་ནས་
བཤད་བྲིད་གསུམ་པ་ཚུགས། ཆོས་ ༡༥ ལྷག་ཉིན་ཤར་ཕྱིན་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་
གྱི་འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་ཐོག་ནས་བཤད་བྲིད་བཞི་པ་ཚུགས། ཆོས་ ༡༦
ནས་དབུ་མ་འཇུག་པ་མཆན་འགྲེལ་བྲིད་ཐེངས་བརྒྱ་གཉིས་པ་དང་། ཀུན་
མཁྱེན་དཀའ་འགྲེལ་དང་སྒྲགས་བྲིད་ཚུགས། བོད་ཟླ་ ༦ ཆེས་ ༤ ཆོས་འཁོར་
དུས་ཆེན་ཉིན་བསྟན་རྒྱས་ཆོ་ག་མཆོད་པ་རྒྱས་སློབ་བཅས་དང་། རང་ཉིད་
རྩོན་ཏྲ་རར་མང་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གསར་པའི་ནང་དུ་བསྟོན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་

ལུང་སྦྱོན་པར་སོང་། ཆེས་ ༥ ཉིན་བོད་ནས་གསར་ཐེབས་འགྲེལ་གྲྭ་མ་
གདན་འདྲེན་དང་ཆེས་འབྲེལ་ཁྱུ་ཆེས་ ༡༩ ནས་སྒྲོལ་ཆོག་དང་བཟུ་ཤིས་
གསོ་སྦྱོང་། ཆད་ལྷག་བཞེན་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གསོ་སྦྱོང་དང་དབྱར་གནས་
སྦྱོར་ཆོག་དང་། བསྟན་ཆུས་ཆོག་བཏོན། ཆེས་ ༡༥ དབྱར་ཁས་སྒྲུངས་དང་
ཆེས་བྲིད་རྒྱན་ལྟར། འདི་སྐོར་ཆེས་བྲིད་འབྲེལ་མིན་ལྷའམ་བདུན་ཅམ་དགོས་
པའང་ཁྱུ་བཞིན། རྒྱ་ཆོད་དུག་པ་ནས་ཆོགས་ཏེ་སྤར་སྒོལ་གྱི་དབྱར་གནས་
གསུང་ཆོག་གྲུབ་འཕྲུལ། རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་ཆེས་སྤྱན་ཚུགས་པར། རྒྱ་
ཆོད་བརྒྱ་གཅིག་དང་བྱེད་ནང་ཞོག་སྤྱབ་པར་བྱས། བོད་རྒྱ་ ༥ ཆེས་ ༡ ནས་
འཁྱུངས་རབས་རྣམ་ཐར་དང་། དེལ་མཁུན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་
པ་དང་། རང་བྱིས་གསང་རྣམ་དང་། དེའི་གསོལ་འདེབས་སོགས་འདོན་
གྲུབ། ཕྱི་ཉིན་ནས་མཁུན་བཞེད་བང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཀོང་སྤྲུལ་གསུང་འདོན་
ལུང་ཚུགས་པར། ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ཆར་སོང་། ཆེས་ ༡༥ ནས་བཀའ་གདམས་
སྒྲིགས་བམ་དང་པོའི་བྲིད་ལུང་ཚུགས། ཆེས་ ༡༥ ཉིན་མདོ་སྤེ་རྒྱན་བྲིད་ཆར་
ནས་ཕྱི་ཉིན་དབུས་མཐའ་བྲིད་དབུ་ཚུགས། ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ཆད་མ་རིགས་
གཏེར་རང་འབྲེལ་དང་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ། དབུ་མ་འཇུག་པ། དེའི་དཀའ་
འབྲེལ་རྣམས་གྱི་བཤད་བྲིད་མཐའ་གཅིང་གྲུབ་པ་དང་། བཀའ་གདམས་
སྒྲིགས་བམ་དང་པོ་ཡི་བྲིད་ལུང་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་སོང་། དགོང་མོའི་
མཆན་ཐོག་ཐག་ཐོག་ཉགས་གྲུ་རྒྱས་པ་དང་། མདོན་རྒྱན་སྦྱོར།

སྒྲ་བ་ ༥ ཆོས་ ༩༠ འོགས་པར་དགག་དབྱེ་གྲུབ་འཕྲལ་ནས་སྒོབ་
ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་རྒྱས་ཆོག་དང་། སྒོལ་ཆོག་ཉིན་འཆོགས་དང་། ང་རང་
ས་སྒྲུའི་མཐོ་སྒོབ་ཁང་དུ། གོང་མ་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་འབུལ་
སར་སོང་། བོད་སྒྲ་ ༥ ཆོས་ ༡ སྒྲ་རྩོར་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་སྒོས་ཕུལ་བར་
བཞུགས། སྒྲ་མདུན་ནང་བཅར་དང་། མཁན་སྒྲ་ལྷིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཞབས་
དུང་རྣམ་པར་མཇལ་དར་རྟེན་བཅས་ཀྱང་ཕུལ། ཆོས་ ༡ འོགས་སྒར་ཡར་
ཡོང་བར་དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་པར་སྒོབ་གྲར་འབྱོར། ཆོས་ ༥ རྣམ་
འབུལ་བ་མེ་རྟོག་ཕྱིང་རྒྱུད་དང་། ཆོད་མ་ཀུན་བཏུས་གཉིས་བཤད་ཁྲིད་དབུ་
ཚུགས། ཆོས་ ༥ རྣམ་དབུས་མཐའ་ཁྲིད་ཆར། སྤང་གསུམ་དཀོན་ལྷན་ཡིག་
ཆའི་ཐོག་ནས་ཁྲིད་ཚུགས། ཆོས་ ༧ རྣམ་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་བཤད་ཁྲིད་
ཚུགས་པར་ཆོས་ ༡༤ ལ་ཆར། ཆོས་ ༡༥ རྣམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་དོན་
གསལ་བཤད་ཁྲིད་ཆར། རྒྱུད་སྒྲའི་བཤད་ཁྲིད་དབུ་ཚུགས། ཆོས་ ༡༦ རྣམ་
ཤེར་ཕྱིན་རང་བྱིས་འགྲེལ་བའི་ཁྲིད་ལུང་ཚུགས། ཆོས་ ༡༧ རྣམ་ཆར། ཆོས་
༡༨ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་མེབས་འབྱོར་བྱུང་། བོད་སྒྲ་ ༧ ཆོས་ ༡ རྣམ་ཆོས་ ༧
བར་སྒོབ་གྲ་སྒྱུ་བྱེར་སྒྲ་རིམ་བསྐྱང་གསོ་དང་། གཏུམ་ཆེན་མ་ཆིག་འབུམ་ཁ་
བསྐྱང་བཅས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཆར། དག་ཚུལ་ ༡ འབོགས། ཆོས་ ༡༠ ལ་ཀླ་རི་ཀ་
ཚུགས། ཆོས་ ༡༡ ལ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཁྲིད་བསྐྱས་བྱས། འདི་སྒྲོར་ནས་རང་
གི་སྤྲད་ཁྲག་དོན་པའི་ནད་གཞི་རྩིང་པ་དེ་སྤྲུག་ཏུ་སོང་བར་བརྟེན་ཆོས་ ༡༢

ཉིན་རྒྱ་རམ་སྐུ་ལར་ནད་བརྟག་སྒྲན་བཅོས་སོང་། ཡཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་
ཐུགས་ཁུར་ཆེར་གནང་བ་དང་། ཅུང་བདེ་ཉམས་བྱུང་བར་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་
ཚུར་ཡོང་། ཆོས་ ༡༥ ལ་སྒྲུང་གསུམ་ཁྲིད་ཆར། སྐར་ནད་གཞི་ཕྱིར་འབྲུགས་
པར་བརྟེན་ཆོས་ ༡༠དགོང་མོ་ནས་ལྷི་ལིར་འགྲོ་དགོས་ཐུག་ བོད་ལྷ་ ༡༠
ཆོས་ ༡༡ བར་སྒྲན་ཁང་དུ་བརྟག་ཞིབ་དང་། རྩ་བཤུག་གི་སྤྱད་བཅོས་བཞོས་
ཏེ་མཐར་ཅུང་ཡར་བྲག་གིས་ད་ལེན་མ་གྱི་ཅམ་བྱུང་བ་ཡང་། ལྷ་མ་ནམས་
གྱི་ཐུགས་ཁུར་སྐྱབས་འབྲུག་རྒྱ་ཆེན་མཛད་པ་དང་། མཁུན་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་
མཆོག་གིས་སྐྱེ་ངལ་དང་སྒྲན་རིན་པོངས་མེད་དུ་བཏང་གནང་བའི་བཀའ་
རིན་གྱི་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར།

༥༤༽ ཆོས་བར་དུ་ངོར་དགོན་དུ་རྒྱུད་བཅུས་དབང་ཁྱར་ཐེབས་པ།

ལྷ་བ་ ༡༠ འདིའི་ཆོས་ ༡༤ ལ་མཎ་རྒྱ་ལ་ལར་ངོར་མ་དགོན་དུ་འབྱོར་ཏེ། ཆོས་
ཉེར་ལྷ་ནས། བོད་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༥ བར་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་
ང་ཆོ་སློབ་གྲྲ་བ་ཡོངས་ནས། ཡ་སྐྱབས་མགོན་ས་སྐུའི་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སློལ་པོའི་
ཞལ་སྐུ་ནས་གསང་སྐྱགས་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ལས་བཅུས་པའི་དབང་
ཆོས་སྐར་འཕྲོས་སྐར་ཡང་ཁྱེད་རྒྱ་བཀའ་བབས་བཞི་ལས་མན་ངག་ལུགས་
དེ་སྐར་ལན་གྲངས་གནང་ཟིན་པར་བརྟེན་ད་ལེན་མ་གནང་།

གཞན་མཆོ་སྐྱེས་ལུགས་དང་ཤོམ་གྱི་པའི་ལུགས་གཉིས་སྟོག་ན་

དང་དངོས་གཞི་རིམ་པར་ཉིན་རེ་ཅན་དང་། གྲེ་རྡོར་ནག་པོ་ལུགས་ཀྱི་
དབང་གི་སྟ་གོན་དང་དངོས་གཞི་ལ་སྟོང་པོ་གྲེ་རྡོ་རྗེ་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་དང་
གསུང་རྡོ་རྗེ་དང་སྐྱེ་རྡོ་རྗེ་འི་དབང་ནམས་ཉིན་རེ་བཞིན་གནང་བ་དང་། དེ་
ནས་མགོན་པོ་བཀའ་བབས་བཞི་ལས་མགོན་པོ་གྲུར་ལྷ་ལྷ་དང་། མགོན་པོ་
གྲི་གྲག་ལྷ་ལྷ་སྟན་བརྒྱུད་དང་། མགོན་པོ་གྲུར་ལྷ་བརྒྱུད་དང་། མགོན་པོ་
ལྷ་བཅུས་ཅན་དང་། མགོན་པོ་ལྷ་བཅུ་བདུན་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྟ་གོན་དང་
དངོས་གཞི་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་དབང་དང་། རིག་པ་ཆེན་མོ་གཟའ་ཡུམ་གྱི་
སྟ་གོན་དང་། དངོས་གཞིའི་དབང་དང་། འཛིགས་སྒྲོར་ལས། ཆར་ལུགས་
འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་ཅན་དང་། འཛིགས་བྱེད་དབྱ་ནག་ལུགས་
དང་། འཛིགས་བྱེད་གདོང་རྒྱག་ལུགས་ནམས་ཀྱི་སྟ་གོན་དང་དངོས་གཞི་
རིམ་པར་གནང་། བྱ་རྒྱུད་སྒྲོར་ལས། བྱ་རྒྱུད་གདུགས་དཀར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ་
དང་། ཡང་བྱ་རྒྱུད་གདུགས་དཀར་བཅས་ཀྱི་སྟ་གོན་དང་། དངོས་གཞི་རིམ་
པ་དང་། བདེ་མཆོག་བྲི་ལ་བྱའི་ལུགས་དང་། བདེ་མཆོག་བོང་ཞལ་ཅན་ལྷ་སོ་
བདུན་མ་དང་། གྲེ་རྡོར་རྡོ་ནང་ལུགས་དང་། གྲེ་རྡོར་སྟག་ལུང་པའི་ལུགས་
དང་། གསང་འདུས་འཛིག་ཉེན་དབང་ཐུག་ལྷ་བཅུ་བདུན་མ་བཅས་ཀྱི་སྟ་
གོན་དང་དངོས་གཞི་ནམས་རིམ་པར་དང་། མར་རྡོགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་གསང་
འདུས་མི་སྦྱོང་པའི་སྟ་གོན་དང་། དངོས་གཞི་དབང་པ་དམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་
བདེ་མཆོག་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་ཁྲོས་མ་ནག་མའི་སྟ་གོན་

དང་དངོས་གཞི། མར་ལུགས་གྱི་ཁྱེད་དབང་དང་། བདག་མེད་ལྟ་མོ་བཙོ་
ལཱེ་དབང་སྟོན་དངོས་གཞི་དང་། མར་ལུགས་གྱི་གྲུར་རིགས་བསྐྱུས་སྟོ་
གོན་དངོས་གཞི་དང་། སི་བྱ་ཏ་རྩོ་རྩོ་སེམས་དཔལ་སྟོ་སོ་བདུན་མའི་སྟོ་གོན་
དང་དངོས་གཞི་དབང་དང་། མཐའ་བརྟན་འཆི་མེད་འཕགས་མའི་སྟོང་ཐིག་
གི་ཆེ་དབང་རྣམས་ལེགས་པར་ཐོབ་པོ། །

འདི་སྐབས་རང་ནས་ཀྱང་སྟོབ་གྲ་ལག་གི་གྲ་པ་འགའ་རེར་དོར་
ཆེན་གསུང་འབུམ་པོད་ཕྱེད་གཉིས་དང་། གཞུང་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་པལ་ཆེར་
རྣམས་གྱི་ལུང་དང་། སྟོད་འཇུག་ལུ་ལྷ་ཙམ་གྱི་བྲིད། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་
མཆན་འགྲེལ་གྱི་ལུང་སོགས་བྱས། ལྷ་བ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༢ རྣམས་སྟོན་གྱི་ནད་
བརྟག་ཆེད་ཕྱི་ལིར་འགོ་དགོས་བྱུང་བར། སྟོན་ཁང་དུ་ཞག་གསུམ་ཉལ་ཏེ་
བརྟག་རྩིས་བཏང་བྱུང་བར་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་རང་གནས་སྟོབ་གྲར་འབྱོར་ཏེ།

༥༥༽ གཞན་དགའི་མཆན་འགྲེལ་སྟོང་ནས་འཆད་བྲིད།

ཕྱི་ཉིན་ཆོས་ ༡༤ རྣམས་རིམ་པར་སླ་མ་རྣམས་པའི་བརྟག་བབ་ལྟར། སྟོལ་
དཀར་ཆེ་བསྟོན་བསྐྱུམས། ༡༧༧༧ལུགས་ལུག་ལྷ་བ་དང་པོའི་ལོ་གསར་ཆོས་
༡ གཅིག་གི་ཞོགས་པར་གྲོལ་ཏེ་ལོ་གསར་རྟེན་འབྲེལ་བྱས། ཡང་ཆོས་ ༤
ནས་པར་བསྐྱུམས་ཏེ་ཆོས་༡༡ ཞོགས་པར་གྲོལ་ཏེ། མ་ཁི་དུང་བསྐྱབ་ཆོགས་
དབྱར་འགོ་དགོས་བྱུང་། སྟོན་མའི་ལུགས་རྟ་གནམ་ལོའི་རིང་འདྲིན་གྲ་ལག་

གསུམ་དང་། ཟུར་ཆོས་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་བཅས་སྒོ་བ་ལྷག་བདུན་ཅུ་ཡན་
མན་སྒོར་ལ། གཞུང་པོད་བཤད་ཁྲིད་བྱས་པར། གཞན་དགའི་མཆན་འགྲེལ་
སྟེང་ནས། ༡༽དགོ་ཚུལ་ཀླ་རི་ཀ་ལྟ་བུ་པ་དང་། ༢༽ལྷ་སྒྲུབ་གསུང་རིགས་
པ་དུག་ཅུ་པ། ༣༽སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ༤༽ཚོད་སྒྲིག་ ༥༽ཞིབ་མོར་ནམ་
འཐག་ ༦༽སྒོ་བ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་གསུང་འདུལ་བ་མདོ་ཅ་བ་ནམས་
ཐེངས་གཅིག་རེ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ས་གའི་ལྷའི་གསུང་། ༧༽འདུལ་བ་མེ་
ཏོག་སྟེང་རྒྱུད་ཅ་བའི་ཐོག་ནས་བྱེད་མ་བཟོ་ཅམ།

ཡང་གཞན་དགའི་མཆན་འགྲེལ་སྟེང་ནས། ༨༽ཞིབ་ལྷའི་གསུང་
སྟོད་འཇུག་དང་། ༩༽བྱམས་པའི་གསུང་ཤེར་བྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་དང་། ༡༠༽མདོ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱ། ༡༡༽དབུས་མཐའ་ནམ་
འབྲེད། ༡༢༽ཆོས་ཉིད་ནམ་འབྲེད་ནམས་ཐེངས་རེ་རེ། ༡༣༽༡༤༽ཟླ་གྲགས་
གསུང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ཐེངས་གཉིས་། ༡༥༽རྒྱུད་སྒྲའི་བྱེད་ཡན་དང་། རང་
བྱིས་མཆན་འགྲེལ་དང་། ལུང་འགྲེལ་སྟེང་ནས། ༡༦༽ཆོས་གྲགས་གསུང་ཆོད་
མ་ནམ་འགྲེལ་དང་། ༡༧༽ས་པཏ་གསུང་ཆོད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་
དང་། ༡༨༽ཕྱོགས་སྒྲུང་གསུང་ཆོད་མ་ཀུན་བདུས་སལ་ཆེ་བ་བཅས་ཐེངས་རེ་
ཁྲིད། ཞོར་དུ་ཁྲིད་ལུང་ཅམ་བྱས་པར། ༡༩༽གོ་རམས་པའི་གསུང་འབྲུམ་འཇུག་
པའི་དཀའ་འགྲེལ་དང་། ༢༠༽རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་སྟོགས་བམ་དང་པོ་
པ་ཆོས་སྒོར་དང་། ༢༡༽དོར་ཆེན་དཀོན་ལྷན་གསུང་ལམ་འབྲས་གྱི་སྟོན་འགྲོ་

སྒྲིབ་གསུམ་དང་། ༤༽རང་གིས་བྲིས་པ་དང་བསྒྲིགས་པ་ཅི་རིགས་ཡིན་པའི་
 ལྷ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་ཀྱི་སྒྲིབ་རབས་ནམ་ཐར་
 དང་། ༥༽གསང་བའི་ནམ་ཐར་དང་། ༦༽དེའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་འདེབས་ཆོགས་
 བཅད་མ་བཅས་དང་། ༧༽དེའི་མཁམ་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་ལྷ་མ་འཇམ་
 པའི་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་ཀྱི་ནམ་ཐར་དང་། ༨༽འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤུལ་
 རིན་པོ་ཆའི་གསུང་འཇམ་དབྱངས་མཁམ་བཅེ་དབང་པོའི་ནམ་ཐར་དང་
 ། ༩༽ཡང་རང་བྲིས་ཤེར་བྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འབྲེལ་སོགས་བཏོན།

ལྷགས་ལུག་ལྷ་བ་ ༡ པོའི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་མོར་འབྲི་གུང་སྐྱབས་
 མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དུང་སྐྱབ་ཆོགས་པས་གདན་དྲངས་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་ཁྱས་
 པར། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དོན་ལུའི་བྲིད་དང་། འཕོ་བ་འཇམ་ལུག་མ་བཅས་ཀྱི་
 ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ། ཆོས་ ༡༢ དང་ ༡༥ གཉིས་ལ་དུང་སྐྱབ་ཆོགས་སར་གསོ་
 སྦྱང་སྒྲོམ་ལུང་བཏོན་ཏེ་གུང་ཆོགས་དང་། ༡༥ སྦྱང་རྒྱ་བྱས། ཆོས་ ༡༦ ལས་
 རིམ་པར་དུང་སྐྱབ་ཆོགས་སར། ལྷ་སྐྱབ་གསུང་བཤེས་སྤྲིངས་བྲིད། ཆོས་ ༡༧
 ཉིན་ཚར། ཆོས་ ༡༨ ཉིན་མ་ཁྱེ་དུང་ཁ་སྐྱོང་བཅས་ཆར་ཏེ། གཏང་རག་གི་
 ཆོགས་འཁོར་དང་ཆེ་དབང་བྱས་ཏེ་གྲོལ། ལྷ་བ་འདྲིའི་ཆོས་ ༡༡ ལས་ཆོས་
 ༡༨ ཉིན་བར་ཉིན་ལྷར་མ་ཁྱེ་དུང་སྐྱབ་ཆོགས་དབྱུང་ཡོང་སྟེ་ཉིན་རེ་བཞིན་
 རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས། དགོང་མོའི་རྒྱ་ཆོད་ལུའམ་དུག་པའི་བར་བསྐད་དེ་མ་
 ཁྱེ་འདོན་རྒྱ་དང་། ཆོས་བྲིད་རྒྱས་བསྐྱས་ཅི་རིགས་བྱས།

༥༦} ལྷན་ལྷན་གནང་སྒོ། བ༽

ཞོར་དུ་ཆོས་ ༡༡ བས་སྤར་ལྷན་ལྷན་གྱི་ང་རང་གི་སློབ་སྤྱོད་ཡང་གྲུང་སེང་
མཐུག་བསྐྱེལ་ཏེ། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆོས་སྒྲོའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་འབྲེད་ནས་དབུ་
ཚུགས་ཏེ། ཆོས་ ༡༥ ལ་ཆར། ཆོས་ ༡༧ ལ་དབུ་མ་བཤེས་སྤྱིངས་དབུ་ཚུགས་
པར། ལྷ་བ་ ༡ ཆོས་ ༡ཉིན་ཆར། ཆོས་ ༡ བས་ལོ་སྤྱོད་མའི་དཔེ་བྲིད་འསྐྱོས་
ལུས། ལྷན་སྤྱོད་མ་དང་། འདུལ་བ་ཆོག་ལེར། ཆོད་མ་ཀྱུན་བརྟུས་བཅས་གསུམ་
ཀའི་བྲིད་ཚུགས། ལྷན་སྤྱོད་འཛིན་སྤྱོད་ཀྱི་རི་ཀ་ལྷ་བརྟུ་བ་དང་འཇམ་བཞོན་
གང་སྒོ་མ་དང་། ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལག་ལེན་བཅས་རིམ་པར་བྲིད། ཆོས་ ༡༠ ཉིན་
ལྷན་སྤྱོད་བཅས་ཆར། འདི་ཉིན་སྤྱོད་ཆར་སྤྱོད་ཆར་གྱི་དེ་གཤེགས་རྗེས་དགོ་
སྤྱོད་ཅི་རིགས་ཀྱང་བྱས། ཆོས་ ༡༡ བས་ཆོད་མ་ཀྱུན་བརྟུས་བྲིད་ཆར། འཇམ་
དབྱངས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིན་བཞེད་པ་མཛད་ལྷན་ཉིན་ཉིན་གཟུངས་བྲིལ་གྱི་
ཞོར་ལས་ལྷ་ཆེ་ཅམ་ལོ་སྤྱོད་མའི་མཐུག་ནས་ཚུགས་པར་འདི་སྒོར་ནས་
ལེགས་པར་ཆར་སོང་།

བོད་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ལོ་སྤྱོད་མའི་སློབ་བྲིད་མཐུག་
བསྐྱོམས་ལ། འཛིན་སྤྱོད་ལག་གསུམ་ཀར་ཡིག་ཆོད་གཏོང་བ་དང་། གསར་
ཁྱེལ་རྣམ་པར་ཡང་སློབ་ཆོད་ཆོད་ལྷ་ཁྱེལ། ཆོས་ ༡༥ བས་རང་བྲིས་
ཆོད་མའི་སློབ་རིག་པ་དང་། ཉུགས་རིགས་གཟུང་འཁོར་གཅིག་བྲིད་ཅིས་

ཚུགས། སློབ་སྤྱི་བདུན་ཅུ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱིས་ཉན། ཚད་བསྟུན་དང་ཆོས་
 གྲགས་རྣམས་ཐར་རང་བྱིས་བཅས་དཔེ་ཡང་ཆ་རེ་སྤྲུལ། ཆོས་ ༡༧ ཉེན་ཚར་
 སོང་། འདི་ལོའི་མ་ཁི་དུང་སྐྱབ་སྐྱབས་མང་པོའི་རྣམ་གཞག་དང་། དབང་
 སྐྱབས་ཁ་དར་རིན་པ་བཅས་ཀྱིས་སྦྱོང་འཇུག་མཆན་འགྲེལ་ཆ་ ༡༡ སྡོམ་
 གསུམ་རབ་དབྱེ་རང་མཆན་ཅན་ཆ་ ༡༥ སྤྲུལ། ཆོས་གོས་རྒྱ་གསུམ། ཉལ་
 གདན་འཕོལ་ལྔ་། ཉལ་བྱི་ཤིང་བཅོས་༡༠ རྣམས་བསྐྱབས་ཏེ། སློབ་གྲུང་
 གསར་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཅི་ཐུབ་བྱས། ཡང་གོ་རམས་པའི་
 དབུ་མའི་ལྟ་བའི་ཤན་འབྱེད་ཀྱི་བྲིད་ཅིག་ཀྱང་བྱུང་ཆེད། ལྷ་བ་འདིའི་ཆོས་
 ༡ ལས་བྱུང་གྲ་ཁ་ཤས་ལ། ཤར་བྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་རྒྱུ་དོན་
 གསལ་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་བྲིད་བཞིན་པ་ཡིན། བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡ ལས་
 སུམ་རྟགས་ཤིག་ཚུགས། ཆོས་ ༡ ལས་སྦྱོང་འཇུག་བྲིད་ཐེངས་བཅུ་གཉིས་
 པ་དང་། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་བྲིད་ཐེངས་གསུམ་པ་ཅན་བཤད་པ་དབུ་
 ཚུགས། ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཁ་ཤས་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ལག་ལེན་གྱི་བཤད་པ་ཡང་ཚུགས།

ཆོས་ ༡༦ ཉེན་རྟེན་རམ་སྐྱེལ་ར་ ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའ་
 ི་མདུན་མཇལ་ཞུས། ཤིན་ཏུ་དགེས་སྦྱོའི་རྣམ་པས་གཟིམས་རྒྱུ་ཕྱི་སློའ་
 ི་བར་བསུ་སྦྱེལ་གནང་བ་དང་། ཚུ་ཆོད་གཅིག་རིང་སྐྱེ་མདུན་གསུང་མོལ་
 ཅི་རིགས་དང་། དམིགས་བསལ་ལྷ་བ་དུག་པའི་ནང་ཀྱུ་ལྟ་ཏར་སྦྱོ་གསང་
 ཐེབས་རྒྱ་བྱུང་ན་དེ་སྐབས་ཡོང་ནས་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་བྲིད་

ལུང་འབྲུལ་དགོས་ཚུལ་ཡང་གསུངས། འོར་དུ་སྒྲན་ཅིས་ཁང་དུ་ནད་བརྟག་
 གུང་ཞུས། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་མེགས་ཏེ། ཞག་གཉིས་ལས་
 བཞུགས་ཁོམ་མ་བྱུང་ཡང་སློབ་གྲུའི་བཀོད་སྒྲིག་ཐག་བཅད་འགའ་རེ་གནང་
 རྟེ་སྒྲར་བྱིར་མེགས་སོང་། ཆོས་ ༡༦ ལས་གདོང་ཆང་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཚུང་དུ་དང་།
 ས་སྒྲུའི་སུ་རུ་མ་ལའི་མཁན་ཆབ་དང་། ས་སྒྲུའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་གྲ་པ་གསུམ་
 བཅས་གནས་ཆོས་དབར་མེགས་པར་དེ་ཆོ་དཔེ་བྲིད་ནང་བྱོན། ཆོས་ ༡༧
 ཉིན་ནས་འདུལ་བ་མེ་ཏོག་བྲེང་རྒྱུད་བྲིད་ཆར། གསར་པ་ཁ་ཤས་ལ་གཞུང་
 དེའི་སྟོད་ནས་བྲིད་མ་ཐོབ་གས་བཅོས། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ནས་མངོན་པ་མངོད་
 ཐངས་རྒྱག་པའི་དཔེ་བྲིད་ཚུགས། བོད་ལྗེ་ ༥ ཆོས་ ༡༩ བར། ཕྱི་རྒྱལ་བའི་
 མི་སྣ་འགའ་ལ་རྒྱལ་སྐས་ལག་ལེན་དང་། ཤེས་རབ་སྣང་པོ་དང་། སློ་སྦྱང་
 སྟོན་འགྲོའི་ལྟ་བྲིད་རྒྱས་ཙམ་བྱས་པ་གྲུབ། སུ་རུ་མའི་སློབ་མཁན་འཇམ་ཤེར་
 ལ། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ལྟ་དང་། མངོད་དང་སྟོན་གསུམ་བཅས་ཀྱི་འཕྲོས་
 རྣམས་བཏོན། འབྲུག་པ་བྲེས་སློབ་ལ་ཤེར་བྱིན་ཆར་གཅིག་བྲིད་ཆར། ཆོས་
 ༡༩ ཉིན་འཇམ་ཤེར་དང་། གདོང་སྒྲུལ། མཐོ་སློབ་ཀྱི་གྲ་པ་རྣམས་མེགས་སོང་།
 བོད་ལྗེ་ ༦ ཆོས་ ༡ ལས་ཆོས་ ༡ བར་ལྷི་ལིར་ནད་བརྟག་ཆེད་སོང་། ཆོས་
 ༡༩ ལས་དུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་དང་། བགྲིས་གསོ་སྦྱང་། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གསོ་
 སྦྱང་དང་དབྱར་གནས་སྦྱོར་ཆོག་བསྟན་རྒྱས་ཆོ་ག་བཏོན། ཆོས་ ༡༩ ལས་
 ཞོགས་པའི་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་པ་ཆར་མཆམས་ནས་དབྱར་ཁས་སྤངས་ཟིན་

འཕྲུལ་དབྱར་གནས་ཆེད་ལྷ་དགོང་གི་བསྐྱེད་བྱ་ནི། སྤར་ལོད་སྲོལ་རྒྱན་ལྟར་
དང་། དཔེ་བྲིད་རྒྱ་ཆོད་དབྱུ་ནས་ཚུགས་རྒྱ་དང་། དབྱར་གནས་ཆེ་གཟུང་ཉི་
མའི་གྲང་སེང་མེད་པ་དང་། དབྱར་མཐའི་མཆན་མཆོད་དང་། དགག་དབྱེ་
དང་། གནས་སྟོང་ཉིན་བསྟན་རྒྱས་ཆོག་ལྷ་བ་ ༡ ཆོས་ ༡ ནས་ཉིན་གསུམ་
རིང་ཐུགས་སྡོང་དང་། རྒྱུངས་རྒྱ་སྟགས་སྡོན་སྲོལ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་།

བོད་ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༡༤ ནས་བྱུར་གྲུ་ཁ་ཤས་ལ་མདོ་རྒྱན་བྲིད་ཚུགས་
པ་དང་། ཆོས་ ༡༩ ནས་སྡོད་འཇུག་དང་། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་བྲིད་ཆར་
བ་དང་། ཆོས་ ༡༩ནས་སྤར་ཡང་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཐེངས་ ༤ གཉིས་པ་
དང་། དབྱུ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་བྲིད་བཅུ་གསུམ་པ་དབྱུ་ཚུགས། སྡོམ་གསུམ་
འདི་བོད་ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༩༠ དགག་དབྱེད་ཉིན་ཆར། བོད་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༤ ནས་
སྡོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་བཤད་བྲིད་དང་པོ་གསར་དུ་ཚུགས། གཞན་གཉིས་སྤར་
འཕྲོས་ལྟར་ཡིན། ཆོས་ ༡༥ ནས་རིན་པོ་ཆེདི་ཞབས་བརྟན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
འཇུག་ཞོར་སྟོག་དབྱུ་ཚུགས། བོད་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༩ རེས་གཟུང་པ་སངས། སྤྱི་ལྷ་
༩ ཆོས་ ༡༥ ལྷ་ཆར། འཇུག་ནས་དིལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་རྫོགས།

འདི་ན་འཇམ་བཟང་གཙོས་རྫོང་སར་དགོན་གྱི་གསུམ་བོད་
ནས་གསར་འཕྲོར་བྱུང་། བོད་ཆོས་ ༡༩ ནས་ཉིན་བཞིར་རང་རྒྱུང་ཟད་ན་
བས་ངལ་གསོས་ཤིང་། གྲུ་མང་གིས་བཀའ་འཇུག་གསུངས། བོད་ལྷ་ ༩ ཆོས་
༩ ཉིན་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་བྲིད་ཆར་བ་དང་། དེདི་ཕྱི་ཉིན་ལ་དབྱུ་མ་བཞི་

བརྒྱ་པའི་བཤད་ཁྲིད་ཚུགས། ཟུར་ཁྲིད་མདོ་རྒྱན་དང་། འབྲེད་ནམ་གཉིས་
ཚར། ཆོས་ ༥ ཉིན་མདོན་མདོད་ཁྲིད་ཟླ་བ་ལྷ་ལྟག་ཅན་ཚར་སོང་། ཕྱི་ཉིན་
ཆོས་ནས་མདོན་པ་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ཐེངས་བཞི་པ་ཚུགས། ཆོས་ ༡༥
ཉིན་ཕྱོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་ཁྲིད་ཚར། ཆོས་ ༡༦ ཉིན་ནས་ཕྱོམ་གསུམ་འཇམ་
དབྱངས་ཟླ་མའི་དགོངས་རྒྱན་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ཐེངས་དང་པོ་དབུ་ཚུགས།

བོད་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༧ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་མེའམ་འཕྱོར་ནས། སྤར་
ཆོས་ ༡༥ཉིན་ཕྱིར་མེའམ་དགོས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གཙོས་སྟོབ་གྲུའི་
ཞབས་རིམ་བརྟགས་བབས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འཁྱུར་དག་སྟོག་འདི་ཡན་
ཞག ༡༥ ཅན་གྱུབ་ཟིན་ཅིང་། ཆོས་༡༦ ནས་སྤར་ཆོས་སྐྱོང་བསྐྱང་ཕྱིན་རྒྱས་
པ་དང་འབྲེལ། གསུང་དགོངས་གས་དཔོན་ཏྲོག་ ༤༠ ལྟག་གིས་བསྐྱང་བསྐྱས་
གཏུམ་ཆེན་མ་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་ཁ་སྐོང་ལྟག་བཅས་ཆོས་ ༡༧ ལ་ལེགས་
པར་གྱུབ་པ་དང་། ཞོར་དུ་འབུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་བཅས་ཚར་གསུམ་
དང་། སྟོལ་ཆོག་རྒྱས་པ་ཚར་བརྒྱ་བཅས་འགྲུབ་སོང་། ཆོས་ཉེར་གསུམ་
ནས་སྤར་ཆོས་ཁྲིད་རྒྱན་ལྷན་ལྟར་ཚུགས། ཆོས་ ༡༨ ནས། ཆོས་འཕེལ་
སོགས་གྲུ་པ་ལྷ་རྒྱ་ཀར་རྩོམ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་སེར་འབྲས་སོགས་ཀྱིས་འཇང་
དབུན་ཆོས་ཞེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་གྲུ་ཟླ་བ་གཅིག་རིང་ཚུགས་པ་དེར་
ཞུགས་ཆེད་བཏང་། བོད་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ཉིན་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་ཁྲིད་ཚར་བ་
དང་། ཆོས་ ༤ ཉིན་ནས་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཁྲིད་དབུ་ཚུགས། ཆོས་ ༥

ཉིན་ཁོར་དུ་འབྱུག་པ་ལྷ་གསར་པ་ཞིག་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། ཆོས་ ༩ ཉིན་སྤ་
 རྩོར་དཔེ་བྲིད་ཆར་བ་དང་གཟའ་སྤེན་པ་ཡིན་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་ལྷེ་ལའི་
 སྤེན་ཁང་དུ་སྤ་ལའི་ནད་བཅོས་དེ་གའི་གནས་ཚུལ་བརྟག་ཞིབ་ཆེད་སོང་
 བར། ཉིན་ཁ་ཤས་རིང་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་ཆ་གནང་སོང་བར། ད་ལྟ་ཡག་པོ་
 རེད་འདུག རྩིས་མར་ལོ་རེ་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཐེངས་རེ་དགོས་ཟེར། ཆོས་ ༡༦
 ཉིན་ཡར་སྤེབས་པར་བྱེ་ཉིན་ནས་དཔེ་བྲིད་ཚུགས། ཆོས་ ༣༠ ཉིན་མཁུན་
 བཅེ་རིན་པོ་ཆེ། ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་བཅས་སྤྱིན་བདག་གས་བྱི་རྒྱལ་གནས་
 བསྐྱོར་བ་སུམ་ཅུའི་སྐོར་བྲིད་ནས་ཕེབས་བུང་། ང་ཆོས་སྣེ་ལེན་གྱ་སྤྲིག་
 དང་རིན་པོ་ཆེས་ཁོང་ཆོར། མཁུན་གཏེར་གྱི་དབང་ཞིག་གནང་། མཆོ་བསྐྱ་
 དང་། ར་རམ་སྤ་ལར། རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་ཁ་ཁྱུས་མཐར་སྤར་
 ཆོས་ ༣༣ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་བྱོན་ཏེ་སྤ་རྒྱ་ཏ་སི་དང་རྩོར་གདན་སོགས་སུ་
 བྲིད་རྒྱར་མཇུག་སོང་།

བོད་ལྗེ་ ༡༣ ཆོས་ ༣༣ ཉིན་མཛོན་པ་ཀུན་བརྟུས་དང་། དབུ་མ་རྩ་
 ཤེར། སྤོམ་གསུམ་འཇམ་དབྱངས་སྤ་མའི་དགོངས་རྒྱུ་ཏེ་འཛིན་གྱ་གསུམ་
 ཀའི་དཔེ་བྲིད་མཐུག་སྤྲིལ་ཞིང་ཆར། ཆོས་ ༣༠ ཉིན་གང་འཛིན་གྱ་གསུམ་
 ཀ་ཡིག་ཆད་བཏང་། བོད་ལྗེ་ ༡༣ ཆོས་ ༡ དང་། སྤྱི་ལྗེ་ ༣ ཆོས་ ༥ ནས་སྤོབ་
 གྱ་གུང་སང་ལྗེ་བ་བྱེད་གསུམ་གྲོལ་རྒྱ་བྱས། འདི་ཡན་ཆད་ལོ་གཅིག་རིང་
 དཔེ་བྲིད་སོང་བར། ལོ་སྤོན་མའི་འཕྲོས་བྲིད་ཟིན་རྩིས་ཆོས་ཀྱི་སྤོ་འབྱེད་

དང་། འཇམ་བསྟོན་གང་སྟོ་མ་དང་། རང་བྱིས་སྟོ་ཉགས་རིགས་དང་། དབུ་
མ་བཤེས་སྤྱངས། རྒྱལ་སྤྱུ་ལག་ལེན་ ༡ རྣམས་སྦྱི་མ་དང་། འཛིན་གྲུ་དང་
པོ་ལ་སྦྱོད་འཇུག་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། དབུ་མ་ཅ་
ཤེར་རྣམས་ཞོག འཛིན་གྲུ་གཉིས་པ་ལ། མངོན་པ་མངོན་དང་མངོན་པ་
ཀུན་བརྟུས་གཉིས། འཛིན་གྲུ་གསུམ་པར་སྟོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཐེངས་གཉིས་
དང་སྟོམ་གསུམ་ཁ་སྟོང་། སྟོམ་གསུམ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་དགོངས་རྒྱན་
རྣམས་ཞོག ཡང་ཐུན་མོང་ཁ་ཅིག་ལ་ཞི་ལྷའི་བསྐྱབ་བརྟུས་ཆར་གཅིག་
བཏོན། ཟུར་ཆོས་འགར་དབུ་མ་ཅ་ཤེར་སོགས་རིགས་ཆོགས་ལྷ་དང་ཤེར་
ཕྱིན་མངོན་རྒྱ། མདོ་རྒྱ། དབུས་མཐའ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་རྣམས་ཆར་
རེ་སོང་། ཡང་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་དང་ཀླ་རི་ཀླ། ལྷ་བའི་ཤན་འབྱེད། སུམ་ཉགས་
བཅས་སོང་། ༡༩༩༡ བོད་ལྷགས་ལྷག་རྒྱ་བ་ ༡༢ ཆོས་ ༡༢ རྣམ་རང་སྟོབ་
ལྷག་ཁ་ཤས་བཅས་གནས་སྟོར་སོང་བར། ཐོག་མ་པ་ཐན་གོཌ་ནས་ཨམ་རིཏ་
སར་གྲུ་རུ་རྒྱ་ནག་གི་ལྷ་གནས་ཉིན་སྟོར། མཐར་རི་ལིར་ཞུགས་ཏེ་ལྷ་རྒྱ་ཏ་སྟེ་
དང་དེ་ནས་རྒྱ་མཆོག་གནས་བསྟོར། དེ་སྟོར་ཞག་བཞི་བསྟན། དེ་ནས་ག་ལྷ་
ནས་རྩི་ཐེ་གདན་དུ་འབྱོར་ཏེ་མཇུག་བསྟོར་དང་། ཤ་མ་རིའི་སྦྱབ་ལྷག་ཞག་
གཅིག་བསྟན། བསྐྱང་གསོ་བཏོན། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནས་རྒྱ་ལེན་དང་། བྱ་མོད་
ལུང་པོའི་རི་སོགས་བསྟོར། རྒྱ་ཤོན་ཁར་ཞག་གཅིག་བསྟན། ལོ་སར་ཡང་རྩི་
ཐེ་གདན་དུ་ཆོ་དགའ་རྩི་ཐེ་རྩར་བཏང་། རྩི་ཐེ་གདན་ཕྱོགས་སུ་ཞག་བཅུ་

རིང་གནས་སྒྲོར་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། དེ་མཐར་རིམ་བཞིན་རི་མིར་ཁྱལ་ས་ཏེ་
ཡོང་བར། ༡༩༩༡ བོད་ཚུ་སྤེལ་སྒྲུབ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་མཎ་རྒྱ་མ་ལར་
ངོར་མ་དགོན་གྱི་ཆོས་གྲར་འབྱོར།

༤༡༽ སྐར་ཡང་ངོར་དགོན་དུ་རྒྱུད་བཅུས་སོགས་ཁྱེས་པ།

སྤྱི་ལོ་མཁམ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་མདུན་མཇལ་བ་དང་། དེ་ཉིན་ས་སྤྱི་
བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐེབས་མཇལ་བྱུང་། ཆོས་བརྒྱན་སྐར་ཡང་ས་
སྤྱི་སྤོལ་པོའི་བདག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤྱན་རྒྱུད་བཅུས་
གྱི་དབང་སྤར་ལོའི་འཕྲོས་ཐོག་མར་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས། རྡོར་དབྱིངས་
དང་བཅོམ་ལྷན་ནས་ཤྲུག་སང་གའི་སྤྱ་གོན་དང་དངོས་གཞི་དབང་སོ་སོར་
རིམ་པར་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་ཆེ་མོའི་སྤྱ་གོན་རྒྱས་སྤོལ་ཅན་སྤྱན་
འབྱོའི་དངོས་གཞི་དབང་ཆེན་བརྒྱ་ཡོད་པ་རྒྱལ་ས་རིམ་བཞིན་གནང་ཆར་
བ་དང་། ཆོས་ ༡༥ ནས་སྤྱི་ལོ་མཁམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྱན་རྒྱུ་བ་ཐབས་
རྒྱ་མཆོ་ལ་རྗེས་གནང་གཅིག་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ལྗོངས་
གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་བར་ཉིན་བདུན་ལ་གནང་གྲུབ་པ་དང་། སྤོ་སྤྱོད་ཞེན་
པ་བཞི་བྲལ་གྱི་ཁྱིད་ཉིན་བཞི་ལ་གནང་།

སྐར་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྱན་རྡོ་རྗེ་མི་འཁྲུགས་པ་སྤྱལ་
སྤྱི་དབང་དང་། འཆི་མེད་རྩ་སྤྱི་གཞུངས་ལ་བཞེན་པ་ཅན་གྱི་ཆོ་དཔག་

མེད་ལྟ་དགུ་དང་། ལྟ་བུ་བདུན་ཅན་སྟ་གོན་དང་དངོས་གཞི་ཡོད་པ་རིམ་
བཞིན་གནང་ཐོབ་རྗེས། ཆོས་བཙེ་ལཱའི་ཉིན་མོར་བརྟན་བཞུགས་དང་། གཏང་
རག་བསྐྱང་གསོ་ཆོགས་འཁོར་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་སོང་བར་འདི་ལོའི་
དབང་ཁྱའི་དགེ་འདུན་གྱི་འདུས་སྡེ་རྒྱག་བརྒྱ་ལྟག་ཅམ་དང་། དགེ་བསྟན་
པ་མ་ཡང་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་འདུག འདི་སྐབས་སུ་རང་ནས་བར་སེང་དུས་
ཆོད་ནམས་སུ་གདུང་སྲས་ནམ་གཉིས་དང་། འབས་བྱང་དང་། མཆོག་སྤྱལ་
ཁག་ལ། ཆོད་མ་ཀུན་བརྟན་རང་བྱིས་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་དང་། ཀླ་རི་ཀ་
ལྟ་བུ་པ་བཅས་ཀྱི་བྲིད་སྤུལ་བ་དང་། བཤད་སྡེ་ཡན་མས་གཙོས་པའི་འདུས་
ཆོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་མཁན་པོ་གཞན་དགའི་མཆན་
འགྲེལ་ཐོག་ནས་སྤུལ་བ་དང་། ཡང་དབང་ཁྱའི་འདུས་ཆོགས་ཡོངས་རྫོགས་
ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་ཕེབས་ལྟར་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་དམིགས་བྲིད་
སྦྱོང་བ་སོགས་བྱས། མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། དགེ་ཚུལ་དང་བསྟན་རྫོགས་
འགའ་ཞིག་བསྐྱབས་པར། ལས་སློབ་ཀྱང་བྱས། ང་ཆོ་སྡེ་བཅས་ཡར་ཡོང་བར་
འདིར་བཤད་སྡེར་བོད་ཆོས་བརྟན་བདུན་ཉིན་འབྱོར།

༥༩༽ ལྟན་ལྟན་གནང་སྒོ། ༥༩༽

འདི་ལོར་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེས། སྡེ་པ་ཉེར་བདུན་ཅམ་བཤད་སྡེར་གསར་
འདུག་གནང་སྟབས་སྡེ་མང་ཅམ་བྱུང་།

ཆེས་ ༡༧ ནས་རིམ་པར། ཡ་སྐབས་མགོན་བདག་གི་རིན་པོ་ཆེ་
ཡབ་སྐུ་ལྷ་འཁོར་གྱི་ཞབས་བརྟན་དང་། མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེས་དབྱུས་
བཤད་ལྷ་སྒྱི་ཕྱིར་གྱི་རྒྱན་སེལ་སོགས་སྐུ་རིམ་དུ་འབྱུང་བྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་
གསུམ་ཆར་ལྷ་དང་། སྒྲོལ་ཆོག་གུངས་མང་། རྒྱགས་བཞིའི་བདུད་བརྒྱུག་ཆད་
ལྷན། ཆེ་ཆོག་བརྒྱ་ཆར་ཁ་ཤས། བསྐྱང་གསོ་དང་འབྲེལ་གཏུམ་ཆེན་མ་འབྱུང་
ཕྱག་ཁ་སྐྱོང་བཅས། གྲུར་ཞལ་སོ་སོའི་ཕྱིན་བཅོལ་སྟོང་ཕྱག་ཁ་ཤས་སོགས་
ཆེས་ ༡༩ བར་ཉིན་བརྒྱུད་བསྐྱབ་པར་ལེགས་ལམ་བྱུང་།

༡༩༩༡ ལུ་སྤེལ་ལྷ་བ་ ༩ ཆེས་ ༡ ཉིན་ནས་འདི་ལོའི་ཆོས་ཁྲིད་
ཐོག་མར་ཚུགས་པར། འདྲིན་ལྷ་དང་པོར་སྦྱོད་འཇུག་ཁྲིད་ཐེངས་བརྒྱ་དྲུག་
པ་དང་། འདྲིན་ལྷ་གཉིས་པར་དབྱུ་མ་ཚོད་བརྒྱུག་ནས་ཁྲིད་ཐེངས་དྲུག་པ་
དང་། འདྲིན་ལྷ་གསུམ་པར་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་འབྲེལ་ཁྲིད་ཐེངས་བརྒྱ་གཅིག་
པ་དང་། རང་བྱིས་འབྲེལ་བཤད་སྒྲགས་ཏེ་ཁྲིད། འདྲིན་ལྷ་དང་པོར་ཁྲིད་
ཞུགས་བདུན་ཅུ་ལྷག་དང་། འདྲིན་ལྷ་གཉིས་པར་བཞི་ཅུ་ལྷག་དང་། འདྲིན་
ལྷ་གསུམ་པར་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་རིམ་པར་འདྲིམས། བོད་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆེས་ ༡༥
ཉིན་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་བཞི་ཀ་ཁྲིད་ཐེངས་དྲུག་པ་ཅན་ཆར། ཆེས་ ༡༦
ནས་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་འབྲེལ་མཆན་ཐོག་ནས་ཁྲིད་བཤད་དབྱུ་ཚུགས་པ་
ཐེངས་བརྒྱ་དྲུག་པ་ཡིན། ཆེས་ ༡༧ ནས་གོ་རམས་པའི་འཇུག་པའི་དཀའ་
འབྲེལ་དང་སྒྲགས་ཏེ་ཁྲིད་ཐེངས་ལྷ་པ་རེད། བོད་ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་

གསོ་སྦྱང་དང་འབྲེལ། སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གཟུངས་ལྷགས་ཞལ་གསེར་
སོགས་ཆོད་ལྷན་གྲུབ་བྱུང་བ་དང་བསྟུན། རང་དང་གསེར་མདོག་མཆོག་
སྒྲུལ་གཙོས་དཔོན་ཏྲོག་བཅུ་ཡིས། སྒྲོལ་མའི་ལྷ་ཁང་དུ་རབ་གནས་ཉིན་ཆོག་
ཚུལ་མཐུན་དང་། གཞན་གྱི་མང་གི་འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་དུ་བསྟུན་ཀླུ་ཆོ་
ག་ཆོགས།

བོད་ལྗེ་ ༥ ཆོས་ ༥ ཉིན་དྲ་རམ་སྤ་ལར་སོང་། ཆོས་ ༦ ཉིན་ཚུ་
ཆོད་བཅུ་པར། ཡལོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མདུན་མཇལ་ཁ་ཚུ་ཆོད་
གཉིས་རིང་ཐོབ་པར་དབུ་མ་དང་། གསང་སྤགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལྷ་བའི་གནད་
དོན་འགའ་རེ་ལ་བཀའ་མོལ་ངེ་བཅུད་ཞིབ་པར་གནང་ཞིང་། ཤིན་ཏུ་ཐུགས་
དགུས་པའི་རྣམ་པས་མདུན་ཇ་དང་དངོས་པོ་གསོལ་རས་བཅས་སྦྱལ་བ་
དང་། ཕྱི་སྒྲོའི་རྩོ་སྐྱས་འོག་མའི་རྩར་བར་སྒྲེལ་མ་ཡང་མཛད་པ་ན་དགའ་
སྦྱོང་དང་དད་སྦྱོའི་སྤྱུ་ལོང་གཡོས། འདི་ཉིན་སྒྲ་སྒྲུན་རྩར་ནད་བརྟག་ཀྱང་ལྷས་
ཏེ་ཚུར་སྒྲིབས། ཕྱི་ཉིན་ནས་དཔེ་བྲིད་རྒྱན་ལྷན། ཆོས་ ༡༠ ཉིན་སྦྱོང་འཇུག་
གི་དཔེ་བྲིད་ལེགས་པར་ཞོག་ནས། ཆོས་ ༡༡ ནས་བྱམས་ཆོས་ལས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་ཞེ་རྒྱན་གྱི་དཔེ་བྲིད་ཐེངས་དྲུག་པ་དབུ་ཚུགས། འདི་གོང་དུ་སྤ་
རུ་བ་ལའི་སྦྱོར་དཔོན་ཚུལ་བྲིམས་དཔལ་ལྷན་ལ་མདོ་རྒྱན་དང་འབྲེད་རྣམ་
གཉིས་ཀྱི་ལུང་ཆར་རེ་བཏོན། ཡང་གསེར་མདོག་མཆོག་སྒྲུལ་དང་ཁོང་སྤན་
མོང་ཅན་ལ་རྒྱད་ཞེ་སྦྱི་རྣམ་དང་ལྷོན་གྱིང་ཆེན་མོ་བཅས་ཆར་རེ་བཏོན། ཆོས་

༡༩ ཉིན་སྤོན་སྤོང་ཁྱི་ཆེན་རི་མགོ་དགོན་པར་ཕེབས་བསུ་དང་། ཕྱི་ཉིན་
འདིར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པར་གསོལ་ང་དང་། འབུལ་མཆོན། ཆོས་འབྲེལ་
བཅས་ཞུས། སྤྱི་མོ་གཉིས་དང་། འཁོར་ཆེན་སྤུལ་སྤུ་ཡང་མཉམ་དུ་བྱོན། རྒྱ་
ཆོད་གཅིག་རིང་འགོར།

བོད་ཆེན་ ༦ ཆོས་ ༦ ལ་མཁའ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་འདིར་ཕེབས་འབྱོར་
བྱུང་། སློབ་གྲུའི་གཉེར་པ་གསར་བསྐྱོས་ལ་ཅིས་སྦྱོད་དང་ལས་འགན་གནང་
རྒྱུ་ཆོས་ ༧ ཉིན་ཕྱིར་ཕེབས་སོང་། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ནས་བཟླ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་
དང་། ཆོས་ ༡༥ ནས་གསོ་སྦྱོང་མཐར་སྦྱོར་ཆོག་དང་། ཆོས་ ༡༦ ནས་ཁས་
སྲུངས་བཅས་དབྱར་གནས་ཆེན་པོ་བཟུང་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ ཆོས་ ༡༩ ནས་
དབུ་མ་འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་ཆར་བ་དང་དེ་དང་མཉམ་དུ་གོ་
རམས་པའི་འཇུག་པའི་དཀའ་འབྲེལ་ཡང་ཆར། ཆོས་ ༡༩ ནས་སྤར་ཀྱན་
མཁའ་ལོ་རམས་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ཆེན་མོའི་བཤད་བྱིད་ཚུགས་པར་
ཉིན་གཉིས་ཐོག་ནས་ང་རང་ནད་ཆབས་ཆེན་བྱུང་བ་དང་། དཔེ་བྱིད་དང་
ཆོགས་བཞུགས་བཞག་དགོས་བྱུང་ཡང་། སྦྱོར་དཔོན་གསུམ་ནས་འཛིན་གྲུ་
སོ་སོར་སློ་རྟགས་རིགས་བྱིད་རྒྱ་དང་། ཉིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཆོགས་པ་དང་། མཆོན་
ཐོག་ཐག་རྟགས་གྲུ་བཅས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་། དབྱར་དགག་དབྱེ་ལ་ང་རང་
ཆོགས་སྤུབ་ཅམ་དང་། ཆོས་གཅིག་གྲུ་དྲོའི་སྦྱངས་རྒྱུའི་རི་ཁར་དང་། ཉིན་
གྲང་གསོལ་ཆོགས་བཅས་ལ་ཆོགས་སུ་སོང་ཞིང་། དེ་ནས་གྲུ་ཆར་སྤུགས་སྦྱོ་

དང་། གུང་སེང་བཅས་ཉིན་ལྔ་ལ་བཞུགས། དེ་ཆོ་རང་ཉིད་རྒྱ་རམ་ས་ལར་
ནད་བཅོས་ཆེད་སོང་སྟེ་ཞག་གསུམ་བསྟན། གྲུ་ཆང་སྤྱི་ནས་ ལས་སྤྱི་བྱི་རིན་
པོ་ཆེའི་མདུན་བརྟག་བྱས་ལ། མགོན་པོའི་བསྐྱང་འབུམ་བབས་པར་ཆོས་ ༤
ནས་ཉིན་ ༥ ཆོགས་ཏེ་འབུམ་གཅིག་དང་བྲིད་གཉིས་ལྷག་ཆར། ང་རང་དེ་ཆོ་
ངལ་གསོ་བྱས། ནད་གཞི་འཕར་ཅམ་རེ་དང་དྲག་ཅམ་རེ་བྱུང་། ཆོས་ ༡༡ ནས་
གྲུ་ཆང་གིས་སྤར་ཡང་བརྟགས་བབས་སྒོལ་མའི་གཡུལ་བསྒྲོག་ཉིན་གསུམ་
ཆོགས་འགོ་ཚུགས། ཉིན་བྱི་མར་རང་ཡང་ཆོགས་སུ་བྱུགས། ཆོས་ ༡༤ ནས་
དཔེ་བྲིད་གསུམ་ཆར་རྒྱན་ལྷན་ཚུགས། ཆོས་ ༡༥ ནས་མདོ་སྟེ་རྒྱན་དང་། ཤེར་
བྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འབྲེལ་ཆེན་དང་། རང་བྱིས་རྣམ་བཤད་བཅས་གཉིས་
ཆར་བྲིད་བྱིན། ཆོས་ ༡༧ ནས་དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་དང་། འདུལ་བ་མདོ་
རྩ་བ་གཉིས་བྲིད་དབུ་ཚུགས་པ་དང་། འཛིན་གྲུ་གསུམ་པར་ཤེར་བྱིན་ཡང་
བསྐྱར་བྲིད་དང་། སྦྱོར་བྲིད་བཅས། སྦྱོར་དཔོན་སུར་བྱུང་དང་། འཇམ་དཔལ་
རྟོ་རྟེ་གཉིས་ལ་མཛད་བརྟག་པ་ཡིན། བོད་ལྗེ་ ༧ ཆོས་ ༡༡ ལ་དབུས་མཐའ་
ཞོག ཆོས་ ༡༢ ནས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ཚུགས་ཏེ་ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ཞོག ལྗེ་
བརྟུ་པའི་ཆོས་ ༩ ཉིན་ནས་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་བཤད་བྲིད་ཚུགས། བོད་ལྗེ་བརྟུ་པའི་
ཆོས་ ༩ ཉིན་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་བྲིད་ཆར། ཆོས་ ༥ ནས་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་དབུ་
མའི་ལྷ་བའི་ཤན་འབྱེད་ཚུགས་པར། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ཆར། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་རང་
བྱིས་ལྷ་བའི་གསལ་བྱེད་བྲིད་པར་ཆོས་ ༡༧ ལ་ཆར།

འདི་ལྟར་ ༡༠ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་ཞོགས་ཟུ་ནས། མདོ་སྲིབ་སྒྲ་ཆུན་
 བསྟན་ཐོག་གྲོངས་སོང་འཕུལ་རང་གིས་གསོལ་འདེབས་དང་། སྟོན་ལམ་
 སོགས་བྱས། སྤྱ་ཆང་ནས་སྟོན་ལམ་རྒྱས་པ་དང་། འདི་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟེ་
 དགྲུང་ཞག་ཆོ། མ་ཁི་སོགས་གཟུངས་སྟགས་དང་ལྷུང་བཤགས་ཆར་རེ་
 གསུང་རྒྱ་དང་། ཆེས་ ༡༧ ཉིན་ཞག་གསུམ་ཐོག་རེས་གཟུང་བྱུག་འཁེལ་བར་
 བཅིས་དང་བསྟན་ནས་སྟེ་ཕུང་སྤྱ་ཆང་གིས་དུར་ཁྲོད་དུ་གདན་དངས་ཁར་
 གདུང་ཁྲུས་དང་གནས་ཡིག་བཏགས་ཐོལ་སོགས་སྦྱར་ཞིང་། གདུང་ཆས་
 ཚུལ་མཐུན་བགྱིས་ཤིང་། ཚུ་ཆོད་བཅུ་པའི་ཐོག་དཀྱིལ་སྟེང་དངས་ཏེ། ལྷ་
 མ་དཔོན་གཡོག་བཅུ་ཡིས་ཀུན་རིག་སྦྱིན་སྟེག་རྒྱས་སྟོན་གྱིས་སྟེག་སྟུགས་
 ཁྱེས་པར་ལེགས་བྱུང་བྱུང་། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་དབུ་མ་བཤེས་སྤྲིངས་བཤད་བྲིད་
 ཚུགས། བོད་ལྷ་ ༡༡ ཆེས་ ༥ ཉིན་མཁའ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་འཕྱོར་བྱུང་
 བ་དང་། ཆེས་ ༩ གྱི་སྤྱ་རྒྱར་གཟུང་སྟུང་སོགས་འཕྲོད་སྦྱོར་ལེགས་འཛོམས་
 དང་བསྟན་ཏེ། དེ་སྤྱར་གྱི་སྦྱོར་དཔོན་ཆུན་གས་སུན་ཆོགས་སྟོབས་འཕྱོར་
 དང་འཇམ་དཔལ་རྫོ་རྟེ། སུར་བུ་བཅས་ཁོང་རྣམ་གསུམ། མཁན་པོའི་མཆན་
 བཏགས་དང་། ཁྲི་གསོལ་བགྱིས་དར་དཀར་ཉིན་བདེ་རེ་དང་ན་གཟུང་ཆ་
 ཆང་རེ། དགེ་འདུན་སྦྱི་ལ་མང་ཇ་དང་བཞེས་གོ། ཕྱག་འཁྱེད། ལོ་རིམ་དགྲུ་
 པ་དང་བྱུག་པ་ལོན་གས་རྣམས་ལ་སྟོབ་དཔོན་དང་། བསྟན་བཅོས་པའི་
 ཕྱག་རྟགས་བཅས་གནང་བ་དང་། གནས་ཆོག་བསྟུས་པ་དང་། འགྲོ་བདེ་མ་

གསུངས་ཤིང་། གྲ་མང་དང་། ལས་བྱེད་པ་བཅས་ཚང་མས། མཁན་པོ་ནམ་གསུམ་ལ་མངལ་དར་ཕུལ་ཏེ། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ལྷས་ཏེ་ཚོགས་གྲོལ། འདི་ནི་བསྟན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཅེས་ཀྱི་སྒྲ་བ་མེད་པའི་མཛད་སྒོ་གྲུབ་པ་ལགས་སོ། །

ཆེས་ ༡༠ ནས་བཤེས་སྤྲོད་དང་རྒྱུད་སྒྲ། ཆེས་ ༡༡ ནས་དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ། རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བའི་སྒོམ་རིམ་ནམས་ལུང་བཏོན་ཟིན་པ་དང་། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་བཤད་བྲིད་བཅས་ཚར་བར་བཞེན་ལོ་འདིའི་དཔེ་བྲིད་མཚམས་བཞག་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་ནང་རང་སྤྱོད་དང་། གྲིས་རྒྱགས་དང་། ཡིག་རྒྱགས་བཅས་སྒྲངས་པ་དང་། ཆེས་ ༡༢ ཆོས་རྗེའི་དུས་ཆེན་ལ་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཕྱི་དྲོ་བསྐྱང་གསོ། དགོང་མོའི་མཚོད་པ་དང་། དེ་སྐབས་སུ་མཁན་གསར་ནམ་གསུམ་ནས་དགེ་འདུན་སྤྱི་ལ་མང་པོ་དང་། དུག་འབྱེད་བཅས་མཛད། ཆེས་ ༡༤ ཉིན་གསོ་སྤྱོད་སྤོན་འགྲོས་སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱི་ཞབས་བཏོན་སྤྱོད་རིམ་དུ་བསྟན་རྒྱས་ཆོ་ག་རྒྱས་སྤོས་དང་། བཀྲ་ཤིས་བསྐྱོད་སྤོན་བཅས། ཆེས་ ༡༥ ནས་སློབ་གྲུང་མེད་གྲོལ། ལོ་འདི་ནང་འདྲིན་གྲུ་ཁག་གསུམ་ལ་གྲུ་ཞལ་གྲངས་ ༤༠ ནས་ ༡༠༠ ལྟག་བར་ཅི་རིགས་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀར་བསྐྱོད་དཔེ་བྲིད་ཅི་ཙམ་ཞོག་པ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་དང་། ཤར་ཕྱིན་རང་གྲིས་མཆན་འབྲེལ། དབུ་མ་འཇུག་པ་རང་འབྲེལ། གོ་རམས་པའི་འཇུག་པའི་དཀའ་འབྲེལ། དབུ་མའི་སྤྱོད་དོན། ལྷ་བའི་ཤོན་འབྱེད། དབུ་མ་རིགས་པ་དུག་རྩ་པ་སོགས་རིགས་ཚོགས་

བཞི། མདོ་ཐེ་ཆུན། འབྲེད་ནམ་གཉིས། རྒྱུད་སྤྲུལ་འདུལ་བ་མདོ་ཆ། རང་
བྱིས་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལྷ་བའི་གསལ་བྱེད་ནམས་ཚར་རེ་དང་། བྲིད་ལུང་
གི་ནམ་པ་ཅན། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་བཞི། འབྲེད་ནམ་གཉིས། རྒྱུད་ཐེ་སྤྱི་
ནམ། སྒྲོན་གིང་ཆེན་མོ། དབུ་མའི་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ། རིམ་གྱིས་པ་དང་། ཅིག་
ཅར་བ་གཉིས། དབུ་མ་ཆུན། དབུ་མ་བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་བྲིད་སོགས་བཏོན།

གྲུང་སང་གི་སྐབས་དང་བསྐྱེད། སྒོ་བ་ཕུག་སྤྱི་པལ་ཆེ་བ་ནམས་
དོར་གདན་དུ་རྩིང་མའི་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོའི་འདུ་ཆོགས་སུ་ཞུགས་རྒྱ་
དང་། དེ་ནས་ལོ་གསར་ནང་ལུསྤྱི་ནི་ས་སྤྱིའི་སྒྲོན་ལམ་ཆོགས་པར་ཞུགས་
རྒྱ། ཞོར་དུ་བལ་ལུལ་ཚུན་གནས་བསྐྱོར་ལ་ཐེབས། ང་རང་གྲུ་པ་གཉིས་
བྲིད་ནས། ས་སྤྱི་མ་དགོན་སུ་རུ་བ་ལའི་བཤད་གྲུར་སོང་ནས། ཞོང་ནམ་པའི་
ཐུགས་འདུན་ལྟར་བོད་ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༡ ནས་བོད་ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༡ བར་ལྷ་
གཅིག་རིང་། སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ཆར་གཅིག་དང་། སོར་མདོ་དང་། མདོ་
ཐེ་ཆུན། འབྲེད་ནམ་གཉིས། སྤྲུལ་ལྷ་བཅུ་པ། རྒྱུད་ཐེ་སྤྱི་ནམ་བཅས་གང་ལུས་
ཕུལ། རྒྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་ཞོར་དུ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་ཆོས་སྐྱོར་འགའ་
ཡི་གསན་ལུང་ཡང་ཕུལ། དེ་ནས་དོར་གདན་དུ་སོང་སྟེ་ ༡༩༩༩ ལོའི་བོད་
ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༥ ནས་ཚུ་བྱ་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆོས་ ༦ བར་སྐྱོར་བ་སོགས་ཅི་
ལུས་བྱས། དེ་ནས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྐྱོར་ཏེ་བལ་ལུལ་ས་གནས་ལུསྤྱི་
ནི་སྒྲོན་ལམ་ཆོགས་སར་ཞུགས་ཏེ་ཚུ་བྱ་བོད་ལྷ་དང་པོའི་ཆོས་ ༩ ཉིན་གྱི་

ལྷ་རྩོར་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་དང་། བཙེ་བརྒྱད་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། རོར་ལྷ་ལྷིང་མཁན་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་དང་། ཁྲ་རིགས་མཆོག་སྐུ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་། སྐྱེན་བདག་དར་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་དགེས་ཞལ་མཇལ།

ཆེས་ ༡༠ ཉིན་གྱི་ལྷ་རྩོར་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོར་བརྟན་
བཞུགས་རྒྱས་སྦྱོར་ཕུལ་སོང་བར་དེ་ནང་བཞུགས་རྒྱའི་སྐུ་བཟང་ཐོབ། དེ་
ནས་ཆེས་ ༡༦ བར་སྦོན་ལམ་ཆོགས་ཆེན་ནང་བཞུགས་པར། དེའི་ཆེ་བཙེ་
བརྒྱད་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལྷ་ནས་ཚད་མ་ནམ་ངེས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལྷགས་
ལུང་དང་། ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་ཞལ་ལྷ་ནས་སྦོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་
དང་། ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་ལྷགས་ལུང་ཐོབ་པ་དང་། རང་ཉིད་ནས་སྒྲ་
ལྷ་འདུས་ཆོགས་ལ་འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་དང་བཟང་པོ་སྦྱོད་པའི་
སྦོན་ལམ། སྦྱོད་འདུག་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཅས་ཀྱི་གསན་ལུང་ཕུལ་
བ་དང་། ས་སྐྱའི་གདུང་གསལ་སྐྱ་གཞོན་ལ་བཙེ་བརྒྱད་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
མཁན་པོ་དང་། ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྦོབ་དཔོན་མཛད་ནས་བརྟེ་
ཆོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་པའི་དུས་གོ་བ་ཞུས། ཆེས་ ༡༧
ནས་དགོང་ཞུས་ཀྱིས་མོ་ཏ་ནང་རྩེ་ཡོང་བར། ལྷ་ལི་བརྒྱད་དེ་ཉིན་མཆོན་
བཞེའི་མཐར་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་འདིར་འབྱོར། ཀམ་གསུམ་གྱི་མཉམ་འཆོགས་
མ་ཉི་དུང་སྐྱབ་ནང་ཞུགས། ཆེས་ ༡༡ དང་། ༡༢/༡༥ བཅས་ལ་ཞོགས་པར་
ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་སྟོམ་པ་ལེན་དུ་བརྟུག་པར་སེར་སྐྱ་པོ་མོ་བརྒྱ་ཡན་མས་

རེས་སྒྲངས་ཏེ་བསྐྱངས་སོང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་
 སྒོམ་ལུང་འདོན་པར་པོ་མོ་ལྷ་བརྩ་ལྷག་གིས་སྒྲངས་སོང་། འདི་ཉིན་སྒྲོལ་མ་
 འདོན། ཆོས་ ༡༥ ནས་མ་ཁི་དུང་ཁ་བསྐྱོངས་བཅས་ལྷག་དང་། སྒྲོལ་བསྐྱོད་
 འབྱུང་གཉིས་བཅས་ཆར་ཏེ། སྤྱོད་ཆོགས་འཁོར་དང་། དགོང་བྱོར་ཆོ་
 དབང་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བྱུང་སོང་། དུང་སྐྱབ་གྱི་ཆེ་ཉིན་ཁ་ཤས་ལ་བདག་
 ཅག་གི་སྒོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ལས་དང་པོ་
 དང་། གཉིས་པ། དུག་པ་གསུམ་གྱི་བཤད་བྲིད་ཆོས་འབྲེལ་བྱས། ཆོས་ ༡༧
 སྤྱི་མར་དུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་དང་། ཕྱི་མར་གསོ་སྦྱོང་བྱས།

ཆུ་བྱ་བོད་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་སྒོལ་བྱ་སྐྱིག་ལམ་
 རང་འཇགས་ཚུགས་པ་དང་། རང་ནས་ཐོག་མའི་ཆོས་བྲིད་དུ་དབྱལ་ཆུ་
 ཐོགས་མེད་གསུང་རྒྱལ་སྐས་ལག་ལེན་ཉིན་གཉིས་ལ་བྲིད། ཉིན་གསུམ་
 པ་ནས་འཛིན་བྱ་གཉིས་པ་ལ་ཆད་མ་རིགས་གཏེར་སྒོ་གཏེར་དབང་པོས་
 མཆན་འབྲེལ་ནས་དང་། འཛིན་བྱ་གསུམ་པ་ལ་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་རང་
 གིས་བྲིས་པའི་མཆན་འབྲེལ་ཐོག་ནས་བཤད་བྲིད་ཐེངས་ལྷ་པ་རིམ་པར་
 དབུ་ཚུགས། མཁལ་རྒྱུང་སྤར་བྱ་དང་། འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣམས་གཉིས་ནས་
 འཛིན་བྱ་དང་པོ་ལ་སྦྱོད་འཇུག་གི་བཤད་བྲིད་སྤྱི་དགོང་རེས་མོས་གྱིས་དབུ་
 ཚུགས། འདི་ལོར་སྒོལ་ཕྱག་གསར་པ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བཅས། དཔེ་བྲིད་ནང་
 བྲལ་མཁལ་གཞུང་བྱུར་བྱི་ནང་བསྐྱོམས་བྱངས་གཅིག་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སྟོར་

ཡོད་འདུག་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་གྱེ་དོར་བསྟེན་སྒྲུབ་དམ་པོར་བཞུགས་གྲུབ་
 བཀའ་བློན་གནང་། ཞོར་དུ་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉེན་བཞེངས་རྒྱུའི་
 སྐོར་ལ་ཞལ་ཆོས་གནང་། བོད་ལྗེ་གཉིས་པའི་ཆོས་ ༡༡ ནས་ང་ཆོའི་སྤྱི་རིམ་
 སྒྲོལ་མ་གཡུལ་མདོས་ཉིན་གསུམ་ལ་ཆར་རེ་འདོན་ནས་སྤུལ། བོད་ལྗེ་གསུམ་
 པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་ཉིན་གསུམ་སྐྱེ་ཉེན་གཟུངས་སྒྲུབ་ཉིན་གསུམ། ཆོས་ ༡
 ཉིན་དཔལ་ས་སྐྱུའི་གདུང་སྒྲས་སྐྱེ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཡུམ་བཅས་ཐེབས་བསྐྱེ་
 ལུས། ཆོས་ ༡ ཉིན་ཐོག་མར་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་དང་། གནས་བརྟན་ཆོག་
 དང་། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད་བཅས་གསུངས་ཞོར། ཉིན་གུང་ཚུ་ཆོད་
 བཅུ་གཉིས་ཐོག་རྒྱལ་ཕུར་འདོམས་པའི་འགྲུབ་སྦྱོར་ཐོག་འཇམ་དབྱངས་
 ཀྱི་སྐྱེ་ཉེན་སོག་ཤིང་སྒྲུབ་ཁང་ནས་སྒྲུབ་བྱངས་ཏེ་གདུང་སྒྲས་རིན་པོ་ཆེས་
 འཇུགས་གནང་གྲུབ་པར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སྤྱན་སྐྱེ་ཆོགས་པར་གྱུར།
 དགོང་ངོ་དགོན་ཡུལ་ཐུན་མོང་ལ་ཆེ་དབང་། རི་མགོ་དགོན་པ་དང་འབྲི་རུ་
 དགོན་གཉིས་སུ་ཡུམ་སྒྲས་གཉིས་གདན་ལུས་ལྟར་འབྲུག་ཙམ་རེ་ཐེབས་ཏེ་
 ཚུར་འཁོར། ཆོས་ ༢ ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་ལྷ་པ་ནས་གདན་སར་ཕྱིར་ཐེབས་
 སྐྱེལ་ལུས། ནག་ལྷའི་ཆོས་ ༡༤ (༡༥) ལྷེ་དགེ་བ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་
 ཡོན་སྒྱར་ཏེ། དེད་གྲུ་ཆང་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་ཞལ་གྲངས་དབྱ་བཅུ་ལྟག་
 དང་། བྱིམ་པ་པོ་མོ་བཙོ་ལྷ་བཅས་སྦྱང་གནས་བཞུགས། དཔེ་ཁྲིད་དང་
 རང་སྦྱོང་ཉལས་གྲུ་བཅས་རྒྱན་ལྟར་ལ། ཉིན་རེར་སྦྱང་ཆོག་ཆར་རེས་

ཕྱགས་མཐུས་དང་། ཏུས་བཞིའི་བསྐྱང་གསོ་དང་། ༡༥ གསོ་སྦྱང་བཅས་ཞོར་
ཏུ་བསྐྱབ། འདི་སྐོར་ཆ་ཏུས་འཁེལ་བ་དང་། བཤད་གྲ་ཁག་ཆོས་དབར་གྲོལ་
སྟབས། ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་རེའི་དཔེ་བྲིད་ལྷ་མཁན་མང་ཙམ་ཕེབས་འབྱོར་
བྱུང་། ཆོས་ ༡༦ ནས་སྤྱི་སྤྱི་རིམ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་ཕེབས་ལྟར་
འབྱུང་འདུལ་ཞི་སྤྱོན་ཚུགས་པར་ཆོས་ ༡༧ བར་སྤྱོད་དཔེ་བྲིད་རྒྱན་ལྟར་
ལ། དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་བྱེད་ནས་ལྷ་པའི་བར་གསུངས་པར་
འབུམ་བཅུ་བདུན་ལྟག་སོང་། ཆོས་ཉེར་དགུ་ནས་ཏུས་བཞི་དང་བསྐྱབ་ཞལ་
བསྐྱོང་གཙོ་བོས་དབུ་ཚུགས་པར། བོད་ཟླ་བཞི་པའི་ཆོས་ ༡ ཉིན་བར་དགོང་
དྲོ་གསུམ་ལ་ཁྲི་གཅིག་ལྟག་ཆར།

ཆོས་ ༡༨ ནས་མགོན་པོའི་བསྐྱང་འབུམ་ཚུགས་པར། ཆོས་ ༡༩
ཉིན་བར། ལྷ་རྒྱན་ལྟར་དགོང་དྲོའི་ཏུས་ཆོད་རྣམས་སུ་ཆོགས་ཏེ་གསུང་
པར། གཏུམ་ཆེན་མ་འབུམ་ཕྲག་ཁ་སྐོང་ལྟག་ལེགས་འབྱུང་དང་། རིན་པོ་
ཆའི་སྤྱི་མདུན་ནས་ཡོན་བཅས་གནང་། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་བཀུགས་སྐར་རྩ་
རམ་སྐལ་ལར་སོང་། རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་མཇལ་ཁྲུས་པར་སྤར་
བཞིན་ཕྱགས་བཅའི་གསུང་མཆིད་རྒྱས་པ་དང་། སྤོན་རིན་ཆེན་རིལ་བུ་
འདྲ་མིན་མང་པོ་དང་། ཕྱག་ཕྱིང་ཤིན་ཏུ་སྤྱོས་དག་བྱིན་ཅན་བཅས་གནང་
སྤྱོན་དང་། མདུན་རྩ་བསུ་སྤྱིལ་གནང་བ་སོགས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོས་ཁྲབ་
པར་གྱུར། ཆོས་ ༢༠ བསྐྱང་གསོའི་གཏོར་བཟེ་གྲུབ་པའི་བསྐྱང་ཆོགས་རྒྱས་

པ་དགོང་ངོར་ཆོགས། ཆོས་ ༡༥ དང་ ༡༥ ཉིན་གཉིས་དགོང་ངོར་སྐྱ་རིམ་
སྒོལ་ཆོག་རྒྱས་པ་ཆར་རེ་འདོན། བོད་ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༡ ཉིན་ཆད་མ་རིགས་
གཏོར་བཤད་ཆར། ཆོས་ ༡ ཉིན་མཛོན་མཛོད་བྲིད་ཚུགས། ཆོས་ ༥ དགོང་
མོར་ཁ་ཤས་ལ་རིག་བྱེད་མའི་རྗེས་གནང་ཞིག་བྱས། ཆོས་ ༥ དགོང་མོར་སྐྱ་
མ་རྩོམ་འཆང་ཆོས་སྒོའི་སྐྱ་མཆོད་དང་ཉིགས་ལྷ་བཅས་ཞུས། ཆོས་ ༧ ལྷ་
ངོའི་དཔེ་བྲིད་ཆར་རྗེས་སྒོལ་ལྷ་བ་ཡོངས་ལ་རྣམ་རྒྱལ་མའི་རྗེས་གནང་ཞིག་
འདོན། ཆོས་ ༩ གཟའ་ཉི་མ་དང་བསྟུན་ཏེ་ངོས་ཀྱི་སྒོག་ཕྱིའི་རིམ་གྱོ་བརྟག་
བབས་བཞིན་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་ལེན་སྦྱང་དང་འབྲེལ་གཙུག་གཏོར་རྣམ་
རྒྱལ་མའི་སྦྱང་མཆོད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱས་སྒོས་ཅན་སྦྱ་དགོང་ཆར་གཉིས། དཔོན་
སྒོལ་ཡོངས་རྗེས་བརྒྱུད་ལྷ་གསོ་འདོམས་པས་གསུངས། བཀའ་འཁྱུར་རིན་
པོ་ཆེ་ཕྱིར་གདན་དྲངས་ཏེ། ཆོས་ཁྲིའི་ཐོག་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་ཕྱི་ཁོར་
ཡུག་ཏུ་མཆོད་སྟེགས་ཁར་རྣམ་ལུང་མཆོད་པ་ལ་མཆོད་མེ་དང་ཞལ་ཟས་
སྦྱང་ལྷ་གིས་མཆོད་དེ་མདུན་བསྐྱེད་བསྐྱེན་པའི་དུས་སུ་གཟུངས་རིང་
སྒྲིག་འདོན་མཛད་བཞིན་པར་ཆར་མས་ཞབས་སྒྲར་གནང་ཞིང་ལེགས་པར་
གྲུབ།

དེ་རྗེས་ནས་རིམ་པར་ཉིན་ཉི་ཤུ་ལྷ་ག་ཅུ་རིང་། གཞུང་གྲུའི་སྦྱ་
ཆོགས་སྐབས་སུ་མཆོད་པ་འཕར་མ་བཅས་ཆེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་ཀྱི་ཆོག་ཆར་
རེ་སྟེ། སྦྱང་རྩ་འགྲོ་ངས་ཅན་གསུངས་སོང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆའི་སྐྱ་མདུན་

ནས་ཀྱང་ཆོ་སྒྲུབ་དམིགས་གསལ་གནང་བ་བཅས་ཀྱིས་ལོ་སྟོན་འདིར་
 རང་གི་ནད་ཁམས་ཅུང་ཡང་བ་ལས་སྟོན་ཆ་མ་བྱུང་བས་བཀྱིན་ཤིན་ཏུ་ཆོ་
 བྱུང་། ཟླ་བ་འདིའི་བོད་ཆོས་ ༡ ནས། མཁན་སར་ཕུན་ཆོགས་སྟོབས་འབྱོར་
 ཁོང་། འབྲུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆའི་སྟོབས་གཏོང་ཐེབས་མཛད་སོང་། བོད་ཆོས་
 ༡༡ ནས་འཇམ་དཔལ་ཆོ་རིང་ཁོང་། ཀ་ལ་མན་རྟེན་སྟོབས་གཏོང་ཐེབས་མཛད་སོང་།
 ཐེབས། ཆོས་ ༡༢ ། ལ་ཁོང་ས་སྒྲུབས་མགོན་ཆེན་པོའི་འབྲུངས་སྐར་ཉིན་
 ལྷ་རྩེའི་དཔེ་བྱིད་རྒྱུ་གསར་འབྱོར་སྟོབས་གཏོང་། ཁང་གསར་ལ་ཁྱུས་དང་
 རབ་གནས་བྱེད་པར་འགོ་དགོས་ཟེར་བ་ལྟར་སོང་། འདི་སྐོར་ནས་ཆད་
 མ་རྣམ་དེས་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་ལ་བྱིས་ཆར་ཡང་། ཡི་གེ་འབྲི་
 བབ་བྱེད་མའི་ཆ་རྒྱུན་མ་འདྲོམས། ཆོས་ ༡༣ ལྷ་རྩེར་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་
 བཤད་ཆར་བ་དང་། འབྲི་གྲུང་མཁན་པོ་དགོན་མཆོག་བཀྱིས་དཔོན་ཏྲོག་
 རྣམས་ཕྱིར་ཐེབས། འདི་བར་དུ་རང་བྱིས། འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གསལ་བྱེད་
 དང་། གཤེགས་སྟེང་གསལ་བྱེད། མཛད་བཅུའི་གསལ་བྱེད་སོགས་ཞོར་དུ་
 ལུང་ཡང་བཏོན། འདི་ནས་མཁན་སར་ཕུན་བྱུང་འཇམ་དཔལ་རྩོ་རྩེ་རྣམ་
 གཉིས་ནས་མདོན་མཛོད་དང་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ། དབུ་མ་འཇུག་པ་
 ནས་དབུ་བཅུག་སྟེ་དཔེ་བྱིད་དང་། སྟོབས་སྒྲིག་སྟོང་རྒྱུའི་འགན་ལུས་ཏེ། ཆོས་
 ༡༤ ཉིན་རང་མ་རྒྱ་ལྷོ་རང་རིགས་དགོན་པར་གྲུང་སེང་ངལ་གསོ་དང་། ཞོར་
 དུ་ཆོ་བསྟན་འདྲ་ཅུང་ཐོན་ན་སྟུང་ཡོང་བ་ཡིན།

བོད་ལྗེ་དྲུག་པའི་ཆེས་ ༡ ནས་ཆེ་སྤྱབ་ཞག་བདུན་བསྟེན། ཆེས་ ༧
ནས་གྲོལ། ལྷས་མཆོན་ལྷར་ན་ད་དུང་ལོ་ཤས་མི་འཆི་བ་འདྲ། ཆེས་ ༡༠ ནས་
སྒོལ་དཀར་བསྟེན་པར་གཙོ་བོ་སྤྱོད་ཉིན་ཕྱེད་བར་ཐུན་བསྐྱམས། ཕྱེད་
ཡོལ་ནས་དགོང་རྩོད་སྟོང་ཙམ་དང་། བོད་ལྗེ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ ༡ ནས་སྤྱིན་
བསྐྱེག་ཉིན་གསུམ་རྒྱས་ཙམ་བཅས་ལྗེ་བ་གཉིས་ལྷག་རིང་དགེ་སྦྱོར་ལེགས་
ཙམ་དང་། བསེལ་རྩོད་སྟོམས་སྟབས་ཆ་བའི་སྦྱོན་མེད་པ་དང་སེམས་སྟོང་
གྲ་ཡང་ངང་ལུས་བཟོ་ཅུང་ཡར་བདེ་འདྲ་བྱུང་། ཆེས་ ༤/༥ལ་དབྱར་གནས་
གྲོལ་སྟབས། དཔལ་མགོན་རི་ཁྲོད་ཀྱི་འདུས་ཟླ་ཡོངས་རྫོགས་ཐེབས་བྱུང་
བར། གང་སྟོ་མ་དང་ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་ཆེས་འབྲེལ་ཡང་སྤུལ། འདིར་
སྟོང་རིང་སྤྱིན་བདག་ཀ་ནམ་ནས་རོགས་སྦྱོར་ཡག་པོ་བྱུང་། འགོ་ཁར་
ཞལ་ལག་དང་ཤིང་ཉྱལ་དོ་པོ་ཆེ་བཅས་སྤྱིན་བྱུང་། ཆེས་ ༩ ལ་མར་བསུ་མི་
འབྱོར་བར། ཆེས་ ༧ ཉིན་གཤམ་འགོ་ལམ་དམར་རི་ལ་ཁར་རི་ལྷ་ས་སོང་
བར་གནམ་གཤིས་དྲངས་བས་སྟོ་བོ་བྱུང་། བོད་ལྗེ་༩ པའི་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་རང་
གནས་འབྱོར་ཞིང་བཤད་ཟླ་བ་དཔོན་སྟོབ་ཆོ་དང་མཉམ་འདྲེམས་ཀྱིས་ཆང་
མས་དགའ་སྤང་ཆད་མེད་གནང་འདུག ཆེས་ ༡༡ དགོང་མོར་སྟོབ་ཆོགས་
ལ་ཕྱག་རྟོག་འབྱུང་འདུལ་གྱི་རྗེས་གནང་འདོན་ཞིང་དེའི་ཕྱི་རུབ་ནས་བཟུང་
ཁིད། དགོང་མོ་དྲུག་ལ་རྫོགས་པར་བྱས། ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ཀུན་རིག་དབང་
ཞིག་འདོན་དགོས་བྱུང་། ཆེས་ ༡༧ ནས་སྟོབ་ཆོགས་ལ་ཀླ་རི་ཀའི་བཤད་

བྲིད་ཚུགས།

བོད་ལྗང་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡ དགོང་མོར་སློབ་ཆོགས་ལ་རྩོམ་གྱི་
 སློལ་མའི་རྩེས་གནང་དང་། ཡིག་ཆའི་ལུང་བཅས་འདོན། ཆེས་ ༩ ལ་ཀླ་
 རི་ཀ་ལྷ་བཅུ་པ་བྲིད་ཆར། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་ཀླ་རི་ཀ་སུམ་རྒྱ་པའི་བཤད་
 བྲིད་ཚུགས། ཆེས་ ༩ ཉིན་ས་སྐྱ་སུན་ཆོགས་པོ་བྲང་བདག་ཆེན་པེབས་
 བསུ་བྲས། ཆེས་ ༡༢ ཉིན་འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་པ་བྲིད་ཆར། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་
 སོར་མདོའི་བཤད་བྲིད་ཚུགས། བོད་ལྗང་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༢ རེས་གཟའི་ཉིན་
 འབྲི་རུ་རྒྱལ་སྤྱི་མཆོག་སྤྱལ་ཉིད་ཨོ་སི་ཁུ་ལའི་ཆེས་ཆོགས་ནས་སློ་བུར་
 དུ་སྐྱ་ཆེ་མི་བརྟན་པར་ཁིང་གཞན་དུ་གསེགས་འདུག བོད་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་
 སྐྱ་གདུང་རང་དགོན་གདན་སར་འགྱོར་བར་བརྟན་ཉིན་ ༩ རིང་དགོངས་
 རྩོགས་སྤྱབ་པར་བཤད་བྲུ་བ་ཆང་མ་པེབས། སྤར་བོད་ལྗང་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༩
 ཉིན་སྐྱ་གདུང་བསེགས་འབུལ་ཁུས་པར་དེའི་སློར་ཉིན་གསུམ་རིང་བྲུ་ཆང་
 བཅས་ཆོགས་དགོས་བྱུང་། བོད་ལྗང་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རང་གིས་སྟན་
 འགྲེལ་དང་། མཁམ་ཆེ་དབང་པོའི་དཔེར་བརྗོད་བཅས་བྲིད་ཆར། ཆེས་ ༡༩
 ཉིན་ནས་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་ལུང་ཚུགས་པར་ཀམ་པའི་
 ལ་སློང་བཅས་འཁྲུངས་རབས་ ༡༠༡ ཡོད་པ་ཆང་མ་དང་། སོར་མདོ་མཆན་
 འགྲེལ་གྱི་བྲིད་བཅས་བོད་ལྗང་ ༡༡ ཆེས་ ༡ ཉིན་ཆར། མཁམ་རྒྱུང་ཕུར་བུ་
 ནས་མདོན་མརྩོད་མཆན་འགྲེལ་གྱི་བྲིད་ཆར་བ་ན་སློ་རིག་རྟགས་རིགས་

དང་མཁན་ཆུང་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་ནས་ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་
ཐོག་ནས་དང་། རིགས་གཏེར་གསལ་བྱེད་བཅས་ཁྲིད་ཞོག་པ་བཅས་དུས་
མཉམ་དེ་ནས་ཉིན་ཤས་རང་སྦྱོང་གིས་ཆོས་ ༥ ཉིན་འཛིན་གྲུ་གསུམ་ཀ་ཡིག་
ཚད་བཏང་། བོད་ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༩ ལྷུ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ལྷ་ ༡༣ ཆོས་ ༣༣ ཉིན་
ནས། བཤད་གྲུ་གྲང་མེད་གྲོལ་བ་དང་བསྟན་ཏེ། བལ་ཡུལ་ཐར་དགོན་གྱི་སྐྱབ་
བཏུས་དབང་ཆོས་ལུ་ཆེད་ཚང་མ་མཉམ་དུ་ཕེབས་པ་དང་། རེད་རང་དཔོན་
ཏོག་བཞི་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ནས་རིམ་པར་ལྷེ་ལིའི་གནམ་གྲུ་བརྒྱད་དེ་སོང་།

༡༩༽ བལ་ཡུལ་ཐར་ལམ་དགོན་དུ་སྐྱབ་བཏུས་གྱི་ཆོས་ཁུར་ ཕེབས་པ།

ཆོས་ ༡༩ ཉིན་དགོང་རོ་བལ་ཡུལ་དུ་འབྱོར་ཏེ། ཐར་ལམ་དགོན་པའི་
སྡེ་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆའི་གཟིམ་ཁང་དུ་གྲ་སྒྲིག་སྡེ་ལེན་བྱུང་ཞིང་། ༢ སྐྱབས་
མགོན་བདག་ཁྲི་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་ཡུམ་སྲས་བཅས་གྱི་དགེས་ཞལ་མཇལ་བ་
དང་། གྲུ་ཚང་དང་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་། ཆོས་ ༡༩ སྡེ་རོར་ཐར་ལམ་དགོན་གྱི་
སྡོད་བྱེའི་མཛད་སྡོད་ཀྱང་ཞུགས་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཞལ་སྡེ་ནས་སྐྱབ་ཐབས་
རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་སྡོན་འགྲོ་ཆེ་དཔག་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་
ཐོབ། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གསེ་སྦྱོང་དང་ཆོས་ ༡༩ ནས་ ༡༩ བར་ཉིན་ ༩ རིང་
ཐར་ལམ་དགོན་གྱི་རབ་གནས་ཆོགས་བཞུགས་བྱས། ཆུ་བྱ་ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༩

ནས་རིམ་པར་རྡོར་འབྲེང་ནང་བཞུགས་ཀྱི་རྡོར་རིགས་བཞི་དངོས་སྟེ་ཅན་གྱི་
དབང་ཆེན་དང་། རིགས་གསུམ་སྤྱི་དབང་དངོས་སྟེ་ཅན་བཅས་གནང་བས་
སྟོད་རུང་མཛད་ནས་པོད་ཆེན་བཅུ་བཞིའི་ནང་བཞུགས་སྐབས་བཀུས་ཀྱི་བྱིན་
རྒྱལ་དང་རྗེས་གནང་རིག་གཏད་སྐོར་ལྟ་བུ་སྟེ་ལྟ་ལོད་པར་རིམ་བཞིན་
གནང་མཛད་པ་ལྟར་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ བོད་ཤིང་ཁྱི་ ༣ འཁོར་ ༡༡ ཉིན་གྱི་
མཐའ་རྟེན་ཆོ་དབང་བར་ཚང་མ་ལེགས་ཐོབ་བྱུང་བ་ནི་ཐོབ་ཡིག་དེབ་ཚུང་
ཟུར་གསལ་ལྟར་ཡིན། ཆན་བྱ་རང་ནས་སྤུ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་བསྩལ་
ཐོད་སྤྱིར་སྤངས་ཏེ། སྐབས་ཐབས་རིན་ཆེན་ཀུན་ལས་བཀུས་པ་པོད་བཅུ་བཞི་
ལས། དཀར་ཆག་དང་། བཟུང་ཡིག་སྐབས་ཐབས་རྒྱ་མཚོ་བཅས་དཔེ་ཆ་
གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གསན་ལུང་སྤུལ་རྒྱུའི་སྐལ་
བཟང་རྟེན། སྐབས་འདིར་དགེ་འདུན་ཆེན་ལྟོང་ལྟ་བུ་ཡན་མན་དང་མི་སྤྱི་
པོ་མོ་བཟུ་ཕྱག་ལྟ་བུ་སོགས་འདོམས།

བོད་ལྗེ་ ༡ འཁོར་ ༡༡ ལ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་རྒྱལ་སྤྱི་མཆོད་ཉིན་མོའི་
སྟོར་སྤུལ་ཆེ་ལག་གསལ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་སྐོར་གྱིས་ཞག་བཀུན་བར་སྐབས་
པ་ནན་ཏན་མཛད་པའི་རྗེ་བཙུན་སྤྱི་མ་དཀར་མོའི་སྐོར་ནས་བཏན་བཞུགས་
རྒྱས་སྤྱོད་ཤིག་རྩ་བའི་སྤུ་མ་ཁྱི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་སྤུལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
ཏུ་རྩ་བའི་སྤྱིན་བདག་སྐབས་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་འདུལ་ཆན་དཔངས་མཐོ་ཞིང་
རྣམ་གྲངས་མང་བ་དང་གཞན་སྤུལ་ལག་རང་བཅས་དང་། འདུས་སྤྱི་

ཡོངས་རྫོགས་བཅས་ནས་ཀྱང་། སོ་སོའི་འཁོས་བསྐྱུན་གྱིས་འབྲེལ་མཆོན་
 ཅི་འབྱོར་སྤུལ་བ་དང་གདུང་སྤྲོས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་བགྲེས་མཆོག་གིས་སྤུན་
 ཆོགས་ལྷ་ལྷན་དང་མཐུལ་རྒྱས་བཤད་སྟན་བཟིང་ཟབ་སྟིང་ངོ་མཚར་བ་ཅན་
 མཛད། ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆོགས་འཁོར་བཅས་ལེགས་བྱུང་གྱིས་དགའ་སྟོན་
 ཉེན་འབྲེལ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པར་གྱུར། དབང་ཆོས་འདོན་རིང་ལ་ཀན་བྱ་
 རང་ཡོན་ཏན་གྱིས་དབེན་ཀྱང་སྤྲ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆང་དངོས་རྣམ་པའི་བཀའ་ངིན་
 བརྒྱད་དེ་ཕྱག་འཁྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དབང་ཞོག་པའི་གཏང་རག་གི་
 སྐབས་སུ་སྦྱིན་བདག་དངོས་གྱིས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཉེན་གཙོས་ཡོན་འབྲུལ་
 ལྟོས་ཆེ་བ་དང་། གཞན་སྤྱ་བྱ་ཡོངས་རྫོགས་གྱིས་འཁོས་ཚད་ལས་བཀལ་བའི་
 གནད་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་བ་ལ་དཀོར་སྤུང་དུ་དམིགས་ཏེ་སྤྲ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆང་
 གི་མདུན་ན་ཕྱིར་བལ་སྟོར་ཁྲི་གཉིས་རུང་མ་ཟིན་ཅམ་དང་། གདུང་སྤྲོས་
 རྣམ་གཉིས་གཙོས་སྤྱ་སྤུལ་མཆོན་ཐོག་ཅན་གསལ་བབས་བསྐྱུན་རྣམ་གཞག་
 མཆོན་བྱེད་དང་བཅས་དགེ་འདུན་པ་ལ་གསོལ་ཇ་དང་སྐྱུ་འཁྱེད་བལ་སྟོར་
 ༥༠ རེ་བཅས་མཆོད་ཆས་སོགས་ཉེན་དུ་བལ་སྟོར་གཅིག་འབུམ་ཅམ་སོང་
 བ་དང་འདིར་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དང་། འདིར་བཤད་གྲུའི་ནང་
 འདོག་རྒྱུའི་དངོས་མཆོན་ཁ་ཤས་དང་། གཙོ་བོར་རང་དགོན་མདོ་སློབ་སྤྱི་
 གྲུའི་ཕྱག་དུ་འབྲུལ་རྒྱུའི་བལ་བཟོས་ཆེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐྱུ་དང་། ཐུབ་པའི་
 སྐྱུ་ལི་མ་སོགས་དངོས་རྒྱས་ཅི་རིགས་ཁ་ཤས་དང་། བལ་ཡུལ་གྱི་ཤོག་དུལ་

སྒོར་འབུམ་གཉིས་བཅས་སློབ་གྲུ་བྱེད་སྤྱི་གཉེར་བཟ་རྒྱལ་ལ་དངོས་སུ་སློང་
ཡོད་པར་ཁོང་ནས་ལྷ་སར་གྲུང་སྒོར་དང་བཟེས་ཏེ་མདོ་སྤྱི་བ་དགོན་དུ་ཆེད་
ཐེབས་ཀྱིས་འཕྲོད་ཆགས་བྱས།

འཕྲོས་ལྷག་ནས་བཤད་གྲུ་བྱེད་སྤྱི་བཟ་ཡི་ཤིང་བྱི་ལོ་འདིའི་འཆོ་རྟེན་
དུ་ཟླ་རེར་ཉིན་སྒོར་ ༡༡༠ རེ་བཅིས་ཏེ་གཉེར་ཁང་དུ་སློང་པ་ཡིན། དབང་
ཆས་གྲོལ་བའི་བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ནས་ཉིན་བཞི་ལ་དར་ཐང་རིན་པོ་ཆེ་
དང་རྒྱབ་བཏུས་སྤྱི་བཟ་བདག་བཅས་ནས་སློན་ལམ་ཆོགས་མཐར་ཆེས་བཟ་
དུག་དགོང་རྩོར་བཟ་ཤིས་གསེ་སྤྱོད་ཆོགས། སྤྱི་རྩོར་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་
ཤིང་ཀུན་བསྐོར། ང་ཆོའི་གྲུ་ཆང་སྤྱི་བཟ་ནང་ཡོད་རྒྱ་བྱས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཟེས་
ང་རང་དཔོན་ཏྲོག་བཞི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་དགོང་རྩོར་གནམ་ཐོག་ནས་ལྷེ་ལིར་
ཡོང་། ལྷེ་ལི་ནས་རི་ལིའི་ནང་ཁྱགས་པཐུ་ཀོ་ཏེ་བརྒྱད་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ལྷེར་
དགོན་པར་འབྱོར། ཕྱི་ཉིན་ཆེས་ ༡༡ ལ་གྲུ་ཆང་ཡང་འབྱོར་བྱུང་།

༥༠༽ རྒྱན་ལྷན་གནང་སྒོ་ བ༽

བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་བཤད་གྲུ་བྱེད་དཔེ་ཁྲིད་བཙུགས་ཏེ། ཐོག་
མར་རང་ནས་མངོན་པ་མངོད་དང་ཀླ་རི་ཀ་ཁྲིད། འདི་ལོར་སློབ་གྲུ་རྩིང་
པ་འགའ་འཐེན་པ་དང་རང་མོས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སོང་ཡང་། གསར་འཕུག་
མང་བར་བརྟེན་ཞལ་གྲངས་ ༡༠༠ བཀལ་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་གཉེར་ཆང་

དུ་རང་གིས་འཆོ་དོད་སྒྲིང་ས་བཅུ་དང་སོ་སོས་སྒྲིང་མཁན་བཞི་བཅས་
བྱུང་། ༧༩ བོད་ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡ ཉིན་དེ་ལྷ་རྒྱ་སྒྲིང་དཔོན་ཁྱི་ཆོ་དགོན་གྱ་
དཔལ་ལྷན་ཉི་མ་དང་། ཐང་སྒྲིང་དགོན་གྱ་ཆོས་དབྱིངས་ལྷན་འབྲུག་། དགོན་
ཆེན་གྱ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྣམ་གསུམ་དཔེ་བྲིད་མཛད་མཁན་མཁན་
པོར་མཆན་དོན་ཁྱུས་ཏེ། ཆོས་ལྷན་དང་དཔལ་ལྷན་ཉི་མ་གཉིས་ནས་སྒྲིང་
འབྲུག་དང་དབྱ་མ་འཛིན་གྱ་སོ་སོར་ཚུགས། སྒོ་བསྟན་ནས་གནས་སྐབས་
མཛད་སྒྲིང་བྲིད་ཁྱུས། བོད་ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ ནས། ག་གཉེར་བཟ་རྒྱལ་བོད་
དུ་ཕེབས་པར་དེའི་གདོང་དུ་མདོ་སྲིབ་དགོན་དུ་སྒྲིབ་གྱི་དངོས་རྩིས་བསྐྱར་
བ་དེ་ཆོ་སྒྲིང་ལུགས་སོགས་གྱི་འཆར་གཞིའི་ཡིག་བྲིས་དང་བཅས་ནན་
ཏན་མངགས་བཅོལ་བྱས། ཆེས་ ༡༡ བིར་མ་པའི་དུས་ཆེན་ཉིན་བསྐང་
གསོལ་དང་། སྒྲོལ་ཆོག་གཏོར་བརྗེ་དང་བསྐང་གསོ་སྒྲོལ་ཆོག་རྒྱས་ཆོགས་
བྱས། ཆེས་ ༡༠ ཉིན་དགོང་རྩོར་དགོན་གཞུང་གི་ཀུན་རིག་ཆོག་བྱང་སྒྲོལ་
བཅས་རྒྱས་འཆོགས། ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༥ ནས་ ༢༠ གོང་ས་མཆོག་གི་ཞབས་བརྟན་
བཀའ་འཁུར་ཆར་གཅིག་སྒྲིག་ཟིན་པ་དང་། ལུང་སྒྲིང་དུང་གི་དབྱ་ཚུགས། ལྷ་
བྱིར་དགོ་ཚུལ་སྒྲུབ་ཆོ་གསུམ་ཞོག

༡༩༩༩ བོད་ལྷ་ ༥ ཆེས་ཉིན་མཛད་མཛད་བྲིད་ཆར་བ་དང་། དེའི་
རིང་དུའང་མདོ་རྒྱན་དལུ་ཚུ་ཐོགས་མེད་འགྲེལ་བ་ལུང་ཆར་གཅིག་རྒྱལ་
སྐས་ལག་ལེན་གྱི་བྲིད་རྒྱས་ཅམ་འདོན། ཆེས་ ༢ ཉིན་ནས་བཟུང་མཁན་

ཆུང་འཇམ་དཔལ་རྩི་རྩི་དང་། སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སོ་སོ་ནས་ཆད་མ་
 རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་ཐོག་ནས་དང་། མདོན་པ་མདོད་ཡང་སྐྱར་ཁྲིད་
 བཅས་ཚུགས། ཆོས་བརྒྱད་བསྐྱང་གསོ་ཆར་རྩིས་ནས་ཀན་བྱ་རང་ཉིད་ཟླ་
 བ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་དང་། ཆ་བོ་བཅས་ལ་བརྟེན་ཆད་གཡོལ་དུ་རི་
 ཁར་འོང་། རྒྱ་གར་གྲོང་གསེབ་པས་ཁང་པ་བཟང་པོ་གཡུར་བར་བརྟེན་
 བཀའ་རྩིན་ཆེ་བ་དང་། དལ་གསོ་དང་ཁ་འདོན་འབྲེལ་གསོ་བྱུང་བཞིན་
 ཡོད། འདིར་ཆོས་བརྒྱད་དགོངས་མོར་བྱིར་ལོག་ཆོས་ ༡༩ ཡར་འོང་སྟེ་སྟོད་
 གཏན་འཁེལ་བ་དང་། དེ་ཅུབ་མི་ལམ་དུ་བཤད་ཟླ་འདིར་འཇམ་དབྱངས་ས་
 པའ་དང་མཁམ་བཅེ་དབང་པོ་དང་། མཁམ་བཅེ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་རྣམ་གསུམ་
 ཀྱི་འདས་མཆོད་ཚུགས་ན་ལེགས་ལྷས་མིས།

ཆོས་ ༡༠ ཉིན་རྩ་རམ་སྤྲེལ་རྣམ་ལེན་དང་། ༧ཀྱལ་དབང་མཆོག་
 མདུན་མཇལ། རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་དགུ་པའི་བར་བཀའ་མོལ་དང་། མདུན་
 ར་སོགས་སྟོན་མ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་ཚུལ་ཆེན་པོར། བྱིན་རྒྱབས་དང་སྟན་
 ཆེན་འབྲེལ་མིན་སོན་ཆེན་གྱི་གསོལ་རས་བཅས་གནང་བྱུང་། འདི་ཉིན་ཞོར་
 ལྷབས་ཀྱིས་ས་སྐྱ་སྒོལ་སོའི་བདག་ཡུམ་སྐྱ་ཞབས་ བོད་དབུས་གཙང་སྐོར་
 ཀྱི་དགོན་ཁག་ཆོར་མཆོད་འབུལ་ཐེབས་རྒྱ་རན་པ་དང་ཡང་མཇལ་ཁ་བྱུང་།
 བོད་ཟླ་ ༦ ཆོས་ ༩ ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་ས་པའ་ཀྱི་
 རྣམ་ཐར་བསྟོད་པ་ཆོས་རྒྱལ་མ་འདོན་པ་དང་། གཞན་འགར་དབང་བསྐྱར་

བ་འང་མིས། འདིར་བསྐྱོར་ནས་གཏེར་དགོན་ཡོངས་དགེ་མི་འགྱུར་མཆོག་
སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་བཤད་གྲུབ་ཕྱག་དཔེ་སྦྱོང་ཁྱར་ཐེབས་བྱུང་བར། ཐོག་
མའི་དཔེ་བྲིད་དབུ་འཇུགས་ཁྱེས་རྗེས་མཁན་སར་སྒོ་བསྟན་ཅུར་ནས་མངོན་
མངོད་གཟིགས་རྒྱུར་བསྐྱལ། ཆོས་དྲུག་ནས་ཡང་སྒྲ་ཆཀ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་
རབ་ཁོང་ལ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་གྱི་
བྲིད་རིན་ཆེན་མེད་བ་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན། མཁྱེན་བཅེའི་དབང་ཕྱག་
གི་རྒྱུད་གསུམ་བྲིད་དང་སྒྲགས་ཏེ་གཉིས་ཀ་བྲིད་པར། བོད་ལྗེ་ ༥ ཆོས་ ༡༥
ཉིན་ཆར་ཡང་དེ་བར་དུ་ཉེ་ཉོར་མཁའ་ནང་མཆོག་སྤྱལ་ལ་ཁོང་གི་ཐུགས་
འདུན་བཞིན་མཁན་ཆེན་ངག་ཆོས་དང་། དཀོན་ལྷན་མཁྱེན་བཅེའི་དབང་
ཕྱག་གསུམ་ཀའི་སྒྲ་གསུམ་གྱི་བྲིད་སྒྲགས་ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། ཞེན་པ་
བཞི་བྲལ་གྱི་བྲིད་ཉིན་བཞི་ཅན་དང་། གཞན་རྣམས་གྱི་བྲིད་ལྷང་བཅས་སྤྱལ།

གཏེར་པ་ཆེ་རིང་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ལག་ལེན་གྱི་བྲིད་སྤྱལ། མཁའ་སྤྱལ་
རྗེས་སུ་ཡང་ལྷ་བྲིད་སྒྲ་གསུམ་བྲིད་ལྷང་གི་ཚུལ་དུ་ཆ་ཆང་སྤྱལ། འདི་སྐོར་
རིམ་བཞིན་རང་སྟོད་གནས་ཁང་པ་ནི་ཁང་བདག་རྒྱ་གར་བ་ཀ་ནམ་ཟེར་བ་
ལས་གྲ་དབང་ཕྱག་གིས་སྐོར་ཆིག་འབུམ་ལྡེ་བྲི་བྱས་ཏེ་ཉོས་པ་དང་བཅིས་
སྟོད་དང་། ཡིག་ཆ་གཏན་འཁེལ་བཟོས་ཤིང་། དེ་སྐོར་ཡང་འགྲོ་སོང་ཕོན་
ཆེན་བཏང་ནས་མཐར་ ༧༩ ལོའི་སྤྱི་ལོ་ ༡༠ སྤང་ཅམ་ལ་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་།
རང་གི་ཆེ་དཔག་མེད་དཀར་པོའི་བསྟོན་སྤྱོད་ལྗེ་བ་གཅིག་ལྷག་ཅམ་འགྲུབ་

པ་དང་། བོད་ལྗེ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ལ་བཤད་གྲུ་སོང་བཤད་གྲུ་བ་མཁམ་སྒོ་བ་
དབྱར་གནས་མཐའི་མཆོན་ཐོག་ཐག་ཁེལ་བའི་ཆོགས་སུ་ཞུགས། དེ་དགོང་
དང་ཕྱི་ཉིན་བཅས་སྒོ་གསལ་སྒོ་བ་ཕྱག་དགུའི་གཞུང་གི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་དཀའ་
གནད་སོགས་ཀྱི་སྐོར་སྙན་ཅིང་བརྗིད་ཉམས་ལྷན་པའི་བཤད་པ་དང་། བཙུ་
ཕྱག་གཉིས་ལྟག་གི་བཀོ་སྐྱོང་བཀལ་བཏགས་བཅས་ལ་ཉན། ཏུས་བཞིའི་
བསྐྱེད་གསོ་ཡང་འཆོགས། བོད་ལྗེ་ ༡ ཆེས་ ༡ ནས་ཉིན་གསུམ་བར་གྱི་
ཐུགས་སྒོ་རིང་བསྐྱེད་དགའ་སྒོ་སྤྱེས། ཆེས་ ༤ ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་མཉམ་
འཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་གསོལ་གསུངས་སྐོང་བསྐྱེད་སྤྱི་ཕྱིར་གཏུམ་ཆེན་མ་ཁྱི་
བཙུ་གསུམ་ཉེ་བར་ཆར། འཆོགས་ཞུགས་ ༡༥ ནས་ ༧༥ བར་འདྲིམས། མཐའ་
ཉིན་དུ་ཆོགས་མཆོད་དང་ཉིན་གསུམ་ཀར་མར་མེ་དང་ཞལ་ཟས་གཙོས་
མཆོད་པ་རྒྱས་སྒོས་དང་། དགེ་འདུན་པ་ལ་གསོལ་ཆས་དང་སྐྱེ་འབྱེད་
རྒྱུས་ཅེར་སོན་བྱུང་། རང་གི་ཆ་བོ་གྲ་རྒྱུང་འབྱི་རུ་དགོན་པར་འཆོ་དོད་
ཐུལ་ཏེ་བཅོལ། ཆེས་ ༡༡ ཉིན་རི་ཁྲོད་དུ་ཡར་འོངས། རི་ཁྲོད་འདིར་སྤོ་ལིས་
ཟེར། ཆེས་བཅོ་ལྔ་ནས་རིམ་བཞིན་སྤོ་དགོང་ཐུན་བསྐྱེད་ཏེ་རྒྱན་གྱི་ཁ་
འདོན་ཆགས་མེད་རྒྱུས་གཟབ་ནན་འདྲ་དང་འབྲེལ་ཡི་དམ་གྱི་དོར་ལམ་
ཏུས་གྱི་བསྐྱེད་པ་རུང་བགྲངས་གསོག་བྱ་རྒྱུ་ཚུགས།

༡༡ རིམ་མཐེན་འདས་མཆོད་རྒྱས་སྒོས།

བོད་ལྗེ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ལ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་མེགས་འབྱོར་བྱུང་བར་སློབ་
གྲར་མངལ་ཁ་ལྷན། ༥ རེས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་དང་། གཏེར་སྤྲུལ་ཨོ་རྒྱན་སྟོབས་
རྒྱལ་ནམ་གཉིས་ནས་དེལ་མཁུན་རིན་པོ་ཆེའི་འདས་མཆོད་དེ་ཅུང་རྒྱས་
སློབ་འབུལ་རྒྱ་ཡིན་པར་བརྟེན་ཆོས་ ༡༥ ནས་ཉི་ཤུའི་བར་ཉིན་གསུམ་ཉིན་
གང་རིང་མཆོག་དགོན་ནང་སྐྱབ་མཆོད་གནང་བ་དང་། དགོང་མོའི་ཆུ་
ཆོད་གསུམ་རིང་ང་ཆོའི་བཤད་གྲུའི་ནང་འཆོགས་ཏེ་དབྱར་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་དང་མཇུག་ཏུ་བཟང་སྟོང་བར་དུ་ཆོས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། ཚོད་
པའི་བཀོ་སྐྱོང་གཟབ་རྒྱས་མངོན་བཅུག་ཏེ་དགུས་སྟོན་གནང་། ༥ རེས་སྐྱུ་
མགོན་གཙོ་བོ་ཞེ་ཆེན་རབ་འབྱམས་རིན་པོ་ཆེ་དབྱས་ཀོང་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བྱོན།

གཞན་ཡང་ཉེ་འཁོར་གྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་སླ་གྲ་ཅི་མང་བཅས་
འདུས་པ་བརྒྱ་ལྷག་ཁ་ཤས་འདྲོམས། སློབ་སྤྲུལ་ནམས་སློ་སྦྱེད་ཡག་པོ་ཐོན་
པར་བརྟེན་བཀལ་བརྟག་ཚོད་པ་བཟང་པོ་བྱུང་སྟོབས་བཤད་གྲར་རིན་པོ་ཆེ་
ནམ་པ་དང་། གཞན་སྐྱུ་སེར་ཆང་མས་ཐུགས་དགུས་ཆོར་ཆེན་པོ་དང་བསྟོད་
བསྐྱུགས་གནང་། ཆོས་ ༡༩ ནས་ཁོང་ནམ་པ་མེགས་སོང་། བོད་ཆོས་ ༡༩
ཉིན་སྤྱི་ཤོར་བསྐྱད། དགོང་ཤོར་བསྐྱང་གསེལ་འཆོགས་གྲོལ་ཇེས་རང་ཉིད་རི་
ཁོང་དུ་ཡར་འོངས་ཏེ་སྟོད་གཏན་འཁེལ། རང་ཉིད་སྟོད་གནས་མཆོམས་ཁང་
འདིར་རིམ་པར་སླ་བྲང་གཞུང་གི་འགན་ཁུར་གྱིས་གཉེར་པ་རྟིང་པ་དངོས་

ཐུབ་བྱུང་ནས་ཉེར་མཁའི་རིགས་ཅི་རིགས་བསྐྱབས་པ་དང་སྦྱོན་བདག་
ཟུང་བར་ཐུག་གིས་ཐབ་ཚང་དང་། ཉེ་གནས་སྔོན་ཁང་བཟོ་བཅས་དང་
གསང་སྦྱོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱབས་བདེ་ཅན་སྒོ་དང་ལམ་བཟོ་བཅས་སོགས་ཐུགས་
ཁུར་ཆེན་པོས་འགོ་སོང་བཏང་སྟེ་བཟོས་བྱུང་། དད་ལྡན་ཨ་བསམ་གྱིས་དེ་
ཐམས་ཅད་ཆགས་བསྐྱུ་དང་རང་གིས་ལས་རྒྱ་སོགས་བྱས་ཤིང་ཟུང་བར་ནས་
ཀྱང་ཅ་ལག་དཔོན་བསྐྱེལ་སོགས་ཅི་དགོས་ཚང་མ་ཏར་ཐོབ་གྱིས་ལེགས་
བསྐྱབས་བྱུང་། རང་ཉིད་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་སྤྱོད་གསུམ་རེ་ཆགས་མེད་གྱིས་
རྒྱན་གྱི་ཁ་ཏོན་ཚང་མ་གཟུབ་ནན་ཅམ་རེ་དང་། གྱེ་རྡོར་བསྟེན་པ་ཅི་འགོ་
རེ་བྱས་ཞོར། མཁའ་སྤྲུལ་ཁོང་གི་ལྷ་ཚུགས་གྱིས་རེ་འདུན་ལྟར། ངག་ཆོས་གྱི་
ལམ་འབྲས་ཁྲིད་ཡིག་རྒྱུ་གསུམ་དང་། མཁྱེན་བཅེའི་དབང་ཐུག་གི་རྒྱུད་
གསུམ་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་ལྷ་ཁྲིད་བཅས་ཁྲིད་ལུང་བཏོན། ཡང་སྟེ་དགོ་
དགོན་ཆེན་མཁན་གསར་མེབས་བྱུང་བར་ཁོང་གི་ཐུགས་རེ་ལྟར་རང་གིས་
བྲིས་པའི་མཆན་འགྲེལ་ཐོག་ནས་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་རྣམ་འགྲེལ། རྣམ་
ངེས་བཅས། ས་པཌ་མཁས་འཇུག་དང་། ལེགས་བཤད་རིན་གཏེར་སོགས་
ཁྲིད་ལུང་བྱས། ཉེ་གནས་ཟུང་བར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་ལའང་དབྱུ་མ་འཇུག་
པ་ཁྲིད་བསྐྱུས་རེ་བྱས། ཁོང་གིས་ང་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་དེ་སྤར་ལོ་ཤས་
ཚུན་ནས་གཞིག་ཡག་པོ་བྱས་བྱུང་བ་དང་། ད་ལྟའང་དེ་བཞིན་ཅི་འགྲེལ་
དགོངས་ཡིན་པར་བརྟེན་ང་ལ་བྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བོད་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་

བཤད་གྲུ་ས་པཎ་དུས་མཆོད་འཇུགས་ཆེད་ཡོང་བ་ཡིན། བསྟེན་པ་འབྲུམ་གཉིས་མིན་ཅམ་ཆར།

༤༩༽ བསྟན་བཅས་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལག་འབྱེད་བསྟུལ་སྟོར།

ཆོས་ ༡༩ ཉིན་བཤད་གྲུ་བ་ནམས་ཡིག་ཆོད་བྱིས་རྒྱགས་སྦངས། འཇང་དགུན་ཆོས་ལ་སྟོབ་གཉེར་བྱོན་མི་ནམས་ཀྱང་ཡར་བྱོན་འབྱོར་བྱུང་། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་། ཆོས་ ༤ ཞོགས་པའི་ཆུ་ཆོད་ལྷ་པ་ནས་དུས་ཆེན་ཆོགས་པ་དབུ་ཚུགས་པ་དང་། བསྟན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཕེབས། ད་རིས་དགེ་འདུན་པ་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཅམ་འཛོམས། ཐོག་མར་ས་པཎ་སྤྱི་མཆོད་རྒྱས་སྟོས་ལ། མཆུལ་སུལ་རན་པ་ན་གྲུ་ཆོ་རིང་ནས་མཆུལ་གྱི་བཤད་པ་རྒྱས་སྟོས་མཛད་མཐར་ཆོགས་པས་མཆུལ་གྲངས་གསོག་བཅས་ཆོ་གའི་མཐའ་ཚྡོགས་པར་གསུངས་རྗེས་གྲུ་ཆོས་དབྱིངས་རྩོ་རྩེ་ནས་སུན་ཆོགས་ལྷ་ལྷན་གྱི་བཤད་པ་སུལ་བ་དང་། རྒྱལ་མཆན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ས་སྐྱའི་གདུང་ཆེན་མོ་སོགས་བཤད་པ་ཁ་ཤས་རྗེགས་མཐར་ཉིན་གྲང་ཆོག་གོལ། དགོངས་རྩོའི་ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་བྱེད་ནས་བསྐྱང་གསོ་འཆོགས། དེ་གོལ་བ་ནས་རིམ་པར་ལེགས་བཤད་གྱི་མཆོད་འབྲུལ་སྟོས་ཉེ་ས་པཎ་གྱི་ནམ་ཐར་དང་། རྟིང་མའི་ཆོས་འབྱུང་། འདུལ་བ་ཀླ་རི་ཀ། མདོ་སྡེ་རྒྱ། དབུ་མ། ཤེར་བྱིན། སྟོམ་གསུམ། ཆོད་མ། ཞེན་པ་བཞི་བུལ་ནམས་

ལས་འབེལ་གཏམ་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་བཤད་པ་ཅི་རིགས་སྟོས་ཏེ་སྟོ་གསལ་བ་
བརྩ་བཞི་ནས་མཛད་པར་ཉན་ཏེ་སྟོད་འཁོར་གྱི་ཚུ་ཆོད་བརྩ་པ་ཡོལ་གྱི་བར་
བགྱིས་པར་བཀའ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར། དེ་ནས་གྲོལ།

ཕྱི་ནང་ཆོས་ ༡ རོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་ ༦ ནས་རིན་པོ་ཆེ་དབྱས་
འཆོགས་བཞུགས་ཟིན་འཕྲལ། སྟོས་སྣ་དང་རྒྱ་སྒྲིང་བཅས་ཀྱིས་མཁན་གསར་
ལྷ་པོ་ཆོགས་དབྱར་གདན་བྲངས་ཏེ། བྲི་གདན་གསར་འབྲུལ་ཉེན་འབྲེལ་
བྱས། མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ཁོང་རྣམ་པར་རེ་རེ་བཞིན་མཛོད་
དར་ཉིན་བདེ་དང་བཅས་གནང་སྦྱིན་དང་བཅས་སྤམ་མཐོ་དང་། མཁན་ཐོབ་
བསྐྱལ་གནང་གིས་ཞལ་གསལ་བཀའ་སྟོབ་མཛད། རང་ནས་ཀྱང་དར་དང་
འབྲུལ་མཆོན་ཉེན་དང་། བྲ་ཆང་ཡོངས་དང་ཁོངས་གཏོགས་གྱི་མི་དམངས་
བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་དར་དང་འབྲུལ་མཆོན་འཁོས་བསྐྱུན་སུལ་སོང་། དེ་འཕྲལ་
ཆོགས་འཁོར་གྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱས་སྟོས་དང་། གཞན་ཡང་གཉེར་པ་གསར་
བསྐྱོས་དང་བཅས་སྟོབ་སྤྲུག་ལོ་རིམ་དུག་པ་ཟིན་གས་ཆོར་བསྐྱུན་བཅོས་
པའི་ལག་འབྱེར་དང་། ལོ་རིམ་དགུ་པ་ཟིན་གས་ཆོར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལག་
འབྱེར་འཛིན་གནང་མཛད་པར་གང་ལྟར་ཞལ་གྲངས་སུམ་ཅུ་སྟོར་ཟིན་
འདུག གང་ལྟར་ད་རིས་འཇམ་དབྱངས་ས་པཎ་གྱི་སྐྱུ་མཆོད་དུས་ཆེན་གྱི་
མཛད་སྟོ་ཆང་མ་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར། སྤྱི་ཉིན་དུས་ཆེན་དངོས་གཞི་
ཉིན་སྐྱུ་མདུན་ནས་མང་ཇ་དང་སྐྱུ་འགྱེད་གནང་། རང་ནས་ཀྱང་། མཆོད་པ་

དང་། མང་ཇ་དང་། ཞལ་གྱི་སྐྱེ་འགྲེད་བཅས་ཞུས། དབྱིན་མོ་དང་སྐྱིན་ནས་
ཀྱང་། མང་ཇ་དང་། སྐྱེ་འགྲེད་ཞུས་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་བྱོན་བེལ་བས་ཚུ་
ཆོད་དགུ་པ་ནས། དུས་ཆེན་མཆོད་པ་དང་། མཛད་སྒོ་བཅས་ལེགས་གྲུབ་
བགྱིས་ཏེ་གྲོལ། འགོ་བདེ་མ་དང་། ཤེས་བྱ་མའི་གདངས་དབྱངས་གཟབ་
རྒྱས་ཀྱིས་ཉིན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ཤིན་དུ་ལེགས་པར་གྱུར། ཆོས་བརྒྱ་དུག་
སྤྲེལ་འཛོགས་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་པའི་མཆམས་སུ་སྦྱི་སྦྱིག་སྒྲོན་འབྲེལ་ལྟར་
བཤད་གྲུ་གྱང་སེང་གྲོལ། ཡིན་ཡང་རྗེར་གདན་དུ་བྱོན་མ་རན་བར་གྲུ་པ་
ཁ་ཤས་མ་གཏོགས་པ་པལ་ཆེར་བཞུགས་རྒྱུ་ལ་དེ་ཆེ་སྦྱིག་ལམ་རྒྱུན་སྤྱང་
མཛད། རང་ནས་དེ་ཆོར་ཉིན་གསུམ་རིང་འཇམ་དབྱངས་ས་པཎ་གསུང་ཐུབ་
པའི་དགོངས་གསལ་དང་། ལེགས་བཤད་རིན་གཏོར། གཞུང་ལུགས་ལེགས་
བཤད། མཁས་འབྲུག་ནམས་ཁྲིད་ལུང་ལུ། དེ་ནས་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་རི་ཁྲོད་
དུ་ཡར་འོངས། ཞག་བརྒྱ་ལྷག་བསྟན།

༤༤༽ བསེལ་བ་ཚལ་གྱི་གནས་ན་ཆོས་སྦྱོང་བསྐྱང་འབུམ།

བོད་ལྗེ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༤ ཉིན་བཤད་གྲུ་བ་དཔོན་སློབ་གཅིག་བརྒྱ་བརྒྱ་སྒྲོར་
ཡོད་པ་ཚང་མ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྗེར་གདན་དུ་གནས་བསྐྱོར་དང་
རྟིང་མའི་སྒྲོན་ལམ་འབུམ་འཛོགས་ཞུགས་རྗེས་བསེལ་བ་ཚལ་གྱི་གནས་ན་
ཆོས་སྦྱོང་བསྐྱང་འབུམ་འཛོགས་རྒྱུ་ཆེད་ཁྲིད་མཛད་པ་དེར་ཕེབས་སོང་།

བོད་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༥ ཉིན་ང་རང་བཤད་གྲུ་མར་འོངས། ཉིན་ཤས་
 རིང་། ཟླ་དག་དགོན་ཆེན་མཁམ་ཆུང་ཕེབས་བྱུང་བར་སྤར་ཡང་། ཞི་བ་
 ལྷའི་བསྐྱབ་བརྟམ་དང་། ཀ་མ་ཤི་ལའི་དབྱ་མའི་སྒོ་མ་རིམ་ཐོག་མཐའ་བར་
 གསུམ། བི་མ་མི་ཏའི་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བ་བཅས་ཀྱི་བྲིད་ལུང་
 ལུལ། ཆེས་ ༧ ལས་རྡོར་གདན་དུ་གནས་བསྐྱོར་དང་ཞོར་དུ། བསྐྱང་འབུམ་
 འཆོགས་ཁྱེགས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་འགྲོ་རྒྱ་བྱས། མར་ཞོར་དྲ་རམ་སྒྲ་ནས་ནད་
 བརྟག་དང་། སྤུན་ལེན་ཆེད་སོང་། དེ་ནས་མེ་འཁོར་འབབ་ཚུགས་སུ་སྤེལས་
 པ་ནས་མེ་འཁོར་ནད་ཁྱེགས། བོད་ཆེས་ ༡༡ ཞོགས་པར་གྲ་ཡ་བརྒྱད་དུར་
 བྲོད་བསིལ་བའི་ཆལ་དུ་འབྱོར། མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་གྲ་ཆང་བཅས་
 དང་མཉམ་འདྲེམས་བྱུང་བ་དང་རིན་པོ་ཆེས་ད་རེས་འདིར་བསྐྱང་འབུམ་
 འཆོགས་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བཞུགས་གྲ་ལེགས་པོར་འགྲིགས་འདུག སྒྲ་གྲ་ཉིས་
 བརྒྱ་ཡས་མས་ཕེབས་པར་དེ་ཉིན་ཆེས་བཙེ་ལའི་དགོང་མོའི་བར་ཉིན་ལའི་
 རིང་བསྐྱང་གསོ་གཏུམ་ཆེན་མ་བྲི་བཙེ་ལྷ་ལྟག་དང་། ཞལ་སྐྱོང་བྲིད་མཐུན་
 མ་བྲི་བཞི་ལྟག་གྲུབ་པར། ཉིན་ལྟར་སྒྲ་བྱི་རྡོར་གཉིས་ཆར་མཆོད་པ་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱས་སྒྲོས་དང་། ལྟག་པར་དུ་ཆོགས་མཆོད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་རྒྱས་སྒྲོས་ཏེ་ལྟག་མོ་
 ཡུལ་མི་ཁྲོམ་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་གངས་མང་འདྲེམས་པར་དེ་ཆོར་འབྲེད་ནས་
 ཆོམས་པ་དང་། དག་འདུན་པ་ལ་གསོལ་ང་དང་། གསོལ་ཆོགས། སྒྲ་ཡོན་
 བཅས་ཉིན་རེ་བཞིན་གནང་ནས་གསུང་ཆོག་དང་། ཞོར་དུ་བར་མཆོམས་

ནམས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་སྒྲིང་མཛད་བཅུག་པ་དང་། ད་རེས་རྒྱ་གར་དང་འབྲུག་
ན་ཡོད་པའི་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་བཤད་བྲལ་གཉིས་ཆར་མཉམ་
འཛོམས་བྱུང་བར་བརྟེན། མཁན་པོ་ནམ་པ་དང་སྒྲུར་དཔོན། དགེ་བསྐྱོས་
བཅས་ཀྱི་ཆོགས་འདུ་དགོངས་ལྟར་འཆོགས་ནས་རྫོང་སར་བཤད་བྲལ་འདི་
པའི་སྒྲིག་ཡིག་ཆ་ཆང་གཏན་འབེབས་གནང་བ་དང་། ཆན་བྱ་རང་གཙོས་
མཁན་པོ་གསར་རྟེན་སོགས་ལས་བྱེད་ནམ་པར་གསོལ་རས་གནང་སྦྱིན་རྒྱ་
ཆེན་བཅས་ཀྱིས་ད་རེས་གནས་ནང་འདིར་དེ་སྡེ་བཤད་བྲལ་ཚུགས་ནས་ལོ་
གྲངས་བཅུ་གཉིས་སོང་རིང་ལེགས་ལམ་བྱུང་བའི་དྲན་གསོ་ཆོས་སྦྱོང་ལ་
གཙོ་བོར་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་དང་ལེགས་འབྲུལ་མཛད་སྒོ་བཅས་ཡིན་
གསུངས་ནས་ཐུགས་དགུས་པའི་ནམ་པ་ཡང་ཡང་མཛད།

ཉིན་རྗེས་མའི་ཉིན་བྱེད་ཡོལ་ནས་འཆོགས་གྲོལ་རན་ཉི་ནས་
འབྲུག་རྒྱུད་ཡང་ཡང་གྲགས་ཏེ་ཆར་འཇམ་པོ་མང་ཅམ་བབས་ནས་རྟེན་
འབྲེལ་ལེགས་པའི་དགེ་མཆན་དུ་གྱུར། ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་འཁོར་གྱིས་བྲལ་
ཆང་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲིད་ནས། བྱ་ཆོད་ཐུང་རིར་ཤེར་སྟོང་གསུངས་པ་དང་།
རྒྱ་ལེར་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གསུངས་ནས་ཆོས་རྩོད་མཛད་བཅུག་པ་ན། དེ་
ཉིན་གནམ་གཤིས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་། དཔོན་སློབ་ཆང་མ་ཐུགས་སྒྲོ་པོ་བྱུང་
སོང་། མདོར་ན་ད་རེས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་འདི་དག་ནི་རྫོང་སར་མཁུན་བཅེ་རིན་
པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ཉིད་ནས་ལོ་རྒྱུས་

གསར་གཏོད་གནང་བའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་རེད།

ཆེས་ ༡༧ ནས་ཟླ་ཆང་གུང་སེང་གྲོལ་ཏེ། བོད་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༩ ལྷོར་
ནས་ལུམ་གླི་ནིར་ས་སྐྱའི་སློན་ལམ་འཆོགས་གྲོལ་རྩེས་རང་གནས་བཤད་ཟླ་
འདྲིམས་རྒྱ་བྱས་ཤིང་རིན་པོ་ཆེ་མེད་སོང་། རང་ཉེ་གནས་ལ་བཞུགས་རྒྱུ་
གདན་དུ་མཆོད་ཉེན་མཇལ་བསྐྱོར་ཅི་རུས་དང་ཁ་ཏྲོན་བྱས་ཏེ། ༡༩༩༥ ལོའི་
སྤྱི་ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ དང་། བོད་ཤིང་པག་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡༡ བར་བསྐྱད། དེ་ཆེ་
བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་མདུན་མཆོད་པ་མཛེས་ཆོན་ཅི་འབྱོར་བ་དང་བསྐྱོ་སློན་
གང་ཐོན་ལྷན། རོན་གཉེར་ཅན་ལ་སྦྱོད་འཇུག་ཤེར་ལའི་བྲིད་དང་ལེའུ་
གཞན་དགུ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། རྒྱུད་སྒྲ། འབྲེད་ནམ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་ལུང་ཡང་
བཏོན། དེ་མཚམས་མེ་འཁོར་ནང་ལྷགས་ནས་དེ་རྒྱ་དུན་དུ་འོངས་པ་སྐྱབས་
རྩེ་ས་སྐྱ་ཁྲི་ཆེན་རྩི་རྩེ་འཆང་མཇལ་ཁ་ལྷན་ཏེ་འོངས་བར་ཆེས་ ༡༩ དགོང་
མོར་རང་གནས་བཤད་ཟླར་འབྱོར།

༥༥ ་༽ རྒྱན་ལྷན་གནང་སྒོ་ པ་༽

མི་སེར་ཀེམ་ཁག་གསུམ་གྱིས་མ་ཉི་དུང་སྐྱབ་ཚུགས་བཞིན་པར་ཆེས་ ༡༩
དང་ ༡༥ ཟླ་རྩོར་མང་ཆོགས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་ལེན་བཅུག
ཆེས་ ༡༥ དགོང་རྩོ་ནས་སྦྱོད་འཇུག་བྲིད་ཉིན་སྐར་ཆགས་བཏོན་པར་ཆེས་
༡༦ ལ་ལེའུ་དང་པོ་གསུམ་དང་། བསྐྱོ་བའི་ལེའུ་བཅས་བཞི་བྲིད་ཆར། འདི་

བར་སྐྱོད་འཇུག་བྲིད་ཐེངས་ ༡༠ སོང་བ་དང་། ཆེས་ ༡༢ དགོང་རྩོར་བཟང་
པོ་སྐྱོད་པའི་སྒོན་ལམ་བྲིད། ཆེས་ ༡༠ དགོང་རྩོར་ཆོ་ག་བྱང་སྟེག་དང་སྒོལ་
བསྟོད་ལུང་བརྟོན་། ཆེས་ ༡༥ ནས་ཆེས་ ༡༠ འདི་བར་ཉིན་ལྟར་བཞིན་པོ་
མོ་ཆེན་གཞོན་ཉི་ཤུའི་སྒྲོར་ལྷག་ཅི་རིགས་ལ་གསོ་སྦྱང་སྟོན་པ་འབོག་པ་
དང་། གྲངས་ ༡༥༠ ལྷག་བྱང་སོང་པོ་མོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་ལ་དགེ་བསྟན་གྱི་
སྟོན་པ་བྱིན་པ་དང་། སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བྱང་ཐུབ་
སེམས་སྟོན་ཡང་ལེན་དུ་བཅུག་མ་ཁི་དུང་གཅིག་ཁ་སྒོང་བཅས་དང་སྒོལ་
བསྟོད་འབུམ་ཐེར་ ༡ ལྷག་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་དག་ཆར་ ༡ སྐར་ཡང་ཡུམ་
ཤེར་བྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་བཅས་འབྲུབ་སོང་ཟེ། ༡༩༧༥ བོད་ཤིང་
པག་ལྷ་བ་དང་པོ་འདིའི་ཆེས་ ༡༥ རེས་གཟའ་ལྷ་བ་ནས་གྲང་སོང་དང་། ས་
སྐྱའི་སྒོན་ལམ་ཆོགས་པ་ཞོགས་པ་དང་བཤད་གྲའི་སྟེག་དབུ་བཅུགས་གཟའ་
འཁོར་གཅིག་རིང་ལ་སྐྱ་རིམ་སྒོལ་མདོས་སོགས་བསྐྱབས་ཤིང་། གྲ་ས་ཁག་
གཅིག་ཁྱི་ལིར་བྱག་བསྒོར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་སྟབས། དཔེ་བྲིད་དངོས་ནི་
བོད་ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡ རེས་གཟའ་ལྷ་བའི་ཞོགས་པར་དབུ་ཚུགས་པར་མཁན་
ཚུངས་སོས་ལོ་རིམ་ལྟར་སྐྱོད་འཇུག་དང་དབུ་མ། ཆོད་མ། མདོན་པ། རང་
ནས་པར་བྱིན་བཅས་འདྲིན་གྲ་ལྷ་ཆར་བཅུགས་པ་ལས་འདྲིན་གྲ་དང་པོ་
བཞི་དུས་མཉམ་དུ་འཆོགས་པ་དང་། དེ་གྲོལ་བ་ན་པར་བྱིན་རང་བྱིས་འགྲེལ་
པའི་ཐོག་ནས་ཤེར་བྱིན་རོང་ཁྱིམ་དང་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་དོན་བཅས་མཉམ་དུ་

སྒྲགས་ཏེ་ཁྱིད་པར་སློབ་སྤྲུག་གཅིག་བརྒྱ་ལྷག་གིས་ཉན།

འདི་ཉིན་རང་ནས་དགེ་འདུན་པར་མང་ཇ་དང་སྐྱེ་འགྲེད་མཆོན་
སྟོར་༡༠ རེ་སྤྲུལ། ཆོས་ ༡༥ གསོ་སྦྱོང་རྩིས་དགེ་ཚུལ་སྦྱབ་ཆོ་གཉིས་ལ་ལྷ་
བྱང་། ཆོས་ ༡༧ ཉིན་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་ལེགས་པའི་ཞོགས་པར་མཆོག་
སྤྱིང་དགོན་པའི་བཤད་གྲགས་འཕྲུགས་དང་དེའི་ཆོགས་སུ་སྒྲ་མ་རྩི་རྩེ་
འཆང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སློ་གོས་གསུང་ཆོས་ཀྱི་སློ་འབྲེད་ཀྱི་ཁྱིད་ལུང་
སྤྲུལ། སྤར་མཁམ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བཀའ་ཐག་ཆོད་ཟིན་ལྟར་
མཁམ་གསར་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཆོན་དེར་བཤད་གྲུའི་མཁམ་པོར་བཞག

དེ་འཕྲུལ་རྩ་རམ་སྤྲུལ་ར་ ལགོང་ས་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་སྤྲུལ་
བའི་རྩིས་ཟིན་པར་སོང་། ཤིན་ཏུ་ཐུགས་དགེས་པའི་གསུང་བཟང་ཐུག་དབང་
མདུད་དམ་བཅས་ལེགས་པར་ཐོབ་། ས་སྐྱེ་ཁྱི་ཆེན་རྩི་རྩེ་འཆང་དང་། བད་
ནོར་རིན་པོ་ཆེ། འབྲི་བྱང་སྦྱབས་མགོན་མོགས་བོད་ཀྱི་སྤྲུ་ཆེན་མང་པོ་
ཞལ་མཇལ་བའང་བྱང་། དགོང་མོར་ཚུར་འབྱོར། ལྷ་བ་འདི་ནང་སྤྲ་དགོང་
གི་དུས་ཆོད་ཅི་རིགས་པར་ཤེར་ཕྱིན་ཡན་ལག་ཀུན་མཁམ་གསུང་སྦྱོས་བྱ་
མཆོག་གི་གསལ་བྱེད་དང་། སྦྱོམས་འཕྲུག་རབ་གསལ་དང་། ཉེན་འབྲེལ་རབ་
གསལ། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྗོད། འཇམ་བསྟོན་གང་སློ་མའི་འགྲེལ་པ་དང་
ཆོས་ཀྱི་སློ་འབྲེད་དང་། སྦྱོང་འཕྲུག་འགྲེལ་པ་ཀུན་དཔལ་གསུང་མོགས་ཁྱིད་
ལུང་བཏོན། བོད་ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གསོ་སྦྱོང་དང་བརྟན་རྒྱས་ཆོ་ག་རྒྱས་

སྒྲིག་ དགོང་མོའི་མཆོད་བསྟོད་ཉགས་གྲ་བཅས་དང་། ཆེས་ ༡༥ ནས་དགོང་
ཟླེ་རྩས་ཆོད་ཐུང་ཟླེ་ནང་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལ་རང་བྲིས་མཆན་འགྲེལ་
ཐོག་ནས་བཤད་ཁྲིད་ཚུགས།

ས་སྐྱ་མ་དགོན་ཕུ་རུ་བ་ལར་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་
ཤེས་རབ་དང་། འབྲུག་ཤར་བདེ་ཐང་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་ཕུན་ཚོགས་
སྟོབས་འཕྱོར་དང་བསོད་ནམས་བགྲིས་རྣམ་གཉིས་འཕྱོར། འདྲི་སྐར་མཁན་
པོ་བཟོད་བགྲ་ཡང་བཞུགས་སོགས་འདུས་གྲ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་འདྲོམས་། དགོང་
མོ་སོགས་ཀྱི་རྩས་ཆོད་ནང་རྩོམ་བཀའ་གདམས་པའི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲེགས་བམ་
ལ་པ་ཆོས་དང་། བྱ་ཆོས་ཞེས་པའི་བོད་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་བཏོན་པ་ཆར་
སོང་། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྩ་རམ་སྐལ་ལར་འགྲོ་དགོས་ཐུང་བར་བྱི་ཉིན་ཆེས་ ༡༩
ཕུར་སྐྱབ་གཏོར་རྒྱགས་ཆོགས་པའི་ནང་ཞུགས་བཞུགས་མཛད། དེ་གྲུབ་རྗེས་
ལམ་སངས་སྐྱ་མདུན་མཇལ་ཁ་དང་། གསུང་མོལ་བཅས་ཐུགས་དགྲེས་ཚུལ་
ཀྱི་རྣམ་པས་བཀའ་ངེན་ཐོབ། དེ་ལྟར་ཚུར་འཕྱོར། བོད་ལྗ ༩ ཆེས་ ༥ བར་
བྲིས་གྲ་དོན་གཉེར་ཅན་ཁག་གཅིག་ལ་རང་བྲིས་ཅན་ཆད་མ་ཀྱན་བཏུས་
དང་། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མཆན་འགྲེལ་། གཞན་སྟོ་ཉགས་རིགས་སོགས་
འགའ་བཏོན། འདི་ཉིན་དགོང་ཟླེ་རྩ་ཆོད་ ༩ ནས་མཆན་རིང་པལ་ཆར་
སོང་བར། བྱི་ཉིན་ཆུ་ཆོད་དགྲུ་པ་ནས་དང་བོའི་བར་དུ་དོར་སྒྲིལ་མཁན་
ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ཉེ་སྟོན་བོད་དུ་བྱོན་ཏེ་ལོ་གཉིས་འགྲོ་དོན་མཛད་གྲུབ་རྗེས་

ཚུར་མེབས་འབྱོར་བྱུང་འབྲལ་ཡིན་པའི་ཞལ་མཇལ་གསུང་མོལ་རྒྱས་པར་
ཐུགས་དགེས་པ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་བཀའ་ངིན་ཐོབ།

དེ་འབྲལ་རྒྱ་ཇ་ཕུར་ས་སྐྱ་སྒོལ་མ་ལོ་བྱང་དུ་བདག་ཡུམ་སྐྱ་ཞབས་
དང་གདུང་སྲས་སྐྱ་བགེས་རྣམ་གཉིས་མཇལ་ཁ་ཞུས་ཐོབ་རྗེས་ཚུར་ཡོང་
བར་བྱི་ཉིན་ཆེས་ ༥ གྱི་ཟླ་ངོ་འདིར་འབྱོར། འདི་ཉིན་དགོང་ངོར་ཆད་མ་
རྣམ་ངེས་གྱི་བཤད་བྲིད་ཆར། ༧གོང་ས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་ཆད་མའི་
བཤད་བྲིད་སྒོར་ལ་ཟུ་ཕྱིར་དོ་སྤང་ཆེན་པོ་གནང་བ་དང་། ས་སྐྱ་བདག་གི་
མཆོག་གིས་ཀྱང་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་འདི་ལ་བཤད་བྲིད་གྱི་རྒྱུ་ཞིག་ཚུགས་
ན་ཞེས་པའི་གསུང་འཕྲོས་དང་། རང་ཉིད་ལ་ཡང་རེ་འདུན་ཅུང་ཡོད་པར་
བརྟེན་དེ་ཟླ་ལོ་མང་རིང་འབད་བཅོམ་གང་དྲག་བྱས་པར་ཀྱན་བརྟུས་དང་
རྣམ་འབྲེལ། རིགས་གཉེར་རྣམས་གྱི་མཐའ་དབྱེད་གྱི་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་པོ་རྟེན་
པའི་སྐྱེས་སྐྱུང་གི་སྒོ་མིག་ཉམས་ཤིན་ཏུ་དམན་ཡང་བསྟན་དོན་དང་སླ་མའི་
དགོངས་རྒྱུ་ལ་བསམས་ཏེ་གོ་ནོར་དོན་ལོག་མ་ཤོར་ཅོམ་གྱི་ངོས་འཛིན་
གྱིས་ཅི་ཤེས་གང་རུས་ཐེངས་འགའ་རེ་ཡང་བྲིད་ཟེལ། བཤད་རྒྱུ་འཛིན་རུས་
ངེས་ཅན་ཡང་མི་ཉུང་བ་བྱུང་ཡོད་པར་ངས། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་འདི་ལ་མཆན་
འབྲེལ་བརྟལ་ནས་ལོ་གཉིས་ཅོམ་སོང་ཡང་བྲིད་རྒྱ་ལུས་བཞིན་པའི་མོད་
རང་སློབ་ཤན་བུའི་གས་འབྲུག་བདེ་ཐང་བཤད་བྲུའི་མཁན་པོ་སུན་ཆོགས་
སྟོབས་འབྱོར་གྱིས་འགན་ཁུར་བཞེས་པར་བསྟན་བྱིན་དར་ཐང་མཆོག་།

སྤྱལ་ཕྱག་ནས་ཞབས་འདེགས་གནང་སྤྱིན་ཐོབ་པར་བརྟེན་ཡི་གེའི་ཆ་རྒྱུན་
འབེལ་པོར་གྲུབ་པ་དང་མཉམ་དུ། རང་ལ་ཡང་ན་ནད་འབྲས་སྤྱག་པོ་མ་བྱུང་
གོང་དུ་ཐེངས་དང་པོའི་བཤད་བྲིད་ཚུགས་པ་དང་། ཕྱགས་འདུས་དོན་གཉེར་
ཅན་གྱི་འདུས་གྲུ་ཡང་དེ་ཙམ་མང་པོ་འདྲོམས་ན། གཞུང་འདིའི་བཤད་རྒྱུན་
ཚུགས་ཙམ་དང་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་རུང་འཇུག་གིས་སྤྲུལ་སྤྱོད་བ་
ཡང་སྤྱེས། ཆོས་བརྩ་ཉིན་ཤེར་བྱིན་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་རྒྱུང་དོན་
གསལ་ལ་རང་བྱིས་འགྲེལ་བཤད་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་བྲིད་ཡོངས་རྫོགས་
དང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་སྤྲུལ་དོན། རོང་སྟོན་ཁྱེ་ཀ་བཅས་ལེགས་པར་
ཆར། ཤེར་བྱིན་འདི་བྲིད་ཐེངས་ ༡༩ པ་ཡིན། རོང་ཁྱེ་ཀ་འདི་ངའི་སྤྲུལ་རྟོག་
འཆང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ལ་ཉེ་བརྒྱུད་བཞུགས་པས་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པ་རེད། བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། ད་རེས་འདུས་
ཆོགས་མང་སྐབས་ཆར་སོང་བས་བསམ་པ་ཆོམས་པོ་བྱུང་། དབུ་མ་རྒྱུན་
གྱི་འགྲེལ་བཤད་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་དེ་ཡང་ད་ལན་ཡང་ཐེངས་
གཅིག་བཏོན་ཆར། ཆོས་ ༡༡ ནས་ཉིན་གཉིས་མང་འཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱང་
བསྐྱུས་འབྲུམ་ཕྱག་བཏོན། ཆོས་ ༡༤ ལ་དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་དང་ཆད་ལྷག་
གིས་གསོ་སྦྱང་འབེལ་བ་དང་བསྟན་རྒྱུས་ཆོག་བཏོན། ཆོས་ ༡༥ ཞོགས་པར་
གསར་འཕྱོར་སྒོ་བ་གྲུ་ནང་། ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་གི་སྤྲུལ་ལུང་བཏོན་ནས་རང་
གནས་སྤྱི་ལི་རི་ཁྲོད་དུ་ཡར་འོངས་ཏེ་བདེ་འཕྱོར་བྱུང་།

ཆོས་ཉེར་གཉིས་ནས་བྱས་ལྷ་ལ་ཤས་ལ་སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེད་
 བཤད་ཁྲིད་ཞིག་དབུ་བཅུག་དགོས་བྱུང་བ་དང་། ས་སྐྱ་མ་དགོན་སྤུ་བ་
 ལའི་བཤད་ལྷའི་མཁམ་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་གཙོས་བྱས་ལྷ་ལག་
 གཅིག་ལ་སྒྲིམ་གསུམ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་དགོངས་རྒྱན་དང་དུལ་ཚུ་
 ཐོགས་མེད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་དབུ་མའི་
 སྒྲིམ་རིམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་བེ་མ་མི་ཏའི་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བ་
 གཉིས། ཞི་བ་ལྷའི་བསྐྱབ་བཏུས་འདི་དྲག་པ་ཡིན། སྒོ་སྒྲིང་ཞེན་པ་བཞི་བལ་
 རྩེ་བཅུན་གྲགས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་། དྲགས་པོའི་ཐར་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་
 བཅས་སྡེ་བྱེད་ཐུན་བར་རྣམས་སུ་བཏོན། བོད་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆོས་ ༥ ཉིན་མཁམ་
 བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་པར་མཇལ་ཞུས་དང་སྐྱ་མཆོད་ཆེད་བཤད་ལྷ་སོང་།

ཆོས་ ༦ ཉིན་མོར་མཆོད་པ་གཟབ་རྒྱས་ཅན་དང་འགྲེལ་མཁམ་
 བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཅུགས་ཀྱིས་རང་དང་སྐྱ་ཆང་གཞིས་བྱས་སྒྲིམ་ ༡༤༠
 སྒྲིམ་ཅམ་ནས་སྡེ་བྱེད་རྒྱ་མ་མཆོད་པ་ཆར་གཉིས་ཆོགས་རྒྱས་སྒྲིམ་
 ཅན། དགོང་མོའི་མཆོད་ཐེང་དང་རྟགས་སྡེ་བཟུང་། ཕྱི་རོལ་དུ་མར་མེ་
 དང་སྒོག་གི་མཆོད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ནས་དགོ་འདུན་པར་སྐྱ་འགྲེད་
 དང་སྒྲིང་འགག་བཅས་གནང་བ་དང་། གཞན་སྐྱུན་བདག་ཕྱི་མི་ལག་གིས་
 མང་ཇ་དང་སྐྱ་འགྲེད་སོགས་ད་རིས་སྒྲ་མ་རྩི་ཆེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་
 ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་སྐྱ་མཆོད་འདི་སྡེ་ལས་ལྷག་ཅམ་འབུལ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་

བྱང་། རང་ནས་ཀྱང་འབྲེལ་མཆོན་དག་འདུན་པར་གསོལ་ཇ་དང་མཆོད་
 པ་སྐྱེ་འབྱེད་འབྲེལ་འཛོག་བཅས་ཞུས། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་མཆོག་སྤིང་དགོན་
 པའི་སྐུབ་མཆོད་ཉིན་དུག་གི་དབུ་བཞུགས་ཀྱང་གནང་མཛད་པར་དེའི་
 སྐུབས་བཤད་གྲུའི་གཉེར་པ་ཅིས་སྤོང་ལེན་དང་གཉེར་ཁང་ནས་གྲུ་ཆང་
 སྐྱགས་སྤོང་ཉིན་གསུམ་གཏོང་བ་དང་ཆོས་སྤྲིམས་པའི་ལས་རོགས་གསར་པ་
 གཅིག་བསྐོ་བཞག་དང་། དཔལ་སྤྲངས་ཤེས་རབ་སྤིང་གྲུ་ཆང་ནས་བཤད་
 གྲུ་གསར་འཛུགས་ཆེད་མཁན་པོ་གནང་དགོས་ཞུས་བྱང་བར། མཁན་པོ་སྤོ་
 བཞུན་མངགས་རྒྱར་ཐག་བཅད་མཛད། འདི་སྐོར་ངོར་མ་དགོན་དུ་སྤྱེང་
 མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་བཏང་བ་ལྟར་གྲུ་པ་སོ་བརྒྱཅད་ཅམ་བཞེན་པར་
 རྫོགས་པའི་དག་སྤོང་ཞུས་ཐོབ་བྱང་། ཆོས་བཅོ་ལྷར་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་ཕེབས་
 དགོས་སོང་། ང་ཆོ་ཞོགས་པ་ཐོག་མར་གསོ་སྤྱོད་དང་དེའི་སྐུབས་སོར་མདོ་
 སྤིལ་འདོན་ཞུས། དེ་འཕྲལ་དག་སྤོང་ལྷ་བཅུ་དང་བཅས་ད་རེས་རིན་པོ་ཆེས་
 རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིན་ལ། རྒྱུ་ཆ་དང་ན་བཟའ་གསོལ་ཟིན་པ་
 དང་བསྐུན་ཏེ་ཀུན་རིག་སྤོ་ནས་རབ་གནས་ཉིན་འཆོགས་ཤིག་ཚུལ་མཐུན་
 གྲུབ་པར་བགྱིས།

ཆོས་ ༡༦ ཉིན་ང་རང་གི་རི་ཁྲོད་དུ་ཡང་ཡར་འབྱོར། ཆོས་ ༡༠
 ནས་ཀུན་དགའ་ལ་མཁའ་སྤྱོད་མའི་བྲིད་ཞིག་ཚུགས། ཆོས་ ༡༧ལ་འབྲུག་
 གྲུ་སོགས་ལ་སྤོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི་བྲིད་ཆར། ཕྱི་ཉིན་སྤོམ་གསུམ་ཁ་སྤོང་

ཚུགས། བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་མཚན་ཉིད་ལྷ་ཆང་གི་དཔེ་ཆ་བ་
 གཉིས་བྱང་བར་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་བཞེད་དང་ལེའུ་གཉིས་པའི་
 ཆོས་འབྲེལ་ཕུལ། ཁོང་གིས་ལོ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཕྱིད་དགོས་གསུངས། སྤར་
 བལ་ཡུལ་ནས་ཕྱི་ལམ་དེ་འདྲ་ཅིག་ཕྱིས། ཆོས་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དུས་ཆེན་
 ཉིན་དཔལ་སྤངས་ཤེས་རབ་སྤྱིང་དུ་བཤད་ལྷ་ཐོག་མའི་ཉིན་འབྲེལ་མཛད་
 སྟོར་གདན་ཁྲས་ལྟར་སོང་། ལྷ་མ་རྩོམ་འཆང་རྣམས་ཆོས་སྟོན་གསུང་ཆོས་གྱི་
 སྟོ་འབྱེད་གྱི་བྲིད་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བཞེད་ཆར་གཅིག་བཏོན། ཕུན་
 སུམ་ཆོགས་ཤིང་ཉིན་འབྲེལ་དགེ་བར་གྱུར། ཚུར་འོངས་ཏེ་རང་གི་བཤད་
 ལྷ་དགེ་ཚུལ་ཁག་གཅིག་བསྟུབས། ཕྱི་ཉིན་རི་ཁྲོད་དུ་འོངས། ཆོས་ ༡ ཉིན་
 སྟོན་གསུམ་ཁ་སྟོང་བྲིད་ཆར། ཆོས་ ༧ ཉིན་མཁའ་སྟོད་མའི་བྲིད། ཞི་བཟང་
 འཕགས་པའི་ཡིག་ཆའི་ཐོག་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆར་ལྷགས་ལྟར་བཞི་བྲིད་
 བཏོན་པ་ཆར་སོང་། ཉེ་སྟོན་བཤད་ལྷ་ནས་རྟིང་ལྷ་དྲུག་ དཔལ་མགོན་རི་
 ཁྲོད་ནས་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བཞུན་མདུན་ནས་བསྟེན་རྟོགས་སྟོན་པ་
 ཁྲས་ཐོབ་བྱང་། མཁའ་འཇམ་དཔལ་རྩོམ་གཙོ་བོ་རེད། བོད་ཤིང་པག་ཟླ་
 བ་ ༦ ཆོས་ ༥ སྟེ་ལོ་ ༡༧༧༥ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡ ནས་རྣལ་འབྱོར་མའི་བྲིད་ཕུལ་
 ཟེན་པ་དང་མཉམ་དུ་བྲག་ཡབ་ཟླ་མ་ཀྱུན་དགའ་དབང་ཕུག་ཁོང་ལ། ཟླ་རེའི་
 འཁོ་ཉིན་དང་མཆོད་མའི་ཉིན་བཅས་ལ་ཉིན་སྟོར་ ༦༠༠ཟེ་ཕུལ་ཏེ། མཁའ་
 སྟོད་མའི་བསྟེན་མཆོམས་བཞུགས་རྒྱ་ཁྲས། ཆོས་ ༡༥ ཞོགས་པར་བཤད་ལྷ་ར་

སོང་ཉེ་དབྱར་གནས་ཀྱི་བཀའ་ཤིས་གསོ་སྦྱང་མཉམ་དུ་ཁྱེས་ནས་མཆོག་སྤིང་
པའི་གྲ་གསར་བརྒྱད་དག་ཚུལ་བསྒྲུབས་ཏེ་དགོང་མོར་རི་ཁྲོད་དུ་ཡར་འཕྱོད།
དབྱར་བཞུགས་ལ་མང་ཇ་དང་སྤྱ་འགྱེད་ཕུལ། ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ནས་བཤད་
གྲར་སོང་ཉེ་ཉིན་བདུན་རིང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་རིམ། བསྐྱང་བསྐྱས་འབྱམ་སྤྲག་
དང་སྒྲོལ་མདོས་ཆད་ལྟན་བཅས་མཉམ་དུ་འཆོགས། ལེགས་གྲུབ་མཐར་ཆོས་
༡༧ ལ་རི་ཁྲོད་དུ་འཕྱོད།

བར་རྣམས་སུ་རྒྱན་གྱི་ཆག་མེད་ཉམས་ལེན་ལ་ནན་ཏན་རེ་
དང་། གཙེ་བོའི་ཡི་དམ་གྱི་བསྟེན་པ་ཅི་ཐོན་རེ་བཅུད་བཞིན་གནས། བོད་
ཟླ་བདུན་པའི་ཆོས་ཉིན་རང་དགོན་བཤད་གྲ་དང་། འབྲི་རུ་དགོན་པའི་
དབྱར་བཞུགས་ལ་མཆོད་མེའི་ཉིན་དང་མང་ཇ་དང་སྤྱ་འགྱེད་རེ་བཅས་
དང་། མཆོག་དགོན་དང་རི་མགོ་དགོན་པའི་དབྱར་བཞུགས་མདུན་བསྟོ་
ཁྱེས་རེ་འབྱུལ། ཡང་ཆོས་ ༡༧ དགག་དབྱེའི་ཉིན་མོར་བཤད་གྲར་མཆོད་མེ་
དང་། མང་ཇ་སྤྱ་འགྱེད་མཆོན་ཅམ་བཅས་ཕུལ།

བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡ ཉིན་སློ་རྒྱ་དང་མཁན་ལུང་སངས་གཉིས་
ཕེབས་བྱུང་བར་ས་སྤྱི་ཁྱིམ་རིན་པོ་ཆེ་བྱི་རྒྱལ་དུ་ཕེབས་པར་འགོ་བ་
དང་། བསྟན་དོན་རྒྱ་ཆེན་གནང་ཚུལ་ཐོས། མཁན་རྒྱུ་སློ་བསྟན་ཕེབས་
བྱུང་བར་དཔལ་སྤངས་ཤེར་སྤིང་དཔེ་ཁྲིད་དབྱ་འདུགས་ལེགས་པོ་བྱུང་
འདུག ཆོས་ ༡ ལ་འབྲུག་ནས་མཆོག་སྤྱི་རིམ་སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་

བྱུང་བར། ཁོང་ལ་ཉེན་ཏུ་ལམ་གཉིས་རིང་། ལྷུང་ལྷ་མ་དང་མངོན་པ་ཀུན་
བརྟུལ། ཚད་མ་ཀུན་བརྟུལ་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་ལུང་སྤུལ་ཆོས་ ༥ ཉེན་ས་སྐྱུ་ཁྲི་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ན་རམ་སྐྱ་ལ་ཕུར་སྐྱབ་ཆེད་སེབས་ཡོད་པར་དེ་མཁུན་མཇུག་
ཁ་དང་། ལྷུལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཞལ་མཇུག་དུ་སོང་བར་མཇུག་ཁ་
ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་། ཆོས་ ༧ ཉེན་རི་ཁྲིད་དུ་འཕྱོར།

འདི་སྐོར་ནས་སྔོན་ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་ས་སྐྱ་ཁི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་
སྐྱབ་ཐབས་ཀྱིན་བརྒྱས་གནང་བའི་སྦྱིན་བདག་ཁྱེ་མཆོན་བྱ་ཆུང་ངམ་སྐབ་
བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་པ་ཁོང་གི་ཆོས་ཆོགས་ཤིག་ཐེ་མན་དུ་ཡོད་པ་དེར་
འབྲུག་སྐོར་འགྲོ་རོགས་ཟེར་བུང་བ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ཟིན་སྟབས། བོད་ཆོས་
༡༩ གྱི་ཆོས་ ༡༠ ནས་རིམ་པར་ཐོག་མར་བཤད་གྲུའི་ནང་ཞག་གཉིས་བསྟན་
རྒྱུ་ཞིན། ཞི་ལི་ནས་པལ་ཆེན། གྱི་ཆོས་ ༡༥ ལ་འགྲོ་རྒྱ་རེད་ཟེར་བར་ཅུང་ཟད་
སྦྱི་འགྲུང་གིས་ཨིན་རྟ་ལྷ་རི་ཞག་བསྟན་མཐར། ༡༩༧༥ གྱི་ཟླ ༡༠ པའི་ཆོས་
༡༩ ཞི་ལི་འགན་ཐང་ནས་སྤྱི་ལེན་བརྒྱད་ནས་འགྲོ་རྒྱ་རེད་སོང་། འདི་
ནས་ ༡༩༧༦ ལོའི་གྱི་ཟླ ༩ པའི་ཆོས་ ༥ ལ་འདི་རང་དུ་ཆུར་སླེབས་འཕྱོར་
བར་གྱི་བར་སྐབས་ཐོ་དབ་བྱར་དུ་བྱིས་ཡོད། དེབ་སྔོན་པོའི་སྟོང་ནས་ཡོད།
༡༩༧༦ གྱི་ཟླ ༩ པའི་ཆོས་ ༥ ནས། ཆོས་ ༧ བར་ཞི་ལིར་བསྟན་ནས་བཤད་
གྲུའི་ཆེད་ས་གཤམ་ ༡ དང་གཡལ་གཤམ་ ༡༠ གཞན་རྒྱན་མཁོ་ཅི་རིགས་

1 དེས་འདིའི་ལོག་ངོས་532པར་འཁོད།

ཉོས། སྒྲུལ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ཅན། བཤད་གྲུའི་དཔེ་མཛོད་ལས་གཉེར་ཆོས་
 རང་གིས་སྡོན་མངགས་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་བཀའ་འབུམ་པར་སྦྱོན་གྱི་ལས་དོན་
 ལེགས་པོ་སྦྱབ་བཞིན་འདུག་པར་དཔེ་ཆ་ཆར་ཉིས་བརྒྱལ་སྟེ་ཡོན་སྒོར་བཞི་
 འབུམ་བཅི་རྒྱབ་ལྷན། དེའུ་སྒོར་རྩེས་སོར་བོད་དུ་མདོ་དགོན་ཆེད་གཏོང་
 རྒྱ་དང་། རང་གི་སྤྱད་མཁོའི་ཉིན་གང་འཆོམ་ཞིག་ལྷི་ལིར་ཤེས་རབ་ལ་བཅོལ་
 ཡོད། སྤྱི་ཆོས་ ༡༠ ལ་རྗེ་རི་རང་གནས་བཤད་གྲུའི་ནང་འཕྱོར། ཕྱི་ཉིན་ད་
 རམ་སྤེལ་ ༢ རྒྱལ་དབང་མཆོག་མདུན་འཇལ་དར་དང་། རིན་ཆེན་དང་
 པོའི་ཕྱིང་བ་དང་དེའུ་སྒོར་འབུམ་གཅིག་བཅས་འབུལ་མཆོན་ལུ། ཤིན་
 ཏུ་ཐུགས་དགེས་པའི་གསུང་མོལ་དང་བཅས་བསུ་སྦྱོལ་གནང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༥
 སྒོར་བཤད་གྲུ་ཆོས་དབར་མདུག་བསྒྲིལ་ནས་འདོམས། བསྐྱེད་གསོ་འབུམ་
 འཆོགས་གྲུབ། སྤྱི་ཆོས་ ༡༩ ནས་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་འཕྱོར་བྱུང་
 བར་ཕྱི་ཉིན་ནས་སྦྱ་མཆོམས་བཞུགས་སོང་།

སྤྱི་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་བཤད་གྲུ་ལ་ཉིན་གང་གི་གསོལ་ཆོགས་དང་སྦྱ་
 འཕྲེད་སྒོར་༡༠༠ རེ་དང་ཡང་སྒོར་ ༡༠༠ རེ་བཅས་བསྒྲོམ་སྒོར་ ༥༠༠ རེ་
 དང་། ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་ཆ་ཆར་རེ་འབུལ་རྒྱུའི་ཐོག་མའི་པོད་ ༡ རེ་
 དང་བྲིས་སྦྱུག་ཁ་ཤས་རེ་བཅས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་མཇལ་དར་
 དང་འབུལ་མཆོན་གསེར་གྱི་ཨ་ལོང་དང་བྱེ་འཕྲེང་སྒོས་ཤེལ་ ༡ ། སྒོར་སུམ་
 འབུམ་བཅས་དང་། གྲུ་གཉེར་ཅར་གྲུ་མང་འཆོ་སྦྱོར་དོད་ཅམ་དུ་སྒོར་ཉིས་

འབུམ་ལྷག་དང་གཞུང་བྱུང་གི་ལས་བྱེད་པ་གསར་རྟེན་སོགས་དང་། མཁམ་
ཆུང་རྣམ་པ་ཚོར་སྟོར་ ༡༠༠༠ རེ། མ་བྱན་དང་བ་རྩེ་ཚོར་ཡང་དེ་མཆུངས་རེ།
ཡང་མཁམ་སར་རྣམ་པ་ལ་བཟང་གོས་སེར་པོའི་སྒྲུབ་སྦྱར་རེ་ཕུལ་རྒྱ་དང་།
དེ་ཉིན་སྟོབ་དཔོན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོའི་ཆོས་ལ་འདུག་པའི་སྟོ་ཞེས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་ཁྲིད་ཀྱང་ཚུགས། སྟེ་ཆོས་ ༩༠ ཉིན། རང་གིས་ཆོས་
ལ་འདུག་པའི་སྟོ་བཤད་ཁྲིད་ཚར། སྟེ་ཆོས་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡ བས་འཛིན་གྲུ་སོ་
སོའི་མཁམ་ཆུང་རྣམས་ལས་དཔེ་ཁྲིད་ཚུགས་སོང་།

མཁམ་པོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་འབྲུག་ཏུ་ནམ་སྟེང་གྲུ་ཆང་ཏུ་དཔེ་
ཁྲིད་མཛད་པར་ཐེབས་སྟེལ་བྱས། འབྲི་གྲུང་བྱང་སྤིང་མཁམ་དཀོན་མཆོག་
བཀྲ་ཤིས་འབྱོར་བར་བྱིར་ཐེབས། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ལ་དཔེ་ཆ་དང་། སྒྲུབ་
སྦྱར་རེ་ཕུལ། སྟེ་ཆོས་ ༩ ཉིན་གསོ་སྦྱོང་དང་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་གྲུབ་
པར་རབ་གནས་བཀྲིས། དཔོན་ཏོག་སྒྲུབ་ཅུ་འཆོགས། སྟོན་སྦྱབ་པའི་སྦྱེའི་
ཡེ་ཤེས་པ་མེ་ལོང་ལ་སྟོས་པ་དེ་ཉིད་རྟེན་གསར་པ་ལ་ཆུར་བསྒྲིམས་པའི་ཆོ་
ག་བྱས། སྟེ་ཆོས་ ༩ ལ་ཐེ་མཐོན་ནས་རང་གི་སྟོབ་མོ་ཆོས་ཀྱི་དབང་མོ། མོན་
སྟོར་གྲུ་འཇམ་དབྱངས་མཁམ་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྲིད་ནས་འབྱོར་བྱང་བར། རང་གི་པ་
ཡུལ་གྱི་དགོན་པའི་རྟེན་རྩེ་ཆེད་གཙོ་བོར་དམིགས་པའི་ཉིན་སྟོར་འབུམ་
བཅུ་གཅིག་ཕུལ་རྒྱ་འདུག་དེ་ནང་ནས་འབུམ་བཞི་ཐམ་པ་ང་ཆོའི་རྫོང་སར་
བཤད་གྲུའི་ཁང་པ་གསར་རྒྱགས་ཆེད་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཕུལ་ཡོད། ཉིན་

སྒོར་འབྲུམ་བརྒྱ་གཅིག་ནང་འབྲུམ་རྒྱག་ཐམ་པ་པ་ཡུལ་གྱི་དགོན་ཉིན་དུ་སྒྲ་
སྒོ་བཟང་ས་ལ་བསྐྱར་ཏེ་བཏང་བེན། སྒོན་མར་ཐེ་མན་ནས་རང་ཚུར་ཡོང་
ཁར་ ༧༦ ལོ་མགོར། རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིན་དུ་བརྒྱད་དེ་ཤུང་གོའི་སྒོར་མོ་འབྲུམ་
གཉིས་བཏང་བེན་པ་དང་། དེའི་སྒོན་བལ་ཡུལ་ནས་ལྷ་ས་བརྒྱད་ཤུང་སྒོར་
ཁྲི་ལྔ་དང་སྒོང་ལྔ་ལྷག་བཏང་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་དབང་མོས་གྲོགས་མོ་བཅས་ལ་
སྒོལ་མའི་རྩེས་གནང་བྱས་རྗེས། ཉིན་མང་ལ་དང་དགེ་འདུན་པར་མང་ང། སྐྱུ་
འགྱུད་བཅས་ཀྱབ་འཕྲལ། སྤྱི་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་པར་སོང་བ་དང་། རང་རི་ཁྲོད་
དུ་ཡར་ཡོང་བ་ཡིན།

བོད་ལྗེ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༡ ནས། ལྗེ་བ་ ༤ པའི་ཆོས་བར་འབྲུག་
སྒྲ་ཀམ་ཆེ་རིང་ཅན་གཉིས་ལ་འདུལ་བ་མདོ་རྩའི་མཆན་འགྲེལ་བྲིད་ཆར་
གཅིག་བཏོན། དེ་བར་ཀལ་མན་ཁོན་གྱི་མཁན་པོ་འངས་དཔལ་ཆེ་རིང་ལ་
ཤེར་བྱིན་རོང་ཁྲི་གཞི་བྲིད་ལུང་ལུ། བོད་ལྗེ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༧ ནས་ལྗེ་བ་
༤ པའི་ཆོས་ ༡༥ བར་ཐེ་མན་ནས་རྒྱ་མི་ཆིང་ཆིང་མེས་ཅན་པོ་མོ་གཉིས་
ལ། ལྗེ་མ་དམ་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་བསྐྱེད་རིམ་གནད་གྱི་
ལྗེ་ཟེར། མན་ངག་རྣམ་བཤད་བཅས་བྲིད་ལུང་བྱས། རི་ཁྲོད་པ་གསུམ་ལའང་
སྒོན་འགོ་སྟགས་རུང་བྲིད་བཞིན་ཡོད། ༡༧༧༦ སྤྱི་ལྗོངས་ ༡༦
དང་། བོད་ལྗེ་ ༥ པའི་ཆོས་ ༡ ནས་བཟུང་ཉི་སྒོར་གྱི་བྱི་འགྲིམ་བཅད་རྒྱར་
བྱས། རུང་བྲིད་དམ་པོའི་ཁོངས་སུ་ཡི་དམ་གྱི་བསྟེན་པ་ཅི་ཐོན་འབྲུག་བྱས་

པར། བོད་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༩ བར་བསྟེན་པ་ཙ་བསྟེན་ཕྱིང་སྒྲོར་ ༡༡༩༥
སོང་འདུག ཞོར་དུ་རི་ཁྲོད་པར་ལམ་འདུས་དང་རྒྱུད་གསུམ་འཁོར་འདས་
དབྱེར་མེད་ཁྲིད་ཁྱུ་ལ་བྱས། སྐབས་སྐྱེན་དགའ་ལ་ ༡༩༩༧ ལོ་བཅས་གྱི་འཆོ་
ཉིན་སྤུལ་ཡོད།

འདི་པར་བོད་ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༦ ཉིན་སྐྱ་མ་རྩོ་རྩེ་འཆང་འཇམ་
དབྱངས་ཆོས་གྱི་སྒོ་གོས་གྱི་སྐྱ་མཆོད་ཡིན། དེ་ཉིན་གྱི་དུས་ཆེན་ཉིན། བཤད་
གྲུ་ལ་ཉིན་གཅིག་གི་གསོལ་ཆས་དང་སྐྱ་འགྲེད་སྒྲོར་ ༡༠༠ རེ། ཅམ་གཞག་
བཅས་སྤུལ། བོད་ཟླ་ ༦ པའི་ཆེས་ ༩ པའི་ཆེས་འཁོར་དུས་ཆེན་དང་། མཁན་
ཆེན་བཀའ་འདྲིན་ཅན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་སྐྱ་མཆོད་འཁེལ་ཉིན་བཤད་གྲུ་
ལ་མང་ཇ་དང་། སྐྱ་འགྲེད་སྒྲོར་ ༥༠ རེ་སྤུལ། དབྱར་གནས་གྱི་ཐོག་མ་བོད་ཟླ་
༦ པའི་ཆེས་ ༡༥ཉིན་དང་། བར་གྱི་ཟླ་ ༧ པའི་ཆེས་ ༡༠ བཅས་སོ་སོར་དབྱར་
བཞུགས་གྲུ་པ་ལ་གསོལ་ཇ་དང་སྐྱ་འགྲེད་སྒྲོར་ ༥༠ རེ། དབྱར་གནས་དགག་
དབྱེད་ཉིན་གསོལ་ཇ་དང་། སྐྱ་འགྲེད་སྒྲོར་ ༡༠༠ རེ་སྤུལ། འབྲི་རུ་དགོན་པའི་
དབྱར་བཞུགས་ལ་ཡང་མང་ཇ་དང་། སྐྱ་འགྲེད་སྒྲོར་ ༥༠ རེ་སྤུལ། དགོན་
ཁག་གཞན་ཆོར་ཆོགས་བསྡེ་ཉིན་རེ་སྤུལ། བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཆེས་ ༡༥། སྤྱི་
ཟླ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆེས་ ༦ དགོང་མོར་བཤད་གྲུའི་ནང་དུ་འབྱོར། འདི་ནས་
ཉིན་གསུམ་ལ་བཤད་གྲུའི་ལོ་རིམ་སྒྲོལ་མའི་གཡུལ་བརྒྱུག་འཆོགས། ཕྱི་ཉིན་
རང་གིས་ཉིན་གཅིག་གི་གསོལ་ཆས་ཐུགས་སྒྲོལ་མཛད། ཕྱི་ཉིན་ ༡༩ གསོ་སྦྱང་

དང་། དུས་བཞི་བསྐང་གསོལ་འཆོགས། ཟ෍ཉིན་གནམ་གང་ལ་ས་པཎ་དུས་
ཆེན་སྤར་འཁེལ་ཁྲུས་ཏེ་སྤྲ་མཆོད་གསུངས། རང་གིས་གསོལ་ཇ་དང་སྤྲ་
འགྲེད་སྤོར་ ༥༠ རེ་སྤུལ།

༥༥༽ རོར་དགོན་དུ་རྒྱུད་བརྟུས་ཀྱི་ཆོས་ཁྲུང་ཐེབས་པ།

༡༩༥༥ ཟ෍ཁྱི་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༡ དང་། བོད་ཤིང་བྱིའི་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༡ ཅས་
བཤད་གྲུ་བ་ཡོངས་རྫོགས་ཆོས་དབར་བཞག་སྟེ་རོར་མ་དགོན་དུ་རྒྱུད་བརྟུས་
དབང་ཁྲུང་ཐེབས་རྒྱ་ཁྲུས། རང་ཡང་བོད་ཆོས་བཞི་ཉིན་རོར་དགོན་དུ་འཕྱོར་
བ་དང་བྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་སྲས་དང་སྤྲ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། མཁྱེན་
སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་ཞིང་། ཁང་སར་སྤྲ་བྲང་ནས་རང་དང་
གྲུ་པ་གཉིས་བཅས་ལ་གནས་ཁང་དང་འཆོ་བ་བཅས་རྒྱས་སྤོས་ཀྱི་སྟེ་ལེན་
གནང་བྱུང་། ༡༩༥༥ ལོའི་ཟ෍ཁྱི་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༥ དང་བོད་ལྷ་ ༡༠ པའི་
ཆོས་ ༥ ཅས་དཔལ་ས་སྤྱིའི་བྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་མདུན་ནས་རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་
ཆེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་དབང་ཆེན། ལོ་སྟོན་མར་གནང་འཕྲོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
རིམ་པར། ༡༽ ཐུབ་ཆེན་ཤ་བ་རི་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་
དབང་དང་། ༢༽ བསྐྱབས་ལུགས་རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཛོམས་ལྷ་མང་གི་དབང་། ༣༽
འབྲུག་ལུགས་རྡོ་རྗེ་རྣམ་འཛོམས་ལྷ་མང་གི་དབང་རྣམས་སྟོན་དང་དངོས་
གཞི་ཅན་སོ་སོར་དང་། ༤༽ ཀར་ལུགས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྷའི་དབང་

དངོས་སྟུང་ཅན། ༥༽ཀར་ལུགས་རྩོམ་རྒྱུ་ལ་འགྱུར་མ་མཁམ་འགྲོ་སྡེ་ལྷའི་
 དབང་། ༦༽གྲུབ་ཆེན་ཤ་བ་རི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྩོར་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་
 ཅན་གྱི་དབང་དངོས་སྟུང་ཅན་དང་། ༧༽གཏུམ་པོ་མི་གཡོ་བའི་དབང་དངོས་
 སྟུང་ཅན་ཐོབ། འདི་ནས་རྩ་རམ་སྤྱོད་ལ་རྟ་མགིན་གསང་སྦྱབ་ཀྱི་ཆོགས་ཞུགས་
 འགྲོ་དགོས་བྱུང་བར་བསྦྱབ་པ་ནང་ཉིན་དྲུག་འཆོགས། ༨༽ཀྱུ་དབང་མཆོག་
 གི་སྦྱ་མདུན་མཇུག་ཁ་དང་གསུང་མོལ་སྟོད་པོ་གནང་། ཐུགས་དགེས་པའི་
 རྒྱུ་ལ་ཐོབ། གཞན་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་ཐོབ་པའང་མཇུག། སྦྱོར་སྦྱོར་
 ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡ སྤྱོད་རྩོར་ ༨༽ཀྱུ་དབང་མཆོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཐུག་བར་
 རང་གིས་ཀྱང་རྟོག་མཆོག་ཐུག།

སྦྱོར་སྦྱོར་ ༡ ཉིན་སྦྱོར་སྦྱོར་ཡིག་ཚང་ནས་ཐེབས་སྤྱོད་བཏང་མཇུག་
 བྱུང་བར་ངོར་ཨེ་སྦྱོར་སྦྱོར་སྦྱོར་འགྱུར། གོང་གསལ་བཞིན་སྦྱོར་སྦྱོར་ ༡༡ པའི་
 ཆོས་ ༡༡ རྒྱུ་ལ་རྩ་རམ་སྤྱོད་ལ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་ཞིང་། སྦྱོར་སྦྱོར་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡
 ཉིན་ཆོས་སྦྱོར་སྦྱོར་འགྱུར་བར་དེའི་བར་སྦྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྱོད་
 རྒྱུ་ལ་འཕགས་ཐུག་གི་གྲུབ་ཆེན་དཔལ་འཛིན་ལུགས་གཤེད་དམར་སྟོན་བཅུ་
 གསུམ་དབང་དངོས་སྟུང་གཉིས། ཀྱི་ཆོང་ལུགས་སྦྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱུ་ལ་བ་ཀྱུ་
 མཆོའི་དབང་དངོས་སྟུང་གཉིས་ཅན་དང་། སྦྱོར་སྦྱོར་མཁམ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་
 བའི་སྦྱོན་རས་གཟིགས་ཀྱུ་ལ་པོ་ལུགས་དབང་སྟུང་གོན་མེད་པ་དང་། བེར་
 ལུགས་མཁམ་སྦྱོད་སྟོན་མང་གི་དབང་དངོས་སྟུང་ཅན་བཅས་མ་ཐོབ་སྟེ་ཆད་

ཤོར། དེ་ནས་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༤ དང་བོད་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༤ ནས་
རིམ་བཞིན་སྐྱབས་རྩེ་གི་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། ༡༽ རས་ཚུང་པའི་
སྟན་བརྒྱུད་བདེ་མཆོག་ཡབ་བཀའི་དབང་དང་། ༢༽ ཡུམ་བཀའི་དབང་ཞེས་
ནལ་འབྱོར་མའི་བྱིན་སྒྲབས། ༡༠༽ རས་ཚུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྟེན་གཏུམ་པོ་
ལྷ་ལྷའི་དབང་ཆེན། ༡༡ ༽ ཤངས་ལུགས་རྒྱུད་སྤྱི་ལྷའི་དབང་ཆེན་དངོས་སྟ་
ཅན། ༡༢༽ བྱི་གུའི་བཀའ་སྲོལ་ཤངས་ལུགས་བདེ་མཆོག་ལྷ་ལྷའི་དབང་ཆེན་
དངོས་སྟ་ཅན། ༡༣༽ ཤངས་ལུགས་རྒྱུ་མ་ཆེན་མོའི་དབང་ཆེན། ༡༤༽ མི་ཉི་
ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཆེན་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་ལྷའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབང་། ༡༥༽
ཞི་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དངོས་སྟ་
ཅན་དང་། ༡༦༽ སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་རྩེ་བཙུན་རིག་བྱེད་མ་ལྷ་ལྷའི་
དབང་ཆེན་ཐོབ།

༤༧༽ ལུས་ནི་རྒྱུ་ཆེས་ཀྱི་མཛད་སྒོ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༦ ནས་སློན་ལམ་འཆོགས་རྒྱུའི་ཆེད་གནས་སྐབས་ཆེས་དབར་
མཛད་སོང་། སྤྱི་ཆེས་ནས་ལྷི་ལི་བརྒྱུད་རི་ལི་དང་སྤྱི་ཆེས་བཞེན་སྤྱི་ཆེས་
དང་དགོན་ཁག་ཁྲི་མ་ལུམ་བུ་ནི་ར་མེགས་པར་སྤྱི་ཆེས་བརྒྱ་དགུའི་ཉིན་
འབྱོར་ཐུབ་པ་དང་། སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༠ དང་བོད་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་
༡༡ སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་ཚེ་མོའི་གཤེགས་མཆོད་དུས་བཟང་གི་ཉིན་

གནས་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་ལུ་མྱེ་ནི་ལ་ས་སྐྱ་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་
འཆོགས། ས་ངོར་ཆར་གསུམ་གྱི་སྤྲ་ཆེན་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་དབུ་བཞུགས་
འོན་པ་དང་། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་གྱི་ས་དགོན་དང་ཆོས་སྡེ་ག་ཆང་
བཅས་འདྲེམས། དགེ་འདུན་པ་ཆེན་ལྟོང་ལྷ་བརྒྱུ་ཡན་མན་ཆོགས་ཐུབ་པ་
དང་། དཔགས་བལ་དང་བོད་ལྗོངས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་སྣ་བཅས་གནས་བསྐྱོར་བ་
དང་གཏོང་མོད་ཅན་གྱི་འབྱོར་ལྷན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདུས་ཤིང་མཆོད་མེ་དང་
མང་ཇ་སྐྱ་འགྱུར་རྣམས་འཆང་ཀ་ཤིག་ཤིག་གིས་སྤོ་དང་དགོང་དོ་ཆད་
མེད་ཀྱིས་ཆོགས་བསགས་དང་སྤྱི་བ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་དང་། དགེ་འདུན་
པས་ཉིན་ལྟར་སྒྲོལ་ཆོག་ཆར་རེ་དང་མགོན་པོའི་བསྐྱང་བསྐྱུས་རེ། འཇམ་
དཔལ་མཆོན་བརྗོད་ཆར་རེ། བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཅི་ཐོན་བཅས་
གསལ་དག་སྟན་ཅིང་དལ་བ་དང་། བར་མཆམས་སུ་བཤད་བྲལ་ལག་གི་སྒོ་
གསལ་བས་ཆོས་གྱི་བགྲོ་སྤྱིང་མཛད།

ཆོས་བརྒྱ་བཞིར་ས་པཎ་གྱི་གཤེགས་མཆོད་ཉིན་མོའི་སྤྲ་ཆར་བཅོ་
རྒྱད་ཁྲི་ཆེན་གྱིས་མཁའ་པོ་དང་སྤྱི་སྤྱིང་མཁའ་ཆེན་གྱིས་ལས་སྒོ་བ། ཁ་
རིགས་མཆོག་སྐུལ་ནས་གསང་སྟོན། རང་གིས་དུས་གོ་བ་སོགས། དགེ་འདུན་
བཅོ་ལྔའི་དབུས་སུ་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་སྲས་སྐྱ་གཞོན་རིན་པོ་ཆེ་བསྟེན་
པར་རྒྱགས། གཞན་བཅོ་བརྒྱད་ཞབས་དུང་སོགས་བསྟེན་རྒྱུ་བ་ཆོ་
གཅིག་དང་། དགེ་ལྷན་སྐུ་བ་ཆོ་གཅིག་མཛད། དགོང་དོར་དགེ་འདུན་པས་

གདུང་སྤྱི་ལོ་ཐོ་ཆེ་ལ་བརྟན་བཞགས་དང་མཇལ་དར་ཕུལ། སྤྱི་བྱང་
གི་དགོ་འདུན་པར་མང་ཇ་དང་སྐྱེ་འབྱེད་སོགས་རྒྱས་སྒྲོས་མཛད། ཆོས་
༡༥ ཉིན་བཅོ་བརྒྱད་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞགས་དང་མཇལ་དར་ཕུལ་
མཛད་སོང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་མོར་རང་ནས་མཆོད་མེ་དང་གསོལ་ཇ། བཞེས་
བག་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་མཆོད་དར་དང་སྒོར་ཆིག་ཁྲིའི་འབུལ་
མཆོན་དང་གདུང་སྤྱི་རྣམ་གཉིས། ཚར་ངོར་རྣམ་གཉིས། ཞབས་བྱང་རྣམ་
པ། མཁན་སྤྱུལ་རྣམ་པར་འོས་འཚམ་གྱི་འབུལ་མཆོན་རྣམ་གཞག་དང་། དགོ་
འདུན་རེའི་ཕྱག་ཏུ་སྐྱེ་འབྱེད། བལ་སྒོར་བརྒྱ་རེ་བཅས་ཕུལ། འཕྲོས་ལྷག་ནས་
ཁྲ་རིགས་དགོན་པར་མང་ཇ་དང་སྐྱེ་འབྱེད་རྟེན་སྒོར་ཁྲི་གཉིས་དར་གོས་
འདྲང་བཅས་དང་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་མདུན་མཆོད་མེའི་རྟེན་དང་སྤྱི་མའི་
མདུན་སྐྱབས་རྟེན་མཆོན་ཡང་ཕུལ།

སྒོན་ལམ་གྱི་སྤྱིན་བདག་དར་ཐང་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་
མའི་རྟེན་རྩ་འཛུགས་གནང་བ་དེ་གཞི་བབྱང་གིས་སྒོན་ལམ་ཆེན་མོའི་
ཞབས་ཁྱུ་ལོ་ལྟར་བཞིན། གཙོ་བོ་ནི་ས་ངོར་ཚར་གསུམ་རེས་མོས་ཀྱིས་
འགན་བཞེས་རྒྱ་ཡིན་པར་འདི་ལོར་ཚར་པ་ལ་འཁེལ་དོན་ལྟར་དགོན་པ་
ཁག་གི་དགོ་འདུན་པ་དང་སྤྱི་སྤྱུལ་མཁན་ཞབས་རྣམ་པ་ཚང་མའི་བཞགས་
གནས་གཟིམས་ཤག་དང་། བྱར་ཆེ་རྒྱུང་གདན་ཁྲི་གཟིམས་ཆས། སྤྱི་པའི་
འཆོགས་བྱར་དང་ས་གདན། གལ་འབོལ། བཞགས་ཁྲི། མཆོད་ཆས། གསོལ་

ཐབ་ཆེ་ཆུང་། ཐབ་ཆང་དང་མ་བྱན་སོགས་གང་དགོས་དང་། ལམ་གྲོན་ཕྱེད་
དང་སྒྲ་མ་རྣམ་པར་བསུ་སྦྱེལ་གྱི་ཞབས་འདེགས་ལྟང་ངེས་སོགས་དང་། ཉིན་
ལྟར་བཞིན་ཡོན་འབུལ་བཅས་སྟོན་ལམ་ཉིན་ ༡༩ རིང་གི་གསོལ་ཆས་ཞལ་
ལག་རྒྱས་སྟོས་ཅན་བཅས་ཞབས་འདེགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བྱས་སོང་བ་
དང་། མཐར་བཅོད་སྟེ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་
པའི་གཤེགས་མཆོད་རྒྱས་སྟོས་བཏང་གནང་སྟེ། དགོང་མོའི་ཆུ་ཆོད་ལྷ་པར་
སྟོན་ལམ་གྲོལ་བར་མཛད་པར་དེ་ཉིན་སྟེ་རྩེ་རྒྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་
མདུན་ནས་མང་ཆོགས་ལ་ཆེ་དབང་ཞིག་ཀྱང་གནང་མཛད། བེར་སྦྱེའི་མང་
ཆོགས་སུ་སྟོང་ལྟག་འདོམས།

༡༩༩༧ གྱི་ཟླ་ ༡ ཆེས་ ༡ ནས་ཚུར་ཞོར་ལམ་ཁར་ཅ་ཅན་གྱི་གོང་
དུ་གནས་མངལ་དང་བཅས། རྒྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུམ་སྲས་སྐུ་འཁོར་གྱི་
རྒྱབས་འཇུག་ལ་བཞུགས་སྟོན་རྟེན་ལྟར་ནས་ལྷི་ལི་དང་། དྲེ་ར་དུན་བར་བརྒྱད་
རི་ལི་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཡོང་བར་གྱི་ཆེས་ ༩ དང་བཅོད་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ངོར་དགོན་
དབང་སྐར་དུ་འབྱོར་ཐུབ་པར་བྱང་།

༥༡༽ སྐར་ཡང་ངོར་དགོན་དུ་རྒྱུད་བཏུས་གྱི་ཆོས་ཁྱར་བཅར་བ།

ལ་རྒྱབས་རྗེ་དོ་དོ་འཆང་སྐུ་འཁོར་བཅས་གྱི་ཆེས་ ༩ ཉིན་ཐེབས་ཏེ་རིམ་
པ་བཞིན་དབང་གནང་མཛད་པར། ༡༢༽ ཀྱན་མཁུན་བུ་སྟོན་གྱི་ཕྱག་སྟོལ་

ལྷར་བྱ་རྒྱུད་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་འགྲོ་བཟང་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དངོས་སྟ་ཅན་
 དང་། ༡༩༽ བཅ་ཆེན་ན་རོ་པ་ལས་གསན་ཏེ། ལྷོ་བྲག་མར་པ་ལོ་སྟོན་ས་
 བརྒྱད་པར་དྲགས་པོའི་སྟན་བརྒྱུད་ཅེས་པ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་བརྒྱ་
 བ་ཅན་གྱི་དབང་ཆེན་དངོས་སྟ་ཅན། ༡༩༽ མར་ལུགས་ངོ་རྩོད་སྟན་བརྒྱུད་
 ཅེས་བདེ་མཆོག་ལྷ་ལཱི་དབང་ཆེན་དངོས་སྟ་ཅན། ༢༠༽ བྱ་རྒྱུད་འོད་ཟེར་
 འི་མེད་གྱི་དབང་བྱ་སྟོན་ལུགས་དངོས་སྟ་ཅན། ༢༡༽ གཙུག་ཏྲར་འི་མེད་གྱི་
 དབང་དངོས་སྟ་ཅན་ངག་དབང་ལེགས་གྲུབ་ཡིག་ཆའི་ཐོག་ནས་ཐོབ། ༢༢༽
 ཆོས་བརྒྱ་དང་བསྟན་ཏེ་རྒྱ་ལྷིང་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་རྩེ་བཅུན་དོ་རྩེ་ནས་
 འབྱོར་མ་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྟོད་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐོབ། ༢༣༽ སྟན་རས་གཟིགས་བདེ་
 མཆོག་པར་གར་དབང་ལྷ་ཞེས་ལྷ་ཅན་གྱི་དབང་དངོས་སྟ་ཅན་དང་དབང་
 འདིའི་སྟ་གོན་གྱི་དགོང་རོ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་མཁའ་སྟོད་
 མའི་ཁྲིད་ཉིན་བདུན་པ་ཅན་རིམ་བཞིན་གནང་བ་ཐོབ། ཆོས་ཉིད་དངོས་
 བསྟན་བཅས་ཆ་ཆང་། ༢༤༽ བྱ་རྒྱུད་སྲུང་བ་ལྷ་ལཱི་བསྟེན་བྲུང་གསུམ་
 མཐར་རིག་གཏད་བཅས་དང་། ༢༥༽ སྟོལ་མ་ནས་འབྱོར་མ་ཞེས་སྟོལ་མ་
 མངོན་འབྱུང་གི་རྒྱུད་ནས་བསྟན་ཞིང་། རོ་ནང་རྩེ་བཅུན་དང་འབྲུག་ལུགས་
 ཀྱི་དབང་དངོས་སྟ་ཅན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སྟོན་ཅན་སྐྱེད་རྒྱུད་གྱི་སྟོལ་མ་ལྷ་
 ཉེར་ལྷ་ཅན་གྱི་དབང་། ༢༦༽ བྱ་རྒྱུད་སྟན་རས་གཟིགས་དོན་ཡོད་ཞགས་
 པ་བྱ་སྟོན་ལུགས་སྟ་གོན་དངོས་གཞི་དབང་དང་། ༢༧༽ བྱ་རྒྱུད་སྟན་རས་

གཟིགས་དོན་ཡོད་ཞགས་པ་ལྟ་སོ་བདུན་ཅན་གྱི་དབང་དངོས་ལྟ་ཅན་གྱི་
སྒྲུབ་གྱི་ལུགས། ༡༥ ་ གླ་མེད་རྒྱད་གྱི་ཆོ་དཔག་མེད་ཞི་བ་ལྟ་མང་གི་དབང་
དངོས་ལྟ་ཅན། གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོའི་ལུགས་གྱི་དབང་ཆེན་འདིས་མཐའ་ཉེན་
མཛད་སོང་། ༡༧ ་ མང་ཆོགས་དང་བཅས་པ་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་
གསང་བ་རྒྱ་ཅན་ཉེར་ལྗེའི་ནང་བཞུགས་ཆོ་དཔག་མེད་གྱི་དབང་ཆེན་ཐོབ།
འདི་སླ་མ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྱི་སློ་གྲོས་ཞལ་སྒྲ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན་འདུག

༡༥ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ དང་བོད་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་
སྤོར། གླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་སྒྲོལ་དཀར་གྱི་ཆོ་ག་བསྐྱབ་པ་ཉིན་གསུམ་གྲུབ་
རྗེས་བརྟན་བཞུགས་སུལ་བར་གདུང་སྲས་སྐྱབ་བཞེས་རིན་པོ་ཆེས་མཛུལ་གྱི་
ལུགས་བཤད་རྒྱས་སྒྲོས་དང་བཅས་ཏེ་གཙོ་བོ་བཞུགས་པ་ཞུས་པ་ཞུས་པ་
སྤྱི་ཟླ་རྣམ་པ་དང་ཆོས་ཁྲིམས་སེར་སྐྱ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སོ་སོའི་འཁྱོར་བསྐྱབ་
གྱི་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་མཆོན་སུལ་སོང་། རང་ནས་ཀྱང་སྒྲོན་དཀོར་སྤྱད་
གྱི་ཚུལ་དུ་རྩེད་སུལ་བ་དང་། ད་ལན་ཡང་ཅི་ཐང་སུལ་ཏེ་ལོངས་སྤྱོད་དོན་
ཡོད་ཞུས། ལྷ་མིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་འདྲེ་ཐང་སུལ། དེའི་ལན་
གྱི་ཚུལ་སླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཕྱག་ནས་དམ་ཅུས་སོན་ཆེན་རང་གི་དགོན་
པའི་སྐྱ་རྟེན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཡིན་གསུངས་ནས། དེུལ་སོན་ཆེན་གནང་
བྱེད་བར་མ་སྒྲངས་ཐབས་མེད་བྱེད་པ་ཞུས་པ་ཞུས་པ་ཞུས་པ་ཞུས་པ་ཞུས་པ་ཞུས་པ་
བཞིན་དམ་ཅུས་སོན་ཆེན་གནང་བྱེད་པ་དང་། ད་རིང་དབང་གི་སྐབས་རང་ནས་

དབང་གྲ་དཔོན་སྒོ་བ་དྲུག་བརྒྱ་ལ་མང་ཇ་སྐྱེ་འབྱེད་རྒྱས་ཅམ་དང་སྒོ་ན་
ལམ་ཆོགས་པ་ཆིག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལ་འང་མང་ཇ་དང་། སྐྱེ་འབྱེད་གཞན་
བལ་ཡུལ་དུ་ཁ་རིགས་དགོན་པ་དང་། ས་སྐྱེའི་མཐོ་སྒོ་བ། སུ་རུ་མ་ལའི་བཤད་
གྲ་སྒོ་ན་དབྱར་དུས་ཆོས་ཆོགས་གྲ་ཆང་བཅས་ལ་མང་ཇ་དང་། སྐྱེ་འབྱེད་
འབྲེལ་མཆོན་སྤུལ་ཏེ། འབྲེལ་ཐོབ་གཤིན་གསོན་ལ་སྐྱབས་འཇུག་དང་བསྐྱོ་
སྒོ་ན་ཁུ་པའི་སྐལ་བ་རྟེན།

༤༩ མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས།

༡༩༩༧ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡ བོད་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ ལ་ཡང་
རྟེན་བཤད་གྲར་འབྱོར། བོད་ཆེས་ ༡༧ རས་ཉིན་གསུམ་རིང་སྒྲོལ་མདོས་
དང་། བསྐྱང་གསོ་ཆེ་ཆོག་བཅས་མང་འཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས། སྤྱི་ཆེས་ ༡ མེ་
ཟང་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་བོད་ལོ་གསར་ཞོགས་ཟླ་ལ་ཆེ་ཆོག་མཐར་
མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཤད་གྲ་རང་ནས་བརྟན་བཞུགས་དང་ལོ་སར་
རྟེན་འབྲེལ་མཉམ་དུ་ཁྱེས། དེ་འཕྲལ་ཆུ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་མཆོག་གིང་
དགོན་པར་གདན་འདྲེས་ཏེ། འཆི་མེད་འཕགས་མའི་སྟིང་ཐིག་གི་སྒོ་ནས་
བརྟན་བཞུགས་ཟབ་རྒྱས་སྤུལ་མཛད་སོང་། རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་སྤྱི་ན་
བདག་དད་སྒོ་བ་གས་ཀ་ཏྲོང་ཀོང་སོགས་ནས་རྒྱ་མི་གཙོས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་པོ་མོ་
ཉི་ཤུ་ལྷག་བྱུང་སྟེ་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་སོང་། བརྟན་བཞུགས་བྱུང་རྗེས་ནས་

ལྷ་ཆང་ལོ་སར་ངལ་གསོ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་ཞོགས་སྤུ་ནས་
ཀ་ན་ཏ་དང་འབྲུག་སོགས་སུ་ལོ་གཅིག་རིང་པལ་ཆེར་སྐྱེ་མཚམས་བཅད་རྒྱ་
བཞུགས་ཆེད་ཕེབས་སོང་།

༡༩༩༥ ལོ་འདིར་རང་གི་རི་ཁྲོད་དུ་སྐབ་ལྷ་གཉིས་ལ་སྐྱ་རེར་སྒྲོར་
༥༠༠ རེའི་འཛོལ་ཉེན་སྤུལ་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བར་སྐྱ་བ་བཅུའི་བར་སྤུལ་
ཟིན། རང་གི་ཆ་བོ་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱག་རྒྱ་དེར་དུ་རབ་བརྟན་དགོན་པའི་
མཁན་སྤྱུལ་གྱི་དགེ་རྒྱལ་ལ་བཅོལ་ནས་ཡོད། རང་ནས་ཉིན་ཤས་བཤད་གྲུའི་
སྒྲིག་ལམ་དང་སྤྱུ་ཤུག་བཞེས་སྟོན་གསར་པ་འདྲིལ་རྒྱུའི་སྒྲོར་སོགས་ལ་སྟེ་བྲིད་
དང་། བོད་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ཕྱེད་ཡོལ་ནས་ཆོགས་སྒྲིག་རྒྱུ་འཇགས་གྱི་བཀོད་
སྒྲིག་བཅས་ཞུས་ནས། སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༥ བོད་མེ་མུང་སྟེ་ ༡ ཆོས་ ༡༡
ཉིན་ནས་ཐེ་མན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཆེད་ལྷོ་ལིར་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ནས་ཐེ་མན་དུ་
སོང་བའི་སྒྲོར་《དེབ་སྟོན་པོ་》འི་ནང་དུ་ཡོད།¹

སྤྱི་ཆོས་ ༡༩ དང་བོད་ཆོས་ ༡༩ དགོང་མོར་ལྷོ་ལི་ནས་གནམ་གུ་
ཉོང་གོང་བརྒྱད་ཐེ་མན་དུ་སོང་བར། སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༢༠ དགོང་མོར་ལྷོ་
ལིའི་གནམ་ཐང་དུ་རྒྱུར་འབྱོར། དེའི་བར་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི། དེབ་སྟོན་ནང་
དུ་ཡོད།²

1, 2 དེབ་འདིའི་ཞོག་རྒྱུ་547པར་འཁོད།

༡༠༽ ཐེ་མན་ནས་བཤད་གྲུ་ཐེབས་ཏེ་ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ་
ལྷགས་ལུང་གནང་བ།

རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་མེ་སྤང་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས། ༡༧༧༥ གྱི་ཟླ་བརྒྱད་
པའི་ཆེས་ ༡༠ དགོང་མོར་ཐེ་མན་ནས་ཚུར་ང་ཆོ་ཟླ་གྲུ་བཞི་དང་། ཐེ་མན་
ནས་ཡིན་པའི་རང་སློབ་སྐྱེད་བསྐྱུར་མོ་དང་། གྱིན་བདག་བཙུན་མ་བཅས་
སེར་རྒྱ་ཕོ་མོ་དྲུག་ཡོད་པར་ཁྲི་ལའི་གནམ་ཐང་འབྱོར་བ་ན་བཤད་གྲུའི་
གཉེར་པས་གཙོས་ལས་བྱེད་པ་མང་པོས་བསུས་ནས་བཤད་གྲུའི་མགོན་
ཚུགས་ཨིན་རྟེན་སྤུ་རི་ལ་ཡོང་ནས་ཞག་གསུམ་བསྟད། ལས་དོན་ཁ་ཤས་
བྱས། གྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཀེ་ལ་སི་བྲིད་དེ་ཡོང་བར་དགོང་མོར་རང་གནས་
རྟེན་རྫོང་སར་བཤད་གྲུའི་ནང་འབྱོར། མཁན་སློབ་ཡོངས་ནས་གཟབ་རྒྱས་
ཀྱིས་བསུ་བར་མཛད་བྱུང་བ་དང་དགའ་འདོམས་བྱུང་། གྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་
བཤད་གྲུར་གསོལ་ང་དང་། སྐྱེ་འབྱེད་སྟོར་ ༡༠༠ རེ་སྤྲུལ། མཁན་སློབ་ཉིས་
བརྒྱ་མ་ཟིན་ཅམ་འདུག ཐེ་མན་ནས་ཞབས་བརྟན་ཡོན་འབུལ་མཚོན་ཐེ་
མན་སྟོར་བྲི་བདུན་དང་ཨ་སྟོར་ཆིག་སྟོང་བཅས་ཉིན་སྟོར་དང་བཟེས་ཏེ་
གྲུ་གཉེར་བྱག་ཏུ་སྤྲུལ། ཡང་ནད་པའི་ཆེད་དུ་ཉིན་སྟོར། བཤད་གྲུ་བ་ཡོངས་
ལ་ཆོས་གོས་རེ་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་རས་ཉོས་པར་ཆོས་གོས་རེ་ལ་རས་མི་ཁྲར་
བདུན་བདུན་དང་གོང་ཏྲགས་རྒྱུའི་བཟང་གོས་བཅས་དང་སྐྱེད་པ་ཆོམ་སྤྲ་

བཅས་བསྐྱེད་ཆོས་གོས་རེ་ལ་སྒྲོར་ ༡༦༠ རེ། འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་དུ་ས་
གདན་རྒྱ་བཟང་ཤོས་ཅན་གྱི་ཆ་ཚད་རིང་མུང་ལ་མི་རྟེ་ ༤༤ ཁིང་ཁར་མི་རྟེ་
༡༡ ཅན། མི་རྟེ་གང་རེ་ལ་སྒྲོར་ ༡༠ རེ་བ་ཞིག་ལྷི་ལི་ནས་ཉོ་རྒྱུར་མངགས།

༥༡༽ རྒྱུན་ལྡན་གནང་སྒྲོ། ཡ༽

སྤྱི་ཆེས་ ༡༤ ཉིན་བཤད་གྲུའི་ནང་མཉམ་འཆོག་ས་གྲིས་ལྷལ་མི་ནད་པ་
གཅིག་ལ་ཀུན་རིག་དབང་ཁྲུས་བྱས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་རང་གནས་རེ་ཁྲོད་
དུ་འོངས།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་རམ་སྤྱ་ལར་སོང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་
མདུན་དུ་མཇུག། ཕྱི་སྒྲོའི་བར་བྱོན་ཏེ་ཕྱག་དང་བསུ་བ་གནང་། རྒྱ་མདུན་
གདན་དང་རྩ་བའི་གསུང་མོལ་ཞིབ་རྒྱས་དང་། རང་ཉིད་ཐེ་མཇན་དུ་སོང་
བའི་ཆོས་སྒྱུད་དང་འབྲོར་པ་ཅི་བྱུང་སྒྲོར་ཞིབ་གསལ་ཁྲུས་པར་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་
དགུས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་། རང་འཁོར་བཅུན་མ་གཉིས། བྲུ་པ་གཉིས་བཅས་ལ་
ཡང་མཇུག་ཁ་དང་གསུང་མོལ། རྒྱ་པར་བསྐྱོན་པ་བཅས་གནང་མཛད། དེ་
ཉིན་ཁོར་དུ་རྒྱ་འོ་འཕྲུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ནང་ཆང་བཅས་དང་མཇུག་འཕྲད་
སྐད་ཆ་བྱུང་། སྤྱི་ཆེས་ ༢༠ བའི་ཆེས་ ༢ ནས་ཤེར་སྤྱིང་དགོན་པའི་དགོངས་
བཞེད་ལྷར་ལྷི་ལིར་སོང་། ཆོས་བདུན་ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱིའི་རིམ་
འགོ་ལ་ཆོས་ལུགས་བཞི་ཀའི་སྒྲུ་མ་དང་། བྲུ་ཆང་འཛོམས་ཏེ་ལས་བཞིའི་

སྤྱིན་སྲེག་སྤྲུགས་རྒྱ་ཡིན་འདུག་པར་རང་དང་ས་སྤྱི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་གྲ་ཆང་
 ཅན་ནས་ཕྱག་རྩོར་འབྱུང་འདུལ་ཞི་བའི་སྤྱིན་སྲེག་བཏོན། སྤྱི་ཆོས་ ༩ ཉིན་
 ཡར་འབྱོར། སྤྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆོས་ཉིན། པ་ལམ་ཕུར་དཔུལ་ཁང་དུ་བཤད་གྲུའི་
 འཆོ་རྟེན་ཆེད་ཉིན་སྒོར་འབུམ་ལྷ་ཐམ་པ་དུས་ཆོད་ལོ་གསུམ་ཅན་འཛིག་
 པར་སྦྱིད་ཁ་བརྒྱ་ཆ་ ༡༡ ཡོད་པར་འདུག་རང་དང་ཐུབ་ཆོས། མཁན་འཇམ་
 དབྱངས་སྒོ་གསལ། བུ་དགེ་བཅས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་འབྲི་
 རུ་དགོན་དང་མཆོག་དགོན་གཏེར་གྲ་བཅས་ལ་མང་ཇ་དང་མཆོད་མེ། སྤྱི་
 འབྲེད་སྒོར་ ༡༠༠ རེ་བཅས་ཕུལ། སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་རྩོན་ཏྲ་རའི་དཔུལ་ཁང་
 དུ་བཤད་གྲུའི་སྤྱི་རྟེན་ཆེད་ཉིན་སྒོར་འབུམ་ལྷ། ཟླ་བ་བཙུ་ལ་འཛིག་རྒྱ་
 བྱས་ཏེ་དཔུལ་སྦྱིད་ཐོག་བཞག་ཡོད། སྤྱི་ཆོས་ ༡༢ ཉིན་ཐེ་མན་ནས་རང་གི་
 སྤྱིན་བདག་སྤྲ་མ་རི་ཐང་སི་ཕེབས་བྱུང་བར་སྒྲེ་ལེན་རི་དག་བྱས། སྤྱི་ཆོས་
 ༡༣ དགོང་མོ་བཤད་གྲུའི་དབྱར་གནས་ཀྱི་མཆན་ཐོག་ཐང་དུ་འཆོགས་
 མཇལ་དུ་འོངས། ཁོང་ཆོའི་རྩོད་པ་དང་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་གནང་
 སོང་། གྲ་པ་བརྒྱད་ནས་མངོན་མཛོད་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ། ཆད་མ་ནམ་
 འབྲེལ་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་མཐའ་དབྱུང་དང་འབེལ་གཏམ་ལེགས་པོ་གནང་
 བར་ཉན། སྤྱི་ཟླ་བརྒྱ་པའི་ཆོས་ ༥ ནས་བཤད་གྲུའི་ནང་ཡོངས་ནས་ས་སྤྱི་
 བཀའ་འབུམ་གྱི་ལུང་ཕུལ་བར་སྤྱི་ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིན་པོད་དང་པོ་བདུན་དང་
 བརྒྱད་པ་ཕལ་ཆེར་ཆར་ཏེ་གནས་སྐབས་དེ་ཐོག་བཞག དེ་བར་གསོ་སྦྱོང་

སྐབས་ཀྱི་མདོ་བཏོན།

༡༡༽ རོར་དགོན་དུ་རྒྱུད་བཅུས་གསུང་ཆོས་ལྷ་རུ་ཕེབས་པ།

སྤྱི་ཆོས་ ༡༠ དང་། བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ ༡༧ རས་ཉིན་གཉིས་ལ་སྤྱིན་བདག་
ཡག་དགའ་ཆང་གི་རོར་བཤད་གྲུ་བ་མཁན་སློབ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱུད་གནས་
བཞུགས་པར་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་ལུང་བཏོན། སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡ རས་
རོར་མ་དགོན་དུ་རྒྱུད་བཅུས་དབང་ལྷ་ཆེད་ཡོངས། ཆོས་ ༡ ཉིན་འཕྱོར་བ་
དང་། ཟླ་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་སྲས་དང་མཁན་རིན་པོ་ལལ་མཇུག་སྤྱི་ཕྱིང་
ཟླ་བཅུ་དུ་ཕྱིད་གནས་གཟིམ་ཤག་དང་འཆོ་ཆས་བཅས་རྒྱས་སྤྱོད་གྲྭ་སྤྱི་གཞི་
ལེན་གནང་བུང་།

སྤྱི་ཆོས་ ༡ རས་རིམ་པར། བློ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ལལ་སྤྱ་ནས། རོར་
ཨེ་ཤི་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་གཏུང་སྲས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། རོར་
སྤྱི་ཕྱིང་མཁན་རིན་པོ་ཆོས་དབུས་ཞབས་བྱུང་རྣམ་པ་བཅས་འདུས་གྲུ་ལྷ་
བརྒྱ་ལྷག་སྤོན་ལོའི་འཕྲོས། ༡༽ རྡོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་སྦྱོ་ལྷགས་ལྷ་དགུའམ་
ལྷ་བཅུ་བདུན་ནམ་ཁྲི་མོ་བརྒྱད་བསྐྱོར་དང་། ༡༽ ལང་ལྷགས་འཇིགས་
བྱེད། ༡༽ མལ་ལྷགས་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་དགུ་མ། ༢༽ ལྷ་ལྷགས་འཇིགས་
བྱེད་གཙོ་རྒྱུད་༥༽ དགེ་ལྷགས་འཇིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་དང་། ༦༽
སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་རིགས་བསྐྱུས་དང་། ༧༽ རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རིགས་

བསྐྱུས་དང་། ༡༽ མེ་ཏི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་གི་དབང་དང་། ༧༽ ལྷ་
ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་གཤེད་དམར་ལྷ་ལྷའི་དབང་བཅས།
དབང་རེ་རེ་བཞིན་སྟོག་དང་དངོས་གཞི་ཉིན་གཉིས་རེ་ཅན་དང་། སྟོག་
ཀྱི་ཉིན་མོའི་དགོང་རོ་ནམས་སུ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་སྤྲུལ་བེར་
མ་པའི་སྒོ་སྦྱང་གི་ཁྲིད་དང་། གཤེད་དམར་རྩྭ་རྩྭའི་ཆོག་རྒྱུ་གི་ལྷགས་ལུང་
དང་། དེའི་ཁྲིད་རྒྱས་པ། དེ་ཉིད་བཞི་ཁྲིད་དང་བཅས་བཀའ་འདྲིན་གནང་བར།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ནས་ལེགས་པར་ཚར། ལྷ་མ་རྩྭ་རྩྭའི་འཆང་གིས་སྤྲོར་
དབང་བསྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་ནམས་སུ། ལྷ་ལྷིང་ཞབས་བྱུང་གི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་རྒྱུད་
བརྒྱས་ཀྱི་པོད་ཀ་པ་ནས་རིམ་བཞིན་ལྷགས་ལུང་གནང་བ་ཐོབ་པ་པོད་
༡༩ ལྷག་ཞོག ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་བདེ་མཆོག་དེའི་བྱ་
ལུགས་ཀྱི་དབང་དངོས་སྟོ་ཅན་ཐོབ། སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ ནས་ཉིན་གཉིས་རིང་ཆོས་
མཆམས་བཞག ལགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་འདི་ཕྱོགས་ཕེབས་པར་དེ་
ལ་ཕེབས་བསུ་བྲ་སྤྱིག་མཛད། སྤྱི་ཆེས་ ༡༨ ཉིན་དངོས་སུ་ཕེབས་ཏེ། གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་པའི་ནམ་པས་ཆོས་
ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་མོལ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བ་རྒྱས་གནང་སྟེ་རྒྱ་ཆོད་གཉིས་རིང་
བཞུགས། དེ་ནས་སྤྲུལ་ཕེབས་སོང་། གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་
གདུང་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པས་བསུ་སྤྱོད་མཛད། དབང་གལ་དགེ་འདུན་པ་
དུག་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པར་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་དགྲེས་ཏེ་བསྐྱུས་བརྩོད་གནང་

ཐོབ་བྱུང་བ་དང་། རང་ལའང་དགུས་བཅེད་ཀྱི་གསུང་དང་། ཞལ་མཇལ་ཐོབ་
 བ་བཅས་ཀྱི་སྐལ་བཟང་གུར། སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་རང་གིས་ས་སྐྱ་མ་དགོན་
 མཁན་པོ་ངེས་དོན་སོགས་ལ་འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད་དང་། ཚད་མ་ནམ་
 ངེས་མཆན་འགྲེལ་བཅས་ཀྱང་ལུང་བཏོན། ཡང་ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་མ་ལ་སྦྱོད་
 འདུག་ཅ་བའི་གསན་ལུང་ཕུལ། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཚུ་བོ་གསྐྱའི་འགྲམ་ངོགས་
 སུ་གནས་མཇལ་སོང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རིམ་པར་སྤར་ཡང་སྐབས་མགོན་
 རྗེ་རྒྱལ་ལོ་འཆང་གི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། ༧༽ འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་དེའི་བྱ་པའི་ལུགས་
 ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་དང་། དེའི་ཁྲིད་ལན་བཞི་ཁྲིད་ཅན་རྒྱས་སྤྱོད་ཉིན་
 ལྔ་ལ། ༡༠༽ བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དབང་། ༡༡༽ འཇིགས་
 མེད་འབྱུང་གནས་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་དབང་། ༡༢༽ རྩོམ་འབྱུང་ལུགས་
 ཀྱི་བདེ་མཆོག་དབང་། ༡༣༽ བདེ་མཆོག་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོད་དབང་། ༡༤༽
 སྐབས་ཆེན་ལ་བ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེ་མཆོག་དབང་། ༡༥༽ མར་ལུགས་འཁོར་
 རྒྱར་བྱུག་ཅེས་པའི་བདེ་མཆོག་དབང་། ༡༦༽ བདེ་མཆོག་འཇམ་པའི་རྩི་
 རྩི་ལྟ་ཉེར་ལྟ་ཅན་གྱི་དབང་། ༡༧༽ བདེ་མཆོག་དྲག་པོ་བྱུག་འབུམ་ཅན་གྱི་
 དབང་། ༡༨༽ བདེ་མཆོག་ཁྲོ་བོ་རྩི་ལྟ་ཅན་གྱི་དབང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་
 ཞལ་སྤྲུལ་ནས། རས་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་སྟན་བརྒྱུད་བདེ་མཆོག་ཡབ་བཀའི་དབང་
 དང་། ཡུམ་བཀའི་དབང་གཉིས་ཐོབ། འདི་སྐོར་རང་ནས་གདུང་སྐྱས་སྐྱ་
 གཞོན་དང་ཞབས་བྱུང་ནམ་པ་སོགས་ལ་འདུལ་བ་མེད་ཏོག་ཕྱིར་བརྒྱུད་ཀྱི་

ལུང་བཏོན།

༥༧ གྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༩ ནས་ ༡༧ སྐུ་མོ་ལྷ་བཙུ་བདུན་
མའི་དབང་གི་སྟ་གོན་དང་། དངོས་གཞི་རས་རྩལ་སྟན་བཙུད་ཀྱི་ཁྲིད་
གནང་། ༡༠༽ བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཙུ་བྱུག་གི་དབང་དང་། གྱི་ཆེས་
༡༦ ནས་གྲ་བསྐྱེད་ཀྱིས་དཔལ་ས་སྐྱའི་མཐོ་སློབ་བཙུག་ནས་ལོ་ཉེར་ལྔ་
འཁོར་བའི་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྟོ་ཆེན་མོ་ཉིན་བདུན་རིང་ཚུགས་རྒྱུ་ལ་
ལྷ་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དེར་ཕེབས་དགོས་པར་བཞེན་གྱི་ཆེས་ ༡༦ བར་
ཆོས་མཚམས་བཞག མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆར་ལུགས་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་
བཙུགས་མའི་དབང་ཆེན་གནང་བ་དེ་ཞུས་ཏེ་གྱི་ཆེས་ ༡༧ དགོང་མོ་ནས་
རང་དཔོན་ཏྲོག་དེ་ཆོ་བཤད་གྲུའི་ནང་ཡར་སོང་བར། ཆེས་ ༡༩ དགོང་མོར་
འཁྱོད་མཁུན་བཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་ཉིན་ཕེབས་འདུག་པར་མཇལ་འཕྲད་
དང་གསུང་མོལ་བྱུང་། བྱི་ཉིན་ནས་སྟོན་འཕྲོས་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་གྱི་ལུང་
འདོན་པར་གྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་བྱེད་ནས་བཞག་འདི་ཡན་ཆད་པོད་དགུ་ཆར་
སོང་། ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རང་གིས་ཐེ་མན་ནས་རྩེ་བས་སྐབས་གྲ་སྒྲིག་
འཆར་གཞི་ཅན་གྱི་བཤད་གྲུ་བ་ཆོར་ཆོས་གོས་རེ་ཆེམས་བཙུག་པ་དེ་ད་
རེས་གཅིག་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཐོན་འདུག་པ་ལ་སླ་གྲུ་ད་ལྟར་དངོས་ཡོད་
གས་ལ་སྤུལ་བས་འདང་ཅམ་བྱུང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་དང་ཐུགས་བསྐྱེད་གོས་
མཐུན་གྱིས་བཤད་གྲུའི་ལས་དོན་འགའ་ཐག་བཅད་བྱས་ཤིང་། གྱི་ཆེས་ ༡༩

ཉིན་བྱེད་ནས་བྱིར་འོངས་བར་ལམ་ཁར་མོ་ཤི་ནང་ཅུང་ན་ནས་དཀའ་ངལ་
 སྤན་བྱ་བྱུང་། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་མཁམ་ཁྲ་ལ་འཛི་ཆོས་སྐར་དུ་འབྱོར་ཏེ་སྐྱ་མ་ཡལ་
 སྤངས་ཞལ་མངལ། སྐྱི་ཆོས་ ༡༦ ཉིན་སྤྱོད་འབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་
 བས་ལྷགས་ལུང་སྟོན་མ་ལྟར་དང་། དགོང་དོར་སྐྱ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་ཞལ་སྤྱོད་
 བས། ༡༧ སྤྱོད་མོ་ལྟ་ ༡༨ མའི་སྟོན་ཆོས་བསྐྱེད་པ་གཤམས་ཐིག་ལེ་བཅུ་
 སྤྱག་གི་དབང་སྟོན་མར་གནང་བའི་བྲིད་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཆར་ཆང་
 བ་བུམ་བྲིད་རྒྱས་པར་གནང་། བྱི་ཉིན་ཕག་མོའི་དངོས་གཞི་སྐྱི་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་
 བས་ ༢༠ སྤྱོད་མོ་ལྟ་མོའི་ ༢༡ སྟོན་ཆོས་བསྐྱེད་པ་ཆར་ལྷགས་འཛིགས་བྱེད་
 གྱི་བྲིད་དབྱར་རྒྱུགས། སྐྱི་ཆོས་ ༢༢ བས་ཀྱི་ལྷིང་འབས་བྱུང་མདུན་ནས་རྒྱུད་
 བུས་པོད་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་གྲུབ། རང་ནས་མཁམ་པོ་ཀུན་དགའ་
 ཤེས་རབ་སོགས་ལ་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་ཞིག་ཀྱང་བཏོན། ཕག་མོའི་དངོས་གཞི་
 ཐོབ། སྐྱི་ཆོས་ ༢༣ བས་རིམ་པར་སྐྱ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་ཞལ་སྤྱོད་བས། ༢༤ སྤྱོད་
 མོ་ལྟ་དགའ་ལྷིང་དབང་ཆེན་དང་། ༢༥ སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་པའི་
 དབང་ཆེན་དང་། ༢༦ མ་རྒྱུ་མ་ཡ་སྐྱེ་འབྱུང་ཆེན་མོའི་དབང་དང་། ༢༧ རྫོགས་ལྷགས་གདན་
 བཞུགས་དབང་དང་། ༢༨ གདན་བཞུགས་མཁམ་པོ་འགྲོ་
 ཡེ་ཤེས་དབང་མོའི་དབང་ཆེན་གནང་། འདིའི་སྟོན་གྱི་ཉིན་མོ་ཡན་ལ་
 ཆར་ལྷགས་འཛིགས་བྱེད་གྱི་བྲིད་བཞི་བྲིད་རྒྱས་པར་གནང་གྲུབ། དབང་
 འདིའི་དངོས་བཞུགས་སྤྱོད་པ་གསུང་སྐྱེ་བཞུགས་རིན་པོ་ཆེས་ཐང་རྒྱལ་ཉི་

བརྒྱད་ཀྱི་ཆོ་དབང་གནང་བར་ཡུལ་མི་བཅས་ལ་མཉམ་དུ་ཐོབ། ཡང་སྐབས་
ཇི་མཆོག་གི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། རིམ་པར་ ༡༥ ་ ཀར་ལུགས་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་
པའི་དབང་སྤྲོ་གོན་མེད་པ་གཅིག་དང་། ༡༧ ་ རྟག་ལུང་པའི་ལུགས་ཟུར་
མང་སྟན་བརྒྱད་ཅེས་པའི་མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པའི་དབང་དངོས་སྟ་ཅན་རྒྱས་
པ་ཅན་ཞིག་གནང་ཐོབ་བྱུང་བ་དང་། སྤྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ད་
རེས་ཀྱི་རྒྱད་བརྟུང་དབང་དེ་ཅམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་མཆོམས་འདྲིལ་ཡིན་ཚུལ་
དང་།

ང་ཆོས་ད་རེས་ཀྱི་དལ་ཉེན་འདི་ལ་གཙོ་བོ་ཆོས་ཉམས་སུ་ཅི་ལོན་
བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་ཆོས་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཟབ་ཤོས་ཡིན་པ་
དང་། གསང་སྤགས་ལས་ཀྱང་སྤྲ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་ན་པན་ཡོན་ཆེ་
ཚུལ་དང་། དེའི་སྤྲོན་འགྲོ་ལ་ངེས་པར་དུ་དབང་ཐོབ་དགོས་པ་དང་དེ་ཡང་
སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དག་བྱ་དང་དག་བྱེད་དམ། སྤྱང་གཞི་དང་སྦྱོང་བྱེད་དོ་
འཕྲོད་ངེས་ཅན་དགོས་ལུགས་དང་། དབང་ཐོབ་རྗེས་དབང་གི་དམ་ཆོག་
དང་། སྤྲོམ་པ་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱུང་བ་དེ་གལ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ཡང་སྤགས་
ཀྱི་དམ་ཆོག་མི་ཉམས་པར་སྤྱང་བ་དང་། ཉམས་པ་སྤྱར་གསོ་བ་རྣམས་ལ་
ཡང་སྤྲ་མ་ལས་དབང་སྦྱར་ཡང་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་གཙོ་ཆེ་བ་དང་། རང་ལུགས་
ལ་ཞལ་འདོན་ཆགས་མེད་རྣམ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་མཛད་པ་དེས། ཉིན་རེ་

བཞིན་གྱི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་གསོ་ཞིང་གོང་
 འཕེལ་གཏོང་བའི་པན་ཡོན་ཆད་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ལམ་དུས་སྤུན་
 བཞི་སོགས་གྱི་ཉམས་ལེན་ནི་བྱིན་རྒྱལས་དང་དངོས་གྲུབ་ལྗེ་རྒྱུ་དུ་འགྲུབ་
 པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་བྱུང་འདྲུག་གི་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་ཆོས་ལུགས་གཞན་
 གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་བཞིན་སྤོང་པའི་གནས་སུ་ལྷུ་རྒྱུ་ལུགས་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
 ཉམས་ལེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་རྒྱས་ན་ཡང་། དད་པ་བརྟན་པོས་ལམ་ཟབ་མོ་སྤྲོ་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱུང་ན་མཆོག་སྤུན་མོང་གི་དངོས་
 གྲུབ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་ཞལ་གདམས་སྤྲིང་
 གི་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་རྒྱས་སྤོང་གནད་བྱུང་བ་ན། རང་ཆམ་རིམས་གྱིས་ནད་
 གཞི་དཀྲུགས་ཏེ་ལུས་བྱི་ནད་ན་ལུག་གིས་གང་བའི་སྦང་ཡིན་མོད། སྤྲོ་
 མའི་ཞལ་གདམས་གྱིས་ཡིད་འཕྲོགས་ནས་ལུག་གཟེར་གྱི་ཆོར་བ་བརྗེད་དེ་
 ལུས་གྱི་བ་སྤྲོ་བྱེད་ཞིང་། བྱིན་རྒྱུ་རང་དགར་འཆོར་བ་ཞིག་བྱུང་། ཆོགས་
 གྲོལ་ཏེ་འདྲུ་ཁང་གི་སྒོ་བྱམས་ནས་མར་ཡོང་བ་ན་ལུས་འཆལ་ཞིང་གོམ་པ་
 འཆོལ་ཏེ། གནས་ཁང་དུ་སྤྲོ་བས་པ་ན་འཕྲུ་སྤྲུག་གཉིས་ཀས་ཆབ་ཆེན་འདྲ་
 ལྗེ་རྒྱུ། མཁམ་བཞེད་རིན་པོ་ཆེས་སྤུན་སྤྲུག་སྤྲུག་དང་བྱིན་རྒྱལས་མཛད། ལྷུ་ལྷིང་
 མཁམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷུ་བས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཆེད་ཐེབས་
 གྱིས་བྱིན་རྒྱལས་བཀའ་བསྒྲོ་གནད་། རོར་གྱི་གྲ་ཆང་རྒྱུ་འཆོགས་གྱིས་
 དགོང་མོར་རིམ་གྲོ་གསུངས་མཛད་པ་སོགས་གྱིས་ཉེན་ཁ་ལས་སྤྲོ་བས་པར་

མཛད་སོང་། ང་རང་ད་རེས་འཆི་ཡང་མི་ཐང་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད། རང་ལོ་དོན་
བརྒྱད་ཟིན་པར་གྱུར། སྤྱིད་པོ་དང་སྤྱག་པོ་གཉིས་ཀ་ཚྭ་ལོངས་བྱུང་། གསེར་
ཁུར་པོ་གཅིག་བྱིར་ཏེ་འཛམ་བུའི་སྤིང་ཉུལ་བར་བྱས་ཀྱང་ཐོབ་པ་མི་སྤིད་
པའི་དབང་ཆོས་མང་པོ་དེ་འདྲ་ཐོབ་བྱུང་། སྤྲ་མ་མཆན་ལྡན་དེ་འདྲ་མང་
པོ་བཞེན་རྒྱ་ཉིད། དམ་ཆོག་ལ་སེལ་མཁོར་བའི་གཙང་མ་ཡིན། ད་ནི་འཆི་
ཡང་རན་ཏེ། མགོ་ནི་དཀར། ལུས་ནི་གོག་མཉེར་མ་ནི་འདུག། ལ་ནི་སྟོང་པ་
གྱུར། དབང་པོ་དྲུག་ནི་མི་གསལ། ཟས་ནི་མི་འཇུ། ལྡང་འདུག་ཀྱང་མི་རུས་
ཐམས་ཅད་མི་ལ་བཞེན་དགོས། མི་འཆི་བ་ཐར་ས་ནི་མེད། ད་རེས་འཆི་
ཡང་ཅི་སྟེ་འགྲོད། འོན་ཀྱང་སྤྲ་མ་རྣམ་པས་སྤྱགས་ཁུར་བཀའ་ནན་རྒྱ་ཆེན་
པོས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཕྲོད་བཞེན་ལ་གཟབ་དགོས་ཚུལ་དང་བཅས། བྱིན་
སྐབས་བཀའ་བསློལ་ཆེ་དབང་སོགས་ཡང་ཡང་གནང་སྟེ་ཐེངས་འདིའི་འཆི་
རྒྱུན་ལས་སྦྱོབ་པར་མཛད་པ་ལ་བཀྱིན་ཆེ་བྱ་ཞིང་། གནས་སྐབས་རིང་སྔོན་
སྤིད་ནའང་། ད་དུང་རང་འདོད་ཀྱི་རེ་བ་མ་ཁེངས་པའི་ཆོས་སྦྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་
ཉུང་དུ་རེ་ཡང་འགྲུབ་སྤིད་སྟམ་པ་ཡིན།

༡༩༩༩ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ ཉིན་སྤྲ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་བཞུན་
བཞུགས་དང་། འབུལ་མཆོན་སྤུལ་ཏེ་དགོང་མོ་ས་པཌ་དུས་ཆེན་གྱི་སྤྲ་
མཆོད་དང་ཆོགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་མཛད་དེ། ཕྱི་ཉིན་སྤྲ་མ་ཡབ་སྐུས་པོ་བྱང་
དུ་ཕེབས་སྤྱུལ་བྱས་སོང་། རང་ཡང་སྤྲ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་དང་། ལྷ་ལྷིང་

མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པའི་ཐུགས་ཁུར་བཀའ་བློན་ཆེ་བར་བརྟེན་རྒྱུ་ཇི་ཡིས་
 སོ་བྱང་དུ་ཞག་གཉིས། ལྷ་མིང་དུ་ཞག་གཅིག་བཅས་བསྟན་དེ་སྟོན་བཅོས་
 འཕྲོད་བསྟེན་ཕྱིན་ལྟམས་ཡང་ཡང་གནང་བ་ཞུས་མཐར་སྦྱི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༥
 ལྟམ་རིམ་པར་ལམ་ཞག་གཉིས་བྱས་ཏེ་རང་བཤད་གྲུར་འཕྱོར་ཏེ་ཞག་ཤས་
 ཇི་རམ་སྐར་ཚུན་སྟོན་པ་བསྟེན། འདི་སྟོན་ཚུར་ནས་ངོར་མ་དགོན་དང་ས་
 ལྷའི་ཆོས་ཆོགས་ལྷ་སྦྱི་ནིར་སྟོན་ལམ་འཆོགས་ཆེན་ཚུན་ལ་ཅི་འཕྱོར་གྱི་ཡོན་
 དང་བཅས་བརྟག་བབས་གྱི་རིམ་གྱོ་ཅི་འབྱུང་དང་། མཁའ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཁོང་ནས་གིབ་སེལ་སོགས་གྱི་རིམ་གྱོ་རྒྱ་ཆེན་ཐུགས་ཁུར་གྱིས་སྦྱབ་མཛད་
 པ་སོགས་གྱིས་ནད་གཞི་རི་དྲངས་སུ་བྱུང་བར་བརྟེན། སྦྱི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༩
 ཉིན་མོར་གྲ་པ་ཆོས་རོགས་སྦྱོར་གྱིས་རི་ཁྲོད་དུ་ཡར་ཡོང་སྟེ་གནས་སྐབས་
 དལ་གསོ་དང་བག་ཡངས་སུ་སྟོན་རྒྱ་བྱས། ང་རང་གི་ཆ་བོ་མཐུ་སྟོབས་
 དབང་ཕྱུག་སྟེ་མོར་ངོར་དགོན་དུ་རབ་བརྟེན་མཁའ་སྦྱུལ་དང་མཉམ་དུ་
 དགེ་ཆན་ལ་བཅོལ་བར་ལྷ་བ་ ༡༡ ཅམ་རེད་འདུག ད་བར་ཡིག་ལྷོག་ཡག་
 སོ་བྱང་བ་དང་། སྟོ་འཛིན་རིགས་ཆོས་སྦྱོད་ནང་མ་ཆ་ཆང་དང་དགོན་མཆོག་
 རེས་བྲན། ལྷུང་བཤགས་བཟང་སྦྱོད་སོགས་སྟོན་ལམ་ཆ་ཆང་། གནས་ཆོག་
 བསྐྱས་པ། སྟོལ་ཆོག་བསྐྱས་པ། འཇམ་དཔལ་མཆོན་བརྟེན་བཅས་སྟོལ་བྱང་
 འདུག་དགེ་ཆན་ལ་བཅི་བཀྱར་དང་སྦྱུལ་སྦྱུ་དང་མཐུན་ལམ་སོགས་སྦྱོད་པ་
 ཡང་ཡག་སོ་བྱང་འདུག་རེས་སུ་ཡི་རང་དང་ཁོང་དཔོན་ཏོག་གསུམ་ཆར་

གསོལ་གསོས་ཉིན་མཚན་ཕུལ། སྤྱི་ཟླ་གཉིས་པ་དང་བོད་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ་
ཤར་བ་ནས་རིམ་པས་ལུས་བྱངས་བདེ་ཁིང་ཤེས་པ་དྲངས་པ་ལྟ་བུར་བྱང་།

༡༡༽ ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་སྒྲ་འདྲིན་འཁོར་ཐག་ཏུ་སྒྲག་པ།

༡༩༤༤ ལོའི་བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་སྐོར་ ༧ཞོང་ས་སྐབས་མགོན་མཆོག་མ་
རྒྱ་ལིར་བཞུགས་སྐབས་སྒྲ་མདུན་མཇལ་བ་ན། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་
གསུང་ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་རང་ལ་ཁྲིད་རྒྱུ་ཡོད་པ་བཞིན་རིན་པོ་
ཆེ་ཁོང་ལ་དུས་ཚོད་ཅིག་བྱང་སྐབས་ཕུལ་དགོས་གསུང་པར་དེ་ནས་ལོ་
ལྟར། དངོས་མཇལ་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུའང་ག་ལེར་དུས་ཚོད་ཅིག་ཆོལ་
རྒྱ་ཡིན་ཅེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། ༡༩༤༧ལོ་འདྲིར་རང་མེ་མན་ནས་ཚུར་
སླེབས་འཕལ་མཇལ་ཁ་བྱས་སྐབས་སྒྲ་མདུན་ནས་གསུང་མོལ་གནང་ཆར་
ཉེ་ཡར་བཞེངས་ཤིང་། གཟིམས་རྒྱུད་སྒོ་འགག་བར་མར་བསྐུལ་བའི་ཞོར་
དུ་ཡང་ཞལ་ཅེད་ཀྱིས་ཚད་མ་དེ་ཁོང་ལ་ཕུལ་མ་ཆར་བར་བྱེད་གྲོང་ཆོག་
མི་ཡོངས་ཨ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲགས་འདུན་ཆེན་པོ་གནང་
བཞིན་པ་ལ། དེ་སྔར་ལོ་མང་རིང་དུས་ཚོད་མ་རྙེད་པ་རེད། ད་དུང་ཁག་པོ་
རེད་འདུག ད་ནི་འཁོར་ཐག་ཏུ་སྒྲགས་སྐབ་ཅམ་བྱང་ན་ང་རང་ཤི་ཡང་རིན་
པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་ག་ལེར་གསན་རྒྱ་འདྲ་མཛད་སྐབ་ན་སྙམ་པས། རང་གིས་
བྲིས་པའི་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནམ་ཐར་བསྐུས་པ་དེ་ཐོག་མར་

བཏོན་ཏེ་སྤྲུགས། དེ་ནས་བསྐྱུས་དོན་ས་བཅད་དེ་དང་བསྐྲུགས་ཏེ། ཚད་མ་
རྒྱུ་འབྲེལ་རྩ་བ་ལ་མཆན་བཏབ་པའི་རང་བྱིས་ཡིག་ཆ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་
རྩིས་སོར་ད་དུང་མཆན་གསར་པ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་དང་བཅས་ཐམས་ཅད་
གཞུང་དཔྱུས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། སྤྱི་འཛིན་གྱི་འཁོར་ཐག་ཏུ་སྤྲུགས་པར་
ད་རིས་གྱི་ཟླ་བ་འདིའི་ནང་རི་ཁྲོད་དུ་སྡོད་ཞོར་ལེགས་པར་བྱུང་སྟེ་འཁོར་
ལོ་བཅུ་གསུམ་དང་བྱེད་ལྟག་ལ་མཇུག་ཏུ་རང་བྱིས་འཛིག་རྟེན་གཞན་སྤྱབ་
དང་སློ་རྟགས་རིགས་གཉིས་ཀྱང་ཚུད་སོང་། དེའི་ཆེ་དགོང་མོ་གསུམ་གྱི་མི་
ལམ་དུ་ཚད་མ་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་རིགས་བཏོན་པ་མིས་
ཤིང་། དགོང་མོ་གཉིས་ལ་དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་སྟོན་ལེན་པའང་
མིས།

༥༥༽ རྒྱུ་ལྟན་ལྟན་གནང་སྒོ། བ༽

༡༧༧༩ གྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༧ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༧༧ རབ་བྱུང་ ༡༧ ས་སྟག་
གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་རྟེན་འབྲེལ་བྱས། དེའི་ཆེས་ ༥ གྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆེས་
༩ ལ་བཤད་གྲུའི་ནང་བྱིར་སོང་སྟེ་ལས་ཀའི་ཞིབ་འཇུག་འཆར་འགོད་བྱས་
ཏེ། གྱི་ཆེས་ ༩ དང་བོད་ཆེས་ ༡༠ རྟེན་མོར་བཤད་གྲུའི་གྲང་སངས་ཐེམས་
ནས་རྒྱུ་ལྟན་སྤྲུགས་ཤིང་ཆེས་བཅོ་ལྔའི་གསོ་སྦྱོང་དང་དེ་རྟེན་ལོ་གསར་
པའི་དཔེ་བྲིད་ཐམས་ཅད་དབུ་ཚུགས་གྱི་ཟླ་གསུམ་པའི་ཆེས་ ༩༠ བར་རང་

གིས་འཛིན་གྱི་ཁག་གཉིས་ལ་དཔེ་བྲིད་བྱས། དེའི་ཆེ་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་ཆོ་
བཞི་ལ་བཅུ་གཅིག་ཆར། འཛིན་གྱི་རྩིང་གསར་བདུན་ཡོད་པར་དེའི་རིམ་པ་
ལྟར་གྲག་བཞོས་ཤིང་། སྐྱོར་དཔོན་རྩིང་པ་མཁུན་རབ་དབང་ཕྱག་མཁན་
ཚུང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བྱས། འཛིན་གྱི་དང་པོར་གྲག་གསར་འཇུག་བདུན་ཅུ་དོན་
གསུམ་འདུག དེ་ལ་སྐྱོར་དཔོན་གསུམ། གཞན་འཛིན་གྱི་དུག་ལ་རེ་རེ་བཅས་
སྐྱོར་དཔོན་དབུ་བཞག་སྟེ། སོ་སོར་འགན་བསྐྱར། ཆོས་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ཐེ་
མན་ནས་རང་སྟོན་སྒྲན་པ་རུ་ཁག་དང་སྤར་འདེབས་ཆོགས་པ་བྱུང་བར་དེ་
ཆོར་སྟེ་ལེན་བྱས། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལོ་རིམ་དུང་སྐྱབ་འདོན་པར་ཡང་ཆོས་
འབྲེལ་བྱས། བཤད་གྱི་བ་ལ་སྤྲུལ་ཆོས་སྟོན་གསུང་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་འབྲེད་དང་སྟོབ་
དཔོན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་
དང་རང་བྱིས་མཆན་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་གསལ་བྱེད། ཆད་མ་རིགས་གཏྲེང་ལེའུ་
ཁ་ཤས་བཅས་བྲིད།

དེ་ནས་མཁན་ཚུང་རིན་ཆེན་ཐེ་མན་ནས་ཚུར་ཐེབས་བྱུང་བས་
རང་ནས་དཔེ་བྲིད་བཞག་སྟེ་རི་ཁྲོད་དུ་ཡར་འོངས། སྟེ་ལྷ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༡
དགོང་མོར་ཕྱི་ལམ་དུ་སྤྲུལ་ཆོས་སྟོ་མཇུག་ཞིང་ལོ་གསུམ་ནས་ཀམ་ཐོག་དུ་
འགྲོ་དགོས་གསུངས་པ་སོགས་ཆིས། སྟེ་ལྷ་ ༥ པའི་ཆོས་ ༡ དགོང་མོར་རི་
བོང་ལྷ་བུའི་སེམས་ཅན་ཞིག་གཞོད་འཆེ་བྱུང་བ་ན། དེ་ཉིད་ལག་པ་གཉིས་
ཀྱིས་བཏོན་ནས་ལུས་བཅད་དེ་གསོད་པར་ཆིས། ཆོས་ ༥ དགོང་མོར་སྟོབ་

ཕུག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་བཤད་གྲུ་ཞིག་འཇུགས་རྒྱུ་འཆར་འགོད་བྱས་པར་
 མིས། ཆོས་ ༡༠ དགོང་མོར་ལམ་དུས་བཏོན་ནས་དབང་སྒངས་བཞིན་པར་
 བུམ་དབང་རྫོགས་པ་དང་གཉིད་སད། ཆོས་ ༡༡ དགོང་མོར་རྩོམ་པོར་ཞིག་
 གི་ཐོག་ནས་རྒྱ་འབབ་པ་ལས་སྟོད་གོས་དང་ལག་པ་བཟུས་པར་མིས། གྲུ་པ་
 ཁ་ཤས་དག་ཚུལ་བྱས། བཤད་གྲུར་བཅུག་འདི་ལོའི་གྲུ་བ་བསྡོམས་ན་ ༣༥༠
 ཟེན་འདུག་སྱི་ཆོས་ ༡༥ ནས་རང་ཐེ་མན་དུ་ཐེངས་གསུམ་པ་འགོ་རྒྱུ་མིས་
 ཟ་ཚུར་བསྐྱར་ཆར་བར་ཐོས་པས། འདི་ལུབ་བཤད་གྲུའི་ནང་ཕྱིར་འོང་། སྱི་
 ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ལྷེ་ལིར་འབྱོར། ལས་བྱེད་པསྐྱས་སྒྲེ་ལེན་རོགས་སྐྱོར་ལེགས་
 པར་བྱས་ཏེ་གྲུ་འགྲིགས་པ་དང་། སྱི་རྒྱ་ ༥ པའི་ཆོས་ ༡ གྱི་དགོང་མོར་གནམ་
 བྱར་ཁྱལ་སྐབ་པར་བྱང་། འདི་ནས་སྱི་རྒྱ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༧ དགོང་མོར་
 ལྷེ་ལིར་ཚུར་སྐྱེའས་བར་གྱི་གནས་ཚུལ་ནི་《དེབ་སྟོན་པོ་》འི་ནང་དེར་བྲིས་
 ཡོད།¹ ལྷེ་ལིར་ཞག་གཉིས། ལམ་ཁར་ཞག་གཅིག་བཅས་སྱི་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་
 ཆོས་ ༡༩ བོད་ལྷའི་ཆོས་ཉིན་གླེར་རང་གི་བཤད་གྲུའི་ནང་དུ་འབྱོར།

ཁོང་དཔོན་སློབ་ཆང་མ་ཐུགས་མཐུན་སྤྲིམས་གཙང་དང་དཔེ་
 ཆ་སློབ་གཉེར་འཆར་གཞི་ལྟར་མཛད་ཅིང་ཤེས་ཡོན་སློ་སྦྱེད་གོང་འཕེལ་
 ཏེ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་ཞིང་ནད་པ་ཉུང་བ་དང་། གཉེར་པ་རྙིང་པ་བྱུ་དགོ་
 དང་དབང་ཕུག་ཅན་གྱིས་འཆོ་བ་གསོལ་ཆས་ལེགས་པོ་འབུལ་སྐབ་ཡོད་པ་

1 དེབ་འདིའི་ཤོག་ངོས་565པར་འཁོད།

དང་། མེ་སྟག་བོད་ཟླ་དྲུག་པའི་ཆེས་ལྷན་བཟུང་རང་ནས་གཉིས་པ་གསར་
 པའི་འགན་ཁུར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། དངོས་སུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ནི་མཁུན་བཅེ་
 སློ་གྲོས་དང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ཡིན་ཁྱད་། ཐུབ་ཆོས་རང་ཅར་
 ཡོད་པས་སླེབས་མ་ཐུབ་པ་ལ། མཁུན་སློ་ནས་དུས་ཐོག་ཏུ་འགན་སྲངས་ཏེ་
 ལས་ཀ་ཡག་པོ་འབྲུབ་བཞིན་པ་རེད་འདུག རང་ནས་སླེབས་འཕྲལ་གྱ་ཆང་
 ལ་ཉིན་གཅིག་གི་གསོལ་ཆོགས་དང་སྐྱེ་འབྱེད་སྟོར་བརྒྱ་རེ་དང་། མཁན་
 རྒྱུ་ཆོར་སྟོར་ ༡༠༠༠ རེ། དགེ་བསྟོན་དང་། ལས་བྱེད་ཆེ་གསལ་ལ་སྟོར་ ༡༠༠༠
 རེ། སྟོར་དཔོན་རྣམ་པར་སྟོར་ ༡༠༠༠ རེ། མ་བྱན་སོགས་ལ་སྟོར་ ༥༠༠ རེ་
 ཅམ་ཐོག་མའི་མཆོན་བྱེད་དུ་སྤྱལ། རང་པར་འགོ་ཁར་སླ་གྱ་ཁོངས་གཏོགས་
 བཅས་ལ་སྤྱི་བསྟོན་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པར་འདི་སྐབས་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་
 ཅུ་སྟག་ཟིན་པ་དང་། ཉིན་རེའི་འགོ་གོན་ཡང་མང་ཅམ་རེ་འདུག་ཁྱད་རྒྱན་
 ལྷན་གྱི་གྲྭ་མང་གི་འཆོ་བ་ཡང་སྤར་ལས་རྩེ་བཟང་ལས་ཞན་དུ་མི་ཤོར་བར་
 ཅི་དག་བྱ་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་པ་ཡིན། འདི་སྐབས་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་
 ཡང་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་ཞིང་རང་ལ་གནས་ཆོག་གི་སྟོ་ནས་ཆོ་རིང་དུ་འཆོ་
 བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྟོ་གཟབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་
 གཙོས་གནང་སྤྱིན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། གྲྭ་ཆང་མང་ཇ་དང་། སྐྱེ་འབྱེད་
 སྟོར་ ༥༠༠ རེ་གནང་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནས་ད་ལན་ཟླ་བ་གཅིག་ལྟག་
 བཞུགས་རྒྱུ་དང་། མ་འོངས་པར་བཤད་གྲུའི་ཆེད་དམིགས་གྱི་བྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་

ཡོན་ཅན་འགའ་བཅས་ཅིང་སྤིང་ནས། གློག་བརྟན་སྤར་གཞི་གཅིག་བཟོ་
སྟེན་མཛད་རྒྱ་རེད་འདུག རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་མདུན་དུ་རང་ནས་དཀོར་ཕྱད་
མཆོན་བྱེད་དུ་ཉིན་སྟོར་ཆེག་འབུམ་དང་། གཞན་ཅ་དངོས་ཕྱན་ཆེགས། ཆད་
མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྐྱེ་འཛིན་འཁོར་ལོ་བཅས་སུལ།

༡༥ ་ ཡལོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོར་ཆད་རྣམ་གྱི་བཤད་སྤྱད་ སུལ་བ།

བཞུགས་སྐར་རྩ་རམ་སྐ་ལར་ ཡལུལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་མཛེས་ཞུས་
སོང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོས་བསུ་སྦྱོལ་དང་། གསུང་མོལ་ཞིབ་
ཆ་གནད་། རང་ལོ་གྲངས་མང་ཞིང་རྒྱན་ཁོག་ཆགས་ཀྱང་། ཕྱི་རྒྱལ་ཚུན་ཆད་
དུ་དཀོར་ཉུག་བྱེད་རྒྱུའི་དམིགས་ལུལ་དེ་སྤར་ཅི་འབྱུང་དང་། ད་ལྟར་སྐྱབ་
བཞིན་པ། མ་འོངས་པ་ན་རེ་བ་ཅི་ཡོད་གསལ་པོར་ཞུས་ཤིང་། མིག་ཚུཤོར་
བ་ཡང་བྱུང་། དཀོར་ཕྱད་མཆོན་བྱེད་ཉིན་སྟོར་ཆེག་འབུམ་དང་ཆད་མ་རྣམ་
འགྲེལ་གྱི་སྐྱེ་འཁོར་བཅས་སུལ་རྒྱ་རྟེན་དེ་མཐར་བསམ་སྟོ་ཆོམས་པོ་བྱུང་། སྤྱི་
ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ནས་རང་གནས་རི་ཁྲོད་དུ་ཡར་སོང་ཞིང་དེར་སྐྱབ་སྤྱོད་གཉིས་
ཀྱང་སྐྱེ་ཁམས་བཟང་པོ་རེད་འདུག

རང་ལ་སྟོན་ལོ་སྟོན་དུ་དོར་ནས་སྤྱི་ལོ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་
འཛམ་དབྱངས་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། མཁམ་པོ་ལུང་རིགས་སེང་གེ་རྣམ་

གཉིས་ཀྱིས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འདི་ལ་འབྲེལ་པ་ཞིག་འབྲི་དགོས་གསུངས་བྱུང་
 བ་དེ་བཀའ་མ་བརྒྱུག་ཅིམ་ཞིག་འབྲུབ་ན་སྤྲུལ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྤར་དུས་ཆོད་
 མ་རྟེན་ད་རེས་ཞག་ཤས་རིང་། རྩ་དགོང་གི་ཐུན་བར་དུ་ཅུང་ཟད་རེ་འབྲི་རྒྱ་
 བྱས་ཏེ་ཡོད་པར། སྤྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༡ རྣམ་ཆེས་ ༡༥ བར་ཚད་མ་རྣམ་
 འབྲེལ་གྱི་བྲིད་ལུང་སྤུལ་དགོས་རྒྱུ་ལི་ ༧ གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་གནང་
 བ་ལྟར་འཕྱོར་དགོས་ཞེས་སྐྱེ་སྤྱི་ཡིག་ཚང་ནས་ཞལ་སྤར་འཕྱོར་བྱུང་བ་
 དང་། བཤད་གྲུའི་ནང་མར་འོངས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ ཉེན་སྒྲོལ་བསྐྱེལ་སྤྱོད་པས་
 འཕྲུལ། བཞུགས་སྤར་རྩ་རམ་སྤུལ་སོང་སྟེ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལེན་ཁང་དུ་བཅད་
 པར་སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉེན་ཉེན་གྱང་རྒྱ་ཆོད་དང་པོར་སྤྱི་མདུན་ནས་བསྐྱེལ་
 གཏོང་གནང་བྱུང་བ་དང་སོང་བ་ན། ཐོག་བཞེགས་ཅན་གྱི་ཆེ་ཡི་གཟིམས་
 རྒྱུ་གི་རྩ་མོ་ཁྲ་ནས་བབས་ཏེ། སྤྲུལ་ནས་ཡར་འཛེགས་པར་གཟིམས་རྒྱུ་
 གི་ཕྱི་སྒྲོའི་རྒྱུ་སྤྲུལ་ཁར་བར་དུ་བྱོན་ནས་ཆེས་གོས་གསོལ་བཞེན་སྤྱུག་
 མཛད་འདུག་པར། ཤིན་ཏུ་དབྱེས་ཆོར་གྱིས་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་ལག་
 རྣམ་འཛིན་ཅིང་དབུ་ཐོད་གནང་། ཡར་ནང་དུ་བྲིད་དེ་གསུང་མོལ་གནང་
 བཞེན་ཐོག་མར་གཟིམས་རྒྱུ་སྤྲུལ་མའི་ནང་དུ་བྲིད་ནས་རྒྱན་དུ་སྤྱུགས་
 དམ་ཞལ་འདོན་གནང་བ་དང་། རྩ་ཆེའི་རྟེན་གསུམ་རིགས་དང་། མཆོད་
 རྩལ་སོགས་པལ་ཆེ་བ་དོ་སྤྱོད་དང་བཅས་ཏེ་ཞིབ་པར་མཛལ་ཁ་གནང་བ་
 དང་། རང་གིས་སྤུལ་བའི་མཛལ་དར་དེ་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱེལ་སྤྱོད་ཡོད་པ་ལ། རྟེན་

གཙོ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དེའི་ཕྱག་ཏུ་སྤུལ་ནས། དེ་ཤེལ་གྱི་དོན་རྗེ་དཀར་པོ་སོར་
བཞི་ཅན་ཞིག་འདུག་པ་དེ་སྤངས་ཏེ་རང་ལ་གནང་བ་དང་། ཡང་འཇམ་
དཔལ་གྱི་ཕྱག་མཆན་དུ་རལ་གྱི་ཤུབ་དང་བཅས་མཐོ་གང་ལྷག་ཅིག་ཀྱང་
དེ་སྐོར་ནས་སྤངས་ཏེ་གནང་བུང་བ་དང་དེ་ནས་ཚུར་བྱོན་ནས། གཟིམས་
ཚུང་བྱི་མའི་དགྱིལ་དེར། རང་དང་ཞལ་སྤོད་གྱི་ཚུལ་དུ་གདན་བཤམས་པ་
དང་། མདུན་དགྱིལ་དུ་གཉིས་ཀའི་ཕྱག་དཔེ་འཛོག་པ་ཅན་མཛད་འདུག་
པར། ཐོག་མར་རང་གི་གདན་ལ་སྐྱུ་ཕྱག་གསུམ་གནང་བ་ན། རང་གིས་
ཀྱང་པར་ཕྱག་གསུམ་འཆལ་རྒྱ་རྟེན་ཅམ་བུང་། དེ་ནས་རང་ཐོག་མར་སྤོད་
དུ་བཅུག་མཐར་བཞུགས་པ་དང་། མརྒྱལ་འབུལ་བ་སོགས་གནང་བ་ན་ང་
རང་སོ་སྐྱེ་ཐ་མལ་པ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྷན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་རང་ལ་སྐོག་ཏུ་
མ་ལྟར་མོད། དམ་པའི་ཆོས་ལ་གྲས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མཛད་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་
པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆ་ཤས་ཅམ་སྟེ། ཀུན་རྫོངས་རང་གི་ལུས་སེམས་ལ་སྐོ་བུར་
དུ་འགྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་དོན་བཞིན་བཀའ་དོན་
ལྟར། རང་གིས་བྲིས་པའི་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། གཞུང་
གི་བསྐྱུས་དོན་ས་བཅད་ལེ་ཆན་བུར་དུ་ཡོད་པ་དེ་དང་ཐད་ཀར་སྐྱགས་ཏེ་
ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཆན་འགྲེལ་གསར་རྟེང་གཉིས་ཀ་དང་མཉམ་དུ་
རྩ་བ་ཆོག་བཞི་རེ་སྟོན་དུ་གྲོག་བཞིན་ག་ལེར་སྤུལ་བ་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་

ནས་ཀྱང་ཕྱག་དཔེ་ལ་ཐུགས་གཏད་ནས་གཟིགས་ཏེ་གསན་ཅིང་དབྱངས་
དང་། མྱོན་འདུག་རྗེས་འདུག་ཙམ་ཡང་རང་གིས་ལྷོག་པའི་སྐྱེ་མ་དག་པ་
བྱང་ཆོ་ཡང་དེ་འབྲལ་གསུངས་མཛད་ཅིང་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷོག་སྟེ་
གསན་པ་ན། རྒྱ་ཆོད་གསུམ་པ་བེན་ཆོ། གསོལ་དཔོན་གྱིས་གསོལ་ཇ་གང་
རེ་བྱངས་པ་དེ་གསོལ་ཆོ། གསུང་མོལ་ཁ་ཤས་གནང་བ་དང་། ཡང་གསན་
པར་རྒྱ་ཆོད་བཞི་དང་ཕྱེད་ནས་མཆོམས་བཞག་རྒྱ་གསུང་སྟེ། ཡར་བཞེངས་
ནས། རང་གི་ལག་པ་ནས་ཕྱག་གིས་འདྲིན་ཏེ་ཕྱི་རྒྱབ་སྐྱས་མགོའི་བར་བསྐྱལ་
བ་དང་། སྐྱས་མཐར་མར་བབས་མ་བེན་བར་གཟིགས་ཏེ་དབུ་གྲུག་གྲུག་
གནང་བ་མཛད་པ་ན། རང་མིག་ཞག་འཁོར་བཞིན་འབྲལ་དཀའ་བ་ལྟ་བུ་
འོངས་ཤིང་འདུག དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་བར་ཉིན་དུག་ལ་
ཕུལ་བས། ད་དུང་ཉིན་གཉིས་ལ་ཕུལ་རྒྱ་ཙམ་ལྷག་ཡོད།

༡༦༽ བཤད་གྲུ་དབྱར་གནས་དགག་དབྱེར་ཕེབས་པ།

རང་གི་བཤད་གྲུ་བ་ཆོ་དབྱར་གནས་བཞུགས་པར་དགག་དབྱེར་སྐོར་རན་
པར་བཞེན་ཞག་ཤས་དགོངས་པ་གནང་ཐོབ་བྱང་བ་བཞིན་སྦྱི་ཆོས་ ༡༧ ཉིན་
ཚུར་བསྐྱལ། བཤད་གྲུར་འབྱོར། དུས་རྒྱུན་གྱི་གྲུ་མང་ཞོགས་དགོང་སོགས་གྱི་
འཆོགས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་གཉིས་གྱི་ནང་དུ་
ཁག་སོ་སོར་བགོས་ནས་འཆོགས་རྒྱ་ལས། མཉམ་དུ་མི་རྒྱུད་པ་རེད། ད་རེས་

སྤིང་དགྱིལ་དུ་གྱུར་གཡར་ཏེ་སྤུང་པ་དང་། དེའི་ནང་གྲུ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཆུད་
ཅིང་འཆོགས་གྲལ་ལེགས་པར་བསྒྲིགས།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ དང་པོ་ད་ཆེས་ ༡༡ གྱི་དགོང་མོའི་ཆུ་ཆོད་དུག་ནས་
མཆན་ཐོག་ཐག་ཏུ་དབྱར་བཞུགས་པ་ཡོངས་རྫོགས་འཆོགས་པ་ན། རིན་
པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་མཛད་ཅིང་། རང་དང་བཅས་པ་དང་། ཐེ་མཆན་ནས་
རང་གི་སྤྱན་བདག་གས་པོ་མོ་བཅུ་ལྷག་ཅིག་ཀྱང་དགག་དབྱེ་མངལ་ཆེད་
སྤེབས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་སྤྲེལ་ན་ཅི་འབྱོར་བྱས། ཐོག་མར་རྒྱན་ཆགས་གསུམ་
པ་དང་དེ་ནས་ཚུལ་བྲིམས་ཡང་དག་གི་མདོ་བཏོན་རྗེས་རིམ་པ་བཞིན་
འཛིན་གྲུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་རང་མོས་གྱི་སྒོ་ནས་གྲུ་པ་བཅུ་གཅིག་གིས།
དབུ་པར། འདུལ་མདོན། ཆད་མ་སོགས་གྱི་གཞུང་གི་སྤྱི་རྒྱུ་དང་། དཀའ་
དབྱུང་ཅི་ལྟར་རིགས་པ་རེ་བཀོལ་ཏེ། ལེགས་བཤད་གྱི་མཆོད་པ་འཆར་
གཞི་ལྟར་ཆུ་ཆོད་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ་འཕྲུ་རེ་དང་། གྲུ་པ་བཅུད་ཀྱིས་ཚོད་
པའི་བཀོ་སྤྱོད་། གཉིས་ནས་ཚོམ་རིགས་སྒྲོག་བྱང་བཅས། བྱམ་གྱུང་ཆུ་ཆོད་
དང་པོའི་བར་གནང་སོང་བར། གྲུ་སར་དེ་ཆོར་སྤྱངས་དུས་ལོ་ཕྱེད་ནས་
དུག་བར་ཅི་རིགས་ལ། དེའི་རིང་གི་སྤྱངས་ཡོན་གྱི་ཆད་གཞི་སྤུང་འབྲས་
ཡང་ཅེ་གྲལ་ཅན་བྱུང་འདུག་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་སྤུགས་དགུས་ཅེར་
སོན་པ་དང་། གྲུ་ཆང་ཡོངས་རྫོགས་དགའ་སྤྱོད་འཕེལ་ཞིང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་
གི་སྤྱན་བདག་ཁག་བཅས། འཛམ་གླིང་ཤར་ཏུ་བ་གྱི་མི་མང་པོ་དང་། ཡུལ་མི་

ཤིན་ཏུ་མང་པོ་བཅས་ཐམས་ཅད་ཉམས་མཚར་བའི་ལྷན་མོ་དང་དགའ་སྦྱོས་
ཁེངས། མོས་གུས་དང་དད་པ་ཚད་མེད་སྦྱེས།

དབྱར་གནས་ཆེ་པལ་ཆེར་ཉིན་ལྷར་སྤྲོད་གོང་ཉིན་གུང་ཅི་རིགས་
ཆར་འབབ་པ་ལ། འདི་ཉིན་ཞོགས་པ་ནས་བརྒྱུད་ཉིན་ཞག་ལྷ་ཅམ་ཆར་མ་
བབ་པར་གནམ་གཤིས་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་། ཕྱི་ཉིན་ཆེས་ ༡༧ ལ་སྤྲོད་ཐོག་
མར་ཚུ་ཆོད་དུག་པ་ནས། དེར་དགག་དབྱེ་མཛད་པ་ན་གྲུབ་རྗེས། ཚུ་ཆོད་
དགུ་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་རང་བཅས་མཉམ་དུ་འཛོགས་ཏེ། བསྟན་པ་རྒྱས་
ཆོག་གསུངས་ནས་ཆར་བ་ན། གུང་ཆོགས་གྲོལ། དགོང་རྩོད་དུས་བཞིའི་
བསྐྱང་གསེལ་གསུངས། ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ཀུན་རིག་ཆོག་བྱང་སྟོན་བཅས་རྒྱས་
པ་དང་སྦྱོལ་ཆོག་བསྟོ་སྟོན་རྒྱས་སྟོན་སོགས་མཛད།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ དང་། བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་གྱི་སྤྲོད་རྒྱུན་
ཆགས་གསུམ་པ་ཆར་བ་དང་། ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་དབྱར་སྤྱོདས་རྒྱུའི་
ནམ་པའི་ཆེད་ཆོས་གོས་གསེལ་ཏེ་སེར་བང་བསྐྱིགས་ནས་སྤྲེད་གཏའི་གཞིས་
ཆགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཐོག་ཁའི་བར་བྱོན། དེ་གྲ་བསྐྱིགས་ཡོད་པ་ལྟར་ཚུ་ཆོད་
གཅིག་ལྷག་བཞུགས། བསངས་དང་གསེར་སྦྱིམས་སྤུལ། གསེལ་ཇ་དང་
ཞལ་གྲོ། ཞལ་འབྲས་བཅས་བཞེས་ཟིན་པ་དང་། སྤར་ཚུར་བྱོན་ཏེ་ཉིན་གུང་
གི་གསེལ་ཆོགས་བཞེས་པ་ནས། ཉིན་བཞིའི་རིང་ཐུགས་སྦྱོད་དང་གུང་སེང་
མཛད། འདི་ཉིན་བྱེད་ཡོལ་ན་བཞུགས་སྤར་ནས་རང་པར་བསུ་མི་བཏང་

བྱུང་བ་བཞིན་སོང་།

༡༡ ། སྐར་ཡང་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་ཆད་ནམ་གྱི་བཤད་བྲིད་
འབྲོས་སྤུལ་བ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ སྤྱི་ལོ་ཆུ་ཆོད་བཅུ་ནས་སྤྱི་མདུན་ཤོག་གསུངས་པར་ཉིན་གུང་
བར་བྲིད་ལུང་སྤུལ་བ་དང་། ཉིན་གུང་གསོལ་ཆོགས་མཉམ་དུ་གནང་། དེ་
ནས་དགོང་རོ་དང་ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་ཕྱི་རོ་གཉིས་བཅས་ལ་སྤུལ་བས། ཆད་མ་ནམ་
འགེལ་ཆ་ཆང་དང་། དེའི་ཁར་འཛིག་ཉེན་གཞན་བསྐྱབ་དང་། རིགས་གཏོར་
རང་འགེལ་དབུ་ནས་ཤོག་བྱ་བརྒྱད་ཆར་བ་དང་། གནས་སྐབས་མཆོམས་
འཛོག་རྒྱར་གསུངས། ཉིན་གུང་གསོལ་ཆོགས་མཉམ་དུ་གནང་། རྗེས་སོར་
འདི་ལོའི་བོད་ལྗོངས་ ༡༡ པའི་ནང་། དུས་ཆོད་བྱུང་ཤས་ཆེ་བས་དེ་དུས་སྤུལ་
དགོས་རྒྱར་བཀའ་ཕེབས། སྤྱགས་ཆེན་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཕྱག་སྟོང་སྤྱན་སྟོང་
གི་ལྷགས་སྤྱི་སྤྱིས་ཆད་ཞལ་གསེར་དང་། སྤྱི་ཉིག་རྒྱུང་རྒྱུང་མང་པོའི་སྤྱི་ཡོད་
པ་ལ་ནང་ཉེན་ཞབས་སྟོམ་རབ་གནས་ཅན་དང་། དར་ལྷག་ཉིན་བདེ། སྟོར་
སྤྱི་བྲི་སོགས་གནང་སྤྱིས་ཕོན་ཆེན་དང་བཅས་ཤིན་ཏུ་སྤྱགས་དཔྱེས་ཆོར་
མཛད། མཉམ་དུ་སྤྱི་སྤྱིར་སྤྱི་བཅུག

ཕྱི་སྟོའི་སྤྱིས་མགོ་བར་བསྐྱུལ་ནས་དབུ་ཐོད་ཡང་ཡང་གནང་སྟེ་
འབྲལ་དཀའ་བ་ལྟ་བུར་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱུར་འོངས་ཏེ་བཤད་སྤྱིར་འབྱོར། སྤྱི་

ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ �ནས་སྤྱི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༩ བར། བཤད་གྲུང་སྡོན་ལུང་
འཕྲོས། ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ་པོད་དགུ་བ་ནས་འདོན་པར་པོད་བཅུ་གསུམ་
ཀྱི་ཕྱིད་ལྷག་ཡན་ཆར་བ་དང་། གནས་སྐབས་དེར་འདྲིལ་རྒྱ་དང་། བཤད་གྲུང་
ནས་རྒྱན་ལྷན་གྱི་འཆད་ཉན་སྦྱོང་སྒྲིགས་སྤྲོད་ཚུགས། རང་རིམ་ཁོད་དུ་འོངས་
ཏེ། རྒྱ་ཕྱིའི་ཐུན་བར་དུ་སོར་མདོའི་འགྲེལ་པ་འཕྲོས་དེ་ཉིད་བྲིས་པར། སྤྱི་
ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཐབ་ཆག་གྲུབ་སོང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ ཉིན་བཤད་
གྲུང་ནང་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་གསུང་བསྐྱར་ཡིན་པའི་ཐེ་མཆོག་རིགས་གྲུ་
འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་བྱང་བར། ཁོང་ལ་དབུ་མའི་ལྷ་གྲུབ་གྱི་ཁྲིད་ཉིན་
གས་ལུལ། བཤད་གྲུང་ཆེས་དབར་འདྲིལ་རྒྱལ་དང་སྡོན་ལམ་བྱོན་རྒྱ། འཇང་
དགུན་ལ་སློབ་གཉེར་གཏོང་རྒྱ་སོགས་གྱི་གྲོས་ཐག་བཅད། བཤད་གྲུང་འཆོ་
ཉིན་དབུལ་གང་ཡོད་གཉེར་པ་ཐུབ་བརྟན་ཆེས་གྲགས་ལ་སྤྲད་ནས་ཏ་གོ་བ་
བྱས་ཡོད།

༥༡༽ རྒྱུད་བཏུས་འཕྲོས་ཁུ་བར་ངོར་དགོན་ལ་ཐེབས་པ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ ནས་ངོར་དགོན་དུ་སྡོན་གྱི་རྒྱུད་སྤྱིའི་བཀའ་དབང་ཁུ་ཆེད་
འོངས་བར་སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་འབྲོར། པོད་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡ དང་། སྤྱི་
ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༡ རྒྱ་ཤོར་ལྷ་ལྷིང་མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱབས་
མགོན་བདག་ཁྱིའི་རྩེ་འཆང་ཡབ་སྲས་ནམ་པར་མཇལ་ཁ་ཁུས་ཏེ། ཉིན་

བྱེད་ཆུ་ཆོད་གཉིས་པ་ནས། བྱ་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཁྲོ་བོ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་
 གྱི་དབང་གི་སྟོན་པོ་ཐོབ་པ་ནས་དབུ་ཚུགས་ཏེ། ཆཀ་གོག་དེ་སྟེན་མ་རྩས་
 པ་སྐལ་བ་བཟང་པོར་གྱུར། དེ་ནས་སྤྱི་ཆོས་ ༡༥ བར། ཆོས་དབྱིངས་གསུང་
 གི་དབང་ཕྱག་དང་། འཇམ་དཔལ་གསང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་སྟོན་པོ་དངོས་
 གཞི་ཅན་གྱི་དབང་ཆེན་གསུམ་རིམ་པར་གནང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༦ ཉིན། མི་ཏྲ་
 བརྒྱ་ཅའི་དབང་གི་སྟོན་པོ་སྟོན་མ་རྩེས་འཛིན་གནང་ཐོབ་བྱུང་བ་དང་། སྤྱི་
 ཆོས་ཉེར་གསུམ་ནས་སྟོན་པོ་རྣམས་སུ་སྤྱིང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་
 དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གི་ཞལ་སྟེན་ནས། རྒྱུད་བརྩས་ལུང་གི་
 རིམ་པ་གསུང་མཛད་པར་རིམ་པར་ཐོབ། སྤྱི་ཆོས་ ༡༧ ནས་ས་སྐྱ་ཕུན་པོ་འི་
 བདག་ཆེན་ཡབ་སྲས་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་འགྲོར་བྱུང་བར་བརྟེན་ཞག་
 ཤས་ཆོས་དབར་འཛིན་པར་མཛད།

སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡ ཉིན་ལ་བོད་ཟླ་ ༧ པའི་ཆོས་ ༡༤ འཁེལ་
 བར། དེ་ཉིན་སྟོན་པོ་སྤྱིང་མཁམ་རིན་པོ་ཆའི་འཁྲུངས་སྐར་ཉིན་འབྲེལ་
 ཏུ། ཆེ་ཆོག་དང་འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་སུལ་བ་དང་། དགོང་རྩོར་སྒྲ་མ་ས་
 ཆེན་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་པོ་འི་གཤེགས་མཆོད་བྱས་ཆེན་ཀུན་སྤྱིང་གི་སྒྲ་མཆོད་
 དང་སྒྲོལ་མ་པོ་བྲང་གིས་མང་ང་དང་སྐྱེ་འགྱེད་གནང་མཛད། བོད་ས་སྟོན་
 ལོ་འཁྲུག་བ་ ༧ པའི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་དང་། ༡༦ ལོ་འཁྲུག་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༤ ཉིན་མོར་
 རྒྱུད་བརྩས་མི་ཏྲ་བརྒྱ་ཅའི་དབང་གི་སྟོན་པོ་གནང་ཐོབ་དང་། དེ་ནས་ཉིན་

ལྟར་སྒྲོ་རྩམས་སུ་སྒྲུ་མིང་ཞབས་རྩལ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷགས་ལུང་གནང་བ་
 དང་། དགོང་རྩོ་རྩམས་སུ་སྒྲུ་མ་རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་ཞལ་སྒྲུ་ནས་དབང་གི་དངོས་
 གཞི་རིམ་པར་གནང་མཛད་པ་ལས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ནས་དབང་ཡོངས་
 རྩོགས་གནང་བེན་པ་རྩམས་བཀའ་བྱིན་ཐོབ་པའི་མི་བརྒྱུད་པའི་ཐོ་བྱར་དེབ་
 བྱང་གསལ་དང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་སྒྲོ་རྩོ་སྒྲུ་མ་རྩོ་རྩོ་འཆང་གིས། རྩོ་རྩོ་
 ལྟར་དང་སམ་བྱ་ཁྲིའི་ཁྲིའི་གནང་བ་དང་། རང་ནས་འདུས་ཆོགས་ལ་གསོལ་
 ར་དང་། ཞལ་བག་སྒྲུ་འབྱེད་སྒྲོར་ལྷ་བཅུ་རེ། སྒྲུ་མ་རྩོ་རྩོ་འཆང་མཐུན་
 སྒྲུ་ཡོན་རྩམ་གཞག་མཆོན་དོན་ལུ། རང་གི་ཆ་བོ་ཆུང་བ་ལའང་འབུལ་
 མཆོན་དང་། ཕྱག་དབང་ལྟར་བཅུག་རང་ཆ་མཐུ་སྒྲོ་བས་དབང་ཕྱག་གིས་
 རོར་དགོན་གྱི་སྒྲུ་སྤྱི་སྤྱི་ལྟར་འདོན་ཆོག་སྒྲོ་འདིན་རྒྱུག་སྒྲོ་དབུས་པར་སྤྱི་
 ཆོན་སོ་སོར་བརྟེན་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྟགས་མའི་མཆོན་བྱེད་ལྷ་སྒྲངས་
 ཐོབ་བྱུང་འདུག སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན། སྒྲོ་རྩོ་སྒྲུ་མ་རྩོ་རྩོ་འཆང་ལ་སྒྲོལ་དཀར་
 གྱི་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་སྒྲོས་དང་འབྲེལ་སྒྲུ་ཡོན་མཆོན་བྱེད་སྤྱི་སྒྲོར་སོ་སོས་
 ཅི་འབྱོར་ལུ། དགོང་རྩོར་དཔོན་སྒྲོ་བ་ཐུན་མོང་བྱུ་བསྐྱང་གསོལ་དང་འབྲེལ་
 ཆོགས་འཁོར་མཛད།

༡༩༽ རྩོར་གདན་སོགས་གནས་བསྐྱོར་ཕེབས་ནས་བཤད་སྒྲུར་
 སྤྱི་བས་པ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༤ ལྷ་མོ་ནས་སྤྲོ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་ཡབ་སྲས་སྤྱི་འཁོར་ཡོངས་
 རྩོགས་པོ་བྱང་དུ་ཕེབས་པ་དང་བཅས་དབང་གྲ་གྲོལ་བ་དང་། རང་ཉིད་ལྷ་
 པ་གཉིས་དང་ཐེ་མན་རྒྱ་རིགས་རང་སློབ་དགེ་མ་གསུམ། ལུབ་ཕྱོགས་པ་
 གཅིག པ་ཡུལ་གྱི་གནས་བསྐྱོར་བ་གསུམ་བཅས་དགོང་མོར་དྲེ་ར་དུན་རི་
 ལིའི་ནང་ཞུགས་ཏེ་གནས་བསྐྱོར་སོང་བར་སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་དོ་རྩེའི་གདན་
 དུ་འབྱོར། ལམ་ཁར་མ་རྩ་རྩ་སིའི་མཐེལ་དུ་ཕྱག་བསྐྱོར་དང་སློན་ལམ། འཆང་
 ཉན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྩ་བོ་གང་གྲུའི་ནང་ལྷ་མོ་བཅས་བྱས། སྤྱི་ཟླ་
 ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡ བར་དོར་གདན་དུ་ཕྱག་དང་བསྐྱོར་བ་དང་མཆོད་པ་ཅི་
 འབྱོར། སྤྱི་བས་འགོ་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལེན་པ་དང་། འོད་
 པ་དང་། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྒྲུལ་བསྐྱེད་ལེན་འོད་སྟགས་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་ཅི་
 རིགས་བྱས། ཉེ་འཁོར་བྱ་ཆོད་སྤྱང་རི་དང་ན་ལེན། བསེལ་བའི་ཆལ་གྱི་དུར་
 ཁྲོད། སྤྱི་བ་རིའི་སྤྱི་བ་ཕྱག་སྟགས་སུ་བསྐྱོར་བ་དང་བག་ཆགས་འདོག་པ་
 བཅས་བྱས་པ་དང་། ཆན་ཆེ་དགའ་དོ་རྩེ་དང་། ཁོང་གི་སྤྱན་དང་མ་བཅས་
 གྱིས་གནས་གཡར་སྤྲེ་ལེན་ཡག་ཐག་ཆོད་གནང་བྱང་།

སློན་པ་བཀའ་བྲིན་ཅན་གྱི་བྱིན་གྱིས་སྤྱི་བས་པའི་གནས་འདིར་ང་
 རང་དད་ཞེན་ཆེ་ཡང་དེ་སྤྱི་ལོ་ཤས་མ་སྤྱི་བས་ཀྱང་། ད་རེས་སྤྱི་བས་སྤྱི་བར་
 དགའ་ཆོར་ཆེར་སྤྱི་བས་ཕྱག་བསྐྱོར་མང་པོ་མ་རུས་མོད། སེམས་བསྐྱེད། འདུན་
 སློན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱེད་རྒྱ་ཉིད་པར། རང་ཉིད་བསྐྱེད་པ་བཟང་པོར་སྤྱི་བ་

སྟེ་ཡིད་ཆིམ་པོ་བྱུང་། གྲོགས་ཆོལ་ཡང་ཅུང་པན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། སྤྱི་
ཆོས་ ༡ དགོང་མོར་ག་ཡཱ་ནས་རི་ལིའི་ནང་དུ་ཡོང་བར། སྤྱི་ཆོས་ ༡༠ ཡི་ཉེན་
གྲང་པམ་གྱི་ཁྱེད་འབྱོར་བར་ཁྱེད་མིའི་ནང་ཞུགས་ཏེ་དེ་རུབ་བཤད་གྲུའི་
ནང་སྤེབས་པ་དང་། བཤད་གྲུ་བ་ནམས་ནི་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡ ནས་
ལུས་ཀྱི་ལ་ས་སྤྱིའི་སྟོན་ལམ་འཆོགས་སྤྱི་དང་ཆོས་དབར་གྲང་སེང་གྲོལ་ཟེན་
སྤེབས་གྲུ་བ་སྤེམ་ཅུའི་སྟོར་བཞུགས་འདུག

༡༠༽ རྒྱན་ལྡན་གནང་སྒོ། མ།

སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ ཉེན་མོར་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་དང་དངོས་གྲུབ་དཔོན་ཏྲོག་
གཉིས། རྗེ་ལི་ནས་གནམ་ཐོག་བརྒྱད་ཐེ་མན་དུ་ཐེབས་སྤྱི་ཡིན་པར། དེའི་
སྤྱི་རིམ་དུ་མགོན་ཁང་ནང་ང་ཆོ་དཔོན་སྟོབ་ཉི་ཤུ་ལྟག་བསྐྱང་གསོལ་བཏོན་
པ་ཡིན། སྤྱི་ཆོས་ ༡༤ ཉེན་ཕྱེད་ནས་རི་ཁྲོད་དུ་ཡར་ཡོང་སྟེ་གནས་སྐབས་
སྟོད་འཛིག་བྱས།

ད་རེས་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༥ ནས་ ༡༩༩༩ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་
ཆོས་ ༡༡ པར་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ཁ་འདོན་ལ་ཟབ་ནན་དང་འབྲེལ་གཙོ་བོ་ཡི་
དམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་། བསྐྱེན་པ་ཅི་ཐོན་བྱས་ཤིང་། གཞན་དང་འབྲེལ་
གཏུག་པལ་ཆེར་བཅད་དེ་བསྐྱེད་པ་ན། གཟུགས་པོ་བདེ་ཞིང་། ཉེ་གནས་
མཁས་གྲུབ་ནས་ཡག་པོ་གཏོག་སྤྱི་བྱུང་བ་དང་། བཤད་གྲུའི་ནང་དུ་ཡང་

ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་ཅན་གྱིས་གཞིས་སྟོན་གྱ་ཚང་ལ་ཞལ་ལག་སྟོན་རྒྱ་
 སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ལེགས་པར་བརྟེན། ང་རང་དེའི་ཆོ་ལུས་སེམས་གཉིས་
 ཆར་སྟོན་ཅིང་བག་ཡངས་པ་དང་། དགེ་སྦྱོར་ཡག་པོ་འབྲུབ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་
 དང་། རང་སྟོབ་རྒྱ་རིགས་དགེ་མ་ཆོས་སྦྱོར་དཔལ་མོ་ཡང་། དེའི་ཆོ་ཐེ་མན་
 བས་ཚུར་བསྐྱོར་ཏེ། བཤད་གྲུའི་ཉེན་ཅ་འཕྲོས་འགའ་ཞིག་བསྟུ་ལེན་བྱས་ཏེ་
 གོ་ཚད་བྱུང་བ་དང་། རྒྱད་བསྟུར་ཤེས་རབ་སྟོལ་མ་ནས་ཀྱང་། རང་གིས་ ༧༥
 ལོར་ཐེ་མན་བཤད་བྲིད་བྱས་པ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་འཇུག་ཅ་
 འབྲེལ་ཡང་། རྒྱ་མིའི་རྒྱད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཆ་ཚང་བསྟུར་ཆར་བྱུང་བ་ལ་ད་དུང་
 ཡི་གེའི་དག་སྦྱོར་དང་ལེགས་བཅོས་དགོས་པ་ཟེར། མོ་རང་གིས་ལྷག་བསམ་
 རྣམ་དག་གིས་བཙོན་འབྲུས་བྱས་སོང་། ང་རང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ན། རྒྱད་
 ཡིག་འདི་ཡི་བྱུང་ཁོངས་སུ་པན་ཐོགས་པའི་རེ་འདུན་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་
 བསྟུལ་སྟོང་བྱས་པ་ཡིན། རྒྱ་ཆོས་ ༡༩ ནས་བཤད་གྲུའི་ནང་དུ་བྱིར་འོངས་ཏེ་
 བལྟ་ཞིབ་བྱས། གྲུ་པ་གསར་ཞུགས་ལ་དམིགས་ཏེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁང་མིག་
 བདུན་ཅམ་བཟོ་བསྟུན་བྱས། རྒྱ་ཆོ་ ༡ པོའི་ཆོས་ ༡༥ དང་། བོད་ཆོ་ ༡༩ པའི་
 ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ནས། བཤད་གྲུའི་གྲང་སང་གི་དུས་ཚོད་ཐིམས་ནས་ཡོངས་
 རྫོགས་འཛོམས་ཤིང་རྒྱན་སྒྲིག་ཚུགས་པ་དང་། ལོ་མཇུག་གི་ཡིག་ཚད་ཆེད་
 གཟུང་འཁོར་གཉིས་རིང་ལ་རང་སྦྱོང་མཛད་ཞོར། ང་རང་གིས་སྟོན་མའི་ས་
 རྒྱུའི་བཀའ་འབུམ་གྱི་ལུང་བརྟན་འཕྲོས་པོད་པ་ཡི་ཤོག་བྱ་ ༡༥༤ ཡན་ཆར་བ་

དང་། འོན་ལྟེ་མདུན་རོས་སུ་བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཙུང་ལྟེ་སྐྱབ་སྒྲོར་ནས་ཉིན་
ལྷ་རྩོམ་ནས་སུ་ཅི་ཆར་བཏོན་པ་ན་པོད་ ཡ། བཤེག་ཉིས་བཅས་ཆང་བར་
བཏོན། སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༦ ལ་ཆར་སོང་།

སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡ དང་། བོད་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༦ ཉིན། ལོ་
གསར་པའི་ནང་དུ་བཤད་གྲུའི་ཆོས་ཁྱེད་ཀྱི་གྲུ་པ་ཆོའི་མཆན་ཐོ་སྤངས་པ་
ཐོག་མ་ཡིན། སྤྱི་ཆེས་ ༩ ནས། འཛིན་གྲུ་གསར་པ་ཆོར་སློབ་དཔོན་བསོད་
ནམས་ཅེ་མོའི་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཞེས་པ་ཉིན་ལྷ་ཅན་བྱས་ཏེ་བྲིད། རང་
གི་སློབ་ཕྲུག་མཁན་པོ་འཇམ་དེར་ཕེབས་བྱུང་བ་ཁོང་ལ། ཆད་མ་ཀྱན་བཏུས་
ཀྱི་བྲིད་ལུང་ཆར་གཅིག་ཕུལ། དེ་ཉིན་ཤར་སྒོན་ལ་མདོན་པ་མདོད་ཀྱི་བཤད་
བྲིད་ཚུགས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ དང་། བོད་ཆེས་ ༡༦ནས་ཉིན་གཉིས་ལ་སྤྱི་ལོའི་
འཛིན་གྲུ་བདུན་པ་ཡིག་ཆད་བཏང་། དེ་ནས་ལོ་མཇུག་གི་རིམ་གྲོལ་སྒྲོལ་
མདོས་ཉིན་གསུམ་མང་འཆོགས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། ཉེར་དགའི་དགོང་རྩོར་
འབོར། སྤྱི་ཆེས་ ༡༦ དང་། བོད་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་མོ་གྲུ་ཆང་ངལ་གསོ་དང་།
གཙང་སྒྲ། དགོང་རྩོར་གསོ་སྦྱང་འཆོགས། དང་པོའི་འཆར་གཞི་ལ་ད་རེས་
གྲུ་ཆང་རྒྱས་རེས་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་པར། ལོ་གསར་
རྒྱས་སྒྲོས་ཅམ་ཞིག་གཏོང་བྱུ་ན་བསམ་མོད། སྤྱི་བྱུར་དུ་ས་སྐྱའི་མཐོ་རིམ་
སློབ་གྲུའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མིག་དམར་སྐྱུ་གཤེགས་པའི་གཏམ་ངན་ཐོས་
བྱུང་བར་བཞེན་ཉིན་ཤས་ངལ་གསོ་དང་འབྲེལ་གསོལ་ཆས་ཅི་དྲག་བྱ་རྒྱུ་

ཅམ་ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད་རྒྱུ་བྱས།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ བོད་ས་ཡོས་ལྷ་བ་ ༡ པོའི་ཆེས་ ༡ ཞོགས་སྤར་རྒྱན་
ཆགས་གསུམ་པ་འཆོགས་གྲོལ་རྗེས། མང་འཆོགས་ཀྱིས་གནས་ཆོག་ཆར་
གཅིག་གསུངས། དེ་དང་འབྲེལ་འཛིན་གྲགས་པའི་དགེ་སློབ་ཏུ་ངག་
དབང་འོད་ཟེར་དང་། དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གཉིས་བསྒྲོས། གྲག་མང་
གིས་བཀྲ་ཤིས་ཁ་དར་སྤུལ་བ་དང་ཆོགས་སུ་གསོལ་ང་དང་། གྲོ་མ་འབྲས་
སིལ་བྱངས་ཆར་པས་ཆོགས་གྲོལ། རིན་པོ་ཆའི་མདུན་དེར་མཁའ་ཆོས་སྦྱོར་
དཔོན་རྣམ་པས་མཇལ་དར་སྤུལ། ང་རང་འཆོགས་མ་གྲོལ་སྡོན་ནས་རིན་པོ་
ཆེས་ཐེབས་སྐྱུག་མཛད་འདུག་པས་ཤིན་ཏུ་ངོ་ཁྲམས། རང་དགོན་གྱི་མཆོག་
སྤུལ་བྲིད་དེ་རྗེས་སུ་ཡར་མཇལ་ཁ་ལྷས།

ཆེས་ ༡ ཉིན་ཐེ་མན་ནས་རང་སློབ་བཤད་གྲུའི་སྤྱིན་བདག་གས་
ཀའི་བྱིང་བྱོན་སོགས་ཕོ་མོ་སྐྱ་ལེར་ ༡༩ ཅམ་འབྱོར་བྱུང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་
ཞག་གཉིས་ལ་སྡེ་ལེན་གཟབ་ནན་དང་། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་དང་
འབྲེལ་བའི་སྒྲོམ་བསྐྱས་ཀྱི་བྲིད་དང་ལུང་བྲིན། བོད་ཆེས་ ༤ སྤྱི་ཆེས་ ༡༠
ཉིན་ཁོང་ཆོ་ང་རམ་སྤྲེལ་ར་མོང་ས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱེ་མདུན་མཇལ་ཁར་
ག་སྤྱིག་དང་བཅས་ཏེ་ཡོངས་རྫོགས་མཉམ་དུ་སྡོད་བཅུག་པ་དང་། ༢ རྒྱལ་
དབང་མཆོག་ཉིད་དེར་བྱོན་ཏེ། ཐོག་མར་ངོས་ལ་སྐྱེ་བྱུག་གནང་བ་དང་དབུ་
ཐོད་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དགུས་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས། ཁོང་ཆོའི་

གནས་ཚུལ་རེ་རེ་བཞིན་འདི་གསན་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་ངི་བ་འགའ་ཞིག་
འདུག་པ་ལའང་ལན་སོ་སོར་གནང་ཞིང་། ང་ཡི་བཤད་གྲུ་ལ་རོགས་སྒྲོར་
བྱས་པ་ལའང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་པ་ཞིང་དང་སྟོན་པའི་སྒྲུ་བྱིན་ཅན་ཚུང་དུ་རེ་
རེ་གནང་ཞིང་། ཕྱི་ལོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་མཉམ་དུ་སྒྲུ་སྐར་སྒྲོན་བཅུག་པ་སོགས་
གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཁོང་ཆོ་དགའ་སྒྲོས་ཁེངས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་སྒྲུ་བའི་
དགུས་བཅེའི་མཛད་བཟང་སྟོན་མཛད་སོང་།

དེ་ནས་ཁོང་ཆོ་གནས་བསྐྱོར་དང་རིམ་པ་པར་འགོ་སོང་བ་དང་། ང་
རང་ཚུར་འོང་། སྤྱིན་བདག་མོ་བྱིང་བྱོན་ནས་རང་རེ་བཤད་གྲུའི་ཆེད་ཨ་སྒྲོར་
༤༧༥༠ སྤུལ་རྒྱ་འདུག་མོ་རང་གི་ཆོས་ཆོགས་དཔལ་ལྷན་བཤད་གྲུའི་གཉེར་
པ་ལོ་གསུམ་ཁུར་རིང་ལྷ་རེ་བཞིན་ཐེ་མན་ཀྱི་སྒྲོར་མོ་ཁྱི་གཉིས་རེ་སྤུལ་བྱུ་
རྒྱར་ཁས་གྲངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་འབུལ་བཞིན་པ་རེད། སྤྱི་ཆོས་ ༣༥ དང་། བོད་
ཀྱི་ལྷ་བ་ ༡ བོད་ཆོས་ ༡༠ བར། བཀའ་འགྱུར་དག་ཚར་དང་གཏོར་མ་བཟུངས་
ཤིང་། བསྐྱང་གསོ་དང་། བསྐྱང་བསྐྱེད་འབུམ། སྒྲོལ་ཆོག་འབྲེལ་བའི་སྒྲོལ་
བསྟོད་འབུམ་སོགས་ཀྱི་བཤད་གྲུ་སྤྱིའི་ལོ་རིམ་གྱུ་བར་བྱས། འདི་བར་བཤད་
གྲུར་ཞུགས་པའི་གྲུ་བ་ ༤༩ རེད་སོང་། ད་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་འདིའི་ནང་གསར་
པ་མི་འདྲིལ་རྒྱ་བྱས། ཆོས་དཔེ་ར་བའམ་ཤོ་ཀ་ལི་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་
ཉིས་ཏེ། ལོ་སྟོན་མ་དང་། ད་ལོའི་འདྲིལ་གྲུ་ནམས་ལ་སྤུལ་བ་དང་། ཞུགས་
ཀྱི་ཉལ་ཁྱི་རྒྱག་ཅུ་རེ་གཉིས་ཉིས་ཏེ་སྤུལ། འདི་ལོའི་གྲུ་གསར་པ་ཆོ་ལ། ཆོས་

བྱིད་གནང་མི་དག་སྒྲོབ་ངག་དབང་འོད་ཟེར་བསྐྱོས་ཤིང་། དེའི་འོག་ཏུ་ལྷ་
 པ་ཉི་ཤུའི་སྐྱོར་རེ་ལ་སྐྱོར་དཔོན་རེ་བཅས། ངག་དབང་སྦྱོན་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 བཅོམ་། བསྟན་འཛིན་འཇམ་དཔལ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་བཞི་ལ་སོ་སོར་
 ཅིས་སྤྱད་དེ་བཞག་ཡོད། སྡོན་ལོའི་སྐྱོར་དཔོན་ཐམས་ཅད་རང་འཇགས་
 བྱས་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉིན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཆབ་ཏུ་
 བཞག་ དགེ་བསྐྱོས་གསར་པ་རྒྱལ་མཚན་ཆོས་གྲགས་དང་། ཆེ་རིང་གཉིས་
 ལ་འཁེལ། དེ་ལྟར་ན། མཁམ་པོ་རྒྱན་གཞོན་དང་དགེ་སྐྱོབ། སྐྱོར་དཔོན། དགེ་
 བསྐྱོས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་འགན་སོ་སོར་ཅིས་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། ལྷ་པ་
 ལྷམ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཡན་མན་ཟེན་འདྲ། ད་ནི་ལྷ་པ་གསར་པ་འཛོག་སའི་ཁང་
 པ་མི་འདུག ཆོགས་ཁང་ནི་རིན་པོ་ཆེས་མངགས་ཏེ་ལས་ཀའི་འགོ་ཚུགས་
 སོང་ཡང་ཡུན་རིང་འགོར་ངེས་རེད་འདུག བོད་ཆེས་ ༡༠ རྣམ་ཁོང་རྣམ་
 པས་འཆད་ཉན་དབུ་ཚུགས་པ་དང་། རང་གིས་དགོང་མོའི་ཞོར་དུ། རང་བྱིས་
 སྟོན་པའི་མཛད་བརྒྱ་དང་། དཀོན་མཆོག་རྗེས་དྲན་འགྲེལ་པ། མཁམ་གསུང་
 མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་སོགས། ཁ་ཤས་བཏོན། མ་ཉི་དུང་སྟུང་ཆོགས་དབུར་
 སོང་སྟེ། སྐྱབས་འགྲོའི་སྡོམ་པ་དང་། སེམས་བྱིད་བཏོན། ཆོས་བཙོ་ལའི་ཉིན་
 པོ་མོ་བརྒྱ་སྐྱོར་ཙམ་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་ལུང་བཏོན། ལྷ་གསར་ཁྱེགས་
 བརྒྱ་གཉིས་གསུམ་རེ་བྱས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས། ཤེར་མོ་ལ་
 མདོན་མཛོད་གནས་བཞི་བྱིད།

ཡང་ཆེས་ ༡༥ དགོང་མོར་ཡིག་ཚད་གི་འབྲས་བུ་འཛིན་གྱི་སོ་སའི་
ནང་རིམ་པ་དང་པོའི་དང་པོ་སོགས་གསུམ་རེ་ལ་ལག་འཁྱར་དང་། རན་
པ་ཚད་ནམ་གི་འཁོར་ལོ་སོགས་སྟོང་དེ་བསྒྲགས། བོད་ནས་རང་དགོན་
གི་མཁན་སྤྱལ་ངག་དགའ་ཁོང་། ལོ་གསར་གི་སྟོན་དུ་ཕེབས་བྱང་བར། ལོ་
གསར་རྗེས་དྲོར་གདན་སོགས་སུ་གནས་བསྐྱོར་གཏང་རྗེས། ཕྱིར་བོད་དུ་བྱོན་
རྒྱུ་ལ། ཁོང་བྱོན་ཆས་དང་། བལ་ཡུལ་གི་བར་དུ། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་གིས་
བསྐྱལ་ནས། ཅ་ལག་མཁོ་སྤྱབ་སོགས་གང་དགོས་ཆེད་མངགས་བྱས་པར། སྤྱི་
ཟླ་ ༩ པའི་ ཆེས་ ༡༡ ལ་ཕེབས་རྒྱ་བྱབ་སོང་། རང་ཕྱི་ཉིན་རི་ཁོད་དུ་ཡར་
འོངས་ཏེ་ཞག་ཤས་སྟོང་ཅིང་། དགེ་སྦྱོར་ཞོར་ལས་འགའ་ཡོད།

༡༡ བེ་མན་དུ་འབྱལ་བཞུད་བྱས་ཏེ་གོང་ས་མཆོག་མཇལ་བ།

བཤད་གྲུའི་འཆོ་ཉེན་ཆེད། ཡང་བསྐྱར་སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ རྒྱུ་མེ་མན་དུ་འགོ་
རྒྱུ་ཡིན། ཞག་ཤས་རིང་བསྐད་པར་དེའི་ཆེ་མཁན་ཆེན་བཀའ་འདྲིན་ཅན་
མདོ་སྤྱི་བ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་གི་མཛད་ནམ་བསྐྱེད་པ་སྤར་བྱིས་འཕྲོ་
དེ་ཆར་བར་བྱས། རང་སྟོབ་ཀན་པ་ཡིན་པའི་མཁན་པོ་ཐུན་ཆོགས་སྟོབས་
འབྱོར་ཁོང་ཕེབས་བྱང་བར། དེ་སྤར་ལོ་ལྷའི་རིང་ལ། མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་
ཆའི་གསར་འཛུགས་གི་བཤད་གྲུ། འབྲུག་བདེ་བ་ཐང་དུ་མཁན་པོ་མཛད་
ནས། སྟོབ་ཐུག་བཞི་བརྩའི་རྒྱུ་ལ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་རྗེས་སྟོན་ལོར་གནས་

སྐབས་རིང་མཁམ་པོའི་ལས་གནས་ནས་དགོངས་ཁུས་བྱས་ཏེ། ད་ལྟ་བལ་
ཡུལ་དུ་ཨ་མ་ཀུན་མོ་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནང་བཞིན་པར་ཐེ་མཐོ་དུ་སྒྲུབས་
ཐེབས་རྒྱུ་ལ། སང་ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་ཞེ་ཆེན་དགོན་གྱི་བཤད་གྲུའི་མཁམ་པོ་
མཇེད་དགོས་ཚུལ་གསུང་རྒྱུ་འདུག། རྩོན་ལོ་ནས་མངགས་ཟིན་པ་ལྟར། ལྟ་
བྱིས་པས་བྱིར་ཡོང་པའི་བཟང་གོས་ལས་ཆོམས་དྲུབ་བྱས་པ་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་
པཎ་ཐུབ་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ཐང་བཅུ་གཅིག་ལ། རེ་རེར་
ཉིན་སྟོར་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་གཉིས་རེ་དགོས་འདུག་པར་སྤྲད་ནས་སྤྱི་རྒྱུ་རྟེན་
བྱང་།

སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ནས་བཤད་གྲུར་འོངས་ཏེ་དགོང་མོར་ཤར་ཕྱིན་
ཆར་རྒྱུ་མ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་གོས་ཀྱི་མཇེད་རྒྱུ་ཆོར་སྤུལ། སྤྱི་ཆོས་
༡༥ ཉིན་མོར་རྒྱལ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་གླེང་གསར་འཁྱོར་སྟོབ་ལྷ་དང་། མཆོག་
སྤྲིང་དགོན་པ། རྩོན་ཏེ་རའི་སྟོབ་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐེབས་བྱང་བར། རང་དང་
བཤད་གྲུ་བཅས་ནས། ཐེབས་བསྐྱུད་དང་། སེར་བང་བསྐྱིག་རྒྱ། མཇེད་ཕྱག་
བཅས་ལེགས་པར་བྱུང་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོད་གསུམ་པ་ནས་ཐེ་མཐོ་དུ་འགྲོ་བའི་
ལམ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་རང་གྲུབ་བསྐྱུད་ཆོས་གྲགས་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་མོ་ཤེས་རབ་
སྟོལ་མ། ལྷོ་ལི་བར་རོགས་སྟོར་མཁམ་ཀུམ་བཅས། བཤད་གྲུའི་མོ་ཁ་ནང་དུ་
འོངས་བར་ལམ་ཁར་ཞག་གཅིག་བསྤྲད་དེ་ཕྱི་ཉིན་ལྷོ་ལི་ལོན་རྒྱར་སྤྱི་རེར་
འཁྱོར། དེ་ནས་བོད་ས་ཡོས་སྤྱི་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ ༡༠ དང་། ༡༩༩༩ ལོའི་

སྤྱི་ཟླ་འི་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ གྱི་དགོང་མོར་ཐོག་མར། ལྷི་ལིར་བཞུགས་ཡོད་
པའི་ས་སྤྱི་ཁྱི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྤྱི་མདུན་དུ་མངལ་ཕྱག་ཞུས་པ་དང་། དེ་
ནས་ཚུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་ཐོག་ལྷི་ལིརི་གནམ་ཐང་བརྒྱད་གནམ་གྱར་ཞུགས་
ཏེ་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་ཟུར་ཐུལ་ལ་ཕྱེད་ཀྱི་ས་སྤྱི་ཁྱི་ཆེན་གྱི་གནམ་ཐང་དུ་སྤྱི་བས་
འདུག་པ་ནས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྟུས་ནི་《དེ་བ་སྤྱི་པོ་》འི་ནང་དུ་སྤྱི་ན་
ལིརི་གནམ་གྱིས་གྱི་འཕྲོས་སུ་ཡོད།

བོད་ཟླ་བདུན་པའི་ཆེས་ ༡ དང་། སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་
ཐེ་མཐོག་གནམ་ཐང་ནས་གནམ་གྱར་ཞུགས་ཏེ། རྟོང་གོང་གནམ་ཐང་ནས་
གནམ་གྱར་བརྒྱུས་པ་དང་། དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་བཅུད་པར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་
ལྷི་ལིརི་གནམ་ཐང་དུ་བདེ་འབྱོར་བར། ལས་མི་ཆོས་བསྟུས་ཏེ་ཨིན་རྟ་ལུ་
རིར་སྤྱི་བས་པ་དང་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེར་ཐེ་མཐོག་པ་དང་དགུས་
མངལ་བྱུང་། ཕྱི་ཉིན་ཉིན་གྱི་གསོལ་ཆོགས་མཉམ་བཞེས་དང་གསུང་
མོལ་གནང་ཞིང་། ཁོང་དགོང་མོའི་རི་ལིརི་ནང་ཞུགས་ཏེ་གླིང་ཡར་ཐེ་མཐོག་
སོང་། རང་ཆོ་སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ གྱི་དགོང་མོའི་རི་ལིརི་ནང་ནས་འོངས་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་
བོད་ཆེས་ ༥ སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ གྱི་ཕྱིད་ཡོལ་བཤད་ཟུར་འབྱོར་བར། མཁན་སློབ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིང་ཐུང་གི་བསུ་བ་རྒྱས་སློབ་མཛད་བྱུང་། ཤིང་ཐོག་གསར་
པ་རེ་ཐུལ་བ་དང་མཉམ་དུ་ཁ་དར་པར་ཐུལ། ང་རང་ད་རེས་ཟླ་བ་ལྷ་མ་ཟེན་

1 དེ་བ་འདིའི་ཞོག་ཐོས་589པར་འཁོད།

ཅམ་འགོར་བར་དེའི་ཆེ་བཤད་གྲུའི་མཁན་སྒྲོབ་ཚང་མ་མུགས་མུན་བྲིམས་
གཙང་ཞོར། འཆད་ཉན་སྒྲིང་ཚྲོལ་གང་ཐད་ནས་ལེགས་པོ་བྱང་འདུག་པ་
དང་། རང་འགན་གྱ་གཉེར་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་
རང་གིས་བྲིད་དགོས་བྱུང་ཡང་། མཁྱེན་བཅེ་སྒྲོ་གོས་ནས་དེའི་ཆེ་འགན་ཁྱར་
ཞབས་འདེགས་གྱི་ལས་ཀ་གང་ཐད་ནས་ཡག་པོ་སྒྲུབ་བཞིན་པར་ལོ་གཅིག་
སོང་བེན་པ་རེད།

རང་ནས་ཀྱང་མི་གསོན་གྱི་དཀོར་ནག་མང་པོར་རུག་སྐྱད་བྱས་
པར་གྲ་ཚང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་བརྟེན་གྲ་ཚང་གི་ཞལ་ལག་མ་ཞན་པར་ཉོ་
སྒྲུབ་དང་། བཅོ་སྒྲིད་ལས་སྐྱངས་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཅི་དྲག་དགོས་ཚུལ་ཡང་ཡང་
མངགས་པ་དང་། བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་རྣམས་དང་། དགེ་བསྐྱོས་གཉིས། སྒྲིར་
དཔོན་ཚོ། དཀོན་གཉེར་ཚོ། མགོན་ལྷ། ཐབ་ཚང་གི་མ་བྱན་ཚོ། བརྗེ་མོ། ལྷ་
བྱང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚང་མ། མཆོག་སྐུལ་རྣམ་པ་སོགས་ལ་དམིགས་བསལ་
གྱིས་རྒྱ་པ་ལྟ་བུའི་ཅ་ལག་དང་དདུལ་རྒྱང་གི་མཆོན་དོན་རེ་དང་། རིན་པོ་
ཆེའི་མདུན་དཀོར་བྱེད་གྱི་ཚུལ་དུ་ཉིན་སྟོར་འབུམ་གཅིག་དང་མང་ཇ། ཞལ་
ལག་ཁ་འཕར་བཅས། འོས་ཐོབ་ཅན་ཆོར་རྣམ་གཞག་གཞན་གྲུ་པ་རེ་ལ་སྟོར་
ཉིས་བརྒྱ་རེ་ཕྱག་འཁྱེད་ཞུས། ལོ་ཤས་སྟོན་ནས་བཤད་གྲུ་འདི་གོང་འཕེལ་
སོང་བ་ལ། ད་པན་ཆད་ལོ་ཤས་དེ་ལྟར་བྱང་ན་འཆོགས་ཁང་དང་གྲུ་ཤག་
རྒྱག་པའི་ས་ཆ་མི་འདུག རང་འཆི་བར་ཉེ་ཡང་། བཤད་གྲུའི་ཆེད་དུ་བསམ་

སྒོ་མ་བཏང་ན་སྔོན་ཐབས་མི་འདུག དེར་བཞེན་དེ་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་དང་
 ཐུགས་སྒོ་བཀའ་མོལ་ལན་གངས་བྱང་བ་ལྟར། ད་རེས་ཐེ་མཐོན་ནས་ས་ཆ་
 ཉེ་རྒྱུད་རིན་དང་ཁང་པ་གསར་རྒྱག་གི་ཉིན་ཅ་སྔོན་སྤྱད་རྒྱ་ཕན་བྱ་འབྱོར་
 བས་དེ་ལུགས་ཀྱིས་ཉེ་རྒྱུད་ས་ཆ་བཅའ་ཏེ་དེ་ལ་ལྟ་བཞེད་དང་མགོན་ཁང་
 རྒྱག་རྒྱུད་འཆར་གཞི་བཤོས། ད་རེས་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་མཆོག་
 སྤང་དགོན་པར་མཆོག་སྤང་གོང་མའི་གཏེར་གསར་སྐྱོར་གྱི་དབང་ཆེན་
 ཡོངས་རྫོགས་དུས་ཚོད་ལྷ་བ་གཅིག་ལྟག་ཅམ་འགོར་རྒྱུ་ལ། བོད་ལྷ་བདུན་
 པའི་ཆོས་བཅུ་དང་། སྤྱི་ལྷ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༣༠ བས་དབུ་ཚུགས་པར་དབང་
 གི་ཐོག་མར་ལྷ་མ་སྐྱེ་གསུམ་མམ་ཐུགས་སྐྱེ་བ་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་གྱི་སྐྱ་གོན་
 དང་། དངོས་གཞི་དང་ཉིན་གཉིས་ལ་གནང་བ་དེ་ཉིད་རང་གིས་བྱས་ཏེ། སྤྱི་
 ཆོས་ ༣༩ ཉིན་རི་ཁོང་དུ་འོངས་ཏེ། མ་ཡོང་གོང་། མཆོག་སྤང་དགོན་དབང་
 གྲ་ལ་མང་ཇ་དང་སྐྱེ་འབྱེད་ཀྱང་ཕུལ། བཤད་བྱ་བ་མཐོན་སྒོ་བ་ཆང་མ་དབྱར་
 གནས་བཞུགས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱི་སྤང་རེད།

དེ་ནས་སྤྱི་ལྷ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༦ བར་རི་ཁོང་དུ་བསྐྱོད་དེ་དགེ་སྦྱོར་
 ལ་ཅི་ལུས་བཅོན་པ་ཡིན། སྤྱི་ཆོས་དུག་ཉིན་མོར་ཐོག་མར་རྟ་རམ་སྐུ་ལར་
 སོང་། སྐྱན་ཅིས་ཁང་དུ་ནད་བཟླ་དཔུང་བྱས་མཐར་ཅེར་སོང་། ཐེ་མཐོན་ནས་
 ཚུར་སླེབས་པའི་སྐབས། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཕྱེབས་ཏེ་མངའ་ཁ་བྱས་མ་རྟེན་པར། ད་
 རེས་ ༧ རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྐྱེ་མདུན་མངའ་ཁར་བྱས་པར། ཅེད་གཟིམས་

ཆུང་གི་ཕྱི་སྒྲིལ་མདུན་བར་རང་གི་མོ་ཏ་གཏོང་བཅུག་བྱུང་བར། ཕྱིར་བབས་
 པ་དང་། ཡུལ་དབང་མཆོག་དེར་ཐེབས་ཏེ། ལམ་སང་ཕྱག་གཏོང་གནང་
 གིས་པར་ཚུར་མཇུག་ཕྱག་དང་དབུ་ཐོད་གནང་བ་དང་། བཞད་མོ་ཞལ་
 ཅེད་ཅི་རིགས་གནང་། བྱ་དུ་བྱིད་དེ། རྒྱལ་སྤྱེགས་ཐོག་ཐོད་དུ་བཅུག་གྱུ་
 པ་གཉིས་མཇུག་ཁ་གནང་རྒྱུར་ཕྱིར་བྱུང་། རང་གིས་དཀོར་ཕྱད་ཀྱི་དོད་
 འབྲུལ་མཆོན་ཕྱན་བྱ་ཡོད་པ་ཕུལ། གཞིས་བྱེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཅི་བྱུང་ཅི་
 ཡོད་ཆ་ཆང་ཞུས་པར་གསན་པར་མཛད། མདུན་ཇ་བྱུངས། གནས་ཚུལ་སྤྱི་
 བྱུང་ཁ་ཤས་དང་། ཆད་མའི་གཞུང་གི་གཞན་སེལ་ཞེས་པའི་གནད་ཀ་
 སོགས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲི་བ་ཅི་རིགས་གནང་། ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་ཉམས་དང་
 བག་ཐེབས་པའི་རྣམ་པ་དང་། དཀྱིས་ཉམས་ཆེན་པོའི་ངང་ཚུ་ཆོད་གཉིས་མ་
 ཟེན་ཅམ་དུ་གསུང་མོལ་གནང་སྟེ། མཐར་མདུད་ཕྱིན་སོགས་གནང་། ཕྱི་སྒྲིལ་
 མདུན་གྱི་སར་བར་བྱོན། ང་རང་མོ་ཏའི་ནང་དུ་བཞུགས་དེ་སྤྱོད་རྒྱལ་ཟེན་གྱི་བར་
 བཞུགས་མཐར་མོ་ཏ་ཁ་བསྐྱོར་ཏེ་འགྲོ་གཏོང་གི་སྐབས་སུ། ཕྱག་གཉིས་ཐལ་
 མོ་སྦྱར་ཏེ། དབུ་ཡང་ཡང་གྲུག་གྲུག་མཛད་བཞིན་པར་ནང་དུ་ཐེབས། ད་
 རེས་ཅམ་མིན་པར་ནམ་རྒྱུན་སྦྱོར་མདུན་དུ་དངོས་མཇུག་ཞུས་སྐབས་ཐམས་
 ཅད་དུ་འདི་ནང་བཞིན་ཐུགས་བརྩེ་གཞན་སུ་དང་ཡང་མི་མཆུངས་པའི་རྣམ་
 པ་གནང་བཞིན་པ་ལ། དེ་འདྲའི་མཛད་རྣམ་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད། སྤྱི་ངན་
 རང་གི་ཡིད་ལ་འཁོར་བའི་སྐབས་སུ་མིག་ཚུ་དབང་མེད་དུ་ཤོར་འདུག་འདི་

ལྷ་བུའི་མཛད་པ་ནི། འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་ཅན་སོ་སྐྱེ་ངན་པ་ང་ལྷ་བུ་ལ་ཡོན་
ཏན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར། སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་རིན་ཐང་ཆེ་
བའི་གྲུས་བཀུར་གྱི་མཆོན་རྟགས་དང་། གཞན་ལ་མིག་ལྟོས་ཀྱིས་བསྟན་པ་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་པན་བདེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་ཡིན་
པར་གོ།

སྤྱི་ཆོས་ ༡ གྱི་དགོང་མོར་བཤད་གྲུབ་དབྱར་གནས་གྱི་མཆན་
ཐོག་ཐག་གི་མཛད་སྒོ་འཁེལ་བར་དེའི་འཆོགས་སུ་སོང་བར་ཁོང་ནམ་པའི་
སྒོ་རིག་ཅུང་དྲག་ཤོས་ཁ་ཤས་ཀྱིས། གཞུང་གི་སྤྱི་ནམ་དང་མཐའ་དཔྱོད་
སོགས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གྱི་མཆོད་འབུལ་ཅི་དགར་སྒྲོས་ཤིང་། འགའ་ཞིག་
གིས་བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་སྟན་ཚོམ་རྒྱས་བསྟུས་
ཅི་རིགས་སྒྲོས་པར་མཛད་པ་དང་། ཡང་འདྲིན་གྲུ་སོ་སོའི་ནང་ནས་རིགས་
ལམ་གྱི་བགོ་སློང་ཚོད་པ་ཅི་རིགས་མཛད་པ་བཅས། ཤིན་ཏུ་ཐུགས་སྒྲོ་ཞིང་
མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་ཉམས་དང་བབས་སྒྲིང་གཟི་བརྗིད་ཆེ་ཞིང་། མཁས་པ་ནམས་
དགའ་ཞིང་མགུ་སྟེ་ཡིད་སྒྲོན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་ཆོ་སྟོང་
ནས་དད་ཅིང་དྲངས་བ་འབྲེན་པའི་མཛད་སྒྱུད་འོ་མཆར་ཞིང་ཡི་རངས་
ཏེ། ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ལྷ་བུའི་ངང་དུ་ནམ་སྤྱད་བར་གྱི་དུས་འདའ་བར་
མཛད་སོང་།

འདི་སྐབས་ཐེ་མན་ནས་རང་སློབ་སྤྱིན་བདག་ཡིན་པའི་དགེ་མ་

ཆོས་སྤྱིན་དཔལ་མོ་དང་ཁིང་བྱན་གཉིས་ཀྱིས་བྲིད་པའི་ཆོགས་རྒྱུད་ཞིག་
དང་། རྟེན་ཉེ་སྟོར་གཞིས་ཆགས་དང་། བོད་གཞུང་གསར་འཕྲོར་གྱི་སློབ་གྲྭ་
བ་སོགས་ཁྲིམ་གྱིན་ཏུ་མང་། དགེ་འདུན་པས། སྤྱི་ཆོས་ ༩ བོད་ཆོས་ ༩༠ ལ་
དབྱར་དགག་དབྱེ་དང་། ཀུན་རིག་བྱང་ཆོག་བཅས་མཛད་དེ། སྤྱིན་བདག་
ཆོས་མང་ཇ་དང་སྐྱེ་འབྱེད་ལུལ་སོང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༠ བོད་ལྷ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡
ཉིན་ལྷ་རྩེ་དབྱར་རྒྱུད་སྤྱི་དོད་ཏུ་སྤེལ་གྱི་ལས་ཁུངས་བར་སེར་བང་
བསྐྱེད་ཉེ་བྱོན། དེ་ནས་གསོལ་ཇ་དང་ཞལ་བག་བཞེས་ནས་སྤྱི་གཞུང་
ལམ་བརྒྱུད་སེར་བང་སྤྱི་གནས་དགོན་ཏུ་ཡར་འཁོར་བ་དང་འགྲོ་བའི་མ་
གསུངས་ཉེ་བྱོལ། དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་ཐུགས་སློའི་རྒྱུ་པ་མཛད་དེ་
གསོལ་ཆས་གང་དྲག་གིས་བསྟེན་བཀུར་ཞུས། རང་གིས་ཐད་ཀར་ཆེད་
བསྟོས་བྱས་པའི་སློབ་ཐུག་མཁུན་བཅེ་སློབ་ཉེས་དང་། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་
གཉིས་ཀྱིས་ལྷག་བསམ་རྒྱུ་དག་གིས་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཞབས་འདེགས་རྒྱུན་
ལྷན་སྐྱབ་བཞིན་པ་ལྟར་ཡིན།

༡༡༽ རྟེན་རྫོང་སར་བཤད་གྲྭ་རབ་གནས་ཀྱི་མཛད་སྒོ།

མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་ཐུགས་བཞེད་འཆར་གཞི་ལ། འདི་ལོའི་བཤད་
གྲྭ་དབྱར་གནས་དགག་དབྱེའི་རྗེས་ཙམ་ནས། ས་སྐྱེ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་
འདྲེན་གྱིས། འཇམ་དབྱངས་གཙོས་འདིར་གསར་བཞེངས་གྲུབ་པའི་ཉིན་

གསུམ་ལ། རབ་གནས་ཆད་ལྡན་ཅིག་གྲུབ་དགོས་ཚུལ་རང་ལ་གསུངས་
ཤིང་། གོང་མ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་འང་ཁྱས་ཏེ་གསུང་ཚོལ་གནང་བ་ན་བྱོན་
རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པས་མ་ཆད་དུས་ཆོད་བཅས་གཏན་འཁེལ་གནང་ཟིན་
པ་ལྟར།

ད་རིས་དབྱར་གནས་གྲོལ་བ་ནས། རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐད་ཀར་
བཀོད་འདྲམས་སྟེ་ཁྲིད་འཆར་འགོད་ཆང་མ་འགན་བཞེས་ཏེ། ཉིན་མཚན་
མགོ་སྐྱེལ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ས་རབ་གནས་ཀྱི་མཛད་སྟོའི་གྲ་སྒྲིག་གནང་བཞིན་པ་
དང་། དེ་ཡང་སྐྱབས་མགོན་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བདག་ཡུམ་སྐྱ་ཞབས།
གདུང་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས། དཔོན་དོར་གྲུ་ལྷིང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་
བཅས་ཞལ་དོ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡི་སྐྱ་འཁོར་བསྟོམས་པའི་དཔོན་རྟོག་བཙེ་བརྒྱད་
དང་། ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་གཙོས་པའི་གྲ་ཆང་དཔོན་རྟོག་དྲུག་ཅུ་རེ་
གཅིག་ཐམ་པ་གདན་འདྲེན་ཁྱས་པ་བཞིན་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དཔོན་
རྟོག་སྐྱ་འཁོར་རྣམ་པ་ལམ་ཞག་གཅིག་དང་གཞན་གྲ་ཆང་མང་བ་ཆོས་ཉིན་
གཅིག་གིས་འདིར་ཐེབས་པ་ལ། ཐོག་མར་སྐྱ་འཁོར་དང་། གྲ་ཆང་གཉིས་སོ་
སོར་སྐྱ་ཆས་འདྲེན་སྟུང་དང་། ཐེབས་གྲ་ཆེ་རྒྱངས་གང་དགོས་འཕྲས་
ཆང་དང་བཅས་ཏེ། མཁན་པོ་རྒྱུང་བ་གཉིས་ཞག་གཅིག་གི་སྟོན་དུ། བཞུགས་
སྐར་སོ་བྲང་དང་། ཆོས་ཆོགས་སུ་གཏོང་བར་མཛད་པ་དང་། སྐྱ་འཁོར་རྣམ་
པ་ཞག་ཚུགས་ཟུ་ཏེ་ལ་འཁེལ་སྐྱབས་དེར་མགོན་ཁང་གཡར་ཏེ་གཙང་མ་

དང་མངོས་འཛོམས། སྐྱེ་ཉིན་མཚོད་པ་བཅས་གཤམ་བཀོད། གསོལ་ང། གསོལ་
ཆོགས་སོགས་གང་དགོས་གྲ་སྒྲིག་དང་བསུ་སྦྱོལ་གྱི་ཆེད་དུ་མཁམ་པོ་ཚུང་བ་
དཔོན་ཏྲོག་ཁ་ཤས་གཏོང་མངགས་མཛད།

༡༩༩༩ ལོའི་ལྷ་བ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ དང་། རབ་བྱུང་ ༡༧ པའི། ས་
ཡོས་ལྷ་བ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན་ཉིན་གྱི་དུང་ཡུལ་ས་སྐྱའི་བདག་ཁྱིའི་རྩེ་
འཆང་སྐྱེ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས། རྟེན་རྫོང་སར་བཤད་གྲ་སྐྱལ་བཟང་ཆོས་གྱི་
དགའ་ཚལ་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར། འདི་ཕྱོགས་གྱི་ཐོད་རིགས་
དགོན་ཡུལ་སེར་སྐྱ་ཆང་མས་སྦྱི་བྱེར་གང་ཐད་ནས་ཕེབས་བསུའི་གྲ་སྒྲིག་
གཟབ་ནན་མཛད་བཞིན་པ་དང་། བཤད་གྲ་ནས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱིས་
རེ་རེ་བཞིན་འཆར་འགོད་སྟེ་བྲིད་གནང་སྟེ་གཙོ་བོ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་
དཔོན་སློབ་སྐྱེ་འཁོར་ཆང་མའི་མཛད་རིམ་ཆེ་པ་ཐམས་ཅད་ཞག་གངས་ཉི་
ཤུ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་འགྲུབ་པའི་ཞབས་ཞུས་ཇི་ལྟར་སྐྱབས་རྒྱལ་གྱིས་གཙོས་པའི་
བསྟེན་བཀུར་ལེགས་པར་བྱ་བྱུབ་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་། གཟིམས་
ཤག་བཅས་གྱི་རྒྱན་བཀོད། ཁོར་ཡུག་གཙང་སྒྲ། ཕེབས་ལམ་རིང་ཐུང་དང་།
སྟོ་ཆེ་ཚུང་གི་མངོས་འཛོམས། བསངས་ཁང་དང་། སྐྱུར་ཡིག་ཐོག་ཁར་འཕན་
གདུགས་དང་། བ་དན། རྒྱལ་དར་སོགས་འདུགས་པ་དང་། དགེ་འདུན་པ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆོས་གོས་མནའ་ཉེ། སྟོས་སྟེ་དང་། དུང་དཀར་རྒྱ་སྤིང་ར་
ཆེན་དཔུ་གདུགས་སོགས་མཚོད་རྫས་གྱི་རྣམ་གངས་ཐོགས་ནས་ལམ་ཆེན་

གྱི་འདུས་མདོ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒྲིའི་བར་སེར་བང་ལེགས་པར་སྒྲིག་གི་བར་བསུ་བ་ཞུ་ལུགས་སྒྲོར་གྱི་སྟོན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་བསྟན་ཏེ། རང་ཉིད་གྲུབ་བཞི་དང་བཅས་བར་བསུའི་ཆེད་དུ་པ་ལམ་ཕུར་ནས་ཕྱིར་གི་ལོ་མི་ཏར་ལྡ་ཅམ་གྱི་ལམ་ཁར་སོང་སྟེ་རྩ་ཆོད་བཙུ་གཅིག་ཐོག་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་ལུས་སྲས་དཔོན་བཅས་ལ་མཇལ་དར་སུལ་ཟིན་པ་དང་། སྟོན་དུ་ཡར་ལོངས་ཏེ་འདིར་བཤད་གྲུའི་སྟོ་ཆེན་མདུན་ནས་སྤར་ཡང་ཐེབས་བསུ་ཞུ་བ་པར་བྱས་ཤིང་། ཉིན་གུང་གི་གསོལ་ཆོགས་ནི་པ་ལམ་ཕུར་མགོན་ཁང་གཡར་ཏེ་སྟོན་གྲུབ་པ་བཞིན། མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཉིད་དཔོན་པ་ཁག་གི་སྤྲ་སྤྲུལ་རྣམ་པ་དང་ཀེམ་ཁག་གསུམ་གྱི་འགན་ཡོད་མི་སྟོ་སོགས་ཐེབས་བསུ་ཞུ་མཁན་སེར་སྐྱ་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་དང་མཉམ་དུ་སོ་སོའི་རྒྱན་གོས་དང་ཡོ་བྱད་ཆང་མ་གཟུབ་སྟོས་ཀྱིས་མགོན་ཁང་སྟོ་མདུན་དུ་རུ་སྟར་བསྒྲིགས་ནས་དེར་མཇལ་དར་སུལ་ཟིན་པ་དང་། ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཉིན་གུང་གི་རྩ་ཆོད་བཙུ་གཅིས་ཐོག་ལྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གསོལ་ཆོགས་བཞེས་ཏེ་སྐྱོང་ལ་རུང་ཟད་གསོས་པ་དང་བཅས་བཤད་གྲུར་རྩ་ཆོད་གཉིས་པའི་ཐོག་ཆགས་ཐེབས་རྒྱའི་གཏན་འཁེལ་བ་བཞིན་བྱོན་པ་ན་སྟོར་ཐེབས་ཁའི་ལམ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་འདུས་མདོ་རྩན་ཆད་གི་ལོ་མི་ཏར་བྱེད་གཉིས་ཅམ་གྱི་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་ཡོངས་རྫོགས་ཐེབས་བསུའི་རུ་དར་བསྒྲིགས་པའི་མང་ཆོགས་ཀྱིས་ཁེངས་པ་དང་།

ལམ་དུ་འང་སྐྱེ་འཁོར་བྱོན་པའི་སྤྱི་ཕྱིར་བསུ་སྐྱེལ་ཞུ་མཁལ་གྱི་ཕེབས་གྲུ་དང་
 རྒྱངས་འཁོར་ཆེ་ཆུང་སྤག་སྤག་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ག་ལེར་
 མ་གཏོགས་དེ་ཙམ་མགྱོགས་པོ་བྱོན་མ་ཐུབ་ཅིང་འདི་ཉིན་གནམ་གཤིས་ཡང་
 ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་ནམ་མཁའ་པལ་ཆེར་སྒྲིན་པ་སྒྲུབ་མོས་ཁེབས་ཏེ། ཉི་མ་
 ཆ་བོ་དེ་ཙམ་མ་བསྟན་པ་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་རི་བོའི་ཕྱེད་ཡན་ཆད་སྒྲུགས་པ་
 སྒྲུབ་མོས་གཡོགས་པ་ལས་ཆར་པ་ཡང་མ་བབས་པར་སྟོད་པོར་ཆགས་པའི་
 སྒྲུང་ལ་ཡུལ་གནས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱུ་སོགས་མི་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 མཐོ་རིས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ས་ལ་འཕོས་པ་དེ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་དཔེ་བཞུགས་པ་ལ་ངོ་
 མཚར་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེ་མགོན་ལ་སྤྱིང་ནས་དགའ་དད་ཀྱི་སྟོབ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་
 ཏེ་མ་བཟོད་པར་འཆབ་འཆུབ་ཀྱི་ངང་དུ་སྐྱེ་བྱས་ཀྱི་བསྟོན་བཀུར་གསོལ་
 བས་བསུ་བར་ཞུ་བ་འདྲ་སྟེ། སྐྱུབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་ཡུམ་སྲས་དཔོན་
 རྣམ་པ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུའི་ཕྱི་སྟོའི་མདུན་ནས་ཡར་མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་དང་བཅས་ཏེ་བསུས་ཤིང་། སྤྱིང་ནང་དོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཅར་
 ཕེབས་གྲུབ་ལས་གཞིལ་ནས་ཀྱེན་དུ་གདན་དྲངས་པར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 བྱོན་སྟོན་པའི་སྐྱེ་བརྟན་ལ་སྐྱེ་བྱུག་གསུམ་སྤུལ་བར་མཛད་པ་དང་། བཞུགས་
 ཁྲིའི་ཐོག་དུ་དངོས་སུ་ཞབས་སོར་འཁོད་གྲུབ་ཀྱི་བར་དེར་སྒྲིན་གསེབ་ནས་
 ཉི་མ་ཤར་བཞིན་པར་སྟོ་བྱར་དུ་འབྱུག་སྐད་དིར་དིར་སྟོགས་པ་དང་བཅས་
 ཆར་དུག་པོ་ཞིག་ཆུ་ཆོད་སྐར་མ་བཅུ་ཙམ་གྱི་རིང་བབས་ཏེ་ལམ་སངས་

དྲུངས་ནས་ཉི་མ་ཡང་བསྟན་སོང་།

དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གཞིས་བྱེས་དཔོན་སློབ་ཡོངས་རྒྱལ་ས་
བཞུགས་གྲལ་དུ་གོ་རིམ་ལྟར་གདན་འཁོད་བྱུང་བ་དང་། གནས་ཆོག་གསུང་
བཞིན་པར་གསོལ་ཇ་དང་ཞལ་འབྲས་བྲངས། མཆོད་པ་གསུངས་མཆུལ་སྤུལ་
རན་པ་དང་བཤད་བྲལ་པ་གཅིག་གིས་ཆོགས་འདབ་ཀྱི་དབུས་སྤྱུ་ཕྱག་གསུམ་
འཆལ་ཏེ་གུས་འདུད་དང་བཅས། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཁྲི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་
ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་རགས་བསྟུས་བཞེད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་ནས་མཆུལ་
ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱས་བསྟུས་འཆམ་པོ་ཞིག་སྟོས་པ་དང་འབྲེལ་མཐུན་བཅེ་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་མཆུལ་དང་སྐྱ་གསུང་ཕྱགས་ཉེན་སྤུལ་ཟིན་པ་དང་། རིམ་བཞིན་
བཤད་བྲལ་བའི་མཁན་སློབ་ཆང་མས་མཇལ་དར་སྤུལ་ཏེ་ཕྱག་དབང་ཁྱེས་
པ་ལས་གཞན་ཆོ་དུས་ཆོད་ཀྱིས་མ་ལྟང་། དེ་ནས་ཆོ་གའི་མཐའ་བསྟུས་ཏེ་
ཆོགས་གྲོལ་བ་དང་སྐྱ་ངལ་ཅུང་བཟན། དེ་ནས་སྡེ་དགའི་གཞིས་ཆགས་
དང་། ནང་ཆེན་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུས་གར་ཆོགས་པ་སོ་སོས་སེང་གེ་འཁྲབ་
སྟོན་དང་སྡེ་དགའི་བྲོ་ཆེན་སོགས་ཀྱི་གཟིགས་མོ་ཅི་རིགས་པ་སྤུལ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་མི་དམངས་གཞིས་ཆགས་ཀུམ་ཁག་གསུམ་ཐུན་
མོང་དུ་ཆོ་དབང་གནང་མཛད་པར་མི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། སྤྱི་ཆེས་ ༢༠ ཉིན་
ཁོང་ཆོ་ཀུམ་གསུམ་ཐུན་མོང་གི་རིམ་གྱོ་བསྐྱབ་གནང་མཛད་པ་དང་། སྤྱི་
ཆེས་ ༢༡ ནས། སྤྱི་ཆེས་ ༢༥ བར་རྫོང་སར་བཤད་བྲལ་ཏེན་གསུམ་ལ་དོ་རྩེ་

ཕུར་པའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་གནས་པ་སྟ་གོན་དང་དངོས་གཞི་སྦྱིན་སྲིག་གཏང་
རག་བཅས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སྒྲོས་བཅས་དཔོན་སྒོ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ལྟག་ཙམ་གྱིས་
གནང་བར་མཛད་ཅིང་འདི་སྐབས་བོད་གཞུང་གི་སྲ་རྒྱ་སྒོ་བ་ལྷ་བས་རིག་
ཅུལ་གྱི་གཞིགས་མོ་ཕུལ་བ་མི་ཏུ་ཅང་མང་པོ་འདོམས་པ་དང་།

ཡང་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་མི་རྒྱ་གར་བ་ལྷ་བརྒྱ་ལྟག་ཅིག་མགོན་ཏུ་
བོས་ཏེ། ཉིན་གུང་གི་ཞལ་ལག་ཐེངས་གཅིག་ཕུལ་མཛད། སྦྱི་ཆེས་ ༡༥ ནས་
སྦྱི་ཆེས་ ༡༧ ལྷན་པོ་བར་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་སྲ་བྲ་མཆོག་གིས་དགོན་
པས་གདན་དྲངས་ཏེ་སྟ་གོན་སྒོ་བ་ཏུ་འགོ་བའི་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་དངོས་གཞི་
སྟོད་སྟངས་ལས་གྱི་དབང་ཡོངས་རྒྱུགས་དང་ཉིན་གསུམ་ལ་རབ་གནས་བཅས་
ཞུས་སོང་། སྦྱི་ཆེས་ ༡༧ ཕྱི་རྡོར་འབྲི་ཏུ་དགོན་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་སྦྱོང་གྲར་ལྷ་
བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་གནང་མཛད་དེ་རུབ་དེར་བཞུགས། ཕྱི་ཉིན་སྟ་རྡོར་སྒོལ་མའི་
རྗེས་གནང་མཛད། ཕྱི་རྡོར་ཐོག་མར་གདན་ཞུས་ལྷར་རྡོན་ཏུ་རའི་བོད་གཞུང་
སྒོ་བ་ལྷ་འི་ནང་ཕེབས་པ་དང་། དེ་ནས་ང་ཆོའི་བཤད་ལྷ་འི་ཆེད་ཉོས་པའི་ས་
ཆའི་ཐོག་ཏུ་གདན་དྲངས་པ་བཞིན་དེར་བཞུགས་ས་ཀྱི་སྦྱིག་བསྐྱེས་ཙམ་
ལས་མེད་ཀྱང་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་དང་གཏུང་སྲས་རྒྱལ་པ་
གཉིས་ཕེབས་རོགས་སུ་དཔེ་མར་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ། མཁྱེན་བཅེ་རིན་
པོ་ཆེ་ཁོང་དེར་བཞུགས་ཏེ་གསུང་མོལ་འདྲ་གནང་། ཕྱག་མཛོད་བཀྲ་ཤིས་
རྒྱལ་ཀྱིས། གཞན་སྐྱེ་འཁོར་ཞབས་ཕྱི་རྒྱལ་པ་དང་ས་བདག་བཙུང་མཁམ་

བཟླ་ཤིས་དོན་གྲུབ་སོགས་དང་བཤད་གྲུབ་ཡང་མང་ཅམ་དང་རྒྱ་གར་བའི་
ཡུལ་མི་ལྟ་དུ་མོ་བ་བཅས་མང་པོ་འདྲོམས། རང་ནས་མངགས་ཏེ་ཁོང་རྣམས་
ལ་གསོལ་ཇ་དང་ཞལ་གྲོ་བཅས་བྲངས་པར་མཆོད་པ་དགོས་འདོད་མ་ཞིག་
གསུང་མཛད་བྱུང་བ་དང་འབྲུག་སྐད་ཐེངས་གཉིས་ཀྱགས་པ་དང་མཐར་
འགྲོ་བདེ་མའི་སྒྲོན་ལམ་གསུངས་པ་དང་ནམ་མཁར་འཇའ་ཤར་འདུག་པ་
ན་སྐྱེ་འཁོར་དེར་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་སྦྱེས་པར་མཛད་དེ་ཉིན་འབྲེལ་
ལེགས་སོང་གསུངས།

སྤྱིར་ཉི་མ་རྒྱབ་རི་ལ་མ་སྤེལས་ཅམ་གྱི་དུས་ཆོད་ལ་སྤྱིན་པ་སྲབ་
མོ་འཁོར་བཞིན་པ་ལས་ཆར་ཡང་མ་བབས་པར་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་
ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་ནི་མ་རེད། འདི་ཉིན་སྤྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༠ དང་བོད་ཟླ་
༩ པའི་ཆེས་ ༡༡ རེས་གཟའ་ལྷ་མུང་བུའི་དགོང་དྲོའི་ཆུ་ཆོད་བཞི་པ་ཡིན། ས་
འདི་ལ་ཨེ་ཀར་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པར་ཨེ་ཀར་རེ་ལ་ཉིན་སྒོར་འབྲུམ་གཉིས་རེ་
བྱས་ཏེ་སལ་ཆེར་དབུལ་སྤང་བྱེད། ལས་ཁུངས་བརྒྱད་ནས་ཡིན། སྤྱི་ཟླ་ ༡༠
པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་སྐྱབས་མགོན་འོན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་འཁོར་གདན་ཁྱེས་ལྟར་ཐོག་
མར་དཔལ་སྤངས་ཤེས་རབ་སྤིང་དང་། དེ་ནས་སུ་རྒྱ་སྒོ་བ་གྲུར་བྱོན་ཏེ། སོ་
སོའི་མཛད་སྒོ་གྲུབ་འཕྲལ་དགོང་མོ་འདིར་ཐེབས་པ་དང་འདི་ཉིན་ས་སྤྱི་
ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ག་ཆང་དྲི་ར་དུན་དུ་བྱིར་ཐེབས་སྦྱེལ་བྱས། འདི་ཉིན་ནས་
མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་དབུ་བཞུགས་གནང་བའི་མཆོག་སྤིང་དགོན་

པའི་སྒྲ་ལྟེན་ལྟེན་བཤད་ལྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་སྒྲུབ་པ་ཉིན་གསུམ་
མཛད་དེ། བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ དང་སྟེ་ཆེས་ ༥ ཉིན་གྱི་སྤྱོད་ཆུ་ཆོད་
བཅུ་པའི་ཐོག་ཏུ་སྒྲུབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་སྲས་དཔོན་ཐུན་མོང་
དུ་འཆི་མེད་འཕགས་མའི་སྤྱིང་ཐིག་གི་སྟོན་ས་བརྟན་བཞུགས་སྟོན་བཅས་
ལྟ་བུའི་རྒྱས་པ་ཞིག་སྤུལ་བར་མཛད་པ་ན། ར་རམ་སྤྱ་ལའི་བོད་གཞུང་
སྟོན་གར་ཆོགས་པ་བྱུང་སྟེ། ཉིན་གྲུང་པན་ཆད་ནས་རིག་ཆལ་གྱི་ལྟ་མོའི་
ནམ་གངས་མང་ཞིང་ཉམས་མཚར་ཅན་གྱི་གཟིགས་མོ་སྤུལ་བ་དང་ལྟ་མོ་
བའི་མི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། འདི་ལྟ་བུའི་ཁྲིམ་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དྲེ་ར་
དུན་ཕྱགས་སུ་འཛོམས་པ་སྟོན་བྱུང་མ་ཕྱིང་པ་གསུངས། སྤྱི་ཕྱི་ལྟ་མོ་བ་
ཐམས་ཅད་ལའང་རྩ་དང་བཞེས་གོ་སོགས་ཅི་འབྱོར་དང་སྟོན་གར་བ་ཆོར་
གྲར་དང་གདན་ཆ་སྤྱི་ཕྱི་ལྟ་མོ་ལག་དམིགས་གསལ་གྱི་གནད་སྟོན་སོགས་
གང་པོ་སྒྲ་བྲང་ནས་གནད་།

སྟེ་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༦ དང་བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༧ རེས་གཟའ་
ལྟག་པའི་ཉི་ཤར་ནས་བཤད་ལྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆོགས་དབུར་སྒྲུབས་
མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་སྲས་དཔོན་སྐུ་འཁོར་བཅས་ལ་མཁམ་བཅེ་
རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་གོང་མ་རྡོ་རྗེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་གོས་ཀྱི་
མཛད་སྟོན་ནམ་ཐར་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་སྟོན་གསུམ་ལོངས་སྟོན་ལོངས་རྟོགས་
ལྟོས་མེད་ཀྱིས་སྒྲ་མ་ལ་སྤུལ་བའི་གཏོང་པོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྟོན་འཕར་ལེགས་

པར་བྱས་ཏེ་གནས་བརྟན་གྱི་ཚོག་དང་འབྲེལ། མཐུལ་དང་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་ཉེན་སོ་སོས་ཐོག་དངས་ཏེ་སྐྱུ་ཡོན་བཀའ་འཛིན་གཏང་
རག་མཆོན་བྱེད་དུ་སྤྲོ་མ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་རིང་བསེལ་ནམ་བཞིས་གཙོས་
པའི་བྱིན་སྤབས་ཅན་གྱི་ཉེན་རྩིས་རིན་ཐང་བྲལ་བ་དུ་མ་དང་རིན་ཆེན་དང་
པོ་གི་ལོ་གང་གཙོས་པའི་རིན་ཆེན་གྱི་རིགས་མང་པོ་དང་མཆོད་ཆས་སྣ་
ཆོགས་གསེར་དངུལ་གྱིས་སྦྱོས་བཟོས་ཅན། གཞན་དར་དང་བཟང་གོས་འདྲ་
མིན་རས་ཆ་དང་ཇ་འབྲུའི་རིགས་སོགས་ནམ་གངས་བརྒྱ་ཕྱག་ལས་བརྒྱལ་
བའི་དངོས་ཟོག་གངས་ཆད་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དཔང་མཐོ་བ་ལ། སལ་བའི་སློ་ཡུལ་
དུ་མི་ཚུད་པ་ཞིག་སྤུལ་བར་མཛད་པ་དང་། ཞབས་བརྟན་གནས་ཆོག་མཐར་
བཟུམས་དང་། བསྡོམས་རྒྱས་པར་གནང་། དཔོན་སློབ་ཡོངས་རྫོགས་བྱི་རོལ་
དུ་སྐྱུ་པར་བསྐྱོན། མཛད་རིམ་སྤྱི་བྱི་དེ་དག་གི་སྐྱབས་སྤྱ། བཤད་གྲ་བའི་སློབ་
སྤྱག་ཁག་རང་མོས་དང་འོས་འདེམས་ཅན་ཅི་རིགས་པ་ཆོས། ཕུན་ཆོགས་
ལྷ་ལྷན་གྱི་བཤད་པ་དང་། མཐུལ་རྒྱས་བཤད། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་པའི་གདུང་
རབས། མཁྱེན་བཅེ་གོང་མའི་ནམ་ཐར་དང་འབྲེལ་བའི་རྫོང་སར་ཁམས་བྱེ་
བཤད་གྲའི་ལོ་རྒྱས། རྒྱ་གར་དུ་བཤད་གྲ་འདི་བྱང་ཚུལ། གཞན་ཡང་གཞུང་
དབུ་མ། སར་བྱིན། འདུལ་བ་དང་མངོན་པ། ཆད་མ་དང་སྡོམ་གསུམ་ནམས་
གྱི་སྤྱི་ནམ་དང་། མཐའ་དབྱུད་བཅས་གྱི་བཤད་པ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་པ་
ཞིག་མཛད་རིམ་སོ་སོའི་དུས་སྐབས་དང་། དགོང་མོར་གླིང་དཀྱིལ་དུ་ཆོགས་

པའི་དབྱུག་སྤྱ་ཡར་བཞེངས་ཏེ། སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྤྱན་སྐྱེ་འཁོར་གྱི་སྟན་ལམ་དུ་མཆོད་པའི་ཚུལ་དུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དགོང་མོའི་དུས་ཆོད་ཚུ་ཆོད་གཅིག་གམ། གཉིས་རིང་། བཤད་གྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉགས་གྲ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཅི་རིགས་ཀྱི་གཟིགས་མོ་ཡང་སྤུལ་བ་ན། སྐྱེ་འཁོར་གྲ་ཆང་ཡོངས་རྫོགས་ད་རེས་མཛད་སྒྲོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐུགས་དམུས་རབ་ཀྱི་ཅེར་བྱ།

ད་རེས་ཀྱི་རབ་གནས་མཛད་སྒྲོ་འདིའི་དུས་ཆོད་གཏན་འཁེལ་བའི་རྗེས་ནས། མཁམ་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དགོངས་ཁྱེས་སྤུལ་བ་ན། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་དགོངས་བབས་ཀྱི་ཐུགས་ཐག་གཅོད་གནང་བ་ལྟར། ང་ཆོའི་བཤད་གྲའི་གྲ་བ་མང་ཤོས། ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུད་ཡིན་པར་བརྟེན། ས་སྐྱ་གོང་མ་ཆགས་ཐེབས་ཀྱི་སྐྱབས་སྤྱ་ངེས་པར་དུ་ས་ལུགས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་ཆོས་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་རུང་ཞིག་གནང་ཐོབ་དགོས་གལ་ཆེ་ལུགས་ནན་ཆེར་ཁྱེས་པ་ན། སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་མཐར་གནང་བ་ཐོབ་ཅིང་ཁོང་ལ་ཐུག་རོགས་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར། མཁམ་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གིས་ད་རེས་ལྷུ་ལྷིང་ཞབས་བྱུང་ཡང་གདན་བྲངས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ད་རེས་མཁམ་བཙེན་བཟང་པོ་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་འཁྱུར་ལྷུ་བར་ཆང་བའི་ངོར་ལྷུ་ལྷིང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་དབྱངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་ཞལ་སྤྱ་ནས་མཁམ་བཙེ་

རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་རང་དང་བཅས། ང་ཚོའི་བཤད་བྱ་བ་པལ་ཆེ་བའི་གྲངས་
སྒྲུབ་བརྒྱ་ལྷག་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར། གྲངས་ཉེར་ལྔ་ལས་མ་མང་
པའི་ཚན་པ་སོ་སོར་བཅད་དེ་དཔལ་གྱི་ངོ་ཇེ་མན་ངག་ལུགས་དངོས་གཞི་
རིམ་པ་བཞིན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གནང་བེན་པ་ན། སྐབས་མགོན་བདག་ཁྱི་
ངོ་ཇེ་འཆང་གི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཀྱང་། དུས་སྐབས་བར་མཆམས་སྐབས་བསྐྱེན་
གྱིས། རྒྱུད་དབང་ཐོབ་བེན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གྲངས་ཉེར་ལྔའི་འགྲིག་ཅན་
གྱིས་ལམ་དབང་གནང་མཛད་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཟབ་མོ་ནི། གང་
ཟག་སྒྲུས་ཀྱང་དུས་ནམ་དུ་ཡང་བསབ་པ་མི་རུས་སོ། །

ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་འབྲི་བའི་དགོན་དུའང་ཀུན་རིག་རྩ་བའི་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་གནང་མཛད་སོང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྲ་མ་འཇམ་པའི་
དབྱངས་སྐབ་བསྐྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་དུས་སྐབས་འདིར། དཔལ་
ས་སྐྱའི་ཁྱི་ཆེན་ངོ་ཇེ་འཆང་གཙོ་བོའི་དབུས། བདག་ཡུམ་མཚོག་གཤུང་
སྒྲུབ་སྐྱབས་གཞོན་གཉིས། སྐྱེད་པོན་སྐྱེད་ལྡིང་ཞབས་བྱང་། སྐྱེད་པོར་དང་
བྲུ་ཆང་བཅས། དཔོན་གཡོག་བརྒྱུད་ཅུ་བེན་པར་ཉེ་བ་ཞིག་གཤན་བྲངས་
ཏེ། ཞག་གྲངས་བརྒྱ་དགའི་རིང་བསྐྱེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཤིང་། ཆོས་ཀྱི་
དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་སྐྱེན་གྲགས་གྱིས་མཁའ་དབྱིངས་ཁྱབ་པ་ན། མཁའ་
བཙུན་ངོ་ཇེ་འཆང་སྐྱེད་པོར་འོག་གི་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ནའི་ཞོ་ཤས་གྱིས་འཚོ་བའི་
ཀན་ཁོག་ཀུན་དགའི་མིང་ཅན་རང་ནས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོར་ཆུ་ཐིགས་ཀྱི་འབྲེལ་

མཆོན་དུ། དཀོན་ལུང་ནས་ཉིན་སྐོར་ལྷ་འབྲུམ་ཙམ་ཞིག་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་སྤུལ་བ་དང་། སྐྱབས་མགོན་དོན་རྒྱུ་འཆང་སྐྱུ་འཁོར་གྱི་
 ཆང་བཅས་ལ་གསོལ་ཇ་དང་སྐྱུ་འགྲེད་རེ། ཡང་སྤྲོ་མ་ནམ་པར་འབྲུལ་མཆོན་
 རྒྱུ་དུ་རེ་བཅས་འབྲུལ་རྒྱུ་སྐལ་བཟང་རྟེན། ཆུན་བྱ་ད་ལྟའི་བར་མགི་བར་
 བསོད་ནམས་ཆེའོ། སྤྱི་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༥ དང་བོད་ལྷ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་
 ལྷ་དོན་རྒྱུ་ཆོད་ ༥ ནས་སྐྱབས་མགོན་དོན་རྒྱུ་འཆང་སྐྱུ་འཁོར་གྱི་གདན་སར་
 ཐེབས་པར། མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བཞིན་རང་ཡང་མཉུ་རྒྱུ་ལ་
 རྒྱུ་ལྟའི་བཀའ་དབང་ལྷ་བའི་ཆེད་འགྲོ་ཞོར་དང་བསྐྱེད་ཏེ། སྤྲོ་མ་ཡབ་སྐུ་
 ཐེབས་སྤྱུལ་ལྷ་རྒྱུ་ལྟའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་རྟེན་པ་གང་ལྟར་ཐེབས་གྲུ་ཆེ་རྒྱུ་བདུན་
 ཡོད་པ་དང་རྒྱ་རྟེན་ལྟར་ཉིན་གྲུང་གི་གསོལ་ཆོགས་སྤུལ། དེ་ནས་རྒྱུ་ཆོད་ལྷ་
 དང་ཕྱེད་ཐོག་སྤོན་ཏེ་ཐེབས་པ་དེར་སྤྱུ་ལྟའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱུང་ངོར་
 མ་དགོན་དང་། ཆོས་ཆོགས་བཤད་གྲུ་ལག་གི་དབྱུ་གཙོ་ནམ་པ་ཐེབས་བསྐྱེད་
 རྒྱུ་འདུག་པར་མཇུག་དང་སྤུལ་ཏེ་གསོལ་ཇ་བཞེས། སྤོན་ཐེབས་པ་ན་རྒྱ་
 ཇ་སྤུར་པོ་བྱང་དུ་རྒྱུ་ཆོད་བདུན་པའི་ཐོག་བཞུགས་གདན་འཇགས་ཏེ་བཀྲ་
 ཤིས་བདེ་ལེགས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པར་སྤྱུར་ཏེ། རང་དཔོན་གཡོག་དེ་ལྷ་
 ངོར་མ་དགོན་དུ་སོང་བར་ཁང་གསར་སྤྲོ་བའི་སྤུན་བཞིན་སྤུ་ལེན་
 དང་། སྤོད་ཤག་ཉེར་མཁོའི་ཆ་རྒྱུ་ཡོངས་རྫོགས། བཀའ་དབང་སྤྲོ་བ་གཉིས་
 ལྷ་རིང་བསྐྱེད་གནང་མཛད་ལྷུང་བར་བཀའ་བྲིན་ཆེ། ཕྱི་ཉིན་མཁན་རིན་

པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་མངལ་ཕྱག་ཕྱུལ་ཏེ་སྒྲོར་གཡེང་འདྲ་བྱས། དབང་ལྷའི་ཆེ་
རང་གྲ་ཚང་བཞུགས་གནས་དང་འཆོ་བའི་འཆར་འགོད་བྱས་ཤིང་། ཉིན་
གསུམ་རྗེས་གྲ་ཚང་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་།

༡༥༽ རྡོ་དགོན་དུ་རྒྱུད་བརྟམ་ཁྱེས་མཐར་གནས་བསྒྲོར་ཕེབས་ བ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་སྐྱབས་མགོན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཡང་རྡོ་དགོན་པར་ཞབས་སོར་
འཁོད་གྲུབ་པ་དང་། བོད་ས་ཡོས་སྐྱ་བ་ ༩ ཆེས་ ༡ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོའི་སྐྱ་བ་
༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༡ འདི་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། བོད་སྐྱ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡ སྤྱི་ཟླ་ ༡༣
པའི་ཆེས་ ༡༠ པར་སྐྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ། བདག་ཁྱི་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཞལ་
སྤྱོད་ནས། སྤོན་གནང་བའི་པའི་རྒྱུད་བརྟམ་གྱི་དབང་གི་འཕྲོས་ནས། སྤྱོད་རྒྱུད་
རྩམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་དབང་ཆེན་ནས་རིམ་པར་རྩལ་འབྱོར་རྒྱུད་དཔལ་
མཆོག་རིགས་བསྐྱུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབང་སྟོན་གཅིག་སྤོན་དུ་འགྲོ་
བའི་དངོས་གཞི་བརྒྱ་བཞི་དང་། རྡོ་ཕྱེང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་སྤེའི་
དབང་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་བཀའ་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་
གཉིས་དང་། བདེ་མཆོག་མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་དབང་ཆེན་སྤྱོད་རྒྱུད། འཇམ་
དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཅའི་དབང་ཆེན་ནས་གཞན་རྒྱུད་སྤེའི་དགྲིལ་འཁོར་འགའ་
ཞིག་གི་ཟབ་བྲིད་མང་པོ་དང་། མཐའ་རྟེན་དུ་འཆི་མེད་འཕགས་མའི་སྤྲིང་

ཐིག་གི་དབང་ཆེན་གྱི་བར་དང་། ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་
བདེ་མཆོག་བོད་ཞལ་ཅན་དང་། ཆེ་དཔག་མེད་གྲུབ་རྒྱལ་ལྷགས་བཅས་གྱི་
དབང་ཆེན་དང་། ལྷ་ལྷིང་ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྲུལ་ལོ་སྟོན་མའི་
འཕྲོས་གྱི་རྒྱུད་བརྒྱས་གྱི་ལུང་སྒྲོར་གནང་འོས་གྱི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་
ཆང་མ་རང་གི་བརྗེད་བྱུང་ཐོ་ཡིག་ཟུར་དུ་ཡོད་པའི་ནང་གསལ་པོ་བཀོད་
ཡོད་པ་བཞིན་ད་རེས་ལུང་འདི་ལ་རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་བརྒྱས་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་ཡོངས་
སྤྲུལ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དེ་འདྲའི་རྗེས་སྤྲུལ་དུས་འཆི་ཡང་
འགྱོད་པ་མེད་ངེས་ལགས་སོ། །

ད་རེས་སྤྲུལ་སྟོབ་ཆེག་སྟོང་མ་ཟིན་ཅམ་ཡོད་པར་རང་ནས་མང་ཇ་
དང་སྐྱེ་འགྱུར་བཅས་དང་སྤྲུལ་མ་རྒྱལ་ལ་འབྱུང་མཆོན་སྤུལ་རྒྱ་རྟེན་བྱུང་།
འདི་ལོའི་དབང་ཡོངས་རྫོགས་རང་གི་བཤད་གྲུབ་ལ་རང་མོས་ལྟར་ཁྱེད་བཅུག་
པས་ཁྱེད་མི་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཡན་མན་འདུག་པ་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་
སྤྲུལ་བ་གཉིས་གྱི་རིང་བཞུགས་གནས་དང་འཆོ་ཆས་ཡོངས་རྫོགས་ཐབ་དང་
གཉེར་པ། མ་བྱུན་རྒྱ་སྟོག་གི་རིན་ཚུན་དང་། ཡར་མར་བྱོན་རྒྱུའི་ལམ་གྱི་
འགོ་གྲོན་སོགས་ཞབས་ཁྱེད་བྱས་ཤིང་གཞན་དབང་ཁྱེད་མོས་ཡོད་ཀྱང་ཟད་
སོང་གི་ཆ་རྒྱུན་མེད་གས་བཅུ་ལྷག་ལ་ཉིན་སྟོར་བཞི་བརྒྱ་རེའི་རིགས་རམ་
ཡང་བྱས་པ་དང་། ལོ་རྗེས་མའི་བོད་ལྗེ་ ༩ པའི་ནང་ནས་སྤྲུལ་ཡང་མཁུ་
མ་ལར་མཁན་པོ་རྒྱ་མཆོའི་སྤྲུལ་ཁང་གསར་པ་ནང་། བདག་གི་རྩི་རྩི་རྩི་འཆང་

གདན་བྲངས་ཏེ། ལམ་འབྲས་ལྷ་རྒྱ་གདན་འཁེལ་འདུག་པར་སྐབས་དེར་ཡང་
བཤད་གྲུ་བ་ལ་ལྷ་བརྒྱུག་རྒྱའི་སྒོན་ཆགས་ཀྱིས། ད་རེས་ཀྱི་ཆས་སྒྲོར་འགའ་
ཞིག་བཞག་སྟེ་བཙེལ་རྒྱ་ཡང་བྱས་ཡོད།

༡༩༩༩ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡༣ པའི་ཆེས་ ༡༩ ནང་། བོད་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་
༩ ནགོང་མོ་ནས་རང་དཔོན་ཏྲུག་རྩོམ་པའི་གདན་དྲུག་ནས་བསྐྱོར་སོང་བ་
དང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཞེས་པར་འབྱོར་ཏེ་ཆོ་དགའ་རྩོམ་པའི་མ་བུ་ནས་སྟེ་
ལེན་གནས་གཡར་བསུ་སྐྱེལ་སོགས་ཡག་པོ་གནང་བྱུང་བ་དང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༩
ནས་༢༠གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཡང་དེར་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་བ་ན། སྤྱི་
ཆེས་ ༣༠ ནས་མང་ཆོགས་སུ་མ་ཁྲི་ལྷག་འདྲིམས་པ་དེ་ཆོར། ཉིན་ལྟར་སྤྱོད་
ཕྱི་རོ་གཉིས་ཆར་འཆོགས་ཏེ། སྤྱོད་འདུག་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་
བརྒྱས་གཉིས་སྟེལ་མར་ཁྲིད་དེ་ལྷགས་བཤད་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཟབ་མང་པོ་དང་
ཞོར་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནས་བརྒྱུད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གནང་
བ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་ཟབ་ཆོས་ཐིག་ལེ་བརྒྱ་དྲུག་གི་བཀའ་དབང་
ཉིན་བཞི་ཅན་གནང་བར་མཛད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་བྱང་
རྟེན་ཅིང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་བཞུགས་ཁྲི་ཁར་ཡར་ཕེབས་ཞོར་དང་། མར་
བབས་ནས་ཆོས་སྤྱོད་གྲོལ་བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ལྷ་བའི་སྒྲ་མ་ནམ་
པ་དང་མང་ཆོགས་སྤྱི་ལ་བྱག་རྒྱ་དང་བཅས། འཁོར་ཡུག་ཏུ་གཟིགས་ནས་
གྲས་འདུད་ཡང་ཡང་མཛད་བཞིན་བཞད་མོ་བཞད་གནང་བ་དང་། རང་ནི་

བཞུགས་ཁྱིའི་མདུན་བྱུང་དེར་སྡོད་ས་འཁེལ་བས། དེ་འདྲའི་སྐྱབས་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་བརྩེའི་རྣམ་པས་ཚུར་ཕེབས་ཏེ། ལག་པ་ནས་ཕྱག་གིས་
 འཛིན་པ་དང་བཅས་དབུ་ཐོད་རེ་གནང་བར་མཛད་པ་ན། རང་ནི་ཤིན་ཏུ་
 དགའ་སྐྱབས་དང་། རོ་ཆའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུས་གཞན་གྱི་གདོང་ལ་ལྟ་མི་རུས་པ་
 འདྲ་ཡོང་འདུག ལྷ་མ་འདིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བརྟེན་
 པར་དགའོ།

འདི་སྐྱབས་སུ་གནས་འདིར་ཐོག་མར། བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་
 ལམ་ཞིག་འཆོགས་ཡོད་པ་དེ་གྲོལ་རན་པ་དང་། ཡགོང་ས་མཆོག་ཕེབས་
 ཏེ་ཆོགས་དབུར་ཆོགས་ཐུན་གཅིག་བཞུགས་མཛད་པ་ན་རང་ཡང་འབོད་
 གནང་བྱུང་བཞིན་དེ་ཆེ་འཆོགས་ཏེ་འབྲེལ་འཛོག་ཞུས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་མོའི་
 མཆོད་རྟེན་ཕྱི་ནང་དུ་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་ཕྱག་མཆོད་དང་། གསོལ་འདེབས་
 སྟོན་ལམ་ཡིད་ཆིམ་པ་ཅམ་བྱ་རྒྱ་རྟེན། འོན་ཀྱང་ཉེ་གནས་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་
 བ་ཅམ་ལས། རང་གིས་ག་ལ་རུས། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི་ད་དུང་བཞུགས་
 ཏེ་ཆོས་གསུང་བཞིན་པ་ཡིན་མོད། རང་སྟོན་ལམ་ཆོགས་བྲེལ་གྱིས། སྤྱི་ཟླ་
 ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ གི་ཉིན་གུང་ཡོལ་བ་དང་། དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་འོངས་
 བར། སྤར་ཁྱིའི་བར་སྤུ་མ་ཆེ་དགའ་རྡོ་རྗེས་སྐྱེལ་བར་མཛད་པ་ལྟར་དང་། དེ་
 བས་རི་ལའི་ནང་ཞུགས་ནས་འོངས་བར། ཕྱི་ནང་སྟོར་ག་ཕུར་འབྱོར། དེ་ཉིན་
 གནས་བསྐྱོར་དང་ལྟ་གཡོང་འདྲ་བས་ཏེ་བསྐྱེད་པར། སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ སྤར་

སྐྱབས་མགོན་བདག་ཁྱིའི་རྩེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་སྲས་འཁོར་ཆགས་ཕེབས་
བྱུང་བ་དང་མངལ་ཏེ། ཉིན་གྲང་གི་གསོལ་ཆོགས་བཞེས་ནས་ཁོང་ནམ་པ་
དང་ལྷན་ཅིག་ས་མཆམས་བཀལ་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ལུ་སྤྲི་ནིའི་བྱམས་ཆེན་ཁང་དུ་
འབྱོར།

འདི་ཉིན་བོད་ས་ཡོས་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༡ འགོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་
འཕགས་པའི་དུས་མཆོད་འཁེལ་ཉིན་དུ། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་སློན་ལམ་ཆེན་
མོ་འཆོགས་དབུ་ཚུགས་རྒྱ་ཡིན་འདུག་པར། ས་དགོན་པལ་ཆེ་བའི་གྲ་ཆང་
ཕེབས་ཟིན་པ་དང་། བཙེ་བརྒྱད་ཁྱིའི་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་ཟིན་པས། ཁོང་གིས་
དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་སློན་ལམ་དངོས་སུ་ཚུགས་པ་དང་། ང་ཆོའི་བཤད་གྲ་
བ་ཡང་སུམ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅམ་འདྲིམས་ཟིན་པ་རེད་འདུག སློན་ལམ་
ཀྱི་གོ་སྐྱིད་གནང་མཁན་ནི་འདི་ལོར་བཙེ་བརྒྱད་ཁྱིའི་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པ་
དང་སླ་བྲང་ཡིན་པར་བརྟེན་ རྒྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་སྲས་གཙོས་
པའི་སླ་མ་ནམ་པ་དང་ས་ངོར་ཆར་གསུམ་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་འདིན་པའི་དགོན་
སྡེ་ཡོད་རིགས་ཀྱི་གྲ་ཆང་ཞལ་གྲངས་གང་ཡོད་ཀྱི་བཞུགས་གནས་དང་ཉིན་
བརུ་གཉིས་ཀྱི་འཆོ་ཆས་གཟབ་ནན་པར་ཚུར་གང་ཡིན་གཅིག་གི་ལམ་
གོན་འགོ་སོང་། ཉིན་རེ་བཞིན་གྱི་སྐྱ་ཡོན་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། སླ་མ་ནམ་པ་
མཐའ་མཆམས་ཏེ་འཁོར་བར་བསུ་སྦྱེལ། རྒྱ་གར་ནས་ཡིན་པའི་དགོན་ཁག་
གྲ་ཆང་ནམས་ཀྱང་གཞུང་འབྲེལ་བརྒྱད་ཕྱོག་སྐབས་བདེ་བ་བཅས་གྲ་སྐྱིད་

ལེགས་པར་གནང་འདུག་པར་བཀའ་ངེན་ཆེ་ལུས་པ་ཡིན། སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་
སྤྱི་ཚུ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་ལྷ་མང་འཆོགས་ཏེ་གསོལ་ཇ་བྲངས། དེའི་ཆེ་
ཞབས་རིམ་དང་སྒྲོལ་ཆོག་ཆར་གཅིག་གསུངས་ནས་ཆོགས་གྲོལ། ཆུ་ཆོད་
དགུ་པ་ནས། སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་སླ་མ་རྣམས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
འཆོགས་ཏེ། ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཅིག་བར་གནས་ཆོག་ཆར་གཅིག་དང་། མཚན་
བརྗོད་ཆར་གཅིག་བཟང་སྤྱོད་ཅི་ཆར་མཛད་དེ་གྲོལ། གུང་ཆོགས་ཆར་བ་
དང་། ཆུ་ཆོད་གཉིས་པ་ནས་འཆོགས་ཏེ། ཆུ་ཆོད་ལྷ་པའི་བར་བཟང་སྤྱོད་
སློན་ལམ་གསུངས་མཐར། ཞབས་བརྟན་ཁག་དང་། ཆར་པའི་ཆོས་གཏོར་
བསྟུས་པ་དང་། འགྲོ་བདེ་མའི་སློན་ལམ་རྗེས་གྲོལ་ཏེ། དགོང་མོའི་ཞལ་ལག་
བྲངས། སྤྱི་ཕྱི་ངོའི་མང་ཆོགས་སུ་ཡང་གསོལ་ཇ་དང་བཞེས་བག་དུས་རེ་
རེ། སྤྱིན་བདག་ཆོས་མང་ཇ་དང་སྐྱེ་འགྲེད་ཉིན་ལྟར་དང་། སྐབས་རེ་གཉིས་
གསུམ་བཅས་དང་། སྤྱི་སྤྱི་དང་ཐོག་སུམ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་འདྲིམས་འདུག་སྤྱི་སྤྱི་
༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་འཆོགས་ལུགས་དང་གསུང་ཆོག་ཆར་
མ་ཉིན་སྤྱི་མ་ནང་བཞེན་རེད། རང་གཡོག་མི་ནི་གཙོ་བོ་མཁམ་གྲུབ་དང་། དེ་
ནས་ཐུབ་ཆོས་ཡིན། ༡༩༩༩ ལོ་རྒྱུགས་སོ། །

༡༡། ཁོ་གཉིས་ཉིན་མོ་ལྟུང་བེན་བྲིས།

༡༠༠༡/༡༡/༩--༡༠༠༩/༡༡/༣༠

(བར་དུ་བཅུག་པའི་ས་བཅད་ནི་ཙོམ་སྒྲིག་པས་བསྒྲན་པའོ།)

༡༽ ༡༠༠༡ ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་།

༡༠༠༡ ལྷ་བ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༩ ཉིན། རྟིང་རྫོང་སར་བཤད་གྲའི་ནང་ས་པཎ་
དགུན་ཆོས་ཐེངས་གཉིས་པ་ཚུགས། དཔལ་ས་སྐྱའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཕྱག་
༣༥ ཆོས་ཆོགས་སློབ་གྲའི་སློབ་ཕྱག་ ༣༠ འདྲིར་སློབ་ཕྱག་སྐྱམ་བཟུང་བྱས་ཏེ་
སྐོར་བཅས་ཡོད་པར་རས་གྱུར་དུ་མཉམ་འཆོགས་ཐོག་ཀྱང་དགའ་དབང་
ཕྱག་རང་གིས་བྲིས་པའི་མཆན་བྱ་ཅན་ཆད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་གྱི་
ཁྲིད་བཤད། ཉིན་རེ་ཤོག་ལྷེབ་བཅུ་རེ་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་ ༥ པ་ནས་ ༩ པའི་
བར་ཕུལ། ཉིན་དང་པའི་ཞོགས་ཟུར་བོད་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༣༠ གསོ་སྦྱང་
ཁེལ་བར། བཀྲ་ཤིས་པའི་གསོ་སྦྱང་མཛད་རྗེས་ཆོས་ཁྲིད་བཅུགས། མཁུན་
བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཡང་བྱོན་ཏེ་སྦྱིར་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༣༥ བར་ཆོས་ཁྲིད་
གསན་གནང་མཛད། དེ་བར་རིགས་གཏེར་ཤོག་ལྷེབ་ ༡༣༠ དང་ཆད་མ་ནམ་
འགྲེལ་གྱི་ཁྲིད་ལུང་ཕུལ་གྲུབ་བོ། །སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཁྲིད་ཆར་བ་ནས་དགོང་མོའི་

བར་དུས་རྒྱན་སྤྲིག་ལྟར་གྱི་རང་སྤྱོད་དང་། མཁན་སློབ་དགེ་ལྷན་སོ་སོའི་
མདུན་ནས་སྦྱོར་བྲིད། ཉགས་ལྷ་བཤོ་སྤོང་། སྤྱིའི་ཕྱི་ནང་གི་མང་ཆོགས་
བཅས་ལས་གཟུང་ཉི་མའི་ཤུང་སེང་མེད། སློབ་མཆང་མར་དེ་ཆོ་སྤྱོད་གཞི་
སོགས་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར། སློ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཡག་པོ་བྱུང་
སོང་། སྤྱིན་བདག་གཙོ་བོ་ནི་མཆོག་སྤྱལ་ཨ་འཇམ་རིན་པོ་ཆེ་རེད།

༡༽ ༡༠༠༩ ལྷ་བ་དང་པོའི་ནང་།

མཐར་ ༡༠༠༩ ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གསུམ་སྤྱོད་ཆུ་ཆོད་བརྒྱད་
པར། གསོ་སྦྱོང་ཁེལ་བར་དེ་ཡང་བཀྲ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་མཛད་ནས་ཆད་མ་
རིགས་གཏིར་ཤོག་ལྡེབ་སུམ་བརྒྱ་དགུ་ཡོད་པའི་བཤད་བྲིད་ཡོངས་རྫོགས་
དང་། རྟོར་དུ་རང་གིས་མཆན་བཏབ་པའི་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་དང་། ཆད་མ་
ཀུན་བཏུས། ཆད་མ་རྣམས་ངེས་བཅས་གྱི་བྲིད་ལུང་ཡང་ལེགས་པར་སྤུལ་བྱུབ་
པ་བྱུང་། རང་གི་སློབ་མའི་ཡང་སྤྱིད་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་བཤད་བྱུར་ཆོགས་
ཁྲགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱད་དགེ་འདུན་པར་གསོལ་ཇ་དང་སྦྱུ་འབྲེད། འབྲས་
སེལ། ཞལ་གྲོ་རྟེན་མདུན་མཆོད་མེ་བཅས་སྤུལ། དེ་ནས་རྟེན་གཉིས་རིང་གྲ་
ཆད་ཐུགས་སྦྱོང་དང་འཆོགས་ཆས་བསྟུ་རུབ་དང་བྱོན་གྲབས་མཛད། ལྷ་ཆོས་
༤ རྟེན། བྲེས་གྲ་ཁག་གཉིས་སོ་སོར་དང་རང་གྲ་ཡོངས་རྫོགས་རྩི་རྩེ་གདན་
དུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན། དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཁྲུས་ཏེ་གནས་སྐོར་

མཛད་རྒྱུ་ལྟ་བུར་བྱེད་ཀྱིས་ལམ་འཛོགས་སར་རིམ་པས་བྱོན་རྒྱུ་མཛད་ཀྱིས་
དབང་རང་། གྲུ་བ་གཉིས་བསྐྱེས་པོར་ཁ་ལོ་བ་བཅས། སྤྱི་ཆེས་བརྒྱད་ནས་
ས་སྤྱི་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཛད་དུ་སོང་བར་ཡབ་ཡུམ་སྲས་འཁོར་ཆང་
མ་མཛད་ཁ་ལེགས་པ་ཐོབ་སྟེ་ཆེས་བརྒྱ་གཅིག་དགོང་མོ་ཡར་འབྱོར་བ་
དང་། གནས་སྐབས་རིང་ངལ་གསོ་དང་སྦྱོད་འཇུག་ཁྱེད་ཀྱིས་ཉེ་ཁ་ཉོན་
འདོན་བཞིན་བསྐྱེད་པ་ཡིན། སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ བར་གྲུ་ཆང་གིས་རྩོམ་གདན་
དུ་གནས་སྒོར་དང་། རྒྱུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུས་འཁོར་དབང་ཁྱེས་
ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་ལྟ་བུར་བྱེད་ས་སྤྱི་སྤོན་ལམ་དུ་བྱོན་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་
འབྱོར་བུར་།

༡༩ གོང་ས་མཆོག་ལ་གསན་ལུང་ཕུལ་བ།

སྤྱི་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཆེས་ ༡༡ ནས་བྱི་ལྟ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༩ བར་ཉིན་ ༡ རིང་
བཞུགས་སྐར་རྟ་རམ་ས་ལར་ རྒྱུ་ལ་དབང་མཆོག་མདུན་གསན་ལུང་ཕུལ་
བ་ལ། ཆད་མ་ནམ་ངེས་ཅུ་འགྲེལ་ཅན་ཆ་ཆང་དང་། ཆད་མ་རིགས་གཉིས་
རང་འགྲེལ་མཆན་འགྲེལ་ཅན་ཡོངས་རྫོགས་དང་། དགེ་ཚུལ་ཀ་རི་ཀ་སྐུམ་
བརྒྱ་པ་དང་ལྷ་བརྒྱ་པ་གཞན་དགའི་མཆན་ཅན་ཆ་ཆང་དང་། སོར་མདོའི་
མཆན་འགྲེལ་མ་ངེས་པ་འདོན་ཡན་བཅས་ཕུལ་བྱེད་པ་དང་ཚུར་འོང་། ཞལ་
ལྷ་ནས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལྟ་བུར་བྱེད་ས་སྤོན་ཅུ་སོགས་གཞན་དགའི་མཆན་འགྲེལ་ཕུལ་དགོས་

ཚུལ་ཡང་གསུངས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱི་གསུང་དབུ་མའི་
 སློང་པོ་འདི་རྗེས་སུ་བཤད་རྒྱུ་བྱུང་ན་དགོངས་པས། དེའི་ཆེད་དུ་རྩ་བ་ལ་
 མཆན་བྱ་ཅིག་ཐོན་ན་ལེགས་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་གསུང་ཆད་
 མ་བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱས་པ་རྣམས་འགྲེལ་དང་། འབྲིང་པོ་རྣམས་ངེས་གཉིས་
 ཀྱི་བཤད་རྒྱུ་ཚུགས་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས། ད་དུང་བསྟུས་པ་རིགས་ཐིགས་
 བེ་བཤད་རྒྱུ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ན་ལེགས་ཚུལ་གསུངས། དབུ་མའི་སློང་པོ་
 འགྲེལ་པ་ནི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་འགྲུར་ལུང་
 རྒྱུ་ཡང་བཞུགས་པའི་སླ་མ་ཁ་ཤས་ངོ་སློད་ཀྱང་གནང་བྱུང་། ༡༠༠༡ གྱི་ཟླ་
 ༡ ཆོས་བཅུ་སྟོར་ནས་བཤད་གྲུ་བ་རྣམས་ལུ་སྤྲི་ནིར་ས་སྤྲི་སློབ་ལམ་གྲོལ་བ་
 དང་། བལ་ཡུལ་དང་དྲེ་ར་དུག། ར་རམ་སྤ་ལར་སོགས་བསྟོར་བསྟོད་གྲུ་སྟེ་
 རིམ་པར་ཚུར་འབྱོར་ནས་སོ་སོའི་རང་སྟོང་སློབ་གཉེར་གང་མོས་ལ་ཞུགས་
 བཞིན་རྒྱུ་འཚོགས་ཀྱང་མཛད། རང་གིས་གསར་འབྱོར་ཡིན་པའི་སླ་མའི་
 ཡང་སྤྲིད་གཙོས་མདོ་གྲུ་ཆོར་སྟོད་འདུག་ཉིན་ལྟར་ཁྲིད་བཞིན་གནས།

༡༠༠༢ གྱི་ཟླ་༡ པའི་ཆོས་ ༡ ནས། བོད་རྒྱལ་ལོ་ལོ་སར་ཆོས་
 ཉིན་ཤས་ལ་ལོ་སར་དགེས་སྟོན་གནང་། གྱི་ཆོས་ ༡ ནས་ཐེ་མན་ནས་སྤྲིན་
 བདག་བཤད་གྲུ་ལོ་རྒྱས་བསྟུ་རུབ་ཆེད་སྤར་རྒྱག་མའི་ཆོགས་པ་པོ་མོ་ ༡༧
 འབྱོར་བར། ཉིན་ཤས་དེ་ཆོར་སྟེ་ལེན་དང་། ཡར་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ཁ་
 ཁྲིད་རྒྱ་སོགས་དང་། འདུག་ནས་ལྷ་བཟོ་བ་ཀམ་ཡང་འབྱོར་བས་ལྷ་བཞེངས་

སྤྱི་འཆར་གཞི་དང་། དེའི་ཡོན་འབྲུལ་སོགས་སྤྱིན་བདག་ཚོ་དང་བཞོས།
སྤྱི་ཆེས་ ༡༤ ནས་སྤྱིན་བདག་ཚོ་ཐེ་མན་དུ་པར་སོང་བར་སྐྱེལ་མ་མངགས་
བཅོལ་བྱས། ༡༠༠༩ སྤྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༥ ནས། རང་གི་སྤར་གྱི་ནད་
གཞི་བྱིར་འཁྲུགས་ཏེ་འཆི་ཉེར་ལྟ་བུར་སྤར་ཀྱང་པ་ལམ་སྤར་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་
སྤར། ལྷོ་ལི་བཅས་ཀྱི་སྤར་ཁང་ནང་སྤར་བ་གཅིག་ཙམ་བཞེན་པ་དང་། བཤད་
བྲལ་བ་གཅོས་དགོན་ཁག་དང་སྤར་མ་ནམ་པས་སྤྱབས་བསྐྱེད་རིམ་གྱོ་མོན་ཆེན་
གནད་བར་བཞེན་དུ་ལན་འཆི་མ་རུས་པར་ཅུང་ཡར་བདེ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་
ཏེ་རའི་འཛུགས་བསྐྱེད་ཆེན་དགོས་གཤམ་ཆེ་སྤྱབས་སྤར་ཡང་ཐེ་མན་དུ་སྤྱི་ཟླ་
༤ པའི་ཆེས་ ༡༩ དགོང་མོ་ལྷོ་ལི་ནས་གནམ་སྤར་ཁྲུགས་ཏེ་སོང་།

༤༽ མཁན་ཆེན་མཆོག་གི་སྤྱི་དཔྱི་རུས་ཆག་ཤོར་བ།

༡༠༠༩ སྤྱི་ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཐེ་མན་གྱི་གནམ་ཐང་དུ་འབྱོར། དེར་རང་
གི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཆོས་ཆོགས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་བཤད་བྲལ་སྤྱི་མཁན་
ཟུར་རིན་ཆེན་དཔོན་སློབ་དང་ཆོགས་མི་ཁ་ཤས་ཐུག་འཕྲད་བྱས། སྤོང་རྩོང་
ཆོས་ཆོགས་སུ་སྤར་མ་ཆེ་རིང་རྩར་ཞག་གསུམ་བསྐྱེད་མཐར་སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་
གནམ་ཐོག་དུ་ཐེ་མན་ནས་སྤོར་ཀ་བ་ཞང་དུ་སོང་སྟེ་སྤྱིན་བདག་སོ་སོས་
ཁང་གཡར་དང་འཆོ་བ། ནད་བཅོས་སྤར་ཡོན་བཅས་ལ་བཞེན་ཏེ་བསྐྱེད་
པར་སྤར་བ་ལྟ་བུར་རིང་ནད་མནར་གྱིས་པར་ཅུར་སྤྱིན་བདག་ཚོ་དང་རོ་

འཕྲད་དང་། ཆོས་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་གང་ཡང་བྱེད་ཀྱས་མ་བྱུང་ཡང་། གཙུ་བོ་
སྐད་སྒྱུར་མོ་ཤེས་རབ་སྒྲོལ་མ་ནས་ཁ་སྐར་ཐོག་ནས་སྤྱིན་བདག་ཆོར་འབྲེལ་
བ་བྱ་རྒྱ་དང་། ཁ་ཤས་ཚར་མོ་རང་འགོ་བསྐྱོད་བྱ་རྒྱ་སོགས་གྱིས་བཤད་ཟུ་
གསར་འཛུགས་གྱི་རྟེན་ཅ་བསྐྱུལ་སྒོང་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་སྤྱིན་བདག་
ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་ལྷག་བསམ་རྒྱུ་དག་གིས་སོ་སོའི་འབྱོར་པ་ལྟར་རྟེན་
ཅ་ཞབས་འདེགས་འབྲེལ་འདྲིལ་སྤུང་བ་ལྟར། འདི་ནས་རྫོན་ཏེ་རའི་
ཨར་ལས་མཆོམས་འདྲིལ་བྱ་མ་དགོས་པར་བྱུང་འདུག་ཀྱང་། ང་རང་ནད་
གཞི་རིམ་ཕྱི་བྱུང་།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་རང་གི་མིག་གསལ་པོ་མེད་པ་ལ་མིག་མཁམ་
སྤྱན་པ་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་པ། དེའི་སྤྱན་ཁང་དུ་བསྟེན་ཏེ་མིག་ཐོག་མར་
གཡོན་པ་དང་། དེ་ནས་གཡས་པ་སྟེ་གཟུང་འཁོར་གཉིས་རིང་མིག་གཉིས་ཀ་
གཤག་བཅོས་བྱས་པར་དཀོན་མཆོག་བཀའ་འདྲིན་གྱིས་ལམ་འགྲོ་ཡག་པོ་བྱུང་
བར་བརྟེན་མིག་གསལ་ཅིམ་བྱུང་ན་ཡང་སྟབས་མ་ལེགས་པ་ཞིག་ལ་སྤྱི་རྒྱ་
༥ པའི་ཆོས་ ༡༥ཞོགས་སྤར་ཉལ་སྟན་ཐོག་ནས་ཡར་ལང་ཞོར་ལུས་རྒྱངས་
ཕྱི་བའི་སྟབས་གྱིས་འབྲེད་བརྒྱབ་ཤོར་ཏེ་རྒྱང་པ་གཡོན་པའི་དབྱི་རུས་ཆག་
ཤོར་བ་ན་རུས་བཅོས་སྤྱན་ཁང་ཡག་པོ་ཅིག་སྤྲད་པ་དང་རྒྱ་བ་གཅིག་སྟུག་
རིང་རུས་པ་ཆག་འབྱོར་ཡག་ཅིམ་བྱུང་བ་དང་ངལ་གསོ་རྒྱག་ཞོར།

༥༽ ༡༠༠༡ ཕྱི་ལྷ་དགུ་པའི་ནང་།

ལྷ་ལྷ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དོན་ལྟར་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱི་གསུང་དབུ་
མ་སྤང་བའི་རྩ་བ་ལ་འགྲེལ་མཆན་འབྲི་རྒྱ་དེ་ཐབས་ཆག་ཙམ་གྱུ་བ་པ་
དང་། ཉེར་གནས་བཀའ་ཤིས་དོན་གྱུ་བ་ནས་རིམ་པར་འབྱུལ་འཁོར་གྱི་སྤར་
གཞིའི་ནང་སྒྲགས་སྤུང་བ་བྱུང་ཡོད། རང་གི་ནད་གཞི་རོ་མ་དེ་ཉིད་སྤོང་བ་
འདྲ་མིན་དང་སྤོང་སྤོང་ཆོགས་ཐོས་ཀྱང་ཡར་དྲངས་བའི་ནམ་པ་གཏུན་ནས་
མེད་པས་མ་ཆད་ད་དྲང་མར་རེ་ཕྱི་ལྷ་བྱུར་གྱུར་པ་ན་འཆི་བ་སྤྲུག་རྒྱ་ལས་
ཐབས་ཤེས་གཞན་པལ་ཆེར་མེད་པ་འདྲ་སྤོང་གིས་ཚུར་སྤོང་བས་རྒྱུར་དྲན་པ་
ན་ཡང་ཡར་མར་གྱི་སྤོང་བདག་འབྲེལ་ཡོད་དང་སྤོང་བ་བཅས་གིས་གཏོང་
དགའ་བར་བྱུང་སྐབས་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཐེ་སྤོང་ལ་ཐེབས་པ་དང་།
ཁོང་གི་མདུན་དུ་ཐོག་མར་ཕྱིར་སྤོང་བས་ཐབས་དང་དེ་ནས་ཁོང་དང་། བཀའ་
བཀྲོས་གིས་ཐབས་ཤེས་བཅས་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་རང་གི་བཤད་གྲུའི་ནང་
འོང་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་ཆང་བ་ལྟར་སྤོང་། ༧ པའི་ཆེས་ ༡༧ དང་། བོད་ལྷ་ ༩ པའི་
ཆེས་ ༥ དགོང་མོར་ཐེ་མཐོན་ནས་གནམ་གྲུའི་ནང་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་ཀྱི་མཐར་རྒྱ་
གར་གྱི་ལྷ་ལའི་གནམ་ཐང་དུ་སྤོང་བས་སྤུང་བ་བྱུང་བ་ན་བཤད་གྲུའི་མཐར་པོ་
དང་ལས་བྱེད་པ་སོགས་གིས་བསུས་བྱུང་བ་དང་། རང་ཡང་འཆི་བའི་སྤོང་
བཤད་གྲུའི་མཐར་སྤོང་ཆོད་དང་མཇལ་འཕྲད་བྱུང་བ་དང་རིམ་པས་དགའ་

ཆོར་སྤྱེས། དེར་ཞག་གཉིས་ངལ་གསོ་དང་སྤྲན་ཁང་བསྟེན་ནས་གནམ་ཐོག་
ནས་ཡར་བསྐྱས་བྱང་བ་ན།

༦༥ ༡༠༠༡ ཕྱི་ལྷ་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ནང་།

ཕྱི་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༡ དང་། བོད་ཆོས་ ༥ ཉིན་གྱི་དགོང་མོར་རྫོན་ཏ་ར་ལ་
འབྱོར་བ་དང་། ཕྱི་ཉིན་ཚུ་ཆོད་ ༡༠ པར་བཤད་གྲུའི་མཁན་སློབ་བཞི་བརྒྱ་
སྟོར་ཡོད་པ་ཆང་མ་དེར་ཕེབས་བྱང་བ་དང་། དགའ་གྲུས་དང་བཅས་པ་ན་
ཚུན་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་པ་དང་། རང་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལིར་སྤེལ་ས་པ་
ནས་སྤང་བ་ཅུང་དྲངས་པ་ལྟ་བུ་བྱང་ཞིང་། ཐེ་མན་ནས་མཐུན་བཅེ་རིན་
པོ་ཆོས་ཁྲུས་དང་ཆེ་སྤྱབ། ཆེ་འགྲུགས་སོགས་ཕྱིན་ལྷབས་ཐུགས་སློན་ཡང་
ཡང་གནང་ཞིང་། ད་དྲུང་ལོ་ཤས་འཆི་རྒྱུན་མེད་པའི་དགོངས་བརྟག་བབས་
ཚུལ་དང་། དེ་ལྷགས་ཀྱིས་ད་དྲུང་ཡུན་རིང་ཙམ་སྟོད་ཐུབ་པའི་འདུན་པ་
བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་གསུང་ནན་མཛད་པ་དང་། འདི་ཚུགས་ཉེ་ལྷོས་འབྲེལ་
ཡོད་ཀྱི་སྤྲ་སྤྲུལ་རྣམ་པ་དང་། རྟོག་ས་མཆོག་གིས་སྤྲ་སྤྲུལ་གཏོང་གནང་
བ་དང་། གཞན་མི་ཆེ་བ་འགའ་སོགས་ཆེད་གཏད་ཀྱིས་འདིར་འོང་ནས་ང་
རང་ཡུན་རིང་ཙམ་སྟོད་ཐུབ་པའི་རེ་འདུན་སློན་གསོལ་གནང་བ་དང་། ལྷག་
པར་དུ་ས་སྤྱི་ཁྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་གྲུའི་མཁན་སློབ་
ཆང་མ་འདིར་ཕེབས་ཏེ་ཕྱི་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༡༠ བོད་ལྷ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༥

ཉིན་ སྒོལ་དཀར་གྱི་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་བརྟན་བཞགས་རྒྱས་པ་ལྟུང་བ་
 དང་། ཡང་སྒྱི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༥ དང་། བོད་ཟླ་༩ པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་
 རང་སྒོལ་ཡིན་པའི་འབྲུག་བདེ་བ་ཐང་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
 མཆོ་དང་སྒྱུར་སྒོལ་སོགས་བཅུ་སྒྲུབ་པའི་ནས་བརྟན་བཞགས་རྒྱས་སྒོལ་
 གནང་བ་སོགས་མཛད་པ་ཆང་མར་ཉིན་འབྲེལ་ལེགས་ལམ་ཡག་པོ་བྱང་
 སོང་བ་ལྟར་དང་། ཚུར་ཞོར་ལྷི་ལི་སྒྲན་པའི་རྩེ་བཟོན་ཏེ་རྒྱན་སྒྲན་སྒྲངས་
 པ་དེ་ཡང་འཕྲོད་པོ་བྱང་བ་སོགས་ཀྱིས་ནད་གཞི་ག་ལེར་ཡར་ཐོང་དྲག་ལྟ་
 བྱར་གྱུར་ཏེ་གནས་སྐབས་སྔོན་རྒྱ་བྱང་ཞིང་། འདི་ནས་འཕྲུགས་སྒྲན་ལས་
 གཉེར་རིན་ཅམ་གྱིས་རང་ལ་སྔོན་ཁང་ཞིག་ཀྱང་མཁྱེགས་བཅོ་ཐོན་པ་ན་
 ས་སྒྱུའི་སྤུན་ཆོགས་པོ་བྱང་བདག་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་སྒྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་
 ཆེས་ ༡༡ དང་། བོད་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན་ཁང་གསར་བབྱང་བ་དང་ཆོ་
 སྒྱུབ་བསྐྱེན་མཆམས་སྔོན་རྒྱ་བྱས་པ་ལྟར་ཏེ་གནས་བཟུ་དོན་གྱིས་གཡོག་རྒྱ་
 ཤིན་ཏུ་འཕྲོན་པོ་བྱང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནད་གཞི་ཡང་ཡར་ཐོང་དྲངས་ལྟ་བུ་
 ལས་ཕྱིར་འཁྲུགས་མ་བྱང་། དེར་བརྟེན་གཟུང་འཁོར་གསུམ་ལྟག་དམ་པོར་
 སྔོན་སྤུབ་པ་བྱང་། ཐོན་ཁའི་དགོང་མོའི་ཉིང་འཁྲུལ་དུ། ལྷན་མ་གཅིག་དབྱུག་
 པས་དམས་པར་མིས།

༡༽ ༡༠༠༥ ཕྱི་ཟླ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་ནང་།

༡༠༠༥ ལོའི་ལྷ་ ༡ ཆོས་ ༡༡ དང་། བོད་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡ ཉིན། ཕྱིར་
 ཐོན་གྱིས་འདྲུགས་སྐྱོན་ཨར་ལས་སྐྱོར་ལྟ་གཡེངས་བྱེད་རྒྱས་པ་ཙམ་བྱང་། སྤྱི་
 ཆོས་ ༡༡ ཉིན། ཐེ་མཐོང་འགྲོ་ཆེད་ལྷོ་ལིར་ཕྱིར་འོངས། ཉིན་ཤས་སྤུན་ཁང་
 བསྐྱེད་ཏེ་ཨོན་ཏེ་རྒྱ་རི་བཅས་ད། ཆོས་ ༡༡ དགོང་མོ་གནམ་གྱི་འཕགས་
 ཏེ་འོང་བར་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྤྱི་ལོར་ཐེ་མཐོང་གནམ་ཐང་དུ་འབྱོར། ཆོས་གྱི་
 འབྱུང་གནས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་བཅས་ད། སྤྱིན་སྤྱོད་ཆོར་རོ་འཕྲད་
 རིམ་བཞིན་བྱས། ཆོས་ཆོགས་འདི་ཉིད་ ༡༠༠༡ ལོར་སྤྱིན་མོ་ཆོས་དབྱིངས་
 ལྷ་མོས་སྤྱིན་བདག་བྱས་ཏེ་ཚུགས་པ་ན། ད་བར་ལོ་གསུམ་སོང་བ་དང་ཐེ་
 མཐོང་གཞུང་ནས་ཆོག་མཆན་ཡང་ཐོབ། རང་སྤྱོད་དད་སྤྱིན་ཀྱན་དགའ་ཆེ་
 རིང་ཆོགས་གཙོ་དང་། ཞིང་བྱན་མོ་དང་། ཉག་རན་གྱི་སྤྱི་འཕྲས་ཆོགས་
 གཙོ་གཉིས་ཆོགས་གཞོན་ཡིན་པ་ལ། ཁོ་ཆོས་འགན་ཁུར་ལས་དོན་ཤིན་ཏུ་
 ལེགས་པར་བྱུང་སྟབས་ད་རེས་ཡང་ཆོགས་གཙོ་ཆུན་གཞོན་རྒྱུ་པ་རང་
 འདྲུགས་དང་། གསར་དུ་ཆོས་དབྱིངས་ལྷ་མོ་ཆོགས་གཙོ་གཞོན་པར་བསྐྱོས་
 ཤིང་། གཞན་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་དུང་ཡིག་སོགས་ལས་བྱེད་པ་བསྐྱོ་བཞག་བརྗེ་
 འཐེན་སོགས་ཆང་མ་ནི་མང་ཆོགས་ཀྱིས་གྲོས་བསྐྱུར་དང་ཐག་བཅད་དགོས་
 པ་རེད། ཆོས་ཆོགས་འདི་ཉག་རན་དང་ཀ་བ་ཞང་སོགས་ཚུན་ཆད་དུ་ཀྱན་
 དབང་རང་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཡོད་ཆད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་
 གར་གྱི་རྫོང་སར་བཤད་སྤྱད་ཐེ་མཐོང་དུ་ཡོད་པའི་དེའི་སྤྱིན་བདག་གཉིས་

བར་པར་ཚུར་འབྲེལ་བ་བྱ་བའི་བབ་ཚུགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། དུས་རྒྱུན་ཚོས་
ཚོགས་སུ་རྒྱལ་ཁམས་དང་ཡོན་མཚོད་ཐུན་མོང་གི་རྒྱུན་སེལ་དང་མཚོག་
ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཁྱེད་སྒྲིལ་ཚོག་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་བསྐྱས་
གྱི་ཚོག་གསུངས་ཏེ། ཚོགས་པ་སྦྱོང་བར་མཛད་པའི་སླ་མ་རེ་རྒྱུན་བཞུགས་
དང་། སྐབས་འཕྲལ་ཚོས་ཁྲིད་གནང་བའི་ཆེད་རྒྱུ་སར་བཤད་གྲུའི་མཁན་
པོ་རྒྱུ་པ་རེ་བཞུགས་ཏེ་ཚོས་ཚོགས་འདིས་གཙོས་གཞན་དད་སྦྱིན་ཚོའི་
ངོར་ཚོས་ཁྲིད་གནང་རྒྱ་ཡིན། འདི་སྐབས་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་བཞུགས།

ད་རེས་ ༡༠༠༩ གྱི་ལྷ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡ བོད་ཚུ་ལུག་ལྷ་བ་ ༡༡ པའི་
ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ ལོ་རྒྱུན་ལྟར་ལས་བྱེད་པ་བརྗེ་བསྐྱོས་སོགས་གྱི་མི་གྲངས་བརྒྱ་
སྟོར་ཅམ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ཐོག་མར་རང་ནས་སྒོ་དབྱེ་དང་ལོ་སར་བཀྲ་ཤིས་
བདེ་ལེགས་ཁྱེད། དེ་མཐར་སྐྱབས་སྒྲོམ་བྱིན་པ་དང་རྒྱ་གར་ནས་བཤད་གྲུ་
དང་དེའི་འཇུགས་སྦྱོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་སྟོན་བསྐྱུས་ཅམ་བྱས། འདི་ནས་
བཟུང་ཉིན་ཤས་སྦྱིན་སྒོ་བ་འགའི་ངོར། སོ་སོའི་ནང་དུ་བྱིན་སྐབས་དང་བསྐྱར་
བསྒྲི་སྒྲིལ་ཚོག་སོགས་བཏོན། འདི་སྐབས་སུ་སྐྱབས་སྒྲོམ་ཐེངས་དུག་བཏོན་
པར་མི་གྲངས་ ༡༩༡ ལའོ།

རང་གི་ཚོས་ཚོགས་སུ་འང་བོད་ཆེས་ ༡༩ དང་ ༡༥ དགོང་མོར་
ཐུགས་ཆེན་སྒྲོམ་བསྐྱས་མཉམ་དུ་འཚོགས་པར་ཚོགས་མི་སུམ་ཅུའི་སྟོར་
འདྲོམས་འདུག་བོད་ཆེས་ ༡༥ གྱི་ཆེས་ ༩ ཉིན་ཀ་བ་ཞང་དུ་འོངས་བར། ཟས་

སྤྱི་མོ་དང་ཁང་བདག་སྤྱི་མོ་མཆོས་བསུས་ཏེ་ཉིན་གུང་ཞལ་ལག་རྒྱུ་
 སྤྱི་མོ་ལོ་སྤྱི་མོ་ལང་དུ་སྤྱི་མོ་ལོ་ལག་པོ་ཞུས་བྱུང་། ཉིན་ཤས་སྤྱི་མོ་ལང་བསྤྱི་མོ་
 པ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཆོ་དང་ངོ་འཕྲད་སྤྱི་མོ་ལོ་ལག་པོ་སྤྱི་མོ་
 བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ། རྒྱུ་དང་བསུས་འདོན་རྒྱུ་གསུངས། སྤྱི་མོ་ས་ ༡༡
 དགོང་མོར་སྤྱི་མོ་བདག་གི་ཐོག་ཁོང་ཆོས་ལང་གསར་པའི་ནང་སྤྱི་མོ་ཆེན་
 བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྒྱུ་གནང་བས་པར་མི་གངས་ ༡༠༠ ལྷག་འདོམས་པ་
 དང་ཐོག་མར་སྤྱི་མོ་སྤྱི་མོ་ལང་བྱིན། འདི་ནས་རིམ་བཞིན་རང་བྱིས་ཆོ་ག་
 ལྷར་སྤྱི་མོ་ཆེན་སྤྱི་མོ་སྤྱི་མོ་གྱི་ཉམས་ལོན་བཅུ་གསུངས། སྤྱི་མོ་ས་ ༡༢ དགོང་མོར་
 སོ་མོ་ལྷ་བཅུ་སྤྱི་མོ་སྤྱི་མོ་ལང་མཇལ་རྒྱུ་གནང་དང་སྤྱི་མོ་ལང་འགོ་བྱིན། ཆོས་ ༡༣
 ཉིན་བསྤྱི་མོ་གནས་བྱིན་པར་མང་ཆོགས་ཉེར་ལྷ་སྤྱི་མོ་དང་། མི་བཅུ་དང་ལྷ་
 བཅུ་ཅམ་ལ་སྤྱི་མོ་སྤྱི་མོ་བྱིན། སྤྱི་མོ་ས་ ༡༤ ཉིན་ཐེ་སྤྱི་མོ་ལྷ་གནས་ཐོག་ནས་
 འོངས། རང་གི་ཆོས་ཆོགས་སྤྱི་མོ་བསུས་བྱུང་། སྤྱི་མོ་ས་ ༡༥ ཉིན། བོད་མི་སྤྱི་མོ་
 ལོ་སར་འཁེལ་བར་ཞོག་སྤྱི་མོ་དྲོད། ཐོག་མར་སྤྱི་མོ་ཆོག་བཏོན་ཏེ་མཇལ་སྤྱི་མོ་
 པ་ན་སྤྱི་མོ་དཔོན་སྤྱི་མོ་བདུན་དང་། མང་ཆོགས་བཞི་བཅུ་ལྷག་འདོམས་
 ཏེ་བཟུ་མིས་བདེ་ལེགས་ཞུས་ནས་ཉིན་འབྲེལ་དང་འབྲས་གོ་གསོལ་ར་
 སྤྱི་མོ་ ཉིན་གུང་ཆོགས་གཙོ་ཆོས་སྤྱི་མོ་ནང་དུ་སོང་སྤྱི་མོ་གནས་ལང་དང་ཉིན་
 ལ་རབ་གནས་དང་སྤྱི་མོ་སྤྱི་མོ་བྱིན། མང་ཆོགས་སྤྱི་མོ་ལྷ་སྤྱི་མོ་སྤྱི་མོ་འདོམས། སྤྱི་
 ཆོས་ ༡༦ དང་། བོད་ཆོས་ ༡ སྤྱི་མོ་ཆོགས་གཙོ་ཞིང་བྱན་ནང་དུ་སོང་སྤྱི་

རབ་གནས་དང་གནས་ཆོག་བསྐྱུས་པ་བཏོན། མང་ཆོགས་བརྒྱ་སྟོར་འཛོམས་
པར་བྱིན་ཐུབས་བྱས། དགོང་དྲོ་ཆོས་ཆོགས་སུ་སྟོལ་ཆོག་བཏོན་པར་མང་
ཆོགས་བཞི་བཅུ་ལྟག་བྱང་། ཞལ་ལག་གཟུབ་ནན་དངས། འདི་སྟོར་སྐྱབས་
སྟོལ་བྱིན་པར་མི་གངས་སུམ་ཅུ་ཅམ་མོ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན། གནམ་གྱུ་ནས་ཏག་རན་དུ་འོངས་པར་སྤྱི་
འཐུས་ཆོགས་གཙོ་དང་གནས་ཆང་སྤྱིན་བདག་ཁྱེད་ཀྱི་མི་སོགས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ལྟ་བུ་བྱང་། ཉིན་གཉིས་སྤྱིན་བདག་ཁ་ཤས་དང་འབྲེལ་
གཏུག་བྱས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༦ བོད་ཆེས་ ༡ ཉིན་གཞན་གྱི་ཆོགས་ཁང་དུ་གྲ་
སྤྱིག་འདུག་པར་ཐོག་མར་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ལྟ་ལཱ་ལྟེ་རྩིས་
གནང་བྱས་པར་མང་ཆོགས་བརྒྱ་སྟོར་དང་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགོ་དང་སེམས་
བསྐྱེད། དེ་ནས་བསྟོན་གནས་ཀྱི་སྟོལ་པ་བྱིན་པ་ན་སོ་ལྟ་དང་། སྤྱི་གནས་
སྟོན་མི་ཉེར་བདུན་བཅས་ཐུགས་ཆེན་སྟོལ་བསྐྱུས་ཀྱི་ཆོག་ཆར་གསུམ་རྒྱས་
པ་དང་། བདག་བསྐྱེད་རྒྱུད་པའི་ཆོག་ཆར་གཅིག་དང་བསྟོ་སྟོན་བཅས་
ལེགས་པར་བྱུག།

༡༩ ༡༠༠༥ བྱི་ལྷ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ནང་།

བོད་ཆེས་ ༡༠ བྱི་ལྷ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡ ཞོགས་པར་གྲོལ། བྱི་ཆེས་ ༡ ཉིན་ཐེ་ཐེ་
ལ་ཚུར་འོང་། བྱི་ཆེས་ ༥ ཉིན་གྱི་ཞོགས་པར་ལམ་ཁའི་སྤྱིན་བདག་རྩར་སྟོལ་

ཆོག་བཏོན་ནས་ཅིང་ཕྱིན་དུ་འོངས་ཏེ་གྲ་སྒྲིག་དང་བཅས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཆུ་
 ཆོད་བརྒྱད་པ་ནས་ཆོག་ས་མི་རིམ་པར་འཛོམས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་བྲག་ས་རྩེ་
 ཆེན་པོའི་རྩེས་གནང་མཐར། སྒྲུ་ལུང་ཐོག་པར་བསྐྱེད་གནས་མི་གྲངས་ ༥༠
 ལྟག་དང་། སྒྲུང་གནས་མི་ ༥༠ ལྟག་འདུག་ཉིན་གཉིས་དང་ཞོགས་པ་བཅས་
 ལ་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་ཆར་གསུམ་དང་བདག་བསྐྱེད་གཅིག་བཅས་དང་། བསྐྱོ་
 སྒྲོན་བཅས་ལེགས་པར་ཆར། གནམ་གཤིས་ཅུང་གྲང་ངར་ཆེ་བ་བྱུང་ཡང་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཟོད་བཙོན་བྱས་ཏེ་སྒོ་པོ་བྱུང་སོང་། ང་ཆོ་སྒྲ་ལྟ་བུ་ན་
 ཡོད། སྤྱི་ཆེས་བརྒྱད་ཞོགས་པ་གོ་ལ། སྒོན་ལོ་བཞིན་ད་རེས་སྒྲུང་གནས་
 འདིའང་མང་ཆོག་ས་ལ་དགེ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་ཆོག་ས་ལ་བཏོན་ཏེ་སྤྱོད་
 བདག་རང་གིས་བྱས་པ་ལ་ཞལ་འདེབས་དང་གྲ་སྒྲིག་ཞབས་ཁྱེད་བཅས་ཆར་
 མ་རང་སྒོ་བ་སྤྱོད་བདག་གཙོ་པོ་ཞིང་བྱན་དང་། ཆོས་ལྷ། ཁེ་ང་སོགས་ཀྱིས་
 ལེགས་སྐྱབ་བྱས་བྱུང་། སྤྱི་ཆེས་ ༩ ཉིན་གོ་ལ་བར་གཟའ་འཁོར་གཅིག་རིང་
 དེར་ཁ་ཏོན་བྱས་ཏེ་ངལ་གསོའི་རྣམ་པས་བསྐྱེད།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཆོས་ཆོག་ས་སུ་འོངས་དེ་སྐོར་སྤྱི་ཆེས་ ༡༣ བར་
 སྤྱོད་སྒོ་བ་ཁ་ཤས་རྩར་སོང་ཞིང་བྱིན་རྒྱལ་དང་རིམ་གྱོ་སྒྲུབ། ཞོར་དུ་སྐྱབས་
 འགོ་བྱིན་པ་དུག་ཅུ་ལྟག་རེད་སོང་། སྤྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་སྐྱ་ལེ་ཤི་ཡ་
 སྤིང་ཕྱན་དུ་འོངས་བར་རྒྱལ་སའི་གནམ་ཐང་བར་ཆུ་ཆོད་ ༩ དེ་ནས་གནམ་
 སུ་བརྩེ་དགོས་འདུག་སྤིང་ཕྱན་གནམ་ཐང་དུ་འཕྱོར་བར་སྤྱོད་སྒོ་བ་ཁ་ཤས་

ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་ཆོས་ཆོག་གི་ཁང་པ་རྟེན་ཐོབ་འདུག་པ་དེར་བསྐྱོར། རང་
 དང་ལྷན་བཟུང་དོན། རྒྱུ་བསྐྱོར་ཤིང་སྒྲོལ་བཅས་གསུམ་ཡོད། དེར་ཞགས་
 བརྒྱད་དང་། སོང་ཆེ་ཏེ་ཞེས་ས་སྒྲུའི་ཆོས་ཆོག་སུ་སོང་སྟེ། དགོང་མོ་
 གཉིས་ལ་དབུ་མའི་ལྷགས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོད་དང་། ལྷགས་ཆེན་བཅུ་གཅིག་ཞལ་
 ཀྱི་རྒྱུ་གནང་བྱིན་པར། རྒྱ་བྱི་མི་གྲངས་ ༩༠ ཙམ་དང་། ཆེག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་
 བྱུང་། སྤོང་ཕྱན་དུ་སྟོང་རིང་། རྒྱ་རྩོ་སྒྲོལ་ཆོག་བསྐྱོར་པ་རེ་དང་། དགོང་མོར་
 སྟོང་འདུག་ཉུང་བསྐྱོར་རེ་བྲིད་པར་གསར་པ་ཡིན་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཁག་པོ་
 འདུག་སྒྲོལ་མའི་རྒྱུ་གནང་དང་ལྷགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྒྱུ་
 གནང་བྱིན་པ་དང་། ཆོག་གཙོ་དང་། ཆོས་ཆོག་འདུགས་རྒྱ་གཏན་འཁེལ་
 བྱས། སྤྱིན་བདག་སྤང་ཕྱང་ཁའི་དང་ཆོས་མིང་། ཆོས་འབྱུང་དང་མཐུན་རབ་
 མོ་གཉིས་ཡིན། ཉན་སེའི་མིང་པོ་སྤྱན་ལའང་བཅོལ་ཡོད། ས་ཕྱོགས་འདིར་
 རྒྱུ་སོར་རང་མ་གྱི་བའི་སྟོན་དུ་ཐེངས་གཅིག་སྐབས་ན་ཆོས་འབྲེལ་ཅུང་
 ཞིག་ལུས་ཆེ་པན་ཐོགས་སྤིང་བའང་སྟུག།

སྤྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡ཉིན་ཡང་། ཐེ་སྤེའི་ཆོས་ཆོག་སུ་ཚུར་
 འབྱོར། ཆོས་ ༩ ཉིན་རི་ཁའི་དུར་ཁང་དུ་སོང་བར་སྤྱན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་
 པོ་ལྷགས་ཀྱི་བྱང་ཆོག་དང་མང་ཆོག་ལ་སྐྱབས་སྟོན་དང་ཆོས་བྲིད་བྱས།
 ཆོས་ ༡༠ ཉན་སྟོན་རྩོང་ཆེ་རིང་སྤྱི་མའི་ཆོས་ཆོག་སུ་སོང་སྟེ། སྟོང་འདུག་
 གི་བྲིད་དང་ལུང་ཅི་རིགས་ཆོས་ཕྱན་ཐེངས་ལྷ་དང་སྐྱབས་སྟོན་ཡང་བྱིན། མི་

གངས་པོ་བར་ཅི་རིགས་འདྲེས་སྤྱི་ལྷ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༩ བོད་ལྷ་ ༡ པའི་
 ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཀའོ་བ་ཁང་དུ་སོང་བར། བྲ་བ་བཀྲ་ཤིས་དོན་འབྲུབ་དང་སྐད་
 ལྷུང་མོ་ཤེར་སྒྲོལ་བཅས་གསུམ་ཡོད། ཀམ་འཁོར་རེའི་ནང་དགོང་མོ་གསུམ་
 རེ་ལ། སྤྱིད་འཇུག་སྡོན་ཁྱིད་འཕྲོ་ནས་ཁྱིད་པ་ན་ལེའུ་བདུན་པ་ཆར། ལྷུང་
 གནས་ཆར་གཅིག་དང་སྡོན་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྗེས་
 གནང་ཡང་བྲས། ཉིན་ལྷར་གྱི་སྤྲོར་ཐུགས་ཆེན་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་བདག་
 བསྐྱེད་སྒྲོམ་བསྐྱེས་ཆར་རེ་བཏོན་པར་ངེད་གསུམ་གྱི་ཁར་མང་ཆོགས་གསུམ་
 ནས་བདུན་གྱི་བར་འོང་བར་འདུག། ལྷུན་བདག་གིས་ཆོགས་ཁང་ཡག་པོ་
 ཞིག་བཟོ་བཅས་བྲས་འདུག་པ་དེར་རང་གི་སྡོན་མའི་ཆེས་ཆོགས་སྒྲོམ་པ་
 ཡིན། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་གསུང་དབུ་མ་བཤེས་སྤྱིང་ཆར་གཅིག་ལེ་ཆན་
 ཁྱིད་ཐེངས་དུག་བྲས་ཏེ་སྒྲོག་ལྷུང་ནང་དུ་ཐུགས་ཡོད་པ་དེ་སྐད་བསྐྱེད་མོས་
 ལྷ་མའི་སྐད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱེད་ལྷ་དང་། རྗེས་སོར་སྐབས་འཕྲལ་གཞུགས་མཐོང་
 སྒྲོག་འཕྲིན་དུ་གཏོང་ལྷ་རེད། བར་མཆམས་ནམས་སུ་པོ་མོ་ཆན་གཞོན་མང་
 པོར་བྱིན་རྒྱབས་དང་སྐྱབས་སྒྲོམ་བྱིན་པ་སོགས་ཆེས་འབྲེལ་མང་པོ་བྱུང་སོང་
 བ་དང་། ད་དུང་རྗེས་སུ་ཡོང་ནས་སྤྱིད་འཇུག་ལེའུ་འཕྲོ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཆར་
 བར་བྱེད་དགོས་ཟེར། རེ་འདུན་ནན་ཏན་ཡང་བཏོན་བྱུང་།

༧༥ ༡༠༠༩ ཕྱི་ལྷ་ལྷ་པ་དང་དུག་པའི་ནང་།

མཐར་སྒྲིཊ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན། གནས་ཐོག་ནས་ཐེ་སྤེན་རང་གི་ཆོས་
 ཆོག་སྤྲུལ་བྱེད་འོངས་ཏེ། གནས་སྒྲུབ་ལ་དེར་ཆོས་བྲིད་བྱ་ཅིས་ཡིན། ཆོས་
 གསུམ་དགོང་མོ་ནས་ཤེར་བྱེད་མངོན་ཏྟགས་རྒྱན་སྤྲོད་མའི་བྲིད་འཕྲོར་ལམ་
 ཤེས་ནས་རིམ་པས་གཟུང་འཁོར་རེའི་དགོང་མོ་བཞི་རེ་ལ་བྲིད་པ་ན་ཞུ་མི་
 བཞི་བརྒྱ་ནས་ལྷ་བརྒྱའི་བར་ཅི་རིགས་བྱུང་མཐར་སྒྲིཊ་ ༦ པའི་ཆེས་ ༤ བར་
 བྲིད་པ་ན་ནམ་རྗེས་སྤྲོད་པ་ཡན་ཆར་སོང་། ད་རེས་དེར་མཆམས་འདྲིག་
 བྱས། བལ་ཡུལ་དུ་བཀྲ་བརྒྱ་སྒྲུབ་མ་ལ་བཅོལ་ཏེ་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་གི་སྒྲུབ་
 ཡོན་ཐེ་སྤེན་འབུམ་དགུ་སྒྲིབ་བདག་ཆོས་དབྱིངས་ལྷ་མོས་བཏང་། འབུམ་
 ཆར་བརྒྱ་སྒྲུབ་ཡོན་ཐེ་སྤེན་འབུམ་གསུམ་ཀའོ་ཞང་མདོ་པད་དཀར་སྒྲིབ་
 བདག་གིས་བཏང་། སྤྲོ་ཆོས་ནས་དགོང་མོ་བཞི་ལ་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་
 རོར་ཆོག་ལ་ཁང་དུ་རང་ལུགས་ལམ་འབྲས་ཀྱི་སྤྲོད་འགྲོའི་སྤྲུང་གསུམ་ཀྱི་
 བྲིད་དག་ཆོས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་སྤྲོད་ནས་བཤད་བྲིད་བྱས་པར་། མི་གངས་སུམ་
 བརྒྱ་ཡས་མས་འདྲོམས། ཆོས་ ༧ དགོང་མོར་རྒྱ་སྒྲུབ་མའི་ཆོས་ཆོག་སྤྲུལ་
 སྤྲུབ་འགྲོའི་བྲིད་དང་སྤྲོད་པ་བྱེད་པ་ན་མི་གངས་ ༤༠ ཅམ་འདུག ཆོས་
 ༡༠ དགོང་མོ་ཆོས་ཆོག་སྤྲུབ་བདག་དང་ཆོག་མི་ལས་བྲིད་བཅས་ལ་
 ཞལ་ལག་སྤུལ་ཏེ་སྤྲོ་བོ་བཏང་། ཆོས་༡༡ དགོང་མོར་ཅི་ཕྱོད་དུ་སྤྲུང་གནས་
 ཆེད་སོང་། ཆོས་ ༡༢ དང་ ༡༣ སྤྲུང་གནས་དང་། སྤྲོད་འགྲོའི་ཐུགས་ཆེན་
 རྗེས་གནང་མི་གངས་ ༡༣༠ སྤྲོད་འདྲོམས། སྤྲུལ་ ༡༣ བཞུགས། ད་རེས་ཀྱི་

སྒྲིབ་གནས་འདི་མི་ཆང་མས་སྒྲིབ་པོ་བྱང་བེར་ཏུ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་གྱི་
འདུག ཆོས་ ༡༤ འདི་པོ་ཆོས་འཕེལ་བྱང་། བདོ་དགོན་གྱི་བཤད་གྲུའི་ཁང་
པ་འགན་སྐྱངས་སོང་། འདི་ལོ་ཐོག་མར་སྒོར་འབུམ་གཅིག་གཏོང་བེར་ངེས་
པ་མི་འདུག སྒྱི་ཟླ་༦ པའི་ཆོས་ ༡༤ དགོང་མོར་རྒྱ་གར་དུ་ཚུར་འོངས་བར་ལྷི་
ལིར་འབྱོར། ཕྱི་ཉིན་སྐྱེན་པ་བསྟེན། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ས་སྐྱ་བདག་སྤྲིའི་མདུན་
མངལ།

ཆོས་ ༡༩ ཉིན་ལྷོ་བཤད་གྲུར་འབྱོར། གྲུ་བ་ཆོར་ངོས་འཕྲད་
ལུས། ཕྱི་ཉིན་འཇུགས་སྒྲོན་སྒོར་ལྷ་གཡེང་བྱས། ལས་འཛིན་རྣམ་པར་ལག་
རྟགས་སུལ། ཆོས་ ༢༡ ལྷ་ལེ་ཤི་ཡའི་རབ་བྱང་དང་། དགེ་བསྟེན་བཅས་ ༣༥
བྱང་བར་སྐྱབས་འགོ་ནས་སྒོ་ལྷོག་སོགས་སྤྲིད། འཇམ་དབྱངས་སྐྱགས་ཆེན་
རྗེས་གནང་ཡང་བྱས། ཆོས་ ༣༤ ཉིན་སྐྱ་མ་ཆོས་སྒོའི་སྐྱ་མཆོད་ལ་གསོལ་ང་
དང་སྒོར་ ༡༠༠ སྐྱ་འབྲེད་སུལ། ལྷ་བཟོ་ཀམ་མེབས་བྱང་། རིན་པོ་ཆེ་མེབས་
བྱང་། ཆོས་ ༣༧ ཉིན། མཆོག་དགོན་གྱི་ཆོས་བརྒྱ་འཆམ། ཀམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
གཟིགས་མོར་མེབས། ཆོས་ ༣༩ ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བྱང་དུ་སྐྱ་མ་ཆོས་སྒོའི་
སྐྱ་མཆོད་བསྐྱབ་པ་ཆོགས་འབུམ་བཅས་བརྟགས་མཛད་ཞོར་འདི་ན་ཞོང་
ཡར་བྱོན་ཏེ་འདི་ལོའི་སྒོ་འབྲེད་གྱི་མཛད་སྒོའི་སྒོར་འཆར་གཞི་བཀའ་གྲོས་
གནང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉིན་གཅི་སྐྱབ་སྐྱ་བཞེངས་བཞིན་པ་
ལ་དེའི་རྣམ་པ་ལ་ཞལ་འཆོས་ཅི་དགོས་གཟིགས་དབྱེད་གནང་། ཆོས་ ༣༩

ནས་བཤད་ལྟུང་མཁན་སྒོ་བ་འདུས་ཆོགས་ལ་སྤྱི་ཕྱིར་གྱི་རིམ་འགྲོ་བསྐྱེད་
འབྲུམ་དང་། བདུད་བརྒྱུག་སྒོ་ལ་ཆོག་བཀའ་འཇུག་དག་ཚར་བཅས་བསྐྱེད་
རྒྱ་ལྟུང་། ཆོས་བཟོ་ཁང་དུ་ཤེར་འབྲུམ་ཆ་བརྒྱུད་གདོང་དར་སོགས་བཅེས་རྒྱ་
ཡང་མངགས། ཆོས་ ༡༥ ཉིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞོར་དུ་འདི་ལོའི་སྤྱི་ ༡༡ པའི་
མཇུག་སྒོའི་འཆར་འགོད་ཀྱི་སྤྱི་གཞུང་གཞུང་གནང་བཞེན་པ་འདིར་ཡང་
ཕྱོད་བྱུང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༧ སྤྱི་མཆེད་ཆོགས་འབྲུམ་གནང་ཞོར་མཇུག་སྒོའི་
ཀྱི་སྤྱི་གཞུང་། འདི་ན་ཡང་ཐེབས་ཏེ་དགོངས་འཆར་དང་། ཉེ་འཕྲལ་ཕྱོད་
དགོས་ཕྱོགས་དང་འདིར་ལྟ་ཏེན་བཞེངས་ཕྱོགས་སྒོར་བཀའ་མོལ་མཇུག་པ་
དང་། རི་རྒྱུ་དང་མཁན་རྒྱུ་ཆོས་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཞུ་བཀོད་གནང་
ཞིང་། ཆོས་ ༡༠ པའི་སྤྱི་མོ་ནས་ཕྱི་རྒྱུ་དུ་ཐེབས་སོང་། ཉིན་གྲུང་ཤེས་རབ་
སྒོ་ལ་མ་འབྲུག་དུ་ཞེ་ཆེན་རབ་འབྲུམ་རིན་པོ་ཆེའི་མཇུག་སྒོར་སོང་བ་ནས་
ཚུར་འཁོར་བྱུང་།

༡༠༽ ༡༠༠༧ ཕྱི་སྤྱི་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་ནང་།

ཕྱི་སྤྱི་ ༥ ཆོས་ ༥ ཉིན་བཤད་ལྟུང་བ་ཆང་མ་རྒྱུ་ཏེ་རའི་རྒྱུ་སར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
གོས་བཤད་ལྟུང་སྤྱི་ཏེ་ཐོག་མར་ཆོས་སྤྱིའི་གསུང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་འབྲེད་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་བཏོན། ཆོས་སྤྱིའི་སྤྱི་པར་རེ་སྤྱི་གྲུ་པ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྟ་བུའི་
སྤྱི་འདུག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉིན་གསུམ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྒྱུ་པའི་སྤྱི་པའི་

གི་བཅོ་ལྔ་ལྷག་འཛིན་བཅོའི་རྣམ་པ་དང་། འཁོར་ཕྱོགས་བཅུའི་སྤུང་པ་བཅུ་
ལ་ཡང་འཁོར་བཅུ་རེ་ཅན་ཏེ་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་གཅིག་བརྒྱ་དང་བཅུ་
གཅིག་ཡོད་པ་བཞེངས་རྒྱུ་ལ་ལྷ་བཙོ་བ་ཀམ་ཞེས་འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་བཙོ་
བ་ཁོང་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གི་སློབ་ཕྲུག་ཡང་འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་བཟ་
ཤེས་སྤུན་ཆོགས་ཞེས་ཁོང་གཉིས་ཡིན་པ་ལ་འདི་སྐབས་ཡག་ཙམ་བཞེངས་
སྤུང་བཞིན་པར། ཀམ་ཁོང་ཞག་བཅུ་སྟོར་བཞུགས་པ་དང་། དག་བཅོས་
དང་། འཆར་གཞི་གང་དགོས་མངགས་ནས་གནས་སྐབས་པར་ཕེབས་སོང་།

ལྷ་སྐྱའི་ནང་ཉེན་གཟུངས་སྤྱིལ་སྤུང་སྟོར་ཆང་མ་ནི་འཛིན་གྱ་
གོང་མ་གསུམ་ལ་གྲུ་པ་ལྷ་བཅུའི་ལྷག་ཡོད་པར་ཁོང་རྣམ་པས་མཛད། ཡིད་
ཆེས་ངེས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་གནང་འདུག སྤྱི་ཆོས་༦ ཉིན། བཤད་གྲ་ནས་རྒྱལ་
དབང་མཆོག་གི་འཁྲུངས་སྐར་ཉེན་འབྲེལ་ཁྲུས་པར་རང་ཉིད་བོད་གཞུང་
སློབ་གྲུའི་ནང་སྤྱི་ཤིང་འཇུགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཉེན་འབྲེལ་དུ་སོང་། ཆོས་
༥ ནས་བཤད་གྲ་རྣམ་པས་ས་གཞི་འཁོད་སྟོན་པོར་མཛད་རྒྱུ་དང་། ཆོས་
རའི་དཀྱིལ་དུ་སྤང་འཇུགས་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་དང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡ ནས་སྤྱི་
བྱའི་ལས་ཞོར་རྒྱ་ཆོད་བྱེད་གཉིས་ཙམ་རིང་ལ་ཀུན་དབང་ཀན་བུ་རང་གིས་
མཁན་པོ་གཞན་དགའི་མཆན་འབྲེལ་ཅན་གྱི་འདུལ་བའི་སྟོར་ལས་ཀ་རི་ཀ་
ལྷ་བཅུ་པ་དང་། སུམ་བརྒྱ་པ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སོགས་མདོ་ཆའི་མཆན་
བཅས་ནས་རིམ་པར་བྲིད་ལུང་སྤུལ་རྒྱ་ཚུགས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༩ ནས་བཏོན་ཆར་

བ་དང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ནས། སྤྱི་ལྟུང་བཏོན། ཉིན་གཉིས་ནང་ཆར། གྲ་ཆང་གིས་ཆོས་ར་གོང་འོག་གཉིས་ཆར་གཅང་མ་ཟིན་ནས་སྤྱི་བྱེར་གྱི་སྤྱི་རིམ་དུ་སློལ་མའི་གཡུལ་མདོས་དང་བསྐྱང་གསོ་འབུམ་ཕྲག་སོགས་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་ནས། གྲུང་མེད་དང་དབྱར་བཞུགས་ག་སྤྱིག་མཛད། རོར་ཁང་སར་ཞབས་དུང་དགེ་རྒྱལ་བཅས་ཐེབས་པར་ས་པཎ་འཇམ་དབྱངས་སྤྲུག་སྤྲུབ་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་དང་བྲིད་ལུང་བཏོན། རིམ་པས་ཕྱག་ལས་སལ་ཆེར་གྲུབ་ཏེ་དབྱར་གནས་བཞུགས་ཏེ་དཔེ་བྲིད་དང་སློབ་གཉེར་གནང་ཞོར་རང་ནས་ཉིན་གྲུང་རྒྱས་ཆུ་ཆོད་གཉིས་རེ་ཙམ་དབུ་པར་འདུལ་མདོན་སོགས་ལུང་བྲིད་འདོན་བཞིན་པར་སྤྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ཆེས་ ༡༩ རུན་འདུལ་བའི་སྐོར་དང་སྤྱི་ལྟུང་དབུ་མའི་སྐོར་མདོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་བཅས་ཆར།

ཨར་ལས་སྐོར་དང་དཔེ་མཛོད་སྐོར་སལ་ཆེར་ཆར་ཏེ་ད་ལྟར་བེད་སྤྱིད་གཏོང་བཞིན་པ་དང་ལྷ་ཁང་ཡང་བྱིད་སྐོར་ཡང་སལ་ཆེར་གྲུབ་པ་དང་ནང་སྐོར་ལས་བཞིན་པ་ལ། ཉེན་གཙོ་སྟོན་པའི་སྤྱི་ཡང་ཡག་པོ་བཞེངས་གྲུབ་བཞིན་པ་ལ་ལྷ་བཟོ་ཀམ་ཁོང་ཡང་སྤེབས་བྱུང་བར། ལལ་མཆོས་དང་སྐོས་ཉམས་བཅས་གང་དགོས་མཛད་བཞིན་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་པ་རྒྱུད་བ་བཟྱའིས་ཕུན་ཆོགས་ཀྱང་ལག་རྩལ་དང་མི་རྒྱུ་ཡང་ཡག་པོ་འདུག དེ་སྤྱི་ཡག་པོ་ཐོན་བྱུང་། སྤྱི་ཉེན་གཞུངས་སོགས་གཞུངས་ཞུགས་སུལ་བྱུགས་ཀྱི་འགན་ཆང་མ་ཐུབ་བསྟན་ཀྱན་འབྱུང་ཁོང་གིས་འདྲིན་ནས་འདྲིན་གྲུ་གོང་མའི་དགེ་སློབ་

ཡོངས་ནས་དེ་སྔ་ཕྱག་ལས་དངོས་གཙང་ལྷགས་མཐུན་གནང་མཛད་པ་ལྟར་
 སྐྱོད་ཡན་ཆད་དེ་སྔར་ཕན་ཆད་ཀྱི་ནང་རྟེན་དང་སློག་ཤིང་འཇུགས་ཆོག་
 སོགས་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གིས་འགན་བཞེས་ཀྱིས་ཞལ་བཀོད་ཀྱི་
 དཀར་ཆག་མཁན་ཚུང་ཆོས་དབྱིངས་རྡོ་རྗེས་གོང་དུ་ཕྱག་བྱིས་གནང་བྱིན་
 པ་ལྟར་ལས་ཡང་བསྐྱར་ཞབས་ཀྱི་ལྷ་གཡས་གཡོན་གྱི་ནང་དུ་བཤད་གྲ་རང་
 ལ་སྔར་ཡོད་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་ཆར་གཉིས་དང་བསྟན་འགྱུར་ཆར་གཅིག་དཔེ་
 ལས་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བོད་ནས་ཚུར་སྐྱུ་འབྲེེ་ནང་རྟེན་གྱི་ཆེད་
 དུ་བསྐྱར་གནང་བའི་སྡེ་དགེ་མཆོལ་སྔར་གྱི་བཀའ་འགྱུར་ཆར་གཅིག་བལ་
 ཡུལ་དུ་འབྱོར་འདུག་པ་བཅས་ལ་སོད་རེ་རེ་བཞིན་གདོང་དར་དང་དབུ་
 རྩེ་བ་ལ་ཞལ་འགེབ་དཔེ་རས་བཅས་དང་། སྤི་བཟང་གང་འཆོམ་བྱུགས་པ་
 སོགས་སྟོན་མ་རྒྱལས་སྤུལ་བྱིན་པ་དང་འགའ་ཞིག་སྤུལ་བཞིན་པ་ལ་རྗེས་
 མ་སྤུལ་ཅིས་ཡིན་པ་རེད་ང་རང་ནས་བཤད་གྲ་བ་ཡོངས་གཞུང་བཤད་སྐོར་
 ལུང་སྤུལ་བཞིན་པ་ལ་སྦྱི་ལྷ་ ༥ པའི་ཆོས་ ༡༩ ཕན་མངོན་པ་མཛོད་དང་ཀུན་
 བཏུས་ཆར། བྱམས་ཆོས་ལས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆར།

སྦྱི་ཆོས་ ༡༤ བོད་ལྷ་ ༥ པའི་ཆོས་ ༡ རེས་གཟུང་ལྷ་བའི་སྔ་དྲོར་
 ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་རང་རང་ལ་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་དགོས་གསུངས་
 ཏི་སྐྱོ་རོ་རྟ་ར་ལགས་གདོང་མངགས་གནང་བ་ལྟར་བཤད་གྲའི་མཁན་སྟོབ་
 ཡོངས་ནས་གྲ་སྒྲིག་དང་བསྐྱབ་ཆོག་མཛད་པ་ལྟར་འདུ་ཁང་གསར་པའི་

ནང་འཆོགས་ཉེ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་ཐུགས་གཏད་རབ་གནས་ཅན་ཉིན་
གསུམ་གཅོས་ན་བཟའ་སོགས་ཉེར་མཁའ་རིགས་ཆད་ལྷན། མཛེད་དར། སྒྲོར་
ཆེག་འབུམ། གཞན་དངོས་རྣམས་དང་དགེ་འདུན་པ་ལ་མང་ཇ་དང་སྐྱེ་འབྱེད་
བཅས་ཐུགས་ཁུར་གྱི་བཀའ་བྱིན་དམིགས་བསལ་ཅན་གནང་བ་ནི་བསམ་
ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་། གང་ཅིའི་ཐད་རང་གི་སེམས་ལ་སྟོབ་ཆད་མེད་པར་
སྐྱེས། དཔལ་ས་སྐྱེའི་ཁྱི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གཅོས་སོ་བྲང་དང་རོར་སྐྱེ་ཤིང་
མཁན་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཅོས་ཐར་ཅེ་དང་། ཁང་སར་བཅས་སྤྱང་སོ་
བྲང་སོ་སོར་དང་། ས་སྐྱེའི་ཆོས་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆབ་ཆེད་མངགས་
ཀྱིས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཉིན་སོགས་གནང་སྐྱེས་སོན་ཆེན། འབྲི་བྱ་དགོན་སྤྱི་
སྤྱུལ་དང་། ཁྱ་རིགས་མཆོག་སྤྱུལ་སོགས་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་མི་འགོ་གཅོ་ཆེ་
རིགས་ནས་དར་དང་ཉིན་བཅས་ཡུལ། དེ་སྒྲོར་གྱི་ལས་རིམ་ཆང་མ་འབྲས་
ཆང་གྲ་འགྲིག་སོ། མཐའ་ཉིན་གྱི་ཆོགས་འཁོར་བཅས་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པར་
བྱུང་སོང་བ་ལྟར་ན་ང་རང་ཁྱེད་གོག་ད་དུང་གནས་སྐབས་སྟོད་འབྲུང་
སྟུམ། ས་སྐྱེའི་མཐོ་སྟོབ་ནས་ཀྱང་དགེ་བསྒྲོས་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་ཉིན་མཆོན་
ཡུལ་གནང་མཛད། ཕྱི་ཉིན་ནས་ཡུང་འཕྲོས་རིམ་པས་ཡུལ་བ་ན་ཆོས་སུམ་ཅུ་
ཉིན་གྱི་བར་མདོ་རྒྱན་དང་འབྱེད་གཉིས། རྒྱུད་སྤྱི་བཅས་ཡུལ། འཇམ་དཔལ་
མཆན་བཛྲོད་ཡང་བཏོན། མདོར་ན་ད་རིས་སྟོན་འགོ་འཛིན་གྱའི་སྟོབ་ཆན་
སྒྲོར་དང་འདུལ་བའི་སྒྲོར་དང་དབུ་མའི་སྒྲོར། མདོན་པའི་སྒྲོར། བར་ཕྱིན་

སྐོར་བཅས་བྲིད་ལུང་ཕུལ་ཟིན། ཞོར་དུ་ལས་དོན་སྐོར་ལྟ་གཡེང་བྱས།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཐེ་མན་འགོ་རྒྱུ་ཆེད་འོང་བར་གྲུ་བགྱིས་དོན་
གྲུབ་དང་སྐད་རྒྱུར་ཤེར་སྒྲོལ་བཅས་གསུམ་དང་། མོ་ཏ་གཏོང་མཁམ་དང་
སྤྱི་མི་གཅིག་ལམ་ཞག་གཅིག་ཐོག་སྤྱི་ཆེས་ ༡༢ ཉིན་ཨིན་རྟ་ཕུ་རིར་
སྤེབས། སྤན་པ་བསྟེན། ཉན་བརྟགས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ཞོགས་པའི་ཆུ་ཆེད་
གསུམ་ནས་ཕྱི་ལིའི་གནམ་གྱུར་ཞུགས་ཏེ་འོངས་པ་ན་ཆུ་ཆེད་བཅུ་གཅིག་
ཐོག་ཐེ་མན་གནམ་ཐང་དུ་སྤེབས་པ་ན་སྤྱིན་སྒོལ་ཆོས་བསུས་བྱུང་། ཐེ་
མན་ཆུ་ཆེད་གཉིས་པར་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འབྱོར་བ་དང་ཆོགས་གཙོ་
གསུམ་དང་སྤང་མོལ་བྱུང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ བར་ཆོས་ཆོགས་སུ་ཉིན་གཅིག་
གཤེན་པོའི་ཆེད་བྱང་ཆོག་དང་ཉིན་གཉིས་བོད་ལྷ་བདུན་པའི་ཆོས་བཅུ་
བཞི་བཙོ་ལྷ་འཁེལ་སྐུ་བས་ཐུགས་ཆེན་བྱག་སྟོང་སྤྱིན་སྟོང་གི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་
དང་བཟང་སྦྱོད་སྒོན་ལམ་བཅས་གསུངས་པ་ན་སྤྲ་གྲུ་བདུན་ནམ་དུག་རེ་
དང་། མང་ཆོགས་གཅིག་བརྒྱ་ལྷག་དང་། ཡང་སུམ་ཅུ་ལྷག་སྐོར་འཛོམས་
ཤིང་། ཆོ་ག་རྒྱས་སྒོས་ཅན་བྱུང་སོང་།

༡༡༽ ༡༠༠༩ ཕྱི་ལྷ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་ནང་།

སྤྱི་ལྷ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡ གནམ་ཐོག་ནས་ཉག་རན་སོང་བར་སྐད་བརྒྱུར་གྲུ་
མཐུ་སྟོབས་དབང་བྱག་དང་གྲུ་བཟླ་དོན་གཉིས་ཡོད། ཉག་རན་སྤྱི་འཐུས་

ཆོགས་གཙོ་ཐེ་སྤེ་གནས་ཐང་དུ་བསྐྱབས་ཐེ་བས། ཁོང་དང་སྤྱིན་བདག་པོ་
 མོ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ་སྤྱིན་བདག་གི་ནང་དུ་ཆོས་བརྒྱད་བར་དགོང་ལྟར་
 སྦྱོང་འདུག་ལེའུ་དང་པོ་ནས་ལེའུ་གཉིས་པའི་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ཚར་གྱི་
 བར་མང་ཆོགས་སུ་མ་ལན་མན་འདུག་ཤིན་ཏུ་དགའ་པོ་བྱེད་པ་དང་ཉིན་
 གཅིག་རྒྱུ་མོའི་ཆོགས་པར་སོང་། རྒྱ་ཆོད་བཞི་ལྷག་རིང་བསྐྱད་དེ་ཐུགས་
 ཆེན་སྒོ་མ་སྤྱབ་ཆོ་ག་བཏོན་པ་དང་། གྲང་ཆོགས་རྗེས་ཚུར་འོངས།

ཆོས་དགུ་ཉིད་ཆོག་པ་གཙོ་གཙོས་པས་བསྐྱེད་ནས་གནས་ཐོག་
 བས་ཐེ་སྒྲེའི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འཕྱོར་བ་དང་། ཆོས་བརྩའི་དགོང་མོ་
 བས་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་སྟོན་གྱིད་འཕྲོས་ཆེ་མོའི་སྦྱར་བ་ནས་རིམ་
 བཞིན་གྱིད་པར། དགོང་སྟར་མང་ཆོག་པ་བཞི་བརྒྱ་ཡས་མས་འདྲེམས་པ་
 དང་། གཟའ་སྒྲིན་པ་དང་ཉི་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོང་མོ་དལ་གསོ་ཡིན། མཐར་
 ཆོས་ ༡༥ དགོང་མོ་ཆང་བར་གྲིད་ཆར་བ་དང་། ལུང་གི་ཚུལ་དུ་རྩ་བའི་
 ཐོག་ནས་ཆར་གཅིག་བཏོན་པ་དང་། མཐར་བཟང་པོ་སྦྱོད་པའི་སྟོན་ལམ་
 ཆར་གཅིག་མཉམ་དུ་བཏོན་ཏེ་བསྟོར་རྒྱས་པར་བྱས། མང་ཆོག་པ་དགུ་
 བརྒྱ་ལྷག་འདྲེམས། ཆོག་པ་དང་དགའ་སྟོན་གྱིས་སྟོ་པོ་བྱང་སོང་། ཆོས་ ༡༥
 དགོང་མོ་སྦྱིན་སྟོབ་ཀྱི་རོར་རྒྱབས་སེམས་བསྐྱས་པ་བྱས་ཏེ་སྟོལ་དཀར་ཡིད་
 བཞིན་འཁོར་ལོའི་རྗེས་གནང་ཞིག་བཏོན་པར་མང་ཆོག་པ་བདུན་ཅུའི་སྟོར་
 འདྲེམས། ཆོས་ ༡༦ ཕྱི་རོར་གཟའ་ཉི་མ་ཡིན་པར་བཏོན་སྟོལ་ཆོག་ཕྱི་རོར་

བཏོན་པར་ཆོགས་མི་ཉི་ཤུ་ལྷག་བྱུང་།

ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གྲང་ས་སྐྱའི་ཁྱི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཁང་ག་དྲུང་སྐས་སྐྱ་
གཞོན་མ་ཡུམ་བཅས་སྐྱ་འཁོར་དཔོན་གཡོག་བརྒྱད་ཐེ་སྤེལ་ཕེབས་པར་
རང་ཚུ་ཆོད་ལྡན་པར་མཇུག་ཁ་ལྷན། དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་བདུན་ཕྱིད་ནས་
ཆོས་ཆོགས་སུ་བོད་ལྷ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱ་བཞི་འཁེལ་བས་སྤྲུགས་ཆེན་
སྒོམ་བཞུགས་ཀྱི་ཆོག་བཏོན་པར་མང་ཆོགས་ཉི་ཤུ་ལྷག་འདྲིམས། བོད་ཆོས་
༡༥ ཉིན་སྤོ་རྩོ་སྐྱོན་བདག་སར་བྱིན། དགོང་མོ་སྤྲུགས་ཆེན་སྒོམ་བཞུགས་ལ་
མང་ཆོགས་ ༡༠ ལྷག་འདྲིམས། སྤྱི་ལྷ་དགུ་པའི་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྤོ་རྩོ་ཀ་བ་
ཞང་དུ་གནམ་གུར་འོངས། སྐྱོན་སྒོ་བ་ཆོས་བསྐྱེད་ཏེ་སྤོ་མའི་སྐྱོན་བདག་གི་
ཁང་པར་བཞུགས། ཁོང་གི་མཆོད་ཁང་དུ་སྤོ་མ་ང་རང་གི་སྤོ་མ་པའི་སྐྱ་ཆེ་བ་
དང་སྤོ་མ་མའི་སྐྱ་བལ་བཅོས་ཆེ་ལེགས་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོན་བདག་གིས་བཞུགས་
ཁྱི་དང་མཆོད་སྤྲུགས་བཅོས་འདུག་པར། ད་དུང་བལ་ཡུལ་ནས་སྤྲུགས་ཆེན་
བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་སྐྱ་གཅིག་ཁོ་རང་གིས་སྐྱུས་པ་དེ་ལ་གཟུངས་དང་བཏུན་
བཞུགས་སུ་ཏེ་རང་གིས་ཡར་བྱངས་ཏེ་དེར་བཞུགས་སུ་གསོལ། དགོང་རྩོ་
བུ་མོ་གསུམ་དང་ཡང་རྒྱང་པ་ཉམས་མོ་གཅིག་ལ་སྐྱུབས་སྤོམ་བྱིན། སྤྱི་ཉིན་
ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་གྱི་
སྒོམ་བཞུགས་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་ཆོགས་འདོན་བྱས་པ་ན་མང་ཆོགས་བརྒྱ་དང་
རང་དང་གྲུ་བ་བཟུ་ཤིས་དོན་འགྲུབ། ཤེར་སྤོ་མ་མོ་བཅས་ཡོད་པར་བཟང་

སྒྱིད་སྒོན་ལམ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ། རང་འདྲིར་བསྐྱད་ཆེ་ཞོགས་སྤར་དེ་
བཞིན་བསྐྱབ་རྒྱ་ཡིན། ཆོས་ ༡༠ ཉེན་སྒོན་ཉེན་སྤར་སྒྱི་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡ ཉེན་
མི་ཁག་གཅིག་ལ་སྐྱབས་སྒོམ་བྱིན། ཆོས་ ༡༠ དགོང་མོ་སྒྱིད་འཇུག་ཁྲིད་པར་
སྒོན་འཕྲོས་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ནས། མང་ཆོགས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་འདྲོམས། སྒྱི་ཟླ་
༡༠ ཆོས་ ༡ ཉེན། བསྐྱོན་གནས་བྱིན་པར་མང་ཆོགས་ ༡༠ ཐུགས་ཆེན་སྒོམ་
བསྐྱས་ཆོ་ག་བདག་མདུན་ཅན་རྒྱས་པར་ཆར་གཉིས། བཟང་སྒྱིད་སྒོན་ལམ་
ཡང་ཆར་གཉིས་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ། ཟ་ཁང་སྒྱིན་མོ་ནས་གྲང་ཆོགས་
ལུལ་སོང་། ཆོས་ ༡ ཉེན་གཟའ་ཉི་མར་། མིང་དྲུང་ཞེས་པར་ཆོས་ཆོགས་སུ་
སོང་སྟེ་ཞེན་པ་བཞི་བུལ་བྲིད། དེར་བཤད་སྤར་སྒོན་ཡོན་གྱི་རྟོགས་རམ་སྒྱིད་
མཁན་དང་སྐྱད་ཆ་བྱང་སོང་། དགོང་མོ་མོ་མོ་བརྒྱལ་སྐྱབས་འགོ་དང་སེམས་
བསྐྱེད་བྱིན། སྒྱི་ཆོས་ ༦ ཉེན་མོ་མོ་བརྒྱལ་སྐྱབས་འགོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་
བྱིན། དགོང་མོར་སྒྱིད་འཇུག་ལེའུ་བརྒྱད་པའི་ཤོག་གྲངས་༡༠༡ མདུན་ངོས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ། ཞེས་པའི་བར་བྲིད། མང་ཆོགས་ ༤༠ ལྷག་
འཇུག་སྒྱི་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་༥ གནམ་ཐོག་ནས་ཐེ་སྟེ་ལ་འོངས།

དགོང་མོར་གདུང་སྤར་སྐྱབ་གཞོན་དང་མ་ཡུམ་ལྷན་དུ་
ཆོས་ཆོགས་སུ་སྒྱུན་བྲངས། ཞལ་ལག་ལུལ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་
གནང་བྱས། ཆོགས་མི་བརྒྱ་ལྷག་འདྲོམས། ཆོས་བརྒྱད་ཞོགས་པ་སྒོལ་
ཆོག་བཏོན་ཏེ་སྐྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་ཁར་སོང་ནས་བྱིར་

འོངས། ཉིན་རིང་ཆོས་ཆོག་ས་སྤྱོད་ལ་གཏུག་བྱས། སྤྱི་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༩ ཉིན་
 ལྷ་ལེའི་ཡ་སྤིང་ཕྱན་དུ་གནས་ཐོག་ནས་ཉིན་གུང་ཚུ་ཆོད་དང་པོ་དང་ཕྱེད་
 བས་འབྱོར་། རང་དང་ལྷ་བ་བཟླ་ཤིས་དོན་འབྲུག། སྐད་སྒྱུར་ཤེར་སྒྲོལ་བཅས་
 གསུམ། སྤྱིན་བདག་པོ་མོ་དང་ཆོག་ས་གཙོ་སོགས་མི་ཉེར་ལྷ་སྐོར་གྱིས་བསུས་
 ཉེ་ཆོས་ཆོག་ས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ས་པ་དང་ཞལ་ལག་དང་། གནས་ཚུལ་བཤད་ཉན་
 གྱིས་པན་ཚུན་སྒྲོ་པོ་བྱང་། སྤྱི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༡༠ དགོང་མོ་ཆོག་ས་ཁང་
 ཆེན་མོར་སྤིང་ཕྱན་གྱི་སྤྱི་བྱུང་དཔོན་གཙོས། སྤྱིན་བདག་ཆོག་ས་གཙོ་སོགས་
 གྱིས་བསུས་ཉེ་དྲིལ་བསྐྱེད་ས་རྒྱས་སྒྲོལ་བྱང་བར་རང་གིས་ཐོག་མར་སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ཆོག་ས་གྱི་སྤྱོད་ལ་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འབོག་མཐར་སྒྲོལ་མའི་
 རྗེས་གནང་བྱས་པར། མང་ཆོག་ས་པལ་ཆེར་སུམ་བརྒྱ་ལྟག་འདྲིམས་འདུག།

སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ དགོང་མོར་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་ནས་སྤྱོད་འཇུག་རིམ་པས་
 བྲིད་པ་ན། མང་ཆོག་ས་ ༥༠ སྐོར་ཁྱུ་མཁའ་འདྲིམས། དེ་ནས་སྤྱི་ཆོས་ ༡༥
 བར་དགོང་མོ་སྤྱོད་འཇུག་རིམ་པས་ལེན་དང་པོ་ཆང་བར་བྲིད་པ་ན་མང་
 ཆོག་ས་བརྒྱ་སྐོར་བར་རྗེ་མང་བྱང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༧ ཉིན་སོང་བྱིས་ཉ་ཉེ་ཞེས་ས་
 སྤྱོད་ཆོས་ཆོག་ས་སྤྱོད་སོང་བར་མཆོག་སྤྱོད་ཨ་འཇམ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཁོང་གི་
 སྤྱན་འདྲིམས་མེད། རང་གི་ལྷ་བ་བཟླ་དོན་དང་། ཤེར་སྒྲོལ་བཅས་ཡོད་པར་
 ཆོས་ཆོག་ས་གྱིས་སྤྱོད་ལེན་ཡག་པོ་བྱང་། དགོང་མོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་
 གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐོམ་བསྐྱེད་གྱི་ཆོག་ཆང་བ་མཉམ་དུ་བཏོན་པར་མང་ཆོག་ས་

བརྒྱ་ལྗོངས་འདྲེ་མཁས། བཟང་སྤྱོད་སྤོན་ལམ་བཅས་སོ། སྤོན་ལོ་འདིའི་སྤྱོད་དུ་
 འདིར་དབྱ་མའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྲོམ་དང་། ལུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་བརྩ་
 གཅིག་ཞལ་གྱི་རྩེས་གནང་བྱས་པ་ཡིན། ཆོས་ ༡༠ བར་དགོང་མོ་གསུམ་ལ་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་དོན་བདུན་མའི་བྲིད་ཆང་བར་བྱས་ཤིང་། གཞན་
 མང་ཆོགས་སྒྲེར་སོ་སོར་སྐྱབས་སྤྲོམ་དང་བྱིན་རྒྱལས་ཅི་རིགས་ཀྱང་བྱས།
 ཆོས་ ༡༩ བར་ཉིན་མོར་སོང་ཆེ་ཏེ་ལ་བསྐད་ནས་མང་ཆོགས་སྒྲེར་སོ་སོར་
 བྱིན་རྒྱལས་དང་། དགོང་མོ་ ༡ མཚེ་བྱང་གི་དགེ་བསྐྱེད་ཆོགས་པའི་ནང་། རྩོ་
 པོ་རྩེའི་གསུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྤོན་གྱི་བྲིད་བཏོན་པར་མང་ཆོགས་བརྒྱ་ལྗོངས་
 ཅམ་རེ་འདྲེ་མཁས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༥ སྤིང་ཕུན་ཆོས་ཆོགས་སུ་དགོང་མོ་གཉིས་ལ་
 སྤྱོད་འཇུག་གི་ལུ་གཉིས་པ་ནས་བྲིད། སྤྱི་ཆོས་ ༡༩ ཉིན་གྱང་རྩེས་མཚེ་
 བྱང་དུ་ཆུན་གསོ་ཁང་གཅིག་འདུག་དེར་སོང་སྟེ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་བྱག་
 བཞི་པའི་རྩེས་གནང་དང་སེམས་བྲིད་བྱས་པར་ཕོ་མོ་ལོ་ལོན་གཙོས་བརྒྱ་
 ལྗོངས་བྱང་། དགོང་མོར་རང་གི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་གཙོའི་ནང་ཁ་ལག་
 ཟོས་ཏེ་ཆོས་གཏམ་བྱས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༦ / ༡༩ / ༡༠ བཅས་དགོང་མོ་གསུམ་ལ་
 སྤྱོད་འཇུག་བྲིད་པར་ལུ་གཉིས་ཆར། སྤྱི་ཆོས་ ༡༧ དགོང་མོར་ལུགས་ཆེན་
 བརྩ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྩེས་གནང་བྱས་པར་མང་ཆོགས་ ༡༠༠ ལྗོངས་འདྲེ་མཁས།

༡༡༽ ༡༠༠༩ ཕྱི་ལྷ་བརྩ་གཅིག་དང་བརྩ་གཉིས་ནང་།

སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༥ བར་སྤྱོད་འཇུག་སྡོན་བཞིན་ཁྲིད་པ་ན་ལེའུ་དང་པོ་དང་
 གཉིས་པ་གསུམ་པ་ཚར་བ་ན། བཅུ་པ་བསྡོམ་བའི་ལེའུ་ཚར་རྗེས་སྐྱབས་འགྲོའི་
 སྡོམ་པ་དང་འབྲེལ་སྤྱོད་འཇུག་ལུགས་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྡོམ་འཕགས་
 པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལྟར་འབོགས་པ་ན་མང་ཆོགས་བརྒྱ་སྟོར་ཅམ་
 འཛོམས། ཆེས་ ༦ སྡེ་རྩོར་ཁོང་ཆོས་མོས་འདུན་ལྟར་རང་ལ་བརྟན་བཞུགས་
 ལུལ་བ་ན་མི་མང་པོ་འཛོམས། དེ་ནས་སྤྱིན་བདག་གི་ཁང་གསར་དུ་སོང་བ་
 ན་ཉིན་གྲང་དཔོན་ཚང་གི་ནང་དུ་ཞལ་ལག་གདན་བྱང་བ་ན་དེར་སོང་སྟེ་
 ཁོང་གི་ནང་མི་དང་། སྤྱིན་བདག་བཟའ་མི། ཆོགས་གཙོ་བཟའ་མི་བཅས་
 མཉམ་དུ་བློ་གྲོས་གནང་བ་ལྟར་གནང་བྱུང་། སྤྱི་ཆེས་ ༧ ཞོགས་པ་ཆོས་
 ཆོགས་སུ་སྟོལ་ཆོག་བཏོན། ང་ཆོ་བདུན་ཡོད། དེ་ནས་བྱ་སྤྱིག་དང་ཉིན་གྲང་
 རྗེས་གནས་གྲར་ཞུགས་ཏེ་རྒྱལ་ས་ནས་གནས་གྲུ་བརྗེས་ཏེ་ཡོང་བ་ན་དགོང་
 མོ་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷོ་ལིར་འབྱོར་བ་དང་ཆེ་དབང་འཇུག་མེད་དང་པརྒྱས་བསུས་
 ཏེ། ཞིན་རྟར་ཕུ་རི་འབྱོར་བ་དང་བཞུད། ཕྱི་ཉིན་སྤོན་པར་བཞེན། དགོང་མོར་
 རི་ལིར་ཞུགས་ཏེ་ཡོང་བ་ན་སྤྱི་ཆེས་དགུ་ཞོགས་པར་པཐན་གོ་ཁྲིར་འབྱོར་བ་
 དང་། བསུ་བའི་མོ་ཏེ་བསྐྱེད་སུ་པ་དང་ཡོང་བ་ན་ཉིན་གྲང་ཕྱོན་ཏེ་ར་རང་
 གནས་བཤད་གྲུའི་ནང་འབྱོར་ཏེ་མཁམ་སྟོབ་ཆོར་དང་མཇལ་ཏེ་འཇུགས་
 སྤོན་ལྟ་གཡེང་བྱས། ཆེས་ ༡༠ ཉིན་མཁམ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་མེད་སྐྱབས་བྱང་བ་
 དང་། གསུང་མོལ་གནང་། འདི་ནས་སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ བར་མཁམ་བཅེ་རིན་པོ་

ཆེས་དགོངས་དོན་ལྟར་བཤད་གྱི་འགན་འཁུན་ལས་གཉེར་ཆོ་དང་གསུང་
མོལ་དང་གོས་བསྐྱར་གྱིས་ད་རེས་མཛད་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིག་མཛད་པ་དང་། བཀོད་
སྒྲིག་འཇུག་ཆོང་གནད་སོང་བ་དང་།

ཀ། ལྟོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་བཤད་གྱི་ཆེབས་སྐྱར་ བཀའ་ངོན་བསྐྱུངས་པ།

མཛད་སྒྲིལ་ཉིན་དང་པོ།

༡༠༠༩ གྱི་ལྷ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ལྟ་བུར་ལས་གཉེར་རིན་ཆེན་ནམ་རྒྱལ་
དང་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གཉིས་བཞུགས་སྐར་དུ་རིང་བསུ་ཐེབས་ཏེ་
སྐྱོན་བྱངས་བ་ན། ལྟོང་ས་མཆོག་སྐྱེ་འཁོར་རྒྱ་ཆོད་བཅུ་པར་རྫོན་ཏེ་རི་
རྩོང་སར་བཤད་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་སུ་ཞབས་ཆགས་ཐེབས་པ་དང་བཤད་
གྱི་བ་དངོས་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཁག་ནས་བྱོན་པའི་དགེ་འདུན་བཅས་
ཆེག་སྟོང་ལྷག་དང་ཉེ་འཁོར་གྱི་བོད་གཞུང་གི་སྒྲོལ་གྱི་ཁག་ལྷལ་མི་རྒྱ་ཁར་
གྱི་གྲོང་གསེབ་པ་དང་བོད་མི་བཅས་སྟོང་ལྷག་མང་པོས་བསུས་ཏེ་ཐོག་མར་
བཤད་གྱི་ཕྱི་ཕྱོགས་རིམ་སྒོ་ཆེན་དང་། དེ་ནས་ནང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་
ཆེན་མོ་སྐལ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་སྒོ་དབྱེ་གནད་བ་དང་། འདུ་

ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐོག་མར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤྲུག་ཕུབ་
 པའི་སྐུ་ཉིན་ལ་ཕྱག་གསུམ་འཆལ་བ་དང་། བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་
 མ་ཐག་པར་མཐུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེས་མཇལ་དར་སྤུལ་བ་དང་། དགེ་འདུན་
 པས་གནས་བཏན་ཆོ་ག་མཚུངས་མེད་མ་ཆར་གསུམ་དང་། མཆོད་པའི་
 མཚམས་སུ་མཁན་ཚུང་ཆོས་དབྱིངས་རྩོུ་རྩོུ་ཆོགས་ལྡན་གྱི་ལེགས་
 བཤད་སྐུ་པའི་མཆོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་མཇལ་སོ་བདུན་མ་དང་། སྐུ་
 གསུང་ཕྱགས་དང་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་གྱི་ཉིན་རྒྱུ་མས་རིམ་བཞིན་སྤུལ་བ་
 དང་། དགེ་འདུན་པས་ཆོ་ག་གཞུང་མཐའ་བསྟུ་བཅས་དང་། བསྟན་འབར་
 མའི་སྟོན་ལམ་བཅས་ཆར་བ་དང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་གང་
 འཆམ་མཐར་གྲུང་སེང་གྲོལ། ཉིན་གྲུང་གསོལ་ཆོགས་བཞེས་མཐར་ཚུ་ཆོད་
 གསུམ་པའི་རྩོུ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་མཐར་
 རྒྱ་གར་གྱི་སྟོན་ཆེན། ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་སྤྱི་ཁབ་ནས་གསུང་བཤད་དང་།
 དེ་ནས་རིམ་པར་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག་རང་གིས་བཤད་ཟླ་འདིའི་བྱང་
 རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྟུས་ཁྲུས་མཐར་བོད་གཞུང་གི་བཀའ་སློབ་ཁྲི་པ་
 ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་པོ་ལྷ་འབྱུང་གནས། འབྲས་
 རྩེངས་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ། ས་སྤྱི་ཆོས་ཆོགས་གཙོ་འཛིན་ནས་གོང་མ་
 རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འཕྲིན་སྟོགས་འབྲུལ་སོགས་བྱུང་མཐར་བཤད་ཟླའི་ནང་
 སློབ་ཐོན་དངོས་ཡོད་གྱི་མཁན་པོ་རྒྱུ་མས་གྱི་ལག་འཁྱེར་གནང་བ་དང་།

དེ་མཐར་ཐུག་གི་སྐད་དབྱངས་དང་ཕྱེ་གཞིས་ཀྱི་ཞབས་བློ། རྟོན་
 པའི་བློ་སྐྱོ་སྐྱོ་མཐར་ཉིན་དང་པོར་མཛད་སྒོ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཏེ། ཡུལ་
 དབང་མཆོག་སྐྱུ་བསངས་དང་གཟིམས་ཤག་ཏུ་ཕེབས་པ་དང་མང་ཆོགས་
 གྱིས་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་དང་བྱེད་ཀྱི་བར་རིག་རྩལ་གྱི་ལྷ་མོ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་
 ཅིང་། ཚུ་ཆོད་དགྲུ་པར་བཤད་གྲུ་ཤར་ཕྱིན་འཆོགས་ཏེ་གྲོལ་བ་ནས་ཉིན་
 མཚན་གཉིས་ཆར་མཁན་པོ་རྒྱ་གཞོན་གཉིས་གཙོས་འཛིན་གྲུ་སོ་སོའི་དགེ་
 རྒྱུ་དང་དགེ་བསྐྱོས་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་སྣེ་བྲིད་བཤད་གྲུ་བ་ཡོངས་རྫོགས་
 བས་ད་རེས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་འདིའི་སྣེ་ལེན་ཁྲུས་པར། ཕྱི་ནས་འོངས་པའི་ཐེ་
 བཅན་དང་། སེམས་པོར། སྣེ་ལེ་ཤི་ཡ་བཅས་བཤད་གྲུའི་སྐྱིན་བདག་སྟོར་བརྒྱ་
 ལྷག་དང་། གཞན་ཕྱི་རྒྱལ་གང་ས་ནས་འོངས་པ་བརྒྱ་སྟོར། འབྲུག་དང་
 འབྲས་ལྗོངས་པ་མང་པོ་དང་། གཞན་དགོན་པ་ཁག་དང་ཆོས་ལུགས་སྐྱོགས་
 ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱུ་ལ་དང་སྐྱེ་ཆབ་མང་པོ། ཉེ་འཁོར་བོད་གཞུང་གི་སྟོབ་སྦྲུག་རྟོང་ལྷག་
 དང་། བོད་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་མི་བཅས་རྟོང་ལྷག་སྐྱོགས་ཡོངས་རྫོགས་
 ལ་ཉིན་གསུམ་རིང་ཉིན་གྲུང་གི་ཁ་ལག་འབུལ་རྒྱ་སྐྱོགས་ཞབས་ཁྲུས་བཅས་
 ལེགས་པར་གྲུབ་པར་མཛད་སྒོ་བ་ལྷན་ཆང་མས་དགའ་གྲུས་ཡི་རང་མཛད་
 སྒོ་དང་།

ཁ། མཛད་སྒོ་ཉིན་གཉིས་པ།

སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༠ མཛད་སློ་ཉིན་གཉིས་པའི་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་དང་བྱེད་ནས་
འབྲུག་དང་འབྲས་ལྗོངས་བ་དང་ཐེ་མན་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མི་བཅས་སོ་སོར་
ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནང་མཛལ་དང་གསུང་མོལ་དྲིས་ལན་བཅས་གནང་
རྒྱུ་ཆུ་ཆོད་དགུ་པར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡར་འཛོགས་ཏེ་སྤྱི་མདུན་ནས་
རོ་བོ་རྒྱའི་ལམ་སློན་ལྷགས་བཤད་ཟབ་རྒྱས་གནང་རྒྱུ་སྤྲོད་ཡང་བཤད་
གྲུ་འདིའི་གནས་སྤངས་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ལ་གཟིགས་སྤངས་བསྟོད་བསྟེན་གས་
བཅས་ཞིབ་པར་གསུངས་རྒྱུ་ཁོང་གསོལ་ཆོགས་མཛད་མཐར་ཆུ་ཆོད་
གསུམ་པར་ཡར་འཛོགས་པ་དང་མཉམ་དུ་བཤད་གྲུ་བསཤེར་བྱིན་མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་སྐབས་དང་པོ་ཆོགས་འདོན་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་འཛིན་གྲུ་རེ་
རེ་བཞིན་གྱིས་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་གསལ་བཏང་སྟེ་གཟིགས་འབྲུལ་ཞུས་
པ་དང་བསྟོ་སྟོན་རྒྱུ་བསངས་གནང་བ་དང་ཉིན་གཉིས་པའི་མཛད་རིམ་
དངོས་གཞི་ལོགས་པར་གྲུབ་པ་དང་དགོང་མོའི་ཆུ་ཆོད་བརྒྱད་དང་བྱེད་གྱི་
བར་མང་ཆོགས་གྱིས་རིག་རྩལ་གྱི་ཞབས་བྲོ་སོགས་ལྟ་མོ་ཅི་རིགས་བསྟན་
པ་དང་། ཆུ་ཆོད་དགུ་པར་བཤད་གྲུ་བ་རྣམས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཤེར་བྱིན་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོང་འཛོགས་བསྟོ་སྟོན་བཅས་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་མི་
སྤྱི་བདག་ཆོས་ཐུན་མོང་དུ་མང་ཇ་དང་སྤྱི་འབྱོར་ལུ་ཏེ་གོལ།

ག༡ མཛད་སློ་ཉིན་གསུམ་པ།

༡༠༠༥ སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༡ མཇུག་སྐོ་ཉིན་གསུམ་པར་ ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་
ཚུ་ཚོད་བརྒྱད་པར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཞབས་སེར་འཁོད་དེ་སློལ་དཀར་
ཡིད་བཞིན་འཁོར་ཡོད་དབང་སྐྱབ་གནང་རྒྱུ་ཉེ་རིང་དང་བྱི་ནང་གི་སེར་
སྐྱ་ཆོན་གཞོན་ཆང་མ་འདྲིམས་པ་དང་། ཞལ་སྤྱ་ནས་ཐེག་པ་སྤྱན་མོང་དང་
སྤྱན་མོང་མིན་པའི་སྤྱོན་འགྲོ་ལྟོ་ལྟོ་གིས་ཀྱན་སྦྱོང་བཅོས་པ་དང་། རྒྱུ་
གནང་དངོས་གཞི་ངོ་སྤྱོད་ཀྱིས་ལྷགས་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སྤྱོས་གནང་མཐར་
གཏང་རག་གི་མཆུལ་ཡོན་འབྲུལ་སོགས་བྱུང་པ་དང་། སློབ་གྲུའི་ནང་བྱིན་
ལྷབས་ཆེད་དུ་བྱོན་ཏེ་ཚུར་འཁོར་བ་ན་གཟིམས་ཤག་ཏུ་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་
ཆེ་དང་རང་བཅས་ལྟན་ཏུ་གསོལ་ཆོགས་གནང་བྱུང་པ་དང་། ཕྱིར་ཐེབས་
ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་དུ་བཤད་བྱ་བས་གཙོས་པའི་དགེ་འདུན་
ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱ་མི་བཅས་སྐྱུ་པར་སྤྱོན་གནང་མཇུག་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་
བཞུགས་སྐར་དུ་ཐེབས་སྐྱེལ་ཞུས་པའོ།

ང་། མཇུག་སྐོའི་རྒྱུ་སྤྱོད་

ཚུ་ཚོད་གསུམ་པ་ནས་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེས་ཐོག་མར་འདྲིན་སྦྱོང་ཆོགས་
པའི་ཆོགས་འདུའི་ཐོག་མཇུག་སྐོ་ལེགས་ལམ་གྱི་མཐའི་གནས་ཚུལ་མཐུག་
སྤོམ་མཐར་ཐེ་མན་གྱི་སྤྱིན་བདག་རྒྱ་རིགས་ཆོར་མཇུག་འབྲུད་གསུང་མོལ་
སོགས་མཇུག་ནས་གྲོལ་བ་དང་། ཁོང་ཆོའི་འདོད་མོས་ལྟར་རང་དང་། མཁན་

པོ་འཇམ་དབྱངས་སྒོ་གསལ། ཁང་གཉེར་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་བཅས་ཁོང་
 ཆོ་ཡོངས་རྒྱལ་དང་ཞལ་ལག་མཉམ་ཟ་དང་། ཁོང་ཆོར་ལག་སྟོང་མིན་
 ཅམ་བཤད་ཟུའི་འཇུགས་སྒྲུན་ལོ་རྒྱུས་དེབ་སོགས་ཕུལ། རྒྱ་ཆོད་དགུ་པར་
 བཤད་ཟུ་བ་ཆོར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་དང་སྟོན་ལམ་བཅས་དགོང་
 འཆོགས་མཛད་པར་རྒྱ་མི་སྤྱིན་བདག་ཐུན་མོང་གིས་མང་ཇ་དང་། སྐྱེ་འགྲུང་
 ཕུལ་བ་དང་གོལ་བར་ཟུར། སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཞོགས་པའི་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱུད་པ་
 བས་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོགས་དབྱར་ཕེབས་པ་དང་། རང་བཅས་བཤད་
 ཟུ་པའི་ཟུ་ཆང་ལ་སྒྲུང་དོག་འབྲས་ལྗོངས་པའི་སྤྱི་འཐུས་ཆོགས་གཙོ་གཙོས་
 མཛད་སྒོ་ཕེབས་མཁའ་ཆོས་སྐྱེ་འགྲུང་ཕུལ་རྒྱུ་རང་བཅས་བཤད་ཟུ་བ་
 རྣམ་པས་ཐེ་མཁར་གཙོས་པའི་རྒྱ་མི་སྤྱིན་བདག་ཆོར་ཁ་དར་བཏང་སྟེ་སྤྱི་ཆོས་
 བཤད་ཕེབས་སྤྱིལ་ཞུས། མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཤད་ཟུ་བ་ཆོ་གཙུག་
 ལག་ཁང་དུ་ཆོགས་དབྱར་བཤད་ཟུ་འདིའི་སྤྱི་བར་ཕྱི་གསུམ་གྱི་གནས་
 ལྷངས་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་དགོངས་འཆར་སོགས་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་ལྟག་
 རིང་གསུང་མོལ་གནང་རྒྱུ་གོལ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་འབྲུག་ཏུ་ཕེབས་
 དགོས་བྱུང་སོང་།

ཅ། བཤད་ཟུར་ཁྲིད་ལུང་སྟེལ་བ།

དེ་ཉིན་ནས་ཕྱི་རོ་སོགས་བཤད་ཟུ་བ་རྣམ་པས་ཟུ་ཆས་བསྐྱུ་རུབ་ཉར་ཆགས་

སོགས་མཛད་པ་དང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ནས་ཆེས་ ༡༥ བར་ཀུན་དབང་རང་གིས་སྤྱོད་དང་ཕྱི་དྲོར་ཚུ་ཆོད་གཉིས་རེ་ཙམ་རེ་བཤད་ཟུ་བ་ནམས་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་དང་། གོ་རམས་པའི་སྒྲོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་། སློབ་དཔོན་ཁུ་སྤྱབ་ཀྱི་དབྱ་མ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ། མངའ་རིས་པའི་ཆེན་པུ་དབང་རྒྱལ་ཀྱི་གསུང་། སྒྲོམ་གསུམ་ནམ་ངེས་བཅས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་དང་། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་རྒྱ་གར་ཀྱི་པའི་ཆེན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྲེད་ཀྱི་གསུང་དབྱ་མའི་སྤྲིང་པོ་ལ་རང་འགྲེལ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག་རང་གིས་གིས་པའི་མཆན་འགྲེལ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁྲིད་ལུང་དང་། དེ་ཆར་རྗེས་ཡང་རང་གིས་གིས་པའི་སྤྲིང་པོ་ལ་འཇམ་དབྱངས་ཆེས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་འཁྱུངས་རབས་ནམ་ཐར་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་ལས་འཁྱུངས་རབས་ཉེར་ལྔ་པ་ཡན་ཆད་བཏོན་ཏེ་གྲོལ་བ་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༠ བར་བཤད་ཟུ་བའི་མཁན་སློབ་ནམས་སྐྱེད་ལ་གསོས་ནས་སློ་སེང་གནང་། དེ་ནས་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༥ བར་ཟུ་ཆང་ཆེ་བར་དགེ་བསྐྱོས་ཀྱི་ཐུགས་སློ་དང་། སྤྱིན་བདག་གི་སྐུ་རིམ་ཅི་རིགས་གསུང་། སྤྱི་ཆེས་ ༥ ནས་རི་ལིར་བརྟེན་ལུ་ཕྱི་ནི་ལ་ས་སྐུའི་སློན་ལམ་ཀྱི་ཆོགས་སུ་ཞུགས་རྒྱུ་དང་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕྱག་བསྐོར་སོགས་སུ་ཕྱོན་ཟུབ་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆོན་ལས་རི་མོ་འབྲི་མཁན་ཁ་ཤས་ལས་གཞན་ལས་རིགས་པལ་ཆེར་བཞག་སོང་། ཀུན་དགའ་ཆུན་བྱ་རང་ཡང་རང་གི་ཁང་།

པར་ངལ་གསོ་བ་དང་ཁ་ཉོན་ལྷོག་པ། བྱིད་ཡིག་ཁ་ཤས་ཅུང་ཟད་བལྟ་ལྷོག་
འདྲ་བྱས་ཏེ་ཉིན་བཅུ་ལྷག་རིང་ཉེ་འཁོར་གྱི་འགོ་གཏུག་མཆམས་བཅད་དེ་
ཉེ་གནས་ཀྱིས་གཡོག་བཞིན་བསྐྱད།

སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༥ ཉིན་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་ལེགས་ཤིང་། འཇམ་
དབྱངས་ས་པཌ་གྱི་འདས་མཆོད་འཁེལ་སྟབས་ཞོགས་སྡེ་ནས་བཤད་གྲུ་རྩིང་
པའི་མགོན་ཁང་ནས་གྱུར་ཞལ་ལྷམ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཉིན་དང་སྦྱོལ་མའི་ལྷ་ཁང་
ནས་སྦྱོལ་མའི་ཉིན་རྣམས་འདིར་བཤད་གྲུའི་མགོན་ཁང་དང་སྦྱོལ་མའི་ལྷ་
ཁང་དུ་གདན་འདྲེན་བྱས་ཏེ་གངས་ལྷ་བཅུའི་ལྷག་དང་བཅས་སྡེ་རྩོར་སྦྱོལ་
ཆོག་དང་བྱི་རྩོར་བསྐྱང་གསོལ་རྒྱས་སྦྱོས་དང་ཆོགས་མཆོད་བཅས་སུལ་ཏེ་
དགོ་འདུན་པར་བསྟེན་བཀུར་བྱས། ཐེ་མཐོན་ནས་ཤེས་སྦྱོལ་མོ་དང་། སྤྱི་ལི་
ནས་རིན་རྣམ་གཉིས་འབྱོར།

ཆ༽ ཡལོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་གསན་ལུང་སུལ་བ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ སྡེ་རྩོར་རྩ་རམ་སྤར་གོང་ས་ ཡལྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མདུན་
བཅར་བྱས། བྱི་རྩོར་རྒྱ་ཆོད་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་དང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༨ ཉིན་
གྲུང་བར་རང་བྱིས་སྦྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་བྱེད་གྱི་གསུང་དབུ་མ་སྤྱིང་པོའི་
བསྟན་བཅོས་མཆན་འགྲེལ་ཅན་དང་། དཔལ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པའི་གསུང་ཆོད་
མའི་སྤྱི་བདུན་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་བདུན་གྱི་བྱེ་བྲག་རིགས་པའི་ཐེགས་པ་མཆན་

འགྲེལ་ཅན་དང་། སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོ་ལ་མཁན་པོ་གཞན་དགའི་མཆན་
འགྲེལ་ཅན་གྱི་སྟོང་ཆ། ལོ་གཉིས་ཀྱི་གོང་དུ་སྤུལ་ཟིན་པ་ལ། དེའི་འཕྲོས་སྤང་
ལྷང་གི་སྡེ་མན་ཆད་བཅས་སྤུལ་གྲུབ་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐུགས་དགེས་བཅེའི་
གསུང་མོལ་དང་། ད་དུང་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་པོ་གནས་སྐབས་ཐང་པོར་བྱུང་བ་
དང་བསྐྱུན་ནས་ལུང་ཁྲིད་ཅི་རིགས་འབྱུལ་དགོས་ཚུལ་སོགས་དང་། མཛོད་
དར་དང་སྟོལ་དཀར་གྱི་བྲིས་ཐང་ཤིན་ཏུ་སྤྲུལ་ལེགས་ལ་བཟང་གོས་ཀྱིས་གོང་
གཤམ་ཞལ་ཁེབ་སྒྲིལ་ཏོག་ཅན་གྱི་གཤམ་དུ་ཐུག་བྲིས་ཅན་དང་། གཞན་རང་
ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་གདིང་བ་བཅས་རིན་ཏེ་གཉིས་ཉིན་སྟོར་འབུམ་གཅིག་
བཅས་ཀྱི་གནང་སྦྱིན་གྱི་བཀའ་བྲིན་བསམ་བཞོན་ལས་འདས་ཤིང་སོང་། སྤྱི་
ཆོས་ ༡༠ རེས་གཟའ་ཕུར་བུ་སྐར་རྒྱལ་གྱི་འབྲུབ་སྦྱོར་ཉིན་སྐྱེ་མཆོམས་བཅད་
རྒྱ་བཞུགས་རྒྱར་གསུང་། ཉིན་གྲུང་གི་ཞལ་ལག་ཆར་བ་ན་བསུ་མི་སྤེལས་པ་
དང་རང་གྲུ་པ་གཉིས་བཅས་བཤད་གྲུའི་ནང་རང་ཤག་ཏུ་ཚུར་འཕྱོར་བར་གྱུར་
ཏོ།

སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་མོ་འདིར་དཔལ་ས་སྐྱའི་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་
ཆེར་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་དུས་སུ་འཁེལ་ཡང་རྒན་བུ་རང་འཕྱོར་ཐབས་མ་བྱུང་
ཡང་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱབ་པར་བྱོན་ཡོད་པ་དང་། འདི་
ནས་ཡང་བཤད་གྲུའི་མཁན་ཆོས་དང་གཉེར་པ་རིན་ཅམ་བཅས་དང་། གྲུ་ཆང་
ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཛད་སྟོར་བཅར་རྒྱའི་གྲ་སྒྲིག་བྱུང་སོང་།

༡༡། ཐེ་མན་ཉིན་ཐོ་བརྗེད་བྱང་།

(བར་དུ་བཅུག་པའི་ས་བཅད་ནི་ཚྲོམ་སྒྲིག་པས་བསྟན་པའོ།)

ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་མཚོ་མོ་གཞི་གཞི་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ།

ཆོ་འདིའི་འདོད་ཞེན་དབང་གྱུར་སྒྲེས་པ་བདག །

རང་ལོ་དོན་ལཱི་ལང་ཆོ་རྒྱད་མཐར་ཡང་། །

བསྟན་དོན་ཁ་ཁྱེར་རང་དོན་མངོན་གསལ་གྱིས། །

ཐེ་མན་ཕྱོགས་སུ་དཀོར་སྤྱད་གྱི་ནར་འཕྱར། །

དེ་ཡང་ ༡༩༩༩ ལོར་བལ་ཡུལ་དུ་ས་སྐྱེ་བྱི་ཆེན་རྗེ་རྗེ་འཆང་མདུན་སྐྱབ་
བདུས་ཆོས་འཁོར་གྱི་སྤྱིན་བདག་ཁྱེ་མཁན་སྐྱབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
ཐེ་མན་དུ་ཁོང་གི་ཆོས་ཆོགས་ནང་། ཆོས་འབྲེལ་བྱེད་པར་འགྲོ་རྒྱུ་སྐྱབ་
དང་། ཁྱེད་གྱི་པ་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་ལའང་པན་ཐབས་ཅི་དྲག་བྱ་
ཟེར་ནས་ལག་འབྱེར་པུ་སི་བཟོ་རྒྱ་དང་། ལམ་འགྲོའི་འགྲོ་གྲོན་སོགས་ཡོངས་
རྒྱུས་བསྒྲིགས་བྱུང་བ་ལྟར་མོས་མཐུན་མ་བྱས་སྤོན་ཐོག་མར་བདག་གི་རྗེ་

རྗེ་འཆང་མདུན་དགོངས་བརྟག་དང་། ལྷ་ཁྱུ་དབང་མཆོག་གི་མདུན་ཐུག་
མཇུག་དང་དགོངས་སྐྱོར་ལྷས་པར། ཐེ་མཐོན་དུ་སྤྱོད་དོན་ཡོད་པའི་ཆོག་ས་
པ་ལ་ཡ་མ་བྱེད། གཞན་ཁྱེད་ཕྱི་ཁྱུ་དུ་འགོ་ནས་ཆོས་བཤད་པ་དང་། སྤེལ་
བར་གྱིས་ཤོག་ཅེས་ཐུགས་དགེས་ཚུལ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པས་གནང་བ་ཡང་ཐོབ་
བྱུང་། དེ་ནས་འགོ་རྒྱུ་ཐག་བཅད་མཐར།

༡༽ ཡིད་གྱི་བརྟན་པ་འཕྲོག་པའི་འདུལ་བའི་ཕྱག་སྲོལ་ལྷ་ཡི་ ལྟུང་མཇུག་

༡༩༩༥ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷེ་ལིའི་གནམ་
ཐོག་ནས་འོངས་ཏེ་ཐེ་མཐོན་གྱི་རྒྱལ་ས་སྤྱིང་ཀོག་གནམ་ཐང་དུ་འབྱོར། ཁྱོད་
ཁྱེད་དེའི་ནང་ཞག་བཞི་བཅུད། སྤྱིན་བདག་ནས་གནས་བསྐྱོར་བྱིད་བྱུང་། ས་
ཕྱོགས་འདིར་སྤོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་ནང་ཆོས་དར་གནས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་
ཅིག་ཡིན་འདུག་པར་བརྟེན། སོ་མོ་རྒྱ་གཞིན་ཆང་མ་ཞི་དུལ་ཅན་གྱིས་
ཆོས་ལ་གུས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་
རབ་བྱུང་གི་སྤེལ་མཐོང་ཆེན་གྱིས་བཅི་བཀྱར་ཁུ་བ་དང་། རབ་དུ་བྱུང་བ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆོ་བ་བསོད་སྦྲོམས་ལ་རྒྱ་ཞིང་། གུང་ཆོག་ས་ཁོ་ན་མཇུག་
པ་དང་། སྤྱིན་བདག་ཁག་གིས་ཀྱང་སལ་ཆེར་ལམ་གྱི་གསང་མདོ་སོགས་སུ་
བསོད་སྦྲོམས་ཁྱེད་ཡོང་སྟེ། དགེ་འདུན་པ་ཕྱོད་བྱུང་བ་ན་རེ་རེ་བཞིན་ཕྱིན་

ལེན་སྟོབས་པ་དང་། དགེ་འདུན་པ་ནམས་ཀྱང་ཐག་རིང་ཐུང་གང་ཡིན་རུང་
ཞབས་རྗེན་མར་ལྷུང་བཟེད་བསྐྱམས་ཏེ་ཞི་དུལ་གྱི་ནམ་པས་ག་ལེར་རིམ་
པར་བསོད་སྟོམས་སྒྲངས་ཟིན་པ་དང་ཞལ་བསྐྱོར་ནས་ཕྱོན་པ་དང་། སྦྱིན་
བདག་གིས་ཀྱང་འབྲས་ཆན་དང་། ཆོད་མའི་རིགས་དང་། མེ་ཏོག་དང་། སྟོས་
སོགས་སྤུལ་ཟིན་པ་ན། ལག་པ་གཉིས་ཀའི་ཐལ་མོ་སྟོང་གར་སྦྱར་ནས་མགོ་
གྲག་གྲག་ངང་གྲས་འདུད་ཞུ་བཞིན་ཕྱིར་གྱེད་ཅིང་འདུག འདི་འདྲའི་གནས་
ཚུལ་འགའ་རེ་མཐོང་བ་དང་དྲན་པ་ན་འང་སྐབས་རེར་མིག་ཚུ་དབང་མེད་
དུ་འཁྲུག་ཤོར། དགེ་འདུན་པ་ནམས་ལ་འཆོ་ཆས་དགོས་སྐབས་སུ་སྦྱིན་
བདག་གིས་ཐད་ཀར་སྤུལ་བ་ལས་གཞན་གསོག་འདྲིལ་གི་རིགས་གང་ཡང་
མེད་པ་དང་། ལྷ་ཁང་མང་པོ་འདུག་ཀྱང་དགེ་འདུན་པ་ནམས་གནས་ཤིང་
དུང་པ་སོགས་སྦྱངས་ཡོན་ལ་གནས་པའི་སྟོད་པ་ཅན་ཡིན་འདྲ་འདུག ཉན་
ཐོས་རྩ་བའི་སྡེ་བཞི་ལས། གནས་བརྟན་སྡེ་བ་ཡིན་པར་གྲགས། གང་ལྟར་
ཡང་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་མ་ཉམས་པ་ཞིག་ཡོད་ངེས་མཇལ་རྒྱུ་འདུག གཞན་
ལྷ་ཁང་ཡང་ཁྱད་མཆར་མང་པོ་དང་། གཡུ་རེད་ཟེར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྦྱ་རྟེན་མདའ་ཆད་ཅམ་དང་། རྟོ་ཀ་མ་རུ་པའི་སྦྱ་དང་། གསེར་གྱི་མཆོད་
རྟེན། ལྷ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་རྟེན་ཆེན་
པོ་སོགས། རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་ཡང་མཇལ་རྒྱུ་འདུག

པོ་མོ་རྒྱན་གཞོན་ཆང་མ་ཡིས། །

ཆོས་ལ་གྲས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང་། །

འདུལ་བ་དང་མཐུན་འདུལ་འདྲིན་སྟེ། །

འདི་འདྲ་མཇལ་བར་ཡ་མཚན་སྟེ། །

སྤྱི་ཆོས་ ༡༥ རོགས་པར་སྟེང་ཀོག་གནམ་ཐོག་བརྒྱད་དེ། ཐེ་མན་གྱི་
གནམ་ཐང་དུ་ཉིན་གྲང་ཆུ་ཆོད་ ༡༡ ཐོག་འབྱོར། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཆོགས་
དང་། གཞན་འབྲེལ་ཡོད་བཅས་མི་གངས་ ༡༠ སྐོར་གྱིས་ཁ་དར་དང་། མེ་ཉོག་
ཁྱེར་ནས་དགའ་གྲས་གྱིས་བསུ་བ་བྱས་བྱུང་། དེ་ནས་ཆོས་ཆོགས་སུ་སྟེབས་
ཏེ་ཞག་ཤས་ངལ་གསོ་དང་། སྟོལ་ཆོག་སོགས་རིམ་གྱོ་ཁ་ཤས་དང་། རབ་
གནས་མདོར་བསྟུས་བྱས། ཀུན་རིག་བྱང་ཆོག་དང་། བྱུག་རྩི་ལྟེན་ལང་
བཏོན།

༡༥ ༡༩༩༥ ལོ་མཇུག་ནང་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་ཐེངས་དང་པོ་ བསྐྱེད་ས་པ།

སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ ༩ ཉིན་ཐོག་མའི་ཆོས་འབྲེལ་དུ་སྟོལ་སྟོན་གཙོ་རྒྱུད་གི་རྩིས་
གནང་ཞིག་བཏོན། སྤྱི་ཆོས་ ༤ ཉིན། བོད་ཟླ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡༩ ལ་སྤྲུལ་
ས་སྐྱེ་པ་ཆེན་པོའི་འདས་མཆོད་འཁེལ་བས། ཟླ་མཆོད་དང་། དགོང་མོར་
གདུང་རབས་མཆོན་ཅམ་ཁྲིད། ཐེ་མན་གྱི་ས་ཆ་འདི་རྒྱ་མཆོས་ཕྱོགས་ཀུན་

ནས་བསྐྱོར་བའི་མཆོ་སྤྱིང་ཅུང་ནར་མོ་འདྲིང་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའི་བྱང་
གི་སྒྲེ་བྱར་ཉི་པའི་ཆར། རྒྱལ་ས་ཐེ་སྤེ་བེར། གྲོང་ཁྱིམ་ཆེ་ཤོས་འདྲ། ཁང་པ་
ཐོག་བཞེགས་བཅོ་ལྔ་ནས་སུམ་ཅུ་ཡན་ཅན་མང་། ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཅན་
རེད་འདུག འབྱོར་མེད་སྒྲི་པོ་གས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ལས་མེད་
ཀྱི་མི་ཡང་མང་པོ་མེད་པ་རེད་འདུག འགས་རི་དང་། སྤང་རི་དང་། བྲག་
རི་དང་། རྩ་རི་མཐོ་དམའ་མང་པོ་འདུག གངས་རི་ནི་མི་འདུག ལྷང་པ་ཆེ་
ཅུང་དང་། སྤང་དང་། གཤོང་། ཐང་ཆེ་ཅུང་། རྒྱ་པོ་ཆེ་ཅུང་མང་པོ་དང་། རི་
སྤང་གཤོང་པལ་ཆེར་ནང་གྲོང་པ་འདུག ཞིང་ཁ་མང་ཡང་སྤང་གིས་ཞིང་ཆོ་
བ་མཐོང་རྒྱ་མི་འདུག ཞིང་ལས་དང་། ཁང་ལས་འཇུགས་སྤྱན་དང་། གཞན་
བཟོ་ལས་འདྲ་མིན་ཐམས་ཅད་འཕུལ་འཁོར་གྱི་ལས་ཀ་རང་རེད་འདུག འཕ་
མཁར་གནས་གྲུ་མང་པོ་འགོ་མཁན། ས་གཞིར་འཁོར་ལོའི་རིགས་འགོ་མཁན་
ཤིན་ཏུ་མང་། སྤྱ་གཞས་དང་། རྒྱང་གྲགས་སོགས་དེ་འདྲ་མང་པོ་གཏོང་མཁན་
དགོན་པོ་རེད་འདུག

བོད་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱོད་རྒྱུན་བདག་ཁག་གཅིག་གིས་བྱ་སུམ་
བརྒྱ་ཅམ་སོག་སྤྱ་བྱས་ཏེ་རི་ཁར་གཏོང་སར་སོང་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྒོན་
ལམ་བྱས། དགོང་མོར་པོ་མོ་ ༡༠ སྒྲོར་ལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་འགོ་མགོན་བྱག་
བཞི་པའི་རྗེས་གནང་བཞོན། ཆེས་ ༡༦ ནས་པལ་ཆེར་དགོང་མོའི་དུས་ཆོད་
ནམས་སུ་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་སོགས་སྒོ་སྦྱོང་བྱན་མོང་ནམས་བྲིད། ཆེས་

༡༡ལྟ་བུམ་དུས་ཆེན་ཉིན་དགོང་མོར་མི་གངས་ ༥༠ སྐོར་ལ་སྐྱབས་འགོའི་
 སྒྲིམ་པ་སྦྱོར། དེ་ནས་དགོང་མོ་གཉིས་ལ་སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། བྱམས་
 སྦྱོང་རྩེ་བྲིད། ཆོས་ ༡༥ དགོང་མོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲིམ་གཅིག་བཏོན། མི་
 གངས་ ༡༠སྐོར་འདྲོམས་འདུག དེ་ནས་ཉིན་ཤས་ཆོས་ཆོགས་གཞན་དག་
 དང་ཆོགས་མི་འགའ་རེའི་བྱིས་དུ་གསོལ་ཆོགས་གདན་འདྲེན་དང་། རབ་
 གནས་དང་། སྒྲོལ་ཆོག་འདོན་པར་བཅས་སོང་། སྦྱི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་དགོང་
 མོར་འོང་གོང་སྤྱི་མའི་ཆོས་སྐར་དུ་མང་ཆོགས་སྤོང་ལྷག་འདྲོམས་སར་གདན་
 དངས་ལྟར་སོང་སྟེ། སྤྱི་ཆེན་གཞན་དག་དང་མཉམ་དུ་སྐྱབས་འགོའི་སྒྲིམ་པ་
 དང་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་བཏོན།

སྦྱི་ཆོས་ ༡༦ ཉིན་གསུམ་གྱི་དགོང་མོར་རྫོང་སར་མཁམ་སྤུལ་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཆོགས་སྟུ། སྤྱི་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཐར་
 རགས་བསྐྱས་དང་། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ། སྐྱབས་འགོའི་སྒྲིམ་པ་འབོག་
 རྒྱ། ཞེན་པ་བཞི་བྲལ་གྱི་བྲིད། རང་གིས་བྲིས་པའི་འཛིག་རྟེན་གཞན་བསྐྱབ་
 ཀྱི་ཆད་མའི་རིགས་ལམ་བཅས་བྲིད་ནས་མང་ཆོགས་ ༡༠ སྐོར་ལ་ཆོས་
 འབྲེལ་བྱས། ལམ་ཐག་ལེ་བར་བཞི་ལྷ་འགྲོ་ས་ན་ཡང་ལམ་གཅིག་གི་ནང་
 ཁ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་མོ་ཁ་བཞི་ལྷ་བསྐྱེགས་ཏེ་འགྲོ་ནའང་རྒྱན་མི་ཆད་
 པ་དང་། བར་མཆམས་འགར་ལམ་ཐོག་འོག་གཉིས་སམ་གསུམ་ཡང་ཡོད་པ་
 འདུག སྦྱི་ཤིང་འབྲུ་མིན་དང་། མེ་ཏོག་སྤྲུལ་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱིད་ཆལ་སོགས་ལྟར་

མོ་ལྷ་ས་དང་། དངོས་རྒྱུ་བཟུང་སྟོན་ཁང་དང་། དེ་དག་གི་ནང་དུ་སྤུངས་ཆུ་
ནག་གི་རྒྱལ་རབས་ནས་བྱུང་བའི་དངོས་ཅ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་
མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཅ་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་འདུག
སྤྱི་ཆོས་ ༡༧ ནས་ཞག་གཉིས་རིང་། ལི་ཅིང་ཡན་གྱིས་གདན་དྲངས་ལྷར་རི་
ཁར་སོང་སྟེ་རྣམ་འཛོམས་བྱམ་བྱས་དང་། སློལ་ཆོག་དང་། བསངས་བཅས་
བཏོན་ཏེ་འོངས། གྲུ་པ་གསུམ་ཡོད།

༧༥ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༩ དང་། བོད་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆོས་
༡༡ དགོང་མོ་ནས། ཆོས་ཆོགས་སུ་སྤྲང་གསུམ་གྱི་ཁྲིད་དབུ་ཚུགས་པར་
མང་ཆོགས་ལྷ་བརྒྱུ་ཡན་མན་འཛོམས། དགོང་མོ་གསུམ་ནས་མཚམས་
བཞག་སྟེ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་སུ་སོང་ནས་ སྤྱི་ཆོས་ ༤
དགོང་མོར་ཕྱག་རྒྱུ་རྒྱུང་འདུལ་གྱི་རྗེས་གནང་བཏོན། དེ་ནས་དགོང་མོ་
གཉིས་ལ་འབྱུང་འདུལ་གྱི་ཁྲིད་དང་། བསྟོན་ཐབས་བཅས་ཁྲིད། ཉིན་མོར་
སློལ་ཆོག་དང་། འབྱུང་འདུལ་ཞི་སྤྱོད་བཏོན། འདི་སྐབས་མང་ཆོགས་དུག་
ཅུ་སྟོར་འཛོམས། གྲུ་པ་བརྒྱ་ཡོད། གཞན་ཁ་ཤས་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲིམ་པ་
ལོགས་སུ་བཏོན། ཚུར་ཞོར་དད་ཅན་ཡིང་གོ་མིང་གི་ནང་དུ་གདན་དྲངས་
ལྷར་སོང་སྟེ། མོ་ལའང་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲིམ་པ་དང་། སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཕྱག་
བཞེ་པའི་རྗེས་གནང་ཅིག་བཏོན། མོ་རང་ལ་དད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་
རྒྱབས་ཉམས་གྱི་འབར་བའི་མཆན་མའང་བྱུང་སོང་། སྤྱི་ཆོས་ ༧ དགོང་

མ་ནས་ཆོས་ཆོགས་སུ་སྤངས་སྤང་གསུམ་གྱི་བྲིད་འཕྲོ་ནས་རིམ་པར་བྲིད་
ནས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༧ བོད་ཆོས་ ༡༩ དགོང་མོར་ལེགས་པར་ཆར། འདི་བར་
སྤྱི་ཆོས་ ༡༥ ནས་ཆོས་ ༡༩ བར་ཉིན་གསུམ་ཆོས་ཆོགས་སུ་ཀུན་རིག་བྱང་
ཆོག་བཅུགས། དགོང་མོ་ ༡ ཆོས་བྲིད་བྱས། མང་ཆོགས་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་
འདུས། ཆོས་ལ་དད་སྤང་དང་། བཅི་བཀུར་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་བཞེན་སེམས་
དགའ་པོ་བྱང་། ཆོས་འབྲེལ་བྱས་པར་དོན་དང་ལྡན་པར་སེམས། སྤྱི་ཆོས་
༡༥ ཉིན་མོར་བྱེད་སྤྱོད་ལྷག་རི་ཁར་སློག་སྤྱོད་གཏོང་བར་སོང་། མང་ཆོགས་སྤ་
སེ་གསུམ་བྱང་བར་མཉམ་དུ་ང་ཆོ་དགེ་འདུན་པ་བཅས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཆོན་དང་། གཞུངས་སྒྲགས་དང་། བསྐྱོ་སྐྱོན་རྣམས་བཏོན་ཏེ་བཏང་། སྤྱི་
ཆོས་ ༡༠ དགོང་མོར། དབུ་མའི་ལྷགས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་སྒྲོམ་བཏོན། མང་
ཆོགས་བཞི་བཅུ་སྟོར་འདྲིམས། མཆོད་པ་རྒྱས་སྒྲོས་སུལ་བ་དང་བསྐྱོ་སྐྱོན་
བྱས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ དགོང་མོར་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བྱུག་བཞི་
གཙོ་རྒྱུད་གི་རྩེས་གནང་ཞིག་བཏོན། མང་ཆོགས་སུམ་ཅུ་སྟོར་འདྲིམས། སྤྱི་
ཆོས་ ༡༢ དགོང་མོར། སང་ལྗེ་དཔལ་ཀྱི་སྒྲོལ་མའི་རྩེས་གནང་བཏོན། མང་
ཆོགས་བཞི་བཅུ་སྟོར་འདྲིམས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༣ ཉིན་བྱེད་ཡོལ་དུས་འོད་དཔག་
མེད་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་དང་། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བཞི་འཕྲོས་དོན་བཅས་
བྲིད། དགོང་མོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞས་ཀྱི་
ལུང་རྩེས་གནང་དང་། ཉལ་ཁའི་ཉམས་ལེན་གནད་བསྐྱུས་བྲིད། ཉོང་ཀོང་།

དུ་འགྲོ་སྐབས། ཐོག་མར་སྦྱིན་བདག་ཐུབ་བསྟན་ཁོང་མེད་ཀྱང་། ཁོང་གི་རོ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་བྱད་མེད་བོད་སྐད་ཡག་ཙམ་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་མངགས་བཅོལ་
 མཛད་འདུག་པར། རེད་དཔོན་ཏོག་གསུམ་ཡོད་པ་ལ། མོ་རང་ཁྱོ་ག་དང་
 བཅས་གནམ་གྱ་བབས་ཐང་དུ་སྦྱག་འདུག་པས། མོ་ཁ་ནང་དུ་བསུས་ནས། ཀི་
 ལོ་མི་ཁར་གསུམ་ཙམ་གྱི་སར་མོ་རང་གི་སྦྱན་གྱི་ཡིན་པའི་ཐོག་བཅེག་བཅུ་
 ཙམ་གྱི་ཁར་ཁང་མིག་གྱི་ནང་གསུམ་ཡོད་པ་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཉལ་ཆས་དང་སྡོད་
 ཆས་སོགས་མཁོ་སྦྱད་ཆ་ཚང་བ་སྤྲ་ཆ་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་བཞག་བྱང་
 བ་དང་། ཕྱི་ཉིན་ནས་ཟླ་ཁང་དུ་གསོལ་ཆས་བྱངས་པ་དང་། ལྷ་སྐྱོར་བྲིད་པ་
 དང་། ལས་བྱངས་སུ་བཅར་རྒྱ་དང་། ཚུར་ལམ་གནམ་ཐང་བསྐྱལ་བ་སོགས་
 རོགས་སྦྱོར་མང་པོ་བྱས་བྱང་བ་དང་། བཞུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱིན་བདག་
 འགའ་ཞིག་འདུག་པར། དེ་ཆོས་ཀྱང་སྡེ་ལེན་དཔེ་མེད་ཡག་པོ་བྱས་བྱང་། ས་
 ཆ་འདི་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་རེད་འདུག་ ས་ཁོད་སྟོམས་བདེ་ཐང་མེད་པར། རི་
 འབར་འབྱར་ཡིན་པ་ལ། ཐོག་བཅེགས་ཉུང་ཤོས་ཉི་ཤུ་ལྷག་དང་། མང་ཤོས་
 སལ་ཆེར་བཞི་བཅུ་ལྷ་བཅུ་སོགས་ཡིན་པའི་ཁང་པ་ནི་ཐང་ཤིང་གི་ནགས་
 ཆལ་ནང་བཞིན་རེད་འདུག་ ལྷ་ས་ས་སྤིང་རྒྱང་དུ་བར་དུ་རྒྱའི་འོག་ནས་
 སན་རྒྱུན་རྒྱངས་འཁོར་འགྲོ་ས་འདུག་

སྦྱོན་རབས་ནས་ཡོད་པའི་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྦྱ་ཆེན་པོ་སོགས་
 འགའ་ཡང་མཛལ་རྒྱ་དང་། བཟམ་སྦྱོན་ཁང་དུ་སྟོག་ཆགས་རིགས་མི་འདྲ་

བ་མང་པོ་དང་། རྒྱ་གནས་ཀྱི་ཉ་རིགས་སོག་སྤྱུ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ཁའི་བྱ་དང་ཉ་
 རིགས་ལ་ཟས་སྤྱིན་གཏོང་བ་སོགས་འདྲ་མིན་མང་པོ་འདུག རེས་འབྱུང་དང་
 སྤྱིང་རྗེའི་བསྐྱལ་མ་ཡང་བྱུང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན། མི་ཟ་ལེན་ཆེད་ཉོང་གོང་དུ་
 སོང་བར་ཞག་ལྷ་འགོར། མཆོ་དང་གོང་བྱེད་བཞུག་གཡེང་འདྲ་བྱས། སྤྱི་ཆོས་
 ༡༠ དང་། བོད་ཆོས་ ༧ དགོང་མོར། ཐེ་མན་ཆོས་ཆོགས་སུ་ཚུར་འཕྱོར་ཐུབ་
 བྱུང་། ༧༥ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ པོའི་ཆོས་ ༡བོད་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ནས། ཁ་
 རིགས་ཀྱི་ཆུ་མའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་སོང་སྟེ། དགོང་མོར་གྱེ་རྩོམ་སྤྱོད་ཐོབ་ཐུང་
 བ་དེ་ཆོར། གྱེ་རྩོམ་སྤྱོད་སྤྱི་ཕྱིན་སྤྱོད་བཏོན། དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་ལ་
 སྤྱོད་མཛུགས་འདོན་རྒྱ་དང་། དེའི་དགོང་མོ་གསུམ་རིང་སྤྱོད་མ་རྩོམ་འཆང་ཆོས་
 གྱི་སྤྱོད་གྱི་གསུང་ཡིན་པའི་གྱེ་རྩོམ་གྱི་ལམ་དུས་བསྐྱེད་པ་དེའི་དམིགས་
 བྱེད་བྱས་པར། ལམ་དུས་ཆགས་མེད་ཉམས་ལེན་ཐུབ་མཁན་པོ་མོ་དུག་ཅུ་
 ཡན་མན་འདྲོམས། ཁོང་ཆོར་སྤྱོད་མ་རྩོམ་འཆང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རེ་ཡང་
 དད་ཉེན་དུ་སྤྱུལ། སྤྱི་ཆོས་ ༥ ནས་བཅུ་ཆེན་ཆོས་ཆོགས་སུ་དགོང་མོ་གསུམ་
 དུ་མང་ཆོགས་ཉི་ཤུ་ཡན་མན་ལ་སྤྱོད་ཐུང་ཞེན་པ་བཞི་བྱལ་གྱི་བྱེད་བཏོན། སྤྱི་
 ཆོས་ ༩ ནས་ཉིན་གསུམ་ཆོགས་མི་འགའ་ཡི་རོ་བྱས་ཏེ། རི་ཁར་དང་། བྱིས་གྱི་
 བྱང་དུ་ཞབས་བརྟན་རིམ་གྱོ་འགའ་རེ་བཏོན། སྤྱི་ཆོས་ ༡༤ ཉིན་གྱི་ལྷ་རྩོམ་
 ཆོས་ཆོགས་ཁག་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་གོ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་སྤྱི་བའི་ཆོགས་
 ཁང་ཆེན་མོར་མང་ཆོགས་བརྒྱ་ལྷག་ལྷག་འདྲོམས་སར། བདེ་བ་ཅན་དུ་

སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་བཞིའི་བཤད་ཁྲིད་དང་འོད་དཔག་མེད་པའི་ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་
བཅས་ཁྲིད།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ནས་སློབ་མོ་ཨ་ལི་ཡིས་སྤྱི་ཁྲིད་བྱས་ཏེ། ཤིང་
ཁྲི་བེར་བའི་ཐེག་ཆེན་སྐུ་མ་རི་ཐང་ཡི་ཆོས་ཆོག་སྤྱི་ཁྲིད་ལྟེ། སྤྱི་ཆེས་ ༡༦
བར་སྤྱིད་འཇུག་ལུ་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བརྒྱ་པ་བཟླ་ལེ་བཅས་
བཞི་དང་། རྒྱལ་སྐས་ལག་ལེན་དང་། སྤྱིད་འཇུག་ཤེར་ལེ་ཆར་གཅིག་བཅས་
ཁྲིད། འོག་ཁར་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ལེ་མས་སྤྱི་ཁྲིད་པ་དང་། རྒྱབས་སྤྱི་ཁྲིད་
ལན་གཉིས། བདེ་ཆེན་ཞིང་སྐྱབ་དང་། འོད་དཔག་མེད་པའི་ཉལ་ཁའི་རྣལ་
འབྱོར་བཅས་ཁྲིད་དེ་སྤྱི་ཉིན་བྱིར་འོང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ དགོང་མོ་ནས། སྤྱི་ཆེས་ ༡
པའི་ཆེས་ ༡ བར། བཅེ་ཆེན་ཆོས་ཆོག་སྤྱི་ཁྲིད་རས་གཟིགས་འགྲོ་མགོན་
ཕྱག་བཞི་པའི་རྒྱུ་གནང་དང་། དེའི་ཁྲིད་འགྲོ་དོན་མཁའ་ཁྱབ་མ་དགོང་མོ་
གཉིས་དང་། རྒྱུ་རས་གཟིགས་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་གྱི་རྒྱུ་གནང་། འགྲོ་དོན་
མཁའ་ཁྱབ་མའི་སྤྱི་ཁྲིད་བཟླས་གཟུངས་རིང་བཅས་ཆོག་སྤྱི་ཁྲིད་མཉམ་སྤྱིད་
དབུ་འཇུགས་བཅས་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡ ཉིན་ཉིན་གསུམ་རིང་། ཐེ་མོར་
ལྷ་ལྷིང་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་ཆོས་ཆོག་སྤྱི་ཁྲིད་། ཉིན་གྲང་ཀུན་རིག་བྱང་
ཆོག་ཅན་དང་། བརྒྱ་བཞི། སྤྱི་ཁྲིད་རྣམས་བཏོན། དགོང་མོར་ཕྱག་དོར་
དག་པོ་སུམ་སྤྱི་ཁྲིད་རྒྱུ་གནང་དང་། རྒྱབས་འགྲོའི་ཁྲིད་དང་། བྱམས་སྤྱིད་
རྒྱུ་གནང་། བྱང་ཆུབ་ལེ་མས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྲིད་བཏོན། སྤྱི་ཆེས་ ༡ ཉིན་བཅེ་ཆེན་

ཆོས་ཆོགས་སུ་རྩོམ་པ་ལྟེ་རྒྱུ་གནང་དང་། ཆོས་ཆོགས་ཆོག་ཆོགས་འདོན་བྱ་བ་ལྟེ་རྒྱུ་གནང་བ་
 བཅས་བྱས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་ཆོས་ཆོགས་ཆེ་བའི་ནང་སྐབས་ལྟེ་རྒྱུ་གནང་ཆོག་
 དང་། མང་ཆོགས་བརྒྱ་ཆེ་ཁ་ཤས་འདུས་འདུག་པར་སྐབས་འགྲོའི་བསྐྱེད་བྱ་
 བཤད་དེ་ཆོས་འབྲེལ་བྱས། སྤྱི་ཉིན་ཆོགས་མི་དང་བཅས་རི་ཁར་སྒོག་སྐྱོ་
 གཏོང་པར་སོང་བར། བྱེད་སྤྱོད་ཕྱག་ཁ་ཤས་གཏོང་རྒྱུ་འདུག་པར་བསྐྱོ་སྐྱོ་
 དང་། གཟུངས་སྐྱེད་པར་བཏོན། སྤྱི་ཆོས་ ༡༢ ཉིན་སྐྱོ་རིས་ཟེར་བའི་ས་ཆར་
 སྐྱོ་ཕྱིང་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་སོང་སྟེ། འགྲོ་མགོན་ཕྱག་བཞེ་
 བའི་རྒྱུ་གནང་དང་། གུན་རིག་བྱང་ཆོག་སྐབས་འགྲོ་དང་། བྱང་སེམས་
 སྐྱོ་མ་པ་གནང་བ་དང་། བདེ་ཆེན་ཞིང་སྐྱབ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཉལ་
 བའི་ནལ་འབྱོར་བཅས་བྲིད། སྤྱི་ཆོས་ ༡༣ ནས། རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་
 སོང་སྟེ། དགོང་མོ་གཉིས་དང་སྤྱོད་གཅིག་ནམས་སུ་སྦྱོང་འདུག་སྐར་བྲིད་
 འཕྲོས་ནས་བྲིད། སྤྱི་ཆོས་ ༡༤ དགོང་མོར་བརྗེ་ཆེན་ཆོས་ཆོགས་སུ་ཡར་ཡོང་
 སྟེ་བསྐྱེད་གསོ་བཏོན། ལོ་སར་གཏོང་རྒྱུའི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་

༡༩ ལྷ་མོ་སྐུ་འཕྲུག་རྒྱུ་བསྟན་པ།

༧༩ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན། བོད་དང་རྒྱ་ཡི་ཤིང་གི་ལོ་གསར་ཚེས་ལ་
འཁེལ་བར། ལོ་གསར་གྱི་ཉིན་འབེལ་བྱས། མཆོད་པ་རྒྱས་སློབ་དང་གནས་

ཆོག་བཏོན། ང་ཆོ་དཔོན་ཏྲོག་དུག་དང་ཆོགས་མི་པལ་ཆེར་འཛོམས། སྤྱི་
 ཆོས་ ༡༠ ཉིན་ཆོས་ཆོགས་སུ་མགོན་དཀར་གྱི་གཡང་བསྐྱབ་བཏོན། སྤྱི་
 ཆོས་ ༡༡ ཉིན་སྤྱི་རྩེ་ཆོ་ལྷ་ནམ་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་མཆོད་པ་རྒྱས་སྤྱོས་ཅན་
 བཏོན། དཔོན་རྩེ་ཐང་རྒྱལ་ཉེ་བརྒྱད་གྱི་ཆོ་དབང་བཏོན་པར་མང་ཆོགས་
 སུམ་ཅུ་ལྷག་སྒོར་འཛོམས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༢ ཉིན་ཆོས་ཆོགས་སུ་ལྷ་བསངས་རྒྱས་
 སྤྱོས་བཏོན། སྤྱི་ཆོས་ ༡༣ ཉིན་སྤྱི་ན་པ་དང་སྤྱོལ་མ་གཉིས་གྱི་ཆོང་ཁང་སྤོ་
 དབྱེ་སྤོལ་མ་དང་བསྐྱང་གསོ་བཏོན། སྤྱི་ལྷ་དཔོན་ཏྲོག་བཅུ་འཛོམས། སྤྱི་ཆོས་
 ༡༤ ཉིན་སྤྱི་རྩེ་ལིས་ཆོས་དབང་གིས་སྤྱི་ན་བདག་བྱས་ཏེ་རང་གི་བཤད་
 གྲུའི་ཆེད་དུ་མཁར་རྩེ་ཆུང་ ༩ ཉོས། དཔོན་མོར་ཐོ་ཡོན་དུ་ཆོགས་མི་
 དོན་འབྱུང་གྱི་ནང་དུ་སྤོལ་ཆོག་ཆར་གཅིག་བཏོན། དཔོན་ཏྲོག་ལྷ་ཡོད། སྤྱི་
 ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གྲུང་ཆོས་ཆོགས་གྱི་ཆོགས་མི་ཡོངས་དང་ཞལ་ལག་མཉམ་
 དུ་བབས།

ཐེ་མཐོན་གྱི་ཤོག་དཔལ་བརྗེ་རྒྱར་མངགས། རང་གིས་མདོ་སྤྱི་བ་
 དཔོན་པ་ཉམས་གསོའི་ཉིན་ཐེབས་སུ་སྤོན་བོད་ལྷ་ ༡༩ པའི་ནང་། བལ་
 ཡུལ་བརྒྱད་ལྷ་སར་བཞུགས་པའི་མདོ་སྤྱི་ལྷ་ཡུག་ཏུ་དངོས་འབྱོར་གྲུང་སྤོར་
 ལྷ་ཁྱི་ལྷ་སྤོར་ལྷ་བརྒྱལ་དང་། ད་རེས་ཐེ་མཐོན་ནས་པར་རྒྱ་ནག་སྤོན་ཏུ་ལ་
 སྤོལ་པའི་མདོ་སྤྱི་བ་དཔོན་གྱི་འཕྱས་མི་ལ་གྲུང་གོའི་དཔལ་སྤོར་ ༡༠༠༠༠༠
 དངོས་འབྱོར་ཡོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་བཟོས་བྱེད། དཔོན་པ་ཉམས་གསོའི་ལྷ་ས་

བྱ་རྒྱུ་འཆར་གཞི་དོན་ཆན་བརྒྱད་དང་། ས་བཀྲ། ཅ་ཕན་ཁ་ཤས་བཅས་
 བཏང་ཡོད། སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་སྤྱི་དོན་ཆེས་ཀྱི་དབང་མིའི་གྲོགས་མིའི་ཁྱིམ་
 དུ་སོང་། ཕྱིན་ལྷབས་བྱས། དགོང་མོར་རྒྱ་སྤྱོད་མའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་ཕྱིན། ཕྱིན་
 ལྷབས་དང་བལྟ་བསྐྱོར་བྱས། རང་གི་ཆོས་ཆོགས་སུ་དགེ་བསྟེན་བསྐྱབ་སྒྲོམ་
 བཏོན། སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ནས་རང་གནས་རྒྱ་གར་དུ་ཚུར་ཡོང་
 རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་ཉིན་བྱེད་ཡོལ་བའི་ཆུ་ཆོད་ ༡ པ་ནས་གནས་ཐང་དུ་ཆོགས་མི་
 འབྲེལ་ཡོད་ཆང་མས་སྐྱེལ་ཞིང་། མང་པོ་ཞིག་གིས་མིག་རྒྱ་གཏོང་བ་སོགས་
 དད་གཏུང་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་བྱུང་། གང་ལྟར་ས་ཕྱོགས་འདིར་ཆོས་འབྲེལ་ཡག་
 པོ་རེད་སོང་བར། སྤྱོད་མའི་དགོངས་རྒྱུ་གས་དང་བསྟེན་དོན་དུ་སྒྲོན་བཞིན་
 བསྒྲོ་བ་བྱེད་ཅིང་ཡོད། དེ་ནས་གནས་ཐོག་ནས་ཉོང་ཀོང་དུ་འབྱོར། དད་
 ཅན་ལན་ཆེ་མོ་དང་། མཁའ་བཆེ་རིན་པོ་ཆའི་སྒོ་བ་མོ་སྤྱིན་བདག་ཆོས་སྟེ་
 ལེན་དང་། གནས་ཆང་སོགས་རོགས་སྐྱོར་གང་དགོས་བྱུང་བ་དང་། ཁོང་
 ཆོ་ལ་ཆོས་འབྲེལ་མཆོན་ཅམ་ཡང་བྱས། ཁྲོམ་ནས་ཉི་ཅ་མཁོ་སྐྱབ་ཕན་བྱ་
 བྱས། རང་ཆམ་རིམ་ཅུང་ན་བས་སྒྲན་བཅོས་དང་། ངལ་གསོ་ཡག་པོ་བྱུང་
 བས་ཡར་བྱག་བྱུང་། སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་ཡང་། གནས་གྲུར་བསྐྱད་
 བས། སེམས་སྤྱར་བརྒྱད། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷོ་ལའི་གནས་ཐང་དུ་དགོང་མོའི་ཆུ་ཆོད་
 ༡༠ ཐོག་འབྱོར་བར་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཆན་སོགས་ཀྱིས་དགའ་བསུ་ཐོབ་སྟེ་བཀྲ་
 ཤིས་བདེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཏོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་ཐེ་མན་གྱི་ས་ཆར་སྡོན་ལས་ལྷ་བྱའི་རང་ལ་དགའ་
མོས་བྱེད་མཁན་པོ་མོ་ཆུན་གཞིན་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་
གང་ཅི་ནས་འབྲེལ་བ་བྱུང་སྟངས་བར། རང་ནས་ཀྱང་དེ་ཆོར་ལྷག་བསམ་
རྩམ་དག་གིས་པན་ཐོགས་ཡོང་བར་དམིགས་ཏེ་དཀའ་ངལ་འཛུམས་མེད་
གྱིས་ཆོས་འབྲེལ་གང་འཆམ་བྱས་ཤིང་ཁོང་ཆོས་ཀྱང་སེར་སྣ་སྤྱ་ཙམ་ཡང་
མེད་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་རྒྱས་མང་པོ་ལུང་བྱུང་བར། དེ་ཆོ་རྒྱུད་ཐོས་སུ་མི་
འགོ་བ་དང་། རང་ལ་དཀོར་སྤྱོད་པའི་བྱུང་བ་དང་། དངོས་རྒྱས་དེ་དག་ཞིང་
དག་པར་རྒྱས་བྱུང་གི་བསོད་ནམས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྤེལ་སྤྱོད་ཐབས་ལ་
བསམས་ཏེ། རང་གི་སྤྲོ་མ་རྩམས་ལ་རང་གི་སྒོ་རོར་ལྷོས་པའི་ལྷོས་ཆེ་ཙམ་
རེ་དང་། རང་གི་བཤད་གྲས་གཙོས་པའི་རིས་མེད་གྱི་ཆོས་སྤེལ་འདུས་ཆོགས་
གངས་མང་ཙམ་ཞིག་ལ་མང་ང་དང་སྐྱེ་འགྱེད་སྐྱབས་འདུག་བསྐྱོན་ཉིན་
བཅས་འབྲེལ་འཛོགས་ལུང་རྒྱུད་། རང་གི་སྐྱེ་ཡུལ་མདོ་སྤྱོད་དགོན་པའི་འདུ་
ཁང་ཀ་བ་སུམ་ཅུའི་རྒྱ་ཁྱོན་བཞེངས་རྒྱ་དང་། བཤད་གྲའི་འདུ་ཁང་དང་གྲ་
ཤག་བཅས་གྱི་སྡོན་བཅིས་དང་། རང་ཉིན་བལ་བཟོས་སྒོས་ལྷན་ལ་ཁྲ་ཡིན་
པའི་སེང་ཁྲི་དང་། རྒྱབ་ཡོལ་བཅས་ལ་མི་ཉི་བརྒྱཅད་ཡོད་པ་ལ། མཆོག་ཕྱང་
གཉིས་བཞེངས་སྐྱེ། ཡང་གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་རྩམ་ཏེ་བཅས་བཅུ་བདུན་
ཁྱེད་ཅན་རེ་བཅས་ལ། སྐྱེ་ཡོན་བལ་པོའི་སྒོར་མོ་འབུམ་ཉེར་བཞིའི་སྒོར་
གནས་པ་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ ༥༧ ལོའི་མཇུག་ནས་བོད་གྱི་ལྷ་སར་པར་

བཏང་ནས། རང་མདོ་སྲིབ་དགོན་པའི་བསྟན་བདག་མཁམ་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་
ཁོང་གི་ཕྱག་རྟེན་ས་ནས་འབྱོར་ཟིན་ཡོད།

༡༩༩༥ གྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་ཐེ་མན་ནས་རང་གི་སློབ་མོ་སྟོན་བདག་
ཆོས་གྱི་དབང་མོ། གྲོགས་མོ་དང་བཅས་ཟླ་འཇམ་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་གྱིས་
རོགས་པ་མཛད་ནས་སླེབས་བྱུང་བར། དེ་གདོང་ཉིན་སྟོར་འབུམ་བཅུ་གཅིག་
རང་ལ་སྤུལ་རྒྱུ་འདུག དེ་ནང་ནས་འབུམ་དྲུག་ཐམ་པ་རང་དགོན་མདོ་སྲིབ་
དགོན་པའི་ཆེད་དུ་ཟླ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་མངགས་ཏེ་སྤུལ་སྤུལ་པ་བྱུང་། ཉིན་
སྟོར་འབུམ་བཞི་ཐམ་པ་ནི་རང་གི་བཤད་ཟླ་ཤག་གསར་རྒྱག་གི་ཉེན་ཅའི་
ཆེད་མཁྱེན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་རྟེན་སྤུལ་ཡོད། ཆིག་འབུམ་ཐམ་པ་ནི། ང་
རང་གིས་ཆོས་སྟོད་གྱི་འགྲོ་གྲོན་གང་དགོས་སྟུང་པ་ཡིན། ༩༥ ལོ་ནས་ཟླ་རེ་
བཞིན་དུ་མདོ་སྲིབ་དགོན་པའི་སྤུལ་རྒྱུ་ཆེ་བ་ལ་ཀྱང་སྟོར་ ༥༠ རེ་དང་། སྤུལ་
རྒྱུ་རྒྱུང་བ་དང་། དགེ་ཆེན་བཅས་ལ་སྟོར་ ༤༠ རེ། གཞན་དགོན་པའི་དབྱ་ཆེན་
ལས་འཛིན་ཆེ་གས་ལ་སྟོར་ ༣༥ རེ། ཟླ་མང་བྱིངས་ལ་སྟོར་ ༣༠ རེ། ཟླ་རེའི་
དུས་བཞི་བསྐྱང་གསོ་དང་གསོ་སྟོང་གཉིས། ཆོས་བཅུ་གཉིས། ཆོས་བཅོ་ལྔར་
ཆེ་ཆོག་ གནམ་སྟོང་ལ་རྣམ་རྒྱལ་སྟོང་མཆོད་བཅས། འཛོགས་ཐེངས་རེ་ལ་
སྟོར་རེ་རེ་འབུལ་རྒྱུ་ལ། ༩༧ ལོ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཟླ་པ་སྤུ་ཡིན་རུང་། དགོན་པའི་
ནང་དུ་བཏན་བཞུགས་གྱིས། བྱིམ་ནས་བྱིམ་མེད་པར་རབ་དུ་བྱུང་བར་ཁས་
སྲུངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན། བཤད་སྟོན་ཆོས་སྟོད་གྱི་ཉམས་ལེན་ཚུལ་མཐུན་

མཛད་ན། ཉིན་རེ་ལ་སྒོར་གཉིས་རེ། ཟླ་བ་དེའི་མཇུག་ཏུ་འབྲུལ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་གནས་སྐབས་ཅན་བསྐྱགས་གཏོང་ཞུས་ཡོད། སྤར་དགོན་པ་ལའང་འབྲེལ་འདྲིལ་བྱུང་ན་ཉིན་ཏུ་སྒོར་གྱི་གཅིག་ལྷུ་བ་ཡིན། གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཏུ་དགེ་བ་ཅུང་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་ཞིང་དམ་པའི་སྡོད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུར་བཟོ་ཞིང་། ཉེས་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་ནི། ཟླ་མ་དགོན་མཆོག་གི་སྦྱོར་སྤྱོད་ཐག་པ་ནས་ཡང་ནས་ཡང་ཏུ་བཤམས་སོ། ཆོས་མེད་ཀྱི་བན་རྩལ་རྒྱུ་པོ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག ཐེ་མན་མཆོ་སྤྱིང་ཏུ་དགོར་སྦྱད་ཐེངས་དང་པོ་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་སོ། །

༡༩༧༧ ནང་ཐེ་མན་ཏུ་ཆོས་འབྲེལ་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ།

སྤར་ཡང་ཐེ་མན་ནས། སྤར་ལོའི་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བདག་སྒོ་བ་མ་ཁག་གཅིག་གིས་སྤྱོད་ཐག་པ་ནས་རེ་འདུན་ཡང་ཡང་བཏོན་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཆོར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་པན་འབྲེལ་ཐོགས་སྲིད་ན་སྤྲུལ་པའི་རེ་བ་འདོར་མི་རུས་པ་དང་། ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ནན་ཐེངས་གངས་ཐེངས་ཐེངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། ༡༩༧༧ལ་ཡང་བསྐྱེད་འགོ་རྒྱ་བྱས་པར། ད་རེས་འབྲུར་རྟེན་ཅི་བྱུང་རང་དགར་དོན་མེད་ཀྱི་ལོག་འཆོ་རྒྱུད་ཐོས་བར་

གོན་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས། ༧༩ ལོའི་བོད་ཟླ་དྲུག་པ་ནས་བཅིས་
 པའི་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་། རྟེན་རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་འདི་ལ་ད་ལྟ་གྲུངས་ཉིས་
 བརྒྱ་མ་བེན་ཅམ་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱའི་སྤྱི་གཉེར་འགན་
 ལུས་ཏེ་འཆོ་བ་སྦྱོར་བྱས་པ་དང་། དེ་ཕན་ཆད་ཀྱི་བཤད་གྲུའི་འཆོ་ཉེན་སྦྱོར་
 འཇགས་ཀྱི་ཅ་བ་ཅུང་ཟད་ཚུགས་ཐབས་བྱ་རྒྱའི་འཆར་གཞི་དང་བཅས་
 མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟན་ལམ་དུ་ཁྱས་པར་བྱགས་མཐུན་དགོངས་འཕྲོལ་
 གྱིས་གནང་བ་ཐོབ་བྱུང་ལྟར་དང་། རང་ཡུལ་མདོ་སྤྱི་བ་དགོན་པ་ལའང་
 ཉམས་གསོ་བྱེད་བཞིན་པའི་རོགས་སྦྱོར་རེ་ད་དུང་འབུལ་རྒྱའི་རེ་བ་དང་
 བཅས་པ་ཡིན།

སྤྱིན་བདག་དངོས་གནམ་གྲུའི་གྱི་གཏེན་ཉེ་རྒྱ་དང་། མི་བླ་གཏོང་
 མཁན་ནི་ཨ་ལའི་སེའི་སྤྱེ་ཁྲིད་ཀྱིས་སླ་མ་ངི་ཐང་སྤེའི་དཔེ་མཛོད་དང་། ཆོས་
 ཆོགས་སུ་ཤིས་ཀྱི་ལ་གྲ་བསྐྱེགས་ཏེ་དེར་བསུས་པ་རེད། རང་གི་གྲུ་པ་བྱས་
 ཆོས་དང་། བཀྲ་རྒྱལ། ཆེ་བཀྲ་བཅས་དཔོན་ཏོག་བཞི་དང་། སྐད་སྦྱར་མོ་ཤེར་
 སྦྱོན་དང་ལྷ་ཡོད་པར། ༧༩ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༧ དང་། བོད་མེ་སྤང་ཟླ་
 བ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༩ དགོང་མོར། རྒྱ་གར་གྱི་ལྷོ་ལའི་གནམ་ཐང་ནས་གནམ་
 གྲུའི་ནང་ཁྱགས་ཏེ། སྤྱི་ཆོས་ ༡༠ འོགས་པར་ཏོང་གོང་དུ་འཕྱོར་བར། མཁུན་
 བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིན་བདག་མོ་རྣམས་ནས་གནམ་ཐང་ལ་སྤྱེ་ལེན་གྲ་སྤྱིག་
 བསུ་བ་བྱས་པ་དང་། གནས་ཁང་དང་གསོལ་ཆས། ལྷ་སྐོར་སོགས་རྒྱས་སྦྱོས་

ཀྱིས་ཞག་གཉིས་ཐོག་ནས་སྤར་གནམ་ཐང་དུ་བསྐྱལ་དེ། ང་ཚོ་ལ་ཐོ་ལ་སྤེ་
ལེན་ཡག་པོ་མཛད་བྱང་།

༧༥ སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༡༡ ངང་། བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་
ལྷ་རྩོར་ཐེ་མན་གནམ་གྱ་ཐང་དུ་སྤེབས་པ་ན། སྤྱིན་མོ་ཨ་ལིའི་སི་དང་། སོན་
ཚྲོང་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་མི་པོ་མོ་འགའ་སོགས་པོ་མོ་ཉི་ཤུ་སྟོར་ནས་ཁ་
དར་དང་མེ་ཏོག་བྱེར་དེ་ང་ཚོ་ཕེབས་བསུ་དང་བཅས། ཤིན་ཏུ་དགའ་ཚོར་
ཀྱི་ཚུལ་པས་ཁ་དར་གཏོང་བ་དང་། མེ་ཏོག་སྦྱོད་པ་གསོལ་ང་བྱངས་པ། སྤར་
རྒྱལ་པ་སོགས་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་ཚར་རྗེས། ཟླ་མ་ངི་ཐང་སྤེའི་དཔེ་མཛོད་
དང་ཚོས་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཤིས་ཀྱི་ཞེས་པ་དེར་གྲ་སྒྲིག་འདུག་པ་བཞིན་
བསུས་བྱང་། ཨ་ལི་སིའི་འཆར་གཞི་ལ་ཚོས་ཚོགས་དེར་ཟླ་བ་དྲུག་རིང་
སྟོད་རྒྱ་དང་། དེའི་ཆེ་གཟའ་འཁོར་རེ་རེ་བཞིན་པལ་ཆེར་ཉིན་ལྔའི་དགོང་
མོ་རྒྱ་ཚོད་བདུན་པའི་བྱེད་ནས་དགུ་པའི་བྱེད་བར་མང་ཚོགས་ལ། གཞུང་
དཔེ་བྲིད་བྱ་རྒྱ་དང་། གཟའ་སྤེན་པ་དང་ཉི་མ་གཉིས་ལ་བྱི་ལོགས་སུ་གདན་
འདྲེན་མཁན་གང་ཡོད་རྩར་འགོ་རྒྱ་དང་། ཡང་སྤྱིན་བདག་ཏུང་ཏུ་སྤྱི་བཟའ་
མི་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་དེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་འདུག་གི་བཤད་བྲིད་ཆ་
ཚང་ཞིག་ངས་བོད་སྐད་ཐོག་ནས། ལུ་ལུ་དབྱི་ངེས་འཁྲལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་
ཐག་ཏུ་སྤྱུག་རྒྱ་བཅས་བྱས་འདུག འཁོར་ཐག་སྤྱུགས་པར་ཉིན་ལྟར་རྒྱ་ཚོད་
དགུ་པའི་ཐོག་ནས་བསུས་དེ་ཐེ་སྤེ་རྒྱལ་ས་དཀྱིལ་གྱི་ལས་ཁུངས་གཅིག་ཏུ་

འགྲོ་སྒྲུབ། རྒྱ་ཆོད་བཅུ་གཅིག་ཐོག་ནས་ཆར་བ་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་སྤར་རང་གི་
 རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་སྤར་བ་སྤྱོད་དགོས་པ་ན། རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་ལ་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་དེས་
 གྲང་། རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་ནས་མེད་པར་དགའ་སྤྱོད་འོང་བ་སྤྱོད་པ་གནང་བྱུང་
 བར་ལྟར། རྒྱ་ཆུ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༥ ནས་དབུ་ཆུགས་ཏེ། རྒྱ་ཆུ་ ༥ པའི་ཆོས་
 ༡༠ ཉིན་མོར་ལེགས་པར་ཆ་ཆར་ཆར་བ་དང་། སྤར་རང་གིས་བྲིས་པའི་དཔེ་
 ཆོད་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་སྤོང་འགྲོ་ཞེས་པ་འདི་ཡང་རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་གིས་
 མོས་མཐུན་བྱུང་བ་ལྟར་ཉིན་བདུན་རེ་ཉུང་བྱུང་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཆར་སོང་། དེ་
 བྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མོས་རྒྱ་སྤྱོད་ཐོག་ཏུ་བསྤྱོད་ཏེ་སྤྱོད་པ་ལ། རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་ནས་ཆར་
 བསྤྱོད་པ་མང་པོ་སྤྱོད་ཏེ་བཀྲམ་སོང་། སྤྱོད་འཇུག་ཆ་ཆར་ཁོ་ཟླ་ ༡༡ ཡོད་
 པ་དེ་ནས་ལྟ་བུ་གཅིག་དང་། བཅུ་ཅན་གྱི་སྤོང་ཆ་དང་སྤྱོད་ཆ་ཞེས་པའི་
 ཐོག་སྤྱོད་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་ཆར་ལྟ་བུ་ཐམ་པ་བཟོས་འདུག ཆར་
 མ་རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་བཟའ་མི་གཉིས་ནས་ཆོས་རྒྱུ་གཏོང་རྒྱུ་རེད། རང་ནས་རྒྱ་
 གར་དུ་ཆུར་ཆ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཡོང་བ་དེ་ཆོ་དམིགས་བསལ་བྱས་ཏེ་ཁ་ཤས་ལ་
 སྤྱོད་པར་ཆར་མས་དགེས་པའི་ནམ་པ་མཛད།

༡༩༥༡ རང་ལོ་ ༤༩ ནས། ད་ལྟའི་བར་རྒྱ་གར་དུ་དེ་སྤར་བྱིད་ཟླ་
 པ་ལ། སྤྱོད་འཇུག་ཆར་ཉེར་གཅིག་ཙམ་རེད་སོང་ཡང་། ད་རེས་འདི་མ་
 འོངས་པ་ན། རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་ཐོག་ནས་གཞན་ལ་ཕན་ཆེ་བར་སེམས་ཏེ་ཉིན་རེ་
 བཞིན་བསམ་སྤྱོད་འོང་དུ་ནན་ཏན་གྱིས། རྒྱ་བ་ཕལ་ཆེ་ཆོག་རེ་རེ་བཞིན་

ཆད་ལྟག་མེད་པར་སྡོན་དུ་བསྐྱགས་རྒྱུ་ལྟེན། འགྲེལ་བཤད་ཡང་སྡོན་རྒྱ་བོད་
 གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཆད་ལྟག་ནམས་གྱི་བཞེད་པའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་དང་མི་
 འགལ་ཞིང་། གོ་བ་ལེན་སྤྲོ་ཐབས་ཅི་དྲག་དང་། སྤྲོ་མའི་མན་ངག་ཅན་གྱི་
 ས་བཅད་གྱིས་བཅིངས་ནས་གོ་བསྐྱིག་གྲུབ་རིམ་བཞིན་བཤད་དེ་སྤྲགས་པ་
 དང་། ཅུང་ཟད་ཆོག་ཟུར་ཙམ་ནོར་བར་ཤེས་ཆོ། ཡང་བསྐྱར་ལེགས་བཅོས་
 གཏོང་བ་སོགས་དཀའ་ངལ་འདྲིམ་མེད་ཐོག་བྱས་པ་ཡིན་པས་ནོར་བ་ཅུང་
 ཅུང་བར་སྒྲུལ། ད་རེས་འདི་ལ་སྡོམ་བྱིན་སྒྲུལ་སྡོམ་བྱེད་མཁན་དང་སྦྱོན་བདག་
 བཅས་ནས་ང་ཡིས་བོད་སྐད་ཐོག་ནས་བཤད་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན། ཐད་ཀར་རྒྱ་
 བྱེད་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་དུ་བསྐྱར་དེ། རྩལ་སྤེལ་གཏོང་རྒྱ་དེ་
 དམིགས་ལྟུང་དོ་མ་ཡིན་འདུག་ལ་རང་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་ཡིད་མོས་རེ་འདུན་
 ཤིན་དུ་ཆེ་ཡང་། སྐད་སྐྱར་མཤེས་རབ་སྡོམ་མ་མོ་ལ་སེམས་ཤུགས་དང་ཤེས་
 ཡོན་ལྡང་ངས་ཡོད་མོད། ཉིན་རེའི་བཞིན་ཐད་ཀར་བསྐྱར་རྒྱུའི་དུས་ཆོད་གྱི་
 མ་ལྡང་བར་བརྟེན། དབུ་ནས་ལེན་གཉིས་ཙམ་ལས་མཉམ་དུ་བསྐྱར་མ་ཐུབ་
 པ་རེད། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་མའི་ནང་ཚུན་ཆད་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱར་ཆར་བར་
 བྱ་རྒྱུའི་མོ་རང་གིས་ཆོད་སེམས་བཅུགས་ཟིན་པ་དང་། རང་གིས་ཀྱང་ནན་
 བསྐྱུལ་བྱས་པ་ལྟར། ད་ལྟར་ཅི་རུས་སུ་སྐྱར་བཞིན་པའི་སྐང་རེད།

༥༥ འོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡ དགོང་མོ་ནས། ཤི་གྱི་ནས་བྱང་
 རྩལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་འདུག་ཙམ་བའི་ཐོག་ནས་བཤད་བྱིན་བྱས་པར། སྤྱི་

ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༥དགོང་མོ་བྲིད་ཆར་སོང་། དེ་རྗེས་གཟའ་འཁོར་གཅིག་
 མཆམས་བཞག་རྗེས། སྤར་ཡང་འཇམ་དབྱངས་ས་པཎ་གསུང་རྒྱལ་སྤམ་ལམ་
 བཟང་ངམ་ཐུབ་པའི་དགོངས་གསལ་སྤར་སྒྲིད་འཇུག་ལྟར་བཤད་བྲིད་བྱས་
 པར། ཟླ་ཟླ་ ༧ པའི་ཆེས་ ༡༡ ནས་ཆར། ཡང་རང་བྲིས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་
 ལམ་གྱི་སྡོན་འགྲོ་ཞེས་པ་དེ་ཆར་གཅིག་བྲིད་པ་དང་། ཡང་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་
 རྣམ་གཞག་རང་གིས་བྲིས་པ་དེ་ཡང་བྲིད་པ་དང་། དེ་དག་བྲིད་པའི་སྐབས་
 རྣམས་སྟ། ཁོང་ཆོ་ལ་བྲེལ་ཡོད་མེད་སྐབས་ཀྱིས། འཁོར་ཆོགས་ཉུང་མཐར་
 སྐབས་རེ་གཉིས་ཙམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་དང་། སལ་ཆེར་སུམ་ཅུ་ནས་བཞི་
 བཅུ་ཡན་མན་དང་། སྐབས་འགར་དུག་ཅུ་ནས་བདུན་ཅུའི་བར་ཅི་རིགས་
 འདོམས་ཤིང་འདུག ཟླ་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༡ ནས། ཟླ་ཆེས་ ༡༥ བར། བོད་གྱི་
 ཟླ་ནོར་ ༧གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཐེ་མན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་
 སྐབས་ཀྱི། ཟླ་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་དགོང་དྲོར་ཐེ་མན་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་སེར་སྐྱ་
 ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཇལ་འཕྲད་དང་གསུང་ཚོལ་གནང་བ་ན། རང་ཡང་མཉམ་
 དུ་ཡོད་པར། ཁྲོམ་མང་དཀྱིལ་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་རང་གི་རྩར་རྩར་
 ཐེབས་ཏེ་ཕྱག་གཏོང་བ་དང་དབུ་ཐོད་གནང་བར་བརྟེན། གཞན་ཉེ་སྤྱོད་བ་
 ཐམས་ཅད་ཏང་སངས་དགོས་པ་བྱུང་སོང་། ཟླ་ཆེས་ ༡༥ ཉིན་སྤར་དྲོར། ཐོ་
 ཡོན་གྱི་ཆོགས་ཁང་ཆེན་མོར། མི་གངས་ཁྲི་ལྔ་སྟག་ཅིག་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 སྡོམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་གནང་བ་ན། ༧སྐབས་མགོན་རིན་པོ་

ཆེད་བཞུགས་སྤྱི་ལོ་གཡོན་ཟུར་དེར། བྱི་འཕོལ་ཁ་གདན་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་
ཏུ་བཞག་བྱང་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་སྡོམ་སྐབས་སུ་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་
ཞིག་གི་མིང་ནས་གསུང་དགོས་པར། དེ་དུས་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་ཀུན་དགའ་
དབང་ཕྱག་སོགས། ཞེས་བརྗེད་གནང་བ་ན། རང་ཉིད་མགོ་བོ་འཁུམས་ཤིང་
ངོ་ཆ་བའི་རྣམ་པར་གྱུར། ཆོས་ར་གྲོལ་ཏེ་ཉིན་གུང་གི་གསོལ་ཆོགས་གྲུབ་མ་
ཐག་པར་སྐར་མ་ལྗེད་རིང་སྐྱེ་མཁུན་སྐྱག་མཇལ་ཐོབ་སྟེ། ཉིན་ཏུ་དགྲེས་བཅེ་
ཆེན་པོས་རང་གི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། འདིར་ཡུན་རིང་བྱང་། ཆོས་
སྦྱོང་གི་བྱ་བ་ཅི་ལྟར་བྱང་བ་སོགས་ཉམས་འདི་གནང་ཞིང་། སྤང་གི་ཆར་
ཡང་ལུས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གཟབ་ཐོག་བསྟན་དོན་དུ་དེ་སྔ་བཞིན་འགན་
ཁུར་ཅི་ཕྱོགས་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཞལ་གདམས་སྤྱིང་གི་ཐིག་ལེ་ལྟ་བུ་འགའ་
ཞིག་གནང་མཐར། དུས་ཆོད་ཐིམ་པས་ཡར་བཞེངས་ཏེ། སྒྲོའི་རྩར་བསྐྱལ་
བ་དང་། ཕྱག་གཏོང་བཞིན་དབུ་ཐོད་ཡང་ཡང་གནང་བྱང་བ་ན། མིག་ཚུ་
དབང་མེད་དུ་འཆོར་བཞིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་ལོག་དགོས་པར་བྱང་། འདི་
ལྟ་བུའི་ཐུགས་བཅེ་བའི་མཛད་རྣམ་དེ་ཆོ་ག་དུས་བྲན་ཡང་བྲན་མ་ཐག་ཏུ་
སེམས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་པ་དང་། མིག་རྩར་ཚུ་ཞག་འཁོར་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་
བ་སྐྱ་ཟིང་བ་རེ་མི་ཡོང་བའི་སྐབས་ནི་མི་འདུག

༥༥ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ནང་ཐེ་མཉན་དུ་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་ཕྱིན།

བོད་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་ཡལོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་འདི་གར་ཐེ་མཉན་དུ་ཕེབས་
རྒྱུ་འོས་ཐག་གཅོད་བྱུང་རིང་ཉེ་སྔོན་ལྷ་བ་གཅིག་ཡན་མན་ནས། ཐེ་མཉན་
ཀྱི་ས་གནས་རིལ་པོར་བྱབ་པའི་གསར་འགྱུར་དང་། དབྱུང་གཏམ། དུས་
དེབ། གློག་འཕྲིན། གཞུགས་མཐོང་གློག་འཕྲིན་སོགས་དྲིལ་བསྐྱགས་ཀྱི་ཡོ་
བྱུང་ཐམས་ཅད་བེད་སྤྱོད་ཀྱིས། ཉིན་མཆོན་གཉིས་ཀར་རྒྱུ་དབང་མཆོག་
གི་མཛད་རྣམ་ཆེ་ཕྱ་ཐམས་ཅད་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱུང་སྐོས་གཏོང་ནས་ཕེབས་
བསུ་དང་གསུང་ཆོས་སྐོར་གྱི་བྱ་སྒྲིག་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཅིར་འབྱས་སྐོར་
ཞིང་། མིག་དཔེར་འོས་ངེས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཁྱས་སོང་བ་དང་། དེ་ཡང་
གཞུང་གི་བཀའ་བཏང་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་ཁྱུ་ཀ་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཁྲུང་དགོས་
པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར། རྒྱུ་ཞན་དང་། ཕྱག་དབུལ། ཆན་
གཞོན། རོ་མོ། སྐྱ་སེར། ལས་འགན་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པའི་
མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་མོས་རང་འགྲུལ་དང་། སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་
ཞིང་དད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་སྟོབ་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ནའི་སྐོར་ནས་མི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་
ཀ་དང་། དངོས་རྒྱས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་བཅས་གང་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་
ཞིང་། ཞལ་མཛལ་བ་དང་། གསུང་ཆོས་ཁྱུ་བ་དང་། སར་ཚུར་ཕེབས་སྐྱེལ་
དང་། བསུ་བ་ཁྱུ་བ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ཀར་ཐམས་ཅད་དུ། མི་ཆོགས་ཁྲི་

སྤྱི་མང་པོ་འཛང་ཀ་རྒྱལ་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི། ཐེ་མཐོན་གྱི་ས་གནས་འདིའི་ཐོག་
ཏུ། སྤོན་རབས་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ། མི་ཆེན་དང་། སྤྱི་ཆེན་སུ་གཅིག་ལའང་
རང་འགྲུལ་མ་བསྐྱུལ་བ་དང་སྤང་གིས་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་བྱུང་ཐུང་མེད་ངེས་
རེད། ལྷུ་ལ་དབང་མཆོག་ཉིད་ནས་ཀྱང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༡ ཉིན་བྱེད་ཀ་བ་
ཁུང་གི་གནས་ཐང་དུ་བབས་མ་ཐག་པ་ནས། སྤྱི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་གྱི་སྤྱོད་རྩ་
ཐེ་སྤེའི་གནས་གྱུར་ཞུགས་ཀྱི་བར་ཉིན་མཆོག་གོ་སྤེལ་ཏེ། གསོལ་ཆོགས་
དང་། གསོལ་དྲངས་ཅམ་ཡང་དུས་ཐོག་བཞེས་ལོང་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་
དུ་ཐེབས་པའི་ས་གནས་སོ་སོའི་མི་མང་སྤྱི་ཐོག་ཏུ་གཏན་འབེབས་ལྟར་གྱི་
དབང་ཆོས་དང་ཞལ་གདམས་གསུང་མོལ། ས་གནས་དེའི་ལས་བྱེད་པ་དང་
ཆོགས་གཙོ་གས་ཀར་བྱལ་དབང་དང་། མཇལ་ཁ། ཞུས་ལན་སོགས་གནང་
དགོས་གཞིར་བབྱང་། ཐེ་མཐོན་གྱི་ས་གནས་གང་ས་ནས་ཡིན་པའི་ཆོགས་པ་
མི་འདྲ་བ་དང་། ལས་ཁུངས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་དང་། སྤྱི་
ཆོགས་ཀྱི་སྤྱིག་གཞི་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་མི་སྣ་ཁག་མང་པོར་མཇལ་ཁ་དང་།
གསུང་མོལ། འི་བ་འིས་ལན། ཕྱིན་རྒྱལ་ལ། འཕྲོར་ནས་སོགས་གནང་དགོས་
པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ནང་གི་གསར་འགྱུར་འགོད་མཁན་གྱི་ཏུ་མང་པོར་
འིས་ལན་གནང་དགོས་པ་དང་། ད་དུང་བར་མཆོམས་རྣམས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་
མི་སྣ་མང་པོ་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་ངལ་
དུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། ལུགས་ལ་སྤྱོད་སུན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མེད་

བར། སེར་སྐྱ་དྲག་ཞན་པོ་མོ་ཆུན་གཞོན་སྲས་མཇལ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་དགེས་
 པའི་ཞལ་རས་འདྲུམ་ཞིང་། བཅེ་བའི་སྐྱུན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ་སྟན་པའི་གསུང་
 དབྱངས་གྱིས་དབྱགས་དབྱང་བར་མཛད་པ་ན། མི་པལ་ཆེར་འཕྲལ་ཉིད་
 ཏུ་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་སྐྱེས་ཤིང་། ལུས་ཆ་བྱིང་གིས་བ་སྐྱ་གཡོ་བ་སོགས་
 འབྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ནི་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་གྱུར། འཛམ་བུའི་སྤིང་གི་ཆ་ཤས་
 ཡིན་པའི་ཐེ་མན་ཞེས་པའི་སྤིང་རྩུང་ཏུ་འདི་ཙམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་འདྲང་། ད་རེས་
 ཏུ་ས་ཆོད་ཐུང་ཏུ་ཞིག་ལ་འབྱུག་བསྐྱོར་ཕེབས་པ་ན་འདྲང་། དངོས་སམ་བརྒྱུད་
 བས་མི་གྲངས་བྱེ་བ་དང་ས་ཡ་མང་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་
 པའི་ས་བོན་བཏབ་བྱིན་པར་ངས་པས་ན། སྤྲུལ་འདི་ཉིད་ནི། མཐོང་བ་དོན་
 ཡོད་ཅེས་པའམ། འབྲེལ་ཆད་དོན་ལྡན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་
 པའོ། །འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་སྐྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་
 དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་བརྒྱན་པའི་སྐྱེ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ང་ཚོས་དངོས་སུ་མཇལ་
 བ་དང་། གསུང་ཐོས་པའི་སྐླལ་བ་དང་མི་ལྡན་ན་ཡང་། ང་ཚོ་རང་གི་སྐླལ་
 པ་དང་འཆམ་པའི་པལ་པའི་གཟུགས་སུ་སྟོན་ཅིང་། གསུང་གིས་ཆོས་སྟོན་
 པར་མཛད་པ་ནི། དོན་ངོ་མ་ལ། ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་དང་མཉམ་ན་
 ཡང་། །བཀའ་ངོན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ལས་ལྷག་པའི་མགོན། ཞེས་པ་ལྟར། ཚྱོད་
 ལྷན་སྟྟགས་མའི་དུས་ཀྱི་གདུལ་དཀའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་འདུལ་བའི་ཆེད་
 དང་། ལྷག་པར་ང་ཚོ་ཁ་བ་ཅན་པ་རྣམས་ནག་ཕྱོགས་སྒྲ་སྒྲིའི་གདུག་རྩུབ་

གྲིས་གཟིར་བ་ན། སྤྱི་མཐུན་པའི་མགོན་སྐྱབས་ཉིད་དུ་ཆེད་གཉེར་གྲིས་སྤྱི་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་ཏེ་བྱོན་
པ་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །

འདི་ནི་རང་གི་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྲིས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྤྱི་
དཀར་གསོལ་བ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྲིས་བྲིས་པ་མིན་པར། དུས་ཆོད་རྒྱན་རིང་ཙམ་
ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་
རྣམ་པར་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་བརྟེན་གྱིང་། ད་རེས་ཐེ་མན་དུ་ཐེབས་པའི་དུས་
ཐུང་གི་སྤྱི་ཚུལ་རོབ་ཙམ་ཀྱི་མཛད་རྣམ་ཐད་ཀར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཏེ་མཆོན་
དོན་མདོར་བསྟུན་སུ་བརྗེད་པ་པོ་ནི། ཁོ་ལོ་ཐུན་བྱ་ཀྱན་དགའ་དབང་ཐུག་
གོ། དེས་སྤྱི་མའི་བྱིན་སྐབས་འདུག་པར་ཤོག ད་ནི་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་རགས་
བསྟུན་བརྗེད་པར་བྱ་སྟེ།

༦༥ ༡༩༩༧ བུ་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་སྤྱི་མཐུན་བསྐྱེད་པ།

སྤྱི་མ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པའི་བུ་ཐེ་མན་སྤྱི་མཐུན་གཉེས་སོང་སྟེ། འབྲི་གྲང་
ཆོས་ཆོགས་སུ། སྤྱི་རམ་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བྱས་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་
དོན་བདུན་མ་ཆོས་སྤྱི་དུག་བྱས་ཏེ་ཞིབ་ཁྲིད་བྱས་པར་འཁོར་སྤྱོད་དུག་
ཅུའི་སྤྱོད་འཛོམས་གྱིང་། ཁོང་ཆོས་འཁོར་ཐག་ཏུ་འདུགས་པ་དང་ཡིག་
ཆའང་བཅོས་འདུག ཡང་ཁྲ་རིགས་སྤྱི་ལ་སྤྱོད་ཆོས་ཆོགས་སུ་ཁོང་ཆོའི་རེ་

འདུན་ལྟར་གྱི་རྡོར་དང་བདེ་མཆོག་གང་རུང་གི་དབང་ཆེན་ཐོབ་པའི་ཁར་
 ཕྱིན་ལྷབས་ཀྱང་ཐོབ་གསལ་ཆོགས་པ་མི་གངས་དུག་ཅུའི་སྐོར་ལ་ན་རོ་མཁའ་
 སྟོད་མའི་བྲིད་རྒྱས་པ་ཅམ་ཉིན་བདུན་པ་ཅན་ཞིག་བཏོན། ཡང་ཞེན་པ་
 བཞི་བྲལ་གྱི་བྲིད་ཁ་ཤས་བཏོན། འགྲུ་ལོག་སྒྲུལ་སྒྲུའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་རྩོམ་
 རྩའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན་ཞག་གཉིས་ལ་ཆོས་སྤྱན་གསུམ་བྱས་པ་ཅན་བཤད་
 བྲིད་བྱས། དེ་སྔ་ཆོས་ལུགས་གང་ཡིན་རུང་སྤྲ་མ་མང་པོ་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྔ་
 ཕྱིར་ཐེབས་པ་དང་། དེ་རྒྱལ་གྱི་མདུན་ནས་དབང་འདྲ་མིན་ཏེ། གསང་
 རྒྱགས་གྱི་ཆོས་སྐོར་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟ་བུར་ཕལ་ཆེ་བ་ཡིན་
 འདུག་པར་བརྟེན། ཉིས་པ་ལས་ཅུང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཡིང་སྒྲུམ་སྟེ། སོ་སོའི་
 འདོད་མོས་རེ་འདུན་ལྟར། ཕྱག་རྡོར་འབྱུང་འདུལ་གྱི་རྩིས་གནང་གཅིག་
 དང་། རྩོམ་ལ་སེར་པོའི་རྩིས་གནང་གཅིག་ སྤུང་པ་ཆེན་པོའི་རྩིས་གནང་
 གཅིག་ འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་རྩིས་གནང་ཁ་ཤས། རྩོམ་པ་ཆུན་མ་སྟོལ་མའི་
 རྩིས་གནང་ཁ་ཤས། སྤྱན་རས་གཟིགས་འགྲོ་མགོན་ཕྱག་བཞི་པའི་རྩིས་གནང་
 ཁ་ཤས་སོགས་བྱེད་དགོས་པར་བྱུང་ཞིང་། གཞན་གྲུབ་ཆེན་ཐང་རྒྱལ་ལུགས་
 གྱི་སྤྱགས་རྩིས་ཆེན་པོའི་སྟོམ་བཞས་གྱི་བྲིད་ཐེངས་མང་དང་། བདེ་བ་ཅན་དུ་
 སྒྲེ་བའི་རྒྱ་བཞི་དང་། སྤྱང་བ་མཐའ་ཡས་གྱི་ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཅས་གྱི་
 ཉམས་བྲིད་ཐེངས་མང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཕན་ཡོན་ཉམས་
 བྲིད་དང་། ཐེག་ཆེན་དབྱེ་མ་པའི་ལུགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྟོམ་པ་འབོག་

ཆོག་ཆོས་རྗེ་ཁྱེད་པོ་ནི་གྲི་ལུགས་ལྟར་གྲིས་ལན་གྲངས་མང་ཙམ་དང་། དེ་
དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་བཅས་ཏེ་བྲིད་པ་དང་། སྐབས་འགར་སྦྱོད་འཇུག་ལས་
འབྱུང་བའི་ཞི་བ་ལྟའི་ལུགས་དེ་ལ་སྦྱོར་མཇུག་བསྐྱུས་ཙམ་རེ་སྦྱར་ཏེ། རོ་
སྦྱོད་ནས་རྗེས་སྒྲོས་གྲིས་ལན་དུ་བཅུག་པའང་མང་པོ་རེད་སོང་།

ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གྲིས་ཟེན་པའི་ཡོངས་རྫོགས་
དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡང་ཅི་རིགས་ཤིག་སོག་པ་ཡིན། ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལུགས་སྐབས་འགྲོའི་སྒྲུབ་པའང་ཆོ་ག་པལ་ཆེར་རྗེ་བཙུན་གོང་མའི་
གསུང་རབ་ལས་བྱུང་བའི་བྱག་བཞེས་ལྟར་གྲིས། འཁོར་སློབ་གྲངས་མང་
ཉུང་སྣ་ཆོགས་པ་འདྲོམས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ། ལན་གྲངས་བཅུ་གསུམ་ཙམ་བཏོན་
ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཐོག་མའི་ཀྱན་སློང་ནས། རོ་བོ་དང་། མཐར་བསྐྱབ་བྱ་
རོ་འཕྲོད་པའི་ཉམས་བྲིད་བཅས་ནན་ཏན་བྱས། གཞན་གསེན་པོའི་རྒྱུ་སེལ་
དང་། གཤིན་པོའི་སྦྱིབ་སྦྱོང་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱོལ་མའི་ཆོ་ག་ལན་གྲངས་མང་
པོ་དང་། སྦྱོལ་མ་གཡུལ་མདོས་ལན་གཅིག་བསྐྱང་གསོ་ཐེངས་ཁ་ཤས། སྒྲན་
ལྟའི་བྱང་ཆོག་དང་། ཀྱན་རིག་བྱང་ཆོག་རྩལ་ཆོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉིན་གསུམ་
པ་ཅན་དང་། གཞན་ཡང་སྦྱོང་ཁྲུས་དང་། ཕྱིན་རྒྱབས་བྱ་བ། མེ་ཏོག་འཐོར་
བ། སྒོག་ཆགས་ཆེ་ཐར་གཏོང་བ། མོ་འདེབས་པ་སོགས་ནི་གྲངས་མེད་པ་
ཞིག་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་ན། གཙོ་བོ་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་བདེན་པ་
དང་། བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དྲན་ཅི་ཤེས་ཅི་རུས་བྱ་རྒྱ་

ལས། སྒྲགས་མཐུ་རུས་པ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། སྤྲ་མ་དགོན་མཆོག་གི་བྱགས་
ཇེའི་བྱེན་སྤབས་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་སོའི་དད་འདུན་ཡིད་ཆེས་དང་འཚམ་པའི་རུང་
ཟད་པན་ཐོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲ་མེན་གྱི་སྣང་ཆོར་ཡང་ཡོད་པ་འདྲ།

ང་རང་ཀུན་ཁོག་འདི་འདྲར་གྱུར་ཀྱང་ད་རེས་ཐེ་མན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་
དེ། རང་གི་སྤྱི་ཡུལ་གྱི་དགོན་གོག་དེ་དང་། རྒྱ་གར་ན་ཡོད་པའི་རང་གིས་
དེ་སྤར་བསྐྱངས་པའི་བཤད་བྲ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་ཐེབས་སུ་དངོས་ཇུས་ཀྱི་
ཉེད་འབྱུལ་འདྲ་མང་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་ཐབས་ཅི་དྲག་ན་སྒྲུམ་ཞིང་། རོ་སྟོད་ཁ་
གདངས་སྟོད་རོས་སྟོད་རོ་བྱད། མི་གཞན་གྱིས་རྒྱང་ལག་བཞི་ནས་བཟུང་
སྟེ་སྒྱུར་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་དེ་འདྲ་དང་། ལྷ་རྩྭགས་དེ་འདྲ་བའི་
སྟོན་སྒྲུབ་དམིགས་ཡུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་སེམས་ལ་བཅངས་ཏེ་སོང་བ་ཡིན། འོན་
ཀྱང་སྐབས་འཕྲལ་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་ཕོ་མོ་ཀུན་གཞོན་དང་། བད་པ་དང་།
ལྷག་དབུལ་སོགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་། ཆོས་ཀྱི་ཐོག་
ནས་རྒྱས་བསྐྱུས་མང་ཉུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་རྣམས་
སུ། འཕྲལ་ཡུན་ཀྱན་དུ་པན་ཐོགས་ཡོང་བའི་བསམ་སྟོའི་དམིགས་ཟབ་ནན་
གིས་མ་བེན་པ་ལྟ་བུ་བྱས་མེད་ལ། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་རང་གི་ཁ་ཏོན་ཉམས་ལེན་
དང་། འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྟོད་ལམ་ཅི་བྱས་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྐབས་
རྣམས་སུ་འབྲེལ་ཐོབ་ཐམས་ཅད་དྲན་ཅི་རུས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བསྟོ་
སྟོན་ལམ་ནི་ཅི་ཤེས་གང་རུས་བྱ་ཞིང་ཡོད། རང་གི་དགོན་པ་དང་། བཤད་

སྤྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་བཤད་དང་། ལྷག་པར་དུ་བཤད་སྤེལ་ལྟུང་སྤྱི་
རིས་སོགས་འགྲེམས་སྤེལ་གྱིས་དེལ་བསྐྱེད་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ། སྤྱི་བདག་
ཁག་གིས་རང་ལ་ཕྱག་རྟེན་དང་། ཡོན་འབྲུལ། བཤད་སྤེལ་ཞབས་འདེགས་
གང་ཡིན་ཀྱང་། མང་ཚམ་བྱུང་ན་དགའ་ཆོར་གྱི་རྣམ་འགྱུར་དང་། ཉུང་ཚམ་
ལ་དེ་ཚམ་གྱིས་སེམས་མ་ཆོམ་པའི་རྣམ་པ་མང་པོ་ཡོང་གིན་འདུག དེར་
བརྟེན་རྟེན་བཀྱར་བདུད་གྱི་ཕྱེ་སྟོར་ཅེས་དང་། དཔུལ་བའི་མེ་འདག་གི་
ཚུ་ཡིན་གསུངས་པ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མད་དོ། དེ་ཡང་འཆི་རན་པ་ན། དེ་རྣམ་
མཁའ་ལ་འཕུར་ཁར། ཀླང་པ་ལ་ཐག་རྩོ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའི་ཆགས་ཞེན་གྱི་
ཚུ་ཏུ་འགྱུར་ཉིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

གང་ལྟར་ཡང་དེས་གང་འབྱོར་རག་པ་འདི་ཚམ་བྱས་ན། རང་
གི་དགོན་པའི་ཆེད་དུ་བལ་བཟོས་གྱི་སྐྱེ་འདྲ་ལོ་སྟོན་མའི་ནང་དུ་མངགས་
བཅོལ་བྱས་པ་དེ་ཆོའི་སྤྱི་བྱེད་ཚམ་འདི་ལོར་འབྲུལ་ཚུ་ཡིན་པ་དེ་ལ། བལ་
ཡུལ་གྱི་སྟོར་མོ་འབུམ་ཆོ་ ༡༩ མ་ཟེན་ཚམ་སྟོན་པ་དང་། དགོན་པ་ཉིད་གྱི་
ཕྱག་ཏུ་འཕྱོད་ངེས་ཅན་གྱི་ཀྱང་སྟོར་ཁྱི་བཅོ་ལྔ་བཏང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་རང་
སྤྱི་བཤད་སྤེལ་དང་། སྤྱི་བདག་ལེན་གཉིས་གྱི་ཕྱག་བརྒྱུད་བྱས་པ་ཡིན། རང་
གི་བཤད་སྤེལ་སྤེལ་ཆོང་གི་འཆོ་རྟེན་ ༡༩༩༩ ལོ་པན་ཆད་ལེན་རྒྱུའི་ཁས་
ཆད་ཅན་ཐེ་མཐོན་སྟོར་མོ་འབུམ་ཉི་ཤུ་ལྷག་སྟོར། ཐེ་མཐོན་དུ་སྤྱི་བདག་
ལ་བཅོལ་ཏེ། དཔུལ་སྤྱི་བྱེད་ཐོག་ཏུ་འཛོག་ཡོད་པ་ནི། རང་སྤྱི་བཤད་ཆོས་ནས་

གསལ་བ་དང་། ད་དུང་རྗེས་སོར་བཤད་གྲུའི་རྟེན་ཅ་འབྲུལ་རྒྱུའི་ཁ་དན་
 ཅན་འགའ་རེ་ཡོད་པ་བཅས་ཆང་མ་ནི། ངའི་སྐད་སྒྱུར་མོ་ཤེར་སྒྲོན་ནས་
 གྲང་གསལ། རྒྱ་གར་དུ་ཚུར་སླེབ་པ་ན་ཡང་བཤད་གྲུ་བ་ལ་མང་པོ་དང་། རྒྱ་
 འགྲེད་མཆོན་ཅམ་དང་གྲུ་བ་རེ་ལ་ཆོས་གོས་རེ་ལྷང་ངེས་ཀྱི་རྒྱ་བཅའ་ཉོས་
 ཏེ་ཆོམས། འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་དུ་ས་གདན་ཞིག་ཉོས་ཏེ་བཏོང་། རང་གི་
 སྤྲེལ་རྒྱུ་ལའང་དགོར་བ་དང་མཆོན་ཅམ་རེ་སྤྲུལ། དགོན་པ་གཞན་ཁ་ཤས་
 དང་། རྒྱ་སྤེལ་དབང་གྲུ། ལུ་སྤེལ་ཞིའི་སྒྲོན་ལམ་ཆོགས་པ་བཅས་ལའང་མང་
 པོ་དང་རྒྱ་འགྲེད་འབྲེལ་མཆོན་སྤྲུལ་རྒྱ་བྱང་། འཕྲོས་བཤད་གྲུའི་འཆོ་རྟེན་
 ཆེད། པ་ལམ་སྤྲུང་དང་། རྒྱ་ཏ་ར་དང་། རྒྱུར་བཅས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཉིན་སྒྲོར་
 ལྷ་འབྲུམ་ཅན་གཉིས། གསུམ་འབྲུམ་ཅན་གཅིག་བཅས་སྦྱེད་ཐོག་དུ་བཅོལ་
 ཏེ། གྲུ་གཉེར་འཛིན་མཁན་སྤྲུལ་ཆོས་དང་། མཁམ་སྒྲོ་གཉིས་ལ་ངོ་སྤྲོད་གྲང་
 ལུ་ཟེན་པར་བཏོན། དད་རྒྱས་རྒྱུད་ཐོས་སྤྲུལ་བཏང་མེད། རང་གི་སྤྱིའི་
 ལྷ་ཆུལ་ལ་སོར་བྱང་སྤྲུལ་གྱི་གསུམ་ལྷན་གྱི་རྒྱམ་པ་ལྷ་བྱ་ཞིག་དང་། དེ་
 ལས་གྲང་འདུལ་བ་ལ་སྤྲོས་པའི་བཟན་མཁས་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆང་
 རོལ་གྱིས། གཞན་གྱི་མཁན་སྒྲོལ་བྱེད་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་གནས་བཟན་
 གྱི་གོ་གནས་འཛིན་ཏེ། འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟུས་
 ཤིང་། རོན་ངོ་མར་སྤྱང་བ་སྤེལ་ལས། བམ་ལྷག་གི་སྤེལ་གཉིས་ཅམ་སྤྱང་ལུས་
 པ་ལའང་ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་གང་བྱང་འཆོལ་ཉོག་

དུ་སྤྱོད་པའི་སྟིགས་དུས་ཀྱི་དགེ་སྤྱོད་མགོ་བཙུག་གཟུགས་འཆང་ཞིང་། ཕྱི་
སྤྱོད་ལ། རང་མ་སྤྱོད་པ་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆེ་བ་སྒྲོར་མོ་
འབྲུམ་ཁ་ཤས་ནས། རྒྱུ་བ་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་འབྲུལ་རྟེན་གང་
བྱུང་བ་ལས་གནས་སྐབས་ཐད་ཀར་རང་གི་དགོས་མཁོ་ནི་མ་སྤྱོད་ཀ་མེད་
ལས། གཞན་ང་ལ་གང་ཡོད་པའི་དངོས་རྒྱས་ཡོད་དོ་ཅིག་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་ལ་
འབྲུལ་རྒྱུ་དང་། དགེ་འབྲུག་པའི་འཆོ་རྟེན་ཡིན་སྟུང་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། རང་
དོན་དུ་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཆགས་ཆེན་པོ་བྱེད་མ་ཉོང་།

མདོར་ན་ང་རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་དང་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་ནི། གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་སྟུང་པའི་སྒོ་སྤྱོད་ཅི་རུས་བྱ་ཞིང་
ཡོད། དེ་ཆོ་འབྲི་བ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །མདོར་ན་གཞིས་བྱེས་
གང་གནས་ཀྱང་ཞོགས་པའི་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་པ་ནས་གཉིད་སད། བདུན་ནམ་
བརྒྱད་པ་ནས་རང་འགན་ལས་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་དགོང་མའི་རྒྱ་ཆོད་
ནི་དགུ་པའི་བར་དུ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ལྟོགས་བྱེད་ལུལ་གྱིས།

ཆོ་གཞུག་མི་ཆེ་དོན་ཡོད་བྱས། །
དབྱར་དགུན་ཉི་མ་ལྟོ་བྱང་བཟོད། །
ཉིན་མཆན་ལྷན་བ་འཕེལ་འགྲིབ་སོགས། །
རྟེན་འབྲེལ་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟར། །

ང་ཡི་མི་ཆེ་ཐུང་དུ་ལའང་། །
སྦྱིད་དང་སྦྱུག་དང་འབྲེས་མ་དང་། །
པལ་ཆེར་དོན་ཡོད་དོན་མེད་གྱི། །
བྱ་བ་ཐོང་ཆོར་མང་པོ་ཞིག །
ཉམས་ཐོང་དུས་ཀྱང་རིང་པོར་བྱང་། །
ཆེ་ལྟག་ཉི་མཁམ་བྱུང་རིམ་ཅེར། །
འཛེགས་པར་གྱུར་མོད་སྤྲ་མ་ཇེད། །
བྱིན་ལྷབས་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཅམ། །
གནས་པར་སྦྱིད་ཆེ་ད་དུང་ཡང་། །
སྤྲ་མའི་ཐུགས་དགོངས་ཇོགས་ཕྱིར་དང་། །
བསྟན་འགྲོའི་ཆེད་དུ་སྦྱག་བསམ་གྱིས། །
བཅའ་ཤེས་སོ་སོར་བྲལ་གྱི་བར། །
ཆོས་སྦྱོད་སྟིང་ལ་བཅང་རྒྱ་ཡིན། །
བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སྤུན་སུམ་ཆོགས། །

༡༩༩༥ ལོའི་སྤྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡༠ རོགས་པར་ཐེ་མན་གནམ་ཐང་ནས་
གནམ་གྱུར་ཞུགས་པ་དང་། ཉོང་ཀོང་གནམ་ཐང་དུ་བབས་ནས། རྒྱ་ཆོད་
བཞིན་ངལ་གསོ། སྤར་རྒྱ་གར་གྱི་གནམ་གྱུར་ཞུགས་ཏེ་འཕུར་བ་ན། བོད་

ཤིང་སྒང་ལོའི་སྒྲ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༥ དང་། ༧༥ ལོའི་སྒྲི་སྒྲ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༣༠
དགོང་མོའི་ཆུ་ཚོད་དགུ་པར་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷོ་ལོའི་གནམ་ཐང་དུ་ང་ཚོ་སྒྲ་གྲ་
བཞི། སྐད་སྒྱུར་མོ་དང་། ཨ་ནེ་བཅས་ཆང་མ་བདེ་འཕྱོར་བྱང་ངོ་། དེ་དག་
ནི་ཐེ་མན་དུ་དགོར་ཁྱགས་ཐེངས་གཉིས་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་ཅམ་
མོ། དགེ་བ་གང་ཡོད་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་ཞིང་དམ་པའི་སྨྱོད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བཟོ་བར་བགྱིའོ། །

༡༥༩ བེ་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་ཐེངས་གསུམ་པ་བསྐྱེད་ས་ པ།

༡༥༩ ལོར་ཐེ་མན་དུ་ཐེངས་གསུམ་པ་སོང་ཚུལ། རྒྱལ་ས་ལྷོ་ལོ་ནས་བཤད་
གྲུའི་ལས་བྱེད་པ་བསྐྱེད་གོ་སྒྲིག་བྱས་པར། སྒྲི་སྒྲ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༩ གྱི་དགོང་
མོའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཅིག་ནས་གནམ་གྱུར་ཁྱགས་ཏེ་ཞོགས་པར་ལྷོ་ལོ་ཤི་ཡ་
དང་། དེ་ནས་སེཀ་ག་པོར་དུ་སྒྲི་ཆེས་ ༤ ཉིན་གྱང་འཕྱོར། དེ་ནས་མཁའ་སྒྲུལ་
རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲོབ་གྲ་ཞིག་གིས་སྒྲེ་ལེན་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ལས་ཁྱེད་ཀྱིས་
ཐེ་མན་གྱི་ལག་འཛིན་ཐོབ་པ་དང་གོང་ཁྱེད་དུ་ལྷ་སྒྲོར། ས་སྒྲུའི་ཆོས་ཆོགས་
སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་ནས་གསོལ་ཆོགས་གནང་ཞིང་། ཞག་གཉིས་ཐོག་སྒྲི་ཆེས་ ༤
ཉིན་ཞོགས་པར་གནམ་གྱུར་ཁྱགས་ཏེ། སྒྲར་ཡང་མ་ལ་ཤི་ཡ་དང་། དེ་ནས་

གནམ་གྱ་བརྟེན་ཏེ། ཐེ་སྤེའི་གནམ་ཐང་དུ་ཉིན་གུང་གི་ཚུ་ཆོད་དང་པོར་
འབྱོར་བ་ན། རང་སློབ་དང་། སོན་ངང་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི་པལ་ཆེ་བ་
མེ་ཏྲོག་དང་ཁ་དར་བཟུང་སྟེ་བསུ་བར་སྤེལས་འདུག ཁོང་ཆོས་ཤིན་ཏུ་དགའ་
སྤྱོད་ནམ་པས་ཅ་ཅོད་དང་མིག་ཚུ་གཏོང་བ་སོགས་བྱས། དེ་ནས་ཆོས་ཆོགས་
སུ་འབྱོར།

སྤྱི་ཆོས་ ༥ ཉིན་ལྷ་ལྷིང་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁའ་ཨ་པད་ནམ་
གཉིས་མདུན་མཇལ་ཞུས་རྗེས། དགེ་མ་ཆོས་དཔལ་དང་། སྤྲ་མ་ངེ་ཐང་སྤི་
ཡི་དཔེ་མཛོད་གསར་པར་བལྟས། སྤྱི་ཆོས་ ༥ ཉིན་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་
ནས་མཁའ་སྤྱོད་མའི་བྱིན་རླབས་ཞུས་ཐོབ་རྗེས་སྤོན་ཁང་བཞེན། མཁའ་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་སློབ་མ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ལ་གསུང་ངག་ལམ་འབྲས་སློབ་བཤད་
གནང་བར་གྱེ་དོར་རྒྱ་དབང་ནས་བྱིན་རླབས་སྐོར་བཅས་སློབ་མ་གྲངས་
ཉེར་ལྷ་ཁག་བཞོས་ཀྱིས་གནང་མཛད་པར་ལམ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་
ཁྲིད་དབང་ཞོག་ནས། རྣལ་འབྱོར་མའི་བྱིན་རླབས་གནང་བཞིན་པར་
སྤྱི་ཁམས་ཀྱང་དྲངས་ཤིང་། ཤིན་ཏུ་དགྲེས་སྤྱོད་ཞལ་མཇལ་དང་། གསུང་
མོལ། བྱིན་རླབས་ཟབ་མོ་བཅས་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་བཟང་གྱུར། རང་སློབ་སྤྱིན་
བདག་ཤིན་ཏུ་དད་ཅན་ཆོས་ཀྱི་དབང་མོ་ནས་དགོན་པའི་ཉེན་ཐེབས་སུ་
ཟ་ཁང་བཙུགས་པའི་ཡོང་བབས་སུ་ཐེ་སྤོར་དུག་འབུམ་བདུན་ཁྲི་གོགས་མོ་
ནས་འབུམ་ ༡ བཅས་གསོག་འདུག སྤྱི་ཆོས་ ༧ ཉིན། སྤོན་གྱི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་

མི་ཁག་གསུམ་འབྲུག་དང་། ལྷ་བྱིས་མོ་མ་བུ་གཉིས། གྲོགས་མོ་བཅས་གསུམ་
ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲིམ་ལུང་དང་། མ་ཁེའི་ལུང་བཏོན། ཆོས་ ༡༠ ཉིན་རང་སློབ་
རྒྱ་མིའི་བླ་མ་ནས་ཤ་མེད་ཟ་ཁང་སྐྱུག་མ་ཅན་དུ་ཉིན་གྲང་གསོལ་ཆོགས་
དངས། གསུང་མོལ་བྱས། ཟ་ཁང་བཟའ་མི་གཉིས་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་དང་། ལུས་
བཀྱར་བྱུང་། དགོང་དྲོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་
པ་བརྗེ་ལེན་གྱི་ཆོགས་འདུ་དང་། གསོལ་ཆོགས་གདན་འདྲེན་ལ་སོང་། བར་
སྐབས་རྣམས་སུ་རང་སློབ་རྟིང་པ་འགའ་ཡིས་ཟ་ཁང་དུ་གདན་འདྲེན་དང་
བྱིན་ཐབས་ཞུ་བ་དང་། མོ་བཏབ་པ་སོགས་མང་པོ་བྱུང་།

སྤྱི་ཆོས་ ༡༧ ཉིན་སྟོན་མའི་སྤྱིན་བདག་ཁའི་བྱོན་དང་། ལུ་ཅུང་
རུ། གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་སུ་གདན་དངས་པར་སོང་། སྒོ་རྩར་མོ་ཁ་ནས་
བབས་མ་ཐག་ཏུ་ཆོགས་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་བམ་བསྐྱིགས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་བཅའ་
བཞིན་པར་གྲུས་འདུད་ཞུ་བ་དང་། ཨ་མི་དེ་མ་གདངས་དབྱངས་སྟོན་པོར་
བསྐྱགས་ནས། ཐོག་བཅེགས་གཉིས་ཁར་ཆོས་ཁང་འདུག་པ་ལ་དེ་ནང་དུ་
བསུས་བྱུང་། ཆོས་ཁང་དེའི་སྐྱུག་ཏུ་འོད་དཔག་མེད་དང་། སྐྱུན་གྱི་ལྷ། སྤྱན་
རས་གཟིགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྟེན་འགའ་ཞིག་དྲུ་མིག་སྒྲོས་ལེགས་ཅན་དུ་
བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། མདུན་དུ་ཁོང་ཆོ་རང་ལུགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་མེ་
ཏོག་སོགས་མང་པོ་བཤམས་ཤིང་། ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་དང་། དྲངས་ཤིང་མཛེས་
ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ས་ལ་མི་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་གདན་སོགས་གྲ་འགྲིག་པོ་

འདུག་རང་ནས་ཐོག་མར་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྒྲིམ་སྤུལ་ཟིན་པ་དང་། གདན་
 ཐོག་ཏུ་བསྐྱད། ང་ཆོ་དཔོན་སྒྲོལ་བཞི་ནས། དཀོན་མཆོག་རྗེས་དྲན་སྒྲོལ་ཏུ་
 བཏོན་ཏེ། གནས་མཆོག་ཆར་གཅིག་འགྲོ་བདེ་མ་བཅས་བཏོན་ཆར་བ་དང་
 བྱིམ་ཏུ་སོང་ཞིང་བསྐྱད་ནས། ཁང་བྱིམ་དེའི་སྒོ་ཕྱག་བར་བྱམས་བཅས་སུ་
 ཆོགས་མི་ཡོངས་རྫོགས་དང་མཉམ་དུ། བཟའ་བཅའ་རིགས་འདྲ་མིན་སྤྱན་
 སྤུམ་ཆོགས་ཤིང་། ཁ་དོག་དྲི་རོ་རིག་བྱ་སོགས་ཞིམ་མངར་ཅན་གྱི་ཟ་མ་
 དྲངས་དྲངས་བྱུང་བར་བོས། ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆོས་གྱི་གཏམ་དང་། དགའ་སྟོན་
 འཕེལ་བར་བྱས་སོང་། དེ་ནས་ངལ་གསོ་ཚུ་ཆོད་ཕྱེད་ཅམ་བྱས་རྗེས། ཁོང་
 ཆོའི་ལུགས་ལྟར་ང་རང་ཆོས་ཁང་དུ་བསུས་ཏེ་སྒྲོལ་འགྲོ་བྱ་སྒྲིག་ཟིན་པ་
 ཅན། རང་ནས་སྒྲོལ་འགྲོ་སྒོ་ལྟོག་བསྐྱུས་ཅམ་མཐར། སྐྱབས་འགྲོ་དང་། སེམས་
 བསྐྱེད་གྱི་སྒྲོལ་པ་ཆོག་ཉུང་དོན་བསྐྱུས་ཅན་ཞིག་སྤུལ་ཏེ། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱུས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་
 དང་། བྱད་པར་དུ་བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཇི་ལྟར་སྒོམ་ཞིང་ཉམས་སུ་ལེན་
 པའི་ཚུལ་དང་བཅས་ཚུ་ཆོད་ཕྱེད་གཉིས་ཅམ་བྲིད་པར། ཤེར་སྒྲོན་མོས་
 ལེགས་པར་བསྐྱར་སོང་། དེ་འཕྲལ་བསྒྲོལ་མདོར་བསྐྱུས་བྱས་ཆར་བ་
 དང་། ཁོང་ཆོའི་དྲི་བ་གང་བྱུང་ལ་ལན་བཏབ་ཟིན་མཆམས། ཆོགས་གཙོ་
 སྤྱིན་བདག་མོ་ནས་ཆོགས་མི་ལ་བྱབ་བསྐྱགས་དང་འབྲེལ། ང་ཆོའི་བཤད་ལྷ་
 ལ་སྒྲོན་ལོའི་སྤྱི་ལྷ་ ༧ ནས་འགོ་བཟུང་སྟེ། ལྷ་རེ་ལ་ཐེ་སྒོར་བྲི་གཉིས་རེ་འཆོ་

ཉིན་དབུལ་རྒྱ་དང་། ད་ལན་རང་ལ་འབུལ་མཆོན་དུ། ཅུན་གྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོ་ཚད་ཅན་གྱིས་གཙོས། ཐེ་སྒོར་ ༡༩༠༠༠ བཅས། ཆོགས་པ་ཐུན་མོང་གིས་སྤུལ་བ་དང་། ཆོགས་མི་བདུན་ཅུ་མ་ཟིན་ཙམ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རེ་རེ་བཞིན་འབུལ་མཆོན་དང་། ཕྱག་དབང་ཁྱེས་བྱང་བར་རང་ནས་ཀྱང་རེ་རེ་བཞིན་སྤྲུགས་མཁུན་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་འབྲས་ལྗང་རེ་སྤྱན་པ་དང་། སྤྱན་བདག་གི་ཆོགས་ཁང་དུ་བཤམ་རྒྱུའི་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཞལ་ཐང་། རྒྱ་གར་ནས་བྲིས་པའི་བཟང་གོས་ཀྱི་གོང་གཤམ་ཅན་ཞིག་སྤུལ།

སྤྱན་བདག་མོ་འདི་ཆོས་ལ་དད་འདུན་གྱི་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། མོ་རང་གི་སྣེ་བྲིད་སྐུལ་སྒོའི་བྱས་པའི་ཆོགས་པ་འདི་ཡིས། འོད་དཔག་མེད་པའི་མཆོན་དང་། མདོ་འདོན་རྒྱ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། བདེ་ཆེན་ཞིང་སྐྱབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆོགས་པ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་ནས་ང་ཚོ་ཚུར་འོང་རན་པ་ན། དྲག་ཆར་ཆེན་པོ་ཞིག་བབས་ཏེ། ཅུང་ཟད་སྐྱག་དགོས་པར་བྱང་བར། ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་རེད་ཟེར་ནས་དགའ་སྒོའི་ནམ་པ་བྱེད་འདུག ད་དུང་ཆར་པ་དྲག་པོ་རྒྱན་མ་ཆད་བཞིན། ཁྲོན་བཟང་ཆོས་ཆོགས་སུ་ཁོང་ཆོས་བསྐུལ་ཏེ་ཚུར་འོངས་པར། དེ་ན་ཆར་འབབས་ཀྱི་མི་འདུག གང་ལྟར་ལེགས་ལམ་བྱང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡༥ ལྷ་རྩོད་ཐེ་སྤེའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མཐེལ། ཇི་ཐང་སྤྲ་མའི་དཔེ་མཛོད་དུ། དཔེ་བྲིད་བྱ་རྒྱུར་སྡོན་གཏན་ཞེལ་བ་ལྟར་ཚུར་འོངས། གནས་ཁང་འདི་སྡོན་སྤྲན་ཁང་

ཡིན་པ་ལ། ལོ་མི་ངན་ཇག་རྒྱལ་གཅིག་གིས་ཐོག་མར་ཁོ་ཡི་ངོ་གདོང་
བཟོ་བཅོས་བྱེད་དུ་བཅུག་མཐར། ལྷན་པ་དང་། ལྷན་གཡོག་བཅས་མི་གསུམ་
ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲོག་བསད་བྱས་པའི་གྲིབ་ཁང་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ན། མི་ཕལ་ཆེར་
ཁང་བྱིས་དེར་ཞེན་ལོག་དང་། འཇིགས་སྐྱག་གི་གནས་སུ་གྱུར་རྒྱུན། ཁང་
བདག་གིས་ངེ་ཐང་སྒྲ་མ་ལ་ལོ་ལྔའི་རིང་སྤུལ་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གིས་ཁང་
པ་དེར། དཔེ་དེབ་སྒྲོག་པའི་དཔེ་མཛོད་བཅུགས་ཏེ་ཆོས་ཁང་བྱས་པར་མ་
ཟད། ང་ཡིས་ད་རེས་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་བཤད་བྲིད་འཇུགས་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ་རྗེས་སོར་ཆོས་བྲིད་བའི་གནས་སུ་དམིགས་པ་ཡིན་པས། གནས་ཁང་
འདིར་སྔོན་དགོས་ཞེས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་གསུངས་པར་དང་སྒྲངས་ཞུས།

སྒྲ་མ་ཁོང་གིས་སྟོན་ལོར་ང་རང་རྒྱ་གར་དུ་ཕར་འགྲོ་ཁར། ཕྱི་ལོར་
ཁྱེད་ཚུར་ཁོང་སྐབས་ཐེ་སྤེའི་གོང་ཁྱིམ་དུ་ཁང་པ་གཅིག་རྟེན་ན། དཔེ་
བྲིད་ཞུ་མཁན་མང་བ་དང་སྒྲ་བ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར་ད་
ལན་སྐབས་འགྲིགས་པ་རེད། རང་ནས་ཀྱང་མི་ཤི་བར་མི་སྲིད་པའི་ཁང་པ་ནི་
ག་ལ་ཡོད། འདྲེ་གདོན་ཞེས་པ་ནི་རང་གི་བདག་འཇིན་གྱི་ནམ་རྟོག་རེད། མི་
ཆང་མ་ཞེན་ལོག་དང་། འཇིགས་སྐྱག་སྒྱེ་བའི་ཁང་བྱིས་འདིར་ང་ཡིས་བྱམས་
སྟེང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་དེ་མི་ཕལ་ཆེར་འཆང་ཀའི་ག་གེར་
འདུ་ཞིང་ཆོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཁང་དུ་བསྐྱུར་རྒྱུ་དེ་ནི་ང་རང་གི་ལས་
སྐལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད་བསམ་སྟེ། དགོང་མོའི་ཆུ་ཆོད་བདུན་དང་

ཕྱིད་ནས་དབུ་ཚུགས་ནས། རང་བྱིས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་ཉམས་
 ལེན་གྱི་དབུ་ནས། ཐོག་མར་སྐྱབས་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་བྲིད་མཐར། སྐྱབས་
 འགྲོ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་སྒྲོམ་མདོར་བསྐྱབས་ཤིག་བཏོན། ལྷ་མཁན། བོད་
 པ་ཡིན་པའི་སླ་བྱ་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་མི་ཡིན་པའི་སླ་བྱ་དགེ་མ་བཅས་བཙོ་ལྷ་
 སྒྲོར་དང་། མི་སྐྱ་ཕོ་མོ་ལྷ་བཅུའི་སྒྲོར་འཛོམས་བྱུང་། དགོང་མོ་ལྷའི་བར་བྲིད་
 པར། སྤྱི་ཚེས་ ༡༡ དགོང་མོར་བྲིད་ཆར་ནས། གཟའ་འཁོར་རྗེས་མའི་རིང་
 དཔེ་བྲིད་མེད། སྤྱིན་བདག་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིམ་གྲོ་གདོན་རྒྱ་དང་། གསོལ་ཚིགས་
 ལ་གདན་འདྲེན་སོགས་དེར་ཉིན་ཤས་གང་སར་སོང་བ་དང་། ཐོན་ཆང་ཆོས་
 ཚོགས་སུ་ཞག་ཤས་བསྐྱད། སྤོན་ལོའི་སྤོད་གནས་ཤིས་ཀྱའི་དཔེ་མཛོད་དུ་
 ཞག་ཤས་བསྐྱད། སྤོན་ལོར་སློབ་མོ། ཀྱང་ཡུད་ཅའོ་བཟའ་མི་ནས་སྐྱལ་སྤོང་
 བྱས་པ་ལྟར་བཤད་གྱུར་རོགས་སྒྱུར་གནང་མི་ཚོགས་གཙོ་ཀྱའང་ལོ་ཁྲི་ནས་
 ཁོང་གི་ཚོགས་མི་ཆོར་སྤོང་བའི་བཤད་གྱུའི་ཞབས་འདེགས་སུ་སྐར་ཐེ་སྒྲོར་
 འབྱམ་བཅུའི་འཛིན་ཤོག་གནང་བྱུང་བར་བཀྱིན་དྲན་མཆོན་རྩ་སྒྲུ་ལའི་ཞལ་
 ཐང་ལུལ། སྤྱིན་མོ་ཆའོ་ཉའོ་མོའི་བཙོ་གྱུར་སོང་། མགོན་དཀར་གྱི་གཏོར་མ་
 བཅས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གཡང་སྐྱབ་བྱས་ཤིང་། བཙོ་གྱུར་སྐབ་པ་གཙོ་འཁོར་
 གསུམ་གྱི་ཐང་ཁ་བཟང་གོས་གོང་ཤམ་ཅན་ཞིག་བཤམ། ཕྱི་ཉིན་མོ་རང་གི་
 བྱིས་དུ་སོང་སྟེ་བཟའ་ལྷ་སྤོན་ལོ་གོངས་སོང་བ་དེའི་ཆེད་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོའི་སྒྲོམ་ཚོག་དང་བྱང་ཚོག་བྱས། ཡང་ཆའོ་སྤྱི་དང་འེ་མའི་གཉིས་ཀྱི་བཙོ་

ལྷ་གསར་པར་སོང་ཞེ་སྒྲོལ་ཆོག་བཏོན། བཟོ་བ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ལ་བྱིན་རྒྱབས་
དང་ཕ་མ་ནད་པ་བཅས་ལ་སྐྱབས་སྒྲོམ་བཏོན།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ དགོང་ཚོ་ནས། ཐེ་སྤེའི་དཔེ་མཛོད་དུ་ཚུར་འབྱོར།
ཤིས་གྲའི་དཔེ་མཛོད་དང་འདི་གཉིས་ཀ་ནི་རི་ཐང་སྐྱ་མ་ཁོང་གི་ཡིན་པ་
དང་། གཉིས་ཀའི་ལས་གཉེར་དང་ང་རང་དཔོན་སློབ་ལ་ཞབས་འདེགས་
ཞུ་མཁན་ནི་སྟོན་ལོ་དང་འདི་ལོ་གཉིས་ཀར་དགེ་མ་ཆོས་སྤྱོད་དཔལ་མོ་
རེད། ངའི་སྐད་སྒྱུར་ཡང་སྟོན་ལོ་བཞིན། དད་གུས་ཅན་ཤིས་རབ་སྒྲོལ་མ་
ཡིན་ཀྱང་ད་རེས་གཟའ་འཁོར་འདིར་སྟོན་ལོ་སྐྱེ་མའི་གསུང་སྒྱུར་དུ་སྤྱོད་གོར་
འགོ་དགོས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་དབུ་འཇུག་ཁྲིད་ཞག་ཤས་འཐེན་དགོས་བྱུང་།
དེ་ནས་སྐད་སྒྱུར་མོ་ཚུར་སྤེལས་པ་ན། ༧༩ སྤྱི་ཟླ ༤ པའི་ཆེས་ ༡ དང་། བོད་ཟླ་
༤ པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན་སྟོན་པ་སྐྱེ་བལྟམས་པའི་དུས་བབ་དེ་གི་དགོང་མོར། རོན་
གཉེར་ཅན་མེར་སྐྱེ་ཕོ་མོ་བདུན་ཅུའི་སྐོར་འདུས་པ་ལ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་
བཤད་ཁྲིད་བཙུགས། གཟའ་པ་སངས་སྤྱི་ཆེས་ལྷའི་དགོང་མོར། སེམས་
བསྐྱེད་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཁྲིད་ཆར། སྤྱི་ཆེས་ ༥ གི་སྤྱོད་ཚེ་དད་སྤྱོད་ཀྱི་ཀྱང་
ཉོང་ལ་སྐྱབས་སྒྲོམ་བྱིན། ཉིན་བྱེད་རྗེས་འཁྲི་གུང་ཆོས་ཆོགས་སུ་སོང་ཞེ་བྱང་
ཚུབ་ལམ་སྒྲོན་ཁྲིད། ཚུ་ཆོད་རིང་དང་། འཕྲོས་བྱི་ཉིན་དགོང་ཚོར་ཁྲིད་ནས་
ཆར་བར་བྱས། ཆོགས་མི་སུམ་ཅུའི་སྐོར་འདུག

སྤྱི་ཆེས་ ༩ གཟའ་ཟླ་བའི་དགོང་མོ་ནས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ གཟའ་པ་

སངས་དགོང་མོའི་བར་སྐར་བཞིན་དཔེ་མཛོད་དུ་དབུ་མ་བྲིད་ཅིང་། སྤྱི་
ཆོས་ ༡༩ ཉིན་སྤྱིན་བདག་མོའི་སྐུ་རིམ་དུ། སྒྲོལ་མའི་གཡུལ་མདོས་ཆར་
གཅིག་བཅས་བཏོན་གྲུབ་པ་ནས། སྤྱིན་བདག་ཁོང་ནས་གདན་འདྲིན་ལྟར་
ཅིན་སོན་ཞེས་པའི་མཆོ་དོགས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་གནས་འཇུགས་ཆེད་སོང་།
དགོང་མོར་རང་གྲུ་ཆོ་དང་སྤྱིན་བདག་ཁང་བཅས་ཀྱིས་མཆོད་བཤམ་དང་
གདན་འདྲིང་བ་སོགས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་བྱས། ས་གནས་འདི་གྲོང་བྱེར་ལས་ཅུང་
ཐག་རིང་ཞིང་། རི་བོའི་ངོས་སུ་ཤིང་ནགས་སྤང་མོ་ཡོད་པའི་ཁོད་སྒྲོམས་
པོ་དང་། བྱེལ་སྐད་སྟན་པ་སྒྲོགས་ཤིང་། ཤིང་གི་ཡལ་ག་ནམས་རྒྱང་གིས་
དལ་བུས་གཡོ་བ། རྩ་འཇམ་པོ་དང་། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་བཟ་ཞིང་། ཞོགས་
པར་ཅི་སྟན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རི་ཞིམ་འཕྲུལ་བ་རི་གཤམ་དུ་ཁང་བཟང་ཐོག་
བཅེགས་ཅན་གྱི་གྲོང་བྱེར་གྱིས་བྱལ་པར་བརྟེན། མཆན་མོར་སྒྲོག་འོད་
ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཆོད་མེ་སྟོང་མཆོད་སྐར་བ་ལྟར་སྤྲ་ཆེམ་མེར་
ཡོད་པ་གྲོང་བྱེར་གྱི་མཐའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ། འོར་བུ་ཡི་རྩ་ཀྱི་ལའི་མདོག་ལྟར་
ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་ཞིང་དྲངས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོས་བྱལ་པར་གནས་པ་ལ་མཐའ་
མཆམས་ནས་ཞོགས་སུའི་ཉི་མ་ཤར་བ་ན། མིག་གིས་ལྟ་བར་བཟོད་པ་དཀའ་
ཞིང་། དམར་པོར་ལི་ཁྲིའི་མདོག་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་སྤེང་བ་བྲི་སྟོང་མང་པོ་རྒྱ་
མཆོའི་ཁར་བྱལ་པར་གྱུར་ཅིང་མདོས་པ་དང་། རྒྱ་མཆོའི་ཁར། བྱ་གཟིངས་
ཆེ་རྒྱང་མང་པོ་སྐབས་འཕྲུལ་པར་ཚུར་རྒྱ་འཕྲུལ་བྱེད་པ་དང་། ཉི་མ་བྱེད་

ཡོལ་ནས་བབྱང་སྤྱང་གི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱལ་བས། རྒྱ་མཚོའི་ཁར་བྲ་རྒྱབས་ཆེ་
འབྲིང་ཆུང་སོགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་གཟུགས་ཅན། ཁ་དོག་
དཀར་པོ་ཡིན་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་གྱིབ་ནག་སོག་པས་
དཀར་ནག་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་སྤང་བ་ན། འགྲུལ་པ་མང་
པོ་འོང་བའམ། བྱ་གཟིངས་མང་པོ་ལྟ་བུ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་སྟོང་
པ་ཉིད་སྒྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། མཐོང་སྤང་འབྲུལ་པའི་ངོར་སྒྱེ་འགག་གནས་པའི་
བརྒྱན་རིས་སྣ་ཚོགས་སུ་འཆར་བའི་དཔེ་རྒྱུ་འོས་ཤིང་། ཡུལ་དེའི་འཆོ་
བའི་འབྱུང་ཁུང་གཅི་བོ་རེད་འདུག རྒྱབ་གྱི་རི་བོ་ཡང་མཐོང་ཞིང་། ཡངས་
ལ་བརྩེད་ཆགས་པའི་ཉམས་ཅན། རྒྱལ་པོ་གདན་ལ་འཁོད་པ་ལྟ་བུའི་པང་དུ་
ཁེལ་བས། རིག་པ་དྲངས་ཤིང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉམས་རྟོགས་ཆོགས་མེད་དུ་
འཕེལ་བའི་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་གནས་དེར། འདུ་ཁང་སློ་བྱམས་ཡངས་པ་
ཅན་ཞིག་དང་། གཞན་ཉིར་སྦྱོད་གྱི་ཁང་མིག་ཁ་ཤས་བཅས་འདུག ཡིན་ཡང་
གྲོང་ཁྱིམ་ལས་ཅུང་ཟད་རྒྱང་ཐག་རིང་ཞིང་། ལམ་འགྲུལ་འཁོར་ལོའི་འཆང་
ཁ་ཆེ་བ་སོགས་གྱི་རྒྱུན་གྱིས། ཆོས་འདུན་ཅན་གྱི་ཡུལ་མི་སལ་ཆེར་འདུ་ཁག་
པོ་རེད་འདུག

གང་ལྟར་ཡང་ད་རེས་ཐེངས་དང་པོ་འདིར། པོ་མོ་རྒྱན་གཞོན་སེར་
སྒྱུ་ཅི་རིགས་སུམ་ཅུ་ལྟག་ཙམ་འདྲོམས་བྱུང་བར། སྤྱི་ཆོས་ ༡༩ ལྔ་འོར་ཐོག་
མར་འཕགས་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཐུག་བཞི་པའི་རྩེས་གནང་ཞིག་བཏོན་

རྗེས། བསྐྱེད་གནས་སམ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱང་གི་སྒྲུབ་ལུང་ལ། སྦྱབས་སྒྲུབ་
སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོན་པ་རྩ་སྦྱོང་བཤད་བྲིད་བཅས་ཆར་བ་དང་། ཉིན་གྲང་
གསོལ་ཆོགས་བཞེས། བྱེད་ཡོལ་ཚུ་ཆོད་གཉིས་པ་ནས་སྤྱན་མོང་དུ་འཆོགས་
ཏེ། ཀར་ལུགས་ལྟར་གྱི་ཡིག་ཆའི་ཐོག་ནས། སྦྱང་གནས་གྱི་ཆོག་ཆར་གཉིས་
གསུངས་པར། བར་དུ་ངལ་གསོ་དང་བཅས། དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་དགུ་པ་ནས་
ཆར། དེ་དགོང་ནས། ཆོས་བཙུ་ལྷའི་སྤྱོད་པར། སོ་སོའི་རང་མོས་ལྟར་ཆོས་
སྦྱོང་ལ་ཁྱེད་པ་དང་། སྦྱར་ཚུ་ཆོད་དགུ་པ་ནས་སྒྲུབ་ལུང་གནང་ལེན་ཆར་
བ་ནས། ཆོག་ཆར་གཅིག་རྗེས་ལ་ཁམས་བསངས།

སྦྱར་ཚུ་ཆོད་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར། ཆོག་ཆར་གཉིས་
བཏོན་པ། བར་དུ་བསྒྲོད་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་། ཁམས་བསངས་ཤིང་། ཞོར་དུ་
སྦྱང་གནས་བྱས་པའི་པན་ཡོན་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་གང་འཆམ་ཡང་བྲིད། ཐུན་
པོ་དང་། ལུས་བྱུངས་ཞན་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཉིན་གྲང་གི་གསོལ་ཆོགས་ཀྱང་
བཞེས། དགོང་མོར་རང་མོས་ཀྱིས་དགེ་བར་སྦྱོང་ཅིང་ཁམས་བསངས། ཕྱི་
ཉིན་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཆོད་གསུམ་པ་ནས་འཆོགས་ཏེ། ཆོག་ཆར་གཅིག་ལེགས་
པར་སྦྱབ་པ་དང་། ཚུ་ཆོད་ལྷ་དང་བྱེད་ནས་གྲོལ་ཏེ། དཀར་ཐང་བཞེས་
ཤིང་། གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་ཡང་ཕུལ། ཚུ་ཆོད་དུག་པ་ནས་སོ་སོར་གྱེས་
ཏེ། རང་གནས་སུ་ཉིན་མོའི་ལས་ཀའི་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་སྦྱབ་པར་
བྱས། རང་སྒྲོབ་ལྷ་ཉིན་གྲང་བར་སྤྲད། གུང་ཆོགས་རྗེས་ཕྱིར་ལམ། མཆོ་

འགྲམ་རྒྱུད་ལྟ་མོ་བལྟས་ཤིང་རྒྱལ་གཡེང་ཅི་རིགས་གྲུབ་རྗེས། རང་གནས་
དཔེ་མཛོད་དུ་འགྱུར་པ་དང་། དགོང་མོའི་དབུ་འཇུག་དཔེ་བྲིད་བྱས། མཆོའི་
འགྲམ་གྱི་བཀྲམ་སྟོན་ཁང་དུ་ཆུ་གནས་གྱི་ཉ་རིགས་མི་འབྲ་བ་ཆུང་དུའི་སྐོར་
ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་། ཉ་ཆེན་པོ་མི་སྐད་ཤེས་ཤིང་ལུས་རྩལ་གྱི་རྒྱལ་འགྲུར་
ཁྱད་མཆར་སྟོན་ཤིས་མཁན་དང་། བུད་མེད་ཆོགས་པ་ཞིག་གིས། ཆུ་རྒྱལ་
གྱི་ཆེད་མོའི་རྒྱལ་འགྲུར་ཁྱད་མཆར་སྟོན་གྱིན་འདུག ཟུར་གྱི་ཆོང་ར་ཞིག་
ནས། དུང་དཀར་ཆེ་ལེགས་གཉིས་ཉེ་རྒྱ་རྟེད། གཞན་དུང་དཀར་སྟོ་ཟུར་ཡོད་
པ་འབྲིང་གཉིས་ཀྱང་ཉོས། དུང་ཆེན་འདི་གཉིས་ཡ་མཆན་དུ་སྟུམ།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན། མཁམ་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་སྤྱབ་
བསྟན་ཆོས་གྱི་རྒྱ་མཆོའི་འཁྲུངས་སྐར་ཉེན་འབྲེལ་ཆེད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་
ཆོས་ཆོགས་སུ་བསངས་དང་། གཡང་འགྲུག་བཏོན། འཇམ་དབྱངས་མཁམ་
བཅེ་སྤྱི་མེད་དང་པོ་གཉིས་གྱི་མཛད་རྒྱལ་མདོར་བསྟུས་རེ་བཤད། ཡང་ཁོང་
ཆོར་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་སྤྱབ་ཐབས་གྱི་བྲིད་ཞིག་བཏོན། སྤྱི་ཆེས་
༡༩ གཟུང་ལྷོ་བའི་དགོང་མོར་མི་ལམ་དུ། སྟོད་སྤྱད་མུང་དམར་པོ་ཅུང་རྟིང་
སོང་ལྟ་བུ་ལ་ཁ་དོག་གསལ་པོ་མེད་པ་ཅན་གྱིན་པ། སྤྱི་དང་ཆ་བྱད་སོགས་
ཐེ་མན་པ་འབྲ་བའི་བུད་མེད་སུམ་ཅུའི་སྐོར་ཞིག་ རུག་ཉིས་བསྐྱེགས་བྱས་
ཉེ་སྤྱི་ནས་ལམ་སྤང་དང་པོར་བརྒྱུད་དེ། ང་རང་གི་ཁང་པར་གཏད་ནས་
བུང་བར། སྟོན་མ་གཉིས་གྱིས་སྟོ་དབྱེ་བའི་སྤྱོད་གཉིད་སད་པ་ན་བལྟས་

པས་གང་ཡང་མི་འདུག ཡང་ཅུང་ཞིག་ནས་གཉིད་སོང་བ་དང་། བྱད་མེད་
 སྡོན་མ་གཉིས་སམ། བཞིན་དུ་བྱང་རིམ་བཞིན་རང་གི་ཟུར་དེ་ནས་པར་
 རྒྱབ་ཕྱོགས་ཁང་ཕུག་བརྒྱད་ཐོག་མེད་དུ་སོང་བ་དང་། རྗེས་མ་རྣམས་རིམ་
 བཞིན་འོང་བ་སོགས་མིས། འབྲུལ་པ་ལས་ཀྱང་ཉིང་འབྲུལ་དེ་འབྲ་རེད། སྤྱི་
 ཆོས་ ༡༦ ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་ལ་སོན་ཆར་ཆོས་ཆོགས་གཉིས་ཐུན་མོང་
 གིས་བཅུགས་པའི་ཀུན་རིག་བྱང་ཆོག་བཏོན། རས་བྱིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཉིན་གསུམ་ཀར་བྱང་ཆོག་དང་ཉིན་ཐ་མར་མིང་བྱང་ལ་
 དབང་ཆོག་ཆར་བ་དང་། མིང་བྱང་བསྐྱེད་སྤྱོད་གཞུ་བྱས། མང་ཆོགས་བརྒྱ་ཕྱག་
 ཁ་གས་འདྲོམས། བར་སྐབས་སུ་བྱང་ཆོག་གི་དགོས་པ་དང་། པན་ཡོན་ཉུང་
 བསྐྱེད་དང་། རྒྱབས་འགྲོའི་སྒོམ་པ་བྱིན། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཉལ་བའི་རྣལ་
 འཕྱོར་བཅས་ཁྲིད། འདིའི་སྐོར་ཟླ་གཅིག་སྡོན་ཚུན་སྐབས་འགར་ལུས་བྱངས་
 ཅུང་མི་བདེ་སྐྱེད་བྱེད་པ་དང་། བྲག་ཤེད་ཅུང་མཐོ་དམའི་འཇུར་བ་ཅུང་
 བྱང་བ་ན། རང་གི་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་བདག་འགའ་དང་། གཙོ་བོ་སྐད་སྦྱར་མོས་
 སེམས་ཁུར་གྱིས་སྤྱན་པ་དྲག་ཤོས་ཁག་གསུམ་ལ་བར་སེང་རྣམས་སུ་བརྟེན་
 ཏེ། སྤྱན་བཅོས་གང་དྲག་བྱེད་བཞིན་པར་ལུས་བྱངས་ཅུང་བདེ་ཞིང་། བྲག་
 ཤེད་བརྟན་ཅམ་བྱང་བའི་སྤྲང་ཡིན། དགོང་མོར་དབུ་འཇུག་གི་དཔེ་ཁྲིད་
 བྱེད་བཞིན་ལ། སྤྱི་ཟླ་ ༡༥འི་ཆོས་ ༩ དང་། བོད་ཟླ་ ༥ པའི་ཆོས་ ༧ ཉིན། ཐེ་
 མན་འབྲུག་པ་བཀའ་རྒྱུད་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་གདན་འདྲེན་ལྟར། ང་ཆོ་དཔོན་

སྒོ་བ་ལྷ་གནམ་གྱུ་ནས་སོང་བ་དང་། དེའི་ཕྱི་རྩོར་བསྐྱང་གསོ་ཞིག་བཏོན། གྲ་
སྒྲིག་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ཆེས་ ༤ པའི་ཉིན་སྒོལ་མ་གཡུལ་མདོས་བཏོན། དགོང་མོར་
མང་ཆོགས་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་བྲིད་དང་། སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲོམ་པ་བཏོན། སྤྱི་ཆེས་
༥ ཉིན། ཀུན་རིག་གི་ཆོག་བྱང་སྲེག་དབང་བཅས་བཏོན།

དགོང་མོར་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྐྱབ་གྱི་བྲིད་དང་། འོད་དཔག་མེད་
གྱི་ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་བྲིད། མང་ཆོགས་བདུན་ཅུའི་སྐོར་ཙམ་
འདྲོམས། སྒོན་ལོ་ནས་ཆོས་ཆོགས་འདི་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ནས་
བཟུང་། ཁོང་ཆོ་ཆོགས་གཅི་དང་། ཆོགས་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ལ་ཡིད་
ཆེས་གུས་བཀྱར་ཆད་མེད་བྱེད་འདུག དང་པོར་སྐེབས་པའི་དགོང་མོ་
དེར། ཆོག་དང་བཅས་ཏེ་བྱུང་མེད་ཅིག་བྱུང་བར་དེས་མོ་རང་གིས་བསྟེན་
རྒྱུའི་སྒྲ་མ་ཞིག་མི་ལམ་དུ་མཇུག་མྱོང་བ་དེ། གོ་ལུ་བ་ཆོང་ཁང་དུ་གཟི་ཉོ་བར་
འོངས་པ་ན། དེར་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་སྐྱབས་གྱི་ཡིག་ཆ་ང་ཡི་སྤར་ཡོད་
པ་ཅན་ཞིག་སྐྱར་ཡོད་པ་དེ་མཐོང་བས། སྤར་མི་ལམ་དུ་མིས་པའི་སྒྲ་མ་དེ་
རེད་འདུག་པར་ངོ་ཤེས་ཏེ། ཅད་གཅིད་བྱས་ནས་འདིར་བྱིད་རྟེན་བྱུང་
ཟེར། ཤིན་ཏུ་དགའ་ཆེར་ཆེན་པོ་དང་བཅས། སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲོམ་པ་ཁྱེ་གི་ཡིན་
ཟེར་བར། སང་དགོང་མང་ཆོགས་དང་མཉམ་དུ་གནང་རྒྱ་བྱས། ཕྱི་ཉིན་སྒོལ་
མའི་གཡུལ་བསྐྱོག་ཆར་གཅིག་བཅའ་འདོན་བྱས། དགོང་མོར་སྐྱབས་འགྲོའི་
བྲིད་དང་། སྒྲོམ་པ་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་བཏོན། སྤྱི་ཆེས་ ༥ ཉིན་ཀུན་རིག་ཆོག་

བྱང་ཐོག་བཅས་དང་། དགོང་མོར་བདེ་ཆེན་ཞིང་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྲིད་དང་། འོད་
དཔག་མེད་ཀྱི་ཉལ་ཁའི་ནལ་འབྱོར་བཅས་ཁྲིད། མང་ཆོགས་བདུན་ཅུ་ལྟག་
འཛོམས། ཆོས་ཆོགས་འདི་ལ་སྒྲིག་སྤྲིམས་ཡག་པོ་འདུག ཁོང་ཆོས་འབྲུག་
པའི་ཆས་གོས་ཀྱི་ཉེ། དེར་ཆོས་ཁང་དུ་པར་ཚུར་བསུ་སྦྲེལ་དང་། སྐྱུ་གསུང་
ཐུགས་ཉིན་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གྲུས་བཀྱར་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགའ་
དད་ཀྱི་ནམ་པ་ཆད་མེད་ཀྱིས་རྗེས་སོར་ཡང་འོང་རྒྱའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་
བྱང་།

སྤྱི་ཆེས་ ༦ སྤ་འོར་གནམ་གུར་བསྐྱད་ནས། ཐེ་ཐེ་རང་གནས་སུ་
འབྱོར་ཏེ། དགོང་མོ་དབུ་འཇུག་ཁྲིད། སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ བས་རྒྱ་སྤྲ་མ་དགེ་བ་སྟེན་
ཀྱི་ཆོས་སུ་འོངས། ཁོང་གི་བཞེད་པ་ལྟར་ཀྱི་དགོང་མོ་གཉིས་ལ། ཆོས་ཀྱི་
དེ་བ་ཅི་རིགས་ལ། ལན་གྱིས་དོགས་གཅོད་བྱས་པ་དང་། སྐྱབས་འགོའི་
སྟོམ་པ་བཏོན། ཆོགས་མི་བདུན་ཅུའི་སྐོར་འདུག སྤྱི་ཆེས་ ༡༢ ཀྱི་ཉིན་གུང་
རིང་། ཆོགས་མི་ཡོངས་རྫོགས་སྤྲ་སེ་གང་བྱས་ཏེ། དེ་ཁར་རྒྱང་རིང་པོར་
དགོན་པ་གཅིག་འདུག་པ་དེ་མཇལ་ཁར་སོང་། དེར་སླེབས་པ་དང་། ཆོགས་
ཁང་དུ་པལ་ཆེ་སྟོབ་སྤྲ་ཁག་གི་དགེ་སྟོབ་གས་ཡིན་པའི་ཕོ་ཕོ་ལྔ་བཅུའི་སྐོར་
འཆོགས་འདུག་པར་དེ་ཆོར་ཆོས་འབྲེལ་ཞིག་ཀྱང་ཁྲིད། ཉིན་གུང་གསལ་
ཆོགས་བྱས། བསྟན་བདག་སྤྲ་མ་དགེ་སྟོང་ཡག་པོ་ཞིག་བཞུགས་འདུག་
པར་ཁོང་དང་གསུང་མོལ་དང་། དགོན་པ་བཞེངས་པའི་མཛད་རིམ་ལོ་

ལྷུས་ཀྱང་བསྟན་བྱུང་བར་མངལ། ལྷུ་ཚོད་གཉིས་པ་ནས་ཕྱིར་ལོག་པར་ལྷུ་
 ཚོད་དྲུག་པར་ཆོས་ཚོགས་སུ་འབྱོར། ཚོགས་གཙུག་ཁོང་གཙོས་པའི་ཚོགས་
 མི་ཐམས་ཅད་སྟོན་པོ་རང་འདུག སར་ལྷུར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཁར་ཚེད་མོ་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་དང་། སྤུ་གཞས་འདྲ་མིན་ཅི་རིགས་པས་དུས་
 འདའ་ཞིང་བཞད་མོ་བཞད་པ་སོགས་ཀྱིས་ང་ཚོ་དཔོན་སྟོབ་ཆང་མ་ཤིན་ཏུ་
 དགའ་པོ་བྱུང་། དེ་དགོང་ལྷུ་ཚོད་བཅུ་གཅིག་ནས་ཆོས་ཁྲིད་ཆར་ནས་ལྷུར་
 འོངས། ཚོགས་པ་དེར་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གུས་བཀྲར་དགའ་སྟོན་ཆུང་
 པ་ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་ཏེ། རྗེས་སེར་ཡོང་རྒྱའི་རེ་འདུན་ཡང་ཡང་སྟོན་
 བྱུང་།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར་གནམ་གྱུར་བསྐྱད་དེ། ཐེ་མཐ་སྟེ་
 རྩུགས་ཀ་བ་ཁུང་ཟེར་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འོངས། ས་གནས་འདིར་རི་ཐང་སྒྲ་
 མ་ཁོང་གི་འབྲེལ་ཡོད། སྔ་ལོར་ང་ཚོའི་བཤད་གྲུར་སྒྲན་བཅས་རོགས་སྦྱོར་
 ཡོང་བ་དེའི་ཚོགས་མི་ཁ་ཤས་ནས་ཤོག་ཟེར་བ་བཞིན་འོང་བ་ཡིན། རི་ཐང་
 སྒྲ་མ་ཁོང་གིས་གཙོ་བྱིད་མཛད་པ་དང་། དགེ་མ་ཚས་དཔལ་ཡང་ཡོད། ཐོག་
 མར་གནམ་ཐང་དུ་བབས་མ་ཐག་པ་ནས། སྒྲན་ཁང་གིས་བསུས་ཏེ། རི་
 གཤམ་དུ་གྲ་ཆང་སྟོང་སྤག་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་
 པར་དེར་ཆོས་མཇལ་དུ་བྱིད་བྱུང་། ཚོགས་ཁང་དུ་སོང་བར། ཚོགས་ཁང་
 ཆེན་པོ་དེའི་སྤྱག་ཏུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཞིག་ཏུ་ཆེ་ལགས་གཙོས་སྒྲ་ཉིན་ཆེན་པོ་

གསུམ་གྱི་མདུན། མཆོད་རྫས་གྱི་རིགས་མང་པོ་གཤམས། དགེ་འདུན་པ་
བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ཅམ་འཆོགས། དེའི་གྲལ་གྱི་གཞུང་དབུས་སུ་བསྟན་བདག་
ཁོང་སྐྱེ་ཆོས་མན་བས་ཏེ་བཞུགས། དེའི་མདུན་གཡས་གཡོན་ནས་གྲལ་སྤྱི་
ནང་ཅན་གྱི་ཕོ་མོ་ན་གཞོན་སུམ་ཅུའི་སྐོར་ཡོད་པ་ལ་ཞག་བདུན་གྱི་རབ་
བྱུང་གི་སྡེ་མ་པ་ལེན་མི་རེད་ཟེར། སྡེ་མ་པ་གནང་ཟེན་པ་འདྲ། ཐམས་ཅད་
ཡར་ལངས་ཤིང་ཕྱག་རྒྱ་བཅའ་འདུག ཆས་གོས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འདྲ་མཉམ་
བཀོན་ནས། སྐྱ་ནི་བྲེག་མི་འདུག སྤྲ་མ་ཁོང་ཡར་བཞེངས་ཏེ། ཉེན་གྱི་བྱུང་
དུ་ཕྱག་འཆལ་བཞིན་པར། རང་ཆོགས་འདབས་སུ་སྤེལས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་
བ་ན། དེ་མ་ཐག་ཁོང་གིས་གཟིགས་པ་དང་། ངའི་རྩར་མར་བྱོན་ནས། ཕྱག་
དབང་མཛད་ཅིང་། ཕྱག་བརྒྱངས་ཤིང་ལག་པ་ནས་འཛིན། ཐུགས་དགུས་
ཆོར་ཆེན་པོས་བསུ་ཞིང་། གསུང་མོལ་གནང་། ཁོང་མཛད་བྲེལ་ཆེ་བའི་
སྤང་རེད་འདུག་ཀྱང་། རང་ལ་སྟེ་ལེན་གནང་བ་དང་། གཞན་ལས་བྱེད་པ་
ཆོ་ལ་མངགས་བཅོལ་མཛད་སོང་བ་ལྟར། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་དགོས་སྟེ་
ལེན་གནང་བྱུང་། དེ་ནས་ཉིན་གྱུང་གི་གསོལ་ཆོགས་གནང་བར་མཛལ་དུ་
སོང་བར། དགེ་འདུན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་བདུན་བརྒྱད་ཡོད་རེད་གསུངས། ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྤྱིག་ལམ་ཤིན་ཏུ་དམ་པོའི་ངང་དུ་ལྷུང་བཟེད་དང་བཅས་གསོལ་
ཆོགས་བཞེས་པར་མཛད་འདུག དགེ་འདུན་མང་ཞིང་། སྤྱིག་ལམ་ཟབ་པ་
སོགས་གང་ཅིར་ངོ་མཆར་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར། དེ་སྤྱིར་རང་མཉི་བ་དེ་

བསོད་ནམས་ཆེ་བར་སྒྲུལ། སེམས་ལ་གཡོ་འགུལ་བྱུང་། དེ་ནས་ང་ཆོ་མགོན་
ཁང་དུ་བོས་ཏེ་གསོལ་ཆེགས་དྲངས་པར་བྱོས། དེ་ནས་སྒྲེ་ལེན་མཁའ་གྱིས་
ཁྲིད་དེ། ཐོག་འོག་གི་ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་དང་། སློབ་ཁང་དང་། སློང་བ་པའི་
ཁང་པ་སོགས་མང་པོ་མཇུག། རྩ་ཆོད་གཉིས་པའི་ཐོག་ཏུ་སྒྲེ་ལེན་ཁང་པ་
གཞན་གཅིག་གི་ནང་དུ། སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་མཇུག་ཁ་དང་། བཀའ་མོལ་
གནང་། དགོན་པ་དེ་འདྲུགས་སྒྲུབ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གྱི་དེབ་དང་། སློག་བརྟན་སྤར་
བཤུས་འཁོར་ལོ་སོགས་གནང་། དེ་ལྟར་སྟོང་ཁང་གཙང་མ། ང་ཆོ་གསུམ་
དང་། དགོང་མོ་དང་། ཕྱི་ཉིན་དང་ཞོགས་པ་བཅས་གྱི་གསོལ་ཆེགས་སོགས་
གནང་། ཡང་དགོན་པའི་ཕྱི་འཁོར་དུ། རྟོ་ཀ་མ་རུ་པ་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་བཞེངས་
པའི་འབྲུར་སྒྱུ་མི་ཆོད་ཅན་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད་གྱི་བཞེངས་
སྒྱུ་ས་སྤེལ་སས་བཅོས་པ་ཐོག་ཆོད་བཅུ་ཙམ་ཡིན་པ་འདྲ་བ་དང་། དེའི་
འཁོར་དུ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་སྒྱུ་མི་འགྲེང་མི་ཆོད་ཙམ་གཅིག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་
སོགས་བཀོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་མཇུག་རྩ་འདུག དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་
ཁྲིད་གནང་མཁའ་དགེ་སློང་མ་གཉིས་ཆེད་མངགས་གནང་བྱུང་།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༤ ལྷ་རྩོར་དེ་ནས་གོང་ཁྲིའི་གྱི་དབུས་སུ་ཡིན་པ་འདྲ་བའི་
བྲིམས་ཁང་གཅིག་ཏུ་གནས་སྐབས་བཀའ་ཉར་དོ་དམ་བྱས་པའི་མི་གྲངས་
བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ལ། བྲིམས་དཔོན་གྱི་བཀའ་ཁྲོལ་རེ་འདུན་ལྷན་རྩ་ཆོད་
གཉིས་རིང་སློབ་གསོ་དང་། སྐབས་འགྲོའི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་བཅས་ཁྲིད། སྤྱིར་

མི་གྲངས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཡོད་པ་ཡིན་འདུག དེ་དག་གི་སྡོད་ཁང་སོགས་ལྟ་
བསྟོར་དང་ཁྱུ་ཕྱིན་རྒྱུ་བས་དགོས་ཟེར་བ་ལྟར་བྱས། ཉིན་གྲུང་གི་ཁ་ཟས་
ཟོས། དེ་ནས་སོང་ཞིང་དགོན་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་གནས་སྡོད་བྱས་པ་དང་
ཞོགས་དགོང་གི་ཟ་མ་གནང་བུང་དགོང་མོའི་ཚུ་ཆོད་བདུན་ཕྱེད་ནས། ཚུ་
ཆོད་དགུ་བར་སྒྲན་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་སོང་སྟེ། རང་བྱིས་ལམ་གྱི་སྡོན་འགྲོ་
བྲིད་པར་དགོང་མོ་གསུམ་ཡིན། མང་ཆོགས་སུ་མ་ཕྱེད་ལས་མས་འདུས། ཉིན་
གྲུང་ལྟ་སྟོར་དང་གསོལ་ཆོགས་གདན་འདྲེན་ནད་བརྟག་སྒྲན་བསྟེན་སོགས་
བྱས། རྒྱལ་མོ་འགྲོའི་སྡོམ་པ་ཡང་བཏོན། སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ སྤ་འོ་ནས་མོ་ཁ་ནང་ཡར་
འོངས་བར་ལམ་ཁར་ཞིང་པ་མི་ཆང་ཞིག་གི་མ་འཆི་བའི་སྤྱི་བ་སྦྱོང་འཆོགས་
འདུག་པ་དེར་སོང་སྟེ། བསྟོན་སྡོན་བཏོན། གྲུང་ཆོགས་བྱས། དེ་ནས་འོངས་ཏེ་
ཐེ་རྫོང་དུ་ཐེ་སྤེ་རྒྱལ་ཁབ་གཞུང་རིམ་འཆོགས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་
ལྟ་སྟོར་ཡང་བྱས། དེ་ནས་སྤྱི་རིམ་ལ་སོང་སྟེ། ཇི་ཐང་སྤེ་མའི་དགོན་པར་ཞག་
གཉིས་བསྐྱེད་དེ། མང་ཆོགས་ལ་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེས་བྲིད་སྤེ་དགོང་གཉིས་ལ་
བཤད། དེ་ནས་ཚུ་ཆུང་ཁར་སོང་སྟེ། ཞག་གཅིག་བསྐྱེད་ཁྱུ་ཕྱིན་པས་དལ་གསོས།

སྤྱི་ཆེས་ ༣༠ ཉིན་ཕྱེད་ཡོལ་ནས་ཐེ་སྤེ་འོ་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་
འབྱོར། དགོང་མོར་དབུ་མ་འདུག་པའི་དཔེ་བྲིད་བྱས། དེ་ནས་སྤྱི་ཆེས་ཉེར་
བཞིའི་བར་དགོང་མོར་དབུ་མ་བྲིད། ཉིན་མོར་སྒྲན་ཁང་བསྟེན། གཟུགས་
པོ་ཕྱི་ནང་སྟོག་ཆས་གྱིས་བརྟག་དབྱུང་ཁྱུང་བྱས་སོང་། ནད་སྤྱུག་པོ་མི་འདུག་

ཟེར། སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ ཉིན། གྲང་ཡུད་ཅའོ་དང་། རྟོང་ཁྲི་སྤང་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ཏུ་སོང་། སྤྱགས་ཆེན་གྱི་རྗེས་གནང་ཞིག་གྲང་བྱས། ཁོང་གཉིས་ནས་ཆད་མ་
 རྣམ་འགེལ་གྱི་སྤྱོད་འཁོར་བཅོ་སྟུན་གྱུ་བ་འདུག་ཆ་ལྟ་བུ་པ་སྒྲོམ་བཅས་སྤྱས་
 ལུན་ཅན་རེ། ཡང་བསྐྱར་ཁྱེད་གྲས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༦ ཉིན་བུ་ལོ་ཏུ་བཅོ་སྟུ་ཞིག་
 ཏུ་སོང་། མགོན་དཀར་གཡང་སྤྱབ་བྱས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ བོད་ལྷ ༦ པའི་ཆེས་
 ༤ ཉིན་ཆེས་འཁོར་དུས་ཆེན་ཁེལ། སོ་སྤྱན་པའི་ཁང་གསར་ནང་སོང་། རིམ་
 གྲོ་བཏོན་ནས་སོ་བཀྲས། འདི་ཉིན་རང་གིས་བཤད་གྲུའི་གཉེར་པ་ཁྱེད་རྒྱུའི་
 འགོ་ཚུགས། མཁྱེན་སྒོ་ནས་ལག་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ཐེ་མན་སྟོ་ཕྱགས་ནས་
 སྤྱན་པ་འཁོར་བཅས་བྱུང་། ད་ནས་ངའི་བཤད་གྲུ་ལ་འབྲེལ་བ་བཅུགས་ནས་
 རོགས་སྦྱོར་གང་ལུས་བྱ་རྒྱུ་ཟེར། ལི་ཅིང་ཡིང་གི་དཔེ་མཛོད་ཡང་བྱུང་། བཀྲ་
 རྒྱ་བརྒྱད་ནས་ཁོང་ལ་དདུལ་སྤྱད་ནས། བལ་ཡུལ་ལྟ་བུ་ནས་བཞེངས་ཟེན་
 པའི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྒྱུ་ཁྲི་དང་རྒྱབ་ཡོལ་ཅན་སྒྲོས་ལུན་ལ། བལ་ཡུལ་
 སྒོར་མོ་འབྲུམ་གསུམ་སྒྱུ་ཡོན་དགོས་པ་ལྟར་བཀྲ་རྒྱལ་འདི་ཉིན། ཐེ་སྒོར་ཐོག་
 ནས་བཅིས་ཏེ་སྤྱད་ཟེར། ཁོང་གིས་རྗེས་སོར། ང་རང་གིས་སྟོན་ལོར་སྤྱས་
 ཟེན་པའི་འཇམ་དབྱངས་དང་གཉིས་ཆར་ལྟ་ས་བར་བསྐྱམས་རོགས་མཛོད་
 རྒྱ་དང་། ང་རང་གི་འཇམ་དབྱངས་མདོ་སྤྱོད་དགོན་པའི་བཤད་གྲུའི་ཁང་པ་
 ཐོན་དུས་ལྟ་ཁང་གི་ཉེན་གཙོ་ཡིན། གཅིག་ཤོས་ནི་མ་ར་དགོན་པའི་བཤད་
 གྲུའི་ཉེན་གཙོ་བཞུགས་རྒྱུའི་བསམ་སྒོ་ཡིན། དེ་ནས་ཉིན་ཁགས་ལ་ཉིན་མོར་

སྒྲུབ་ཁང་འགར་སོང་། ལུས་གཟུགས་བརྟག་དབྱང་བྱས། སྒྱིན་བདག་འགའ་
ཡི་སར་ཁང་གིས་ལ་ཁྱུས་དང་། བྱིན་ལྷབས་བྱ་རྒྱ། ཟ་ཁང་དུ་འགོ་རྒྱ། རྒྱུན་
སེལ་སྒྲོལ་ཆོག་འདོན་རྒྱ་འགའ་བྱས། དགོང་མོ་ནམས་སུ་དབུ་མ་འཇུག་པ་
ཁྲིད། ཡང་ཀོང་ཡོན་ཞེས་པའི་སྒྲེས་པ་ལོ་ ༡༡ ཅན་ཞིག་རབ་ཏུ་དབྱང་བར།
དགེ་བསྟེན་ནས་བར་མ་རབ་བྱང་དང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བྱིན། ཉེན་དགེ་
སྒོང་ཏང་དང་དུག་འདྲོམས་པར་ཚུལ་མཐུན་གྱུར།

བོད་ལྗེ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡ ཡིན། སྒྲུབས་འགྲོའི་སྒྲོམ་པ་ཁ་ཤས་
དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་ཞིག་བྱས། སྒྱི་ལྗེ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༥
དང་། བོད་ལྗེ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༡ དགོང་མོར་དབུ་མ་འཇུག་པ་ཡོངས་རྫོགས་
ཁྲིད་ཆར་བ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐུག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་དང་། མཐར་
བཟོ་སྒྲོན་བྱས་ཤིང་། གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་དང་། ཡོན་འབུལ་མཆོན་བྱེད་
ལུ་བྱང་རིམ་བཞིན། བྱིན་ལྷབས་དང་། རྗེ་བཙུན་མའི་སྤར་དང་། རང་
བྱིས་པར་བྱིན་ལམ་རིམ་གྱི་སྒྲུ་འཁོར་བཅས་བྱིན། མང་ཆོགས་དུག་ཅུའི་
སྒྲོར་འཇུག་འདི་ལོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་ཐེ་ཕན་དུ་ཕེབས་བཞུགས་
དང་། རང་ཡང་འདིར་ཡོང་དུས་འཁེལ་བས། ད་རེས་ཁོང་གི་ཞལ་སྤྲུ་ནས་
ཐུགས་སྒྲོར་གྱི་ཁྲིད་ཁ་ཤས་ཁྱེལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར། སྒྱི་ལྗེ་ལྔ་པའི་སྟོན་དུ་
ཐོག་མར་མཇལ་ཏེ་ཞུས་པར། དུས་ཆོད་བྱང་ན་གསུང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་
ཀྱང་། ད་རེས་ཆ་རྒྱུན་བྱང་མ་སྤུབ་པར་ཤིན་ཏུ་འགྲོད་པ་སྒྲིས།

སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༥ ཉིན་སྤར་ཡང་སྤྱོད་བཅར་ཁྱུ་དེས་མཁམ་
 རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཡང་སྤྱོད་གཞུགས་དེ་ཙམ་ཐང་པོ་མི་འདུག་པ་དང་། སར་བྱོན་
 རན་པར་བཞེན། རྩེས་མར་བལ་ཡུལ་དུ་མངལ་བཅར་ཡོང་རྒྱའི་རེ་འདུན་
 ཁྱུ་པ་ལྟར་ཞལ་བཞེས་ཐོབ། ང་རང་དེ་བར་མ་གྱི་ན་ཐོབ་སྤྱིད་སྒྲམ་པ་
 བྱང་། སྤོན་སྤྱི་ཟླ་ ༦ པའི་ཆེས་ ༡༩ རྣམ་ཆེས་ ༡༦ བར་རི་ལྟ་བ་བཞིན། ཅིན་
 སོར་ཞེས་པའི་མཆོ་དོགས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དུ། སྤྱིན་བདག་ཁོ་ཡིས་ངའི་རེ་འདུན་
 ལྟར། སྤྱི་ཆེས་ ༡ རྣམ་སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ བར་སྤྱིན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དཔལ་མོ་ལྷགས་
 ལྟར་སྤྱོད་གནས་བཅུགས། ང་ཆོ་སྤྱོད་བཞི་དང་། དགེ་བསྟན་པོ་མོ་སུམ་ཅུ་
 ལྟག་འདྲེམས་པར། གསོ་སྦྱོང་དང་། སེམས་བྲིད། རྒྱག་བཞི་པའི་རྩེས་གནང་
 བཏོན། ཁྱོལ་ཉིན་ཕྱིར་ལམ། ཅིན་སོན་རི་པོ་བཟལ་ཏེ་འོངས་པར་ཚུར་རྒྱབ་
 ཀྱི་སྤོ་བདེའི་སྤྱིང་ཁར་ལྟད་མོ་ཡང་བལྟས། དེ་ནས་ཐེ་སྤེའི་ཁྲོད་ཁྱིར་དུ་དད་
 སྤྱིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁང་བྲིམ་དུ་བྱིན་ཆུབས་བྱས། སྤྱིན་ཁང་ཡང་བསྟེན་པར་
 ལུས་ལ་ནད་དམིགས་བསལ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ཟེར། སྤྱི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན། ཐེ་
 རྩོང་ཁྲོད་ཁྱིར་དུ་སོང་སྟེ་དད་སྤྱིན་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁང་བྲིམ་དང་བཟོ་བྲལ་གསར་པ་
 འགར་བྱིན་ཆུབས་བྱས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༢ ཉིན་ཀ་བ་ཁང་གི་སྤྱིན་པ་ཡི་ཆོགས་མི་
 བརྒྱད་བྱང་བར་མཉམ་དུ་བཞུགས་དུ་བསྟེན་པ་དང་སྐད་ཆ་བྱས། བཤད་གྲའི་
 ཞབས་འདེགས་སྒྲོར་བྲི་བཅུ་ཙམ་དང་། རྩེས་སོར་ཡང་ཅི་འབྱོར་ཞབས་ཁུ་བྱ་
 རྒྱའི་འཆར་གཞི་འདུག་སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་སྤོར་ཐེ་སྤེ་གཞུང་གི་བཤད་གྲར་

གདན་ཁྱུ་ལྟར་སོང་། ཞལ་ལག་དང་ལྟ་བསྐྱོར་བྱས། ལོ་རྒྱུས་བལྟས། ར་རམ་
སྤེལ་བོད་བཅན་བྱོལ་གཞུང་ཆོས་ཆོགས་ཁང་གིས། དགེ་སློང་མའི་སྡེ་རྒྱུན་
སྐོར་གྱི་ཆོགས་འདུའི་སྒྲིག་བརྟན་ཡང་མཐོང་བྱུང་། དགོང་མོར་སྤྲན་གྱི་བཟོ་
བྲུ་ཞིག་ནང་ལྟ་བསྐྱོར་དང་། བཟོ་བའི་ཆོགས་འདུར་སེམས་བྲིད་ཀྱང་བྱས། སྤྱི་
ཆོས་ ༡༥ ཉིན། རང་སློབ་ཁ་ཤས་གྱི་ནང་དུ་སོང་བ་དང་། ཁ་ཤས་གྱིས་གསོལ་
ཆོགས་སྤུལ་བར་བོས་ནས་ང་རང་གི་བརྟམས་ཆོས་གང་ཡོད་དང་། ཐེ་མན་
ནས་དཔེ་བྲིད་བྱས་པ་རྣམས་དཔེ་དེབ་བཟོས་ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་
གཞི་ཡང་བཟུང་།

སྤྱི་ཆོས་ ༡༥ ལྷ་རྫོའི་རྒྱ་ཆོད་ ༡༠ པ་ནས་བརྟམས་ཏེ། རྒྱ་གར་དུ་རྒྱུར་
འོངས་པར་རང་སློབ་འབྲེལ་ལྟོས་ཅན་མང་པོས་འཆང་ཀ་རྒྱག་བཞིན་པར་
སྤེམ་མོ་ནས་མོ་ཏ་དང་བཅས་བསུ་སྒྲེལ་གྱི་བྲུ་སྒྲིག་དང་། མཐར་གནས་ཐང་
དུ་འཛོམས་ཏེ། ཁ་དར་བཏང་ནས་བསྐྱུལ་བྱུང་། རྒྱ་ཆོད་བཅུ་ ༡༡ དང་བྱེད་
ནས་གནས་ཐང་འཁྱུགས་པར། གཉིས་པར། རྟོང་གོང་དུ་འབྱོར་འཕྲལ། མཁྱེན་
བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་མ་ཆོས་བསུས་ཏེ། སྤོན་མའི་གནས་མོ་ནན་པའི་ཁང་
པར་བསྐྱེད། ཕྱི་ཉིན་གཟའ་ཉི་མའི་དགོང་མོར། རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་ཕེབས་
བྱུང་དོན་ལྟར། ཁོང་ཆོ་པོ་མོ་མི་གྲངས་བཅོ་ལྔའི་སྐོར་ལ་ཞོར་ལྟ་མགོན་དཀར་
ཕྱག་དྲུག་པའི་རྗེས་གནང་བྱས། ཕྱི་ཉིན་སྤེལ་དགོང་ཁོང་ཆོས་ཟ་ཁང་དུ་བོས་
ཏེ་བཟུང་བཅའ་ཡག་ཤོས་བྱངས་ཏེ་མཉམ་དུ་དགའ་སྦྱོའི་སྤྱིང་མོལ་ཅི་རིགས་

བྱས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ གྱི་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོའི་ཉེ་འགམ་གྱི་རི་ཚེ་ཞིག་ཏུ། སྡོན་རབས་
སྤྱ་ལག་རྩལ་གྱིས་རྡོ་ལ་མཛེས་བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་ཉེ་བཞེངས་པའི་སངས་
རྒྱས་གྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་མི་ཚད་བཅོ་ལྔ་ཡས་མས་ཡོད་པ་འདྲ་བ་ལ། ཉམས་
ཆགས་ཡང་ཤོར་བའི་རྗེས་ཤུལ་འདྲ་གང་ཡང་མི་འདུག པད་གདན་ནི་བཅས་
རེད་འདུག་ཀྱང་ཕྱིས་སྤྱ་གཡོག་པ་འདྲ་སྟམ། ད་ལྟ་གཙང་མ་བྱེད་མཁམ་
དང་། སྤྱང་སྦྱོབ་མཁམ་འདུག་ཀྱང་མཚོད་པ་འབྲལ་བ་སོགས་བྱེད་སྒོལ་
མེད་པ་འདྲ་འདུག་པ་དེ་ཉིད་མཇུག་ཞིང་བསྐྱོར་ཆེད་བྲིད་བྱུང་། སྤྱ་ཉིན་ཡང་
མཚོའི་རྩེ་ཆེན་ཏུ་སྐུ་རས་གཟིགས་གྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་པར་
དེ་ཉིད་མཇུག་བར་བྲིད་བྱུང་། སྐུ་དེ་གསལ་ལ་ལོ་རྒྱས་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་། ད་
ལྟ་སྐད་ཡིག་མི་ཤེས་ཤིང་སྤྱིར་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་མཁམ་ཡང་མི་འདུག གང་
ལྟར་ཡང་སྡོན་རབས་སྤྱ་ ཡུལ་ཕྱོགས་འདིར་དམ་པའི་ཆོས་རྣམ་དག་དར་
ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་པའི་ཤུལ་ཉམས་སུའང་འདུག དེ་ནས་རྒྱུར་འཁོར་
རྗེས། ཉིན་གྲུང་གི་ཆུ་ཚོད་གཉིས་པ་ནས། གནམ་གྱུར་ཞུགས་རྒྱུའི་རོགས་སྦྱོར་
བྱས་བྱུང་ལྟར་ཉོང་ཀོང་གནམ་ཐང་ནས་འཕུར་ཏེ་སྤྱ་ལེ་ཤི་ཡའི་གནམ་ཐང་
དུ་འབྱོར། དེར་ཡང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་བདག་ཨྱི་དང་། ཡམ་སྤྱི་ཆེ་མོ་གཉིས་
ནས་བསུས་ཏེ་ཐོག་མར་བཟུང་དུ་གསོལ་ཆོགས་བྲངས་ཤིང་། དེ་ནས་ས་རུབ་
རྗེས་ལྟ་སྐྱོར་དུ་བྲིད་བྱུང་བར། རྒྱལ་ས་ཡི་མཐིལ་དང་གཡས་གཡོན་ཉེ་འགམ་
གྱི་གོང་བྱིར་གྱི་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་རིག་

ཚུལ་གྱི་བཟོ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་བྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐོག་བཅེགས་གྱི་ཁང་པ་
སོགས་མང་པོ་མཐོང་རྒྱ་འདུག་ཁང་བཅེགས་གཅིག་ལ་ཐོག་བཅེགས་བརྒྱད་
ཅུ་གྲུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ། འཛམ་གླིང་དུ་ཉུང་ཤོས་གྱི་གས་སུ་ཡང་ཟེམ། དེ་ནུབ་
ཁོང་གི་ནང་དུ་བསྐྱད། ཕྱི་ཉིན་ཆོས་ ༡༧ པའི་སྔ་དྲོའི་ཐོག་མར། ཡམ་སུ་ཆེ་
པའི་མའི་ནང་དུ་གསོལ་ཆེགས་དང་། དེ་ནས་ཉིན་གྲང་གནམ་ཐང་དུ་བསྐྱལ་
ཏེ། དེར་ངོ་སྤྲོད་རོགས་སྦྱར་བྱས་བྱུང་བ་དང་། གནམ་གྱར་ཞུགས་ཏེ་འོངས་
པར་རྒྱ་གར་གྱི་ཚུ་ཆོད་ལྟ་པར་ལྷི་ལིའི་གནམ་ཐང་དུ་འཕྱོར་བ་དང་། ང་ཆོའི་
ལྷི་ལིའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་པར་དབང་ཕྱུག་གིས་སྦྱག་འདུག་པར་དེ་འབྲལ་
བསུས་ཏེ་ཨིན་རྒྱར་ཕུ་རིར་འཕྱོར་ཞིང་ངལ་གསོས།

༡༽ ༡༩༩༩ ལོར་ཐེ་མན་དུ་ཆོས་འབྲེལ་ཐངས་བཞི་པ་བསྐྱུངས་པ།

༡༩༩༩ གྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡༧ ཉིན་ལྷི་ལི་ནས་ཐོག་མར་ཐུལ་ལ་རྗེའི་རྒྱལ་
ས་སྤེང་ཀོག་ལ་སླེབས། དེར་ཉིན་བཞི་བསྐྱད་ནས་གནས་མངལ་བྱས། དེར་
དགེ་སྤྲོད་རྣམས་གོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་ཐེབས་པར། སྦྱོན་བདག་ཆོས་
བསོད་སྟོམས་འབུལ་བའི་ཚུལ་དང་། དགོན་དུ་གསར་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་རབ་
བྱུང་གི་སྟོམ་པ་གནང་ཚུལ་མངལ་བ་དང་། མཁན་སྟོབ་རྣམ་པ་དང་། ཉིན་
གྲང་གི་གསོལ་ཆེགས་མཉམ་བཞིས་གྱི་གོ་སྐབས་ཀྱང་ཐོབ། གོང་ཁྱེར་གསར་
རྒྱུ་དུ་ཡོད་པའི་དགོན་གནས་གཙོ་བོའི་གས་རྣམས་མངལ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་

བྱང་། ལྷ་ལེན་རོགས་སྐྱོར་མཁམ་ནི། ཤེར་མོའི་གྲགས་མོ་རེད་དེ་ཉིད་གཙོས་
ཕོ་མོ་བཞི་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲིམ་པ་བྱིན། ས་གནས་འདིར་ཆོས་སྤྱི་དང་རབ་
ཏུ་བྱང་བ་ལ་གྲུས་བཀུར་ཡག་པོ་འདུག། སེམས་སྒྲོ་པོ་བྱང་། ༧༧ ལོའི་སྤྱི་ཟླ ༩
པའི་ཆོས་ ༡ དང་། བོད་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༦ གཟའ་ལུང་བུའི་ཉིན་གུང་། ཐེ་
མན་དུ་འབྱོར། རང་དང་གྲུ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས། སྐད་སྐྱོར་མོ་ཤེས་རབ་
སྒོལ་མ། ང་ཆོ་གསུམ་ཡིན། གནམ་ཐང་དུ་སྤྱིན་སྒོལ་དད་ཅན་སུམ་ཅུའི་སྐོར་
གྲིས་སྐྱག་སྟེ་མེ་ཏོག་དང་། ཁ་དར་གྲིས་བསུས་ཤིང་། དགའ་ཆོར་ཆེན་པོའི་
རྣམ་པ་དང་བཅས་འཆམས་འདི་བྱང་ཞིང་། ཟ་ཁང་དུ་གསོལ་ཆོགས་བྱངས།
དེ་ནས། ལོ་མི་བུ་ལུའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཇི་ཐང་སྤྲ་མའི་ཡིན་པ། སྤྱོད་ལོའི་
སྤོད་གནས་དེར་འབྱོར།

སྤྱི་ཆོས་ ༡ ཉིན་མོར་སོན་ངོང་ཆོས་ཆོགས་ནས་སྤྲ་མ་ཆེ་རིང་
དང་། ཆོགས་གཙོ་ལིང་ཆོས་དབང་ཅན་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཆོགས་
ནས་སྤྲ་མ་དངོས་བྱུང་སོགས་དང་། ཐར་ཅེ་ཞབས་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་
དང་། རང་སྒོལ་དད་སྤྱིན་མོ་ཆོས་ཀྱི་དབང་མོ་བྱང་། སྤྱི་ཆོས་ ༡ ཉིན་ཞིང་
ཁྱོན་དང་མཉམ་དུ་ལོ་སར་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་བྱང་བའི་བུ་མོ་ཆང་བྱ་བྱང་གིས་
ཟ་ཁང་དུ་བོས་ཤིང་། དེ་ནས་མིང་པོའི་བཟོ་གར་བསུས་ཏེ། དེར་མོ་མོ་བརྒྱ་
སྐོར་ཅམ་འདུས་པ་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྱིད་དང་བསྐྱབ་སྒྲིམ་བྱིན། དགོང་མོར་
དཔེ་མཛོད་དུ་བྱང་བའི་ཕོ་མོ་དགུ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བཏོན། སྤྱི་ཆོས་ ༥ ཉིན་

མོའི་དགོང་རྫོང་ཆུ་ཆོད་གསུམ་པར་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཐེ་
 མན་དུ་ཐེབས་པའི་གནམ་ཐང་དུ་བསུ་བར་སོང་ཞིང་། ས་སྐྱ་པའི་སླ་གྲ་ཐེ་
 མན་དུ་བཞུགས་པ་ཆང་མ་འདྲོམས་འདུག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་གོས་
 མན་བས་ཤིང་། སྒོས་སྒྲ་ཆུ་སྒྲིང་། དབུ་གདུགས་ཆུལ་མཆན། འཕན་དར། སྒོ་
 ཡིག་མཆོད་རྩལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བསུས་ཤིང་། བོད་མི་མང་པོ་
 དང་། ཆུ་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དང་། དབྱིན་རིགས་མང་པོ་སོགས་འདྲོམས་
 འདུག་དེ་ནས་རིམ་པར་ཆུལ་སར་མགོན་ཁང་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་གདན་ཅདས་
 པ་ན། ཕྱིའི་སྒོ་བྱམས་སུ་ཆོས་ཆོགས་འདིས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པར་མཆོད་རྩལ་
 ཀྱི་རྩམ་གངས་སྒྲ་ཆོགས་དང་བཅས་ཏེ་སང་གའི་གར་འབྲབ་དང་སྒྲོས་གར་
 གྲིས་བསུ་བ་བྱས་ཤིང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སྒོ་དང་བཅས། ཐོག་བཆེགས་
 ཉེར་ལུ་པའི་ནང་སྒྲོར་ལ། གཟིམས་ཤག་སོགས་ཀྱི་བཀོད་སྒྲིག་འདུག་པ་དེར་
 གདན་ཅདས། དགོང་མོའི་ཆུ་ཆོད་བདུན་པར། འོག་གི་ཐོག་བཆེགས་གསུམ་
 པར་གདན་ཅདས་ཏེ། དེའི་བྱ་ཁང་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་སྐུ་འཁོར་གཞིས་བྱས་
 སླ་གྲ་སྐུ་སེར་སྐུན་བདག་བཅས་ཆང་མ་མཉམ་དུ་གསོལ་ཆོགས་བཞེས་པ་
 ལ། རང་སྒྲོས་བཅས་ཀྱང་སོང་། སྤྱི་ཆོས་ ༦ ཉིན། དགོན་པ་ནང་དུ། ཁྲི་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེ་གཟིགས་སྒྲོར་དང་། གསོལ་ཆོགས་གདན་ཅདས་པ་དང་། སླ་མ་
 ཆེ་ཁག་ཀྱང་གདན་ཅདས་པ་བཞིན་རང་སྒྲོས་བཅས་ཀྱང་སོང་། དགོང་རྫོང་
 སྐུན་བདག་གི་ནང་དུ་སྐུན་ལྷའི་ཆོ་ག་བྱང་སྤེལ་བཅས་བཏོན། སྤྱི་ཆོས་ ༧

ཉིན་ལྔ་རྩེ། སྤྱིན་མོ་ཁིང་བྱོན་གྱི་ནང་དུ་སྒྲོལ་ཆོག་བཏོན། ཆོགས་མི་མང་པོ་
ལ་བྱིན་བརྒྱབས་བྱས། དགོང་མོ་ལ་སྤྱིན་བདག་ཁ་ཤས་བྱང་བར་ཐུག་འཕྲད་
བྱས། ཉིན་ཤས་སྤྱིན་བདག་སྒྲོན་རྟིང་འགའ་དང་ངོ་འཕྲད་དང་། གསོལ་
ཆོགས་ལ་སོང་།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ ཉིན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་འབྱུང་འདུལ་ཞི་སྤྱིན་
བཏོན། ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཚུ་མོའི་བཟོ་སྐྲར་གཡང་སྒྱུབ་དང་། མོའི་སྤྱན་གྱི་ནང་
དུ་སྤྱན་ཆོག་བྱང་སྤེག་བྱས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༢ ཉིན། སོན་ངོང་ཆོས་ཆོགས་སུ་ས་
སྐྱ་གོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས་པར་ཕེབས་བསུ་དང་། གསོལ་ཇ། ཞལ་
འབྲས། ཡོན་འབྲུལ་བཅས་ཡག་པོ་བྱང་སོང་། དཔོན་རྟོག་ ༡༥ གྱིས་གནས་
ཆོག་བསྐྱས་པ་གསུང་རྗེས། སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཆོས་ཀྱི་གསུང་མོལ་
སྟིང་བསྐྱས་གསུངས་པར་ཚུ་ཆོད་གཅིག་རིང་དང་། མང་ཆོགས་ལྷ་བརྩ་ལྟག་
འཛོམས་ཏེ། དགའ་གུས་དད་པའི་རྣམ་པས་བཟླ་གིས་བདེ་ལེགས་སུ་ལྷ་སྐྱ་
ཆོགས་པར་གྱུར། སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ པའི་དགོང་མོར་ཐེ་སྤེའི་བཞུགས་སྐར་དུ། གོང་
མ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་མང་ཆོགས་དང་མཉམ་དུ་གསུང་ཆོས་ཁྱུས་པར། དབུ་
མ་ལུགས་ཀྱི་བྱང་སྒྲོལ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཐོབ། སྤྱི་ཆེས་
༡༦ དགོང་མོ་ནས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ དགོང་མོའི་བར། ལུབ་གསུམ་ལ་གོང་མ་རིན་
པོ་ཆེའི་ཞལ་སྐྱ་ནས། རྩི་རྗེ་སྐྱར་པའི་དབང་གི་སྐྱ་གོན་ནས། དངོས་གཞི་སྟོད་
ལས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ། སྤྲད་ལས་དབྱ་བཞེགས་བསྐྱལ་དབང་བཅས། མང་

ཆོགས་སྟོང་ཁ་ཤས་དང་མཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་སྐལ་ལྷན་དུ་གྱུར། སྤྱི་ཆེས་ ༡༧
 དགོང་མོར་རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་ལྷགས་ཁྲིད་ཐོབ། སྤྱི་ཆེས་ ༡༠ནས། ཐོག་མར་ཐེ་
 སྤེའི་སྤྱན་བདག་སྤུམ་ཆོང་པ་མེས། མི་མང་པོ་རུག་བསྟུ་བྱས་འདུག་པ་དེར་
 ཆོས་འབྲེལ་བྱིན་རྒྱབས་བྱས་ཤིང་། ཐད་ཚོང་དུ། རིན་པོ་ཆའི་སྤྱན་བདག་སྤུམ་
 པའི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་བསྟན།

བྱི་ཉིན་དེར་སྤུམ་ཆོག་ཞིག་བཏོན་ཤིང་། སྤྱི་རིས་ལ་སོང་བར་དབུ་
 གཙོ་སྤུམ་སྟེ་ལེན་གནང་སྟེ། དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་སྟོང་
 འོག་གི་ལྷ་ཁང་མང་པོ་དང་། སྤུམ་ཆེ་བ་མངལ་ཁ་གནང་བྱང་། བྱང་སྟོམ་ཁྱེ་
 མི་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་འདུག་པར། དེ་ཆོའི་ཆོགས་པ་དང་། ཞལ་འདོན་གནང་
 བ། ལུས་ཀྱིས་མི་མཆོད་མཛད་ཚུལ་སོགས་མངལ། བྱི་ཉིན་ཡང་ཆོགས་པ་
 མངལ་ཞིང་། ཞལ་ལག་མཉམ་དུ་གནང་། དགོང་མོར་ས་གནས་གཞན་གྱི་
 དགོན་པ་དང་། སྤུམ་མངལ་ཞིང་། སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་མི་སྤྱན་བདག་
 ཀུན་དགའ་སྤུམ་ཆོགས་ཀྱི་ཁང་པའི་སྟོ་འབྲེད་ཀྱི་མཛད་སྟོར། རྒྱ་སྤུམ་མང་
 པོ་དང་། ལུལ་མི་མང་པོ་འཛོམས་པ་དེར་སོང་ནས་གྲོལ་བ་དང་། དགོང་མོར་
 ཐེ་སྤེའི་རང་གནས་སུ་སྤྲེའི་རང་དང་གྲུ་པ་གསུམ། ཤེར་སྟོན། ཨ་ནེ་བཅས་
 ཡོད། སྤྱི་ཆེས་ ༢༠ ཉིན་གྲུང་སྤྱན་བདག་གིས་གསོལ་ཆོགས་དང་། དགོང་
 མོར་བག་གཡི་སོང་གིས་ཟ་ཁང་དུ་བོས་པར་སོང་། སྤྱི་ཆེས་ ༢༡ ཉིན་བཟོ་
 གའི་ནང་རིག་བྱེད་མའི་སྤྱན་སྟེག་བཏོན། ༢༢ སྤྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༤ ཉིན་རང་

གི་རྒྱུན་སྲོལ་སོན་ངོང་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མི། ཁོང་གི་རེ་འདུན་ལྟར། ས་
སྐྱུ་ཁྱི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ཅིང་སྟེན་སྦྱང་གནས་ལྟ་ཁང་དུ་གདན་འདྲེན་བྱས་
ཏེ། འབྲུང་འདུལ་ཞི་བའི་རྒྱུན་སྟེག་སྤྱགས་པར། སྐ་ལྷ་ལྷ་བརྩའི་སྐོར་གྱི་
ཆོགས་པ་དང་། མང་ཆོགས་ལྷ་བརྩའི་སྐོར་འཛོམས་བྱང་བ་དང་། རང་གིས་
སྟེ་བྲིད་བྱས་པ་ལ། བྱ་རྒྱིག་དང་། སྟེག་རྩལ་ཤིན་དུ་འབེལ་པོ་སོགས་སྤུན་སྤྱུལ་
ཆོགས་པར་གྱུར་ཏེ། སྤྱགས་ཤིན་དུ་མཉེས་པར་མཛད། ཉིན་གྲང་གི་གསེལ་
ཆོགས་སྤུལ། རི་བོ་ཆེན་པོའི་གཤམ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་རྩ་རོགས་ཀྱི་སྦྱེ་འགོ་མང་
པོར་འབྲེལ་ཆད་དོན་ལྟན་དུ་གྱུར། ཚུར་ཐེབས་ཞོར་སྤྱོད་ཏེ། ཐེ་སྤེའི་གྲོང་ཁྱིམ་
དུ་རིང་ཐམ་སྐྱ་མའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཡིན་པའི་རང་གི་སྟོད་གནས་དེར་སྦྱུན་
བྲངས་པར། སྐ་ལྷ་ལྷ་བརྩ་ལྟག་དང་། མང་ཆོགས་བརྒྱ་སྐོར་འཛོམས་ཤིང་། དེར་
ཆོས་བྲིད་དང་བསྟོ་སྟོན་གནང་།

གྱི་ཆོས་༥ ཉིན་གྱི་ཕྱི་དོར། མོན་རྫོང་ཆོས་ཆོག་མཆོད་པའི་ནང་དུ་
 གདན་འདེན་བྱས་པར། ཉིན་ཁྲུས་དང་རབ་གནས། མང་ཆོག་མཆོད་པའི་ཆོས་
 འབྲེལ་མཛད། གྱི་ཆོས་ ༧ ཉིན་མོར། སྐུ་བས་མགོན་འཛིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་གར་དུ་
 སར་ཕེབས་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། ཞོགས་སྤྱོད་མཁུན་མཛུགས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ ༧ བའི་ནང་དུ་
 མཁུན་བཆེ་འཛིན་པོ་ཆེས་གདན་བྱས་ཏེ། རྟེན་རྫོང་སར་བཤད་
 གྲུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་གསར་བཞེངས་ཐུབ་པའི་རབ་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 ཕེབས་དགོས་ཚུལ་དང་། བོད་རྒྱ་དབྱེ་པའི་ཆོས་ཤར་ནས་མཆོད་པའི་ལས་

སྒོན་འཕྲོས་རྒྱུད་ཅེ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་དབང་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་
བར་ནམས་སྤྱོད་རང་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་སྒྲིན་བདག་པལ་ཆེར་རྟིང་པ་ཆོའི་
རེ་འདོད་ལྟར་གསོན་པོའི་རྒྱུན་སེལ་དང་། གཤེན་པོའི་སྒྲིབ་སྦྱོང་གི་ཆེད་
དུ། སྒྲོལ་ཆོག་དང་། སྒྲན་ཆོག་སྒྲིན་སྟེག་ གཡང་བསྐྱབ། བསྐྱོ་སྒོན་སོགས་
དང་། ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲུལ་ཁྲིད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲུལ་འགའ་ཞིག་
དང་། གཞན་སེམས་ཁྲིད་དང་། བྱིན་རྒྱབས་ཁ་ཤས་བྱས། སྒྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་
༥ ནས། དགོང་མོའི་རྒྱུ་ཆོད་བདུན་དང་བྱེད་ནས་ཅམ། ད་པན་ཆད་མདོན་པ་
མཛོད་ཁྲིད་རྒྱུ་ལ། འདི་རུབ་དབྱིག་གཉེན་ཀྱི་ནམ་ཐར་ཁྲིད་པ་དང་། གཟའ་
འཁོར་རེ་རེ་བཞིན། རེས་གཟའ་ལྷག་པ་དང་། སྤར་བུ། པ་སངས་བཅས་གསུམ་
ཀྱི་དགོང་མོར། དཔེ་མཛོད་ཁང་འདི་ཉིད་དུ་མཛོད་ཀྱི་དཔེ་ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་དང་།
དེ་མིན་ཀྱི་དུས་ཆོད་ལ་བྱེ་རྩལ་ཀྱི་སྒྲིན་བདག་སོ་སོའི་དོར་བྱས་ཏེ། གསོན་
གཤེན་ཀྱི་རྒྱུན་སེལ་དང་སྒྲིབ་སྦྱོང་གི་ཆོ་ག་བསྐྱོ་སྒོན་བཅས་དང་། ཆོས་
ཁྲིད་ལ་འགོ་རྒྱུ་དང་། དེ་དག་གི་སྐད་རྒྱུར་པལ་ཆེ་བ་ནི་སྒོན་ལོ་ལྟར་རང་
སྒོལ་བུ་མོ་ཤེས་རབ་སྒོལ་མ་ཡིན་པ་དང་། ད་དུང་སྒྲིན་བདག་གསར་རྟིང་ཆོ་
དང་པན་རྒྱུན་རོ་སྦོད་འབྲེལ་མཐུད། བཤད་གྲུའི་གནས་རྒྱལ་དེལ་བསྐྱུགས་
དང་། པར་རྒྱུར་ལམ་ཀྱི་རོགས་སྦྱོར་གང་དག་བྱས་བྱུང་བ་དང་། མདོན་པ་
མཛོད་སྒྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༠ བར་དུ་བཤད་ཁྲིད་བྱས་པར་གནས་དང་པོ་
གཉིས་ཆར་སོང་བ་དེ་དག་གི་རྩ་འབྲེལ་གཉིས་ཆར། རྒྱ་མི་རང་གི་སྐད་ཡིག་

ཐོག་ཏུ་མོ་རང་གིས་ཞོར་དུ་བསྐྱར་བྱས་སོང་།

སྤྱི་ཆེས་ ༡༥ འབྲི་ཁུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་སུ་གདན་ཞུས་
ལྟར་སོང་སྟེ། དགོང་མོ་གསུམ་རིང་། སྤྲ་མ་ལྷ་བཙུ་པ་ཆར་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་པ་
ལྟར་བྲིད། ཆོགས་མི་ལྷ་བཙུའི་སྐོར་འདྲོམས། སྤྱི་ཆེས་ ༡༧ འཕྲི་གཉིས་
རིང་ཅིང་སྟོན་ལྟ་ཁང་དུ་སོང་། ཁོ་ང་ཡིས་སྤྱིན་བདག་བྱས་ཏེ། སྤྱང་གནས་
ཆ་གཅིག་བཙུགས་པར་མང་ཆོགས་བཞི་བཙུའི་ལྷག་འདྲོམས་ཤིང་། དེ་ཆོར་
ཉིན་གཉིས་ལ་སྟོན་ལྟ་བཞིན་ཏེ་སེམས་བྲིད་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་
བཞི་པའི་རྗེས་གནང་། འགྲོ་དོན་མཁའ་བྱུང་མའི་སྟོན་བྲིད། དེའི་སྟོན་བསྐྱེད་
དབྱངས་བཅས་བྱས་པར། ཆང་མ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་ཤིང་དགའ་བའི་རྗེས་
སུ་ཡི་རངས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དགེ་མ་ཆོས་སྤྱིན་དཔལ་མོ་ལ་གསུང་སྐད་སྟན་
པོ་འདུག དབུ་མཛད་བྱེད་དུ་བཙུག རང་ནས་སྟོན་བསྐྱེད་འདི་ཡུལ་ཕྱོགས་
འདིར། ཅི་ལྟས་སུ་སྤེལ་བསམ་པ་ཡིན་པས། ད་རེས་ཐེངས་དང་པོར་ཆོད་ལྟ་
བྱས་པར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་བྱུང་སོང་།

སྤྱི་ཆེས་ ༦ པའི་ཆེས་ ༡༧ འཕྲི་གནས་སུ་ཞུགས་ཏེ། ཐེ་
མོར། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་སུ་གདན་ཞུས་ལྟར་སོང་བར་
ཞག་ལྷ་འགོར། ཕྱག་དྲོར་དང་། འཇམ་དབྱངས། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་
བཞི་པ་ནམས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་། སྤྱན་ཆོག་བཏོན། རིག་བྱེད་མའི་སྤྱིན་
སྟེན་དང་། ཀུན་རིག་གི་བྱང་ཆོག་བྱས། སྤྱབས་སྟོན་བཏོན། སེམས་བྲིད་

དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒྲིམ་བཞུགས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་དང་སྐད་ཀྱི་དགོང་
མོ་གཉིས་སུ་བཞུགས་སྒྲིམ་དབྱངས་བཅས་ལེགས་པོ་བྱུང་། ཆང་མ་དགའ་
སྟོང་འཕེལ་བར་གྱུར་སོང་། མང་ཆོགས་ལྡན་བཅའི་སྒྲིམ་འདུག སྤྱི་ཆེས་ ༡༧
ཉིན། སྐད་སྒྱུར་མོ་རྒྱ་ཤར་དུ་འགྲོ་དགོས་བྱུང་བར། དེའི་ཆོ་རྒྱ་མི་རང་སྟོབ་
ཅི་ཅིང་ཅུང་། ངའི་སྐད་སྒྱུར་ཆེད་འབྱོར་བྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ། ཉིན་འདིའི་
སྔ་རྒྱུ་གནམ་གྱུར་ལེགས་ཏེ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བ་ཁང་དུ་ཁྲ་རིག་རིན་པོ་ཆེའི་
ཆོས་ཆོགས་སུ་གདན་ཁྲུས་ལྟར་སོང་སྟེ། འག་གསུམ་བསྐྱད། སྐབས་སྒྲིམ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བས། སྟོན་འགྲོ་སྟོན་མོང་དང་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེན་པ་
བཞི་བུལ་སོགས་ཁྲིད། མང་ཆོགས་ལྡན་བཅའི་སྒྲིམ་འཛོམས། བསྐྱང་གསོ་ཡང་
བཏོན། སྤྱི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་ཉིན་བདུན་རིང་། ཐེ་མཐོག་ཁྲ་རིག་ཆོས་ཆོགས་སུ་
བསྐྱད་དེ། སྒྲིམ་ལྡན་བཅུ་པ་དང་། དབུ་མ་བཤེས་སྤྱིངས་ཆང་བར་ཁྲིད། སྐབས་
སྒྲིམ་དང་། དབྱངས་ལེགས་སྟོན་བཏོན། སྤྱི་ཆེས་ ༢༠ ཉིན་ཉིན་
གཉིས་རིང་ལ། ཅིང་ལང་མང་ཆོགས་རྩར་སོང་སྟེ། སྟོན་ལྟ་དང་། ཀྱུན་རིག་གི་
དབྱང་ཆོག་བཏོན། སྐབས་སྒྲིམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་བྱས། སྒྲིམ་
བཞུགས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་དང་། བཞུགས་སྒྲིམ་དབྱངས་བཅས་བྱས་པར། སལ་ཆེ་བ་
སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་ཏེ་དད་གྲུས་དང་། རེས་འབྱུང་སྒྲིམ་གྱིས་མིག་ཆུཤོར་
བ་དང་། དགའ་སྟོང་ཆེར་སྐྱེས་པའི་ནམ་འགྱུར་གྱིས། རྗེས་སོར་འོང་རྒྱུའི་རེ་
འདུན་ཆེན་པོ་བཏོན་བྱུང་།

གྱུ་ཁྱེ་ ༥ པའི་ཆོས་ ༡༩ ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་། སོན་ངོང་ཆོས་
 ཆོག་ས་སྤྱོད་ལྟེ། གུན་རིག་གི་བྱང་ཆོག་བཏོན་པ་དང་ཞོར་དུ། སྐབས་སྤྱི་
 དང་། ཐུགས་ཆེན་བྱག་བཞི་པ། སྒྲོལ་མ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ཐུགས་ཆེན་
 སྤྱི་མ་བཞུགས་ཀྱི་བྲིད་ལུང་དང་འབྲེལ། བཞུགས་སྤྱི་མ་དབྱངས་བཅས་དགོང་རེ་
 བཞིན་བྱས་པར། སྤོན་བཞིན་མང་ཆོག་ས་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས་ཏེ་དགའ་
 བསུ་ཐོབ་པར་བྱང་། གྱུ་ཆོས་ ༡༦ དགོང་མོ་ནས། རོར་སང་གེ་ཁྱེ་མའི་ཆོས་
 ཆོག་ས་སྤྱོད་ལྟེ། དགོང་མོ་གཉིས་རིང་ལ། སྐབས་སྤྱི་མ་སྤོན་དུ་འགྲོ་བས་
 སྐབས་འགྲོ་དང་། བྱག་དང་། རོར་སེམས། མཆོལ་བཅས་སྤོན་འགྲོའི་བྲིད་
 བྱས། གྱུ་ཁྱེ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡ ནས། རི་ལའི་ནང་བསྐྱེད་དེ། ཤར་ཏག་རན་དུ་
 སོང་ལྟེ། ཞག་བཞིའི་རིང་ལ། སྤོན་གཏོང་གི་དགེ་མ་མཇུག་པ་དང་། དེའི་
 སྤོན་ཁང་ཆེན་མོར་ལྷ་སྒྲོར་བྱས། ལུལ་མའི་ཆོག་ས་པ་ཆེ་ཆུང་བཞི་སོ་སོའི་
 གདན་ལྷན་ལྟར་སོང་ལྟེ། སྐབས་སྤྱི་མ་བྲིད་བཅས་དང་། ཆོས་འབྲེལ་སེམས་
 བྲིད་ཅི་རིགས་བྱས་པར། དད་སྡོམ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཕྱིན་ཆད་འོངས་སྐབ་
 པའི་རེ་འདུན་ཡང་ཡང་བཏོན་བྱང་། གྱུ་ཆོས་ ༥ ནས་ཐར་ཅེ་ཞབས་བྱང་རིན་
 པོ་ཆེའི་ཆོས་ཆོག་ས་སྤྱོད་ལྟེ། དགོང་མོ་གཉིས་ལ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལག་ལེན་ཆར་
 གཅིག་བྲིད། གྱུ་ཆོས་ ༥ དང་གྱུ་ཆོས་ ༡ སོ་སོར་ཉིན་སྤྱིར། རིན་པོ་ཆེའི་
 ཆོས་ཆོག་ས་སྤྱོད་ལྟེ། འབྲུང་འདུལ་ཞི་བའི་སྤོན་སྤྱི་མ་དང་། སྤོན་གཏོང་ཆོག་ས་
 པའི་སར་མཆོད་འབུལ་དང་། བསྡོམ་སྤོན། ཡོན་བཤད་བཅས་བྱས་པར། ཆོག་ས་

མི་བརྒྱ་ལྷག་རེ་འདྲོམས་པར་སྐྱབས་སྒྲོམ་ཡང་བཏོན།

སྤྱི་ཆེས་ ༩ ནས་ཐད་དོང་གི་ཁོངས་གཏོགས། ཐོ་ཡོན་དུ་སོང་
སྟེ། ཡུལ་མིའི་ཆོགས་པ་ཞིག་གི་སར་ཉིན་གཉིས་ལ། སྐབས་ལྟ་དང་། ཀྱན་
རིག་གི་བྱང་ཆོག་བཏོན། ལྷ་སྤྱ་བཅུ་ཙམ་ཡོད། ཉིན་གཉིས་ཆར་མང་ཆོགས་
ལ་བསྟེན་གནས་སྒྲོམ་པ་ཐོག་ཞོར་དུ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲོམ་པ་བྲིད་བཅས་
དང་། སྐབས་རས་གཟིགས་བྱག་བཞི་པའི་རྗེས་གནང་། ལྷགས་ཆེན་སྒྲོམ་
བཞུགས་ཀྱི་བྲིད་ལུང་དང་འབྲེལ་བའི་བཞུགས་སྒྲོམ་དབྱངས་བཅས་དང་། ཟས་
བསྟོ་གསུར་སོགས་སྟོན་མ་ལྟར་བྱས་པར། མང་ཆོགས་ཀྱིས་དད་སྟོབས་ཆད་མེད་
བྱས་བུང་། དེ་དག་གི་བར་མཚམས་ནམས་སུ་ཡང་། ལྷ་བ་བྱེད་ལྟ་ཙམ་གྱི་
རིང་ལ་ཉིན་ལྟར་བཞིན། སྤྱིན་བདག་སོ་སོའི་དོར་བྱས་ཏེ། བྱིས་ཆང་གཅིག་
ནས་གཉིས་སམ། སྐབས་འགར་བདུན་གྱི་བར་སོང་སྟེ། ཞབས་རིམ་སྒྲོལ་
ཆོག་སོགས་དང་། ཕྱིན་ལྷབས། ཆོས་འབྲེལ་ཅི་རིགས་པར་རེ་རེ་ནས་འབྲི་
ཆོད་མེད། དེར་བརྟེན་རང་ལ་དགོས་པའི་བཤད་གྲུའི་འཆོར་ཉིན་དུ། ཐེ་སྒོར་
ས་ལ་ལྷ་ «༥༠༠༠༠༠༠» ཙམ་འགྱུར་བ་འདྲ། དཀོར་དེ་ནམས་ཀྱི་ཆུང་བ་སྒོར་
གཅིག་རེ་ཙམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཡོན་དུ་དམིགས་ཏེ། དགོང་རེར་ཚུ་ཆོད་བཞི་
ལྟ་ཙམ་ལས་མ་ཉལ་བར། སེམས་བསྐྱེད་དང་བསྟོ་སྟོན་ཅི་རྒྱས་བྱས་ཤིང་།
ཐད་ཀར་དམིགས་གཏད་འབྲེལ་བའི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོམ་བྲིད་བཏབ་
པ་ཙམ་ཡང་། མི་གཅིག་ནས་བརྒྱ་ལྷག་གི་བར། ཅི་བྱང་ལ་བཞིས་པའི་སུམ་

ཅུ་ཐམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲིམ་ཡང་ཐེངས་ཁ་ཤས་བཏོན། ཐེ་མན་དུ་
 ད་རེས་སོང་བ་འདི་ཐེངས་བཞི་པ་ཡིན། ལོ་རེ་བཞིན་སྒྱིན་བདག་ཆོས་བཅེ་
 ག་དུང་ཇི་ཆེར་བྱས་ཤིང་། རྗེས་སོར་འོངས་སྐྱུའི་རེ་འདུན་ཡང་ཡང་བཏོན་
 བྱང་། རང་ནས་ཀྱང་སྒྱིན་བདག་འབྲེལ་ཡོད་གཙོས་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་ལས་འདིའི་
 སྒྱེ་འགོ་བརྒྱད་པ་བཅས་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་ཐེབས་སྤྱབ་ཐབས་ལ་དམིགས་
 ཤིང་། དཀོར་རྩལ་ཆུད་མི་བཟུང་བའི་ཆེན་ཆུང་སྒྲིན་ངེས་སུ་འགྱུར་བར་ཅི་དྲག་
 སེམས་བཞིན་པ་ཡིན། མདོར་ན་རྒྱ་གོག་རང་ལོ་དོན་དགུ་ཐོག་ནས། བརྒྱད་
 ཅུ་བེན་རན་པའི་དུས་སུ་འང་དཀའ་ཆོག་ལས་འདི་འདྲ་བྱས་པ་ཡང་བསྟན་པའི་
 དོན་དུ་སེམས་པ་ལས་གཞན་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡང་མེད། དེས་ན་ང་ཡིས་
 བར་ཆོས་འབྲེལ་བྱས་པ་དང་། ཚུར་བཅུང་བེད་གི་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
 དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་ཆར་པན་
 བདེའི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་ངེས་སོང་། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་ལ།

༡༩༩༩ སྤྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༡༥ ཉིན་ཚུ་ཆོད་ ༡ པར། ཐེ་མན་གནམ་
 ཐང་ནས་འོངས་པར། ཉོང་གོང་བརྒྱད། རྒྱ་གར་གླི་ལིར་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་པར་
 སྤེལ་བྱང་ངོ་། །

༡༡། འབར་མའམ་མན་ཏན་དུ་གནས་བསྐྱར་སོང་བ།

༡༠༠༡-༡༡-༡༥ གནམ་ཐོག་ནས་མན་ཏན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཡམ་གོང་དུ་
འབྱོར། བྱིང་མཁན་སེལ་པོར་བུ་མོ་གོན་ལི་རེད། རང་གྲྭ་ངག་དབང་འོད་ཟེར་
དང་སྐད་རྒྱུར་མོ་ཤེར་སྟོན་བཅས་རྒྱལ་པ་སྟོམ་མི་༡༩ ཡོད། གནམ་ཐང་ནས་
བརྩམས། གཞུང་གི་སྟེ་ལེན་དང་། བསུ་སྦྱེལ་གྱ་སྒྲིག་ཤིན་ཏུ་ལེགས། དགོང་
མོར། དམག་དཔོན་སྟོང་གི་དགོན་པ་ཞེས། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་དབུ་སྒྲ་
བཞུགས་པའི་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ། འཁོར་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་
བཞུགས། དེ་ཉིད་མཇལ་ཞིང་བསྐྱོར་ཏེ། སྟོན་ལམ་བཏབ།

 ཞོགས་སྤྱ་གནམ་ཐོག་ནས། བུ་གོན་ཞེས་རྒྱལ་ས་རྟིང་པར་
སྟེབས། དེར་སྟོན་རྒྱལ་རབས་༩༥ ཡིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེ་
ཆུང་། ༩༩༩༩༡༡ ཡོད་པར་གྲགས། རྩ་ཆོད་ ༡ རྗེས་གནས་དེར་འབྱོར། གནམ་
ཐང་ནས་བསུ་བ་དང་། གནས་བསྐྱོར་འགོ་རྒྱུའི་ཆེད་མོ་ཏ་ཡག་པོ་དང་། ཟ་
ཁང་དང་། ཞག་སྟོང་གྱི་མགོན་ཁང་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་བཀོད་སྒྲིག་འདུག
ལམ་འགག་ཡང་བདེ་བ་དང་། བྱིང་མཁན་ལས་བྱེད་པ་མི་བཟང་ཞིང་སྐད་
ཤེས་པ། རྟེན་དང་གནས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལམ་རྒྱས་སོགས་ཆང་མཤེས་པ་
ཞིག་འདུག་པར་བཀྱིན་ཆེ་བུང་། ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་མས་ཀྱི་ནང་རྟེན་

བཞུགས་པའི་གསེར་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་པོ་མཇུག་པའི་མཚོད་འབྲུག་གསོལ་བཏབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟུང་། བསྐྱོད་སོགས་བྱས། ཉིན་གྲང་རྗེས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆའོར་བ་གཅིག་གིས་བཞེངས་ཟེར། སངས་རྒྱུས་དུས་གསུམ་བྱོན་པའི་སྐུ་ཆེན་པོ་གསུམ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཅན་དང་། ལྷ་ཁང་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་བྱ་ངན་འདའ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅས་མཇུག་རྒྱ་འདུག ཨན་རྩ་ཞེས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ཏུ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་འཆད་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་བཞེངས་སྐུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཞལ་བཞད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ལྷ་ཁང་དེ་ཡི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སྐུ་རྒྱབ་བཅས་སུ་ལྷ་ཁང་རེའི་ནང་བཞེངས་སྐུ་ལ་དབྱས་གྱི་དང་ཕྱོགས་འདྲ་ཅན་རེ་ཡང་མཇུག་རྒྱ་འདུག དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པར་རྒྱལ་པོ་གཅིག་གི་དམིགས་བསལ་དུ་གཞན་དང་མི་མཉམ་པའི་ཆེད་དུ་བཞེངས་པ་རེད་ཟེར། མཚོད་རྟེན་གཞན་ཀྱང་ལས་མཐོ་བར་གྲགས་པའི་མཚོད་རྟེན་ཆེན་པོ་གཅིག་འདུག་པར་མཇུག་ཞིང་བསྐྱོར་ནས་དགོང་མོར་སྒེ་ལེན་གྱི་མགོན་ཁང་དུ་བཞད། སྤོ་པོ་བྱང་ཞིང་མི་ཆེ་ཡང་དོན་དུ་སོང་བར་བསམ། དགོ་བ་ཡང་ཡང་བསྐྱོས།

༡༠༠༡-༡༡-༡༩ ཞོགས་པར་གནམ་ཐོག་ནས་མན་ཏན་གྱི་རྒྱལ་ས་རྟེན་པ་ཟེར། མཇུག་ལོང་ཞེས་པའི་གནམ་ཐང་དུ་འབྱོར། དེ་ནས་མོ་ཏའི་ནང་ཞུགས། རྒྱ་ཆོད་བརྒྱ་པར་དགོ་འདུན་པ་སུམ་སྟོང་ཡོད་པའི་ཆོས་སྡེ་མ་རྒྱ་ཀུན་ཡར་དགོ་འདུན་པ་ལ། དད་སྦྱིན་ཆོས་གསོལ་ཆོགས་སྤུལ་བ་དང་བཞེས་

ཚུལ་མངལ་ཞིང་། རང་དང་རང་འཁོར་སྤྱིན་བདག་ཆོས་དག་འདུན་སྤྱི་ལ་
གསོལ་སྟོན་འབྲེལ་འཛིག་ཡང་སྤུལ་རྒྱུ་སྐལ་བཟང་རྟེན། ཉིན་གྲང་ཀུན་ཐེ་
ཡམ་མགོན་ཁང་དུ་གསོལ་ཆོགས་བྱས། མགོན་ཁང་གིན་ཏུ་སྟོ་སྤྱིད་ཅན་ཞིག་
འདུག། འདིར་ཞག་གཉིས་སྟོན་རྒྱ་རེད། འདི་ཕྱོགས་དབྱིབ་རིས་དབང་སྦྱར་
སྐབས་ཀྱི་པོ་བྲང་རེད་ཟེར། ཀྱི་ལོ་མི་ཁྲར་གཉིས་རེ་ཕྱོགས་རེར་ཡོད་པའི་
མཁར་སྒྲགས་རི་བཙོ་བྱད་ཅན། སྟོ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མཁར་རྟེང་ཆེན་པོ་ཞིག་
འདུག། གཞན་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་མཆོད་རྟེན་མང་པོ་ལ། སྦྱ་གསེར་གསོལ་བ་བྱད་
པར་ཅན་ཡང་མང་པོ་མངལ་རྒྱ་འདུག།

ཉིན་གྲང་རྗེས་ནས་རིམ་པས་གནས་མངལ་བསྐྱོར་བྲིད་བྱུང་
བའི་ཐོག་མར། དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པར་རྒྱལ་པོ་གཅིག་གིས་བཞེངས་
ཟེར། ལུན་མིན་གསེར་གྱི་ལྷ་ཁང་ཞེས། ཕྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་བཙོ་དབྱིབས་
ལ། རང་དབུས་དང་ཕྱོགས་བཞི་ལྷ་ཁང་ཡིན་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་གིན་ཏུ་
ཆེན་པོ་རེ་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་བཙོ་དབྱིབས་འདྲ་བ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་མང་
པོ་ཡོད་པ་ལ། ལྷགས་རི་དང་སྟོ་ཆེན་བཅས་བྱད་པར་ཅན་ཞིག་དང་། དུས་
རབས་བརྒྱ་བདུན་ནང་བཞེངས་ཟེར། བཞེངས་མཁན་སྤྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་
ཉིད་ཀྱང་དེར་སྦྱ་བཞེགས་པའི་ལྷ་ཁང་སྟོན་གྲགས་ཅན་བཀའ་འཁྱར་ལྷ་
ཁང་ཞེས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡོངས་རྒྱུགས་རྟེན་དུ་བཞུགས་པ་ལ། ཕྱི་མཆོད་
རྟེན་ལ་ནང་ལྷ་ཁང་ཡིན་པར་བཙོ་དབྱིབས་མཛེས་བྱད་ཅན་ཞིག་དང་། དེའི་

ཕྱི་རོལ་རིམ་པ་མང་པོ་བྱས་ཏེ་བསྐྱོར་བ་ལ། རྩེ་སྤོད་གསུམ་ནང་ཆན་གྱི་བྱེ་
བྲག་ཆན་པ་རེ་རེ། རྫོང་དཀར་པོའི་ངོས་ལ་བསྐྱོས་རིས་ལ་གསེར་བྱགས་པ་
ཅན། རེ་རེ་བཞིན་སང་ཁྲིའི་སྒོ་རྒྱང་ནས་པར་མཇལ་ཆོག་པ་ཅན་གྱི་ནང་
ཉེན་ཅན། མཆོད་ཉེན་བཟོ་དབྱིབས་མཛེས་བྱད་ཅན། དེ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་
བཀོད་རྒྱལ་དང་བཟོ་དབྱིབས་གྱི་འདྲ་དཔེ་བཅས་མཇལ་རྒྱུ་འདུག སངས་
རྒྱུ་གྱི་ན་བཟའ་ནང་ཉེན་ཅན་གྱི་མཆོད་ཉེན་བྱད་པར་ཅན་ཞིག་རིའི་རྩེ་
མོར་ནང་དབྱུས་དང་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་ཡིན་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུ་བྱད་
པར་ཅན་བཞུགས་པ་དང་། ཕྱི་མཆོད་ཉེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱི་ནང་ཆང་མ་བཟོ་
དབྱིབས་མཛེས་བྱད་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་ལྷ་བྱུ་ཞིག་འདུག་པར་མཇལ།

༡༠༠༡-༡༡-༡༥ སྤྱི་ལོ་མཇུག་ལོར་གསེར་གྱི་སངས་རྒྱུ་ཆེན་པོ། ཕྱི་
མཆོད་ཉེན་ལ་ནང་དུ་དུས་རབས་གཉིས་པར་རྒྱ་གར་ནས་སྤྱན་དངས་པར་
ཟེར། གསོལ་བཏབ་སྒོན་ལམ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་ཡ་མཆན་ཅན། སངས་
རྒྱུ་གྱི་སྐུ་བྱད་པར་ཅན། སྐུ་གསེར་སྤུལ་ཆོག་པ་ཅན་ལ་ཕྱོགས་གྱི་ལྷ་ཁང་
དང་ནང་གི་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུ་བཞུགས་ཤིང་། ཕྱི་མཆོད་ཉེན་ལ་ཅན་པར་མཇལ་
རྒྱུ་བྱུང་། གཞན་ལྷའི་སྐུ་རྫོང་ལས་བཞེངས་པའི་བཟོ་བྱ་སྟོགས་འགའ་ཡང་
བལྟས། ཉེན་གྲུང་རྩིས་ཡི་ཀན་ཟེར་བའི་གནས་སུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་མ་ཆེམས་
ནང་ཉེན་དུ་བཞུགས་ཞེས་གྲགས་པར་མཆོད་ཉེན་དཀར་པོ་རྒྱུ་པོ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ལ་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་རེའི་ནང་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐུ་བརྟན་

ཤིན་ཏུ་བྱོན་ལེགས་ཅན་རེ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བཟོ་དབྱིབས་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་
མངོས་བྱང་ཅན་བཞུགས་པ་ནམས་མཇལ། རི་བོ་སོ་བདུན་གྱི་སྤལ་པའི་རི་
ཟེར། རི་ཆེ་དེར་བྱི་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཤིན་ཏུ་བཀོད་མངོས་ཅན་ཆེ་ཆུང་
མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་སོ་སོར་སངས་རྒྱས་ཞེ་ལྷ་དང་བཙུ་གསུམ་སོགས་ཤིན་
ཏུ་བྱོན་ལེགས་ཅན་གྲངས་མང་པོ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤུག་སྤུབ་པ་རེད། དེའི་རི་
ཆེ་ཆུང་གཞན་ཡིན་པ་ཞིག་འདུག དེ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོ་མ་
ལོན་པའི་དུས་སུ་དག་བཅོམ་པ་ལྷ་བརྒྱ་ཡི་འཁོར་དང་བཅས་དངོས་སུ་བྱོན་
པ་དང་། ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ཞོགས་སྤའི་གསོལ་ཇ་མ་སྤལ་བའི་སྟོན་དུ། རྒྱལ་པོའི་
སྟོན་པོ་དབུ་དབུང་ཡ་ཞེས་པ་ཞིག་གིས་སྟོན་པ་ལ་ཞོགས་པ་སྤེལ་མའི་གསོལ་
ཇ་སྤལ་བའི་ས་ཆ་རེད་ཟེར། ཕྱི་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ལ་ནང་ལྷ་
ཁང་ཆེན་པོའི་ནང་བཞུགས། རྫོང་ཀར་ལས་སྤུབ་པའི་སྤུབ་པའི་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་
ཆེ་ཞིང་བྱོན་ལེགས་པ་ཞིག་དང་། ཕྱོགས་བཞིར་ལྷ་ཁང་དང་སངས་རྒྱས་
གྱི་སྐྱེ་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་བཟོ་དབྱིབས་དང་
དངོས་རྒྱ་མངོས་རྩལ་ཚང་མ་བྱང་པར་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པར་མཇལ་རྒྱུའི་
སྐལ་བཟང་བྱུང་། ཕྱིར་འོང་། མདང་གི་མགོན་ཁང་རིའི་མཆོད་རྟེན་མཇལ་
གནས་སུ་བཞུད།

༡༠༠༡-༡༡-༡༩ སྤར་ཤར་གནམ་ཐོག་ནས་ཡམ་གོང་དུ་ཚུར་འབྱོར་བ་
དང་། བྱི་ཚང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཟེར། ཤུག་

ཐུབ་པའི་སྐྱོད་བྱ་རྒྱུ་གསལ་བའི་གསེར་མ་ལོ་རྒྱུ་ཅན་མཇལ་བ་དང་། རང་
འཁོར་བཅས་ཀྱིས་སྐྱབས་འགོ་དང་བྱང་སྡེ་མ་སྒྲངས་ཏེ་གསལ་འདེབས་སྟོན་
ལམ་ཡིད་ཆེ་མས་པ་ཅམ་ཁྱུས། དེར་སྐྱོད་སྐྱོན་བྱང་མ་ཐག་པར་བྱིད་སྟེབས་
འདུག་ཟེར་ཏེ་བྱིས་ཆང་དེས་ཡ་མཚན་དུའང་བཅིས། ཉིན་གྲང་རྗེས་ཟ་
ཁང་དུ་ཟོས། དགོང་རྩོམ་མན་ཏན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དགེ་འདུན་སྦྱིའི་མཐོ་རིམ་
སྟོབ་གྲ་ཆེན་མོའི་སྟོབ་སྦྱིའི་མདུན་དུ་མཇལ་ཏེ་ན་བཟའི་རྟེན་འབྲེལ་མཚན་
ལུལ། གསེར་གྱི་མཚན་རྟེན་ཆེན་མོ་ཞེས་སྟན་གྲགས་ཅན། སྟོབ་གྲའི་ཆོགས་
ཁང་ཆེན་མོ་ཞེས་འདུས་ཆོགས་ཁྲི་ཚུད་པའི་ཁང་ཆེན་བྱིན་སྐྱབས་ཅན་
ཞིག་འདུག་པར་མཇལ། ཆོང་དཔོན་ག་གོན་དང་བཟང་སྦྱང་གཉིས་ལ་སྟོན་
པ་སངས་རྒྱུ་གྱིས་དངོས་སུ་གནང་བའི་དབུ་སྐྱ་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པའི་
མཚན་རྟེན་གཙོ་བོ་ལ་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་མཚན་རྟེན་མང་པོས་བསྐྱོར་ཞིང་
བྱིན་སྐྱབས་དང་བཟོ་དབྱིབས་རིན་ཐང་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞིག་
བཞུགས་པར་མཇལ་བ་དང་། གསལ་སྟོན་སོགས་ཅི་རུས་ཁྱུས། དགོང་མོར་
དང་པོའི་མགོན་ཁང་དུ་བསྐྱད།

༡༠༠༡-༡༡-༡༠ ཉིན་མོར་སྟན་རུང་ཞེས་ནམ་མཁའི་བར་སྤང་དོའི་
མཚན་རྟེན་ནམ་རྒྱུད་གིས་འགྲུལ་སྦྱོད་གཏོང་བའི་དོའི་མཚན་རྟེན་ཞེས་པ་
མཇལ་བསྐྱོར་དུ་སོང་བར། སྤྲ་སེ་ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་ཅམ་འགོར་སོང་། རི་སྐྱེད་
ཅམ་དུ་མགོན་ཁང་འདུག དེ་ཡན་ཆད་མང་ཆོགས་གོམ་བགོད་དགོས་ཤིང་

རང་གི་བྱམས་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་ཡར་མར་དུ་ཁུར་སྒྲ་བྱས་ཤིང་དེར་སྟེབས་པ་
ན། དངོས་བཅུགས། རི་ཅེའི་བྲག་གཡང་གི་སྟེང་བྱར་བྱང་རིག་ཅམ་གྱིས་རྩོ་
པ་པོ་ཆེན་པོ་རིལ་ལྷུམ་གྱི་སྟེང་དུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པར་དེའི་ནང་རྟེན་
སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པའི་དབུ་སྒྲ་ཡོད་པར་གྲགས། ཤིན་རྒྱལ་མཆོན་ཅན་
ཞིག་བཅུགས། དེའི་མདུན་དུ་གསོལ་སྟོན་གང་བཏབ་འབྲུབ་ཅིས་ཟེར། ཉིན་
རེ་བཞིན་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་མི་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་མཇལ་བསྐྱོར་དུ་འགྲོ་འོང་
བྱེད་བཞིན་པ་རེད་འདུག དེ་ཅུབ་རི་སྟེང་མགོན་ཁང་དེར་བསྐྱད། སྟོ་པོ་བྱང་།

༡༠༠༡-༡༡-༡༡ རྩོ་ཆོད་བདུན་པ་ནས་རྩོ་འོང་བར་ལམ་བར་དུ་
མ་རྒྱ་བི་ཇ་ཡ་ཞེས་ལོ་སྟོང་ལྷག་སྟོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བྱིན་ཅན་དུ་གྲགས་པ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཇལ་ཞིང་བསྐྱོར། དགོང་མོར་རྒྱལ་ས་ནས། སངས་རྒྱས་
སྐུ་ངལ་གསོ་བཞིན་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐུ་ཆེན་པོ་ལ། མི་ཁྲར་བདུན་ཅུ་དོན་
གཉིས་ཡོད་པ་ཟེར། ཤིན་རྒྱལ་མཆོན་ཅན་ཞིག་འདུག་པར་མཇལ་ཞིང་
བསྐྱོར། དགོང་མོར་དང་པོའི་མགོན་ཁང་དུ་བསྐྱད།

༡༠༠༡-༡༡-༡༢ ཞོགས་པ་སྤུ་མོར་སྒྲར་ཡང་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་
ཆེན་མོའི་མདུན་དུ་སོང་སྟེ། ཕྱག་དང་གསོལ་བཏབ་སྟོན་ལམ་ནན་ཏན་
ཐེངས་རེར་ཁྱུ་རྩེས། ཞོགས་པའི་བཟ་བོས་ཆར་བ་དང་། གནམ་ཐང་དུ་
འོངས་ཏེ། རྒྱལ་ས་ཡམ་གོང་གི་གནམ་གྱ་ནང་དུ་བསྐྱད་པར། རྩོ་ཆོད་གཉིས་
དང་བྱེད་ནས། སེལ་པོར་གནམ་ཐང་དུ་འབྱོར། དགོང་མོའི་རྩོ་ཆོད་དུག་

པར་གནམ་གྱར་བསྐྱད་ནས་འོང་བར། རྒྱ་གར་གི་ཚུ་ཆོད་བཅུ་པར་ལྷི་ལིའི་
གནམ་ཐང་དུ་འབྱོར་ཏེ་ཆོ་དབང་འཁྱར་མེད་དང་རིན་ལྷན་སོགས་གྱིས་
བསྐྱུས། ཨིན་རྟ་ལུ་རིར་བདེ་འབྱོར་བྱུང་།

༡༡། ཁྱུ་གར་འབྲས་ལྗོངས་གནས་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་བཤད་ བྲལ་དབུ་མ་ཚུགས་བར་གྱི་རང་ནམ་བུགས་སོ།¹

(མཚན་བྱང་ཚིམ་སྒྲིག་པས་བསྒྱུག།)

དེར་ཞག་གཉིས་ཟིན་པ་དང་། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཟ་ནམ་ཁོང་ནམ་
གཉིས་སྐང་ཏོག་སྒྲ་བྱང་དུ་ཚུར་བྱོན་ཏེ་ཞག་གཅིག་བུགས་པ་དང་། དེ་
ནས་རུམ་སྟེགས་དགོན་པར་རྒྱལ་བ་ཀམ་པའི་གདུང་རྟེན་བཞེངས་བྱུང་པའི་
མཛད་སྒོ་ལ་ཕེབས་པ་དང་མཉམ་དུ། ང་ཡང་ཁྲིད་མཛད་པ་ན། ཞུ་དམར་
རིན་པོ་ཆེ་དང་རུམ་སྟེགས་དགོན་པའི་བྱི་ནང་གི་བཞེངས་བཀོད་དང་
མཛད་སྒོའི་ནམ་པ་སོགས་མཛད་སྲིན་ཅི་རིགས་མཛུལ་བ་དང་། དེལ་མཁྱེན་
རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེར་བྱོན་འདུག་པར་མཛུལ་བ་ན། སྤྱགས་ཤིན་ཏུ་དགེས་
ཉམས་གིས། ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞབས་ཞུས་གྱི་ཆེད་དུ། ཁྲིད་རྒྱ་གར་དུ་
སྐེབས་སྐྱབ་པར་བྱུང་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་
གནང་བ་དང་། གསུང་མོལ་ཡང་ཞིབ་པར་བསྐྱུལ།

1 རང་གིས་ནམ་ཐར་འདི་ནི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འབྲས་ལྗོངས་གནས་ནང་དུ་ཕེབས་ནས་བཤད་བྲལ་མ་ཚུགས་བར་གྱི་
མཛད་པ་འཁོད་པའི་ཕྱག་སྤྱོད་བསྐྱར་མ་ཞིག་ཡིན་མོད། འདིའི་མ་དཔེ་ཤོག་བྱ་དགུ་ཅན་དེར་མགོ་མཇུག་གཉིས་
ཀ་མ་ཆང་བས་གང་རྟེན་བཀོད་པའོ།

དེ་ཅུབ་སྤང་ཏོག་མཁྱེན་བཅེ་སྤྲ་བྲང་དུ་ཚུར་འབྱོར་ཏེ་ཞག་ཤས་
ཕྱིན་རིང་སྤྲ་མ་རྩོུ་འཆང་གི་སྤྲ་ཆབ་དང་། གཏུང་ཏེན་སོགས་གཟིམས་
ཚུང་གི་བཞེངས་བཀོད་ཆང་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་ཆེ་རིང་ཆོས་སྒྲོན་གྱི་མདུན་
དུ་མངལ་ཁྱེས་གསུང་མོལ་བཅས་ཡག་པོ་བྱུང་བ་དང་། སྤྲ་གནས་ནང་རི་
ཅེའི་སྤྲ་བྲང་དུ་ཚུར་འོང་བ་ན་དེལ་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་། གནས་རི་དེའི་
གཤམ་གྱི་ཚུ་འགམ་དུ། མཁའ་འགྲོའི་གསང་སྤྱག་ཅེས་པའི་གནས་དང་། ཚུ་
རྩོན་བྱིན་ཅན་ཡོད་པ་ལ་དེར་བྱོན་ཏེ་ཞག་ཤས་བཞུགས་པ་ན། ཡང་སྤྲ་
རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་པ་དང་། རང་ཡང་སོང་ཞིང་ཞོར་དུ་སྤྲ་མ་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་གྱི་
གསུང་འབུམ་ལྷགས་ལུང་གནང་བ་ཐོབ་བྱུང་། དེ་ནས་ཡང་སྤྲ་རིན་པོ་ཆེ་
རི་ཅེའི་དགོན་ཚུང་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ། ཞག་གསུམ་བཞུགས་པ་དང་བཤད་
བྲ་འཇུགས་རྒྱའི་སྒྲོན་འགྲོ་ཕུར་བསྒྲོག་སོགས་རིམ་གྱོ་སྤྱབ་གནང་བའི་ཞོར་
དུ། དེལ་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱིས་བཅུམས་པའི་སྤྲ་མ་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་རྣམ་
ཐར་གཙོས་གསུང་ཆོས་འགའ་ཡང་ཐོས་པ་དང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་བྱིད་
གནས་སྐབས་ངལ་གསོ་གྱིས་གསུངས་ཏེ། གནས་དེར་འཆོ་སྤྲོད་གནང་བྱུང་
བ་ལྟར་ཕྱིན་རིང་། སྤྲ་མ་རྩོུ་འཆང་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་གྱི་འཁྱུངས་རབས་རྣམ་
ཐར་བསྐྱིག་རྒྱའི་སྒྲོན་འདུན་སྤྱེས་ཏེ། འཆོལ་བསྐྱའི་དབུ་ཚུགས།

བོད་ཁྱེ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཤར་ཅམ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་
ནས། གནས་སྒློར་སོང་གསུངས། རུ་གར་གྱི་སྤྲ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཤེས་པའི་

བྲ་པ་གཉིས་བཅས་བཏང་བྱང་བ་བཞིན་མོ་ཏ་དང་རི་ལིའི་ནང་དུ་ཞུགས་
 ཏེ་རིམ་པར་འོང་བ་ན་ཐོག་མར་རྒྱལ་ས་རྩི་ལིར་སླེབས་འདུག དེར་མཁྱེན་
 བཅེ་སླ་བྲང་གི་དཔེ་གཉིས་ཡིན་པའི་འབྲུག་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ནས་སྟེ་ལེན་
 ཡག་པོ་མཛད་དེ་བཏང་བྱང་བར། གྲི་རྩ་དུན་ཕུ་རུ་མ་ལ་ཞེས་པའི་ས་གནས་
 ལ། གསར་རྒྱག་གནང་བའི་དགོན་པའི་སླ་བྲང་དུ་བཞུགས་འདུག་པའི། ས་
 རྒྱ་སྟོལ་པོའི་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེའི་དགེས་ཞལ་མཇལ་བ་དང་། ཞག་གཉིས་
 རྩོད་དུ་བཅུག བདག་ལུམ་དང་བཅས་གཉིས་ཀའི་ཞལ་སྟེ་ནས། ལྷགས་
 དགེས་ཚོར་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་གསུང་མོལ་ཡང་ཡང་གནང་བ་དང་། འགྲོ་
 ཁར་སྐྱུ་པར་དང་མདུད་བྱིན། ལུབ་སྐྱུ་བྱིན་ཅན་མཐོ་ཆད་ཅན་དང་། ལམ་
 འབྲས་མཁྱེན་ལྷའི་ཁྱིད་ཡིག་པོད་གཉིས་སོགས་གནང་བྱང་། བོང་མ་རིན་
 པོ་ཆེས་དེར་བཤད་ཟུ་ཞིག་བཅུགས་མཛད་འདུག་པར་དེའི་མཁན་པོ་ཁྱི་ཆོ་
 རིན་ཆེན་དང་མཇལ་ཞིང་། ཁོང་དང་དགཉིས་སྟོན་མར་ལོ་ཤས་རིང་། རྩོང་
 སར་བཤད་ཟུའི་ནང་། བན་ཚུན་སྟོབ་གོགས་དང་། རང་གི་སྟོབ་ཕྱག་ཡང་བྱ་
 རྩོང་བ་ཞིག་རེད། ད་རིས་དགཉིས་ཕྱད་པར་དགའ་སྟོབ་ཆེར་སྐྱེས། ཁོང་གི་
 གཟིམས་ཤག་རྩ་དག་སོལ་མགོན་དང་བཅས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་
 ཉན་དང་། ཁོང་གི་སྟོབ་ཕྱག་ཉི་ཤུའི་ལྷག་འདུག་པ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་དའི་
 གམ་དུ་བོས་ཏེ། བན་ཚུན་བགོ་ལན་དང་། ཉགས་བསལ་གཏོང་དུ་བཅུག་
 བས་ལྷད་མོ་སྟོན་མཛད་པར། ས་རུབ་རྩེས་བར་འགོར་སོང་།

དེ་ནས་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར། མཎ་ཏུ་མ་ལ་ཞེས་པའི་ས་གནས་
 ཟུ། གསར་འཛུགས་གནང་བཞིན་པའི་ངོར་མ་དགོན་དུ། ལྷ་ལྷིང་མཁམ་
 རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མཇལ་དུ་སོང་བ་དང་། ཞག་
 ལུ་ཕྱོད་རིང་སྟེ་ལེན་ཡག་པོ་གནང་བུང་། དེ་སྐར་རང་ལོ་སོ་དགུ་ནས་དུག་
 ཅུའི་བར་དུ། སོར་བྱང་སྐྱགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་པའི་བཅས་མཆོམས་ལ་སྤང་
 སྤང་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོང་རྫོགས་ཤོར་བར་གྱུར་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གི་རྟགས་
 ཆང་མ་དོར་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ལུས་ངག་གི་ཐོག་ནས་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་
 པའི་རྣམ་པ་ཅམ་ཤོར་ཆེ། སྟོག་ཐོག་གི་ཁྲིམས་ཆད་ཡན་ཆད་ཐོག་རྒྱུའི་ཉིན་
 ཁ་དང་བཅས་པ་ན། དགེ་སྦྱོང་གི་སྤང་བྱ་སྟེ་ལུའི་ལྷུང་བ་ལས། རྩ་ལྷུང་བཞི་
 དང་། ལྷག་ལྷུང་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས། གཞན་པལ་ཆེར་ལས་འདའ་དགོས་
 བྱུང་བ་དང་། ཆག་མེད་རྣམ་བཞི་གཅོས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཆད་ཤོར་བ་ན། རྒྱན་དུ་འགྲོད་སེམས་དང་། སྤར་གསོ་ཡོང་
 རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བཞིན། ད་རེས་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་
 མ་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་བར་བརྟེན། རང་འདོད་གང་ཡོད་ཁྱེས་རིམ་བཞིན། བསྟེན་
 རྫོགས་གྱི་སྟོན་རྙིང་སྤུལ་ཏེ་བཅུ་ཆོགས་གྱི་མདུན་ནས་གསར་ཐོབ་བྱུང་བ་
 དང་། གྱེ་རྩོར་རྒྱུད་དབང་དང་། ལམ་དབང་། ལམ་ཟབ་ཕྱི་ནང་། བོར་སྤང་
 ཐུན་མོང་ཐུན་མིན་བཅས་ལེགས་པར་བཀའ་ངོན་ཐོབ་སྟེ། མི་ཆོ་གསར་རྙིང་
 བརྩམས་པ་ལྷ་བྱ་སེམས་ལ་དགའ་སྦྱོར་ཆེན་པོ་སྟེས།

དེ་ནས་ས་སྐྱའི་མཐོ་སློབ་ཏུ་སོང་སྟེ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་པད་ཀྱི་
མདུན་ཏུ་ཞག་གཅིག་སྟངས། ཁོང་ནི་སྟོན་མར་རྫོང་སར་ཁམས་བྱེད་ནང་ལོ་
ཤས་རིང་རང་གི་ཆོས་གོས་སྟོང་གཏད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན། ད་
རེས་དངོས་མཇལ་བྱུང་བ་ན་དགའ་སྟོབས་ཆེས་སྐྱེས། ང་གཉིས་སོ་སོར་གྲུས་ནས་
ད་ལྟའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚུང་ཆོར་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་ཤོད་རེས་བྱས་ཏེ། ཉིན་
མཚན་བྱེད་གསུམ་ལྟ་བུའི་རིང་ལ་སྦྱིད་པོ་བྱུང་། ཁོང་གི་བཤད་བྱ་དེའི་
ཉིན་གསུམ་གཅོས་བྱི་ནང་གི་བཞེངས་བཀོད་ཚང་མ་མཇལ་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་
གསུངས་པ་ཉན། ཁོང་གིས་བསྟན་པ་ལ་ཉམས་པན་གྱིས་མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་ཤིང་། མ་འོངས་པའི་འཆར་གཞི་ཡང་ཡག་པོ་འདུག།

ཉིན་གུང་ནས་ཁོང་གི་བྱ་པ་སློབ་ཕྲུག་གཉིས་ལ་བསྐུལ་དུ་བཅུག་
སྟེ། ལམ་ཁར་ཡོད་པའི་ས་སྐྱའི་ཆོས་ཆོགས་ཡང་མཇལ་བ་དང་། གྲི་རྩ་དུན་
ནས་སྤྱི་མཐོང་ནང་འཛིན་གནང་བྱུང་བ་ལྟར། ཕྱི་རོ་ནས་མཚན་གང་རིང་འོང་
བ་ན། ཕྱི་ནང་ཞོགས་སྤེལ་བཞུགས་སྐར་རྩ་རམ་སྐར་སྤེལ་ས་འདུག་པར། སྟོན་
མར་ཁམས་བྱེད་བཤད་བྱའི་ནང་སློབ་གཉེར་སྐབས་སུ་རྫོང་སར་དགོན་ཏུ་
རང་དང་དོ་ཤེས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བཀའ་སློན་འཇུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ནམ་
རྒྱལ་གྱི་ནང་དུ་སོང་བ་ན། ཁོང་གིས་སྟེ་ལེན་དང་རོགས་སྦྱོར་གྱིས། ཉིན་གུང་
ཚུ་ཆོད་གཉིས་པ་ནས། བྱ་བ་གཉིས་བྱི་ལོགས་སུ་བཞག་སྐར་ཏོག་ནས་ཚུར་
གནས་བསྐྱོར་མཉམ་དུ་བཏང་བུང་བའི་གསར་འགྱུར་བ། འཇམ་དབྱངས་

བཟང་པོ་དང་བཅས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་མཇུག་ཁ་ཐོབ་བྱུང་
བ་ན། གཟིམས་ཤག་གི་སྒྲིའི་ནང་དུ་འཛུལ་མ་ཐག་ཏུ། བཞུགས་ཁྲིའི་ཁར་
བཞུགས་འདུག་པར་གཟིམས་འགག་པས་ལྷམ་བུད་པ་དང་། བྱག་འཆལ་བ་
གང་ཡང་བྱེད་མ་བཅུག།

རང་གཞིན་དུས་ནས་ཁོང་ལ་སྤུན་མིན་གྱི་དད་གུས་རེ་ཡོད་
ཀྱང་། བཅོན་ཁང་དུ་སྡོད་རིང་བཅན་གཞིན་གྱི་འོག་ཏུ། ངག་ཐོག་ནས་མཚན་
སྤྲད་དང་། སྐར་འདེབས་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་བྱ་དགོས་ཤོར་བར་བརྟེན། ད་རེས་
དངོས་མཇུག་གྱི་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་འཛོལ་ཤིང་ཁྱམ་པ་དང་བག་ཆར་བར་
གྱུར་མོད། རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ནི། སྤར་ནས་ཞལ་འདྲིས་ཆེ་བའི་རྣམ་པས་ཞལ་
འཛུམ་ཞིང་བཞད་པ་དང་སྤྱགས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་ཉམས་གྱིས། བྱག་བརྒྱ་མཛད་དེ་
འདིར་སྡོད་གསུངས་ཏེ་མདུན་ཅོག་གི་རྩེ་སྡོད་དུ་བཅུག་པ་དང་། སྤྱགས་
སྡོད་པའི་སྒྲིའི་ནས་མིང་དང་། སྐྱེ་ཡུལ་དང་ལོ་གངས་དང་། ཆོས་རྒྱུད་གང་
ཡིན། ལྷ་མ་སུ་ལ་བཞེན་པ་དང་། སྦྱངས་ཡོན་ཇི་ཅུ་ཡོད་པ། འགན་འཁུར་
གང་ཡོད་པ། དུས་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བྱུང་བ། དཀའ་
ངལ་ཇི་ཅུ་ཕྱིར་བ། རྒྱ་གར་དུ་འོང་བའི་ལམ་ཁར་ངལ་དུ་བ་ཇི་ཅུ་བྱུང་
བ་སོགས་རེ་རེ་བཞིན་འདྲི་གནང་བ་ན། རང་གིས་ཀྱང་རགས་བསྐྱུས་གྱིས་
བཀའ་ལན་ཁྱུས་པ་དང་། ཉེ་འཕྲལ་རྩི་རྩེ་གདན་དུ་སེབས་ཏེ་གསུང་ཆོས་
གནང་རྒྱུ་ཡིན་འདུག་པ་ལ། དེ་ཉིད་ཁྱེད་ཆོག་པ་བཅས་ཁྱུས་པ་ན། ཆང་མ་

གསན་ཆར་བ་དང་། ཕྱིན་ཐུབས་དང་སྒྲན་ཆེན་རིལ་བུ་སོགས་མང་དག་
 ཅིག་གནང་བྱུང་བ་དང་། ཡར་ལངས་ཕྱག་དབང་ཁྱེས་པ་ན། བཞུགས་ཁྱི་
 ཉན་བབས་པ་དང་། ཕྱིར་གྱེས་ཤིང་འོང་བ་ན། ཕྱག་དབང་གནང་བཞིན་པར་
 སྒྲིའི་ཁ་བར་བསྐྱུལ། ཕྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྒྱར་ཏེ། དབུ་གྲག་གྲག་ཡང་ཡང་
 མཛད། ད་རེས་ཡག་པོ་ཐེབས། རྗེས་སུ་མཛུལ་ཡོང་ཞེས་གསུང་བཞིན། སྒྲོ་ཕྱི་
 མ་ནས་ཐོན་གྱི་བར་ད་ཡུན་རིང་གཟིགས་འདུག་པ་ན། མིག་ཚུ་དབང་མེད་དུ་
 ཤོར་ཏེ་འབྲལ་མི་པོ་དེ་པ་ལྟ་བུའི་དད་གདུང་སྦྱེས་ཤིང་། དུས་ནམ་ཡང་བཞེད་
 དཀའ་བ་ཞིག་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ལྟར་འཇུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱད། ཕྱི་ནང་ཞོག་སྒྲ་
 ཉན་ན་རམ་ཤོད་གྱི་སྒྲ་སེའི་ནང་དུ་འཇུལ་ཏེ་འོང་བར། ཉིན་གུང་སྒྲོན་
 ཅོམ་དུ། རྗེས་སུ་འདྲི་དགོན་པར་སྐྱེབས། དགོན་པ་འདི་ལ། གཙུག་ལག་
 ཁང་འོག་ཁང་ལས་ཐོག་ཁང་བཞེངས་མ་ཆར་བའི་ཚུ་མཛོད་ལྟ་བུ་ཞིག་
 དང་། གཟིམས་ཤག་ཡག་ཅོམ་གཉིས། སྒོ་བ་ཕྱག་ཚུང་དུ་བཅུ་སྟོར་གྱི་ཆོགས་
 ཁང་དང་། ཉལ་ཁང་རུང་བ་གཉིས། ཐབ་ཆང་ཚུང་དུ་དང་། བ་ཕྱགས་ཁང་པ་
 ཞིག་དང་། དགོན་པའི་གོང་དུ་སྒྱུབ་ཁང་ཡག་པོ་ཞིག་བཅས་འདུག

མཁྱེན་བཅེ་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་། ཕྱག་ལས་ཤིག་གི་ཆེད་
 དུ་དེར་ཐེབས་ཏེ། ཞག་གཉིས་ཟིན་འདུག་པར་ཁོང་གིས་བཀའ་མངགས་
 གནང་བ་ལྟར། དགོན་པས་ང་ལ་སྒྲེ་ལེན་ཡག་པོ་གནང་བྱུང་། ཁ་ལག་ཐོས་

ཚར་བ་དང་། ལྷ་ཁང་མངལ་དུ་སོང་། ཐོག་མར་ནང་དུ་སླེབས་པ་དང་། ཕྱག་
གསུམ་འཛལ་ རྟེན་མངལ་བ་ན་གཙོ་བོ་འཛིམ་བཟོས་ཀྱི་སྟོན་པའི་སྐྱ་གཅིག་
དང་། ས་པཎ་དང་། རོར་ཆེན་གྱི་སྐྱ་བཅས་སོགས་འདུག དེ་ཆོ་མངལ་ཏེ་
ག་ལེར་ནང་ནས་བསྐོར་བ་དང་། མགོན་སྤྱ་ཅུང་བགྲེས་སོང་ཞིག་འདུག་
པར། ང་སྟོན་དུ་ཡར་འཕྱལ་བ་ན་ཁོང་གིས་བསྐྱང་གསོ་གསུང་བཞིན་པ་
བར་མཆམས་བཞག་སྟེ། མདུན་དུ་རོལ་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་ཕྱག་
ཏུ་སྤངས། གང་བྱུང་ལྟ་བུ་ཡུན་རིང་བརྟུངས་མཐར། གཞན་གང་ཡང་མི་
གསུངས་པར། ཡ་རོལ་མོ་བརྟུང་དགོས་ཚང་མ་དུས་གཅིག་ལ་རྟུང་ན་སྟབས་
བདེ་བ་རེད། ཅིས་གསུངས། ང་རང་གད་མོ་ཅུང་ཟད་ཤོར། སྤྱ་མ་ཁོང་ཅི་ལྟ་
བུ་ཞིག་འདུག་གམ་སྟུམ། ཅི་ཡང་མ་ཁྱུས་པར་ཁ་ཕྱིར་ཡོང་། དེ་དུས་ཅི་ཡང་
མ་བསམ་མོད། རྩེས་སོར་དབྱེད་པས་གནས་དེར། བཤད་བྲ་འདི་ཚུགས་སྐྱའི་
སྤྱ་ཏྲགས་སུ་ཡང་གོ། །

དགོན་པ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཏི་མ་ཅལ་མངའ་
སྡེའི་ཀང་ར་རྫོང་དང་། མཚྲིའི་རྫོང་ཁོངས། ལྷིར་ཟེར་བ་དང་། རྟོན་ཏ་ར་ཟེར་
བའི་ས་གནས་སུ། ༡༩༥༩ ལོར་ནས། བོད་མི་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ རང་ཡུལ་
ཤོར་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བྱོས་བྱོལ་བྱ་དགོས་བྱུང་བའི་ནང་ཚན། རྒྱ་གར་དུ་སྐྱབས་
བཅོལ་ཁྱུས་པའི་བོད་མི་ཁག་གཅིག་གཞིས་ཆགས་བྱུང་བ་ལྟར། རྣམ་རྒྱལ་
རྡོ་རྗེ་གཙོས་བྱ་ཚོད་ཚང་དང་། དེའི་ཕྱོགས་གཏོགས་ཡིན་པར། རྩེ་དགེ་བ་ཁ་

འཕོར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཀྱང་། གཞིས་ཆགས་བྱང་བ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ༡༩༥༠
ཡས་མན་ནས། ལྷ་རྒྱལ་དགོན་པ་ཡིན་པ་ལ། ཡིད་ལྟང་སླ་ཀན་ཞེས་པ་
དང་། རྫོང་སར་དགོན་པ་ཡིན་པ་ལ། མཁན་པོ་འཆི་མེད་ཞེས་པ་དང་། མདོ་
སྲིབ་སླ་ཀན་ཞེས་པ་སོགས། རྩོགས་འདུས་ཀྱི་སླ་ཀན་ཁ་ཤས་གཅིག་གྱུར་
མཛད་དེ། ཆོས་གཞིས་ལྷ་བྱ་ཆུང་དུ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ་ན། རིམ་པས་
གོང་འཕེལ་བྱང་བ་དང་། ས་སྐྱུ་དགོན་པ་ཞེས་མཆོད་ཆགས་པར་གྱུར།

དེ་རྗེས་ས་ངོར་གྱི་སླ་ཆེན་འགའ་རེ་ཡང་འདི་ན་ཕེབས་བཞུགས་
གནང་ཡང་། སུ་ཡང་བཞུགས་གཏན་འཁེལ་བ་ནི་མ་བྱུང་ཞིང་། འོ་ཤས་རིང་
དགོན་ཆུང་འདི་འཁེལ་རྒྱས་ཡག་ཙམ་བྱུང་ན་ཡང་། རིམ་པས་ཐོག་མའི་རྩ་
འདུགས་གནང་མཁན་གྱི་སླ་ཀན་ཁ་ཤས་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་ཏེ། འཛིན་
སྐྱོང་གནང་མཁན་ཞན་པོར་གྱུར་བའི་སྐྱེན་གྱིས། ཅུང་ཟད་ཉམས་གུད་དུ་
གྱུར་བའི་སྐབས་སུ། དགོན་པ་འདིའི་མཆོད་གཞིས་སྐྱབས་བཙེལ་བ་པལ་
ཆེར་ས་ཡུལ་སྡེ་དགེ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན། ས་སྐྱུའི་ཁྲི་འཛིན་སྐྱོལ་མ་བྱང་
མཆོག་གིས། མཁྱེན་བཙེལ་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བསྟན་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལ། དགོན་པ་འདི་ལ་གཟིགས་སྐྱོང་དང་། རྩ་འཛིན་དགོས་
རྒྱའི་བཀའ་ཕེབས་པ་ཡིན་འདུག དགོན་པ་འདིའི་ནང་བཞུགས་ཡོད་པ་
ལ། སར་(སྐར་)ལོ་ཙམ་ནས་བཙན་གྱོལ་དུ་ཕེབས་པའི་རང་དགོན་གྱི་སླ་ཀན་
བསྟན་སྐོ་དང་ཡང་མཇུག་བ་དང་། ཁོང་གི་སྐུན་མཆོད་དང་ཆ་བོ་འགའ་ཞིག་

དང་། ཡང་རང་དགོན་གྱི་གྲ་པ་ཡིན་པ་ལ། སྡོན་མ་ནས་ཆོས་འཆོལ་དུ་ཕྱིན་
པའི་མཁན་གྲུབ་ཅེས་པ། ད་ལྟ་ཤེས་རབ་སྤྱིང་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་དང་ཡང་
མཇལ་བ་དང་། ཁོང་ཆོ་དང་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིད་སྤྱུག་གང་བྱུང་པན་ཚུན་བཤད་ཉན་
བྱས། ཞག་གཉིས་བསྟན། རྡོ་རྗེའི་གདན་དུ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཆོས་
གནང་བའི་རྗེས་ཟིན་རྒྱུར་བསམ་ཏེ་རུང་ཟད་བྲེལ་བར་ཡང་བྱུང་།

ཞོགས་སྡེ་གྲ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱལ་ཏེ་སྤྲ་སེའི་ནང་འཛོག་བྱུང་བ་
ལྟར་སོང་བ་ན། དེ་ཉིན་མཆོ་པ་རྣམ་མཇལ་བསྐྱོར་དང་བཅས་ཏེ། མཁྱའི་ལ་
ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་། སྤྲ་སེའི་ནང་དུ་འཇུག་ནས། མཆོན་ནམ་གང་སོང་བ་
ན། ཞོགས་པར་རྒྱལ་ས་ལྷོ་ལིར་སྤེབས་འདུག་པར། དཔེ་གཉེར་ཤེས་རབ་
རྒྱ་མཆོས་སྡེ་ལེན་མཛད་བྱུང་བ་དང་། རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་འགོ་རྒྱུ་ལ། རི་ལིའི་
གྱི་གེའ་མ་ཐོབ་སྟེ་ཞག་གཉིས་སྟོན་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ཡང་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེ་
ཡང་ཕྱིར་སེབས་ཏེ་དེར་བཞུགས་འདུག་པ་ལ། འགོ་ཁར་སྐྱེ་བཅར་ལྷས་པ་
ན་ཁྱོད་འདི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་བསྐྱོར་ཞིབ་པར་གྱིས། བྲེལ་བ་བྱ་དགོས་དོན་
མེད། གཅིག་བྱས་ན། འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཡར་མ་ཡོང་ན་ཆོག་རྒྱ་རེད། བཤད་སྡེ་
འཇུགས་རྒྱ་དེ། ལྷོ་ས་སྐྱེ་དགོན་པའི་ནང་དུ་བྱས་ནའང་སྐྱམ་པ་ཡིན། ཡིན་
ཡང་རྗེས་སོར་ཡི་གེ་དང་། ལན་ཡོད་པར་བྱ་འོང་གསུངས་པར། ལེགས་སོ་
ལྷས་པ་དང་། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་རི་ལིའི་ནང་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་འཛོག་བྱུང་བ་
ལྟར་འོངས་པ་ན། ཉིན་མཆོན་གསུམ་གྱི་ཞོགས་སྡེ་སྐྱ་ཡ་ལ་སྤེབས་ཏེ་དེ་ཉིན་

སྒྲོར་རྩོམ་གྲུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་མདུན་དེར་འབྱོར་བ་
 དང་། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུང་ཆོས་དབུ་ཚུགས་ཏེ་ཉིན་གཉིས་པ་ཟིན་
 པ་ན། ཉིན་དང་པོར་རྩོམ་རྩོམ་གསུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་དབུ་ནས་ཅུང་
 ཟད་ཆར་བ་དེའི་རྩིས་མ་ཟིན་འདུག་པར་འགྲོད་སེམས་ཡང་སྦྱེས། སྒྲུ་མ་འདི་
 དང་འབྲེལ་པའི་བག་ཆགས་ཡང་ཅུང་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ།

སྒྲོན་མའི་སྒོལ་རྒྱན་ལྟར་ན། མདོ་ཁམས་སྤང་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་
 ལུགས་སྦྱི་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བརྒྱད་ས་སྦྱོར་དོར་པ་ཡིན་པའི་དགོན་པ་
 ཆང་མའི་གྲུ་པ་ཐམས་ཅད། དགོན་པའི་ནང་ཆོགས་ཁྱེད་ཟེར་བ་ན་དབུས་
 གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་ཏེ། རྩོམ་ལྟར་ལྟར་མཇུག་པ་དང་། གནས་སྐྱོར་
 མཐར། རྩོམ་དགོན་པར་ཆོགས་ཁྱེད་ཟེར་བ་ལྟར་ལྟར་མཇུག་གི་སྒྲོམ་
 པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ། གསུང་དག་ལམ་འབྲས་ཀྱི་
 དབང་ཆོས་ནམས། ལེགས་པར་ཁྱེད་མེད་ཐོབ་པའི་རྩིས་སུ་བྱིར་འཁོར་བ་
 ན། དགོན་པ་དེའི་ནང་དུ་གྲུ་པ་རྩོམ་པའི་དབང་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད། རང་ལ་འགྲོ་
 བའི་ཆ་རྒྱུན་ཡག་པོ་མེད་ན། མཁོ་ཆས་རྩོག་ཁྱེད་ལྟར་ལྟར་ལྟར་དུ་བྱུག་
 པ་བྱིར་ཏེ་དང་། ཆ་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན། མཁོ་ཆས་མཛོ་དང་། གཡག་
 སོགས་ལ་འགྲོལ་ཞིང་། རང་རྒྱུང་པས་འགྲོ་བ་ན་དུས་ཆོད་ཐུང་ཤོས་ལོ་གཅིག་
 འགོར་ཡོང་། མཛོ་གཡག་དེ་ཆོ་ལྷ་ས་ནས་བཙོངས་ཏེ། རིན་འབབ་ཀྱིས། རྩོ་
 བོའི་མཆོད་མེ་སོགས་དང་། རང་གི་འཆོ་རྟེན་བྱ་རྒྱུ་རེད། ང་རང་ཡང་དེ་ལྟར་

བུའི་ཚུལ་གྱིས་མཛོག་ཡག་ལ་བཞེན་ཏེ། རང་ལོ་བཅུ་དགུ་བེན་པའི་དབྱར་
 ཏུས་སུ། དགོན་པ་ཁག་དྲུག་གི་གྲུ་པ་ལྔ་བཅུའི་སྐྱོར་དང་མཉམ་དུ། བྱང་ལམ་
 བརྒྱད་ནས་སོང་བ་ན། སྐྱབ་བ་གཉིས་དང་ཞག་བཙེ་ལྟའི་མཐར་ལྟ་སར་འབྱོར་
 བ་དང་། དེར་བྱིན་པའི་ཉིན་གསུམ་པ་ལ། བོད་གཞུང་གིས། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་
 སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་བཞི་པ་འདི། དགྲང་གངས་དྲུག་པའི་ཐོག་དུ། མདོ་སྐད་ཨ་མདོའི་
 ཡུལ་ནས་ཡར་བསུས་ཏེ་མཛོད་རྩལ་གྱི་བཀོད་པའི་རྣམ་གངས་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་དང་བཅས། ལྟ་སར་ཐོག་མར་ཕེབས་བྱམས་གྱི་ནང་ནས་གདན་
 བྱངས་པའི་ལམ་ཟུར་དུ་སྐྱེ་གསལ་པོར་མངལ་རྒྱ་རྟེན་བྱང་བ་ན། མོས་གུས་
 བྱང་པར་ཅན་ཞིག་སྐྱེས། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དད་པ་བརྟན་པོ་ཡོད།

དེ་རྗེས་རྒྱ་མི་བོད་དུ་འོང་བེན་པའི་དབང་འོག་དུ། ༡༧༥༩ ལོར་ཁོང་
 བེ་ཅིང་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་ཡར་བྱོན་ལམ་སྟེ་དགེ་དགོན་
 ཆེན་དུ་ཞག་གསུམ་བཞུགས་པ་ན། དགོན་པའི་སྤྲ་མ་ལས་འདྲིན་ཐམས་ཅད་
 མངལ་ཁུར་ཕེབས་ཀྱང་། རང་ཆེ་སྐྱབ་གྱི་བསྟེན་མཚམས་ཤིག་སྟོན་སྐང་ཁེལ་
 བས། འགོ་མ་ཐུབ་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་འབྲུལ་དོར། ཁོང་རྩོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་
 ཏི་ཤ་རེད་ཟེས། རྣམ་མཁའ་ནས་མར་འབྱི་སྟོལ་ཡོད་པ་ལྟར། རྩོ་བོ་རྗེའི་སྐྱེ་
 གསོན་པོའི་རྣམ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་རང་གི་ཁང་པའི་མདུན་ཚུགས་དེར་སྐྱེལ་
 མོ་གྲང་གིས་བཞུགས་པ་ལ། པན་ཁུ་དང་། ར་བཟའ་ཚས་གོས་མནམས་བཞིན་
 པ་ཞིག་འབབ་པ་གསལ་པོར་མྱིས་བྱང་བ་ལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁོང་རྩོ་བོ་རྗེ་

དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་ངོ་མ་ཡིན་སྟེ་གྱི་ངེས་ཤེས་ཡོད། ཉེ་སྡོན་བཞུགས་སྐར་
 ར་རམ་སྐར་དངོས་སུ་ཞལ་མཛལ་མ་ཐག་པར་བུན་མོང་ཙམ་མིན་པའི་རྗེས་
 སུ་བཅེ་བ་གནང་ཞིང་། ད་རེས་འདིར་དོ་རྗེ་གདན་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་བྱ་
 དངོས་སུ་གསུང་ཆོས་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་ན། དགའ་གུས་སྟོབ་བ་བརྗོད་མི་
 ཅུས་པ་ཞིག་ཡང་ཡང་སྦྱིས་པར་སྟུ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ། འབྲུག་
 བཅས་སུ་སྦྱབས་བཅོལ་བྱ་ཡོད་པའི་བོད་མི་སྦྱ་ཁེར་འབྲུམ་ཕྱག་ལྷག་ཡོད་
 པར། དེ་ཆོ་དང་མཉམ་བྱ་དོ་བོ་རྗེའི་གསུང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན་དང་། སྤུན་
 རས་གཞིགས་བརྩ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དབང་ཆེན། བོད་རྒྱ་བརྩ་གཉིས་པའི་ཆོས་
 བཅོ་ལྟར། དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་རྫོགས་གསོ་སྦྱོང་མཛད་པའི་དབྱར། སོ་སོར་
 ཐར་པའི་མདོ་དང་ཆུལ་བྲིམས་ཡང་དག་གི་མདོ་གསུངས་པ་དང་། སྟོལ་མ་
 དཀར་མོའི་ཆོ་དབང་རྣམས་ལེགས་པར་ཐོབ།

སྡོན་རང་ལོ་ཉི་ཤུའི་སྐབས་ཤིག་ཏུ་རྒྱ་གར་དུ་གནས་སྐོར་བྱིན་པར་
 ལོ་གསུམ་འགོར་སོང་བེར་བ་ཞིག་གིས་མཆོད་རྟེན་བྱི་ནང་གི་པར་གཉིས་
 བྱིན་པ་དང་། དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་ཤས་དང་། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་སོགས་བཤད་
 བྱུང་བ་ལ། དེ་ཐོས་པས་སེམས་གཡོ་འགུལ་ཐེབས་ཏེ་ལུས་གྱི་བ་སྦྱ་བྱིང་
 ཞིང་། མིག་ཆུ་ཤོར་བ་སོགས་བྱུང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟོན་པ་བཀའ་ངོ་ཅན་
 མདོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཤིང་། ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་གནས་ཁྱད་
 པར་ཅན་དེ་ཉིད་དུ། ཆོ་འདིར་ངེས་པར་སྦྱིབས་ངེས་ཤིག་བྱ་སྟེ། ཡང་ཡང་

བློ་ཞིང་ཡོད། ད་རེས་རེ་འདུན་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། སློན་པའི་སྐྱེ་ཆབ་བྱང་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་སུ་མངལ་བ་དང་། ཕྱག་
 འཆལ་བ་དང་། གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། བསྐྱོར་བ་བྱ་བ་དང་། སློན་ལམ་
 འདེབས་པ་དང་། ཅི་རྒྱས་ཀྱིས་མཆོད་པ་འབུལ་བ་སོགས་བྱ་རྒྱུ་རྙེད་པ་ན་
 འདོད་དོན་གྲུབ་པས་ཡིད་ཆེ་མས་པ་ཞིག་བྱུང་།

གྲུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱི་ལོག་གནས་ཁང་ནས། ཁ་ལག་བཟོ་བ་
 དང་། དུས་ཐོག་ཏུ་བསྐྱལ་བ་ན། རང་གང་འདོད་ལྟར། མཆོད་རྟེན་བྱི་ནང་
 ཉེ་སྒྲོར་སོགས་སུ་མངལ་ཕྱག་དང་། བསྐྱོར་བ་འགྲོ་རྒྱུ། གསུང་ཆོས་ཁྱེ་བ། ཁ་
 འདོན་བྱ་རྒྱུ་སོགས་ཅི་རྒྱས་བྱས་ཤིང་། མཆོན་མོ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་ཤིང་ལོའི་ལོག་
 བཀྲུགས་ཁྲིའི་ཉེ་སྒྲོར་དུ་གཉིད་ཉལ་བ་ན། སྐབས་རེར་ཆར་འབབ་པ་དང་
 དུག་སྤང་གིས་རྒྱག་པ་སོགས་བྱུང་ཡང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སློ་པོ་འདུག།

ཉེ་སྒྲོར་གྱི་གནས་ཡང་ཏ་ཏ་ཆོད་པའི་དུར་ཁྲོད་དང་། ལོ་དུག་དཀར་
 བ་སྒྲོད་གནས། བསེལ་བ་ཆལ་གྱི་དུར་ཁྲོད། ལྷ་བ་རིའི་སྐྱབ་སྐྱུག་འཇིགས་
 རུང་གི་དུར་ཁྲོད་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུ་རྩོན་དང་། བཀའ་བསྐྱའི་
 ཕྱག་པ། ན་ལེན་རྙིང་ལྟལ་བཅས། མགྲོགས་བསྐྱོར་རེ་འཁོར་སོང་། དུ་ཆོད་ཕུང་
 རིའི་ཅེ་མོ་རུ། འཇར་པན་(ཉི་ཉང་)ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དགོན་པ་དང་མཆོད་
 རྟེན་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་པར་དེའི་ཉེ་འཁོར་ལམ་འགག་ཏུ། ལྷགས་གཟེར་
 ཀྱིས་རིབ་མ་བྲན་པའི་ཐོག་ནས་ཤིང་སྐྱས་དམའ་བོ་ཞིག་འཇིགས་འབབ་གྱི་

འགོ་དགོས་པ་ལ། དེའི་རྩེ་བས་པ་དང་། འཇར་པན་(ཉི་ཤིང་)ཀྱིས་གྲུ་པ་
གཅིག་གིས། ཀླང་པ་གཉིས་གར་འཆམ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཞིག་ནམ་མཁར་
འཕྱར་ཏེ་རྩུང་བཞིན་པར། རིབ་མའི་སྒོ་སྐྱས་ལས་འབབ་པ་དང་། དགའ་ཞིང་
འཇུག་པའི་ནམ་འཕྱར་གྱིས། བྱང་པ་དང་བཅས་ངའི་གཡས་ཕྱོགས་ནས་ཕྱིར་
སོང་བ་ན་ནམ་རྟོག་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་། ལོ་གཉིས་པ་མི་གཞན་ཁག་གཅིག་
དང་མཉམ་དུ་སོང་བ་ན། ང་རང་དེར་སྐྱབས་པ་ན། སྟོན་ལོ་བཞིན་བྱུང་བ་
དང་། གནས་སྒོར་ཉིན་ལྟར་སྟོན་མར་འོང་མཁན་ཆོ་ལ། དགའ་བྱས་ཀྱིས་བསུ་
བ་རེ་བྱེད་ཤིང་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ་བྱུང་། ཡང་དེ་རྗེས་ཐེངས་གསུམ་འགོ་སྐྱབས་
སུ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཐེངས་ཁ་ཤས་སྐྱབས་པ་ན་དེ་འདྲ་མི་
འདུག ང་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ཡང་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་མི་འདུག་པ་ཅི་ཡིན་
མཤེས། རྗེ་རྒྱུ་དཔེ་དུ་ཞག་བཅུ་ལྔ་དེ་རིང་། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཆེ་རིགས་
པལ་ཆེ་མཇལ་ཅམ་དང་། སྒོར་ཕྱག་རགས་པ་ཅམ་རེ་བྱུབ་པ་ན། གསུང་ཆོས་
ཡང་གནང་བྱིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐེབས་སོང་བས། ཆོ་བ་རྗེ་ཆེར་
འགོ་བ་དང་། དུག་སྤང་མང་བས་ཡུན་རིང་སྟོན་བྱུབ་པ་མི་འདུག།

སྐྱ་སེའི་ནང་འཇུག་ཏེ་ཉིན་གང་མ་བྱིན་ཅམ་དུ། རྒྱ་བོ་གཞུང་
ཟམ་པ་བཀྲལ་ཏེ་ཡོང་བ་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་
བསྒོར་བའི་གནས། ལྷ་རྩ་ཤ་སེར་འབྱོར། འབར་མའི་དགོན་པ་ཞིག་འདུག་
པར་དེའི་ནང་སྟོན་གནས་ཐོབ་བྱུང་། དེར་ཞག་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རིང་ལ་

ཉེན་རྒྱུ་པ་ཞིག་རལ་དུ་སོང་བའི་ཤུལ་དང་། སེམས་ལའི་དགེ་བསྐྱེད་རྒྱུ་པ་
ལས་བཞེངས་པའི་མཆོད་ཉེན་ཆེན་པོ། གཞུང་གིས་སློབ་གྲྭ་སོགས་ལ་མངལ་
ཕྱག་དང་། བསྐྱོར་བ། གསོལ་སློབ་ཅི་ལུས་བྱས། ཉེན་དང་པོའི་སྤྱོད་པ་གནས་
མཐིལ་དུ་ཁ་འདོན་བྱས་ཏེ་ཚུད་ཟད་བསྐྱད་པ་ན། ཚུང་གཉིད་དུ་ཤོར་བའི་
མི་ལམ་དུ་རང་ཉིད་གནས་དེར་ཁྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་དུ་བསྐྱད་ཡོད་པ་
དང་། འཁོར་མང་པོ་ཞིག་ལ་བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ལས་བཅུམས་པའི་ཆོས་
འཆད་པར་མི་བཞིན་པ་ན། གཞན་རྒྱུན་གྱིས་སློབ་དུ་གཉིད་སད་པས་ཚུང་
ཟད་སློབ་མ་ཆོམས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་གྱུར།

དེར་ཆ་བ་རྩེ་ཆེར་སོང་བས། མཁྱེགས་ལྷུང་འབྲས་སྤྲོངས་སུ་ཡར་
ཕྱིན་པ་ན། བོད་ལྗེ་ ༡༩ ཆོས་ ༩༠ དགོང་མོར་གནས་ནང་རི་ཆེའི་གདན་སར་
འཁྱོར་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཕྱི་པོ་སོང་བས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མདུན་དུ་མ་སོང་། རང་
གི་སྤོང་གནས་སུ་སོང་སྟེ་ཉལ། ཕྱི་ནང་བོད་ཀྱི་ལོ་གསར་གྱི་ཆོས་གཅིག་
ལ། སྤྱི་ཚམས་ལང་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་མོད། དགོང་མོ་ཉལ་ཕྱི་བས་གཉིད་སད་ཕྱི་
བ་དང་ཁ་འདོན་མ་ཆར་ཞིང་། ད་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐོག་མའི་ཉེན་འབྲེལ་
མཆོན་བྱེད་དུ། བརྟན་ཞུགས་གསོལ་འདེབས་ཤིག་བྲིས་པ་བཅས་གྱིས་ཚུང་
ཟད་འགོར་བ་ན། ཕྱག་མཛོད་གྱིས་བསུ་མཁན་བཏང་བྱུང་བ་བཞིན་སོང་
བས་གཟིམས་རྒྱུད་གི་འོག་དེར། ཆོགས་ཁང་རྒྱུད་དུ་ཞིག་འདུག་པར། དེའི་
ནང་། རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་གྱིས་གྲྭ་རྒྱུད་བཅུ་ལྷག་སློབ་དཔོན་སྐྱེ་བཞུགས་

དཔོན་ཏོག་ནམས་དང་། ཕྱག་མཛོད་སོགས་འཆོགས་ཏེ་གསུང་ཆོག་ཆང་མ་
 ཆར་ཏེ། གསོལ་ཇ་དང་། ཞལ་ཟས་སོགས་མདུན་དུ་བྲངས་ཟིན། རིན་པོ་ཆེའི་
 སྐུ་འཁྲིས་སུ་ངའི་གདན་བཤམས་ནས་བསྐྱེད་མཛད་འདུག་པ་ན། དེར་
 བསྐྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕུལ་ཏེ། བཀྲི་ཤིས་བདེ་ལེགས་
 ལྷས། བལྷགས་གདན་འཇགས། མཆོད་པ་གསུངས། གསོལ་ཇ་དང་བཞེས་གོ་
 བཞེས་ཞོར། ག་ལེར་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་གསུང་མོལ་གནང་བ་ན། ཉེ་སྡོན་
 ལྷེ་ལི་ནས་ཞལ་མཇལ་དུས་ཀྱི་གསུང་འཕྲོས་ནི་གང་ཡང་མི་འདུག་པར། ད་
 བཤད་གྲུའི་དཔེ་ཁྲིད་དབུ་འཇུགས་རྒྱུའི་དུས་ཆོད་དེ་ག་དུས་བཟང་ན་ཞེས་
 སོགས། མཁྱོགས་རྩུར་རྩུགས་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ལྟར། ཕྱག་མཛོད་དང་
 གོལ་མོལ་གྱིས། ལྷ་བ་ ༡ ཆོས་ ༡༥ ཉིན་དབུ་འཇུགས་རྒྱ་དང་། དེའི་སྡོན་ཉིན་
 གསུམ་ལ། རྒྱུན་སེལ་རིམ་གྱོ་གསུང་རྒྱ་བཅས་ཐག་གཅོད་གནང་བ་དང་། ལོ་
 གསར་གྱི་དགའ་སྟོན་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་སློ་ནམས་ལེགས་པར་གྲུབ་སྲོང་
 བ་ན། རང་ཆེ་སྐྱབ་ཞག་བདུན་མ་ཞིག་བསྟེན་ཏེ་ཆོས་དགུ་ཉིན་གོལ།

འབྲས་ལྗོངས་གནས་ཀྱི་ལྷེ་བ་ཡིན་པའི་བྲག་དཀར་བཟའ་ཤིས་
 ལྷིང་། གནས་མཐིལ་དུ་སྡོན་དང་པོ་སྤང་ཏོག་ནས་རྩུར་འོང་བའི་ཞོར་དུ་
 ལྷག་ཅམ་སླེབས་ཀྱང་། ཞིབ་མཇལ་མ་བྱུང་། ད་རེས་དུས་ཆོད་ཡོད་པར་
 བརྟེན། ཆོས་བརྩའི་ཉིན། ཉེ་གནས་གྲུ་པ་འཇམ་དབྱངས་བཟའ་ཤིས་ཁྲིད་དེ་
 ཡང་བསྐྱར་གནས་བསྐྱོར་སྲོང་བའི་ཐོག་མར། ཉེ་འདབས་ཀྱི་གོང་པའི་རྩ་

ནས། སྤྲེའི་ནང་འདྲེལ་ཏེ། རིའི་རྩར་གཞུང་ཆུའི་ཟམ་པའི་ཕ་རོལ། སྤང་
 ཏྲག་ལ་འགྲོ་བའི་རི་གཤམ་ལམ་སྟེ་བར་སོང་། དེ་ན་བབས་ཏེ་གོམ་བཞོད་
 གྱིས། གནས་རིའི་རྩར་ཟམ་པ་བཀྲལ་ཟེན་པ་དང་། མོ་ཏའི་མགྲོགས་ལམ་
 བས་མ་སོང་བར་རི་རྩའི་བར་གྱུན་གཟར་བ་དང་། དྲག་གི་བར་གྱིང་ནགས་
 གྱི་གསེབ་ནས་ཡར། རྩ་གྱིང་ལ་འཐམ་པ་དང་། སལ་ཆེར་རྒྱང་ལག་བཞི་
 ཀ་ལ་བརྟེན་པས་མ་ཆད། ཉེ་གནས་གྱིས་ལག་ནས་བབུང་སྟེ་འཐེན་པ་
 སོགས། ཐབས་ཅི་དྲག་གིས་ལྷ་ཆུགས་བྱས་ཏེ། ཐད་ཀར་རིའི་རྩའི་བར་སོང་
 བ་ན། རྩ་ཆོད་གཉིས་གྱི་མཐར་སླེབས་ཐུབ་པ་བྱུང་། དེ་ན་གནས་བདག་
 དགོན་པ་གཅིག་དང་། དེའི་མདུན་ཕྱོགས་སུ་ཐོག་མར་གནས་གྱི་སྟོ་དབྱེ་བ་
 མཛད་པ་པོ། ལྷ་བཙུན་ནམ་མཁའ་འཛིགས་མེད་གྱི་སྐྱུ་གཏུང་མཆོད་རྟེན་
 དང་། དེའི་འཁོར་དུ་ཡང་མཆོད་རྟེན་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་དང་། རྩོམ་ཆེན་
 པོ་བཅས་ཡོད་པ་ལ་དེ་དག་གི་དཀྱིལ་དུ། སྤྲེའི་རྩའི་འཆང་ཆོས་གྱི་སྟོ་གྲོས་
 གྱི་སྐྱུ་གཏུང་བཞུས་པའི་ཤུལ་དུ། གཏུང་ཐལ་གྱིས་ནང་རྟེན་བྱས་ཏེ་བཞེངས་
 པའི་མཆོད་རྟེན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་མཛལ་རྒྱ་འདུག་དགོན་པ་དེ་ལ་ལྷ་ཁང་
 ཉིས་ཐོག་ཅན་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་དུ། རྟེན་རྟིང་མང་པོ་དང་། ཁང་ཐོག་དེ་
 ན་གཞི་ཆོད་ལྡན་གཅིག་འདུག་པར། ལོ་རྒྱས་དྲིས་པས་སྟོན་སྤྲེའི་མ་ཆོས་གྱི་
 སྟོ་གྲོས་འདིར་ཐེབས་ཏེ་བཞུགས་པ་ན། དེར་འདུས་པའི་དགེ་སྟོང་ཆོང་མ་
 གསོ་སྦྱང་མཛད་བཞུག་པ་དང་། དེ་དུས་མཁན་པོ་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེས་ཞལ་

བཀོད་གནང་སྟེ་བཞེས་པ་རེད་ཟེར། ཡ་མཚན་སྦྱིས། གནས་སྐབས་ང་ལ་
གཡའ་རུང་ངམ་ཁྱེས་པ་ན། གཡའ་ཚོག་གསུངས་པ་ལྟར། ཡར་ལོན་ཐབས་
ཀྱང་བཅུ་ལ།

དེ་ཆང་མ་མཇུག་སྐོར་གྱི་པ་ཅམ་ན། དེ་རིང་གནམ་གཤིས་
ཡག་པོ་ཡིན་པ་ལ། མོ་བྱར་དུ་གྱུར་ཏེ། འབྲུག་སྐྱ་དག་པོ་དང་། ལྷང་འཁྱབ་
དང་བཅས། སེར་བཤིན་དུ་དང་པོ་ཞིག་བབས་ཏེ་སེར་ལུད་ཁ་བས་རི་སྒྲིང་
ཐམས་ཅད་དཀར་པོར་གྱུར། ཕྱི་ཉིན་སྔ་དྲོ་ཡང་གང་སར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་
ཞིག་བྱང་སོང་བར། དུལ་མི་ཆོས་སྡོན་མར་འདི་འདྲ་འབབ་ཀྱི་མ་རེད། ཅིའི་
ལྟས་ཡིན་ན་ཟེར་བ་ཐོས་རྒྱུ་འདྲ་བུ་དེ། དེ་ལྟར་དགོང་མོར། གནས་ཀྱི་ཉེ་
འགམ་དེ་ན་ཡོད་པའི། སྒྲ་མ་ཀུན་དགའི་སྦྱིན་གནས་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་སྟེ་
ལེན་བྱང་བ་ལྟར་བསྟུང་། ཕྱི་ཉིན་དགོན་དུ་ཡར་འོང་། ཕྱག་མཛོད་བཀའ་ཤིས་
ནམ་རྒྱལ་གྱིས། སྐང་ཏྲིག་ངོར་དགོན་པ་ནས་དགེ་སློང་ཡིན་པའི་སྒྲ་བཞི་
གདན་དྲངས་པ་ན། ཆང་མས་ཆོས་གོས་དང་གདིང་བ་ཡང་བསྐྱམས་འདུག་
ཆོས་བརྩ་བཞིའི་བར་སྒྲོལ་ཆོག་ཉིན་གཉིས་དང་། སྐང་གསོ་ཉིན་གཅིག་
གསུངས། བཀའ་ཤིས་ལྷིང་ནས་གཡའ་བའི་གཞི་ཡང་འབྱོར། དགེ་སློང་བརྒྱད་
ཡང་འཛོམས་འདུག།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༠༧ གྱི་ལོ་ ༡༧༤༩ རབ་བྱུང་ ༡༥ ཟླ་
པག་ལྔ་བ་དང་པོའི་ཆོས་བཅོ་ལྷའི་ཞོགས་སྤར་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱད་པར། ཐོག་མར་

གཞི་བརྟུང་བ་དང་། དགོན་ཟུར་ཐང་ཆུང་དུའི་ཐོག་དེར་འཛོམས་ཏེ། ཕྱིར་
བཅོས་སྡོན་དུ་འགོ་བའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་གསོ་སྦྱང་མཛད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཉི་
མ་དང་པོ་ཤར། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་བཏོན་ཟིན་པ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་
ལྷ་ཡི་གསུང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་
གྱི་དབུ་ནས། མཆན་དོན་གྱི་བཤད་ཁྲིད་སྤུལ་བ་ནས། རྗེས་སར་ཁམས་བྱེ་
བཤད་གྲ་ཆེན་མོ་ཉམས་གསལེ་དབུ་ཐོག་མར་ཚུགས། སྡེ་ཉིན་གནམ་གཤིས་
འཐིབས་པ་དང་ཚུབ་ལོང་ཅུང་ཆེ་ཡང་། འདི་ཉིན་ཞོགས་སྡེ་ནས་ནམ་
མཁའ་ཤིན་ཏུ་སྡོམ་དྲངས་པར་གྱུར་ཏེ། ཉིན་གྲང་རྗེས་གྱི་བར་ཉི་མ་ཡག་
པོ་བསྟན་བྱུང་། ང་ཆོ་དཔོན་སྟོབ་བྱང་མོང་གིས་བསྟན་རྒྱས་ཆོ་ག་གསུང་
བཞིན་པར། ཉིན་གྲང་གསོལ་ཆོགས་དང་། སྐྱབས་ང་མཛད་རྗེས་ཚུ་ཆོད་
གཉིས་པར་ཡར་འཆོགས་པར། ཡང་གྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ཚྭ་འབྲི་གནང་བ་
དང་། རྩར་པའི་གྲུ་བ་གཉིས། ས་སྐྱའི་མཐོ་སྟོབ་ནང་། མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་ཨ་
པད་གྱི་སྟོབ་སྤྱག་ཡིན་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱི་བསོད་ནམས་བཀྲ་ཤིས་
ཀྱང་། མཐོ་སྟོབ་གྱི་འཛིན་གྲ་རྟེང་པ་རེད་འདུག་པས། ཁོང་ནམས་ཉགས་
བསལ་གྱི་བགོ་ལན་གང་འཆམ་མཛད་པ་བཅས། དེ་རིང་གི་ཉིན་མོར་འཆད་
པ་དང་། ཚྱོད་པ་དང་། ཚྭ་པ་གསུམ་ཀ་ཆང་བར་གྱུར།

ཚུ་ཆོད་བཞི་པའི་ཐོག་ཆོ་ག་གསུངས་ཆར་ཉེ་ཅམ་ནས། ནམ་མཁའ་
སྡོན་པ་སྤུལ་མོ་འཁོར་ཏེ། ཆར་པ་འཇམ་པོ་འབབ་པ་དང་། འབྲུག་སྐྱ་ད་ལྷིར་

སྒྲིག་ཅིང་། ཉིམ་འཛིན་ཟེར་ཡང་འཕྲོ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇམ་ཆོན་ཁ་དོག་
སྒྲིག་ཆོག་ཤར་བ་དང་། བྱིའུ་ཆོས་སྐད་སྒྲིག་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོར་སྒྲིག་པ་
སོགས། ཉེན་འབྲེལ་དགེ་མཚན་གྱི་ནམ་པ་མང་པོས་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་
ལུན་སུམ་ཆོག་ཤར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་ཆོས་ཉེར་གཅིག་སྒྲོར། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེ་དབང་
པོའི་སྐུ་མཚན་ཉི་མ་བདུན་སྐྱབ་གཏན་ཁེལ་བས་དེ་ཆར་བ་དང་། ཆོས་ཉེར་
དུག་འཇམ་དབྱངས་ས་པན་སྐུ་བལྟམས་པའི་དུས་བབ་གི་ཉིན་མོ་ནས་
བརྒྱམས་ཏེ། ཡང་སྤིད་རིན་པོ་ཆེ་གཙོས་ཐོག་མའི་སློབ་ཕྲུག་བདུན་ལ། ཞི་
བ་ལྷའི་སྦྱོད་འཇུག་དང་། ས་པན་གྱི་སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་གཉིས་གྱི་བཤད་
ཁྲིད་རྒྱན་ལྷན་ཅན་དུ་ཚུགས་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྒོན་གྱི་རྩོད་སར་
བཤད་གྲ་ཆེན་མོའི་ཕྱག་ལེན་གྱི་རྒྱན་སྒོལ་ལྟར་ཡོང་ཐབས་ཅི་དག་བྱས་པ་
ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་གནས་དུས་འགྱུར་རྒྱུན་གྱིས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡོང་བ་ནི་
ཁག་པོ་རེད་འདུག།

མིང་བདེ་ཤེས་སྤྱི་ཤིང་མིག་		
མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ ཕྱག་བྲིས།	དབྱིན་ ཟུ།	འབྲུག་དོན།
ཟིང།	Bir	ཡུལ་མིང་།
ཇོན་ཏྲ།	Chauntra	ཡུལ་མིང་།
པུལ་ཁོ་ལ།	Paprola	ཡུལ་མིང་།
པ་ལམ་ཕུར།	Palampur	ཡུལ་མིང་།
ཟེང་རྒྱལ།	Baijnath	ཡུལ་མིང་།
རྡ་རམ་སྤ་ལ།	Dharamsala	ཡུལ་མིང་།
ཇོན་ཟི་ཟླ།	Chandigrah	ཡུལ་མིང་།
ཕྱི་ལི།	Delhi	ཡུལ་མིང་།
ཏི་མ་ཅལ།	Himachal	ཡུལ་མིང་།
དྲི་རྩ་དུན།	Dehradun	ཡུལ་མིང་།
ཐེ་ཐུ།	Taiwan	ཡུལ་མིང་།
ཐེ་ཐེ།	Taipei	ཡུལ་མིང་།
ཀའོ་ཁུང་།	Kaohsiung	ཡུལ་མིང་།

མནྟི།	Mandi	ཡུལ་མིང།
མ་ནཱ་ལི།	Manali	ཡུལ་མིང།
པ་ཐན་གོའི།	Pathankot	ཡུལ་མིང།
ནེ་ལྷ་ལི།	Nepal	ཡུལ་མིང།
ལུམྱི་ནི།	Lumbini	ཡུལ་མིང།
པུ་རུ་ཤ་ལ།	Puruwala	ཡུལ་མིང།
སྤ་སེ།	Bus	སྤྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་ལམ་འཁོར།
འེ་ཀ་སི།	Taxi	སྤྱི་འཁོར།
སུ་ཇ།	Suja	ཡུལ་མིང།/སློབ་གྲྭ་ཞིག།
ཀི་ལོ་མི་རྟ་།	Kilometer	སྤྱི་ལེ།
གྲི་གེ་རྟ་	Ticket	འདྲིལ་བྱུང།
རྒ་ཇ་པུར།	Raj Pur	ཡུལ་མིང།
རི་ལི།	Rail	མེ་འཁོར།
ཐཱ་ཡི་ལ་ཏྲེ།	Thailand	ཡུལ་མིང།
ཟེང་གོག།	Bangkok	ཡུལ་མིང།
ཨོ་སི་ཱོ་ལི་ཡ།	Australia	ཡུལ་མིང།
ཨིན་ཏོ་ནེ་ཤི་ཡ།	Indonesia	ཡུལ་མིང།

ཀ་སེལ།	Cassette	འོད་ཟླེ།
མྲ་ལེ་ཤི་ཡ།	Malaysia	ཡུལ་མིང་།
སིངྒ་པོར།	Singapore	ཡུལ་མིང་།
མྲ་རན་སི།	France	ཡུལ་མིང་།
བློང་།	Bank	དདུལ་ཁང་།
མཏ་ཏུ་མ་ལ།	Manduwala	ཡུལ་མིང་།
ཀལ་མན་ལོན།	Clment Town	ཡུལ་མིང་།
མྲ་ཤ་སྤྱི།	Varanasi	ཡུལ་མིང་།
པ་སི།	Pass	ལག་ཁྲེ།
ཨམ་རིཏ་མར།	Amritsar	ཡུལ་མིང་།
གུ་རུ་ནཱ་ནག།	Guru nanak	བར་སིག་བའི་ལྷ་ཞིག།
ཨིན་ཏྱར་པུ་རི།	Inder Puri	ཡུལ་མིང་།
ཤང་ཀང་།/ཧོང་ ཀོང་།	Hongkong	ཡུལ་མིང་།
མི་ཏར།	Meter	རྒྱང་ཆད་ཞིག།
ཆེ་ལི།	Feet	ཁྲ།
ཨེ་ཀར།	Acre	རྒྱ་ཁྲིན་གྱི་ཆད་ཞིག།

མི་ལ།	Cement	ཨར་འདམ།
མི་བ།	Visa	མཐོང་མཆན།
ཁིན་ཏུ།	Chengdu	ཡུལ་མིང་།
ཀམ་བ་ལི།	Kambal/Blanket	མལ་ཆས།
ཚུ།	村	ཁྱོང་ཚོ།
ཤང་།	鄉	ཁྱོང་ཕྱེ།
ཆུས།	區	ཁུལ།
ཤུང་།	縣	རྫོང་།
ཕུང་།	都	མངའ་ཁུལ། /མངའ་ཕྱེ།
ཨི།	市	ཁྱོང་ཁྱེར།
རྩོ་བན།		ལམ་གཞུང་མ་ཚོགས།
ཤིང་མ་བ།	Verwapa	མི་མིང་།
གྲ་ཡ།	Gaya	ཡུལ་མིང་།
གར།	Ganga	རྩ་མིང་།
པེ་ཅིང་།	Beijing	ཡུལ་མིང་།
ཤི་ལི་གུ་རི།	Siliguri	ཡུལ་མིང་།

ཨིན་རྒྱ་མཚན་གྱི།	Indra Gandhi	མི་མིང་།
ནཱ་ལ་ནཱ།	Nalanda	ཡུལ་མིང་།/དགོན་པ་ ཞིག
གློ་རག་པུར།	Gorakhpur	ཡུལ་མིང་།
རི་མིང་།	Station	འབབ་ཚུགས།
སོ་ཌར།	Sweater	ཁྱ་སྤེ་གོས།
མེ་ཤལ།	Paisa	མློར་མོ།

ཚཱ་མཐ་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཚུག་གི་གསུང་འབྱུང་།



འཕགས་ཡུལ་ཚཱ་མཐ་བཤད་བྱ་ཚཱ་གྱི་ལྷོ་བྱོ་ས།

ཀུན་དབང་གསུང་འབྱུང་ལྷ་སྐྱེག་ཁང་།

ཚཱ་གྱི་ལྷོ་བྱོ་ས་ཚཱ་སྐྱེག་ཁང་།

ལྷ་ལྷ་ 2015 ལོར། དཔར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱེགས།

ལྷ་ལྷ་ 2016 ལོར། དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

དེབ་ཆད། 14.3cm / 20.6cm

ཡིག་གཞུགས། Monlam Unicode 3.1